Apolinaris sup posteriora.

Subtilissima Apolinaris Expositio in Primum Posteriorum Aristotelis librum. Cum Questionibus eiusdem per. V. P. Joannem Romberch de kyrspe. ord. Predi. denuo recognita erroribus expurgata ⁊ q̄pluribus exornata decoribus.

Cum Tabula.

¶ Frater Joannes Romberch kyrſpenſis Conuentus Colonienſis Predicato-
rum ordinis Clariſſimo ac generoſo domino Joanni Baſadona patritio
Veneto Bonarum Artium Doctori eximio. S. P.

CAm Joánes Excellentiſſime conditioné nacti ſumus periucunda nobis foret
in Italia optimoꝝ quoꝝlibet conſuetudo: vbi inter tot tamqꝫ preclaros om-
nipharia doctiſſimos omni ꝓbitate exornatiſſimos omniũ in amicos pro ſua
humanitate atqꝫ beniuolétia munificétiſſimos: (Quoꝝ abſqꝫ iniuria dixeriꝫ
tu facile primatũ vendicas) viros vitá degere licuiſſet. Sic naqꝫ copioſis non
infime códitionis viroꝝ beneficijs in ſextũ iam ferme annũ potimur. Ne Car-
dinales Epiſcopi alijqꝫ diuerſarũ dignitatũ atqꝫ profeſſionuꝫ viri vndequaqꝫ
probatiſſimi me (quiſqs ſim) dedignétur. Qui dum me iubent eſſe magiſtrũ
vbi haud ſatis diſcuplus fuiſſe vereor: efficiũt vt quantũ obſeruantie ⁊ gratitudinis debemus
amicis: debeant nobis ſtudioſiſſimi quiqꝫ ſcientiarũ. Quádo quidé maioꝝ adhortatu perſua
ſu ⁊ potius ípulſu adeo deuicti ſumus vt indies magis magiſqꝫ nõnihil frugis in rem publi
cam litterariá afferre moliamur. Deliteſcétes qppe priſcoꝝ libros in lucé prodire curamus:
male editos funeſta exuimus labe: vtqꝫ ⁊ noſtris ⁊ alioꝝ lucubrationibus tam alijs q̃ꝫ nobis
nati videamur. Sic deniqꝫ íter multos ſtragiritas inter platones multos. Inter multos quo-
qꝫ Aquinates ⁊ Scotos multos q̃ꝫ felici conſortio cõuerſari perſpicuuꝫ habeamus. Non de
Cerere ⁊ Baccho: nõ de Cupidine aut Venere ſoliciti at Apollinis palladiſqꝫ capeſcétes ar-
ma ad ſublimé veritatis contédimus Arcem: Publica priuataqꝫ diſputationuꝫ reliquorũqꝫ
id genus cõflictuũ certamina ſubeuntes cógladiamur obiecto defenſionis Clypeo: vel mole
ſta impetitione alios experimur: qñ argutiſſimis ceteroꝝ intereſſe ꝯceditur diſputationibus.
Cuiuſmodi tu plerũqꝫ etiá diuino quodá numine in ímortalé domus Baſadonice gloriá ſu-
ſtinuiſti: de ſingulari triũpho inſignem referens famá: vt perpetim (ſi cetera tranſeam) Alia
tibi teſtabitur Roma. Vbi inter tot iátoſqꝫ Cardinei cetus viros preclariſſimos ac fulgétiſſi-
ma fidei orthodoxe lumina tam diſerte peroraſti: tam acute argumétatus es: tá ſubtiliter alio
rum integuméta diſſoluiſti: tam fortiter obiecta repuliſti: haud inmerito omniũ acclamatione
a Julio ſecũdo põtifice maxío íter ſtrenuiſſimos huiuſce paleſtre Tirones cõnumerarere do
ctoꝝ laurea íſignitus. Quá obré nemo rectius mirabitur ſi te Judicé cõſtituerimus lucubra-
tionũ noſtrarũ: quarum cõmuni omnium atteſtatione equiſſimus eris céſor. Cuꝫ non modo
in Rationali Philoſophia atqꝫ ceteris diſciplinis eruditiſſimus ſis: at etiam in ſumma illa
Theoſophia conſummatiſſimus: vt diſertiſſimi ac lepidiſſimi tui iam pridé monſtrarũt dia
logi de felicitate hominis mortalis: de intellectualitate dei formaliter: de cognitione dei ad ex
tra: de prouidentia: ⁊ item de predeſtinatione: He quippe de diuinis altiſſime materie luce cla
rius pandũt ſubtiliſſimá ingenij tui acrimoniá. Ne prodaꝫ que penes te recognita ſolis amí
cis viſa oportune curas edere Recognitionis itaqꝫ qua ſubtiliſſimas Cõmentationes Apo-
linaris atqꝫ vberes eius Queſtiones in primum Ariſtotelis librũ de Poſteriori reſolutione
expolimimus operá atqꝫ diligétiá tibi dedicádaꝫ céſuimus. Quatenus tuo arbitrio ceteri qꝫ
dinoſcát quantũ ornatus a nobis exceperint: Quoquidé nedũ ſcabris expurgauimus ⁊ médis
calcographoꝝ fedatas emédauimus. Sꝫ ⁊ ꝯcordátijs quotationibꝰ textuũ Ariſtotelis ⁊ po-
ſtillis marginalibus atqꝫ doctoꝝ citationibus ſic opus decorauimꝰ vt nitidius cádido quopiá
flore exornatũ: gratius qbuſqꝫ legétibus exiſtat. Accipe itaqꝫ munus hoc hylari vultu vt ſub
tutela Baſadonica nr̃is laboribus elimatiſſimũ denuo lucé excipiat a canino defenſatũ déte.
Et facile intelligá quantũ abſens debeamus táto mecenati qui dignat ⁊ poterit noſtre patroci
nari iuri. Idqꝫ curabimus loci intercapedo tantoꝝ beneficioꝝ memoriá nõ aboleat qn potius
noſtris que indies in paternis laribus quo me prelatoꝝ meorũ tum obedientia tũ amiciſſima
exhortatio reuocat edere paramus tibi gratificemur. Vale tuũqꝫ vt ꝯſueſti amato Joáné.

¶ Conclusiones philosophi in p̃mo posterio rum penes mentem Apolinaris.

Quo sunt gña ꝑcognitionũ quas opȝ hr̃e ante acq̃sitionem doctrine. fol.3.col.2.F.
Cõclusio per inductionẽ aut demõstrationẽ sciẽda aliquo mõ scit̃ anteq̃ȝ ipsa fit per eã dem inductionẽ vel demõnẽ ꝯclusa ⁊ aliquo modo non. fol.3.colum.4.F.
Demõstratio ẽ ex veris. fol.5.colum.3.C.
Principia p̃ma aut oia: aut q̃dã: nõ solũ p̃us sciũtur: sed et magis sciũtur ⁊ credunt̃ q̃ȝ ꝯnes. fol.8.col.p̃ma. A.
Nullus magis põt credẽ ꝯni q̃ȝ p̃ncipijs. fol.8.col.2.E.
Non solũ p̃n̄ magis creduntur ⁊ sciũtur q̃ȝ ꝯnes: sȝ et nihil est credibilius p̃ncipijs p̃mis in coꝝ veritate: neq̃ȝ aliq̃d credibilius in falsitate oppositi ipsoꝝ ex q̃bus fit syllogismus cõtrarie deceptionis. fol.8.colum.3.B.
Impoſſe ẽ demõnationẽȝ simpl'r esse circularẽ. fol.9.col.3.C.
Cõclusio necessaria potest ex premissis non necessarijs debite syllogiçari. fol.15.col.2.F.
Ex medio nec̃io debite solũ ꝯcludit̃ nec̃ia cõclusio ibidem.
Mediũ demõstrationis dȝ esse necessariũ: ibidẽ.col.3.C.
Demõ solũ est de accñtibus q̃ p se insunt.ibiđ.col.4.D.
Demõstratio est de his que sunt ꝺm q̃ ipsũȝ ⁊ per illã particulam de his ipse notat cõclusionem: per illam ꝯo ex his notat premissas. fol.16.col.p̃ma.B.
Non cõtingit demõstrationem debite demõstrando descẽdere de vno gñe in aliud genus: ibidem.col.p̃ma.C.
Ex parte dignitatũ nõ inconuenit demonstratorem descendere: ibidem.colum.3.A.
Scientia diuersorum subiectorum nõ descẽdũt demõstrando accñtia vnius subiecti de subiecto alterius: ibidem.
Scia diuersoꝝ subõꝝ nõ descẽdũt ex p̃te illoꝝ sbõꝝ: ibidẽ.
Demõstratio ⁊ scientia non est per se de corruptibilibus. fol.17.colum.prima.B.
Diffinitio non est de rebus corruptibilibus sic etiam demonstratio: ibidem.colum.3.A.
Demonstratio siue scientia non solum est ex veris indemõstrabilibus ⁊ imediatis que principia cõmunia appellãtur.ibidem.colum.4.F.
Si verum est q̃ demõstrationes in singulis sciẽtijs ex communibus nõ ꝓcedunt ⁊ q̃ particularium sciarũ p̃n̄ hñt aliq̃d cõe q̃d ẽ eis p̃us seq̃tur q̃ nõ est vniuscuiusq̃ȝ scientie ꝓpria p̃ncipia demõstrare. fol.18.colum.3.B.
Difficile ẽ nos cognoscẽ an vere sciamus: ibidem.C.
Dignitas quã necesse ẽ esse per se verum ⁊ esse per se notã nõ est suppositio neq̃ȝ petitio. fol.20.colum.p̃ma.B.
Demõstratio ducẽs ad impossibile vtit̃ hoc cõi p̃ncipio dẽ eius ꝯtingit affirmare vel negare. fol.21.col.3.A.
Scientie cõmunicant in p̃ncipijs cõmunibus: ibidẽ.C.
Quelibet scientia proprias habet scibiles interrogationes: ibidem.colum.4.F.
Syll's ignorantie negatiue nõ fit in scđa figura ãbabus p̃missis existibus totali'r falsis. fol.28.colum.3.C.
Predictus syllogismus fieri potest ambabus p̃missis existentibus falsis ꝺm partem: ibidem.
Predictus syllogismus fieri põt altera tantũ premissa existente falsa quecunq̃ȝ sit illa indifferẽter: ibidẽ. col.4.D.
Quãdo per mediũ alterius coordinationis de quo maior extremitas vl'r p̃dicat̃ ⁊ ipsum p̃dicat̃ vl'r de minori: cũ p̃dictis ꝯditionibus fit syll's ignorãtie.fol.29.colum.2.E.
Si p̃dictus syll's fiat per mediũ extraneũ q̃d vl'r cõtineat̃ sub maiori extremitate sed de minori minime p̃dicetur: tũc necesse est ambas premissas eẽ falsas: ibidem.F.
Ubi tale mediũ extraneum non sit sub maiori extremitate sed ab eo omnino remoueatur maior propositio erit vera ⁊ minor falsa: ibidem.

Predictus syll's nõ p̃t fieri in 2ª figura ambab⁹ p̃missis existentibus totaliter falsis: ibidem.col.3.C.
In p̃dicto syll'o facto in 2ª figura põt altera p̃missaꝝ eẽ totaliter falsa ⁊ illarum quecũq̃ȝ indifferenter: ibidem.
Si fiat syll's ignorãtie affirmatiu⁹ in ꝓpõnib⁹ mediatĩ per meᵘᵐ ꝓpꝛiũȝ ipoſſe ẽ vtrasq̃ȝ p̃missas eẽ falsas: ibiđ.co.4.D
Ubi p̃dict⁹ syll's fiat p meᵘᵐ extraneũ q̃d nõ ꝯtinet̃ sub maiori extremitate maior ẽ vera ⁊ minor falsa: ibidem.F.
Ubi p̃dictũ meᵘᵐ extraneũ nõ ꝯtineat̃ sub extremitᵗᵉ maiori maior ꝓpõ erit fa mior ꝯo p̃t idẽ eẽ ꝟa vl' falsa: ibiđ.
Si deficit nobis aliq̃s sensus necẽ ẽ aliquã sciam deficere quã impoſſe ẽ nos de nouo accipe ⁊ p ꝯseq̃ns in nobis ex defectu sensus fit q̃dã ignorãtia negatiõis.fo.30.co.2.D
Iste q̃ones nõ hñt locuȝ in ꝯuertibilibus. fol.31.col.2.E.
Nõ cõtigit extrema eẽ finita i sursũ ꝓcedẽdo aut i deorsũȝ ⁊ media eẽ ifinita iter ista extrema.ibidem.col.3.a.
Necẽ ẽ q̃ditatiua p̃dicata eẽ finita ⁊ p ꝯñs i p̃dicatĩ q̃dditatiuis seu diffinitiis ñ ꝯtigit ꝓcedẽ i ifinitũ. fol.32.col.3.B.
Quãdo aliquid de altero ꝓprie p̃dicatur subiectuȝ econuerso nõ ꝓprie p̃dicatur de p̃dicato: ⁊ sic nõ equaliter inuicem predicãtur. fol.33.colum.4.E.
In p̃dicatione propria ⁊ simᵖˡ'ʳ in qua vnuȝ de vno predicat̃ nõ ẽ ꝓcessus i infiᵗᵘᵐ in sursũ nec in deorsũ.fol.34.col.3.B.
In p̃dicationibus esse processum in infinitum demonstrationis est status: ibidem.colum.4.E.
In primo modo dicendi per se nõ est processus in infinitũ in sursum. fol.35.col.2.E.
Ex predictis cõcluditur q̃ in medijs necesse est aliqua esse p̃ncipia demõstrationũ ⁊ per ꝯñs non omnium est demõstratio sicut quidam dixerunt: ibidem.col.3.A.
In affirmatiuis est deuenire ad primas ⁊ immediatas propositiones ꝺm cãm ibidem.col.4.E.
Sil'r i negatis ẽ ad p̃ᵃˢ ⁊ imediatas deuenir̃. fo.36.co.1.B
Conclusio vl'is particulari prefertur. fol.39.colum.2.D.
Demonstratio ostensiua negatiua potior est demonstratione ducẽte ad impossibile. fol.41.colum.2.F.
Illa scia q̃ sil' eiusdẽ rei ꝯsiderat q̃a ⁊ pp q̃d: certior ẽ illa q̃ solũ ꝯsiderat q̃ separatũȝ a propter quid ibidem. col.3.C.
Sciẽtia magis abstracta certior est ⁊ prior scientia minus abstracta: ibidem.
Sciẽtia que est ex paucioribus certior ẽ illa que est ex additione: ibidem.colum.4.F.
Ad vnitatẽ scie 4ᵒʳ requiruntur ꝯditiones. fol.42.col.2.E.
Una scia ẽ altera ab alia scia q̃rũ p̃n̄ non sunt ex eisdẽ neq̃ȝ sunt ex alterutris: ibidem.colum.3.B.
Plures demõnes ad eãdẽ ꝯnem adduci p̃nt siue assumatur mediũ non continuũ ⁊ eiusdem ordinis siue assumatur mediũ alterius ordinis: ibidem.col.4.D.
De effcũ eueniẽte a fortũa ñ ẽ scia p demõnẽ. fo.43.co.2.F
Scia nõ est de reb⁹ sensibilibus: ibidem.colum.4.E.
Cognitio scientifica vl'is honorabilior ẽ ⁊ perfectior q̃ȝ cognitio sensitiua. fol.44.col.2.D.
Non eadem sunt p̃n̄ oim syll'orum q̃ nob̃ ꝓ procedẽtibus per rationes logicas.ibidem.colum.3.B.
Scia differt ab opione: ⁊ scibile q̃d est obm̃ scie differt ab opinabili q̃d ẽ obm̃ opinionis. fol.46.colum.2.E.

¶ Repertorium Alphabeticum.

Accidens est duplex. fol.74.col.p̃ma.B.
Accidens commune duplex: ibidem.col.2.
Actus rationis cõsideratur dupl'r. fol.80.col.1.F.
Apparentia sciẽtiam denotat nauticã ⁊c̃. fol.25.col.3.C.
¶ Argumentatio.
Argumẽtationis species sunt quatuor. fol.2.col.4.E.
Armonica dicitur sciẽtia musica. fol.25.col.3.C.
Ars capitur dupliciter. fol.2.col.4.D.
Ars dicitur regula. fol.21.col.4.E.

¶ Sequitur tituli q̄onum Apolinaris ſuper libro poſteriorum primo.

Finis.

A ¶ Incipiunt Cōmētaria Excellentissimi doctoris Apolinaris in primū librū Posteriorum Aristotelis manu Joan. Romberch nitidissima demum effecta.

¶ De necessitate demonstrationis.

T.cō.1.

Omnis doctrīa ꝛ omnis disciplina intellectiua ex pexistente fit cognitione. Manifestum est aūt hoc speculantibus in oēs. Mathematice.n.sciētiarū p hūc modū fiūt: ꝛ aliarū vnaqueꝗ artiū. Silr autē ꝛ circa orōnes que per syllogismos ꝛ que p inductionē. Utreꝗ.n.p prius nō faciūt doctrinā: Hec qdem accipientes tanꝗ a notis: ille vo demonstrantes vniuersale per id qd' est manifestū singulare. Similiter aūt ꝛ rethorice persuadent. Aut enim per exemplū quod est inductio: aut per enthimema quod quidam est syllogismus.

[Margin: Alias qd vere ē sylls.]

¶ Pro introductione expōnis h⁹ libri posterioꝝ sub breuitate vidēda sunt qdā. vz. Que fuerit necītas logicā inueniēdi. ꝛ ɔñr sciam h⁹ libri. Quis ordo h⁹ libri ad ceteros libros logice Arist. Quis libri titulus. Et qd subz. ꝛ sic ɔñr habebunt ipsius cāe. ¶ Quā^m ad p^m scie^m ē p: ꝙ cū modus noster cognoscēdi sit medi⁹ iter modū itelligētiarū ꝛ modū brutoꝝ: ab vtrisꝗ distinguit i h ꝙ itelligimus cū discursu. Hoc aūt ɔtigit pp potītatē itell's nři ꝛ q a p^n est sicut tabula rasa: ꝛ nō mouet ad intelligēdū nisi de potētia ad actū reducat: sic aūt itelligētie nō cognoscūt: cū semp in actu itelligēdi existāt ꝛ eodē mō ꝛ nunꝗ i potētia. Bruta ēt nō discurrūt saltē discursu pfecto: ꝗuis in p^n sint in po^a ad cognoscēdū. ꝛ hoc est pp impfectū eoꝝ modū cognoscēdi. Concedi tñ pōt ꝙ aliquo mō ꝛ impfecte discurrūt. ¶ Ex quo iferē: ꝙ p idē mediū euidēter cōcludere hēmus nřm modū cognoscēdi impfectiorē esse mō intelligētiarū ꝛ pfectiorē mō brutoꝝ p hoc. s. ꝙ cum discursu cognoscimus: ꝗliter neꝗ intelligētie neꝗ bruta cognoscūt. ¶ Cū igi intellectui nřo sit po^a semp admixta ꝛ cū discursu sciam acqrat: in discursu āt error ꝛ rectitudo eē pōt. vbi ēt est admixta po^a: malū ꝛ error ɔtingere pōt. vt colligit de mēte Arist. 9. meta. cū dicit. ꝙ malū nāl'r est post potētiā. ꝛ vlterius dicit ꝙ in reb⁹ eternis ꝗ semp sunt actu: nō est malū neꝗ error. oportuit artē inuenire ꝗ in actib⁹ rōnis dirigeret human⁹ itell's: in acqrendo notitiā vnius ex notitia alteri⁹. ꝛ hec fuit ars logice.

[Margin: Necītas logice. — Corll'm — C — T.2.19.]

¶ Cū aūt triplex sit intell's opatio: quaꝝ 2ª primā supponit. ꝛ 3ª scdam vt colligit. 3. de aīa. Prima ē simpliciū itellectio. Scda est simpliciū cōpō vel diuisio. Tertia est cognitio discursiua. His tribus opōnib⁹ tres corrñdēt logice ptes. ꝗrū p^a hī in lib. pdicamentoꝝ Arist. ꝛ adminiculis ipsius. s. li^o vliū Porphyrij. ꝛ lib. sex pn^m: vbi logice determinat de gñibus ꝛ spēbus pntorū put cogni^{ne} qdā simplici cognosci hñt. Scda ē ꝗ hī in li^o peryhermenias. vbi de ppōne determinat ꝛ spēb⁹ ipsius tanꝗ de instro aliquid cōpositiue vel diuisiue cognoscēdi. Tertia vo i alijs logice libris cōtinet q cōiter ars noua dicit. vbi de instro determinat quo discurrere dz itell's. vz. de syll'o ꝛ ɔñr d' alijs modis arguēdi. Diuidit aūt tota illa pars hoc mō. qꝛ sicut in actionib⁹ nāe diuersitas repitur. ꝗdā.n. sunt ꝗ ex necītate fiūt: ꝗdā vt plurimū: ꝗdā vo raro pp defectū aliquē in nā sicut mōstra. Sic in discursib⁹ rōnis qdā sūt in qbus est necītas: ꝛ isti cū rectitudine rōnis habētur. Alij sunt p quos vt pl'm verū ɔcludit non tñ necīo. Alij vo sunt in qb⁹ est defectus rōnis pp alicui⁹ pncipij defectū.

[Margin: Opō intell's 3^e. Nō ex h. tho. ꝙ itell's vt itell's ē hz tm duas p^{as} opōnes: sz 3^m q/ ten⁹ pro rōne sumitur. Uide h b. tho^{am} ex ꝗ hec sumpsit — D]

¶ Pars logice in ꝗ de pmis determinat iudicatiua dī. ꝛ ē illa ꝗ tradit in libris poꝝ ꝛ posterioꝝ. dicta aūt ē iudicatiua a iudi^o. eo ꝙ iudiciū ē cū certitudine. Uocata ēt ē analetica. i. resolutoria: eo ꝙ iudiciū certū de effectibus hri nō pōt nisi fiat resolu'o i pncipia sua. ¶ Pars vo logice ꝗ scdis pcessib⁹ deseruit inuētiua appellat: eo ꝙ inuētio nō est oino neꝗ semp certitudini ɔiūcta. ꝛ h hī i lib. topi. in quo de syll'o topico siue pbabili determinat: q nō semp necīum assumit vel ɔcludit. sz ex pbabilib⁹ pcedit ad alterā ptē ɔdictionis cū ꝗdā formidine iclinās. ¶ Tertijs vo pcessibus ps logice corrñdet ꝗ sophistica dī. ꝛ hī in lib. elenco. vbi agit de elēco syll'o non cū debita forma ɔcludēte. ¶ Sz ps iudicatiua iteꝝ diuidit. naz certitudo iudicij: ꝗ ex resol'one habet: aut fit p resol'onem in pncipia syllogismi ꝗ ad ipsi⁹ formā. ꝛ hec hī in lib^o poꝝ. ibi.n. agit de forma ꝛ mō debito ɔcludēdi ipsi⁹ sylli. Et oñdit duo eē oiū sylloꝝ pn^a. s. dici de oi ꝛ dici de nullo. ad ꝗ resolui debent sylli oēs affirmatiui ꝛ negatiui ꝗ ad ipsoꝝ formā si sint debite ɔcludētes. Aut illa certitudo fit p resol'onē ɔnis ꝛ pmissarū sylli in sua pn^a p se nota. ꝛ hec dī resol'o sylli sm māmeo ꝙ pmisse ꝛ ɔ mā syllogismi appellant. de hac hī in li. poste. vbi oñdit demōstratiuū syll'z ɔstare ex ppōnib⁹ ꝛ ɔne p se: ꝗ si nō fuerint p se note debēt pro ipsaꝝ pfecta notitia vsꝗ ad p se nota resolui. ¶ Ex his infert cū forma nāl'r por sit mā vo posterior rōnabil'r dict⁹ ē iste liber analeticoꝝ posterioꝝ: altera vo ps logice iudicatiue liber anale^{coꝝ} prioꝝ. ¶ Ex his vlterius pz 2^m pncipal'r ingrēdū. s. ordo h⁹ lib. ipse.n. ē ceteris logice libris dignitate prior. ordine vo doctrine posterior. ¶ Pri^m pz. qꝛ ibi determinat de syll'o demōstratiuo q ē pfectissimus sylloꝝ. de mō pfectā sciaz acquirendi. ꝛ reliqs multi ꝗ pro illo reqrunt. ¶ Itē notitia in alijs libris logice tradita i notitiā h⁹ libri tanꝗ i finē ordinat. ꝗre ꝛc. ¶ 2^m declarat. opatio simp'itell's. ꝛ opō ɔpositiua vel diuisiua qb⁹ deseruiūt liber pntoꝝ cū adminiculis suis ꝛ liber peryhermenias a notitia discursiua psuppoint tanꝗ aliqd prius. ꝗre ordine doctrine pdicti libri sunt nō tm libro posterioꝝ. sz tota arte noua priores. Syll's ēt demr̄atiuus de ꝗ i h lib^o agit: debitā sylli formā psupponit de ꝗ i lib^o poꝝ determinat. ꝗre ille liber erit isto prior. ꝛ ɔñr lib. Elencoꝝ vbi oñdit defect⁹ for^e sylli. Quia vo pbabilia ex ipfecto nřo mō cognoscēdi ꝛ facilitate doctrine prius a nobis adisci debēt ꝗ necīa: ꝗ debent a nobis p certitudinē ex suis causis cognosci. ɔñr liber iste posterior ē lib^o topicoꝝ. ¶ Quā^m ad 3^m cōiter iste liber sic intitulat. liber analecticoꝝ posterioꝝ Arꝝ. Ex quo pz cā finalis ꝛ efficiens. Intell's aūt illoꝝ terminoꝝ habitus fuit. ¶ Quantū ad vltimū dī ꝙ subm attributionis p^m hui⁹ libri est demōstratio sic gñaliter sumpta. de quo vide' in qōne. Ex quo pz huius libri mālis cā circa quā pncipaliter ɔuersat. diuidit aūt cōiter in phemiū ꝛ tractatum. ¶ 2^a ps icipit ibi. Scire āt opinamur. ¶ Prohe^m a qbusdā modernis dīdit i 4^{or} ptes sm nūm 4^{or} ɔnū. sz magis i pposito pinēs ꝛ artificialis diuisio est vt in duas p diuidatur ptes. cū.n. Arꝝ. intētio sit in phemio oñdere necessitatē sylli demr̄atiui ꝗ remouebat p opiniones antiquorū. Primo premittit ꝙ ois doctrina ꝛ disciplina intelle/

[Margin: Logica iudica^{ua} — Logica inētiua. — Li. poꝝ — li. post. — E — Corll'm — Ordo libri po/ste^r ad alios logice li. — p^m — 2^m — Li. pn^m — Li. peryher. — F — Titulus libri. — Subz libri. q. p^a — Diuisio li. — Probemium ɔ pau. ve.]

A
T.cō.2.

ctiua ex ꝑexistēti fit cognitione. Scdo docet modū pre/ cognitionis ibi. Dupl'r āt. ℭ Prio ḡ pmittit ꝓpōnē pro dictā quā ꝓbat iductiue sic. scie mathematice ⁊ vnaq̄q; aliaꝝ sciarū. hoc mō ꝓcedūt aliqd decl'ando ex ꝑexistēti cognitione. ℭ Itē scie que circa orōnes versant. sic dya/ lectice q̄ ꝓcedunt syllogistice ⁊ iductiue vtroq; mō ꝓce/ dunt ex ꝑus notis. Cū.n. aliqd probāt syll'o inducūt con clusionē ex aliqb⁹ pmissis tanq̄ȝ a notis: cū aūt per indu/ ctionem ꝓbant: declarant vl'e per singulare notius illo. ℭ Itē ⁊ rethorica ꝓcedit ex preexīti cognitiōe. Aut.n. ali quid ꝑsuadet per exēpla ꝙ ē iductio. aut ꝑ entimemata q̄ sunt vere syll's. q̄re relinqtur ꝯ vera. ℭ Notandū est ꝓ ꝙ doctrina sil'r ⁊ disciplina dupl'r accipi pōt. sicut ille ter minus scia. vno modo pro habitu vno tm̄. Alio mō pro aggregato ex habitib⁹ inter se debitā ꝯnexionē hn̄tibus qual'r grāmaticā vel dyalecticā doctrinā vel disciplinaȝ appellamus: ⁊ de vtroq; verificabit' ꝯ Ap. Doctrina ꝟo intellectiua pro habitu vno sumpta sic describi pōt. Do/ ctrina intellectiua ē habitus sciētific⁹ in mēte alicui⁹ ꝓ/ ductus a doctore vel a seipso tenēte locū doctoris. Disci plina ꝟo itellectiua ē hitus sciētific⁹ in mēte discipuli re ceptuȝ vel a doctore extrīseco vel itrīseco. Iste descriptio nes cōiter patēt. Hic aūt accipio habitū sciētificū nō pro scia stricte sumpta ꝓut distiguit' ꝯ artes que modi sciēdi appellant'. sȝ accipio large qual'r rethoricā ⁊ logicā sciē tiam diceremus. Dicit' notāter vel intrinseco. q: vbi ali/ quis solo studio aliquā ꝯnem adiscat habitū ipsi⁹ acqrit ex virtute intellectus agētis q doctor intrinsecuȝ dici po test. imo inqt Linc. ꝙ neq; magister voce sonās neq; scri ptura ꝓprie docēt. sȝ verus doctor est q iterius mentē il/ luminat ⁊ veritatē ostēdit. ⁊ loqtur ibi de itellectu agēte.

Doctri⁴ itē ⁊ di/ sciplina cap'z'.

Intell's agēs est doctor i terior.

B

Cor^m p^m ℭ Ex his descriptionib⁹ infert' ꝙ idē real'r est doctrina ⁊ disciplina. lȝ differāt rōne. Idē.n. habitus a doctore ꝓdu ctus ē in mēte discipuli receptus: sȝ ꝓut a doctore proue niēs doctrina dici dȝ: vel ꝓut deseruiens discipulo ad ali um docēdū. prout aūt in discipulo recept⁹ dȝ disciplina.

Cor^m 2^m ℭ Seqtur scdo illud qd̄ a qbusdaȝ dr̄ pro verificatione ꝯnis Arist. non eē ad mentē ipsius. lȝ in se verū sit. vȝ. ꝙ ois intellectiua notitia humana fit ex ꝑexistēti cognitio ne. q: fit ex sensitiua. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ois doctrina ⁊c̄. Cū eni do/ ctrina ⁊ disciplina sint habitus sciētificuȝ necessario aliū habitū ꝓsupponēs eo ꝑorē. erit intētio Ari. quēlibet ta/ lem habitū fieri ex aliqua itellectiua cognitione nāliter ꝑori illo. ℭ Seqtur vlterius no^m ꝑn^m primoꝝ non debe

Cor^m 3^m re doctrinā neq; disciplinaȝ dici: pȝ ex pmissis. pȝ ēt hoc

C de mente Lincon. ℭ Seqtur vlterius ꝯtra quosdaȝ mo

Cor^m 4^l dernos ꝙ no^a intelligētiarū nō est doctrina neq; discipli/

Contra pau. ve. Q̄uō āt/ gelus su ꝑior illu miat ife riorē vi de hem tho. i ꝑ^a ꝑ. q. 106 ar^f p.

na. neq; vna intelli'aliā docet. vel ab alia adiscit. Ad adi scere enim reqritur de potētia alicui⁹ no^a ad actū reduci vt expresse sensit Linco. cū dicit non docemur vel adisci/ mus nisi illud qd̄ ꝑ concipimus esse nobis dubiū vel 'ap paret nobis falsum. ⁊ ꝑ dubitationē vel ꝯtrariā opinio/ nē manifestat' nobis ei⁹ veritas. H aūt itelligētijs cōpete re non pōt. eo ꝙ nunq̄ȝ sunt in po^a. sȝ semꝑ in actu intelli gēdi. Hn̄t ēt intellectiones eternas. neq; ad nouas itelle ctiōes i ipsis ꝓducēdas moueri pn̄t. q̄re ⁊c̄. Et nō seqtur intelligētia iferior itelligit ꝑ intelligētiā supioreȝ tanq̄ȝ ꝑ cām sue itellectionis. igit' adiscit ab illa. ℭ Notādū 2^a ꝙ

Et q̄' in tell's an gell qn̄/ q̄; ē i pō qn̄q; i a ctu ibid q. 58. ar. ꝑmo.

cū aliqd ex alio fieri multipl'r ꝯtingat: in ꝓpo^to ver^e ē do/ ctrinā ⁊ disciplinā fieri ex ꝑexīti cognitione tanq̄ȝ ex ꝑ^a dispōne. Cū enim intellectus no^m habuerit ꝑn^m alicuius sc'e: ꝑ ipsam disponit' ⁊ habilitat' ad acqsitionē no^a ꝯnis. ⁊ hoc est ad mentē Aristo. Quidā ꝟo al'r dn̄t de quo vi de in q̄ōne. ℭ Notādum 3^a ꝙ illa particula intellectiua s̄m aliquos ponitur ad excludēdum doctrinā ⁊ discipli nam ⁊ sensitiuā q̄lis est in aialibus brutis. Dixit.n. Ap.

D

in prohemio meta. ꝙ aialia hn̄tia memoriā sunt pruden tia. ⁊ hn̄tia auditum sunt disciplinabilia. q̄re aialia mul/ ta hn̄t disciplinā q̄ doctrina ēt dici pōt pro quāto ꝑ assue factionē alia docere pn̄t. vt opera exerceant que ex solo nāe instinctu nō ꝓducerēt. Talis igit' doctrina non fit ex preexīti cognitione vt dn̄t eo ꝙ tunc fieret ꝑ discursuȝ q in aialib⁹ brutis non repitur. de hoc videbit' i q̄ōne. Alij dn̄t ꝙ Aris. loquebat' ꝯ opinionem Platonis qui voluit nos nihil de nouo adiscere. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ꝙ no^a itellectiua hu/ mana non fit ex ꝑexīti cognitione. Aris. igit' se opponēs platoni dixit intellectiua ⁊ hoc puto veꝝ. ℭ Notādū 4° ꝙ Ap. illā ꝓpōnem premisit ad hunc finē vt ostenderet necessitatē syllogismi demonstratiui ⁊ ꝯūr nos ad hūc li brū adiscendū aiaret. Cū.n. ita sit ꝙ ois doctrina ⁊ disci/ plina humana fiat ex preexīti cognitione seqtur ꝙ nos doctrinamur ⁊ adiscimus ab vno in aliud discurrēdo: ⁊ ꝑ ꝯn̄s nobis necīum est instr̄m per qd̄ in mente discurra/ mus: illud aūt ꝑsertim ē syll's vt pȝ. sȝ inter syll'os maxi/ me necessarius ē demonstratiuus. eo ꝙ ꝑ ipsum no^a sciē/ tifica acqritur. ꝑ alios ꝟo nō. Ulterius notādū est circa probationeȝ ꝯnis ꝙ ars dupl'r accipit'. s. large ⁊ stricte. Large di ars hitus recta rōne actiuus vel factiuus. ⁊ h mō quēlibet scia ars dici pōt iuxta modū loquēdi Arist. in prohemio meta. cū dicit ꝙ ars speculatiua magis est scia q̄ȝ pratica. Cōiter ēt dicimus septem eē artes libera les. Stricte ꝟo di hitus recta rōne factiuus. ⁊ sic distin/ guit' a scia speculatiua. ⁊ hoc mō accipit' ab Ari. 6. ethi. cū di ꝙ ars ē recta rō factibiliū. ℭ Ad ꝓpo^m igit' Ap. lo quitur de arte large sumpta cū dicit ꝙ mathematice per hūc modū ꝓcedūt ⁊ vnaq̄q; aliaꝝ artiū. Qual'r aūt diat ars a scia ꝓprie sumpta. vide in q̄ōne. ℭ Notādū vlteri⁹ ꝙ vt colligit' in tex. 4^{or} sunt gn̄a argumentoꝝ. quoꝝ duo sunt ꝑfecta. ⁊ duo imꝑfecta. q̄ ad duo ꝑfecta reducunt'. s. syll's. iductio. entimema ⁊ exēplū. Diffinit' aūt syll's ꝑmo prioꝝ. ꝙ est orō in qua qbusdā positis ⁊ ꝯcessis: necesse est aliud euenire ex his q̄ sunt posita ⁊ concessa. De cui⁹ diffōnis itellectu ⁊ verificatiōe: alibi vide. Inductio ꝟo est argu^a a singularib⁹ ad vl'e cū debito medio. vt iste hō est aial. ⁊ iste homo est aial. ⁊ sic de singulis. ḡ ois hō est aial. Entimema ꝟo est argumē^a tm̄ vnā assumēs premis/ sam ⁊ ex illa inferēs ꝯnem: vt homo currit. ḡ aial currit. tacetur eniȝ ꝓmissa. ois hō est aial: qua expressa eēt syl/ logismus ꝑfectus. Exēplū ꝟo est argumēta^a q̄ua proce/ ditur ab vno singulari vel a pluribus ad aliud singula/ re. vt si arguat' sic. sor. q offi^m ꝓsidis pecunia acqsiuit tyrā nizauit. ḡ plato q sil'e offi^m pecunia tēptat tyrānizabit. vl' sic. Iste ignis calefacit. ergo iste alius calefacit. ⁊ quanto plura singularia in añcedēte assumunt' tāto efficacius ē exēplum. Entimema igit' cū sit argumēta^a quedā imper/ fecta ad syllogismū reducit' tanq̄ȝ ad perfectius. Exēplū ꝟo ad inductionē. ℭ Notādū est vltimo ꝙ cum logicuȝ sit artifex regulās oēs alias scias: determinare habet de omni gn̄e argumētationis quo vtatur aliqua scia tanq̄ȝ instrumēto: quare determinabit de omnibus quatuor ꝑ dictis verumtamē ꝑncipaliter de syllogismo ⁊ inductio ne. ⁊ adhuc ꝑncipaliuȝ de syllogismo. Cōsequēter ꝟo cū entimema sit quidā defectus syllogismi: ⁊ exēpliū. defe/ ctus inductionis de vtroq; istoꝝ determinabit cōsecuti/ ue: Eo ꝙ rectū est iudex sui ⁊ obliq. Et determinans de vno oppositoꝝ de alio determinare dȝ. h aūt adiuicē op ponūtur sicut ꝑfectū ⁊ imperfectū. Sicut igitur dyalecti cus de syll'o ⁊ inductione ꝑncipaliter cōsiderat: ita etiaȝ dūȝ docendo procedit ꝑncipaliter vtitur syllogismo ⁊ in ductione. eo ꝙ est artifex subtilis ⁊ speculatiuus: q cir/ ca mām subtilem ⁊ speculatiuam versatur. quare instru mentū quo arguēdo procedit firmū ⁊ efficax esse debet.

q. 2. pau li ve. pō

Cā posi te ꝓposi tionis.

Ars ca^a dupl'r.

Ca. 5.
E

Argum̄ tationis gn̄a.

Cap ꝑ.

Induc^a.

Entim.

Exēplū
F

Logic⁹ determi nat d̄ oī gn̄e ar/ gumēta tionis.

A tale autem est sylľs ꝛ inductio. Propter hoc cũ de dyaletico Arist. loqueretꝰ solũ de sylľo ꝛ inductione mentionẽ fecit. Nõ tñ negari oꝫ dyalecticũ enthimemate ꝛ exẽplo procedere posse: vt qdã moderni negauerũt: eo ꝙ aliqñ topice procedere potest per enthimema. imo ẽt in mã syllogismi demonstratiui nõ inconueniret. ꝛ videmꝰ h idẽ multotiens Ar. fecisse. Rethoricus nõ nisi suadẽdo pcedens vtitur pncipalr ꝛ vt plurimuꝫ enthimemate ꝛ exẽplo: qꝛ ipse est artifex qui circa mãm grossam ꝛ moralez versatꝰ ꝛ circa actus humanos: qre aliqd populo suadẽdo: vtetur instrõ auditori grosso ꝓportionato. tale autẽ

A est enthimema ꝛ exẽplum. qꝛ facilius mente ꝛ memoria capiũtur. Et ideo cũ Ar. de rethorico ꝓbaret intẽtũ: de enthimemate ꝛ exẽplo solum mentionẽ fecit. Non tñ negari oꝫ rethoricũ sylľo ꝛ inductione vti posse. Quidam aũt dixerũt ꝙ lꝫ logicus de oĩbus pdictis quatuor determinet. rethoricus tñ non determinat nisi de enthimemate ꝛ exẽplo. sed hoc puto falsum quo ad scđam partẽ. qꝛ ad solũ logicũ cum sit artifex cõissimus ꝛ alios regulans artifices ptinet de argumentatione ꝛ spẽbus ipsius determinare. Rethoricus aũt est artifex quidã spãlis non hñs alios regulare. quare neq; de enthimemate neq; de exẽplo determinãdo se intromittit. ꝛ ideo non valet hec ꝯña. Rhetoricus pncipaliter vtiꝰ enthimemate ꝛ exemplo. g de illis determinat. sicut ẽt nõ sequitur nãlis pncipa

B liter vtitur sylľo ꝛ inductione. g de illis determinare oꝫ. ℂ Ex oĩbus his pꝫ. ꝙ quicũq; artifex aliquo genere argumẽtationis procedit: facit notitiã ex preexistẽti cognitione. lꝫ h diuersimode ꝯtingat. Nã p syllm fit notitia ex vli pcedẽdo nobis notiori. p inductionẽ ṽo a singularibus notioribus declarãdo vle. ℂ Primũ dubiũ circa litterã. dyalecticus ad oĩum methodoꝝ pn̄ viam hꝫ vt colligitur p topi. quare alie scie dyalectica indigẽt ꝛ nõ eꝯ. ꝛ per ꝯñs non ꝯuenienter hic pcessit phs per alias scias declarando premissam ꝓpõnẽ. ℂ Scđm dubiũ. qꝛ dicit phs in textu exẽplũ esse inductionẽ: ꝛ enthimemata esse syllm. hoc aũt vr ꝯ predicta ꝛ ꝯ veritatem vt pꝫ. ℂ Ad pmum dr cõiter: ꝙ dyalectica non vtiꝰ alijs sciẽtijs tanq̃ regulãtibus illã: cũ ipsa regulet illas docẽdo arguere ꝛ respõdere. sed vtitur ipsis tanq̃ iuuãtibus eã in confirmãdo silitudines ꝛ exẽpla: quibus logicus sua dicta manifestat. ꝛ sic in ꝓposito Ar. fecit. ℂ Aliter tñ dici põt ꝙ per hũc pcessum quẽ Ar. hic facit non ꝓprie dr vti alijs sciẽtijs neq; ꝓprie iuuatꝰ ab eis: qꝛ neq; accipit modũ pcedendi ab eis: neq; ꝓpõnem aliquã alibi declaratã assumit: q̃uis iductiue ꝓpõnẽ suã ondat eẽ verã. qꝛ sic in oĩ

C bus sciẽtijs eẽ expimur. Non tñ pro incõueniẽti reputarẽ. ꝙ dyalecticus ita ab alia sciẽtia p se ꝛ non solũ p accidẽs iuuaretꝰ vt aliquã ꝓpositionẽ assumeret alibi declaratam. sicut in metaphysica vel phia nãli. imo ita de facto sepe ꝯtingit. ℂ Ad 2m dubiũ varij sunt modi rñdẽdi. q̃uis in re parꝫ discordẽt. ℂ Primus modus q fuit Temistij dicit intẽtionẽ Arist. fuisse. ꝙ exẽplũ est iductio q̃dam. qꝛ est diminuta inductio. ꝛ enthimema sylľs qdaꝫ. qꝛ sylľs imꝑfectus. non aũt voluit exẽplũ simplr eẽ inductionẽ. neq; enthimema simplr syllm. ꝛ iõ dicit ꝙ textus sic iacere dꝫ. rethorice suadet per exemplum: qđ est inductio quedaꝫ. ꝛ per enthimema qđ est qdã sylľs. ℂ Scđs modus dicit ꝙ non fuit intẽtio Arist. vnũ exẽplũ esse inductionẽ. neq; vnum enthimema eẽ syllm. sed ꝙ plã exẽpla sunt vna inductio. ꝛ plura enthimemata vnus sylľs. ꝛ hoc rõnabiliter qua lꝫ in vno exẽplo non sumãtur oẽs singulares que ad inductionẽ reqrũtur: in multis tñ exẽplis oẽs assumi possunt. Silr lꝫ vnum enthimema non oẽs propositiones sylli assumat. multa tamen sumpta simul assumere pñt. Iste modus peccat nisi se reducat ad modũ loquẽdi alioꝝ. Primo qꝛ quotcũq; assumantꝰ exẽpla nunq̃ in eis ꝯcludetꝰ ꝓpositio vlis: qre multa exẽpla simul sumpta nunq̃ erũt inductio cõpleta. Pꝫ ꝯña. qꝛ in qualibet inductione cõpleta ꝯclusio est vniuersalis. Secũdo qꝛ quotcũq; assumantꝰ enthimemata non pcise cõponunt syllm. sed plus vel minus vt patere põt ꝯsiderãti. ℂ Tertius modus respõdẽdi dicit: ꝙ sicut hec nõ est vera in pdicatione idẽtica. Ira est accensio sanguinis circa coꝛ. sed in pdicatione causali. qꝛ ira ex tali accẽsione causatur. sic nõ idẽtice sed causalr veꝝ est exẽplũ eẽ iductionem. ꝛ enthimema eẽ syllm: qꝛ ex exemplo põt inductio cãri siuẽ cõponi. ꝛ ex enthimemate sylľs. ꝛ sic debẽt verba Ar. itelligi. Lꝫ isti modi sint in re q̃si ideꝫ. primus tñ modus mihi magis placet. ꝛ magis vr ad Ar. intẽtionẽ Alij modi recitari possent de quibus nõ est cura.

D

Contra pau. ve.

Vide in paulo ꝛ alijs q̃s nouisti.

Coꝛlm

Dubꝰ pꝰ Cap 2º.

Dubꝰ 2º.

Ad pm Hec est Rꝰ pauli vene.

alia Rº.

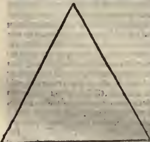
Ad 2m Rꝰ pº. Ita hea tꝰ Tho. húc tex. iterꝓtatꝰ

alia Rº. Est egidij vtre citat paulus venetꝰ hic

3ª Rº. Hec est pauli veneti.

Có. 2.

Simpliciter autem necessarium est p cognoscere. Alia nãq; qꝛ sunt prius opinari necesse est. alia ṽo quid est quod dicitur intelligere opꝫ. Quedam autem vtraq;. vt quoniam omne quod ẽ aut affirmare aut negare verum est quia est.

E

Triangulꝫ autẽ quoniã h qd signat sed vnitatem vtraq; qd signat ꝛ qa ẽ. non enim similiter hoꝝ vnũquodq; manifestum nobis est.

ℂ Determinat de mõ precognitionis hñde ante notitiam sciẽtificã ꝯnis large loquẽdo de precognitione: Et pmo de modo pcognitionis eoꝝ que ꝯnem precedunt. secundo de quadã pcognitione ꝯnis ante notitiam perfectaꝫ ipsius. ibi. Ante aũt q̃ꝫ sit inducere. Item p ostendit modum precognitionuꝫ pncipalium. s. subiecti. passionis ꝛ dignitatis. Scđo ṽo ordinẽ complexe pcognitionis premissarum. ibi. Est aũt cognoscere. ℂ Pumo intẽdit conclusionẽ istã. Duo sunt genera pcognitionum: quas opꝫ habere añ acqsitionẽ doctrine siue disciplinẽ. vꝫ. qꝛ est ꝛ quid est. Declaratur. qꝛ ad doctrinã acqrẽdã opꝫ dignitatem pcognoscere: subm: ꝛ passiones. De dignitate pcognosci debet: qꝛ est. sicut exempli gratia de hac dignitate. De quolibet dĩ esse vel non esse. De passione pcognoscitur: qd est. sicut de triangulo pcognosci debet quid nomen significat. De subo ṽo habetur vterq; modus pcognitionis sicut de vnitate de qua opꝫ pcognoscere: quid est: ꝛ qꝛ est. quare ꝛc. ℂ Cã ṽo propter quaꝫ diuerse de istis hñtur pcognitiones ẽ qꝛ de ipsis nõ eedẽ sꝫ diuerse acqruntur notitie. ℂ Notãduꝫ est ꝙ doctrina ꝛ disciplina ꝓprie habẽtur de ꝯne demonstrata in qua cõcluditur passio de subiecto: ꝛ ad illã probãdã aliquod concurrit pnm siue aliqua principia. ℂ Ex quo infertur ꝙ de oĩbus istis opꝫ ante acquisitioneꝫ doctrine per demõstrationẽ acqrẽde aliqualem habere cognitioneꝫ que precognitio dici debet. ℂ De passione igitur opꝫ pcognoscere qd significat nomẽ ipsius. Alr eniꝫ frustra fieret demrãtio nisi termini ipsaꝫ igrediẽtes itelligerentꝰ. ꝛ h est precognoscere qd est de passione. De ipsa ṽo nõ opꝫ pcognoscere

F

T. cõ. 3. 2 textꝰ.

Declaratꝰ vꝫ a posteri vt pꝫ.

Coꝛlm

Precognitio passiõis

A qꝛ ē.qꝛ passiōis eē ē ineē.sꝫ añ sciētificā notitiā ꝯnis non oꝫ p̄cognoscere passionē ineē.cū illō p demrōnē ꝯcludat̃ q̄re nō oꝫ p̄cognoscē illā eē.℄ Itē ꝯtingē p̄t vt passio demōstrāda ꝯtinue a discipulo credat̃ eē res ipossꝭ donec p demrōnē sit ꝯclusa.sic qñ demonstrat̃ triãgulū hr̃e tres. ℄ De pn̄ᵒ ꝟo demr̃atiuo qd̄ ab Ar.dignitas vocat̃ opꝫ p̄cognoscere sic eē sic p ip̄m sigtur.ꝛ h̄ est de ip̄o hr̃e p̄cognitionē qꝛ ē.℄ De subo ꝟo oꝫ p̄cognoscē qd̄ ē pp eām p̄us dictā. Opꝫ ēt p̄cognoscē ipꝫ eē.alr̃.n.frustra q̄rere/mus ꝯcludē passionē sibi ineē.ꝛ h̄ ē de ipso cognoscē q̄a ē.℄ Ex qb⁹ oib⁹ pꝫ itētio Ari.in illa p̄te.℄ Nōnᵐ ē 2ᵒ vꝫ vult ph̄s i textu.ꝙ pn̄ᵒ nō eodē mō nobis manifestant̃ si/cut subm ꝛ passio.nā pn̄ᵒ fiūt nota nobis 2ᵒ opōne intellectus.q̄ cōpō vel diuisio vocat̃.passio ꝟo ꝛ subm nota fi/unt pᵒ intellꝰ opōne q̄ simplex apprehēsio dici solet.Itēꝫ vt q̄dā dn̄t nō eodē mō hēm⁹ siue cog̃scimus qd̄ ē subi ꝛ qd̄ ē passiōis.qꝛ i diffōne subi eēntiali nihil poit̃ ꝙ sit ex̄ eēntiā ipsi⁹.In diffōne ꝟo passionis aliqd̄ ponit̃ ex̄ ipsi⁹ q̄ditatē.de h̄ m̄ magis ifra videbit̃.℄ Circa lr̃am dubi/tat̃.qꝛ vꝫ velle ph̄s triãgulū eē passionē vnitatꝫ.qd̄ nō vꝫ

Preco/gnitō di/gnitatꝭ si/ue pn̄ᵒ. Preco/gnitio subiti.

Hec est pō hea. tho. h̄ i expōne. Dubō.

B veꝝ.Primo qꝛ triãgulus nō est passio sed subm.vt pꝫ p̄ geoᵉ.Scd̄o qꝛ lꝫ eēt passio:nō m̄ eēt passio vnitatꝫ.eo ꝙ vnitas est pn̄ᵐ q̄titatis discrete.triãgulus ꝟo est figura q̄dā.vt pꝫ.℄ Ad h̄ dubᵐ varij sunt modi rn̄dēdi. ℄ Primus modus p̄mittit ꝙ numeroꝝ q̄dā dr̄ q̄drat⁹.q̄dā circularis.ꝛ q̄dā triãgularis.Quadrat⁹ q resultat ex ductu eiusdē nūi in seip̄m vel eq̄lē.sicut nouenarius.qꝛ ter tria ꝯstituūt nouē.Circularis q fit ex ductu nūi in seip̄m eadē semp̄ denoiatione retenta.vt.25.eo ꝙ q̄nq̄es q̄nq̄ faciūt.25.ꝛ eadē semp̄ vltia denoiatio retinet̃.vt pꝫ.Triangularis ꝟo q ꝯstituit̃ ex vnitatib⁹ ad modū trianguli.vt supra p̄mā vnitatē addēdo aliaꝫ.ꝛ supra duas aliā. ꝛ sic vlteri⁹ vniformiter ascēdēdo.℄ Ad ppᵐ igit̃ dic h̄ rn̄sio ꝙ p triãᵐ ph̄s itellexit nūm triãgularē q ē passio vnitatꝫ. ad istū itellm̄ ꝙ d̄ vniᵗ h̄ passio pbari pōt ꝙ ex ea op̄t⁹ ē ꝯstitui nūs triãgularis.Ponētes hanc rn̄sionē delectati sunt dicē ꝟba.sꝫ h̄ puto nō eē ad mētē Ar.℄ 2⁹ modus rn̄dēdi dic̃ ꝙ p triãgulū itellexit p̄mā passionē geoᵉ.ꝛ p vnitatē nō illā q̄ ē pn̄ᵐ nūi sꝫ lineā vnā in q̄ꝫ rū est vna de q̄ pbat̃ p̄dicta passio.vt pꝫ p̄ geoᵉ.℄ Tertia rn̄sio dicit ꝙ Ar.exemplificauit de vnitate tanq̄ꝫ de p̄ subto aritᶜ.de triãgulo ꝟo tanq̄ꝫ de pᵒ passione geoᵉ.p triãgᵐ itelligēdo passionē illā q̄ ē sup lineā rectā posse triãgulū collocari. Hāc solā rn̄sionē puto eē ad mētē Ar.ꝛ ipsaꝫ tetigerit antiq̄ expositᵒᵉ.q̄uis videant̃ triãgᵐ velle eē passionē. qd̄ n̄ puto veꝝ.dn̄t.n.ꝙ lꝫ triãgulus sit subꝫ q̄ōdā qꝛ m̄ accñs est nō icōuenit ip̄m eē alic⁹ passionē.℄ Alia nōnda ꝛ dubia p̄lima hic tāgi possent.de q̄bus vide in q̄ōnibus.

Rn̄ᵒ pᵒ est Egidij.

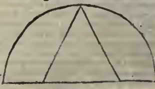
Rn̄ᵒ 2ᵒ pauli.

Sētētia bri tho.

C Hoc tꝫ h̄.b.thomas.

Cō.3. Est autēꝫ cognoscere alia quidē pri/us cognoscētēꝫ:quoꝝūdā aūt simul accipere notitiā vt quecunq̄ꝫ contingunt esse sub vlibus quoꝝ habēt cognitionēꝫ. Quod enim oīs triangulus habet tres angulos duobus rectis equales p̄sciuit. Qꝛ ꝟo h̄ q̄ ē in semicirculo triangul⁹ sit simul iducēs cog̃uit. Quo

Triãgulus in semicirculo.

rundam in hoc mō disciplina est ꝛ nō per medium vltimuꝫ cognoscitur.quecūq̄ꝫ.n.singularium ꝯtingūt esse ꝛ nō de subiecto aliquo.

D

℄ Intēdit ꝯnē istā.ꝯtingit vt quedā prius tp̄e cognoscantur q̄ꝫ ꝯ demōstrationis.quedā ꝟo sil̃ cū ipsa ꝯne.pbat̃. qꝛ vbi passio aliqua vlis de subiecto demonstret̃ pticulari:ꝯtinget maiorē sciri prius tp̄e ipā ꝯne.minorē ꝟo que sub vli ꝯtinetur de qua iā habet̃ notitia simul tp̄e cū conclusione.vt ꝟbi gr̃a.si fiat hec demōstratio. Ois triãgulus hꝫ tres:hic q est in semicirculo ē triãgulus.ḡ hic q ē in semicirculo hꝫ tres.prius tp̄e scit̃ ꝙ ois triãgulus hꝫ tres.q̄ꝫ ꝙ ille triãgulus hēat tres.Sꝫ illa maiori cognita.ꝛ scito ꝙ iste q ē i semicirculo ē triãgulus statiꝫ aliq̄s iducēs ꝯnē ex p̄missis scit ꝯnē sil̃ cū minori.Quedā eniꝫ sunt quoꝝ h̄ mō notitia hr̃.ita vt minor extremitas siue minor ppō sit nota.sꝫ nō p aliqd̄ mediū:sicut q̄dā de numero singulariū q̄ nō de aliq̄ iseriori p̄dicant̃.℄ Nōndū est p̄ ꝙ duplex est p̄oritas.s.tp̄is ꝛ nāe.Prioritas tp̄is est qua aliqd̄ aliud p̄cedit successiua duratione.qualr̃ p̄rēꝫ dicimus p̄orē filio.ꝛ dispōnes accītales p̄oreꝭ for̄ subālī q̄ mediãtibus ip̄sa in mā g̃nat̃.Prioritas nāe est qua aliqd̄ est alteri⁹ cā vel p̄supponit̃ ab illo.qualr̃ subm prius ē ppria ipsius passione.qm̄ ē ipsius cā. ꝛ pūctus p̄or est linea.qꝛ p̄supponit̃ ab ipsa tanq̄ꝫ pn̄ᵐ ipsius. Eē ꝟo 2ᵉ est simultas.s.tp̄is ꝛ nāe.Exēpluꝫ p̄mi:sicut subm simul dicimus cū passione sua. Exēplum scd̄i:sicut correlatiua simul nā dn̄r inq̄ꝫtuꝫ correlatiua.vt paternitas ꝛ filiatio ꝛ alia hō.vt hr̃ ab Ar.in p̄mētis.℄ Ad ppoᵐ igit̃ ꝯtingit maiorē sciri p̄us tp̄e ipsa ꝯne.minorē ꝟo sil̃ tp̄e. Uerū qꝛ notitia minoris cā ē notitie ꝯnis.concedi pōt ꝙ minor p̄us nā cognoscat̃ q̄ꝫ ꝯ.lꝫ non tp̄e p̄us cognosceret̃. ℄ Notādū ē 2ᵒ ꝙ illa lr̃a:quoꝝūdaꝫ.n.hoc mō disciplina est.alr̃ exponi pōt.vꝫ.ꝙ q̄dā sunt quoꝝ h̄ mō disciplina hr̃ demr̃atiua.vt nō p mediū pbent̃ ꝙ sit cā passiōis imediata.sic cū scit̃ ysocheleē aut hūc triãguluꝫ habere tres: nō adducit̃ ad hoc pbādū cā illius passionis ppinq̄.sed solū ponit̃ subm vl̃e pro medio illius demōstrationis.

Lōc̃lo.

Priori/tas 2ᵉ.

E

Atequā āt sint iducere:aut syllm̄ accipere quodā q̄demō fortasse dōm est scire.mō aūt alio nō. qd̄.n.nesciuit si ē simplr̃.hoc quodā mō sciuit vt ꝙ duos rectos hꝫ simplr̃.sꝫ manifestū ē q̄dē ꝙ sic quidē scit:simplr̃ aut non scit.

Cō.4.

℄ Ostēdit modū cuiusdā cognitionꝭ ꝯnis añ notitiā sciētificā ꝛ p̄fectā ipsius.Et p̄ facit qd̄ dictū ē.Scd̄o ex determinatis excludit q̄ꝫdā dubitationē pla.ibi. Si ꝟo non. Primo ḡ intēdit ꝯnem illā.Conclusio p inductionēꝫ aut demōstrationē sciēda aliquo mō scit̃ anteq̄ꝫ ipsa sit p eandē inductionē vel demr̃ationē ꝯclusa:ꝛ aliquo mō non. Probat̃ sic.q̄libet talis ꝯ añq̄ꝫ sit iducta vel demr̃ata scitur s̄m qd̄.sed nō simplr̃.ḡ ꝛc̃.tꝫ ꝯn̄a. Et assumptū declarat̃ exēplo.Si.n.in demr̃atione ꝯcludi debeat:oēm triãgulū hr̃e tres angulos duob⁹ rectꝭ eq̄les:añq̄ꝫ fiat demōstratio scit̃ illa ꝯ s̄m qd̄:nō m̄ simplr̃.q̄re ꝛc̃.℄ Nōnᵐ est p̄ ꝙ Ar.de inductione solū ꝛ syll'o mētionē fecit (p syllogismū m̄ intelligas syllm̄ demr̃atiuū) eo ꝙ ille sunt due spēs argumētationis p̄fectiores ad q̄s alie reducunt̃.vt supius dictū fuit.℄ Nōnᵐ est 2ᵒ ꝙ illud antecedēs Ar.ꝯ ante demōstrationē est s̄m quid scita:nō simplr̃:a diuersis diuersimode verificat̃.Primo.n. Linco.exponit ꝙ ꝯ scitur p̄us in vli.non aūt in particulari siue in ppria forma.Habētur.n.prius p̄cognitiones subi passionis ꝛ dignitatis.q̄ sunt tanq̄ꝫ vlis quedam cognitio ꝯnis. dein/

F

Lōc̃lo

Licoñ.

A de subdit q̄ hic non semper accipit vl'e pro eo q̄ est gñalius in p̄dicādo. sumit. n. aliqñ demōstrationes ex terminis paribus. idest conuertibilibus vbi non op3 cognitionem conclusionis que ante demōstrationem habetur eē cognitionem rei magis vniuersalis in p̄dicando. S3 aliquando per magis vniuersale intelligimus illud qd̄ est minus per dīas significatū: quō (vt ipse dicit) diffinitio formalis est vniuersalior māli eiusdē rei. aut illud quod est confusius acceptū. ⁊ sic totū confuse acceptū vl'ius dici posset partibus in q̄s resoluitur. ¶ Beatus Thomas aliter dicēs verificat: q̄ notitia 9nis habet' per p̄ncipia sua. que illius notitie sunt causa actiua. Na3 secūdo physicorum propositiones syllogismi numerātur ab Aristotele inter causas efficiētes. s. respectu cōclusionis. Sicut igitur effectus naturalis anteq̄ȝ sit productus: s3 iā est p̄pinquus ad produci: est in suis causis actiuis virtual'r s3 non actu. ita anteq̄ȝ 9clusio ex p̄missis deducatur scitur virtualiter in principijs suis. non aūt actu scitur ⁊ in propria forma. ¶ Moderni aūt verificant. q2 cōclusio ante demonstrationē est in potētia scita. non autē actu. dicunt enim q̄ sicut materia potētiā habet respectiuā ad formā anteq̄ȝ recipiat illam: aliter nō posset eam recipere. sic intellectus potētiam habet respectiuā ad sciētiā conclusionis anteq̄ȝ recipiat ipsam. ⁊ sic conclusio ante demōstrationem in potētia scitur. vt autē istoꝝ verba sint ad mentez Arist. intelligi debēt de potētia propinqua ipsius intellectus. non aūt de potentia remota. Credo tñ q̄ Aristoteles non dixisset puero nuper nato conclusionez primam geometrie esse s̄m quid scitam. Sed cū intellectus fuerit iā habituatus ⁊ aliquā habuerit notitiā principiorum ex qua conclusionis notitia dependet dixisset illam eē s̄m qd scitam. ⁊ tūc intellectus est in potētia p̄pinqua ad notitiam conclusionis perfectā merito cognitionum precedentium que sunt dispositiones preuie ad illā acquirendam. Ideo puto cognitiones principiorum magis se habere tanquam dispositiones respectu cognitionis cōclusionis q̄ȝ tanq̄ȝ effectiuas causas.

(margin: Lincō. — T. c. 28. — Paulus venet⁹. — B)

¶ Si vō non. menonis ambiguitas cōtingit. aut. n. nihil discet. aut que nouit:

¶ Primo dicit philosophus: q̄ si ita non esset q̄ cōclusio aliquo modo ante demōstrationē esset scita ⁊ aliquo modo non: tunc sequitur illud quod per viam ambiguitatis siue dubitationis infert' in libro platonis intitulato nomine Menonis discipuli sui. videlicz q̄ vel nihil aliq̄s addiscet aut adiscet ea que prius sciuit.

(margin: C)

¶ Non eni3 sicut quidā argumentant' soluere dicēdū est. Nunqd sciuisti oēm dualitatez. qm̄ est par aut nō: dicēte aūt attulerūt quādā dualitatem quā nō opinatus est esse. Soluūt. n. non dicētes cognoscere omnē dualitatem parē eē sed quam sciunt q̄ dualitas sit.

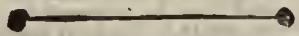
¶ Adducit motiuum platonis ⁊ solutionē quorundam. Arguebat plato ad probādū q̄ nihil adiscitur de nouo sic. si tibi hec propositio proponatur. tu scis omnē dualitatem esse parem: tu concedis eam. Ex quo vlterius arguitur sic. tu scis omnē dualitatē esse parez. Sed hec est dualitas: demōstrata illa que est i manu abscōsa. ergo tu scis hanc esse parem. ⁊ tamē aperta manu ⁊ eadē dualitate ostensa. tu adiscis hanc esse parē. quare illud adiscere erit scire illud qd̄ prius sciebatur ⁊ nō erit adiscere de nouo. Respondēt quidam huic rationi negando illā. tu scis omnem dualitatem esse parem. sed verum est q̄ scis oēm dualitatem quam scis esse dualitatem esse parem. ⁊ sic non oportet concedere 9ñs illatum.

(margin: Apō allber. ph̄ / h⁹ fulcit' rōnibus vnicā at tñ ar. adduxit q̄ magi a logico dissoluēda erat.)

¶ Et ēt sciunt cuius vere demōstrationē hñt ⁊ cui⁹ acceperūt. Acceperūt aūt nō de oi cui⁹ vtiq̄ȝ sciunt q̄ triāgulus aut numer⁹ sit. s3 simpl'r de oi nūero ⁊ triāgulo. Neq̄ȝ. n. vna p̄pō accipitur h̄mōi q̄ quā tu nosti numeꝝ aut q̄ tu nosti lineam rectam sed de omni.

(margin: D)

Linea recta.

¶ Remouet solutionē arguēdo sic. Eo modo scitur 9clusio quo modo per demonstrationē alicui de nouo acquiritur. vel quo modo ante sibi acq̄sita fuit. Sed in demōstratione conclusio absolute cōcluditur. ⁊ non cū illa circunstantia quā vel quē scis esse talem vel talem. ergo cōclusio absolute scitur. ⁊ non cū aliqua tali circunstantia. Maior de se nota est. minor vō declaratur. vbi enim in demonstratione probatur q̄ triāgulus habet tres absolute ⁊ vl'r de omni triangulo 9cluditur. ⁊ non cū illa cōditione quē scis esse triangulu3. Similiter vbi de numero aliqua passio demōstretur cōcluditur de omni numero simpl'r. ⁊ non cū hac limitatione quem scis esse numerum. quare in proposito similiter dicendū erit q̄ per demonstrationem vel alia quacūq̄ȝ via scis omnē dualitatem absolute esse parē. ⁊ non solum cum limitatione predicta. ¶ Itē si 9clusio demonstrationis 9cluderetur non absolute sed cū predicta limitatione. tūc aliqua premissarum cum simili circūstantia deberet assumi. p3 consequētia. q2 conclusio ex maiori ⁊ minori extremitate integratur. 9sequens tamen est falsum. non enim assumitur aliqua p̄missa de numero quē nosti esse numerū. aut de recta linea quā nosti esse rectā. sed de omni vt p3.

(margin: E)

¶ Sed nihil opinor prohibet qm̄ est qd̄ adiscat sic scire. Est autē sic ignorare. Incōueniēs aūt non est si scit quodam modo q̄ adiscit. Sed si hoc mō vt inquantum adiscit ⁊ scit.

¶ Ponit veram solutionē dicens: q̄ non inconuenit illud quod de nouo adiscitur aliquo⁹ prius fuisse scitum ⁊ aliquo modo ignoratū. ⁊ maxime vbi sciatur s̄m quid. sed inconueniēs esset q̄ eo modo aliquis p̄us sciret aliquid quo ipsum adiscit. ⁊ per hoc videtur responsu3 eē ad rationē platonis. videl3 9cedēdo q̄ nunc adiscis hāc dualitatem esse parē. ⁊ tamē prius sciebas hanc dualitatem esse parē s̄m quid ⁊ diminute. ¶ Notandum est p̄ circa istam q̄ antiquitus ante Arꝫ. due fuerunt opiniones. Et in difficultate p̄senti p̄ma fuit Eracliti qui dixit q̄ nihil contingit vere scire. Primo p̄pter reꝝ maximā varietatem ⁊ 9tinuum ipsarū fluxū p̄pter quod eadem res non potest bis in eodem statu p̄manere. ⁊ per consequēs de nulla re certam ⁊ firmā notitiā possumus habere. Secūdo q2 si contingeret aliqd scire. aut igitur illud esset in h̄ mūdo inferiori aut in mūdo supiori. nō in mūdo inferiori propter maximā varietatē rerū vt dictū est prius. neq̄ȝ in mundo superiori propter magnā distantiā ipsius a nobis. ⁊ hec fuit ratio Socratis ⁊ alioꝝ achademicoꝝ. ¶ Secunda vō fuit opinio platonis qui dixit q̄ contingit aliquid scire sed non de nouo. imo nostrū scire ē qd̄dam reminisci. ymaginabatur enim plato omnium rerū sp̄ēs in anima esse cōcreatas a principio sue creationis. sed ipsa p̄pter vnionē cū corpore humano impeditur a suis operationibus quas postmodu3 successiue exercet s̄m successiuam dispositionē corporis factam a sensibus per impressionem formarū sensitiuarū. Mouebat' autez

(margin: F — Error Eracliti Metaphysice te. c. 22. — Error platonis 9 hunc errorē disputat b. tho. i p̄ª p. sū. q. 84. ar ti°ˡᵒ 3°.)

A pla. inter cetera hoc motiuo. si alicui imperito proponā tur pncipia pma geometrie statim ɔcederet ea. ꝛ ɔñr cō clusionem pimā ex pncipijs deducēdo ɔcederet illaꝫ. ꝛ sic vlterius alias propōnes. qđ non ɔtingeret nisi prius ea sciuisset q̄ nūc de nouo videt adiscere. quare ꝛc. Aristoteles aūt post istos alr̄ opinatus est. Primo. n. ɔcedit ꝙ ɔtingit aliqđ scire ꝯ Eraclitū ꝛ Socratē. scđo ꝙ ɔtingit nos de nouo aliqđ adiscere ꝯ Platonē. modus auteꝫ ab eo colligit. 3. de aīa ꝛ a Cōmētatore ipsius. fit. n. scīa ꝛ ɔsideratio in nobis a spēbus exñtib⁹ in fantasia decisis a spēbus sensibilib⁹. Juxta illud dcm̄ necesse ē intelligētem fantasmata speculari. ꝛ in li° de sensu ꝛ sen. nihil ē in intell'u qn pus fuerit i sensu. ꝛ ɔñr ɔcedit ꝙ sic spēs sensibilis potētial'r ē in sensu an̄q̄ꝫ i sensibili gñetur. ita spēs intelligibilis potētial'r ē in itell'u pusq̄ꝫ p itelligibile pducat. aliogn itell's nunq̄ꝫ ad illā spēm moueret. qr̄ ɔcluditur ꝙ scīa potētial'r est in itell'u anteq̄ꝫ actu gñet. ꝛ sic ꝯ que post demr̄ationē actu ꝛ pfecte scitur an̄ demr̄ationē ſm qd scit. ❡ Ad ppo^m igit Ar. vtranq̄ꝫ tāgēs opinionē antiquoꝝ ꝛ ppriā dic. Si x̄o nō Menonis ambiguitas cōtinget. aut. n. nihil adiscet. aut q̄ nouit. q̄si dicat. ꝙ si ꝯ non eēt an̄ demonstrationē aliquo mō scita ꝛ aliquo modo nō. tūc aut nullo mō esset scita ꝛ sic nihil adiscere ɔtingit. vt Eraclitus ꝛ Socrates dixerūt: eo ꝙ sicut mā nunq̄ꝫ ad formā moueri posset q̄ nullo mō in ipsa mā haberet eē. s. nec actu nec po°. ita cū itell's adiscēdo ad sciaꝫ trāsmutet: ad ipsaꝫ trāsmutari non posset si nullo mō in intell'u haberet eē. s. vel po° vel actu. q̄re ꝛc. Aut erit simpliciter ꝛ actu scita. ꝛ sic adiscere nr̄m p demr̄ationē nō erit de nouo adiscere: sed erit qđdam reminisci vt voluit Plato. pꝫ ɔña. qꝛ sicut mā nō mouet ad id qđ nullo modo est: sic nec mouet ad id qđ ē simpl'r actu. q̄re sil'r sicut intell's adiscere nō pōt illud cuius scia nullo mō ē i ipso. sic neq̄ꝫ id adiscere pōt cuius scia fuerit in ipso actu. Adiscere. n. quādā dicit intellectus trāsmutationeꝫ vt patet. ❡ Post opinionē aūt Ar. alia cōiter ascribit Aui^ne opinio antiq̄. vꝫ. ꝙ nr̄m adiscere de nouo pncipal'r depēdet a quadā itelligētia ifinita quā dixit eē intell'm agentē: ꝛ hāc vocauit datorē formarum. ꝛ sic ɔñr dixit ꝙ sensus ꝛ res sensibiles nihil faciūt ad scie acq̄sitioneꝫ nisi intell'm possibilē disponēdo vt ad intell'm agentē ɔuertat. ꝛ ɔñr ex ɔuersione ad ipm spēs intelligibiles in intell'u possibili influātur. ❡ Ex quo infert sciam ꝛ oēm intellectiuū habitū pse ab hac itelligētia effectiue dependere. a sensibus x̄o ꝛ sensibilib⁹ dispositiue. ❡ Notādum est 1° ꝙ illud argumētū platonis. lꝫ a qbusdam dicat ꝛ bñ ꝙ peccat fallacia accidētis. s. arguēdo sic. tu scis oēm dualitatem esse parem. hec est dualitas. ꝯ ꝛc. tñ melius est dicere ꝙ peccat fallacia ɔñtis. Nam vt cōiter in logica dicit minor non debite sumit. sed vt p̄dicta inferatur ꝯ requiritur ꝙ sic assumat. tu scis hāc esse dualitatē. ꝯ ꝛc.

Opinio Arist.

3° d̄ aīe. te. ɔ. 39.

B

Contra hāc opinionem Aui. disputat .b. tho. p° p. sū. q. 84. ar ti. 4. Et li. 2. ꝯ gētiles ca. 74. ꝛ i qōnib⁹ disputatis d̄ x̄itate. q. 11. ar. 1.

C ❡ De diffinitione demonstrationis.

Cō. 5.

Scire autem opinamur simpliciter vnumqđq̄ꝫ sed non sophistico modo qđ est ſm accñs. cū cām arbitramur cognoscere propter quā res ē. ꝛ qm̄ illius est cā. ꝛ non est ɔtingere hoc alr̄ se habere. Manifestū ē igitur ꝙ huiusmodi aliquid sit scire. ꝛ nāq̄ꝫ scientes ꝛ non scientes hi quidem opinantur sic se habere. Scientes autem causam habent. Quare cuius est scientia simpliciter hoc impossibile est aliter se habere. Siquidem igitur est ꝛ alius sciendi modus vt posterius dicemus.

D

❡ Premisso pḣemio ɔñr phs icipit determinare de syll'o demr̄atiuo. Diuidit aūt totū sequens in duas ptes pri^ces. In p° determinat de demr̄atione ꝛ spēb⁹ ipsi⁹. In 2° docet artē iueniēdi mediū demr̄ationis: in pri^c scđi ibi. Qōnes sunt eq̄les nūo. Primus x̄o liber in 4^or diuidit tractatus. In p° determinat de demr̄atione q̄ditatiue: ꝛ ex q̄li mā ꝛ forma ɔstare dꝫ. In 2° oñdit per aliquē syll'ꝫ i nobis ignorātiam gñari posse. ibi. Ignorātia aūt nō ſm negationē. In 3° oñdit ꝙ nō sit i demr̄ationib⁹ i if^m pcedere. ibi. Est aūt ois syll's p tres terminos. In 4° de spēbus determinat demonstrationū illaꝫ adinuicē cōparādo ibi. Cū aūt demonstratio sit alia qdē vl'is. ❡ Primus tractat⁹ in 4^or diuidit capl'a. In p° ostendit qd sit syll's demr̄atiuus. In 2° determinat de mā syll'i demonstratiui: oñdē^o ex qbus ꝛ qualibus esse dꝫ demonstratio: ꝛ ex q̄lib⁹ eē non dꝫ. ibi. Qm̄ aūt impoi'e. In 3° declarantur dr̄ie inter demonstrationē: quia ꝛ ppr qd. ibi. Sꝫ qꝛ dr̄t ꝛ ppr qd. In 4° oñditur in qua figura syllogistica magis habeat demōstratio fieri. ibi. Figurarū aūt. ❡ Primū capl'm in tres diuidit ptes. p° ostendit qd sit demonstratio. scđo quedā notificat q̄ in diffōne demonstrationis ponunt. ibi. Est aūt pri^m demonstrationis. In 3° excludit errores quosdā q ex p̄missis oriri possent ibi. qbusdā quidē igit. Primo ponit diffōnem ipsius scire. Scđo diffōnē demonstratiōis a cā finali sumptā. ibi. Demonstrationē aūt dico. Tertio ɔcludit ex premissis diffōnē demonstrationis ab eius cā māli sumptā. ibi. Si qdē igit est scire vt posuim⁹. ❡ Itē p° ponit vnaꝫ diffōnē de scire. Scđo aliā. ibi. Dicimus autē. ❡ Primo igit p̄mittit hāc diffōnē scire simpl'r ꝛ non sophistico mō qđ est ſm accñs. est rē per cām cognoscere: ꝛ qm̄ illius ē cā: ꝛ ꝙ non ɔtingit hoc alr̄ se hēe. ꝙ hec diffinitio sit cōueniēter assignata decl'atur a signo: qꝛ siue vere scientes siue non sciētes credētes tñ se scire: tunc opinant se scire cū opinant cognoscere cām rei. ꝛ qm̄ illius ē cā ꝛc. Sed in h̄ drūt sciētes a non sciētibus: qꝛ scientes hñt cām rei: non sciētes x̄o non hñt ipsaꝫ. ❡ Ex qbus ɔcludit ꝙ illđ cuius est ppie scia impoi'e est alr̄ se hēe. Deinde subdit ꝙ si fuerit alius sciēdi modus q̄ꝫ supra diffinitus posterius dcm̄ erit. ❡ Notandū est p° ſm Lin. ꝙ Ar. notāter incepit a diffōne scire. eo ꝙ scire est finis quē demōstrator intēdit. cū igit hic intēdat tradere artē demonstrādi: rōnabile fuit vt ab eius notificatione inciperet qđ ē finis demonstrationis. Finis. n. artificis p^m eē dꝫ in ipsius intētione. ❡ Notandū est 2° ꝙ hec diffinitio potius est q̄dā: qd nois descriptio. Non. n. hic diffinit scia que est alicuius gñis spēs: per genus imediatū ꝛ dr̄iam eius propriā: sed describit scire in concreto declarādo quid significat nomen: ꝛ iō rōnabiliter phs probauit descriptionē illā fuisse ɔueniēter assignatā per signū supradictū. Quia significatio nois accipiēda est ab eo qđ cōiter loquētes intendunt per illud nomē significare: dicitur. n. scđo topicorū ꝙ noibus vtendū est vt plures vtuntur. Propter eandem cām Aristoteles vsus est hoc modo loquēdi. Scire opinamur ꝛc. ꝛ non dixit scire est. ❡ Notādū est tertio ꝙ illa pticula simpl'r ꝛ nō sophistico modo ꝛc. diuersimode exponit a diuersis. Vñ Linco. posuit hanc distōnē. Scire quadrupl'r accipit. Primo cōiter: ꝛ sic ɔtingētia sciri possunt siue frequēter siue raro contingāt: qualiter cōcedimus te scire papam esse Rome aut sortē sedere. Secūdo modo proprie: ꝛ sic sciūtur contingētia semper vel frequenter. ꝛ eodē mō. qual'r scimus senē canescere ꝛ iuuenē nō canescere. Tertio magis pprie. ꝛ sic solū necīa sciūtur. ꝛ hoc modo nō solū ɔnes sed ēt pri^a demonstrationū

Diuisio totius libri.

Fol. 27.

Fol. 30.

Fol. 36.

Fol. 10.

Fol. 24.

Fol. 26.

E

Diffō scire.

F

Themis. s. tho. ꝛ pau. ac ceti in 13 ɔueniūt

Cap. [illegible]

Scire capit q̄tuor mōis

A

sciri dñr. 4° maxime pp̄e. ꝛ sic solū necia sciūtur qñ imutabilia fuerint ꝛ p cām ꝑpriā ꝛ indemr̄abilē tā in eēndo q̄ȝ in cāndo fuerint cognita a nobis. ꝛ h̄ est scire demr̄atione pp qd. būc vltimū modū Ari. vocauit scire simplr̄ de quo solū curauit ponere diffōnes. alios aūt oēs vocauit scire sophistico mō ꝛ s̄m accn̄s vt inqt linco. Cōsil'es diffōnes posuerūt Themisti° ꝛ qdā moderni pa⁊ discordātes a mō distinguēdi linco. de quo nō est cura. Alij vo vtūtur hac diffōne. duplex est scire. s. simplr̄ ꝛ sophistico mō. scire simplr̄ est aliqd scire in seipso ꝛ in ꝑpa forma. scire vo sophistico mō est cū scim° aliqd s̄m qd. vel sicut partē in toto. sicut p no^m dom° partes sciūtur. vel p aliqd accn̄s s̄bam cog̃scēdo: q̃lr coruscū cog̃scere dicim°. q2 cognoscim° venietez q de facto est coruscus. vl' q2 aliqd cognoscim° in p̄ncipijs suis remotis. vel ɔsiū alio mō. ꝛ oībus his modis dicerem° aliqd scire p accn̄s vt isti dicūt. q̃uis puto q̄ rē scire p sua p̄n° p se q̃tūcūq̄ȝ sint remota nō est scire p accn̄s sed p se. nisi forte accipiat scire p accidēs put idē est q̄ scire diminute ꝛ impfecte. Sed iste modus nō vr̄ oīno sufficere. q2 s̄m istos scire cām p effectuz eius imediatū: eēt simplr̄ scire. vt pȝ ex suo mō loquendi qd t̄n est ꝯ̄ intētionē Ari. q solū diffinivit scire qd est scire aliqd per cām ipsi°. Alij vo moderniores distinguūt q̄ duplex est scire. qdam p se. ꝛ qdam p accn̄s. scire per se est scire ꝑpōnes per se. q̃lr triāgulū hēre tres scim° per hēre angulū extrinsecū. Scire p accn̄s est scire p ꝑpōnes per accn̄s. qualr̄ scim° hoiem eē risibilē. q2 scim° aial taliter vel talr̄ vel talr̄ figuratū esse risibile. ꝛ tale dr̄ sophistico mō scire. Iteȝ scire p se est duob° modis. s. simplr̄ et s̄m qd. simplr̄ est per ꝑpriā ꝛ imediatā cām. Scire vero s̄m qd est scire per signū vel effectū vel cāȝ remotā sicut videbit infra. ¶ Ad ꝑpositū igit cū Ari. dicit. scire simpliciter ꝛ nō sophistico mō p ly simplr̄ excludit oēm modū sciēdi s̄m qd: per ly sophistico mō excludit oēm modū sciēdi per accidēs. Hūc modū puto inter ceteros meliorem. ¶ Notādum 4° q̄ 4^or ponūtur pticule in descriptione p̄dicta ad scire simplr̄ reqsite. ¶ Primo dr̄ reȝ cognoscere. eo q̄ oē scire ē rē cog̃scere lȝ nō eꝯ̄. ¶ Secūdo dr̄ per cām. q2 res q̄ pfecte sciri dȝ cām hñs nō pōt simpr̄ sciri sine cā sua: qd ꝑbat multiplr̄. Primo. q2 sicut se hȝ res ad eēntia se hȝ ad pfecte cognosci. vt hr̄. 2. metaphy. cum g̃ effectus qui sciri dȝ non possit eē sine sua causa p se. seqtur q̄ neq̄ȝ potest sine illa cā pfecte cognosci. Secūdo. q2 oē qd scit simplr̄ cognoscit tāq̄ȝ veꝝ. cum g̃ veritas sit adeq̃tio intell'ꝰ ad reȝ ꝛ ecōtra. seqtur q̄ res nō poterit pfecte sciri nisi intellectui adequet. res aūt habēs cām non potest pfecte intellectui adeq̃ri nisi notitia scientifica in illam cām per intell'm referat. sicut et verū aūt non dicit nisi cum fuerit suis p̄ncipijs adeq̃tum q̄re ꝛc̃. Tertio q2 non ɔtingit intell'm aliqd simplr̄ scire cū ipse de illo scibili dubitationē habeat. Sed ɔtinue ɔtingit intellectum dubitare cuȝ ignoret illius rei scibilis causam quare ꝛc̃. Quarto. q2 modus sciendi intell'ꝰ humani est discurrēdo ab vno in aliud donec veniat ad indemr̄abilia. sed hoc eē nō potest ignorātis causis rei que simplr̄ dȝ sciri. ¶ Tertio ponit in diffōne ꝛ qm̄ illiuȝ est causa. q2 ad scire simplr̄ nō sufficit cām rei cognoscere. sed opȝ intell'm illā in rē scibilē referre. Ad cog̃scēdum .n. pfecte lunā eclipsari. nō sufficit cognoscere dyametralē terre interpōnem iter solē ꝛ lunā: sȝ opȝ illā in effectū suū referre. ꝛ eꝯ̄. ¶ Quarto ponit: ꝛ nō ɔtingit alr̄ se hēre. q2 requirit rem que sciri dȝ eo modo quo scit oīno imutabilē esse. ita vt non ɔtingat ipsam alr̄ se hēre. Quidā aūt illam vltimā particulā in cām t̄n referūt ꝛ non in effectū sed puto melius q̄ referat ad effectū. vel ad vtrūq̄ȝ. ꝛ vl terius dnt q̄ illd posituū fuit ad dr̄iam cāe per accn̄s. Tri

Paulus h̄ q̄ȝ pū mus exaggerat diffōnes ipsius. scire.

Hec est pō pauli quā i/ q2 ad in tētionē phi re/ duci.

B

Habēs cām pfecte non scit sine ea.

C

pliciter aūt dicit eā per accn̄s. Primo q2 p̄ter intentionē agēs. q̃lr fortunā dicim° cām p accn̄s. 2. phy. Scd̄o q2 remouēs ꝑhibēs. qualr̄ fenestraȝ apiens causa p accn̄s dr̄ illuminationis domus. Tertio q2 accn̄talr̄ ɔiuncta cause p se. sicut albū est causa per accn̄s edificij pp albedinē accn̄tlr ɔiunctā edificatori. Ad ꝑpositū vt ipsi dnt excluditur hic quelȝ istaꝝ. lȝ p̄ncipalius causa per accn̄s tertio mō. ¶ Notādum est 5 circa vltimū dcm̄ Ari. q̄ p̄ter modos sciēdi per accidēs tres sunt alij modi sciēdi p se. qui t̄n non sunt modi sciēdi simplr̄. Prio est modus sciēdi cām per ipsius effectū: sicut scit terrā dyametralr̄ interponi posse iter solē ꝛ lunā per hoc q̄ luna est eclypsabilis. ꝛ syll'ꝰ quo talis cā ꝑbat vocat syll'ꝰ siue demr̄atio a posteriori. ¶ Scd̄o est modus sciēdi effectū p cām remotā. vt quādo scit lapideȝ non respirare. per hoc q̄ non est aial sicut exēplificat Arist. infra. vt arguēdo sic. omne qd non est aial nō respirat. lapis non est aial g̃ ꝛc̃. ꝛ hic est syll'ꝰ a p̄ori. sed q2. ¶ Tertio est modus sciendi a signo. sicut si sortes amplexat platonem. a signo ɔcludi potest sor. diligere platonē. Primus igit modus sciēdi s̄m qd excludit per illā particulā rem per cām cognoscere. Scd̄s vo (vt qdam dicūt) excludit per illā particulam. ꝛ qm̄ illius est causa. q2 per illam denotauit Arist. q̄ causa qua res scitur debet esse illius ꝑpria causa. ꝛ nō solum causa vl̃is vel remota. Dicunt etiam q̄ per illam particulam. ꝛ non contingit aliter se habere. excluditur scia habita a signo. qm̄ talis sciētia aliquādo per solum probabilia ꝛ contingentia acquiritur que aliter se habere. possunt reliqua vide in questione.

D

Modi sciēdi p se n̄ sunt simpliciter dicti.

E

¶ Dicim° āt scire ꝛ p demr̄ationē itelligere.

¶ Scd̄a diffō ipsi° scire est ista. Scire hd̄. s. simplr̄ est per demr̄ationeȝ itelligere. pȝ ista descriptio. Ubi nota q̄: ly intelligere: ponit tāq̄ȝ genus in p̄dicta diffōne. illa vero pticula per demr̄ationem: ponit tāq̄ȝ dr̄ia. ꝛ denotat causam effectiuā ipsius scire vt cōiter dicit. Quidam auteȝ voluerūt ꝛ forte melius. q̄ hic nō ponat Aristoteles diffinitionem aliquā ipsius scire. sed solum inferat per modum corrolarij. q̄ tale simpliciter scire sit per demōstrationem intelligere.

¶ Demr̄ationē āt dico syll'm apodyticū. i. facientem scire. Sed apodyticū dico s̄m quē in habendo ipsum scimus.

¶ Ponit diffōnem demr̄ationis: dicēs q̄ demr̄atio est syllogismus apodyticon. idest scialis. dico autē syll'm scialem s̄m quem scimus in habēdo ipsum. ꝛ hoc dicit Ar. ne forte crederet q̄ demr̄atio dicetur ex ista cā syll'ꝰ scialis. q2 scia aliqua ipso vteret multe enim scie syll'is vtuntur que t̄n demr̄ationes dici non debent. sicut dyalectica ꝛ alie scie multotiens ꝑbabiliter ꝑcedentes.

F

Demr̄atiō diffinitur.

¶ Si igit est scire vt posuim° necesse est ꝛ demōstratiuā sciaȝ eē ex veris ꝛ p̄mis ꝛ imediatis ꝛ notiorib° ꝛ p̄orib° causisq̄ȝ ɔcl'onis. Sic .n. erūt ꝑpria p̄ncipia ei qd demōstrat. Syll'ꝰ qdem erit ꝛ sine his. demōstratio vo nō erit non enim faciet scientiam.

¶ Ex p̄missis ɔcludit diffōnem demr̄ationis sumptam a causa ipsius mālī. ꝛ primo facit hoc scd̄o declarat particulas que in predicta diffinitione ponuntur ibi. Uerum quidem igit opȝ oē. diffinitio igitur demonstrationis est ista. Demr̄atio est ex p̄mis veris imediatis p̄orib° ꝛ notioribus causis concl'onis. Hanc diffinitionem pho videt triplr̄ ꝑbare lȝ obscure. p̄ sic. Scire est rē p cām cognoscē ꝛ qm̄ illi° est cā ꝛc̃. Et scire est rē p demr̄ationem

Scd̄a diffō demōstrationis.

A intelligere.ḡ demŕatio est ex p̄missis veris imediatis ⁊c̄. tenet ɔ̄ña.q2 dato opposito ɔ̄n̄tis seqtur oppoᵐ alterius p̄misse.⁊ añs pro vtraq3 pte ex p̄cedentibus p3.cū inclu dat duas diffōnes ipsius scire. Hāc rōnem tāgit cū dicit. Si qdem igiŕ est scire vt posuimus. ℭ Scd̄o arguiŕ sic. illud qd̄ est ex ppꝛijs p̄ncipijs ei⁹ qd̄ demŕaŕ est ex p̄mis veris imediatis ⁊c̄.ſ3 demŕatio est hm̄.ḡ ⁊c̄.P3 ɔ̄ña cum maiori.⁊ minor nota est.q2 aliter demŕatio non gn̄aret sciam. ℭ Tertio arguiŕ sic.ois syll's faciens scire est ex p̄missis veris. Sed demŕatio est hm̄.ḡ ⁊c̄. Minor appet ex p̄cedēti diffōne demŕationis. Maior v̄o tenet.q2 ille videnŕ eē ɔ̄ditiones syllī faciētis scire:⁊ ideo dicit ph̄us q̄ sine p̄dictis ɔ̄ditionib⁹ ɔ̄tingit fieri syll'm absolute nō tn̄ erit demŕatio cū non gn̄abit sciam. ℭ Notādum est p̄ s3 Linco.cū in textu dicaŕ demŕatiua scia ē ex p̄mis.⁊c̄. q̄ p̄t dupl'r l'ra itroduci. Uno mō p demŕatiuā sciam ha bitū sciētificū intelligēdo.sicut vr̄ sonare v̄ba.⁊ sic s̄m illū sensum non poniŕ diffō noua demŕationis ſ3 solū in ferŕ illa ɔ̄cl'o ex p̄dictis.q̄ scia p demŕationē acq̄sita est ex p̄mis veris ⁊c̄.⁊ tūc ista p̄positio:ex:vt inqt linco. de notat cām efficiētē q̄ simul est efficiēs ⁊ origo.sicˉ.n.pr̄ ē cā efficiēs ⁊ origo filij.ita notitia p̄mor̄ veror̄ ⁊c̄.ē effi ciēs ⁊ origo notitie sciētifice ɔ̄nis. Scd̄o mō p̄t itroduci. vt p illū terminū demŕatiua scia demŕationē itelligamus ⁊ sic ɔ̄n̄r noua ɔ̄cludiŕ diffō demŕationis.⁊ tūc illa p̄pō: ex:dicit simul circūstātiam cāe mālis ⁊ cāe efficiētis.qd̄ pro tāto dixit linco.q2 q̄dam pticule in illa diffōne posi te sigñt ea q̄ formal'r demŕationē igrediūtur.⁊ p ɔ̄ns sūt ptes ⁊ mā ipsi⁹.q̄re q̄tū ad illas pticulas ly:ex:dicit cir cūstantiā cāe mālis. Quedā v̄o ea q̄ solū v̄tual'r ipsā3 in grediūtur.⁊ iō quo ad illas ly:ex:denotat cām efficiēte3. Ex quo p3 ɔ̄ quosdā modernos q̄ h̄ 2ᵃ diffō non solū est sumpta a cā māli ſ3 a māli ⁊ efficiēte simul. ℭ Notādu3 2ᵒ est q̄ p̄ma diffō demŕationis sumpta est a cā finali.cu3 dr̄ demŕatio est syll's faciēs scire.eo q̄ scire est finis de mōstrationis vt oēs dicūt. Et q2 finis ē cā cāx oib⁹ alijs causis necītatē iponēs ⁊ p̄or ipsis.iō diffō p̄ᵃ demŕatiōis. diffō ipsi⁹ formalis dici d3. Scd̄a v̄o diffō mālis. q̄re du3 secunda per primam probatur illa probatio est a prio ri.quia diffinitio materialis eiusdem rei per formalē de monstratur.

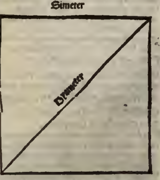
Probaŕ 3ᵃ diffō demŕa tionis.

Linco niē. dif finitiōe3 demŕa tionis 2ᵉ expōit. B

Contra paulu3 ve.

Erum qdem igitur oportet esse qm̄ quod non est non est scire.vt q̄ dya metros sit simetros.

Simeter

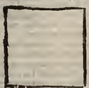

C ℭ Ostēdit pti culas diffō nis p̄dicte eē ɔ̄ueniēt positas. Et p̄facit h̄ q̄ ad illā pti culā veri. 2ᵒ q̄ ad illā pticulā pri mis ⁊ ime diatis.ibi. Ex p̄mis āt Tertio q̄ ad illā pti culā p̄ori b⁹ ⁊ notio rib⁹ cāis ⁊c̄

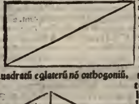
Concl'o Primo igiŕ p̄baŕ ista ɔ̄cl'o. Demŕatio est ex veris.arguē do sic. Concl'o demŕationis nō sciŕ nisi p p̄missas.cū igiŕ p demŕationē acq̄raŕ scia ɔ̄nis.seqtur q̄ et p̄misse sciunŕ

ſ3 nō est poŕe illud qd̄ nō est.i.s̄m sciri.vt v̄bi grā.q̄ dia meter q̄drati sit ɔ̄mēsurabilis sue coste.q̄re ⁊c̄.ɔ̄ña ⁊ añs vr̄ manifesta. ℭ Circa l'ram dubitāt cōiter exponētes q̄ Arist.vr̄ facere ɔ̄ñam illā.illud qd̄ demŕaŕ est vex.ḡ p̄misse demŕationis sūt v̄e.ſ3 illa ɔ̄ña nō vr̄ tenere.vt p3 in logica.ſ3.n.seq̄tur.illa ɔ̄ña est bona ⁊ añs est vex. cu3 alijs circūstātijs q̄ h̄n̄t alibi videri.ḡ ɔ̄ns est vex.non tn̄ vr̄ seq eɔ̄.qm̄ ex falsis pōt vex iferri. ℭ Ad h̄ p̄ dr̄ q̄ p̄di cta ɔ̄ña nō exp̄sse colligiŕ in textu.ſ3 text⁹ vr̄ iuenire illū modū exponēdi q̄ posit⁹ fuit. ℭ Dr̄ 2ᵒ.q̄ siue illā ɔ̄ña3 fe cisset ph̄s siue nō:ipsa ɔ̄cedēda est grā māe nō de forma. q2 in demŕatione ppᵗ qd de q̄ loqmur nō solū p̄misse sunt cā ɔ̄nē iferēdi.imo et dn̄t cām eēntialē sigñi ɔ̄nis in eēn do.s̄m āt qd̄ nō est in rex nā ⁊ qd̄ est tā q̄3 p̄uatio nō pōt esse eēntialis cā rei necessarie quale est significatiuū ip sius ɔ̄nis quare ⁊c̄. ℭ Notādum est ppter exēplū addu ctū q̄ q̄dra tox qd̄dam est h̄n̄s 4ᵒʳ angulos eq̄ les ⁊ rectos ⁊ tale pprie dr̄ q̄dratu3. qd̄ ēt ortho goniū eq̄la tex dici so let.dr̄ āt or thogonium ab orthos qd̄ est rectū ⁊ gonos an gulus quasi q̄dratu3 re ctox angu lox. ℭ Ali ud est q̄dra tū h̄n̄s ān̄gu los eq̄les ſ3 latera ineq̄ lia. sic duo maiora et duo miora qd̄ orthogo niū ieq̄late rum m vocari p̄t. ℭ Aliud est h̄n̄s āgu los ieq̄les ⁊ latera ineq̄ lis qd̄ ēt di ci pōt ortho goniū eq̄la terū. ℭ 4ᵐ v̄o est h̄n̄s latera ineq̄ lia ⁊ angulos ieq̄les. Hec tn̄ tria iproꝑe q̄drata dn̄r. sed vnūqd̄q3 ipsox d3 q̄drāgulū appellari. ℭ Ad ppositum igiŕ dico q̄ de q̄drato ɔ̄pe supro v̄ificaŕ exēplū ph̄i n̄ āt de alijs. Priᵐ declaŕ.nā ille linee ɔ̄mēsurabiles dn̄r qb⁹ assignari pōt aliq̄ mēsura cōis:q̄ vtrāq3 illax reddat ali q̄tiēs supra.⁊ ɔ̄rio illa dn̄r icōmēsurabilia. Talia v̄o sūt dyameter ⁊ costa q̄drati. Nulla.n.mēsura aliq̄tiēs sum pta dyamet̄x adeq̄te mēsurat q̄ aliq̄tiēs supra ei⁹ costam adeq̄te mēsuret neq3 eɔ̄. Nā si sic eēt tūc dyameter ad co stam eēt aliq̄ ppoꝛtio rōnalis q̄lis est nūi ad nūm:ſ3 nul la talis inter ipsa reperitur vt demŕatur quarto euclidis

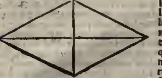
Quadratū ortogoniū eq̄latex.

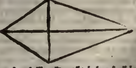
Quadratū orthogoniū ineq̄latex.

Quadratū eq̄laterū nō orthogoniū.

Quadratū neq3 orthogonium neq3 equilaterum.

D

Obijcit ɔ̄ textū. Solo.j. Scd̄o.

Qua dratum est 4ᵉ.

E

Ethy molo gia or thogo nij.

F

A ¶ Tertio quarto euclidis demfraf q vbi ex dyametro alicuius q̄drati q̄ter sumpto fiat q̄dratū. tūc q̄dratū dyametri ad q̄dratum coste hʒ ꝓportionē duplā. Et ibi ondit q in duplo minor est ꝓportio vni⁹ coste quadrati ad costam alterius quadrati q̄ʒ sit toti⁹ quadrati ad totū quadratū. q̄re dyametri ad costā erit solū medietas duple ꝓportiōis que est in duplo minor dupla. talis aūt nō est ꝓportio rōnalis q̄lis inter nūos aliquo mō repiri potest. quare ⁊c. ¶ Alij vero per nūos ꝓbāt intētum. Si .n. dyameter esset ꝯmēsurabilis coste. tūc sicut quadrati dyameter ad quadratū coste est ꝓportio dupla. sic ēt nūs quadratus dyametri ad nūm quadratū coste hēret ꝓportionē duplam. ⁊ per ꝯns vnus nūs quadratus ex duob⁹ nūis quadratis equalib⁹ adequate cōponeref. qd̄ est impossibile. Dicitur aūt nūs quadratus qui ꝯstituif ex ductu eiusdem nūi in seipm. sicut ter tria ꝯstituūt nomē quater 4ᵒʳ ꝯstituūt sexdecim. ⁊ qnqes qnq3 faciūt. 25. Cum igif. 16. ⁊. 25. sint nūi quadrati. ꝯtingit igif vt vnus nūs quadrat⁹ ex duobus

Nūs q̄drat⁹.

B quadratis ꝯstituaf. sicut. 25. ex. 9. ⁊. 16. non tñ est possibile vt ex duobus nūis q̄dratis equalibus adequate cōponaf: q̄ʒtum hec ratio demōstret pro nūc ꝑtermitto. ¶ 2ᵐ vero ꝑncipale pʒ ex precedēti. qr in alijs quadratis non est ꝓportio ꝑcise dupla quadrati dyametri ad quadratū coste. sʒ vel maior vel minor dupla. neq3 ꝓportio q̄drati ad q̄dratū est ꝑcise in duplo maior q̄ʒ ꝓportio dyametri ad costā. sʒ vl' plus q̄ʒ in duplo maior vl' min⁹ q̄re ⁊c. ¶ Alij vo p nūos declarāt ꝑ de ineqlatero. cū .n. hēat vnum latus alio maius signef mai⁹ latus p 4ᵒʳ ita vt sit 4ᵒʳ pedum minus vo per tria: dyamer vo p qnq3. ⁊ sequr q nūs q̄dratus dyametri qui est. 25. resultat ex nūis quadratis illarum costarum. s. ex. 9. ⁊. 16. vt pʒ. q̄re illa dyameter erit coste cōmēsurabilis. de quadrato inequaliū angulorum sic ꝓcedūt: ponaf q talis quadrati cum coste sint equales signef costa per. 10. vna dyameter per. 12. altera per. 16. tūc si ducaf. 10. in seipm facit. 100. Si medietas ꝑme dyametri in seipsam ducaf facit. 36. ⁊ medietas scđe dyametri in seipsam ducta ꝯstituit. 64. nūc aūt. 36. ⁊. 64. constituunt 100. quare dyameter hoc modo poterit coste ꝯmensurari. Quātam efficaciā habeat iste modus ꝓbandi nūc pretermitto. qlʒ .n. scit q vbi dyameter signef p. 5. vna costa per. 4. ⁊ alia per. 3. q illa adinuicē cōmēsurari pñt. sicut oēs duo nūi ad inuicem sunt cōmensurabiles absq3 hoc q aliunde probetur.

C ¶ **Ex ꝑmis aūt ⁊ indemōstrabilibus est eo q nō sciet non hñs demonstrationem ipsorum. Scire enim est quorum demfatio est non scđm accñs hēre demonstrationem.**

¶ Probaf q demfatio est ex ꝑmis ⁊ imediatis. ⁊ arguif sic. Demfatio est ex illis sine qbus nō ꝯtingit scire. sed sine ꝑmis ⁊ indemfabilibus siue imediatis nō ꝯtingit scire. g̃ ⁊c. Maior de se pʒ: cū scire sit hēre demfationē nō fm accñs eorum quorum est demfatio. qr dicebaf supi⁹ q scire est p demfationē itelligere. Minor vo nō ꝓbaf a pħo sed potest sic ꝓbari data aliq̄ demfatione. q̄rif nūqd ei⁹ ꝑmisse sint ꝑme ⁊ indemfabiles. aut per alias demfabiles. Si ꝑ mō: tūc scire ꝯnis depēdet ex ꝑmis ⁊ imediatis. Si 2ᵐ non ꝯtinget scire ꝯnem per ꝑmissas nisi ille p alias demōstrenf. ⁊ tūc q̄rendū est nūqd sic ꝓcedēdo deuenief ad ꝑma ⁊ imediata. vel ꝓcedef in infinitū. Si ꝑ mō 1 habetur intētum. Si 2ᵐ: non ꝯtinget scire. qr intell's nō potest ferri in infinitū. Textus igif sic est ꝯstruēdus. ex primis aūt ⁊ indemfabilibus est supple demfatio: non eni. sciet supple aliqs ꝯnem non hñs demfationem eorum .i. per ipsa ꝑma. Scire enim non est fm accñs habere demōstrationem eorum demfabiliū quorum est demonstratio

Ex primis ⁊ indemfabilib⁹ ē demfa⁰

Text⁹ exponif

¶ Notādum est ꝑ q aliqñ ꝯtingit ꝯnem aliquam ꝓbari ex ꝑmissis per accñs. in talibus aūt nō incōuenit in infinitum ꝓcedē posse. ⁊ per ꝯns non deueniri ad ꝑma ⁊ immediata. Cum igif nō ꝯtingat ea scire in qbus est in infinitum ꝓcessus quo ad ea que ad scire reqrunf: sequr q scire non est per ꝑmissas per accñs. ꝓpterea dicit phs scire est nō fm accñs hēre demfationē. ¶ Scđo notādum est q demfationē eē ex ꝑmis ⁊ indemfabilibus dupl'r verificari pōt. Uno mō imediate. vʒ. si ꝑmisse ex qb⁹ ꝯcl'o demfationis imediate ꝓbaf fuerint indemfabiles. Alio mō mediate si ꝑmisse nō fuerint indemfabiles: sed ad indemfabilia tādem reducanf. ¶ Ad ꝓpositū igif verum est demfationem eē ex indemfabilibus ꝑ vel 2ᵒ. Prima .n. passio geometrie demfaf ex indemōstrabilib⁹ imediate. Alie vo passiones q̄ ad ꝑmā reducūtur mediate ex illis demōstranf. ideo dī ꝑ topic. Q demfationes sunt ex primis ⁊ veris. aut ex his q̄ p ꝑma ⁊ vera fidem sumpserūt. ¶ Notādum est 3ᵒ q dupl'r dī aliq̄ ꝑmissa demfationis mediata. Uno mō. qr p aliqd̄ mediū ipsa possit demfari. ⁊ opposito mō imediata: qr non hʒ mediū p qd̄ demfari possit. sicut illa q̄cūq3 duo vni 3ᵒ sunt eq̄lia: inter se sunt eq̄lia. Scđo mō. qr iter sbm ⁊ ꝑdicatū aliqd̄ est mediū. ⁊ hoc ꝯtingere potest dupl'r. vel qr inter sbm ⁊ passionē ē sbm mediū. vel passio media. vel cā media. Exēplū ꝑmi. sicut ysocheles hʒ tres qr iter hēre tres ⁊ ysochelem mediat triāgulus: cui ꝑ ꝯuenit hēre tres. Exēplū scđi. sicut hō ē risibilis inter hoiem .n. ⁊ risibile cadit disciplinabile. vt supponif pro nūc. Exēplū tertij. sicut hō est disciplinabilis. cū inter illā passionē ⁊ eius sbm mediet cā per quam de ipso demfatur. s. aial rōnale vt cōiter dī. ⁊ oibus his modis opposito mō dici potest ꝓpositio imediata vl' fm pl'r vel fm qd. s. vel imediatōe subi vel passionis vel cāe. ¶ Ad ꝓpositū igif per imediata Arist. hic intellexit per se nota ⁊ indemfabilia que carent medio per qd̄ possint demfari. ¶ Dicif tñ q lʒ nō cuiuslʒ demōstrationis premisse sint imediate: qr indemōstrabiles: cuiuslʒ tñ demōstrationis pp qd: ꝑmisse ⁊ ꝯcl'o sunt imediate imediatione subi vel cāe vel passiōis. In hac .n. demfatione oē aial rōnale est disciplinabile. ois hō est aial rōnale. g̃ ⁊c. maior est imediata imediatione cāe. cū disciplinabile sit passio ꝑma vt supponif. etiam eodē mō minor est imediata. cōclusio vo imediatiōe subi ⁊ passiōis vt pʒ. Si vo fiat hec demfatio. oē disciplinabile est risibile. ois hō est disciplinabilis. g̃ ⁊c. maior ē imediata imediatiōe cāe. vt supponif pro nūc. minor imediatiōe subi ⁊ passionis. ꝯ vo imediatione subi tñ. ¶ Notandum est 4ᵒ fm quosdā modernos. q demfatio dī p se q̄ ꝓcedit ex ꝑmissis indemonstrabilibus mediate vel imediate. Demfatio vo p accñs q̄ ex ꝑmissis demōstrabilibus ꝓcedit. sicut demōstraf triāgulū hēre tres. q̄ dī per accñs. qr ꝑmisse non sunt note nisi p resolutionē ad indemōstrabilia. Dr ēt demōstratio in potētia pp eādē cām: aut dī demonstratio per accñs. qr ē ex ꝑncipijs nō ꝓprijs. sic arguēdo sic. oē non aial ē nō risibile. ois lapis est nō aial. g̃ ⁊c. hic .n. demfatur ꝯ p cām remotā: qr sicut aial est cā remota risibilitatis. sic non aial ē cā remota non risibilitatis. q̄re ꝓcedif ex ꝑncipijs nō proprijs. De talib⁹ g̃ vt dnt intellexit Arist. cū dicit. nō hʒ accidēs hēre demfationē. ¶ Addunt vlterius eos male dixisse: q dixerūt p ꝑ⁹ ⁊ imediata debere itelligi dignitates. qr tūc sequeref demōstrationē p cām remotā eē proprie demfationē. Pʒ ꝯñia. qr sibi ꝯueniret hec diffō proprie demfationis. vʒ. eē ex ꝑmissis ꝑmis veris ⁊c. q̄re cōcludunt: q p ꝑ⁹ Ari. intellexit dignitates. ⁊ per imediata ꝑmissas idemfabiles. qr ad vtrūq3 ꝑmisse demōstrabiles reducūtur. Ista verba multipl'r sunt dubia. Primo. qr in eis appgret ꝯtradictio. dicit eniʒ q illa est demonstratio

D

Scif nō ꝯtigit p ꝑmissas p accñs

Cap. ꝑ.

Premissa dmō/strationis dī mediata 2ᵉʳ

E

Per immediata quid phs intēdat.

F

viđ pau lū venetū hic ⁊ alios.

Contra opionē Rō ꝑᵒ.

A per se que pcedit ex indemfabilibus pmissis mediate vel imediate. ꝛ sic triãgulũ hẽre tres demfatur per se. Scđo dicit ꝙ illa est per accñs: que ex demfabilib⁹ pcedit. Sicut cũ demfat triãgulum hẽre tres per hẽre angulũ extrinsecũ. ḡre seqtur ɔ̃dictio. ¶ Scđo q2 ex pdictis sequit ꝙ quãlʒ demfationem geometrie qua demfat alia passio q̃ȝ pma esse per accñs. Pʒ ɔña. q2 quelʒ talis ex demfabilibus pcedit. imo vlr quelʒ demfatio cui⁹ pmisse non essent indemfabiles eẽt per accñs. ꝛ sic valde pauce essent per se. ɔñs tñ est fłm. neqȝ iste fuit intellꝰ Aristo. vt visũʒ est pus. ¶ Tertio q2 ratio quã ipsi formãt ɔtra alios vʒ esse ɔtra eos. nisi. n. aliud dicat pdicta diffõ competit demonstrationi per cãm remotã. cũ sit ex dignitatib⁹ ꝛ premissis indemfabilib⁹ vel mediate vel imediate vt pʒ. ita enim pmisse illius demfationis ad imediata reducũtur sicut demfationis pp̃ter qd. sed q̃liter ad illã ratione respondeti debet. vide in questione ꝛc̃.

2ᵒ Rõ. — 3ᵒ rõ

¶ Causas q̃qȝ ꝛ notiores opʒ eẽ ꝛ pores. Causas qdem qm tunc scimus cuȝ causas cognoscim⁹ ꝛ pores si vere cause sunt: ꝛ notiores nõ solum altero modo intelligendo. sed in sciendo quoniam sunt.

¶ Primo declarat aliam pticulã diffõnis. Scđo subifert quãdam distõnem neciam pposito. ibi pora aũt ꝛ notiora. ¶ Primo igit arguit ꝙ demfatio sit ex causis. q2 tũc scim⁹ qñ per cãm cogscimus vt ex pcedẽtibus pʒ. Sʒ demonstratio est faciẽs scire. ḡre ꝛc̃. Q2 ille cause sint pores pʒ. q2 de rõne cause est eẽ pus effectu si fuerint vere cãe. ꝛ per hoc ɔcludit ꝙ sint notiores. Quia cãe vere sunt effectibus suis notiores nõ solũ altero mõ intelligẽdo: sed ẽt in sciẽdo qm̃ sunt. ¶ Notãdum est ꝙ illa vltima particula non solũ altero mõ intelligẽdo duplr exponit. Uno modo fm antiquã expõnem. q2. s. cãe per q̃s effect⁹ demonstrat non solũ sunt notiores quo ad qd est. sed etiaȝ in cognoscẽdo q2 est de ipsis. Scđo alr exponit notãdo ꝙ effect⁹ potest dici cã sue cãe in inferẽdo: eo ꝙ cã a posteriori ifert ꝛ declarat p effectũ suũ. cã ṽo est sui effect⁹ causa tã in eẽndo q̃ȝ in inferẽdo. ꝛ p ɔñs cãe sunt effectibus notiores non solũ altero mõ intelligẽdo. i. non solũ q2 inferãt ipsos. sed in cogscẽdo q2 sunt. s. cãe in eẽndo vl vt qdam exponũt non solũ p eas cognoscẽdo effect⁹ sʒ ẽt cognoscẽdo ꝙ sunt illoꝝ effectuũ cause.

B — expõ varia.

¶ Priora aũt ꝛ notiora duplr sunt. Non enim idem est pus natura ꝛ ad nos prius. Neqȝ notius natura ꝛ nobis noti⁹. Dico autẽ priora ꝛ notiora ad nos ꝓxima sensui. Simplr aũt pora ꝛ notiora. que lõgius. sunt aũt lõgiora qdeʒ vniuersalia: maxime ãt proxima singularia et opponũtur hec adiuicem. Ex pmis autem est qđ ex pprijs pncipijs est. idem enim dico primum ꝛ principium.

C — Priora ꝛ notiora bifariã accipiunt.

¶ Subdit hãc distõnẽ: ꝙ pora ꝛ notiora duob⁹ modis dicũtur. vʒ. quo ad nos. ꝛ quo ad naturam siue simplr. Illa dñr pora ꝛ notiora quo ad nos: q̃ sunt ppingora sẽsui. Illa ṽo simplr siue nãe notiora que sunt a sensu remotiora. Propinq̃ sensui sunt singularia. remota ṽo sunt max⁰ vlia. hec ãt aliquo mõ adiuicẽ opponũtur. Deide subdit ad remotionẽ dubij. ꝙ q2 dcm̃ est dmfationẽ eẽ ex pmis sequtur ꝙ ipsa sit ex pprijs pncipijs. Idẽ. n. appello pmuȝ ꝛ pnm. Et p hoc pʒ ɔtra modernos ꝙ p pᵒ non intellexit dignitates. q̃uia ipsi rñdeãt ꝙ ẽt dignitates ɔ̃cte ad certum genus pnᵒ ppria dici pñt. ¶ Notãdum est de mente Cõmen. p phyfi. ꝙ in qbusdã sciẽtijs ideȝ est nobis ꝛ nature notius. sicut in mathematicis. in qbusdã aũt eɔ̃ sicut in nãlibus in qbus vt plm demfat ab effectu. effect⁹ aũt sunt nobis notiores. ꝛ cãe notiores nãe. ¶ Nota tamen ꝙ vbi fiat scđs pcessus in nãlib⁹ a cã ad effectũ q̃ vocat pp qd cãe erũt non solũ nãe sed ẽt nobis notiores. Cum igit dicit phs in textu. ꝙ nõ idẽ est pus noti⁹ quo ad nos ꝛ nãe: intelligi dʒ ꝙ non est semp p ideȝ. non ꝙ nullo mõ aut nũq̃ȝ sit idẽ. ¶ Scđo notãdũ est ꝙ vle ꝛ singlare nõ opponũtur ad inuicẽ ɔ̃rie. neqȝ ɔ̃dictorie neqȝ pruatiue. sʒ relatiue. vel vt alij dñt opponunt oppõne poris ꝛ posterioris. ppinquũ ãt ꝛ remotũ solũ relatiue opponũtur vt pʒ. reliqua vide in questione.

Quõ ɔtingat idẽ esse noti⁹ nobis ꝛ nature.

D — Idẽ ñ est se pᵒ noti⁹ q̃ ad nos et nãm.

Est aũt pncipiũ demfationis ppositio imediata. Immediata autem est q̃ non est altera prior.

¶ Notificat quosdã terminos positos in diffinitione demfationis. cũ dʒ de pmis ꝛ imediatis. Et pmo declat que sunt imediata pnᵒ demfatiõis. Scđo determinat de ipsoꝝ cognitione. ibi. Qm̃ aũt opʒ credẽ. ¶ Iteȝ p pmittit descriptionẽ ppõnis imediate. ꝛ q̃sdaȝ alias descriptiones ad illam ptinẽtes. Scđo spẽs imediati pncipij abinuicẽ distinguit. ibi imediati aũt: Syllogistici pncipij. Prima ps in tot ptes diuidi posset quot ponuntur descriptiones. Dicit ergo p ꝙ pnm demfationis est ppositio imediata. dʒ aũt ppositio imediata qua non est altera por. ¶ Notãdum pmo ꝙ pnm demfationis est duplex. vʒ. cõplexũ ꝛ icomplexũ. Incomplexũ sicut diffõ iuxta modũ loq̃ndi Aristo. in p de aĩa cũ dicit. ꝙ ipm qđ quid est: est pnm demfationis. Complexũ ṽo diuidit. qđdã. n. formalr ingredit demfationem. sicut pmissa indemfabilis. qđdã aũt ṽtualr sicut dignitas pma. De pnᵒ complexo tã pmo q̃ȝ scđo modo loqtur hic aristo. ¶ Scđo notãdum est ꝙ pnm complexũ demfationis esse ppõnẽ qua non est altera por: duplr intelligit. s. vel simplr vel scđm quid. Exẽplum pmi sicut dignitas pma. vt de quolʒ dicitur esse vel non eẽ. ipsa. n. est oĩbus aliis por ꝛ notior. ꝛ non hʒ mediũ per qđ pbari vel demfari possit. ꝛ hoc est q2 ex terminis cõissimis est ɔstituta per illum moduȝ diffinctionis. Exẽplum scđi. sicut illa ppositio de puncto ad pũctuȝ rectã lineam ducere ɔtingit. Dicit. n. ppositio imediata q2 in geometria nullam hʒ ppõnem poreȝ qua ibi demfari possit. q̃uis aliã habeat absolute porẽ Ari. igit illam diffõnem intellexit cũ illa adiectione vel simpliciter vel fm qd. Dicere aũt pmissam imediatã imediatione diffõnis. imediatione ɔ̃nis: ꝛ imediatione ɔpõnis est multa ṽba inuicẽ texere extra mẽtem Ari. ¶ Hic cõmuniter dubitat. An aliq̃ dignitas hẽat ppositionem ea priorem. Videt ꝙ sic q2 illa negatiua de nullo sit dʒ eẽ et non eẽ: est dignitas vt cõiter ɔcedit. ꝛ tñ por ipsa est illa affirmatiua. qđlibet est vel non est. cũ affirmatio sit prior negatiõe. vt dʒ p huiᵒ. ¶ Scđo arguit sic. aliq̃ dignitas est demfabilis. ḡ ꝛc̃. assumptũ pʒ de illa. oẽ totũ est mai⁹ sua pte q̃ est dignitas. eo ꝙ itellectis termis stati itellect⁹ sibi assentit. ꝛ tñ demfat vt pʒ p Alacem. 1. pspectiue. q hoc mõ demfauit. Oẽ qđ alteꝝ ɔtinet ꝛ aliqd vltra ẽ eo mai⁹. sʒ oẽ totũ ɔtinet partẽ ꝛ aliqd vltra. ḡ ꝛc̃. ¶ Ad h rñdent qdam moderni. ꝙ due pme dignitates sunt iste. qđlʒ est vel non est. ꝛ aliqd est. ꝛ iste nullas hñt poreȝ. illa ṽo negatiua: non ɔtingit idem simul esse ꝛ non eẽ est illis affirmatiuis posterior. ḡre ɔcedẽduȝ est ꝙ habet aliquam absolute porem. Dñt tamen ꝙ in gñe negatiuarũ nulla est prior q2 illa negatiua. Sʒ quidquid sit puto illud dictum pauci ponderis esse. ꝙ illa aliquod est sit dignitas. ꝛ si dignitas eẽt qđ non puto. eẽt posterior illa. qđlʒ

E — Principiũ demfationis duᵉ

ppõ dʒ imediata vl simpliciter vl fm qd.

F — Dubitatio.

2ᵘ duᵒ.

Ad pᵐ.

A est vel nō est: q2 lz sit in termis min⁹ ɔplexa: quo tñ ad intellect⁹ adhesionē est posterior: q2 min⁹ intēsiue est apta credi. ¶ Ad 2ᵐ dicūt p illā oē totū est mai⁹ sua parte. nō esse demrābilē: cū nō sit dubitabilis debite itellecta sz potest ꝓbari isti vel illi negāti illā: sic fecit Alacen loco allegato. Scdo dicūt ꝙ ipsa nō dz dignitas appellari: eo ꝙ ipsi nō statim assentit intell's sine discursu. sz mediante discursu impceptibili. s. oē qd ɔtinet alteꝝ ⁊ aliqd vltra est maius illo ⁊c. Item q2 non quelibet docēdū neče est habere illā. oē totū est mai⁹ sua parte. dignitas aūt est quā neče est quelibet docēdum hēre. vt hz parū ifra. Ego xo puto ꝙ illa possit dignitas appellari. vt infra videbit de mente Arist. ⁊ lico. ⁊ ɔñr ꝙ vna dignitas aliā dignitatē absolute priorem hz: q̃zuis due sint: que cōiter pme dignitates appellant. s. qdlibet est vel non est. ⁊ non ɔtigit idē simul esse ⁊ non eē. ⁊ de his loqtur Aristo. infra cū dicit. ꝙ dignitas est quā neče est quelz docēdū hīe. q̄re ⁊c.

ad 2ᵐ dz ꝛ°ꝑ. Opinio auctor[is]

¶ Propositio aūt est enūciationis altera pars vnū de vno. Dyalectica qdem est silr accipiēs qdlibet. Demrātiua aūt determinate alterum quoniam verum est.

B ¶ Scda descriptio. ꝓpō est altera ps enūciationis enūciās vnū de vno: talis aūt ꝓpō est 2ᵉ. vz. dyalectica ⁊ demrātiua. dyalectica indīnter esse pōt vtraqz ps ɔdictionis. demrātiua vō altera ps tm̄ ⁊ determinata ɔdictionis eē potest. ¶ Notādum p°. ꝙ iste termin⁹ ꝓpō. dupl'r accipi potest. Uno mō p qualz orone pfecta signte veꝝ vel falsuz. ⁊ sic accipit p ꝑyhermenias. Scdo mō p illa ꝓpōne que est altera ps alicui⁹ ꝓpositi sub forma dubitationis que pmissa eē possit in topico syllo vel demrātiuo. vt si q̄rat vtrū celū sit mobile vel nō est mobile: illa. celū est mobile: erit ꝓpō vt accipit hic. ¶ Et si arguat ꝙ tūc nulla propō erit pn̄ᵐ imediatū eo ꝙ pn̄ imediata non sunt dubitabilia. Rñdet ꝙ lz fm se nō sint dubitabilia ꝓponi tñ pñt sub forma dubitationis. sic lz p se notū sit oē totū eē maius sua pte: potest tñ sub forma dubitationis ꝓponi vtꝝ oē totū sit mai⁹ sua pte. ¶ Notādum est 2° ꝙ in B dyalecticus ⁊ ꝓpe demrātor dīnt. q2 demrātor sp ex nečarijs ꝓcedit: ⁊ ea que ab ipso ɔcludūtur nečia sunt. ⁊ per ɔñs ꝓposita aliq ꝓportione sub forma dubitationis vbi altera ps nečia fuerit illā tm̄ accipiet: alteraz relinqndo. De ɔtīgētibus vō non se itromittit. Dyalectic⁹ āt qm̄ ex pbabilib⁹ ꝓcedit vtrāqz ptem ꝓposite qōnis accipe ⁊ ɔcludere potest: cū vtraqz pbabilis fuerit: qm̄ ad vtrāqz viā hz pbabilē arguēdi. Semꝑ tñ qñ ɔcludit alterā tm̄ concludit. Ex qbus pz dīa inter ꝓpōnem demrātiuaz ⁊ dyalecticā quā Ari. hic intēdit. Est. n. dyalectica huius nāe: ꝙ non min⁹ dyalectic⁹ hz viā ad ɔdictoriū accipiēdū tanq̄ pmissam: q̄ ipsam: sicut ēt viam hz ad pbādum ꝙ Medea dilexit filiū: q2 mr: ⁊ viā ad pbādum ꝙ non dilexit: q2 interfecit. Demrātiua vō hui⁹ est nāe ꝙ illā determiate demrātor accepit. ⁊ eius ɔdictoriuz accipe non potest tāq̄ pmissam: sicut triāgulum hēre angulū extrinsecuz. Non haberē tamē pro inconueniēti eādez ꝓpōnem dyalecticam ⁊ demrātiuam dici posse: sicut non inconuenit eādē eē nečiam. ⁊ tñ topice argumētabilē: ꝙ. n. mūdus sit fact⁹ vel nō sit fact⁹ est ꝓbleuma neutꝝ vt vult Ari. ⁊ tñ de facto altera pars est nečia. quare ⁊c.

Propō dupl'r acci[pitur]. Obtio. ℞°. C Eadē ꝓpō pt eē nečia et ꝓba.

¶ Enūciatio aūt ɔdictionis q̃lz partem.

¶ Tertia descriptio. enūciatio est vtrāqz ptem ɔdictionis accipiēs. vbi gr̄a hec ꝓpō. triāgulus hz angulū extrinsecum: vel non hz angulū extrinsecū: est enūciatio. ¶ Notāduz est p° ꝙ enūciatio duob⁹ modis accipi potest. Uno modo pro q̄libet ꝓpōne idīnter. ⁊ sic accipit p ꝑyhermenias q̄ quelz. n. ꝓpō aliqd enūciat. 2ᵒ magis stricte que sic describi potest. Enūciatio est disiūctiua ex ɔdictorijs cōposita sub dubitatione ꝓponibilis: quoꝝ altera ps sylli topici vel demrātiui potest esse pmissa. ⁊ sic accipit in ꝓposito. ⁊ sic limitari dz diffō posita in textu. ¶ Notāduz est 2° ꝙ enūciatio ⁊ ꝓbleuma in hoc distinguūtur: q2 enūciatio respicit pmissas sylli topici vel demrātiui: ꝓbleuma vō respicit ɔclusionē. qñ. n. de aliquo dubitat ꝙ pōt syllice ɔcludi topice vel demrātiue: tale que situz ꝓbleuma appellat. vbi gr̄a. si q̄rat vtꝝ hō sit rōnale vel non vel vtꝝ Medea filiū dilexit vel non dilexit. qñ vō de aliquo dubitat ꝙ in syllo topico vel demrātiuo eē pōt. premissa dr enūciatio. vt si q̄rat vtrū hō sit aial rōnale vl' nō hec disiunctiua homo est aial rationale vel non est aial rōnale enūciatio dici dz. Ex qbus p infert ꝙ sicut eadez ꝓpositio in diuersis syllis potest eē ɔclō ⁊ pmissa: ita eadez disiūᵐ enūciatio eē potest ⁊ ꝓbleuma. Seqtur 2° ꝙ vbi aliq̄ pmissa demrātionis sit indemrābilis: disiūctiua formata de ipa. ⁊ ɔdictio ipsi⁹ enūciatio dici ptnō tñ ꝓbleuma saltē respectu sylli demrātiui: lz forte nō iconueniret respectu topici sylli. Seqtur 3° ꝙ vbi ɔcludit vltima passio alicui⁹ subti: ⁊ ex illa ɔne ⁊ ɔdictione ipsi⁹ fiat disiunctiua: erit ꝓblema: ⁊ nō enūciatio q̄ ad syllm demrātiuū.

Enūciatio ⁊ ꝓbleuma distiguū tur. D Corr'm pmū. Corr'm 2ᵐ. Corᵐ 3ᵐ. E

¶ Contradictio aūt est oppositio cuius nō est medium secūdum se.

¶ Quarta descriptio. ɔdictio est oppō cui⁹ non est mediū fm se. ¶ Notādū est p°. ꝙ in pdicta diffōne ponit ly oppositio tāq̄ gen⁹. diuidit. n. oppositio in oppōnem ɔriā: ɔdictoriā: puatiuā: ⁊ relatiuā: vt hz videri in postpntis. cum aūt dr: cui⁹ non est mediū fm se: ponit tāq̄ dīa: per quā differt oppositio ɔdictoria ab oppositionib⁹ pdictis. ¶ Notāduz est 2° ꝙ duplici de cā verificat ꝙ ɔdictionis non sit mediū fm se. Primo q2 inter ɔdictoria non eē medium cōpetit ɔdictioni p se: nō rōne alteri⁹ oppōnis. Q aūt in alijs oppositionib⁹ aliquo mō non ineniat mediū hoc est rōne oppōnis ɔdictorie: quā includūt. ad ipsam enim aliquo mō reducūtur: vt pz id postpntis. 2° q2 inter ɔdictoria simpl'r loquēdo nullū est mediū: non enim est mediū forme neqz subiectiv'r de quocūqz subiecto loqndo. Nulla. n. est forma inter hoiem ⁊ non hominē. nullū ēt est ens qd non sit hō vel nō homo. Contrarioꝝ vō q̄dā sunt vtroqz mō mediū hñtia: sicut albū: ⁊ nigrū. p ratione forme sicut viride vel rubeū. 2° ratione subti sicut celā qd neqz est albū neqz nigrū. q̄dam vō ɔria ratione subti tm̄ mediū hñt sicut calidum ⁊ fri. inter que non repitur forma media: quoꝝ neutꝝ competit corpi celesti. Priuatiue aūt opposita q̄zuis non habeāt mediū forme: tñ hñt mediū subiecti. lapis. n. neqz est vidēs neqz cec⁹. Ueruz est tñ ꝙ ex parte eoꝝ subiectoꝝ circa que fieri hñt tā cōtraria imedia q̄ puatiue opposita non hñt mediū. Nullum. n. est aptū videre in tpe in quo est aptum ꝙ non sit videns aut cecum: neqz aliquod est aptum recipe caliditatem vel frigiditatem: qd non habeat alterum illoꝝ: sz hoc non est vl'r respectu cuiuscūqz subiecti: ⁊ in hoc differunt a ɔdictorie oppositis.

Cap. II. vide ibi expositores. Contradictiōis non sit mediuz fm se. Cap. II. Contraria diuisimode hñt media. F

¶ Pars aūt contradictionis que aliqd de aliquo est affirmatio est. Que vō est aliqd ab aliquo negatio est.

¶ Dicit ꝙ illa pars ɔdictionis que aliqd de aliquo affirmat est affirmatio. que vō aliqd ab aliquo remouet dicitur negatio: siue ꝓpō negatiua: sicut homo est risibilis: ⁊ nullus hō est risibilis. ¶ Notādum: ꝙ ɔdictoriū cōplexum ⁊ affirmatiuū aliqd actual'r de aliq affirmat: sic illa homo est risibile. Negatiuū vō actual'r negat: sic ista. nō homo est risibile. icomplexū vō solū aptitudi'r al'r aliqd affirmat vel negat: sicut homo ⁊ non homo.

Contradictorij cōplexi ⁊ incōplexi affirma° ⁊ nega°.

A ¶ Immediati aūt syllogistici p̄ncipij pōnez qdē dico quā nō est mōstrare sz ponere: neqꝫ necesse est hēre aliquē docēdū. Quā vo̊ neces se est hēre docēdum quēlibet dignitatē vl̕ ma ximā ꝓpōnem. sunt.n. q̄daz huiusmodi. hoc enim maxime in huiuscemodi cōsueuim⁹ no men dicere.

¶ Diuidit p̄n^m imediatū in spēs suas. ⁊ ꝑ facit hoc. 2° sub diuidit vnū mēbrū. ibi: Positiōis aūt. Intēdit igit̕ ꝙ im mediati p̄ncipij due sunt spēs. p̄^a est positio. 2^a ē dignitas. Positio est p̄n^m imediatū qđ demr̄ari nō cōtingit: non tñ est necesse quēlibet docēdum hēre ipsam. sicut anguli re cti sunt eq̄les. Dignitas vo̊ est p̄n^m indemōstrabile: quaz est necesse quēlibet docēdum hēre. q̄dam.n. hꝫ ꝓpōnes sunt: q̄s ꝯsueuimus noiare dignitates: siue sub hoc noie. Maxima: ita ꝙ ꝓpōnes maxime appellant̕: sicut de quo libet dr̄ eē vel nō eē: ⁊ sil̕es. ¶ Notādum est ꝙ de nr̄o ꝓ pōnum ꝑ se notaꝝ q̄dam sunt ex terminis cōissimis ꝯsti tute q̄ꝝ notitia est cuilibet adiscēti neċia: sicut illa ꝓposi tio. De quolz dr̄ eē vel nō eē: fundat̕ sup ꝯceptū entis: c⁹ notitia cuilz adiscēti est neċia. Eo ꝙ ꝯceptus entis ē pri mus ꝯceptus vl̕is intell̕s: a quo alij ꝯceptus v̾tual̕r vel formal̕r absolui nō p̄nt: ⁊ ꝓpter hoc tales ꝓpōnes neces se est quēlibet docēdum hēre. q̄ꝛ neċe est eis assentire sta tim si ꝓponant̕ debite intellecte: vel neċe est hītum hēre quo intell̕s talibus p̄ncipijs dissentire nō possit ⁊ hoc ēt est. q̄ꝛ in quacūqꝫ scia aliqs doceat̕ hꝫ p̄n^a cōissima sunt tāq̄ȝ supiora vel vl̕r ꝯcurrētia: quoꝝ veritate oēs alie ve ritates roborātur. Quedam vo̊ sunt ꝓpōnes per se note ex spālibus terminis ꝯstitute: sicut. Anguli recti sunt eq̄ les. De pūcto ad pūctum rectā lineaz ducere ꝯtingit. q̄s non est neċe quēlibet docēdum hēre: eo ꝙ hoꝝ spālium terminoꝝ notitia nō est neċia cuilibet adiscēti. Non eniz neċe est docēdum in mā de aia itelle^m scire ꝙ anguli recti sunt eq̄les. Prime igit̕ ꝓpōnes antonomastice dignitates appellant̕: ⁊ maxie ꝓpōnes. eo ꝙ in roboratione verita tis sunt p̄me ⁊ maxie. Sicut.n. in reb⁹ vel agētib⁹ nālib⁹ est ad vnū p̄mū deuenire. s. p̄mā cām: qđ est in v̾tute ma ximum iter agētia vl̕ia. ita in ꝓpōnib⁹ per se notis est ad aliquā vl̕ ad aliq̄s maximas deuenire: que ēt dignitates dr̄. Et istis ꝓpōnibus due ꝓꝓetates ab Ari. ħ attribuū tur. Prima est ꝙ sint indemr̄abiles. Scđa est ꝙ neċe est quēlibet docēdum hēre ipsas. De his ēt loqr̄ Cōmen. 3. de aia cū dicit: ꝙ p̄n^a p̄ma hēmus nesciētes vñ ⁊ q̄liter veniāt. ¶ Scđe vo̊ ꝓpōnes ab Ari. pōnes dr̄. Quibus duas attribuit ꝯditiones. Prima est ꝙ sint idemr̄abiles. 2° ꝙ non neċe est quēlz docēdum hēre ipsas. Dꝫ tñ intel ligi ꝙ sunt indemr̄abiles vel absolute vel in scia in q̄ sūt pōnes. Hec.n. ꝓpositio. quecūqꝫ sunt eq̄lia vni ⁊ᵒ inter se sunt eq̄lia: pō dici potest: ⁊ est simpl̕r idemr̄abilis. illa vo̊ de pūcto ad pūctū rectā lineā ducere ꝯtingit. est positio: que in nāli p̄hia demr̄atur per hoc mediū. Punctus non est pūcto ꝯtinuus neqꝫ ꝯtigu⁹ neqꝫ ꝯsr̄ ens: sicut patet. 6. phi. verūtñ in geometria in qua est positio non demr̄at̕. ¶ Ex q̄bus duplex apparet dr̄ia inter pōnem ⁊ dignita tem. p̄^a q̄ꝛ dignitatē neċe est quēlibet docēdum hēre: non aūt pōnem. 2° q̄ꝛ dignitas est simpl̕r ⁊ in quacūqꝫ scia in demr̄abilis: alique vo̊ pōnes sunt in aliq̄ scia demr̄abi les: lꝫ non in ea scia in qua sunt pōnes. ¶ Notādum est scđo: vt hr̄ a p̄ho. 2° elen. ꝙ p̄ncipia sunt mīma in q̄ȝtitate ⁊ maxima in v̾tute. Sicut.n. in actionib⁹ nālib⁹ agentia p̄ticularia sunt valde multa. vl̕ia vo̊ valde pauca: maioꝛ] tñ v̾tutis sunt vl̕ia q̄ȝ p̄ticularia: ita p̄ncipia demr̄ationū indemr̄abilia sunt pauciora premissis formaliter igredi entibus demr̄ationē: ⁊ maioris v̾tutis: eo ꝙ ad plura se extendūt: ideo q̄dam ex eis merito maxime appellātur: eo ꝙ sunt maxime in virtute. D

Quales ꝓpōnes neċe sit quēlibz docēdū hēre ⁊ q̄les nō. B

Ꝓꝓe tas di gnitatū

C

Pōnes duas ha bēt ꝯdi tiones.

T. cō. 2. Dr̄ia in ter pō nē ⁊ di gnitatē.

Ca. 10.

¶ Positionis aūt q̄ qdē est qualz ptiū enūcia tionis accipiēs: vt dico eē aliqd aut nō eē sup positio est. Que vo̊ sine hoc diffō est diffinitio enim positio q̄dam est. Ponit eniz arithme ticus vnitatē indiuisibilē esse ꝛm quātitatem. Suppositio aūt nō est. Id enim qđ qd est. vni tas: ⁊ esse vnitatem non est idem.

¶ Describit spēs pōnis dicēs: ꝙ q̄dam est positio que sig̃t esse vel nō eē. ⁊ hec vocat̕ suppō. Quedam vo̊ nō signifi cat aliqd eē vel non eē. ⁊ hec vocat̕ diffinitio. Uerbi grā arithmetricus p̄mittit hāc diffōnem. Unitas est indiuisi bilis ꝛm quātitatē: supple discretā. Hec aūt diffinitio po sitio dici dꝫ: cū eam p̄mittat arithmetric⁹ tāq̄ȝ p̄n^m: nō āt est suppositio eo ꝙ non sig̃t eē vel nō esse. non.n. idem est quid est vnitas ⁊ ipsam vnitatē esse. Dubitat̕ q̄ꝛ quelibz positio est ꝓpositio: vt pꝫ per diffōnem pōnis. Etiam q̄ꝛ positio est spēs imediate ꝓpōnis vt patet in textu: sed dif finitio non est ꝓpositio. ergo diffinitio nō est spēs positio nis. quare ⁊c̄. ¶ Ad hoc dupl̕r r̄ndetur. p̄mo ꝙ imedia tum p̄n^m in plus se habet q̄ȝ imediata ꝓpositio. diffinitio enim per se nota est p̄n^m imediatū non tñ ꝓpositio imedia ta. Aristoteles igit̕ posuit pōnem sub p̄n° imediato cum dicit imediati p̄ncipij. Talis igit̕ positio ꝯueniēter diui di poterit in pōnem cōplexam que suppositio dr̄: ⁊ in po sitionem incōplexā que vocat̕ diffinitio. ¶ Aliter r̄nde ri potest ꝙ lꝫ diffinitio non sit ꝓpositio actu. ipsa tñ v̾tua liter est ꝓpositio. Dita enim aliq̄ diffinitione per se nō sta tim scit̕ illam ineē subiecto suo. Et si dicat̕ ꝙ Aristo. eaz distinguit a suppōne in eo ꝙ non dicit eē vel non eē qua re in eo ly positio non videt̕ eē ꝓpositio actu. neqꝫ poten tia. Negatur ꝯn̄ia. sufficit enim ꝙ ipsa per se sumpta nō dicat esse vel non eē: sed ꝯiter: q̄ꝛ per se nota iuncta cum diffinito in ꝓpositione faciat vel apta sit facere proposi tionem: que positio erit appellanda.

¶ Notādum est ꝛm aliq̄s ꝙ si hoc v̾bū est: sumat̕ cōposi tiue q̄ñ diffō predicat̕ de diffinito: sicut h̕. homo est aial rōnale. tūc diffinitio dicit eē vel non esse. si vo̊ expositiue tñ non dicit esse vel non eē. hoc non puto bñdictū: q̄ꝛ q̄ litercūqꝫ sumat̕ ly est. siue expositiue siue cōpositiue sola diffinitio per se nihil affirmat aut negat: lꝫ propositio cō posita ex diffōne ⁊ diffinito dicat eē vel non eē. q̄re ⁊c̄.

¶ Notādum 2°. vt ex p̄dictis colligi videt̕: ꝙ 4^{or} sunt gn̄a p̄ncipioꝝ. quedā.n. sunt q̄bus terminis intellectis statiz sine discursu assentit intell̕s: sicut de quolz dr̄ eē vel non esse. Quedam vo̊ q̄bus statim intell̕s assentit mediante aliquo imperceptibili discursu: sicut omne totū est mai⁹ sua parte: q̄ꝛ intell̕s imperceptibiliter hūc discursum for mat. omne qđ alteꝝ ꝯtinet ⁊ aliqd vltra est eo mai⁹. Sꝫ omne totum ꝯtinet partē ⁊ aliqd vltra. ergo ⁊c̄. Quedā quibus assentit intell̕s per demr̄ationem: sicut. de pūcto ad pūctū rectā lineā ducere ꝯtingit cui assentit̕ ꝑ demon strationem que hētur. 6. phyſi. Quedā aūt sunt q̄b⁹ itel lectus statim per demr̄ationē assentit: sicut diffōnes per se note. ¶ Dubitat̕ circa exē^m phi. q̄ꝛ dicit p̄hs. 7. meta phy. ꝙ in his que sunt ꝑ se idē est ipm ⁊ eē ipsum: sic hō ⁊ hoiem eē. ꝗ per idē diffō vnitatis ⁊ vnitatem esse.

¶ Ad hoc r̄ndetur concedēdo ꝙ vnitas ⁊ vnitatē eē idez sunt: sz h̕ voluit p̄hs dicere ꝙ diffinitio vnitatis nō dꝫ eē vel nō esse affirmatiue vel negatiue. Et si arguit̕ ꝙ Ari. in topicis dicit ꝙ diffinitio sig̃t qd est esse rei intelligitur ꝙ sig̃t quiditatem vel eēntiam rei q̄re ⁊c̄.

Obiec tio.

Solo.

E

Alia so lutio.

Quatu or sunt gn̄a p̄n cipioꝝ. F

T. cō. 2. Obio.

Solo.

A

Uonia aut opz credere z scire rem in huiusmodi habedo syllogismu que vocauim⁹ demóstratóem. Est aut hoc qd est ea scire ex qb⁹ est syllogismus. necesse est nó solú pcognoscere omnia aut qdá: sed etiam magis. semp. n. pp qd vnuquodq̧ tale e: illud magis est: vt pp quod amam⁹: illud magis amicu est. Quare si qde scim⁹ p pma z credim⁹: illa quidé scim⁹ z credimus magis. qm pter illa z posteriora.

¶ Determinat de cognitione principiorum imediatorum. fm expóné linco. hic ponunt tres pcl'ones. Scda ibi. Non pot aut credé. Tertia ibi. Magis aut debété. pma pcl'o. Principia pma aut oia aut quedá non solu prius sciunt: sed etiá magis sciunt z credunt q̃z pcl'ones pma pars patet ex precedétibus: cum demonstratio sit ex primis zc. Scda pars pbatur sic. p ipsa pncipia nos scim⁹ z credimus pcl'ones: z ex pcedétibus patet: eo q scimus pclusióes p hó sill'um demóstratiuu: qui pcedit ex principijs pmis. sed pter qd vnuqdq̧ est tale z illud magis. g pncipia magis credunt z sciunt q̃z pnes. Tenet pńria cum maiori. minor patet exéplo: qz si amam⁹ aliqd pp alterú illud pp qd amam⁹ est magis amicu: si enim diligis magistrú pter discipulu: sequitur q magis diligis discipulu. qre zc. ¶ Notádu est p fm linco. q illa ppó. Ea pp q̃ alia sunt scita. sunt magis scita: pbari pt p dictu Aristo. in pma phia. videlz si cá z causatu fuerint vniuoca: cá in illo vniuoco dicit fm magis z minus. ¶ Notandu est scdo fm ipm q cu dicit pncipia magis sciri q̃z pcl'ones nó accipit scire maxime pprie: qz tale solis cópetit pcl'onib⁹ demóstratis: vt dcm est pus. Sed accipit scire proprie vel magis pprie. tale. n. pncipijs z cognitionib⁹ cópeté pót. q̃re zc. ¶ Notandu 3⁹ q multiplicit exponi pt q̃re dixit dictu aut oia aut q̃dá. pmo sic: qz si pcl'o pbatur p omnia pn⁹p que pót p se pbari: túc oia prius z magis sciunt. Si vo per quedá tm vt sepe ptigit: túc q̃dam erút pus z magis nota. Et hunc puto rectu fuisse intellectu illorum verborum. Quidá vo dicunt q dicit aut oia aut quedá: qm aliqua sunt pncipia demóstrabilia: sicut triangulum hére angulu extrinsecu: que eq̃liter ignota sunt: sicut pcl'o: donec fuerint declarata. Quedá vo sunt q̃ statim pposita sunt magis nota pclusióe: sed hoc nihil est. qz siue pn⁹ sint demóstrabilia: siue nó: nunq̃z p ipsa demóstrabunt pcl'ones qn prius z magis sciant. ¶ Alij dicút scdo q qdá effectus sunt notissimi p sensuz. sicut solé eclipsari: z tunc pncipia per que demonstrantur nó oportet esse simpl'r magis nota. Iteru hoc nihil est. qz dum p illa pncipia demóstrabit effectus necessario ipsa prius scientur z magis. ¶ Tertio alij dicunt q supra dictu erat q quedam pus tépore cognoscuntur sicut maior, quedam simul sicut minor. Hoc etiam nihil est. ibi enim de eo qd cótingit loqt Arist. z de particulari demrat̃óe z pmissis demrat̃iois. Hic vo de eo q necium est. de demr̃one simplr. z de pncipijs mediat̃ vel imediat̃: p q̃ pcl'o aliq̃ mó pbari pót. Q. lz minor simul tpe sciri possit: tamen semp pmisse pus nã sciunt. q̃re non obstabit qn pcedédum sit oia pus sciri q̃z pcl'oné quare zc. ¶ Quidá aut moderni alia dicút pter itentioné Aris. vt puto. Primo q h dictú verificari pót q̃ ad pncipia incópleta: ná an oém demrationé opz pcognoscere pncipia incóplexa transcendétia: nó aut pncipia diffinitiua. 2⁹ qz an oém demr̃onez opz pcognoscere dignitates maximas aut suppónes aut cómunes animi conceptióes. Tertio qz necesse est ante omnem pcl'oné scire pmissas: non aut oia pncipia extrinseca. Quarto qz maior aliquando scit pus: sed minor simul cum conclusione. Primi duo modi sunt extra mentem Aristo. cum ibi non de pcognitionib⁹ loquatur: de quibus locutus est in phemio. sed de cognitione perfecta pncipiorum ante cópletá notitiaz pclusionis. Preterea nó accipit Ari. ly omnia. sic vniuersaliter vt de omnib⁹ principijs omnium conclusionu loqui intendat. sicut isti attribuunt sibi. sed referre intendit cuilibet conclusioni per se omnia sua pncipia vel quedam. Tertius adhuc videtur minus rónalis. Potissime enim Aristo. hic loqtur de pncipijs imediatis. premisse vero rarissime sunt immediate. De quarto modo dictum est prius.

B — 2 prima — Uide paulu z alios. — C — Opinio modernorum. — D — Impugnatio hui⁹ expónis

¶ Non pót aut credere magis q̃z scit: que nó ptingunt: neq̧ sciens neq̧ melius disposit⁹: q̃z sciens. Accidit autem hoc nisi aliquis credentiu p demr̃ationem precognouerit. Magis credere necesse est principijs aut omnib⁹ aut quibusdá q̃z conclusioni. Magis autem debété habere sciam per demonstrationem.

¶ Scda pcl'o. Nullus magis pót credere conclusioni q̃z pncipijs. Probat sic. nz sciés neq̧ meli⁹ disposit⁹ q̃z sciés magis credere pót pclusioni q̃z pncipijs. g zc. tz pńria inductiue. Assumptu relinquit tanq̃z notu. z pót declarari ex pcedéti pcl'one. Ná si magis sciunt pncipia q̃z pclusiones sequit q neq̧ sciens neq̧ melius dispositus magis credé pót conclusioni q̃z pncipijs. Deide subdit. Accidit aut hoc: vt aliquis sit melius dispositus q̃z sciens: vbi aliqs credentium pcognouerit pncipia p demóstrationé. Deinde ad declarationé sue pclusióis subdit q debenté hére scientiam p demóstrationé necesse est magis credere pncipijs q̃z pclusioni. q̃si dicat. cum dcm fuerit q nullus magis credere pót pclusioni q̃z pncipijs: intellexi de eo qui habet sciam per demonstratione: qd p tanto dicit: vt cóiter exponitur: qz de aliquib⁹ effectibus pót haberi scia per sensum z non per pncipia sua: sicut quis cognoscé pót z scire ad sensum solé eclipsari: eius tm cáz ignorádo: z tunc nó oportebit eu magis credé pncipijs q̃z pclusioni. ¶ No⁹ est pmo cu hec sit expositio linco. q fm eu per contingere hic Aristo. intelligit sequi ex alio. Principia igit ipa pma dicit nó ptingere: qz nó ex alio sequunt neq̧ pbant. z h mó loq̃ndi dic ipe Ari. sepe vsuz fuisse. ¶ No⁹ est scdo q p ly meli⁹ dispositus q̃z sciés intelligit hńté hitu pn⁹ pmorum: ille. n. hitus cu scia pprie nó dicat: sed itell's: vr eé melior hit⁹. z p pńs hńs ipsum dr meli⁹ disposit⁹ q̃z sciens. Ex q̃ infertur q si aliqs sciret. a. pclusioné p pmissas demóstrabiles: re⁹ illaru pmissarum diceret sciés. Hńs aut noticiá pncipiorú eiusdé pnis idemr̃abiliu diceret meli⁹ disposit⁹ q̃z sciés. Lra g hic est construeda fm eum: non pót auté aliquis magis credé que scit. i. pcl'ones de qb⁹ max⁹ ppe scia hr: q̃z q̃ nó ptigút. i. q̃z pn⁹p⁹ q̃ ex alijs nó pbant: neq̧ sequunt demr̃atiue: qz neq̧ sciés. s. hńs noticiá pnis p pmissas cognitas p demr̃oné: neq̧ meli⁹ disposit⁹ q̃z sciés. i. hńs noticiá vel hitu pn⁹ pót magis credé pcl'oni. Accidit aut hoc. s. q aliquis sit melius dispositus q̃z sciés: nisi cótingat q aliqs credétiu pcog̃uerit supple pmissas pcl'onis p demr̃oné. q̃si dicat. q túc nó dr meli⁹ disposit⁹ q̃z sciés. Residuu lre pz. A qbusdá át alijs antiqs expositorib⁹ pe h fuit alit introducta: vt. s. Aristo. aliá poneret pbationé pcl'onis pcedétis: arguédo sic. nullus pót magis credé pcl'oni q̃z pncipijs. g neq̧ pclusio pót magis sciri q̃z pn⁹. q̃re pncipia magis sciunt. Assumptu pz. qz neq̧ sciés neq̧ meli⁹ disposit⁹ q̃z sciés magis pót credé pclusioni. Accidit aut

2⁹ pcl'o — E — Exposi tio lico niensis. — F — Quo sit text⁹ cóstrued⁹ — Uide beatum thomaz et alios antiqs.

hoc incõueniẽs.s.ꝙ qs magis credat ↄclusioni: q̃ꝫ pncipijs nisi h̃ns notitiaꝫ ꝑ demr̃atione ꝑus ⁊ magis cognoscat pncipia q̃ꝫ ↄclõnẽ. Littera igit̃ sic cõstruet̃. Nullus magis credere põt que nõ ↄtingunt.i.ↄclõnes q̃s ↄtingit eẽ nescitas: pncipijs tñ existibus sciris i q̃ꝫ pncipijs que nouit: aut qa neqꝫ sciẽs neqꝫ meli⁹ disposit⁹ q̃ꝫ sciẽs. idest h̃ns habitũ pmorũ pncipiorũ illud facere põt. accidit aũt hoc ⁊c̃. exponit̃ sicut ꝑus. ℭ Notãdũ est tertio ꝙ pter intell'm superi⁹ datũ: illi termino magis dispositus q̃ꝫ sciẽs quẽ puto magis eẽ ad mẽtẽ Arist. posteriores alios posuerũt intell's. Quidã eñi dicũt ꝙ ꝑ scientẽ Ari. intelligit solũ b̃titem: qz alicuius ↄnis i ꝑ magis disposi tũ q̃ꝫ scientẽ intelligit̃ h̃ns qa ⁊ pp qd illius. Alij ṽo ꝙ sciẽs est h̃ns notitiã q̃ h̃r in scia subalternata: magis ṽo disposit⁹ q̃ꝫ sciẽs est h̃ns notitiã: q̃ h̃r in subalternante. ⁊ hoc in idẽ redit cũ ꝑori. Sed istos modos min⁹ puto de intẽtione Arist. q̃ꝫ primũ: ⁊ min⁹ eẽ ad ꝑpositũ suuꝫ: vt patẽ põt ↄsiderãti. ℭ Alij ṽo ꝙ per sciens intelligit̃ h̃ns sciam exercitio studij: ↄclõnẽ tñ h̃ns inepcã: sed melius disposit⁹ est h̃ns bonitatẽ ↄclõnis ad sciam acgrẽdam. Alij ꝙ sciẽs est sciẽs mãe ↄiunctũ sicut hõ aut intellect⁹ human⁹. melius disposit⁹ q̃ꝫ sciẽs est sciens separatũ sic de⁹ ⁊ itelligẽtie. Sed isti duo modi si bene ↄsiderent̃ remotissimi sunt a proposito Arist. hic. sed hic transeo.

Margin: A — Alia cõstructio textus — Opinio — Impugnatio. — Opinio — Refutatio

B ℭ Non solum autẽ oportet pncipia magis cognoscere ⁊ magis ipsis credere q̃ꝫ ei qd demõstrat. sed neqꝫ aliud ipso credibilius esse: neqꝫ notius oppositis pncipijs: ex quibus erit syllogismus cõtrarie deceptionis si quidez opꝫ ⁊ scientem non incredibilem esse simpliciter.

Margin: 3 tertia

ℭ Tertia ↄcl'o. Nõ solũ pn' magis credunt̃ ⁊ sciunt̃ q̃ꝫ cõclusiões: sed ẽt nihil est credibilius pncipijs pmis in eorũ ṽitate: neqꝫ aliqd credibilius in falsitate opposit̃ ipsorũ: ex qb⁹ fit syll's ↄrie deceptionis. Cõcl'o põt sic pbari. pncipia pma sunt notissima. ⁊ eis nãl'r statim adheret intellectus: sic vt nãl'r dispositus non possit eis dissentire: neqꝫ eoꝝ oppositis assentire. g̃ ⁊c̃. tꝫ ↄña. Et assumptũ pꝫ. qz dissentiẽs pmis pncipijs nõ põt simpl'r scire: eo ꝙ esset icredibilis cũ his nõ assentiret: qb⁹ maxime est assentiẽdũ ⁊ h̃ est ꝙ volebat Arist. in textu cũ dicit: si qdẽ opꝫ simpl'r scientẽ nõ incredibilẽ eẽ. ℭ No^m est ꝙ dant̃ sill's ↄrie deceptiõis siue ignorãtie: ⁊ sill's falsigraphus: qz sill's ↄrie deceptiõis dĩ syll's ꝑcedens ex opposito alicui⁹ pncipij: sic nullũ totũ est mai⁹ sua pte. tu es aliqd totũ. g̃ ⁊c̃. Et possꝫ añs ꝑsuaderi: qa nullũ ifinitũ est altero infinito mai⁹. Sed ⁊ totũ ⁊ pars sunt infinita cũ sint diuisibilia in ifinitũ. q̃re ⁊c̃. Syll's aũt falsigraphus est ꝑcedẽs ex aliquo pncipio male intellecto. sic arguẽdo sic. oẽ totũ est maius sua pte. sed tu es aliqd totũ cui⁹ aĩa est pars. g̃ tu es maior aĩa tua. Conclusio igit̃ est falsa cum anima tua intellectiua est idiuisibilis: q̃re opꝫ antecedẽs eẽ falsum h̃ aũt contingit pro maiori: qa illud pncipiũ assumitur vniuersaliter de qualibet parte: sed sic non est verum: imo solum verificatur de parte quãtitatiua. anima vero non est pars quantitatiua: sed essentialis.

Margin: Syll's ↄrie deceptiõis dĩt a falsigrafo. — C

Quibusdam quidez igitur propter id quod opꝫ pma scire nõ vĩ sciẽtia eẽ simpl'r. Quibusdã aũt esse qdẽ: oium tñ demonstrationẽ esse. quorum neutrum neqꝫ verum neqꝫ necium est.

ℭ Hec est vltia pars pmi capli in q̃ phs quosdã remouet errores q ex ꝑdictis oriri possent: ⁊ diuidit̃ in duas ptes Primo recitat errores q̃rũdã. cũ rationib⁹ eoruꝫ. Scdo remouet illos ibi. Nos aũt dicim⁹. Itẽ primo illos errores recitat. scdo rationes eorũ. ibi. Supponẽtes quidẽ. Dicit igitur pmo. qa concessum est in ꝑcedẽtibus ꝙ ad scire conclusiones opꝫ scire pncipia prima. quidam sunt q ex hoc ↄcludũt ꝙ nihil contingit scire. quidã autẽ sunt concedẽtes ꝙ cõtingit aliqd scire: qbus concessis videt̃ ꝙ oium sit scia ꝑ demr̃ationẽ. neutrũ aũt hoꝝ est verum neqꝫ necessarium. i. non necessario sequitur ex ꝑdictis.

Margin: D — T. cõ. 6

ℭ Supponẽtes eñi non eẽ oĩno scire. hi in infinito volũt reduci tanq̃ꝫ sint vtiqꝫ sciẽtes posteriora pp pma: quoꝝ non esse pma recte dicentes. Impossibile eñ est ifinita transire. Si vero stet̃ ⁊ sint pncipia. hec ignota eẽ cũ dmõstratio ipsoꝝ nõ sit. qd vero dicũt eẽ scire solũ. Si enim nõ est pma scire neqꝫ q̃ sunt ex eis est scire simpl'r neqꝫ ꝑprie: sꝫ ex ↄdõne si illa sint.

ℭ Ratio pme opionis fuit ista. aut principia demonstrationis in infinitũ ꝑcedunt: aut est ad aliq̃ pma principia deuenire. Si dicatur pmũ: cũ ea que sunt ifinita nõ cõtingat itellectũ pertransire. tũc intellectus deuenire poterit ad aliqua pma siue ad aliqd pmũ. ⁊ per ↄsequẽs nõ scire poterit aliqd pmũ pncipiũ. Sed ignorato pmo ignorãt̃ ⁊ posteriora: q̃re tũc nihil cognoscet. Et dicit phs ꝙ in h̃ recte dicũt dicẽtes ꝙ non scient̃ posteriora ignorato p°. Si ṽo nõ fit ꝑcessus in infinituꝫ: sed sit ad aliqua prima pncipia deuenire. tunc sequitur ꝙ illa prima non sciant̃: qa omne scire est per demõstrationẽ. principia vero prima nõ demõstrari possunt: eo ꝙ tunc hẽrent ꝑora per q̃ demõstrarent̃. ⁊ sic non erunt prima: quare pma principia non sciuntur: ⁊ per ↄsequens neqꝫ posteriora ꝑprie ⁊ simpliciter scientur. Sed forte scientur conditionalit̃. vtputa supposito ꝙ principia sint vera. Ex his igitur cõcluditur ꝙ non contingit scire. quare ⁊c̃.

Margin: E — Ignorato pmo ignorãt̃ ⁊ posteriora.

ℭ Quidã aũt ꝙ ipm quidẽ scire sit ↄfitent̃. ꝑ demõstrationẽ. n. eẽ solũ. sꝫ oiuꝫ eẽ demr̃onẽ nihil ꝓhibet scd̃m eos. Cõtigit. n. circularit̃ fieri demõstrationẽ: ⁊ ex his q̃ sunt adinuicẽ.

ℭ Ratio scd̃e opinionis fuit ista. posteriora sciuntur ꝑ pn° pma. cũ igit̃ oẽ scire sit per demõstrationẽ: sequit̃ ꝙ omniũ erit scia ꝑ demr̃ationẽ. Hoc aũt saluari poterit ponẽdo demr̃ationẽ circularẽ: vtputa ꝙ ex pncipijs ↄclõnes demõstrent̃: ⁊ eͦ. Ex his. n. que adinuicẽ sunt ↄtigit circulares fieri demr̃ationes. ℭ Notãdum pmo s̃m linco. ꝙ Arist. hãc partẽ itroduxit ad cõplemẽtũ bonitatꝭ huius scie: nõ qz sit de subã hui⁹ artꝭ istos errores remouẽ. ℭ Scd̃o notãdũ s̃m eũdẽ ꝙ isti antiqui nõ intellexerũt equocationẽ istius termini scire. Cũ. n. scire multꝭ modis accipiat̃. scire ꝑprie sumptũ pncipijs cõpetit ⁊ ↄclusionibus: ⁊ tale nõ necessario est ꝑ demr̃onẽ. scire ṽo ꝑpꝛijssime soluꝫ cõpetit ↄclusionib⁹ demonstratꝭ: ⁊ tale semꝑ fit ꝑ demr̃ationẽ. Quare s̃dm erit vtriqꝫ opinioni ꝙ pncipia sciunt̃: nõ tñ sequit̃ ꝙ ꝑ demr̃onẽ sciant̃: ⁊ sic neqꝫ sequit̃ ꝙ nihil ↄtingat sciri: neqꝫ ꝙ oium sit scia ꝑ demr̃oneꝫ. Ex his pꝫ ꝙ dum Arist. aut linco. cõpant pncipia cõclusioni ↄcedẽtes pncipia magis sciri: accipiunt scire vniuoce videlꝫ scire ꝑprie sumptũ: in q̃ ambo ↄueniũt: ⁊ nõ cõparãt scire solũ ꝑprie sumptũ ad scire ꝑpꝛijssime sumptũ. ⁊ per hoc ista comparatio non est inter equiuoc a. q̃re illa dubitatio: quã hic mouerũt moderni expositores nõ est efficacie alicui⁹. ℭ Notãdum tertio ꝙ ista l'ra. ex his que adinuicẽ sunt: dupliciť exponi põt. Uno mõ ꝙ ex conuertibilibus fieri pñt demr̃ones circulares. Alio modo ꝙ ex pncipijs possunt ↄclusiões demr̃ari. ⁊ eͦ principia

Margin: F — Uide paulũ venetũ.

ex ꝯclusionibus: ita vt inuicem se inferre possint: vtraqꝫ bona est. ℂ Dubitatur cõiter circa dicta. Primo quia videtur ꝙ nõ inconueniat fieri sciam sine demõstratione ꝑcedendo in infinitum in principijs. Nam sicut sor. ex infinitis causis depen dentiã habet. s. ex patre auo ꝑauo ⁊ sic in infinitũ: sic nõ inconue niet vt ipse tanqꝫ effectus ex omnibus eis tanqꝫ ex cau sis demõstratiue sciatur: quare ⁊c. ℂ 2º dubitatur. quia videtur ꝙ in causis essentialiter ordinatis in infinitũ ꝑcedẽtibus sit dare aliquod primũ. Cũ. n. infinita sint spẽs numerorũ, vt bina rius: trinarius: quarũ sequens ꝑcedẽtẽ presupponit: ad vnam tamen est deuenire que est absolute prima. s. ad binarium. quare ⁊c. ℂ Ad primũ rñderi debet ꝙ pater auus ⁊ ꝑauus ⁊c. nõ sunt cause sibi inuicẽ essentialiter ordinate; quia inter indiuidua eiusdẽ spẽi nõ est ordo essentialis. Per tales autem causas nõ fit scia neqꝫ demõstratio. quare rõ nulla. ℂ Et si dicitur sic res se habet ad esse ita se habet ad cognosci: sed sortes habet esse ꝑ omnes illas causas: ergo sortes habet cognosci ꝑ omnes illas causas. Dicitur primo ꝙ de sor. nõ est scia nisi large: de qua hic nõ loquitur. Dicitur secundo ꝙ loquẽdo de cognitione ⁊ scia ꝑfecta de qua hic loquimur ꝙ illa ꝑpositio limitari sic debet: sic res se habet ad esse quantum ad causas eius ꝑ se ⁊ essentialiter ordinatas: ita se habet ad cognosci. Alium tamen intellectũ habet illa ꝑpositio in loco ꝑprio de quo ibi vide. ℂ Ad 2m ꝯcesso gratia argumenti ꝙ numeri sibi inuicẽ succedẽtes sint cause essentialiter inuicẽ ordinate. Dicitur ꝯcedẽdo ꝙ in talibus est dare primũ. s. numerum binariũ: sed ibi nõ est ꝑcessus in infinitum in actu. sed in potentia tantum: dicit. phũs in. 3. physicorũ tractans de infinito; ꝙ Nullus est numerus actu infinitus: sed in potentia tantum: quia est augmẽtabilis in infinitum per ꝯtinui diuisionẽ: que nõ potest actu esse infinita: licet tamen ꝯtinuũ in infinitum diuidi possit Arist. autem hic negauit in infinitis actu essentialiter ordinatis dari primũ: quare ⁊c. Quedã alia facilia dubia mouentur hic ab expositoribus modernis ꝑposito nostro impertinentia: que silentio pertransiri debent.

Ad primum
Ad 2m
T. c. 56
Uide in paulo ⁊ alijs
T. c. 6.
A
Argumentum primum
Ad 2m
B

ℂ Nos autem dicimus neqꝫ omnem sciam demõstratiuam esse: sed immediatorũ indemõstrabilẽ esse. ⁊ hoc quod necessariũ sit quidẽ manifestũ est. Si. n. necesse est quod est scire priora ex quibus est demõstratio. Stant autem immediata aliquando hec priora indemõstrabilia necesse est esse. ⁊ hec igitur sic dicimus. ⁊ nõ solũ sciam sed ⁊ principiũ scientie esse quoddã dicimus. ipa. n. cognoscimus in quantũ terminos cognoscimus.

ℂ Remouet illos errores. ⁊ primo primum. secundo 2m. ibi. Circulo quoqꝫ. Primo igitur dicit phũs ꝙ nõ omnia que sciuntur: sciuntur ꝑ demõstrationẽ: sed quedam sunt omnino immediata: quorum habetur scia sine demõstratione. Et ꝙ sit necessarium ad talia deuenire ꝑbatur. quia si per priora alia sciuntur: oportet etiã vt priora sciantur: cum igitur in talibus nõ sit ꝑcessus in infinitũ: erit ad aliqua priora deuenire omnino immediata: quorum habetur scia: ⁊ nõ per demõstrationem. Cũ enim omnis demõstratio aliquod mediũ requirat: si ipsorũ haberetur scia ꝑ demõstrationẽ: tunc ista immediata mediũ haberent: quod implicat ꝯdictionẽ. Et subdit phylosophus ꝙ horum principiorum cognitionẽ nõ solũ dicimus sciam: sed etiã principium scientie. supple cõ clusionũ. talia. n. principia cognoscimus in quantũ terminos eorũ cognoscimus. quare ⁊c. Ex his igitur verbis Ari. patet ad formã dubitationis prime opinionis. quia dici debet ꝙ in principijs demõstrationis est ad aliqua prima deuenire: neqꝫ in eis est ꝑcessus in infinitum. ⁊ ꝯsequenter negatur ꝙ ista prima nõ sciantur: quia fundamentũ eius est falsum ꝙ omne scire sit ꝑ demõstrationẽ: quare ⁊c. ℂ Notandũ primo ꝙ ꝑprie sumẽdo scientiam: tam principia quam ꝯclusiones sciũtur: vt patuit prius per distinctionem lincon. sed ꝑprijssime accipiẽdo sciam: quamuis ꝯclusiones sciãtur: non tamen verum est prima principia illo modo sciri. Habitus igitur illorũ principiorũ nõ dicitur scia secundo modo sumpta: sed intellectus: vt patebit infra de mẽte phi losophi. Intellectus. n. humanus est aptus eis immediate adhe rere nõ ꝑcedente adhesione ad aliquid alterũ. ⁊ per conse quens eorũ habere cognitionem certã sine alterius certitudi ne ꝑcedẽte. ꝑpter hanc igitur ꝑpinquitatẽ quã habet cum potentia intellectiua dictus est habitus iste esse intellectus: sicut ⁊ actus voluntatis quo ipsa immediate fertur in finem: voluntas ab Arist. appellatur 3º. ethi. talis etiam habitus est principium scientie. s. ꝯclusio num: vt dicit Arist. in textu. ℂ Notandum 2º. ꝙ sicut princi piorũ essendi quedã sunt prima quedã nõ prima: deus. n. est principium primũ in genere cause efficientis: ⁊ materia prima in genere cause materialis. solũ autem deus dicitur principium essendi simpliciter primũ: cũ materia ad ipsum reducatur sicut primum passiuũ ad actiuũ vt patet. 9. meta. Ali qua vero sunt prima nõ prima: sicut celũ ⁊ intelligẽtie. Eodẽ modo principiorum co gnoscẽdi quedã sunt prima ⁊ quedã nõ prima. Exemplum primi. sic de quolibet dicitur esse vel nõ esse. Nõ ꝯtingit idẽ simul esse ⁊ nõ esse. quamuis simpliciter primum sit principium affirmatiuũ: quoniam negatiuũ ad ipsum reduci habet: eo ꝙ affirmatio naturaliter prior est negatione. Quedã vero nõ absolute prima: sicut omne totũ est maius sua parte: si ab equalibus equalia auferas ⁊c. Ad ꝑpositũ igitur prima principia sunt illa quibus statim assentimus ex sola apprehensione terminorum simpliciũ nullo ꝑcedẽte discursu. ⁊ talia dicuntur simpliciter immediata: quoniam nõ habent medium ꝑ quod aliquo modo ꝑbari possint: siue demõstratiue siue nõ demõstratiue. Principijs vero nõ primis nõ statim assentit intellectus habita notitia suorum terminorum: sed vltra requiritur similis quidam aut discursus imperceptibilis. Hec igitur immediata dicuntur. nõ quia ꝑ nullũ medium ꝑbari possint. sed quia non habent medium ꝑ quod demõstrari possint. nam hoc principium. omne totũ est sua parte maius. fuit ꝑbatum ab. Alacẽ in sua ꝑspectiua hoc modo. Omne quod ꝯtinet partem ⁊ aliud vltra est sua parte maius: omne totum est huiusmodi. ergo ⁊c. Illa tamen ꝑbatio fit ꝑ discursum quedã intellectus imperceptibilem: ergo demõstratiua dici nõ debet. De principijs igitur omnino primis Aristoteles intelligit dum dicit: illa statim co gnosci ꝑ cognitionẽ suorum terminorũ: ⁊ ipa esse immediata. Hec ab expositoribus cõiter dicũtur. Mihi tamen apparet ꝙ Aristoteles nõ ita restringat hũc terminũ principia: sed ꝙ omnia illa principia prima dicerẽtur ad que notitie ꝯclusionum resoluuntur: ⁊ que ꝑ aliquod medium demõstrari nõ possunt. ℂ Dubitatur primo quia notitie simplices terminorum cõponẽtiũ prima principia sunt priores notitia cõplexa illorum principiorum. quare illa principia non sunt dicẽda prima. Patet ꝯsequentia. quia si essent prima tunc eorũ notitia omnibus alijs notitijs deberet esse prior. Assumptũ patet ꝑ Ari. in lsa⁊et quia vtriusqꝫ notitia complexa incõplexã ꝑsupponit sim plicium terminorum. ex quibus resultat complexum: quare ⁊c. ℂ 2º dubitatur quia videtur ꝙ principiũ primũ sicut dignitas aliquã ha beat ꝑpositionẽ naturaliter ea priorem: ⁊ ꝑ ꝯsequens nulla talis est prin cipiũ immediatũ. quod videtur ꝯtra phũm in textu. Assumptum patet. ꝙ prima notitia quã habet intellectus humanus est notitia ali cuius singularis aut quiditatis eius: vt colligitur. 3º. de anima. de mẽte Arist. ⁊ cõmẽtatoris: quare sequitur ꝙ talis ꝑpositio. hoc ens est. demõstrato aliquo singulari: aut eius quiditate erit prius intellectui nota quam aliqua dignitas: quare ⁊c. ℂ Ad primũ cõiter rñdẽt moderni ꝙ termini dignitatis sunt principia principia incõplexa. dignitas vero est principium primũ cõplexũ. ⁊ ꝯsequenter ꝯceditur ꝙ ter mini sunt notissimi: ⁊ principia notissima: ⁊ licet per notitiã ter minorum fiat nobis nota dignitas: nõ sequitur vt illi termini sint magis noti: eo ꝙ notitia dignitatis intrinsece cõponitur ex notitijs terminorum: quare ⁊c. Aliter tamen magis ad ꝑpositum re spondetur ꝙ notitia dignitatis vel alterius principij dupliciter in ꝑposito accipi potest. Uno modo pro apprehensione absolute: vt cũ intellectus absolute apprehẽdit ꝙ quodlibet est vel nõ est. Alio modo ꝑ certitudine intellectus tali principio adherẽdo. Notitia igitur dignitatis primo modo sumpta depẽdet ex notitia terminorũ simpliciũ tanqꝫ ex naturaliter priori: sicut incomplexa naturaliter presupponitur a cõplexa: ⁊ de tali nõ loquimur in ꝑposito. Notitia vero dignitatis secundo modo non dependet ex notitia sim plicium sumpta seu terminorum simplicium seu alterius: quodcunqꝫ sit illud. Certitudo. n. quã habet intellectus firmiter adhe rens huic principio de quolibet dicitur esse vel non esse. nullã habet

capitulo. 6
C
T. c. 17
principium co gnoscẽ di quedam prima quedã nõ
E
Opinio auctoris
Obijcit primo
Obijcit secũdo.
F
De primo co gnito di uersi di uersa sẽ tiunt vi de eos
Ad primum
alia rñsio

A certitudinē potē de re p terminos simplices signata aut si gnata p aliud cōplexū. itell's. n. ita firmit illi pri' adheret q nulli alteri est apt' firmi' ꝛ certi' adherē: ꝛ pp h rōnabilr dz appellari p'ⁿ: nō absolute: q notitia ei' q est a pncipio absolute nō ɔiūcta credulitati notitiā aliā porez ꝛ simplicē psupponat. ℭ Ad 2ᵐ rūdēt pdicti p q ɔña pma nō val: ɔ q illa negatiua. nō ɔtingit idē simul eē ꝛ non esse. hz affirmatiuā dignitatē potē ea. ꝛ tñ dici dz imediata q2 lz sic inferri possit de q̄lz dī eē vl' nō esse nullū tñ' est mediū p qd ɔcl'o inferat': qa vt dicunt nullus ɔcept' sumit in affirmatiua: qui nō sumat' in negatiua: ꝛ hoc vltimū puto falsum eē. ℭ 2° dicūt negādo añcedēs. Et si arguat' sic. ɔcept' entis ɔceptū singularē psupponit prius in itellcū. igit' silr cōplexū fundatū sup ente. s. qdlibz ens est vel nō est aliū hz ɔceptū cōplexū eo potē. Negāt ɔsequētiā. sed h puto nō ɔueniēter dcm. ɔcesso. n. añ qd puto verius eē: vt dixit in. 3. de aia. rōnabile videt' q sic nāl vel tēpore prius itell's ɔceptū singularē simplicē hz q̄z cōceptū entis: ita prius haber vel habere debet conceptum talē cōplexū. s. hoc ens est. demōstrato certo singulari. q̄z tale cōplexū. qdlibet ens est vel nō est. q̄re ꝛc. Aliter igit' respōderi posset ɔformiter sicut ad pcedēs q licet in intellectu: put eius apphensio depēdet a sensu: sit apta nāliter prius formari ppositio de aliquo singulari q̄z dignitas cōplexa: ꝛ p ɔña dicat' ea por quo ad apphēsionem. non tñ ista ppō singularia neq̄z quis alia est ea por q ad certitudinē ꝛ adhesionē itellect' ad sensum pri' exp'ssuz: ꝛ ppter hoc poterit merito pncipiū imediatū appellari.

Ad 2ᵐ. Alia rñ°. Refutatio. De h vide do/ctoris. R° ɔpa B

ℭ Circulo quoq̄z quod impossibile sit demonstrare simplr manifestū est. Si vo ex porib9 opz demōstrationē eē ꝛ notiorib'. Impossibile. n. eadē simul sibi ipsis pora eē ꝛ posteriora.

ℭ Remouet 2ᵐ opionē ōñdens fundamētuz eius esse falsum. s. q ɔtingat circulariter demrari: ꝛ q ex h est oīum scia p demrationē. Et i h tres adducit rōnes. Scda ibi. Accidit aūt dicētib'. Tertia ibi. At vero neq̄z hoc poe est. Primo format rōnē. Scdo remouet dubiuz ibi. Nisi altero mō. Aristo. g p incēdit ɔnē istā. Impoe est demōstrationē simplr esse circularē. Probat' sic. dato opposito seqret' q idē eēt simplr prius ꝛ posteri' re' eiusdem. ꝛ q eēt simplr noti' ꝛ ignotius eodē. Cōseqns est ipoe vt pz. ɔña tz. qa q̄lz demrātio simplr est ex simplr priorib' ꝛ notiorib' vt pus dcm fuit. Si igit' ex. a. posset. b. demōstrari simplr ꝛ eɔ. tūc. a. qa pn' demōstrationis eēt simplicit' noti'. b. ꝛ simplr pus: ꝛ q2 eēt ɔcl'o demrātiōis in scdo pcessu eēt simplr posteri' ꝛ ignoti'. b. q̄re sequit' intentū. ℭ Notandū q sill's circularis est: qñ aliq̄ syll'o formato accipit' ɔcl'o simul cū ɔuersa alteri' pmisse: ꝛ ifert' altera pmissa. Vñ si fiat hic syll'a. oē aial rōnale est disciplinabile. oīs hō est hō. g ꝛc. Deide eɔ arguat' sic. oē disciplinabile est aial rōnale: sed oīs hō est disciplinabilis. g oīs hō est animal rōnale. tūc erit circularis syll'a: ꝛ si illi duo pcessus eēnt demrātiōes simplr. tūc eēt ibi demratio simplr circular'. ꝛ h marie. q2 illud qd in vna ponit' pro medio: in alia ponit' pro pdicato ɔnis ꝛ eɔ. In p°. n. aial rōnale est mediū ꝛ cā. ꝛ disciplinabile est pdicatū sine effect'. In 2° vo assumet' disciplinabile tanq̄z mediū ꝛ cā. aial vo rōnale tanq̄z effect' ꝛ pdicatum ɔnis: q̄re ꝛc. ℭ Dubitat' q̄re Aris. ɔcessit dyalecticū syll'm siue topicū esse circularē. nō tñ h ɔcedit d demrōne. Ad h rñdet': q cā q̄re non ɔcessit de demratione pz in tex. q2 q̄lz demōstratio simplr ex simplr porib' pcedit ꝛ notiorib'. nō ē āt poe idē eodē eē simplr pri' ꝛ posteri' ꝛ noti' ꝛ min' notū: q̄re ꝛc. De syll'o vo topico ɔtigit h. qñ ex pbabilib' pcedit. pbabilia vo sunt q vel plib' vel sapiētib' apparēt eē va. cū igit' ɔtigat. a. re' aliquorū esse pbabilius b. ꝛ eɔ respectu alior ꝛ psertim sapientū: hic est q ex. a. tanq̄z ex medio poterit topice. b. ɔcludi: ꝛ silr eɔ. q̄re ꝛc.

Cōcl'o. C. Syll'us circular. Quare nō ɔtingat circulariē demrari.

ℭ Nisi altero modo vt hec quidē ad nos: illa vero simplr quo certe modo inductio facit notum. Si aūt sic est non erit vtiq̄z simpliciter bene determinatū sz dupliciť. aut non simpliciter altera demōstratio fit ex nobis notioribus.

ℭ Diceret forte aliquis ad rationē pcedētē q nō est iconueniēs idē eē eodē notius ꝛ ignoti': q2 pt esse q sit eo notius q ad nos: sit aūt ignotius quo ad nām: ꝛ isto mō inductio pcedit notificādo ɔnē. s. ex notiorib' nobis. Et sic ɔrter videt' q ex his fieri poterūt demrationes circulares. Rñdet phs q si ita fieret tūc vel altera illarū demōstrationū non esset simplr demratio: ꝛ tūc non obstaret pdictis qa loqmur h de demratione simplr: vel oportebit q nō bñ diffinitū fuerit supius scire simplr. ꝛ h vz inconueniēs. Consequentia vo declarat': qa cū sit pcessus a nobis notiorib' ad notiora nāe: aut illa est demratio simplicit' aut nō. Si nō: habet' itētū. Si sic: cū q̄lz demratio simplr faciat scire simplr: sequit' q illa demratio fac scire simplr: ꝛ tñ non facit scire per cāz: sed per effectū: qui nobis est notior. ergo illa diffinitio de scire simplicit' nō fuit sufficient' posita. s. scire est rem p cām cognoscere ꝛc.

D

ℭ Accidit aūt dicētib' circulo demrōnē eē nō solū q nūc dcm est sz nihil aliud dicere q̄z h est si h est. sic. n. facile est demrare oia. manifestū aūt est q h accidit trib' terminis positis. p multos eni aut paucos reflectere dr̄e nihil differt. p paucos aut p duos. Cuz. n. ex necitate. a. sit b. h aūt c. Cum igit' a. sit. ex necitate erit. b. Si igit' cū sit a. nece est eē b. h aūt cū sit erit a. h eni inhereat circulo ponat'. a. in quo est. c. b. igit' cū sit a: eē dicere est ipm c. dicere. hoc aūt ē qm cū sit. a. ē. c. sz c. cū. a. idez est. q̄re accidit dicere circulo dicētes eē demonstrationē nihil aliud nisi cū sit a. ē a. sic aūt oia demōstrare leue est.

ℭ Scda ratio. dato q ɔtingat circulariter demrari nō solū sequit' pdictū incōueniēs: sed etiā sequit' q p aliquaz demonstrationē nō aliud pbat' nisi q si h est: h est: eodē demrato: sed h videt' valde irrōnabile: sic. n. esset valde leue: qdlibet ens demonstrare. q autē hoc sequat' pbat phs dicēs: q siue per paucos siue per multos termios demratio fiat circularis idem erit. sit igit' vt per. a. b. demonstret'. ꝛ p. b. c. sit autē. c. idem cum. a. sic eni esse opz. si dz esse demonstratio circularis. ꝛ sequit' tūc q ex. a. demonstret'. c. tanq̄z a pmo ad vltimū. cum igit'. c. sit omnino idem cum. a. tunc per a. demonstrabitur. a. ꝛ sic p illam demrationē ɔcludet' q si. a. est. a. est. sic autē est valde leue oia demrare: q̄re ꝛc. ℭ Notādū est q p facile intelligit' supficiale. p reflectē vo itelligit' circulariter pcedere. quoniam in circulo sit reflexio ab eodem in idem.

ℭ At vo nec hoc possibile est nisi in his q̄cūq̄z alternatim se consequuntur sicut sunt ppria. Vno quidē posito oñsuz est q neq̄z vnq̄z nece est aliqd eē alterū. Dico aūt vno q neq̄z termino vno neq̄z ppōne vna posita. Ex duab' autē propositionib' primis ꝛ minimis ɔtigit: sic qdem ɔtigit ꝛ syllogizare. Si qdē igit' ꝛ. a. ipsi

A b.ꝛ c. ſhereat.ꝛ h adiuicē ꝛ ipſi a.c. ſi quidem ɔtigit ex alterutris mõſtrare oīa q̃ſita in pma figura ſicut oſtēſum eſt in his q̃ de ſyll'o ſunt. Oñſum eſt át ꝙ in alijs figuris aut nõ fit ſyll's aut nõ de acceptis. Nõ át pdicari eq̃lr neq̃ ē mõſtrare circlo. Quare qm̃ pauca hmõi in demr̃ atiōib⁹ ſunt: manifeſtū q̃dē ē: qm̃ vanū ē ꝛ ipoſſe ſic dīc ex his q̃ ſūt adiuicē eē demr̃atiōnē. ꝛ pp hoc ɔtingit oīum eſſe demr̃ationem.

C 3⁹ ɔ opionē ar pbādo: ꝙ ɔceſſa demr̃atiōe circulari nõ opꝫ oīum eſſe demr̃onē circularē: q2 demr̃atio circular ſi eē poſſet: ſolū fieret p terminos ɔuertibiles ꝛ in p⁹ fig⁹. ſed pauca ſunt hmõi ɔuertibilia que pbent circulari ꝛ in p⁹ fig⁹. g̃ non ſequit pp h vt oīum eſſet ſcia p demr̃onē: tꝫ ɔña cū minori: maiorē dic pbs alibi fuiſſe declaratā. ſ. in p poꝝ. ibi enim oñſum fuit ꝙ ex vna ppōne tm̃ nõ ɔcludit aliq̃d ſyllīſtice. ɔtingit aūt ex duabus p̃miſſis ꝛ minimis ſyllogiçare. oñſum eſt etiā: ꝙ vbi. a. mediū inſit. b. ꝛ c. ꝛ hec duo inſint ipſi. a. ɔuertibilr: tūc in p⁹ figura ɔtingit circulariē ſyllogiçare alterꝫ ex altro ɔcludendo ꝛ eõ. ibi etiā oñſum eſt ꝙ in alijs figuris a p⁹ aut non fit ſyll's circular: aut ſi fit nõ fit de ppōnib⁹ accept̃ p⁹us. q̃re ꝛc. C Notādū pro intellectu q̃rūdā terminoꝝ ꝙ iſta dicunt ſe ɔſeq alternatī: q̃ ſunt ɔuertibilia: ꝛ eadē ab Ariſto. dicunt ppria. C Notandū 2⁹ ꝙ due p̃miſſe reqrunt ad formā ſyllogiſticā. qm̃ vt habet p̃mo poꝝ. pncipia ſyllogiſmoꝝ a q̃bus ſumit ipſoꝝ forma ſunt dici de oī: ꝛ dici de nullo: q̃re opꝫ in foꝛa ſyllogiſtica hitudinē eē q̃zdā inter ſubm̃ ꝛ p̃dicatū ɔ̃nis: ꝛ aliq̃d eſſe mediū illā hitudinē cōcludens. ꝛ p ɔña ex tribus terminis dꝫ ɔſtare ſyll's. tres aūt termini ad h vt debite ordinet duas reqrūt p̃miſſas. dicunt aūt ab Ariſt. due p̃miſſe eſſe p̃me ꝛ minime. p̃me dn̄r: eo ꝙ p̃mo numero mēſurate. ſ. nūo binario. ꝛ eadeꝫ rōne dn̄r minime. ſ. q2 minimo nūo menſurate. binarius eñi eſt minim⁹ nūoꝝ: vt pꝫ. vel dn̄r minime vt exponit cōmētatoꝛ auerrois: q2 ad min⁹ due reqrūt. C Notādū 3⁹. vt colligit ab Ariſto. loco allegato: ꝙ tūc fieri poteſt ſyll's circularis q̃ñ ex ɔcl'one ſimul cū ɔuerſa vni⁹ p̃miſſe pbat altera p̃miſſa: ꝛ altera p ɔuerſam alteri⁹. v. g̃ra. ſi arguat ſic. oē aial rōnale eſt riſibile. oīs hō eſt aial rōnale. g̃ oīs hō ē riſibilis. ſi eo⁹ fiat h mõ ſyll's. oē riſibile ē aial rōnale. oīs hō eſt riſibilis. g̃ oīs hō eſt aīal rōnale. fiet circulatio ex ɔuerſa maioꝛ cū ɔcl'one iferēdo minorē. Si vo ſic ar. oīs hō eſt riſibilis. oē aial rōnale eſt hō. g̃ oē aial rōnale eſt riſibile. fit circulatio ex ɔcl'one ſimul cū ɔuerſa minoris iferēdo maiorē. Ex q̃ pꝫ: ꝙ vbi tā p̃miſſe q̃z ɔ⁹ ſyll' circular dēant eē nečie: opoꝛtebit vtrāq3 extremitatē ꝛ me⁹ ɔuerti ſimul. Alr aūt ɔtigeret alterā p̃miſſaꝝ eē falſaꝫ. Cū igit demr̃atio fit ex nečijs: ſeqt nõ poſſe fieri demr̃onē h mõ circularē niſi ꝑmini demr̃onis ɔuertant. Nõ iconueniret tm̃ ex falſis fieri ſyll'os circulares: q̃uis nõ eēnt p terminos ɔuertibiles. Pꝫ 2⁹. ꝙ hmõi ſyll' circulares nõ pñt fieri in 2⁹ fig⁹: eo ꝙ in 2⁹ figura ſemp negatiua ɔcludit ex aliq̃ p̃miſſa negatiua. ſi igit ex ɔcl'one ſimul cū ɔuerſa negatiue p̃miſſe ɔcluderet alia p̃miſſa affirmatiua: tūc ex pure negatiuis poſſet iferri ɔ⁹ affirmatiua: q̃d eſt fl'm. Pꝫ 3⁹. ꝙ hmõi circulatio nõ pt fieri in 3⁹ fig⁹: q2 in 3⁹ fig⁹ ſemp ɔ⁹ eſt pticularis. cui⁹ altera p̃miſſaꝝ eſt pticular: ꝛ aliq̃ñ negatiua. ſi igit ex ɔcl'one ſimul cū ɔuerſa p̃miſſe pticular altera iferat ɔ⁹ vl'is: tūc ex pure pticularib⁹ poſſet ſeq ɔ⁹ vl'is ſyllīſtice. ꝛ aliq̃ñ ex pure negatiuis affirmatiua: q̃d vī fl'm. Seqt 4⁹ ꝙ h idē in alijs modis p⁹ fig⁹ q̃z in p ɔtigē nõ pt. pꝫ ex p̃dictis: q2 oēs p̃ter p⁹ aut ɔcludūt ɔcl'onē negatiuaꝫ: aut pticularē. q̃re ꝛc. D Hoc eſt g̃ q̃d phūs dic in textu: ꝙ in 2⁹ figura ꝛ in tertia nõ fit hmõi ſyll's: aut ſi fit nõ fit p ppōnes p⁹us aſſumptas: ſed alias aſſumēdo. C Notandū vltio ſm Linco. ꝙ multe ſunt demr̃ationes non ex ɔuertibilib⁹. p in nālib⁹ cūꝫ demr̃at celum eē incoꝛruptibile p̃dicatum eñi eſt coīus ſubiecto. q2 intellectus eſt incoꝛruptibilis: q non eſt coꝛpus celeſte. ſilr in mathematicis cum demr̃at: ꝙ ſuper datam lineam contingit triangulū equilaterū collocare dicit ipſe ꝙ p̃dicatum eſt communis ſubiecto. q̃re ꝛc.

C Capitulū ſcd̃m. De omni ꝛ per ſe.

Uoniā aūt ipoſſe eſt alr ſe hr̃e cui⁹ eſt ſcia ſimplr: ꝛ qm̃ nečium vtiq3 erit id eſſe ſcibile quod eſt ſcd̃m demõſtratiuā ſciam. demonſtratiua aūt eſt quā habemus in habendo demonſtrationē. ex neceſſarijs vtiq3 ſyllogiſmus demõſtrationis. Accipiendum igitur eſt ex quibus ꝛ qualibus demonſtrationes ſint.

C Hoc eſt ſcd̃m capl'm hui⁹ tractat⁹ in q̃ determiat de m̃a demr̃ationis oñdēdo ex q̃bus ꝛ q̃lib⁹ dꝫ eē demr̃atio: ꝛ ex q̃bus ꝛ q̃libus eē nõ dꝫ. Et diuidit in tres ptes. Prio ɔtinuādo ſe ad p̃cedētia p̃mittit itētionē ſuā. ſcd̃o determinat q̃dā nečia pposito ſuo ibi. Primū aūt determinādū. 3⁹ determinat ppoſitū ibi. Si igit eſt demr̃atiua ſcia. Primo dic ꝙ q2 illud de q̃ habet ſcia ſimplr eſt ipoſſe aliter ſe hr̃e: vt patuit p diffōnē ſcire ſupꝛapoſitā. Jō ſeqt ꝙ illud ſcibile de q̃ ſcia demr̃atiua habet: ſit nečiū: dico aūtē ſciam demr̃atiuā quā habem⁹ ſiue acq̃rim⁹ p ipam demr̃ationē ex q̃ ifert ꝙ demr̃atio eſt ſyllogiſm⁹ ex nečijs. Determinandū igit eſt ex q̃b⁹ ꝛ q̃libus ſunt demr̃ones. C Notādū eſt p̃mo ꝙ cū Ariſt. infert ꝙ demr̃atio eſt ſyllogiſm⁹ ex nečijs. ly ex nečijs referri põt ad ɔcl'oneꝫ vel ad p̃miſſas: ſi ad ɔcl'onē: lr̃a tūc eſt plana. Linconienſis tm̃ ꝛ q̃ſi oēs expoſitores volūt vt iferat iſta ɔcl'o. oīs demr̃atio eſt ſyllogiſm⁹ ex p̃miſſis neceſſarijs: ꝛ pbat Linconiēſis eā ſic. oīs ſyll's faciens ſcire eſt ex p̃mis nečijs: ſed omnis demr̃atio eſt hmõi: igit ꝛc. Minoꝛ pꝫ ex determinat̃. Maioꝛ pbat. q2 oīs ſyll's faciēs ſcire ɔcludit nečeſſariū: vt pꝫ p diffōnē ſcire: vbi dī ꝙ non ɔtingit alr ſe hr̃e: ſꝫ non ɔcludit ſciētifice nečiū niſi ex nečijs. ergo ꝛc. F C Notādū ſcd̃o. vt dicit Ariſt. in textu ꝙ accipiēdū ē ex q̃b⁹ eſt demr̃atio. q2. ſ. ex nečijs ꝛ ex q̃libus: q2 ſcilicet ex his que ſunt de omni per ſe ꝛ ſm ꝙ ipſum. per iſtas eñi conditiones qualificant ppoſitiones nečie demr̃atiōis. C Notādū 3⁹: vt colligit ex Alb. alamano ꝙ ɔdōnes demr̃ationis ſupius poſite. ſ. ex p̃mis veris imediat̃ ꝛc. ſūt ɔdōnes magis g̃nales: ɔdōnes vo hic ponēde ſunt magis ſpāles: ex q̃b⁹ ille g̃nales limitant. ſ. ex nečijs: de oī p ſe: ꝛ ſm ꝙ ipm: ꝛ iō dic ipſe ꝙ iſte ɔdōnes appropriāt demr̃oni. q2 nõ ſuffic vt demr̃atio ſit ex p̃mis ꝛc. ſꝫ ēt oꝫ vt ſit ex nečijs. de oī ꝛc. Q aūt p⁹ ɔdōnes ſint magi g̃nales: declarat ex h ꝙ ſyll's topic⁹ ſiue dyalecticus põt eſſe ex eis q̃ ſunt p⁹ ꝛ imediata ſiue dyalectice p ſe nota: ſꝫ nõ ſunt nečia p ſe ꝛc. Rōnabilr igit ad cōplemētū notitie demr̃onis poſt p̃dcā dꝫ eſt de ɔdōnib⁹ illis magi ſpālib⁹. Expoſitores vo poſteriores dixerunt ꝙ p⁹ ꝛ immediata ſunt m̃alia eo ꝙ ſūt ptes integrātes demr̃onē: ſꝫ nečiū: de oī: p ſe: ꝛ ſm ꝙ ipm: ſunt foꝛalia re⁹ illoꝝ: q2 ſunt ɔdōnes q̃dā q̃ in ipis hnt eē. ꝛ p ɔña p⁹ va ꝛ imediata tam re⁹ demr̃ationis q̃z re⁹ iſtaꝝ ɔditionū pñt m̃alia appellari: ſꝫ p quāto ſunt diffinietia demr̃onē ſunt formalia re⁹ ipſius vt ipſi dicūt. C Dubitat. q2 phūs vī velle ꝙ ſi ɔcl'o demr̃a

Albtus magn⁹.

Uide beatum thom ꝫ ꝛ Caietanū ac alios d̃ pncipijs formalib⁹ ſyll'.

A Obrio R°

tionis sit neccia: pmisse sunt neccie: sed h vz nō seqt: qz sic in logica pz pōt neccīū īferri ex ɔtigētibus: sic arguēdo. oē currēs est animal: ois homo est currens. g ois homo est aial. Rñdet q lz ɔclō neccia dyalectice ex contingentibus ɔcludi possit: h tñ non pōt fieri simplr de demrātiōe. qa demrōnis simplr dz ɔclō simplr sciri: qd qdē esse nō pōt nisi ea p q pbat essent neccia. et p hoc pz ad ratiōnē.

Primum igitur determinandum quid dicimus de omni: et qd p se: et qd vniuersale. De omni qdē hoc dico quod vtiqz nō in quodā: in quodā autē est. naz q aliquando quidē sic. aliquādo vo nō. vt de omni homine aial. Si eni verū est dīe hominē: veruz est dīe aial. et si nūc alterz et alterz. Et si in oi linea pūctū silr est.

T.c.9. T.c.11.

Determinat qdā neccia pposito suo et diuidit in tres ptes. p determinat qd sit dici de oi. 2° de modis accipiēdi p se: ibi Per se aūt. 3° qd sit vle ibi. Vle aūt dico. p declarat qd sit dici de oi. 2° pbat dicta sua p qdā signum. ibi. Signū aūt est. p igit pmittēs itētionē suā dic q p determinabit qd sit dici de oi: qd sit dici p se: et qd sit vle: et ɔñr dic q dici de oi est aliqd pdicatum dici de qlz supposito sobi sui: et sp dici de ipo: nō āt de alicq sic: et de alicq non: nz aliqñ sic et aliqñ sic: quo dicim q aial d hoie dī eo q ois hō ē aial: et nūqz d alicq vez ē dīe ipz hoiez eē qn tūc verū sit dicē ipm eē aial. Silr dī de pūcto: et linea: qz i qlz linea est pūct et sp qcūqz linea data in ea est pūct: qre etc.

B

Signum autem est. Nāqz instātias sic proferimus sicut de omni iterrogāti aut si in quodam non: aut si aliquando non.

Q. pdicte due ɔdōnes reqrant ad dici de oi pbat a signo. qz hoi iterrogāti nūqd talis ppō sit de oi. rñdēdūz q nō: et 2° adducim istātiā. p si pdicatū nō insit cuilz supposito subi. 2° si nō sp isit subo. Notādū p vt colligit in tex. d mēte Lico. q h tria ad ordinē se hnt sic magis et min vle: qz dici de oi vlius est qz dici p se. silr dici p se magis est vle qz sit dici p siue vle fm q h accipit i ga oē dici p ē p se: et nō eq. De his aūt trib conueniēs et necciuz suit vt Ari. determinaret: eo q illa ad demrōnē simplr reqrūt: sic ifra magis videbit. Pri aūt determiare dz de oi tāqz de magis vli: et ɔñr de dici p se: et de vli fm rectū ordinez doctrie. Notādū 2° de mēte Alb. alam. q Ari. vtit no tant isto mō loqndi. nō est in qdā sic et in qdā nō: et nō dicit q pdicatū oib suppositis insit pp tales ppōnes. ois sol est planeta: ois luna est planeta: et silrs qrū subis nō corrñdet mltitudo suppositoz. Nōnt et dic nō aliqñ sic: et aliqñ nō ad denotādū q ppō de oi q vtit demrator est neccia: cui neccitas est sup oē tps: et nulla pte tpis mēsuratur. sic ista gra exēpli. ois hō est aial rōnale. hō. n. aial: et rōnale p intellm ab oi mouet tpe sunt abstracta: qre etc. Circa pdcā dubitāt moderni. p q hec vz eē de oi. luna eclipsat. cū ipsa sit demrabilis: nō tñ vlitas tpis ei corrñdet: cū aliqñ luna eclipset et aliqñ nō vt pz. 2° huic propōni. oē aial est coloratū. vtraqz vlitas corrñdet. s. tpis et suboz. vt pz. et tñ nō ē d oi cū ipa sit p accñs. vt ifra videbit. gt etc. Alia mouēt ab eis dubia q mibi vñr tacēda. Ad p rñdēt q ista ppō. luna eclipsat: sic est neccia ex suppōne. sic et est d oi ex suppōne: sed nō absolute. s. supposito q terra dyametralr iterponat int solez et lunam. Hec rñ remouet p ea q dcā sut in pcedēti qone. Alr dī negādo q ista sit de oi: neqz ipsa est simp demrabilis cū sit absolute ɔtigēs: sz ista. lūa ē eclipsabilis. ē vl pt eē d d mrātiōis: et ipsa est de oi. qz sibi vtraqz vlitas corrñdet. Ad 2m dicūt ɔcedēdo q ista. oē aial est coloratum. nō

Quis sit ordo iter dici de oi: p se. et vle

E Quare dicat in tex. in qdā sic et i qdā n.

Propō d oi. ē d oē tps.

Dub° p° Scdā

Vide paulū Ad p°

alia rñ°

Ad 2m.

est de oi posterioristico lz vtrāqz habeat vlitatē. Hec rñsio ɔtradicit textui Aristo. 2° melius rñdet concedendo q est de oi: ɔsequent negatur ista ɔña. est ppositio p accidēs. ergo non est de oi: qa non ois ppō de oi est p se: sic neqz ois per se est secundum q ipsum sicut ifra videbit.

D

Per se aūt sūt qcūqz sūt i eo qd qd ē: vt triāgulo inest linea: et linee pūctū. Suba. n. ipsoz ex his est que insunt in rōne dicēte quid est.

T.c.9.

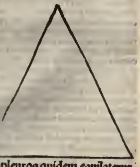
Determiat de modis accipiēdi p se: et p ipsos distiguit et declarat. 2° ondit qlr his vtat demrator ibi: q igrediūt in simplr scibilib. Itē p declarat modū pm accipiēdi ly p se. 2° 2m. 3° 3m. et 4° 4m. Intēdit igit p q pm mod accipiēdi p se est qñ alterz inest alti tāqz i° qd ponit i diffōne sui: qlr lineā dicim ineē p se triāgulo: et pūctū dicim ineē p se linee cū diffō triāguli icludat lineā: et diffō linee icludat pūctū: et sic vlr qcūqz ponunt in rōne qditatiua alicui dicunt d illo in p mō dicēdi p se. Nom p q qdā igrediunt diffōnē sui diffinibilis in recto: qdā aūt i obliq. Exēplū pmi sic hic. hō est aial rōnale. Exēplū scdi. sic in pposito cū diffinit triāgulus. qz est fig plana trib rectis lineis ɔtēta: pz. qz linea igredit diffōnem triāguli in obliq. Silr si diffinit linea q est qtitas ɔtinua. cui ptes p pūctū imedi ɔtinuāt: pz q pūct igredit diffōnē linee in obliq: et h voluit Arist. cū dixit q suba hoz ex his est: qz. s. diffō triāguli est ex lineis: et diffō linee est ex pūctis: et non itelligi dz q suba linee cōponat ex punctis. Arist. igitur videt velle q siue aliqd in diffōne alicuius ponat in obliquo siue in recto: qd cōparat sibi per se in p mō. et ɔsequent ex his fieri pñt ppositiones per se pmi modi sic sunt iste. hō est aial rōnale: et linea est ex punctis. siue linea est qtitas ɔtinua cui ptes imedi p pūcta ɔtinuant.

Prim° modus per se.

In diffōne qdaqz ponunt in recto qdaz in obliq.

E

Et qbuscūqz eoruz q insunt ipsi. s. ipsam in rōne isūt quid est demōstranti. vt rectuz inē linee et circulare et impar et par numero et primū et cōpositum: et ysopleuros quidem equilateruz. et scalenon. i. altera parte longius et que omnibus his insunt in rōne dicēte quid est. hic quidem linea inde numerus. Similr autem et in aliis huiusmodi vnūquodqz per se esse dico.

F

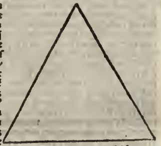
Dic q 2° mō aliqd dī iesse alteri p se qñ fuerit ppria passio inherēs subo: qd ponit in diffōne eiusdez passiōis sic rectū inest linee p se: silr et circulare: et par et ipar inest p se nūo: silr pm et cōpositū et ysopleuros qd est eqlaterum et scalenō q est altera parte lōgius isunt p se nūo. In diffinitione eni oiuz istoz ponunt pp̄a subta: qz in diffōne recti et circularis ponit linea: et in diffōne paris vl iparis et pmi et cōpositi: et ysopleuros et scalenō ponit nūs. et sic de multis aliis ē dōz. i qb pdicatū iest p se subo h 2° m. Deinde subdit phs q qcūqz alicui isunt: et neutro istoz modoz p se insunt accñtalr insunt sicut musicū et albuz ac

2° mōus per se.

A cidētalr insunt aiali. ¶ Notādū circa exēpla. Aristo. ꝙ linea ponit̄ in diffōne recti eo ꝙ linea recta ē illa cuiꝰ mediū nō discrepat ab extremis. Ponit̄ ēt i diffōne circularis: eo ꝙ linea circularis ē illa in cuiꝰ medio est centrū a quo oēs linee recte ad ipaꝫ ducte sūt eq̄les. Numerꝰ ēt ponit̄ i diffōne paris: qꝛ par ē nūs diuisibilis i duas partes vel medietates eq̄les. Itē i diffōne iparis: qꝛ ipar est nūerus nō diuisibilis in duas medietates eq̄les. Itē i diffinitiōe nūeri pmi: qꝛ nūerꝰ primꝰ ē q nō ex alio nūero cōponit̄: sicut binariꝰ. ꝛ i diffōne cōpositi. qꝛ nūerus ꝯpositꝰ est qui ex alio nūero cōponit̄. Ponit̄ ēt i diffōne ysopleuros ꝛ scalenō: que sūt ipsiꝰ ꝓprietates. Ubi notandū ē ꝙ p ysopleuros ꝛ scalenō nō debemꝰ hic itelligere spēs triāguli: sicut cōiter ista noīa accipi solēt: qꝛ spēs trianguli n̄ pnt eē ipsiꝰ nūeri passiōes: sꝫ intelligē debemꝰ q̄sdā nūeri passiones: q̄ sic p quādā silitudinē noiant̄. Multi. n. noībꝰ trāsūptiue vtimur i quātitate discreta. q̄ tn̄ sūt noia ꝓpa ꝯtinuoꝝ.

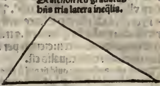
Quid p ysopleuros ꝛ scalenō intelligatur.

Equilaterus seu ysopleuros habēs tria latera equalia.

Sic igit̄ ꝓpe loq̄ndo dr̄ ysopleuros triāgul's hn̄s tria latera eq̄lia: ꝛ sic ēt nūerus hn̄s latera eq̄lia trāsūptiue dr̄ ysopleuros: ꝛ talis ē nūerus q fit ex ductu eiusdē nūeri in seipsū sicut q̄ternariꝰ q cāt̄ ex ductu binarij in seipsū: q etiaꝫ alio noie nūerus q̄dratꝰ dici solet. dr̄ āt eq̄laterꝰ. qꝛ describēdo duas vnitates ꝛ sub illis alias duas sic hic :: cābit̄ numerꝰ ex vtraq̄ pte hn̄s latꝰ duaꝝ vnitatū: q̄re cābit̄ ysopleuros siue nūerꝰ q̄dratꝰ. hn̄s oīa latera eq̄lia

Scalenon seu gradatus hn̄s tria latera ineq̄lia.

sic ēt scalenō ē triāgulus hn̄s latera ieq̄lia sic nūerus hn̄s latera ieq̄lia scalenon trāsūptiue dicet̄ ꝛ iste nūerus cāt̄ ex ductu minoris nūeri in maiorē aut ecōuerso: sic senariꝰ q fit ex ductu binarij i ternariū vl' ecōꝰ: ꝛ appellat̄ ineq̄laterꝰ: qꝛ si describeret̄ sic ⁝⁝ describit̄ bis replicādo ternariū eēt nūerus hn̄s vnū latꝰ alio maiꝰ. ¶ Dubitat̄ circa vltimū dictuꝫ Ari. qꝛ cū h̄ sit v̄a. aial' ē hō. seq̄t̄ hoieꝫ tāq̄ ꝑdicatū icē aīali tāq̄ subo ꝛ nō iest sibi i ꝑ mō p se: qꝛ hō n̄ ponit̄ i diffinitiōe aīis. Neq̄ i 2° mō. cū hō nō sit ꝓpa passio aialis: ꝛ tn̄ nō ꝑdicat̄ p accn̄s sꝫ p se: vt oēs ꝯtēt̄: q̄re ꝛc̄. ¶ Itē hec ꝓpō vꝫ p se. celū spicū ē: ꝛ tn̄ neq̄ subiꝫ ponit̄ i diffōne ꝑdicati neq̄ ecō. q̄re ꝛc̄. ¶ Ad hec dubia ꝛ alia multa que hic moueri possent vide in questionibus.

Questi. 21. ꝛ. 22. ꝛ. 23.

¶ Ampliꝰ ꝙ nō de subo dr̄ alio quodā vt ambulās ꝛ albū cū alteꝝ q̄dā sit ambulans ꝛ albū. Suba v̄o ꝛ q̄cūq̄ h̄ aliqd significāt nō alterū aliqd sūt q̄ v̄e sūt: q̄ qdē igit̄ nō d̄ subiecto sūt per se dico. que vero de subiecto accidētia.

D. Tertiꝰ modus per se.

¶ Ponit 3m modū accipiēdi ly: p se. dicēs ꝙ ea dicunt̄ esse p se q̄ nō d̄ subo q̄dā alio dn̄r. Accn̄tia. n. sic ambulans: ꝛ albū q̄dā subm dicūt alterū ab accidēte vt pꝫ. Suba v̄o ꝛ q̄cūq̄ h̄ aliqd significāt nō sic aliqd alteꝝ sūt q̄ v̄e sūt: ꝛ iō ꝯcludit phs ꝙ q̄cūq̄ n̄ d̄ aliq̄ subo dicūt̄ sī p se h̄ tertio mō: q̄cūq̄ v̄o d̄ subo dn̄r accidēcia sūt. ¶ Notandū ꝑ ꝙ subꝫ vt ꝓpōito spectat ē duplex. s. subm ꝑdicatiōis: ꝛ subꝫ inhesiōis. Subꝫ ꝑdicatiōis dr̄ q̄libꝫ iferiꝰ respectu sui supioris iuxta modū loquēdi Arist. i aī pn̄tis cū dicit. q̄ncūq̄ aliqd d̄ aliq̄ ꝑdicat̄ vt d̄ subo q̄cūq̄ d̄ eo qd̄ ꝑdicat̄ dn̄r oia ꝛ d̄ subo dicūt̄. Subꝫ aūt ihesionis ē illō qd̄ i se recipit formā aliquā subalē aut accidētalē. ¶ Ad ꝓpositūꝫ igit̄ sꝫ aliq̄s hic Ari. loqt̄. solū d̄ subo ihesionis: sꝫ alios v̄o d̄ vtroq̄. vide i q̄ōne. Cū aūt subdit. suba v̄o ꝛ q̄cūq̄ significāt h̄ aliqd sūt q̄ v̄e sūt: p hūc terminū suba. intelligit subaꝫ scd̄aꝫ. ꝛ p q̄cūq̄ significāt h̄ aliqd itelligit q̄cūq̄ singularē subaꝫ. Ul' dicere possumꝰ ꝙ p ly suba vtraq̄ itellexit: ꝛ tūc ly: ꝛ solū ponit̄ ad specificādum alteꝝ illorum.

Submcā' du'.

Uide in q̄ōe. 24. h̄ di. ꝑ°

¶ Notādū 2° ꝙ sꝫ ꝙ hic hꝫ ꝛ i ꝑ phy. sole sube dicūt̄ v̄e esse: accn̄s āt dr̄ eē nō v̄e. ꝛ p v̄e eē itelligo simp' eē. p nō v̄e eē sm qd eē. suba. n. ē ens simplr̄: cū nō aliō ens ꝓsupponat a q̄ accipiat eē: accn̄s v̄o ē ens sꝫ qd: qꝛ aliqd ꝓsupponit a quo sumit eē. vt hꝫ 7° metha. cū dr̄ ꝙ accidētꝫ eē ē icē. ꝛ ꝙ accn̄s n̄ ē ens nisi qꝛ entꝫ. ¶ Notādū 3° sꝫ q̄sdā ēē istā pticulā. q̄cūq̄ v̄o d̄ subo accn̄a ꝛc̄. ꝙ sꝫ itētōeꝫ. Ari. q̄cūq̄ adueniūt enti i actu accn̄a dn̄r: ꝛ h̄ idē vꝫ d̄ itētiōe cōmētatoris 2° d̄ aia: vbi ponit dr̄aꝫ iter formā subalēꝫ ꝛ accidētalē. ¶ Ex q̄ ꝯn̄r iferūt ꝙ vl'ia q̄ suis isunt singularibꝰ accn̄a dici pn̄t: ꝛ sic aial ꝛ hō accn̄a dicēt̄. Pꝫ ꝯn̄a qꝛ adueniūt enti i actu sic sorti vl' ploni. Nec ē icōueniēs ꝙ large loq̄ndo accn̄a dici possint: sic ēt for'subalis aut vl'e d̄ ꝑdicamēto sube dn̄r q̄litates: vt pꝫ ex mō loq̄ndi Ari. i pn̄tꝫ cū dicit: ꝙ suba scd̄a significat q̄le qd. ꝛ ex mō loq̄ndi porphirij cū dicit: ꝙ dr̄ia ꝑdicat̄ i q̄le. ¶ Itē cōmētator ꝑ phy. iqt ꝙ trāsmutatio subal' ē d̄ q̄litate i q̄litatē. Ex his voluēt isti subaꝫ 2m ab h̄ mō p se excludi: cū ipa sit accn̄s oppōm ꝓsciratī tertij modi. h̄ tn̄ vltīm ē ꝯ itētionē antiq̄ꝝ expositoꝝ. ¶ Preterea. icōueniēter dr̄m ē ꝙ aial ꝛ hō ꝛ alie sube vl'es accn̄a dicāt̄: nꝫ aliq̄ rō ē ad hec ꝑsuasiua. lꝫ. n. hec vl'ia suis singl'aribꝰ iesse dicāt̄: nō tn̄ eis aduenire dici dn̄t: eo ꝙ d̄ rōne for'aduenietꝫ ē vt illō cui aduenit ab ea tāq̄ā priꝰ presupponat̄ sicut forma subalis mām ꝓsuppōit: ꝛ for'accn̄talis subaꝫ cōpositā: nō sic āt ē d̄ suba 2° re' ꝑ': sꝫ potiꝰ ecōꝰ. ꝛ lꝫ h̄ ꝯcederet̄: n̄ tn̄ sic adueniūt ēti i actu vt ab eo accipiāt eē: qd̄ ē d̄ rōne accn̄tꝫ: qꝛ iste sube n̄ hn̄t mōm aliquē accn̄tꝫ p quē accn̄a dici debeāt.

Lec. 14.

T. cō. 1.

E

F

¶ Itē alio mō ꝙ qd ē ꝑp ipꝫ inest vnicuiq̄ p se qd̄ v̄o nō ꝑp ipꝫ accidēs ē: vt si ābulāte coruscat accidēs ē. Nō. n. ꝑp id qd̄ ābulat coruscauit. sꝫ qd̄ accidēs dicimꝰ hoc eē. Si v̄o ꝑp ipꝫ per se. vt si aliqd interfectū interijt scd̄ꝫ interfectionē. qm̄ ꝑp id qd̄ iterfectū ē interijt: sꝫ nō quod accidat interfectum interire.

¶ Quartꝰ modꝰ accipiēdi p se ē ꝯueniēs ex hitudie ꝓpe ꝛ p se cāe ad cātū suū: qm̄. s. cā fuerit sm seipsam causati cā. Si v̄o nō fuerit sm seipsaꝫ tunc dicet̄ esse per accn̄s. Exm̄ scd̄i. sic si dicamꝰ ꝙ sorte ambulāte coruscauit: qm̄ ambulatio nō ē sꝫ se ipꝫ cā coruscatiōis: sꝫ cōtingit per accn̄s illō euēire sorte ābulāte. Exēm ꝑmi. sic dd̄o interfectꝰ iterijt: veꝝ. n. ē ꝙ iterfectꝰ p se iterhit: qm̄ iterfectio sꝫ seipꝫ ē cā iteritꝰ siue mortꝫ. ꝛ n̄ ē p accn̄s iterfectū iterire.

Quartꝰ modꝰ per se.

¶ Que ergo dicunt̄ i simplr̄ scibilibꝰ per se sic

T. c. 10.

A sūt sicut inesse p̄dicātib⁹ aut inesse pp ipsa que sūt ex necessitate. Nō.n.cōtingit nō eē aut simplr aut opposita: vt linee: aut rectum aut obliquū: ꝛ nūero aut ipar aut par. Est.n. ꝯriū aut priuatio aut ꝯtradictio in eodē gn̄e. vt par aut ipar i numeris ſꝫ ꝙ seqꝲ. quare si necesse ē affirmare aut negare: necesse ē ꝛ q̄ sūt p se iesse.

T.c.11. De oi igiꝲ ꝛ p se determiatū sit hoc modo.

¶ Premissa distinctiōe modorū p se ꝯñr phs oñdit q̄liter hi modi sint demōstrationi ptinētes. ¶ Ista tn̄ particula duplicē recipit expositionē. Pria ē: qꝛ Ari. hic itendit ꝙ solū primus ꝛ secūdus modus p se deseruiūt demōstrationi simplr. ꝛ hec expositio est biptita. Quidā.n. videntur velle solū p̄mū ꝛ 2ᵐ modū demonstrationib⁹ fuire q̄ ad p̄missas ꝛ ꝯclōnes ipsaꝝ. Quidā vero quo ad ꝯclōnes tm̄. Primū modū vꝫ seq Lico. cū dicit: ꝙ tm̄ duo primi modi accipiūt i demr̄atiuis sciētijs. Scd̄ʒ v̄o moduʒ vꝫ seq Albert⁹ alamanus: cū dicit. ꝙ q̄cūqꝫ dicunꝲ i simplr scibilib⁹ hoc ē i scia ꝯnū demōstrataꝝ ꝛ vere scitaꝝ sic se hn̄t ꝛc̄. Scd̄a v̄o expō p̄ncipalꝲ vult: ꝙ Aris. itēdat ꝙ ꝯnes demr̄atiōis q̄ ꝓpe ꝛ simplr scibiles dn̄r i se hitudinē icludāt scd̄i ꝛ q̄rti modi: cū.n. ꝓpria passio de subo ꝓprio demr̄atur nō solū inter passionē ꝛ sbm est hitudo scd̄i modi: imo ēt q̄rti: cū sbm sit ꝓprie passiōis cā. nō dicit aūt iste modus exponēdi ꝙ sit intētio Arist. hic soluʒ 2ᵐ ꝛ 4ᵐ modū p se ad demr̄ationē simplr ꝯcurrere: sicut moderni sibi iponūt. ¶ Scd̄ʒ primū moduʒ exponendi sic ꝯstrueꝲ textus. que igiꝲ dn̄r in simplr scibilib⁹ per se. i. ea que dn̄r per se inter ꝓpōnes deseruiētes ad simplr scire: sicut sunt p̄misse: ꝛ ꝯclusio demr̄atiōis: sic sūt sicut iesse p̄dicātib⁹. i. ita sunt p se tanq̄ʒ ea q̄ stabiliunꝲ inesse p sua p̄dicata. ꝛ hoc ptiet ad p̄ᵐ modū: aut iesse pp ipsa. i. aut sic sūt p se sic ea que stabiliūꝲ iesse pp ipa sbta. ꝛ hoc ptinet ad scd̄m modum dicēdi per se. Que sunt necessaria ꝛc̄. exponitur sic ꝙ p̄dicata ptinentia ad scd̄m modū necessario insunt subiectis suis. neqꝫ possūt eis nō inesse ꝛ hoc erit vl̄ absolute: sicut risibile necessario iest hoi: ꝛ hr̄e tres triāgulo. vel cū disiūctiōe: sic̄ rectū vel curuum necessario inest linee. ꝛ par vl̄ ipar necessario iest nūero nā cū aliqd̄ accn̄s ꝓpriū alteri accidēti ꝓbo opponiꝲ aut ꝓuatiue aut ꝯrie aut ꝯdictorie: tc̄ necessario fieri hn̄t circa idē subʒ: qꝛ cū par ꝛ ipar priuatiue opponātur vl̄ ꝯdictorie: seqꝲ ꝙ necessario isunt numero. Si.n. est necesse idē de aliquo vel affirmari vel negari: necesse erit oēm nūeꝝ vel esse parē vel eē iparē: ꝛ alia silr q̄ cū disiūctione p se p̄dicanꝲ: q̄re ꝛc̄. Hūc ꝯstructū seqꝲ linco. ꝛ ꝓ maiori pte Alber. ala. nisi ꝙ p hūc t̄minū simplr scibilib⁹. itelligit solū ꝯclusiones demōstratōis simpliciter. ¶ Sꝫ s̄m aliū modū p̄ncipalē exponendi sic lr̄a ꝯstrueꝲ. q̄ igiꝲ dn̄r in simplr scibilib⁹. i. cōclusiōes demōstratiōis simpliciter: q̄ simplr scibiles dn̄t p se sic sunt sicut inesse predicātib⁹. i. sic sūt p se sicut qn̄ subiecta sūt i p̄dicatis suis siue i diffōnib⁹ eoꝝ: ꝛ h̄ ptinet ad scd̄m modū. aut inesse pp ipa. i. aut sic sunt p se sicut p̄dicata insunt pp subiecta tāq̄ʒ pp cāʒ. ꝛ hoc ptinet ad quartū modū. Que sunt ex necitate. que scibilia simplr sunt nec̄aria vel absolute vl̄ cū disiunctiōe. Residuū exponatur vt pri⁹. Hūc modum sequiꝲ Beatus thomas. ¶ Preter hos modos exponendi antiquos qdā posteriores aliter exposuerūt modicū recedētes a scd̄o modo prius dicto. Dicūt eni Arist. hic solū itellexisse de scd̄o mō dicendi p se ꝛ de cōclusionib⁹ demr̄atiōis simplr. ꝛ ꝯñter sic exponūt: ea que dicuntur eē p se in simplr scibilib⁹. i. ꝯnib⁹ de qbus hr̄ scia simplr sūt qn̄ subta insunt predicatis: sicut in diffōnibus predicatorum. ꝛ per hoc differunt ab his que sunt in primo mō in quib⁹ p̄dicata sunt de rōne subiectorū aut qn̄ predicata sunt pp ipsa subta. ꝛ per hoc dn̄t ꝓprie passiōes que hoc modo predicantur ab accidentibus extraneis aut violentis: sicut quādo caliditas inest aq̄: q̄.s. passiones ex necessitate insunt subis suis: ꝛ pp hoc distinguūꝲ p̄dicte passiones ab accidētib⁹ cōtingētib⁹: q̄ʒuis nālia fuerint subis suis. Et ꝯñr istā ꝑticulaʒ. Est enim cōtrariū aut ꝓuatio ꝛc̄. Isti aliter q̄ʒ p̄us introducūt paruʒ tn̄ diuersificantes: sed hec trāseo. Deinde phs epilogat: ꝛ lr̄a pꝫ de se.

B — Hec scd̄a expō ē hn̄t ē hominē q̄ qno sit intelligenda vide i li. de homā. Caie. tomū ca. 4. vbi circa se cūdam cōclusionē. De paulo veneto le. qui hic reprehēdit b. Thome expōnem.

C

Exposítio s̄m beatum thomā.

Exposítio modernoꝝ.

D

¶ Dubitaꝲ circa exēpla phi. ꝓ qꝛ simplici subo simplices ꝛ nō cōplexe debēt iesse passiones: sed linea ꝛ nūerus sūt simplicia suba: ergo sibi nō insunt ꝯplexe: sꝫ simplices passiōes: ꝛ p ꝯñs rectū vel curuuʒ nō ē passio linee: neqꝫ par vel impar passio nūeri. ¶ 2° dubitatur. nā curuū ꝛ rectū isunt alteri a linea. qn̄ supficies ꝛ corpora dn̄r esse recta vel curua: ꝛ per ꝯñs nō est ꝓpria passio linee. ¶ 3° aliqs ē numer⁹ q nō ē par neqꝫ ipar: ḡ par vl̄ impar nō ē ꝓpa passio numeri. assumptū ꝓbaꝲ. qꝛ nūerus infinitus non est numerus par neqꝫ ipar. vt pꝫ satis d̄ se.

Dub°.

Dub° 2°.

Dub° 3°.

¶ Ad primū concediꝲ ꝙ passiōes nūeri. ꝛ linee sunt passiones realiter incōplexe: qꝛ tamē noīa simplicia quarūdā taliū passionum ignoramus: ipsas noiamus nomine quodā cōplexo. q̄ʒdā igiꝲ numeri passionē cōplexe noiamus hoc noīe par aūt ipar: q̄ʒuis i se sit passio realr icōplexa: q̄ʒdā ēt linee passionē noīe cōplexo appellam⁹ rectū vl̄ curuū: q̄ʒuis sit i se realr icōplexa. ¶ Ad scd̄m dr̄ ꝙ lꝫ rectū vel curuū infint alteri a linea sic̄ corpori vel superficiei: istis tn̄ non inest nisi rōne linee: ꝛ ꝓ q̄ʒto in se cōtinēt lineā: ꝛ pp hoc passio ꝓpria linee dici pōt: ꝛ pp hoc qdā dn̄t ꝙ ista passio ꝯuertitur cū linea i p̄dicatione idētica vl̄ cāli. Nā oē rectū vl̄ curuū aut ē linea aut ex lineis. ¶ Ad 3ᵐ diciꝲ ꝙ numerus infinitus: si dareꝲ nō esset numer⁹ ꝓprie sumptus: qꝛ neqꝫ numerās nꝫ nūerabilis: vt satis pꝫ: sꝫ par vel ipar ē passio nūi ꝓpe sumpti: q̄re ꝛc̄.

Ad p̄ᵐ.

E

Ad 2ᵐ.

Ad 3ᵐ.

¶ De vniuersali.

¶ Uniuersale aūt dico qd̄ cū de omni sit ꝛ per se est ſꝫ ꝙ ipꝫ est. Manifestū igiꝲ est quecūqꝫ sunt vl̄ia ex necessitate isunt reb⁹. Per se aūt ꝛ ſꝫ ꝙ ipꝫ ē idē est: vt p se linee inest pūctum ꝛ rectitudo: ꝛ nāqꝫ ſꝫ ꝙ linea est. ꝛ triangulo ſꝫ ꝙ triangulus duo recti: etenim per se triangulus duobus rectis equalis est.

¶ Postq̄ʒ phs declarauit quid sit dici d̄ oi: ꝛ qd sit dici p se. ꝯñr oñdit qd sit vl̄e ſꝫ ꝙ i ꝓposito accipiꝲ. Et p̄ fac̄ h̄ scd̄o docet euitare errores q ꝯtigere possent i assignatione vl̄is. ibi. Oꝫ aūt nō latere. Pria ꝑs diuidiꝲ in duas. p̄ oñdit que requirunꝲ ad vniuersale. secūdo declarat q̄liter se habet ad demōstrationem ibi. Et demr̄atio per se. ¶ Itē p̄ oñdit vl̄e i se icludere qd sit de oi. ꝛ p se. ꝛ ſꝫ ꝙ ipꝫ. 2° oñdit ꝙ aliqd icludaꝲ p̄ter ꝯdictiōes p̄dictas ibi. Ul̄e āt. Dr̄ ḡ p̄ ꝙ vniuersale est illud qd̄ inest de oi per se ꝛ s̄m ꝙ ipꝫ. Ex hoc infertur ꝙ quecūqꝫ sunt vniuersalia s̄m ꝙ accipitur hic vl̄e necessario insunt subiectis. Pꝫ. postq̄ʒ sunt d̄ oi ꝛ p se: deinde subdit. esse p se ꝛ esse s̄m ꝙ ipꝫ idē sūt. quod declaratur exemplo ꝙ pūctus enim inest linee per se quo ad modū primū perseitatis: rectitudo vero inest eidē per se quo ad 2ᵐ moduʒ: ꝛ vtrūqꝫ illoruʒ inest linee s̄m ꝙ linea. Item habere tres angulos equales duobus rectis per se cōpetit triangulo ꝛ eidem competit s̄m ꝙ triangulus. ¶ Notādū p̄mo ꝙ vl̄e multipliciter accipi pōt. Uno modo ꝓ vniuersali s̄m predicationem: sub quo qnqꝫ vl̄ia ꝯtinenꝲ. s. sp̄es: genus: dr̄ia ꝓpriū: ꝛ accn̄s: de qb⁹ determinat Porphyri⁹ i vlib⁹ suis

F

Ul̄e multiplex.

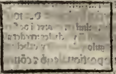
A. Scđo mō p vlē fʒ cēlitatē:qꝛ deū cāʒ dicim⁹ magi vlēʒ q̄ʒ celū:ꝛ celū magis q̄ʒ agēs ꝑticulare hic inferi⁹ exñs. Tertio v̄o mō accipiͥ ꝓ passiōe nāʒ generis in sequētes vel nāʒ alicui⁹ spēi alicui subiecto attributa:ñ rōne alterius:sʒ rōne sui:sic risibile vlē hoīs appellaͥ:ꝛ hēre tres vlē triāguli. Ad ꝓpo^m hic nō accipiͥ vlē p̄ nec 2ͥ mō: sʒ solū 3ͥ mō.ꝛ ħ gdē illas icludit ꝯditiōes:quas Arist. hic tāgit.s.ꝙ sit de oī per se ꝛ fʒ ꝙ ipʒ:oue p⁹ ad ipeʒ ptinent passionē:tñ referēdo ad sbʒ.s.de oī p se. Tertia v̄o s.fm ꝙ ipʒ ad sbm referͥ.qꝛ.s.ꝑ nāʒ ꝓpriā sbi ista passio eidē cōpetit sbo. Nō^m 2ͥ:ꝙ qōlibʒ supi⁹ est idē suo iferiori.sicut aīal dī idē hoī:ꝛ nō solū veꝝ ē de vlī:sed ꝺ toto solū itegrali vī ꝯcedi ab Arist. 2.ethi. vbi dicit ꝙ totū magis est idē parti q̄ʒ eʒ. Nā q̄cq̄d est prio est.totū⁹:ꝛ nō eʒ:ꝗp aūt siue itegralis siue sbiua per suū totū diffiniͥ ꝛ nō eʒ.semicirculus enī per circulū diffiniͥ q est pars ipsi⁹ integrolis:nō aūt circulus per semicirculū. Et.hōꝑ aīal diffiniͥ:ꝛ nō aīal per hoīeʒ.secꝰ aūt ē de ꝑtib⁹ essentialib⁹ cōm:sicut materia ꝛ forma per ipsas enī ꝯpositū diffiniri oʒ:sed nō ecōtra. Ad ꝓpositū igiͥ cū phs dicit per se idē eē ꝙ fm ꝙ ipsuʒ:nō itelligit ꝙ ista sint ꝯuertibiliter idē:sʒ itelligit ꝙ p se tāq̄ʒ vñus ꝛ supi⁹ est idem ei qđ est fʒ ꝙ ipsū tāq̄ʒ suo iferiori.in plus.n.se hʒ esse p se q̄ʒ eē fʒ ꝙ ipʒ vt Linco:ꝛ alij antiq testātur. Hāc sniaʒ vniter exponētes attribuūt Ari.ꝛ accipiͥ ab alberto in expōne hui⁹ partis. Puto tñ ꝙ sine icōueniēti dici possʒ ꝙ oē illud qđ ē ꝑncipalr i aliquo mō cōplero p se est fm ꝙ ipʒ ꝛ eʒ.ꝛ ꝑ ꝯñs sūt cōuertibilr idē:ꝛ ꝙ ꝺ talib⁹ Ari. intēdebat:oīs.n.ꝓpria diffinitio diffinito suo cōpetit fm ꝙ ipʒ:ꝛ q̄libʒ ꝓpria passio suo sbo cōpetit fm ꝙ ipsum. Silr a qualibʒ cā ꝓpria ꝛ imediata fʒ ꝙ ipʒ ꝓuenit ei⁹ effect⁹:qꝛ.s.ille effectus a tali cā ꝓuenit fʒ ꝙ talis cā.

Per se ꝛ scđm ꝙ ipsuʒ idē est.

B

Universale autē est tunc cum in quolibet ꝛ primo demonstraͥ. vt duos rectos hēre neq̄ʒ figure cuilibet inest vlī:ꝛ tñ est demōstrare de figura ꝙ duos habeat. Sʒ nō cuiuslibet figure est:neq̄ʒ vtitur quelibʒ figura demonstrās.

Quadrangulus.

Quadrāgulus.n.figura quidē est:nō aūt habet duobus rectis eq̄les. Sed eq̄tibiarū hʒ quidē fortasse duob⁹ rectis equales sed non primū:sed triangulus prius. Qđ igiͥ qōlibʒ primū mōstrat duos rectos hēre aut qđcunq̄ʒ aliud:huic primo inest vniuersale.

C

Alie cōditiōes vlīs.

Intēdit phs ꝙ vlē ꝑter ꝯditiōes ꝑdictas alias icludit s.ꝙ sit p⁹ ꝛ vlr de aliquo subo demōstrabilis.ꝛ declarat exemplo. Nam habere tres angulos equales duob⁹ rectis de aliquo subiecto primo ꝛ vlr demōstraͥ:tale vero non est figura in genere sumpta:eo ꝙ non vniuersaliter cuilibʒ cōpetit figure. Licet igiͥ ista passio de figura demonstreͥ:non tñ vniuersaliter demonstrabiͥ hāc vlēm cōcludēdo.oīs figura hʒ tres angulos equales duobus rectis.esset enī falsa:qm̄ quadrāgulus est figura non tñ habet tres angulos equales duob⁹ rectis.neq̄ʒ tale sbm ē ysochelēs:qm̄ lʒ illa passio p se cōpetat ysocheli:ñ tñ sibi cōpetit nisi rōne trianguli:quare nō cōpetit sibi prio triangulus igiͥ ē illud sbm de quo illa passio primo demonstratur. Quicūq̄ʒ igitur habere tres vel queuis alia passio de aliquo subiecto primo demonstrabitur illa erit vlē respectu ipsius ꝛ inerit sibi primo.

D

Et demonstratio p se huiusmodi vlr ē. aliorum autē quodāmodo ꝛ non per se neq̄ʒ non est vniuersaliter:sed frequentius.

Dicit ꝙ demōstratio ē per se hui⁹ vlis.i. demōstrator p se demonstrat ħ vlē de sbo respectu cuius dī vniuersale: de alijs vero demonstrat fm quid:sed nō p se sicut ꝺ ysochele demonstraͥ hēre tres:nō tñ tanq̄ʒ ipsi⁹ vlē licet frequentius.i. vt plurimū de illo demonstretur. Alij exponunt frequētius.i.ꝑdicta passio non vlr inest ysocheli:sʒ ipa est frequētius.i.i pluribus q̄ʒ ysocheles. Notandū ꝙ Ari.nō intēdit passionē aliq̄ʒ ꝺ subo ipsius nō ꝑmo posse demonstrari passio.n.superioris de suo iseriori demōstrari pōt dmōstratiōe ꝑticulari vt colligiͥ ꝑces ab eo.ꝛ sic hēre tres de ysochele poterit demrari:nō etiā intendit negare passionē istā p se cōpetere posse sbo non ꝑmo.qm̄ hec est p se.ysocheles hʒ tres:sʒ non ꝑncipaliter:sed cuʒ dicit ꝙ alioꝝ est quodāmodo:ꝛ nō per se:intendit passionē vniuersalē nō p se:ꝛ ꝑncipalr inesse alijs a subo ꝑmo:neq̄ʒ p se ꝛ principalr de illis demonstrari.

Passio vlis ñ p se ꝛ ꝑncipalr ē est alijs a sbo ꝑ neq̄ʒ de cis demōstraͥ

T.c.12.

E

Oportet autem non latere quoniam multotiens contingit peccare ꝛ non esse ꝙ demonstratur primum vlē fm ꝙ videtur demōstrari vniuersale primum. Oberramus autēʒ hāc deceptionē:cuʒ aut nihil sit accipere a superiori extra singulare q̄ʒ singularia.

Determinat de erroꝛib⁹ q circa vlē accidere possūt. Et diuidiͥ i duas ptes ꝑmo narrat q̄t modis circa vlē ꝯtingit errare.scđo ponit regulā cognoscendi nūquid bñ assigneͥ vlē.ꝛ ꝯñr vitādi errorē ibi. Utrū aūt fʒ ꝙ ē triangulus. Itē ꝑ enumerat modos qb⁹ circa vlē errare ꝯtingit.scđo ꝺ oīb⁹ illis subiūgit exēpla ibi. Si igiͥ aliqs demonstrabit. Pria ꝑs pōt diuidi in tres:fʒ ꝙ tres pōit errores. Dicit igiͥ ꝑ ꝙ oʒ nos nō latere:qꝛ multiplr ꝯtigit errare circa vlē. vt si ꝺmōstreͥ aliqd tāq̄ʒ vlē alicui⁹ subiecti qđ tñ nō ē vlē p^m ipsius q̄uis sic appareat eē. Prio igiͥ ꝯtingit errare qñ aliq̄ʒ vlī dato nō cōtingat sub eo eē ꝑter vnū singulare vl q̄ʒ singularia:tūc.n.putabiͥ passionē q̄ ꝑmo:ꝛ tāq̄ʒ vlē attribuiͥ supiori attribui ēt singulari tāq̄ʒ vlēꝛ:ꝛ i hoc errabit itellect⁹. Notā^m ꝑ ꝙ aliqđ ē vlē sub q̄ solū vnū singulare repiͥ:neq̄ʒ pl'a nālr repiri pñt sicut sol:luna:ꝛ ꝯsiā:q̄ sunt icorruptibilia per nām de quibus dicit linco.ꝙ multa vniuersalia p nām suam hñt pōitatē vt repiantur in pluribus indiuiduis:ꝛ tñ p nāʒ vlēm ipediͥ possibilitas nāe ꝑpe data:ꝙ aliquā passionē que cōpetat soli.gr̄a exēpli:ꝛ estimabit aliquis ꝙ eadeʒ sit p⁹ passio solis ꝛ hui⁹ singularis solꝭ ꝑpea ꝙ nō nisi vnū idiui^m sub illa spē repiͥ. A sili etiā si sub aiali nō nisi spēs hūana ꝺ scō repireͥ crederet aliqs sensibilitatē que ꝯuertibilr aiali cōpetit ꝯuertibilr cōpetere hoī:qđ tñ ē falsū.ꝛ iō dicit Arist.ꝙ ꝯtingit errare vbi sub vlī non inueniatur preter vnū singulare. vel supple si sub aliq̄ʒ genere nō inueniantͥ alia q̄ʒ singularia vni⁹ spēi. illa v̄o nota diñctiōis vl' addiͥ ab expositorib⁹ posteriorib⁹:de q̄ tñ antiqui expositores non visi sunt facere mentionem. Notādū secūdo ꝙ spēs vt ꝓposito spectat sūt i q̄druplici dr̄ia. q̄dā.n.hñt pl'a idiuidua tā sil' q̄ʒ successiue. tā p tpe quā p istās.sic hō. Quedā hñt plura indiuidua nō sil' sed successiue per tempus ꝛ per instās vt senix. Quedam v̄o plura habent indiuidua non simul.sʒ successiue nō p tempus sed per instans:sicut vnūquodq̄ʒ idiuiduū

Primus error cc vlē.

F

Spērū quadruplex differentie

A durer per instãs tm̄:sicut mutatū esse i motu:q̄uis tamē mutatū eē non dbeat ꝓprie spēs dici. Quedā aūt nō ha/bēt nisi vnū idiuiduū tā p pte q̄z p istās:sic sol:luna ꝛ filia de hoc tñ plus loqť phs:vt p̄dixi. ℭ No^m tertio ſm cō/muniť exponētes:ꝙ i hoc genꝰ ꝛ spēs differūt:qm̄ spēs i vnico idiuiduo saluari pt:cuiꝰ rō ē q2 spēs imediate i in/diuidua descēdit sine differētijs diuisiuis:sic ēt ens trā/scēdēs i decē p̄dicamēta imediate dscēdit. Si.n.spēs spē/cialissima p dr̄ias diuideret eēt i infinitū pcessus i spēbꝰ:i eo ꝙ q̄libz dr̄ia eēntialis spēz ꝯstituit. q̄re q̄ntū ē ex pte spēi vnū sufficiet idiuiduū:genꝰ aūt i vnica spē saluari nō pt:eo ꝙ de rōne generis est:ꝙ sit diuisibile p oppositas dr̄ias. sed q̄libz dr̄ia eēntialis ꝯstituit spēz:q̄re de rōne gn̄is ē hr̄e plr̄es spēs. ꝛ hoc sentit Porphyriꝰ dicēs. Prāte genꝰ ꝯti/net plr̄es spēs. nō tñ d rōne eiꝰ ē hr̄e plr̄es spēs i actu. q2 lz nō eēt aliq̄ spēs floris i actu:nō minꝰ flos eēt genꝰ ad ro/saz q̄z nūc vt pz. Phs igiť itēdebat:ꝙ vbi genꝰ aliqđ eēt sub q̄ nō eēnt actu nisi singlaria vniꝰ sue spēi:ꝯtingeret cre/dere passionē que primo generi attribuiť p̄mo attribui spēi illoꝝ singulariū. ꝛ in hoc causaretur error.

Spēs i vnico indiuiduo saluari pt nō āt genus.

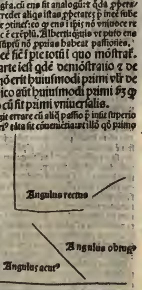
ℭ Aut si est quidem sed innoiatuz sit indifferētibus specie rebus.

B ℭ Scđo ꝯtigit errare cū subm alicuiꝰ passiōis p̄mū fuerit inoiatū. qđ qdē reperiť i rebꝰ spē differētibꝰ:quaꝝ genꝰ aliqñ ē inoiatū. tūc eni forte credeť vl̄em ipsius passionē eē vl̄e suaꝝ spēꝝ. vel ꝯiūctū vł diuisū. qđ tñ est falsū. vbi gr̄a. si huiꝰ passiōis tāgibile. p^m sbm sit inoiatū:credet for/te aliqs sbm ipsiꝰ p^m eē vł caliditatē vł friditatez ꝛc̄. vel oēs q̄tuor q̄litates p̄mas. sił qđ nō est veꝝ. ℭ Notādum ſz Linco. ꝛ alios antiquos expositores:ꝙ i eūdē ēt erro/rē icidere possumꝰ:vbi sbm p^m passiōis sit analogū q̄uis eēt noiatū. nā pp analogiaz ipsiꝰ putaremꝰ passionē ipsiꝰ ꝓpriā nō sibi p̄mo iesse:sz alicui suo iferiori:q2 forte cre/deremꝰ ꝙ subm p̄mū passiōis de quo illa passio demon/stratur. debeat eē vnū vnitate vniuoca. sic ät nō ē d ana/logo subiecto. vbi gr̄a. cū ens sit analogū:ꝛ q̄dā ꝓprieta/tes sibi p̄mo isint:credet aliqs istas ꝓpetates p inee sube q̄ imediate sub ente ꝯtineť:eo ꝙ ens i ipis nō vniuoce re/periť:sed vo sic. hoc ē exēplū. Alberti:q̄uis vt puto ens vt ens trāscēdēter sūptū nō ꝓprias habeat passiones.

Secundus error circa vl̄e.

ℭ Aut cōtingit eē sic i pte totū i quo mōstrať. Eis. n. q̄ sūt i parte iest qdē demōstratio ꝛ de oī erit:sz tamē nō erit huiusmodi primi vlr̄ demonstratio. Dico aūt huiusmodi primi ſz ꝙ est demōstratio cū sit primi vniuersalis.

C ℭ Tertio mō cōtingit errare cū aliq̄ passio q̄ insit superiori ꝛ iter supiꝰ ꝛ iferiꝰ tāta sit cōueniētia:vt illđ qđ primo inest superiori credatur p̄mo inesse iferiori. poterit igitur ista passio de subo inferiori demōstrari demōstratione pticulariter inerit sibi de oī:non tamē inerit sibi p̄mo. neq̄ demr̄atio est huiꝰ tanq̄z primi: subi. dico aūt dmr̄atio nē esse huiꝰ p̄mi: cū sit de hoc subo ſm ꝙ ē tale. tunc

eni passio est ipsiꝰ vl̄e. Exemplū huiꝰ erroris cōiter po/nitur:q2 angulus rectus ꝛ angulus rectilineus idē esse videnť:q̄uis tñ nō sint idē:eo ꝙ angulus rectilineus cō/ior est angulo recto. iō credet aliqs passionē:que p̄ com/petit rectilineo:p̄ cōpetere angulo recto:qđ tñ est falsūz q̄re ꝛc̄. ℭ Notādū ſm cōiter exponētes:ꝙ cū adeē vl̄e tres reqranť cōditiōes. s. dici de oī:dici p se:ꝛ ſm ꝙ ipz: primꝰ error iter istos tres errores referť ad ſm ꝙ ipz. se/cūdus ät ad dici p se. tertiꝰ vo ad dici d oī. ita ꝙ ſz illos tres errores ꝯtingit ꝯ̄ tres particulas predictas errare. Ego tñ puto itētionē Aristo. fuisse vt ondereť errores: qbꝰ ꝯtingit passionē aliquā apparere alicui subo cōpe/tere ſm ꝙ ipz:q̄uis non ita eēt. ꝛ h̄ apparet ex modo lo/quendi textus:ꝛ ex verbis antiquoꝝ expositoꝝ. Item p scđm errorē non peccamus ꝯ̄ per se vt ipsi dicunt:eo ꝙ lz passio subiecti innoiati non primo competat suo infe/riori:cōpetit tamen sibi per se:sicut etiam habere tres p se competit ysocheli:q̄uis non primo. q̄re ꝛc̄.

Tertius error circa vl̄e.

D

ℭ Si igiť aliqs dmōstrabit ꝙ recte qdē nō itercedāt:videbiť vtiq̄ hmōi eē dmr̄atio propter id ꝙ iest rectis. ñ ät ē nisi qdē qm̄ sic eq̄les sint fiat hoc mō. sed aut in quolibet equales.

E ℭ Subdit exēpla p̄dictoꝝ erroꝝ. p̄ quo ad 3^m errorē. 2° quo ad p̄mū. 3° quo ad 2^m. Dicit eni p̄ ꝙ linee recte ꝛ li/nee eque distātes maximā inuicē habeāt ꝓximitatē ap/parere alicui poterit:ꝙ non ꝯcurrere:qđ ē passio ꝓpa li/nearū eq̄distātiū. p̄io cōpetat lineis rectis:ꝛ ꝯñr de ipis p̄io demonstreť tāq̄z passio:q̄ iest rectis ſz ꝙ recte:hoc aūt non sic. sz de lineis rectis dmonstrabiť ſm ꝙ sūt eq/distātes. vñ p hūc terminū eq̄les. phs intelligit eqdistan/tes:ꝛ p itercidere intelligit ꝯcurrere. ℭ Notādum ꝙ ex hac rōne ondi pōt lineas paralellas non ꝯcurrere. q2 si sic ꝯcurrat igiť in. a. pūcto. ꝛ ꝯñr pono ꝙ distāter ab. a. pūcto ducať alia linea recta ꝑpēdiculariter sup vtrāq̄ li/neā. ꝛ seqť ꝙ ex vtraq̄ pte causabit angulos rectos. ꝛ p ꝯñs illis lineis i. a. pūcto āgulū causantibꝰ causabiť triā/gulus tres habēs angulos:quoꝝ duo erūt recti i forma qđ vł ipoīe manifestū:eo ꝙ triāgulus tūc tres hr̄et an/gulos valētes plusq̄z duos rectos. q̄re ꝛc̄.

Linee paralelle nō ꝯcurrunt.

ℭ Et si triāgulus ñ eēt aliđ q̄z ysocheles videbitur vtiq̄ huius eē demonstratio.

T. c. 13.

ℭ Exēpluz primi erroris:vt si de facto non īueniať alia spēs triāguli q̄z ysocheles:credet aliqs hr̄e tres:qđ p̄ in/est triangulo:p̄io inesse ysocheli:qđ tñ nō ē veꝝ:vt pz.

F

ℭ Et ꝓportionale qđ ꝛ cōmutabilr̄ ē ſm ꝙ nu/meri sunt ꝛ ſz ꝙ linee ꝛ scđm ꝙ firma ꝛ ſm ꝙ tpa sūt quēadmodū ꝛ dmōstratū ē aliqñ seor/suz ꝯtingēs eē d olbꝰ vna dmōstratiōe mōstra/ri. Sz pp id ꝙ nō ē denoiatū aliqđ scđm ꝙ oia hec vnū sūt nūeri:longitudines:tpa:firma:ꝛ spē dr̄ia. seorsum adinuicē accepta sūt. nō autez vl̄e monstratur. nō enim ſz ꝙ linee sūt nec. n. ſm ꝙ tēpora sūt:aut ſm ꝙ numeri inerat. sed ſm ꝙ hoc est qđ vniuersale ponūt esse.

ℭ Exemplificat de 3° errore:ꝛ p̄io facit hoc. 2° iferť cor/relariū. ibi. Propter hoc neq̄ si aliqs. dicit igiť p̄mo:ꝙ hec passio cōmutabilr̄ ꝓportionari per se cōpetit nūeris lineis:corporibꝰ:ꝛ tpibꝰ de qbus oibus pt illa passio sił demr̄ari:sicut etiā de quolibz illorū seorsum demonstra/ri potest. non tñ sił d istis demōstratur:q2 innoiatum est subm primum de quo tanq̄z vniuersale demonstrari de/beret:in quo hec oia vniūtur:ꝛ pp quod illa passio inest

A oibus prędictis:ſʒ hec oia ſeorſuʒ accipiunt̃:neqʒ de ali quo illorū demr̃atur tanqʒ vniuerſale.talis enim paſſio nō ineſt lineis ſm φ linee:neqʒ numeris ſm φ nūeri ſūt ſʒ eis inſūt ſm illud innoiatū ſubʒ qđ ponēdū ē vl'e eiuſ dem paſſiōis. ¶ Notādū p̄mo φ cōmutabiliter ꝑportio nari eſt taliter adinicē ꝑportionari:vt cum due fuerint ꝑportiōes ſimiles īter aliquos terminos:talis iter ꝯña vni⁹ ꝛ ꝯña alteri⁹ ꝑportio repit̃:qlis iter aña vni⁹ ꝛ aña alteri⁹.vbi gr̃a.cū talis ſit ꝑportio inter duodeci ꝛ octo qlis eſt inter ſex ꝛ quatuor.cōmutata ꝑportio eſt φ qlis eſt ꝑportio duodeci ad ſex:talis eſt ꝑportio octo ad 4ᵒʳ ſilr̃ talis eſt ꝑportio.12.ad.9.qualis eſt q̄tuor ad tria:ꝛ qlis ē ꝑportio.12.ad q̄tuor:talis ē ꝑportio nouē ad tres. Dī enī cōmutata.qr termini p̄maꝝ ꝑportionū ſiluʒ inui cem cōmutant̃. ¶ Ex quo pʒ:φ ad cōmutatā ꝑportionē q̄tuor termini reqrunt̃:vel ſaltē tres tenētes locū q̄tuor terminoꝝ. ¶ Notādū 2ᵒ φ p̄dicta paſſio cōpetit lineis nu meris:tpib⁹ ꝛ corpib⁹.ꝛ ſilr̃ de his ſūt dm̄rationes ſeor ſum ꝛ diuiſim ꝑpea:φ illa q̄tuor a diuerſis ſciētijs cōſi derāt̃. Geometria eni ð lineis ꝯſiderat. Arithmetrica ð nūeris. Aſtronomia de tēporib⁹.ꝛ phia nālis de corpi bus.ſi tn̄ noiatū eēt illđ ſubʒ cōe oib⁹ iſtis cui illa paſſio

Cōmu-tata ꝑ-portio q̄ ſit.

Coꝛl'm

B cōpetit ꝑ ſe:p̄mo poſſent oia illa ſil' ſumi.ꝛ de ipſis ſil' ea deʒ poſſʒ demr̃ari paſſio:vt ingt phs in textu. Et hoc vl mū dupl'r itelligi pōt.vno mō qr illā paſſionē demōſtrā do de illo ſubiecto p̄ᵒ cōſequēter eadē demr̃atio ad ſciaʒ iſtoꝝ īferiorū ðſeruiret. Alio mō qr poſt p̄dictā demr̃a tionē alia fieret demr̃atio i q̄ illud ſubm̄ cōe ꝑ medio aſ ſumeret̃:ꝛ de iferiorib⁹ ſil' ſupꝛis illa paſſio dm̄raretur. vterqʒ itellect⁹ ē bon⁹. ¶ Sʒ cc̄ dicta dubitat̃.p̄ qr phs nō ſufficiēter enumerat ea qb⁹ p̄dcā paſſio cōpetit:qr ēt ſupficieb⁹ ꝛ motib⁹ cōpetere pōt.ſicut ſic arguēdo:ſic ſe bʒ.a.ſupficies ad.b.ſupficiē.ſic.c.ad.d.ğ a cōmutata ꝑ portione ſic ſe bʒ.a.ad.c.ſic.b.ad.d. idē dico ð motib⁹.

Obie-ctio p̄ᵃ

2ᵒ ¶ 2ᵒ dubitat̃:qm̄ phs vꝫ ſibi ꝯdicere. Prio eni dicit φ h̄ paſſio cōpetit lineis ſm φ linee:ꝛ numeris ſʒ φ nume ri.in fine vero hui⁹ partis oppoſitū dicit:vt pʒ.q̄re ꝛc̄.

3ᵒ ¶ 3ᵒ videt̃ φ illius paſſiōis nullū ſit ſbm p̄mū de q̄ dmō ſtretur.qr ſi ſic:iſta demōſtratio ad aliquā ſciaʒ ptineret vl'r:qđ ꝑbat̃ eē falſū:qr tūc ad eandē ſciam ptineret pti cularit̃ iſtā demr̃are de oib⁹ p̄dictis.pʒ ꝯña.qr ad ean deʒ ſciaʒ ptinet vl'r ꝛ pticulariter eādē paſſionē demon ſtrare.ſic ad geometriā ptinet demr̃are hře tres ð triāgu lo.ꝛ ſilr̃ de yſochele ꝛ alijs ſpēb⁹.ꝯña tn̄ ē falſū.qr nul la ē ſcia ſiue pticularis ſiue vl'is:ſic logica vl' metaphyſi ca q̄ de oib⁹ p̄dict ꝯſideret.ſ.lineis nūeris:tpib⁹:ꝛ cor

C

4ᵒ poꝛib⁹:vt pʒ.q̄re ꝛc̄. ¶ 4ᵒ vꝫ φ p̄dcā paſſio nō ſit demr̃a bilis demr̃ationib⁹ diuerſis de p̄dictis.qr ſi ſic:cū oēs il le demr̃ationes ſint pticulares:opoꝛtebit ſbm vl'e ꝑ me dio adduci ad q̄ſlibʒ illaꝝ.pʒ ꝯña.qr ita reqrit nā demō ſtrationis pticularis.ꝯña tn̄ vꝫ falſū:qr tūc tale ſbm eēt

5ᵒ nobis noiatum:qđ eſt ꝯ predicta. ¶ 5ᵒ dubitat̃.qr videt̃ φ illđ ſbm cōe ſit noiatū:qm̄ ipʒ ē q̄titas q̄ ē cōe ad oia

Confir. p̄dcā. ¶ Cōfirmat̃.qr vl' tale ſbʒ ē cōi⁹ q̄titate vl' eq̄ cōe vel min⁹ cōe:nō cōius:vt de ſe pʒ.ſi eque cōe hēbit intē tum.ſi min⁹ cōe cū ſub ſe ꝯtineat q̄titatē ꝯtinuā ꝛ diſcre taʒ:vt pʒ.ſeqtur φ cōtinuū ꝛ diſcretū nō erunt prie diie q̄titatis:ſiue pria gn̄a ſubalterna ipſius:qđ vꝫ ꝯ phm in

Ad p̄ᵐ p̄dicamētis. ¶ Ad p̄ᵐ r̄ndet̃ φ Ariſto.ſolū ea ſba huius paſſiōis numerauit:q̄ a diuerſis ſciētijs pꝛincipal'r ꝯſide rātur.lʒ ēt igitur ſupficieb⁹ ꝯpetat hec paſſio:ꝯſideratio tn̄ illa de ſupficieb⁹ ad cōſiderationē de lineis reducitur cū linea ꝛ ſupficies ab eodē artifice.ſ.geometra cōſide retur.pꝛincipali⁹ tn̄ linee q̄ʒ ſupficies.ſilr̃ lʒ motib⁹ p̄dcā paſſio cōpetere poſſit:ꝯſideratio tn̄ illa de motib⁹ ad cō ſiderationē de corpoꝛib⁹ reducit̃.corpa.n.ꝛ mot⁹ a nāli

D phs ꝯſiderātur.pꝛincipalius tn̄ corpora q̄ʒ mot⁹. ¶ Ad 2ᵐ r̄ndent moderni.φ lʒ cōmutata ꝑportio ſic abſolute ſūpta nō cōpetat lineis ſʒ φ hꝫ.neqʒ numeris ſʒ φ hꝫ il la tn̄ paſſio ad terminatā ꝯſiderationē ꝯcta alic⁹ ſcie pti cularis cōpetere pōt lineis ſm φ linee ſūt ꝛ numeris ſʒ φ numeri:ꝛ ſic ð ſingulis.ꝛ ſic itellexit phs i textu. Vbi tn̄ apparet φ Ariſt.nō abſolute aſſerat:φ cōmutata ꝑportio iſit lineis ꝛ nūeris ſʒ φ talia ſūt.ſʒ cū i p̄cedēti pte dixerit:φ vbi nō eſt ali⁹ triāgulus q̄ʒ yſocheles tunc hře tres videret̃ ineſſe yſocheli ſʒ φ yſocheles.ꝯſir cōti nuādo ſmonē ſuū dicit ꝛ ꝑportiōabil'r cōmutari vꝫ:ſup ple incē nūeris ſʒ φ numeri:ꝛ lineis ſʒ φ linee.ꝛ ſic de alijs.q̄re vide i textu.

Ad 2ᵐ vid̄ pau lū vene. a q̄b ſū pſit.

¶ Ad 3ᵐ r̄ndent moderni.p̄ᵒ φ illā paſſionē de ſubo p̄ demr̃are ad arithmetricā ſolā ptinet qr ſicut ꝑportio ꝛ ꝑportionalitas p̄ncipal'r ad arithme tricā ptinēt:ita ēt cōmutata propoꝛtio. Dicit.n.phs. 10. metaphyſice.φ rō mēſure p̄ i numeris reperit̃. Nūerus āt a ſolo arithmetrico p̄ncipal'r ꝯſiderat̃:vt pʒ:q̄re ꝛc̄. ¶ 2ᵒ dicūt.φ lʒ ſola arithmetrica doceat cōmutabil'r ꝑ portionari.alie tn̄ ſcie pñt vti cōmutata ꝑportiōe. ſic lʒ ſola dyalectica doceat arguēꝫ:qlʒ tn̄ alia ſcia vtit̃ argu mētatōe. ¶ 3ᵒ dñt φ ex p̄dictis nō ſeqt̃ φ arithmetric⁹ ð lineis corpoꝛib⁹ ꝛc̄.p̄dictā paſſionē dm̄rare poſſit. p̄ qr cōmutata ꝑportio ſolū in nūeris repit̃ ꝑprie.trāſumpti ue vō in reliquis noiatis ſicut ēt q̄dratū ſupficiale ꝛ cir culare i ꝯtinuatis ꝑprie repit̃.i numeris vō tranſumpti ue. Scđo qr linea corp⁹ ꝛ tp̄s nō ſūt ſpēs illi⁹ inoiati cui p̄mo cōpetit cōmutabil'r ꝑportiōari.dñr eni illa ſub illo cōi contineri nō ꝯtinētia p̄dicationis ſʒ ꝯtinētia diſpo ſitionis:qua vnū ab alio certā recipit diſpōnē. Sicut ēt a ſil' ꝯtinuitas cōpetit tpi rōne mot⁹ ꝛ motui rōne ma gnitudinis:vt pʒ.4.phy.tp̄s tn̄ ꝛ mot⁹ nō ſt ſpēs magni tudis:cui p̄ leſt ꝯtinuitas.ꝛ ꝑ ꝯñs volūt φ ſi oʒ arithme tricā p̄dictā paſſionē demr̃are de lineis coꝛpoꝛib⁹ ꝛc̄.pti culari demonſtratiōe:cū ipa nō ſint ſpēs illi⁹ pꝛimi inoia ti ſubiecti.

Ad 3ᵐ h̄ i pau lo vide bis. T.c.2.

E

¶ Addūt vlteri⁹ φ cōmutabil'r ꝑportionari cōpetit tpi ꝛ motui rōne linee ſupficiei ꝛ corpis. his aūt trib⁹ rōne nūeri. Sʒ pꝛimū puto falſū:nulli.n.illoꝝ cōpe tit cōmutata ꝑportio:niſi ꝑut numeri fuerit ſiue nūera bilia.q̄re linea vt linea ſiue corp⁹ vt corp⁹ nullā hn̄t in ſe rōnē:ꝑ quā tp̄s vl' mot⁹ hāc accipiāt paſſionez ab eis.ſʒ cetera oia illā a nūero ſiue a nūeris accipiūt. Puto etiaʒ ſilr̃ dici poſſe φ oib⁹ p̄dictis ꝯſiderat̄:nō vt talia ſūt.vʒ ſupficies linee ꝛc̄.ſʒ vt numeri ſiue numerabilia ſūt:ipe ſūt de ꝯſideratiōe arithmetrici.ꝛ ſilr̃ arithmetric⁹ pticu lari demōſtratiōe ð oib⁹ illis pt p̄dictā dm̄rare paſſionē Neqʒ puto veꝝ eē φ hoc nomē cōmutata ꝑportio trāſū ptiue linee ꝛ corpi:ꝛ tpi attribuat̃.lʒ poſterius eis attri buat̃ q̄ʒ nūero. Cetera vō dcā ipoꝝ puto eſſe rōnabilia.

t.c. 44.

Contra ſol'onez pauli ve neti.

F

¶ Ad 4ᵐ ꝯcedit̃ iſtā paſſionē diuerſis demr̃atiōib⁹ ð p̄ dictis ſubiectis dmōſtrari poſſe:ſiue h̄ fiat ꝑ arithmetri caʒ vt p̄dixi:ſiue h̄ fiat ꝑ diuerſas ſcias.nā nālis p̄dictaʒ paſſionē ð corpoꝛib⁹ dm̄rabit. Aſtronom⁹ ð tpib⁹. Geo metra ð lineis ꝛ ſupficieb⁹. ¶ Ad rōnē i opp̄ᵐ negat̃ cō ſequētia.ſufficit.n.ad demr̃ationē pticularē ſi nō pt ſbm ꝑpꝛiū paſſiōis adduci ꝑ medio:vt ei⁹ diffō ꝑ medio ad ducat̃. Hec.n.erit demr̃atio pticularis.ois figura plana trib⁹ rectis lineis cōtēta hʒ tres.yſocheles eſt hꝫ.ğ ꝛc̄. Sil'r i propoſito hec eſt particularis demonſtratio.ōia numerabilia habētia ſilitudinē ꝑportionū ſūt cōmutari ꝑportionabilia.ſʒ linee ſiue tp̄a ſūt hꝫ.ğ ꝛc̄. ¶ Sʒ ꝯtra. ois demōſtratio pticularis vl'ez preſupponit.q̄re p̄dict⁹ ſyll'ſ nō erit demr̃atio niſi pri⁹ iſta paſſio de ſubiecto ꝑ prio fuerit dmōſtrata.ꝛ ꝑ ꝯñs ipʒ erit noiatū. ¶ R̄ndet̃ cōiter negando antecedēs.ſed hoc ſolū veꝝ eſt quando medium demonſtrationis pticularis fuerit ſbm ꝑpꝛiuʒ

Ad 4ᵐ.

Repli ca.

R̄ᵒ

A illius passiõis. Si eni demõstretur hře tres de ysochele p triangulũ. Ista demõstratio presupponit factam eẽ demõstratioñe de triangulo. Si vo p diffõnẽ triãguli sine cãz passiõis demõstreť illõ nõ opz. Et addũt qdã q̄ illa rectitudo de lineo pticulariter demõstraŧ. Ista tñ dmŕatio de inõstratiõez vlem nõ presupponit. silr simitas de naso pticulariter demõstraŧ nõ pmissa demõstratiõe vli. silr in pposito cõtingit. pcediť tñ q̄ p̄dicta particularis dmŕatio nõ ita pfecte scire facit. sicut si demŕatio vlis de pprio subo pmittereť. Et dicũt qdaz q̄ scire faceret sophistico mõ. s. fm mãz ꝛ nõ fz formã. ℭ Ad vltimũ dĩ q̄ lz q̄titas sit cõe ad p̄dicta: nõ tñ cũ oibus illis sit sũptis ẽ pũertibile. qm̃ alia ptinet q̄z p̄dicta. ꝛ lz eẽt cũ illis puertibiľ nõ seqť q̄ eẽt fbm illius passiõis ppriũ: sic ẽt a silr lz longitudo adeq̄te isit linee supficiei ꝛ corpori q̄ siľ sumpta cõuertunť cũ q̄titate continua pmanẽte: nõ tñ p se p̄io cõpetit quãtitati ptinue pmanẽti: sz linee p̄io. ꝛ rõne linee alijs cõpetit. cõmutata. ergo pportio tanq̄ subiecto cõpetit. nõ oibus numeris: sz numeris qbusdã nõ eo noie nominatj: sub quo ista passio sibi attribuiť. ℭ Et p hoc ad cõfirmatiõnẽ dĩ illud subiectũ ppriũ eẽ minus cõe q̄z q̄titas: imo minus cõmune q̄z nũerus. Aliq eni sũt nũeri i qbus est cõmutata pportio: ꝛ aliq i qbus non. Uel alr ꝛ melius cũ nullus sit numerus finitus: q sub cõmutata pportiõe cadere nõ possit: q̄ cõmutata pportio oibus numeris cõpetere põt nõ absolute: sz p q̄to inter eos proportiões eq̄les inueniũtur. quare poterimus illõ fbz p̃m hoc noie cõplexo nolare. numeri adinuicẽ habẽtes pportiones equales. Et per hoc pz ad rõnẽ in oppositũ: q: nõ ẽ concedendũ illud innoiatũ fbm eẽ cõius q̄titate continua ꝛ q̄titate discreta. Imo ẽ eis valde minus cõe. q̄re ꝛc.

Marginalia: Hec sũt pauli ibi ad q̄rtũ. — Ad 5m — Ad pñ. B — alia Rº

ℭ Propter hoc neq̄z si aliqs mõstraret vnũquẽq̄z triãgulũ demõstratiõe aut vna: aut altera. q̄õ duos rectos hz vnũquẽq̄z ysochelẽ seorsũ ꝛ scalenõ. i. gradatũ nõdũ cognouit triãgulũ: q: duos hz rectos: nisi sophistico mõ. neq̄z vlẽ triãguli: neq̄z si nullus ẽ p̄ter h triãgulus aliť. neq̄z. n. scd̃z q̄õ triãgulus ẽ cognouit neq̄z oẽz triãgulũ: sz aut scd̃z numerũ: scd̃z spẽz aut nõ omnez: ꝛ si nullus est quẽ nõ nouit.

C ℭ Ex p̄dictis correlarie inferť: q̄ si aliqs aut vna demonstratiõe aut pluribus de vnaquaq̄z specie trianguli demõstraret hře tres angulos duobus rectis equales: vt si de ysochele demonstraret seorsũ: ꝛ de gradato seorsũ q est triãgulus triũ laterũ ineq̄liũ: ex hoc nõ pfecte sciret triãgulũ hře tres: sed solũ sophystico mõ: neq̄z pfecte cognosceret vlẽ triãguli: dato adhuc q̄ nullus eẽt triãgulus preter predictos triãgulos: q̄õ pz: q: tũc nõ cognosceret triãgulũ fz q̄ triãgulus. neq̄z cogñsceret oẽz triãgulũ in gñere sed solũ cognosceret oẽm triãgulũ fm numerũ aut fm spẽz: dato q̄ nullus eẽt triãgulus quem non nouisset.

T. c. 14 ℭ Qñ igiť nõ nouit vlr ꝛ qñ nouit simplr manifestũ q̄õ si idẽ inhereat triãgulo ꝛ ysocheli: aut vnicuiq̄z: aut oibus. si vero nõ idẽ semp alterũ est aũt secũdũ q̄õ est triangulus non nouit.

ℭ Cõsequẽter phs interrogat qñ igiť aliqs cogñscit simpliciter siue vlr ꝛ pfecte: ꝛ qñ nõ. Rñdet q̄ manifestum est q̄ si idez sit eẽ siue eadẽ rõ triãguli ꝛ ysochelis aut vnicuiq̄z spẽi triãguli aut oibus simul: q̄ tũc sciendo hře tres de istis sciť ẽt de triãgulo fz q̄ triãgulus. ꝛ hoc cõtingeret vt exposito res dñt si eẽnt noia sinonima. Si vo alterũ ẽ eẽ siue altera ẽ rõ triãgulo ꝛ ysocheli vel alijs spẽbus tunc non nouit de triãgulo fz q̄ hꝫ. q̄re ꝛc. ℭ Notãdũ p̄io q̄ de oibus spẽbus triãguli põt demŕari hře tres de triãgulo demõstratiõe vna. ꝛ põt hoc fieri demŕationibus pluribus seorsum. Exemplum primi. sicut sic arguẽdo. ois figura plana tribus rectis lineis cõtẽta: habẽs angulũ extrinsecũ ꝛc. hꝫ tres. sed ysocheles equilaterus ꝛ gradatus sunt hꝫ. ergo ꝛc. Exẽplũ scd̃i: vt sic. ois figura plana ꝛc. hꝫ tres. ysocheles est hꝫ: ergo ꝛc. ꝛ idẽ põt de alijs speciebus exẽplificari. A simili ẽt dicemus: q̄ cõmutata pportio põt de oibus supradictis subiectis vna demõstratiõe ꝛ pluribus demõstrationibus demõstrari. sicut sic arguẽdo. oia numerabilia habẽtia adinuicẽ silitudinẽ pportionũ sũt cõmutatiz pportionabilia. linea: numerus: tps: ꝛ corpus sũt huiõi. ergo ꝛc. ℭ Notãdũ 2º fm cõiter exponẽtes q̄ cognoscere triangulũz per cognitionẽ ysochelis tñ aut alterius sue spẽi est cognoscẽ tã ysocheles q̄z triãgulũ fz mãz. qm̃ ysocheles est mã trianguli: sed triangulus est forma ysochelis. sic indiuiduũ respectu spẽi dicit mãz. spẽs vero respectu ipsius dicit formã. vt pz ex modo loquẽdi phi in primo celi: qui dicit celũ dicit formã. ꝛ q dicit hoc celuz dicit mãm ꝛ formaz. sicut etiã species respectu sui generis est sicut mã: genus vero forma ipsius. Cognoscere vo ysochelem ꝛ triangulũ per rõnem propriam trianguli ẽ vtrunq̄z cognoscere fm formam. Hec verba possent aliqualiter molestari: sed non est cura. Ex quibus inferť q̄ cognoscere triangulum per cognitionem alicuius sue spẽi tñ est ipz fm quid: nõ autẽ simplr cognoscere. pz. q: cognoscere fm mãz ẽ cognoscere fm qd: non aũt simplr. Ex quo infertur q̄ tale cognoscere triangulũ est cognoscere sophistico mõ. sicut dicit philosophus in textu. ibi. n. vz cõnutti fallacia accñtis. tu cognoscis ysochelez. ꝛ ysocheles est triãgulus. ergo cognoscis triãgulũ: sicut etiã hic. tu cognoscis hoiez: ꝛ hõ est hoc. g̃ tu cognoscis: hoc q̄uis hoc nõ sit pueniẽs exm. vt pz itelligẽti. Neq̄z puto q̄ i pñ arguitiõe pprie sit fallacia accidẽtis: neq̄z Ari. diẽ q̄ cognoscere triãgulũ p ysochelẽ sit cognoscere sophystico mõ: sz dicit q̄ cognoscere triãgulũ hře tres p hoc q̄ ysocheles hꝫ tres ẽ cognoscere sophistico mõ. ℭ Seqť vlterius q̄ vbi demŕaretur hře tres de oibus spẽbus triãguli simul sumptis nõ demõstrando de triãgulo in genere: cognosceret oẽz triangulũ fm materiam aut numerũ habere tres. non aũt scd̃m formaz: pz ex p̄dictis.

Marginalia: E — Corlm primũ. — Corlm scd̃m.

ℭ Utrũ aũt scd̃z q̄ est triãgulus aut scd̃z q̄ est ysocheles: ꝛ qñ scd̃z hoc q̄ ẽ primũ vlẽ: cuius ẽ dmõstratio mãifestũ ẽ qñ remoto isit primũ: vt ab ysochele eneo remoto triãgulo i sũt duo recti sz eneũ eẽ remoto ysocheles. sz ñ figura aut termino sz nõ primis. Cuius ergo primi. Si itaq̄z triãguli p̄io est ꝛ secũdũ hoc inest ꝛ alijs ꝛ huiusmodi vniuersaliter est demonstratio.

ℭ Cõsequẽter phs dat documẽtũ cognoscẽdi fbm primũ alicuius passionis. Primo igitur querit vtrum hře tres angulos equales duobus rectis gratia exempli p̄io insit triangulo aut ysocheli. ꝛ qñ sue cui inest fm q̄ ipm id primũ vlẽ cuius est demonstratio. Et psequẽter dat documentũ intẽdens q̄ illud est subiectuz primuz alicuius vniuersalis: quo posito poniť illud vlẽ: ꝛ illo remoto remoueť: cui cõpetit fm q̄ hꝫ. ꝛ alter rõne illius: q̄p pmam pticulã hře tres angulos equales duobus rectis non cõpetit figure neq̄z termio qui poniť in diffõne figure tãq̄z subiecto primo: lz possit concedi cõpetere figure p se: q: nõ oz q̄ posita figura pónať hře tres ãgulos. Aliqua. n. est figura sic q̄dratũ cui h passio ñ cõpetit. Propť 2m pticulã eadẽ passio nõ est vlẽ primũ eneí trianguli siue ysochelis

Marginalia: F — Subm pm passionis.

Marginalia: Cognitio simpliciter dicta q̄ sit.

A chelis. qr lz illo posito ponat hre tres: non tn eo remoto remouet. nullo. n. existe eneo triãgulo: aut ysochele ad/huc aliqs triãgulus hret tres. sicut gradatus. et ex B con cludit q restat vt triãgulus sit subm pm. qr ista passio si/bi cõpetit fm q hoc: et alijs rõne illi?. ¶ Nõn m fm cõiter expõnetes: q pp pticulã tertiã accidit q lõgitudo non sit vle pm qtitatis ptinue pmanetij. lz. n. posito illo subo po/natur lõgitudo: et eo remoto remoueat: non tn ei cõpetit fz q hoc: et alijs ratione illius. sed potius competit linee fm q hoc. et rõne linee cõpetit alijs subiectis. Silr paritas p eãdẽ cãm non est vle pm nũi. qr licet posito numero po natur paritas. et eo remoto remoueat. in qlibz. n. mõ im pari includit paritas. tñ nõ cõpetit nũo fm q hoc: et alijs rõne numeri. fz cõpetit binario fm q hoc: et alijs rõne bi narij: quare binarius est eius subm pmum.

Lõgi n ẽ vle pm qtitatis.

Paritas n ẽ pmũ vle nũi.

te.c.15. ¶ Q demonstratio est ex necessarijs.

S I igitur est demonstratiua sciẽtia ex necessarijs principijs. Qd. n. scitur non põt aliter se hre. Que aũt per se sunt necessario in sunt reb?. Hec eni sunt in eo qd qd est. qbusdã alia isunt in eo qd quidẽ est pdicãtib? de ipsis: quor alter oppo/sitorum necesse ẽ inesse. Manifestum est q ex hmõi in qbusdã vtiqz fit demõstratiuus syllo/gismus. Omne. n. aut sic est aut fm accidens. Accidẽtia autem non necessaria sunt.

¶ Positis pcedẽtib? descriptionib? de oi p se et fm q ipm pñt phs oñdit ex qbus et qlibus ẽ oz demõstratio: et ex qlibus ẽ non oz. Et p oñdit ex qlibus est. 2º ex qlib? non est ibi. Non igit ex alio gñe et c. Prima diuidit i tres. qa p pbat q demfatio est ex necessarijs. 2º q ẽ ex his q sunt p se ibi. Accñtiũ aũt non p se. 3º q est ex his q sunt fm q ipsũ ibi. Qm aũt ex necitate. Item p in duas. qr p facit qd dictũ est. 2º pbat qdã que supposuerat ibi. Qd aũt ex necessarijs. Primo igit pbat pnem istã. Demfatio est ex necessarijs. et hoc triplici rõne. Prima rõ virtualr duas includit rõnes. Arguit igit p sic. scia demonstratiua ẽ ex pncipijs necessarijs. qre demonstratio est ex pncipijs ne cessarijs. Itẽ demonstratio est ex his q sunt p se. ea vo q sunt p se sunt necessaria. igit et c. Primũ añs pbat qr illd qd p demonstrationẽ scit non põt alr se hre: vt pz ex pce dẽtibus. et p pñs scia demfatiua est ex necessarijs princi pijs. 2m añs quo ad pmã ptẽ videbit infra: et aliqlr visum ẽ supra. Quo ad scdam declat: q ppões per se q potissi mã igrediunt demonstrationẽ. de q hic loqmur: aut sũt qñ pdicatũ ponitur in diffõne subiecti: sicut sunt ppões primi modi: aut subm ponit in diffõne pdicati. sicut sunt ppões scdi: in qbus si pdicatũ componitur ex oppositis: necesse est alterũ istorũ inesse: et in oibus illis pdicatũ in/est necessario subiecto: vt pz. qre et c. oẽ eniz pdicatũ: aut sic pdicatur: aut per accñs. ea vo q p accñs pdicãtur nõ necessaria sunt. qre et c. ¶ Nõn m p q Arist. solũ hic inten dit de demonstratiõe potissima: qua ppria passio de sub/iecto pprio demonstratur: dũ dicit demõstrationẽ esse ex ppõnibus scdi vel primi modi. in qlibet. n. talẽ demon/strationẽ scds ingredit modus quo ad pnẽ. primus etiã formaliter aut virtualr pcurrit vt supra visum fuit: neqz ex hoc excludit quartus vt qdã crediderunt. ¶ Notan dũ 2º q passionũ q sunt accñtia ppria suor subiector q/dam noiantur vno noie simplici: neqz hñt passiones op/positas: sicut disciplinabile et risibile. et tales absolute ne cessario insunt subiectij suis. qdã vo nõ vno noie simplici appellãtur: fz quodã noie cõplexo ex oppositis imediatj

Lõclo.

te.c.20. te.c.18. te.c.19. te.c.17.

cũ disiũctione: sicut rectũ vel curuũ: et par vel ipar. et isto rũ oppositor neutrũ absolute necessario inest subo pro/prio: sed necessario inest aliqd illor cum disiunctione. ne cessario eniz qlibet linea est curua vel recta. lz nõ qlibet sit recta nec quelibet curua. Silr necessario qlibz nume rus ẽ par vel ipar: lz non qlibet sit par neqz qlibet ipar. Quedã vo sunt passiones hñtes passiones oppositas fz mediatas: vt simitas nasi cui opponit aquilinitas et cri spitudo capillor cui opponit capillor rectitudo. et tales nõ insunt nẽcio subiectij suis tã piunctim qz diuisiz. qr ali quis est nasus q nec est simus nec aquilinus: qzuis cõce/di possit: q ois nasus aut est simus aut rectus aut aqui/linus. Et sic nẽcio vnũ illorũ triũ oppositorũ inest subie/cto suo. Cũ igitur Ar. dicit q necesse est alter oppositorum ineẽ. intelligit de oppositis imediatj: sicut rectitudo vel curuitas: par vel impar. ¶ Dubitat p: qr phs in pn? huius capli pbauit demonstrationez esse ex necessarijs: quare supfluũ videt hoc iter pbare. ¶ 2º dubitat: vbi dz q accñtia non necessaria sunt: qm necessario ois cignus est albus. et necessario omne corpus mixtũ est coloratũ. et tamẽ illa predicata sunt accidẽtia cõia subiectorũ suo/ruz. qre et c. ¶ Ad pm dicitur q superius aliqualr proba tum fuit demonstrationẽ esse ex necessarijs per rationez sumptã ex diffõne scire et demonstrationis: hic vo cõple tius per alias rõnes probat. ¶ Ad 2m dz vt colligitur ex verbis Al. q Arist. locutus est de necessitate pueniente merito eẽntialis habitudinis inter pdicatũ et subiectuz: q puenit ex nã generis vel principio r spẽi. hoc autez in predictis non reperitur. quare et c.

D Oppo imedia/tor alterũ inest.

Obijcit p textũ. 2º obijcitur.

Solo p. E Solo 2.

te.c.16.

¶ Aut igitur sic dõm aut principiũ ponẽtibus qd demõstratio necessariũ sit. Et si demõstra/tũ ẽ aliter se hre non posse. Ex necessarijs igit oportet esse syllogismũ. ex veris quidem est et non demonstratiue syllogizare. ex necessarijs autẽ non est. sed aut demonstratiue. hoc autez propriũ demonstrationis ẽ.

¶ Scda rõ sic format cõiter: cuiuslibet demfationis pñ est necessaria. igit pmisse eiusdez demfationis sunt necessa/rie et p pñs demonstratio ẽ ex necessarijs. Tz pñtia p². qr necessaria pñ non scitur nisi ex necessarijs. Añs pz ex pdi ctis: qm demonstratũ non põt aliter se habere. et pñr sub dit phs q pingit aliquẽ non demõstrãtẽ syllogizare ex veris: non tamẽ ex necessarijs: sed ad demonstrantẽ hoc pertinet. Qm propriũ est demonstratoris ex necessarijs syllogizare. ¶ Notandũ p q syllogizans et non demon/strans põt verũ ex veris syllogizare: vt hic. oẽ aial ẽ sub stãtia. ois hõ est aial. ergo et c. potest ẽt ex falsis verũ syl/logizare vt hic. ois asinus est animal rõnale. ois homo est asinus. ergo omnis homo est animal rõnale. Ideo di cit philosophus q ex veris est siue pingit non demon/strantẽ syllogizare. et sicut dictuz est de veroita dicat de necessario. ¶ Notãdum secũdo q non solum demõstra tor potest necessariam inferre pclusionem ex propositio nibus necessarijs: sed ẽt dyalecticus hoc facere potest. si cut hic. omne aial est coloratũ. ois homo est animal. er/go et c. Cum igitur dicit Ar. q propriũ est demonstratio ni syllogizare ex necessarijs: et q non demonstrãs nõ syl/logizat ex necessarijs: intelligitur q iste q non demõstrat non semper ex necessarijs procedit. sed propriũ est demõ strari semper ex necessarijs procedere.

F

Ex falsis verũ syllogi/zari põt fz nõ de mõstra/tiue.

Demfo semp ex nectijs pcedit.

¶ Signum aũt ẽ q demfatio ex necessarijs sit. quoniã instantias ferimus sic ad opinãtes de/monstrare quoniaz nõ sit necesse si opinamur

A aut oino contingere aliter aut rõnis causa.

¶ Tertio pħs arguit a signo.qm̃ aliqñ adducimus instã/tias ꝯ opinantes se demonstrare dicẽtes:ꝙ non est neces/sarium sic esse vt ipsi assumunt:siue hoc dicamus.qr opi/namur aliter se posse habere.siue hoc dicamus disputa/tionis cã. quare ex hoc signo euidenter concludi potest demonstrationẽ esse ex necessarijs.

¶ Manifestũ autẽ ex his:qm̃ stulti bñ opinati sunt accipere ꝑncipia si ꝓbabilis sit ꝓpositio ꝛ vera vt sophiste:qm̃ scire sciẽtiam est habere. Non enim qd̃ probabile ẽ aut verũ principiũ est:sed primum in gñe.circa quod demõstra/tur ꝛ vnũ nõ omne:sed proprium.

¶ Contra correlarie isert Ar.ꝙ sunt stulti q opinati sunt bñ accipere ꝑn̄ demõstrationis:si ꝓpõ quã pro ꝑn̄ assu/munt fuerit vera ꝛ ꝓbabilis:sicut sophiste faciũt rõnabi/liter aũt male opinant.qm̃ scire ẽ sciaꝫ hẽe:supple ꝑ de/mõstrationẽ.non.n.oẽ qd̃ ẽ ꝓbabile eẽ vel nõ eẽ est ꝑn̄ demrõnis.sed istud qd̃ est ꝑ̄ in gñe cause:quo demrõatio fit.non ẽt oẽ verꝫ est ꝑn̄ demrõationis:sꝫ opꝫ vt sit veruꝫ ꝓpriũ:supple gñi:circa qd̃ fit demrõatio. ¶ Nõn̄ ꝑ:ꝙ sic in lib.elẽco.ille appellat sophista qui apparet cũ debita forma syllogiçare.ꝛ nõ syllogiçat siue q ex his ꝓcedit q̃ ꝓbabilia apparẽt:nõ tñ sunt.sic in hoc li°:ille põt sophi/sta appellari q appareat demrõatiue ꝓbare:non tñ demõ/strat.q̃uis dialetice debite syllogiçaret.vtriꝗ igit sophi/ste dicunt.qr apparẽtes ꝛ nõ existes.sꝫ ꝑmus inq̃tũ defi/cit a dialetica argumẽto.scd̃s aũt inq̃tũ ex argumẽto sua eẽ vĩ sciẽs:non tñ est vere sciẽs. ¶ Nõn̄ 2°ꝙ 2ᵉ est demõ/strationis ꝑn̄.qdd̃am est cõe ꝛ solũ virtualr ad demon/strationẽ ꝯcurrẽs:qddã aũt est demrõni appropriatuꝫ ꝛ formalr ꝯcurrẽs:de ꝑn̄ ꝑ non loqtur Ar.hic:sꝫ solũ de scd̃o.tale igit dꝫ esse ꝑ̄ non absolute:sed in gñe:circa qd̃ demonstrationes fiũt.verbi grã.sicut in gñe ꝯtinuoꝝ de qbus ꝯsiderat geo°:vel in gñe discretoꝝ de qbus ꝯside/rat arismetricus:dꝫ esse ꝑn̄ aliquod ꝑ̄ ꝛ eidem gñi ap/propriatum. Hoc igitur intẽdebat pħs cũ dicit. Non eñ ꝙ probabile est eẽ oẽ ꝑn̄ est.sꝫ ꝑ̄ in gñe.circa qd̃ demõ/stratur ꝛ verꝫ non oẽ sed ꝓpriũ. ¶ Quedã dubia hic mo/uentur cõiter a modernis.ꝑ° qr lunã eclipsari demrõat.ꝛ tñ hoc non est neciuꝫ vt pꝫ.2° qr Ari.infra dicit:ꝙ aliq̃ ẽ demrõatio eoꝝ q̃ sunt semꝑ ꝛ aliq̃ eoꝝ q̃ sunt sepe.q̃re ex ꝯtingẽtibus est demrõatio.3° qr ois demrõatio aliquo mõ procedit ex dignitatib⁹ꝛ ꝑncipijs cõibus.vt in ꝓhemio dictũ fuit.q̃re non ex ꝓprijs ꝓcedit. Ad hec aũt pꝫ rñsio ex dictis in ꝑcedẽtibus.de ꝑ° ꝛ scd̃o habitũ fuit sufficien/ter in qõne illa:vtrũ demonstratio fit ex necessarijs. Ad 3ᵐ pꝫ parum intelligẽti:ꝙ ꝯñã non valeat.

Pri° demrõnis nõ est ex ꝓbabilibus.
B
Sophista ap/pellatur qs du°.
Pri° demrõnis est 2°.
Dubia ꝑ Pau. mota vide i ipo solones Egidij.
C
Rñsio.
Infra.q 19.
T.ꝯ.17

¶ Qd̃ aũt ex necessarijs opꝫ eẽ syllogismũ ma/nifestũ ex his ẽ. Si.n.non est hñs rõnẽ ꝑꝑ qd existe demrõatione nõ est sciẽs. Sic aũt vtiꝗ.ꝛ qd̃.a.de.c.ex necessitate.b.aũt mediuꝫ per qd̃ demrõatũ est.sꝫ nõ ex necessitate non sciunt ꝑꝑ qd. Non.n.est hoc ꝑpter mediũ:hoc aũt ꝯtin/git oino nõ eẽ conclusionem aut necessariã.

¶ Probat qddã qd̃ superius supposuerat.ꝑ̄ eniꝫ supposuit hãc ꝯditionalẽ. Si illud qd̃ demrõatur est necessariũ.s.cõ/clusio:demrõatio est ex necessarijs.ꝑ̄ igit ꝓbat illã ꝯditio/nem.2° ostidit ꝙ necẽtum syllogiçari põt ex non necijs.ibi. Cũ igit ꝯ.Prima diuidit in duas pces ꝯm ꝙ duas addu/cit rõnes.ibi 2°. Amplius si aliqs.ꝑ̄ arguit sic.si ꝯ eẽt ne/cessaria mediũ aũt nec aliqua ꝑmissa ex qua demrõ pro/cedit non eẽt neciã tũc hõ per illam demrõationẽ non eẽt sciẽs.ꝯñs videt ꝯ diffõnẽ demrõationis.vꝫ. demrõatio est syllo faciẽs scire. Consequẽtia vo ꝓbat:qr scire non ꝯti/git nisi ꝑ cãm:vt pꝫ ꝑ diffõnẽ scire superius positã. sed ta/le mediũ aut ꝑmissa non ẽ ꝯnis cã.ergo ꝛc̃. Minor ꝓba/tur:eo ꝙ illud mediũ est ꝯtingens vt ponit ꝯ vo necessa/ria.nullũ aũt ꝯtingẽs est cã effectus necẽij.vt pꝫ.ꝑ ꝛc̃. Si igit fiat hic syllo.oẽ.b.est.a.oẽ.c.ẽ.b.ꝑ oẽ.c.ẽ.a. ꝛ pona/tur istã ꝯnẽ esse neciam.oẽ.c.est.a.b.aũt medium vel ali/quã illaꝝ ꝑmissaꝝ eẽ ꝯtingẽtẽ:tũc ex illa demrõatione nõ sciretur ꝯ per cãm ipsius.qm̃.b.mediũ non ẽ cã ꝯnis:eo ꝙ ẽ ꝯtigẽs:ꝯ vo necessaria.quare ꝛc̃. ¶ Notãdũ ꝙ me/dium ꝯtigẽs non põt eẽ cã per se ꝯnis neciẽ:qr cã per se alicuius effect⁹ remota remouet effect⁹.remoto aũt me/dio ꝯtigẽti nõ remouet ꝯ necia:vt pꝫ satꝭ de se.quare ꝛc̃.

¶ Dubitat cõiter hic.qr vulnus siue strãgulatio nõ ẽ ꝑ se cã morꝭ.ꝛ tñ mors ẽ effectus necius:cũ sit impõle aliqd̃ mortuũ redire posse idẽ nũo.vulnus ãt ẽ res ꝯtingẽs si/ue strãgulatio.q̃re aliq̃ cã ꝯtingẽs alicui⁹ effect⁹ necessa/rij põt eẽ per se cã.2° qr pħs.2.phyſi.dicit ꝙ si ꝑmisse sint ꝑ eẽt non eꝫ.ꝛ exẽplificat de ista ꝯne.triangulus hꝫ tres angulos.stabit igit ꝯm eũ ꝯnem istã eẽ verã:q̃uis signi/ficatũ ꝑmissarũ non sit.ꝛ ꝑ ꝯñs significatuꝫ ꝑmissarũ est res ꝯtingẽs. Cũ igitur ista ꝯ sit necessaria ꝛ demonstra/ta per cãm seqtur ꝯtingẽs aliquod esse ꝑ se cã necẽij effe/ctus. ¶ Ad ꝑ° obmisso mõ respondẽdi quorundã:dĩ:ꝙ ita mors ẽ effectus ꝯtingẽs sicut ꝛ vulnus siue strãgula/tio:sicut ꝯtingit sortẽ vulnerari:ita ꝯtingẽs ẽ ipm mori. qm̃ ipse põt mori:ꝛ põt non mori. Et si arguat ꝙ mors ẽ ꝑpetua ꝛ ꝑ ꝯñs ẽ effectus necessarius.negandũ est añs. mors.n.sor.non aliud est realr q̃ꝫ corruptio ipsi⁹.corru/ptio aũt sortis solum hꝫ eẽ dum sor.corrũpit:sꝫ post pri/mum non eẽ ipsius non amplius ẽ ista corruptio. Et ꝑ h pꝫ:ꝙ negãda ẽ illa ꝯñã.impõle est nãlr corruptũ redire idẽ numero.ergo mortuo sor.ei⁹ mors ẽ effect⁹ necius. Et si arguat sic.corrupto sor.ꝑpetuo verꝫ erit sor.eẽ mor/tuum.ꝑ mors sor.erit effect⁹ ꝑpetuus.negat ꝯñã. qr sor/tẽ eẽ mortuũ non est neqꝫ erit aliqs effectus. Sicut licet verꝫ sit:adã eẽ mortuũ.non tñ adam eẽ mortuũ ẽ aliquis effectus. Et si eẽt aliqs effectus nõ eẽt effectus positiu⁹: de quo maxime est sermo in proposito.dicere aũt ꝙ vul/nus non ẽ ꝑ se ꝛ imediata cã morꝭ:sꝫ trãsmutatio elẽorũ aut primarũ q̃litatũ ipsoꝝ est imediata ꝛ necessaria ipsi⁹ cã:est res parui fundamẽti.siue.n.sor.moriat morte nãli ꝑ resolutionẽ caloris nãlis siue accñtali.vt febre aut vul/nere aut strãgulatione vel alia sili cã:ꝯtingit tã paruã in elẽtis eius vel ꝑmis qualitatibus eoꝝ fieri trãsmutatio/nem:ꝙ multo maiorẽ sor.tollerare posset sine deꝑditiõe vite.q̃re illa rñsio nulla. ¶ Ad 2ᵐ.omissa ẽt rñsione quo/rũdã.dĩ:ꝙ Ar.intẽtio fuit illud qd̃ in logica cõiter dici/tur.vꝫ.ꝙ si alicuius boni sylli ꝑmisse sint vere:ꝯ ẽt ẽ ve/ra.non aũt seqtur eꝫ. Cũ autẽ exẽplificat Ari.de illa con/clusione.triangulus hꝫ tres.dici põt ꝙ exẽpla ponim⁹: non vt ita sint:sꝫ vt sentiãt qui adiscũt. Uel dicitur ꝙ suf/ficit ad intẽtionẽ ipsius:ꝙ lꝫ sequatur si triãgulũ habe/re tres sit veruꝫ.ẽt ꝑmisse quibus sic demonstratur sunt vere.hoc solũ seqtur de mã non aũt de forma.q̃re ꝛc̃.

D
T.cõ.5
Obo ꝑ°
2°
E
solo ꝑ°.
Contra
F
solo 2°.
2ᵐ ꝑ°.

¶ Amplius si aliqs nesciuit rẽ nũc hñs rõneꝫ ꝛ saluatus ẽ salua re nec ẽ oblitus nec prius sci/uit.corrũpetur aũt vtiꝗ mediũ nisi sit neciuꝫ. q̃re hẽbit qdẽ rõnẽ re salua.nesciuit aũt.neqꝫ ergo prius sciuit. Si vo non corruptũ ẽ:ꝯtin/git aũt corrũpi qd̃ accidit vtiqꝫ erit põle ꝛ ꝯtĩ/gẽs:sꝫ ẽ impõle sic se habentẽ scire.

Me° cõtigẽs nõ ꝑt eẽ cã ꝑ se ꝯnis necie.

A ¶ Ponit scḋam rōnem ad quā formādā p̄supponit q̄ 4ᵒʳ modis p̄cipue ꝯtingit aliquā sciam deperdi. vno mō de/perdēdo rōnē siue argumētationē p quā illā sciaꝫ aliqs acqrit. Alio mō p corruptionē scientis. Tertio mō p corruptionē rei scite. Ultimo mō pp obliuionē rei de q̄ scia habetur. Hoc supposito ita fingo p aliqd̄ mediū ꝯtingēs sciaᷣ ꝯ necessaria: ⁊ corrūpaᷣ illud medium. ⁊ seqtur q̄ tūc non scitur ꝯ. Non eniꝫ ꝓprie scitur necessariuꝫ p aliqd̄ falsum. ⁊ tn̄ tūc non erit deꝑdita ratio: neqꝫ corrupt⁹ erit hō sciēs: neqꝫ res scita est corrupta. neqꝫ hō sciēs tūc est obliuiꝰ: vt pono. ergo neqꝫ eadē ꝯ p⁹ sciebatur per idē medium anteq̄ eēt corruptū. Tꝫ ꝯn̄a p suppositū. qꝛ si prius scita fuisset ⁊ postea non sciretur hoc esset pp aliquā istaꝝ cārum 4ᵒʳ ꝗquaꝝ tn̄ nulla ꝯtingit sicut ponitᷣ i casu. ¶ Et si dicaᷣ q̄ mediū non est corruptū licet sit cō/tingēs. ponaᷣ igiᷣ ipm corrūpi. ex B. n. nullū dꝫ accidere impoꝭe: q̄re ꝯcludiᷣ vt p⁹ q̄ impoꝭe ē sic se hn̄tem vere scire. qn̄. s. mediū p qd̄ ꝯ sciᷣ fuerit corruptū. ¶ Circa il/lam partē cōiter dubitaᷣ q̄tū ad illas 4ᵒʳ ꝯditiones deꝑ/dēdi sciam. p̄ qꝛ vbi ad eandē ꝯnem plures adducantur rōnes stat vnā illaꝝ rōnū deꝑdi altera remanēte: ⁊ p ꝯn̄s rōne deꝑdita scia ꝯnis poterit remanere. ¶ 2ᵒ videtur q̄ non corrūpaᷣ scia corrupto sciēte: qꝛ post mortē hoīs re/manēt spēs intelligibiles ⁊ habitus tā practici q̄ specu/latiui in eius itellc̄u. g hoīe corrupto manet scia quā p⁹ habuit. aīs qdē notū ē cū aīa sit locus spēꝝ p pħm 3ᵒ de aīa. ¶ 3ᵒ vꝫ q̄ non corrūpaᷣ scia p corruptionē rei scibi/lis: qꝛ nulla rosa aut pluuia existēte hēmus sciaꝫ de illis: vt pꝫ. ¶ 4ᵒ vꝫ q̄ non deꝑdaᷣ scia p obliuionē. qꝛ ſm pħm i de memoria ⁊ reminiscētia. reminiscētia ē inuestigatio obliti p memoriā: sꝫ remanēte inuestigatione remanet scia. igiᷣ ⁊c̄. ¶ Preterea vꝫ q̄ hec cōditio 4ᵃ coīncidat cū p̄ᵃ. qꝛ deficiēte rōne seu argumētatiōe. seqtur obliuio ⁊ cꝯ. ¶ Ad p̄ᵐ dixerūt qdā: q̄ ad sciam potissimā alicuius ꝯ/nis non pōt nisi vna rō adduci. illa. s. q̄ fundaᷣ sup me/dio potissimo. vnius aūt ꝯnis solū est vnū potissimū me/dium. sicut ad demonstrādū triāgulꝫ hēre tres angulos deriuatione potissima: solū ꝯcurrit triāgulū hēre angulꝫ extrinsecū equalēē duobus intrinsecis sibi oppositis. de tali aūt scia potissima Ar. itellit. ⁊ p ꝯn̄s rō non ꝑcedit. ¶ Contra hanc responsionē cōiter arguitur. qꝛ eadē con/clusio potest per plures causas demonstrari eēnciales ⁊ imediatas. ⁊ per ꝯn̄s plura potissima media ad eandem ꝯclusionē adduci possent. Assumptum pꝫ de mēte Aris. scḋo huius. vbi gr̄a exēpli dicit: q̄ ista ꝓpositio. Angu/lus q ē in semicirculo ē rectus: demr̄ari potest per gen⁹ cāe formalis: ⁊ p genus cāe materialis. ⁊ huiꝰ exempli verificatio videbiᷣ. 2. huiꝰ. Ibidē ēt dicit q̄ mediuꝫ diffō ⁊ cā idē sunt. sicut igitur eiusdē rei plures pn̄t eē cause i/mediate in diuersis gn̄ibus causaꝝ. ⁊ p̄r diuerse diffi/nitiones: sequitur q̄ eiusdeꝫ ꝯclusionis plura potissima media eē possunt. Hec responsio q̄uis non sit ad menteꝫ Arist. vt puto: dici posset: q̄ lꝫ eiusdeꝫ conclusionis plu/res cause imediate eē possunt: p quas potest demonstra/ri. sola tamē vna est potissima ratio ad istā ꝯclusionē vel illas: que omnes p se causas aggregāt illius ꝯclusionis: vel que cām includit p̄ncipaliorē. ⁊ de tali potissimo me/dio diceret hec responsio se intelligere. ¶ Aliter tn̄ vꝫ de/tur concedēdo: q̄ eadē conclusio per plura media demō/strationibus pp quid demonstrari potest. nūquid autem omnes ille demonstrationes potissime dici debēt vel nō hic non facio difficultatē. Et p̄r dicitur ꝯcedēdo: q̄ cor/rupta ratione super vno medio fundata: corrūpiᷣ scia q̄ per illā rōnē habetur: q̄uis sciētia que per aliam rōnem habetur remanere possit. Et intelligo vbi corrumpiᷣ ra/tio non solum quo ad actum apphēdēdi: sed etiaꝫ quo ad habitum ipsius. Istud aūt exemplū de ista ꝯclusione. triāgulus hꝫ tres. non obstat: qm̄ ꝯnes geometrie nō ni/si p vnū medium siue vnū genus eē demr̄ari possunt. vꝫ. p genus cause formalis: vt inqt Cōmētator in p̄he. phy/sicorum. ¶ Ad 2ᵐ dixit quidā fuisse intētionē Ar. vni/cum eē intellectū in omnibus hoībus: ingn̄abilē ⁊ incor/ruptibilem. ⁊ per ꝯn̄s voluit intellectiuā aīam prius in/formare corpus humanuꝫ: deinde ab eo separari: vt illa ratio p̄supponit. sed hāc responsionē puto falsam vt dixi in q̄ōnibus tertij de aīa. Tenēdo igitur opinionē veraꝫ aīmā a corpore separari post mortē ipsius: vno mō pōt dici negādo aīs. sicut. n. corrūpuntur fantasmata ⁊ sen/sus in corruptione hoīs. sic ēt spēs intelligibiles ⁊ habi/tus intellectuales corrūpūtur cum a fantasmatibus de/pēdeant in esse ⁊ conseruari: quēadmodū a simili corrū/pitur lumē in medio existēs: corrupto corpore luminoso a quo depēdet in eē ⁊ ꝯseruari. ⁊ corrupto colore corrū/pitur spēs eiusdem coloris in aere existens. Alio modo dici pōt q̄ quāuis post hominis mortē habitus scientifi/ci in intellectu remanerēt. hoc tn̄ non est contra intētio/nem Ar. qui dicit q̄ corrupto sciēte p̄ncipali corrumpi/tur scia: sciens aūt principale non est homo: sed aīa intel/lectiua: eo q̄ ipsa p̄ma est sciēs ⁊ ratione ipsius hō diciᷣ sciēs. q̄uis quidā dicant q̄ sciēs p̄ncipale est hō: sed aīa intellectiua est sciēs formale. ꝯsiderando tn̄ verba text⁹ sufficiet ad intellectum Ar. dicere: q̄ si homo q ē sciens conclusionē: corrumpatur: ipse nō amplius remanet sci/ens. ⁊ hoc ē manifeste verū. ¶ Ad 3ᵐ sufficiēter dictū est in p̄cedētibus. sciētia eni sumpta ꝓprie non habeᷣ de in/diuiduis corruptibilibus sꝫ de gn̄ibus eoꝝ: aut specie/bus. ¶ Ad 4ᵐ pro nunc concessa maiori dicitur negan/do minorē. Inuestigatio enim est motus seu discursus in/tellectus quo mouetur ad alicuius notitie acquisitionē: quare cū inuestigatione deꝑdite scie non stat actualr̄ il/la scia: sicut ēt cū moueri non stat terminus ad queꝫ nec terminus a quo illius motus. ¶ Ad ꝯfirmationeꝫ dꝫ q̄ prima ꝯditio ad premissas ⁊ ad causas ꝯclusionis refer/tur: 4ᵃ vo hꝫ respectum ad effectū. Quarta vo ad conclu/sionem tantū: ⁊ hoc sufficit ad intētionē Ar. quare non adinuicē coincidunt ille conditiones. quare ⁊c̄.

Sciētis 4ᵒʳ mōis deꝑdit. — Obio p̄ᵃ — 2ᵒ — B — 3ᵒ — 4ᵒ — Confir/matio. — Dilutio p̄ᵉ obicti. — Impug natio rn̄sio — C — alia r̄ᵒ — D — Dilutio 2ᵉ obicti. — Uiḋ. b. tho. i p̄ᵒ p. de co/gni. aīe separate ⁊ i 4ᵒ dist. 5. q. 1. — alia r̄ᵒ. — E — Dilutio tertij ob iecti. — Dilutio 4ᵉ obiē. — Solō ꝯ firma.

¶ Cum igitur cōclusio ex necessitate quidem ē nihil prohibet medium nō necessarium esse p qd̄ demōstratū ē. Est eni ex nō necessarijs ne/cessarium syllogizare sicut ⁊ verū ex nō veris. Cum autē medium ex necessitate est ⁊ ꝯclusio ex necessitate sicut ex veris veꝝ semp. Sit eniꝫ a. de. b. ex necessitate: ⁊ hoc d. c: necesse ē ergo ⁊. a. c. inesse. ergo eē. c. omne. a. ē neciū: sꝫ cuꝫ non necessaria est conclusio neqꝫ mediū eē ne/cessarium poꝭe est. Sit eniꝫ. a. in. c. nō ex neces/sitate in. b. a. ⁊ hoc in. c. ex necessitate. a. ergo i c. ex necessitate erit sed non concessum.

F

¶ Intēdit duas ꝯclusiones. p̄ma est ista. ꝯ necessaria pōt ex p̄missis non necessarijs debite syllogiȥari. pbaᷣ sic. si/cut se hꝫ verum ad non verū sic se hꝫ necessariū ad nō ne/cessariū: sꝫ ꝯ vera debite syllogiȥari potest ex p̄missis nō veris. ergo ꝯ necessaria ex p̄missis non necessarijs debi/te syllogiȥari potest. ꝯn̄a de se pꝫ: ⁊ minorē relinquit no/tam ex his que hn̄tur primo priorū. ¶ Secūda conclu/sio. ex medio necessario debite solū concluditur necessa/ria ꝯ pꝫ per eandē rationē. qꝛ ex premissis veris non cō/cluditur nisi ꝯclusio vera. q̄re ex p̄missis necessarijs solū

ꝯ p̄ᵃ — ꝯ 2ᵃ

A concluditur ꝙ necessaria. Si ergo fiat iste syllo. omne. b. est. a. omne. c. est. b. ergo omne. c. est. a. ⁊ ꝑmisse ambe fuerint necessarie. tunc illa ꝯclusio. oē. c. ē. a. erit necessaria. Si ꝟo illa ꝯclusio non erit necessaria: non erunt necessarie ambe ꝑmisse. qḋ probat: q2 dato opposito seq̄ret cōtradictio. sequitur enim. ꝑmisse sunt necessarie. ergo conclusio est necessaria: ⁊ ex alia pte nō ē necessaria. q̄re ⁊c. ¶ Notandū ꝙ cum Ar. dicit necessariū esse demonstratū ex non necessarijs per demonstratū large loquēdo intelligitur syllogizatū. ⁊ hoc satis declarāt verba sequētia. ¶ Notandū scḋo: ꝙ ad positionē antecedētis boni syllogismi: sequitur positio ꝯsequētis: ⁊ nō ecōuerso. a destructione ꝟo ꝯñtis sequitur destructio antecedētis: sed non econuerso. ⁊ ideo bñ sequitur. si ꝑmisse sunt vere. ꝙ ꝯclusio est vera. ⁊ non ecōuerso. ⁊ si ꝯclusio est falsa. aññs ē falsum. ⁊ nō ecōuerso. Et hec ꝯñter in logica clarius ostendūtur. ibi. n. ꝑsupponitur: ꝙ cuilibet bone ꝯñe oppositū cōsequētis repugnat añcedēti. Si ergo ex ꝟo sequeretur ꝯ non vera. tūc oppo ͫ ꝯclusionis qḋ est verū: repugnaret añti vero: qḋ est incōueniens. q2 oia vera sunt simul cōpossibilia. duo aūt falsa simul repugnare pñt. ⁊ ideo non incōueniet ex falso debite inferri verū. ⁊ que dicta sunt de vero ⁊ falso. de necessario ⁊ nō necessario sil'r intelligi debēt. ¶ Circa dicta q̄dā facilia dubia moueri solēt. primo sicut ꝑmisse necessarie ⁊ ꝑmisse contingētes inuicem opponūtur. sic ꝯclusio necessaria opponitur ꝯclusioni contingēti. ergo sicut ex ꝑmissis necessarijs nō sequit ꝯclusio contingēs. sic ex ꝯtingētibus non seq̄tur ꝯclusio necessaria. ¶ 2° Ar. dicit: ꝙ semp ꝯ syllā est similis vni ꝑmissarum. ⁊ per ꝯñs si vtraq3 premissarū fuerit falsa: cōclusio est falsa. q̄re ex falsis non syllogizabitur verū: cuius oppositū dictū fuit. ¶ Ad ꝑ ͫ rūdetur negando similitudinē ⁊ ꝯsequētiam. ⁊ si allegetur ista regula: sicut ꝑpositum in ꝑposito: ita opp ͫ in opp ͦ. dicatur ꝙ illa non est ad ꝑpositū ⁊ multiplici indiget limitatione: sicut hꝫ alibi videri. moderni dicūt ꝙ intelligitur soluꝫ de ꝑuatiue oppositis. ¶ Ad 2 ͫ dr ꝙ Ar. ibi loquitur de qualitate ꝑpōnis: videlicet de affirmatione ⁊ negatione: q2 si ꝯclusio alicuius boni syllogismi sit affirmatiua altera ꝑmissa imo vtraq3 ē affirmatiua: ⁊ si fuerit negatiua altera ē negatiua. pōt ēt illud dictū ampliari ad quātitatem ꝑpōnis quo ad modos ꝑme figure directe cōcludentes. quare auctoritas illa nō obstat ꝑposito nostro.

Ex falso debite inferri pōt verū.

Obo p ͣ

Dilutio pme.

Dilutio scḋe.

T. c. 18.

¶ Quoniam igitur si scit demonstrare opꝫ demonstrationē habere: aut nō sciet neq3 ꝑpter quid neq3 q2 necesse est illud eē. sed aut opinatur nesciens: si accipiatur tanquā necessarium nō necīum: aut neq3 opinabit: sil'r siue sciat q2 ꝑ mediata siue ꝑpter qd ⁊ per imediata.

Cōclo.

¶ Ultimate pħs concludit conclusionem pncipalē que est ꝙ medium demonstrationis dꝫ esse necessariuꝫ. Et ꝑbatur sic: illū qui demonstratiue scire dꝫ: oportet habere demonstrationē: aliter aūt neq3 sciret quia: neq3 propter quid: ergo mediū per quod scit dꝫ esse necessarium tenet consequētia cū demonstratio sit syllogismus ex necessarijs. si eniꝫ aliquis assumat mediū nō necessariū aut opinabitur se scire: sed non sciet: ⁊ hoc si opinetur ipsum esse necessarium: aut si accipiat tanq̄3 non necessariū neq3 sciet neq3 opinabitur se scire: siue dicatur aliquid scire notitia q2 ⁊ per mediata: siue ꝑpter quid ⁊ imediata. ¶ Notandum ꝙ demonstratio ꝑpter qd semper est per cām imediatam: demonstratio ꝟo quia. quedā est ab effectu: q̄dam ꝟo per cām remotā: de qbus tñ magis infra videbitur. oēs igit ꝑ mediū necīū ꝑcedūt: vt Ar. hic itēdit.

¶ Qꝛ demonstratio est ex his que sunt per se ⁊ nō ex his que sunt per accidens.

D

Accidētiū aūt nō per se quō determinatum est per se quidē esse nō ē scia demonstratiua. Nō enim ex necessitate demōstrare est ꝯclusionē. Accidēs. n. ꝯtingit nō ineē de tali dico accñte.

¶ Probat demfationē ex his q̄ sunt per se. ⁊ ꝑ facit qḋ dictuꝫ est. 2° mouet dubitationē ⁊ soluit ibi. Et tñ opponet fortasse aliqs. Primo igit intēdit ꝯnē illā. Demratio solum est de accñtib' q̄ ꝑ se insunt: accipiendo ꝑ se eo mō q̄ ꝑus determinatū ē. ꝑbat sic. q2 si demratio eēt de his accidētib' q̄ nō isunt ꝑ se: tūc nō eēt ex necījs. ꝯñs est ꝯ ꝑus determinata. ꝯña ꝟo tꝫ: q2 accñs qḋ non ꝑ se sꝫ accñtal'r alicui iest ꝯtingit nō ineē. de tali. n. accñte loq̄t ingt pħs.

Cōclo.

¶ Dubitat circa līam: qḋ Ar. supius ꝑbauit demratione eē ex necījs ꝑ h ꝙ est ex his q̄ sunt ꝑ se. hic ꝟo probat ꝙ ē ex his q̄ sunt ꝑ se: ꝑ hoc ꝙ est ex necījs. q̄re sit circularis ꝑcessus: qḋ non vr ꝯueniēs. ¶ Ad hoc cōiter rūdet: ꝙ Ar. supius ꝑbauit demrationē esse ex necījs pncipaliter ex diffōne scire ⁊ demronis tanq̄3 ex medio. illa ꝟo ratio q̄ ꝑbat ipsam eē ex necījs: q2 sit ex his q̄ sunt ꝑ se ē ratio quo ad hoiem tm̄. q magis forte crederet demrationē eē ex his q̄ sunt ꝑ se: q̄3 crederet ipsam eē ex necījs. ¶ Al'r dici pōt ꝙ Ar. non ꝑbauit demronē ex his eē q̄ sunt ꝑ se: ꝑ h ꝙ eēt ex necījs. sꝫ illud mediū adduxit ad ꝑbādū ꝙ demratio nō ē de his accñtibus q̄ accñtal'r ⁊ separabil'r insunt subiectis suis. de talib'. n. accñtib' intelligebat vt cōiter exponit: ⁊ ipsemet dicit in textu.

Obijcit ꝯ textū.

Solo.

¶ Et tñ opponet fortassis aliquis cuius cā hic opꝫ interrogare de his si nō necesse ē ꝯclusionē eē. Nihil enim differt si aliqs interrogatus ꝯtingere ⁊ postea dicat conclusionem.

¶ Dubitat postq̄3 ꝯ necīa nō demratiue infert: ex ꝑmissis ꝯtingētib'. q̄re ꝙ opꝫ vt opponēs iterroget: rūdētē de talibus ꝑmissis ꝯtigētib' utrūq̄d eas ꝯcedere velit vel nō: illa. n. iterrogatio videret eē frustra. q2 siue sic iterrogatus ꝯcedat ꝑmissas siue nō. tñ opponēs ex h iferet ꝯnē: quā itēdit postq̄3 ꝯ necīa nō seq̄tur ex ꝑmissis ꝯtigētib'.

¶ Opꝫ aūt interrogare non tanq̄3 necessariuꝫ eē propter interrogata: sꝫ qḋ dicere necesse est illa dicēti ⁊ vere dicere si vera erunt q̄ sunt.

¶ Rūdet pħs: ꝙ de ꝑmissis ꝯtingētib' iterrogat: nō vt ꝯ necīa sit ꝑp istas ꝑmissas interrogatas: sꝫ vt necīo ꝯ inferat ex ꝑmissis. ⁊ ꝯñr ꝯcedere oporteat ꝙ ꝯ sit ꝟa si ꝑmisse sint vere. ¶ Nōn ͫ ꝑ ꝙ q̄dā est necītas ꝯñtis vel añtis: q̄dā ē necītas ꝯñe. Exēm ꝑmi: sicut hic. oē aīal rōnale ē risibile. ois hō ē aīal rōnale. igit ⁊c. lꝫ ibi ēt sit necītas ꝯñe. Itē q̄dā ē necītas iferēdi ꝯnē ex ꝑmissis. q̄dā ꝟo iferēdi ⁊ cēndi. qñ. s. necītas absoͧ ꝑmissarū est cū absoͧ necītate ꝯnis. sicut pꝫ in exēplo 2°. de necītate ꝯñe aūt iferēdi dialetic' ꝯsiderat. de necītate aūt añtis aut ꝯñtis aut de necītate cēndi ⁊ iferēdi sil' nō se intromittit. sꝫ de illis ꝯsiderat demrator. ¶ Ad ꝑpoͫ ꝙ demrator nō hꝫ rūdētē interrogare utrūq̄d ꝯcedere velit ꝑmissas ꝯtigētes vl' nō. q2 ex illis nihil demratiue ꝯcludi pōt. q2 l demrone ꝑprie sumpta ꝯ dꝫ eē necīa ex ꝑmissis necījs. ⁊ p ꝯñs frustra eēt ei' iterrogatio. dialetic' aūt de talib' iterrogare pōt rūdēteꝫ: q2 ex illis tā necīa ꝯ q̄3 ꝯtigēs demratiue cōcludi pōt. ⁊ sufficit ei ꝯsiderare necītatē ꝯñe: ita vt cōcessis ꝑmissis a rūdēte cogat ꝯcedere ꝯnē: ⁊ hec sūt q̄ Ar. itēdit i textu. ¶ Nōn ͫ 2° ꝙ a qbusdā expositoribus al'r introducit illa

Duplex necītas.

Dialetic' ꝯsiderat necītatē ꝯñe demrator aūt ꝯñtis.

A lia. Nihil.n.differt rc.q̄ pus exposita fuerit.vz.q in h nihil dīnt pmisse ɔtingētes r pmisse necīe qm̄ sic ex pmissis necījs iterrogat̄ ɔ̄ iferri pōt:sic ēt ex ɔtigētib⁹ interrogatis pōt aliq̄ ɔ̄ inferri vtercp̄ modus saluari pōt.

T.c.19. ¶ Quoniam autez ex necessitate sunt circa vnū quodcp̄ genus quecunq̄ p se sunt r ħz q vnū quodq̄ ē manifestū est:quoniam de his que p se sunt demonstratiue sciētie ex talibus sunt.accidētia quidē enim non necessaria sunt. Quare non necessarium est cōclusionez scire ppter quid sit. Necq̄ si semp sit.nō per se autē vt sunt per signa syllogismi. Hoc eniz p se non per se sciet neqz propter quid.propter qd aūt scire ē per cām scire.propter ipsum ergo opz r medium tertio r primū medio inesse.

Cōclo. ¶ Intēdit istam ɔclusionē.demōstratio ē de his que sunt ħm q ipsum:r per illā particulā de his ipse notat cōclusionem.per illā vo ex his notat pmissas.ista cōclusio sic videt̄ probari in textu. Ea q̄ sunt per se circa vnūqdq̄ genus r ħz q tale genus sunt necessaria. Cū igit̄ demostra B tio fit solū ex necessarijs vt pbatū est:seqtur intētū.ea.n. q̄ sunt p accñs non sunt necīa:r ɔn̄r phs correlarie concludit q licet pmisse essent semp vere sed nō eēnt per se: qualiter procedūt syllogismi a signo:tūc non sciret̄ conclusio ppter qd.tūc enim licet ɔclusio eēt per se nō sciret̄ per se neq̄ per cām.scire aūt propter quid est per causaz scire. Demū ɔcludit q opz maiorez extremitatem inesse medio ħm q ipsum:r mediū ineē minori extremitati ħm q ipsum.p pm̄ enim intelligit maiorē extremitatē: r p tertium intelligit minorē extremitatē. Hanc expōnem puto ad mētē Aristo.r eaz ponit Lincōiēsis.r Al.licet a posterioribus alie fuerūt posite expositiones. ¶ Notandū vt colligit̄ in textu q pdicatum aliqd̄ inesse pōt subiecto suo semper licet non p se:sicut hic.cignus est alb⁹. Item aliqua ɔclusio pōt eē per se q̄uis non probet̄ per causaz r per ea que sunt p se:sicut cōiter ponitur exēplū de illa. oē elemētatū est corruptibile.vbi pbaret̄ per illā oē antiquabile est corruptibile.qz tunc probaretur a signo:silr de illa.terra est sperica.vbi pbaret̄ per hoc q causat vmbram sphericā.sed hec trāseant causa exēpli.

¶ Qz demōstratio nō ē ex extraneis.

T.c.20. NOn ergo est ex alio genere descēdentem demonstrare vt geometram in arithmetica.
C

¶ Declarat phs ex qualibus non est demōstratio:r diuiditur in tres partes. Primo ostēdit q demonstratio non est ex extraneis.2° q non est ex corruptibilibus:ibi. Manifestū aūt est r si sint ppositiones vniuersales.3° q non est ex pncipijs cōibus ibi. Quoniā autem manifestū rc. Itē p̄ proponit qd̄ intendit. scdo declarat qualiter ɔtingat demonstratorē descēdere r qualiter non ibi. Tria aūt sunt rc. Intēdit igitur hanc ɔclusionē.

T.c.22.
T.c.23.

Cōclo. Non contingit demonstratorē debite demonstrando descēdere de vno gñe in aliud genus. Sicut nō ɔtingit geometrā demōstrādo descendere in arithmetricā: r p ɔn̄s ɔcludi pōt q demr̄atio non est ex extraneis. Hec ɔclusio ab Ar.quasi correlarie ex pdictis infertur. Nā si demōstratio fuerit ex his que sunt p se r ħm q ipsum vt in pcedētibus dictū fuit:seqtur q ipsa non sit ex extraneis neq̄ ɔtingit demonstratorē descēdere de genere i aliud genus. Ea.n.q̄ in arithmetrica ɔsiderant̄ saltē aliq̄ se hn̄t per accñs re⁹ multoꝝ ɔsideratoruz in geo⁹:non ēt se hn̄t adinuicē ħm q ipm vt pz. ¶ Nōn⁹ q p gen⁹ hic Ar. nō intēdit genus pn̄ qd̄ ɔ̄ spēm distinguit̄:sed genus scie ɔ̄ aliā sciam distincte.cū enim res plime r diuersa diuersis sciētijs ɔsiderent̄:nō descēdet demr̄ator de re in vna scia ɔsiderata in rē penitus diuersaz in alia scia ɔsideratā.

D

¶ Tria enim sunt in demōstrationibus: vnuz qdē qd̄ demōstratur ɔclusio. Hoc aūt ē quod alicui gñi inest p se. vnū aūt dignitates. Dignitates autem sunt ex quibus est demonstratio. Tertium aūt genus subiectū ē cuius passiōes r per se accidētia ostēdit demonstratio.

¶ Primo premittit diuisionē quandā.2° exequitur ibi. Ex quibus aūt fit demonstratio rc.dicit igit̄ q tria sunt que ad demonstrationē ɔcurrūt:vnū est ɔclusio siue passio q̄ inest alicui gñi siue subiecto p se.alteꝝ ē dignitas: dignitas āt ē illa ex qua ē demr̄atio.3m vo est subm cui⁹ passiones r per se accñtia p demr̄ationē ostēdunt̄. Hec diuisio pz ex dictis i phemio. Noiauit aūt passionē hoc noie ɔ̄. qr per ɔclusionē pbat̄ passionē ineē. Dixit ēt dignitates eē illas ex qbus est demōstratio:qz formalr aut virtualiter se tenēt ex parte pmissarū inferētiū ɔclusionez. Dixit aūt subm demr̄ationis eē genus:eo q gen⁹ qddā demōstrationis ɔsiderationi subm. ¶ Dubitat̄.qz nō vr Aris. fuisse sufficiēs in enumerādo ea q̄ ad demonstrationem ɔcurrūt. Nā pter dignitatis subz r passionē ɔcurrūt medium r pmisse.qre rc. ¶ Ad h cōiter respōdetur q p illa tria dedit Ar.intelligere alia q̄ tn̄ ad pdicta reducuntur. Qualr vo mediū ad aliqd̄ pdictoꝝ reducat̄ sunt diuersi modi loquēdi. Quidā dn̄t q ad dignitates reducitur:ppterea q dignitates sunt vl̄s cā efficiēs demr̄ationis:mediū cā pticularis:cā vo pticularis ad vl̄em reduci hz:sz h reductio in pposito nō ē ɔueniēs.hic.n. loquitur de descensu de genere in genus. Ex parte vo dignitatū non incōuenit diuersas scias eisdez vti dignitatib⁹. me⁹ vo pticl̄aria sunt diuersa.qr rc. ¶ Alij meli⁹ rn̄dēt q ipposito me⁹ ad subm r passionē reducit̄:sicut.n.diuerse sunt passiones r diuersa subta i diuersis sciētijs:sic ēt media debēt eē diusa. Ari.igit̄ noians extrema.s.passionē r sbm dedit itelligē me⁹ iter illa:eo q me⁹ claudit̄ iter extrema. Quidā vo arguūt ɔ̄ hūc modū rn̄dēdi q tc Ari. non debuit facē mētionē de subto:sz de sola passione:eo q passio dat itelligere sbm cū nō possit passio itelligi non itellecto subo:h arg⁹ nō est dignuz rn̄sione. Et ɔn̄r isti rn̄dēt.s.q Ari.h numerauit ea de qb⁹ opz pcognitionē habere.h āt solū tria sunt.s.subm:dignitas:r passio. ¶ Sz h rn̄sio ē pter itētionē Ari.vt pz paꝝ itelligēti:cū hic nō de pcognitionib⁹ agat̄:sz de descēsu demr̄atiōis actualr sciaz gn̄ando:qre rc.melior ē rn̄sio pcedēs:ex q̄ pz q nō opz de pmissis h dubitationē mouere cū pmisse non sint aliud subalr q̄z passio mediū r sbm.quare rc.

Ad demr̄ationez tria ɔcurrūt

E

Obtio.

Dilutio

Vid hic Egidiū c⁹ rn̄siones paulus adducit: r alios.

F

¶ Ex quibus quidē igit̄ demōstratio fit cōtingit eadē eē. Quorum autē genus alterū est:sicut arithmetice r geometrice:nō ē arithmeticā demr̄onē ɔuenire in magnitudinib⁹ accñā nisi magnitudies nūeri sint. Hoc āt queadmodū ɔtigit i qbusdā posteri⁹ dicet̄:sz arithmetica demr̄atio sp hz genus circa qd̄ fit demonstratio r alie silr. Quare aūt simplr necesse est idē eē genus aut sic si dz demōstratio descēdere.aliter aūt impossibile esse manifestū est. Ex eodē igitur genere necesse est vltima r media

A esse. Si nāq nō sunt per se: accidētia erunt.

T.ↄ.21. ¶ Primo exequitur propositū. Secūdo infert quedā correlaria ibi. Propter hoc nō est geometrice demonstrare. Intēdit igitur tres ↄclusiones. ¶ Prima. ex parte dignitatis non incōuenit demonstratorē descēdere. Pꝫ. qꝛ diuerse scie eisdē vtūtur dignitatib⁹. sic arismetrica ⁊ geometria. ¶ Scḋa ꝯ. Scie diuersoꝝ subiectoꝝ non descendunt demonstrādo accñtia vnius subi de subō alteri⁹ nisi illa subiecta sint aliquo mō idē. pꝫ. arismetrica. n. non demſrat accñtia de magnitudinib⁹ q̄ sunt ꝓpria suba geometrie: nisi forte sbm geo aliquo modo idē eēt cū subiecto arismetrice: vt magnitudines eēnt quidā numeri. q̄liter aūt ↄtingat subiectū vnius idē eē cū subiecto alteri⁹ posterius dicet. ¶ Tertia ꝯ. Scie diuersoꝝ subiectorū non descēdūt ex parte illoꝝ suboꝝ: sicut arismetrica sbm hꝫ ꝓpriū circa qḋ versat: silr ⁊ alie scie. Posset ista ꝯ limitari sicut p̄cedens. s. vbi sbm vnius non sit aliquo modo idē cū subiecto alterius. Ex his ↄ̄nibus Aꝛ. infert q si demonstrator descēdere dꝫ de scia in sciētiam opꝫ sbm vnius eē vel simplr̄ vel aliquo modo idē cū subiecto alterius. aliter aūt non ↄtingit: qḋ probat. qꝛ mediū ⁊ maior ⁊ minor extremitas q̄ appellātur vltima ex eodē genere eē debēt. nā si non eēnt ex eodē gñe tunc nō inuicē p se cōpararētur sed per accidēs: igitur ⁊c. ↄña ⁊ añs videtur per se nota. ¶ Notandū p̄ q licet diuerse scie eisdem dignitatibus vti possint illis tñ non in sua maxima cōitate vtūtur: sꝫ ad ꝓprios terminos restrigēdo. Sicut hoc principio. oē totū est maius sua parte: vtit geometra restringendo ad q̄ntita ē ↄtinuā. vꝫ. ois linea siue supficies ē maior sua parte. arithmetric⁹ aūt ad numeꝝ. vꝫ. ois nūerus est sua parte maior. Silr̄ hoc pn̄. si ab equalibus equalia demas remanētia sunt eq̄lia. vtit arithmetic⁹ ad nūꝫ restringēdo. Geometra ꝟo restringēdo ad ↄtinuā q̄ntitatem. Hoc totū videbit de mēte Ari. infra. ¶ Notādū 2°: vt ex textu colligit. q duplr̄ ↄtingit vnū genus subijcibile esse idē alteri gñi in qḋ stat descensus. vꝫ. simplr̄ ⁊ sm quid: simplr̄ si vnū sit per se inferius ad reliquū. sicut ysocheles ad triāgulū: ⁊ sic ↄſiter poterit demſrator descēdere p triāgulū hꝫ tres demōstrādo ysochelē hꝫ tres: sm qd: si vnū sit per accñs inferius ad alterū: sicut linea visualis ad lineā absolute: ⁊ numerus sonorus ad numeꝝ: sicut ēt magnitudo ↄsiderata vt diuisibilis est inferi⁹ ad numeꝝ vt inquit Linco. ꝓpterea dicit phs nisi magnitudines numeri sint. ⁊ in his poterit descendere demōstrator tanq̄ꝫ de scia subalternante in subalternatam.

Coꝛl'm

B

Eiusdeꝫ dignitatib⁹ diū se sciētie vtunt.

Unū genus subijcibile alteri 2°.

C

T.ↄ.21. ¶ Propter hoc ergo non est geometre monstrare q ↄ̄trioꝝ sit eadeꝫ disciplina: sꝫ neq duo cubi vnus cubus sint. neq scie alterius qḋ alterius sit. Sꝫ aut quecūq sic se hn̄t adinuicem ⁊ q sit alteꝝ sub altero vt pspectiua ad geometricam ⁊ consonātia ad arithmeticā. Neq autem si aliqd inest lineis non scḋꝫ qḋ linee sunt ⁊ non inq̄ꝫtū ex principijs proprijs sunt: vt si pulcherrima lineaꝝ sit recta: aut si ↄtrario se habeat circulari. Nō. n. est scḋm q propriū genus ipsorū ē: sed inquātū cōe quoddā est.

¶ Ex p̄dictis p̄ infertur q ad geometram non pertinet demonstrare q ↄ̄trioꝝ sit eadē disciplina: neq q duo nūi cubi ↄstituāt vnū cubū: neq alicuius scie est demōstrare illud qḋ ad aliaꝫ ptinet sciam nisi vna sub altera ↄtineat. Sicut pspectiua subalternatur geo ⁊ ↄsonātia. i. musica arismetrice subalternat. ¶ Infert 2°. q si aliquid insit linee non sm q linea neq ex p̄ncipijs ꝓprijs linee non ptinet ad geometrā illud p̄dicatū de linea demonstrare: ⁊ sicut non demonstrabit geometra q linea recta ē pulcherrima linearū: neq demonstrabit q linea recta sit cōtraria circulari: talia enim p̄dicata non insunt linee ex proprijs principijs alicuius generis a geometra considerātis: sed ratione cuiusdam generis alterius communis.

Una scientia nō demſrat ad aliaꝫ ptinēs.

D

¶ Notādū q ↄsiderare eadē esse sciam ↄ̄triorū non ad aliquam spālē sciam ptinet: sed ad sciam cōem qualis ē dialetica ⁊ metaphysica licet dyalectic⁹ hoc ꝓbabilr̄ ↄsideret. metaphysicus aūt magis per certitudinē. Cām autē huius qdam assignāt. qꝛ ↄ̄tria in eodē p̄dicamento reponūtur. ⁊ per hoc scia de vno ↄsiderās dꝫ de reliquo considerare. Sicut igitur numerū ⁊ ordinē p̄dicamētoꝝ solum dyalecticus ⁊ metaphysicus hn̄t ↄsiderare: sic etiaꝫ solū ad ipsos ↄsiderare pertinet q ↄ̄trioꝝ eadē est disciplina. Itē qꝛ opposita fieri hn̄t circa idē subm. ⁊ per ↄñs cū idē subiectū ↄ̄triorum ad vnā pertineat sciam: sequitur q ↄ̄triorum eadē est scia. quare solū logicus ⁊ metaphysic⁹ de tali ↄsideratione se intromittūt. valeāt iste rōnes quātum psūt. ¶ Notādū 2° q numerus cubus ē q resultat ex ductu eiusdē numeri in seipsuꝫ bis: sicut octo. qꝛ bis duo bis ↄstituūt octo. silr̄ vigintiseptē. qꝛ ter tria ter ↄstituūt vigintiseptē. ducēdo igitur vnū numerū cubū in aliū cubum fit tertius numerus cubus: qḋ pꝫ p̄. in his qui sunt eiusdē denoiationis. qꝛ octies octo faciunt. 64. ⁊ iste est numerus cub⁹: eius aūt radix inuenit ducēdo radicem vnius istoꝝ in radicē alterius: cū eni radix octonarij numeri sit duo: ducēdo duo in seipm: vt bis duo resultāt. 4. nūc aūt quater 4°r quater ↄstituūt. 64. 2° pꝫ in his q̄ sunt diuersarū denoiationū: nā octies. 27. ↄstituunt. 216. ⁊ iste est numerus cubus: cuius radix silr̄ inuenitur per ductū radicis vnius illoꝝ in radicē alteri⁹. nā bis tria ↄstituūt 6. ⁊ hec est radix numeri p̄dicti: qꝛ sexies sex sexies ↄstituunt. 216. talis igit ↄsideratio ad arithmetricū ptinet: q de proportionib⁹ numeroꝝ ↄsiderare hꝫ: non autem ad geometrā. ¶ Notādum 3° q perspectiua geometrie subalternatur: ꝓpterea q eius subꝫ sub subiecto geometrie cōtinetur: vtputa. linea visualis sub linea abso ⁊ ↄ̄nes suas probat per p̄ncipia aut cōclusiones geometrie. silr̄ musica arithmetrice subalternatur. qm̄ numerus sonorus qui est p̄ncipale subm musice sub vno numero absolute ↄtinetur: q est subm arithmetrice: ⁊ ↄ̄nes suas ex p̄ncipijs arithmetrice aut ↄclusionibus deducit. ¶ Nōn 4° q pulchritudo ⁊ ↄ̄trietas sunt accidētia quedā: que lineam trāscēdūt: nā multis alijs a linea cōpetere possunt. ⁊ per ↄñs hec accidentia non demōstrabit geometra de linea. ⁊ quidā dicunt q ad metaphysicuꝫ solum spectat probare pulchritudinē de linea recta per hoc mediūꝫ q ipsa est mensura distantie corporum: ⁊ qꝛ per eā ens mobile mēsuratur. s. motus corporum elemētariumq sꝫ probare lineam rectam eē circulari contrariam ad naturalem ⁊ metaphysicū pertinet. Metaphysicus enim arguet per hoc mediū. linee recte mediū non discrepat ab extremis. linee ꝟo circularis siue curue me⁹ discrepat ab extremis. igitur linee recte aliquo mō ↄ̄triatur circularis.

Nūs cubus qd sit

C

E

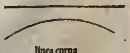
Perspectiua geometrie subalternat.

F

Accñs linee a diuersis ꝓbant.

¶ Naturalis ꝟo per hoc medium procedit. ille linee contrariantur: super qbus fiunt motus contrarij: linea recta. ⁊ linea curua sunt huius modi. igit ⁊c. Dñr tamen q demſratio metaphisici est propter qd ⁊ a priori. demonstratio ꝟo naturalis est a posteriori: eo q naturalis

linea recta

linea curua

A

prior est linea q̃z motus: hec tamē verba videntur aliq̃lr suspecta. q̃m iste diffõnes linee recte ɿ linee curue. s. me^m discrepare vel non discrepare ab extremis potius videntur diffõnes geometrice q̃z metaphysice. ɿ per ɔ̃ns non per illas diffõnes metaphysicus procedit ad probãduz lineam rectam eē contrariam circulari.

¶ Q̃ɿ demrõatio est sempiternorum.

T. c. 22

Manifestũ aũt est ɿ si sint ꝑpõnes vl̃e ex q̃bus est syll̃s: q̃ð neceē est ɿ cõclusionem esse ꝑpetuam huius demrõationis ɿ simpl̃r vt est dr̃e demrõationis. Non ergo est demrõatio corruptibilium. Nec scia simpl̃r: sed sic est sicut scdm̃ accidẽs. Quod aũt vl̃iter ipsius nõ est: sz aliq̃n ɿ sic. Cũ autẽ sit necesse est alteram: non vl̃em eē ꝑpositionem ɿ corruptibilẽ q̃dem q̃re ɿ conclõnez cum sit nõ vl̃em aũt q̃n hoc q̃dez erit. hoc aũt non erit ex q̃bus est. Quare non erit syllogizare vl̃r: sed q̃n nunc est.

¶ Oñdit demrõationẽ non eē ex corruptibilib⁹. ɿ ꝑ̃ fac̃ B. 2° remouet dubiũ. ibi. Eoꝝ aũt q̃ sepe fiũt. Item ꝑ ꝑpo^m ostẽdit. 2° idẽ probat de diffõne ibi. Sil̃r se hz ɿ in diffõne.

B

Cõcl̃o.

¶ Intẽdit q̃ ꝑ ɔ̃nem istã. Demrõatio ɿ scia non est ꝑ se de corruptibilib⁹: sz solũ ꝑ accñs: ꝑbat̃ sic. demrõonis hõ de qua nũc determinat̃: ɿ quã dr̃e possumus simpl̃r demonstrationẽ ꝑmisse sunt vl̃es ɿ ꝑpetue. ɿ ꝑ ɔ̃ns ɔ̃ est ꝑpetua. q̃re ɔ̃ erit incorruptibilis. ɿ sic demrõatio ɿ scia ꝑ se eēt solũ icorruptibiliũ. ꝑ̃ ɔ̃na tz ꝑ cõem regulã in logica q̃ si añs bone ɔ̃ñe fuerit nec̃ium ēt ɔ̃ ē nec̃ia. Añs ṽo phs relinq̃t notũ ex his q̃ prius dicta sunt: q̃ɿ. vz. ꝑmisse demrõationis sunt de oĩ. ɿ ꝑ ɔ̃ns sunt vl̃es ɿ ꝑpetue. ¶ 2° phs arguit ex opposito ɔ̃niscñ ɔ̃ demonstratiõis sit corruptibilis tũc non ē vl̃r ɿ de oĩ: sz est aliq̃n vera ɿ aliq̃n non: aut sic vera pro aliq̃ supp^{to} ɿ sic non. cũ aũt ita ɔ̃tingat neceē est alterã ꝑmissarũ non eē vl̃em siue non esse de oĩ. pz ɔ̃ña. ꝑ cõem regulã logice. ɿ ꝑ ɔ̃ns ɔ̃tingit alteram ꝑmissa ꝑ eē vl̃em alterã ṽo nõ: siue alterã eē verã ɿ alteram non: postquã ē corruptibilis: q̃re tũc non syllogiçabit̃ vl̃r. sicut in demrõatione req̃rit̃. sz ꝑticulariter tãtũ.

Text⁹ expo.

Illa ṽo l̃ra. q̃ autẽ ē vl̃r ɿc. est obscuri ɔ̃structus. iõ ɔ̃struẽ eã sic. Os aũt est vl̃r non ipsi⁹ est. i. ipsius ɔ̃nis corruptibilis non ē eē illud: q̃ð ē vl̃r ɿ de oĩ: sz aliq̃n ɿ sic. i. talis ɔ̃ corruptibilis ē aliq̃n vera ɿ aliq̃n nõ: vel fz aliq̃ð suppositũ vera ɿ fm aliq̃ð non.

C

Cũ aũt necesse sit alterã. s. ꝑmissarũ non eē vl̃em ɿ de oĩ ɿ eē de numero corruptibiliũ: quare ɿ ɔ̃nẽ supple neceē ē eē corruptibilẽ cũ non sit vl̃e. aut. i. certe. ɔ̃tiget supplevt hec ꝑmissarũ erit. s. vera: hec autẽ nõ erit ex q̃bus ꝑmissis est demonstratio siue syllogismus quare syllogiçabitur non vl̃r. sed quoniaz nunc. i. particulariter. ¶ Notãdum est q̃ ideo dicitur sciẽtiã non esse corruptibiliũ nisi per accidẽs quia sciẽtia ꝑprie sumpta de qua hic loquimur includit impossibilitatem aliter se habẽdi rerũ de quibus habetur scia: vt pz ꝑ diffinitionem scire supius positã. quare demõstratio ɿ sciẽtia ꝑprie sumpta ꝑ se erũt de vl̃ibus incorruptibilib⁹: q̃ɿ ṽo sub eis indiuidua corruptibilia ɔ̃tinent̃: ɿ q̃ðlz illoꝝ accidit suo vl̃i. Accidit. n. hoi q̃ sit sor. aut pl̃o. hoc est q̃ dũ de indiuiduis corruptibilib⁹ aliq̃ sciẽtifica noticia habet̃: dr̃ sciam de illis eē ꝑ accñs: sicut dũ ꝑ se hẽtur scia de hoie: q̃ est risibile: ꝑ accñs hẽri põt scia q̃ sor. sit risibilis q̃uis large sumpta. nũq̃d aũt singulare ꝑ se ɿ directe intelligat̃ ab itellectu aut ꝑ accñs ɿ idirecte nõ ad ꝑpo^m ꝑ-

Quare scia ñ sit corruptibiliũ.

tinet. sz ꝑ hoc vide q̃ dixi in 3° de aïa. ¶ Dubitat̃. q̃ɿ phs supius oñdit oẽm demrõationẽ esse ex necessarijs. frustra igitur ꝑbat̃ hic demrõationez nõ esse ex corruptibilibus: q̃m satis liquet corruptibilia nõ esse nec̃ia. Ad hoc varie sunt r̃nsiones.

D

Dubiũ

R° ꝑ°.

Prima q̃ dũ ꝑbaret̃ demrõationem esse ex necessarijs. ɿ ɔ̃ñr non eē ex põlibus aliter se hẽre illic habebatur itẽtio ad accidẽtia sepabilia: sicut albedo vel nigredo. hic aũt respectus hĩ ad indiuidua corruptibilia de q̃bus passiones accñtal̃r ꝑdicant̃.

R° 2°.

Scða r̃nsio est q̃ illic Aristo. habuit respectũ ad ꝑmissas oñdendo. s. ꝑmissas non esse põles aliter se hẽre. hic aũt ad ɔ̃nem tm̃ oñdendo ɔ̃nem non eē corruptibilẽ.

R° 3°

Tertia r̃nsio est minoris grauitatis q̃ɿ cum ꝑus dixit phs demrõationem non esse ex põlibus aliter se hẽre ly ex. dicit habitudinẽ cause efficiẽtis: ɿ hoc q̃ɿtum ad mediũ q̃ð est efficiens causa notitie ɔ̃nis. cum aũt hic dicat demrõatioez non eē ex corruptibilibus ly ex. dicit habitudinem cãe mãlis: ɿ hoc q̃ɿtum ad maiorẽ ɿ minorem extremitatez. que ɔ̃nẽ tãq̃ partes integrales ingrediũtur. Molestari possent iste responsiones sed nõ est cura. q̃ɿ mihi videt̃ q̃ nõ erat expediens hãc dubitationẽ mouere: neq̃ ex hoc argui potest aliq̃ supfluitas in textu: sic aũt dubitationẽ mouere ɿ sic r̃ndere nõ est: nisi velle multa ṽba dicere.

E

¶ Contra ɔ̃nẽ cõmuniter instat̃. q̃ɿ demrõatio ɿ scia est per se de vl̃ibus. talia ṽo sunt corruptibilia. ergo ɿc. maior pz: minor ꝑbat̃. sor. ɿ hõ sunt eiusdẽ gñis: sz sor. est corruptibilis: ergo hõ est corruptibilis. Añs pz pro vtraq̃ parte: ɔ̃ña ṽo tenet ꝑ id q̃ð habet̃. 10. metaphyce corruptibile ɿ incorruptibile differũt plus q̃z gñe.

Obo ꝑ°

T. c. 26

2°

¶ Scðo arguit̃ sic demrõatio particularis sicut infra habebitur scire facit passionẽ aliquã vl̃em de aliquo particulari: ɿ in ꝑhemio dicit q̃ demrõatur q̃ hic triãgulus qui est in semicirculo hz tres. quare de particularibus ɿ corruptibilib⁹ poterit eē demrõatio.

3°

¶ Tertio ṽo videt̃ veꝝ aliquã ɔ̃nem siue ꝑmissam esse ꝑpetuam: nam q̃libet talis est ꝑpositio aliqua que necessario aliq̃n desinit esse. q̃re ɿc.

Ad ꝑ^m.

¶ Ad ꝑmum r̃ndet̃ negãdo vl̃ia eē corruptibilia saltẽ: per se: l3 ɔ̃cedi possit q̃ sint per accñs corruptibilia. Sz hoc nõ obstat intẽtioni Aristo. qui vult q̃ de ꝑ se corruptibilib⁹ non sit ꝑ se scia neq̃ demrõatio.

F

¶ Ad ꝑbationez minoris dr̃ q̃ vt ꝑposito spectat dupl̃r accipit̃ genus. vno mõ ꝑ gñe ꝑ̃ritali de quo loquit̃ Porphyrius dicẽs. q̃ est ꝑ dr̃ias ɔ̃bibile ɿ q̃ dr̃ia generi aduenies ɔ̃stituit spẽm. 2° modo accipit̃ ꝑ subiecto trãsmutationis nãlis q̃ per formas nãles ad diuersas cõtrahit̃ spẽs. ɿ hoc est mã ꝑma: que cõiter genus nãle appellari solet. Cum igit̃ Aristo. loco allegato dicit. q̃ corruptibile ɿ incorruptibile dñt plusq̃z gñe itelligit de genere nãli nõ aũt de gñe ꝑ̃ritali: sor. n. ɿ deus diunt plusq̃z gñe nãli: q̃m sor. hz mãm: deus autez positus est imãlis. Simil̃r in ꝑposito indiuidua corruptibilia vel cõponuntur ex mã sicut idiuidua sb̃alia: vel in mã eē hñt: sicut idiuidua accñtium: ɿ forme sb̃ales: vl̃ia ṽo a mã abstrahunt̃ ɿ in mã nõ hñt eē nisi ꝑ accñs rõne idiuiduoꝝ.

Genus 2° acci°.

Ad 2^m

¶ Ad 2^m dr̃ q̃ Ari. hic loq̃tur de demrõatione simpl̃r: demrõatio vero ꝑticularis ꝑ quã acq̃rit̃ scia de singularib⁹ nõ est hõ: sed est fm q̃d demrõatio: singularia ēt inq̃ɿtum talia sunt nõ recipiũt sciam ɿ demrõationẽ: sz in eo q̃ sunt in vl̃ibus ɔ̃tẽta.

Ad 3^m.

¶ Ad 3^m ɔ̃cedit̃ argu^m ꝑbare veꝝ de ṽitate sermonis. Aristo. aũt appellat ɔ̃nem aut ꝑmissam eē ꝑpetuam q̃n sigtum eius adeq̃tum fuerit ꝑpetuũ: sicut ēt ꝑpositionem aliquã nec̃iam vel impossibilẽ dicimus ratione sui adeq̃ti significati. sic enim sepe solemus signum accipere pro significato sicut cõmuniter dicimus ꝑdicatum alicuius ꝑpõnis esse de q̃ditate subiecti. idest significatuz ꝑdicati esse de q̃ditate subiecti. q̃re ɿc.

¶ Sil̃r autẽ se hẽt ɿ de diffinitione quoniaz est

A quidē aut demr̄ationis p̄ncipiuʒ diffinitio: aut demonstratio positione differēs: idest aut cōclusio q̄dam demonstrationis.

℞ Intēdit ʒnem istā. Diffō non est de reb⁹ corruptibilib⁹ sicut ēt demr̄atio. Probat qꝛ diffō aut est p̄n^m demr̄ationis: aut ʒ ipsius: aut est tota demr̄atio ab ipsa differens positione: cū igit demr̄atio non sit de reb⁹ corruptibilib⁹: sed ppetuis tā quo ad p̄missas q̄ʒ quo ad ʒnem: vt pʒ ex premissis: sequr diffōnem non eē de reb⁹ corruptibilib⁹ ꝛ sʒ ppetuis. q̄re ꝛc. ℞ Notādum p̄ ꝙ eiusdē rei diuerse p̄nt assignari diffōnes sumpte a diuersis causis. Cāe vō iter se ordinē hn̄t. vna.n. cā alteri necītatem iponit. ꝛ ab vna sumit ratio alteri⁹ talē.n. oʒ alic⁹ effect⁹ eē mām: q̄leʒ requirit forma: talē ēt oʒ eē formā qualē agēs iducit. agēs enim p̄ncipale agit sibi sil'e. finis ēt necītat cām efficiētē: nā oē agēs agit pp aliquē finē. ꝛ p ɔñs agit fm exigētiā sui finis. Sicut igit vna cā alicui⁹ rei est altera cā nālr̄ prior: ꝛ eidē necītatem iponit sic diffō data p cām p̄orem poterit eē demr̄ationis p̄n^m siue mediū ad demr̄andū diffinitionē eiusdē rei datā p cām posteriorē. v̄bi grā. de ira solet cōiter assignari duplex diffō. p̄ma ira est accēsio sanguinis in corde. ꝛ hec dat p cām mālem. qꝛ cor est mā sine sbm ipsi⁹ ire. Scd̄a ira est appetit⁹ vindicte in ʒriuʒ ꝛ hec assignat p cām ipsi⁹ finalē. Scd̄a igit diffō cū sit per cām nālr̄ p̄oiē assignata: erit p̄n^m siue mediū demr̄atiōis ad demr̄andū aliā diffōnem: que p cām posteriorem assignatur. Prima v̄o diffō simul cū diffinito ɔstituit ppōnē que erit ɔcl'o demr̄ationis. Si v̄o ambe diffōnes simul cum diffinito iūgant. sicut hic. ira est accēsio sanguis in corde ppter appetitū vindicte in ʒrium: talis ppositio in se aggregās diffinitū ꝛ vtrāqʒ diffōnem v̄tualr̄ est tota demonstratio: qꝛ in se aggregat mediū demr̄ationis: maiorem ꝛ minorē extremitatē: sicut pʒ: sic arguēdo: oīs appetitus vindicte in ʒrium est accēsio sanguinis circa cor. sʒ ira est hꝫ. igit ꝛc. Sed illa ppositio pōne differt a demr̄atione: eo qꝛ partes eius nō sic ordināturr in figura ꝛ modo sicut partes demr̄ationis. ꝛ p hoc pʒ intell'e v̄borum Aristo. Ex qbus infert cum demr̄atio sit solū de ppetuis etiam incorruptibilibus ꝙ silr̄ diffō est de incorruptibilibus: siue sit demr̄ationis p̄n^m siue concl'o: siue v̄tualr̄ tota demr̄atio sicut dcm̄ fuit p̄us. ℞ Notādum 2° ꝙ de singularibus corruptibilibus nō est p se diffinitio sicut neqʒ demr̄atio: cuius ratio est. qꝛ partes diffōnis sunt forie fm ph̄m. 7. metaphīce. ꝛ 2. physi: quare itell'o tādiu diffinit q̄ʒdiu repit formā. Hoc aūt nō fit nisi in specie aut gñe: in indiuiduo aūt fm ꝙ hꝫ non repit formā: eo ꝙ singulare dicit mām: vt pʒ p ph̄m p̄ celi: qui dicit celū dicit formaʒ ꝛ qui dicit hoc celū dicit mām. q̄re singulariū non erit p se diffinitio: sed solū per accñs p q̄ʒto diffinitio speciei accidentalr̄ competit indiuiduis suis.

℞ Eorū aūt que sepe fiūt demr̄ationes sūt ꝛ sciētie vt lune defectus manifestū ē quidē: q̄m̄ fm ꝙ huiusmodi sunt sp sunt. Inq̄ʒtum autē nō semp scd̄m partem sunt: sicut autem defectus similiter est in alijs.

℞ Posset aliqs dubitare qꝛ de his q̄ sepe sunt sʒ non semp hētur scia ꝛ demr̄atio: sic de eclypsi lune ꝛ p ɔñs nō semper demr̄atio est de reb⁹ incorruptibilib⁹. Rn̄det ph̄s ꝙ taliū que sepe fiūt est demr̄atio: non inq̄ʒtū sepe ꝛ ɔtingēter fiūt: sed inq̄ʒtum semp sunt. inq̄ʒtū v̄o ipsa non sunt sp sunt pticularia: ꝛ sicut dīʒ de eclypsi: de alijs sic dici debʒ. ℞ Notāduʒ ꝙ lʒ pticularia multa sub aliq̄ spē ɔtēta sint corruptibilia. spēs tñ que est oibus illis cōis: est ppetua ꝛ incorruptibilis. Cuʒ igit hētur scia vel demr̄atio de aliqua spē hn̄te indiuidua corruptibilia: de istis idiuiduis hētur scia rōne sue spēi: sʒ p accñs ꝛ q̄re de ipsis nō hēbit scia ppe in pticulari: sʒ solū hēbit in vniuersali: ꝛ sic hēbitur de re q̄ semp hʒ eē. ℞ Preterea multe sunt passiones a qbus ppe ꝑueniūt opōnes nō semp sʒ sepe: sicut a risibilitate nō semp sʒ frequēter ꝑuenit act⁹ ridēdi sicut etiā ab eclypsabilitate lune non semp sʒ sepe ꝑuenit actus eclypsandi. p̄dicte igit passiones semp in subiectꝭ pprijs hn̄t esse: ꝛ ppter hoc de ipsis formari possunt ppōnes necessarie aptitudinē denotātes. sicut ista luna est eclipsabilis ꝛ sic de alijs. De talibus igit passionibus habet ppa scia ꝛ demr̄atio fm ꝙ in subiectis suis semp hn̄t eē: ꝛ non fm ꝙ ab eis actū ꝑueniūt opōnes. habet etiaʒ p ppositiōes aptitudinē denotātes: ꝛ ꝛ h̄ est qd̄ Ar. itēdebat in textu.

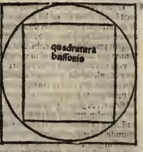
℞ Qꝛ demr̄atio ē ex pprijs ꝛ nō ex cōibus.

Quoniā aūt manifestū ē ꝙ vnū q̄dqʒ demr̄are non ē: sʒ aut ex vnoquoqʒ principiorum erit id quod demonstratur sit scd̄m quod est: illud non ē omnino scire: hoc q̄dē si ex veris ꝛ indemōstrabilibus monstret ꝛ imediatis. Est eniʒ sic monstrare sicut brisso thetragonismum. i. q̄drangulatum. fm conclusionē.n. demōstrantur rationes huiusmodi fm ꝙ ꝛ alteri inē. vñ ꝛ in alijs conueniunt he rationes non proximis. Nō itaqʒ fm ꝙ illud ē scit sʒ fm accidēs. Non.n. conuenit demonstratio ꝛ in aliud genus. vnūquodqʒ autē fm accidēs ē cum scd̄m illud non cognoscimus scd̄m ꝙ ē ex pricipijs illius inq̄ʒtum illud ē: vt duobus rectis equales hīe cui inē p se: ꝙ dictū ē ex p̄ncipijs suis. Quar̄ si p se ꝛ illud inē cui inē necē ē medium in eadē proximitate esse.

℞ Probat demr̄ationem non solū esse ex cōmunibus p̄ncipijs: ꝛ p̄mo facit hoc. scd̄o ad euidētiam p̄dictoꝝ ostēdit que sint p̄ncipia cōmunia ꝛ que sint ppria: ibi. Difficile aūt est ꝛc. Item p̄mo ondit ppositū. scd̄o q̄ʒdam ifert conclōneʒ ex dictis. ibi. Si aūt hoc est manifestū ꝛc. Prima diuiditur in duas. p̄mo facit qd̄ dictuʒ est. scd̄o excludit q̄ʒdam dubitationem ibi. Si v̄o non. sed sicut armonica ꝛc. ℞ Primo igit intēdit ʒnem istam. Demonstratio siue scia non est solum ex veris indemonstrabilibus ꝛ imediatis que p̄ncipia cōmunia appellantur. Probat sic. nam q̄libet indifferenter demonstrat ex quolibet: sʒ vnūq̄dqʒ ex pprijs p̄ncipijs demonstrat. p̄ncipia v̄o communia non sunt hꝫ. igit ꝛc. tenet consequētia cum minori. maior sic probatur. cuiuslibet demonstrationis passio que demonstrat inest subiecto proprio fm ꝙ ipm: vt in precedētibus ondsum est. quare demr̄ari debet p p̄ncipiū ꝛ cām propriam: fm quā cognoscit ipsam eideʒ inēē fm ꝙ tale. sed illud est p̄n^m eius proprium: igit ꝛc. Et subdit ph̄s: ꝙ sic demōstrare per p̄ncipia cōmunia tm̄ est eo modo procedere quo processit brisso in demōstrando q̄dratum esse eq̄le circulo. processit enim per q̄dam cōe p̄n^m: qd̄ alteri inest a circulo ꝛ quadrato: vnde sue rationes alijs conueniūt ꝛ non circulo ꝛ quadrato tāq̄ʒ proximis ꝛ imediatis. Ex hoc vlterius infertur ꝙ sciens per talia principia cōmunia: sicut brisso procedebat nō scit fm ꝙ ipsum: sed solum per accidens quod pʒ. primo qꝛ talia

Margin notes: Concl'o. Corruptibiliū non est diffō. — Quare de corruptibilib⁹ non sit diffō. B — Corrl'm — C — Meta. t.c.42. Physi. t.c.92. — De indiuiduis scia habet per accñs. — D — T.c.23 — E — T.c.24 — F — Concl'o

A pcessus trāsit de gñe in aliud genꝰ:qꝛ non ꝯuenit demō strationi. 2° qꝛ vnūqḋq3 dꝛ ſm accñs ſciri:qñ non cogſci mus passione ſm illud cui ineſt ex ꝑncipiis ꝓpriis illius inq̃ntum eſt illud:ſicut hẽre tres angulos eq̃les duobus rectis ineſt ei p ſe:cui ieſt ex ꝑncipiis ꝓpriis ipſius.q̃re cō cludit:qꝫ ſi paſſio q̄ demrat ei ineſt p ſe cui ineſt:neċe eſt mediū p qḋ eidē demrat ineē eidē eē ꝓximū.⁊ ꝯ̄ñs ꝑnᵐ ꝓpriū ipſiꝰ. ¶ Notādum ſ̄m vt colligit ex textu qꝫ ſcire p principia cōia ⁊ indemrabilia tm̄ nō eſt vere ſcire eo qꝫ veritas rei q̄ dꝫ ſciri p intell'm non eſt niſi adeq̃tio intelle ctus ad illā rē.q̃re intell's nō erit verus niſi res ſit vera. tūc aūt res eſt pfecte vera ſi ſit res cāta q̄ſi adeq̃tur ſuis principiis:ſicut veruz autem dicit i qḋ fuerit ex ꝓpria materia ⁊ ꝓpria forma eāta.mō nulla res principiis com munibus adequat ſꝫ ꝓpriis:q̃re tūc intell's erit ꝓprie ve rus ⁊ ꝓprie ſciēs q̄ſi hēbit notitiā rei per ꝓpria eius ꝑnᵒ.

¶ Notādū 2° qꝫ briſſo hac rōne moue bat ad demrandū circuli q̃draturā: vbicūq3 ē dat maius ⁊ minꝰ eodez ibi eſt dare eq̃le.

B Sed eſt dare quadratū dato circulo minus.⁊ eſt dare q̃dratū maius eo dem.igit eſt dare ſibi eq̃le.maioꝛ re linquitur pro ma nifeſta minorē ipſe ꝓbabat deſcribē/ do vnū circulū.⁊ intra eiꝰ circūferētiam deſcribebat q̃/ dratū ſm eius angulos tāgens circūferētiā circuli.ſed extra circulū aliud deſcribebat quadratū ſꝫ eius latera tāgens exteriꝰ circūferētiā circuli eiuſdē:tūc primū q̃dra tum eſt minꝰ illo circulo:qꝛ ad intra ipm ꝯtinet.2ᵐ autez maius eo qꝫ circulū ꝯtinet.q̃re ⁊c̄. Hec aūt rō nō erat de/ mrativa:eo qꝫ non p ꝓpria circulo ⁊ q̃drato ꝓcedebat:ſꝫ p q̄dam cōia trāſcēdētia nām ipſoꝝ.ſ.p maiꝰ minꝰ ⁊ eq̃le que in aliis figuris ⁊ ꝯtinuis inueniūtur:īmo ⁊ in mūis principalr repiunt.

Deᵐ ꝑ. ¶ Dubitat.qꝛ ſupius dū diffiniretur demratio phs oſdit demrationē eē ex ꝑncipiis ꝓpriis: quare vꝫ ſupfluū iteꝝ repetere demrationez eē ex ꝓpriis

C

2ᵐ. vel nō eē ex cōibꝰ. ¶ 2° dubitat.qꝛ vꝫ qꝫ ꝑnᵃ cōia nō faciāt ſcire p accñs:vt phs hic dicit qꝫ ꝑnᵃ cōia p ſe ꝯcurrunt ad demrationē:ſicut dignitates ⁊ alia hꝫ.vt i pꝰhēꝰ dcm̄ fuit ⁊ p ꝯ̄ñs faciūt ſcire p ſe. ¶ Cōfirmat.qꝛ pncipia ꝓpa hñt depēdentiā ex cōibus. Si ḡ cōia facerēt p accñs ſcire: a fortioꝛi ⁊ ꝓpria facerēt ſcire p accñs:q̄ non faciūt ſcire ni

3ᵐ. ſi vtute illoꝝ. ¶ 3° dubitat.qꝛ vbi trāſeat de aliqua ſpē in genus aliqḋ cōius:vt trāſcendēdo de hoīe in ſbām aūt corpus:non dꝫ fieri trāſitus de gñe in aliud genꝰ.vt pꝫ. igit a ſili lꝫ fieret aliq̄ demratio p cōia nō ꝓpterea dici dꝫ demratoꝛ trāſcēdere de gñe in aliud genꝰ:cuiꝰ oppoᵐ dꝛ in textu.

Solᵘ ꝑ. ¶ Ad pꝛimū dꝛ qꝫ Ariſt.ſupius implicite ⁊ bre ui ſmone oſdit demrationē eē ex ꝓpriis.hic aūt nō prin cipalr intēdit eā eē ex ꝓpriis:ſꝫ ex eo qꝫ eſt ex ꝓpriis iſert qꝫ non ſit ex cōibus tm̄:⁊ illud declarat magis explicite ⁊ ꝓlixioꝛi ſmone q̄ꝫ ſupius dū inferebat ipſam eē ex pro

Ad 2ᵐ. priis. ¶ Ad 2ᵐ dꝛ cōiter qꝫ ſicut inferius accidit ſupioꝛi ſuo ſic qḋlꝫ ꝓpriū accidit ſuo ꝑnᵒ cōi. Cūz igit ſcia habea tur per ꝓpria:vt per ꝓprias cās ⁊ ꝓprias paſſiones:ſeq̄t qꝫ pꝛincipia cōia faciāt ſcire p accñs.vel ſic.qꝛ ꝑnᵒ cōi acci dit qꝫ magis dꝫ ħ intelligere q̄ꝫ illud ſi nō p aliqḋ pro/ prium determinet.accidet ē qꝫ magis huic q̄ꝫ illi appli/ cet quare faciat ſcire p accñs:p iſtas rōnes non mouent

D rōnes in oppoᵐ. ¶ Alia eſt rñſio melioꝛ qꝫ dupl'r accipi

R.2° tur p accñs. Uno modo vt opponit ei qḋ eſt per ſe. Alio modo vt opponit ei qḋ eſt ſm ipm.in ꝓpoſito igit accipi tur p accñs.2° modo eo qꝫ pꝛincipia cōia tm̄ non faciūt ſci re ſm qꝫ ipm. Ex p hoc pꝫ rñſio ad obiectiones:neq3 ta/ men intēdit phs negare abſolute demrationē eē ex cō/ bus:ſꝫ voluit ipſam non eē ex illis tm̄:aut ex illis forma liter ſꝫ vtualr ꝯcurrere ſimul ꝯcurrētibus ꝑncipiis pro priis formalr.quare ⁊c̄.

Per accidēs capit duᵒ.

Ad 3ᵐ. ¶ Ad 3ᵐ dꝛ qꝫ aliqd eē aliud ge/ nus ab alio duobꝰ modis intelligi pōt. Uno mō ſimplici ter qualr ſia aliud genꝰ a linea diceremꝰ. Alio modo ſꝫ qd.ſic aial aliud genꝰ ab hoīe ſm qd dici pōt:non qꝛ hō non ſit aial:ſꝫ qꝛ aial alteri ab hoīe idētificat. Ad ꝓpoᵐ igit ꝑnᵐ cōe eſt aliud genus a ꝓpria paſſione non ſimpl'r ſꝫ ſm qd:eo qꝫ aliis q̄ genꝰ paſſiōis trāſcendūt attribuit.

R.2°. Aliter ē dici poteſt qꝫ ꝑnᵐ cōe non ideo appellat extranei ſiue aliud genus:qꝛ his q̄ demrant non ꝯueniat:ſꝫ quia non minus in aliud genus trāſire poteſt q̄ꝫ in datū genꝰ demrationis ⁊ ꝓpter hoc diceret demratoꝛ trāſire de ge nere in extraneum genus.quare ⁊c̄.

E

¶ Si vo nō ſed ſicut armonica p arithmeticā. hmōi aūt demrant qdem ſilr.ſed differūt.ip/ ſum.n.qꝛ alteriꝰ eſt ſcie. Subm.n.genus alte rum eſt:ſed pp qd ſupioꝛis eſt cuius per ſe paſ ſiones ſunt. Quare ex his manifeſtuz eſt qꝫ nō ſit demrare vnūqḋq3 ſimpl'r.ſed ſcḋm qꝫ ⁊ p/ priis vniuſcuiuſq3 principiis eſt. Sed horuz principia habent cōmune.

¶ Poſſet aliqs dicere qꝫ in demratione mediū ⁊ extrema non ſemp ſunt ſibi ꝓxima:ſic cū aliq̄ ſcia ſubalternata aſ/ ſumit mediū ſcie ſubalternātis:ſicut muſica ſe hꝫ reſpe/ ctu arithmetice:iō rñdēt qꝫ ē iſte ſcie ſilr in ſuis demra tionibꝰ ꝓcedūt qꝛ.ſ.ꝓpriis vtūt pꝛincipiis:⁊ mediū ⁊ ex trema ſunt ſibi ꝓxima:ſꝫ in ħ dāt.nā ſcire qꝛ eſt ſcie ſub alternate:q̄ eſt altera a ſubalternāte:eo qꝫ genꝰ ſbm ipſiꝰ eſt alterū a ſubꝫo alteriꝰ:ſꝫ ſcire pp qd eſt ſcie ſupioꝛis cu ius ſunt p ſe paſſiones. Deinde ꝯcludit intētum dicens qꝫ maximū eſt ex his q̄ non ꝯtingit vnūqḋq3 ſimpl'r ex vno quoq3 demrare:ſꝫ ex ꝓpriis vniuſcuiuſq3 ꝑncipiis demra tiones hñt.ꝑncipia tm̄ ſpālium ſciaꝝ hñt aliqd eis cōmu ne videlꝫ ꝑnᵃ cōia. ¶ Notādum pro intellectu textꝰ qꝫ lꝫ ſcia ſubalternata a ſupioꝛi ſcia accipiat pꝛincipia ſua. iſta tamen eidem ꝓpria dicūtur. Ubi gꝛa.pſpectiuus geome tre ⁊ nāli ſubordinat.conſiderat aūt pſpectiuus:duz res aliqua videt:qꝫ dextra ps rei viſe in dextram ptem ocu li diametralr impꝛimit ſilitudinem ſuā:⁊ ſiniſtra in ſini/ ſtram. In hoc aūt terminis vtit nālibus ⁊ terminis geo metricis. Impꝛſſio.n.viſi.i.impꝛſſio ſilitudinis:dextrum ⁊ ſiniſtrum ſunt termini nāles:dyametralr aūt eſt terminꝰ geometricus:ꝑdictam igitur ꝓpōnem pſpectiuus ꝑ ſup/ ponit tāq̄ꝫ vnum ꝑnᵐ ipſis ꝓpꝛium:qꝛ neq3 illud ꝑnᵐ eſt ꝓpꝛium geometrie:cuz de viſione ⁊ ſilitudine rei viſe nō ſe intromittat:neq3 eſt ꝓpꝛium naturāli:cum de impꝛſſio/ ne vt eſt diametraliter facta non ſe habeat intromittere. eſt igitur ꝓpꝛiuz perſpectiui ſm qꝫ vtriq3 ſubalternatur. de ꝑdicto igit pꝛincipio perſpectiuus ſolum dicit quia ⁊ non ꝓpter quid:cum ipm demonſtrare non poſſit:vel ſaltem de ꝑnᵒ ꝓbante ipm:ſed de ea parte que ad natura lem pertinet naturalis dicet ꝓpter quid:vt puta:qꝫ viſi/ bile ſuam ſpēm multiplicet vſq3 ad oculum. ⁊ ſimiliter partes eius dextra ⁊ ſiniſtra:qꝫ autem hic linea concur/ rat que diameter appellatur geometra dicet propter quid. probabit ergo lineam iſtam eſſe dyametralem

Etiā ſub/alternans dicit pp qd ſub/alternata.qꝛ.

F

A

q2 duos cāt angulos eq̄les:ſʒ pſpectiuꝰ nō ſic nude accipit pbationē:ſʒ eā applicat mā̃e uāli.vʒ.ſiliud : rei i ſe trātico ad oculū p modū linee in oculo duos āgulos cāt eq̄lea.ꝛ B pſupponet pſpectiuꝰ dicēs ſoluʒ q2.de eo de q̄ geometra dic̄ pp qd ad modū exp̄ſſūdē dicat̄ d̄ muſico reᵘarithmetrici.pbabit.n.vnā vocē eē duplā ad aliā3.q2 bus ꝯtinet cā:ſʒ āt pbatio ſūdat̄ ſup vna ꝓpōne arithmetrice.vʒ.ois nūs bis aliū ꝯtinēs ē duplꝰ ad illū.℄ Nota tñ hic q̄ nō de oi ꝓpōne de q̄ ſcia ſubalt̄nata dic̄ q2.ſubalternās dic̄ pp qd:imo aliqñ vtraq̄ dic̄ q2.ſic i p̄ñti exēplo ꝯtingit.hec.n.ꝓpō nūs aliū nūm bis ꝯtinēs ē duplus ad illū.nō arithmetrice pbat̄.ſʒ ibi pſupponit̄ vt pʒ.

℄ Si aūt h̄ manifeſtū ē qꝺ nō ē vniuſcuiuſq̄ ꝓpa p̄ncipia demr̄are.erūt.n.illa oium p̄ncipia ꝛ ſcia illoꝝ ꝓpa oībꝰ. Et nāq̄ ſciuit magis itelligēs ex ſupioribꝰcāis. Ex p̄oribꝰ.n.nouit cuʒ non ex cātis ſciat cās. Quare ſi magis ſciuit ꝛ marie ꝛ ſcia illa erit magis ꝛ marie. Sʒ demōſtratio nō ꝯuenit i aliud genꝰ.ſʒ niſi ſicut demñ eſt geometrice in mechanicas vel machinatiuas aut ſpeclatiuas: ꝛ arith.i armonicas.

B

Conclo

℄ Infert ꝯnē ex dict̄ dicēs. Si verū eſt q̄ demr̄ationes in ſingulis ſciētijs ex cōibꝰ nō ꝓcedūt:ꝛ q̄ pticulariū ſciaꝝ p̄nᵃ hñt aliqꝺ cōe qꝺ eſt eis p̄us:vt nūc eſt demñ ſeq̄t̄ q̄ nō eſt vniuſcuiuſq̄ ſcie ꝓpa p̄nᵃ demr̄are. pbat̄ ſic.illa p̄nᵃ p q̄ pticularia p̄nᵃ ꝓbant̄:ſūt oibꝰ cōia:ſcia ꝯo pticlaris p cōia nō ꝓcedit.igit̄ ꝛc̄. ℄ Preterea.ſcia q̄ p̄nᵃ cōia ꝯſiīat ſic̄ metaphica eſt illis oibꝰ p̄ncipijs ꝓpa:nlla ꝯo ſcia vtit̄ ꝓprijs p̄ncipijs alteriꝰ.igit̄ ꝛc̄. Ex B ph̄s iſert q̄ ille qui ſcit p hꝰ p̄nᵃ cōia i ſcia ſupiori.ſ. metaphica ē magi ſciēs q̄ʒ alij artifices.pʒ.q2 nouit cāta ex ſupioribꝰ cāis:tc̄.n.ſcit aliqs ex p̄oribꝰ mō qñ ex cātis ſciat cāsiſʒ eʒ.qñ ex cāis ſciat cāta.q̄re ꝯcludit̄ q̄ ſi ex magi cāis aliqs nouit ille ē magis ſciēs.ꝛ ſi ex maxᵉ cāis ipſe erit maxᵉ ſciēs.ꝛ p ꝯñs eiꝰ ſcia erit maxᵉ ſcia:tal' aūt ſupple ē metaphica q̄ p̄ncipia cōia ꝯſiderat:vt pʒ.q̄re ꝛc̄. ℄ Vltiate ph̄s vnā ꝯnē repetit ſupiꝰ poſitā dicēs:q̄ demr̄atio nō trāſit de gn̄e in genꝰ:niſi forte mō ſupiꝰ dicto.ſic̄ geometricꝰ trāſit i ſcias mecanicas ꝛ pſpectiuā:ꝛ arithmetrica trāſit i muſicam. ℄ Nōtᵃ q̄ geometria d̄r trāſire i artes mecanicas ꝛ machinatiuas q̄les ſūt ars edificādi:ars faciēdi machinas ſeu bōbardas ꝛ ꝯſiliaꝛo q̄ i exequēdo finē:q̄nē p̄dicte artes itēdūt mō p̄tico pꝰibꝰ vtūt̄ ꝓpōnibꝰ geometrie deſcēdit ēt geometria i pſpectiuā:q̄ i texꝰ ab Ari.d̄r ſpeculatiua:q2 de viſiōe ꝛ lineā viſuali ptractat:viſio aūt ſepe ſit mediāte ſpeclo arithmetrica ēt i muſicā deſcēdit q̄ ab Ari.armonica appellat̄:eo q̄ de armonia ſiue vocū ꝯſonātia determinat.reliq̄ vide in q̄ōne.

Corrim

C

ꝛ

℄ De p̄ncipijs cōmunibus ꝛ proprijs demōſtrationis.

Cō.24.

Difficile.n.ē noſce ſi ſciuit aut nō difficile ē noſſe ſi ex ꝓprijs vniuſcuiuſq̄ p̄ncipijs ſcimꝰ aut nō qꝺ vere eſt ſcire. Opinamur aūt ſi habeamꝰ ex q̄ligbus veris ſyllm ꝛ p̄mis ſcire.ſed hoc nō eſt:ſʒ prima opʒ eſſe p̄mis.

℄ Determiat de p̄ncipijs cōibus ꝛ ꝓprijs:ꝛ p̄ oñdit neceſſitatē ſue determinationis. Scꝺo exeq̄tur.ibi. Dico āt principia.ꝛc̄. ℄ Primo intēdit ꝯnē iſtā3.difficile eſt nos cog̃ſcere an v̄e ſciamꝰ.pbat̄.nihil ꝯe ſcit̄ niſi ex ꝓprijs ipſiꝰ p̄ncipijs:ſʒ difficile eſt cog̃ſcere q̄ ſint hꝰ p̄nᵃ ꝓpria.

Conclo

igit̄ ꝛc̄.ſʒ ꝯſiare vtraq̄ pe añtis videt̄ nota. Ex B infert̄ q̄ falſo opinant̄ ſe pfecte ſcire illi q̄ ſciūt ex q̄buſdā veris ꝛ indemr̄abilibꝰ ſed nō ꝓprijs.o3.n.ad vere ꝛ pfecte ſcire q̄ p̄nᵃ p que ſcimꝰ ſint ꝓxima p̄mis. ℄ Notādū q̄ p̄ncipia ꝓpria eē ꝓxima p̄mis duplr̄ intelligi poteſt. Uno modo q2 ſint imediata ꝯñi que p̄mo demr̄at̄. Alio modo quia ſint principia particularia ſed proxima.ſñ cōibus que prima appellantur.

D

℄ Dico aūt p̄ncipia in vnoquoq̄ genere illa q̄ cū ſint nō ꝯtingit demr̄are. Quicq̄d igit̄ ſignificēt p̄ma ꝛ q̄ ex his ſunt accipiēdū eſt. Quod aūt ſint p̄ncipia neceſſe eſt accipe. Alia ꝯo demōſtrare vt quid vnitas aut q̄d rectuʒ ꝛ quid triāgulus. Eſt aūt vnitatē accipe ꝛ magnitudinem.altera ꝯo demonſtrare.

℄ Exeq̄tur determinādo de p̄ncipijs cōibus ꝛ ꝓprijs:ꝛ p̄ facit hoc.2ᵒ oñdit q̄lr ad hꝰ p̄ncipia ſe habeāt ſcie demōſtratiue ibi non ꝯtingit aūt ſimul affirmare ꝛc̄. Prima in duas diuidit̄:q2 p̄ p̄mittit deſcriptionē principioꝝ.2ᵒ diſtinguit principia adiuicē.ibi. Sūt aūt q̄bꝰ vtuntur ꝛc̄. Primo igit̄ dicit.ea dico eē in vnoquoq̄ gn̄e principia q̄ cū vera ſint nō ꝯtingit ipſa demr̄are. Ad declarationē vltime pticule ſubdit q̄ in demr̄ationibꝰ ſupponit̄ q̄d principia ſignificēt ꝛ ea q̄ ex eis ſequūtur.ſ.p̄ncipiata:ſʒ dint q2 principia o3 pſupponere eē.alia ꝯo q̄ ſequūtur o3 demōſtrare. ꝯbi gr̄a.o3 pſupponere q̄d ſit vnitas.q̄ eſt tāq̄ p̄nᵐ in arithmetrica:ꝛ q̄d rectū ꝛ q̄d triāgulus q̄ ſūt tāq̄ paſſiones geometrie.o3 ēt pſupponere vnitatē eē ꝛ magnitudinē eē in demr̄ationibꝰ arithmetricis ꝛ geometricis:cū in iſtis ſciētijs ſint tāq̄ pricipia. Alia ꝯo.ſ.paſſiones vt rectū angulū ſiue triāgulū eq̄latexꝝ op3 demr̄are. ℄ Circa deſcriptionē illā dubitat̄.p̄ q2 ſeq̄tur q̄ ꝓpōnes vere ꝯtingētes eēnt principia alicuiꝰ ſcie.ꝯñs eſt falſum vt pʒ:ſʒ ꝯña pbat̄.q2 cū tales ꝓpōnes v̄e ſint non ꝯtingit eis demr̄ari cū de ꝯtingētibꝰ ꝛ corruptibilibꝰ nō ſit ſcia vt ex p̄cedētibus pʒ.q̄re ꝛc̄. ℄ Forte d̄i q̄ in p̄dicta deſcriptione addi o3 q̄ vera ꝛ neccia ſint.ꝛ p hoc tollit̄ difficultas argumēti. Hec r̄ſio nō obſtat:q2 data aliq̄ ꝓpōne neccia q̄ nō ſit p ſe ſʒ p accñs:illa non eſt p̄nᵐ demr̄ationis.ꝛ tñ eſt vera neccia quā demr̄are non ꝯtingit.igit̄ ꝛc̄. ℄ Scꝺo q̄dam ſunt p̄nᵃ que ſunt demr̄abilia.igit̄ ꝛc̄. Aſſumptū pʒ de iſto p̄nᵒ geometrie.a pūcto ad pūctū rectā lineā ducere ꝯtingit.qꝺ tñ.6.phy.d̄mr̄at̄.q̄re ꝛc̄. ℄ Tertio dubitat̄ q2 videt̄ velle ph̄s:q̄ de pricipijs ſiue dignitatibus o3 q̄d nois hēre p̄cognitionē cū dicit.q̄cq̄d igit̄ prima ſignificēt ꝛc̄. Hoc aūt non videt̄ ſentire in p̄hemio cū.n.n̄ūaret p̄cognitiones q̄d nois:de p̄cognitionibꝰ q̄d nois ſubiecti ꝛ paſſionis ſolū mētionē fecit.nō aūt dignitatis. ℄ Quarto dubitat̄.q2 incōueniēter videt̄ ponere exēpla cū dicit.o3 accipe q̄d ſignificet vnitas:ꝛ o3 accipe vnitatē ꝛ magnitudinē eē.cū.n.de p̄ncipijs ſcie cōplexis dēret extra ponere oñdendo q̄ de ipſis o3 pſupponē q̄d ſignt ꝛ ipſa eē vera exēplificat de incōplexis q̄bus nō cōpetit veritas neq̄ falſitas:ꝛ de q̄bus nō erat locutꝰ in deſcriptione p̄dicta.q̄re ꝛc̄. ℄ Ad hoc r̄ndet̄ q̄ deſcriptio p̄dicta ſic ſuppleri o3:principia ſunt que cū vera ſint ꝛ p ſe demr̄ationi ꝑtinētia ꝓpter eoꝝ manifeſtā veritatē ſunt indemr̄abilia:vel ſimplr̄ vel in ea ſcia in qua principalr̄ conſiderātur. Et hic reſtringo diffinitū ad pricipia complexa ſignātia ſic eē vel ſic non eē. Iſta particula:cum ſint vera.ponit̄ ab Ariſto.ad differētiam oppoſitoꝝ principiorum:que lʒ indemonſtrabilia ſint principia tamē dici non debēt.ꝓpter ea que ſunt falſa. Iſta vero particula.indemōſtrabilia.ponitur ab eo ad differētiam ꝯnum

T.p.26

Princi/pioꝝ nō ē demō/ſtratio.

E

Obijcit̄

2ᵒ obij.

3ᵒ obij.

F

4ᵒ obij.

Re.

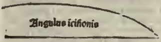
A que in scia demrant. addit aut illa pticula per se demonstrationi princētia. ¶ Propter argumētū pm̄ ꝛ ꝯfirmationem ipsius. Addit ēt ista 2°. vel in ea scia ꝛc. pp 3m argumētum. Lꝫ.n. hoc pn̄m. de pūcto ad pūctū rectā lineā ducere ꝯtingit: in nālī phia demōstret. hoc tn̄ in geometria nō ꝯtingit. Quidā tn̄ supplēt sic. vel simplr vel in ea scia in qua sunt pn̄°: sed mihi videt ꝙ eēt petitio pncipij: qꝛ i diffōne eiusdē poneret forma: ꝛ oino idē: qre meli° est dicere vt pus. Ex his igit pꝫ. rn̄sio ad duo dubia p°. ¶ Ad 3m ꝯcedit ꝙ de pncipijs dꝫ pcognitio qd nois hui. ¶ Ad rōnē in oppo™ patuit rn̄sio in qōne 3°. ¶ Alr dici potest ꝙ cū Arist. dicit qd igit significēt p°: per pma nō itellexit pn̄° cōplexa ſꝫ subta pma sciaꝝ que pn̄ incōplexa dici debēt. De his aut pcognosci dꝫ qꝛ est ꝛ qd est vt pꝫ in pheмio. Huic expōni ꝯsonāt exēpla q̄ postea subdit cū dicit vt qd vnitas ꝛc. ꝛ paulo post. Est aut vnitatē ꝛ magnitudinē accipe. Hāc ēt expōnē approbat Al. alaman° volēs ꝙ vtraqꝫ expō textui ꝯuenienter possit adaptari. ¶ Et si diceret ꝙ expō hec nō corrn̄det descriptioni pus posite de pncipijs cōplexis. Preterea dicit pma ꝛ q̄ sunt ex his .i. pncipiata q̄ ex pncipijs sequūtur. ex solo āt cōplexo di aliud seq. qre ꝛc. ¶ Posset dici fm hāc expōnē: ꝙ illa descriptio tā de cōplexis q̄ꝫ de icōplexis pncipijs data fuit ꝛ ꝯnr vide qlr dꝫ limitari. Diceret 2° ꝙ p que sūt ex his intelligit passiones q̄ est suis subiectis hn̄t eē. qre mihil obstāt rōes: lꝫ vtraqꝫ expō ꝯuēiēt teneri possꝫ: mihi tn̄ magi placet pma. Et p hoc pꝫ rn̄sio ad vltimū du™ ꝯtenēdo 2m expōnem. sed tenēdo pmā diceret ꝙ per illa incōplexa q̄ Ari. noiat intelligere dedit cōplexa pncipia que de ipsis formari possunt. de subiectis enim pmis sciarum maxime principia per se nota formantur. sicut de vnitate formari potest hoc principium. vnitas est pncipiū numeri. et de magnitudine ꝙ ipsa est diuisibilis in infinitum. ꝛ sic de multis alijs. quare ꝛc.

Ad argumēta. — *Ad 3m.* — *Alber. magn°. Camilli solo.* — *Ad 4m.*

¶ Sūt aūt qbus vtimur in demrātiuis sciētijs alia qdē ppria vniuscuiusqꝫ scie alia vo cōia. Cōmunia.n. scdm analogiā. qn̄ vtile est q̄ꝫtū cūqꝫ in eo ꝙ sub scia est gn̄e. Propria pncipia quidē vt lineaꝫ eē huiusmodi ꝛ rectū. Cōmunia aūt vt eq̄lia ab eq̄libus si auferas ꝙ eq̄lia reliqua sunt. Sufficiens aūt est vnūqḋqꝫ istorꝫ. qn̄ in genere est. Idem.n. faciet ꝛ si nō de oībus accipiat: sed in magnitudibus solum: arithmeticus aūt in numeris.

¶ Nūc ponit diffōnem pncipioꝝ. ꝛ p pn̄° ppria a cōibus distinguit. 2° vo dr̄iam oñdit inter pn̄° ppria ꝛ cōia. ꝛ ponit diffōnē pncipioꝝ pprioꝝ ibi. Non est aūt suppō neqꝫ petitio. Prima diuidit in duas. qꝛ pmo pmittit diuisionē pncipioꝝ. ꝛ exēplificat de mēbris ipsius. 2° oñdit sub quo mēbro ꝯtinētur subiecta sciaꝝ ibi. Sūt aūt ppria ꝛc. Dicit igit p°: ꝙ pncipioꝝ qbus vtimur in demrātiuis scientijs q̄dā sūt alicui scie ppria. q̄dā vo cōia. Et qꝛ possꝫ aliquis dicere ꝙ scie nō vtūtur cōibus pncipijs: vt in precedenti pre dem̄ fuit: ideo subdit ꝙ cōia accipiūtur in scientijs fm quandā analogiā siue pportionē ad illas scias: qꝛ vtile est hꝫ pn̄ in scia aliq̄ accipe q̄ꝫtum ptinet ad genus subm qḋ sub illa ꝯtinet. Principia ppria sunt sicut lineam eē hꝫ. i. aliqd tale diffinitiue. vt puta lineam esse q̄titatem ꝯtinuā que solū hꝫ lōgitudinē: ꝛ lineā eē rectā vel curuā. Cōmunia vo sicut si ab eq̄libus eq̄lia demas remanētia sunt eq̄lia: ꝛ alia hꝫ. Unūqḋqꝫ tn̄ istoꝝ pncipioꝝ cōium sufficiēter accipit in determinata scia: si accipiatur q̄ꝫtum ptinet ad gen° fbm illius scie. Hoc.n. pn̄m si ab eq̄lib° eq̄lia auferas ꝛc. tn̄ faciet in geometria si ꝯtbatur ad magnitudinē sic si absolute acciperetur: hꝫ mō. si ab eq̄libus magnitudibus eq̄les magnitudines demas ꝛc. Arithmetrico ēt sufficiet ꝙ restrigat ad nūos hoc mō. si ab eq̄libus nūis eq̄les nūos auferas ꝛc. Cōtrahunt ḡ vt qdam expositores dn̄t pn̄° cōia: ꝛ determinant per subiecta pticulariū sciaꝝ: sicut mā per actionē agētis disponitur ꝛ determinat ad certā formā pp̄ter dispōnes in ipsa ab agēte pductas: q̄ꝫuis in hoc sit dissilitudo qꝛ mā ingredit ꝯpōnem nālem. sed pn̄ cōia nō formalr demrātionem ingrediūtur. sed hꝫ vltimū est falsum in pposito. Hoc enim pn̄m. si ab eq̄libus eq̄lia auferas. ad magnitudines vel nūos limitatū p̄mas igredit geometricas aut arithmetricas demrātiones: vt pꝫ: qre ꝛc. ¶ Circa dcā cōiter dubitat est dictis phi p poꝝ. Dicit.n. ꝙ ad demrandū ꝙ anguli incisionū sūt eq̄les assumit hꝫ pn̄m. si ab eq̄lib° eq̄lia

Principia sunt duplicia. — *D* — *Pn̄° formalr ingredit demrātionem.* — *Du™ p™.*

auferas ꝛc. Sꝫ nō limitat ad angulos incisionū. qꝛ sic esset petitio pncipij: psupponēdo ꝙ intēdis pbare. neqꝫ limitat ad alios āgulos. qꝛ sic nō eēt ad ad ppositū. qre dꝫ vt vlr assumat: ꝛ sic vi phs sibi ꝯdicere hic ꝛ loco allegato. ¶ 2° dubitat: qꝛ hoc pn̄m ꝯctū. si ab eq̄lib° magnitudinib° eq̄les magnitudines demas ꝛc. quo vtit geometra pbat per hꝫ vlr sumptū si ab eq̄lib° eq̄lia demas ꝛc. Sꝫ ad nullū aliū spectat illud pbare q̄ꝫ ad geometrā: vt pꝫ. qre geometra illud principiū vlr assumit. Idez argumētum fit ab arithmetricū dū assumit tale principiū ad numeros limitatū. ¶ Ad pmū rn̄det cōiter ꝙ talia pncipia cōia a sciētijs pticularib° nō assumūtur vlius subto suo: ſꝫ eque vel minus vlr. vlius tn̄ assumi debēt q̄ꝫ ꝯ. Sicut pꝫ sic arguēdo. Si ab eq̄libus magnitudinib° eq̄les magnitudies demas reliq̄ue magnitudies sunt eq̄les. ſꝫ anguli incisionū sunt magnitudines q̄dam. ḡ ꝛc. vbi pꝫ ꝙ illud pn̄m assumit eque vlr cū magnitudie q̄ est fbm geometrie. vlius tn̄ q̄ꝫ anguli incisionū de qb° fit demrātio. Posset ēt assumi min° vlr q̄ꝫ fbm: sicut hic. si ab eq̄libus lineis eq̄les lineas demas ꝛc. Hec rn̄sio veritatē hꝫ: vbi in talib° sciētijs fiat demrātio pticularis. vbi aūt fiat demōstratio vlis nō videt veritatē hēre: qꝛ talis ex ꝯuertibilibus fieri dꝫ. Quare mihi videt dōm: ꝙ q̄ꝫuis tale pn̄m ad angulos incisionū restringeret: nō pp hoc eēt petitio pncipij. ꝛ ꝯnr diceret: ꝙ Arist. loco allegato magis est locut° disputatiue q̄ꝫ determinatiue. ¶ Ad 2m dn̄t moderni. ꝙ ad metaphysicū spectat demrāre hoc pn̄m absolute: si ab eq̄libus ꝛc. Idem dicūt de illo. oē totū est mai° sua pte. ꝛ ꝯnr ꝙ ex eisdē fundamētis: qbus istud pn̄m cōe demrātur absolute sumptū: demrātur ꝛ pn̄m ad certū genus ꝯctū. sicut hoc. ois magnitudo est sua pte maior. qa vt ingt phs p prioꝝ. vna est potestas syllōꝝ posse plura concludere. Sed salua istoꝝ reuerentia: mihi apparet ꝙ leuiter enūciēt. qn̄ lꝫ iste cōes animi cōceptiones. oē totum est maius sua parte. si ab eq̄libus eq̄lia auferas ꝛc. vt cōmuniter dicit roborari aliq̄lr possint per pn̄° communissima. sunt tn̄ ita manifesta: ꝙ neqꝫ a metaphysico neqꝫ ab alio artifice pprie demrāntur. ꝛ per ꝯn̄s. neqꝫ ex isto pncipio vlr sumpto pprie demonstrari debet principium contractum ad magnitudinem vel ad numeros. lꝫ probatio quedam dici possit. ꝛ per hoc patet respōsio ad formam argumenti.

E — *Du™ 2m.* — *Solo pmi. Hec est pauli in hꝫ loco.* — *Contra paulū.* — *F* — *R° pha.* — *Ad 2m.* — *R° pau.* — *Contra paulū.*

¶ Sūt aūt ppa qdē ꝛ que accipiūtur eē circa q̄ scia speculat que sunt p se. vt arithmetica vnitates. geometria autē signa ꝛ lineas. Hec eniꝫ

A recipiũt eẽ ⁊ hoc eẽ. Horuȝ aũt passiones p se quid gdẽ significet vnaq̃q; accipiunt. vt arithmetica quidẽ quid par aut impar aut quadrangulus aut cubus: geometria ꝟo quid rationabile aut reflecti aut curuare. Quod aũt sint demonstrãt p q̃dam cõmunia ⁊ ex his q̃ demonstrantur ⁊ astrologia similr.

¶ Pars ista in alias partes diuidit̃ que successiue videbũtur. Primo dicit ꝙ ꝓpria sciaꝝ subiecta q̃ eẽ p̃supponuntur: ⁊ circa q̃ scie speculãtur: accñtia q̃ eiusdẽ subiectis p se isunt: sunt ⁊ p̃n° ꝓpria. ꝟbi grã. sic vnitates q̃ ab arithmetica p̃supponũtur: ⁊ pũcta ⁊ linee q̃ supponũt a geometria. hec. n. nõ solũ supponũtur eẽ sȝ et supponit̃ quid sunt. Passiones aũt hoꝝ subiectoꝝ q̃ sibi p se insunt: q̃lȝ scia supponit gd significẽt. sic arithmetrica p̃suppõit gd sit par aut ipar: aut nũs q̃drãgulus aut nũs cubus. geo° aũt p̃suppõit gd sit irrõnale ⁊ gd sit reflecti aut recuruare. ꝙ aũt tales passiones sint p̃dicte scie demr̃ant p cõia: ⁊ ex his q p cõia demr̃ant̃. ⁊ sic dcm̃ est de arithmetrica ⁊ geometria sic silr dicat̃ de astronomia. ¶ Notãduȝ: vt cõiter dĩ: ꝙ sbm alicui⁹ scie ẽ duplex. s. ꝓpinquũ ⁊ remotum. Exẽplũ p̃mi. sic nũs est sbm arithmetrice: ⁊ magnitudo sbm geometrie. Exẽplũ scdi: sic vnitas sbm arithmetrice dici põt: ⁊ pũct⁹ siue linea sbm geometrie. Hec autẽ subiecta remota dñr: q: sunt p̃n° subioꝝ ꝓpinq̃ꝝ: qm̃ vnitas est p̃n° nũi. ⁊ pũctus siue linea p̃n° magnitudis. Ar. igit̃ de subis remotꝫ solũ exẽplificauit. qm̃ ipsa magꝭ p̃n° ꝓpria dici debẽt q̃ȝ subiecta ꝓpinq̃: tã q̃ȝ ea q̃ a ꝓpinquis subis ineẽ p̃supponũtur. cũ hoc tñ ꝯcedere hẽm⁹ ẽt ꝓpinqua subiecta p̃n° ꝓpria appellari. de talibuȝ ĝ scie supponunt ꝙ sint ⁊ p̃supponũt eẽ hoc. i. gd sint. Quidã ẽt b ad dũt ꝙ aliud est eẽ sbm scie: ⁊ aliud est eẽ sbm in scia. naȝ triãgulus est sbm in scia geometrie: nõ tñ est sbm geometrie. Sed b dcm̃ nõ puto magni põderis: lȝ. n. triãgulus nõ sit sbm p̃m geometrie: sbm tñ ipsi⁹ absolute dici p̃t: qm̃ p̃ncipalr sue subijcit̃ ꝯsiderationi. ¶ Notãdũ 2° ꝙ par ⁊ impar. nũs q̃dratus ⁊ nũs cub⁹ sunt passiones q̃ per se ab arithmetrico ꝯsiderant̃ impꝓꝑe tñ accipiẽdo q̃dratum ⁊ cubũ. hec. n. ꝓꝑe in ꝯtinuis inueniũtur. in nũis ãt trãsumptiue vt alias dcm̃ fuit. Rõnale ꝟo ⁊ reflexũ sunt passiones magnitudis q̃ a geometra ꝯsiderant̃. magnitudines. n. rõnales dñr q̃ sunt adinicẽ ꝯmẽsurabiles. irrõnales ꝟo q̃ sunt incõmẽsurabiles. sic dyameter ⁊ costa eiusdẽ q̃drati. ¶ Dubitat̃ q: dicit p̃hs: ꝙ hꝫ passiones demonstrant̃ p cõia. ⁊ p ꝯñs ex cõibus p̃ncipijs demr̃atio ꝓcedit: cui⁹ oppo° supius dcm̃ fuit. ¶ Scdo dubitat̃ ꝯtra p̃dicta. nã linea est spẽs q̃dam magnitudinis. quare p̃n° ipsius dici non dȝ. cuius oppo° nunc dictum fuit. ¶ Ad p̃mũ pȝ r̃nsio in q̃one. 3o°. vbi ꝯcessum est de mẽte Aristo. p̃n° cõia ad demr̃ationem ꝯcurrere: sȝ non solũ illa. ¶ Ad 2m dici põt: ꝙ lȝ linea sit spẽs magnitudis: q: tñ ab alijs speciebus presupponit̃. s. supficie ⁊ corpore: hinc est ꝙ rõnabiliter principium dici debet: punctus tñ magis est principium appellandum.

Margin: B · Subȝ ẽ duplex. · Paulus ve. b p̃ notãdo · C · Obtiõ. p̃ma. · Scda. · Ad p̃m. · Ad 2m.

¶ Ois. n. demonstratiua sciẽtia circa tria est ⁊ q̃cunq; eẽ ponuntur. Hec autẽ sunt gña cuius p se passionum speculatiua est: ⁊ q̃cunq; communes dicuntur dignitates ex quibus primis demonstrant. ⁊ tertium passiones quarũ gdẽ significet vnaq̃q; accipiat.

Margin: T. c. 25.

¶ Ad ꝯfirmationem p̃dictoꝝ Arist. repetit illud qd̃ in ꝓhemio dcm̃ fuit. vȝ. ꝙ ois demr̃atiua scia circa tria versatur q̃ ponũtur circa p̃cognita: quoꝝ vnũ est sbm cui⁹ per se passionũ est ista scia speculatiua. 2m est p̃n° q̃ dignitates dñr ex qb⁹ tãq̃ȝ ex p̃mis demr̃ationes fiũt. 3m aũt ẽ passiones: quaꝝ gd vnaqueq; significet scia demr̃atiua p̃supponit. ¶ Quidã hic dubitãt. q̃re ari. hic non fecit mentionem de cõibus cõceptionibus quasi Aristoteles velit ꝙ cões animi ꝯceptiones nõ sunt dignitates appellãde. sȝ hoc non puto veꝝ. vt videbit̃ in parte sequenti.

¶ Quasdã aũt scias nihil ꝓhibet ⁊ q̃dã coꝝ despicere vt genus nõ supponere eẽ si sit manifestũ: qm̃ est. Non. n. silr manifestũ est ꝙ numerus sit ⁊ ꝙ calidũ ⁊ frigidũ sit: ⁊ passiones nõ recipe ẽ quid significẽt si sint manifeste. Sicut neq; cõia non recipe quid significẽt vt equalia ab equalib⁹ demere. qm̃ notum ẽ. Sȝ nihil minus tria hec sunt neccia: circa qd̃ demonstratũ est ⁊ qui demonstrant̃ ⁊ ex quibus.

Margin: T. c. 26.

¶ Dicit ꝙ nõ obstãtibus p̃dictis nõ est incõueniẽs q̃dam eoꝝ eẽ ita manifesta oino vt scie ꝯsiderãteȝ ipsa despiciãt ipsa supponere. q: s. nõ curãt exp̃ssam facere mẽtionem aut q: vt exponit linco. neq; in libris p̃scribere curãt: meq; in p̃ncipijs docẽdo discipulũ p̃docere ⁊ hec expõ i idẽ venit. Si. n. sbm sit oio manifestũ quo ad eẽ ipsi⁹ nõ opȝ supponere ipm eẽ: exp̃ssam faciẽdo mẽtionẽ. Nõ. n. oia sunt silr p se nota: sicut nũs: ⁊ calidũ ⁊ fri. lȝ sint p se nota non tñ silr ⁊ eq̃lr. Et q̃daȝ sunt passiones quaꝝ sigtio sic est p se nota vt scie non curẽt exp̃sse p̃supponere gd significent. Sicut ẽt de gbusdã p̃ncipijs cõibus nõ curãt q̃le est hoc si ab eq̃libus eq̃lia demas remanẽtia sunt eq̃lia. Nihilominus hec tria p̃dicta in oi demr̃atione nãlr sũt. s. sbm circa qd̃ demr̃ationes fiũt: passiones que demr̃antur: ⁊ dignitates ex qb⁹ demr̃ant̃. ¶ Notãdum p̃ circa illud exẽplũ. non. n. silr ⁊c̃. Exponũt gdã ꝙ cal'm ⁊ fri. sint notiora q̃ȝ nũs: q: calidum ⁊ fri. imediate sensu exteriori nobis fiũt nota: nũs aũt solo intuitu aut sensu interiori nobis fit notus: cũ hoc tñ scie ꝯsiderãtes p̃dicta despiciunt de ipsis facere exp̃ssam mẽtionẽ. s. supponẽdo ipsa esse. Alij dicũt fuisse intẽtionem Arist. ꝙ scia nãlis q̃ cõsiderat calidum ⁊ fri. despicit ipsa supponere: sed arithmetrica que nũm ꝯsiderat: qui est per se not⁹: minus tñ q̃ȝ calidum ⁊ fri. non despicit supponere ipm eẽ. p̃mã expõneȝ puto meliorẽ. ¶ Notandum 2° ꝙ duplex est nũs. s. formalis ⁊ mãlis. Nũs mãlis est idem realiter ꝙ res: nũate: sicut duo hoies vel duo equi. ⁊ iste est p se not⁹ cũ sit sensibile per se: eo ꝙ est sensibile cõe: vt patet 2° de aia minus tñ est notus: q̃ȝ calidum ⁊ fri. cum sint sensibilia ꝓpria sensus exterioris. Sẽsibilia aũt ꝓpria notiora esse debent q̃ȝ cõia ceteris paribus: q: ipsa cognoscũtur a sensu per se p̃mo: sed sensibilia cõia per se non p̃mo: ⁊ circa sensibilia ꝓpria non ꝯtingit sensum errare vt habet̃ loco allegato. Nũs ꝟo formalis est forma q̃dam ex vnitatibuȝ indiuidualibus resultãs: ⁊ talis non est per se notus sed per intell'm inuestigat̃ Aristoteles ergo hic loq̃tur de numero mãli: cum ꝯcedit ꝙ est per se notũ ꝙ est nũs ⁊ non de nũo formali. Sicut ẽt duplex est nũs: sic ẽt duplex est vnitas: q̃dam idem est ꝙ entitas: sicut etiam vnum ⁊ ens conuertũtur: ⁊ sicut per se notum est ens esse: sic per se notum est vnitatem esse: ⁊ sicut metaphysicus despicit supponere ꝙ ens sit: sic ẽt despicit supponere entitatem esse. Alia est vnitas que est p̃n° nũi formalis: que cõmuniter vnitas mathematica appellatur. ⁊ hec non est passio: sȝ subm remotũ arithmetrice: qd̃ gdem non est per se notũ sed cognoscit̃ discursu intell's. Quidam cõmuniter hic

Margin: C · Paulus vene. · F · Nũs ẽ duplex. · T. c. 64. · 2° de aia · T. c. 64. · Vnitas est 2°. · Dubiũ.

A dubitāt.nā si aliq̄ scie despiciāt supponere sua subta eē: ⁊ q̄dā nō:seq̄r q̄ ille q̄ nō dspiciāt demōstrabūt sua subta esse.qd̄ vr̄ falsuȝ ⁊ ꝯ mentē Cōmētatoris.1.phy.cū dicit: q̄ impoīe est aliquā sciam vl'em aut particularē demr̄a re subm suū eē:siue p signū:siue p demr̄ationem simplr̄. Itē pmo phy.vult q̄ phs nālis pbare possit pncipia sui subiecti eē.s.mām ⁊ formā.sed subm suū eē pbari.nō po test.s.corp⁹ nāle.Preterea.q̄libet pbatio ē p aliqd̄ noti⁹. nihil aūt in aliq̄ scia est noti⁹ subo eiusdē scie.quare ⁊c̄.

Solu. Ad hoc dubiū r̄ndet negādo ꝯsiam pmā.lȝ eni q̄dā nō despiciāt subta sua:h nō est q2 demōstrēt:sȝ q2 ipa eē sup ponūt expressaȝ faciēdo mētionē. Et si dicat: q̄ Arist.p de aia pbauit aiam eē vt pȝ in opionib⁹ antiquoꝝ. Ideȝ ēt vr̄ fecisse auicēna in.6.nāliū ⁊ tñ aia est subm illi⁹ scie.

Rndetur q̄ ista pbatio nō erat simplr̄ ex nā illius sci entie:sȝ erat ꝫm qd:⁊ quo ad hoiem negātē istā eē. sic ēt scia pncipia sua nec a priori nec a posteriori simplr̄ pbare pōt.pbare tñ pōt isti aut illi q ipsa negaret. Notandū vltimo:q̄ illa vltima particula.nihilomin⁹ hec tria ⁊c̄.a qbusdam sic exponit:q̄ hec tria lȝ aliquādo despiciant: nālr̄ tñ sunt in qualibet scia psupponenda.Linco.vō ex ponit q̄ hec tria opȝ semp eē in aia adiscētis.⁊ cū eget il lis in demr̄ando:opȝ vti illis ac si eēnt pscripta ⁊ ordina ta.Albertus vō exponit q̄ natura demonstrationis hec tria reqrit ⁊c̄.Iste expositiones nō contradicunt.

Nō est aūt suppositio neq̄ petitio qd̄ necesse est per seipsum scilicet dignitas ⁊ videri neces se ē. Non est enim ad exterius rationem: sed ad eaȝ que ē in anima.qm̄ nec syllogism⁹:Sp enim est instare ad exterius rationeȝ.sed ad in terius rationem non semper.

Primo ostidit dr̄iaȝ iter dignitatē ⁊ suppōnem ⁊ petitio nē.Scdo distinguit pncipia ꝓpria ibi.Que igit̄ demr̄a bilia.Tertio excludit quēdā errorē ibi.Spēa igit̄ ⁊c̄.In tēdit igit̄ p ꝯnē istā.Dignitas quā necesse est eē p se verā ⁊ eē p se notā non est suppositio neq̄ petitio.Probat̄ sic. suppō ⁊ petitio exteriori rōe pbari ⁊ ꝯfirmari pn̄t:digni tas vō nō.sȝ sola rōne q̄ ē in aia iteri⁹ fit nota.igit̄ ⁊c̄.Te net ꝯsia cū maiori.Minor vō pbat̄.p q2 nō adducit̄ syll's ad pbādū dignitates.2° q2 ꝯ dignitatē nō ꝯtingit vē nec apparēter istare:sȝ ꝯ ea q̄ exteriori rōne pbant̄ sp instare ꝯtingit.nō aūt sp ꝯ ea q̄ sola iteriori rōne fiunt nota.qua re ⁊c̄. Notādū pmo q̄ ēt alie ꝓpōnes q̄ communissime dignitates sunt p se vere:⁊ p se note dici pn̄t.sicut hec ꝓ positio.De pūcto ad pūctū rectā lineā ducere ꝯtingit est p se nota in geometria.Uerūtñ maxime dignitates inter alia pncipia p q̄ndam excellētiā dr̄r per se vere ⁊ p se no te.alia.n.pncipia quoquo mō p ipsas notificant̄.Dr̄r, āt p se vere:qm̄ sicut ens vt ens nullā hȝ cām incōplexam: sic q̄ oē ens sit vel nō sit nullā hȝ cām ꝯplexā sue ṽitatis Dr̄r ēt p se note.qm̄ sicut ens est obm primū intellectus quo nihil pōt itellectui eē noti⁹:sic nullū ꝯplexū p̄t digni tatib⁹ eē magis notū.pserti q2 nullū est c⁹ assensus sit vl' eē possit firmior aut eque firm⁹ sicut assensus dignitatū. Inter dignitates tñ est ordo:q2 prior est affirmatiua digni tas q̄ negatiua:vt alias dem̄ fuit. Nōn^m 2°:q̄ p rōneȝ exteriorē phs i ꝓposito itelligit quācūq̄ argumētationē siue mētalis fuerit siue vocalis aut scripta Per rōnē aūt iteriorē itelligit lucē lumē vl' lumiatiōnē itellect⁹ agētis. p quā dignitates nob̄ inotescūt:nulla ꝯcurrēte argumen tatiōe.Sȝ suppōnes aliq̄ indigēt argumētatiōe p sui de claratiōe:q2 note fiunt p rōnē exteriorē. ⁊ pp hoc accidit q̄ ad suppōnes instātie fiūr aut fieri pn̄t.ꝯtra dignitates vero non instatur:quoniam eis dissentire non contingit que solo lumine intellectus agētis nobis manifestant̄.

Quecūq̄ igit̄ demr̄abilia accipit esse ipse nō demōstrās.Hec vero si pbabilia accipiat discē ti supponunt̄ nō simplr̄ suppō:sed ad illū ter minū.Si vero neq̄ vni⁹ opiniōis. ⁊ contrarie eē accipiat idē petit.⁊ i h differūt suppō ⁊ qō. Est eniȝ qd̄ in contrariū dicentis opinionis.

Primo distinguit suppōnem petitionē ⁊ qōnē. 2° sepat diffōnē a suppōne ibi.Termi igit̄ nō sūt suppōnes.Prio dic̄ q̄ cū aliqs accipiat siue pmittat aliq̄ dm̄rabilē ꝓpō nē:vtat̄ tñ ea nō dmōstrās tāq̄ illa sit idem̄rabilis:si ipa apparuerit vera adiscēti:dicet̄ suppō.nō qdē simplr̄:sed ad illū discipulū tm̄.Si vō adiscēs neq̄ fuerit vni⁹ opio nis:neq̄ ꝯrie cū dem̄ratore:sic vt vel dubitet vtrāq̄ ptē vel de neutra pte ꝯsideret tūc dr̄ petitio.sed si discipulus contrariam habuerit opinionem dicitur questio.

Differūt suppō petitio ⁊ q̄stio.

Aut q̄ si aliquis dem̄rabile cū sit accipiat vt vtatur non dem̄rans suppositio est.

Hec modica particula a qbusdā sic introducit̄:q̄ large accipiēdo suppōnē.ois illa ꝓpositio dicat̄ suppositio:q̄ cū sit dem̄rabilis:accipitur tñ a dem̄ratore nō demōstrā te ipsam:siue fuerit pbabilis adiscēti siue nō. ⁊ iō Arist. locut⁹ est disiūctiue dicens.Aut qdē:q̄si diceret aut alio mō accipit̄ suppō ⁊c̄.Ab alijs āt sic itroducit̄:q̄ lȝ sup positio:petitio:⁊ qd̄ ab inuicē differāt.in hoc tñ cōueni unt:q̄ q̄libet illaꝝ est dem̄rabilis:sed accipitur a dem̄ra tore:nō tñ ipsaȝ demōstrāte. Notādū p 1 vt colligit̄ in textu q̄ quedā est suppō simplr̄:⁊ q̄dam ꝫm qd.Suppō simplr̄:vt Linco.exponit:est ꝓpositio absolute indemō strabilis: q̄ tñ non cuilibet adiscēti est necessaria.⁊ hoc mō cōes animi ꝯceptiōes dicerent̄ simplr̄ suppōnes: vt si ab eq̄lib⁹ eq̄lia auferas ⁊c̄. Ponit̄ aūt ista particula q̄ tñ ⁊c̄.ad dr̄iaȝ dignitatis stricte sūpte Suppō vō ꝫm qd est illa de qua phs loquit̄ in textu.⁊ iō phs subdit illam nō esse simplr̄ suppōnē:sed quo ad adiscētē tm̄. Notā dū 2°:q̄ ꝓpōnē istā q̄ ꝫm quid est suppositio esse dem̄ra bilē dupliciter intelligi potest.Uno mō in scia superiori ad eā in qua est suppō.qualiter aliquā ꝯnem geometrie suppōnē esse dicimus in perspectiua.⁊ hoc mō exponit Linco.Arist.intellexisse.Alio mō q̄ sit demōstrabilis si ue in eadē siue in alia sciētia.⁊ hoc modo possem⁹ etiam itelligere textū Aristo. multe enim sunt ꝯnes in aliq̄ pte scientie demonstrate quibus vtimur pro suppōnibus in alia parte eiusdem scientie:vt patet intuenti.

Suppō ē dup'.

Termini ergo non sunt suppōnes. nihil.n. eē aut non dicūt:sed in ꝓpōnib⁹ suppositiōes. Terminis autē non soluȝ intelligere oportet. hoc aūt nō est supponere nisi ⁊ audire suppō nē aliquis dicat:sȝ quorūcunq̄ existentium in eo quod illa sunt fit conclusio.

Probat q̄ diffinitiones nō sunt suppōnes duab⁹ ratio nibus.scda ibi.Ampli⁹ petitio ⁊c̄. Prio arguit sic.ois suppō dicit aliqd esse vel nō esse.sed diffinitio nō dicit eē vel nō eē.igit̄ diffinitio non est suppositio.Maior pbat̄. q2 ois suppositio est propositio.quelibet auteȝ ꝓpositio dicit esse vel nō esse.ergo ⁊c̄.Minor probatur.q2 diffini tio nō est ꝓpositio.sed per diffinitionē habet̄ simplex in tellectus operatio que vocat̄ intelligere.talis autē ope ratio nō est suppositio:nisi aliquis dicat vocē aliquā sim plicē q̄ auditu cōprehēdit̄ esse suppōnē.qd̄ tñ est falsuȝ, quare ⁊c̄.Suppōnes autem sunt de numero propositio num:que cum vere fuerint ad ipsas seq̄t̄ ꝯ dem̄ratiōtū.

Diffōnes n̄ st̄ suppōnes.

A ¶ Notandū p̄ q̄ diffinitiones rationabiliter appellantur termini. q2 gen⁹ ꝛ dr̄ia p que diffōnes assignant̄ sunt terminiꝫ p quos res diffinita terminat̄ siue restringit̄ ad itra determinatā rei essentiā vel q̄ditatem. ꝛ ꝓpter hoc diffōnes dr̄r terminare siue limitare intellectum ad rē diffinibilē determinate intelligēdū s̄m q̄ ad itra terminos suos fuerit limitata. ¶ Notandū 2° q̄ suppōnes sunt in ꝓpositionib⁹: q2 sub ꝓpōne cōtinent̄: sicut pars subiectiua sub suo toto. Hec. n. est ꝯsuetudo Arist. dicere aliqd eē in alio q̄n̄ spēs fuerit que in gn̄e ꝯtinet̄. ¶ Notādū 3° vt habet̄. 3. de aīa: q̄ operatio itellectus circa icōplexa vocat̄ intelligere q̄lis est apprehēsio per diffōnē. ꝛ hoc rōnabiliter. q̄m̄ p⁹ oꝑatio itellect⁹ est circa q̄ditatē: vt hr̄. 2. hui⁹: Prima v̄o apprehēsio itellectus est intelligere. ꝛ hec distinguit̄ ꝯ operationē cōplexā que vocat̄ cōpositio vl̄ diuisio. ideo dicit hic ph̄s: sed hoc solū intelligere oportet.

Diffō/nes dr̄r termini

te. c. 28. Per in/tellige qd velit textus.

¶ Notandū 4° vt hr̄ loco allegato: q̄ simplex itellect⁹ apprehēsio assimilat̄ simplici sensus apprehēsioni: sic est visio coloris aut auditio vocis. Jō dicit ph̄s q̄ suppō non apprehēdit̄ simplici apprehēsiōe itellect⁹: nisi ēt aliqs diceret simplicē vocis appb̄ēsionē eē suppōnē: qd̄ tn̄ est falsum, quare ꝛc̄. ¶ Dubitatur. q2 sexto topi. dicit ph̄s q̄ diffinitio dicit qd est esse rei. ꝛ in. 2. hui⁹ diffōnē appellat q̄ qd erat esse. quare diffinitio dicit eē vl̄ nō eē. cuius oppositū hic dicit. ¶ R̄ndetur q̄ Arist. hic voluit diffinitionē nō dicere esse vel nō esse affirmatiue vel negatiue mediante nota cōpōnis vel diuisionis. In locis aūt allegatis itellexit diffinitionē significare qd est eē rei. i. q̄ditatē rei diffinite. Jdē. n. sunt realiter eēntia alicui⁹ rei: eē p̄dicamētale ipsius. ꝛ esse quiditatiuū. sed eēntia dr̄ ꝓut res in se ꝯsiderat̄. esse v̄o p̄dicamētale ꝓ q̄nto ordinē p se hꝫ in determinato predicamēto. esse autē q̄ditatiuū: ꝓut p diffōnē ei⁹ exp̄mit̄. ꝛ sic pꝫ Aristo. non sibi contradicere.

Dubiū Ca. 4. B R°

Eēntia: esse p̄dicamētale esse q̄ditatiuū idez sunt.

¶ Neqꝫ geometra falsa supponit sicut quidaꝫ affirmāt dicētes q̄ nō oꝫ falso vti geometrā: mētiri aūt dicētē vni⁹ pedis eē nō vni⁹ pedis: aut rectam scriptā nō rectā eē: sed geometra nihil concludit scd̄m hāc lineā quā ipse posuit: sed que per hoc ostenduntur.

¶ Remouet dubitationē quā adducebāt quidā. dictū enī est: q̄ quelibet suppō est propositio vera: ex qua seq̄t̄ cōclusio demr̄ationis. sed h̄ non vr̄ semper verū. Nā aliqn̄ geometra supponit lineam in puluere descriptā esse rectā que tn̄ nō est recta sed curua. ꝛ supponit illā esse vni⁹ pedis: que tn̄ nō erit vni⁹ pedis. ꝛ p ꝯn̄s aliqn̄ falsa supponit. quare ꝛc̄. ¶ R̄ndent q̄ ex hoc nō opꝫ dicere geometrā mētiri siue supponere falsum. nō enī demōstrationē facit de linea particulari in puluere descripta. sꝫ de linea vniuersali quā gratia facilioris doctrine dat itelligē per illā particularē. quare neqꝫ suppositio erit de illa particulari. sed de vl̄i intellecta per illam particularem.

C

¶ Amplius aūt petitio ꝛ suppō. Ois aut sicut totū est aut sicut i pte. Termini āt neutri hor.

¶ Scd̄o arguit̄ sic. ois suppō siue petitio est ꝓpō vl̄is vel ꝑticularis. sed diffō nō ē hō. g̊ ꝛc̄. tenet ꝯn̄a. ꝛ maior ꝛ minor de se patēt. ¶ Dubitat̄. q̄ illud qd̄ vl̄r de aliquo p̄dicat̄ dici oꝫ vl̄e. sed diffō vl̄r p̄dicat̄ de diffinito. q̄re diffō est vl̄e: cui⁹ oppositū dicit̄ hic. ¶ Cōfirmat̄ q2 vt in precedentib⁹ determinatū est. vl̄e est qd̄ de aliquo per se p̄dicat̄ ꝛ s̄m q̄ ipsuꝫ vt superi⁹ patuit. igit̄ ꝛc̄. ¶ Ad hec r̄ndent qdā premittēdo: vt habetur ab Aristo. ꝛ cōmētato re. 8. meta. q̄ nomē diffiniti p̄ncipaliter denotat eēntiā ꝛ nām̄ rei. ex ꝯnt̄i v̄o significat indiuiduū sub nā vl̄i ꝯtētū.

Obiec.

R° pauli

quare ēt diffinitio que cū diffinito conuertit̄ principaliter significat rei eēntia. ꝛ ex ꝯn̄ti indiuidua ipsi⁹. Cū igit̄ signū vl̄e distribuat ꝓ suppositis nn̄: ꝛ particulare signū solū determinet pro indiuiduis: sequitur diffōnē non eē vl̄e neqꝫ particulare. Hec r̄nsio magis cōfirmat argu͂m cū enī diffinitio significet rē vl̄em. s. nām vl̄ eēntiā rei. seq̄t̄ ipsaꝫ debere dici vl̄e. ¶ Alr̄ r̄ndet̄ q̄ vl̄e vt ꝓposito spectat dupl̄r accipit̄ vno mō ꝓ eo qd̄ alteri ꝯpetit p se ꝛ hꝫ q̄ ipsuꝫ. q̄liter passio cōuertibilis cū subo ē vl̄e subiecti. ꝛ a sil̄i. diffō ꝯuertibilis cū diffinito est vl̄e diffiniti. Alio mō accipit̄ ꝓ propōne vniuersali. ꝛ sic accipit̄ i ꝓposito: sicut ēt accipitur p̄mo periermenias. tale v̄o nō est diffinitio. ꝛ p hoc patet ad scd̄am r̄nsionē. ¶ Ad p̄mā v̄o diceret̄. q̄ solū cōcludit diffinitionē de diffinito posse vl̄r p̄dicari. sed nō sequit̄ vt sit propositio vniuersalis. ꝛ iō sufficeret hec breuis r̄nsio ad mentē Aristo. q̄ diffinitio nō est propositio vniuersalis: cum nō sit ꝓpositio: q̄uis cōcedi possit ipsam esse quid vniuersale: respectu sui diffiniti ꝛ de ipso vniuersaliter predicari.

D

Impu.

R° p̄p̄a

lec. x. hꝫ b. tho.

¶ Spēs qdē igit̄ eē aut vnū aliquid extra multa nō necesse ē si demonstratio erit. eē tn̄ vnū d̄ multis verū dicere est necesse. Non enim erit vniuersale nisi h̄ sit. Si vero vl̄e nō sit: mediuꝫ non erit. Quare neqꝫ demōstratio. Opꝫ itaqꝫ aliquid vnum ꝛ idem de pluribus esse nō equiuocum in demonstratione.

E

¶ Quia dictū est in precedētib⁹ demr̄ationē esse ex vl̄ib⁹ remouet errorē quorūdā dicēs: q̄ ꝓpter hoc nō opꝫ ponere species. i. ydeas platonicas: neqꝫ aliqd̄ vnū vl̄e ex multa singularia. ad demōstrationē tn̄ ꝯcurrere oꝫ aliqd̄ vniuersale q̄ sit vnū predicabile de multis non. n. ꝯtigit aliter esse vl̄e. Si igit̄ tale vl̄e nō erit: non erit aliqd̄ mediū demōstrationis. ꝛ si non erit mediū demr̄ationis nō erit demr̄atio. quare ꝯcludit̄ q̄ oꝫ in demr̄atiōe eē aliqd̄ vnū ꝛ idē vl̄e qd̄ de plurib⁹ nō equoce predicet̄. ¶ Notādū sic tactū fuit in expōne ꝓhemij: q̄ plato posuit vniuersalia eē ydeas q̄sdā realr̄ a suis singularib⁹ separatas: q̄s dicebat necessarias eē ad sciaꝫ ꝛ demr̄ationē. Aristo. aūt tales ydeas reprobauit: ꝛ vt pꝫ. 7. meta. sed voluit q̄ vl̄e esset vna nā cōicabilis multis indiuiduis realr̄ ꝛ de multis apta predicari. ꝛ iō dr̄ cōiter: q̄ est vnū in multis ꝛ vnū de multis. tale igitur est demōstrationi necessariū vt hic Aristo. dicit. sed non vt posuit pl̄o. ¶ Notandum 2° s̄m aliquos q̄ in omni syllogismo demonstratiuo aliq̄ premissaruꝫ est vl̄is. hoc enī requiritur ex nā syllogismi vt sill̄s cū igitur mediū ponat̄ in vtraqꝫ premissarū. sequtur q̄ mediū in demr̄atione qualibet sumit̄ vl̄r. q̄re non tm̄ ex nā demr̄atiōis vt demonstratio est: sed vt est syllogismus. iō Aristo. cōcludit. q̄ si non eēt vl̄e non eēt mediū demr̄atiōis. hec sunt persuasiue dicta. ¶ Dubitat̄: q2 vr̄ q̄ equiuocū potest ingredi demōstrationē. De generibus. n. fiunt demr̄ationes. sicut de aīali figura ꝛ similibus. ꝛ tn̄ illa sunt equiuoca. eo q̄ in genere latent equocationes vt scribitur. 7. phy̆si. ¶ R̄ndetur: q̄ vt ꝓposito spectat dupl̄r accipitur equiuocū. Uno mō ꝓp̄ie: ꝓ eo qd̄ de plurib⁹ p̄dicat̄: sꝫ rōnib⁹ diuersis: sicut canis. ꝛ h̄ mō accipit̄ ab Aristo. in predicamētis. Scd̄o modo large ꝓ eo qd̄ p̄dicat̄ de plib⁹ differētib⁹ s̄m magis ꝛ min⁹ perfectum siue eadeꝫ ratione predicet̄ siue diuersis. qualiter animal diceretur: cum vna species animalis sit alia specie essentialiter perfectior. de tali equiuoco loq̄t̄ Ari. 7. physicorum. ¶ Ad ꝓpositum igitur dicitur q̄ equocū scd̄o modo sūptū ingredi potest demōstrationem. pꝫ.

Necessitas vl̄is

te. c. 45 44. ꝛ 48.

F

Dubiū.

T. c. 31.

Equocum est du͡.

A cū de q̄ribus multe demrent passiōes. Equocū vō p̄ mō
sūptū nō ingredit̄ demōstrationē. ꝛ h non solū vex est ex
nā demrationis vt demrātio est. sed ēt cōpetit sibi in eo
ꝙ sill'o vt cōiter dī. ēt p̄sertim ꝙ ingrediat̄ tāq̄ȝ medium.
Cū.n. mediū bis ponat̄ in p̄missis si equocū ꝑprie sūptū
eēt mediū: tūc sill's aliq̄s eēt vel eē posset ex q̄tuor termi
nis. qḋ repugnat nāe syllogismi. Patet ꝯña. q2 fm vnā
significationē mediū accipi posset in vna p̄missa. ꝛ fm aliā
in alia. ꝛ sic nō eēt vn⁹ termin⁹ sed duo termini. Per ean
dē ēt rōnē ꝯcludi posset ꝙ equocū non igredi posset syl/
logismū tāq̄ȝ maior aut mior extremitas: eo ꝙ vtraqȝ il/
laꝝ bis ponit̄ in syll'o. Credo tñ Ari. illa v̄ba referre ad
opinionē platonis. vȝ. ꝙ mediū demrātiōis dȝ de p̄l'ibus
nō equoce p̄dicari. q̄liter p̄dicaret̄ si eēnt ydee sepate rea
lit' a suis ididuis d'ntes. tūc.n. hō equoce diceret̄ d̄ ydea
hūana ꝛ singularib⁹ suis. ꝛ sic de alijs v'libus. q̄re ꝛc.

¶ De vsu principioꝝ cōium ꝛ propriorum in scientijs demonstratiuis.

T.c.26.

Non contingere aūt simul affirmare
ꝛ negare neqȝ vna recipit demon/
stratio. sȝ aut si idigeat mōstrare cō
B clusionē sic ostendit̄ aūt accipiētib⁹
p̄mū de medio ꝙ vex sit affirmare: negare āt
non verum: mediū aūt nihil differt esse ꝛ non
esse accipere. Similiter aūt ꝛ tertium. Si enim
assignetur de quo homine dicere vex est esse
animal q̄uis nō hoiem vex. Sed si solū ho/
minē aial eē omne nō animal aūt nō. Erit enī
vex dīc calliā ꝛ nō calliā eē animal. nō aial aūt
nō. Causa aūt est qḋ primū non solū de medio
sed ꝛ de alio ꝑpter id qḋ ꝛ de pluribus. Qua/
re si neqȝ mediū ꝛ idem est ꝛ non idem ad con
clusionem nihil differt.

¶ Ostēdit qualiter scie se hñt circa p̄n⁹: ꝛ p̄mo facit h quo
ad principia cōia. scđo quo ad ꝑpria ibi. Si aūt idem est
īterrogatio syllogistica ꝛc. ¶ Itē p̄ ostēdit qual'r se hñt de
mōstrationes quo ad p̄mas dignitates. scđo qual'r se ha
beāt scie circa p̄n⁹ cōia v'lr ibi. Cōicāt āt oēs scie ꝛc. Pri/
ma diuidit̄ in duas: q2 p̄ facit qḋ dcm̄ est quo ad demon
strationē ostēsiuā. scđo quo ad demōstrationē ducentē ad
C ipol'e: Siue fm alios p̄mo quo ad hāc dignitatē negati/
uā. nō ꝯtingit idē sil' esse ꝛ nō esse. Scđo quo ad istā affir
matiuā: oē ens ē vel nō est. 2ª ibi. Oē āt affirmare ꝛc. Pri/
mo igit̄ dicit ꝙ nulla demrātio supple ostēsiua fm vnā ex
pōnē assumit hoc p̄n^m. Nō ꝯtingit idē simul eē ꝛ nō esse:
nisi idigeat demrare ꝯnē: sic ꝙ q̄dē hoc mō fiet: q2 in ma
iori ꝑpōne assumet̄ maiorē extremitatē vere affirmari
de medio. ꝛ ꝯdictoriū negatiuū ab eo remoueri. mediū
aūt siue simpl'r affirmatiue accipiat̄. siue simul affirmati
ue ꝛ negatiue nihil refert: ꝛ eodē mō minor extremitas.
verbi grā. si volo cōcludere ꝙ calias est aial ꝛ non ē nō
aial. arguit̄ sic. oīs hō est aial ꝛ nō ē nō aial. calias est hō
igit̄ ꝛc. vbi pȝ ꝙ maior extremitas sil' sumit̄ affirmatiue
ꝛ negatiue. nihil aūt refert si aial de non hoie verificet̄: ꝛ
ꝯīr hō ꝛ nō hō sumat̄ ꝑ medio. q̄uis.n. solus hō eēt ani
mal adhuc vex esset hoiem esse aial ꝛ nō eē nō aial. ꝛ lȝ
vex sit caliā ꝛ nō caliā esse hoiem: tñ vtrūqȝ eoꝝ est aial:
nō aial aūt non. Causa vero ꝙ aial de nō hoie p̄dicat̄ est
q2 maior extremitas. s. aial de alio q̄ȝ de medio predicat̄:
q2 de plurib⁹ predicatur q̄ȝ mediū. dī.n. de alijs aialibus
ab homine: quare licet medium non assumeret̄ idē ꝛ nō
idē: affirmatiue ꝛ negatiue nihil refert quo ad cō'lonem D
sic inferēdā. Hec expositio mihi inter alias magis dome
stica apparet ꝛ littere ꝯformis: lȝ alie varie ponant̄ expō
nes inter q̄s linconiēsis vnā ponit ab hac valde diuersā
quā vide ab eo. ¶ Notāⁿ p̄ ꝙ lȝ text⁹ Ar. iaceat sic affir
matiue. ꝯtingere aūt simul ꝛc. quasi tñ ab oib⁹ exponit̄
negatiue: ac si diceret: nō ꝯtigere aūt simul ꝛc. pp h dicit
alber. ꝛ linco. saluans expositionē themi. ꝙ illa negatio
neqȝ: nō solū negat hoc verbū recipit. sed ēt ly continge/
re: vt sit sensus. neqȝ aliq̄ demrātio recipit nō contingere
simul affirmare ꝛ negare. hoc tñ nō bene ꝯsonat cōi logi
ce. Linco. tñ in predicta sua expōne tenuit textū affirma/
tiue vt iacet. tñ mihi apparet ꝙ cōformiter ad ea q̄ infra
ponit: p̄ferri ad exēplū suū: littera aut iacere dȝ negatiue
aut sic suppleri. ¶ Notādū 2° ꝙ illa lra. sȝ aut si indigeat
mōstrare ꝯnem. sic multipliciter exponit̄. vno mō sic. ne/
qȝ aliq̄ demrātio assumit non contingere ꝛc. nisi idigeat
demrare ꝯnem sic. i. cū tali vnione negatione affirmatio
nis: cū vt si vellē demrare ꝙ calias ē aial ꝛ nō ē non aial.
Linco. vō affirmatiue exponēs pōit hoc exēplū: vt si vel
lem⁹ ostēdere id qḋ dī. 2. de aia. ꝙ sensus cōis est aliquo
mō diuisibilis ꝛ aliquo modo nō diuisibil'. Alio mō a q/
E busdā sic exponit̄: ꝙ demrātio predictū principium non
assumit v'lr sȝ ipsum assumit contracte: nisi idigeat demō
strare ꝯnem sic. idest malo ꝯtracto: sicut in exēplo Arist.
pȝ. ꝛ Themisti⁹ ponit hoc exēplū. oē corp⁹ ē finitū ꝛ nō
īfinitū: sed mūdus est corp⁹. igit̄ mūdus est finitus ꝛ non
infinitus. Itē aliter q̄dam exponūt. nisi idigeat demrare
ꝯnē sic. i. demrātione ad impol'e ducēte. Alij exponūt ꝙ
si aliqua demrātio assumeret illō principiū tūc idigeret:
idest oporteret vt ipsum assumeret sic. i. fm doctrinā īfra
positā. vȝ. demōstrādoꝝ ꝛc. p̄me due opiniones mihi ap
parēt meliores. ¶ Notādū 3° colligit̄ ex lra: ꝙ si demon
stratio ostensiua vteret̄ illa prima dignitate: hoc foret ex
parte ꝯnis ꝛ q̄tum ad predicatū ipsius. sicut ꝙ. a. est. b.
ꝛ non est non. b. non enī vī quo alio modo vti posset nisi
illo, vteret̄. ꝛ per ꝯñs cū predicatū ꝯnis in prima figura
directe concludente que maxime deseruit demonstra/
tioni ostēsiue. sit ēt predicatū maioris ꝑpōnis: seq̄t̄ ꝙ p̄/
dicatū maioris: qḋ maior extremitas dici solet: cū eadē
ꝯdictione illi⁹ principij assumi debet. ꝙ aūt mediū cum
ꝯdictione assumat̄ nihil facit ad talē ꝯnē inferēdā. verbi
grā. i exēplo p̄bi lȝ hoc mō assumeret̄ mediū. oīs hō ꝛc.
nō est aial ꝛc. tale cōplexū. hō ꝛ nō hō ad istā ꝯnē inferē
F dā calias est aial ꝛ non est non aial. nihil ꝯfert. ꝛ vltra h
tale cōplexū non assumit̄ sub forma illius p̄mi principij.
sunt.n. duo termini ꝯdictorij ex p̄te subiecti: de quorum
vtroqȝ maior extremitas predicat̄. idē ēt dī de minori ex
tremitate. nihil enī ad formā pricipij primi deseruit assu
mere hāc minorē extremitatē. calias ꝛ nō calias. ꝛ hoc ē
qḋ p̄hs intēdebat. ¶ Et addunt vlteri⁹ q̄dem esse de mē
te Arist. demonstrationē ostēsiuā nullo modo vti debere
illo principio p̄mo: q̄m si vteret̄: hoc eē deberet ad maio
rē rei declarationē: sȝ hoc non ꝯtigit vt ostē. Cū.n. scio ꝙ
oīs hō ē aial. eq̄lē hēo certitudinē sicut cū scio ꝙ oīs hō
est aial ꝛ non ē nō aial. eq̄lē ēt habeo certitudinē: cū scio
ꝙ calias est aial. sicut cū scio ꝙ calias est aial ꝛ nō ē non
aial. Et addūt alij ꝙ demōstratio illo p̄n° non indiget pp
veritatē declarādā sed pp ꝯdictionē ꝯcludendā. Ex quo
ꝯcludunt cū de nā demrātionis sit v̄itatē declarare abso
lute: dici pōt demonstrationē ostēsiuā illo p̄n° non indige/
re: sed fm q̄d idiget. s. quo ad ꝯtradictionē concludēdā.
Ego tñ puto iuxta s̄niam themistij: ꝛ alioꝝ antiquoꝝ ꝙ
illō p̄n° contracto demonstratio ostensiua aliquo modo
vti possit. ¶ Alia quedam hic dicunt̄ a quibusdā expo/
sitoribus que mihi superflua apparent.

Linconiēsis.

Themistius.

A ¶ Omne aũt affirmare ⁊ negare q̃ est ad ĩpossibile dẽmõstratio accipit. ⁊ hoc neq̧ semp vniuersaliter. sed q̃tũ sufficiẽs est in genere. Sufficiens autem est in genere. Dico autem genere vt circa quod genus demonstrationes sunt sicut dictum est prius.

Cõclo. ¶ Intẽdit ɔ̃nem istã. Dem̃ratio ducens ad impo͠le vtitur hoc cõi prin°. oẽ ens ɔ̃tingit affirmare vel negare: vtitur tñ nõ semp vl'r: s3 q̃tũ sufficiẽs ẽ generi suo. p gen⁹ autez itelligo sub3 circa qd̃ dm̃rãnões fiũt vt pri⁹ dicebat̃. Hãc ɔ̃nẽ reliq̃t phs tãq̃ notã. in lib. n. prio℞ fatũ est notũ de m̃ratione ad ipo͠le sumere hoc pn̄m cõissimũ. q aũt dearticulate sumat̃ s3 nã3 subi: dcm̃ ẽ supra i illa pte. Sũt aũt qb⁹ vtũtur ⁊c̃. ¶ Nõn̄ q dem̃ratio ad ipo͠le ducẽs hoc mõ vtit̃ pn̄°. p. si. n. pbare velit q aliqd̃ aial non est hõ. ⁊ aduersari⁹ ɔcedat ɔ̃dictoriũ ipsi⁹ ex ɔcesso arguet sic. oẽ aial ẽ hõ. s3 equ⁹ est aial. g̃ equus ẽ hõ. ɔ̃ ẽ falsa. g̃ aliq̃ p̄missa℞: s3 nõ minor. g̃ maior. ⁊ p ɔ̃ñs ei⁹ ɔ̃dictoriũ ẽ ve℞. sc3 aliqd̃ aial nõ ẽ hõ. tenet ɔ̃ña p illd̃ pn̄m. de quolib3 dr̃ eẽ vel nõ eẽ. q̃re ⁊c̃. talis at dem̃ratio ñ ẽ vn⁹ pcessus tñ. s3 aggregatũ ex plib⁹ pcessib⁹: vt p3. ¶ Notãdũ 2° q aliqua scia pn̄° coissimo i sua vl'itate supro vti põt. sicut metaphica. eo q illd̃ pn̄m metas subi sui nõ trãscẽdit: qd̃ ẽ ens. scie v̊o spãles ad certã nã3 ip3 ɔ̃hunt. sic ẽt subta sua sũt determinate ɔtracta. ⁊ iõ dicit phs. s3 hoc nõ semp vl'r.

(T. c. 24 — Dem̃ratio ad ipo͠le du cẽs qũo vtat̃ p̄ pncipio — B)

¶ Notandũ 3° q nõ solũ dem̃ratio vtet̃ hoc pricipio quo ad ɔtradictoria: sed ẽt quo ad priuatiue opposita vel cõtraria imediata. sicut aliquẽ nũe℞ geometra ondet esse parẽ: per hoc q non est impar: ad impo͠le ducẽdo aduersarium: si ɔcedat̃ ab eo ipsam esse imparem.

T. c. 27 ¶ Cõmunicãt autẽ omnes scientie scd̃m communia: communia autẽ dico quibus vtuntur tãq̃ ex his demonstrantes: sed non de quib⁹ demonstrantur vel demonstrant.

¶ Ostendit scias cõicare in pncipiis cõibus. ⁊ p̄ facit h̃ generaliter loquẽdo. 2° q̃tũ ad hoc spãlẽ facit mentionẽ de dyalctica ⁊ metaphysica. ibi. Et dyalectica ⁊c̃. Intẽdit igitur ɔ̃nem istam. Scie cõicãt in principiis cõibus. cõicãt aũt in eis tãq̃ ex eis aliquid demonstrãtes. ⁊ hoc ẽ ipsis vti in eo q principia sunt. nõ tñ sic cõicãt: vt de ipsis aliquid demõstrent tãq̃ de subiectis neq̧ vt ab eis demonstrent̃ tãq̃ passiones aut ɔ̃nes dem̃rationis. Hãc conclusionẽ relinq̃t phs tanq̃ manifestã. Linco. tñ ⁊ Al. al'r exponũt istã particulã: sed nõ de quib⁹: dicẽtes q l3 sciẽtie cõicent in principiis cõibus non tñ cõicant in subtis suis primis: de quibus demonstrant. neq̧ cõicatio in passionib⁹: que ab eis demõstrãtur. prima expositio magis est cõis. ¶ Notãdũ primo vt colligitur ex textu: q triplicitor se potest habere aliqua scia circa pricipia cõia. Prio probando aliquid per ipsa. ⁊ in hoc omnes sciẽtie cõueniunt. multa eni3 probãt p principia cõia que ab eis assumuntur. 2° pbando aliquid de ipsis. sicut q principia prima nõ dem̃rant̃: s3 sunt p se nota: ⁊ hoc vt quidã dñt: ad metaphysicã ptinet: ⁊ non ad aliquã sciam spãlẽ. Ego tñ puto saluo meliori iudicio q hoc officiũ magi ad dyalecticũ ptineat: q ɔ̃siderat qd sit dem̃rabile ⁊ quid p se notum sit. 3° pbando ipsa principia cõia. ⁊ hoc nulla scientia facit nisi metaphysica: ⁊ vt qdã volũt dyalectica. metaphysica. n. pmas dignitates nõ simpl'r pbat siue a priori siue a posteriori. põt tñ isti vel illi pbare qui ipsas negaret. sicut fecit Aristo. 4. meta. ɔtra antiquos. Pricipia vero cõia fũdata in partib⁹ entis. sicut oẽ totũ est maius sua parte. ⁊ si ab equalib⁹ eq̃lia auseras ⁊c̃. nulla spãlis sciẽtia pbare põt a priori vel a posteriori. metaphysica tñ vtroq̧ mõ facere põt: vt alias dcm̃ fuit. ¶ Notãdũ 2° q sciam aliquam ex pricipiis cõibus aliqd pbare est duobus modis. Uno mõ tãq̧ formaliter ingrediẽtib⁹ dem̃rationẽ. Alio modo virtual'r. Item q formaliter ingrediãtur dupliciter contingere potest. vno mõ in terminis suis cõib⁹. alio modo in terminis ad certã materiã ɔtractis. Sciẽtie igit̃ cões sicut metaphysica pncipiis cõib⁹ vti possunt formaliter ⁊ i ppriis terminis. Speciales v̊o aut solũ virtualiter ingrediẽtibus dem̃rationẽ vtũtur: aut vtũtur ipis ad certã mã3 ɔ̃ctis: vt supi⁹ patuit de mẽte Ari.

(Cõclo. — L — Scia circa pn̄a cõia se h3 trip' — D — Scia p pn̄° cõia probat du'. — circa te. 24. ibi. Sũt ãt.)

¶ Et dialetica omnib⁹ est. ⁊ si aliqua vniuersaliter tẽptet monstrare communia: vt qd̃ est omne affirmare aut negare aut qd̃ est equalia ab equalibus aut quelibet talium.

¶ Dicit q dyalectica ⁊ si aliq̃ fuerit scia q̃ tẽ dm̃rare cõia sic metaphyca vtit̃ ipis pncipiis cõib⁹: eq̃lia sc̃. qd̃lib3 ens affirmare vl' negare ɔtigit. ⁊ si ab eq̃lib⁹ eq̃lia demas remanẽtia sũt eq̃lia. ⁊ alia hõ. ¶ Notãdũ pmo cũ phs dicit vtit̃ oibus: ex hoc ondit drĩa3 iter scias spãles ⁊ cões l3 eni scie spãles qbusdã vtant̃ pncipiis cõib⁹ ⁊ i ipis cõicẽt nõ tñ oib⁹: scie v̊o cões sicut dyalectica ⁊ metaphyca oib⁹ vtunt̃. q̃ ⁊c̃. ¶ 2° notãdũ q Arist. notãter dic. tẽptet mõstrare ⁊c̃. q p̄°phia nõ simpl'r pbat pncipia cõissima: sed aliq errãtes tẽptauerũt ipa dm̃rare. vt p3. 4. metaphyce. vl' q prim⁹ phs tẽptat ea dem̃rare nõ simpl'r: sed isti aut illi q ipsa negaret ɔ̃dicẽdo sibi p ea q̃ ɔcedant̃ ab ipso. ¶ Notãdũ 3° q al'r dyalectica circa cõia principia v̊satur: ⁊ aliter metaphysica: de quo vide in q̃one.

(E. 3. T. — E)

¶ Sed dialetica nõ est sic diffinitoriũ quorũdã nec generis alicui⁹ vni⁹ est. nõ. n. interrogaret. demõstrãtẽ eni nõ est interrogare pp id quod oppositor℞ esse nõ demonstrat idem ostensum aũt hoc est in his que de longissimo sunt.

¶ Intẽdit ɔ̃nem istã. dyalectica nõ ẽ alic⁹ dterminati gñis sicut alie scie: pbat̃. q dyalectica iterrogat. s3 nõ iterrogaret si eẽt alic⁹ determiati gñis: sic dem̃rator q ẽ alicui⁹ determinati gñis nõ iterrogat pp id qd̃ idẽ dem̃rator nõ dem̃rat esse opposito℞. q. s. nõ habet viã ad opposita sic dyalectic⁹. q̃ ⁊c̃. Hec ãt diña sunt vbi dterminat̃ d syllo absolute. s. in p̄ prio℞. Pro verificatione huius text⁹ varii sunt modi dicẽdi. de quibus vide in q̃one.

(Z — 3)

Si aũt idẽ est syllogistica interrogatio ⁊ ppositio ɔtradictionis. Propositiones aũt sunt scd̃3 vnãquãq̧ scia3 ex qbus est syllogism⁹. Scd̃3 vnãquãq̧ erit vtiq̧ aliqua interrogatio scibilis: ex quibus qui est scd̃m vnãquãq̧ scientia3 pprius sit syllogismus.

¶ Ondit q̃l'r scie se hẽant circa pn̄° pp̄' ⁊ p̄ fac̃ h. 2° mouet ⁊ soluit dubitatões. ibi. Om̃ ãt si geo͞r ⁊c̃. ¶ Pria diuidit̃ i duas. In p̄° ondit i q̃l3 scia ppas eẽ iterrogatẽes. 2° q i q̃libet scia proprie fiũt rõnes ⁊ disputationes. ibi. Neq̧ oẽm vtiq̧ ⁊c̃. ¶ Itẽ primo facit qd̃ dictũ est. scd̃o ondit q̃ sint ille pprie iterrogationes. ibi. Manifestũ g̃ est ⁊c̃. Primo igitur intendit cõclusionẽ istã quelibet sciẽtia pprias habet scibiles interrogatiões. i. habet iterrogationes ex propriis terminis illius sciẽtie: probatur sic idẽ ẽ interrogatio syllogistica ⁊ ppositio contradictionis: s3 i vnaquaq̧ sciẽtia propositiones sunt ex his: ex qbus sit syllogismus in eadẽ sciẽtia. ergo in qualibet scia scibiles

(T. c. 28 — Cõclo.)

A iterrogatiões sunt ex his ex qb⁹ fit syll's in eadē scia: ꝛ ꝑ ꝯñs interrogationes scibiles sunt ex his ex qbus fit pro prius syll's. quare ꝯ̃ principalis est vera. hec est propria declaratio textus. ¶ Notādū ṗ ꝙ idē realiter eē pōt interrogatio: propositio: ꝛ ꝯ̃. Dr̄ enim aliqua oratio eē iterrogatio cum proponit' sub forma dubitationis: dr̄ ꝓpositio pro q̄zto est premissa syllogismi. dr̄ aūt ꝯ̃ pro quanto per syllogismū ꝯcludit'. verbi gratia. si querat' vtrū omnis homo sit disciplinabilis. hec oratio omnis hō est disciplinabilis: dicitur iterrogatio. cum autē ipsa ꝓbatur arguendo sic. omne animal rationale est disciplinabile. omnis homo est animal rationale. igitur omnis homo est disciplinabilis: dr̄ cōclusio. sed cuȝ vlterius arguetur sic. omnis homo est disciplinabilis sortes est homo. igit' sortes est disciplinabiles: dicitur propositio syllogismi. dicitur enim ꝓmissa esse ꝓpositio quasi pro alio positio.

Interrogatio ꝓpō ꝯ̃ rōe differūt

¶ Notādū scd̄o. interrogatio syllogistica. i. iterrogatio ad syll'm pertinēs: aut aliter interrogatio pertinens ad dyalecticū q de syll'o habet determinare dyalecticus. n. est ille qui proprie interrogat: vt pȝ in precedenti parte.

Interrogatio sillogistica.

B ¶ Notādū tertio. ꝓpositio ꝯdictionis. i. propositio q̄ est altera ps ꝯdictionis. cuȝ. n. ꝓponitur vtrū hō sit disciplinalis vel nō: illa ꝓpositio. Nō est disciplinabilis: dr̄ ꝓpositio ꝯdictionis. ¶ Notādū quarto ꝙ iterrogatio scibilis. i. iterrogatio ad scientiā siue ad demr̄ationem pertinēs. i plus. n. se hȝ iterrogatio q̄ȝ iterrogatio scibil' vt pȝ.

ꝓpō ꝯdictiōis

Interrogatō scibilis.

¶ Notādū vltimo ꝙ tā iterrogatio q̄ȝ ꝓpositio sūt ex his ex qb⁹ ē syll's. i. sunt de numero eoꝝ ex qb⁹ integrat' syll's: psit. n. eē ꝓmissa aut ꝯ̃ syllogismi. vult igitur ph's ꝙ sicut ꝓpositio aut ꝯ̃ syllogismi est ex his ex qb⁹ fit syllogism⁹: sic ēt iterrogatio q̄ est idē cū eis erit ex his ex quibus fit syllogismus: ꝛ per ꝯñs interrogatio scibilis indeterminata scia est ex his ex qbus fit syll's ꝓprius in eadē scia q̄re quelȝ scia ꝓprias hȝ ꝛ determinatas iterrogatiões.

Du^m 1^m ¶ Dubitat' q2 i ꝓcedēti pte ph's dicit ꝙ solū dialectic⁹ iterrogar' ꝛ nō demr̄ator. hic aūt dicit ꝙ quelȝ scia ꝓprias hȝ iterrogatiões. q̄re sibi ꝯtradicit. ¶ Scd̄o dubitat'. vr̄ enī ꝙ ex iterrogationib⁹ nō fiat syll's. ꝓpositio enī q̄ qua est iterrogatio fit ꝯsiter ꝯ̃: sed ex cōclusione nō dr̄ fieri syll's: sed poti⁹ ex ꝓmissis: vt pȝ ex cōi modo loq̄ndi. quare ꝛc̄.

Du^m 2^m

Ad 1^m ¶ Ad primū cōiter ab expositorib⁹ r̄ñdet' ꝙ lȝ tā dyalecticus q̄ȝ demr̄ator iterroget. duplex tn̄ est dr̄ia iter eos. Primo q2 dyalecticus tā de principijs indemōstrabilib⁹ q̄ȝ de ꝯ̃nibus demōstrādis pōt interrogare. Habet. n. viā ad ꝓncipia oīa sciētiaꝝ. demr̄ator v̓o de ꝯ̃nibus tn̄ interrogare pōt: sȝ nō de principijs: aut eniȝ ꝓncipia oīno supponit tāq̄ȝ ꝑ se nota aut tāq̄ȝ i alia scia ꝓbata. Scd̄o differūt: q2 dyalectic⁹ sic iterrogat vt vtrāq̄ȝ partē ꝯdictiōis circa quā fit iterrogatio ꝓbare ꝛ ꝯcludere possit ꝯtingit. n. vtrāq̄ȝ ptē eē ꝓbabilē. dyalecticus v̓o ex ꝓbabilib⁹ ꝓcedit. vt pȝ: demr̄ator v̓o solū alterā ptē ꝯcludere pt in demr̄atiōe ostēsiua. s. partē verā ꝛ nec̄iaȝ alterā penit⁹ remouendo. Aristoteles igit' cū dicit demr̄atorē nō iterrogare itelligit ꝙ nō sic iterrogat sicut dyalecticus. q2 de ꝓncipijs iterrogare possit: ꝛ vtrāq̄ȝ ptē ꝯdictiōis ꝯcludere. Linconiensis v̓o dixit ꝙ dyalecticus sic iterrogat vt vtrāq̄ȝ partē dubiā relinq̄t: ꝛ in ꝯsensu r̄ñdētis dimittat' q̄ȝ partem assumē velit. ꝛ ꝯñr alterā i oppo^m ꝓbat: dmr̄ator v̓o q̄zcū ē ex pte sui dterminatā assūit ptē sȝ iterrogat a r̄ñdēte an ipsaȝ ꝯcedere velit: ꝙ si nō ꝯñr istā ꝓbat alterā relinquēdo. Et iō dicit ꝙ modus q̄rendi dyalectici est iste vtrum aīalia sint arbores vel nō: ꝛ q̄cūq̄ȝ ps ꝯcedat' conat' ꝓbare alterā. modus v̓o iterrogādi demr̄atoris ē iste. hō est aīal rōnale ꝛ mortale: putas ne ꝙ ita sit. q̄re dyalectic⁹ ꝛ demr̄ator valde differūt i iterrogādo.

Alr dialecticus Alr demr̄ator interrogat.

Ad 2^m ¶ Ad 2^m dubium ꝓtermissa quorūdā r̄ñsione dr̄ ꝓmo ꝙ nō solū ex ꝓmissis sed ēt ex ꝯclusione fieri syllogismū ꝯueniēter dici pōt. illa eni ꝓpositio ex. multoriēs habitudinē denotat eē mālis: aut partium integralium. Secundo dicitur ꝙ etiam illa ꝓpositio que interrogatio dr̄ ꝛ postea fit cōclusio in vna demonstratione in alia potest esse premissa. quare tollitur difficultas dubitationis.

D ¶ Māifestū ergo ꝙ nō oīs iterrogatio geometrica erit neq̄ȝ medicinalis. silr̄ āt ꝛ in alijs. Sȝ ex qbus aūt demonstrat' aliquid de qbus geometria est aut ex eisdem demonstratur geometrice sicut in speculatiua. silr̄ aūt in alijs. Et de his quidem rationem contingit ponendā esse ex geometricis principijs ꝛ ꝯclusionib⁹: sȝ ꝓncipioꝝ non ponēdaȝ rōnē eē geometrie scd̄m ꝙ est geometria. similiter aūt ꝛ i alijs sciētijs.

¶ Ostēdit q̄ sint ꝓprie iterrogatiões. ꝛ ꝓmo isert ꝑ modū correlarij ꝙ nō q̄libȝ iterrogatio ē cuiuslibȝ scie idētiter. Pȝ. q2 nō q̄libȝ iterrogatio ē geo^ca neq̄ȝ q̄libȝ ē medicinalis. ꝛ silr̄ de alijs sciētijs dicat'. sȝ iste sunt ꝓpe geometrice iterrogatiões ex qb⁹ aliqd demr̄at' de his: de qb⁹ geometria ꝯsiderat: aut ex qb⁹ geometrice demr̄at' i scia subalternata sic in ꝑspectiua. Et sicut dr̄ de geometria silr̄ d alijs itelligat'. Scd̄o dicit ꝙ ēt manifestū est ꝙ de his interrogatiōib⁹ geometricis ponēda est rō. i. v̓itas ipsaruȝ notificāda est ex ꝓncipijs ꝛ ꝯ̃nib⁹ geometrie: sȝ ꝓncipiorū geometrie nō dȝ a geometra rō assignari sȝ ꝙ geometra eodē mō de alijs sciētijs dōm erit. ¶ Notādū ṗ ꝙ illa lr̄a. sed ex qb⁹ aūt cū seq̄nti pte alr̄ iroduci pt: vt sit sensus: sȝ ex qbus. i. propōnes siue ꝓmisse geometrice q̄ ꝓprie dr̄ ex qbus fit demr̄atio sunt ille ꝑ q̄s aliqd in geometria demr̄atur: vel ꝑ q̄s aliqd demr̄atur in sciētia subalternata geometrie. De his aūt que in scia subalternata geometrie demōstrant' ratio ponēda est ex principijs ꝛ ꝯ̃nibus geometrie. Principioꝝ autem geometrie non est ampli⁹ ponēda ratio in geometria. Colligit' hec expositio quo ad vltimā partē ab Alberto.

Expō textus sȝ Albertum.

E ¶ Notandū scd̄o de mente linco. ꝙ lȝ diuersi artifices eandem conclusionē ꝯsiderare pñt: que in vtraq̄ȝ scia questio vel iterrogatio dici pōt: hoc tn̄ ꝯtingit s̄m diuersas considerationes. v̓bi gr̄a. nālis ꝛ astronom⁹ interrogant ꝛ ꝯcludūt lunaȝ eē sphericā ꝛ terrā eē sphericā: sed nālis h̓ facit terrā ꝛ lunā ꝯsideratis s̄m ꝙ sunt substātie quedā corporee nāliter mobiles. Astronom⁹ aūt s̄m ꝙ absolute magnitudines mobiles.

Eadē ꝯ̃ diuersimode ꝓbat' ꝛ conside rat'.

F ¶ Notāduȝ tertio ꝙ aliquādo ꝑ aliquā ꝓpositionē geometrie aliqd demōstrat' in geometria: sic ꝑ illā. triāgulus hȝ angulū extrinsecū ꝛc̄. demr̄atur triāgulū habere tres ꝛc̄. Aliq̄ñ vero ꝑ ipsam aliqd demr̄at' in scia subalternata: que tn̄ diceret' ꝓpositio geometrica q̄uis nihil per ipsam in geometria demōstraret'. sicut illa. linea recta cadēs sup lineā rectā causat angulū rectilineū. concurrit in ꝑspectiua ad ostēdēdum dextrā partem visibilis ꝛ sinistrā ab eodē oculo simul videri: eo ꝙ ab illis simul cāntur in oculo anguli recti linei visuales per ꝯcursum linearum visualium rectarū. Ad talē igitur demonstrationem perspectiuā plus concurrere diceret' illa ꝓpositio geometrica: q̄ȝ alia ꝓpositio perspectiua: eo ꝙ cā primaria plus influit in effectum q̄ȝ secūdaria vt habetur in libro de causis. sicut autem geometria superior est ad perspectiuā: sic geometrica propositio superior est perspectiua ꝓpositione. illamet ēt ꝓpositio dicet' geometrica prout est ex terminis geometricis. diceretur ēt perspectiua ꝑ q̄zto ad terminos ꝑspectie ꝯcta. ¶ Notandū vltimo ꝙ aliq̄ñ conclusio in aliq̄ scientia ex principijs

A imediate depēdet: sicut p^a ppō geometrie: aliq̄ vo non imediate ex pncipijs: sed mediate: sicut scda vel tertia ppositio geometrie: et tūc dī demrari ex pncipijs et ōne vel ōnibus. Propter hoc dicit Arist. et de his rōnē ponendā eē ex geometrie pncipijs et ōnibus etc. ℭ Dubitat. qr ex predictis sequit pncipia geometrie eē iterrogatiões geometricas. Pz ōña qr ex pncipijs geometrie aliqd in geometria demrat: ōns tñ est falsuz: eo q de rōne interrogationis pprie est alicuius scie esse ppositionē in ea scia dubitabilē: et i eadē aptā dmrari. pncipia vo geometrie neq dubitabilia sūt neq dmrabilia i geometria. igitur etc.

Obiectio p^a.

Cōfir^a. ℭ Cōfirmat. qr dest vlt^a ppō geo^a illa ē iterrogatio geometrica cū sit dubitabil. et a geometra demrabilis: et tñ neq p ipaz ōmrat aliqd i geometria neq i scia subalternata: vt supponit gra argumēti. qre etc. ℭ Scdo dubitat. p^a ppō geometrie ex soliꝫ pncipijs geometrie demrat: nō āt ex pncipijs et ōnib^9. g nō bñ dic Ari. dicēs rōnē eē ponēdā ex pncipijs et ōnib^9 etc.

Obiectio 2^a.

Dilutio p^me. ℭ Ad p^m dī q vtplm ita est q ea ex qb^9 aliqd in geometria vel geometrice demonstrat. sunt interrogationes geometrice: et eē vtplm interrogationes geometrire sunt ppōnes ex qbus aliqd demrat vel in geometria vel in scia inferiori. et hoc sufficit ad intētionē Ari. lꝫ aliq̄n ptigat oppo^m vt argumēta pbāt.

B

Cor. p^m Ex quo pz p^o q aliq̄ est ppō geometrica q̄ tñ nō est iterrogatio geometrica: sic ista. de pūcto ad pūctū rectā lineā ducē ptingit. q̄ pōt eē pmissa in geometria: nō tñ a geometria demrat: est tñ iterrogatio nālis: qm a nāli demrat. vt pz. 6. phor. Concedi ēt posset q est iterrogatio dyalectica. qm dyalectic^a tā de principijs q̄ de ōnib^9 pt iterrogare.

Te. c. 3.

Cor. 2^m Pz scdo q aliq̄ ē iterrogatio geometrica q̄ tñ nō ē ppō geometrica: sicē vlt^a ppō geometrie p quā nihil demrat i geometria nꝫ in scia subalternata.

Cor. 3^m Pz 3° q oēs alie ppōnes itermedie iter pn^a et vltimā ōnē siue vltimas ōnes sunt iterrogatiões et ppōnes geometrice. oēs. n. ta les sūt ōnes et pmisse ōmratōis: lꝫ i diūsis demratiōib^9: tenēdo tñ scdaꝫ expōnē supi^9 positā illa duo h̄ si biēt locū.

Dilutio 2^a. ℭ Ad scdm dī q modus loq̄ndi Arist. fuit sic copulat. qr. s. de interrogationibus oibus geometricis rō reddēda est ex ōnibus et pncipijs geometrie. de qbusdā enim reddit rō ex pncipijs tm: de qbusdam ex pncipijs et ōne vel ōnibus: et p hoc pz q ratio non obstat.

C ℭ Neq oēm est itaq sciētē interrogationem interrogare: neq secundū omne interrogatū respondere vnoquoq: sed que sunt secunduz scientiam determinatam.

Cōclo. ℭ Intēdit istā ōnem Quelibet scia proprias habet rñsiones. probat sic. qlibet scia pprias hꝫ iterrogationes. determinate aūt iterrogationi alicui^9 scie determiata rñsio eiusdē scie corrñdet. g ō vā. maior pz ex predenti ōne minor vero probat. sicut. n. nō ad aliquā sciaꝫ spectat qlibet iterrogatiōe iterrogare: ita ad eā nō spectat ad qlibet iterrogatū rñdere: sꝫ solū ad ipsuꝫ iterrogatū qd est fm ipaꝫ sciaꝫ. qre etc. Albertus dicit q nō qualꝫ interrogatione interrogat scia: qr nō de pncipijs suis.

Dubiū. Solo. ℭ Dubitat. qr vī q metaphysica: q̄ est scia maxie vniuersalis et alias sibi subalternās: hēat ad oia iterrogata rñdē. Rñdet q metaphysica iō dī scia vlis. qr de ente et partib^9 entis pncipaliter cōsiderat: qr pncipia sua sunt vniuersalia: et qr de rerū qditatibus absolute ōsiderat et de cāis rerū vlibus et nobilissimis. sicut de deo et itelligentijs. ex hoc tñ nō oportet vt ad spāles sciētiaꝫ cōsideratiōes descendat et ōnter de vnoquoq interrogatio rñdeat. qre pz rñsio ad dubiū.

Vide paulꝫ de hoc dubio. Quidā tñ moderni dixerūt q lꝫ metaphysicus nō ōsideret neq rñdeat ad illā. triāgulus hꝫ tres: antequā sit demrata: postq̄ tñ fuerit demrata illā considerat et habet ad illam respondere: et sic de alijs consequenter dicatur: sed hec verba tacenda erant.

D

ℭ Si aūt disputat aliquis cū geometra scdꝫ q geometra: manifestū est qm et bene si ex his aliquid demonstret: si vero non: non bene. Manifestū est autem quoniam non arguit geometram sed aut scdm accidens: quare non vtiq erit in nō geometricis de geometria disputandū. Latebit enim praue disputanteꝫ. similiter autem et in alijs se habet scientijs.

E

ℭ Intēdit istā ōnem. Quelibet scia habet proprias disputationes. Potest pbari ex pcedentibus: qr disputatio aggregatur ex iterrogatione et rñsione: sed qlibet scia pprias hꝫ iterrogationes: et pprias hꝫ rñsiōes: vt patuit prius. igit etc. ℭ Scdo pt argui ex textu sic. Quicūq disputat cū geometra fm q geometra: si ex terminis geometricis aliqd demrat bñ disputat. si vo nō ex terminis geometricis procedat nō bene disputat. igit geometra pprias habet disputatiões. tenet ōña: et assumptū pz. qr si aliqs nō p pprios termios geometrie disputaret cū geometra tūc nō posset redarguere geometrā nisi fm accidēs: qre ōcludit phs q nō erit i geometria disputandū in terminis nō geometricis. praue. n. disputātē latebit nūqd supra p pn^a ppria dusputet vel nō. sicut aūt dictum est de geometra: et sil'r de oibus alijs sciētijs dicat. ℭ Notandam fm cōiter exponentes q geometria et vlr quelꝫ ars siue scia est regula qdā: p regulā aūt cognoscit qd bñ et qd nō bene. quare ad geometriā spectabit cognoscere de his que ad ipam pertinēt nūqd bene se habēt vel nō. et p ōns ad eā spectabit cognoscere nūquid aliquis bñ disputet geometrice vel male. Quidā hic Arist. iponunt q ipse dicat geometrā quādo disputat geometrice sempuincere geometrā: et ōnter movēt dubitationē cōtra ipsum. sed hoc non dicit phs. ideo signū est q neglexerunt ipsi textum. Ad laudē dei eiusq matris marie virginis.

Ars regula dicitur.

Paulus ingt optitudine vicere.

T. c. 8.

Quoniam autem sunt geometrice interrogationes nomne sunt et non geometrice. Et q̄ scdm vnāquāq scientiā et que secūdū ignorantiam quālibet geometrie sunt. Et vtrum secūdum ignorantiam sit qui ex oppositis syllogismus aut paralogismus.

F.

ℭ Primo mouet tres qōnes: Scdo soluit ibi. Scdm geometriā āt etc. Pria qō cū q̄dā sint geo^ce iterrogatiões nūqd sint alie iterrogatiōes nō geo^ce. Idē dubitat. de q̄libet alia scia. ℭ 2^a qō. nūqd q̄libꝫ ppōes q̄ dnr fꝫ ignorātiaꝫ geometrice hēt dici geometrice vl' nō. ℭ 3^a qō vtꝫ syll's q sit ex his q̄ opponūt pncipijs sit dōs syll's fꝫ ignorātiā an vo palogism^9. Pria igr qō. magi ptinet ad ōnes. 2ª magis ad pmissas. 3^a vo ad syllꝫ. ℭ Circa qōnē p^m dubitat. i pcedēti. n. pte ōnsū ē si oēꝫ iterrogationē eē geo^cam q̄r manī^m ē q aliq̄ sūt nō geometrice iterrogatiōes. et p ōns illa dubit' vī supflua. ℭ Ad h rñdet q cum aliq̄ sint orones false i termis geometricis d qb^9 ptigit aliquē dubitat. vbi gra. vtꝫ ipoīe sit triāgulū hēre tres āgulos eqles duob^9 rectis: fuit itētio ari. qrē nūqd tales ppōnes dōe sint geometrice iterrogatiōes vl' nō et h rōabilr ptigit dubitare vt sqt liconiēsis. p. n. tales vnr geometrice: qr sunt ex terminis geometricis. 2° vident nō geometrice qm nō sunt demrabiles: geometrice āt iterrogatiōes sūt demrabiles. et pp hoc pz q illa qō nō ē frustra. Ista rñsio colligit a lico.

Objicit pmo.

Dilutio

A ⁊ Alberto. sȝ tūc illa qȝ videret͛ coīcidē cū 2ª. linco. tñ fa cit illas duas tāq̄ vnā. ⁊ sil͛ ad eas vnā iducit rñsionē i textu: ⁊ forte meli⁹. posteriores tñ dixerit ꝙ Ar. istā qōnē mouit ꝓp q̄dā iterrogatōes: q̄ nȝ dm̄rantur i geometria neq̄ i scia subalternata: sȝ appent eē geometrice ꝓp affinitatē q̄dā suoꝝ termioꝝ cū termis geometrie: sic forte sunt q̄de musice iterrogatōes: aut arismetrice. ¶ Circa scdaȝ qōnē nō ꝙ q̄dā sūt ꝓpōnes: q̄ ꝑȝ sciaȝ geometrice appellāt͛: q̄dā vō ꝑȝ ignorātiā geometrice. ꝑȝ sciaȝ dnr̄ q̄ dm̄rationes mathēaticaȝ ostitutaȝ tāq̄ ꝓmisse igrediūt͛. sic ꝙ anguli recti sūt eq̄les: ⁊ ꝙ linee palelle n̄ ɔcurrūt. ꝑȝ igrātiaȝ vō dnr̄ ꝓpōes false q̄ sūt opposite ꝓdictaꝝ: sic angli recti sūt ineq̄les aut linee palelle ɔcurrunt. ¶ Circa 3ᵐ nō: ꝙ syll'ˢ ꝑm ignorātiā ⁊ paralogism⁹ dn̄t: q: syll's ꝑȝ ignorātiā ē syll's assumēs ꝓpōnes falsas oppositas ꝓmissis veris i aliq̄ scia ɔsideratis: sic h. oēs linee palelle ɔcurrūt sȝ. a. ⁊. b. linee sūt hȝ. igit͛ ⁊c̄. Paralogism⁹ vō ē syll's elēcus ⁊ peccās in forma: sicut hic: ois hō ē aial. ois equ⁹ est aial. igit͛ ois hō ē equus. Ex quo pȝ ꝙ differunt ꝑ hoc ꝙ alter peccat in materia ⁊ alter in forma.

Differt syll's ꝑȝ ignorātiā ⁊ paralogism⁹

B ¶ Scdm̄ geometriā aūt aut ex alia arte vt musica est interrogatio non geometrica.

¶ Soluit ꝓdictas qōnes. ⁊ ꝓ ꝓmā. 2° scdām. ibi. De geometria aūt 3° 3ᵐ. ibi. In doctrinis āt ⁊c̄. ¶ Ad ꝓmā igit͛ rn̄dēdū ꝙ aliq̄ sūt iterrogatōes oio nō geometrice: sicut ille que sunt ex arte penitus diuersa a geo°. vbi gr̄a. ex musica. cū. n. iterrogat͛. vtꝝ duo semitoni faciūt vnū tonū: hec ē iterrogatio penit⁹ nō geometrica. ¶ Nōn̄ᵐ ꝙ aliq̄ sunt ⁊ vn̄r iterrogatiōes geometrice. sic illa: sup datā lineā triāgulū eq̄lateꝝ collocare ɔtigit. ⁊ addūt q̄daȝ ꝙ aliq̄ ē iterrogatio geometrica q̄ tñ n̄ ē iterrogatio geometrie: sicut ꝯ ꝑspectiua: ipa. n. ē geometrica q: depēdēs ex ꝓncipijs geometrie: nō tñ ē iterrogatio geometrie. q: nō dēm̄rat͛ i geometria: sȝ h̄ est voluntarie dcm̄. Aliq̄ vō nō ē neq̄ vr̄ iterrogatio geometrica: sicut oē graue nāl'r tēdit deorsum: oē leue sursū. Aliq̄ vō vr̄ geometrica: sed nō ē: sic illa. ꝓportio. 5. ad 4ᵐ ē ꝓportio sexq̄q̄rta. ⁊ sic ð multis arithmetric̄ ɔib⁹ ɔtingit. q̄ appent geometrice m̄l'tiplici ð cā. ꝓ ꝓp ꝓpinq̄tatē sboꝝ arithmetrice ⁊ geometrice. s. q̄titatꝭ ɔtinue ⁊ q̄titatis discrete. 2° rōne ꝓncipioꝝ cōiuȝ qb⁹ iste scie vtūt͛. sic oē totū ē mai⁹ sua pte: si ab eq̄lib⁹ eq̄lia demas ⁊c̄. Q̄uis a geometra ꝯbant͛ ad q̄titatē ɔtinuā: ab aritbmetrico vō ad nūȝ. 3° rōe q̄rūdā terminoꝝ: qb⁹ cōiter vtūt͛. s. cubū q̄drātū circulare ⁊ supficiale: q̄uis geometria ꝓprie: ⁊ arismetrica trāsūptiue.

C 4° ꝓp doctrinā vtriusq̄ scie sil͛ traditā. Sicut Euclides in eodē libro arithmetricā sil͛ docuit ⁊ geometriā.

Interrogatio/num geometricarū multiplex diā.

¶ De geometria paralellos subire opiari geometrica quodāmō ē ⁊ n̄ geometrica alio mō. dupl'r eni ē hoc sicut arithmon: qȝ ē sine rithmo. altera q̄dē nō geometrica est nō in hn̄do: altera vero in praue hn̄do ⁊ ignorantia huius que ex huiusmodi principijs cōtraria est.

¶ Soluit scdaȝ dubōnē ꝓmittēs hāc distōnē: dī dup' iterrogatio nō geometrica. vno° q: sit iterrogatio ex termis nō geometricis: sic si eēt iterrogatio musica. Alio° dr̄ nō geometrica q: ex termis geometricis: sȝ ꝑue ⁊ false ɔpositis: sic ista. linee palelle ɔcurrunt. pȝ hec distō a sil̄i sicut aritbmō. i. icōsonās 2° dī. Vno°. q: nullā hn̄s ɔsonātiā. alio°. q: ꝑuā hn̄s ɔsonātiā: sic cāpana fracta. ¶ Ad dubōnē igr̄ dr̄ ꝙ ꝓpōnes ꝑȝ igrātiā geometrie: sic ille linee palelle ɔcurrūt: ⁊ siles ꝓ mō sūt geometrice: sȝ 2° mō sūt nō geometrice: ꝓ⁹ ps pȝ. q: tales ɔponūt͛ ex termīs geometricis. 2° ps sil'r nō ē. q: tales ꝓpōnes sūt false ⁊ ꝑuā

D hn̄tes ɔpōnē. hitus vō cātus ex talib⁹ ꝓncipijs falsis ē ignorātia: q̄ ē ɔ̄ria scie. ¶ Nōndū ꝙ ꝓpōnes false in termis geometric̄: sic illa. linee palelle ɔcurrūt. dnr̄ geometrice ꝑm māȝ: q: ɔponunt͛ ex terminis geometricis. termini vō dnr̄ mā ꝓpōnis. q: sūt ptes ipam itegrantes. dicunt͛ āt nō geometrice ꝑm formā. q: i eis nō ē ordo siue debita ɔpō: q̄ eē dȝ i scia geometrie. ordo aūt vel termioꝝ ɔpō ē forma ꝓpōnis. Termini āt geometrici aliq̄n debitā ⁊ ɔueniētē formā siue ordinē assumūt: ⁊ aliq̄n discōueniētē: sic ēt mā nālis aliq̄n formā nālē cōueniētē assumit: ⁊ aliquando disconueniēteȝ. Ex quo infert͛: cū a mātes habeat eē ꝑm quid. a forma vero simpl'r esse: ꝙ ꝓdicte ꝓpōnes licet quodāmō geometrice dicant͛ ⁊ quodāmō nō geometrice: vt ingt phs. tñ simpliciter nō geometrice: sed ꝑm quid geometrice dici debent.

Corre°

¶ In doctrinis aūt nō est paralogism⁹. sil'r sic i dyalogis: eo ꝙ medium sit sp dupl'r: ⁊ de hoc enim omni. ⁊ hoc iteꝝ dicitur de alio omni. q̄ autem pater non dicitur omne.

T. c. 29.

E ¶ Soluit tertiā dubitationē. ⁊ ꝓ ondit ꝙ i sciētijs demrātiuis nō fit paralogism⁹. 2° q̄sdā assignat dr̄ias iter scias demrātiuas ⁊ dyalecticā: sīue vt exponit linco. iter mathematicas ⁊ alias tres. s. nālē dyalecticā ⁊ metaphysicam ibi. Hec aūt sūt vt vidē. Phs igit͛ itēdit solōnē istā ꝙ syllogism⁹ q ē ex opposit̄ ꝓncipijs alicui⁹ scie dici dȝ syll's ꝑm ignorātiā illi⁹ scie: sed ex hoc nō dī palogism⁹. Prīa ps pȝ. q: talis peccat in mā assumēdo ꝓpōnē falsaȝ: scdā ps pȝ: q: ex hoc nō dī peccare i forma vt pȝ. in doctrinis igit͛. i. i sciētijs demrātiuis nō fit palogismus quēadmodū fit in dyalecticis. Nā i sciētijs demrātiuis idē mediū bis sumit͛ de quo maior extremitas vl'r ꝓdicat͛ ⁊ qȝ vl'r ꝓdicat͛ de minori extremitate. ꝓdicatū aūt nō assumi dȝ cū signo vl̄i. quare ⁊c̄. ¶ Notandū ꝓ ꝑm linco. ꝙ h̄ ps sil'r vnal cū seq̄ntib⁹ vsq̄ ad illaȝ: sȝ dr̄ q: ⁊ ꝓp q̄d scire ⁊c̄. nō ē de subā h⁹ scie sȝ ē de cōplemēto bōitatꝭ ⁊ ornat⁹ ipsi⁹. iducit āt linco. hāc ptē ⁊ seq̄ntes vt Arꝫ. ibi cōpet mathematicas scias dyalectice: nāli: ⁊ metaphysice: ostendēdo ꝙ i mathematic̄ nō sic freq̄nt deceptōes fiūt sic in aliis trib⁹ noītis. Q: mathematice sp ꝓcedūt ꝑ syllm̄ i debita figura ⁊ debito mō ordinatū. nā mediū bis sumit͛ de quo maior extremitas vl'r ꝓdicat͛. mediuȝ vō vl'r de minori extremitate. alie vero nō semper syllogistice ꝓcedūt: sȝ sepe iductiue ⁊ exēplo vtūt͛ i qb⁹ magis errare ɔtigit. q̄re ⁊c̄. ¶ Notādū 2° ꝙ scie demrātiue iō doctrinales appellāt͛: q: magis docēt q̄ȝ nō demrātiue: sȝ ꝑȝ linco. ꝑ doctriales itellexit mathe°ᶜᵃˢ q̄ iō dnr̄ tales. q: maxime docēt. dnr̄ āt docē maxie: q: sine formidie docēt alie vō cū aliq̄li formidie ⁊ post demrātōes suas magis dubōnē reliquūt. ⁊ h̄ iō ɔtigit ꝓ: q: entia mathematica. s. ɔtinuū ⁊ nūs sūt magis ꝓportionata nr̄e imagiationi: ⁊ ɔ̄r intellectui. nā vt scribit͛ in de memoria ⁊ reminiscētia nr̄a imaginatio nō ē sicut cōti° ⁊ tp̄e. scdō q: in mathematic̄ cause sunt nobis notiores q̄ȝ effectus cuius oppositum vtplm̄ in alijs scientijs contingit. ¶ Notanduȝ tertio ꝙ signum vl'e non ponit͛ ad ꝓdicatuȝ: q: hoc nō est de ordine ⁊ modo syllogistice figure. Quidam vō dixit ꝙ h̄ ē: q: subiectū est vt materia: ꝓdicatum vt forma. sȝ forma nō diuidi neq̄ distribui debet per signum vniuersale. materia vō sic. quare ⁊c̄. Hoc non multum facit ad ꝓpositum nr̄m. Vide notata ꝑ modernos hic ꝙ aliqs syll's peccat in mā ⁊ in forma: aliqs in forma tm̄: aliqs i mā tm̄: ⁊ aliqs nec in mā nec in forma. Itē ꝙ subm̄ ꝓpōnis respectu ꝓdicati hȝ rōnē materie: ꝓdicatū vō rōnē forme: sȝ vtrūq̄ sit tāq̄ mā respectu ꝓpōnis. q: est pars integralis ipsi⁹. Itē q̄ gen⁹ respectu totius diffōnis ē vt mā. respectu vō

In mathematicis nō fit deceptio.

Demrātiue scie maxie docent.

Vide paulum ve. hic in ꝓ suo notabili.

A diffiniti et forma. ꝛ alia quedam que non multum pertinentia sunt proposito nostro.

¶ Hec aūt sunt vt videre est intellectu sꝫ in rōnibus latet vtrū oīs circulus figura sit. si autē scribatur manifestum ē. quod aūt sunt carmina circulus manifestum qm̄ non est.

¶ Ponit q̈tuor dr̄ias īter sciās demr̄atiuas ꝛ dyalecticā. 2ª ibi. Nō oꝫ āt in ipāꝫ. 3ª ibi. Cōtingit aūt q̄sdāꝫ. 4ª ibi. Si āt ipo͡ſle. Pṁa igr̄ dr̄ia ē. qꝛ res i demr̄atiuis scientijs ꝯsiderate sūt ad intellectū manifeste q̄si visu ꝯprebēderēr. sꝫ i dyalecticis latēt. i. nō sic māifeste sūt res ibi ꝯsiderate. qḋ dcl'ar̄ exēplō. Si. n. i dyalectica fiat hic syll's. oīs syll's ē figura. poema homeri ē circulus. igr̄ poema hōeri ē figura. Ex hac argumētatōe dyalectica fit deceptio: qꝛ ly circulus equoce accipir̄ ꝑ figura ꝛ ꝑ poemate hōeri. sꝫ si circl's ad sensū describar̄ sic i mathematicis sit hec deceptio nō ꝯtigit. ¶ Nōn^m ꝙ linco. hāc ptē īducit cōparādo mathematicas meta^{cas} nāliꝛ ꝛ dyalecticē. iō dicit ea que sūt i mathematicis spōte se offerūt intellectui ꝑspicacius vīr in intellu. Ea ṽo sūt i logicis ꝛ metaphicis ꝑꝑ remotionē eoꝝ a sensu ꝛ subtilitatē sue nāe sbter-

B fugiūt intellm̄ ꝛ speculata sūt velut a lōge: ꝛ n̄ discernūt eoꝝ subtiles dīe. Et paꝝ post dicit. silr̄ in nālib' ē mior certitudo ꝑꝑ mutabilitatē rerum nāliū. Et has tres. s. logicā metaphicā ꝛ nālē vocat Arist. rōnales: qꝛ ꝑꝑ puitatē certitudīs cū pncipijs subōꝝ q̄dāmō ṽsant̄ i his rōnabilr̄ magis ꝛ ꝓbabilr̄ q̄ꝫ sciētifice: sꝫ l his sit scia ꝛ demr̄atio: sꝫ nō maxie dcāt solis āt mathematicis ē scia ꝛ demr̄atio maxie ꝛ pncipalr̄ dicta: hec linconiensis.

In mathematicis maior ē certitudo

¶ Nō oꝫ aūt istātiā in ipsuꝫ ferre si sit ꝑpō inductiua. sicut. n. ꝑpō ē q̄ nō ē i pl'ibus. nō. n. erit i oīb'. ex vl'ibus āt ē syll's. manifestū aūt est qm̄ neq̄ instātia ē. eedē. n. sunt ꝑpōnes ꝛ instātie. quam enim ferunt instētiā. hec erit vtiq̄ ꝑpō aut dyalectica aut demonstratiua.

¶ Scḋa dr̄ia. scīētijs i demr̄atiuis nō adducir̄ ꝯ demr̄atorē istātia iductiua. i. ꝑticularis: in dyalecticis āt sic. Pṁa ps declarar̄ sic. eedē sūt ꝑpōnes ꝛ istātie. Nā ille q̄ ꝑ sūt

C instātie: postea sūt vel fieri pn̄t ꝑpōnes: siue fuerit instātia dyalectica siue demr̄atiua: in demr̄atiuis ṽo ꝑpōnes nō sūt pticulares: sꝫ vl'es. ḡ in demr̄atiuis nō sūt istātie ꝑticulares: maiorē relingt notaꝫ. ꝛ minorē ꝓbat. qꝛ syll's demr̄atiuus sit ex vl'ibus. q̄re sue ꝑpōnes nō solū sunt in pluribus ṽeꝫ sꝫ in oībus. ꝛ ꝑ ꝯn̄s vl'es ꝛ vlr̄ ṽe. Ex his ṽbis ꝯcludit linco. ꝙ in mathematicis minor accidit deceptio q̄ꝫ in alijs scīētijs: q̄re ipaꝝ ꝯsideratio ṽsar̄ i paucioib' ꝛ magis certis. s. in vl'ib' solū: aliaꝝ ṽo ꝯsideratio in pticularib' ṽsar̄ ꝛ in pl'ibus ꝛ magis mutabilib'. Arist. aūt hic instātiā pticularē appellat ꝑpōnē inductiuā: eo ꝙ iductio ex pticularib' ꝛ singularib' ꝓcedit: sic syll's ex vl'ib'. ¶ Nōndū vlteri' ꝙ sic iterrogatio ꝛ ꝑpō sūt realr̄ idē. sꝫ differūt rōne. vt i ꝑcedētib' dcm̄ fuit. sic ꝑpō ꝛ istātia pn̄t eē realr̄ idē lꝫ differāt rōne: dr̄. n. ꝑpō ꝑ q̄nto pōt eē ꝑmissa alicui' syll'. dr̄ āt istātia qꝛ sumit tā q̄ꝫ opp^m alicui' ꝑmissaꝝ ad oñdēdū ꝯnē nō ṽe iferri ex ꝑmissis. Tales āt instātie sūt vl'es i scīētijs dm̄r̄atiuis ꝛ ꝑserti i mathematicis: qꝛ passiōes i ipis ꝯsiderate insunt subiectis suis ꝑ se ꝛ scḋm ꝙ ipm̄. q̄re nō pn̄t vni iesse ꝯtētō sub subō: q̄n isint cuilꝫ: nec ab vno remoueri pn̄t q̄n a q̄libet remouear̄. In dyalecticis āt ꝑt eē instātia pticularis cū sue vl'es vtplm̄ ꝑ iductionē ꝓbēr̄ ꝛ a signo: aut ꝑ ea q̄ sūt ꝑ accn̄s. Etiā ſm̄ linconiēsem in alijs scientijs q̄ꝫ mathematicis idē ꝯtigē pōt nālis. n. plerūq̄ ꝑ signa ꝓcedit

Differt ꝑpō ꝛ instantia.

ꝛ vtplm̄ ꝑ effect' nō adeq̄tos. i mathematicis ṽo sp̄ a cā ꝯuertibili ad effectū sit ꝓcessus. Posset tn̄ hic aliqs dicē ꝙ in nālib' hoc veꝝ est vbi nō ꝓcedar̄ demr̄atiōe ꝑꝑ q̄d ꝛ ꝑprie sūpta: sed vbi ꝓcedar̄ tali demr̄atiōe ꝑpria sumpta sicut in ꝑposito intelligir̄: sic instantie erunt i naturalibus vniuersales sicut in mathematicis.

D

¶ Cōtigit āt quosdā nō syllogistice dicere ꝑꝑ hoc ꝙ accipiūt vtrisq̄ īherētia: vt ꝛ scenes facit ꝙ ignis i mltiplicata analogia sit. ꝛ nāq̄ ignis cito gn̄ar̄ vt dicit. ꝛ hec est analogia. Aliquando qdē igir̄ syllogizare nō ꝯtingit ex acceptis. aliqn̄ vero contingit sed non videtur.

¶ Ponit tertiā dr̄iam. ꝛ ꝑ dicit ꝙ aliqn̄ ꝯtingit ex ꝑmissis acceptis nō debite syllogistice inferri ꝯnem: sicut q̄n accipir̄ mediū qḋ vtrisq̄ inheret. i. qḋ affirmatiue ꝑdicar̄ tā de maiori q̄ꝫ de miori extremitate. tūc. n. arguir̄ ex pure affirmatiuis in scḋa figura: q̄ nō ē debita forma syllogistica: sicut arguebat. Scenes ꝓbās arguēdo sic. illō qḋ gn̄ar̄ in multiplicata ꝑportione gn̄ar̄ cito: ignis gn̄ar̄ cito. igir̄ ignis gn̄ar̄ in multiplicata ꝑportione. Scḋo dicit ꝙ aliqn̄ ꝯtingit vt ex talibus ꝑmissis in scḋa figura nullo mō debite inferar̄ ꝯ. aliqn̄ vero cōtingit ꝙ sic. videlicet q̄n arguitur in terminis cōuertibilibus: nō tn̄ appet ꝙ sequar̄ ꝑꝑ indebitā formā syllogisticaꝫ. Ex his igitur Aristo. tacite innuit hanc dr̄iam ꝙ in demr̄atiuis nō accidit deceptio arguēdo ex pure affirmatiuis in secunda figura. In dyalecticis aūt sepe deceptio accidere pōt: pṁa ps pꝫ: qꝛ demr̄atio ꝑprie sumpta sp̄ ex ꝯuertibilibus ꝓcedit: sed in terminis cōuertibilibus debite infert̄ ꝯ ex premissis arguēdo ex pure affirmatiuis in secunda figura. igir̄ ꝛc̄. patet cōsequentia cum maiori: ꝛ minor patet ex ꝑmissis. cū eni maior ꝛ mior extremitas ꝛ mediū ꝯuertibilis fuerint non refert q̄lr̄ adinuicē cōiungant̄ in ꝑpositionibus pure affirmatiuis. ꝛ per consequens qualitercunq̄ conclusio infert̄ ex ꝑmissis. scḋa vero pars videt̄ de se nota: qm̄ dyalectica vtplurimum ex nō cōuertibilibus ꝓcedit. q̄re ꝛc̄. ¶ Notandū circa exemplū Arist. ꝙ illud dr̄ generari in multiplicata ꝑportione: cuius quādo fuerit generatū q̄ntitas naturaliter est maior q̄ntitate corrupta: qualiter ignem ex aere generari dicimus: ꝛ aerē ex aq̄. Ex vno enim pugillo elementi inferioris decē generantur pugilli elemēti immediate superioris: vt describitur secundo de generatione.

E

Generari in multiplicata ꝑportione qd dicatur

F

¶ Si aūt impossibile esset ex falsis veꝝ mōstrare facile vtiq̄ eēt soluere. conuerterentur eniꝫ ex necessitate. sit enim conclusio. a eē. hoc autē cū sit ea vtiq̄ sunt q̄ noui. qm̄ sunt vt. b. ex his demonstrabo quod illud est.

¶ Quarta dr̄ia ē. qꝛ facili' ē resoluē argumētationē a ꝯne ad ꝑmissas in scīētijs demr̄atiuis q̄ꝫ in dyalecticis. Probatur tripliciter. Et primo sic. in scīētijs demr̄atiuis nō pōt ex falso demr̄ari veꝝ. in dyalecticis ṽo pōt ex falso syllogiçari veꝝ. ergo a cōclusione ad premissas arguēdo facilior est resolutio in demr̄atiuis q̄ꝫ in dyalecticis: minor ē de se manifesta: maior pꝫ ex añ determinatis. ꝯn̄a ṽo tenet: supposito. n. ꝙ. a. veꝝ sit: qḋ est ꝯ. ex h̄ poterāt inferri premisse. quas prius noui eē veras: que sint. b. ex b. ṽo premissis demr̄ar̄. a. ꝛ hoc iō accidit. qꝛ ex. b. ꝑmissis existentibus falsis nō pōt a verum demonstrari: secus autē in dyalecticis accidere pōt: eo ꝙ in ipsis pōt ex falso syllogiçari verum: sicut hic. omnis lapis est aial. ois homo est lapis. igitur omnis homo est animal.

A ¶ Couertunt aut magis q sunt in mathematicis: qm nullu accides recipiut: sed in hoc differut ab his q sunt in dyalecticis sm diffones.

¶ Scdo ar sic. in sciẽtijs demratiuis & psertim in mathematicis pmisse & cõ magis adinuicẽ cõuertibilr assumut qz in dyalecticis. g facili est in demratiuis resoluẽ qz i dyalecticis. Tz cõña qz in cõuertibilib facilior est resolo qz i nõ cõuertibilib. añs declarat. qz scie demratiue nõ assumut ppões per accidẽs: sed solu per se. tales aut vt plurimu couertunt: & in hoc differut a dyalecticis que sepe assumut ppositiones per accidẽs & nõ adinuicem cõuertibiles. demonstratiue vero sepe diffinitiones assumunt p medio que cum suis diffinitis conuertunt. qre &c.

¶ Augent autem nõ per media. sed in post sumendo vt. a. de. b. hoc autem de. c. iterũ hoc de. d. & hoc in infinitum: & in latus vt. a. de. c. & de. e. vt ẽ numerus qtus aut ifinitus aut finitus. hoc aut in quo sit. a. impar nũerus qtus in quo. b. impar nũerus i quo sit. c. est vtiqz. a. de. c. & est par qtus numer in quo sit. d. par numerus in quo est. e. ẽ ergo. a. de. e.

¶ 3 ar sic. in demratiuis scientijs nõ multiplicãt demrationes p h qz ad eãdẽ cõnẽ plura adducãt media demratiua: sz ad vnã cõnẽ vnu tm adducit mediu: h aut supple nõ cõtingit in dyalecticis. qre &c. Tz cõña cu miori: & maior pz: qz vn effect nõ pt eẽ nisi vna imediata cã i eodẽ gñe eãe. p cãz at imediatã scie dmratiue pcedut. qre &c. Dicit tñ phs qz i dmratiis sciẽtiis augeri pñt demratões i p aut i lat assumẽdo i p assumẽdo vt si passio supiori pbet de iferiori. v. g. si hẽe tre. z pð inest p ri i ngulo: pbet de ysocbele & sir de alio iferiori ad ysocbelẽ si aliqd tale inueniat. & sic i infi pcedẽdo: demrabit. g. a. passio de b. c. d. subia. & sic in infi se p ordinẽ hñtib sub & supra. Multiplicãt at in lat si eadẽ passio de duob subtia coeqa demret. v. g. a. finitu vel infinitu demrat de nũo. qz vo nũs diuidit p nũm parẽ & iparẽ: eadẽ passio demrabit de nũo pari: & de nũo ipari. Ari. aut ponit qz illa passio sit. a. nũs vo sit. b. nũs ipar sit. c. & nũs par sit. d. Uide qõnẽ sup hac mã. Totus iste textus ab illa pte. hec at sunt vt videre. vsqz ad illã. sz qz dst & pp qd. pp sui obscuritatẽ tot & tã varias hũit expões: quot fuerut Ari. expositores. Quidã. n. voluerut Ari. pncipalr itẽdẽ qz in scientijs demratiuis: nõ fit fallacia equocatiõis: neqz fallacia cõñtis. & sir neqz alie fallacie fiut. lz fiãt in dyalecticis. & p h hz pbatio ptis pcedẽtis qz nõ silr fit paralogismus i demratiuis sicũ i dyalecticis. Quidã at sic lyncoñiẽsis. & seqces dicut Ari. pncipalr intendere cõnem istã. In mathematicis sciẽtijs nõ sic deceptiones fiut sic in alijs sciẽtijs: & hãc dsit Aristo. pbare p rões in lra positas. Alij vo dsit Arist. intẽdere & pbare: qz sciẽtie mathematice sut alijs certiores & firmiores: sz iste mod exponẽdi est modus fratern. Alij ẽt multi exposuerut aliter: ego vo posui modum exponendi qui mihi visus fuit posse littere Aristo. istius adaptari.

Uide in fra qsti. 34.

C

¶ De demratione: quia. Capitulum. iij.

T. c. 30

Ed quia differut qz & pp qd scire pmu qdẽ in eadẽ scia & in hac dupl. Uno qdẽ mõ. si p nõ mediu sit syllogism. Nõ. n. accipit pmã cã. sz q est pp qd scia hz pmã cãm. Alio vero modo non per media quidem sed non per causam sz per conuertẽtiam & per notius. Nihil enim p hibet eque predicantium notius esse aliqñ nõ cãm. Quare per hanc erit demonstratio.

D

¶ In hoc tertio capitulo determinat de differentia inter demonstrationẽ pp quid & demonstrationẽ qz. & p ostendit qualr differant in eadem scia. 2 in diuersis ibi. Alio etiaz mõ &c. ¶ Prima diuidit in duas. nã p ponit duplicẽ dñia zĩter ipas. scdo manifestat p exẽpla ibi. Ut qz ppe sint planete. Dicit igit p: qz scire qz & pp qd: siue demratio qz & demratio propter qd differunt in eadẽ scientia dupl. Uno mõ qz demratio qz. aliqñ fit p cãm mediatã & remotã & nõ p pmã & imediatã cãz: sz demratio pp qd fit p cãm pmã siue imediatã. 2 differut. nã aliqñ demonstratio qz. non fit per cãm mediatã: sed fit per nõ cãm. i. per effectum: couertibilẽ tñ cum sua cã & notiorem illa. non. n. est inconueniens duop conuertibiliu: quop vnu est effectus: & reliquu est cã. aliqñ notiorem nobis eẽ effectu. qre per ipm poterit fieri demratio cause.

Dmrõ qz & pp qd in eadẽ scientia

¶ Ut qz ppe sunt planete pp id qz nõ sintillant sit igitur in quo. c. planete. i quo. b. nõ sintillare. in quo. a. ppe eẽ vep ẽ. igit. b. de. c. dre: planete. n. nõ sintillãt. sz & a. de. b. nõ sintillãs. n. ppe ẽ hoc at accipit aut p inductionẽ aut p sensum. nẽce ẽ g. a. ipsi. c. inesse. qre demratu ẽ qz erratice ppe sut. hic igit syllis non est pp qd sz qz: nõ enim ex eo qz nõ sintillant ppe sunt: sed pp id qz prope non sintillant.

E

¶ Declarat ppositu p exẽpla. & p ponit exẽpla de demratione qz: q est p effectu. Scdo de demratiõe quq est per cãm remotã. ibi. Ampli in qb &c. ¶ Itẽ p facit qd dictu ẽ: scdo narrat qz ẽt põt fieri demratio qz p effectu nõ cõuertibilẽ ibi. In qb aut media. p ponit vnu exẽplu. secudo aliud ibi. Itep sic lunã. Primo facit h qd dcm est. scdo docet illã demratiõnẽ qz: cõuerti in demrationẽ pp qd. ibi. Cõtingit aut p altep &c. Pmo igit dicit qz fiet demratio qz. si arguat qz planete sunt ppe. qz nõ sintillant arguẽdo sic. õis stella nõ sintillãs ẽ ppe: planete sunt hmõi igit planete sut ppe. & vt fiat syllis in terminis vlib arguat sic. oẽ. b. ẽ. a. oẽ. c. ẽ. b. g oẽ. c. ẽ. a. Ponat. n. qz. a. sit ppe eẽ. b. sit stella nõ sintillãs. & c. sint planete. talis demratio nõ erit pp qd: sed qz. eo qz planetas nõ sintillare non est cã qz sint ppe. sed potius econtra. Illa vo ppositio. stella nõ sintillans est prope. fiet manifesta per inductionẽ aut p sensum. ¶ Notandum p qz aliquod corpus sintillare intelligi põt duobus modis. Uno modo vere: & alio mõ solum apparẽter. Exẽplu primi. sicut ignis q vere sintillare di. qz ab ipso vere defluut aliq sintille. Exẽplu scdi: sicut stelle fixe. cu eni sint sube inuariabiles non pñt ab eis sintille vere defluere tãqz ptes sue sicut defluunt ab igne: sed apparent ab eis defluere vt experientia docet. ¶ Notãdu scdo qz aliquod luminosum apparenter sintillet dupliciter cõtingit. vno modo pp nimiã intẽsionẽ sue lucis sic vt reddat disproportionata potentie visiue & hoc mõ cõtingit solem apparẽter sintillare. Cu eniz spiritus visiui: q sut de nã lucis a luce disproportionata disgregant a centro: oculi versus circunferentiã mouentur motu quodam inordinato. & propter hoc diuaricari cõiter dicunt. quare pp motu inordinatu spirituuz & aliqñ humop oculi: appet aspiciẽti olim a se sintillas emittere. Secundo vero modo contingit propter nimiam distantiam luminosi ab oculo. Et propter hanc cãz stelle fixe sintillare dsr: tunc enim species ab obiecto decise nõ

corpus aliqd sintillat cõtingit dupl.

Sintillatio apparens

A sufficiēter figit̃ oculo ⁊ potētie visiue. q̄re appebit obm moueri ⁊ sintillare. ⁊ aliq̄n cōtingit vt tali remissa fixiōe facta hō mediātib⁹ musculis ad h̄ deseruiētib⁹ ꝯstrigat ptes oculi vt meli⁹ aspiciat obm ⁊ dias ei⁹ discernat: ex q̄ cōstrictiōe spūs ad ext̃ exprimūtur motu quodā inordinato. q̄re ex h̄ appet obm sintillas q̄sdā emittere. Planete ḡ nō vīr sintillare: q̄ neq̧ lux aut lumē eoꝝ est visui dispropotionatū: neq̧ ē nimia distātia ipsoꝝ ab oculo. Cōtingeret tñ vt pp nimiam debilitatem potentie visiue planete apperent sintillare: sicut ꝛ̄ oculo sano apparent stelle fixe sintillare. ex quib⁹ apparet ꝙ obm eē ꝓpe nō est cā cōuertibilis nō sintillādi: neq̧ nō sintillare est effectus cū illa ꝯuertibilis: sed exēpla ponimus: nō vt ita sit ¶ Notādū tertio ꝙ planete cōiter stelle erratice appellātur eo ꝙ errāt a motu p̄mi mobilis: qui est regula alioꝝ motuū. cū enim p̄mum mobile moueat̃ ab oriente i occidens ⁊ tali motu se cū rapiat orbes planetaꝝ: illi orbes ꝓprijs motibus mouētur ab occidēte in oriēs. alia etiā subiungit̃ cā a q̄busdā. cum enim planete quidam i ecētrico ⁊ epiciclo simul moueant̃: motus epicicli ipsorum aliqualiter oppositus est motui ecentrici. q̄ fit in oppositā ptē. q̄re a motu ecentrici errare dicunt̃. ¶ Notandū vltimo ꝙ notitia illius ꝓpōnis. ōis stella nō sintillās est ꝓpe. non solū p sensum acquiri potest: sed ꝛ̄ per demonstrationē mathematicam: verūtamē ꝓcedēdo ꝓcessu q̄. ⁊ a notioribus nobis tantum: notitia ipsius tandem in notitiā sensus reducit̃: aut per inductionem acquirit̃. inducendo. s. p oia singularia sua. quorum tñ notitia etiā per sensum acquiritur. ¶ Dubitat̃ q̄ vbi ponatur. a. luminosum eē valde ꝓpinquum oculo: ⁊ sit valde modice quantitatis ꝯtinget ꝙ sintillabit nō solū p remissas esse species visibiles ipsius: sed ꝛ̄ ꝓpter modicā ipsaꝝ fixionē. q̄re vī ꝙ eē ꝓpe nō erit cā nō sintillādi: cuius oppo^m di in textu. Respōdet̃ ꝙ eē ꝓpe ⁊ eē lōge sunt inuicē correlatiua sicut magnū ⁊ paruū. q̄re sicut idē est magnum ⁊ paruū: ita idem obiectum dici poterit eē longe ⁊ eē ꝓpe. in casu ergo p̄dicto licet illud luminosum sit ꝓpe respectu distātiarum: per quas cōiter visibilia cōprehēdūtur: respectu tamen distantie qua cōuenienter dꝫ visum imutare dicet̃ longe: ⁊ hoc cōtingit pp modicā eē q̄ntitatem ipsius que simul cum luce nō est sufficiens cōuenienter spēs imprimere ⁊ ipsas debite figere virtuti visiue.

Plānete dicūt̃ stelle erratice — *B* — *Obijcit̃ ꝯ textū* — *Solo*

¶ Cōtingit aūt ⁊ p alterū alterū demr̄are ⁊ erit pp quid demonstrationem vt sit. c. erratice. b. in quo prope esse. a. non sintillare. est igitur ⁊ b. in. c. quare ⁊ in. c. a. ⁊ in. b. a. quod est nō sintillare: ⁊ erit propter quid syllogismus. accepta enim est primo causa.

C

¶ Dicit ꝙ ꝯtingit econuerso demr̄atione fieri demōstrando alteꝝ per alteꝝ. i. demonstrando effectū qui assumebat̃ in premissis p causam que ponebat̃ in conclusione: ⁊ hec est demonstratio pp quid: sicut arguēdo sic. omnis stella que est ꝓpe non sintillat planete sunt prope. ḡ planete non sintillant: in h̄ itaq̧ syllogismo assumit̃ prima ⁊ imediata cā: quare est pp quid. Ordinat Arist. ꝛ̄ syllogismū p litteras. a. b. c. d. vt prius: ⁊ littera pꝫ.

¶ Itē sic lunā demr̄ant quod per incrementa circularis sit. Si quidem igitur ipsius q̄ fact⁹ est syllogismus. econuerso autē posito medio ipsius propter quid syllogism⁹. non. n. ꝓpter augmenta circularis est. sed quia circularis ē accipit augmenta huiusmodi luna sit in quo c. in quo. b. augmentum in quo. a. circularis.

D

¶ Scdm exēplum est cum demonstrat̃ lunam eē circularem: q̄ augmentum luminis quod in ea recipitur circulari mō recipit̃. arguēdo sic. omnis planeta circulariter recipiēs augmētū luminis quod in eo per temp⁹ augetur. est circularis. luna est hmõi. igit̃ ⁊c̄. potest aūt ecōuerso fieri demonstratio propter quid: mutādo mediū in maiorē extremitatē: ⁊ ecōuerso arguēdo sic. ōis planeta circularis figura recipit augmētū lumis mō circulari. lūa est hmõi. igit̃ ⁊c̄. ¶ Iste. n. syll's ē pp q̄d: q̄m lunā vel alium planetā recipe augmēta luis circularia nō ē cā ꝙ sit circularis: sꝫ poti⁹ eꝫ ipꝫ eē circularis figure: ē cā ꝙ circulariter recipiat luis incremētū ordinat ꝛ̄ Arꝭ. syll'm per a. b. c. ⁊ l'ra pꝫ. ¶ Nōndū vt colligit̃ de mēte Cōmē. 3. de aia ꝙ oē q̄d in alio recipit̃ in eo recipit̃ h̄ꝫ nām recipiētis: ⁊ lꝫ ad aliud ꝓpositū ibi loq̄t̃ cōmētator: satis tñ ad nām p̄ntē referri pōt. nā cum aliq̄d accñs extēsum adeq̄te recipit̃ in aliq̄ subo extenso ⁊ figurato: necē est vt accñs sit tāte extēsionis p̄cise q̄ntē est ei⁹ subm. Et h̄ notauit Ari. in p̄dicamentis cū dicit. q̄ntā superficiē eē dicis: tātā albedinē eē dices: oꝫ ꝛ̄ vt idē accñs adeq̄tū sit oīno ꝯsilis figure cū subo suo: alr̄ nō eēt adeq̄tū: q̄re cū in aliq̄ corpe adeq̄te recipit̃ lumē circulare illud corpus est circulare. ⁊ sic a posteriori ostēdi poterit p circulare lumē corp⁹ q̄d est ei⁹ subm eē circulare. Arist. tñ nō ex eo ꝙ lumē adeq̄te receptū sit circulare: sed ex eo ꝙ mō circulari successiue auget̃: docet ostēdere corpus illuminatum eē circulare. Modum aūt demonstrationis vide in astronomia. ¶ Dubitat̃. q̄ lumē receptū in foramine q̄drato nō ē q̄dratū sed rotūdū. ergo non eē lumē in aliquo subo adequate receptū est eiusdē figure cū illo subo. Assumptū docet expimētū. q̄m si vlterius lumē a foramine ad pietē ꝓtēdat̃ figurā spicā ostēdit ⁊ nō q̄dratā. quare ⁊c̄. Ad hoc respondet̃ negādo añcedens. oppositū enim docet expientia: q̄m obstaculo posito iuxta foramē quadratū in eo recipietur lumen figure quadrate ⁊ tante quantitatis quante est foramē vel paulo minoris. Ad experiētiā in oppositum adductam dicitur ꝙ ille est fallax. q̄m nō in quacūq̧ distātia cōtingeret vt lumē a foramine distās reciperet̃ sub figura rotunda: sed in certa p̄te medij notabiliter ab illo foramine distante contingit. Huius autē experiētie q̄dam dicunt eē causam rotunditatē corporis a quo lumē deciditur. Licet enim lumē in foramine exñs retineat illius foraminis figurā: longe tamē ab eo ad naturā redit siue figurā corporis a quo decidit̃. Alij vero cām dicūt eē: q̄m lumē cū sit q̄litas spālis: ⁊ valde pfecta naturaliter ad figurā spericā tēdit siue a corpe rotundo decidat siue nō. ⁊ ꝯsequēter lꝫ ꝓpe foramē vel intra ipsum a propria forma figura impediat̃: nō tñ sic impediri potest lōge ab eodem. Alij vero dicunt ꝙ hoc cōtingit: q̄m ptes luminis exteriores ⁊ āgulares tāq̄ debilioris vtutis deperdunt̃ anteq̄ illū terminū attingē possint: in quo fit lumē rotūdū ⁊ si consequēter remanet lumen cētrale rotunde figure cū sit virtutis fortioris. quare ⁊c̄. De his subtilius vidēdum est in pspectiua.

T. c. 4. — *Cap. de q̄ntitate* — *E* — *Dubiū* — *R* — *Quare lumē recipit̃ h̄ figura rotūda* — *F* — *Vide Egidiū paulū ⁊ alios de hoc*

¶ In quibus autem media non conuertunt̃ ⁊ notius ꝙ non est causa: quia demonstratur ⁊ est non propter quid.

¶ Dicit ꝙ etiam demonstratio fieri potest per effectū nō conuertibilem si effectus ille fuerit notior nobis. ⁊ hec est demonstratio q̄. non autem propter quid. ¶ Notādum. ꝙ multipliciter cōtingere potest mediū in demr̄atione nō eē ꝯuertibile. Uno mō. q̄ in plus se hēt q̄ minor extremitas: licet conuertibiliter cum maiori. alio modo. quia se habet in minus. Tertio modo. q̄ in plus

Mediū ñ eē cōuertibile i demr̄atōe

A se hz q̄ȝ cā q̄ est maior extremitas. Quarto mō qz se hz in min⁹. Exēplū pmi pz in hac demrāriōe. ois stella non sintillās ē ppe. ven⁹ ē hō. g ven⁹ est ppe. ⁊ tūc lz affirmatiue demrare: vt pz in exēplo pposito. Exēplū scdi. sic si argueret sic. ois stella nō sintillās ē ppe. ois stella ē hō. g ⁊c. ⁊ tūc nō lz affirmatiue demrare. qm maior ē falsa: vt pz. Exēplū tertij. sic deficcatiuū est effect⁹ ignis i plus se hns q̄ȝ ei⁹ cā. ab alia. n. cā q̄ȝ ab igne dficcatio pueñire pōt. vel sicut magnitudo cū frequētia pulsus ē effect⁹ febris. ab alia. n. cā q̄ȝ a febre pōt puenire: sicut ab exercitio vel alio sīl. ⁊ tūc nō lz affirmatiue demrare. illa eniȝ maior eēt falsa. oē deficcatiuū ē ignis: sȝ forte licēt dmrare negatiue: assumēdo istā maiorē. oē qd nō ē deficcatiuū nō ē ignis. Exēplū q̄rti. sic moueri motu pgressiuo ē effectus aīe sensitiue: ⁊ tūc lz affirmatiue demrare. vt pz sic arguēdo. oē qd pgressiue mouet hz aiam sensitiuā. hō ē hō. igit ⁊c. ¶ Notandū 2° q lz tā p effectū ɔuertibilē q̄ȝ nō ɔuertibilē demrare cōtingat demrātione qz. minoris tm̄ vtutis ⁊ efficacie est illa que fit per effectuȝ nō cōuertibilē q̄ȝ que p effectum ɔuertibilē pcedit: vt satis pz.

B ¶ Ampli⁹ in qb⁹ mediū extra ponit ⁊ i his. n. ipsi⁹ qz nō pp quid demrātio ē. nō. n. dr cā vt q̄re nō respirat paries qz nō ē aial. si. n. h nō respirādi cā ē opz eē aial cām respirādi. vt si negatio cā ē ipsi⁹ nō eē affirmatio est eē. sicut sine mēsura eē cala ⁊ frida nō sanādi cā est: qz cum mēsura eē cā est sanādi: silr aūt si affirmatio ipsius eē negatio ē nō eē. In his āt sic demrātis q dictū ē nō cōtingit. nō. n. oē aial respirat.

¶ Ponit exēplū demrātiōis qz. p cāȝ remotā. ⁊ p̄ facit qd dictū ē. 2° docet ordinare sylm̄. 3° cōpat hō cās remotas ad ɔnes. ibi 2°. Fit āt sylls ⁊c. ibi 3°. Cōparant aūt ⁊c. p̄ igit dicit q ēt demrātionē qz. fieri ɔtigit in his i qb⁹ medū eē ponit. i. mediū fuerit cā remota ⁊ cōior effectu. si fit aūt in talib⁹ demrātio pp qd: eo q mediū i illis nō est cā. s. ppa ⁊ imediata. v. g. si demret q pies nō respirat p h mediū. pies nō ē aial: tūc nō ɔtingit demrare pp qd ⁊ p cām ppriā ⁊ imdiatā. qz si pietē nō eē aial: eēt cā ppa q pies nō respirat. tūc ēt ecōuerso ɔtingeret vt aliqd eē aial: eēt cā ipm respirādi. ɔñs est falsuȝ. qz nō oē aial respirat. sic pz de piscib⁹. ɔña pz. qz si alic⁹ negatio fuerit cā ppa negatiōis alteri⁹: tūc affirmatio ē ppa affirmatiōis cā. ⁊ ecōuerso. vt si calm̄ ⁊ fridū i aialib⁹ nō eē debite cōmēsurata ē cā nō sanādi. ecōuerso ipa eē debite pportionata ē cā sanitatis. ¶ Nōndū q aial hre pulmonē ē ppīqua cā. q̄re illd aial respirat. ⁊ iō sic seqt. aial hz pulmonē. g respirat. ita seqt negatiue. si aial nō hz pulmonē: q nō respirat: aial aūt cōius ē aiali respirāte. qm multa sūt aialia nō respirātia. sicut pisces. q̄re aial nō ē cā ppinq̄ respirādi. sȝ remota. ⁊ p ɔñs nō demrātiōe pp qd: sed demrātiōe qz negatiue demrabit q pies vel aliqd hō non respirat: qz nō ē aial. ¶ Dubitat p cōiter exponētes. qz si eēt vex dictū A x. q sic affirmatio ē cā affirmatiōis sic negatio ē cā negatiōis. ⁊ eȝ. sequeret q sicut posito añte alicui⁹ bone ɔñe poneret ɔñs. sic eo remoto ɔñs remoueret. ⁊ sic remoto ɔñte remouet añs. sic eo posito añs poneret. ɔñs ē falsum: vt cōiter in logica tenet. ¶ 2° dubitat: qz albū ē imediata cā disgregatiōis visus. ⁊ tm̄ nō albū nō est imediata cā cōgregatiōis. color. n. medi⁹ valde ppinquus albedini: sicut color auri vel ignis nō congregat: sȝ poti⁹ disgregat visū. ¶ 3ᵐ dubiū. cū aliq̄ sit cā remota tm̄ si cōior effectu: imo cū ipo ɔuertibil: nūqd ex ex illa demrando effectū fiat demrātio qz. vel pp̄ter qd

C

Dubiū pmum

2ᵐ

3ᵐ

vbi grā. cū aial rōnale sit disciplinabilis imediata cā. risibilis ⁊o remota. nūqd p aial rōnale dmrando risibile fiat demrātio qz. ¶ Ad pᵐ dī ɔcedēdo q i cōuertibilib⁹ arguēdo. sicut posito añte ponit ɔñs. sic eo remoto ɔñs remouet. ⁊ ecōuerso. Et de talib⁹ Arist. loqt: vt satis pz in textu: in alijs aūt nō opz: vt pz in hoc entimemate: hō currit. g aial currit. ¶ Ad 2ᵐ dī: q sic albū ē cā disgregādi: ita nō albū est cā non disgregandi ⁊ hoc sufficit. posset tm̄ hec responsio molestari. sed de exēplis nō est cura. ¶ Ad 3ᵐ dici pōt q p talem cām sit demrātio qz: pfectior tāq̄ȝ si nō eēt cōuertiblis. Aristo. tm̄ in textu solū videtur loqui de illa que fit per cām remotam ⁊ effectuȝ cōiorē. Si quis tamen ampliare velit hoc nomen demōstratio pp qd dicere posset istam eē demonstrationeȝ pp qd. qm ista cā remota poni potest loco immediate.

D

Ad pᵐ

Ad 2ᵐ

Ad 3ᵐ

¶ Syllogism⁹ aūt huiusmodi cause ē i media figura. vt sit. a. aial: in quo. b. respiret: i quo c. paries. in. b. quidē igitur oi ē. a. oē. n. respirās aial est. in. c. āt nullo. a. q̄re neq̄ȝ. b. in. c. nullo est. non igitur respirat paries.

¶ Dicit q predicta demrātio ordinabit in scda figura arguēdo sic. oē respirās est aial paries nō est aial. g paries nō respirat. siue sic. oē. b. est. a. nullū. c. est. a. g nulluȝ. c. ē b. ponat. n. q aial sit. a. respirans sit. b. ⁊ paries sit. c.

E

¶ Cōparāt āt hmōi cāx dictis ſm excellentiā. Hoc aūt est plurimū distare mediū dicere. Sicut enim illud ē anacarsadis qd in scithis nō sunt sibillatores: neq̄ȝ. n. vites. Scdm qdē igr eandeȝ sciam ⁊ ſm cox positionē he dīe sunt ipsius qz ad eū q est pp quid syllogismū.

¶ Dicit q hō cāe ɔpant ɔnī sȝ excellētiā. qz. s. sūt cōiores effectibus ⁊ aliqñ ɔtingit vt sint valde distātes ab effectu: sicut pz i eo qd anacarsides dixit: q cū vellet cāȝ assignare q̄re in scithia nō sūt sibillatores dixit. qz ibi nō sūt vites. Deinde phs epilogat dicēs. hec sūt dīe demrātionis: qz a demrātiōe pp qd: que in eadē scia fieri hñt. ⁊ ſȝ earūdē positionem. idest ſm ordinem eorūdem terminorum in eadē scia consideratorum. ¶ Notandū circa exēplū q vites sūt cā vini gñatiua: vinū autē interi⁹ assumptum cā est effectiua ɔfortationis sanguinis ⁊ spirituuȝ ⁊ ɔñr cā gaudij: gaudiū ⁊o cā est vt hoies ad sibillādū incitent: q̄re a pmo ad vltimū vites erūt cā remota valde sibillatiōis: pp̄ter hoc. Anacarsides assignauit cām remotā dicēs q in scithia nō sunt sibillatores. qz ibi nō sūt vites. nota tm̄ hic q istud exemplum ponit doctrine magis q̄ȝ cā veritatis: qz non oēs predicte cāe sunt pprie ⁊ immediate cause: vt pz consideranti.

In scitbia nō sūt sibillatores

F

¶ Alio aūt mō differt pp qd ab ipso qz. q est p aliā sciam vtrūq̄ȝ speculari. Hmōi aūt sunt q̄cunq̄ȝ sic se hñt adinuicem q alterum subalterno ē: vt speculatiua ad geometriā. machinatiua ad steriometriā. ⁊ armonica ad arithmeticā. ⁊ apparētia ad astrologiā. Fere aūt vniuoce sunt hax sciax quedā vt astrologia mathematica q̄ ē ⁊ nauralis ⁊ armōica: mathematica que est secundum auditum.

¶ 2° ondit q̄lr demrātiones qz ⁊ pp qd in diuersis sciētijs differūt. ⁊ pmo facit hoc in scientijs quarum vna alteri subalternat. 2° in his que non se habent adinuicem subalternatiȝ ibi. Multe aūt ⁊c. Jtē pmo narrat scias i qb⁹

A dria habet inter predictas demrationes. 2° illam driam declarat ibi. Hoc.n.ipsum 7c. Primo dicit q alio mo q3 pdictis drnt demratio qr 7 pp qd. qm in diuersis sciētijs demrationes pdicte ponunt. quare ex diuersitate illarū sciap aliquā driam assumūt. Scie vo in qbus hec diuersitas reperit sunt ille que sic adinuicem se habēt q altera alteri subalternat: qlr se hz pspectia ad geometriā. machinatiua ad steriometriā. musica ad arismetricā3. 7 apparētia ad astronomiā. Deide subdit q qdā hap quasi vniuoce sūt. sic astronomia mathematica: 7 astronomia naualis. sic ēt musica mathematica 7 musica practica: q est sm auditū. ¶ Notādū p q aliquā sciam alteri subalternari dupl'r ptigit. vz. sm totū 7 sz ptē. 7 alij addūt 3m mēbp. vz. sm aliquā pportionē tm. Exēplū pmi. sic arismetrice musica subalternat. Exēplū scdi. sicut nālis quo ad ptē q est de yride subalternat pspectiue: sicut ab Ari. colligit infra. Exēplū tertij. sicut cirugia quo ad illam pponem. vulnera circularia tardius sanāt: ad geometriā pparat. Arist. tn in textu sequēti. multe aūt 7c. dicit eas nō se subalternatim hie. ¶ Notandū 2° q sciap qp vna simpl'r alteri subalternat: qdā sic se hūt q subz subalternate supponit subo subalternātis: sic inferi9 supiori. qlr scia de celo scie libri physicop subalternat vel saltē toti scie nāli: cū corpus mobile ad vbi sit: sicut spēs corporis

Scia sb alterna tur du/ pliciter

B mobilis absolute. Quedā vo c9 subm ad subm subalternātis cōparat. sicut māle ad formale: qlr se hz pspectiua ad geometriā: eo q linea visualis q est eius subm. cōparat ad lineā que ē subm geometrie. sicut māle ad formale. qm supra lineā addit mām nālem. qzuis ēt dici possit q sibi cōparat tāq3 inferius p accns supiori suo. de tali subalternatione maxime intelligit phs in pnti. ¶ 3° notandū p intellectu quorūdā terminop: q p speculatiua3 hic intelligim9 pspectiuā q iō speculatiua dici pōt. qr de linea visuali 7 visiōe psiderat. Inter oēs aūt sensus exteriores maxie vz visus ad speculationē deseruire: cū sit magi spūalis 7 magis pcipiēs a remotis. Uel dr speculatiua: qr res visibiles speculādo 7 aspiciendo inuenitur. hec āt geometrie subalternatur: cū de liea visu ali psideret. geometra vo de linea absolute. Per machinatiuā intelligit Ap. artē faciēdi machinas sm debitā suap qtitatū aut suop pōdep pportionē. 7 hec a linco. scia de igenijs appellat. hec igit subalternat steriometrie: q est scia de mēsuris solidop siue corpop. sicut ēt edificiū: de cuius mensura 7 qtitate psiderat machinatiua: cōtinet sub corpe. de c9 mēsura psiderat steriometria. hec āt steriometria a qbusdā ponit eē scia: q in. 11. 7. 12. geometrie habet. 7 B sentit Albert9 Alaman9. Quidā vo dicūt illā eē sciam qzdā mediā inter geom 7 machinatiuā q aliql'r practica est. min9 tn q3 machinatiua. qm vt dnt nō vr hn rōnabile sciaz tā abstractā 7 speculatiuā sicut geo° imediate descēdere i tā mālē: sicut ē machiatiua. Alij vo dixerūt ex steriometria: 7 machinatiua fieri sciam vnā practicā: c9 tn scda ps p' subalterāt: sed ambe simul geometrie supponūt. Armonica vo hic accipit p musica que ideo sic appellat. qm de vocū armonia siue pportiōe debita pncipal'r cōsiderat. 7 hec subalternat arismetrice: cū de numero sonoro pncipal'r cōsideret: q sub nūo absolute cōtinet: 7 pncipia sua accipiat ab arismetrica. Ultio p apparētiā intelligere debemus sciam illā practicā q naute vtunt in cognoscēdis vētis serenitatib9 7 tēpestatib9 ex aspectu qrūdā stellap. a qb9 cognitis pnr dirigūt mot9 nauiū suap. 7 hec supponit astronomie. vtraq3 enim de siderū motib9 psiderat 7 a sensu ipsop sup nrm hemispeiiū: lz magis māliter psideret scia naualis: 7 p qdā sensibilia signa. 7 pp hoc ab Arist. di apparētia. astronom9 vo magis psiderat demratiue. ¶ Notādum 4° vt hi in

Perspe ctiua di scia spe culatia

machia tiua

C

Sterio metria q sit Eu clidi. 12. lib. elem torum

Armo/ nica

Appa/ rētia q dicatur

textu. q iter has noiatas scias q dā subalternate qsi vniuoce dnr cū suis subalternātib9. ea eni vniuoca dnr: qp nomē ē cōe 7 rō sube est eadē: vt pz in antepredicamentis. Sic aūt fere cōtingit de musica mathematica: 7 musica practica q ab Arist. di musica sm auditū. Prio nāq3 in noie pueniūt cū vtraq3 dicat musica. 2° aliqual'r pueniūt in rōne: qr vtraq3 istap de sono 7 melodia psiderat. lz nō eodem mō. 7 pp hoc fere. i. diminute vniuoce dicūt musica enim mathematica est de consonantia subtil'r p cās ipsi9 musica vo practica q est ars cantatiua vl' pulsatiua ē de cōsonātia mō grosso sm signa qdā sensibilia. vz. sm tātā vel tātā vocū eleuationē: aut sm talē vel talē applicationē man9 ad instrm. Idē iudiciū est de astronomia mathematica 7 nauali. vtraq3.n. astronomia vocat. pueniūt ēt in re cōsiderata: qm cōsiderāt de motib9 stellap serenitate 7 tēpestate. 7 pp hoc vniuoce dici pnt non simpl'r: sed quasi vniuoce: qr nō eodē mō considerāt. naz astronomia mathematica est de predictis 7 simpl'r p suas cās. sed naualis est per habitudinē ad signa quedaz in aere apparētia 7 ad finē alicui9 opis. mathematic9.n. d serenitate 7 tēpestate indicabit p situ9 7 cursus astrorū naualis vo astronomus p qdā apparētia circa astra: vt qr luna facit circulum. qr mars dit min9 rubicūdus. 7 sic de alijs. ¶ Pro quo vlteri9 notandū q astronomia mathematica in duas diuidit ptes. quap pma est theorica psiderans de motib9 planetap sm ppinquitatē 7 distātiā. 7 sm q i tali vl' i tali domo reperiūt: 7 alijs hm. 2° est practica idē cōsiderās in ordine ad effectus in his inferiorib9 pducēdos. vt serenitatē 7 tēpestatē 7 hm 7 hec di iudicialis. naualis igit cū astronomia practica di esse fere vniuoca magl cū theorica. Alij vo dicūt q tā astronomia cōsiderans tēpestatem 7 serenitatē p motus stellap q3 cōsiderās motus ipsap sm propinquitatē 7 distātiā theorica dici dz. sz sicut naualis di practica: qr ex cōprehēsis sugā pcipit aut psecutionē. sic illa astronomia q pcipit seminationē vel deambulationē tali tpe: 7 nō tali pp tales effectus futuros: ex tali coniunctione planetap practica dici dz. 7 isti accipiūt practicā stricti9 q3 solet cōiter accipi. cop tn puto dcm min9 sufficiēter positū. qm astronomia mathematica nullā hz ptē q pcipiat seminationē aut aliqd tale. sz sicut naualis qdā est spālis practica astronomia ptinēs ad nauiū gubernationē i sic dicere possum9 aliā eē ipsi9 practicā spālē ad terre nascētia gubernāda ordinatā: quā noiare possumus agriculture astronomiā. 7 sic de ambulatiōe dicat 7 de silibus. ¶ Quidā hic mām ampliātes declarāt ex auctē ptholemei qle dz esse iudiciū astronomi. qr. s. vle 7 mediū inter necēūm 7 ptigēs. sz B ē nimis remotū a pposito nostro.

Astro/ nomia mathe/ matica 7 naua lis dnt

D

E

Astro/ nomia mathe/ matica bifariā diuidit

¶ Hoc aūt ipsum qr sensibiliū est scire. Sz ipz propter quid mathematicorum.

F

¶ Declarat predictā driam. 7 p facit hoc quo ad scias: qrū3 vna alteri sm totū subalternat. 2° in his: quarum altera sz ptē alteri supponit ibi. Habet aūt se ad speculatiuam 7c. Primo igit dicit q scire qr. est sciap que sunt de sensibus. sicut sunt pspectiua musica 7 machinatiua. sed scire pp qd. est scientiap mathematicap que magis abstracte cōsiderant. vz. geometrie arismetrice 7 steriometrie: qd pz. qr predicte scientie demratiōes hūt causap. Et qr posset aliquis credere q sciens pp qd. alicuius effectus scit ēt qr. eiusdem effectus. ideo ad remotionē huius dicit q multotiens scie superiores 7 subalternantes ignorāt qr. lz forte sciāt pp qd. sicut etiam cōtingit q cognoscentes vle aliquando quedaz eius singularia ignorant. pp ter id quod de illis singularibus nō cōsiderant. ¶ Notādū q tripliciter intelligi potest sciam subalternā

Sciētia cog' pp qd 7 qr dnter

A tē scire pp qd. subalternatā ṽo qa. Uno modo qa subalternans aliquā ppōnem demr̄at per cām: q̄ scientia subalternata non demr̄atur: sed eē ipsius cognoscit̄ ⁊ p̄supponit̄ ab ipso. vbi gr̄a. pspectiuꝰ p̄supponit ꝙ eadē linea pōt eē bassis īfinitoꝝ triāguloꝝ. ⁊ hāc applicat ad lineā visualē: dicēs ꝙ eadē linea visualis p̄t esse bassis īfinitorū triāguloꝝ visualiū. p̄dicte igit̄ ppōnes pspectiuꝰ scit qa est: ⁊ non ppter qd. geometra ṽo ppter qd ipsius. 2° mō intelligi p̄t ꝙ alicuiꝰ effectus subalternans solā cām ꝯsiderat: non applicādo illā effectui. subalternata ṽo solū qꝛ est effectꝰ: nō referēdo in cām suā. sic in B coi exemplo apparet. Chirugicus eni ꝯsiderat ꝙ vulnera circularia tardiꝰ sanant̄ q̄ȝ angularia. ⁊ hūc effectū nō refert i cām: qm̄ illā penitꝰ ignorat. geometra ṽo scit cām huiꝰ: q̄ est circulū nō h̄re angulū: effectū tñ penitꝰ ignorat: qm̄ ad ip̄ȝ nō descēdit eiꝰ ꝯsideratio. 3° itelligi p̄t: ꝙ scia subalternās dū demr̄at p̄cedit demr̄ōne pp qd. subalternata ṽo p̄cedit demr̄one qa. ⁊ iste itellectꝰ nō eē vl'r verꝰ. qm̄ pspectiua aliqñ demr̄at pp qd ⁊ aliqñ qa: q̄ subalternat̄ geometrie. p̄mꝰ ⁊ scd̄s itell's sunt veri. p̄sertim scd̄s: qui magis est ad mentē Aristo. vt p3 p ṽba seq̄ntia: cum dicit: ꝙ multotiēs scia superior scit pp qd: ignorando qꝛ.

B sic aliquādo scimus vl'e ignorādo singulare. sic aūt p̄dicta p̄ticula triplicit̄ exponit̄ sic corr̄ndent̄ exponi pōt triplicit̄ p̄ticula seq̄ns. Quarū expositionū p̄ma ⁊ secūda magis est ad mentem aristotelis. presertim secunda.

¶ Hi enim causarum demonstratiōes habēt. Et multotiēs nesciunt ipsum qꝛ. sicut vl'e considerantes multotiens quedam singularium nesciunt propter id quod non intendunt.

¶ Uno mō ꝙ subalternās h3 demr̄ationē cāe. i. p cā3 alicꝰ qd demōstrādo: cuiꝰ esse a subalternata ꝯsiderat̄. Scd̄o mō qꝛ subalternās solum ꝯsiderat cām: cu3 tñ effectus a subalternata ꝯsideret̄. Uel aliter. Hi. s. mathematici h̄nt demōstrationes causarū eorum q̄ assumunt̄ tanq̄ȝ cāe a scia inferiori. Scia eni supior demr̄at p̄ncipia ⁊ cās scie inferioris. Hec expositio minꝰ est ad mentem Aristo. q̄ȝ predicte. ¶ Notādū 2° de mēte Linco. ꝙ nō cuiuslib3 cōsiderati a scientia inferiori superior dicit cām. cū enim inferior sciētia quādam conditionē supaddat subiecto superiori. sicut pspectiua: cuiꝰ linea visualis est subm: supra lineā addit visualitatē respectu illius ꝯditionis supadditte. ⁊ ꝯñr eorū que ad istā ꝯsequūt̄: supior nō dicit pp qd. vt ṽbi gr̄a. geometria non dicit pp qd huiꝰ ꝯsiderati a pspectiua. radiꝰ p̄ueniēs ad corpꝰ tersum ⁊ politū reflectit̄ ab eodē. ⁊ in speculo ꝯcauo reflectit̄ ad pūctū mediū. s3 taliū aliqñ pspectiuꝰ ꝯsiderat cām: ⁊ aliqñ solū eē. Puto tñ ꝙ fiilum ppōnū cā accipiat̄ a ph̄o nāli: cui etiā supponit̄ pspectiuꝰ. q̄ȝtū aūt ad istud: qd̄ accipit inferior scia a supiori: supior pōt dicē cām. vt cū pspectiuꝰ lineā accipiat a geometria. poterit geoꝰ dicē cām eoꝝ q̄ ad lineā pertinēt s̄m ꝙ linea. Jō dic̄ Linco. ꝙ ꝯclōnis appropriate in scia subalternata cās ostendit scia subalternās: non in se sed in suo vl̄i. Hāc eandem sententiam sentire videt̄ Al. ¶ Notādū 3° vt colligit̄ hic in tex. ⁊ p̄ p̄oꝝ: ꝙ pōt aliqs scire in vl̄i ignorādo tñ in p̄ticulari. qꝛ scire possumꝰ oē3 mulā eē sterilē ꝯceptu vl̄i: ignorādo tñ hāc vel illā mulā esse sterilē. ⁊ hoc iō ꝯtiget. qꝛ de illo vel illo singulari nō ꝯsiderabit̄. sic etiā qꝛ superior scia non descēdit ad applicandū causam ab eo cognitā effectui in scientia inferiori ꝯsiderato: poterit scita causa ignorare tñ eius effectum.

Supior scia non oia inferiori scientie cōsiderat.

Scit̄ aliquid i vl̄i ignorādo in p̄ticulari

¶ Sunt autem hec quecunq̄ȝ alterū quid sit secundum subam ⁊ vtūtur speciebus. Mathematice enim circa species sunt. Non enim de subiecto aliquo: si. n. de subto aliquo geometrica sūt: sed nō secundum quod de subto sūt.

D

¶ Quia dixerat subalternatas accipe a sciētijs supioribꝰ declarat q̄l'r B verū sit dicēs. ꝙ he scie subalternate sunt dn̄tes a sciētijs supioribꝰ s̄m ph̄m. vtunt̄ tñ speciebꝰ. i. formis vel p̄ncipijs formalibꝰ qs supple accipiunt a scia supiori. nā mathematice sciētie q̄ sunt subalternātes: sūt circa spēs absolutas a subiecto sensibili. ⁊ l3 ꝯtingat entia mathematica eē i aliq̄ sensibili subo: nō tñ mathematice ꝯsiderāt ea s̄m ꝙ sūt in subto sensibili: sed potiꝰ s̄3 ꝙ abstracta. ¶ Notādum ꝙ scie simpl'r mathematice. v3. geometria ⁊ arithmetrica ꝯsiderant foras abstractas a mā. vt nūm foial'r sumptū: lineā: supficiē: angulū. ⁊ alia hꝰ. Et l3 p̄dicta sine subto eē nō possunt: nō tñ p̄dicte scie ea ꝯsiderāt s̄m ꝙ in subo h̄nt esse. sed potius abstracte. Hec aūt formal'r ab Aris. spēs dicunt̄. qm̄ mō abstracto ⁊ separate cōsiderant̄. Subalternate igit̄ scie: q̄ sunt qd alteꝝ a subalternātibus pp earū subm ad certā mām cōtractū. sicut pspectiua est qd alteꝝ a geoᵃ: qa ꝯsiderat de linea visuali. ⁊ musica qd alteꝝ ab arismetrica rōne subiecti: qd̄ est nūs ꝯtrꝰ ad sonū: vtunt̄ hꝰ spēbꝰ ꝯsideratꝭ a scia superiori: ⁊ illas accipiūt ab eadem. ⁊ p̄nꝰ quedā formalia super illis fundata. qm̄ pspectiua accipit a geometria ꝯsiderationē linee ⁊ circuli: ⁊ eoꝝ que ad linea3 vel circulū p̄tinēt s̄m ꝙ hꝰ. s3 nō accipit ab ea ꝯsiderationē visibilitatꝭ. Sil'r musicus l3 accipiat ab arismetrico ꝯsiderationē nūi ⁊ pportionū ipsiꝰ. nō tñ accipit ab eo ꝯsiderationē soni ⁊ p̄tinētiū ad ip̄m s̄m ꝙ sonꝰ. ⁊ B est totū qd̄ Arist. in l'ra intēdit. ¶ Notādū 2° ꝙ forme mathematice a mathematico p itell'm abstrahunt̄. p̄ a mā sensibili. qm̄ de tali mā nō se intromittit mathematicus. ⁊ talis abstractio ꝯuenient̄ fieri p̄t. qm̄ mā reddit̄ sensibilis ratione q̄litatū sensibiliū. Quātitas ṽo que a mathematico ꝯsiderat̄ nāl'r est p̄or q̄litate: eo ꝙ q̄ȝtitas est p̄mᵐ accn̄s ꝙ inest māe: vt colligit̄ a cōmētatore. 12. metaphi. omne autē nāl'r p̄us a suo posteriori absolui pōt. q̄re q̄ȝtitas a materia sensibili pōt per intellectū absolui. ¶ Scd̄o abstrahunt̄ a mathematico forme ab eo considerate a mā p̄ma: q̄ a quibusdā dicit̄ mā intelligibilis: illa eni nō est de ꝯsideratione ipsius cū sit substantia quedā. hec ēt abstractio ꝯuenient̄ fieri potest. qꝛ l3 q̄ȝtitas s̄m rōnē accidētis ꝯsiderata a substantia per intellectu3 absolui non possit. q̄ditatiue tñ cōsiderata sine suba itelligi pōt: vt p3. mathematice tñ forme a q̄ȝtitate non abstrahuntur que coiter mā imaginalia appellari solet: l3 improprie.

Mathematice scie abstrahūt a mā.

E

Quantitas a mā sensibili absolui p̄t.

A quātitate sit abstractio

F

¶ Habet autem se ad speculatiuā sicut hec ad geometriam. alia ad ipsam vt id quod est de yride ipsum quidem quia: philosophi est scire: sed propter quid speculatiui aut simpliciter aut secundum doctrinam.

¶ Dicit ꝙ sicut perspectiua se h̄et ad geometriā. qa tanq̄ȝ sibi subalternata dicit qa: ⁊ geoᵃ pp qd. sicut alia q̄dam scia. v3. naturalis se h̄et ad pspectiuā: vt patet in ea p̄te q̄ est de yride. ipsius eni phie est de yride dicē qa est. pspectiue ṽo est dicere ppter qd: simpl'r autē s̄m doctrinam. ¶ Notandū p̄mo ꝙ naturalis phia nō simpl'r subordinat̄ pspectiue. imo videt̄ econuerso ꝯōm: qm̄ q̄ ad rē considerată supponit̄ pspectiuus nāli: vt vi de se notū. ⁊ colligit̄ ab Arist. 2. phys. Subalternat̄ igit̄ naturalis pspectiue q̄ ad aliquā partē tm̄. sicut q̄ ad illa3 que est de yride. ⁊ hoc non est q̄ ad rem consideratam: sed q̄ ad modū considerandi. naturalis autē de yride dicit: qa ꝯsiderās ip̄m talis apparētie esse. ⁊ mām in q̄ talis apparētia fieri habet. s. in nube aq̄sa aliq̄ modo soli opposita. perspe/

Nālis phia pspectiue subordi natur. T. c. 18. ⁊ 19.

Apoli. s. poste. E

A cētius aūt dicit ꝑꝑ qd ꝯsiderādo modū ꝛ diuersitatē reflexionis radioꝝ solariū a nube. ¶ Notādū .1º ꝙ eoꝝ q̄ ad demr̄onē d yride ꝯcurrūt q̄dā linee visuali attribuūtur ſꝫ ꝙ linea eſt. ꝛ q̄ ad h̄ ꝑſpectiuꝰ accipit a geometra. q̄daꝫ vero ſibi attribuunt̄ ſm ꝙ linea viſualis. ꝛ q̄ ad h̄ dū ꝑſpectiuꝰ dicit cām de yride nō accipit ab alio. ſꝫ h̄ facit ſimpl̄r ꝛ ſm ſe. ꝛ h̄ eſt qḋ Ariſ. dicit ꝙ ꝑſpectiuꝰ dicit ꝑꝑ qd aut ſimpl̄r: aut ſm doctrinā .i. dū accipit a ſcia ſuꝑiori q̄ merito doctrina dici pōt: cū ſit ſcia ſupior ꝛ ꝑ cās demōſtratiue ꝓcedēs. Ex qbus infert̄ eandē partē nālis phie ſimul ſubalternari geometrie ꝛ ꝑſpectiue. pꝫ. poſtq̄ꝫ in demr̄one de yride quedā attribuunt linee ſm ꝙ linea. q̄dā vero linee viſuali ſm ꝙ linea viſualis. q̄re ꝛc̄.

Eadem ſcia diuiſa ſubalinat̄.

¶ Multe enim ꝛ non ſubiniuicem ſcientiaruꝫ habent ſe ſic vt ad geometriam medicina: qḋ enim vulnera circularia tardius ſanantur medici eſt ſcire propter quid autem geometre.

¶ Nūc vltio dic̄: ꝙ multe ſūt ſcie nō ſibi īuicē ſubte: q̄rum vna dic̄ q2 alicuiꝰ effectꝰ: altera vō dic̄ ꝑꝑ qd. ſic ſūt meⁿˢ cbirugia: ꝛ geometria. ſcit eni medicꝰ ꝙ vulnera circularia tardiꝰ ſanant̄ vulnerībꝰ angularibꝰ: ꝛ cām illiꝰ ignorat. ꝛ ꝑ ꝯñs ſcit ſolū q2. geoꝰ vō ſcit ꝑꝑ qd ipſius. ¶ Notādū ꝙ per ſanationē vulneris hic intelligimꝰ ꝯſolidationē ꝛ vnionē partiū mēbri vulnerati. h̄ igit̄ ſit tardius in circulari vulnē q̄ꝫ in angulari alijs paribꝰ: cuiꝰ cā eſt. q2 circulus caret angulis. ꝛ cum ſit capaciſſima figuraꝝ ptes eiꝰ maxie diſtāt reⁿ aliarū figuraꝝ. q̄re magis difficulter ptes mēbri vulnerati vulnē circulari adiuuicē vnient̄. in vulnē aūt angulari: q2 ptes iuxta angulū ſunt valde ꝓpīque: ſibi poterit in angulo fieri initiū q̇dā ꝯſolidationis mēbri. ꝛ ſic ꝯñr reliq̄ ptes facilit̄ ꝯſolidabunt̄. q2 vō circulare vulnꝰ caret angulo: non ſic facil̄r fiet curatio ipſius alijs paribꝰ. ¶ Dubitat̄. q2 videt̄ ꝙ ſic nālis ꝑſpectiue ſubalternat̄: eo ꝙ ſibi ſupponit̄ q̄ ad quādā ptē ipſiꝰ. ſic chirugicus ſubalternat̄ geometrie q̄ ad illā ꝓpōnem q̄ eſt pars chirugie. vulnera circularia tardius ſanant̄. cuiꝰ oppoſitū phūs ſentit dicēs: ꝙ iſte nō ſunt ſibi īuicē ſubte. ¶ Quidā hic dixerūt ꝙ iſta ꝓpoſitio. vulnera circularia ꝛc̄. nō eſt pars chirugie cū ſit q̇dam pnᵐ ipſius pn vero ſciētie nō ſunt ptes ipſius. ſic nec̄ punctus q eſt ꝑncipiū linee eſt pars eius. ſed h̄ reputo friuole dictum. ¶ Al̄r igit̄ dicit̄ ꝙ Ariſt. in pn̄ti illam ſciam appellauit alteri ſubalternatā q̄ vel ſimpl̄r vel ſm aliquā eius notabilē partē: vtputa ſm aliquē tractatū eidē ſubalternatur. ſic autē non eſt de chirugia reſpectu geometrie. ꝯcedi tn̄ pōt ſine incōuenienti ꝙ ſibi ſubalternat̄ q̄ ad illam ꝓpōnē. ſicut etiam conceditur geometriā ſubijci naturali q̄ ad illam propoſitionē. de puncto ad punctum rectā lineā ducere ꝯtingit. ꝛ ſic eſt finis capituli ad laudē dei.

Vulnera circularia q̄re tardius ſanātur.

Dubiū.

Rᵒ Pauli vene.

Rᵒ ꝓpa

¶ Capitulum quartum. De Syllogiſtica forma demonſtrationis.

T. c. 31.

Figurarū autem magis ſcire faciēs maxime prima eſt. mathematice ꝛ enim ſcientiarum per hanc fuerūt demonſtrationes vt arithmetica ꝛ geometria ꝛ perſpectiua. Et fere dicere eſt quecunq̄ propter quid faciunt ſpeculationē. aut enim omnino aut ſicut frequentius et in pluribus per hanc figuraꝫ que eſt propter qd ſit ſyllogiſmus qua ꝛ per hanc erit maxime faciens ſcire propter quid ſpeculari.

¶ Hoc eſt 4ᵐ ꝛ vltimū capitulū ꝑmi tractatꝰ: in quo poſtq̄ꝫ determiauit de mā demr̄ationis ꝯñr determiat de ipſiꝰ forma oñdēs in q̄ figura maxime fieri hꝫ demr̄atio. ꝛ diuiditur in duas ꝑncipales ptes. In ꝑma ꝓbat ꝙ pᵃ figura eſt maxime faciēs ſcire. ꝛ ex h̄ habet̄ ꝙ demr̄atio maxime fieri debet in figᵃ ꝑma. Scḋo q2 ꝑma figura aliqñ negatiue ꝓcedit: ꝛ opꝫ demr̄onē ꝓcedē ex imediatis: oñdit q̄uo ꝯtingit ꝓpōnē negatiuā eſſe imediatā ibi. Sicut aūt. a. eē. in. b. ꝯtigit ꝛc̄. Prima in tres partes diuidit̄ ſꝫ ꝙ tres adducit rōnes. ſcḋa ibi. Poſtea ipſiꝰ qḋ qd eſt. 3ᵃ ibi. Amplius hec qdam illis ꝛc̄. Primo arguit̄ a ſigno. ſcie mathematice q ſunt alijs certiores formāt demr̄ationes in ꝑma figura. ḡ ꝛc̄. Aſſumptū pꝫ inductiue. Arithmetica eni geometria ꝛ ꝑſpectiua ſunt hꝫ. ꝛ q̄ſi vl̄r dicē ꝯtingit. q2 q̄cūq̄ ſcia ꝓcedit ꝑ demr̄onē ꝓpter quid aut ſemꝑ aut freq̄ntius format illā in pᵃ figura: q̄re concluditur ꝙ demr̄atio ꝓpter qd eſt maxie faciens ſcire ꝑ hanc figurā. ꝛ ꝑ ꝯñs cuꝫ demr̄atio ꝓpter qd ſit que facit vere ſcire. ſeq̄tur ꝯcl̄o ꝑncipal̄r itēta. Intelligēdū ꝙ illud qḋ dicit̄ de ꝑma figura itelligit̄ de ꝑmo mō ꝑme figure: cuꝫ ſit eni ſcia potiſſima q̄ vl̄r paſſio de ſubiecto ꝓprio demōſtrat̄ oportebit in acq̄ſitiōe talis ſcie paſſionē vl̄r de medio in maiori ꝓpōne affirmatiue ꝑdicari. ꝛ in minori medū vl̄r de minori. ꝛ h̄ nō ſit niſi ꝑmo modo ꝑme figure. ¶ Notandū ſcḋo ꝙ ꝑdicte ſcie vtplurimum ꝑ mō ꝑme figure vtunt̄: qm̄ vtplūmū demr̄ant paſſiōes ꝓpas ꝑ cāꝫ ꝓpriā. Aliqñ tn̄ vtunt̄ ſcḋa vl̄ tertia figᵃ aut alijs modis ꝑme figure ſicut pꝫ in perſpectiua q̄ aliqñ arguit ab effectu. ꝛ aliqñ ꝑ cām remotā negatiue in ſcḋa figura demōſtrando. ꝛ aliqñ negatiue in ꝑma. ꝛ ideo dicit phūs aut omnino aut ſicut freq̄nt̄. Coiter exponētes mouent hic difficultatē de certitudine ſciaꝝ cōparando mathematicas nālibus ꝛ metaphẏſice. ꝛ cōparādo ariſmetricā geometrie. ſꝫ de his ſufficiēt̄ viſuꝫ fuit i q̄one trigeſimatertia.

Ꝑ mō ꝑᵉ figᵉ magis vtū tur ſcie.

¶ Poſtea ipſius quod quid eſt ſcientiam per hanc ſolam figurā venari poſſibile eſt. in media enim figura non cathegoricus ſyllogiſmꝰ ſed ipſius quod quid eſt ſcientia eſt affirmationis. in vltima ſit quale ſed non vniuerſaliter: ſed quicquid vniuerſalium eſt. non enim quodammodo eſt animal bipes homo.

¶ Scḋo arguit̄ ſic. illa figura magis facit ſcire ꝑ quā ſolā ꝯcludi pōt diffinitio iueſtigāda de ſuo diffinito. ſed ꝑma figura eſt hꝫ. igit̄ ꝛc̄. Maior pꝫ. q2 notitia diffinitiua eſt notitia ſciētifica. ꝛ diffinitio eſt ꝑncipium aut mediū demr̄ationis: ꝑ quod acq̄rit̄ ſcire. Minor ꝓbatur. q2 diffō dum concluditur de ſuo diffinito concludit̄ vniuerſalit̄ ꝛ affirmatiue. nā ſi aial bipes ſit hominis diffō: non predicabit̄ quodāmō de hoīe: ſed ſimpl̄r de q̄libet homine ꝛ affirmatiue. ſed per ſolā ꝑmā figuram contingit vl̄iter ꝛ affirmatiue cōcludē. Igitur ꝛc̄. pꝫ ꝯñtia cum maiori. minor etiam pꝫ conſideranti modos figurarum. In ſcḋa eni figura nō ꝯcludit̄ affirmatiue: ſed ſemꝑ negatiue. In tertia vō licet aliqñ affirmatiue concludat̄: tamen nunq̄ā vniuerſaliter concludit̄. ſed particularit̄ tm̄. q̄re ꝛc̄.

¶ Amplius hec quidem illius nihil indiget. Ille aūt per hāc denſantur ꝛ augmētant̄ quouſq̄ vtiq̄ ad imediata veniant. Manifeſtum igitur qḋ maxime ꝓpriū ſcientie ꝑma figura.

¶ Tertio arguit̄ ſic. ꝑma figᵃ nō indiget alijs figuris: ſed alle indigēt ipſa. Igit̄ maxime facit ad ſcire. tenet ꝯſeq̄ntia. ꝛ aſſumptū pꝫ. qm̄ vt habet̄ ꝑ ꝑorū. alie figure reducunt̄ ad ꝑmā per ꝯdenſationē aut rarefactionem donec

A Dubiū Solutō

venerit ad imediata. Deīde pbs ɔcludit. ⁊ lra pꝫ. ¶ Dubitat qualr verū est ꝙ alie figure reducant ad pmā per ɔdēsatione aut rarefactione. ¶ Rñdet ꝙ hoc duplr verificari pōt. p̄ quo ad formā sylli. 2° quo ad mām sylli aliquo mō gñantis sciaꝫ. Unde pro p° sciendū est: ꝙ hic ponit cois diia int pmā figuram ⁊ alias. qm in p° me° p̄ sibi subijcit deinde p̄tur. ⁊ in scda bis p̄tur. s. i maiori ⁊ minori ppōne. in 3ᵃ bis subijcit. B pꝫ p̄ pox. ¶ Ex quo seqtur: ꝙ scdam reducēdo ad pmā ex pte medij de pdicato fiet subm in ppōne maiori. sed 3ᵐ ad pmam reducēdo de subo fiet pdicatū in ppōne minori. ¶ Sciēdū 2°: ꝙ cū pdicatū fit subm: fit qdā ɔdēsatio nō pprie sed silitudinarie. sic eni qñ corp⁹ ɔdēsat ptes ei⁹ sibi fiunt ppinqores. sic qñ de pdicato fit subm id qd erat remot⁹ ab ipso initio ppōnis ppinqus fit. Eꝫ vo cū subm transfert in pdicatū fit qdā rarefactio metaphorice. qm sicut in rarefactione ptes corporis fiūt remotiores q̄ꝫ pus. sic cū subm trāsfert in pdicatū illud qd erat ppinqui⁹ fit remoti⁹ ab initio ppōnis. Ex qb⁹ pꝫ ꝙ 2ᵃ fig° q̄nū est ex pte medij reducit ad pmā p ɔdēsatione. s. reducēdo pdicatū in subꝫ: 3ᵃ vo p rarefactione. s. reducēdo subm in pdicatū. ⁊ p tales reductionez deuenit ad imediata ex pte forē sylli: qm reducunt ad figurā pmā: in q̄ p̄ reperit ratio pncipiorꝫ ⁊ forme syllogisticeq̄ sunt dici de oi: ⁊ dici d nullo: vt pꝫ p̄ priox. ¶ Pro scdo sciendꝫ ꝙ aliqñ ɔtingit qñ aliqd notificam⁹ p scdam vel p 3ᵐ figurā maiorē aut minorem ppōnē esse mediatā. sic hic. ois hō est suba. Talis autē ppō aut reducit ad imediata semp asrēdēdo ab hoie ad subaꝫ. sicut hic. omne aial est suba. ois homo est aial. igitur ⁊c. ⁊ sic vlteri⁹ pcedēdo. aut reducit semp descendēdo a suba ad hoiem tanq̄ꝫ a superiori ad inferius. sic hic. oē corpus est suba. ois hō est corp⁹. igit ⁊c. ⁊ sic vlterius descēdēdo vsq̄ ad mediū imediatū hoi. si pmo fiat reductio fit p quādā rarefactione metaphorice. q̄to. n. magis ascēdim⁹: tāto magis dilatam⁹ ⁊ augem⁹. Si 2° mō fit p quādā ɔdēsatione. q̄to eni magis descēdim⁹ tanto magis ɔstringim⁹ ⁊ ɔdensam⁹ ad pauciora siue spāliora deueniēdo. Quidā tñ vident velle: ꝙ q̄litercūq̄ fiat ista reductio fit p ɔdensatione. eo ꝙ multiplicatio mediox est ɔdēsatio qdā vt dicūt. Hec aūt reductio ppōnis mediate ad imediatā per rarefactione ⁊ ɔdēsatione non fit nisi in pma figura. tū qꝛ solum in pma figura medium sumit inter extrema. tum qꝛ solū in pma figura concludit vlis affirmatiua. q̄re ⁊c. ¶ Alios modos narrat Al. inter q̄s vnū dicit esse ad mētē Aristo. vꝫ. ꝙ 2ᵃ ⁊ 3ᵃ figura ad pmā reducunt quo ad sue illationis euidentiā. siue hoc fiat p ɔuersione siue p trāspositione pmissarū: siue p impole. ⁊ hoc modo dicunt reduci per ɔdēsatione. qꝛ. s. reducunt ad figurā imediatā q̄ nullo indiget ad inferendū. Dicuntur aūt reduci per rarefactione quo ad reductione suox particulariū modox in modos vles prime figure. ⁊ p̄sertim in modū p̄ᵐ. Alios modos exponēdi vide ab eo.

Coroᵐ

Coroᵐ

B

Reductio per ɔdensationem aut rarefactiōeꝫ ad pmā figurā.

C

Albertus magn⁹.

¶ Sicut autē eē. a. in. b. cōtingit idiuidualiter. sic ⁊ non esse conceditur. Dico autē idiuidualiter esse aut nō esse eo ꝙ non est eorū mediuꝫ.

¶ Declarat qualiter ɔtingit ppositione negatiuā eē imediatā. ⁊ p̄ ppōnit qd itendit. 2° exeqt. dicit primo ꝙ sicut contingit ppositionez affirmatiuā eē imediatā. vbi gra. vbi. a. indiuidualiter. i. imediate pdicet de. b. sic etiā contingit ppositione negatiuā eē imediatā. sicut cū. a. idiuidualr remouet a. b. dico aūt aliqd idiuidualiter de alio affirmari aut ab alio negari qñ nllo modo fuerit mediū eorum. i. nullum fuerit mediū pbādi pdicatū de subto.

¶ Cum igit aut. a. quidē aut. b. in toto quodā sit aut ⁊ ambo non ɔtingit. a. in. b. primo non esse. Sit enim. a. in toto. c. ergo si. b. non est in toto. c. potest eni. a. esse qdem in quodā toto: sed. b. non esse in hoc. erit syllogismus ꝙ non sit. a. in. b. Si eni in. a. qdem omni est. c. in. b. autē nullo est. in. b. nullo est. a. ⁊ hoc per mediū. c. Similr autē est ⁊ si. b. in toto quodā est vt. in. d. d. autem in omni. b. est. a. aūt in nullo b. erit p syllogismū. Eodem autem modo demonstrabitur ⁊ si vtraq̄ in toto quodam sit.

D

¶ Exequit de intēto. ⁊ pmo ostendit quomodo ppositio negatiua fit mediata. 2° q̄liter fit imediata. ibi. Si vo neutrū ⁊c. Item pmo declarat intētum. scdo declarat quoddam suppositū: ibi. Qꝫ aūt contigit ⁊c. Ponitur igit primo regula trimēbris. vꝫ. quādo pdicatū alicuius ppositionis negatiue sub aliquo gñe cōtinet: aut subm ipsius aut vtrūq̄: ppō illa non est imediata. ita vt pdicatū prio remoueatur a subo. per. a. debemus itelligē pdicatū. ⁊ p b. subiectū. Prima pars pꝫ de hac ppōne. nulla suba est albedo. ɔtinet. n. pdicatū sub q̄litate: subm vero sub numero ɔtinet. poterit igit illa ppō pbari p aliqd medium in scda figura. sic arguendo. ois albedo est q̄litas: nulla suba est q̄litas. g nulla suba est albedo. ⁊ pōt sylls formari. ex. a. b. c. vbi sit. a. albedo. ⁊. b. suba ⁊. c. sit q̄litas. 2ᵃ ps pꝫ. de illa ppōne. nlls hō est q̄litas. hō eni sub suba ɔtinet q̄ vocet. d. sub q̄ nō ɔtinet pdicatū. Poterit igit illa ppō pbari in p° fig° arguēdo sic. nulla suba est q̄litas. ois hō est suba. igr ⁊c. Potest etiā formari sylls p. a. b. c. d. ⁊ pꝫ de se. Pꝫ etiā tertia pars de illa ppōne. nullus hō est albedo. q̄ in pma figura p aliqd mediū pbari pt arguendo sic. nulla substātia est albedo. ois homo est suba. igit ⁊c. Pōt etiā pbari in scda figura sicut hic. ois albedo est q̄litas. nullus hō est q̄litas. igr nullus homo est albedo.

Regla.

E

¶ Quod autē ɔtingit. b. non eē in quo toto est a. aut iterū. a. in quo est. b. manifestū ex coordinationibus est quecūq̄ non cōmutant adinuicē. Si. n. nihil eorū que sunt in. a. c. d. coordinatiōe de nullo pdicantur que sunt in. b. e. f. a. autē in toto. p. sit ordinatōe existēti. manifestū ꝙ. b. nō erit in. p. cōmutarent enim coordinationes. Silr aūt est ⁊ si. b. in toto quodam est.

¶ Declarat qd pus supposuerat. vꝫ. ꝙ subm pt eē in aliq gñe in q̄ non est pdicatū aut eꝫ. dicit. n. ꝙ hoc est manifestū ex coordinationib⁹ pdicamētalib⁹ que non inuicē ɔmiscent: sic eni sit vna coordinatio pdicamētalis ad. a. c. d. gra exēpli. coordinatio pdicamēti substātie. ⁊ alia sit coordinatio. b. e. f. verbi gra. q̄ntitatis. nullus exñs in pma coordinatione pdicat de aliquo existente in secūda. neq̄ eꝫ: q̄re si. a. pdicatū ponat sub gñalissimo pme coordinationis. qd vocetur. b. b. subiectum qd est alterius coordinationis non erit sub illo. ⁊ ideꝫ ɔtingit econtra. aliter. aūt cōmiscerent coordinationes i qd videt ipole.

F

¶ Si vero neutrū sit in toto nullo. Non est aūt a. in. b. neċ est idiuidualr non esse. Si eni erit mediū neċ est alterū ipox in toto quodaꝫ esse aut eni in pma figura aut in media erit sylls. Si igit i pma figura. b. erit i toto quodā affirmatiuā eni ad hāc oꝫ fieri ppōnē. Si vero in medio quecūq̄ ɔtigit ad vtrūq̄. n. posito priuato fit sylls. Cum autem vtraq̄ negatiua sit

A non erit. manifestum igitur est q contingit aliud in alio non esse indiuidualiter. et quādo cōtingat et quomodo diximus.

¶ Ondit qlr ppō negatiua vā est imediata. et ponit hanc regulā. Si sit ppō negatiua vā et tā subm qz pdicatū sub nllo gnē ptineat illa est ime.ᵗᵃ. sic est ista. nlla subā est qtitas. Probat sic. qr si sit me.ᵗᵃ tūc hēbit aliqd mediū p qd poterit pbari. aut igit h erit in pᵃ figura. aut in scda. nam in 3ᵃ nō ocludit vlis affirmatiua si in pᵃ oportebit minorē esse affirmatiuā: pfertiz si directe ocludat. et p ons iᵘᵐ meᵘᵐ de minori extremitate siue de subto vē affirmabit: qre illud subm ptinebit in aliquo supiori: qd repugnat supposito. Si h fiat in scda figura oportebit aut maiorē aut minorē esse affirmatiuā qcūqz otingat: non pt aūt vtraqz pmissa simul eē negatiua. et si maior erit affirmatiua: tunc pdicatū sub aliq toto ptinebit: sic in h exēplo. ois hō est subā. nlla qlitas est subā. g nulla qlitas est hō. Si vō minor est affirmatiua subm sub aliquo supiori otinebit. sic h. nulla qualitas est subā. ois hō est substantia. ergo nullus hō est qualitas. Deinde plᵇˢ epilogat. et lra ē plana.

Marg.: Regla

¶ Tractatus secundus quomodo ignorantia in nobis est diuersimode.

¶ Caplm pmū. De ignorātia demōstratiua.

Marg.: T.c.32. B

Gnorantia autez non scdm negationē: sed scdm dispositionē dicta est quidē per syllogismuz facta deceptio. Hec autem in his que sunt prio aut nō prio sunt: otigit dupl'r. aut eni cū simpliciter esse accipiat vel non esse. aut cum per syllogismum accipiat opinionem.

¶ In h 2ᵒ tractatu oñdit Arist. in nobis ignorantiā pduci posse p syllm et sine syllo. et otinet vnicū caplm: qd i duas diuidit ptes. p ostēdit qlit p syllm ignorātia in nobis pducit. scdo qlit sine syllo. ibi. Manifestū āt est q si aliqs et cē. Prima diuidit in duas: qm pmo oñdit qlr p syllz ignorātia causat in pmis et imediatis. 2ᵒ i posterioribus et medietatis ibi. In his aūt q sunt nō indiuidua. Itē primo facit qd dcm est quo ad syllm affirmatiuū. scdo q ad negatiuū. ibi. Que vero ipsiᵘˢ non eē et cē. ¶ Circa pᵐ qtuor facit. p ponit qsdā distictiones de ignorantia. scdo oñdit modū q ignorātia causet de q intēdit ibi. Simplicis quidē. Tertio assignat diuersitates circa h otingentes. ibi. Contigit qdē igit et cē. Quarto rñdet tacite qōni. ibi. Ipsius quidē. igit esse et cē. ¶ Prima distinctio quā implicite ponit est ista. duplex est ignorātia. s. fm negationē et fm dispōnē. Ignorātia fm negōnē est cuz qs de aliq re nihil nouit. qlis est ignorātia rustici q nihil de h nouit: q triāgulus hz tres angulos eqles duobᵘˢ rectis. Ignorātia vō fm dispōnē di cū qs hz hītū ɔriū scie: vt si aliqs opinaretur celū qesce: hec aūt ignorātia fieri pōt p syllm. et tunc vocat deceptio. ¶ 2ᵃ distictio. Ignorātia fz dispōnē ē 2ˣ. qdā circa imediatā ppōnē. qdā circa mediatā. Exēplum pmi: vt si aliqs credat q nō oē totū est sua pte maiᵘˢ. Exēplū scdi: vt si sor. opinat triāgulū non hēre tres. ¶ 3ᵃ distictio. adhuc mō vtroqz accipiēdo ignorātia est 2ˣ. qdaz est q qs nominat esse qd nō est. et hec est ignorātia circa ppōnē affirmatiuā. vt si aliqs opinet celū quiescē. qdaz vero per quā aliqs opinat nō eē qd est. et hec habet per negatiuā ppōnē. sicut cū aliqs opinat triāgulū nō hēre tres. ¶ 4ᵃ distictio. siue sit ignorātia circa ppōnē affirmatiuā: siue circa negatiuā adhuc talis est 2ˣ. qdā eni fit sine syllo: qdā vō p syllm. Exēplū pmi: vt si aliqs solo errore visus iducat ad credēdū solē eē minorem terra: aut ipm nō eē maiorē. Exēplū scdi: vt si aliqs vtute argumētatiōis credat celū qesce. aut ipm non moueri. Iste distictiōes lz non oēs explicite: tn iplicite colligunt ex textu. Hic solet coiter dubitari: qr nō vi verū: q circa ppōnes imediatas cadē possit deceptio siue p syllz: siue sine syllo. qr vident p se note. sz de h sufficient dcm est i pcedētibᵘˢ.

Marg.: T.c.33. — C — Ignorātia dupˣ — Ignorātia scdz dispōnē est dupˣ — 3ᵃ distinctio ignorantie — 4ᵃ disti. — D

¶ Simplicis igit opionis simplex deceptio. sz que est p syllm plures sunt. Nō sit enim. a. in nullo. b. idiuidualr. igit si syllogizaret. a. eē i b. mediū accipiēs. c. deceptᵒ erit per syllm.

¶ Ostēdit modū quo ignorātia cāt. et p pponit qd intēdit. 2ᵒ declarat ibi. Cōtingit igit. Dicit pmo q ignorātia sine syllo q simplex appellat sit vno mō tm. ignorātia vō p syllz multipl'r fieri pōt. Si eni sit illa negatiua imediata. nullū. b. est. a. et aliqs ocludat q oē. b. est. a. p. c. meᵘᵐ: cābit deceptio p syllm: arguēdo sic. oē. c. est. a. oē. b. ē. c. g oē. b. est. a. qr igit tale mediū variari pōt multipl'r. iō deceptio p syllm etiā multiplicit fieri pt. ¶ Dubitat. qr vī q etiā simplex ignorātia plibus modis fieri possit. qdā eni fit ex errore sensus: vt cū qs opinat solē eē minorē terra. qdā vō ex solo errore itellectᵘˢ nō ocurrēte sensu: vt si aliqs opinet q anguli recti sint ineqles: aut subā sit qlitas. Di q sufficit ad mētē Arist. talē ignorātiā vno mō fieri. qr. s. nō diuersificat p diuersitatē rōnū quoad illam causandā adduci possent. sic fit de ignorātia p syllz scā.

Marg.: Uñ causet ignorantia — Dubiū — E

¶ Contingit qdez igitur vtrasqz ppositiones falsas. otingit autē alterā tantū. Si eniz nec. a. in nullo. c. erit neqz. c. in nullo. b. accepta autē sunt econtrario vtraque vtreque erunt false.

¶ Declarat qualr varijs modis fit ignorātia p syllm: psupposita tn debita forma syllogistica. et pmo oñdit qliter ignorātia fiat duabus pmissis existētibus falsis. 2ᵒ qliter fiat altera tm existēte falsa ibi. Sed alterā et cē. Item pmo facit qd dictū est: quādo ille premisse fuerint cōtrarie veris. 2ᵒ quādo fuerit otradictorie earum ibi. Pōt. n. sic se hēre et cē. Prio igit dicit q contigit in causando ignorantiā vtrasqz pmissas eē falsas. et otingit alteram tm eē falsam. Exēplum primi ponit ab Aristo. per. a. b. c. Sed pōt exemplificari per istum syllm. ois qualitas est subā. omnis qtitas est qlitas. ergo omnis qlitas est substantia. pz enim q pmisse sunt ɔrie his duabus veris et imediatis. nulla qlitas est subā. et nulla qualitas est qtitas.

¶ Pōt aūt sic se habere. c. ad. a. et ad. b. et q. c. neqz sub. a. sit: neqz vliter in. b. b. quidem impose esse est in toto aliquo. Primuz eni dcm est in ipso. b. nō esse. a. a. aūt nō necē est oibᵘˢ q sunt. c. inesse vliter. quare vtreqz false sunt.

Marg.: F

¶ Dicit q aliquādo contingit mediū sic se hēre ad maiorē extremitatē vt non contineat sub ea. ad minorē vero q non vniuersal'r de ipsa pdicet. minor vero extremitas nō sub aliquo gnē continebitur. Premissum eni est illaz esse negatiuam imediatā in q minor extremitas a maiori remouet. qlis est illa. nulla qtitas est subā. maior vero extremitas non pdicet vniuersal'r de oi otēto sub medio. et tūc vtraqz pmissa p erit falsa. vbi grā. arguemᵘˢ sic. oē pfectū est subā. ois qtitas est pfecta. g ois qtitas est subā. vbi pz q maior est falsa. et eiᵘˢ odictoria vera. nō tamē otraria est vera. qm substātia q est maior extremitas de aliq pfecto pdicat et de aliq non. similit minor est falsa. et otradictoria vera: sua tn otraria non: qm mediū dicit de aliq otēto sub minori extremitate: sed nō de omni

A Aristo. vero loquit̄ per terminos suos: p. a. intelligens maiorē extremitatē: p. b. minorē: ⁊ p. c. mediū terminū.

¶ Sed alteram contingit veram accipere. Nō tamē quālibet contingētē: sed que est. a. c. nā b. c. ꝓpositio semper erit falsa. propter id quod c. in nullo est. b. sed que est. a. c. potest: vt si. a. in. b. ⁊ in. c. indiuidualiter est. cum enī ꝑdicat̄ idē ꝑmū de pluribus neutrum in neutro erit. Differt aūt nihil neqꝫ si nō indiuidualr̄ insit.

¶ Dicit ꝙ aliquādo contingit talē ignorātiā. s. in imediatis fieri altera premissarū existēte vera. s. maiori: ⁊ altera falsa. s. minori: sed minor nō pōt esse v̄a. opꝫ enim mediū nō inesse alicui ꝯtēto sub minori extremitate: sed maior extremitas bn̄ pōt iesse medio: sicut si maior extremitas imediate inesset medio ⁊ minori extremitati: sicut color imediate inest albedini ⁊ nigredini. hec enim maior eēt vera. omnis albedo est color. ⁊ hec minor esset falsa. oīs nigredo est albedo. nā qn̄ gen⁹ imediate de plurib⁹ ꝑdicat̄ tūc nulla illarū spērū de altera ꝑdicat̄. Deide subdit pħs ꝙ nihil differt si maior extremitas nō indiuidualit̄ insit medio ⁊ minori extremitati. ¶ Dubitat̄. q2 videtur aristo. peccare in exēplo. nam per istas duas ꝑmissas cōcludit̄ genus de specie. vt grā exempli. omnis nigredo est color. ⁊ per ꝯsequēs nō concluditur falsum neqꝫ causat̄ ignorātia: vt pꝫ. ¶ Scđo dubitat̄. quia videtur ꝙ ꝑdicta ignorātia causari possit maiori tantū existēte falsa: arguēdo sic. oē ens est substātia. omnis q̄ntitas est ens: ergo omnis quātitas est substantia. ¶ Ad ꝑmū dicitur: ꝙ istud exemplū nō ponitur ad ōndendū qualiter cātur ignorantia: sed solum ad declarandum q̄liter contingat maiorem esse veram ⁊ minorem falsam. ⁊ forte q2 arist. vidit illud exēplum non esse omnino ad propositū suū subdit. Dicunt aūt nihil ⁊c̄. Conueniēs aūt exēplū istud est omnis intelligētia est substātia. omnis q̄ntitas est intelligētia. g̊ omnis q̄ntitas est substantia. ¶ Ad 2ᵐ dicit̄: ꝙ aristo. intellexit vbi fieret syllogismus per terminos ꝑdicamētales tātū: sed ly ens est trāscendens ꝑntū. Alit̄ ꝙ aristo. intellexit vbi vna ꝑmissa eēt in totū vera ⁊ altera in totū falsa: sed illa maior. oē ens est q̄ntitas. non est hꝰ. vt pꝫ. ¶ Sed contra accipiatur terminus conuertibilis cū q̄ntitate. ⁊ sit. a. tunc arguo sic. omne. a. est subā. omnis q̄ntitas est. a. igitur ⁊c̄. maior est in totum falsa. ⁊ minor in totū vera. ⁊ sit syllogismus in terminis predicamētalib⁹. q̄re vtraqꝫ responsio stare nō potest. Dic dici pōt ꝙ si. a. ꝯuertit̄ cū q̄ntitate nō pōt eē nisi eius passio vel aliq̄d sibi accidētale. ⁊ tale nō est ꝑ se in predicamento: de q̄li intelligit pħs hic. si v̄o sumat̄ medium per se in predicamēto existēs necessario: mior erit falsa. quare vel erit infra q̄ntitatē vel extra predicamentum q̄ntitatis.

Du^m p^m. Du^m 2^m. Ad p^m solutio. Ad 2^m alia R^o. C. R^o pħa

¶ Ipsius quidem igitur esse deceptio per istā figuram ⁊ sic fit solum. Non enim erit in alia figura ipsius esse syllogismus.

¶ Posset aliqs ab aristo. requirere ꝙ ipse simil̄r ostenderet has diuersitates syllogismoꝝ ignorātie in alijs figuris sicut in ꝑ^a. huic tacite q̄stioni r̄ndet ꝙ talis deceptio que est circa ꝓpositionē affirmatiuā contrariā negatiue imediate solū fit in ꝑma figura. nā talis ꝓpositio est vniuersalis affirmatiua. scđa vero figura non concludit affirmatiue. ⁊ tertia non concludit vniuersaliter. q̄re ⁊c̄.

¶ Que vero ipsius non esse in prima ⁊ media figura est. Primum quidem igitur dicamus quot modis in ꝑma figura ⁊ quomodo se habentibus propositionibus contingit.

D ¶ Determinat de ignorātia circa imediata que fit per syllogismum negatiuū. ⁊ ꝑmo facit hoc quo ad ꝑmā figuram. scđo quo ad secundam ibi. Sed in media quidem figura. ⁊c̄. Prima diuiditur in duas. primo declarat propositum ambabus premissis existētibus falsis. scđo altera tātū existēte falsa ibi. Cōtingit autem altera. Primo g̊ ꝓponēs intētionē suam dicit ꝙ ignorātia que est circa ꝓpōnē negatiuā oppositā affirmatiue imediate fieri pōt tam per syllogismū prime q̄ꝫ per syllogismū scđe. Dicamus autem ꝑmo quot modis fit in ꝑma ⁊ qualiter se habentibus ꝑmissis syllogismi. ¶ Notandū s̄m cōmunit̄ exponentes ꝙ de tertia figura nō fecit hic aristo. mētionē: qm̄ propositio ꝯcludēda i syllogismo ignorātie dꝫ eē vniuersalis. tertia vero figura solū ꝑticularē ꝯcludit. nō video tn̄ magnā necessitatē hui⁹. cum eni illa ꝑticulari. aliq̄d corpus non est subā. sit ꝯdictoria huius imediate. oē corpus est subā. videt̄ rōnabile ꝙ ita ꝯcludi possit in 3^a figura sicut illa vl'is in scđa. nullū corpus est subā. nisi forte quis diceret ꝙ syllogismus ignorantie in demr̄atiuis fieri debet ac si quis intēderet demr̄are. sed demr̄ando solum vl'r ⁊ nō ꝑticulariter procederet. quare ⁊c̄.

¶ Contingit quidē igit̄ vtrisqꝫ falsis: vt si. a. in c. ⁊ in. b. sit idiuidualr̄. Si. n. accipiat̄. a. in. c. nullo. c. aūt in oī. b. false sunt vtreqꝫ ꝓpōnes. E

¶ Dicit ꝙ ignorantia ꝑdicta primo cōtingere pōt ambabus premissis existētibus falsis. ⁊ hoc cōtinget vbi maior extremitas imediate insit medio ⁊ minori extremitati. ⁊ remoueat̄ medium a maiori extremitate ⁊ attribuatur minori: vt in hoc exēplo. nulla albedo est color. omnis nigredo est albedo. ergo nulla nigredo est color. vbi patet: ꝙ ꝯclusio est cōtraria huius affirmatiue imediate. oīs nigredo est color: ⁊ color de albedine ⁊ nigredie tanq̄ꝫ de spēbus ꝑmis imediate ꝑdicatur. Arist. autē ponit exēplū in terminis. a. b. c. vt ꝑus. Quidā hic mouent dubiū de propositione mediata ⁊ imediata: sed de hoc sufficit esse dictum in questione trigesimasexta.

¶ Contingit autē ⁊ altera falsa: ⁊ hac quacūqꝫ ꝯtingēte. pōt eni que est. a. c. verā esse. Que vero est. c. b. falsam: sed que est. a. c. verā. quoniā nō oībus que sunt inest. a. sed que est. b. c. falsam. qm̄ impossibile est esse in. b. c. in quo nullo est. a. Nō enim vera erit que ē. a. c. ꝓpō. simul autē ⁊ si sint vtreqꝫ vere cōclusio erit vera.

F ¶ Ostendit posse fieri syllogismum negatiuum ignorātie altera tantum existēte falsa. ⁊ ꝑmo quo ad maiorem. secundo q̄ ad minorem. Dicit primo ꝙ contingit ꝑdictū syll'm fieri altera ꝑmissoꝝ tm̄ falsa existēte. ⁊ ista poterit indifferent̄ eē vel maior vel minor. ꝑmo nāqꝫ cōtingit maiorē esse verā ⁊ minorē falsam: pōt eni accipi maior extremitas q̄ nō de oībus ꝑtur: q̄re maior negatiua poterit eē v̄a. sic ista. nulla linea est color. ⁊ tūc minor necio ē falsa. cū. n. d̄beat ꝯcludi negatia opposita affirmatiue imediate: sequit̄ ꝙ maior extremitas debet imediate inesse minori extremitati. sicut hec. oīs albedo est color. ⁊ ꝯñter debeat concludi ꝙ nulla albedo est color. sequtur: ꝙ mediū nō iest minori extremitati. ⁊ ꝑ ꝯñs mior affir^{ua} est falsa. si nāqꝫ mediū sibi inesset: ⁊ cū hoc maior extremitas inesset vl'r minori vt supponitur: tunc sequit̄ in tertia figura maiorē extrēitatē inesse medio saltē ꝑticularit̄ ⁊ ꝑ ꝯsequens maior que esset vniuersalis negatiua eēt falsa: q̄d est cōtra positū. Item si minor cū maiori esset vera ⁊ ex veris nō sequit̄ nisi verū. tūc ꝯclo esset v̄a: ⁊ sic nō cau

A faretur syllogismus ignorantie de quo intendimus. poterit igitur syllogismus sic formari. nulla linea est color. omnia albedo est linea. ergo nulla albedo est color. Aristoteles vero exemplum in terminis solitis ponit.

¶ Sed que est. c. b. contingit veram esse cum altera sit falsa: vt si. b. ꝛ in. c. ꝛ in. a. erit. necesse est. n. alterum sub altero esse. quare si accipiatur. a. i nullo. c. esse falsa erit propositio. Manifestum igitur est quoniam ꝛ cum altera falsa sit ꝛ in vtrisq; falsus erit syllogismus.

¶ Dicit ꝙ etiā contingit ecōuerso minorē esse veram maiori existēte falsa. sicut si minor extremitas sit in medio ꝛ maiori extremitate: sicut pars in toto. tunc. n. est necesse mediū ꝛ maiorez extremitatem sic se hēre vt alterum sit sub altero. q̄re remouendo alterum ab altero vniuersaliter sicut fit in maiori erit propō falsa: sicut patet arguēdo sic. nulla qualitas est color. ois albedo est q̄litas. ergo nulla albedo est color. cōcluditur ergo ex p̄missis ꝙ syllogismus ignorantie negatiuus fieri pōt in p̄ma fig. siue ambabus p̄missis existētibus falsis siue altera tātū.

¶ Sz in media qdē figura vtrasq; ppōnes totas falsas eē nō cōtingit. Cū enim. a. in omni sit. b. nihil est accipe qđ in altero quidē omni i altero vō nullo erit. Oportet autem sic recipe propōnes: ꝛ ꝙ in hoc quidē sit. in hoc autem nō sit: sunt vē erit syllogismus. si igit accipiātur sic false: manifestū est ꝙ ꝯrie ꝛ ecōtrario se habebunt. hoc aūt impossibile est. In quodā autē nihil prohibet vtranq; falsam eē. vt si. c. in. b. ꝛ in. a. quodā est. Si enim. c. quidez in. a. omni accipiatur eē. in. b. autē nullo eē false qdē vtreq; propositiones: non tamen tote: sed in quodā. ꝛ econtrario autē posito priuatio.

B

¶ Declarat ppositū q̄d ad scđam figurā. ꝛ p̄ vtraq; p̄missa exn̄te falsa. scđo altera tantū exn̄te falsa ibi. Alterā autē falsam ꝛc̄. Primo igit intendit duas ꝯnes: quarum p̄ma est ista. Syllogismus ignorātie negatiuꝰ nō fit in scđa figura ambabus p̄missis existētibus totalr̄ falsis. Probatur sic. nā si ambe possent esse in totū false. oportebit aliqđ mediū inuenire qđ vlr̄ ab vna extremitate remoueat. ꝛ alteri extremitati vniuersalr̄ attribuat. pz cōsequētia: qꝛ mediū in scđa figura bis p̄dicat d̄ altero affirmatiue. ꝛ de altero negatiue: sed hoc nō ē poīe in pposito: quia per syllogismum negatiuuz ignorātie de quo loquimur hic ꝯcludi debet negatiua vniuersalis ꝯtraria vniuersali affirmatiue imediate in qua maior extremitas vniuersalr̄ inest minori. Si igit mediū ab altera extremitatū totalr̄ remoueret: nō totalr̄ ieēt alteri extremitati. ꝛ si totalr̄ ineēt vni nō oīno ab altera remoueret: sic pz in illa. nulla albedo est color: ꝛ in alijs similibꝰ. Itē si ambe p̄misse eēnt totalr̄ false. tunc earum ꝯrie eēnt omnino vere. hoc autē est ipossibile stātibus sic terminis: vt patet. quare ꝛc̄. Scđa conclusio. Predictus syllogismus fieri pōt ambabus p̄missis existētibus falsis s̄m partē. Probat. qꝛ pōt accipi mediū qđ inest maiori ꝛ minori extremitati s̄m partē ꝛ nō s̄m totū. ꝛ tūc si in p̄missis accipiatur illud mediū vl̄iter inesse maiori: ꝛ a minori vlr̄ remoueri: aut ecōuerso: vtreq; p̄misse eēnt false s̄m partē. exēplū. sicut si arguat in cesare sic: nullū aial est masculum. omnis hō est masculus. ḡ nullus hō est aial. pz. ꝙ cōclu

ꝯ p̄ma.

C

ꝯ scđa

detur negatiua cōtraria huic imediate. omnis hō est animal. p p̄missas falsas s̄m ptē: silr̄ in camestres. oē aial ē masculū. nullus hō est masculus. ḡ nll's hō est animal.

D

¶ Similiter autē ꝛ alteram eē falsam ꝛ quālibet contingit. ꝙ enim in. a. oi ꝛ in. b. est. Si igitur accipiatur. in. a. quidē toto esse. c. in. b. aūt toto nō eē: que quidē est. c. a. vera erit. sed que est. c. b. falsa. Iterum qđ in. b. nullo est neq; in a. oi inerit. Si. n. ꝛ in. a. est ꝛ i. b. sed non erat. Si igitur accipiat. c. i toto qdē. a. ineē. b. autē nullo. b. c. ppositio vā erit. Altera autē falsa.

¶ Ostēdit intētum altera p̄missarū tantū existente falsa. ꝛ p̄mo quo ad 1m modū p̄me figure. scđo quo ad p̄mū. ibi. Silr̄ aūt sic ꝛc̄. Primo igit intēdit cōclusionē istā. Predictus syll's fieri pōt altera tantū p̄missa exn̄te falsa q̄cūq; sit illa indifferent. Probat. ꝛ p̄mo vbi maior sit vera. cū enim maior extremitas per se ꝛ imediate p̄dicet de minori sicut supponit. qcq̄d vniuersalit dicit de maiori extremitate vniuersalit dicetur de miori: sicut quicq̄d vniuersalr̄ dicit de animali vniuersalit etiam de hoie p̄dicatur. si igit accipiat aliqđ mediū qđ vniuersalr̄ inest maiori extremitati ꝛ in maiori ppositione eidez vniuersalit attribuat. in minori vō vniuersaliter remoueat a minori extremitate maior erit vera: minor vero falsa: sicut pz arguēdo sic. omne aial est viuū. nullus homo est viuus. ḡ nullus hō est animal. ¶ Scđo declaratur cōclusio minori existēte vera. Nā cū maior extremitas vniuersaliter insit minori vt supponit nō poterit aliq̄d vniuersaliter a minori extremitate remoueri: qđ vniuersaliter predicet de maiori: qꝛ si sic tunc etiā vniuersaliter p̄dicaret de minori. si igitur assumatur mediū quod vniuersaliter a minori extremitate remouetur: est maior propositio falsa. ꝛ minor vera. vt patet sic arguēdo. omne animal est inanimatū. nullus hō est inanimatꝰ. ḡ nullus hō est animal.

Cōclo

E

¶ Similiter autē fit transpositio priuatio. Qđ enim in nullo est. a. neq; in. b. nullo erit. Si igitur accipiatur in toto qdem. a. nō esse in. b. aūt toto eē que quidē est. a. c. propositio vā est. altera aūt falsa. Et iterū quod in omnibus est in nullo accipere. a. non esse falsum est. Est enim necesse si in omni. b. ꝛ in quodā. a. esse. Si igit accipiat in omni. b. eē. c. in. a. autem nullo: q̄ quidem est. c. b. vā est: que autē est. c. a. falsa. Manifestū igitur ꝙ vtrisq; falsis ꝛ altera tātū erit syllogismus deceptiuus in indiuiduis.

F

¶ Eandē conclusionē p̄ncipalr̄ declarat in p̄mo scđe dicēs: ꝙ idē accit transposita ppōne negatiua. i. vbi maior sit negatiua q̄ p̄us ponebat affirmatiua. Nā cuz maior extremitas vlr̄ insit minori qcq̄d vlr̄ remouebit a maiori: ēt vlr̄ remouebit a minori. si ḡ sit aliqđ mediū qđ vlr̄ remoueat a maiori extremitate: ꝛ in maiori ppōne de ipsa negatiue p̄dicet. in minori vō vlr̄ attribuat minori extremitati maior ē vā ꝛ mior f̄la. sic hic. nullū aial est iaiatū. ois hō est inaiatꝰ. ḡ nullus hō est aial. Si vō accipiat meᵐ qđ vlr̄ iest miori extremitati nō pōt vlr̄ remoueri a maiori stātibꝰ terminis vt p̄us: ꝛ tūc formato syll'o maior erit f̄la ꝛ minor vā. vt pz: sic arguēdo. nullū aial est rōnale. ois hō est rōnalis. ḡ nll's hō est aial. Deīn p̄hs epilogat dicēs ꝙ maniᵐ est ꝙ in imediatis pōt fieri syll's ignorātie vtrisq; p̄missis exn̄tibꝰ falsis: ꝛ similr̄ altera tantū.

A ¶ In his aūt que nō īdiuidua sunt cū quidē p ꝓpriū mediū fiat falsitatis syllogism⁹ īpoſſe vtrasq̄ falsas eē ꝓpositiones ſ; solū que est ad maius vltimū. Dico aūt ꝓpriū mediū per qđ fit ꝯdictiōis syllogism⁹. Sit.n.a.in.b.per mediū.c.quoniā igit̄ necesse est que est.c.b.affirmatiuā accipi syll'o facto. manifestū ē q̄ hec sp est vera. Nō eñ cōuertitur ſ; que est.a.c.falsa. Conuersa.n.hac cōtrario fiet syllogismus.

¶ Determinat ꝺ syllogismo ignorātie i posteriorib⁹ ⁊ mediatis: ⁊ prio de affirmatiuo. scđo ꝺ negatiuo ibi. Si vo sit affirmatiua. Itē primo facit qđ dictū est quo ad primā figurā. scđo quo ad scđam ibi. Sed p mediā figurā. Prima diuidit̄ in tres: q2 prio ōndit qualr̄ p̄dictus syllogismus fit p mediū propriū. scđo qualr̄ fit per medium non ꝓpriū: ſ; similitudinē habēs cū medio proprio ibi. Silr̄ aūt si ex alia. tertio q̄liter p mediū extraneū. ibi. Si vero nō per ꝓpriū. Primo itēdit ꝯclōnē istā. Qñ in prima figura ex syll'o ignorātie p ꝓpriū mediū īfert̄ ꝓpō negatiua ꝯria ꝓpōni mediate ⁊ ꝺmōstrabili: īpoſſe est vtrasq̄ ꝑmissas simul esse falsas: ſ; sola maior pōt esse falsa. ⁊ mediū ꝓpriū inquit pħs appello p qđ fit syll's demr̄atiuus opposit⁹ syll'o ignorātie. Ista ꝯcl'o probat̄ sic. i syll'o negatiuo ꝑme figure ꝯcludēte vlr̄ minor ē affirmatiua in q̄ illō mediū attribuit̄ minori extremitati. Cū igit̄ sit mediū ꝓpriū. sequit̄ q̄ minor nō pōt esse falsa: q̄re relinqtur maiorē solā eē falsā. vbi gr̄a. arguendo sic. nulla figura hñs angulū extrīsecū ⁊c̄. h; tres ⁊c̄. ſ; ois triāgulus h; angulū extrinsecū ⁊c̄. ergo nullus triāgulus h; tres. vbi p; q̄ minor est vera: q2 nō ꝯuertit̄ ab ea qualitate quā habuit in demonstratiuo syll'o: q̄m ita est affirmatiua ⁊ v̄a sicut pri⁹ erat. maior vero a sua q̄litate ꝯuertit̄. Nam in demōstratiuo syll'o erat affirmatiua ⁊ v̄a. nūc vo ē negatiua ⁊ falsa. vt p; arguēdo sic. ois figura habēs angulum extrinsecū habet tres. triāgulus est huiusmodi. igitur ⁊c̄. ¶ Notandū q̄ mediū propriū quātum ad ꝓpositū philosophi hic pōt eē dupliciter. Uno mō predicatū essentiale mediū inter subiectū ⁊ p̄dicatū: cū enī hec sit mediata. ois hō est substantia: ad ꝓbandū illā p mediū propriū assumemus predicatū aliquod iter hoiē ⁊ substantiā: sicut aial aut corp⁹. arguēdo sic. q̄libet aial est substātia. quilibet hō est aial. igitur quilib; hō est sub̄a. Idē etiā mediū assumi potest in syll'o ignorātie arguēdo sic. nullū aial est substātia. ois hō est aial. igit̄ ⁊c̄. Secundo mō dicitur mediū ꝓpriū: qđ est media cā ad demonstrandū passionē de sub̄o sicut patuit i exēplo ꝑmisso de triāgulo. Pri^m mediū ē p se in eodē p̄dicamēto cū extrēis. Scđm vo mediū in alio predicamēto. vel si est in eodē p̄dicamēto: hoc solū ꝯtingit reductiue. Possum⁹ et̄ ꝓpriū appellare mediū si vellem⁹ effectū cōuertibilē: qui assumit̄ ad demr̄andū cā; in demr̄atiōe q2. qđ silr̄ assumi pt̄ in syll'o ignorātie. Quidā vo alij addūt aliud eē mediū ꝓpriū necessariū ⁊ per accñs: sicut ad ōndēdū hoiē esse sub̄a; assumi pōt q̄ oē calidū ē sb̄a. ⁊ aliō eē mediū propriū ⁊ contingēs: q2 ad p̄dictā ꝓpōnē syllogizādā assumi pōt: q̄ oē albū est substātia: ſ; hec duo sunt falsa ⁊ extra intētionem Aristotelis. vt patere potest ꝯsideranti ¶ Dubitat̄. q2 i concludendo istā negationē mediatā. nulla sub̄a est hō. in prima figura per mediū proprium. vtraq̄ premissa est falsa. quare cōclusio aristo. nō est v̄a. Assūptū patet arguēdo sic. nullū animal ē hō: ⁊ q̄libet sb̄a est aial. igitur ⁊c̄. Et idē cōtingeret qđcūq̄ aliud mediū assumatur inter hoiem ⁊ substantiā. ¶ Ad hoc dicunt

Quidā q̄ ꝯclusio Arist. intelligit̄ de negatiuis hñtib⁹ p̄dicationē directā. p̄dicta vero ꝓpō solū h; idirectā p̄dicationē. ¶ Aliter ⁊ melius di. q̄ p̄dicta ꝓpositio nō ē ꝯria ꝓpōni mediate ⁊ demonstrabili: hec enim nō est demōstrabilis. quelib; substantia est hō. cum sit īpossibilis ⁊ de illa loquit̄ expresse conclusio. vt p;. de tali etiā intelligit Aristo. vt patet quasi per oēs expositores.

¶ Similiter autē est si ex alia coordinatiōe accipiatur mediū vt.d. quāuis i toto.a. sit. ⁊ ꝺ.b. predicatur omni. Necesse.n. est que est.b.d. ꝓpōnem manere: alterā aūt cōuerti. Quare hec quidem semper vera. illa autem semp falsa ⁊ fere huiusmodi deceptio eadem est ei que fit per proprium medium.

¶ Intēdit conclusionē istā. Quādo p mediū alteri⁹ coordinationis ꝺ quo maior extremitas vlr̄ predicatur ⁊ ipsum predicatur vniuersaliter de minori cū predictis cōditionibus fit syllogismus ignorantie. maior propositio est falsa: ⁊ minor est vera. vt in hoc exēplo. nullū coloratū est aial. oīs homo est colorat⁹. igitur nullus homo est aial. patet cōclusio. q2 i maiori maior extremitas ab illo medio remouet̄. ⁊ per cōsequēs est falsa. in minori vero idē mediū attribuitur minori extremitati. ⁊ per consequēs minor est vera. remanet et̄ eadē minor i syll'o ignorantie ⁊ syllogismo sibi opposito. quare sicut in syllogismo sibi opposito est vera. sic etiā in syllogismo ignorantie. maior vero a ꝓpria qualitate cōuertit̄: quoniā i syllogismo sciētie erat affirmatiua: sicut arguēdo sic. oē coloratū est aial. ois hō est huiusmodi: igitur ⁊c̄. In hoc aūt syllogismo ignorātie assumitur illa negatiua. nullū coloratū est aial. ⁊ per cōsequēs in hoc syllogismo est falsa. tale vero mediū nō est propriū vt vult hic philosophus sed simile proprio: ⁊ propter hoc accidit similis ꝺceptio siue ignorantia sicut accidit per medium proprium.

¶ Si vo nō p ꝓpriū mediū fiet syll'us. cū.d. q̄dē sub.a. sit mediū. in.b. aūt nullo ē. necesse est vtrasq̄ falsas eē. Recipiende enī vtiq̄ sunt econtrario q̄; se habeant ꝓpōnes si debeat fieri syll's. Sic enī accepte vtreq̄ fiunt false vt si a. q̄dē in toto.d.est.d.aūt in nullo.b.cōuersus enī syllogism⁹ q̄dē erit ⁊ ꝓpōnes vtreq̄ false. Cū vero nō sit sub.a. mediū: vt.d. que quidē ē a.d. vera erit: que vero ē.d.b. falsa. q2 si eēt vera ⁊ conclusio eēt vera: sed erat falsa.

¶ Intēdit hic duas cōclusiones. prima. Si predict⁹ syllogismus fiat per mediū extraneū qđ vniuersaliter ꝯtineatur sub maiori extremitate: sed de minori minime predicet̄: tūc necesse est ambas premissas esse falsas. patet. q2 ille premisse cōtrario modo assumunt̄ q̄; sit ex parte rei: nā i maiori maior extremitas vniuersaliter a medio remouet̄. ⁊ tamē ponit̄ ipsū sub ea vniuersaliter contineri. in minori vero illud mediū vniuersaliter attribuitur minori extremitati. eo q̄ in pria figura semper minor est affirmatiua. ⁊ tamē vt ponit̄ de ipsa minime p̄dicat̄. Exēplum huius est in hoc syllogismo. nulla oliua est corp⁹. omnis homo est oliua. ergo nullus hō est corp⁹. ¶ Secunda conclusio est. vbi tale medium extraneum non sit sub maiori extremitate. ſ; supple ab ea oino remoueat̄. maior propositio predicti syllogismi erit vera. minor vo falsa. p; sic arguendo. nullus lapis est viuum. ois homo est lapis. ergo nullus homo est viuū. nō tamē pt̄ minor

Margin notes: A — Cōclusio. — B — Probatur ꝯ. — Mediū ꝓpriū duplex. — C — Dubiū. — Solo. — D — Re⁹ pauli ve. — Re⁹ ꝓħa — Cōclusio. — E — F — Cōclusio pma — Cōclusio scđa

A esse vera.q2 tūc maiori existe vera ɔclo eēt vera:ꝛ sic tūc nō esset syllogism⁹ ignorantia. Itē possꝫ argui sic. medio nullo mō inest maiori extremitas:vt ponit̄:q̄ tñ attribuit̄ minori vl'r:q̄re mediū nullo mō attribui pōt minori extremitati:ꝛ p ɔñs minor ꝓpositio que est affirmatiua est falsa. ℭ Dubitat̄.nūqd cōtingat p mediū extraneū fieri talē syll'm ignorātie maiori existēte falsa:ꝛ minori vā: ꝙ nō vi tacite inuere phs.ꝙ sic arguit̄. in isto syll'o. nulla suba est corpus.ois hō ē sba.ergo nullus hō est corpus Suba.n.vī mediū extraneū cū nō sit ꝓpriū mediū inter hoiem ꝛ corpus. Scd̄o qdā arguunt sic.facto isto syll'o ois hō est lapis:nullus lapis est viuus.ergo nullus hō ē viuus.pꝫ ꝙ maior ē falsa ꝛ minor vera.vt pꝫ. quare ꝛc̄. ℭ Ad primū dici pōt ꝙ substantia in p̄dicto syllogismo nō ē mediū ex̄neū.dr̄.n.mediū extraneū qd̄ alteri extremitati fuerit disperatū.hoc aūt in ꝓposito nō contingit. vt pꝫ. ℭ Al'r dici pōt ꝙ sba large loquēdo est mediū ex̄neū verūtñ oino remouet̄ a maiori extrēitate. sicut phs intelligit.ꝛ iō in ɔclusione addidi istaꝫ particulā:ꝙ omnino ab ea remoueatur. ℭ Ad 2m dicit̄ ꝙ in p̄dicto syll'o sit transpositio premissaꝝ:ꝛ ꝙ illa que p̄io loco ponitur non est vere:sed apparenter maior:sed est vere minor.secunda vero est ṽe maior:quare argumentum nō ꝓcedit.

Du. pm. — Du. 2m. — Solo pmi. — Re. 2a. — Solo 2i.

B ℭ Sꝫ per mediā figuram facta ɔ̄ceptiōe vtrasq̄ quidē non contingit falsas esse ꝓpōnes totas. Cū eni sit.b.sub.a. nihil quidē contingit hoc quidem omni in illo vero nullo esse. sicut dictum est prius. Altera ṽo potest esse falsa ꝛ quecūq̄ ɔtigit si.n.c.ꝛ in.a.ꝛ i.b.ē. si accipiat̄ in.a.qdē esse:i.b.vero nō eē.que qdē.a.c. vera erit:altera aūt falsa. Iterū si quidē i.b. accipiat̄.c.esse.i.a.auteꝫ nullo:que quidē est.c.b. vera erit.altera autem falsa. Si quidem igitur sit priuatiu⁹ syll's ɔ̄ceptionis dictū est:quare ꝛ quando ꝛ per que erit deceptio.

ℭ Declarat intētū quo ad scd̄aꝫ figurā.ꝛ itēdit duas conclusiōes. ℭ Pria est ista. Predict⁹ syll's nō pōt fieri i 2a figura ambab⁹ premissis existētib⁹ total'r falsis. Probat̄. q2 per talē syll'm concluditur vniuersalis negatiua.sicut nullū.b.est.a.cuius ɔ̄ria est mediata ꝛ vera.s. illa.oē.b. est.a.quare sequit̄ ꝙ maior extremitas vl'r inest minori. ꝛ per cōsequēs impossibile ē aliqd̄ mediū reperiri ꝙ vl'r insit alteri illoꝝ.ꝛ vniuersaliter ab altero remoueat̄:sed hoc deberet fieri si ambe premisse sint total'r false i scd̄a figura.q2 mediū bis ꝛ vniuersaliter predicat̄ de vno affirmatiue ꝛ de altero negatiue.q̄re ɔ̄ est vera. ℭ Notā ꝙ lꝫ in p̄dicto syllogismo ambe premisse nō esse possint totaliter false.p̄nt tñ eē false s̄ꝫ partē:sicut pꝫ sic arguendo.ois substantia est rationalis nullum animal est rōnale.ergo nulluꝫ animal est substātia. ℭ Secūda cōclusio. in predicto syllogismo facto in illa scd̄a figura.potest altera premissarū esse totaliter falsa:ꝛ illaꝝ quecūq̄ indifferenter. Probat̄:q2 vbi medium assumat̄ i qd̄ vl'r inest maiori ꝛ minori extremitati:ꝛ in maiori proprietate affirmatiue predicetur de maiori:in minori vero negatiue predicetur de minori.maior ē vera ꝛ minor falsa: sic pꝫ sic arguēdo.oē corp⁹ est sba.nullus hō est sba.ergo nullus hō est corpus:ꝛ iste est syll's in scd̄o mō illius figure si vero ɔ̄ maiori extremitate negatiue predicetur ꝛ ɔ̄ minori affirmatiue maior est falsa:ꝛ minor ṽa.vt pꝫ.in hoc exēplo.nulluꝫ corpus est substantia.omnis hō ē sba.ergo nullus homo est corpus.ꝛ iste est syllogismus i p̄io modo illius figure.vt patet. Deinde philosophus epilogat et littera de se patet.

Cōcl'o pma — C — Cōcl'o scd̄a.

D ℭ Si vero sit affirmatiuus tunc per ꝓpriū mediuꝫ impo'le est vtrasq̄ esse falsas. Necesse.n. est que est hic manere:si quidem erit syllogismus sicut dictum est prius. Quare.a.c. semꝑ erit falsa.hec autem erit conuersa.

ℭ Determinat de syllogismo ignorantie affirmatiuo i ꝓpositionibus mediatis.ꝛ primo q̄ō sit per medium propriū.scd̄o q̄ō sit per mediū simile proprio ibi. Sil'r autem ꝛc̄.tertio quomodo sit per medium extraneum ibi. Cum vero non per proprium ꝛc̄. Intendit igitur p̄io cōclusionem istā. Si fiat syllogismus ignorantie affirmatiuus in ꝓpositionibus mediatis per mediuꝫ propriū:īmpossibile est vtrasq̄ premissas esse falsas. Probat̄ q2 talis syll's nō pōt fieri nisi in primo p̄ie figure vl'r concludente:sed tunc assumendo mediū proprium minor propositio est vera i qua mediū de minori extremitate affirmatiue predicatur:sicut patet in hoc exēplo.omnis substantia est quātitas.omnis homo est substātia.ergo ois homo est quātitas.minor igitur manet sicut est in syll'o demonstratiuo:maior vero mutata est:vt patet.

Cōcl'o.

E ℭ Similiter āt est ꝛ si ex alia ordinatiōe accipiatur mediū:sicut dcm̄ est i priuatiua deceptiōe. Necesse est eni que quidē est.d.b.manere.

ℭ Dicit ꝙ etiam idem contingit si accipiatur medium alterius exordinationis non proprium:sed simile proprio: sicut etiam prius dicebatur de syllogismo ignorantie negatiuo.tunc enim minor erit vera non mutata ab eo qd̄ est in syllogismo scientifico: maior vero erit mutata. vt patet sic arguēdo. omne coloratum est quantitas. omnis homo est coloratus.igitur omnis hō est quātitas.illa igitur deceptio est similis precedenti.

ℭ Cū vero sit nō per propriū mediuꝫ si quidē sit.d.sub.a.nec quidē erit vera.altera aūt falsa potest eni.a.in pluribus esse que nō sunt sibi inuicem. Si vero non sit.d.sub.a.hoc quideꝫ manifestuꝫ:quoniaꝫ semper erit falsa,affirmatiuꝫ eni accipitur:que quidem.d.b.cōtingit ꝛ verā esse ꝛ falsaꝫ.nihil enim prohibꝫ.a.qdeꝫ in.d.nullo esse.d.autē in omni.b.vt aīal:scientia:musica. Non autem iterū neq̄.a. in nullo d.neq̄.d.in nullo.b. Manifestū igit̄ ē.qm̄ cū non sit mediū sub.a.vtreq̄ possūt esse false.ꝛ quecūq̄ ɔtingit. Quot qdē igit̄ modis.ꝛ per que possunt fieri secundum syllogismū deceptiones ꝛ in his que sunt sine medio ꝛ in his que sunt per demonstrationes manifestū est.

F

ℭ Intēdit duas ɔclusiones.primo. Ubi predictus syll'us fiat per medium extraneum qd̄ tamē cōtinetur sub maiori extremitate.maior ē vera.ꝛ minor falsa vt pꝫ:sic arguendo.omnis albedo est color.omnis hō est albedo.ergo omnis hō est color.possibile enim est inquit philosophus maiorem extremitatē pluribus inesse non subalternati posit̄.color nāq̄ iest albedini ꝛ nigredini:vt pꝫ. ℭ Scd̄a cōclusio. Ubi predictū medium extraneuꝫ non ɔtineatur sub extremitate maiori. maior ꝓpositio erit falsa:minor vero potest esse indifferenter vera vel falsa. Exemplum primi in terminis Aristotelis est in hoc syl/

Cōcl'o prima — Cōcl'o scd̄a.

A logismo.omnis scientia est aial.omnis musica est scien/tia.ergo ois musica ē aial.nihil.n. ꝓhibet illud medium extraneū a maiori extremitate totalr̄ remoueri:⁊ ð mi/nori extremitate ꝑdicari:sic pȝ i ꝑdicto exēplo. Exēplū scđi.ois linea ē color.ois hō ē linea.ḡ ois hō ē color.cō/tingit nāq₃ maiorē extrēitatē ð medio nō ꝑdicari:⁊ me^m nō icē minori vt i ꝑdcō exēplo.manifestū ē igit̄ φ cū me/diū nō ꝯtinet̄ sub maiori extrēitate vtreq₃ ꝑmisse pñt eē false ⁊ q̄cūq₃ ꝯtingit eē falsa.Deīde phs epilogat.⁊ lr̄aȝ pȝ.

Du^m p^m. ℂ Dubitat̄ ꝑ°qꝛ nō vī posse φ mediū sit extraneuȝ ⁊ sit sub maiori extremitate.vī.n.extraneū qꝛ disperatuȝ: sed gen° nō ē disperatū spēi.nec eȝ vt pȝ.quare ⁊c.

Du^m 2^m. ℂ 2° dubitat̄ ꝯ scđaȝ ꝯnē.qꝛ vbi arguit̄ per diffōnē maioris extremitatis:sicut i hoc syllogismo. ois substātia aiata sensitiua est aial.ois musica est substātia aiata sensitiua. igit̄ ois musica est aial.Ibi accipit̄ mediū ꝓpriū qđ non continet̄ sub maiori extremitate.⁊ tñ maior nō est falsa: vt pȝ.igit̄ ⁊c.

Confir. Idē ꝯfirmat̄ per hūc syllogismū.oē currēs est asinus.ois hō est currens.ergo ois hō est asinus.sil'r oē rudibile est asinus ois homo est rudibilis. igitur ⁊c.

Solutō ꝑme. ℂ Ad primū dicit̄ φ per mediū propriuȝ hic ari. inten/dit illud per qđ negatiua mediata demonstratur.oē illđ

B igitur appellari pōt mediū extraneuȝ in proposito: per qđ negatiua opposita affirmatiue illius syllogismi non demraret̄. Ad propositū igit̄ accepta illa vniuersali.ois hō est color.ei°ꝯria nullus hō est color:demonstrari dȝ ordine recto per aliqđ superi°ad hoieȝ vel ad colorem: aut saltē ꝑ aliqđ cōuertibile.nō aūt ꝑ inferius ad colorē: qꝛ albedo in ꝓposito diceret̄ mediū extneū.⁊ iō negāda ē illa ꝯñā.albedo nō ē mediū disparū respectu coloris.ḡ nō ē mediū extneū.⁊ pp hoc dixit Al.φ illđ ex^m. Aristo.

Albtus magn°. ð musica:scia:⁊ aial:nō est ꝯgruū.Ibi.n. adducit̄ scia ꝓ medio:qđ tñ nō ē extneū:qm̄ per illđ mediū demonstrat̄ hec negatiua.nulla scia ē aial.sȝ de hoc nō ē curandū vt ipse dicit.

Ad 2^m. ℂ Ad 2^m ꝓbabil'r dī φ mediū isti° syllī non dȝ dici extneū:qm̄ illa negatiua.nulla musica est aial. recto ordine demrari pōt ꝑ diffōnē aialis.

Ad confir. ℂ Ad ꝯfirmationē primā diceret̄ φ currens nō est mediū qđ ptineat ðmra/tiōi cū sit ꝯtingēs.⁊ ꝑ ꝯñs neq₃ mediū ꝓpriū neq₃ extneū

C ptinēs demrationi dici dȝ de quo arist.itēdit. ℂ Ad 2^m ꝓbabil'r dī φ rudibile est mediū ꝓpriū saltē in demra/tione qꝛ.nā illa.nullus hō ē asin°.pt ꝑ illđ mediū ðmra/ri:q̄re ⁊c.

Alia obiectio. ℂ Uel dubitat̄ circa totā ꝑcedētē ptē.qꝛ nō so/lū ꝯtingit ex syll'o ignorātiā gn̄ari.qꝛ ꝯcludat falsā.⁊ as/sumat ꝑmissas falsas vl' alterā istaꝝ.sȝ ēt qꝛ peccat i for° vt pȝ.⁊ tñ de tali ignorātia Ari.nō ðtermiat:q̄re fuit di/minutus.

R° ℂ Ad hoc r̄ndet̄ φ ad hūc librū nō ptinet de tali defectu determinare:sȝ ad librū elēchorū:i ꝑsuppōit eni posteriorista ðbitā syllī formā.⁊ ꝯñr ondit qualr̄ i re/bus necessarijs ꝯtigat aliqū ꝑ talē syll'ȝ vere scire 'aliqū v° ðcipi.Itē dū posteriorista disputat siue veꝝ ðmret si/ue falsū ꝯcludat disputat ꝯ̄c necīa:⁊ nō circa ꝓbabilia:in tali v° disputatiōe nō hȝ vsus syllī falsi ꝑm formā:sȝ vel syllī, vī ꝑȝ mā:ȝ vl' syllī veri ꝑm formā tm̄.qꝛ vt scribit̄ ꝑ topicoꝝ palogism°discipline ꝓcedit ex ꝓprijs discipli/ne:sȝ nō ex veris.In disputatiōe v° topica pōt eē vsus tā syllī falsi ꝑȝ formā q̄ȝ ꝑȝ māꝫ:qꝛ illa disputatio est circa cōia ⁊ ꝓbabilia.q̄re rōnabil'r hic nō debuit Aris.deter/minare de ignorātia ꝯueniēte merito forme syllogismi.

T.c.33. Manifestū est aūt φ si aliqs sensus ð/fecerit necesse est aliquā sciaȝ defice/re.qm̄ impoſſe est accipe sine sensu. Si ðe discim°aut iductiōe aut de/mōstratiōe.Est āt demōstratio quideȝ ex vni/uersalibus. Inductio āt ex his que sunt scđm partē. Impoſſe aūt vlia speculari ⁊ non ꝑ idu/ctiōeȝ:qm̄ ⁊ q̄ ex abstractiōe dicūt̄ eē ꝑ iductio/nes nota facere que isūt i vnoquoq₃ gn̄e q̄dā: ⁊ si nō sepabilia sūt scđȝ φ vnūqđq₃ huiōi est. Inducere.n.nō hn̄tes sensum ipoſſe ē:singu/lariū eni sensus est. Nō eni contingit accipere eorum scientiam:neq₃ enim ex vniuersalibus est sine inductiōe neq₃ ꝑ inductionē sine sensu.

Cōcl'o. ℂ In hac scđa parte ꝑncipali determinatur de ignorātia negationis:⁊ breuiter sine diuisione Aristo.premittit ꝯ/neȝ istā.Si deficit nobis aliquis sensus necesse ē aliquā sciaȝ deficere quā ipoſſe est noꝝ ð nouo accipere:⁊ ꝑ ꝯñs in nobis ex defectu sensus fit quedaȝ ignorātia negatio/nis.pro declaratiōe cōclusiōis Arist.ꝑmittit quedā. Pri/mo φ nos adiscimus aut per inductionē aut ꝑ demōstra/tionē. Scđo φ demonstratio ex vniuersalib° procedat. inductio v° ex singularib°:pȝ ex his q̄ dicta sunt in pro/hemio.

E Tertio premittit̄ φ ipoſſe est vniuersaliū habere notitiaȝ per demonstrationē nisi precedēte singularium notitia ꝑ iductionē.probat̄.qꝛ si hoc nō eēt veꝝ hoc ma/xime videret̄ in reb°abstractis:sicut i mathematicis:sȝ in illis ꝓbat̄ eē veꝝ φ i quolȝ genere abstractoꝝ sūt q̄/daȝ particularia q̄ nō sunt a mā sensibili abstracta ꝑȝ φ vnūqđq₃ istoꝝ ē hoc.ē eni assignare hāc lineā in hac mā que vt sic nō ē abstracta. Ultio ꝑmittit̄ φ ipoſſe est carē/te sensu notitiaȝ aliq̄ȝ acquirere per inductionē eoꝝ que a sensu percipiūtur:pȝ.qꝛ sensus est singulariū. Ex his premisse arguit̄ sic.

Rō ad ꝯnem. deficiēte nobis aliquo sensu nullam possum°notitiā hr̄e ꝑ inductionē eoꝝ singulariū q̄ illo sensu ꝯphēdunt̄.ꝑ ꝑ°mā suppositionē:⁊ si nō possum° notitiā hr̄e per iductionē neq₃ suoꝝ vniuersaliū notitiaȝ habere possum°ꝑ demōstrationē:vt pȝ ex tertio ꝑmissoꝝ sȝ nos nō adiscim°nisi ꝑ inductionē:vl' demōstrationē ꝑ suppositionē primā.quare relinquit̄ φ deficiente nobis aliquo sensu necesse est nobis aliquā sciaȝ deficere.

ℂ Tractat°.iij.capitulum primū de Questio/nibus circa infinitateȝ demonstrationibus.

T.c.34 Quia aūt ois syllogism°ꝑ tres termi/nos. Et hoc qđē demrare posse est qm̄ est.a.in.c.pp id qđ ē i.b. ⁊ hoc i.c. Sed priuatiuus qđē est alteraȝ quidē propositionē habens quoniaȝ est aliud in alio:alteram autem quoniam non est.

ℂ Iste est tertius tractatus in quo phs ondit in demōstra/tionibus nō eē ꝓcessuȝ in infinitū.⁊ diuidit̄ in q̄tuor ca/pitula.In primo premittit quedaȝ necessaria ⁊ mouet q̄/stiones de hac difficultate. In secūdo ostendit φ solutio quarūdā istaꝝ questionū reducit ad solutionē aliarum ibi.Oꝝ quidē igit̄ nō contingit ⁊c. In tertio soluēdo prin/cipales questiones probat intentū per rōnes quasdam cōmunes que accipiunt̄ ꝑȝ predicata cōmuniter sumpta ibi.Sed φ in illis logice. In quarto ideȝ facit per rōnes proprias demonstrationi que accipiūtur ꝑm predicata per se ibi.Dyalectice aūt ⁊c. Primū vero capitulū diui/ditur in duas ptes.qꝛ primo premittit quedam necessa/ria. Scđo mouet questiones ibi.Si igit̄ ⁊c.pria diuidi/tur in duas qꝛ pria premittit quedaȝ pertinentia ad for/maȝ syllogisticaȝ. Secundo vero magis pertinentia ma/terie demonstrationis ibi. Manifestū autem est. primo igit̄ ꝑmittit φ ois syllogism° ē ꝑ tres terminos.s.maiorē

extremitatē minorē. ꝛ mediū. pꝫ primo prio ꝓ secūdo ꝙ forma syllogismi affirmatiui in prima figura ꝯcludit. a. esse in. c. ꝑ hoc ꝙ. a. ē in. b. ꝛ. b. est i. c. arguēdo sic. oē. b. ē. a. oē. c. est. b. ergo oē. c. est. a. cōcludit ergo maiorē extremitatē eē i minori per hoc ꝙ maior extremitas de medio affirmatiue ꝑdicat. ꝛ mediū de minori. pꝫ hoc supposituū loco allegato. ¶ 3º pmittit ēt ꝙ syllo ꝯcludēte negatiue necesse ē alterā pmissaꝝ eē affirmatiuā alterā vero negatiuā. pꝫ ibidē. ¶ Notandū ſm ꝙ colligit loco allegato ꝙ pmū sup quo fundant principalr sylli affirmatiui est. q̄cūqꝫ vni tertio sunt eadē: sunt eadē iter se ꝛ ꝑ hoc pꝫ informatione ꝑdicti sylli: primū vo ex quo pncipalit originant sylli negatiui. ē ꝙ oē qđ ab alio vlr remouet ab oi eo qđ est idem illi remouetur. ꝛ quidaꝫ hic adducunt instantias sophisticas que alibi vidende sunt.

¶ Manifestuꝫ igit est qm̄ pncipia ꝛ dicte suppositiōes he sunt. Accipietes eniꝫ hoc necesse est sic demōstrare vt ꝙ a. sit i. c. ꝑ. b. Iteꝝ autē ꝙ. a. sit i. b. ꝑ aliđ mediū. ꝛ ꝙ. b. sit in. c. silr.

¶ Hic Ari. duo pmittit prio priᵐ. Scđo 2ᵐ. ibi. scđꝫ qdeꝫ igit opionē. prio dicit ꝙ manifestū ē ꝙ he ꝓpōnes ex quibus ꝓcedit in syllo demrātiuo sūt pncipia q̄dā ꝛ suppōnes de quibus dcm̄ ē. Nobis. n. hec principia sumētibus dēmōstrabimus. ꝙ oē. c. ē. a. per. b. mediū. illā vo maiorē. oē. b. ē. a. si fuerit mediata ꝑ aliqđ mediū demrābimus. ꝛ eodē mō istā minorē. oē. c. ē. b. si fuerit mediata. Alit alij istū textū itroducūt. vꝫ. māifestū est ꝙ he due suppōnes premisse de forma sylli sunt pncipia ad ꝓbādū itētū: supponētes eni hec duo principia demrābimus tūc ꝙ. a. sit in c. ꝑ. b. ꝛc. qr. s. tūc sciemus q̄lr ꝓbāda est ꝯ. qualr maior. qualr minor. ꝛ hec videt expō Alberti ꝛ forte melior.

¶ Scđꝫ qdē igit opinionē syllogizātibus ꝛ solū dyalectice māifestū ē ꝙ hoc solū itēdēdū sit. Si ex qbus cōtingit verisimillis fiat syllogismus. Quare ꝛ si ē aliqd coꝝ i veritate que sunt. a. b. mediū. videtur autem nō per hoc syllogizās syllogizatus dyalectice est. Ad veritatē auteꝫ ex his que sunt oportet intendere.

¶ Ondit drīam inter syllogismū dyalecticū ꝛ demrātiuū: dicens ꝙ vbi fiat syllogismus dyalecticus inducēs opinionem sufficit solū ad hoc intēdere vt eius premisse sint verisimiles ꝛ opinabiles quecūqꝫ fuerint indifferēter siue per se siue per accidēs. Quare si dyalectico aliq̄ occurrat ꝓpositio in syllogizādo que ſm veritatē habeat mediū ſꝫ ꝓp eius ꝓbabilitatē videatur per se nota: hoc sufficiet dyalectico: ꝛ ex ista syllogizās sufficiēter ꝑficiet dyalecticū syllogismū. Ad demōstratorē aūt qui ē artifex veritatis pertinet vt ex his ꝓcedat q̄ ſꝫ veritatē sint imediata. ¶ Notādū ꝙ vt ꝓposito spectat: ꝓpositio dupliciter dici pōt imediata. Prio ſm veritateꝫ. scđo ſꝫ apparentiaꝫ siue ꝓbabilitatē. primaꝫ semper accipit demōstrator ex illa mediate vel imediate demōstrando: scđaꝫ vo dyalecticus accipere pōt: ꝓpositio ſꝫ apparentiā immediata est que vel omnibus vel pluribus apparet per se nota. cum autem dyalectico sufficiat vt opinionem inducat ex tali immediata procedere potest.

¶ Habet aūt se sic. Quoniā autē est qđ ipsum quidē de alio predicatur nō ſꝫ accn̄s: dico āt ſꝫ accn̄s vt albū: aliq̄n dicimus illud esse hoīeꝫ: nō silr dicētes ꝛ hoīeꝫ albū. Quod quidē eni cum non alterum aliquod sit album est. albuꝫ autē est quoniaꝫ accidit homini esse albū. Sūt igit q̄dā hmōi q̄ qdē secūdum se predicātur.

¶ Ponit aliā drīaꝫ. ꝛ prio premittit ꝙ quedā predicātur per se ꝛ nō per accidēs. Quedā vo per accidens predicant. ꝛ hoc dupliciter qr vel accidēs predicat đ subiecto sicut hic. hō est albus. vel subiectū đ accidēte sicut hic. album est hō. Et differūt isti modi: qm̄ cuꝫ dicimus hominem esse albū non aliquid alterū dicimus esse q̄ꝫ illud subiectū ꝛ cū dicimus albū est hō: illđ predicatū hō non dicit de albo nisi qr dicit de eo cui accidit esse albū: sūt igit aliq̄ que per se predicant ꝛ supple vlterius ꝙ demonstrator ſꝑ vtitur his que sūt per se: dyalecticus aūt his que sunt ꝑ accidēs vti pōt. ¶ Notādū ꝙ dupliciter dici pōt ꝓpositio per accidēs. Uno mō ratione subiecti. Alio mō rōne habitudinis predicati ad subiectū. hec igit ꝓpō. hō ē albus solū scđo modo dicitur per accidens: cū inter albū ꝛ hoīeꝫ sit habitudo ꝑ accidēs: ſꝫ nō prio mō. qm̄ hō nō est subiectū ratione alterius cui insit accidens: ꝛ hoc est quod dicit phs ꝙ album tunc non dicitur aliquid alterum ꝛc. hec vero propositio. album ē hō. est vtroqꝫ mō per accidens. albū eni est subiectū per accidēs. quoniā non est subiectū respectu hominis nisi ratione sortis vel platonis de quo predicat homo: cui accidit albedo: etiā quia album est concretū denominatiuū qđ subiectuū ꝑ se dici non potest saltem respectu substantie. licet: vt quidaꝫ dicūt: respectu alterius concreti possit esse per se subiectū: sicut hic. albū ē coloratū. Itē aliquādo dicūt qdā: ꝛ i ideꝫ venit: ꝙ hec. albū est hō. ē per accidēs ꝛ idirecte quoniaꝫ indirecta predicatio est substātie de accidente. hec vero. homo est albus. est ꝑ accidēs ꝛ directa. qualitercūqꝫ igitur dicat semꝑ magis per accidēs est qn̄ subiectū de accidēte predicatur q̄ꝫ econuerso: ꝛ talis ꝓpositio remotior ē a ꝓpositiōe ꝑ se. ¶ Notādū scđo ꝙ albertus aliter exponit illā vltimā particulaꝫ. sunt igitur quedam ꝛc. dicens ꝙ quedaꝫ sunt predicata ſm se: que. s. rōneꝫ hn̄t ꝓprij predicati: sicut albū. ꝛ similiter quedaꝫ sūt subiecta per se sicut sortes color superficies ꝛ silia: que dicunt subiecta rōne sui: siue talia faciant ꝓpositioneꝫ ꝑ se in primo vel scđo modo: siue non: ꝛ de talibus subiectis hic intēdimus: ꝛ non de subiectis per accidens: qm̄ ifinita talia eē pn̄t: sicut albuꝫ musicuꝫ currēs: ꝛ sic de ifinitis.

¶ Sic igit. c. quideꝫ huiusmodi ꝙ ipsum quideꝫ nō sit in alio: in hoc autem. b. sit primo. ꝛ nō est aliud mediū. Iterū. i. sit in. c. Sit etiam similiter ꝛ hoc in. b. Nunquid ergo necesse est stare. aut contingit in infinitum ire?

¶ Mouet qōnes. ꝛ primo i affirmatiuis. scđo i negatiuis ondit ꝙ eodē mō i negatiuis pōt moueri ibi. Silr auteꝫ ꝛ in priuatiuis. tertio ondit ꝙ ille questiones nō hn̄t locuꝫ i cōuertibilibus ibi. Sꝫ i ꝯuertibilibus. Prima diuidit in duas. qr primo mouet qōnes. Scđo ondit ad qđ ꝓposito nostro ꝑtineant. ibi. Est aūt hoc itēdere ꝛc. Pria posset diuidi in tres ſm ꝙ tres mouet qōnes. ¶ Pria qđ ꝑtinēs ad maiorē extremitatē est ista. Nūqd ꝯtingat i infinitum procedere in ascēdēdo: vt supposito. ꝙ. c. ē spālissimuꝫ qđ de nullo ꝑ se iferiori predicet đ. c. vo imediate ꝑdicet. b. ꝛ de ipso. b. predicetur. d. nūquid hoc mō procedendo sit ad aliqđ vltimū deuenire: ꝛ ibi stare: aut cōtingat in infinitū abire. vbi grā. si icipiamus ab hoīe tāq̄ꝫ a spālissimo: deide ꝓcedamus ad aial: deide ab aiali ad corpus. ꝛ sic vlterius: nūqd hoc mō ꝯtingat ascēdēdo ꝓcedere i infinitū vl ad aliqd deuenire: qđ vlr de alijs predicetur tāq̄ꝫ supremū: nullū aūt supius de ipso ꝑdicet.

¶ Eriteruꝫ quidē si de a. nihil predicat per se

A a.āt in.c.est p̄rio.mediū autē ī nullo priori. ⁊ itē.c.sit ī.i.⁊ hoc ī.b. Nūqd ⁊ hoc stare necesse ē.an ⁊ hoc ꝯtingit in infinitū abire? Differt āt hoc a priori:qm̄ hoc qdē ē. Nūqd cōtingit inceptuꝝ ab hm̄oi ꝙ in nullo est altero ſꝫ aliō in illo in sursum ⁊ in infinitum abire.alterūqꝫ ïcepturū ab huiusmodi quod ipsuꝫ quedā de alio.de illo autez nihil predicatur in deorsuꝫ intendere si contingit ⁊ in infinitum ire.

¶ Scḋa questio ꝑtinēs ad minorē extremitatē ē.supposito ꝙ.a.sit aliqḋ sūmū p̄dicatū de quo nihil aliud tāqꝫ superiꝰ predicet.sed ipꝫ imediate p̄dicet de.c.ita ꝙ.c.nō cōtineat sub alio imediate q̄ꝫ sub.a.c.v̄o eodē mō se habeat respectu.i.⁊.i.reᵃ.b.nūqd hoc mō descēdēdo sit ad aliqḋ vltimū ⁊ sp̄ālissimū deuenire ⁊ ibi stare:aut ꝯtingat in infinitū abire.v̄bi gr̄a si.a.sit substātia sup̄ quam nullū aliud est p̄dicatū.suba v̄o imediate ḋ corpore p̄dicet.⁊ sic vlteriꝰ nūqd descēdēdo ꝯtingat ꝓcedere in infinitū. Et dicit ph̄s ꝙ hec qō scḋa differt a p̄ria.q꞉ in p̄ria ïcipimꝰ ab aliquo sp̄ālissimo:⁊ supponimꝰ ꝙ ipꝫ ḋ nullo alio p̄dicet inferiori:saltē per se.⁊ ꝯñr querimꝰ:nūqd

B ascēdēdo supra ipꝫ in infinitū ꝓcedere ꝯtigat.in scḋa v̄o ecōtra incipimꝰ ab aliquo sūmo supponēdo nihil de ipso tanq̄ꝫ superius p̄dicari.⁊ cōsequēter querimus nunquid sub ipso descendendo contingat in infinituꝫ abire.

¶ Ampliꝰ nūqd ꝯtigit ïfinitaꝝ media ḋterīatis termis? Dico āt vt si.a.ï.c.sit:mediū āt ipsoꝝ sit.b.ab ip̄o āt.b.a.alteꝝ sed hoꝝ alia.nūqd ⁊ hoc cōtingit in infinitū abire:aut ipoſ͞e est.

¶ Tertia questio ꝑtinēs ad media est. Utrū extremis existētibꝰ finitis ꝯtingat media inter ipsa eē infinita.vt si.a.sit vl̄tissimū nullū aliḋ habēs superiꝰ ad ipꝫ.v̄bi gr̄a substantia.c.vero sp̄ālissimū nullā aliā sp̄ēꝫ sub se cōtinens v̄bi gr̄a.hō.⁊ iter.a.⁊.c.sit mediū.b.⁊ iterū inter.a.⁊.b.sit aliud mediū vl̄ alia media.nūqd contingat in talibꝰ medijs in infinitū ꝓcedere:an v̄o media ista sint finita.

¶ Est autē hoc intendere idem esse.⁊ si demōstrationes in infinitum veniant ⁊ si est demonstratio rei oīs aut adinuicem includantur.

C ¶ Dicit ꝙ ista inq̄sitio an ī hꝫ predicatis sit ꝓcedere ī ïfīᵐ est ac si querat nūqd demr̄atiōes in ïfinitū procedāt. Et vtrū oīs rei sit demr̄atio:vl̄ ip̄e demr̄atiōes adiuicē icludant ad itra ïminos finitos. ¶ Notāᵐ ꝙ p̄dicata de qbꝰ p̄rio formabant qōnes sunt per se demr̄ationi attributa vl̄ tāq̄ꝫ maior extrēitas aut minor:vl̄ tāq̄ꝫ mediū.⁊ iō si ï illis opꝫ ꝓcedere in infinitū ēt ï demr̄atiōibꝰ oporteret ꝓcedere in ïfinitū.⁊ tūc ꝯsequēter cōtingeret:vt cuiuslibet demr̄ationis seu ꝓpōnis demr̄antis cōclusionē esse demr̄atio.⁊ hoc est qḋ dicit Ari.⁊ si ē demr̄atio oīs rei.

¶ Silr̄ āt dico.⁊ in priuatiuis syllis̄ ⁊ ꝓpōnibus.vt si.a.nō ïest.b.nulli āt p̄rio aut ē aliqd ïfra cui p̄ori ñ ïest.a.vt si ipi.c.qḋ sit ï oī.ī.⁊ nā q̄ꝫ ï his aut ïfinita sūt ï qbꝰ nō ē p̄oribꝰ aut stat.

¶ Dicit ꝙ ï ꝓpōnibꝰ ⁊ syllis̄ negatiuis silr̄ qōnes formari p̄nt.cū eni hec negatiua sit vera.nullū.b.est.a.q̄rēdū erit nūqd.a.p̄ ⁊ imediate r̄moueat a.b.aut mediāte alio p̄ori.⁊ si mediāte aliq̄ p̄ori sit ḡ.c.qḋ vl̄r p̄dicet ḋ.b.iterū querendū erit nūqd.a.remoueat.a.c.mediāte aliquo priori:vt si eēt aliqd qḋ vl̄r predicaret de.c.⁊ sic ꝓcedendo verteret in dubiū nūqd in infinitū ꝓcedat:aut erit ad vltimū ḋuenire.v̄bi gr̄a.cū ista sit vera.nullus hō ē q̄ꝫtitas ꝓbat p̄ istā.nullū aial est q̄ꝫtitas.ab aiali.n.p̄ᵐ quātitas remouet q̄ꝫ ab hoīe.ista.n.nullū aial ē q̄ꝫtitas.ē magis ꝓpinq̄ imediate q̄ꝫ illa.nullus hō ē q̄ꝫtitas.ꝯñr ḡ dubitat:nūqd hoc mō ï ïfinitū ꝓcedat. ¶ Notādū ꝙ qō q̄ hic mouet ï negatiuis solū ē ꝑtinēs medio:⁊ nō maiori neqꝫ minori extremitati. Extrēa eni alicuiꝰ coordinationis de seinuicē affirmatiue ⁊ nō negatiue p̄dicant.est ergo questio nūquid infinita possint eē media:qbꝰ hec negatiue ꝓbet.nullū.b.est.a.siue nullus hō est q̄ꝫtitas.

D

¶ Sed in cōuertibilibus nō silr̄ se hꝫ.non eni est in eque predicabilibꝰ de quo p̄dicat primo aut vltimo.oīa eni sic silr̄ ad oīa se habent.⁊ si sint infinita de ipso predicātia in vtraqꝫ sūt predicata infinita. Nisi silr̄ cōtingat cōuerti.ſꝫ h̄ qdē sicut accidēs illud v̄o sicut p̄dicamētuꝫ.

¶ Intēdit ꝯclōnē istā. Iste qōnes nō hn̄t locū in ꝯuertibilibꝰ. Probat. In cōuertibilibꝰ nō est dare aliqd de quo p̄ aliqd p̄dicet aut vltio:ita vt per p̄rꝰ de vno q̄ꝫ de alio p̄dicet.ḡ ⁊c̄.ſꝫ ꝯñā.q꞉ p̄dicte qōnes non hūt nisi ascēsu ⁊ descensu predicatoꝝ. Et assūptū pꝫ.q꞉ oīa ꝯuertibilia silr̄ adinuicē se hn̄t ï p̄dicādo.q꞉.s.qḋlibet illoꝝ de quolibet vl̄r predicat.⁊ hoc est qḋ ph̄s dicit. Et si sint ïfinita ꝯuertibilia tūc ex vtraqꝫ pte.s.sbi ⁊ p̄dicati sr̄ ïfinita. Nā qōdā istoꝝ est accidētale sicͫ passio:alteꝝ v̄o supple ē p̄dicatū eēntiale:sicͫ ē diffō. ¶ Notāᵐ ē ꝙ q̄daꝫ est p̄dicatio ꝓp̄ria q̄dā ïpropria.sicut supiꝰ dictū ē ï caplo de ꝑ se. Predicatiōe ḡ ꝓp̄ria p̄dicat diffō de diffinito.ſꝫ eꝫ est ïpropria p̄dicatio. Silr̄ passio de subo ꝓp̄ria p̄dicatiōe p̄dicat.ïpropria v̄o ecōuerso.dū ḡ Ari.dicit ꝙ si infinita eēnt ꝯuertibilia:tūc ex vtraqꝫ pte eēnt ïfinita.loq̄t ïdifferēter de vtraqꝫ p̄dicatiōe. Loq̄ndo eni solū ḋ p̄dicatione ꝓp̄a hoc nō seq̄ret.qm̄ si eēnt ïfinite hoīs passiōes cū eo ꝯuertibiles:nō seq̄ret vt eēnt sbta infinita.⁊ hec vꝫ sn̄ia Lico.vbi distiguit ḋ p̄dicatiōe directa ⁊ ïdirecta. ¶ Notādū 2ᵒ ꝙ ēt ï ꝯuertibilibꝰ formari pōt qō de ꝓcessu in ïfinitū. Cū.n.demr̄atur lunā eē eclypsabilē p̄ eiꝰ cāꝫ ꝯuertibilē:possū dubitare nūqd ista cā p̄ aliā cōuertibilē cāꝫ demr̄ari possit.⁊ alia per aliā.⁊ sic in infinitū.⁊ hoc non negat ph̄s:sed intendit ꝙ iste qōnes que sunt de processu in infinitū ï ascensu vel descēsu eoꝝ q̄ se hn̄t f̄m sub ⁊ supra:hic locū nō hn̄t.⁊ hec videt sententia Alberti.

Cōclusio.

E

Cōuertibiliū infinitas.

¶ Capitulum scḋꝫ de reductione omniū questionū motarum ad duas primas.

Quod qdē igit media non cōtingit infinita esse si in sursuꝫ ⁊ deorsū stēt p̄dicamēta māifestū ē. Dico āt sursuꝫ qdē qḋ vniuersale magis ē deorsum autē qḋ particulare ē. Si eni.a.predicante de.c.infinita sūt media in qbꝰ est.b.manifestū ē ꝙ cōtingit vtiqꝫ ab.a.ad.c.ï deorsū alterū de altero predicari in infinitū.anteq̄ꝫ eni in.c.veniat infinita sunt media.⁊.a.c.in sursū infinita anteq̄ꝫ ï.a.veniat. Quare si.h.ïpossibilia sūt ⁊ ipsiꝰ.a.⁊.c.impoſ͞e est infinita esse media.

F

¶ Hoc est scḋm caplm̄ in quo ostendit solutionē aliquaꝝ qōnū ad aliaꝝ solōnem reduci. Et diuidit in duas ptes q꞉ p̄rio ondit ꝙ questio de medio reducitur ad qōnem de extremis.q꞉.s.solutio qōnibꝰ de extremis soluta erit questio de medio. In scḋa similiter ondit questionē ï ne/

A gatiuis solui ex solone q̄stionū i affirmatiuis ibi. Manifestū est aūt ꝛ in priuatiua. Itē ꝑ facit qd̄ dcm̄ est. 2ᵒ remouet q̄zdaʒ obiectionē ibi. Neqꝫ.n.si aliqs. Prio igit̄ ponit ɔ̄nē istā. Nō cōtingit extrema esse finita in sursū ꝓcedēdo aut in deorsū ꝛ mediā eē īfinita iter ista extrēa. Et ꝑ ire sursū ingt phs. itelligo ꝓcedere ad magis vl'e: ꝓcedere aūt deorsū ē ad min⁹ vl'e. Cōcl'o ꝓbat̄ sic. q2 si nō sit vā. sit. g̃. a. vnū extremū magis vl'e. c. aliō extremū sp̄ālissimū: ꝛ sint īfinita media iter. a. ꝛ. c. quoꝝ qd̄libꝫ vocet̄ b. sequit̄ tūc ꝙ. a. p̄dicat̄ de alio medio inferiori. cū igit̄ media sint īfinita. seq̄t̄ ꝙ in īfinitū ꝓcederet p̄dicatio i descēdēdo. ꝛ ꝑ ɔ̄ñs descēdēdo nō possꝫ ad extremū īfimuꝫ ꝑueniri: qd̄ est ɔ̄ positū. Eodē mō arguit̄: ꝙ ascēdēdo. a. c. v̄sus. a. nūq̄ꝫ ad. a. possꝫ ꝑueniri. qm̄ infinitā sūt media ꝑ que fierēt p̄dicatiōes ascēdēdo. Cōcludit̄ igit̄ si hec sūt īpossia. s. ambo extrema eē infinita ꝙ sil'r ipoi'e est media eē infinita. ¶ Notādū: ꝙ sic eadē ē via a thebis ad athenas. ꝛ ɔ̄uerso: tñ dr̄nt ƀm ꝙ ab vno termino icipit ꝛ in alteꝝ terminat̄. Sic etiā idē ē spaciū ꝑ qd̄ descēdit̄ a generalissimo ad specialissimū. ꝛ per qd̄ ascendit̄ ɔ̄. dr̄t tñ rōne. q2 ꝓut a sp̄ālissimo ꝓcedim⁹ ad generalissimū dicit̄ ascēsus. ꝛ ɔ̄. descēsus noiat̄. sīm per ascēsuꝫ ꝛ descēsuꝫ ꝓcessꝫ itelligim⁹ igb⁹ itellect⁹ ab altero extrēo ad alterū ꝓcedit: nō sūt real'r idē. sicut ēt mot⁹ ab. a. i. b. ꝛ mot⁹ ɔ̄ sūt real'r distīcti. ¶ Notā^m 2ᵒ de mente Lico. ꝙ alia rōne ꝓbari pōt ɔ̄ p̄dicta: q2 dato ꝙ iter. a. ꝛ. c. finita essent media īfinita: seq̄ret̄ aliqd̄ p̄dicatū mediū eē cōius gñalissimo: qd̄ ō oib⁹ p̄dicat̄ iter medijs: qd̄ īplicat ɔ̄dictiōeꝫ. Probat̄ ɔ̄ña. q2 ꝓcedēdo a. c. ad aliqd̄ ītermediū eo magis cōe. ꝛ eodē mō ab isto me⁹ ad aliō me^m ꝓcedendo. ꝛ sic i īfinitū: q̄re tādē ɔ̄ueniret̄ ad aliqd̄ cōius. a. qd̄ ponit̄ eē gñalissimū. ꝛ vl'r de oib⁹ intermedijs predicari.

Descensus ꝛ ascēsus i linea p̄dicamētali differunt.

B Probat̄ ɔ̄ a Linconiēn.

¶ Neqꝫ eniꝫ si aliqs dicat ꝙ hec quidē que sūt a.b.c. continentia sunt adiuicē. quare necesse est media eē finita. illa vero non accipere nihil differt. quod vtiqꝫ accipio eoꝝ que sunt. b. erit ad. a. aut ad. c. aut īfinita media aut nō. a. aut si quo iā prio sunt infinita. siue statim siue nō statim nihil differt. q̄ enī sunt post hoc īfinita sūt.

¶ Possꝫ aliqs dicere ꝙ rō pri⁹ facta ɔ̄cludat: supposito ꝙ extrema ꝛ media. s. a. b. c. sint ɔ̄ñr entia: ita vt vnū alteri sit ꝓximū: sꝫ oꝫ eū qui ponit īfinita media iter. a. c. dicere ꝙ ipa nō sint ꝓxima inuicē: neqꝫ ɔ̄ñr entia. quare rō ñ vī ɔ̄cludere. ¶ Rñdet phs ꝙ nihil refert siue media infinita inter. a. c. sint ɔ̄ñr entia: siue non. Si.n. accipiat̄ aliqd̄ medioꝝ q̄ oīa vocētur. b. oꝫ ab isto medio ad. a. vel ad. c. eē media īfinita: aut ƀm Arist. nō esse īfinita. si nāqꝫ ab isto medio tā ad. a. q̄ꝫ ad. c. essent solū finita media. tc̄ media oīa eēnt finita ꝛ nō infinita: q̄litercūqꝫ ista media sint: siue sint stati vel nō stati. i. ɔ̄ñr entia vl' nō: q2 q̄litercūqꝫ sit per ista ꝓcederet̄ i infinitū i p̄dicatiōib⁹ i ascēdēdo vel descēdēdo. ꝛ sic tandē ad alteꝝ extremorū nō erit deuenire: qd̄ fuit ꝑncipale intētū. ¶ Notā^m ꝑmo ꝙ cōtingit q̄dā media infinita eē ɔ̄ñr entia: quedaꝫ v̄o non. Exēplū primi. sicut infiniti nūeri adinuicē se habēt. binarius enī ꝛ trinari⁹ se adinuicē ɔ̄ñr habēt. ꝛ quaternari⁹ cū trinario. ꝛ sic in infinitū. ꝛ isti oēs medij sūt inter vnitatē ꝛ numeꝝ infinitū. Exēplū scd̄i: sicut infinita puncta i linea ꝛ infinita entia in tp̄e: ꝛ īfinita mutata eē in motu. qbuscūqꝫ enī duob⁹ pūctis datis i eadē linea recta: iter ea cadūt īfinita pūcta: q̄re vnū nō erit ɔ̄ñr ens alteri. ꝛ eodeꝫ mō dōꝫ ō īstāti in tp̄e ꝛ de mutato eē i motu. ¶ Dubitat̄ q2 data. b. linea finita cui⁹ extrēa sint. a. c. iter. a. c. sūt infinita pūcta. g̃ nō repugnat extrema eē finita ꝛ media iter

C

Media infinita esse ɔ̄sequenter entia fit dupl'r.

Dubiū.

ipsa esse infinita. cui⁹ oppositū asserit̄ i textu. Sil'r inter gradū vt duo ꝛ gradū vt octo cal'itatꝫ sūt medij gradus īfiniti. q̄re ꝛc̄. nulla v̄o ē i ꝓposito dr̄ia a q̄ ꝑ^m icipiam⁹ inter qd̄ ꝛ alteꝝ extremorū sint media īfinita: siue sint media finita. ¶ Ad hoc rñdet̄ cōiter: ꝙ pūcta i linea sūt solū i po^a: cū nō sint actu sepata. ō talib⁹ āt medijs nō loqt̄ hic Ari. sed de medijs in actu. eodē mō diceret ō gradibus latitudis. ¶ Al'r dicūt alij ꝙ Ari. loqt̄ de medijs q̄ eēntialē ordinē inter se habēt: ita vt trāsiēs ꝑ ista media distīcta ꝑtrāsire debeat ꝑ qd̄lꝫ illoꝝ. ꝛ sic se adinuicē hñt p̄dicata iter gñalissimū ꝛ sp̄ālissimū: nō se aūt hñt sic pūcta i linea. nō eni eēntial'r adinuicē ordināt̄: cū sint indiuidua eiusdē spēi. Neqꝫ transeuntem per lineaꝫ oꝫ sygillatim quēlibꝫ pūctuꝫ pertransire. qm̄ ad nullius pūcti per transitū p̄cise apponitur tēpus. Eodē mō respondetur ō gradibus. inter gradum vt duo ꝛ gradum vt octo.

D

Solo

¶ Manifestū āt ꝛ in ꝑuatiua dmōstratiōe qm̄ stat̄. Si quidē stat̄ in p̄dicatiua stat̄ in vtrisqꝫ. Si ab vltio.n. nō cōtingēs neqꝫ in sursū ab eo in quo statur ire in infinitū. Dico aūt i quo statur ꝙ ipꝫ quidē in alio nullo ē. sꝫ in illo aliō vt c. Neqꝫ a prio in id in quo stat̄ vl' vt vltimū. dico aūt primū ꝙ ipꝫ q̄dē de alio: sꝫ de illo nullū aliud. Si igitur hoc erit in negatione stabit̄.

E

¶ Ostendit ꝙ si nō est ꝓcedere in infinituꝫ in affirmatiuis p̄dicatiōib⁹ siue demr̄ationib⁹ ꝙ neqꝫ i negatiuis ē ꝓcedere in infinitū. ꝛ ꝑ ꝓponit ꝙ intēdit: scd̄o ꝓbat intētuꝫ ibi. Tripl'r eni dmr̄atur nō eē: tertio remouet q̄zdaꝫ cauillationē ibi. Manifestū est aūt. Ponit igit̄ ꝑ ɔ̄cl'onem istā. Q2 si in affirmatiuis demr̄ationib⁹ est status quo ad vtrūqꝫ extremū: ēt i negatiuis ē stat⁹: ꝛ nō ꝓcedet̄ in infinituꝫ. v̄bi gr̄a. si ꝓcedendo ab vltio i quo stat̄ non ɔ̄tingit sursuꝫ ascēdēdo ꝓcedere in infinitū. neqꝫ ɔ̄ a ꝑ in deorsum ꝓcedere ad vltimū in infinitū. sed semꝑ erit stat⁹ sil'r ꝛ in negatiuis erit status. Et per vltimū in quo statur in quit phs intelligo illud qd̄ est in nullo īferiori in ipso v̄o est aliqd̄ superi⁹. ꝛ sit tale sp̄ālissimū. illud autē appello primū qd̄ de alio inferiori predicatur. nullum autē ō ipso tanq̄ꝫ superius predicatur. sicut generalissimum.

Cōclusio.

¶ Tripl'r eni dmr̄at̄ nō eē. aut. n. i quo ē. c. b. oī inest. Sꝫ in quo est. b. nulli inest. a. Ipsi⁹ quidēꝫ igit̄. b. c. Et semꝑ alteri⁹ distātie necesse est ire in imediata. predicatiua. n. hec distātia. sed alteꝝ māifestū ꝙ si i alio nō ē priori vt i. d. hoc idigebit in omni. b. esse. ꝛ si iterū in aliquo ipso d. Priore nō fuerit illud idigebit in oī. d. eē. Quare qm̄ in deorsū statur ꝛ in sursuꝫ stabit̄: ꝛ erit quoddā principiū in quo non erit. a.

F

¶ Probat intentū. primo in pria figura. 2ᵒ in scd̄a ibi. Iterū si. b. 3ᵒ in tertia ibi. Terti⁹ aūt est ꝛc̄. Prio igitur dicit ꝙ propositio negatiua tripl'r pōt demonstrari. q2. s. i tribus figuris. Uno q̄dē mō i pria: arguēdo sic. Nulluꝫ. b. est. a. omne. c. est. b. ergo nulluꝫ. c. est. a. siue in t̄minis domesticis. nullū corpus aiatū est q̄ꝫtitas. omnis hō ē corpus aiatū. ergo nullus homo est quātitas. si igit̄ ista minor. omne. c. est. b. siue oīs hō est corpus aiatū: fuerit mediata: q̄ꝫtacūqꝫ distātia fuerit inter sb̄m ꝛ p̄dicatū: tamē ad imediata reducet̄: q2 iaꝫ supponitur in affirmatiuis non esse ꝓcessum in infinitū. ꝛ ista minor est affirmatiua sed si ista maior. nullū corp⁹ aiatū est q̄ꝫtitas. nō fuerit immediata ꝑ erit: q2 quātitas ab alio pri⁹ remouet̄ q̄ꝫ a cor

Propō negatiua tripl'r dmōstrat̄

A pore aiato.sit igit illud.d.siue corp⁹:ꝛ tūc oꝫ.d.siue corpus affirmatiue ꝑdicari de corpe aiato ꝛ in tali ꝑdicatione erit stat⁹:cuꝫ sit affirmatiua.si ꝟo quātitas adhuc ab alio ꝓus remouebit ꝙꝫ a corpore oꝫ illud de corpe ꝑdicari sicut ē suba:cū igit sic ascēdēdo in affirmatiuis procedamus in qbus ad aliqḋ supremū erit deuenire ꝛ sicut i eis stat in deorsum:sic ēt stat in sursum:seqtur ꝙ erit ad aliqḋ ꝓ deuenire a quo ꝓ q̄ntitas remouet sicut.hic nulla suba est q̄ntitas.q̄re in negatiuis erit status.

¶ Iteꝝ si.b.quidē i oi.a.ꝛ in.c.aūt nullo.a.i.c. nullo erit. Iterū hoc si oꝫ mōstrare manifestū est.qm̄ aut ꝑ sursū modū mōstrabit aut ꝑ hūc aut per tertiū. Primus quideꝫ igitur dictus ē. Secūdus autē demonstrabitur. Sic aūt vtiqꝫ demōstrabitur ꝙ vt.d.in.b.oi est.in.c.autē nullo: Si necesse est aliqd eē in.b.ꝛ iteꝝ si hoc in.c.nō erit. Aliud ꝟo in.d.ꝙ in.c.non ē. Igitur qm̄ eē sp in supiori stat stabit ꝛ non eē.

Prob.

¶ Probat intētū in 2ª figura.facto.n.isto syllo in 2ª figura. oē.a.est.b.nullū.c.est.b.ergo nulluꝫ.c.ē.a.siue in terminis domesticis.ois hō est aial.nulla q̄ntitas ē aial.ergo nulla quātitas ē hō.si ista minor negatiua.nul⁹ quātitas ē aial. nō sit imediata:sꝫ oporteat eā demrari.aut igit ꝑ moduꝫ supiorē demrabit.s.ꝑ ꝓ figurā:aut ꝑ 2m.aut ꝑ 3m. q̄d ꝓ figurā ē dem̄ ꝓus.si ꝟo demrat i 2ª oportebit aliqd accipe qḋ ꝑdicet affirmatiue de aiali ꝛ remoueat a q̄nti. sic hic.oē aial ē corp⁹ aiatū.nulla q̄ntitas ē corp⁹ aiatū. ꝰ nulla q̄ntitas ē aial.sit igit corp⁹ aiatū.d.ꝛ si hec negatiua.nulla q̄ntitas ē corp⁹ aiatū.idigeat ꝓbōne:eā ꝓbabimus in 2ª figura ꝑ aliqḋ supius ad.d.siue corp⁹ aiatuꝫ.ꝛ sic ascēdēdo semp accipim⁹ ꝑdicata de se inuicē affirmatiue ꝑdicātia.cū igit in talib⁹ nō sit ꝓcedere i isi.sꝫ in ascēdēdo sit status.seqtur ꝙ i demrationib⁹ negatiuis nō erit ꝓcedere i isi. ¶ Dubitat.qr demrando i 2ª figura sic. ois hō ē aial.nulla linea est aial.ꝰ nulla linea est hō. Ista minor nō solū demrari pōt ꝑ supiora ad ꝑum:sꝫ ēt ꝑ superiora ad sbm. Ar.ꝟo solū dat modū demrandi ꝑ supiora ad ꝑdicatū.q̄re est isufficiēs. ¶ Rūdet dupl̄r. ꝓ ꝙ intētio ꝓncipalis Ar.erat oñdere:ꝙ si in affirmatiuis n̄ sit ꝓcedere in infinitū q̄ꝫ ad media ꝙ nō ꝓcedit in infinitū. Et iō in ꝓcedēti parte oñdens in ꝓ figura reductionē alicuius negatiue ad imediata sp accepit supius ad mediū.sicut in ꝓsēti ꝑte docet ꝓcedere ad imediata ꝑ supiora ad ꝑdicatū:qḋ est me in 2ª figura.sꝫ si acciperent supiora ad sbm nō fieret ꝓcessus q̄ꝫ ad media:sed quo ad minorē extremitatē.q̄re ꝛc. ¶ 2º rūdet ꝙ cū ꝓmus syllo quē Ar.format in 2ª.ꝛ sic sit.ois hō est aial.nulla linea est aial.ergo nulla linea est homo.intēdit ꝙ si minor negatiua debeat i eodē mō ad imediatā reduci:oportebit ꝓcedere ꝑ supiora ad ꝑdicatū. Data.n.ista minori.nulla linea ē aial:non pōt fieri ꝓcessus ꝑ supiora ad lineaꝫ:nisi in ꝓma figura vel in ꝓ.ꝛ sic sit in prima figura in 2ª.nulla q̄ntitas est aial.ois linea est q̄ntitas.ergo ꝛc. in ꝓ scđe sic.nullū aial est q̄ntitas.ois linea est q̄ntitas.ꝰ ꝛc. Sꝫ i 2º mō talis ꝓcessus seruari non pōt:qr tunc oporteret supius ad lineā de aiali affirmatiue ꝑdicari in ꝓpōne maiori. Colligūtur iste rūsiones de mente Alberti.

Dubiū. Solo. Alia R.

¶ Tertius aūt ē si.a.in.b.oi insit.c.ꝟo in nullo sit.b. Nō in oi sit.c.in quo ē.a. Iterū autem hoc aut per supius dicta: aut silr demonstrabitur.illo tm̄ mō statur. Si ꝟo sic ē accipiat iterū .b.in.c.eē in⁹ quo.c.nō in oi.c.ꝛ hoc iterū similiter.qm̄ autē concessum est stare ꝛ in deorsum manifestū ē ꝙ stabit ꝛ in.c.ꝙ non est.

D

¶ Probat iterū in 3ª figura si nāqꝫ formet iste syllo in 3ª figura.nullū.b.est.c.oē b.est.a.ꝰ aliqḋ.a.nō ē.c.siue nullū aial ē q̄ntitas.oē aial ē corp⁹ aiatū:ꝰ aliqḋ corp⁹ aiatū non ē q̄ntitas:ꝛ maior sit ꝓbāda.aut igit h fiet ꝑ ꝓ figurā:aut ꝑ 2m aut 3m.de ꝓ ꝛ 2ª dem̄ est ꝓus.si ꝟo ꝑ 3m h erit ꝑticulariter ipsam ꝯcludēdo. Quia 3ª fig⁹ nō ꝯcludit vl̄r. hoc autē fiet accipiēdo aliqd de quo ꝑdicabit aial.ꝛ a q̄ q̄ntitas remouebit:vt arguēdo sic.null⁹ hō ē q̄ntitas.ois hō est aial.ꝰ aliqḋ aial non ē q̄ntitas.siue formādo syllm in penultimo mō:vt magis sonat textus.aliqs hō non ē q̄ntitas.ois hō est aial.ꝰ ꝛc.ꝛ eodē mō vlterius ꝓcederetur.si sub illo me aliqḋ iferius assignaret.cū igit sic ꝓcedēdo fiat ꝓcessus i affirmatiuis ꝭm descēsuꝫ.ꝛ i talib⁹ ꝓsupponit eē statū i deorsuꝫ.seqt ēt ꝙ i negatiuis erit status. ¶ Dubitat.qr iste modus ꝓbādi istā maiorē negatiuā nō ē modus reducēdi ipsaꝫ ad ime.sꝫ poti⁹ ad magis mediata.magis.n.mediata est ista ꝓpō.nullus hō est q̄ntitas.q̄ꝫ ista.nullū aial ē q̄ntitas.ꝛ sic modus Ar.nō ē ad ꝓpōm suū. ¶ 2º dubitat.qr vr̄ ꝙ non solū assumēdo iferius:sꝫ ēt supius probari possit arguēdo in vltimo tertie figure. Nulla suba est q̄ntitas.aliq̄ suba est aial.ꝰ aliqḋ aial non ē q̄ntitas.q̄re Ar.est diminutus. ¶ 3º vr̄ ꝙ quocunqꝫ medio ꝯcludat ista negatiua in 3ª figura.non tm̄ ꝓbatur ista q̄ ꝓus ꝓbanda erat.s.vl̄is:sꝫ solū ꝑticularis.q̄re iste modus nō ē ꝯuenienter posit. ¶ 4º dubitat.nūqd ad istā ꝓbādā in tertia figura accipe possim⁹ supius vel inferius ad ꝑdicatū. ¶ Ad hec rūdetur ꝓ ad 2m:ꝙ lꝫ ista ꝓpō particularis.aliqḋ aial nō ē q̄ntitas.ꝑ tale supius ꝓbari possit. Hoc tm̄ non ꝯtingit in eodē mō tertie figure:sine in mō tertie figure hñte minorē vl̄em de quo Ar.intēdit. Si.n.assumeret pro medio corp⁹ aiatū:tūc minor eēt falsa in 2º 3ª.vꝫ.oē corpus aiatū ē aial.eodē mō si formaretur syllo in bocardo. ¶ Ad ꝓ dicit qdā ꝙ a superiori ad inferius ꝓcedēdo vsqꝫ ad spālissimū procedit ad immediata. Eo ꝙ vltimū in descēsu est ꝓ in ascēsu. q̄re ꝓpō ista reddet imediata in qua deuētū est ad spālissimū.hec rūsio non placet.imo vr̄ oino extra itētionē Ar. ¶ Alr rūdetur ꝙ nō erat intētio ꝓncipalis Ar.hic oñdere.qualiter in negatiuis sit deuenire ad imediata. Sꝫ ꝙ sicut in affirmatiuis ascēdēdo vel descēdēdo nō dant media infinita ꝓsuppositis extremis:sic ēt in negatiuis nō dabunt media ifinita. Hec est rūsio Alberti:q vlterius addit ꝙ ꝑ tertiā figurā nō pōt mediata ꝓpō ad immediata reduci. ¶ Ad 3m ꝯcedit sicut argumētū ꝓbat:ꝙ nō ē ista met ꝓpositio q̄ ꝓ assumitur ꝛ postea ꝯcludit. Sꝫ sufficit Arist. ꝙ si aliquo mō ꝯcludi pōt in tertia figura solū ꝑticulariter ꝯcluderetur ꝛ ꝑ processuꝫ in 3ª figura:tandē eēt stat⁹. ¶ Ad vltimū dicit ꝓ ꝙ negatiua ꝓbāda in tertia figura ex veris ꝓmis ꝯcludi non pōt:assumēdo inferius ad predicatū pro medio.eo qr tūc oporteret illud ꝑdicatū i maiori propōne:aut vl̄r aut particulariter a suo inferiori remoueri.vt pꝫ discurrēti per oēs modos negatiuos 3ª figure.ꝛ sic maior eēt falsa. ¶ Dico 2º ꝙ per supius ad ꝑdicatū ꝯcludi pōt.ꝛ hoc per illū modū solum est particularis negatiua.vꝫ.arguēdo sic.aial non est hō.aial ē corpus animatū.ꝰ aliqḋ corpus aiatum non est hō. Hoc tm̄ non ꝯtingeret de negatiua propōne in terminis diuersorum ꝑdicamētoꝝ.de quali maxime Ar.hic intelligit:qr tūc minor cum sit maior eēt falsa:vt pꝫ discurrēti.

Obio ꝓ. Obio 2ª. E. Obio 3ª. Obio 4ª. Solo 2ª obiōis. Solo. ꝓme. Alia responsio aliꝫ. solo 3ª. F. solo 4ª. 2ª R.

¶ Manifestū aūt ē qm̄ ꝛ si non vna via demonstretur.sed omnibus aliqñ quidē ex ꝓma figura.aliqñ ꝟo ex secunda aut tertia.qm̄ ꝛ sic sta/

A bitur. finite enī sunt vie. Finita āt finite multo ties sūpta. finiti nece ē oīa. Qm̄ qdē igiť in pri uatione siquidē ⁊ in eē statur manifestū est.

¶ Potest aliquis dicere ꝙ lȝ in dēmrationibꝰ negatiuis aliqñ sit status vbi fiat dēmratio in vna figura tm̄. vbi tm̄ nunc in prima demonstretur: nūc in scđa: nūc in 3ª contin get in infinitū abire. Hoc remouet phs arguēdo sic. ex fi nitis finities sumptis non resultat infinitū: sed solū fini tum: cū igiť finite sint figure syllogismorū. ⁊ in qualibet figura sint ꝓcessus finiti qbus negatiue demōstrať. seq tur ꝙ aggregatū ex oibꝰ ꝓcessibus triū figurarū erit fini tum. ⁊ vltimate concluditur: ꝙ si in affirmatiuis demon strationibus erit status: ēt erit status in negatiuis.

T.c.35.

¶ Capitulum tertium de solutione questionū motaruȝ logice ⁊ analetice.

Ed ꝙ in illis logice aliquid quidem speculentur hoc manifestum sit. In his quidē igiť que in eo ꝙ qd ē ꝑdicanť patēs ē. si enim est diffinire aut si notū ē ꝙ qd erat eē. īfinita āt nō ē trāsire.

B ¶ Hoc est 3ᵐ capłm huius tractatus in quo Aris. ꝑ rōnes quasdā cōes ꝓbat in ꝑdicamētis non eē ꝓcessus in īfini tum. Scđo ꝑmittit qdā necessaria ad ꝓbāduȝ intētū ibi. Ut aūt sic dicimus. Tertio ꝓbat vlr in ꝑdicatꝭ affirma tiuis nō eē ꝓcessus in īfinitū ibi. Amplius si hoc nō ē. Pri mo ergo dicit ꝙ manifestū ē ꝙ qdā ꝑ logicas rōnes spe culanť i illis. s. affirmatiuis ꝙ nō sit ꝓcessus i īfinitū.

Cóclo.

¶ Necesse ē ergo finiri in eo ꝙ qd est ꝑdicātia.

¶ Et postea intēdit ꝯnē istam. Necesse ē qditatiua ꝑdica ta eē finita. ⁊ per ꝯñs in ꝑdicatis qditatiuis seu diffiniti uis non cōtingit ꝓcedere in infinituȝ. Probatur: qꝛ diffō datur cā inotescendi. sed intellectus cognoscere non pōt infinita. igiť non ꝯtingit infinita esse ꝑdicata diffinitiua. Maior de se pȝ. ⁊ minor silr pȝ. qꝛ intellectus non pōt i finita ptrāsire. q̄re ꝯcluditur ꝙ solū sunt finita. ¶ Nōnᵐ ꝙ per rōnes logicas Ari. hic intelligit rōnes ex qbusdā cōibus ꝓcedētes de qbus logica ꝯsiderat. Aut ꝑ rōnes logicas: vt Albertꝰ exponit itelligere possumus eas que ꝑ modū inuētionis ꝓcedūt: analetice xº diār q̄ ꝓcedunt via iudicij ꝑncipiatū in sua ꝑncipia resoluēdo. ¶ Nōnᵐ 2º ꝙ si quis ꝑfecte cognoscere dȝ diffinibile ꝑ eius diffō nē. dȝ si ps diffōnis sit diffinibilis cognoscere ꝑ eiꝰ diffō nem. ⁊ sic vlterius ascēdēdo. cū igitur non ꝯtingat intel C lectu in infinita cognoscēdo ptrāsire: seqtur ꝙ vel diffini bile nō poterit cōplete diffinitiue cognosci vel ꝙ in tali bus ꝑdicatis diffinitiuis nō sit in infinitū abire.

Rōes logice qd sint.

¶ Uniuersaliter auteȝ sic dicimus. Est. n. vere dicere album ambulare ⁊ magnū illud lignū eē: ⁊ iterum lignum magnum esse ⁊ hominez ambulare. Alterū igiť ē dīc sic aut illo modo. Cum enim album qdem eē dico lignum: tūc dico qđ cui accidit album eē lignuȝ est. sȝ non quod subiectū ligno albū sit. Et nāqȝ neqȝ qđ albū est. neqȝ quod vere album aliquid factuȝ ē lignum quare nō est hoc secūdū se sed aut se cundum accidēs. Cum xº lignum album eē dico non ꝙ alterū aliquod sit album. Illi autē accidit lignum esse. Ut cum musicū album eē dico. tunc enim quoniaȝ homo ē albus cui ac cidit musicum eē dico. Sed lignum est subm D quod vere factum ē album non qđ aliud alteꝝ qȝ quod vere ē lignum aut lignum ē aliquod. Si igitur opȝ nomina ponere sit sic dicere pre dicari. Sed illo modo aut nequaqȝ predicari aut ꝑdicari quidē non simplr ē sed aut ꝫm ac cidens predicari. Est autē tanqȝ albuȝ quidē qđ predicatur. sed sicut lignum ē de quo ꝑdi catur. Subyciať igitur ꝑdicatuȝ ꝑdicari sp de quo ꝑdicatur simpliciter. sȝ nō ꝫm accñs. Sic enī demonstrationes demonstrantur.

¶ Premittit quedā vtilia ꝓposito suo. Primo ꝑmittit di stinctionē ꝑdicatoꝝ ꝑ accñs a ꝑdicatis ꝫm se. 2º distiguit ꝑdicata ꝑ se ibi. Quare aūt in qđ qd est. Dicit igitur ꝑ ꝙ de vlibus ⁊ vlr de oibus ꝑdicatis ostēdere possum non eē ꝓcessum in infinitū. Deinde ponit hāc distōnem. Tri plex est ꝑdicatio per accñs. qdam in qua ꝑdicatur accñs de accñte. sicut hic. albū ambulat. Quedā in qua substā tia de accñte ꝑdicatur. vt hic. illud magnū est lignū. Ter tia est in qua accñs ꝑdicatur de subā. sicut in hac ꝓpōne. homo est ambulās. Modi aūt isti ꝑdicandi inter se sunt alteri siue diuersi. qꝛ qñ substantia de accidēte ꝑdicatur. sicut hic. albū est lignū: tunc non denotatur albuȝ eē sub ligno. sed ꝙ illud cui accidit albū est lignū. albū. n. ligno cōparatū non est subm cui accidat lignū. neqȝ ēt illud qđ est vere aliqđ album ꝫm ꝙ huius est subm trāsmutatio nis ꝙ sit factū lignū. quare ꝯcluditur ꝙ albū non ē subȝ ꝓprie: sed solū ꝫm accñs. Qñ aūt accidēs de subā ꝑdi catur. sicut in hoc exēplo. lignū est albuȝ. non denotať ꝙ albū sit aliquid alterū cui accidit esse lignū. sicut denota tur per modū ꝑdictum in quo ꝑdicatur de illo ligno cui accidit esse album. Qñ xº accidens de accidēte predica tur. vt cum dico musicū est album: idem dicitur sicut pri us. ꝑ istam. n. ꝑdicationē denotatur: ꝙ homo cui accidit musicus eē est albū. ⁊ sic musicuȝ non est subm ꝫm se sȝ ꝑ accidens: lignū xº est vere subm: sicut in ista. lignū ē al bum. est enim subm qđ vere factū est album. Et non ꝙ il lud qđ est vere lignum: aut lignum aliquod particulari ter sit positū alterū cui accidat. ¶ Et postea subdit Ari. si igitur opȝ nos imponere nomina quibus ꝓprie inten demus vt ista sola dicatur predicatio: que hoc mō est ꝓ prie ꝑdicatio. s. quando illud quod accipitur pro subie cto est vere subiectū. ⁊ qđ accipitur pro ꝑdicatio est vere ꝑdicatum. alio aūt modo non dicatur aliquid predicari vel si dicatur ꝑdicari. hoc non erit simpliciter sed ꝑ acci dens. hoc est ꝫm quid ⁊ improprie. Illud igitur qđ vere ⁊ proprie ꝑdicatur: est sicut albū: ⁊ ꝙ vere ⁊ ꝓprie subij citur: est sicut lignum. Presupponatur ergo ꝙ in sequēti bus solū illud de aliquo dicatur ꝑdicari: qđ de ipso sim pliciter ⁊ proprie predicatur: ⁊ non ꝫm accidens: ⁊ im proprie. ⁊ hoc rationabiliter supponere debes. loquimur enim hic de materia demōstratiua. demonstrationes xº solum talibus predicationibus vtuntur. ¶ Notandum primo de mente cōmuniter exponentium: ꝙ licet ꝑdicte ꝑdicationes sint per accidens: aliqua est tamē plus ⁊ ali qua minus. Nam cū accidens de accidente ꝑdicatur: vt musicum est album: est triplex habitudo per accñs. pri mo: qꝛ subiectum per accidens comparatur substātie q̄ est subiectum musice. 2º qꝛ predicatum per accidēs com paratur substātie que est subiectū albedinis. verbi grā. sortis. 3º subiectum per accidēs comparatur ꝑdicato. vt musicū albo. quando xº substantia de accidente ꝑdica tur. sicut albū est lignuȝ: duplex est habitudo per accñs.

Predicatio per accidēs 3ᵉ.

E

F

Habitudo accñs ꝑ accñs.

A primo quia subiectū.s.albū per accidens substātie comparatur. verbi gratia. sorti. subiectū pdicato cōparat tāq̄ accn̄s: pdicatū vo non accn̄taliter inest alteri: vt pz. Sz qn̄ accidēs de sub̄a pdicat: ibi est sola vna habitudo per accn̄s.s.cōparādo subm ad pdicatū. Et addūt qdā alij q inest alia habitudo: cōparādo.s. pdicatū substātie siue cui accidit. sed hoc mihi videt frustra postq̄ per totam ppōnē illud denotat. Sed licet h vera sint. non tn̄ h Ari. pncipalr intēdebat. sz intēdebat pncipalr distinguere pdicationē pprie sumptā ab iproprie sumpta: quarū tn̄ quelibet est p accn̄s: Dicēs istā esse pdicationē pprie: in qua subiectū fm se est subm: z non rōne alterius eēntialiter ab eo. z pdicatū fm se est pdicatū: sicut hic. hō ē albū. lz.n. hō subijciatur albū: q2 aliqd eius indiuiduū. vt sor. eidē subijcit: non tn̄ sor. essentialr ab hoie differt. rōnabilr aūt predicta pdicatio propria dici dz. Quia de rōne pdicationis pprie est: vt subm vere cōparetur predicato tanq̄ mā: pdicatū vo subiecto tanq̄ eius forma: sicut aūt in pposito ptingit: qm̄ hō ē mā subiectiua albedinis: albū vo dicit formā subo suo iherētē. Istā aūt impropriā appellat pdicationē in qua subm non fm se est subm: sed rōne alicuius cui accidit: aut pdicatū nō fm se comparatur subiecto vt vere pdicatum: qualiter accidit in alijs duabus pdicationibus: vt albū est hō. z albū est musicū. q2 neq3 albū fm se est subiectū: neq3 pdicatum.s. homo vel musicū ē vere pdicatū respectu albi. z hoc rationabiliter. q2 albū non ē mā respectu hominis aut musici: aut homo vel musicū forma respectu ipsius. ¶ Propter hoc Ar. dicit. q ibi est simplr pdicari. homo est albū. ibi vo per accn̄s. albū est hō. z per simplr pdicari intelligit pprie pdicari. sz p accn̄s accipit pro improprie pdicari. Et iō dicit Linconiēsis q ibi non accipit pdicatio per se altero duoz modoz quibus dictū est superius .s. qn̄ vel predicatū est de eēntia subti. vt homo ē animal rationale: vel qn̄ predicatum egreditur a substātialibus subiecti. vt homo est risibile. sz hec dicitur pdicatio p se. q2 proprie sumpta. ¶ Nota tn̄ q Ar. non dicit per se: sz dicit simplr. Hāc ēt predicationē sumptā proprie quidā directā appellant: sed impropriā dicunt indirectā: z hoc rationabilr qm̄ proprie sumpta rectū seruat ordinē pdicationis: sed impropria non: Lz quidā leuiter arguant 2 hoc dicentes: q si hec esset indirecta. albū est musicum. eius cōuertēs scilicet. musicum est albū. esset directa. sz pz parū intelligēti. q2 2sequētia non valet. ¶ Dubitatur circa dicta: q2 hec est propria pdicatio. albedo est color. z tali potest vti demonstrator. vt pz. in qua tn̄ accidēs de accidente pdicatur. ergo dicta superius non vidētur vera. Maior pz. cum genus de specie pprie pdicetur z subiectum sit vt materia respectu pdicati: pdicatum vo forma. ¶ Secūdo in hac propositione. linea ē recta: vel curua: vel triangulus hz tres: pdicatur accidens de accidēte. z tn̄ est ppria. vt de se p2. talibus ēt vtitur maxime demonstrator: in qbus passiones de subiectis ppria pdicantur. q̄re zc. ¶ Forte dicitur q dictū Ar. intelligitur vbi accidēs cōcretum de accn̄te concreto pdicatur. z sic non est in predictis. Contra. q2 alique passiones de corpore mobili pdicantur de propria pdicatione: lz tā subiectum q̄ predicatum sit 2cretū. Itē de linea visuali z de numero sonoro 2crete sumptis: que passiones 2crete pdicātur: q̄ in arithmetrica z perspectiua 2siderātur. z h pdicatione ppria. vt pz. ergo responsio nulla. ¶ Tertio arguitur sic. hec est pdicatio propria. albū est coloratū. sicut etiam ista. albedo est color. vbi tamē accidēs de accidente predicatur vtrisque concrete sumptis. vt patet.

Solo. ¶ Ad hec respondetur. q cum Aristoteles hic loqtur de predicatione in qua accidens de accidēte predicatur. intelligit de pdicatione accn̄tis q̄ distiguit 2 pdicationem spēi gnis: z dr̄ie. z pprij: sicut ēt loqtur Porphyrius in vlibus suis: z talis rōnabiliter dicit pdicatio per accn̄s. pdicte aūt pdicationes sunt per se in p vel 2o. Scdo intelligit Ar. vt plane pz in textu de predicatione accn̄tis de accn̄te: qd fm se nō sit subm: sed rōne eius cui accidit. qd in pdictis ppōnibus non 2tingit. linea.n. fm se ē subiectum rectitudinis: z albedo coloris: vt pz. z corp9 mobile rez suaz passionū. z sic de alijs. ¶ Ad vltimū dicūt quidā: q i ista. albū ē coloratū. albū fm se ē subm: q̄uis .n. respectu musici nō sit fm se subm. respectu tn̄ superioris generis quale ē coloratū subm fm se dici pōt: z ex h 2cludūt talē esse pdicationē per se i p mō. Ego vo puto q illud non cōuincit vt ista sit pdicatio p se in p vel scdo de quibus supius dicebatur: sz 2cedi pōt ipsam eē predicationē pprie sumptā: eo q albū rōne accn̄tis per ipsum importati ē sbm accn̄tis iportati per pdicatū. Et loquor hic de subo pprio propōnis. q̄uis oppo9 huius inbesionis si qs velit probabilr pōt tenere: qm̄ albū nō ē sbm colorati fm q albū: sz hoc est rōne subiecti cui accidit.

D
Cap. 7

Ad 3m.

alia R.

Predicatio ppria.

Predicatio impropria.

B

Predicatio directa.

Du m pm.

C

Du m 2m.

R.

Repli.

Du m 3m.

¶ Quare aūt in quod quid est aut qm̄ quale aut quantū aut ad aliquid aut faciens. aut patiēs. aut vbi. quādo cū vnū de vno pdicabitur.

¶ Distinguit pdicata fm se. z p illa distinguit fm diuersa genera. scdo ipsoū pdicatoz diam ostendit ibi. Amplius sbam qdē zc. Primo igit intēdit Ar. q pdicatio proprie sumpta: de qua dictū est: multiplr diuidat fm diuisionē pdicamētoz. quedā.n. est in qua sub̄a predicatur. vt homo est aial. quedā in qua pdicatur q̄titas vt sor. ē q̄titas. alia in qua qualitas predicatur. vt homo est albus. z sic dicat de alijs pdicamētis. sicut sunt ad aliquid agere: pati: vbi: quando zc. ¶ Notādū q ista pticula. q vnū de vno pdicatur. multiplicē recipit expōnē. Quidā enim exponūt qn̄.s. vniuocum de vniuoco pdicatur: qm̄ pdicatio equiuoca cū non sit pdicatio vna sz plures: a cōsideratione nostra posterioristica excludi dz: neq3 pdicatio ppria dici meretur. z talis non est pdicatio in qd vel quale vel q̄tū zc. Hec expositio multū est apparens. pōt tn̄ aliqs instare q Ar. hic diuidebat pdicationē proprie sumptā fm gn̄a pdicamētoz. sed pdicatio equiuoca nō est pprie sumpta. quare tūc frustra addidisset illā pticulam. cū vnū zc. ¶ Scda expō distinguit q propria pdicatio est aliquo decē pdicamētoz q̄ est in qua vnū tātū de vno pdicatur. z talis dicetur pdicatio absolute in qd vel quale vel q̄tū zc. que vo est in qua plura diuersoz pdicamētoz de vno pdicātur. z talis dicet pdicatio absolute. sicut hō est aial q̄tum: aut aial albū. z talis nō dz pdicatio in qd vel quale zc. sed est pdicatio in qd q̄tū: aut in qd quale: z sic de alijs: z hoc est qd Ar. hic itēdit. ¶ Tertia expositio dicit q Ar. per pdicari vnum de vno intelligit illud qd fm se pdicatur z non gr̄a alterius. nā quid.s. accipiat pdicari de vno.i. de eo qd fm se subijcit z non gr̄a alterius cui accidit. sicut in hac propōne: sor. ē albus. in ista vo albū est sor. ly albū non fm se subijcit: sz rōne substātie cui accidit. sor. etiā non fm se pdicatur sed ratione colorati vel alicuius talis: qd accidit sor. hec expō non apparet multū ad mentem Ar. ¶ Alij vo vario modo dicebāt. p ex pte pdicationis: sicut.n. propositio plures non est ppositio simplr. sic non ē pdicatio simpliciter de qua demrator itēdit: z vident ibi velle q ista sit pdicatio plures. hō est aial musicū. non est verū. lz.n. pdicatum non sit oratio simplex: non tn̄ est equiuocū vt pz. Scdo ex parte demonstrationis: q2 demonstrator in vna demōstratione vnū tātū mediū assumit z vnū subiectum z vnā pdicationem tantū. Unū enim medium non

E

Predicatio ppria diuiditur.

Unū de vno pdicari diuersimode exponit.

F

Hec est sen. pauli vene. hic.

A est adequata causa nisi vnius. ꝛ sic oportebit i ꝑmissis ꝛ ꝯne demr̄ationis vnū nisi de vno ꝑdicari. Tertio ex parte diffonis: qꝛ solius incóplexi est diffinitio: ꝛ non cóplexi: vt pz. 7. metaphy. quare non diffinitur homo albus: neqꝫ animal musicū. sed licet ista vera sint non multū tñ videntᷣ ad mentem Ar. in hac enim ꝓpóne. hō est albus: dixisset hic Arist. predicari vnū de vno. que tamen nullo modo pertinens est demonstratori.

T.c.19.

Amplius subam gdē significantia ꝙ vere illud ē. aut ꝙ vere illud aliqd ē de quo ꝑdicantᷣ significāt. Quecūqꝫ ꝟo nō subam significāt sꝫ de alio subo dicuntᷣ qꝺ nec vere est illud est: neqꝫ qꝺ vere illud aliquid est accidētia sunt. vt de hoie est album. nō enim est hō neqꝫ qꝺ vere album est. Neqꝫ qꝺ vere album aliqꝺ est. sꝫ aial forsan. quod vere enim aial est homo est. Quecunqꝫ ꝟo non substātiā significāt opꝫ de quodam subiecto ꝑdicari: ꝛ non eē aliquod albuꝫ qꝺ non cum alterū aliqꝺ sit album est.

Primo ostēdit dr̄iam ꝑdicatorū. 2° ostendit qꝺdam obiectionem ibi. Spēs enim gaudeāt ꝛc̄. Primo igitur Ari. hanc distinctionē intēdit. qꝺdam est ꝑdicatum subale ꝛ qꝺdaꝫ accn̄tale. Predicatū subale aut ꝑdicatur de eo qꝺ est vere illꝺ. i. de subo secū subaliter ꝯuertibili. sicut hic. homo est rationale: vel homo ē aial rōnale. aut de eo qꝺ est aliquid illud. i. de subo: qꝺ est aliqd ꝑdicati. qꝛ sꝫ ꝑs eius subiectiua. sicut hic. homo ē aial. Predicata ꝟo accidentalia sunt q̄ non significāt subam: sed dr̄r de subiecto quodā. qꝺ. n. vere ꝛ eēntialꝛ est ꝑdicatū nō est aliqꝺ eius ꝑdicati. sicut hic. homo est albus. sed dicēdo homo est aial. sꝫm est aliquid ꝑdicati: cū sit eius pars subiectiua: ꝛ est vere aial: cū aial sit vera eēntia ipsius. his tamē non obstātibꝰ si ea que ꝑ accn̄s ꝑdicantᷣ debeant ꝓprie ꝛ simplr̄ ꝑdicari: opꝫ ne de aliquo subiecto ꝑdicentᷣ sꝫm se: non rōne alterius subiecti cui accidit. vt cū dr̄. hō ē albꝰ, ꝑdicatur albū de hoie: non rōne alicuius alterius subiecti cui hō accidat: vt satis pꝫ. Notandū ꝙ ista particula. aut vere illud est aut illud aliqꝺ. a qbusdam alijs alr̄ introducitᷣ. vꝫ. ꝙ ꝑdicatū subale aut vere ꝛ conuertibiliter est totū subiectū. qꝛ. s. ei comparatur tanq̄ꝫ totū: sicut diffinitio. aut ē aliqd illud. s. qꝛ comparatur ei tanq̄ꝫ ps diffinitiua. sicut genus ꝛ dr̄ia: quoꝝ vtrūqꝫ respectu diffiniti se hꝫ. vt pars. lꝫ genus sit tanq̄ꝫ ps mālis. dr̄ia ꝟo tanq̄ꝫ formalis. lꝫ iste due expōnes non ꝯtradicant: puto tñ primā magis ꝯsonare textui Ar. Sed ꝯ̄ dicta dubitatur: qꝛ videtur ꝙ diffinitio non sit predicatū: de quo Aristo. hic intendit. qꝛ Aristo. loquitur de eo qꝺ predicatur tanq̄ꝫ de vno. Sꝫ diffinitio non est quid vnū: cū dicat aggregatū ex gn̄e ꝛ dr̄ia. ꝗ ꝛc̄. 2° vr̄ ꝙ genus non sit pars spēi: sed totū de mente Porphyrij in vl̄ibus suis. Ad ꝑm̄ negetur: ꝙ diffinitio non sit vnū ꝑdicatū. non enim aggregatur ex terminis diuersoꝝ predicamentoꝝ. cum genus ꝛ dr̄ia sint in eodē predicamēto. Et qꝛ genus ꝛ dr̄ia adinuicē innexa se habent ꝑ modū materie ꝛ forme. ꝗre vnū ꝑdicamētū vere constituere possunt. Ad 2m̄ dicitᷣ. ꝙ genus est totum potētiale respectu spēi. ꝛ hoc voluit Porphyrius: ꝛ est pars eius sꝫ ꝙ diffinibilis ē. qꝛ. s. substantiale ingrediēs eius diffōnem tanq̄ꝫ pars.

B — Predicati ē 2ᵉ — Exponitur textus. — C — Obijcitᷣ ꝑmo. — Obijcitᷣ scđo. — Solō ꝑᵗ. — Solō 2ᵗ.

Species enim gaudeant. monstra eniꝫ sunt ꝛ si sint nihil ad rationem sunt. demonstrationes enim de huiusmodi sunt.

Posset aliquis obijcere ꝙ predicatū substātiale non est vere ꝛ eēntialiter idem cum subiecto. qꝛ ꝑdicata substātialia videntur significare quasdā ydeas platonici ponebant: que non sunt idē cuꝫ indiuiduis suis: sed ab eis penitus separate. quare non sunt vere illud de quo ꝑdicantur. Respondet phs ꝙ species. i. ydee platonice gaudere debēt: qꝛ monstra sunt. i. nō vere sunt: sꝫ sunt figmētum quoddaꝫ intellectus. ꝛ lꝫ ydee separate essent. nihil tñ deseruirent sciētie ꝛ demonstrationi: eo ꝙ scia ꝛ demōstratio solū de his vl̄ibus sunt que realiter idē sunt cum indiuiduis suis. Notādū ꝙ quidam verba Ari. sic exponunt. gaudeāt spēs. i. dimittantur quiescere ydee platonis. monstra. n. sunt. i. nullius vtilitatis: ꝛ ad nulluꝫ finem ordinate. siue qꝛ sunt figmenta intellectus. ꝛ sic videbatᷣ Ar. irridere platonicos. Alij honestiori mō exposuerūt: ꝙ. s. ydee platōice gaudere debēt: qꝛ sunt entia valde nobilia: qꝛ sunt vl̄es ꝛ imāles. ꝛ sunt monstra idest ꝑmonstrationes ꝛ exēplaria horum inferioruꝫ. primam expōnem puto magis consonam precedētibus.

D — Expositio pauli veneti — sā. tho. hꝰē ꝛ videtᷣ magis ꝯsona ex ꝑꝰ ethi. ca. ꝯtra. ꝑᵗ.

Amplius si nō est hoc huiusmodi qualitas: ꝛ illud huiusmodi. Neqꝫ qualitas ē qualitas. Impossibile est eque adinuicem predicari sic. Sed verum quidem contingit dicere: eque autem ꝑdicari non contingit vere.

Hec est tertia pars ꝑncipalis huius capituli in qua vniuersaliter probat non esse processum in infinitū in ꝑdicatis. ꝛ diuiditur in duas ptes sꝫm duos modos qbus propositum ostēdit. scđa ibi. Unus qdē modus demonstrationis. Itē primo ostēditur in predicatis non eē ꝓcessum in infinitū per modū circularis. 2° ꝙ non sꝫm rectitudineꝫ. ibi. Sed quoniā neqꝫ in sursum. Prima diuiditur in duas. qꝛ primo ꝑmittit quoddā. secūdo probat intentum ibi. Aut enim sicut substātia. Primo igitur intendit conclusionem istam. Quando aliquid de altero proprie predicatur. subiectum ecōuerso nō proprie ꝑdicatur de predicato. ꝛ sic non equaliter inuicē predicātur. Probatur. qꝛ predicatum est tanq̄ꝫ qualitas subiecti. sed quando aliquid est qualitas alterius. alterū econuerso nō potest eē qualitas illius. Eo ꝙ qualitatis non est qualitas. ꝯtingit tamē vnum vere de altero predicari. ꝛ econuerso: sed non eq̄liter. sicut enim hec est vera. homo est aial. sic etiam hec est vera. animal est homo. ꝛ sicut verū ē hominem eē album. sic verū est album esse homineꝫ. iste tñ non sunt eque predicationes: cum alique illaruꝫ sint proprie ꝛ directe. ꝛ alie improprie ꝛ indirecte. Notādum ꝙ qualitas dupliciter accipitur. vno modo stricte prout constituit ꝑdicamentum per se. ꝛ hoc modo accipit Ar. in ꝑdicamētis: cum dicit: ꝙ qualitas est sꝫm quam quales dicitur. Alio modo large. ꝛ sic q̄libet forma: siue substantialis siue accidētalis. ꝛ quelibet differētia qualitas dici potest iuxta modum loquēdi Arist. in quinto metaphysice: vbi formam substātialem qualitatem appellat. ꝛ in predicamētis dicit substantiā secundam significare quale quid. ꝛ Porphyrius dicit differentiam ꝑdicari in quale. Ad propositū igitur per qualitatē Aristo. intelligit qualitatem secūdo modo sumptam. ꝑdicamentum enim proprie sumptuꝫ est tanq̄ꝫ forma respectu subiecti. ꝛ per consequens est tanq̄ꝫ qualitas siue dispositio respectu ipsius. sed non econtra. qꝛ non contingit econtra subiectum proprie predicari de predicato.

E — C — Conclo — F — Qualitas capitur 2ᵗ. — T.c.15

Aut enim sicut substātia predicatur vt ē. aut cum genus sit. aut differētia potest predicari. hec aūt omnia ostensa sunt quoniā non erunt infinita neqꝫ in sursuꝫ. neqꝫ deorsuꝫ. vt homo

A est bipes ⁊ homo est animal. hoc autem alterꝫ ẽ neqꝫ animal de hoie. hoc autez de callia. hoc autem de alio in eo qd̕ qd est. Subam quidez oẽ est diffinire huiusmodi. Infinita enim nõ ẽ trãsire intelligentẽ. quare neqꝫ in sursum neqꝫ in deorsuz ĩfinita sunt. Illã.n. nõ ẽ diffinire de qua infinita p̄dicãtur. Si quidẽ igitur gñia ad inuicẽ equaliter p̄dicãtur. erit.n. ipsum qd̕ vere ipsum aliqd est. Et neqꝫ tñ de qualitate aut alioꝝ nullũ nisi scd̃m accidens predicatur. oĩa hec enim accidũt ⁊ de subiectis p̄dicari.

C Probat intẽtũ. ⁊ p̄ p̄mittit hãc distõnẽ. oẽ qd̕ p̄dicatur aut subalr̃ p̄dicatur: aut alio mõ. Et si subalr̃ aut p̄dicabitur sicut genus: aut sic dĩa: dñsuz aũt ẽ supius qꝫ i his nõ est pcessus in ĩfinitũ: in sursuz neqꝫ i deorsuz. Ubi gr̃a. si qs diceret bipes de hoie p̄dicari tanq̃ genꝰ. ⁊ aial de bipede. ⁊ aliud de aiali. ⁊ sic i ĩfinitũ: i sursuz ãt si diceret hoiem de callia tanq̃ de iferiori p̄dicari. ⁊ callid de alio. ⁊ sic i ĩfinitũ deorsuz oem ẽ: qꝫ ois hꝫ sba media hñs aliqd̕ supius ẽ diffinibilis. B aũt nõ ɔtigere si supra sunt infinita hñtia subalia p̄dicata. Quia debite diffiniẽtẽ oꝫ intelligẽdo ptrãsire oia subalia p̄dicata q̃ sũt supra diffinitũ. sꝫ ĩfinita nõ põt ptrãsire. q̃re relinq̃r qꝫ i sursuz nõ bꝫ p̄dicata ĩfinita. Et sili rõne pbaret qꝫ i deorsuz nõ bꝫ ĩfinita relinqtur q̃ si aliq̃ erat in hꝫ p̄dicatis pcessus i ĩfinitũ erit s̄m circularẽ. Sꝫ arguit qꝫ nõ. qꝛ sicut pus suppõebat: gñia ⁊ spẽs nõ de se ĩuicẽ eq̃liter p̄dicant. qꝛ si sic tũc illud qd̕ ẽ sicut totũ respectu subiei eẽt ipm aliqd. i. pˢ reˢ ipsiꝰ. naꝫ si aial eq̃ p̄dicaret de hoie ⁊ equo sicut hõ ẽ ps respectu aialis sic ẽt eẽt eꝫ. ⁊ hoc intẽdit p istã lr̃am. Erit .n. ipm qꝫ qd est vere ipm aliqd. neqꝫ põt dici qꝫ s̄m circulum sit pcessus in infinitũ in p̄dicatis accñtalibus. qꝛ q̃litas ⁊ alia accñtia de suba p̄dicãtur: oia nãqꝫ accñtia accidũt subtis suis tanq̃ qualitates ⁊ dispõ ipsoꝝ. ⁊ de ipsis proprie p̄dicãtur. non aũt eꝫ nisi p accñs ⁊ iproprie: hãc aũt impropriã p̄dicationẽ iã exclusimus a cõsideratione nr̃a. C Nõnˣ qꝫ nõ q̃libet suba ẽ diffinibilis. suba.n. gñalissima diffiniri non põt respectu gñis defectu supioris p qd̕ possit diffõ eiꝰ assignari. Dr̃ia ẽt subalis quecũqꝫ sit illa non recipit diffõnẽ. qꝛ cuꝫ diffõ ex gñe ⁊ dr̃ia cõponat dr̃ia dr̃iam hꝫet. ⁊ sic eẽt pcessus in infinitũ. Sola igitur ista sba diffinit q̃ est spẽs vel spãlissima vel subalterna. ⁊ talis ẽ directe media iter gñalissimũ ⁊ idiuidua. ⁊ h ẽ qd̕ voluit phs cũ dicit oẽm hꝫ sbam diffiniri. C Dubitat. qꝛ vꝫ velle phs qꝫ ibi sit p̄dicatio ppria. hõ est aial. ⁊ hic impropria. aial ẽ hõ. sꝫ arguit ɔ. aial est sicut mã hois. ⁊ per ɔñs hõ sicut forma. sꝫ cũ p̄dicatũ dicat formã ⁊ sbm mãꝫ directior ẽ p̄dicatio q̃ ecõuerso ⁊c̃. C Scd̃o dubitat. qꝛ vꝫ velle phs qꝫ in p̄dicatione ppria sbm sit pars p̄dicati. sꝫ isto cõcesso seqtur qꝫ ista non est p̄dicatio ppria. hõ est animal rõnale: siue homo est rõnale: nã in qualibet istaꝝ homo dicit totuꝫ. animal aũt ⁊ rationale dicunt partes.

Sola spẽs diffinitur.

Dubᵐ pᵐ

Dubᵐ 2ᵐ.

solo. pˡ. C Ad pᵐ respondetur alioꝝ responsionibus qꝫ aial absolute homini comparatũ se hꝫ per modũ forme; si tamen dr̃ie in diffinitione comparat est tanq̃ mã respectu ipsiꝰ eo qꝫ per istã dr̃iam ɔhitur. ⁊ si dicitur qꝫ genus est pars spẽi. quare h erit ppria. animal est hõ: qcquid alij dicant respõdet negãdo añcedẽs: sꝫ ɔceditur qꝫ genus est pars diffõnis speciei.

Solo 2ˡ C Ad 2ᵐ dicit: p̄ qꝫ partes illius diffõnis non dicũt partẽ respectu subiecti: sed vtrũqꝫ dicit totũ in potẽtia. dr̃ia ɔo totum in actu: sꝫ tam aial q̃ rõnale sunt partes illius diffinitionis. lꝫ ẽt concederetur tam aial q̃ rationale eẽ partes. tota tñ diffinitio ex istis aggregata non dicit partẽ sꝫ totũ magis explicite q̃ subiectuꝫ ⁊ per hoc vtraqꝫ istarũ predicationum erit propria ⁊ directa. C Scd̃o dicitur qꝫ Ari. ibi solũ cõparabat p̄dicationes duas adinuicẽ. videlꝫ generis de specie ⁊ spẽi de illo genere: quarũ primã appellat ppriã qm̃ predicatũ est qualitas siue forma subiecti. ⁊ subiectũ ẽ pars eẽntialis eiꝰ: non aũt eꝫ. vt pꝫ. quare argumẽtũ non procedit.

D

alia r̃ᵒ.

C Sed qm̃ neqꝫ in sursuz ĩfinita erũt. vnũqd̕qꝫ enĩ qd̕ p̄dicat significat aut quale aliqd aut ad aliqd: aut q̃tum aliquid. aut huiusmodi. aut q̃ sunt in suba. hec aũt finita sunt ⁊ gña p̄dicamentoꝝ finita. aut.n. quale. aut q̃tum. aut ad aliquid. aut facere. aut pati. aut vbi. aut qñ p̄dicabit. Cõcessum aũt est vnũ de vno p̄dicari. Ipsa aũt de ipsis q̃cunqꝫ nõ aliqd sunt nõ p̄dicari dicimus. accñia.n. sunt oia. sꝫ hec qdẽ scd̃m seipsa. alia ɔo scd̃m alterũ modũ. Hec aũt oia de subiecto quodã predicari dicimus. s̄m accidens aũt nõ eẽ subiectũ aliqd̕. Nihil eniꝫ taliũ ponimus eẽ qꝫ non alterũ aliqd̕ esse dicitur qd̕ dr̃. sꝫ ipm in alijs ⁊ alia quidẽ de altero.

E

C Primo resumit quedã pus declarata. 2ᵒ exeqtur pbãdo intentũ ibi. Neqꝫ i sursuz. Primo igit dic̃ qꝫ p̄dicata i ĩfinitũ nõ pcedũt in sursuz nec i deorsuz. nũc declat ⁊ p̄mittit p̄ qꝫ oẽ qd̕ p̄dicat aut significat qd: aut q̃le: aut q̃tuꝫ: aut aliqd hꝫ: aut ẽt significat ea q̃ sunt de suba rei qm̃ diffõnẽ rei ingrediunt eẽntialẽ: hec suppõ patuit pus. C 2ᵒ p̄mittit sic pus dictuꝫ ẽ qꝫ sbalia p̄dicata sunt finita ⁊ gña p̄ntoꝝ sunt finita. sunt.n. solũ decẽ vꝫ putã: aut qd. aut q̃le: aut q̃tũ: aut agẽs: aut passum: aut qñ ⁊c̃. C 3ᵒ p̄mittit qꝫ in simplici p̄dicatione de q̃ hic intelligimꝰ solũ p̄dicat vnũ de vno. h patuit supiꝰ. C 4ᵒ p̄mittit qꝫ de accñte qd̕ nõ est aliqd subsistẽs nihil pprie p̄dicat. albuꝫ.n. vel aliquid tale non põt eẽ pprie sbm. oia.n. hꝫ sunt accñtia cõcreta q̃ s̄m se subijci non pñt. q̃dã igit sunt p̄dicata sꝫ se vt qñ vel sbale p̄dicatũ vel accñtale de sba p̄dicat. q̃daꝫ ɔo sunt p̄dicata s̄m alterũ modũ. s. s̄m accñs. s. qñ de accidẽte vel sba vel accñs p̄dicat. vt albũ est suba. vel albũ est musicũ. h.n. oia accñtia de rõne sui hñt vt de quodaꝫ dicant subo. sꝫ accñs non põt eẽ pprie sbm neqꝫ aliqd de ipso põt pprie p̄dicari. Ur.n. pprie sbm qd̕ s̄m se subijcitur. ⁊ non dꝫ tale rõne alterius qd̕ dꝫ tale. sꝫ hoc nõ competit accñti. qꝛ accñs inest alijs ⁊ alia q̃ p̄dicantur de eo insunt ei cui inest illud accñs. vt albũ ẽ musicũ. illud p̄dicatũ musicũ inest illi sube cui inest albedo. C Notãdum qꝫ Ar. p̄dictas suppõnes p̄mittit propter cauillationes quas adducere aliqs posset. Posset.n. qs dicere qꝫ licet i vnoquoqꝫ p̄dicato p̄dicata sbalia sint finita p̄dicata: tñ accñtalia sunt infinita vt sicut dũ vnuꝫ de altero p̄dicat: vt quãtitas de suba. ⁊ q̃litas de q̃titate. ⁊ sic vlterius pcedũt p̄dicata in infinitũ. C Ad hoc igit remouẽdũ supponit phs qꝫ p̄dicata sunt finita. s. decẽ. ⁊ hoc erat per se notũ ⁊ famosum apud oẽs. C Scd̃o posset qs dicere qꝫ lꝫ p̄dicatione simplici non sit pcedere in infinitũ. p̄dicatione tñ composita ɔtingit procedere in infinitũ. Cũ eniꝫ accepte fuerint oẽs simplices p̄dicationes qbus accñs aliqd̕ de suba p̄dicatur ɔtingit istas varijs cõbinationibus adinuicẽ cõbinari nũc duo: nũc tria: nũc plura adinuicem ɔiũgẽdo. vt homo est aial quantuꝫ: vel aial est album. vel hõ est albũ musicũ. vel est aial quãtũ musicũ. ⁊ sic vlteriꝰ vꝫ posse pcedere i ĩfinitũ. C Ad hãc igit remouendã cauillationẽ dꝫ. phs qꝫ ipse hic loqtur de simplici

F

Obio pᵃ

r̃ᵒ

Obio 2ᵃ

r̃ᵒ.

A predicatione q̄ ꝓprie est p̄dicatio. cōposita vero non sic. ꝓ
Dblo 3° pria est p̄dicatio. ¶ Tertio cauillare pōt aliqs q̄ saltē i
p̄dicationibus per accidēs est processus in infinitū. vt si
p̄ accn̄s de sub̄a predicetur. deinde sub̄a de accidente: ⁊
sic de infinitis. vt hō est albū. albū est hō. vel albū ē musi
R°. cum. ¶ Propterea dicit ph̄s q̄ tales p̄dicationes qbus
sub̄a vel accn̄s de accn̄te p̄dicatur non sunt hic appellā
de p̄dicationes. ⁊ istas excludit in ꝯsideratione p̄nti.

¶ Neq; in sursum ergo vnū de vno neq; in de/
orsum esse dicitur. de quibus quidē enim dicū
tur accidētia quecūq; in substantia vniuscuius
q; sunt. hec autē non sunt infinita. s; in sursu;
ipsa quoq; ⁊ accidētia vtraq; non infinita sunt.
Necesse est ergo esse aliquid de quo primū p̄/
dicetur ⁊ de hoc aliud: ⁊ hoc stare ⁊ eē aliquid
quod non amplius neq; de alio priori neq; de
alio aliquid prius predicetur.

Conclo ¶ Nunc ꝓbat intētū ⁊ intēdit ꝯnē istā. In p̄dicatione pro
pria ⁊ simplici in qua vnū de vno p̄dicat̄ non est ꝓcessus
B in infinitū in sursu; nec i deorsum. Et q̄ supius probauit
de p̄dicatione sub̄ali. iō nunc solū probat de accidentali
dicēs q̄ ea de quibus accidētia p̄dicātur sunt que perti/
nent ad sub̄am rei. vt p3 ex vltimo suppo°. Sub̄alia aūt
subiecta siue p̄dicata sunt infinita: sicut dicit scḋa suppo
sitio: sed tā s̄balia subiecta q̄ accidētalia p̄dicata neutra
sunt infinita in sursum. Et hoc ꝓbari pōt ex p̄missis vīi/
bus. de substātialibus probatū est. de accn̄talibus autē
probat̄. Genera accn̄tium sunt finita. vt p3 ex p̄missis: ⁊
in quolibet gn̄e accidētis solū sunt finita p̄dicata: eo q̄ i
quolibet tali gn̄a ⁊ spēs reperiunt̄ que q̄ditatiue de īfe/
rioribus predicant̄. quare sicut in sub̄alibus p̄dicat̄ nō
procedetur in infinitū: vt id est probatū: sic neq; in accn̄ti
bus erit processus in infinitū. quare vniuersalr̄ ꝯcludit:
q̄ necesse est ad aliud deuenire: de quo aliud p̄ predicet̄:
⁊ sic erit status in deorsum. Cū aūt de isto predicato ali/
quid p̄dicabit̄: silr̄ erit ad aliō deuenire: de q̄ nō ampli⁹ ali
quid p̄dicabitur: neq; illud p̄dicabitur de aliquo p̄ori: ⁊
Doc t3 sic erit status in sursum. ¶ Nōn° q̄ a qbusdā hec ꝑe itro
pau. ve. ducitur vt Arist. solū probet q̄ in p̄dicatis per se secūdi
viō illū modi. s. in ꝓprijs passionibus nō sit ꝓcedere in īfinitū. di
diffusi⁹ cit enī in textu. de qbus qdē enī dicunt̄ accn̄tia q̄cunq; in
hic. substātia vniuscuiusq;. i. in diffōne in qua subiecta illoꝝ
C accidētiū ponūtur: ⁊ hoc ꝑtinet ad proprias passiones.
Hanc expositionē videt̄ sequi Alber. ⁊ sic exponēdo erit
ista particula: neq; in sursu;. ergo ⁊c̄. tanq; ꝯ̄ partis pre/
cedētis. in ista vero sequēti particula. de qbus qde3. n. ⁊c̄.
incipiet expositio predicta: ⁊ f̄m istam expōnem rō Ari.
super hoc fundat̄ q̄ in diffōnibus non est procedere in i/
finitū. sub̄a vero in diffōne accidētiū ponitur: sed de h̄ am
Infra q̄ plius dicetur in sequentibus ⁊ in questione.
stiōe. 38. ¶ Unus quidē demonstrationis modus dicit̄
hic. Adhuc autē alius. si enim de quibus que
dā priora p̄dicantur horū quidem demonstra
tio erit: neq; p̄nt hr̄e ad ipa q̄; scire. Neq; hoc
esse sine demonstratione. si autē hoc per hoc
notū est. Hoc aūt nescimus neq; melius habe
mus ad ipsa q̄; scire: neq; p̄ hoc notū sciem⁹.
¶ Ponit aliū modū logicū probādi intētū. ⁊ p̄ p̄mittit q̄/
dam. 2° exeqtur ibi: Si ḡ est aliqd scire. Primo igit̄ dicit
q̄ p̄dictus modus ē vnus modus logice ꝓbādi intētu;.
Alius aūt modus est ille q̄ nūc di: pro quo supponuntur
quedā. ¶ Primo q̄ si q̄dā ꝓpōnes fuerit h̄ntes aliquas P
priores q̄ per ista p̄ora demr̄at̄. ¶ 2° supponit̄ q̄ ꝓpōne;
demr̄abilē nō melius cognoscere possum⁹ q̄; p̄ habitū: q̄
di scire. p3. q̄ sola p̄n° indemr̄abilia sunt q̄ meli⁹ cogno/
scūtur q̄; sciēdo. vt patuit in p̄cedētib⁹. ¶ 3° supponit̄ q̄
h⁊ demr̄abilia non possum⁹ scire nisi p̄ demonstrationē
p3. q̄ demonstratio ē syll's faciens scire. ¶ Ultimo sup/
ponitur q̄ si aliqō per alteꝝ nobis fiat notū: ⁊ illud alte
rum neq; scimus neq; cognoscim⁹ habitu meliori q̄; sciē
tia: non et scimus illud posterius. ⁊ notāter dicit ph̄s ne
q; melius ⁊c̄. q̄ p̄misse demr̄abiles: p̄ quas sciunt̄ ꝯ̄nes:
cognoscunt̄ habitu q̄ ē scia q̄n demr̄antur. Premisse vero
indemōstrabiles. q̄ p̄n° demr̄ationis nūcupant̄: nō ꝓprie
sciūtur: s; meliori habitu cognoscunt̄ q̄; scia: q̄ ab Arist.
in precedentibus appellatur intellectus.

¶ Si igit̄ ē aliqd scire p̄ demōstrationē simplr̄
⁊ non ex aliqbus neq; ex suppōne. manifestu;
est stare p̄dicamēta media. si enim nō steterint
s; ē semp̄ acceptio i supius oīu; erit demr̄atio
quare si īfinita nō ꝯtingit ꝑcurrere. quoꝝ non
ē demōstratio nō scienius p̄ demōstrationē. si
igit̄ neq; melius habemus ad ipsa q̄; scire: nō
erit aliqd scire p̄ demōstrationē; simplr̄ sed ex
suppōne. Logice quidē igitur ex his vtiq; ali/ T. c. 36.
quis credet de eo quod dictum est.

¶ His suppositis ꝯ̄r ph̄s ꝓbat hanc ꝯ̄nem. In p̄dicatio Cōclo.
nibus esse ꝓcessum in infi° demr̄ationis est status. Pro/
batur sic. ꝯtingit aliqd scire per demr̄ationē simplr̄: ⁊ nō
solū ex ꝯcessis vel ex suppōne. ergo ꝯ̄ vera. Probat̄ ꝯ̄ña.
q̄ dato opposito q̄ p̄dicationes nō steterint i demr̄atio/
nibus: s; q̄ semp̄ in supius accipe ꝯtingat. tūc iam oīum
erit demr̄atio. Cū igitur ea infinita quoꝝ ē demr̄atio nō
ꝯtingat pertransire: seqtur q̄ ista infinita nō sciemus per
demonstrationē neq; ipsa cognoscere possumus meliori
habitu q̄; scia: q̄ vnū illoꝝ est imediatū ⁊ indemonstra/
bile: s; qōlibet est demonstrabile. Quare ꝯcludit̄ q̄ ꝯ̄nē
que seqtur ex illis infinitis non ꝯtingit simplr̄ scire: s; so
lum ex suppōne. qō est oppositū ꝯ̄tionis tñ notū est ex
determinatis in p̄n° huius libri. ¶ Deinde ph̄s epilogat
dicēs q̄ ex his que logice dicta sunt pōt aliqs credere q̄
in p̄dicationibus nō sit ꝓcessus in infinitū. ¶ Nōndu; vt Demr̄
ph̄s tāgit in textu: q̄ triplr̄ demonstrare ꝯtigit. Uno mō fit 3°.
ex ꝯcessis ab aduersario sicut q̄n impoā concesso ex illo
aliqō impoīe infert̄. Scḋo modo ex p̄mis demōstratio/
nibus inferēdo ꝯ̄nē: que tñ non demr̄atur: s; supponit̄ eē
vt plerūq; fit in sciētijs subalternatis: in ꝑspectiua tñ ali/
quādo ex propōnibus geo° demonstratur ꝯ̄ que ibi sup/
ponitur: s; nō demonstrat̄: ⁊ tunc ꝑspectiue nō dicet̄ scire
simplr̄: sed f̄m quid: vel ex suppōne. de his duobus mo/
dis loqtur Ari. cū dicit. ⁊ non ex aliqbus neq; ex suppo
sitione ⁊c̄. Tertio mō ꝯtingit simplr̄ demonstrare q̄ q̄li/
ter fiat dictū est in p̄cedentibus: Inter ceteras aūt condi
tiones ad demonstrationē simplr̄ requiritur vt fiat reso/
lutio ex his vsq; ad imediata. si igit̄ p̄misse ipsius sint de
monstrabiles: oportebit eas demōstrari: si vero nō: debent
eē note p̄ se habitu: qui non ꝓprie dicitur sciētia sed intel
lectus. Si igit̄ in p̄missis demonstrationis procedat̄ i in
finitum: nulle erūt p̄misse prime ⁊ per se note: sed omnes
demr̄abiles. ⁊ p̄ ꝯ̄ñs de nulla ipsarū habebit̄ intellect⁹.
habitus vero qui est scia p̄supponit habitum qui est intel
lectus tanq; p̄orem. quare de ipsis non habebit̄ scientia
simpliciter. ⁊ presertim q̄ non contingit infinita pertrā/
sire. vt dicit in textu. ⁊ sic non ꝯtingit simplr̄ demōstrare.

A ¶ Notādum 2° cū Aristo. dicit logice qdem. vno modo & cōiter exponit logice .i. p rationes cōes. alio modo quia p rationes sūptas a nā diffinitionis & demrātionis. q̄ sūt de ɔsideratione logice. & sic exponit albertus.

¶ Caplm q̄rtū pbat analetice i demrātiuis nō eē pcessū in ifinitū neq; i sursū neq; i deorsum.

Analetice aūt manifestū ē p hec velocius q̄ neq; in sursū neq; i deorsū infinita pdicātia ɔtingit eē in demrātiuis sciētijs de qbus intētio est. Demōstratio enim est ex his quecūq; qdem ipsa insunt scdm seipsa reb⁹. Scdm seipsa vero dupliciter. quecūq;. n. illis insunt in eo q̄ qd est: & in qbus ipsa in eo q̄ quid est insunt ipsis: vt in numero impar qd est qdē numero. Est aūt ipse numerus in rōne ipsius. Et iter; multitudo aut diuisibile in rōne numeri est.

¶ Hoc est 4^m caplm hui⁹ tractat⁹ in quo per rōnes pprias demrātioni Ari. pbat intētū pncipale. & diuidit in duas ptes pncipales: q2 p facit qd dcm est. 2° infert correlarie ibi. Mōstratio aūt his. Primo pmittit intētū suū & q̄dā
B suppōnē. 2° exeqtur ibi. Hor; aūt neutra. Primo igit dicit q̄ p rōnes analeticas breui⁹ & citi⁹ q̄ p rōnes logicas manifestari pt: q̄ in sciētijs demrātiuis. de qb⁹ maxime hic intēdim⁹. non ɔtingat pdicationes ire in infinitū sm sursum aut deorsum. Deide supponit q̄ demrātio est ex his q̄ sunt p se. & h dupl'r ɔtingit: q2 vel ea q̄ sunt p se sūt in p mō qn pdicata sunt in diffōne subtor;. vel in 2° mō pseitatis qn passio de subto pdicat: qd ponit in diffōne ipsius. Exē^m pmi vt nūs est impar nūs est multitudo: aut nūs est diuisibile: qm multitudo siue diuisibile ponitur i diffōne nūi. ¶ Nōn^m q̄ scia q̄ pncipiata in sua pncipia resoluit aut resoluere docet: merito analetica .i. resolutiua siue iudicatiua dici pōt: hec aūt solā pdicationē p se directe ɔsiderat. & in h dīt a dialectica q̄ pdicationē p se & pdicationē p accn̄s ɔsiderat. Ergo Ari. supius logice processit p rōnes cōes cū pbauerit gnal'r in oi gn̄e pdicationis nō eē pcessuz in ifinitū. Hic aūt analetice pcedit: q2 intētuz pbat solū in pdicationib⁹ p se. & hec est via breuior & expeditior vt inqt Ari. in lra: q2 hec via soluz ɔsiderat
C demrātione ppria q̄ sūt valde pauca. alia vo via cōis ɔsiderat q̄ sunt valde multa. ¶ Posset h moueri dubitatio q̄re ari. nullā mētionē fecit h de 3° vel 4^m pseitatis: sed de h sufficiēter dcm est in pcedētib⁹. dixit tn̄ alb. q̄ q̄rt⁹ modus respicit habitudinē pdicati ad sbm. nec ēp̄: sʒ respicit habitudinem ɔñtie. Alij dicūt q̄ per istas alios duos intelligere dedit. Alij dicūt q̄ de 4° non loqtur: q2 nō assumit ppōnem simpl'r nccīam: sed sm quid.

¶ Horū aūt neutra ɔtingit ifinita eē nec vt impfectū numeri. Iter;. n. si ipari aliud isit cui inhereat exñti. Hoc aūt si est pmuz numerus inerit his q̄ isunt ipsi. si igit nō ɔtingit hmōi infinita eē in numero neq; insursum erūt ifinita.

¶ Probat pncipale intētū. & p ostdit vtroq; mō pdicationis p se eē statū tā in sursū q̄z in deorsū. Scdo ɔcludit q̄ in medijs nō possit eē pcessus in ifinitū ibi. Si aūt sic est. Tertio q̄ in demrātionib⁹ nō possit pcedere i ifinitū ibi. Si vo h &c. Prima diuidit in duas. q2 p pbat intētū quo ad modū 2^m dicēdi p se. Scdo quo ad p^m ibi. Nec tn̄ quecūq; &c. ¶ Circa p^m duas ponit rōnes: pus tn̄ dicit q̄ in neutro mō dicēdi p se: q2 nec in scdo nec in primo modo
D dicēdi p se est pcessus in ifinitū. & p pbat de 2°. Si. n. dicatur q̄ ipar insit nūo tāq; passio ipsi⁹ & aliud insit ipari. sequit: q̄ ipar ponit in diffōne illius passionis sibi inherētis. cū igit nūs ponat in diffōne iparis ponet ēt in diffōne illius alteri⁹ passionis: q̄re cū in diffinietib⁹ nō sit abire in ifinitū: vt pus pbatū fuit: sequtur q̄ in 2° pseitatis nō procedēt pdicationes in ifinitum.

¶ At vo necesse est oia inesse. Primo vt numero & in illis necesse est esse numerū q̄re conuertibilia erūt: sed non excedentia.

¶ Scdo arguit sic. oēs h⁹ passiones isunt nūo tāq; sbo p & nūs ponet in diffōne oium illor;. q̄re cū sint ppe passiones: oēs cū sbo & secū inuicē ɔuertent: & sic nullū istor; alterū excederet neq; excederet. & p ɔñs lʒ in eis eēt pcedere in ifinitū: nō tn̄ h eēt pcessus in sursū neq; in deorsum: de quo intēdim⁹ in pñti. ¶ Nōn^m vt coll' ab Ari. h q̄ cū aliqd ponit in diffōne alteri⁹ illud qd ponit i diffōne diffinientis ponit ēt in diffōne diffiniti: formal'r aut vtual'r
a cū. n. diffiniat hō p aial rōnale: lʒ in iste diffōne nō formaliter ponat corp⁹ aiatum aut sbs. eādem tn̄ diffōnē vtualiter ingredit. vt pʒ: & sic in pposito ɔtingit de nūo ipari & ceteris h⁹. ¶ Dubitat. q2 videt q̄ ɔña Ari. nō valeat. Dubiū.
oēs iste passiones insunt nūo. & nūs ponit in diffōne ipsarum. ergo adinuicem conuertūtur: q2 oēs hois passiones insunt aiali & aial tāq; prius ponit in diffinitione istaruz non tn̄ conuertūtur cum aiali. q̄re &c. ¶ Rñdetur vt cōmuniter ab aliqbus intelligit q̄ vbi iste passiones insunt Solo.
simpl'r nūo siue vl'r. tūc enim nūs non excedit aliquam istar; passionū. & cum ponat in diffōne istar; non excedit ab aliquo ipsar;. q̄re sequtur intentum.

¶ Nec tn̄ quecūq; sunt in eo q̄ qd est nec ifinita sunt. neq;. n. eēt diffiniri. Quare si pñtia qdez oia per se dicūt: hec nō infinita sunt. Stabunt vtiq; in sursum q̄re & in deorsum.

¶ Intēdit istam ɔnem. In p modo dicēdi p se non est pcessus in infinitū in sursum. Probo. q2 dato opposito cū pdicatum in p modo ponat in diffōne subiecti: tunc infinita eēnt successiue diffinitiua. sʒ hoc est impole vt pus dicebat: q2 tūc non ɔtingeret aliqd diffinire: & ex his ɔñr cōcludit si oia pdicata demrātioni ptinentia sint p se. & ista non sint infinita. tūc in pdicatis demrātionis non pcedit in infinitū in sursum: & o sili neq; deorsum. Cōclo.

¶ Si aūt sic est & que sunt in medio duorū terminor; semper sunt finita.

¶ Ex pdictis ɔcludit q̄ i medijs nō est pcessus i infi^m. pʒ. q2 ex pte terminor; ascēdendo vel descendēdo non est pcessus in infinitū. g ex pte medior; non est pcessus in infi^m tenet ɔñtia ex his que dicta sunt a pn̄ hui⁹ tractatus: & assumptum pʒ ex pcedenti parte.

¶ Si vo hoc est manifestū est iā & demrātionū q̄ necesse est pncipia aliq̄ esse & non oium esse demrātionem: qd vo diximus quosdā dicere iuxta pncipiū. si enim sunt pncipia nō omnia sunt demrābilia. neq; in infinitū pñt ire. Esse enim hor; qdlibet nihil aliud est q̄z eē nullum spaciū sine medio & indiuisibile. sed oia diuisibilia. Intus. n. imittēdo terminū sʒ non assumēdo demrātur qd demrātur. q̄re si hoc infinitum ɔtingit ire. Contingeret vtiq; duoruz terminoruz infinita esse inter eos media. sed hoc

A impoſſe eſt ſi p̄dicamēta ſteterit in ſupius ꝛ īfe rius.qđ autē ſtent demſratum eſt logyce p̄us: analetice vero nunc.

Concl'o ℭ Ex p̄dictis ↄcludiſ ꝙ in medijs neċe eſt aliq̄ eſſe p̄nci pia demſrationū:ꝛ per ↄñs nō oium eſt demſratio:ſicut q dam dixerūt vt a p̄n' huius libri deſn̄ fuit. Si igiſ ſūt aliq̄ demſrationum p̄ncipia non oia erūt demſrabilia:ſilr h nihil ē aliud q̄ȝ dicere ꝙ nullū eſt ſpaciū ſine medio:ꝛ nullum eſt indiuiſibile.i.ꝙ quelibet propoſitio eſt mediata. Nam cū aliqua ꝓpoſitio per mediū intus ſumptū demōſtraſ ꝛ non poſt aſſumendo.q̄re tūc ſequereſ ſi demſratio nes ꝓcederēt in infinitū:infinita eſſe media iter duos ter minos.hoc aūt eſt impoſſe ſi in p̄dicatis eſt ſtatus in ſurſum ꝛ deorſum.ſicut p̄ius logice:nunc autem analetice eſt oſtenſum.

ℭ Mōſtratis aūt his manifeſtuȝ eſt ꝙ ſi aliqđ

T.c.37 idē duob' inſit vt.a.ꝛ in.c.ꝛ in.d.nō p̄dicante altero de altero aut nullo mō: aut nō de oī qđ nō ſp ħȝ cōe aliqd ierit.vt yſocheli ꝛ ſcalenoni duob' rectis eq̄les hēre ſcđm cōe aliqđ ineſt. Scđm.n.ꝙ eſt figura q̄dam ꝛ nō ſcđm alterū

B ineſt.hoc aūt nō ſemp ſic ſe hȝ.

ℭ Infert ex p̄dictis correlaria quedam:ꝛ p̄ infert ꝙ neceſſe eſt aliq̄s eſſe ꝓpōnes p̄mas.2° oſdit q̄lr ipſis in demſratione vti debemus ibi. Cum aūt indigeat. Prima diuidiſ in duas:q2 p̄ infert ꝙ eſt ad aliqđ p̄mum deuenire q̄ ad ſubiectum. Scđo ꝙ ad ꝓpoſitiones imediatas ſm cām eſt deuenire ibi. Manifeſtuȝ aūt eſt. Primo ꝓponit.ſcđo probat intētuȝ ſuū ibi. Sit aūt.b. Tertio remouet qđdā obiectum ibi. In eodem tñ genere. Dicit ergo p̄mo ꝙ his demſratis que ſupius dicta ſunt manifeſtuȝ eſt ꝙ ſi aliqđ predicatum de duobus p̄dicetur:ſicut:a.de.c.ꝛ.d.quoꝝ vnum de nullo altero diciſ aut ſaltem non de omni ꝛ illud predicatum inſit ambobus per aliqđ cōmune nō oȝ vt iterum inſit eis per aliud cōmune deīn per aliud.ꝛ ſic in īfinitum ꝓcedēdo.vbi gr̄a.cum hēre tres angulos eq̄les duobus rectis īſit yſocheli ꝛ ſcalenoni que ſunt due ſpēs triāguli:ꝛ inſit eis per aliqđ cōmune: qđ eſt figura quedā.i.ſpēs figure.videlȝ triāgulus non oȝ vt triāgulo inſit per aliqđ cōe:ꝛ alteri ꝑ alterū in īfinitū. ℭ Notādum hic vt hēt̄ in textu.aliquādo p̄dicatuȝ de duob' predicaſ:quoꝝ alteꝝ ab altero penitus remoueſ.vt cuȝ aīal de hoīe ꝛ equo p̄dicatur.ſicut ēt pȝ in exēplo Ariſt. aliquādo v̄o alterum ab altero non penitus remouetur

C ſed particulr̄ tñ q̄liter aīal de hoīe ꝛ de maſculo p̄dicatur.de vtriſq3 aūt p̄dictis verificaſ deīn Ariſto.

ℭ Sit aūt.b.ſcđm qđ eſt.a.in.c.ꝛ in.d. Manifeſtū igiſ eſt ꝙ.b.in.c.d.ſm cōe eſt:ꝛ illud ſm alterum. Quare duoꝛuȝ terminorum medijs infiniti vtiq3 incidūt termini.ſȝ hoc impoſſibile eſt.ſcđm igitur cōe aliqđ eſſe non neceſſe eſt ſemper idem in pluribus.quare vero erūt im mediata ſpacia.

ℭ Probat intētū dicēs.ſit.b.illud cōe q̄ mediāte.a.ineſt.c. ꝛ.d.ſi igiſ.a.ineſt.b.mediāte aliq̄ cōmuni.ꝛ iteꝝ illi mediāte altero.ꝛ ſic infinitū tūc iter duos terminos finitos infinita erūt media:qđ eſt ipoſſe.vt ſupra oſſſum fuit.q̄re ↄcludiſ ꝙ q̄ñ idē p̄dicaſ de duob' nō ſemp dī de illis ꝑ aliud ꝛ aliud cōe:ſȝ eſt v̄e deuenire ad ſpacia imediata.i. ad ꝓpoſitiones ſiue p̄dicationes imediatas.

T.c.38 ℭ In eodē tñ gn̄e ꝛ ex eiſdē athomis neċe ē ter minos eē.ſi q̄dē his q̄ ꝑ ſe ſūt erit cōe.nō enim erat ex alio gn̄e in aliud deſcēdētē demſrare.

D

ℭ Poſſet aliq̄s dicere ꝙ media erūt infinita ſi accipiātur in diuerſis gn̄ibus. Hāc obiectionē remouet ph̄s dicens ꝙ ſi media que accipiunſ iter.a.c.d.ſint media ꝑ ſe eideȝ attributa:oȝ vt ſint in eodē gn̄e:ꝛ ex eiſdē atomis:quia aliter ↄtingeret demſratorē trāſcēdere de gn̄e in gen' qđ ſ̄ reprobatū fuit.ꝛ appellat atomos terios demſrationis qui ſunt tāq̄ȝ termi īdiuiſibiles.q2 ſunt ſimplicia cōponē tia ꝓpōnes. ℭ Nōn̄:ꝙ loq̄ndo de gn̄e p̄ncipali ↄtingit aliq̄ñ extrema eē eiuſdē gn̄is aliq̄ñ diuerſoꝝ p̄ntoꝝ. Ex° p̄mi.vt ſi demſreſ:ꝙ oīs hō eſt corp' aīatū.ꝑ h̄ qđ eſt aīal. vl' ſi demſreſ paſſio coloris de colore.vtrūq3.n.erit ī p̄nto q̄litatꝫ. Ex° 2°.vt ſi demſreſ hoīem eē riſibilē.hō.n.eſt de p̄nto ſbe.riſibilitas v̄o de p̄nto q̄litatꝫ.niſi aliq̄s dicat ꝙ riſibile eſt ꝑ reductionē in p̄nto ſbe. Silr̄ mediū aliq̄ñ eſt in eodē gn̄e cū ſubto aliq̄ñ cū paſſione.aliq̄ñ cū vtroq3. Ex° p̄mi.vt ſi demſretur hoīem eē diſciplinabileȝ ꝑ aīal rōnale. Exēplum ſcđi.vt ſi demſreſ hoīem eē riſibilē:per hoc qđ eſt diſciplinabile. Exēplum tertij.vt ſi ꝑ aīal ↄcludaſ hoīem eē ſbam.aut ꝑ diffōnem coloris paſſio aliq̄ de ipſo demſretur. Ariſto.tñ hic ꝛ ī illa pte.nō ꝫ ex alio genere ꝛc̄.non loq̄batur de gn̄e p̄ncipali.ꝛ de hoc vide in illa q̄ōne:vtrū contingat demſrationem deſcēdere ꝛc̄.niſi vellemus dicere oēs paſſiones que de ſubiectis ſuis demōſtrantur eſſe in eodem genere principali cuȝ ſubiectꝫ ſuis ſaltem per reductionem.

[margin: Extrēa aliq̄ñ ſt diuſoꝝ geneꝝ.]

E

ℭ Māifeſtū aūt ē.ꝛ cū.a.ī.b.ſit.ꝛ ſi q̄dē ē aliqđ mediū ē demſrare ꝙ.a.ī.b.ſit.ꝛ elā hui' ſūt hec ꝛ tot quot media ſūt.imediate.n.ꝓpōnes ſūt elā.aut oēs:aūt vl'es.ſi v̄o nō ē mediū nō amplius erit demſratio:ſȝ in p̄ncipia via hec eſt.

ℭ Probat qđ deīn p̄us fuit.p̄ in affirmatiuis.2° in negatiuis.ibi. Silr̄ aūt ꝛ ſi.a. Primo igiſ intēdit iſtā ↄ̄nem. In affirmatiuis eſt deuenire ad p̄mas ꝛ imediatas ꝓpōnes ſm cām. Probaſ ſic.ſi.a.ieſt.b.aut ineſt.ſibi ꝑ aliqđ mediū aut nō.ſi ſic:ꝑ illud mediū demſrabiſ.a.ineē.b.hec.n. media ſunt elā ſiue p̄n' demſrationū. ꝛ q̄t ſunt media tot ſunt elā imediate aūt ꝓpōnes aut oēs aut vl'es ſunt p̄n' demſrationū.cū igiſ nō ſit ꝓceſſus in īfinitū.vt pȝ ex determinatꝫ erit deuenire ad ꝓpōnes p̄mas ꝛ imediatas ſȝ cām.ſi v̄o dī ꝙ nullū ē mediū iter.a.b.tūc iſta ꝓpō oē.b. eſt.a.nō demſrabiſ ſȝ erit p̄ma ꝛ imediata.hec igiſ eſt via deueniēdi in p̄' p̄n'. ℭ Circa lrām p̄ dubitaſ. q2 dīc ph̄s ꝙ imediate ꝓpōnes ſunt elā aut oēs aut vl'es. ℭ 2° dubitaſ.q2 nō videſ veꝝ ꝙ tot ſint p̄n' ſiue ꝓpōnes imediate quot ſunt media iter aliq̄ duo:q̄ñ cū dī.oīs hō eſt corp' aīatū.iter ſbm ꝛ p̄dicatū nō eſt niſi vnū mediū:vt aīal.ꝛ tñ ſunt due ꝓpōnes ꝓbabiles imediate.iſta.vȝ.oīs hō eſt aīal.ꝛ oē aīal eſt corp' aīatū.q̄re ꝛc̄. ℭ Tertio dubitaſ. q2 ſi h̄ eēt via veniēdi in p̄n' vt ph̄s dicit:tūc p̄n' demſrari poſſent:qđ eſt iconueniēs:q2 ad p̄n' non eſt rō. ℭ Ad p̄m dupl'r rñderi pōt. Uno modo ꝙ illud dixit ph̄s ꝓ ſingulares imediatas q̄les ſunt iſte ſoꝛ.eſt hō. ꝛ hec albedo ē albedo q̄uis.n.ſint imediate:q2 iter ſpēm ꝛ indiuiduuȝ nullū cadit mediū.non tñ ꝑtinent demſrationi q2 neq3 de ſingularib' corruptibilib':neq3 ꝑ ipſa poteſt eē ſcia vel demſratio ꝓpie ſupta. ℭ Scđo dici poteſt ꝙ ibi loq̄baſ de p̄ncipijs in aliq̄ ſcia totali.q̄re diceret ꝙ non oēs imediate ꝓpōnes ſm cām ſunt p̄n' ſcie totalis.ſȝ iſte q̄ ſt valde cōes ꝛ in iſta ſcia notiſſime.v̄bi gr̄a ē deuenire ad cāȝ mediatā illi' paſſionis hēre tres angulos eq̄les duob' rectꝫ.ꝛ ex iſta cū p̄dicta paſſione ſit ꝓpoſitio imediata:q̄ tamen non eſt principium in geometria.p̄ncipia.n.geo/

[margin: Cōcl'o. — F — Du^m p̄^m. — Du^m 2^m. — Du^m 3^m. Solo p̄mi. — Rō 2°]

metrie sunt magis vniuersaliter de puncto ad punctum rectas li neas ungit ducere. et sic de alijs. Alij vero ponunt alium modum respondendi qui mihi non apparet ad mentem Ari. Ad 2m communiter respondet quod sufficit ad mentem Ari. quod non pauciora sunt prin. sine propones immediate inter sbm et predicatum quam media i ter eadem quia tot possint esse plura ut argumentum probat. Alias responsiones ponit al. Prima est quod media bis sumpta. s. in maiori et in minori propone sunt tot precise quot sunt elementa siue prin. demonstrationis. Secunda est quod maior et minor accipiuntur pro vno prin. et hoc ratione virtutis medij ita quod adunantur ita quod vna sit medij virtus in ambabus. Ad 3m dicit quod non valebat Aristo. ut per hanc viam probarentur prin. sed quod tali via procedendo tandem ad prin. deuenitur per quod alia probatur. s. n. a. propositio probetur p. b. et b. p. e. que sit immediata per hanc viam deuenitur est ad prin. demonstrationis. ex hoc esse infinite non sequitur ut illud prin. s. c. demonstretur. et hoc est quod quidam dicere voluerunt cum dicunt quod logica non sit scientia sed modus sciendi. non. n. probat prin. alia que sciat sed docet preterea in hoc libro posteriorum dum et viam deueniendi in prin. Ex quo patet frustra positum esse ill. lum modum soluendi dubitationem eius dicit quod argumentum probat prin. non posse probari propter quidquis Ari. intendebat quod probari possent demonstratione quod albertus tamen aliter intro ducit istam particulam sed in principia via hec est videlicet hec via que a principio a nobis habetur. s. via inductionis aut terminorum expositionis est via in principia. et sic exponendo non insurgit difficultas.

Solo 1

Alber. mag.

Solo 3

Conclusio

B

Si sic autem erit et si. a. in. b. non sit. si quidem. n. aut medium est aut prius: cui non inest erit demonstratio si vero non. non est. sed principia et elementa tot sunt quot sunt termini. et hoc quidem enim propones principia demonstrationis sunt. Et sicut quidam principia demonstrationis sunt indemonstrabilia quod sit hoc illud: et quod sit hoc in illo: sic et quod non sit hoc illud: neque quod sit hoc in illo. quare hoc quidem esse aliquid. alia aut non esse aliquid erunt principia.

Textus

Intendit quod sicut in negatiuis est ad primas immediatas deuenire: probatur. quod si. a. remouetur a. b. aut quod est aliquod medium a quo prius remouetur. a. quod b. aut non: si sic. probatur per illud medium demonstrabitur. b. non esse. a. si vero nullum est tale medium non demonstrabitur. Principia igitur et elementa de medijs tot sunt quot sunt termini inter medij in quibus plures vltio statuuntur propones ex illis constitute sunt prin. demonstrationis. Ex quibus omnibus infertur quod sicut quedam sunt prin. demonstrationum affirmatiue significantia quod B est illud vel quod B est in illo sic quedam erunt prin. negatiua quod dicunt B non esse illud vel B non esse in illo: et propositio: sic quedam sunt prin. ad demonstrandum affirmatiuam: sic quedam erunt ad demonstrandum negatiuam. Nota quod ut colligitur in textu: quod quedam predicatio affirmatiua dicit B esse illud. et illa est in ter essentialia. ut homo est aial. ut albedo est color. quedam vero dicit B esse in illo istorum hec est predicatio accidentalis de sbo. ut homo est risibilis: et inter ista repiuntur immediata. hec. n. est immediata. homo est aial. vel homo est risibile. hec est immediata: linea est longa. si longitudo sit passio linee. eodem modo in negatiuis dicere. B. n. est immediata dicens B non esse illud. s. nullus aial rationale est irrationale. Et similiter dubilis est immediata dicens B non esse in illo loquitur autem hic Aris. large de demonstratione. hec. n. homo est corpus aiatum non est per se demonstrabilis: quam tamen diceret esse demonstrabilem. Notanda sunt vlterius verba linco. cum dicit. Ex his manifestum est quod multo plura sunt prin. quam cones lz famosum sit contrarium. s. quod pauca sunt prin. respectu conclusionum sciendum quod prin. communia secundum analogiam pauca sunt respectu conclusionum principia autem propria et appropriata tot sunt quot dictum est. s. multo plura quam media ad omnem conclusionem. Posset hic dubitari qualiter verum est quod tot sunt elementa quot termini componentes

Textus

Conclusio

Demonstratio hic large accipitur.

Dubium.

propones. Sed solo patuit in parte precedenti. Dixit tamen albertus quod termini componentes propones immediatas sunt ipsarum elementa: propones immediate sunt elementa mediatarum: et propones mediate sunt elementa demonstrationis.

Cum autem indigeat monstrare aliquid accipiendum est quod de. b. primum predicatur. Sit. n. c. de hoc similiter. a. et sic semper vadens nequaquam extra propositio cadet. neque ipsius. a. esse accipiatur ut demonstretur. sed semper medium densetur quousque indiuisibilia fiat et vnum. Est autem vnum cum immediatum fiat et vna propositio simplex est immediata.

Ostendit qualiter propositionibus primis in demonstratione vti debemus et in affirmatiuis. et in negatiuis ibi. Si in priuatiuis. quidem et cetera. Prima diuiditur in duas. quia primo ostendit quomodo sumere oportet propones primas et immediatas in demonstrabilibus. Secundo qualiter nos propones se habeant ad demonstrationem. ibi. Et queadmodum. dicit quod quod cum fuerit aliqua propositio mediata demonstrabilis. sic. de. b. est. a. siue ois homo est sba. accipi oportet medium quod immediate predicetur de sbo: de quo tamen predicetur. a. predicatum. vbi gratia. Et sic semper procedere debemus ut nulla accipiatur propositio extra predictos terminos. s. a. et. b. ut per ipsas aliquid demonstretur: sed semper condensare debemus medium quousque fiant indiuisibilia spacia et spacium vnum: est autem vnum cum fiat propositio immediata et vna propositio simplex.

Non vero quod si essent aliqua corpora inuicem ordinata iter quod tamen aer interponeretur communiter appellarentur rara. vbi vero inter ea alia corpora eiusdem rationis diceretur condensari. Ad similitudinem huius dicit phs de medijs. iter. a. et. b. verbi gratia. si probare voluero hanc mediatam. ois homo est sba. accipiam illud quod immediate predicatur de homine: de quo tamen sba predicatur. s. aial. arguendo sic. ois aial est sba. ois homo est aial. quare et cetera. vlterius est cum iter aial et sbam cadat predicatum medium accipiam illud medium probando. ois aial est sbam sic procedendo condensamus quousque semper interponimus medium iter extrema quousque veniamus ad immediata.

Notandum 2o quod cum iter sbm et predicatum non fuerit medium appellat Ari. spacium iter ea esse vnum et indiuisibile. quia. s. per nullum medium diuidi possit. Notandum 3o quod in propositio propositio dupliciter potest dici vna. Primo modo vna in actu. 2o vna in potentia. Propositio mediata dicitur in potentia vna. sicut ista. ois homo est corpus aiatum. eo quod ipsa est potentia plures ratione medij quod interponitur virtute cuius plures includit propones quibus probari potest: sicut et linea dicitur vna in potentia ratione puncti medij inter medietates in quas tota linea diuidi potest. Propositio vero immediata dicitur vna actu cum nullum habeat medium ratione cuius sit plures: quare ipsa est simpliciter vna. et hoc est quod phs intendit cum dicit. Et vna propositio simplex.

Et queadmodum in alijs est principium simplex hoc autem non idem vbique est: sed in graui quidem vncia. in melodia autem sonus. in membris autem diuisio. aliud autem in alio. sic est in syllo vna propositio immediata. In demonstratione autem et scientia intellectus. in demonstratiuis igitur syllogismis eius quod est nihil cadet extra.

Dicit quod queadmodum in alijs rebus illud quod est in aliquo genere prin. est simplex: sic et est in demonstratione et syllo. non tamen idem est vbique prin. in ponderibus. n. prin. est vncia. in melodijs est tonus: in membris vero prin. et simplex est diuisio. i. iunctura quam cadit intermembra et membra. sic cartilago. et sic aliud est in alio genere prin. In syllo igitur prin. est propositio immediata. In demonstratione vero et scientia quam per istam acquiritur prin. et simplex est habitus quod appella tur intellectus. Deinde epilogat dicens. in syllis igitur affirmatiue demonstrationis patet quod medium non cadit inter extrema.

Notandum primo quod dum Ari. dicit vnciam esse simplex in ponde

Condensare medium quid sit.

Propositio dicitur vna dupliciter.

Textus

Textus

A ribus: ꝛ tonū in melodijs: ꝛ in mēbris iūcturaꝝ: illō nō est verū simplr. Uncia.n. ꝛ qōlʒ aliud pōdus graue cuʒ sit gradus est in īfinitū diuisibilis in gradus grauitatis. Ton⁹ ēt cū sit aliqs son⁹ intētionis in īfinitū diuidi pōt i gradus vocis. Et iūctura est i īfinitū diuisibilis cū sit qō dā ɋtū: sʒ p̄dicta appellant̄ simplicia ꝛ indiuisibilia fm quādā hoiūm institutionē. In gn̄e.n. pōderū ex q̄daʒ gē tiuʒ institutione ad aliqd tāte paruitatis deuenit̄: q̄ de minori nō est apud eos cura: sicut est apud aromatarios pōdus grani. Aristo. aūt exēplificat de vncia quo tn̄ mi/ nori vtimur: sed exēploꝝ nō q̄rit̄ veritas. ¶ Notādū ꝫ 2° q̄ habitus p̄ncipiorū qui dr̄ intell'a vt supra visum fuit ita est p̄n^m in habitibus qui p̄ demr̄ationē acqrunt̄: sicut et ꝑpositio imediata est p̄n^m syllī vel demr̄ationis aut ɔnū q̄ p demr̄ationes ɔcludunt̄. ꝛ h̄ est q̄ dicit Ari. in textu.

Aliqd simplex dr̄ ex institutiōe hoium.

¶ Sʒ in p̄uatiuis hoc qdē nihil qd oʒ eē extra hoc cadit. vt si. a. est. in. b. p̄. c. nō est. Si. n. l. b. qdē oī est. c. in nullo aūt. c. est. a. iteꝝ si idigeat qd in. c. a. nullo sit mediū accipiēdū est ipsi⁹. a. B ꝛ. c. ꝛ. sic semp p̄cedet. Si vō idigeat mōstra/ re qd. e. in. d. nō sit in eo q̄ est. e. in. d. qdem oī est. in. e. aūt nullo. Aut non in omni nūquaʒ extra. e. cadit. Hoc autem est cui non oportet inesse. In tertio aūt modo: neq̄ a quo oʒ: ne/ que qd opʒ p̄uari nequaq̄ extra ibit.

¶ Ostēdit q̄lr vtēdum sit ꝑpōne imediata in syllō negat̄ uis. Et p̄ facit hoc quo ad p̄mā figurā scdō quo ad 2^m. 3° quo ad 3^m. intēdit igit̄ ɔnēm istā. In syllis negatiuis re/ ducēdo mediatā ꝑpōnē ad imediatā mediuʒ qd assumit̄ nō cadit ex̄ extrema. Probat̄ ꝛ p̄ in p̄ᵃ figura. si. n. formet̄ hec demr̄atio. Nullū. c. est. a. oē. b. est. c. ḡ nullū. b. est. a. siue sic. nullū aia est q̄ntitas. oīs hō est aial. ḡ ꝛc̄. ꝛ opʒ ite rū ꝓbare maiorē ipsaʒ ad imediata reducēdo: oportebit accipe aliqd supius ad s̄bm: ꝛ sic vlteri⁹ p̄cedere ad aliō supius donec ad vltimū deueniat̄ vt ad s̄bam: pʒ autē q̄ sic p̄cedēdo nō accipiunt̄ media ex̄ gen⁹ terminoꝝ in ꝑ/ pōnibus affirmatiuis q̄ ad syllm̄ negatiuum cōcurrunt. C ¶ Scdō declarat̄ quo ad scdam figurā. qr formato tali syllō. oē. d. est. a. nullū. c. est. a. ḡ. nullū. c. est. d. siue sic oīs hō est s̄ba. nulla linea est s̄ba. ḡ nulla linea est hō. ꝛ iteruʒ ꝓbare oporteret minorē: accipiet̄ mediū qd nō cadet ex̄ . d. c. extrema arguēdo sic. nulla s̄ba est q̄ntitas ɔtinua oīs linea est q̄ntitas ɔtinua. ḡ ꝛc̄. ꝛ sicut veꝝ est vlr demr̄an/ do: sic ēt veꝝ est in demr̄atione p̄ticulari. vt si argueretur sic. oīs hō est s̄ba. aliq̄ linea nō est s̄ba. ḡ aliq̄ linea nō ē hō. semper igitur medium erit iter terminos negatiue ꝓ/ pōnis in 2ᵃ figura: sic in p̄ᵃ semp accipit̄ mediū iter termi/ nos affir^ae. ¶ Ultio ōndit quo ad 3^m figurā dicēs. q̄ vbi talis reductio fiat in 3ᵃ figura mediū qd assumet̄. neq̄ ca det ex̄ p̄dicatū qd negat̄ neq̄ extra s̄bm a quo negat̄ pre dicatū. ꝛ hoc est vt qdam dicūt: qr mediū in 3ᵃ figura su/ bijcit̄ vtriq̄. ¶ Notādum. vt ꝓposito spectat: qr duplex est mediū quo ꝓpositio mediata ad imediatā reducit̄: vi delicet simplr ꝛ fm qd. Mediū simplr est illud qd est ve re mediū inter vtrāq̄ extremitatē: qr. s. est supius ad mi/ norē: ꝛ inferi⁹ ad maiorē. ꝛ hoc reqrit̄ in ꝑpōnibus ꝛ syl logismis affirmatiuis. vt si hec ꝑpō. oīs hō est s̄ba. ad im mediata reduci oʒ: reducet̄ p̄ ea que sunt vere media iter hoiem ꝛ s̄bam. Mediū scdm qd est quo ꝑpositio negati ua ꝓbat̄. vt si hec negatiua. nullus hō est q̄ntitas ꝓbet̄ per aial arguēdo sic nullū aial est q̄ntitas. oīs hō est aial. er/ go ꝛc̄. ꝛ tale nō est mediū simplr: cū nō vere mediet iter maiorē ꝛ minorē extremitatē: sʒ appellat̄ mediū fm ne/

Mediū est 2ᵉ.

gationē. qr mediāte ipso p̄dicatū a subto vere remouetur D dr̄ ēt mediū illationis. qr p̄ ipm infert̄ ꝑpō mediata. ꝛ me diū dr̄ q̄n ꝑpō mediata ista ad imediatā reducit̄ mediā/ te illo. Mediū igit̄ tale in p̄ᵃ figura nō cadit extra maiorē ꝛ minorē extremitatē: q̄n est supius ad minorē: neq̄ in 2ᵃ figura qr est supius ad maiorē. vt patuit ex p̄missis. et fm expōnē positam in 3ᵃ figure nō cadit extra. maiorem nec extra minorē: q̄n est inferi⁹ ad alterā illaꝝ. ꝛ iō acci/ pit̄ tāq̄ de gn̄e alterius illoꝝ. ¶ Alij vō alr̄ itellexerūt textū dicētes q̄ Ari. intelligit mediū in 3ᵃ figura nō cade re extra maiorē nec minorē extremitatē: qr. s. nō est supi⁹ ad aliquā illaꝝ: sʒ iferius. q̄re caderet ifra ꝛ nō supra si/ ue extra: ꝛ sic vt dicūt Ari. intēdit q̄ p̄ 3^m figurā nō p̄ue/ nimus ad imediata: ꝛ iō dixerūt q̄ ipsa triplr est inutilis in ꝑposito. Primo qr si negatiua vl̄is fuerit mediata nō potest p̄ hāc figurā ad imediata reduci: eo q̄ p̄ticulr con cludit tm̄. Scdō qr mediū semp assumit̄ ifra vtrāq̄ extre mitatē ꝛ nō supra nec itra. Tertio qr ad ꝓbādū p̄missaʒ aliquā mediatā p̄cedim⁹ per magis imediata: ꝛ nō possu mus p̄ hāc figurā ad hec imediata deuenire: sicut si ꝓbet̄ hec ꝑpositio. aliqd aial non est q̄ntitas. arguet̄ sic. nullus hō est q̄ntitas. oīs hō est aial. ḡ ꝛc̄. Tertiū verificatur vbi E ambe p̄misse vlr assumant̄. vbi vō vna p̄ticulariter assu matur non opʒ: sicut hic nulla s̄ba est q̄ntitas. aliq̄ s̄ba est aial. ergo aliqd aial non est q̄ntitas.

Alia expositio.

Tertia figura inutil' est.

¶ Caplm̄ p̄mū de cōparatiōe demōstrationū vl̄is et particularis.

Um aūt sit demr̄atio alia particula/ ris: alia vero vl̄is: ꝛ hec qdem cathe gorica: illa p̄uatiua: dubitat̄ qualis potior sit silr autē ꝛ de ea que demō/ strare dicitur. ꝛ deducenti ad ipossibile demō stratione. Primum igitur intendimus de vni uersali ꝛ particulari. ostendentes enim hoc ꝛ de ea que demonstrare dicitur ꝛ que est ad im possibile dicemus.

T.c.39.

¶ Iste est vltim⁹ tractat⁹ hui⁹ libri. in q̄ Ari. cōparat sp̄es demr̄ationū adiuicē ōndēs q̄ illaꝝ sit potior. Quia scien tia ex demr̄atione cātur. ɔn̄r cōparat scias inter se. Et p̄ʒ hoc diuidit̄ tractat⁹ iste in duo capl'a. 2^m ibi. Tertiō aūt ꝛ prior. Pri^m caplm̄ diuidit̄ in tres p̄tes. qr p̄ ɔparat vlem demr̄ationē p̄ticulari. 2° affirmatiuā negatiue ibi. Q aūt demr̄atiua p̄uatiua ꝛc̄. Tertio ōnsiuā cōparat ducēti ad impol'e ibi. Q aūt cathegorica p̄uatiua dignior ꝛc̄. Prio ꝑponit intētum ꝛ ōndit ordinē dictoꝝ. Scdō exeqt̄ ibi. Uidet̄ qdem igit̄ ꝛc̄. Primo igit̄ dicit q̄ cū aliq̄ sit demō/ stratio vl̄is ꝛ aliqua particularis. Item aliq̄ affirmatiua ꝛ aliqua negatiua: dubitādum est q̄ illaꝝ sit potior. Idē etiam vidēdum erit de demr̄atione ōnsiua ꝛ de ducente ad impol'e. p̄ tn̄ intendēdum de est vl̄i ꝛ particulari. po/ stea vō de affirmatiua ꝛ negatiua: de ōnsiua ꝛ ad impos/ sibile ducēte. ¶ Notādum p̄mo: q̄ demr̄ationem vlēr duplr intelligere possumus. Uno modo demr̄ationē cō cludentem ɔnem vlem: ꝛ ecōtra particularem demōstra tionem concludētem ɔnem particularē: ꝛ de tali non est sermo in ꝑposito. Scdō modo magis stricte per demon/ strationem vlem intelligimus illam qua passio aliqua negatiue ꝛ affirmatiue demonstrat̄ de subiecto secum cō uertibili ꝛ per mediū conuertibile sicut hic: oē aial ratio nale est disciplinabile. oīs homo est hō. ergo ꝛc̄. Per par ticularem aūt intelligimus illā qua passio affirmatie de monstrat̄ de subiecto inferiori ad s̄bm ꝓpriū: vel saltē de subiecto nō ɔuertibili vt de subto inferiori. siue ɔclu/

T.c.42

t.c.40.

F

t.c.41.

Demr̄atio vl̄is duplex.

A datur conclo pticularis siue vlis. sicut ois triāgulus hz tres. sed ois ysocheles est triāgulus: ergo ois ysocheles hz tres. ꝛ de tali hic Aristoteles. intēdit que sit potior. per affirmatiuā vo demfationē quā Aristo. appellat ca thegoricā intelligere debem⁹ illā per quā infert conclo affirmatiua. ꝛ cōs per negatiuā: per quā negatiua pcludit. de monstratio vo ostēsiua dr que vey ex veris pcludit. sz du cens ad manifestū impoꝫe ex alio impoꝫ minus manifesto demfat. ꝛ de his dubitat Aristo. que sit potior sigillatim pcedēdo. ¶ Notādum .2. q qdam hay diīay accidunt demfationi fm q ipsa est sylls. s. affirmatiua ꝛ negatiua vlis ꝛ pticularis: p mō accipiēdo vle ꝛ pticulare. Quedā vo sibi accidūt fm q demfatio: sicut eē vle ꝛ pticulare 2ᵒ accepta. silr ostēsiuū ꝛ ad impoꝫe ducēs. sicut ēt demfatio qa ꝛ pptet qd. Quedam vo alie diīe sibi accidunt rōne rey pſideratay. vt ingt linco. sicut esse de abstractis aut cōcretis: aut de rebus simplicib⁹ vel compositis. ¶ Notādum .3. de mēte linco. q melius et pfectius in diuersis gñibus accipitur penes vltimatā opōnem: sicut homo est pfectior equo ꝛ melior. qa vltimata ei⁹ opatio est pfectior vltima opōne equi. ¶ Eodem aūt gñe illud pfectius aut meli⁹ dr q meli⁹ ꝛ pfectius vltimā eius opōnem attingit. ꝛ sic in pposito demfatio melior dicetur que meli⁹ ꝛ pfecti⁹ scire facit: qd est vltim⁹ finis demōstrationis. silr digni⁹ in diuersis gñibus dr: qd rei nobiliori vel excellētiori attribuit. l eodē aūt gñe qd alicui excellētiori mō pgruit. ꝛ sic loqtur hic Ari. dū qrit q illarū sit dignior certitudo aūt demfationis sumit in rōne ad intellm humanū quē linco. appellat oclm mētis. ꝛ hoc multiplr sumit in rōne ad intellm: vt ifra videbit. dicit tū linco. q de reb⁹ illis maiorē habem⁹ certitudinē que magis sūt lucis spūalis receptiue ꝛ plus de illa pticipāt que qlr intelligēda sunt infra videbitur.

Diīe demōstra.

¶ Videt qdē igit fortassis vtiqꝫ qbusdā sic intendētibus pticularib⁹ eē dignior. Si.n. fz q̄ maxime scim⁹ demfationem potior est demōstratio. Hec.n. virt⁹ demfationis est. Magis aūt scim⁹ vnūqdqꝫ: cū ipm cognoscim⁹ scdm ipm q̄ scdm aliud: vt musicū chorîscū quādo chorîscus musicus est q̄ cū hō musicus sit. similiter aūt ꝛ in alijs. sed vlis qm aliud nō qm ipm ptingit demfat: vt qm est eqtibiarū. non qm est eqtibiay sz qm est triāgulus. sz particularis qm ipsum. Si ergo potior quidez que est secundum ipsum huiusmodi autem est particularis vniuersali magis ꝛ potior vtiqꝫ demōstratio secūdum partem erit.

B

C

¶ Exeqtur intētum. ꝛ p adducit rōnes psuadētes demfationem pticularē eē potiorē vli. 2ᵒ soluit ibi. Aut p⁹ qdez 3ᵒ adducit rōnes pbātes vlem demfationē eē potiorem ibi. Amplius demfatio. Prima diuidit in tres fm nūm triū rōnū. dicit ergo p q ex rōnibus infra ponēdis videbitur alicui particularē demfationē eē potiorē. p arguit sic. illa demfatio est potior que magis facit scire. pticularis est hmōi. g ꝛc. Maior videt manifesta. qa scire est virtus ꝛ demfationis finis. Minor pbat. illa demfatio q fac aliqd scire fm q ipm: magis scire facit illa q facit scire fm aliud. pticularis facit scire fm seipm. vlis vo fm aliud. ergo ꝛc. Maior pz. pfectius.n. est cogscere corruscū musicū fm q est corruscus music⁹: q̄ fm q hō music⁹. Minor vo pbat. nā si vlr demfetur triāgulū hēre tres. tunc de triāgulo eqlatero sciam acqrimus: nō fm q eqlater⁹ sed fm q triāgulus. si vo pticulariter demfet de triāgulo eqlatero: qd hz tres p illā demfationē cogscim⁹ triāngulū eqlatey fm q talis. qre ꝛc. ¶ Notādū p circa maiorē q vltimū in qd est potēs agēs aliqd dr eius virt⁹. i. vltima vis. Illud aūt in gñe pfecti⁹ dr q magis ꝛ pfectius ppriā virtutē attingit. vt pz. 7. phy. ꝛ sic ista demfatio q attingit magis scire pfectior dicet. ¶ Notādū .2. circa minorē q aliqd eē fm se est cā eēndi fm aliud ꝛ nālr illo prius vt colligitur 8. phys. ꝛ per pñs cognoscere aliqd fm se ipm prius ꝛ pfectius est q̄ cognoscere ipsum fm aliud. ꝛ hoc est quod hic Aristoteles dicit.

D

Demfatio pfectior dr. T. c. 18.

¶ Amplius si vle qdē nō est aliqd scdm rē pter singularia. Demōstratio opionem pficit eē hoc aliqd fm q demfat. ꝛ quādam nām eē hanc fine his que sunt. vt triāguli pter quosdam et figure pter aliqs. ꝛ numeri pter quosdam numeros. Potior aūt est que est de eē q̄ de nō esse. Et ppter quā nō errabit q̄ pp quā errabitur. Est aūt vlis hmōi. pcedētes.n. demfant de eo qd est pportionale: qd ꝛ est analoguz qd neqꝫ linea: neqꝫ numerus neqꝫ solidum. neqꝫ planū est. sz pter hoc aliqd. Si igit vlis quidē magis hoc est. De eo autem q est minus quā particularis. ꝛ facit opinionē falsuz indignior vtiqꝫ erit vlis particulari.

E

¶ Phs pfundit 3ᵃᵐ rōnem cū 2ᵃ. ꝛ pmittit p q vle non est realr aliud a singularib⁹. Scdo q demfatio vlis ex mō suo pcedēdi opinari facit vle eē nāz qdā realr a suis singularibus distinctā: sicut qñ vlr de nūo aliq passio demōstratur: nulla facta mētione pticulari. ¶ Item cū demfatur de triāgulo vel figura nullū pticularē triāgulum aut figurā exprimendo. Ex his arguit p sic. illa demfatio que est de ente est potior illa que est de non ente. sz demfatio pticularis est de ente: ꝛ vlis de nō ente. g ꝛc. Maior de se pz. ꝛ pma ps minoris. Scda vo pbat: qa passio vlis demōstrat de subto vli tāq̄ de reali distincto a suis singularibus sicut demfantes pportionabilr cōmutari demōstrāt de quodā scdo analogo: qd neqꝫ est nūs: neqꝫ linea: neqꝫ planū. i. supficies. neqꝫ solidū. i. corp⁹. nullū autē est vle realr a singularibus distinctū per pmū suppom. g demōstratio vlis de nō ente magis demfat minus autez de ente: cū vle aut sic si ens aut min⁹ ens q̄ pticulare. ¶ Secūdo arguit sic. illa demfatio que nō facit errare vl que minus errare facit est ea potior q magis facit errare. pticularis vo errare nō facit vel saltē min⁹ q̄ vlis. g ꝛc. maior de se pz. ꝛ minor ēt de se pz ex 2ᵒ pmisso. demfatio.n. vlis opionem iducit vle realr a singularib⁹ distingui: qd nō facit singularis. ¶ Notādū q plato opinat⁹ est qditates rey sensibiliū realr ab ipsis sensibilib⁹ distingui ꝛ vlia a singularibus q appellat ydeas. voluit.n. q qditatib⁹ talis corrñdet modus eēndi: qli mō ab intellectu humano cōprehendūtur. qa igit ab intellectu nro cōprehendūtur tāq̄ a singularibus ꝛ sensibilib⁹ separate: dixit eas esse ab ipsis realr separatas. Hec aūt opinio est falsa. ꝛ hanc improbat Aristo. 7. metaphysice. q̄uis enim dulcedo ꝛ albedo sint simul in lacte coniūcte. vtrāqꝫ tamen per se ab alia distincte cognoscere possum: vt pz. Aristoteles. Igit hic implicite tetigit hāc opinionez arguēs: q demōstratio vlis facit credere vniuersale esse a singularibus separatuz ꝛc. Quid autem sit cōmutata proportio ꝛ quibus competat ꝛ quid sit subiectum eius pmum in pcedentibus sufficienter dictum fuit.

F

Opinio platōis de qditatibus rerum.

T. c. 57

A ¶ Aut p̄mū q̄dē nihil magis in vli q̄ȝ in ptīcu
lari rō est. Si. n. q̄ duob⁹ rectis inē nō scōȝ q̄
est eq̄tibiaꝛ. sȝ ſm q̄ triāgulus est cogſcēs. q̄m
min⁹ cogſcit inq̄ȝtū ipȝ ē q̄ȝ cognoſcet. q̄m triā
gulus est. ⁊ oīno ſi nō ſit q̄dē ſm q̄ eſt triāgu/
lus poſtea demr̄at. nō erit demr̄atio. Si ṽo ſit
cognoſcēs vnūq̄dq̄ȝ ſm q̄ vnūq̄dq̄ȝ eſt magis
cogſcit. Si igiř triāgulus in plus eſt ⁊ rō eadē
eſt ⁊ nō ſm equocationē triāgulus eſt. ⁊ inē oī
triāgulo q̄ eſt duob⁹ rectis nō vtiq̄ȝ ⁊ triangu/
lus ſm q̄ eſt eq̄tibiaꝛ. sȝ ſm q̄ eſt triangulus
hȝ hm̄ōi angulos. q̄re vlr̄ ſciēs magis cogno
ſcit ſm q̄ eſt q̄ȝ ſm partē. potior itaq̄ȝ eſt vlis
q̄ȝ particularis.

¶ Soluit rōnes dictas. ⁊ p̄ p̄mam. 2° 2ᵐ. 3° 3ᵐ. Prio igiř dicit q̄ p̄ma rō nō magis obſtat demr̄ationi vli q̄ȝ ptīculari imo poti⁹ eȝ. ¶ Ad formā argumēti negař q̄ ptīcularis magis faciat ſcire ſm ſeīp̄m: vlis ṽo magis ſm aliud. nā cū hr̄e tres āgulos eq̄les duob⁹ rectꝭ ꝯpetat triāgulo ſm q̄ triāgulus: nō aūt ſm q̄ eq̄lateꝛ. tūc ſciens p demr̄ationē ptīculare eq̄lateꝛ hr̄e tres min⁹ cogſcit ſȝ q̄ ip̄m: q̄ȝ cogſcēs triāgulū hr̄e tres p demr̄ationē vlēm. ⁊ vlr̄ cū aliq̄ paſſio iſit triāgulo nō ſm q̄ triāgulus: ⁊ demr̄eř de triāgulo nō erit demr̄atio: ſupple ꝓprie ⁊ ſtricte ſūpta. ſi ṽo iſit triāgulo: vt ſic tūc cogſcēs iſtā paſſionē ō triāgulo ſm q̄ triāgulus: ⁊ vlr̄ vnūq̄dq̄ȝ ſm q̄ tale pfectius cogſciř q̄ȝ cogſcēdo nō ſm q̄ tale. Ex his ꝯſr̄ ꝯcludit: q̄ ſi triāgulus eſt q̄d cōi⁹ triāgulo eq̄latero: ⁊ p̄diceř de ipſo ⁊ alijs ſpēb⁹ ſȝ eādē rōnē ⁊ nō equoce: ⁊ hr̄e tres inſit cuilibet triāgulo: tūc triāgulus inq̄ȝtū eq̄later⁹ nō hȝ tres. ſȝ eq̄later⁹ inq̄ȝtū triāgulus hȝ tres. ⁊ p ꝯn̄s cognoſcēs triāgulū hr̄e tres magis cogſcit ſm q̄ ip̄m: q̄ȝ cognoſcēs eq̄lateꝛ hr̄e tres. ⁊ ſic potior eſt demr̄atio vlis q̄ȝ ptīcularis. ¶ Nōn̄ᵐ q̄ notāter due ptīcule p̄me ponunř q̄m ſi triāgulus nō ſe hr̄e in plus q̄ȝ eq̄later⁹: aut equoce de ipſo p̄dicareř: tūc nō ſe hr̄eret ad eq̄lateꝛ: ſicē gen⁹ ad ſpēȝ ⁊ ſic nō oporteret eq̄lateꝛ in eo q̄ triāgulus eſt hr̄e tres. Tertia ēt ꝯditio eſt nec̄ia. q̄ ſi hr̄e tres nō ineēt oī triangulo: nō cōpeteret eq̄latero in eo q̄ triāgulus. ſȝ in eo q̄ aliq̄s ptīcularis triāgulus. ¶ Nōn̄ᵐ tn̄ q̄ alie tres ꝯditiones nō ſufficiēter arguūt: q̄ hr̄e tres cōpetat triangulo ſm q̄ ip̄m: ſiue q̄ p̄ ſibi ꝯpetat. ſtarȝ. n. cū illis ꝯditionib⁹: q̄ illa paſſio cōpeteret alteri q̄ȝ triāgulo: ⁊ in plus ſe hr̄eret q̄ȝ triāgulus: ſicē a ſili lȝ ita ſit. hō eſt in plus q̄ȝ ſoꝛ. ⁊ dr̄ de ipſo ⁊ alijs idiuiduis ſm vnā rōnē ⁊ nō equoce. ⁊ ſenſitiuū ineſt cuilȝ hoī. tn̄ ſenſitiuū nō inē p̄ hoī ſiue ſȝ q̄ ip̄m: ſȝ ineſt aīali ſm q̄ ip̄m. oȝ igiř ad illud ꝯcludēduȝ addere 4ᵐ ꝯdōnē q̄ talis paſſio ſolū iſit tali ſubto. vt q̄ hr̄e tres iſit cuilȝ tali triāgulo: ⁊ ſoli triāgulo iſit Ari. tn̄ ſolū poſuit illas tres: q̄ ſufficiebat ſibi oſ̄dere q̄ hr̄e tres iſit yſochelī p triāgulū: ⁊ nō eȝ. ⁊ ꝯſr̄ q̄ nō p̄t pfecte ſciri yſochelē hr̄e tres. niſi p̄us ſciař triāgulū hr̄e tres: ⁊ ſic demr̄atio ptīcularis nō facit ſciam ſine vli. ¶ Nōn̄ᵐ 2° q̄ illa ptīcula ſolet dupl̄r exponi. nā ſi iſta dictio ſit ſcribiř ſine. c. ꝯueniēs eſt expō p̄us poſita: ⁊ hāc ſequūtur linco. ⁊ alij expoſitores antiq. ſi ṽo ſcribiř cū. c. ſic exponiř ⁊ oīo ſiue penit⁹ dicař: q̄ ſi demr̄atoꝛ nō ſcit hr̄e tres de triāgulo ſm q̄ triāgulus de vli formet ſyllm̄ ptīcularem arguēdo ſic. oīs triāgulus hȝ tres. yſocheles eſt triāgulus. ḡ yſocheles hȝ tres. iſte ſyll̄s ſi erit demr̄atio. imo oȝ ptīcularē demr̄ationē ſi ſit actu demr̄atio in vlēm reſoluere q̄ ab ea p̄ſupponiř. Hāc expōnē ſequūtur poſterio/

Potior ē demō ſtratio vlis. q̄ȝ ptīcularis.

B

C

res q̄dam: ⁊ forte lr̄a ſic dȝ iacere.

D

¶ Amplius ſi quideȝ ſit quedā ratio vna ⁊ nō
equoca. vlē erit vtiq̄ȝ nihil minus quibuſdaȝ
ſecūdum partem. ſed magis eſt q̄ȝto in corru
ptibilia ſunt illis. que vero ſecūdum partē cor
ruptibilia magis.

¶ Soluit 2ᵐ rōnem dicēs: q̄ vlē q̄ de ſuis inferiorib⁹ ſm vnā rōnem: ⁊ nō equoce dr̄ nō eſt min⁹ ens ſuis ptīcularibus: imo magis. nā vlia ſūt ptīcularia icorruptibilia. ⁊ ptīcularia ſunt corruptibilia. Ex h̄ igiř pȝ ad formā rōnis: q̄ negāda eſt 2ᵃ p̄s minoris: q̄ demr̄atio vlis ſit de nō ente. neq̄ȝ opȝ q̄ demr̄atio vlis demr̄et aliq̄d de vli tāq̄ȝ de realiter diſtincto a ſingularibus ſuis.

¶ Ampli⁹ neq̄ȝ vna nec̄itas eſt opinari aliq̄d eſ
ſe hoc p̄ter h̄: q̄m vnū oſ̄dunt nihil magis q̄ȝ
in alijs quecūq̄ȝ non aliq̄d ſignificant. ſed aut
quale: aut ad aliq̄d: aut facere. ſic ergo non de
monſtratio cauſa eſt ſed male audiens.

E

¶ Soluit 3ᵐ rōnē dicens: q̄ q̄uis demr̄atio vlis accipiat vlē tāq̄ȝ vnū: ex h̄ nō oȝ opiari vlē eē aliq̄d p̄ter ſingularia. ſicē et in his q̄ nō ſunt hō. i. ſb̄a: ſȝ accn̄tia q̄dā. ſicē q̄litas: r̄lo: aut actio ꝯtingit vt intelligař accn̄s abſtracte a ſb̄a: q̄uis nō poſſit eē ſine ſb̄a: neq̄ȝ opinemur ip̄m eſſe a ſb̄a ſepatū. pōt. n. color a nobis abſtracte intelligi nō intellecto ſubto. lȝ nō opinemur colorē eē ſine ſubto. Ex quo inferř: q̄ p̄lata demr̄atione vli: q̄uis ꝯtingat audiētē iſtā demr̄ationē app̄hēdere vlē tāq̄ȝ a ſingularib⁹ ſepatū. demr̄atio nō eſt cā h⁹ erroris. ſȝ male audiēs. i. male mediāte auditu itelligēs ē cā. ⁊ p h̄ pȝ ad formā rōnis q̄ negādū eſt illud aſſūptū. q̄ demr̄atio vlis facit errare.

Corl̄m

¶ Ampli⁹ ſi demr̄atio eſt ſyll̄s demr̄atiu⁹ cau/
ſe ⁊ ꝓpter quid. vniuerſale autem magis ē cau
ſa. cui enim per ſe ineſt aliquid hoc idem ip/
ſius cauſa eſt vniuerſale autem eſt primuȝ cui
ineſt per ſe cauſa. ergo vniuerſale eſt quare et
demr̄atio dignior eſt. magis enim cauſa eſt ⁊
quod propter quid eſt.

F

¶ Adducit rōes veras ad ꝓbādū demr̄ationē vlēm eē potiorē. ⁊ diuidi pōt in ſeptē ptēs: ſm q̄ ſeptē adducunř rōnes. ⁊ p̄ arguiř ſic. demr̄atio eſt ſyll̄s aſſumēs cām q̄ eſt ꝓp q̄d ip̄i⁹ effect⁹. ſȝ vlē magis eſt cā: ſupple paſſionis q̄ȝ ptīculare. ḡ demr̄atio vlis eſt potior ptīculari. maioꝛ pȝ. ⁊ minoꝛ ꝓbař: q̄ illud cui paſſio ineſt p ſe eſt cā illius paſſionis. vlē aūt eſt h⁹: cū ſit p̄mū ſb̄m cui p̄ paſſio inheret. q̄re vlē magis eſt cā paſſionis q̄ȝ ptīculare. ¶ Nōndū q̄ per vlē intelligere debem⁹ ſb̄m adeq̄tum alicui paſſioni. ⁊ cui per ſe p̄ ineſt illa paſſio. vt in p̄cedētib⁹ dcm̄ eſt ō vli tale aūt aſſumit demr̄atio vlis. ptīcularis ṽo ſb̄m aliq̄d aſſumit nō adeq̄tum: vt cū demr̄atur yſochelē hr̄e tres: aut aīal eſſe riſibile. ⁊c̄. tale aūt non eſt cā ſaltē imediata aut minus cauſa q̄ȝ ſb̄m vlē: vt pȝ. ¶ Dubitař. nā videř Ariſto. inſufficiēter ꝓbare intētum. in maiori. n. ꝓpōne cum diciř. demr̄atio eſt ſyll̄s: intelligiř de cā que eſt medium in demr̄atione. dū aūt ꝓbař vlē magis eſſe cām: q̄ paſſio ſibi ineſt per ſe p̄. illud vlē non eſt mediuȝ: ſed minor extremitas in demōſtratione. quare non ſufficienter ꝓcedit. Immo illa ratio potius videretur ꝓbare oppoᵐ. q̄m in demr̄atione particulari aſſumiř pro medio ſubiectum adeq̄tum quod Ariſtote. dicit eſſe magis cām. Et ſic particularis demr̄atio per magis cām tanq̄ȝ per medium ꝓcedit. ¶ Ad hoc dupl̄r r̄ſideri poteſt p̄ vt cōiter

Dubiū.

Confirmatio.

Sol'o.

B quidā rn̄dēt q medium in demōstratiōe potissima dicēs cām passiōis nō dicit cā3 ei⁹ absolute: s3 dicit cā3 ipsi⁹ p̄ q̄to h3 eē in tali subiecto. cū igit̄ subiectū adeq̄tū alicui⁹ passionis cā3 ipsi⁹ i se ↄtineat: p̄t illō subiectū dici cāe respectu ipsi⁹. demōstratio igit̄ vl̄is itēdēs de subiecto adeq̄to passionē demōstrare cām assumit ꝓpriā ⁊ imediatā passionis in illo subiecto inclusa3. qḋ q̄dē non faciet particularis intēdēs de subo p̄ticulari ↄnē iferri posse. ⁊ rn̄deri pōt intelligēdo v̄ba text⁹ sic iacēt: q dm̄ratio ē syll̄s dm̄ratiu⁹ cāe ei⁹ .i. ↄnis i q̄ ↄcludit̄ cā adeq̄ta passiōi. vz. subz adeq̄tū. h̄ āt fit i demōstratiōe vl̄i ⁊ nō i p̄ticulari: vt p3. ⁊ s3 hāc rn̄sionē ꝓbatio minoris rn̄debit maiori. s3 tūc alia ponet̄ expō q̄3 p̄u⁹ posita fuit. ¶ Ad ar^m i oppo^m p3 s3 p̄mā rn̄sionē q̄d dc̄m. ¶ Ad ↄfirmationē dr̄: q l3 p̄ticularis demōstratio ꝓ medio subm̄ adeq̄tū assumat. iter subm̄ tn̄ ⁊ passionē mediat cā quā cognoscere nō dat dm̄ratio p̄ticularis s3 vl̄is. S3 penes scd̄a3 rn̄sionem diceret̄ q iste maior nō d3 itelligi de me^o: s3 ō subo demōstratiōis qḋ ponit̄ i ↄne isti⁹. ꝑ hoc intelligitur tota vis dubitationis.

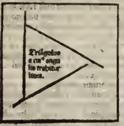
Solutio 2ᵃ.

Ad cōfir.

¶ Ampli⁹ vsq3 ad hoc q̄rimus pp̄ q̄d. ⁊ tūc opinamur scire cū n̄ sit aliq̄d aliō pp̄ q̄d sciam⁹ q̄3 B hoc aut q fiat aut q fit. Finis. n. vltim⁹ ⁊ terminus iā sic ē. vt cuius cā vēit: vt accipiat argētū hoc aūt est vt reddat cui d̄buit. hoc āt ē vt nō iuste agat. ⁊ sic ꝓcedētes cū n̄ sit āpli⁹ pp̄ aliud neq3 alteri⁹ cā pp̄ hoc sic pp̄ finē dicimus venire ⁊ fieri ⁊ eē. ⁊ tunc cognoscere magis ꝓpter q̄d venit. Si igit̄ sil̄r se h3 in alijs causis ⁊ que sunt pp̄ q̄d. In his aūt q̄cūq3 cāe sic sunt sicut q̄ ē cuius cā. sic scim⁹ maxime ⁊ in alijs igit̄ sic maxie scim⁹ cū n̄ ampli⁹ sit hoc q̄m aliō ē. Cu3 igit̄ cognoscim⁹ q̄dē q q̄tuo2 q̄ sūt extra eq̄les sūt q̄m eq̄libia2 adhuc dēst pp̄ q̄d q2 triāgulū. ⁊ h̄. q2 ē figura rectilineis. si āt hoc nō ampli⁹ ꝓpter q̄d aliō. tūc maxie scimus ⁊ vniuersale: tunc vniuersalis vtiq3 potio2 est.

¶ 2ᵒ arguit̄ sic. sic ē i cāis finalib⁹: sic ē i subiectis ⁊ cāis demōstratiōis fieri ↄtigit. s3 i cāis finalib⁹ nūq̄3 cessam⁹ q̄rere C nec ꝑfecte scim⁹ nec opinamur ꝑfecte scit̄ nisi q̄n ad istā cā3 dueētū fuerit: vltra quā nō ē aliō pp̄ qḋ effect⁹ aut hēat eē aut fieri. tūc. n. vltim⁹ termin⁹ ⁊ ver⁹ finis assignat⁹ erit. ḡ a sil̄i i subiectis ⁊ cāis demōstratiōis nō cessam⁹ q̄ret̄ neq3 ꝑfecte scim⁹ nisi q̄n ad vltimā cā3 dueētū fuerit vltra quā n̄ ē aliq̄ cā effect⁹ d̄ q̄ format̄ dm̄ratio. p3 ↄsia cū maiori. mio2 v̄o exēplarit̄ d̄clarat̄. nā si q̄rat̄ q̄re sor. huc vēit rn̄debit̄: vt rcipiat argētū. ⁊ si q̄rat̄ q̄re itēdit rcipe argētū rn̄debit̄: vt reddat d̄bitori. ⁊ q̄re itēdit d̄bitori reddere: vt nō iniuste agat. ⁊ h̄ mō ꝓcedētes q̄n deuenerint ad cā3 finalē q̄ non fit pp̄ aliū finē. nec fit aliā cā pp̄ quā sor. huc venire: tūc dicim⁹ euenit̄ finē: sine q̄tū ad eē: sine q̄tū ad fieri. ⁊ tūc dicim⁹ maxie cognoscē cā3 pp̄ quā vēit.

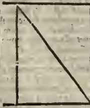
¶ Ex ↄsite vlteri⁹ arguit̄ sic. si i subis vl̄ cāis medijs non cessam⁹ q̄rere: neq3 vē scim⁹: nisi q̄n ad vltimā cā3 deuenerim⁹ demōstratiōis. s3 ista ē sub3 vl̄e passiōis: qḋ ponit̄ in demōstratiōe vl̄i. ḡ ꝑ demōstratiōnē vl̄e3 maxie ⁊ vē scim⁹. ⁊ magis q̄3 ꝑ p̄ticularē. ⁊ sic vl̄is dm̄ratio potio2 erit. s3 ↄsia ⁊ mio2 exēplariter d̄clarat̄. Nā si de aliq̄ singulari triangulo q̄rit̄. q̄re āguli ei⁹ extrīseci valēt q̄tuo2 rectos. rn̄debit̄: q2 ē ysocheles. ⁊ q̄re ysocheles h3 āgulos extrīsecos equalētes q̄tuo2 rectis: q2 ē triāgul⁹. ⁊ q̄re triāgul⁹ h3 angulos ⁊c. q2 ē figura rctilinea. ⁊ tūc cessabit qō. q2 dueētū ē ad vltimū sub3 cui iest illa passio ⁊ nō pp̄ aliō. ⁊ sic ma

xime scimus.

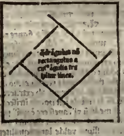
D ¶ Notandum primo q aliquando cā finalis ē causa in fieri. sicut forma dicit̄ finis generationis aliquando v̄o in eē siue in facto eē sicut scientiā dicimus esse causam finalem demonstrationis. Hāc distinctionem innuit Aristo. cum dicit: aut quod fiat aut qḋ fit. ⁊ parum post cū dicit. sicut propter finem dicimus venire ⁊ eē ⁊ fieri.

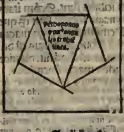
quadrāgul⁹ rectāgul⁹ a cuius angulis trabit̄ linea.

E ¶ Notādū secūdo circa exēplū q sicut habere tres āgulos itrisecos eq̄les duob⁹ rectis ē passio triāguli. Ita habere angulos extrisecos valentes q̄tuo2 rectos ē passio cuiuslibet figure rectilinee. ⁊ hoc totū potest ostendi ex 32ᵃ propositione geometrie. primo quidē de triangulo presuppo nendo q ex cursu linee recte super aliā rectam duo causantur anguli: aut recti aut equalentes duobus rectis. tunc accepto triangulo protrabantur in directum eius latera exterius: ⁊ causantur tres anguli extrinseci. ⁊ tunc erunt sex anguli: tres intrinseci triāgulo. ⁊ tres extrinseci ⁊ qui per suppositum valent sex rectos. sed itrinseci valent solu3 duos: sex extrinseci valent quatuo2. De q̄drato etiam sic ostēditur. protrabantur latera quadrati in continuum ⁊ directum: tunc erunt q̄tuo2 anguli extrinseci ⁊ quatuor intrinseci. ⁊ per suppositū

F

valēt sex rectos. ⁊ quatuor intrinseci sunt quatuor recti p diffōnē quadrati. ergo q̄tuor extrinseci sunt recti. ¶ De pētagono sic demraf. ptrabanf qnq3 latera pētagoni in ptinuū ⁊ directum. ⁊ sic cāduné qnq3 anguli extrinseci ⁊ erūt itrīseci ⁊ extrinseci decē valētes decē rectos: vt p3 p suppositū. s3 itrīseci valēt sex: eo q pentagonus est resolubilis in tres triāgulos: vt ibidē p3. triū aūt triāgulorū anguli valēt sex rectos. restat g̃ vt extrinseci valeant quatuor rectos. ⁊ sic vlteri⁹ de oibus alijs figuris rectilineis demrari pōt. l3 enim ptinue augeat nūerus angulī figurarū rectilineap. tñ sp anguli extrinseci figure seq̄ntis sunt strictiores angulis extrīsecis figure p̄cedentis. ⁊ itrinseci siūt latiores itrinsecis. Extrīseci igif l3 sint nūero plēs i figura seq̄nti: nō tñ in valorē sif supri augmētātur: s3 valēt q̄tuor rectos. sic p3 i figura p̄cedēti. intrinseci vō i nūero ⁊ valor augenf. ¶ Dubitaf circa p̄dcm̄ exēplū. q2 bēre angulos extrīsecos valētes q̄tuor rectos demraf de figura rectilinea p cā3 illi⁹ passiōis. vt p3 p̄ geo⁹ g̃ figura rectilinea nō ē vltia cā illi⁹ passiōis. c⁹ ēt oppo^m inuif in textu. ¶ 2° dubitaf: q2 stat esse figura3 rectilineā: absq3 h q bēat āgulos extrinsecos. g̃ hic āgulos extrinsecos valētes q̄tuor rectos: nō est p̄pa passio rectilinee: cui⁹ oppo^m inuit ari. tenet pña. q2 passio p̄pria non pōt a subo p̄po separari. ⁊ assumptū de se p3. ¶ Ad p^m r̄ndef: q figura rectilinea ē vltima cā subiectiua illi⁹ passionis: q̄uis nō sit vltima cā absolute: vt argumētū pbat. ⁊ hoc est qd̄ Arist. hic intēdit. Ex quo iferf: q ista passio nō inest figure rectilinee p aliō tāq3 p subm. inest tñ sibi p aliō tāq3 p aliā cām. ⁊ pp hoc ista p̄pō est demōstrabilis. ois figura h3 angulos extrinsecos valētes quatuor rectos. arguēdo sic. ois figura resolubilis in tot triangulos quot angulos h3 dēptis duob⁹ h3 angulos extrinsecos valentes quatuor rectos. s3 ois figura ē h⁹. igif ⁊c. Si tñ aliq̄ passio inesset subo suo nō p aliō subm neq3 p aliā cā3: ista bēt imediata ⁊ idemrabilis. ⁊ esset p̄ncipiū scie. ⁊ de ipsa nō p̄petissime haberef scia s3 itellectus. ¶ Ad scōm dicit q bēre angulos extrinsecos ⁊c. dupl'r accipi pōt. v3. fm actū ⁊ fm aptitudinē. Primo mō nō dī passio figure rectilinee. Scdo mō sic. q2. s. aptitudo habēdi extrinsecos valētes quatuor rectos: est p̄pia passio figure rectilinee. ⁊ talis aptitudo a figura rectilinea nō pōt separi. nec e3. Et p h p3 ad dubiū. Et addūt qdā: q habere angulos extrīsecos ⁊c. fm actū p̄t dici passio figure rectilinee: nō necessario s3 ptingēter. ⁊ n̄ passio ab itrīseco: s3 ab extrīseco. ⁊ q2 cōpetit soli: s3 nō sp. sic ēt risibile ⁊ est hoi ab itrīseco. necessario ⁊ p̄petuo: s3 eē mediciū vl' canescere ē ipsi⁹ passio: nō p̄petuo neq3 necessario: sed ptingēter. Scdm hanc rūsionē3 oportet accipere passionē valde large: qualiter nō cōiter loquuntur demonstratores.

Do^m 1^m — Do^m 2^m — Solo p̄mi. — Corl'm. — Solo scdi. — Vide pau. vene. i rñ. ad 2^m h.

¶ Amplius quātocūq3 demratio magis secūdū ptes ē ifinita cadit. vniuersalis āt i simplex ⁊ finē. Est aūt scdm̄ q sunt ifinita non scibilia: sed fm q sunt finita scibilia sunt. Scdm̄ itaq3 q vniuersalia sunt magis scibilia sunt q̄3 que sunt scdm̄ partē. Demōstrabilia ergo magis sunt vlia. De demrabilibus aūt magis est demōstratio. sim'r. n. magis ad aliqd sūt. dignior g̃ vniuersalis ē q̄ñ qdē ⁊ magis ē demratio.

¶ Ponit tertiā rōnē. ⁊ p̄mo p̄mittit q p̄cedēdo v̄sus particularia p̄cedif magis v̄sus ifinitū: s3 p̄cedendo versus vlia p̄cedif versus simplex ⁊ finitū. p3. q2 singularia q̄dāmō sūt ifinita. vlia vō sunt simplicia ⁊ finita. Scdo p̄mittif q ifinita fm q ifinita nō sunt scibilia. s3 ea q̄ sunt finita sciri p̄nt h3 q sūt finita. ¶ Ex p̄missis iferf: q vlia sunt magis scibilia q̄3 p̄ticularia. s3 magis scibilia sūt magis demōstrabilia. g̃ vlia sunt magis demrabilia p̄ticularibus. q̄re vlis demratio erit magis ⁊ potior demratio q̄3 particularis. t3 pña. q2 sicut ex demrabilib⁹ fit demratio ita ex magis demrabilib⁹ fit magis ⁊ potior demratio. nā demōstratio ⁊ demōstrabile adinuicē relatiue dñr. ¶ Nō. q cā pp quā in idiuiduis sube mālis est vel pōt eē in infinitū p̄cessio: ita vt non repugnet infinita esse indiuidua sub aliqua specie est. q2 mltiplicatio illorum indiuiduorū est per multiplicationē māe ⁊ diuisionē ipsius. infinitas vero sumitur ex parte materie. vt habef tertio physicop tractatu de ifinito. cū aūt vle sit forma. forma vero est finis ⁊ terminus māe: vt p3 loco allato. iō ad vle p̄cedendo fit processus ad rem finitāt non ad infinitum.

3° ratio. — Vlia magis scibilia p̄ticularibus. — Indiuiduos possunt eē infinita.

¶ Amplius si magis p̄ponēda scdm̄ quā hoc ⁊ aliō h3 hoc solū cognoscit. Vle āt h̄ns cognoscit ⁊ particulare. hoc āt vle non sciuit ⁊ sic magis preponenda erit vniuersalis.

¶ Quarto arguitur sic. illa ē demratio potior q̄ vtrūq3 diuersop cognoscere facit: q̄3 illa que cognoscē facit alterū tm̄ alijs paribus. sed demonstratio vlis cā vniuersale q̄3 p̄ticulare cognoscere facit. particularis vero solū p̄ticulare. g̃ demōstratio vlis potior est demratione particulari. minor p3. q2 vle cognitū per demrationē vniuersalem iducit in cognitionē particularis. non aūt ecōtra. vt si cognosco hāc mulā esse sterilē. ⁊ si demratiue scio oēm triāgulū habere tres. aliqualiter scio ysochelē habere tres. sed nō oportet: q si scio ysochelē habere tres: q sciā oē3 triangulū habere tres. ¶ Nō. 2° q habentē notitiā vlis cognoscere particulare dupliciter intelligi pōt. Vno mō in potētia: sive in vniuersali. ⁊ sic exponit linco. Alio mo do q2 ex ista notitia cū notitia qua vle actu cōparaf particulari actualiter. ⁊ in p̄pria forma acquirif notitia particularis. ⁊ sic videtur exposuisse beatus Thomas. De hoc vide plenius in questione.

4° rō. — Cognito vli sciuntur p̄ti. dupl'r. — Vide. q. 4°

¶ Ampli⁹ āt ⁊ sic. vle. n. magis demrare est qd̄ est p mediū demrare cū p̄pinquus sit mediū p̄ncipio. prime aūt imediatū est. hoc aūt est principiū. si igif que ex principio est ea que nō ē ex principio magis est ex principio ea que min⁹ ē certior demratio. Est autem huiusmodi vlis magis dignior itaq3 vlis magis erit vt si opus demrare. a. de. d. media sint in quibus. ē. b. c. magis aūt sursuz sit. b. q̄re si per. b. vle magis est sed eop que dicta sunt quedā logica sunt.

¶ Quīto arguif sic: sic ista demratio q̄ ē ex p̄n⁹ imediatoris est potior ea que nō est ex p̄ncipio imediato. sic ista p̄pō seu demōstratio que est ex p̄pinquiorib⁹ p̄ncipio imediato est potior ea que cōstat ex remotioribus. sed demōstratio vlis est ex p̄pinquiorib⁹ q̄3 particularis. g̃ vlis potior est particulari. maior est de se nota. Et minor pbaf. q2 illud qd̄ est p̄ximū principio est p̄pō imediata: imo ⁊ ipsamet imediata p̄pō dicitur principiū. illud aūt medium per quod vlis demratio procedit propinquius est p̄ncipio imediato q̄3 mediū particularis demrationis. qd̄ declaraf in terminis hoc modo. si enim vellem⁹ demonstrare. d. de. a. ⁊ duo sint media. b. c. ⁊. b. sit magis sursu3. c. p̄pinquius p̄n⁹ demrationis. si vlis erit p. b. ⁊ p̄ticularis erit per. c. vlis erit potior particulari. verbi grā. sit. d. ysocheles. a. sit habere tres. b. sit bēre angulū extrīsecū ⁊c. c. sit triāgulus. q2 igif habere angulū extrīsecū ē mediū vlis demrationis: ⁊ ē p̄pinquus imediato p̄n⁹: q̄3 triāgulus q ē mediū p̄ticularis demrationis. seqf intentum. Deinde

5° ratio.

Du^m p^m. A.

subdit q̄ hāʒ gnq̄ rōnū q̄dā sunt magis logice. ¶ Dubitat̄ p̄mo: q2 dicit phs q̄ primū p̄n^m est imediatū: īsraq̄ subdit q̄ imediatū est ipm p̄in^m. sed hec nō vident̄ stare simul. q2 idē diceret̄ sibimet primū qd̄ videt̄ absurduʒ.

Du^m 2^m.

¶ Scd̄o dubitat̄. nā vī q̄ non solū hīe tres de ysochele demrat̄ p̄ triāgulū: imo ēt demrari pōt per hīe angulūʒ extrinsecū tāq̄ p̄ mediū. ꝛ sic mediū demrationis p̄ticularis nō erit remoti⁹ a p̄n^o imediato. ¶ Ad primū rn̄dēt q̄dā posteriores q̄ ppō dī dupl'r imediata. vno mō immediatione subi. Alio mō imediatiōe cāe. Exēplum p̄mi. vt triāgulus hʒ tres. q2 iter triāgulū ꝛ hīe tres non mediat aliqd̄ subʒ: ꝛ ista dī prima p̄n^o mediāte mediatione subi q̄lis est ista. ysochele hʒ tres. Exēplū scd̄i. vt oē hñs angulū extrīsecū hʒ tres. nā iter subʒ ꝛ p̄dicatū nō mediat alia cā. ꝛ hoc dī p̄n^m demrationis: ꝛ hoc mō dicūt Arist. itellexisse. ꝛ sic tollit̄ apparēs 9dictio illi⁹ text⁹. aliter dici pōt ꝛ forte meli⁹ q̄ p̄ imediatū itellexit imediatā ppōnē imediatione demrationis: ꝛ 9ñr dicit linco. 9cedēdo q̄ idē est sibimet primū. vel forte vtebat̄ phs hoc mō loquēdi: imediatū est primū principio: imo est ipsuʒ p̄in^m ꝛ consonat cōi mō loquēdi. vt cū dicim⁹. isti hōies sunt ppe decē imo sunt decē ꝛc̄.

Solo primi. propō dicitur imedia ta dup^r.

¶ Ad scd̄m dī q̄ lʒ ita cōtingat: sicut dī in argumēto. tñ magis ppriū mediū demonstrationis particularis est triangulus: ꝛ habere tres nō pōt de triāgulo demonstrari: nisi per mediū superius. vʒ habere angulū extrīsecū ꝛc̄. qd̄ est ipsi p̄in^o ppinquius: sed de ysochele pōt p̄ triāgulū demrari. quare ꝛc̄.

Solo scd̄i. B

Du^m 3^m. Solo

¶ Dubitat̄ vltimo q̄ sunt rōnes quas Arist. magis appellat logicas: ꝛ q̄re sic dr̄. ¶ Rn̄detur q̄ tertia ꝛ q̄rta dr̄ magis logice. alie v̄o magis pprie huic scie: ꝛ cā est q2 ille due p̄ quedā cōia pcedūt q̄ huic scie nō appropriant̄. fūdat̄. n. tertia sup simplex ꝛ īfinitū: ꝛ q̄rta sup multitudinē ꝛ paucitatē scibiliū q̄ sunt valde cōia: ꝛ 9siderationē huius scie excedūt: vt pʒ. prima vero arguit demrationē eē potissimā q̄ magis est ex cā. scd̄a aūt arguit illā eē potiorē q̄ ē ex cā vltima. quinta vero arguit illā digniorē esse q̄ est ex imediatis aut ppinquiorib⁹ immediatis: ꝛ iste sunt cōsiderationes huius scie ppter vt de se patet.

C

¶ Marie āt manifestū est q̄ vl'is magis ppria sit q̄ ppōnē hāc qdē habētes. priorē scimus quodāmō ꝛ posteriorē potentia. vt si aliqs cognouit q2 ois triāgulus hʒ tres āgulos eq̄les duob⁹ rectis: sciuit quodāmodo ꝛ q̄ eq̄tibiaz q̄ duob⁹ rectis potētia sit. Est si non cognouit q̄ triāgulus sit: hanc aūt hñs ppōnē vlēʒ nullo modo cognouit neq̄ potētia neq̄ actu.

6ª ratio.

¶ Sexto arguit̄ sic. quicūq̄ p̄ demrationē vniuersalē scit ppōnem p̄orē. vʒ vniuersalē q̄ est p̄or p̄ticulari: scit ēt ppositionē posteriorē. i. p̄ticularē saltē in potētia. sciēs aūt p̄ticularē p̄ demrationē p̄ticularē nō scit vniuersalē actu nec potētia. igit̄ vniuersalis demratio ē potior. tʒ 9ñtia. ꝛ assūptū declarat̄ exēplo. nā si aliqs sciuerit q̄ ois triāgulus hʒ tres angulos duob⁹ rectis eq̄les: quodāmō vʒ in potētia scit q̄ eq̄later⁹ hʒ tres ꝛc̄. q̄uis adhuc nō nouit q̄ eq̄laterus est triāgulus. si qs v̄o sciuerit hāc p̄ticularē. eq̄laterus est triāgulus. nō pp hoc scit istā vniuersalē ppositionem. ois triāgulus hʒ tres potētia nec actu.

Dubiū

¶ Dubitat̄. nā hec rō vī coicidere cū q̄rta. ꝛ p̄ 9ñs Arī. fuit supflu⁹. dicebat̄. n. in q̄rta rōne q̄ vl'is demratio potior est q2 cognoscere facit vl'e ꝛ p̄ticulare. p̄ticularis v̄o p̄ticulare tm̄ cognoscē fac̄. ꝛ hoc idē h̄ rō dicit: ꝛ ex hoc 9ñter arguit̄ hāc rōnē eē logicā: sic q̄rta dicebat̄ eē logica: cui⁹ oppo^m vī Arī. innuere.

Solo

¶ Ad hoc du^m rn̄dēt antiq q̄ rō quarta logt̄ de 9nibus demrationis vl'is ꝛ p̄ticularis: hec aūt de p̄missis. lepi⁹. n. Arist. p̄ ppōnes p̄missas itelligit. vt pʒ ītuenti verba ipsi⁹. ꝛ sic rōnes iste nō coicidūt. Hec rn̄sio lʒ sit apparēs nō tm̄ soluit 9firmationē dubitationis. nā sic videret̄ hec rō eē logica sicut q̄rta: quā sic rn̄dētes asserūt esse logicā. Alij dicūt q̄ q̄ vl'is per demrationē vl'ēʒ 9clusa duplicē hʒ prerogatiuā supra p̄ticularē q̄ p̄ demrationē p̄ticularē 9cludit̄. Pria ē prerogatiua cōitatis. q2 in vl'i ponit̄ termin⁹ cōior. ꝛ cū signo vl'i i cōiori aūt min⁹ cōe icludit̄. ꝛ nō eʒ. vt in oi aiali est ois hō. ꝛ pp hoc seq̄t̄. oē aial est. ergo ois hō est. ꝛ nō eʒ. ꝛ sil'r ois triāgulus ē. igit̄ ois ysocheles est. ꝛ nō eʒ. ꝛ pp hoc q̄ scit oēm triangulū hīe tres aliquo mō scit ysochelē hīe tres rōne 9tinētie ysochelis i triāgulo: ꝛ nō eʒ. ꝛ sup hoc fundat̄ rō q̄rta. ꝛ q̄ hec 9sideratio sit logica: cuʒ sup cōitate termi cū vl'itate signi sit fūdata: q̄ sunt cōia q̄dā ad logicū spectātia. iō illa rō logica dicebat̄. Scd̄a ē prerogatiua cālitatis. subm. n. 9nis vl'is in se cām passiōis icludit: vt triāgul⁹ cāʒ icludit hīe tres: subʒ v̄o p̄ticularis vt sic istā cām nō icludit vel saltē eius demratio istū nō explicat: sicut vl'is. ꝛ q2 in cā 9tinet̄ effect⁹ actu vel potētia. iō sciēs vl'em aliquo modo saltē in potētia scit particularē: non aūt ecōtra. Sup hoc rō fūdat̄. ꝛ q2 hec 9sideratio ē huic scie ppria: q2 ppriū est huic scie 9siderare demrationeʒ per cāʒ aut sine cā pcedere: ideo hec ratio non dī logica sicut quarta. Ex q̄bus etiā pʒ q̄ iste rōnes non penitus coincidūt. ꝛ sic pʒ rn̄sio ad dubiū. Et ad confirmationē.

D

Conclō vl'is particulari p̄fertur

¶ Aliter dici potest sicut pri⁹ dicebat̄ q̄ quarta rō fūdatur sup multitudine ꝛ paucitate scibiliū. vt q̄ illa est potior que plura facit scire q̄ q̄ pauciora facit scire: ꝛ hec est 9sideratio quedā cōis ꝛ logica. ista vero ratio fundat̄ super cālitate sicut dictum fuit. ꝛ hec speculatio est huic scie ppria. ꝛ ppter hoc quarta dī logica: hec vero nō. ꝛ sic rationes iste non adinuicem penitus coincidunt.

E

Alia R^o

¶ Et vl'is quidē itelligibilis ē sʒ particularis in sensu p̄ficit̄. Qd̄ igit̄ vl'is dignior sit particulari tot modis dicta sunt.

7^a ratio

¶ Ultimo arguitur sic. hec demratio est potior q̄ ad obm itelligibile terminat̄ q̄ illa q̄ terminat̄ ad obm sensibile. vl'is ad obm itelligibile terminat̄: ꝛ p̄ticularis ad sensibile. g̊ ꝛc̄. maior de se pʒ. cū itellect⁹ sit potior sensu. minor declarat̄. q2 vl'is terminat̄ ad obm vl'e sicut ad triāgulū. gr̄a exēpli. qd̄ solo itellectu cōp̄hendi pōt p̄ticularis aūt ad singulare. qd̄ sensu cōprehēdit̄. q̄re ꝛc̄. Ultimo epilogat ꝛ ista pʒ.

F

¶ Notādū p̄ q̄ hec rō nō est vl'is de q̄lʒ singulari demratione. p̄ aliquā. n. demōstrationē p̄ticularē 9cludit̄ passio de spē sui subi: vt qñ 9cludit̄ ysochelē hēre tres: ꝛ isto nō terminat̄ in aliqd̄ sensibile. posset ēt fieri p̄ticularis demōstratio de aliquo singulari nō cadēte sub sensu: sic de hac itelligētia: d̄ hoc pūcto: de hac linea: ꝛ similib⁹ restrigit̄ g̊ ad demōstrationē p̄ticularē 9cludētē passionē aliquā d̄ singulari māli: ꝛ sensato: vt ois triāgulus hʒ tres. a. ē triāgul⁹. g̊ ꝛc̄.

Vl'is demōstratio magis fac̄ scire.

¶ Notā^m scd̄o q̄ vl'e ad qd̄ terminat̄ demratio vl'is magis p̄tinet ad scire: eo q̄ de vl'ib⁹ p̄ se ē scia. de singularib⁹ v̄o p̄ accidēs vt in p̄cedētib⁹ dcm̄ fuit: ꝛ pp hoc demōstratio vl'is potior est cuʒ sit ad scire magis p̄tinēs: ꝛ h̄ est qd̄ dixit linco. cū inq̄t. ꝛ vl'e magis ē appropinquās luci spūali q̄ quā sit visio certa mētis. g̊ vl'is demōstratio magis facit scire: q2 fac̄ scire illd̄ qd̄ ab oculo mētis est visibile. ¶ Tertio notāduʒ est de mēte linco. q̄ iste due vltime rōnes sunt demōstratiue: eo q̄ cōcludūt p̄ cāe ꝛ diffōnes ei⁹ qd̄ est magis faciēs scire. p̄ma. n. arguit q̄ vl'is magis facit scire. q2 scire facit illud qd̄ est maioris potētie: quo scito sciunt̄ potentialiter plura. scd̄a v̄o arguit q̄ ipsa magis facit scire: q2 scire facit id qd̄ ab aspectu mentis est visibile.

A ¶ De cõparatione demõstrationũ affirmatiue & negatiue & ducentis ad impossibile.

t.c.40.

Quod autem demõstratiua priuatiua hinc manifestũ fit. fit enĩ demõstratio dignior alijs existĩtibus eisdẽ, aut que est ex minoribus qõnibus aut suppõnibus aut ppõnibus. Si.n. note sũt silr cogscere velocius p hec hoc ãt appetibilius est.

Affirmatiua demfatio potior est negatiua.

¶ Cõsequẽter cõparat phs demfationẽ affirmatiuã negatiue. & diuidit in partes quinqz: fm q quinqz rõnes adducit ad pbandũ affirmatiuã demfationẽ eẽ potiorẽ. Primo pmittit vnũ suppositũ. 2° pbat intẽtũ ibi. Utreqz per tres terminos. Prima diuiditur in duas fm q dupler pbat intẽtum. Primo igitur dicit q affirmatiua demfatio potior est negatiua ex dõis sic maifestũ. & psupponit istã dmfationẽ eẽ alijs paribus alia potiorẽ q̃ fuerit ex paucioribus ppõnibus: aut suppõnibus: aut petitõibus. pbat. q2 si cetera sint paria: tũc ppõnes illarũ duarũ erũt eq̃ note. sz silis existibus eq̃ notis citius & velocius p pauciores cogscitur q̃ q̃z p plures. Cogscere ãt citius ẽ appetibilibus ab itellectu. q̃re ista demfatio ẽ potior q̃ fuerit ex paucioribus

B ppõnibus &c. ¶ Nõ. p q p demfatiuã itelligit demfationẽ affirmatiuã p priuatiuã vo negatiuã. affirmare.n. aliqd qõdã demfare vz. negare vo ẽ priuare subz o pdicato.

Propõnes suppõnes & petitiones q̃uo differãt

¶ Nõ. 2° vt in pcedẽtibus babitũ fuit: q ppõnes: suppõnes: & petitiões seu qõnes in h dĩnt. qm ppõnes idifferẽter dñr pmisse demfatiõis siue p se note siue nõ. suppões dñr pmisse nõ p se note ab adiscẽte siue ab aduersario cõcesse. petitiões vo p se note q̃ ab aduersario dubitant: vl 2riã ipis hz opiõnẽ. vult g̃ phs q si aliqs pcessus dmfatiuus ex paucioribus fuerit hõ pmisse siue ppõnes fuerit siue suppõnes: seu petitiões: potior ẽ isto pcessu q ex pluribus 2stat. ¶ Nõ. 3° q vbi alia nõ fuerit paria 2tingit demfationẽ ex pluribus pmissis eẽ potiorem. vbi vz pmisse pauciores fuerit valde minus note q̃z pmisse q̃ fuerit plres. & h est qõ dicit phs alijs exñtibus eisdẽ. i. ceteris exñtibus paribus.

¶ Nõ. 4° p pauciora me citius alijs paribus acqrit notitia 2nis: eo q itellectus hũanus citius alijs paribus pauciora pertrãsire põt q̃z plã. & citius põt eius discursus terminari. & h phs intẽdit cũ dicit: p hoc tñ ẽ velocius cognoscẽ. ¶ Nõ. 5° q sicut grauia & leuia nãliter inclinant moueri ad sua loca nãlia tãq̃z i pfectionẽ sui p lineas breuissimas & magis q̃z p lineas lõgiores. sic ẽt itellectus hũanus nãliter in scire inclinat p quã pauciora me fieri põt. & magis inclinatur p pauciora q̃z p plura. iõ dicit Arist. & hoc est appetibilius. s. ab itellectu. ¶ Nõ. vlterius õ mẽte lico. q hec suppositio fundat sup medio tã metaphysico q̃z nãli & morali. vz. q illõ absolute dõm est optimũ q nullo idiget sic deus. & in vnoquoqz gñe illõ optimũ illius generis dr q nullo illius generis indiget. Illõ aũt in genere aliquo melius dr si nõ fuerit optimũ qõ paucioribus indiget. & sic in pposito de demõstrationibus 2tingit.

Appetibilius est pauciora cogscere.

C

Corlm primũ.

¶ Ex pdictis infert. pmo q demõstratio pme passionis alicuius subiecti est potior demõstratione scõe: & sic deinceps. pz. q2 demfatio scõe psupponit media p que prima demõstrat. & non ecõtra.

Corlm 2m

¶ Infertur 2° q demonstrationes scientiarũ subalternantium potiores sunt demonstrationibus sciẽtiarum subalternatarum sibi correspondentibus. sicut demonstrationes geometrie q̃z pspectiue sibi correspõdentes: & arithmetrice q̃z musice. & metaphysice q̃z nãles aut mathematice. principia. n. metaphice ab alijs psupponunt. & cũ hoc alie q̃dã hñt spãlia pn sup qb fundant: vt pz.

¶ Rõ aũt ppõnis q melior sit ex minoribus vlis sic est. Si. n. silr contingat cognita esse media: priora autem notiora sunt. sit igit p media demõstratio eorũ que sunt. b. c. d. q. a. in. e. sit. Altera vero p. b. c. q. a. in. d. sit. similiter igit h se hz q. a. in. d. sit q. a. in. e. sit. Sed q. a. i. d. sit prius est & cognoscibilius q̃z q. a. in. e. p h enĩ illõ demõstratur. Credibilius aũt est q est per quid & que itaqz per minima est demõstratio: melior est alijs eisdem existentibus.

D

¶ Adducit aliã rõnẽ dicẽs: q rõ vlis ad pbandũ intẽtum adduci põt. vbi media plura & media pauciora silr: siue corrñdẽter: siue eq̃ nota. media vo priora absolute notiora dñr. Demõstret igit a. de. c. p media. b. c. d. verbi grã: suba de hoie p corpus: corpus animatũ & aial. altera vo sit demõstratio qua demonstret. a. de. d. p. b. c. media. vz. substãtia de aiali per corpus & corpus animatũ. tũc. a. esse in. d. & a. esse in. e. se silr habent. verũtñ q. a. sit in. d. prius & notius est q̃z q. a. sit in. c. sicut prius & notius est aial esse substantiã q̃z hoiez eẽ substãtiã. scõm enim per primum demõstrat. illud aũt per qõ alterũ demõstratur est eo credibilius & notius. quare cõcluditur q ista demonstratio que est per pauciora media alijs paribus est potior. cũz per ipsam cõcludatur illud qõ est prius & notius.

E

Textus expõ.

¶ Nota q ista littera. si enim silr &c. duplr exponi potest. vno modo vt expositũ fuit. Alio modo. si enĩz similiter erit. i. si contingat media esse eiusdẽ coordinationis que dicuntur similiter cognita. & priora in illa coordinatione sunt notiora &c. vtraqz expositio est conueniẽs. ¶ Nota scõo q ista littera similiter igitur se hz hoc q. s. a. sit in. d. & q a. in. e. sit dupliciter potest itelligi. vno modo q media q̃bus probatur. d. esse. a. & qbus pbat. e. eẽ. a. sunt eiusdem coordinatiõis. pbamus. n. aial esse subaz & hoiez eẽ subaz p me eiusdẽ ordis seu linee pdicamẽtalis. & sic exponũt qdã posteriores. Alij vo exponũt q ista ppõ. dẽ. d. est. a. est equaliter nota in prima demõstratione: sicut ista. omne. e. est. a. in scõa: lz prima sit absolute prior & notior secũda. Credo q per equaliter intelligant eque proportionaliter. & pp̃ter hoc nõ dicũt absolute primã esse equaliter notam cum secunda: sed dicunt istam esse eque notaz in prima demonstratione sicut alia in secunda.

Uide pau. & alios.

F

¶ Utreqz quidẽ igit per tres terminos & ppositiones duas demfatur: sed hec quidẽ eẽ accipit aliqd: illa vero esse & non esse aliqd: p plura itaqz accipit: quare indignior est.

1° ratio.

¶ Probat intentũ pncipale. & potest ratio sic formari: illa demõstratio que est per pauciora media alijs paribus est potior per suppositũ: sed affirmatiua est hõ. g̃ &c. minor pbatur. q2 licet tã demonstratio affirmatiua q̃z negatiua sint per tres terminos. vz. maiorẽ minorẽ extremitatem & mediũ terminũ. & per duas propositiones. vz. maiorez & minorẽ: tñ affirmatiua demõstratio solũ affirmatiuas accipit premissas que dicũt aliqd eẽ. negatiua vero affirmatiuã & negatiuã premissas icludit q̃ dicũt aliqd esse: & aliqd nõ eẽ. q̃re &c. ¶ Nõ q p hãc rõnẽ phs non intẽdit q negatiua demfatio psa accipiat me fm nũerũ. & pp h dicit q vtreqz demfatiões sunt p tres termios & duas ppõnes. sz vult q plura icludat media fm q̃litatẽ ppõnũ. qm affirmatiuã & negatiuã includit. affirmatiua vo solũ affirmatiuas. Sub alijs vbis alij dñt q negatiua plura includit media fm spẽm: nõ aũt plura fm numerũ. ¶ Sz dubitat. q2 ista ratio tũc non corrñdet suppõni premisse que expresse loquitur de pluralitate mediorum aut pro-

Negatiua sit p psa media.

Dubiũ.

A pònum fm numer̃. ¶ P. ſic itelligẽdo nõ ſufficiẽter probaret intẽtũ:q̃uis.n.negatiua demonſtratio alterã accipiat ꝓmiſſaꝝ affirmatiuã ⁊ alterã negatiuã cũ ꝓſupponatur media eẽ eque nota in vna ſicut in alia:tñ ex hoc non ſeqȝ ꝙ citius affirmatiua demſtatio ſcire faciat q̃ȝ negatiua.⁊ ꝑ ꝯñs ꝙ ſit potior. ¶ Ad hoc vide in q̄ne qualiter ſit dõm. ¶ Nõndũ ſcdo:ꝙ negatiuã eſſe ꝑ plura media ſm numeꝝ verificaſ in diuerſis ꝓdicamẽtis:⁊ in eodẽ ꝓdicamẽto.⁊ vñr qdã velle ꝙ ſꝑ ita ꝯtingat. Exẽplũ primi.vt acceptis his duab⁹.ois hõ ẽ ſuba. nullus hõ ẽ quãtitas.quaꝝ prima cõcluditur per affirmatiuã demõſtrationẽ:altera per negatiuã.ad probandũ enim primã tria ſunt media.videlicet animal:corpus animatũ:⁊ corpus. Ad ꝓbãdũ ṽo negatiuã ſunt iſta tria media.⁊ aliõ q̃rtũ.vȝ.ſubſtãtia.vt pȝ ꝯſiderãti. Idẽ pȝ de his duabus ois homo eſt corpus animatum.nullus color eſt corpus aiatũ. Exẽplũ ſcdi eſt:vt hec ꝓpõ.hõ non eſt lapis.ꝑ pl'a media demſtaſ.q̃ȝ iſta lapis ẽ corp⁹ inaiatũ: quaꝝ vtraqȝ vĩ illi negatiue corrſidere:de hoc amplius in queſtione.

Vide.q.41. Negatiuã fieri ꝑ plura media q̃n veriſiceſ.

¶ Amplius qm̃ oñſuz eſt ĩpoſ'e eẽ ꝑ vtrãqȝ priuatiuaꝝ ꝓpõnũ fieri ſyll'm:ſed vnã qdem opȝ huiuſmodi eſſe.aliam vero quoniam eſt.

B ¶ Scdo arguiſ ſic.ex ſolis ꝓmiſſis negatiuis nõ pt aliqd demſtari neqȝ ſyllogiçari.ex ſolis aũt affirmatiuis illõ fieri põt.pȝ:nã in ſyllogiſmo negatiuo opȝ alterã ꝓmiſſaꝝ eſſe negatiuã ⁊ alterã affirmatiuã.ğ ꝓpoſitio affirmatiua eſt efficacior in demſtando vel ſyllogiçando q̃ȝ negatiua.⁊ ꝑ ꝯñs potior eſt demſtatio affirmatiue q̃ȝ negatiua.

2ª ratio.

¶ Ampli⁹ iuxta hoc oꝫ accipere ꝓdicatiuas. quidem enim augmẽtata demõſtratiõe neceſſe eſt fieri plures. priuatiuas aũt ĩpoſſibile ẽ plures vna in oĩ ſillogiſmo eẽ. Sit enim ĩ nullo eſſe.a. in quibus eſt.b.in.c.aũt ſit oĩ.b. Si igiſ opus eſt iterum augere vtraſqȝ ꝓpõnes eſt mediuȝ ĩueniẽdũ. Huiuſmodi quidẽ.a.b.ſit mediũ.d. ſȝ.b.c.ſit.e.e.qdẽ manifeſtũ eſt ꝓdicatiuũ eẽ.ſȝ d.de.b.ꝓdicatiuũ qdem.ad.a.aũt tãq̃ȝ priuatiuũ.ponitur.d. quidẽ enim de omni.b.ſȝ.a.in nullo opȝ eẽ.d.ſint igiſ vna priuatiua ꝓpoſitio q̃ eſt.a.d.idẽ aũt modus eſt ⁊ in alijs ſillogiſmis.ſemꝑ enim mediuȝ ꝓdicatiuoꝝ terminorũ predicatiuũ in vtraqȝ eſt.ſed priuatiui alterum priuatiuũ neceſſe eſt eſſe.quare hec vna huiuſmodi ſit ꝓpoſito.alie vero priuatiue. Si igitur notius per quod demonſtratur ⁊ credibilius eſt: demonſtratur autem priuatiua per ꝓdicatiuã:ꝓdicata ãt ꝑ illã nõ demſtaſ:prior ergo ⁊ notior ⁊ credibilior cũ ſit melior vtiqȝ erit.

C

3ª ratio.

¶ Poniſ tertia rõ ⁊ ꝓ ꝓſupponiſ ꝙ qñ demſtationes augẽtur reſoluẽdo ꝓmiſſas ad idemſtabilia plures in illa reſolutione ꝯcurrunt ꝓpõnes affirmatiue:ſolũ aũt vna negatiua.hoc pȝ in terminis:ſi enim fiat iſta demſtatio.nullum.b.eſt.a.omne.c.eſt.b.ergo nullũ.c.eſt.a.⁊ oporteat vtrãqȝ ꝓmiſſam demſtari.ſit ergo.d.mediũ ad demõſtrandum maiorẽ.⁊.e.ſit mediũ ad demonſtrandum minorẽ. tunc.d.mediũ in altera premiſſarum ſumetur affirmatiue ⁊ in altera negatiue.ex puris eniȝ negatiuis nihil ſyllogiſtice ſequitur ſeu concludiſ. ¶ Ad probandũ ṽo minorẽ.e.mediũ in vtraqȝ ꝓmiſſa ſumetur affirmatiue.⁊ ſic erũt tres affirmatiue ꝓpõnes:⁊ vna ſola negatiua ad reſoluẽdũ iſtas ꝓmiſſas ad imediata.⁊ eadeȝ rõ vĩ in alijs ſyll'is.ſꝫ.n.ad ſyllogiçãdũ affirmatiuã ambe ꝓmiſſe ꝯcurrũt affirmatiue.ad ſyllogiçãdũ ṽo negatiuã: nõ pñt ãbe eẽ negatiue ſȝ opȝ alterã eẽ affirmatiuã. q̃re in reſol'one demſtatiõis ad idemſtabilia pl'es ꝯcurrũt affirmatiue q̃ȝ negatiue:q2 tres eẽnt affirmatiue ꝓpõnes:⁊ ſolũ eẽt negatiua vna. ¶ Ex iſta ſuppõne iſerſ ꝙ ꝓpõ affirmatiua alijs parib⁹ ꝓor ⁊ credibilior eſt propoſitione negatiua. Patet:q2 negatiua per affirmatiuã ſyllogiçaſ:nõ aũt eȝ. illud aũt eſt alio notius ⁊ credibilius:per qδ aliõ ꝓbaſ ⁊ nõ eȝ.quare ⁊c. ¶ Ex qb⁹ vltimo ꝯcludiſ ꝙ demſtatio affirmatiua ẽ potior negatiua. Patet ex eodẽ fũdamẽto q̃ ꝓpõ affirmatiua eſt prior ⁊ potior negatiua. ⁊ ſic bñ in tẽtũ. ¶ Notãdũ ꝙ demõſtrationẽ augeri dicimuȝ qñ ei⁹ premiſſe vel aliqua ipſaꝝ cũ nõ fuerit ꝑ ſe note vlterius ðmſtanſ.⁊ ħ itelligit pħs cũ diſ.augmẽtata ðmſtatiõe ⁊c.

D

Propõ affirmatiua eſt prior negatiua.

Augeri demſtrationem quid.

¶ Dubitaſ. primo q2 videtur hec ratio eſſe cõtraria rõni prime. in prima.n. arguitur affirmatiuã eſſe potiorẽ:q2 ſit ex paucioribus medijs aut propoſitionibus. hic autẽ arguitur ipſam eſſe potiorẽ:q2 in reſoluẽdo ad imediata plures cõcurrũt propoſitiones affirmatiue. Et ſic ad demonſtrationẽ affirmatiuã plures cõcurruut propoſitiones q̃ȝ ad negatiuam.cuius oppoſitũ dicitur in rõne prima. ¶ Scdo dubitatur.nam vĩ hec ratio coincidere cũ precedenti.in precedẽti.n.ratione arguitur affirmatiuaȝ eſſe potiorem:quia ad demonſtrandũ negatiuã neceſſario concurrit affirmatiua.ad affirmatiuam vero demonſtrandam nulla concurrit negatiua:ſed ſolũ affirmatiue ⁊ hoc idem in ſnia vĩ hec ratio dicere. quare ⁊c. ¶ Ad primum dĩ nullã eſſe contradictionem inter hanc rationem.⁊ primam. Hec ſtant ſimul ꝙ datis duabus demonſtrationibus.a. negatiua ⁊.b. affirmatiua. plura media ſiue plures propoſitiones cõcurrant ad demonſtranduȝ concluſionem.a.demõſtrationis que ſunt iſta q̃ requirũtur ad notificandũ concluſionem.b.⁊ tamen inter eas ꝓpoſitiones que requiranſ ad demonſtrandum concluſionem.a.plures ſint affirmatiue q̃ȝ negatiue. Ex quo pȝ ꝙ dubiũ hoc ſuper quo quidam laborant exilem habet apparentiã. ¶ Ad ſcðm dubium dicitur ꝙ ratio precedẽs loquitur de premiſſis ingredientibus demonſtrationem affirmatiuam ⁊ negatiuam ꝙ ſine affirmatiua non põt aliquid concludere negatiua:⁊ non econtra. Hec ṽo ratio loquiſ de premiſſis que vlterius multiplicãtur ad demonſtrandum premiſſas negatiue demõſtrationis tã affirmatiuã q̃ȝ negatiuam:ꝙ quia inter illas premiſſas ſyllogiçãtes pl'es ſunt affirmatiue q̃ȝ negatiue:potior eſt affirmatiua q̃ȝ negatiua:⁊ ſic rõnes iſte ſũt adiuicẽ diſtintes.

Duᵐ pᵐ

2ᵐ duᵐ. E

Solo primi.

Solo ſcdi.

F

¶ Amplius ſi principium ſyllogiſmi ꝓpoſitio vniuerſalis ĩmediata eſt. Eſt autem in demonſtratiua affirmatiua.in priuatiua auteȝ ⁊ negatiua vl'is.ꝓpoſitio auteȝ affirmatiua negatiua ꝓor ⁊ notior nota ꝑ affirmatiuã.n. negatiua ẽ. ⁊ prior affirmatio eſt.ſicut eſſe prius eſt nõ eẽ. quare potius principium demõſtratiue eſt q̃ȝ priuatiue.digniorib⁹ ãt ꝓncipijs vtiſ dignior.

¶ Quarto arguiſ ſic.illa demonſtratio eſt dignior:cui digniꝰ corrſidet pĩcipiũ.ſed affirmatiua eſt hmõ. ergo ⁊c. Maior eſt de ſe nota. Minor probatur. nam cuiuſlibet ſyllogiſmi demonſtratiui principiũ eſt ꝓpoſitio vniuerſalis ⁊ immediata:vt in precedentibus habituȝ eſt: ⁊ in affirmatiuis iſta ꝓpoſitio immediata eſt affirmatiua.negatiuis ṽo corrſidet negatiua. Sed propoſitio immediata affirmatiua potior eſt dignior eſt negatiua. Igiſ pricipiũ corrſidens demonſtrationi affirmatiue eſt potius ⁊ digni⁹ q̃ȝ corrſidens negatiue. Maior de ſe pȝ. Et minor

4ª ratio

A ꝓbat. q2 ꝑ ꝓpõnē affirmatiuā ꝓbaẜ negatiā: ꝛ ꝓ ꝯñs ē no tior illa. Jtē eē nāẜr pri⁹ ē q̄ñ eē. ꝗ affirmatiua dmſ̄atio: ſtu ꝓpõ q̄ dr eſſe ꝑoꝛ nālr eſt q̄ negatiua. cū igiẜ affir/ matiua ſit notioꝛ ꝛ ꝑoꝛ ſeq̄ẜ ꝙ ſit potior ſiue dignioꝛ ne/ gatiua. ℂ Notari pōt ꝙ cū demſ̄atio ſit ex ꝑmis ꝛ īme/ diatis. vt pꝫ ꝑ diffōnē demōſtrationis nūq̄ꝫ demōſtratio aliqua ſcire facit niſi eius ꝯ̉ reſoluatur aut reſoluta ſit ad ꝓpoſitionē aliquā primā ꝛ īmediatā ꝛ per ſe notam. ꝛ ta lis eſt duplex: affirmatiua. ſ. ꝛ negatiua. affirmatiua de/ mſ̄ationibus correſdet affirmatiuis: ꝛ negatiua negati/ uis. Jnter oīa aūt principia demſ̄ationis duo ſunt cōīſſi/ ma: alterū affirmatiuū ꝛ alterū negatiuū. vꝫ de quolibet dī eē vel nō eē: ꝛ nō ꝯtingit idē ſimul eē ꝛ nō eē. affirmati uū eſt noti⁹ q2 per ipſuꝫ aliquo mō notificaẜ negatiuuꝫ. Jtē eſt prius. eo ꝙ affirmat. o aliis paribus prioꝛ eſt ne/ gatione. ℂ Notādū ſcd̄o ꝙ queādmodū ſe hꝫ actus ad potētiā ꝛ ꝯ̉ita ſe hꝫ eē ad nō eē ꝛ ꝯ̉. Sed ſicut ſcribiẜ. 9°. metaphyſice. reſpectu eiuſdē rei generabilis aut coꝛ/ ruptibilis potētia precedit actū: ſicut potētia ſoꝛ. ad eſſe precedit actualē exiſtētiā ipſi⁹: ꝛ potētia ad opari actua lẜ precedit operationē ipſius. Abſolute tñ actus quāli/ bet potētiā precedit: ſicut actus prim⁹ nō admixt⁹ poten tie: qui eſt ante oē ens potētiale ꝛ cā ipſius. Ens aūt po/ tētiale nō reducit ad actū niſi per aliquē actū: quare vel opꝫ ad aliquē primū actū deuenire: ante quē non eſt aliq̄ potētia: vel opꝫ in actibus eē ꝓceſſum in īfinitū: vel ens potētiale ad actū reduci nō pōt: ſed hec duo vltima ſunt abſurda. ꝗ eodē modo nō eē īdiuidui generabilis ꝛ coꝛ/ ruptibilis precedit eē ipſi⁹. Abſolute tñ eē rei ꝑcedit nō eē: ſic eē ꝑme cāe ē q̄libet nō eē pri⁹: vt pꝫ de mēte oium phantiū: ꝛ h̄ ſpāliter ſenſit lico. i hac pte. ꝛ h̄ mō hic Ari. itellexit. ℂ Notādū tñ ꝙ ꝑoritas potētie ad actū aut nō eē ad eē ē ꝑoritas tpis aut gñationis. Prius. n. tpe ꝛ via gñatiōis ſoꝛ. fuit i po⁰ q̄ꝫ actu. ſil'r ꝑus fuit nō eē q̄ꝫ eē ipi⁹. Sꝫ eē ꝑoritas cāe final' ꝛ efficiētis ꝯſuatiue. ꝛ ꝯñr ꝑori tas pſectōis. act⁹. n. ꝑm⁹ ē finis cuiuſlꝫ cāti: ꝛ cā ipſi⁹ ꝯſ/ natia: ꝛ pſectioꝛ iſtoꝛ: ꝛ eodē mō ſe hꝫ eē abſolute ad ñ eē. ℂ Nōn̄ tertio ꝙ ꝓpō affirmatia dr mltiplr ꝑoꝛ negatia Prio via appheñſōis. itell'ς. n. negatiu⁹ itell'ꝫ affirmatiuū pſupponit: ꝛ nō ꝯ̉. nō. n. itelligē poſſum⁹ nullū hoiē eē aſinū niſi ꝑus tpe vl' nā itelligam⁹ hoiē eē aſinū: ꝛ h̄ ſen ſit Ariſt. ꝑ elen. cū dic: ꝙ in nō facē itelligiẜ facē: ꝛ nō ꝯ̉. Scd̄o via illatiōis: qm̄ ex affirmatia ſeqẜ pure negatiuo formal'r ꝛ ñ ꝯ̉. ſeq̄. n. ſoꝛ. ē alb⁹. ꝗ ñ ē niger: ꝛ nō ꝯ̉ ꝛ h̄ ſenſit Ari. i pte ꝑdicamēti cū dic ꝙ negatiua ꝓpō nō ē ꝑ affirmatiuā. ꝛ ꝑoꝛ affirmatio ē. Tertio q2 ſi affirmatia ē ps negatie. ps āt ꝑoꝛ ē ſuo toto. affirmatia ēt dr notioꝛ ne gatia. q2 notificat ipaꝫ. ꝛ nō ꝯ̉. ꝛ iō dic lico. ꝓpō. n. affir/ matia ꝑoꝛ ē ꝛ notioꝛ negatiua. ꝑoꝛ. n. ē q2 ē ps negatiue ꝛ notioꝛ ē: q2 ꝑ affirmatiuā ſit negatio nō: vt ꝑdcm̄ ē: ꝛ nō ꝯuertiẜ. ꝛ hoc itelligi dꝫ de notificatione ꝑ ſyllogiſmū.

Marginalia: A — Ex reſolutione ꝯ̉nis facit dmōſtratio ſcire. — T. c. 13. — Abſolute eſſe ꝑcedit nō eſſe. — B — Affirmatiua ꝓpō eſt prioꝛ negatiua. — C

ℂ **Adhuc principalioꝛ eſt: ſine enim demōſtra tiua non eſt priuatiua.**

5ª ratio.

ℂ Ultimo arguiẜ ſic. demſ̄atio negatiua nō ꝑt eē ſine affir matia: ſꝫ affirmatiua ꝑt eē ſine negatiua. ꝗ negatia ab af firmatia ꝺpēdet. ꝛ nō ꝯ̉. ꝛ ꝑ ꝯñs ꝑncipalioꝛ ꝛ potioꝛ ē af firmatiua q̄ꝫ negatia. ꝯña ꝛ añs pꝫ ꝺ ſe. ℂ Dubitaẜ: nam h̄ rō vr eadē cū rōne ſcd̄a ſupi⁹ poſita. Jllic. n. argnebaẜ affirmatiuā ꝺmſ̄ationē eē potiorē. q2 ſine ꝓpōne affirma tiua demſ̄ari nō ꝑt negatiua: ſꝫ affirmatio ſine negatiua ꝺmſ̄ari ꝑt. ꝛ h̄ aſſeriẜ i hac rōne. ꝗ ꝛc̄. ℂ Ad h̄ rñdeẜ cōi ter ꝙ aliud eſt eē efficaci⁹. ꝛ aliud eē ꝑncipalius. Agens enī illō efficaci⁹ dr qḋ aliis parib⁹ plus ſiue potenti⁹ agit vel agere pōt. vel qḋ aliis parib⁹ ad pl'a ſe pōt extēdere. Dr aūt ꝑncipalius ſine quo aliud agere nō pōt. ꝛ nō ꝯ̉. ad ꝓpo⁰ ꝗ demſ̄atio aut ꝓpō affirmatiua non ſolū eſt in

Marginalia: Dubiū. — Solō.

ꝺmſ̄ando efficacioꝛ: imo ēt ꝑncipalioꝛ. rō igẜ ſcd̄a argue bat affirmatiuā eē efficaciorē: q2 pl'a ꝑt vl' ad pl'a ſe extē dit q̄ꝫ negatiua: h̄ vō rō arguit ꝙ ipa ſit ꝑncipalioꝛ. q2 ſi/ ne ipa nō ꝑt negatiua. ſꝫ nō ꝯ̉. ꝛ ſic rōnes nō coincidūt. ℂ Aliter dici ꝑt ꝙ ſcd̄a rō ſolū arguebaẜ ex h̄ affirmati uā eē potiorē: q2. ſ. ꝓpō affirmatia īgreſſū hꝫ tā q̄ꝫ ꝑmiſſa tā in demſ̄atiōe affirmatiua q̄ꝫ negatiua: ꝓpō vō negati/ ua ſolū i negatia ꝺmſ̄atiōe īgreſſuꝫ hꝫ: h̄ vō arguit ꝙ af/ fir⁰ ſit potioꝛ: q2 abſolute affirmatiuā negatiue ꝯpando ſi nll'a eēt neq̄ eē poſſet affirmatia: nll'a eēt neq̄ eē poſſꝫ negatia. ꝛ ñ ꝯ̉. ꝛ ꝑ h̄ ꝑncipalioꝛ ꝛ ꝯñr potioꝛ ē aᵃ q̄ꝫ neᵃ.

Marginalia: D — 2ª ratio. — T. c. 41

Quod quidē cathegorica priuatiua ſit dignioꝛ manifeſtuꝫ eſt: ꝛ ad im/ poſſibile ducente. Opoꝛtet autem ſcire que ſit differentia ipſarum.

ℂ Nūc ꝯparat demſ̄ationē oſtēſiuā demſ̄ationi ducēti ad īpoſ'e ꝛ ꝑ ꝓponit qḋ ītēdit: ꝛ ꝑmittit nccīa quedā. Scd̄o exeq̄ẜ itētū ibi. Nā āt ꝑoꝛ. ꝛc̄. Pria diuidiẜ i tres. ꝑ ꝓponit qḋ ītēdit ſcd̄o docet in terminis ſoꝛare demſ̄ationē negati uā ꝛ ꝺmſ̄ationē ducētē ad īpoſ'e ibi. Si igẜ. o. Tertio po nit ꝯpationē iſtaꝝ i terminis ibi. Termini gdē ꝗ ꝛc̄. Prio ꝗ dicit ꝙ ex ꝑdictis pꝫ demſ̄ationē affirmatiuā potiorē eē negatiua. ꝛ ſic ꝯñr erit notū ipſam eē potiorē demſ̄a/ tiōe ducētē ad īpoſſibile. opꝫ āt pri⁹ ſcire drīaꝫ iter ipas.

ℂ **Si igitur. a. in nullo. b. in. c. autē omni. b. ne ceſſe eſt in nullo. c. eſſe. a. ſic igitur acceptis de/ mōſtratiua priuatiua erit demſ̄atio: qm̄. a. i. c. non erit. Que vero eſt ꝑ īpoſ'e ſic ſe hꝫ ſi opus eſt demōſtrare ꝙ. a. in. b. non ſit accipiendū eſt affirmatiue. a. eē i. b. ꝛ. i. b. c. quare accidit ꝛ. a. in. c. eſſe. hoc autem ſit notum ꝛ certum ꝙ im/ poſſibile eſt ipſum eſſe.**

ℂ Docet ſoꝛare in terminis dicēs ſit ita ꝙ nullū. b. ſit. a: ꝛ ꝙ oē. c. ſit. b. tūc necē ē nullū. c. eē. a. ſic igiẜ h̄ mō demſ̄a to. Nullū. b. ē. a. oē. c. ē. b. ergo nullū. c. ē. a. erit demſ̄atio negatiua oſtēſiua ꝯcludēs nullū. c. eē. a. Demſ̄atio vō ad īpoſ'e ducēs hoc mō ſiet ſi erit opus ꝓbare nullū. b. eſſe a. accipieẜ oppo⁰ eius. vꝫ oē. b. eſt. a. ꝛ cū eo accipieẜ iſta affirmatiua vā. oē. c. ē. b. ꝛ tūc ſyllogiſtice ꝯcludeẜ. oē. c. eſſe. a. arguēdo ſic. oē. b. eſt. a. oē. c. eſt. b. ergo oē. c. eſt. a. ꝛ tūc argueẜ. q2 notū eſt ꝯñē eſſe impoſſibilē: ꝯñter ꝙ nō eſt poſſibile. b. eſſe. a. ℂ Notandū primo: ꝙ abſolute nō ſequitur. concluſio huius ſyllogiſmi eſt impoſſibilis. ꝗ maioꝛ eſt impoſſibilis: ſicut philoſophus videtur argue re ſic. Sed ſequitur concluſio eſt īpoſſibilis. ꝛ minoꝛ eſt neceſſaria. ergo maioꝛ eſt impoſſibilis. ꝛ iō ſi oē. c. eſſe. a. eſt impoſſibile. ꝛ omne. c. eſſe. b. ſit neceſſarium vt ſuppo nitur. ſequitur ꝙ omne. b. eſſe. a. ſit īpoſſibile. ꝛ hoc mo/ do Ariſto. intelligit in textu. ℂ Notandum ſecūdo: ꝙ ar guēdo oſtenſiue nō ſolū negatiue immo ſepius affirma/ tiue demonſtrare contingit: ſimiliter demonſtrādo ex īm poſſibili non ſolum affirmatiue arguere cōtingit immo etiam negatiue: imo hoc nō negaret philoſophus. Uerū tamen exēplificando de demonſtratione ad īpoſſibile ſo lū exēplū ponit de proceſſu affirmatiuo: eo ꝙ in affirma tiuis magis eſt manifeſta impoſſibilitas cōcluſiōis aliis paribus q̄ꝫ in negatiuis. Nulla enim negatiua impoſſi/ bilis īplicat cōtradictionē. hec enim non implicat cōtra/ dictionē. nullus deus eſt que inter negatiuas eſt maxiē īpoſſibilis: affirmatiue vero impoſſibiles plurime impli cant ꝯtradictionē. ſicut tu differs a te. homo eſt aſinus. tu es nō homo. ſoꝛ. eſt nō ſoꝛ. ꝛ ſic de infinitis.

Marginalia: E — Demſ̄atio ad īpoſſibile. — F — Demſ̄atio ꝑ īpoſſibile ſit affirmatiue ꝛ negatiue.

ℂ **Termini gdē igiẜ ſic ordinanẜ. Differt aūt**

A quo qualis sit notior priuatiua ꝓpositio. Utrꝫ igiť ꝙ.a.b.non ĩest aut qđ.a.c.nõ ĩest. Cũ igiť est conclusio notior. quoniam nõ est.a.in.b.ꝙ est ad impoſſe fit demonstratio. Cum autẽ in syllogismo fit demonstratiua est.

¶ Ponit conuenientiam ⁊ dr̃iam inter predictas demr̃ationes. ⁊ ꝑ dicit ꝙ termini ĩ ipsis similiter ordinantur: ⁊ ꝑ hoc cõueniunt. differũt autẽ qꝛ si contingat istam maiorem eẽ notiorẽ cõclusione.s.nullũ.b.est.a.esse notiorem ista.nullum.c.est.a.tunc fiet demr̃atio ostẽsiua. si ꝟo ecõtra cõtingat tunc illa omne.c.est.a.erit notior in falsitate ista oẽ.b.ẽ.a. ⁊ per ꝯñs ex ista.oẽ.b.est.a.arguẽdo ꝙ oẽ c.est.a.fiet demr̃atio ducẽs ad impoſſe.in demr̃atione.n.ducẽte ad impoſſe conclusio debet esse notior in falsitate ꝗ̃ illa premissa quã intendimus ꝓbare eẽ falsam. ¶ Notãdũ primo cum dicitur ꝙ termini similiter ordinãť qdã intelligunt ꝙ vtrobiqꝫ idẽ est mediũ.s.b.eadẽ ẽt vtrobiqꝫ est maior extremitas ⁊ similiter minor. Alij exponunt ꝙ ambe demr̃ationes sunt ex eisdẽ terminis in mõ ⁊ in figura debite regularis. ꝑma expositio melior est. ¶ Notãdũ scđo ꝙ sicut in demr̃atiõe ostẽsiua ex primis notioribus ꝓcedimus ad cõclusionẽ minus notam; eo ꝙ ex notitia ꝟitatis ꝑmissarum acquirere intẽdimus notitiã ꝟitatis conclusionis: sic econtra in demr̃atione ducẽte ad impoſſe ꝓcedimus ab impossibili minus noto ad ꝯnem impossibilem cuius impossibilitas est notior. intẽdim⁹.n.ex notitia impossibilitatis ꝯñtis. ꝯñter cognoscere impossibilitatẽ añtis. ⁊ hoc est qđ Aristo. intẽdit in textu.

B ¶ Natura aũt prior ẽ q̃ est ꝙ.a.in.b.nõ sit q̃.a.in.c. priora enim cõclone sunt ex quibus ẽ ꝯclo. Est autem que.a.quidem in.c.nõ est cõclo.a.autem in.b.ex q̃bus est conclusio.

¶ Exequiť intẽtum: ⁊ primo declarat medium quo ꝓbat intẽtũ. scđo ꝓbat ibi. Si igiť ex notioribus. Item primo facit qđ dictũ est. scđo remouet cauillationẽ ibi. Nõ.n.si ꝯtingit. Primo igiť ꝑmittit ꝙ ista ꝓpositio. nullũ.b.ẽ.a. natura prior est ista. nullũ.c.est.a. ꝓbať. qꝛ illa ẽ ꝑmissa demonstrationis ostẽsiue: ⁊ sic non est ꝯ: sed ꝑmisse i demonstratiõe ostensiua sunt nãlr priores ꝯne. ꝗ ⁊c̃.

C ¶ Notãdũ ꝙ ista littera duplicẽ põt hĩc intellectũ. Uno mõ vt est expositum. ⁊ sic exponit linco. ⁊ tũc iy nature determinat illũ terminum prior.a.veruntñ oportebit limitari ad demr̃ationem ostensiuam a priori. in demr̃atione enim ab effectu premisse non sunt naturaliter priores cõcl'one: sed potius econtra. Secundo põt itelligi ꝙ iy natura determinet solum hoc verbum est: ⁊ sit sensus ꝙ ordine quodam nãli premisse debent esse priores conclusiõe: siue sint priores quo ad nos: siue quo ad naturã: ⁊ sic ponent quidã posteriores: ⁊ hec expõ non indiget limitatione predicta vt patet.

¶ Nõ enim cõtingit remoueri aliquid hoc cõclo ẽ. illa aũt sũt ex q̃b⁹ sꝫ hoc qdẽ ex quo sylls est. qđ vtiqꝫ sic se hꝫ: q̃re aut vt totũ ad ptẽ: aut ps ad totũ se hꝫ. sed que sunt.a.c. ⁊.a.b. propõnes non sic se habent adinuicem.

¶ Posset aliqs dicere ꝙ licet in primo ꝓcessu quo arguiť ex impoſſi. vt oẽ.b.est.a.omne.c.est.b.ergo omne.c.ẽ.a. ista conclusio est notior in falsitate ꝗ̃ ista.omne.b.est.a. tamen in scđo processu quando.s.arguiť ex opposito cõclusionis ad oppositũ alteri⁹ premisse ꝓcediť a premissa notiori ad cõclusionem minus notam: quia sicut omne.c.eẽ.a.notius est in falsitate: ꝗ̃ oẽ.b.esse.a.ita econtra nullum.c.eẽ.a.notius est in ꝟitate ꝗ̃ nullũ.b.eẽ.a. Huic tacite questioni philosophus respondet ⁊ introduciť hec lr̃a diuersimode a diuersis. Uno mõ sic: ꝙ lꝫ ex opposito conclusionis arguatur ad oppositũ maioris: ex hoc nõ est dicẽdum: ꝙ illud qđ prius erat premissa efficiať conclusio: ⁊ econuerso simplr̃ ⁊ ꝭm nãm: lꝫ quo ad aliqd cõcludi posset. illud enĩ qđ est nãliter premissa syllogismi se hꝫ ad ꝯnem sicut totum ad partem. sed ista. nullum.c.est.a.non se habet ad istam. nullum.b.est.a.sicut totum ad ptẽ: sed potius sicut ps ad totum. quare ista. nullũ.b.est.a.nãliter est premissa. altera vero naturaliter est conclusio. Et ꝑ hoc pꝫ ad dubium: ꝙ demõstratio ad impossibile ducẽs nõ facit fidẽ ꝑ priora siue potiora ꝭm naturã sicut demonstratio ostensiua. ¶ Alio modo a quibusdã sic introduciť. ꝙ lꝫ ex interemptione cõsequentis inferatur interemptio alterius premisse non ex hoc arguẽdũ est oppositum ꝯnis fieri premissam in syllogismo: ⁊ ecõtra oppo^m ꝑmisse fieri ꝯnẽ. Premissa.n.syllĩ se dꝫ hĩc ad ꝯnẽ sicut totũ ad ptẽ: aut sicut ps ad totũ: sed sic nõ se habẽt adinuicẽ oppositũ ꝯnis ⁊ oppo^m alterius premisse. cũ.n.arguiť sic. ꝯ huius syllogismi est falsa. ergo altera premissarũ ẽ falsa. ⁊ non minor. ergo maior. Patet: ꝙ ibi nõ seruať ordo nec forma syllogistica. ⁊ ideo vna illarũ ꝓprie nõ ẽ ꝑmissa: nec altera ꝓprie ꝯ. ⁊ per cõsequens cũ demr̃atio ducẽs ad impossibile nõ fit nisi ꝓcessus syllogisticus: dicere non possum⁹ ꝙ ipsa ꝓcedat ex ꝑmis notioribus cõclusione sꝫ poti⁹ eꝯ. vt ꝑus dicebať. ¶ Notandũ ꝑ iuxͣ modũ ꝑmũ exponẽdi ꝙ tũc dicim⁹ ꝑmissam aliquã eẽ sicut totũ respectu ꝯnis: qñ ꝯclo sumiť sub ista ꝑmissa: qꝛ.s.subm ꝯcl'onis sumitur sub subo premisse. ⁊ sic dicũt fieri in exẽplo Arist. cũ arguiť ostẽsiue. nullũ.b.est.a.omne.c.est.b.ergo nullum.c.est.a. ⁊ hoc est qđ Arist. hic dicit. vt ipsi dicũt. ¶ Notãdũ scđo iuxͣ modũ scđm exponẽdi ꝙ medi⁹ termin⁹ in syllo q̃nqꝫ se hẽt vt totũ respectu maioris vel minoris extremitatis: quãdoqꝫ vt pars. cũ.n.predicatum dicať formã: ⁊ subm mãm. ⁊ predicatũ dicat totum: subm vero partem: medius vero terminus in scđa figura sp se hꝫ vt totũ. ⁊ qꝛ i tertia vtrobiqꝫ subijciť: in eadẽ se hꝫ sicut ps ad totũ in ꝑma ꝟo figura. qꝛ in maiori subijciť: se hꝫ ibi sicut ps. ⁊ in minori ꝑdicať ⁊ ꝯñr se hꝫ in illa sicut totũ. ⁊ h intendebat phs cũ dicit: illud ex quo ẽ syll's.i.medius termin⁹ aut est vt pars ad totũ: aut vt totum ad ptẽ. sed hoc nõ fit in secũdo ꝓcessu: cum ibi nõ seruať ordo syllogisticus vt prius dicebatur.

D — Prima positio — E — Medi⁹ t̃minus aut ẽ ps ad totũ aut totũ ad ptẽ

F ¶ Si igitur ex notioribus sit ⁊ credibiliorib⁹ dignior ẽ. sunt enim vtreqꝫ ex non esse credibiles sed hoc quidem ex priori. illa vero ex posteriori potior simpliciter vtique erit ea que est ĩpossibilis demonstratio priuatiua. Quare ⁊ hec dignior predicatiua. manifestum est etiã ꝙ ⁊ ea que est impossibilis potior est.

¶ Probat istã cõcl'onẽ: demr̃atio ostẽsiua negatiua potior est demonstratione ducente ad impoſſe. arguẽdo sic illa demr̃atio est potior que est ex notioribus ⁊ credibilioribus: negatiua ostensiua est hꝫ: ergo ⁊c̃. Minor ꝓbať. qꝛ vtraqꝫ istarũ facit fidem ex non esse: sed ostensiua negatiua facit fidẽ ex nõ eẽ priori ducẽs ꝟo ad impoſſe ex nõ eẽ posteriori. q̃re ⁊c̃. ¶ Ex ꝯne correlarie inferť demr̃ationem ostensiuã affirmatiuã digniorẽ eẽ demr̃atione ducẽte ad impoſſe. Demr̃atio enim ostẽsiua affirmatiua potior est negatiua ostẽsiua: vt in ꝑcedẽtibus est ostẽsum: ⁊ negatiua ostẽsiua potior ẽ ducẽte ad ipoſſe. vt nũc ꝓbatũ ẽ. ꝗ ⁊c̃. tꝫ ꝯñtia. qꝛ qcqd est dignius digniori est digni⁹ minus digno. ¶ Notãdũ ꝑmo ꝙ vtranqꝫ demr̃ationẽ faciẽ

Concl'o — Cor^m.

A fidē ex nō eē dupl'r solet expōi. ¶ Uno' q2 vtraqȝ demōstratio fidez facit ex ppōne negatiua. vbi grā. in exēplo phi in demſatione potissima ostensiua negatiua. p istam nullū. b. est. a. sit nota ista ꝙ. nullū. c. est. a. in demſatione vo ducēte ad impoſ'e cū arguit. oē. b. est. a. oē. c. est. b. ꝙ oē. c. est. a. postea arguit ecōtra. ꝙ si nullū. c. est. a. vel impossibile ē eē. a. sequit ꝙ nullū. b. sit. a. ꝛ sic ex negatiua facit fidē.

Obijcit: ¶ Sz cōtra hoc argui pōt. q2 vbi fiat demſatio ex impoſſ ꝯnē ꝯducēte negatiuā. ꝛ postea ecōtra arguat ex opposito ꝯñtis. ad oppositū añtis nō arguet ex negatiua faciēdo fidē de ꝯne: sed poti' ex affirmatiua. vt pz.

Solo: ¶ Ad h́ bñent isti rñdere vt credo ꝙ intelligūt de demſatiōe ad ipoſ'e corrñdēte demſationi oñsiue negatiue sicut ēt Ar. intelligit vtputa accipiēdo oppositū illi' maioris nullū. b. est. a. scilicet oē. b. est. a. ꝛ ex illo inferendo ꝙ oē. c. est. a. ꝛ tunc arguēdo ex opposito cōsequentis fit fides ex ppōne negatiua. vt pz. ¶ Aliter alij exponunt ꝙ q̄litercūqȝ fiat demſatio ex ipoſſ sp in scdo pcessu arguit ex interemptiōe ꝯnis ad interemptionē alicuius p̄misse. interemptio vo ꝯnis dz nō eē veritatis ipsius. q̄re

B vl'r demſatio ad ipoſ'e dz facere fidē ex non eē. ¶ Uel al'r dicūt ꝙ vel in p̄ pcessu vel in scdo demonstratio ad ipoſe ducēs ex negatiua ppōne pcedit. ꝛ p ꝯñs quelibz talis pcedit ex nō eē. ꝛ hoc sufficit ad mētē Arist. ¶ Notandū scdo: ꝙ demſationē oñsiuā negatiuā ex p̄orib' pcedere: demſationē vo ex ipoſſ ex posteriori dupl'r exponit. Uno mō. q2 demſatio oñsiua negatiua pcedat faciēdo fidē ex nāl'r p̄orib'. sz demſatio ex ipoſſ gdē facit ex nāl'r posteriorib' alz q̄ ad nos eēnt p̄ora siue notiora. Hec expō restringi dz vt p̄us ad demſationē negatiuā a p̄ori ꝛ ad demſationē ducētē ad ipoſe sibi corrñdētē sic i exēplo phi sepi' adducto. ¶ Al'r exponit a qbusdā alijs ꝙ demſatio negatiua pcedit ex nō eē p̄ori. i. ex negatiua ppōne q̄ nobis p̄us ē nota q̄z ꝯ siue quo ad nām siue q̄ ad nos dicat p̄us nō. demſatio vo ad ipoſ'e ducens pcedit ex nō eē posteriori sz ordinē syllogisticū. q2. s. pcedit ex negatione ꝯnis que posterior est in ordine syllogismi.

¶ Capitulū secundū de certitudine ꝛ vnitate ꝛ diuersitate sciaꝝ ꝛ demonstrationum.

T. c. 42

Certior autē ꝛ prior est scientia que cunqȝ ipsius q2 ꝛ propter quid eadem est. sed nō est ipsius extra esse que est propter quid.

¶ Hoc est 2m capl'm hui' tractat' in quo postq̄ Ari. in p̄cedēti determinauit de demſatione cōpatiue: ꝯñt. determinādū est de scire qd est effect' demſatiōis cōpatiue cōparādo. s. vnū scire ad aliud vel ad alios hitus. siue vnā sciam ad aliā. Et p̄ cōpat scias inter se. 2° sciam opioni. ꝛ alijs hitibus. ibi. Scibile aūt ꝛ scia. Itē p̄ cōpat scias ad inuicē in certitudie. Scdo de vnitate ꝛ eaꝝ alteritate determinat ibi. Una aūt scia est. Prima diuidit in tres sm ꝙ tres ponit ꝯnes.

Tex. c. 44.

Conclo prima: ¶ Pria ꝯ est ista. illa scia q̄ simul eiusdē rei ꝯsiderat q2. ꝛ pp qd. certior est illa q̄ solū ꝯsiderat q2: sepatū a pp qd. hec cōclusio non probatur in textu. sz a lyncoñiēse probatur sic. illa scientia q̄ facit cognoscere de eadez re hoc ꝛ illud certior est illa q̄ facit cognoscere alterū tm̄. ergo ꝛc. ¶ Item cognoscere propter quid tm̄ perfectius ē q̄z cognoscere q2 tm̄. vt patuit in p̄cedētib'. ergo cognoscere q2. ꝛ pp quid pfectius est q̄z cognoscere q2. tm̄. ꝛ per cōsequēs cōclusio vera. possent hic aliq̄ notari ꝛ dubitari de qbus videatur in questione.

¶ Et que nō est ex subiecto illa q̄ ē de subiecto vt arithmetrica armonica.

Cōclo secūda: ¶ Scda ꝯ. scia magis abstracta certior ē ꝛ p̄or scia min' abstracta: sicut arithmetrica certior ē ꝛ p̄or q̄z musica: hec cōclo. pbat a lincoñiēse sic. scia magis abstracta est d̄ rebus sm nām prioribus ꝛ absolute certioribus. ergo ꝛc. ꝯñtia ꝛ añs patēt. geometria nāqȝ propter hāc cām ē certior pspectiua. ꝛ arithmetrica certior musica. ꝛ sic de alijs. ¶ Scdo potest argui sic. scientia minus abstracta vtitur principijs scientie abstractioris. vt perspectiua vtitor pncipijs geometrie. ꝛ per consequēs scientia magis abstracta est p̄or. Itez scientia magis abstracta magis separat considerationem suam a transitu mutabilitatis materie que magna videtur incertitudinis causa: per consequēs ergo est certior. ¶ Notandum primo cum dicitur ꝙ ista que nō est de subiecto certior est ꝛc. p subm itelligere debemus materiam transmutationis. ꝛ presertim materiā sensibilē: vt sit sensus: ꝙ ista scientia que non est de subiecto. idest que considerationez suam abstrahit a materia transmutationis sensibili certior est ꝛc. ¶ Notandum secūdo circa exemplū phi ꝙ Arithmetrica considerat de numero abstracto nō ad certaz materiā applicato. Musica vero cōsiderat de numero ad certam mām applicato. videlicet sonoro. ꝛ p cōsequens: arithmetrica abstractior est a materia siue a subo sensibili q̄z musica.

Dubiū: ¶ Dubitatur. q2 hec conclusio videtur in sentētia eadē cū precedenti. Nam illa scientia que considerat quia. ꝛ pp qd. eiusdē rei abstractior est illa que solum considerat quia. qualiter geometria ꝛ arithmetrica se habēt ad pspectiuā ꝛ musicā. quare iste rōnes nō differunt.

Solo: ¶ Ad hoc p̄ dicit ꝙ non est vl'r verum omnem scientiam cōsiderātē q2. ꝛ propter quid. abstractiorē esse scientia solū ꝯsiderāte q2. Nālis. n. pha de multis cōsiderat pp quid de qbus perspectiuus solū cōsiderat q2. ꝛ tamē pspectiua abstractior est naturali philosophia. Quidā ēt dicūt ꝙ cū Ar. hic ꝯparet sciam subalternātem ad subalternatā nō opz ꝙ omnis scia abstractior sit subalternās ꝛ min' abstracta sit subalt̄nata. geometria eni abstractior ē nāli philosophia q̄uis nāli philosophia nō sibi subalternet.

Alia Rº: ¶ 2º dī ꝙ q̄uis cōcederet istas ꝯnes esse materialiter idem. formaliter tamē valde sunt diuerse: qm̄ diuersis fundāt fundamētis. Fundat. n. prima super habitudie cause ad effectū. Notitia. n. alicuius rei habita per cāz certior q̄z notitia ipsius p effectum. effectus. n. per causaz fit nobis certius: sz pp quid vnumqdqȝ tale ꝛ illd magis. ergo ꝛc. Scda vo fundat super habitudinem forme ad materiā. forma. n. est notior mā: neqȝ cognoscitur mā nisi per analogiā ad formā: vt habet primo physicoꝝ. quare sciētia formalior erit certior ꝛ p̄or. talis aūt ē scia magis abstracta. quāto. n. magis elongat considerationem suaz a mā tāto formalior vr. quare est absolute certior ꝛ prior.

¶ Et que est ex minorib' ea que est ex appōne vt geometria ꝛ arithmetrica. Dico autē ex additione vt vnitas substātia est sine pōne. Pūctus aūt substātia posita. hoc aūt ē ex appōne.

Tertia cōclo: ¶ Tertia ꝯ. scia que est ex paucioribus certior est illa q̄ est ex additiōe: sicut arithmetrica certior est geometria. pbatur a linco. sic. ista que est ex paucioib' est de rebus simplicioib'. tales aūt sunt nā priores. ꝙ ꝛc. Deinde declarat phus qd intelligat per eē ex additiōe dicēs: ꝙ pūctus se hz per quādā additionem ad vnitatē. Nā vnitas absolute est suba rei. non dicens positionem in continuo pūctus vero est suba posita siue habens positionē in cōtinuo. quare punctus aliquid superaddit vnitati. Cū igitur arithmetrica p̄ncipal'r sit de vnitate: ꝛ geometria de pūcto. videtur geometriā ad arithmetricā se habere sm quādam positionem. quare est certior ꝛ prior.

¶ Notandū ꝙ scientiam esse ex paucioribus intelligim'

A

esse de his q̄ minus se hñt fm quandam additionē hui⁹ ad alterū. ecōtra vero intelligimus sciam aliquam eē ex additiōe. q̄lr pūctus se hȝ ad vnitatem. ¶ Dubitaṫ pͦ circa exēplū phi: qꝛ vnitas ē pn^m q̄ntitatꝭ discrete: ꝛ ꝑ ꝯñs nō est suba: cuius oppositū dicitur in textu. sīlr punct⁹ est pn^m q̄ntitatis ꝯtinue. quare nō est substātia sicut phs dicit. ¶ Ad hec dupl'r responderi pōt. Uno mō ꝙ Ari. locutus est fm opinionem platonis: sicut plerūqꝫ facit ꝑ sertim in libris logice. ꝛ hoc ꝑ viam exempli. Plato enī posuit vnitatē que est ꝑncipium nūeri esse de suba cuiuslibet rei. nō enim distinguebat inter vnum quod cōuertitur cū ente: ꝛ vnum quod est ꝑncipium numeri. sicut igr vnū ꝯuertibile cū ente ē de suba cuiuslibet rei quemadmodū ens: sic fm eū vnitas que est ꝑncipium numeri est de substantia cuiuslibet rei. ꝯñter numeri sunt de substātia reꝝ. Consequenter dixit plato ꝙ vnum recipiens positionē in cōtinuo hȝ rationem puncti: ꝛ est punctus. vñ diffinitiue dixit ꝙ vnū ē suba nō hñs positionē: ꝛ pūctus est suba habēs positionē. ꝛ sic punctus supra vnitatem addit positionē in continuo. Sic ergo ex vno causantur oēs cōtinue q̄ntitates. nā punctus mot⁹ facit lineā. linea mota facit supficiē. supficies mota facit corpus. Et qꝛ nō distinguebat inter corp⁹ de ꝑdicato substantie: ꝛ corpus q̄d ꝑdicato q̄ntitatis: cōcessit oīne corpus cōtinuū cōponi sbaliter ex punctis: ꝛ ꝑ consequēs punctum eē de substātia ipsius. ideo appellat punctum substantiam. Et ꝓꝑ h̄ dicebat certiorē eē geometriā: sicut et Ar. hic dicit. nā q̄ntitates cōtinue: de quibus cōsiderat geometria: se hñt per q̄ndam appositionē ad numeros: de qb⁹ ē arithmetrica. dicebat. n. platonici numeros esse formā magnitudinū: vtputa vnitatē eē formā pūcti. binariū formā linee: cum ad duo extrema terminet: trinariū formā supficiei cū ꝑ° supficies angularis tribus angulis cōcludaṫ. q̄ternariū vō pōebāt formā corporis: eo ꝙ prima figura corporea est piramis triāgularis q̄ q̄tuor hȝ angulos corporales eq̄les. ¶ Aliter responderi pōt fm vnam opinionē Ar. ꝙ suba multipliciter accipitur vt hr. 5. metaphysi. Uno mō put distinguitur ꝯ acciñs. alio mō ꝑ eēntia rei. tertio ꝓ eo qd̄ alicuius diffōnem ingrediṫ: ꝛ ꝑsertim eēntialē quarto ꝑ eo sine quo res eē nō pōt. Ad propositū igitur dico ꝙ vnitas que est pn^m numeri non est suba. pmo mō cū sit acciñs. ē tñ suba scđo tertio ꝛ quarto mō. pȝ. qꝛ vnitas ē de eēntia nūi ꝛ ps integralis ipsius. Itē vnitas diffinitionē nūi igrediṫ eēntialē: ꝛ sine vnitate nūs eē nō pt. Arist. aūt ꝑsertim itellexit 2° vel 3° mō. De pūcto ꝟo dꝫ ipm nō eē subam primo modo: cum sit accidens. ē tñ sba q̄ntitatis ꝯtinue: non 2°: sȝ 3° vel 4° mō. pȝ. qꝛ q̄ntitas ꝯtinua nō cōponiṫ ex pūctis. pūctus tñ ingrediṫ diffōnē linee: ꝛ sine pūctis nō pōt eē illa q̄ntitas ꝯtiua. Uerūtñ pūctus addit supra vnitatē pōnē in ꝯtinuo. qlȝ. n. pūct⁹ est vnū ꝛ indiuisibile: ptes cōtinui sibi inuicē ꝯtinuatas seu situatas cōiungens. Ari. igiṫ intellexit pūctū eē sbam. 3° mō. qꝛ. s. diffōnē igrediens q̄ntitatis ꝯtinue: ꝛ ꝑ h̄ pȝ cōpleta rñsio ad du^m. ¶ Scđo dubitaṫ. nā vꝫ tertiā ꝛ scđaȝ ꝯnē adinuicē coincidere. qm̄ idē est aliquā sciaȝ magis eē abstractā ꝛ ipam eē ex paucioribus siue ex simplicioribus sicut themistius ꝛ linconiensis exponit. ꝛ sic altera istaꝝ vꝫ supflue posita. ¶ Ad hoc cōiter rñdeṫ. ꝙ cōcedēdo ꝙ iste ꝯnes magnā hñt inter se conformitatem eo ꝙ vtraqꝫ intelligit ꝙ scia formal'r certior ē ꝛ ꝑor. verumtñ differūt. qꝛ scđa ꝯ respectum hȝ ad mām sensibilē: vt illa scia certior dicaṫ que magis abstrahit a mā sensibili: q̄liter se habent geometria ꝛ ꝑspectiua: cū perspectiua materiam sensibilem consideret geometria vero non. Tertia vero conclusio. solum habet respectum ad materiaȝ imaginabilem. vt. s. iter scias abstractas a mā sensibili ista certior dicaṫ q̄ in ꝯsiderādo māȝ imaginabilē formalior ꝛ abstractior existit: sic se hñt arithmetrica ꝛ geo^a. vtraqꝫ. n. de mā imaginabili ꝯsiderat. vȝ q̄ntitate ꝯtinua vel abstracta neqꝫ ab illa abstrahere pñt. nō. n. possȝ mathēatic⁹ de itelligētijs ꝯsiderare. verūtñ arithēatica forꝛlior est geo^a eo ꝙ pūct⁹. de q̄ ꝑncipal'r geo^a ꝯsiderat. i ei⁹ intellectu sitū aut positionē in cōtinuo icludit. vnitas vō de q̄ arithmetrica ꝯsiderat: q̄uis cōcederet nō posse eē sine cōtinuo: vt quidā dicūt. in eius tñ intellectu illud nō includit: sȝ ꝑ intellm ab oī situ ꝛ pōne abstrahiṫ. Et hec ē intētio linconiēsis sup hoc passu cū dicit. ꝙ Ari. hāc intelligit ꝯnem de duabus sciētijs que erigūṫ sup res abstractas: illa ē certior que erigitur super res simpliciores q̄ ea q̄ erigiṫ super res cōpositiores. ꝛ sic ē finis.

D

T. c. 43

Una autem scia est que est vnius generis quecūqꝫ ex primis cōponiṫ. ꝛ ptes aut passiones haꝝ sunt ꝑ se.

¶ Determinat ꝺ vnitate ꝛ alteritate sciaꝝ ꝛ ꝑ ostēdit vnitatē ꝛ diuersitatē eaꝝ ꝑncipal'r sumēdā esse ex pte subiꝫ ꝛ ꝑncipioꝝ. 2° ꝓseqṫ de subis sepando ea q̄ scia nō ꝯsiderat: ꝛ de ꝑncipijs ibi. Eius aūt quod ē a fortuna. Itē ꝑ determinat de vnitate. 2° de diuersitate sciaꝝ ibi. Altera aūt scia. In pma ḡ pte innuit istā ꝯnē. Ad vnitatē scie q̄tuor requiruṫ ꝯditiōes. pma ꝙ ipsa sit subi vnius. scđa ꝙ ꝑ q̄dā pn^a prima ꝑcedat. 3° ꝙ cōsideret ptes ꝑ se illi⁹ subi. 4° ꝙ cōsideret passiōes ꝑ se subi ꝛ suaꝝ ptiū.

Conclo E Sciētia vni⁹ generis q̄ sit.

¶ Nōndū ꝑ° ꝙ ꝑ sciam vni⁹ gñis intelligit phs eē vnius subi: reqriṫ. n. subm eē vnū ꝛ nō equocū. Nā sup equocū nō erigiṫ scia vna. Propter h̄ cōiter distinguiṫ ꝙ duplex est gen⁹ ꝑdicabile qd̄ ꝑ se in ꝑdicato reponiṫ: q̄dā genus subijcibile: ad hoc aūt ꝙ scia vna habeat subm vnuȝ nō requiriṫ ꝙ sit subm vnū gen⁹ ꝑdicabile qm̄ ens est subȝ metaphysice ꝛ tñ nō ē vnū genus ꝑdicabile. est tñ vnum genus subijcibile ꝛ analogū. ꝛ ꝓꝑ hoc pōt esse subm scie q̄uis enim analogia tollat rōnē gñis ꝑdicalis: nō tñ tollit rationeȝ generis subijcibilis in aliqua scia. equiuocatio autē aufert vtriusqꝫ rōnē. dicūt ergo cōiter ꝙ ꝑ vnius generis phs intelligit subiectū vnū fm gen⁹ scđo mō sumptū: sed non oȝ vt sit vnū gñe ꝑ modo. ¶ Notādū scđo per ꝑncipia prima philosophus hic non intelligit ꝑncipia absolute pma: sed ꝑncipia que in ista scia sunt prima ꝛ per se nota: cū aūt dicit scia componi ex illis est impropria locutio. sed intelligitur ꝙ in ꝓcessibus suis scia ꝑncipaliter vtitur illis ꝑncipijs. ¶ Notandum tertio ꝙ ptes alicuius subiecti: quedā sunt subiectiue. vȝ. spēs sub illo gñe cōtente: sicut ysocheles est pars subiectiua triāguli: quedam essentiales: sicut materia ꝛ forma partes sunt corporis mobilis: quedam integrales sicut mēbra hominis partes dicimus corporis hūani de q̄ ꝑncipal'r cōsiderat medicina. ¶ Ad ꝓpositū igiṫ hic phūs ꝑ ptes subi intelligit ptes subiectiuas cū aliq̄ scia ꝯsideret eēntiales ptes vt n. alia phia: ꝛ aliqua integrales vt medicina. ꝛ iō quo ad istas vꝫificari pōt text⁹ Arist. de ptib⁹ eēntialib⁹ ꝛ de integralib⁹. nō tñ q̄libet illud facit. geo^a. n. ꝛ arithmetric⁹ nō ꝯsiderāt ptes linee vl' nūi eēntiales ꝛ reales: neqꝫ metaphysica ptes entis itegrales. sȝ vl'r cuiuslibet scie sbm ꝯtiet sub se spēs vel aliq̄ se hñtia ꝑ mo^m speꝝ q̄ ptes subiue dici solēt. ¶ Nōn^m 4° ꝙ ꝑ ptes ꝑ accidēs eē inferiua ad subm intelligere debem⁹ qd̄ ꝑ acciñs cōparaṫ cōsiderationi scie: sicut linea alba vel nigra ptes subiectiue per accidēs linee dicūtur: similiter figura turpis ꝛ figura pulchra sunt partes per accidens figure. album. n. ꝛ nigrum: turpe ꝛ pulchrum non sunt de cōsideratione geo^e: sed sibi per accidens cōparanṫ. nō tñ oȝ vt oē illd̄ qd̄ inferius ꝑ accidens cōiter in logica appellaṫ

F Partes subi sūt tripliceS

Marginalia (left column): Dubiū; Solo; Conclo; B; Alia rñ; T. c. 15; Unitas est suba; E; Pūctus est suba; Du^m 2^m; Solo

A fit ps subiti p accñs.linea.n.recta aut linea curua s3 so phistas dr inferi⁹ p accñs ad lineā:iq̄ tñ respectu ɔsidera tiōis geometrie diceret ps subiti p se.Et sicut diceť aliq̄ ps p accñs subi:sic ēt aliq passio p accñs ipsi⁹ hois dici pōt.Arist.igiť cū dicit ⁊ ptes ⁊ passiones p se excludit p tes ⁊ passiōes p accñs vt cōiter dicunt.Uerū ñ in textu Arist.nullā metionē facit de partibus aut passionib⁹ p accñs:s3 solū intēdit q̄ ad vnitatē scie reqriť ɔsiderare p tes subi ⁊ passiones:ptes sūt attribuūť ipsi p se in pmo mō pseitatis.passiones aūt subo ⁊ partib⁹ suis attribuū tur per se in secundo modo perseitatis.

Altera āt scia ē ab altera quorūcūq̄ pncipia neq̄ ex eisdē neq̄ ex alterutris sūt.Hui⁹ autē signū est cū indemrabilia veniāt.oporteret.n. ipa in eodē gñe eē his q̄ demonstrantur.

Determinat de diuersitate sciaꝝ:⁊ pmo ꝓponit intētū3 scđo declarat p signū.Primo igiť intēdit cōclusionē istā. Una scia ē altera ab alia scia:quaꝝ pncipia nō sūt ex eis dē.neq̄ sunt ex alterutris:ita.s.q̄ pncipia vnius nō sunt ex pncipijs alteri⁹.Hec ɔ̄ pōt sic pbari.ad vnitatē sciaꝝ requiriť vnitas pncipioꝝ.ergo ille scie sunt altere quaꝝ pncipia sunt altera.ɔ̄ ɔ̄ntia ⁊ assumptum p3 ex precedē

Concl'o

B ti cōclusione.Notandum q̄ q̄dam scie partiales hñt depēdētia pncipia ex eisdē pncipijs:sicut pars illa meta physice in qua determinať de substantia:⁊ pars in qua determinať de accñte hñt pncipia cōplexa q̄ depēdent ex pncipijs fundatis sup entetā̄lia sunt.t.de quolib3 diciť eē vel nō eē.q̄cūq̄ sunt eadē vni tertio sunt eadē inter se. Alij exēplificāt de pncipijs incōplexis dicentes:q̄ pnci pia substātie sunt materia ⁊ forma.alia ēt sūt pncipia ac cidētiū ⁊ depēdēt ex actu ⁊ potētia:q̄ ipsi dicūt eē pnci pia entis:s3 puto eē melius dicere vt pus.Cū igiť partes ille metaphysice:in qbus agiť de substātia ⁊ accñte:sunt ex eisdē pncipijs ⁊ nō sunt scie penitus altere:silr ps illa in qua agitur de substantia:⁊ pars illa in qua agiť de en te nō sūt altere:eo q̄ pncipia vni⁹ sūt ex pncipijs alteri⁹: ⁊ idē dr de parte in qua de accidēte cōsideraturr:⁊ hoc ē qđ intelligit pħs cū dicit quaꝝ pncipia nec ex eisdē nec ex alteris sunt.Et forte melius textus d3 dicē alterutris ita q̄ pncipia illaꝝ sciaꝝ nō inuice3 depēdeāt.Iste ē mo dus cōis exponēdi.S3 linconiēsis alr vř exponē dicēs: q̄ scie ille sunt altere.i.scie ille sunt penit⁹ diuse nec eedē nec subalternate:q̄ꝝ pncipia nō sunt vnificata in nā vni

C us gñis subiecti:nec in subiectis q̄ꝝ alterū sit sub reliquo. ⁊ sic p ly eisdē ⁊ alteris itelligit subta sciaꝝ.⁊ nō pncipia sicut intelligit primus modus exponendi.

Signum autem huius est cū indemonstra bilia p seipsa in eodē gñe sunt ⁊ proxima.

Primo declarat intētū a signo.scđo remouet dubiū ta citum ibi.Plures sūt demōstratiōes.Littera ista duplr itroduciť.qdā.n.introducūt q̄ alteritatē sciaꝝ eē ex alte ritate pncipioꝝ cōprehēdem⁹ quando resoluenť ad ide mōstrabilia.d3.n.ipsa eē in eodē gñe cū his q̄ demrant. Cui⁹ signū est:qꝛ ista q̄ demōstranť p ipa indemrabilia p xima illis demratis sunt in eodē gñe.q.d.pħs q̄ qñ de uentū erit ad indemrabilia si ipsa fuerint eade3:scie non erūt altere:si ꝟo fuerint altera:scie erunt altere:ꝓpterea q̄ indemrabilia pncipia sunt in eodem gñe cū his q̄ de monstranť.Aliter introduciť ꝑm linconiensem.v3 q̄ signū q̄ ille q̄tuor nolare cōditiones requirunť ad vnita tē scie est qñ scia resoluta fuerit ad immediata.Si enim pncipia fuerit vnificata in gñe vno ⁊ ꝓxima cū ꝑib⁹ de mōstratis ⁊ accidentibus p se demratis erit scia vna ⁊c̄. Iste expositiones parum differunt in sententia.

D **Plures aūt demrationes eē eiusdē pōt est: nō solū ex eodē ordine accipiēti nō ɔtinuū me diū.vt eoꝝ q̄ sūt.a.b.c.⁊.d.⁊.3.sed ex altero vt sit.a.trāsmutari.i quo aūt.d.moueri.sed.b.le tari.⁊ iteꝝ.i.qesce.veꝝ ē.g.a.⁊.d.de.b.⁊.a.de d.pdicari.letās eni moueť:⁊ qđ moueť:trās mutať.iteꝝ.⁊.a.de.i.⁊.i.de.b.veꝝ ē pdicari. ōis.n.letās qescit ⁊ qescēs trāsmutať.q̄re p al tera media ⁊ non ex eode3 genere syllogism⁹ est quare est neutrū de neutro dici mediorum necesse enim est idem alicui vtrunq̄ inesse.in dere aute3 est ⁊ per alias figuras quot modis contingat fieri eiusdem syllogismum .**

Ex his q̄ dcā sūt de alteritate sciaꝝ posset aliqs credē q̄ eadē ɔ̄ nō posset p plura media demrari.nā media sūt pn⁹ demratiōis.ad hoc q̄ remouēdū pħs ponit hāc.ɔ̄nē Plures demrationes ad eādē ɔ̄nē adduci pñt:siue assu mať mediū nō cōtinuū ⁊ eiusdē ordinis:siue assumāť me dia alteri⁹ ⁊ alteri⁹ ordinis.Hec ɔ̄ solū declarať exēpla riter.Nā ɔ̄ qua cōcludiť.b.eē demōstrari poterit per.c. d.i.⁊.3.que sunt media eiusdē ordis.poterit ēt demrari p media diuersoꝝ ordinū.vt sit.a.trāsmutari.d.sit moue ri.letās ꝟo sit.b.quiescere sit.c.tūc poterit argui sic.oē d.est.a.oē.b.est.d.ergo oē.b.est.a.i.oē qđ moueť trans mutať.oē letās moueť.ergo oē letās trasmutať.poterit ēt argui sic.oē.c.est.a.omne.b.ē.c.ergo.oē.b.est.a.i.oē qđ quiescit transmutatur.oē letans quiescit.ergo oē le tans transmutať.fient ergo hic due demōstrationes p me dia ñ eiusdē ordinis.⁊ iō vnū illoꝝ medioꝝ de reliquo pdicari nō pōt.tñ necesse ē vtrūq̄ me^m iesse eidē 3⁹.s.mi nori extremitati.deinde subdit pħs q̄ nō solū in pma fi gura:s3 ēt i alijs istō ɔtigit vt ad eādē ɔ̄nē plā adducanť me⁹.Nōndū ē circa textū q̄ ad eādē ɔ̄nē adduci pñt plura media se hñtia ꝑm quēdā ordinē,⁊ h̄ duplr.s.aut ꝑ3 ordinē tāē ⁊ cāti:aut supiorus ⁊ iferiori.Exē^m pmi.vt si ab hoie p̄ fluat passio disciplinabile.⁊ post disciplina bile risibile.⁊ sic deiceps:poterit risibile de hoie demra ri p aial rōnale ⁊ p disciplinabile tāq̄ p mediū demratio nis.Exē^m scđi.sicut hie tres pōt de isto triāgulo demra ri p triāgulū ⁊ p ysochelē:q̄ se hñt ꝑm supi⁹ ⁊ iferi⁹.Dr aūt mediū alicui extremitati nō ɔtinuū qñ iter ip3 ⁊ istā extremitatē interponiť mediū aliquod ꝑm eundem ordi nē.vt si p aial rōnale risibile de hoie demraret:s3 medium eēt continuū minori extremitati:non tñ eēt cōtinuū ma iori.⁊ si nō per disciplinabile demraret eēt continuū ma iori.⁊ discōtinuū minori extremitati.silr cōtingere poss3 vt mediū eēt vtriq̄ discōtinuū:s3 pħs solū intēdat.vt pu to:de discōtinuitate medij cū maiori extremitate.Silr si de hoc singulari triāgulo demreť hie tres p angulū hie extrinsecū:aut p triāgulū tāq̄ p medium:tunc mediū nō erit cōtinuū maiori extremitati.⁊ per idē ɔtingere poss3 vt demretur per mediū discontinuu3 minori aut vtrisq̄. Notandū scđo ꝑm aliquos q̄ hec ɔclusio est introdu cta ab Ari.vt ostēderet q̄ diuersitas demrationū ad eā dē cōclusionē q̄nq̄ ad eandē scia3 pertinet:vt qñ media fuerint eiusdē coordinationis:quādoq̄ ꝟo ad diuersas scias:vt quādo media nō fuerint eiusdem ordinis:sicut terram esse rotundam ab astronomo demrať p eclypsi3 solis ⁊ lune.⁊ a nāli per motū grauiū ad cētrū.⁊ hec sūt media ñ eiusdē ordinis.vt p3.Dubitať pmo circa exē plū.qꝛ videť pħūs concedere q̄ letas moueť ⁊ quiescit sed hec implicāt ɔ̄dictionem.vt patet.Confirmatur.

Concl'o C

E *Eiusdē cōclonis plā media esse*

F

Dubiū primum

q2 ȝria nō pñt esse cā eiusdē effect⁹:sȝ moueri ꝛ qescere sunt ȝria.ḡ nō pñt eē cā qȯ letās trāsmutet. ❡ Scđo dubitaẜ q2 in pma demrātione vī esse nugatio:qm̄ moueri ꝛ trāsmutari oīno idē ipoꝛtāt. ❡ 3° dubitaẜ.q2 dic̄ pħs ꝙ moueri ꝛ trāsmutari neutrū ð altero pdicaẜ:ꝛ postea subdit ꝙ necē est ista eidē inesse:sȝ hec iplicāt ȝdictionē. Nam quecūqȝ sunt vni tertio eadē sūt eadē inter se: ꝛ p ȝñs alterū illoꝝ ð altero pdicabiẜ. ❡ Ad pmū varie dātur respōsiones. Primo ꝙ letās dū ē in fieri siue in acqrēdo letitiā moueẜ:sed in facto esse dū est acqsita quiescit. Et sic idē letās moueẜ ꝛ quiescit:sed in tpibus diuersis. Secundo ꝙ letās dum ē in acquirēdo letitiā partim hȝ de termino ad quē ꝛ ptim est acquirendū.sub eo:qȯ est acquisitū dicitur quiescere.ad illud aūt qȯ est acquirēdū dī moueri. Et sic ȝcedēdū ē ipsum simul moueri ꝛ qescere:sed reⁿ diuersoꝝ t̄mioꝝ. ❡ Tertio dicūt qdā ꝙ duplex est delectatio.s.sensibilis ꝛ itellectualis. Illa igitur ꝓpositio.omne letans moueẜ.vera ē ð delectactiōe sensitiua loquēdo:que ȝtinue in motu existit.qui.n.sensibiliter delectaẜ semper anhelat ad aliqd vlterius hn̄dū:ꝛ de ista loquebaẜ plato. Illa ꝟo.oē letans qescit. ꝟificaẜ de delectatione intellectuali presertim cū fuerit simplex ꝛ optima. Hec rn̄sio pati posset instātiā:q2 equiuoce accipit minoꝛem extremitatem:ꝛ sic nō esset eadē ȝclusio in vtroqȝ demonstratiōe. ꝛ ideo quidā alij posteriores dicūt vtrāqȝ illaꝝ ꝓpositionū verificari de delectatione sensibili:qm̄ qui sensibilr̄ delectaẜ:nō pfecte ðlectatur ꝛ semper anhelat ad aliquid vlterius habendum:ratione igiẜ:habiti qescit.rōe ꝟo habēdi moueẜ.s.ad appetēdū. ❡ Quarto respōdet linco.ꝙ p trāsmutari subitā trāsmutationē itelligere debemus.p moueri aūt motū successiuum.p letantē āt pħs illū intelligit:q in fine motus quo inclinabaẜ ad rem appetitā iam incipit letari. Ante ergo ꝙ̄ letans ad illum finem perueniat virtus appetitiua anhelat ad cōsequendum obiectum qȯ appetitur: ꝛ ei⁹ inclinatio vocaẜ appetit⁹.spēs ꝟo obiecti mouet ad illð ȝsequēdum. Cum aūt letās ad illum peruenerit finē:ei⁹ appetitus cōuertiẜ in amorē.adheret enim rei:quā cōsecutus est amore.ꝛ optinet quā prius appetebat:ꝛ spes in letitiā cōuertiẜ:q2.s.per speciē istam non amplius moueẜ:sed potius letaẜ. Dicit ḡ vlterius linco.ꝙ letans tali acquisito fine simul moueẜ ꝛ quiescit.qescit.n.i adherēdo obiecto prius appetito ꝛ modo obtento.moueẜ aūt q2 tali obtento obiecto:ꝛ acquisita letitia aia diffundit spūm ꝛ sanguinē ad exterioꝛa.ꝛ istud moueri nō opponitur quieti predicte. Ideȝ ēt letans dicitur subito transmutari. Primo q2 subito in quietē sub re obtēta trāsmutatur.omnis enim finis vnus subita mutatio esse videẜ. Secundo q2 in nouum motum subito mutaẜ.videlicet expansionē sanguinis ꝛ spūum.hoc etiam modo vt ipse dicit oē qȯ moueẜ.ꝛ oē qȯ qescit subito trāsmutaẜ.p monētē itelligēdo icipiētē moueri.ꝛ p qescētē icipiētē qescē sub finali termino motus. ❡ Quinto pōt alr̄ ꝛ facilr̄ rn̄deri ꝙ p moueri qescere ꝛ transmutari pħs intelligit aptitudinē:ita vt sit sensus ꝙ oē letās vt sic est aptū moueri ꝛ quiescere.ꝛ per ȝñs trāsmutari.sic.n.i pħia solem⁹ has ꝓpōnes ȝcedē:id qȯ moueẜ qescit.ꝛ qȯ qescit moueẜ:terra ex̄ locū suū posita moueẜ.ꝛ in loco suo posita qescit.q2.s.illi cui de nā sua ȝpetit moueri ēt ð nā sua qescē ȝpetit.vt ī re cui cōpetit moueri cōpetit ēt qescē.ꝛ cȝ sm̄ ꝙ ipsa fuerit in loco suo vel ex̄ locū suū.ꝛ hoc intelligit de corpib⁹ in h mūdo inferioꝛi. ❡ Ad ȝfirmationē p dici pōt ꝙ moueri est cā trāsmutari:qescē ꝟo est ei⁹ effectus. ❡ Scđo dici pōt iuxta rōnes pcedētes ꝙ moueri ante finē motus ꝛ qescere in fine motus:aut moueri ad aliqd acqrēdū.ꝛ qescē sub acqsito nō ȝriant. ❡ Tertia sm̄ rn̄sionē linconiēsis pcedentē diceret ꝙ moueri ꝛ qescere ex qb⁹ seqẜ letās trāsmutari nō ȝriant cum sint penit⁹ generū diuisoꝝ.vt pȝ ex pcedētib⁹ sm̄ ipm̄. ❡ Quarto dici pōt vt dicit ēt linconiensis ꝙ sic eadē res nālis ex ȝrijs cōponiẜ sic nō inconuenit cās ȝrias eiusdē effect⁹ nālis eē cās.ꝛ per ȝñs demrātiones in nālibus ex ȝrijs medijs ȝcedere ad eādē ȝnē:ille tn̄ non erunt potissime demrationes:sed vel neutra istaꝝ est potissima:vel saltē altera. ❡ Ultio dici pt sȝ vltimā rn̄sionē pcedētē ꝙ aptitudo ad motū ꝛ aptitudo ad qetē ēt respectu eiusdē obti nō ȝriant. Per moueri aūt ꝛ quiescere Arist. aptitudinē itellexit.vt in pcedētib⁹ dictū fuit. Ex q rn̄sione pȝ qliter hec ē ꝟa.oē qȯ moueẜ qescit:neqȝ alie rn̄siones vn̄r posse illā saluare. ❡ Ad 2ᵐ dubiū pōt p dici ꝙ lȝ moueri ꝛ trāsmutari cōuerterenẜ:nō tn̄ sunt penitus sinoia.risibile.n.ꝛ aial rōnale cōuertunẜ ꝛ tn̄ alterū p alteꝝ demraẜ. Scđo ꝛ securi⁹ rn̄deri pōt sm̄ rn̄sionē linconiensis negādo ꝙ moueri ꝛ trāsmutari inuicē cōuertanẜ sȝ ꝙ hic accipiūẜ.vȝ.moueri p motu successiuo.ꝛ trāsmutari p subita trāsmutatiōe. ❡ Ad vltimū dici pōt ꝙ moueri ꝛ qescere actu respectu eiusdē obti nō de se inuicē pdicanẜ lȝ eidē subo inesse possint:sȝ in tpibus diuersis. Ex quo nō sequiẜ ꝙ inter se sint idem. ❡ Alr̄ dici potest ꝙ moueri ꝛ quiescere siue respectu eiusdē termini siue respectu diuersoꝝ non de se inuicem predicanẜ. Nunqȝ enim hec ē vera.moueri est quiescere.ꝛ tamen simul eidē inesse possunt.idem enim simul mouetur ꝛ quiescit respectu diuersorum terminoꝝ. Sicut etiaȝ albedo ꝛ nigredo nō de se inuicē predicanẜ:ꝛ tn̄ eidē subiecto actualr̄ insunt saltē in gradibus remissis. ❡ Aliter ꝛ forte melius diciẜ ꝙ intentio Aristotelis fuit vt neutrum illoꝝ de altero predicaretur predicatione propria.videlicet tanquā superius de suo inferioꝛi. Et ex hoc respondere volebat ꝙ ista nō sunt media eiusdem ordinis:cum quo tamen stat ꝙ ista duo simul eisdem inesse possunt secundum aliquē de modis predictis. Et sic est finis.

❡ De fortuito ꝛ sensibili in ordine ad scientiā.

Sed eius quod ē a fortuna nō ē scia per demonstrationē.neqȝ eni sicut necessariū ē neqȝ sicut frequēter qȯ est a fortuna.sȝ qȯ extra hoc fit.sed demrātio alteri⁹ hoꝝ est. Ois eni syllogism⁹ aut p necessarias aut p eas q sunt tāqȝ frequēter ꝓpōnes.ꝛ si necesse quidem sint propositiones ꝛ cōclusio necessaria est.si vero sūt sicut frequēter cōclusio huiusmodi est. q̄re si id qȯ est a fortuna nō est sicut frequenter neqȝ est sicut necessariū nō vtiqȝ erit ipsius demrātio.

❡ Primo separat quedā a ȝsideratione sciētiaruȝ. Secūdo determinat de pncipijs scientiaꝝ ibi. Eadem autem pncipia ꝛc̄. Prima diuiditur in duas sm̄ ꝙ duas pbat ȝnes. Secunda ibi. Neqȝ per sensum ꝛc̄. ❡ Pria ȝ est ista de effectu eueniente a fortuna non est scientia per demōstrationem. Probatur sic.omne illud de quo est sciētia p demonstrationem: aut est necessarium : aut frequenter verum. Sed illud quod euenit a fortuna neqȝ est necessarium neqȝ frequenter verum.ergo conclusio vera. Minoꝛ pȝ per diffinitionem fortune.secundo physicorū vbi dī ꝙ fortuna est causa per accidens in his que fiunt a ꝓposito ꝛ extra sp̄ ꝛ frequēter. Maioꝛ pbaẜ.q2 cuiusȝ syllī demrātiui pmisse:aut sunt necessarie:aut frequēter ꝟe. Si frequēter vere cōclusio est frequēter ꝟa.q̄re vō

A ¶ Primū dubiū. de casu & fortuna habetur scia tanq̄ de
Du^m p^m causis effectuū casualiū aut fortuitoꝝ. Ergo ð effectib⁹
fortuitis pōt haberi scia per demr̄ationē. cuius opposi-
T.c.4. tū hic dī. l3 9ña. Et assumptū3 pa. 2. phyſi. in tractatu de
& dein- casu & fortuna. ibi ēt dicit phs. q̄ phs nālis qui h3 cōsi-
ceps derare cās p se h3 ēt 9siderare cās p accidens de multis
Du^m 2^m effectibu3 fortuitis. ¶ Scdm dubiū. quelibet demr̄atio
est ex necessarijs. ḡ nulla est ex frequenter contingētib⁹
vt dī in textu. Assumptū p̄ p3: per diffōnē demr̄ationis.
& scire. P3 2ᵉ de mēte boetij i arithmetrica. vbi dīc. Scia
Du^m 3^m est eoꝝ q̄ immutabilē subam sortiūr. ¶ Tertiū dubiū. illa
9ña nō vī valere q̄ ponit in textu. p̄misse sūt freq̄nter ve
ḡ 9 est frequēter v̄a. Sicut enim ex falsis pōt seq veꝝ. &
ex raro 9tingēti neciūm vt cōiter i logica p3. sic vel a for
Solō p̄ tiori ex frequēter cōtingentib⁹ pōt seq necessariū. ¶ Ad
mis p̄mum multa dici & notari possent magis videnda scdo
phycoꝝ. S3 breuiter transeūdo remissa supfluitate v̄bo
rum que cōiter adducūt: r̄ndet q̄ scdo physicoꝝ de for-
tuna & fortuitis h̄r scia. s. cognoscendo quid sit cā & for-
tuna. & effect⁹ casualis & fortuit⁹. & q̄l'r ista 9ueniāt aut
differāt. Et hoc fit p terminos gn̄ales l3 aliq̄ si p termios
singulares declarent via exēpli ad maiorē vel meliorē3
B ipressionē in aīa disciplinabili: in istis tn̄ aliq̄s mod⁹ re-
perit p̄scitatis. Fortuna. n. p se vt cōiter dī fortuna est cā
per accidēs &c. hoc tn̄ nō obstāte dico q̄ per causaz for-
tuitā: aut casualē vt sic siue in vl̄i siue in particulari sum
ptam: nō demr̄at effect⁹ casualis vt sic. v̄bi grā. Nunq̄3
demonstrator demr̄abit receptionē pecunie tāq̄3 effectū
ex ambulatiōe ad foꝝ tāq̄3 ex cā: siue sumat ambulatio
in vl̄i siue ambulatio for. in p̄ticulari. Neq3 fractionē ca
pitis demr̄abit ex descensu lapidis siue vl̄'r siue p̄ticul'r
sumat. Et hoc ideo 9tingit: q2 effectus fortuitus a cā for
tuita 9ueniens per accidēs 9uenit & p̄ter eius intētōē3:
ab ea ēt rarior & cōtingēter 9uenit. de talib⁹ āt vt sic nō
habet scia p demonstrationē: & hoc est qd̄ Ar. hic inten
Solō dit. ¶ Ad scdm dubiū: vt cōiter dī. nota primo q̄ quan
scda. doq3 cā necessario 9ducit effectū suū. aliquando v̄o nō.
exemplū primi sicut in mathematicis & diuinis. Necessa
rio. n. posita equalitate anguli extrinseci duob⁹ intrinse
cis sibi oppositis ponitur equalitas triu3 angulorꝝ duo
bus rectis. Sil'r in diuinis necīo posito tali motu orbiū
celestiū sequit talis effectus aspectus oppositio & cōiun
C ctio: & sic de alijs ēt de intelligētijs dicat. Exēplū scdi. sic
Nō ois in nālibus: licet semen oliue sit causa ipsius effectus aut
cā necīo nālis: non tn̄ necessario posito semine generat oliua: sed
9ducit frequenter ex isto generat. ex q̄bus patet a priori arguē
effectū do in rebus nālib⁹ optime sequitur causa ex effectu. nā
si est aut generat oliua semen eius necessario est aut fuit
a priori vero nō sequitur formaliter vl̄'r a causa ad effe-
ctum. in mathematicis autem & diuinis ex causa s̄3 actū
optime sequitur a priori arguēdo effectus s̄m actum.
¶ Notādū scdo q̄ l3 ita sit: si tamē accipiat cā naturalis.
& per se s̄m aptitudinem ex isto necessario: sequitur effe
ctus s̄m aptitudinē vt si semē oliue ē aptū eē ex isto apta
Cōclō est oliua gn̄ari. & sic de alijs. & in h̄ differt cā nālis p se a
cā fortuita vel casuali q̄ de se nullā dicit aptitudinez ad
effectū casualē aut fortuitū. Ex quo p3 s̄3 aptitudinē de
mr̄ando poterit nālis a p̄ori demr̄are absolute ex neces
sarijs 9cedēdo: l3 p̄misse & 9 s̄m actum nō sunt necessa
rie: sed frequenter vere. ¶ Ad argumentū igit̄ p̄ncipale
cōcedit q̄lilibet demōstrationē esse ex necessarijs. demr̄a
tiones. n. nāles vel s̄m sūt ex p̄missis & 9nē aptitudinez
denotantib⁹ q̄ vt sic sunt necessaria. cū quo stat q̄ vbi di
cerēt actum solum sunt frequenter vere. & h̄ est q̄ philo
sophus intēdit. quedā enim sunt naturalia frequēter cō
tingentia: q̄ tn̄ eo mō quo demr̄ationē ingrediuntur ne-
cessitatē quādā importāt. ¶ Aliter & faciliter soluit lin- D
conīēsis: distinguēs q̄ quedam est demr̄atio 9prie dcā.
& q̄dam cōiter dicta. demonstratio 9prie dicta solum est
ex necessarijs. & hoc 9bāt auctoritates adducte. demr̄a
tio v̄o cōiter dicta pōt esse p frequenter contingētia. & h̄
Aristo. intelligit in predicamentis. ¶ Ad tertiū dubiū Solō
conceditur: q̄ ex frequenter non sequitur necessarium tertij
sed omne necessarium est frequenter veꝝ & nō econtra.
sufficit tamē ad intentum Aristo. q̄ si premisse alicuius
boni syllogismi fuerint frequenter vere: cōclusio ad mi-
nus erit frequēter vera: l3 etiā possit eē necessaria.

¶ **Neq3 per sensu3 est scire: si enim ē sensus ta-
lis q̄ huius & non huius alicuius: sed tn̄ senti
re necesse est hoc aliquid & vbi. & nunc. vniuer
sale aūt & in oībus imposſibile est sentire: non
enim hoc est neq3 nūc. nō. n. eēt vl̄e: qd̄. n. sp̄ &
vbiq3 est vl̄e dicimus eē: qm̄ igitur demr̄atio-
nes vl̄es sunt. has aūt non est sentire. manife-
stū est q̄ neq3 scire per sensum est.**

¶ Ponit scdam 9nem. & p̄ probat eam. Scdo ostēdit ea3
eē honorabiliorē cognitione sensitiua. 3° ōndit cognitio
nē sensitiuā q̄nq3 multū 9ficere ad sciam. ibi scda. Uni-
uersale āt honorabile ē &c. ibi tertia. Sūt tn̄ q̄dā &c. Itē
primo 9bat 9nem. scdo remouet errorē quorūdam ibi.
Cōclō S3 manifestū ē &c. Cōclusio ē ista. scia non est de rebus
sensibilib⁹. vl̄' sub alijs v̄bis scia nō 9sistit in cognitiōe
sensitiua. 9bat sic. scia solū est de vl̄ibus. sed vl̄ia nō sūt
sensibilia. ergo cōclusio vera. maior p3. quia demonstra
tio solum est de vniuersalibus. vt in p̄cedētibus patuit.
q̄re cū scia p demonstrationē acquirat scia est solu3 cū ē
de vl̄ibus. minor 9bat sic. quilibet sensus ē alicuius q̄li
tatis q̄ est huius singularis obiecti. & per consequēs nō
cōtingit sentire nisi singulare obiectū: qd̄ est hic & nunc.
vl̄e aūt nō est hic & nūc: sed semp & vbiq3. alias enim nō
eēt vniuersale. ergo vniuersale nō 9tingit sentire. ¶ No
tādū p intellectu textus q̄ cuilibet sensui exteriori aliq̄
q̄litas corrn̄det tāq̄3 obiectum 9prium ipsi⁹: sicut visui
color corrn̄det: auditui sonus: & odor olfatui. hoc autē a
9prio ei⁹ sensu p̄cipi nō pōt nisi fuerit in aliquo singula
ri subo p̄p mālitatē sensus & hoc ē quod phs intēdit cū
dicit. Si. n. est sēsus talis. i. si sensus ē alicuius obiti q̄lis: E
sicut colorati calidi vel frigidi: qd̄ obiectū habet eē i ali
quo singulari subo. Quidam tamē lr̄am introducunt di
cētes q̄ Arist. intelligit sensum eē vniuersalis: s3 sentire
est particularis: & ideo exponunt sic litteram. Si enim ē Paulus
sensus talis qd̄ ē h⁹. i. si sensus ē rei vl̄aris nō h⁹ alic⁹. s. venetus
rei particularis &c. s3 s̄m precedētē expositionē expone
retur sic: si sensus ē talis obiecti qd̄ ē alicui⁹ & nō h⁹: q2
est alicuius singularis subi & nō alterius &c. & h̄ magis Dubiū
cōsonat expositioni linco. ¶ Dubitat q2 dicitur in textu
q̄ vl̄e ē vbiq3 & sp̄: deinde dicitur quod nō ē hic & nūc: s3
hec iplicāt 9dictionē. vt p3. 2°. sunt multa vniuersalia q̄
non sunt sp̄ neq3 vbiq3: non enim semp. e. species est: neq3
vbiq3 est rosa aut alia: sed in determinatis regionibus:
vt p3. Item si vniuersalia essent vbiq3 tunc in eodem lo-
co eēnt omnia vniuersalia. & sic simul eēnt: homo asinus Solō
& oliua: & sic de alijs quod videtur absurdū. ¶ Ad hoc
varie sunt r̄nsiones. Prima respōsio antiq̄ dicit q̄ vl̄e eē
sp̄ & vbiq3: nō intelligēdū est positiue. sed priuatiue vni-
uersale. n. nō p se est in loco nec in tp̄e: sed p intellectū ab
oī loco & tp̄e abstrahitur. Et addūt quidā q̄ sicut mate 7. met.
ria prima nullam sibi determinat formā. quelibet tn̄ suc tex. c. 8.
cessiue recipit & ad quālibet ē indifferēs: sic ēt vl̄e nullū
locū aut tp̄s de se sibi limitat & ad quelibet ē indifferēs3

A non.n.est in loco neq; in tpe nisi rõne suoꝝ singularium. ꝛ iõ ꝑuatiue ꝛ abstractiue itellectus dĩ eẽ semp ꝛ vbiq;. ℭ Scõa est rñsio Linconiẽsis dicẽs ꝙ vl'e ẽ vbiq;:q2 est in quolibet suoꝝ singularium.Vl'e.n.eẽ vbiq; ẽ ipm eẽ in q̃libet suoꝝ locoꝝ.Sꝫ singularia sunt loca suoꝝ vliũ nõ tñ vl'e est hic neq; nũc.q2.s.nũc ita est in hoc singulari ꝙ non in illo.ℭ Tertia rñsio.eiusdẽ Liconiẽsis dicit ꝙ vl'e est vbiq;:q2 est in intellectu.itellectus aũt dĩ eẽ vbiq;:eo ꝙ oia intelligere põt.intellectus aũt illic est vbi est illud qõ intelligit:sicut ẽt animus amãs est vbi ẽ res amata:sꝫ hoc puto metaphorice dictũ.addit Linco.ꝙ si dicerem⁹ vlia eẽ ydeas in mẽte diuina:aut ydeas situatas i corporibus celestibus:al'r eẽt dñm:ꝛ vide q̃ ibi dicit.ℭ 4ª rñsio quorũdã posterioꝝ dicit ꝙ Ar.hic non loqtur de vli simplici ꝛ absolute:sed de vli cõplexo:videlꝫ de subiecto in relatione ad passionẽ ꝛ cãm ipsius.ꝛ cõ.verbi gra.lunaꝫ eẽ eclypsabilẽ est semp ꝛ vbiq;:q2 vbicũq; ꝛ qñcũq; dyametral'r iterponit terra iter solẽ ꝛ lunã luna eclypsatur.nõ tñ ẽ hic ꝛ nũc:q2.s.aliquo loco vel tpe dyametral' ista interpõ eclypsiꝫ lune causet:ꝛ nõ alio. Primã rñsionẽ puto magis ꝓpriam ꝛ magis ad mẽtẽ Ar. Ex quib⁹

B ad dubiũ pꝫ ꝑiq ꝙ ſm oẽs rñsiones illa non iplicat vl'e est vbiq;:ꝛ non est h neq; nũc.ℭ Ad ↄfirmationẽ pꝫ ſm responsionẽ primã.Scõm Linconiẽseꝫ diceret ꝙ nulla rosa pticulari exñte sufficit spẽm rose ſm aptitudinẽ eẽ in q̃libet suoꝝ singulariũ.Et si dicat ꝙ saltẽ non est semper: responderi potest ꝙ ipsa semper est secundũ eẽntiaꝫ suã: q̃uis semper non sit actu ſm eẽ suoꝝ singulariũ.ℭ Ad scõam ↄfirmationem pꝫ ſm oẽs responsiones.

Ad ↄfirma.

ℭ Sꝫ manifestũ qm̃ ꝛ si eẽt sentire triãgulũ ꝙ duobus rectis eq̃les hr̃et angulos: q̃rerem⁹ vtiq; demõstrationẽ:ꝛ nõ sicut qdã fatent sci/rem⁹. Necẽ.n.qdẽ ẽ sentire singulr. Scia aũt est in cognoscẽdo vl'e. Vñ ꝛ si in luna eẽmus videremus obiectã terrã:nõ vtiq; scirem⁹ cãꝫ defectus.sentiremus.n.qõ deficeret nunc sed non ꝑꝑ qd oĩo. Non enim esset vlis sensus. Sed ex ↄsideratione multotiẽs accidẽte vl'em demonstrationem habemus.Ex singularib⁹

C enim pluribus vniuersale est manifestũ.

ℭ Qdã dicebãt intell'm ꝛ sensuꝫ idẽ eẽ.ꝛ p ↄñs nullam eẽ cognitionẽ nisi sensitiuã.ꝛ sic ſm ipsos scia q̃ in intellectu fundatur idẽ ẽ qõ sentire quod fundatur in sensu.

ℭ Ad hunc errorẽ remouenduꝫ dicit pħs ꝙ quãuis visu comprehẽderemus triangulũ habere tres angulos eq̃les duobus rectis non ꝑꝑ hoc sciam haberemus de illa passione:sicut qdã dicũt:sed adhuc cãm ꝛ demonstrationẽ q̃reremus:q̃re triãgulus hꝫ tres:nã sentire solũ ↄtingit singulariter:scia aũt fundatur in cognitione vlis tñ. Itẽ si eẽmus in luna:aut supra ipsaꝫ:ꝛ viderem⁹ lumẽ in ipsa deficere ꝑꝑ obiectũ terre:tũc videremus lunaꝫ eclypsari.non tñ ex hoc sciremus cãm.ꝛ ꝑꝑ qd vl'r.cognitio enim sensus que est hic ꝛ nũc nõ eẽt cognitio vlis. verũtamẽ ex frequẽti ↄsideratione facta super singulari inq̃rentes vl'e tandẽ sciaꝫ ꝛ demr̃ationẽ habemus de vli. ex pluribus.n.singularib⁹ infertur ꝛ cognoscit vl'e.

ℭ Vl'e ãt honorabilius ẽ qm̃ ondit cãm:q̃re de hmõi:vli scia honorabilior ẽ sensib⁹:ꝛ cognitione quorũcũq; cã ẽ.sꝫ de ꝑmis alia ratio est. Manifestũ igit fit ꝙ impol'e est sentiẽdo scire aliqd demr̃atoꝝ:nisi aliquis sentire hoc dicat scientiam vere per demõstrationem.

D Conclo

ℭ Aristo.intendit istam ↄclusionem.Cognitio scientifica vlis honorabilior ẽ ꝛ ꝑfectior q̃ꝫ cognitio sensitiua. Probatur.q2 vlis cognitio ẽ de vli qõ cãm rei ostẽdit.ꝛ vlterius est honorabilior cognitione eoꝝ quoꝝ ẽ cã.i.cognitione habita p effectuꝫ.ꝛ subdit ꝙ de ꝑmis ꝑncipijs alia est rõ.Deinde ↄcludit qõ manifestũ ẽ:ꝙ impol'e ẽ aliqd demõstratiue scire per sensuꝫ nisi aliqs equoce loquẽdo diceret ꝙ hr̃e sciam p demr̃ationẽ sit sentire.ℭ Nota.ꝙ preter notitiã sensitiuã notitia intellectiua vt ꝓposito spectat est triplex:quedã est ꝑmoꝝ ꝑn̄ıı. Quedã est notitia effectus habita per cãm.Alia est notitia rei que per effectum habet.Notitia ergo effectus per cãm cuꝫ hꝫ vl'r ꝛ demr̃atiue honorabilior est notitia sensitiua.vt h pħs dicit.est ẽt honorabilior notitia rei habita p effectum alijs paribus.ꝛ hoc videt itelligere pħs cũ dicit. Et cognitione quorũcũq; est cã:q̃uis Linconiẽsis aliter istã particulã exponat.nõ tñ vt cõiter dicitur:est honorabilior notitia ꝑnıı:ꝛ hoc dicũt Arist.itẽdere cũ dicit. Sed de primis alia est ratio.mihi tñ videtur ꝙ ex illo textu non habemus hoc concludere.sed de ista mã perfectionis.notitie principioꝝ ꝛ ↄclusionis dixi in precedẽtibus.

Notitia itellectiua 3ª.

E ℭ Sunt tñ quedam reducta ad sensuꝫ ꝑꝑ defectus in ꝓpositis:q̃dã.n. si nõ videremus non q̃reremus nõ tanq̃ sciẽtes in vidẽdo:sꝫ tanq̃ hñtes vl'e ex eo qõ videm⁹:vt si vitꝝ ꝑforatuꝫ videmus ꝛ lumẽ ꝑtrãsiens:manifestum vtiq; erit ꝛ ꝑꝑ qd:ꝛ ꝑꝑ id qõ videmus seorsuꝫ i vtroq;:intelligere aũt sit est:qm̃ in oĩbus sic est.

ℭ Quãuis scia non ↄsistat in cognitione sensitiua.sunt tñ quedã in propositis ꝓblematibus que dubitamus ꝛ eorum dubitatio reducit in defectu sensus.de q̃busdã eniꝫ dubitationẽ habemus:de q̃bus nõ dubitãdo q̃reremus si cãm possemus videre:nõ q2 scire illa sit videre. Sꝫ q2 ex singulari qõ videtur tãdẽ vniuersaliter acq̃rimus de quo sciam habemus. verbi gratia. si videremus vitruꝫ perforatũ ꝛ lumen trãsiens foramina vitri nõ dubitabimus.quare vitrũ trãsparet:q2 tũc causa nobis eẽt manifesta.verũtñ non scimus q2 videamus:cũ illud videre nõ scit scire.p visum.n.cõprehẽdimus in vnoquoq; singulari seorsuꝫ ꝛ p se.p notitiã aũt scientificã simul oia cõprehẽdimus singularia.ꝛ ꝙ in oĩb⁹ sic ẽ:sicut in isto.ℭ Primũ dubiũ circa exẽm pħi:dato ꝙ vitrũ nõ eẽt porosuꝫ: adhuc lumẽ posset p visuꝫ multiplicari cũ sit ꝑuiũ ꝛ dyaphanũ. est enim de nã aeris aut aque vel vtriusq;.quare foramina illa non sunt neccia cã transitus luminis p vitruꝫ:sicut innuitur in textu.ℭ Scõm dubiũ ↄ ꝑncipalẽ ↄnem. videtur ꝙ de sensibilib⁹ sit scia:q2 de sole luna ꝛ stellis ẽ scientia tam astronomia q̃ꝫ naturalis.Item de pluuia:grãdine:tonitruo:terremotu ꝛ alijs impressionibus methеorologicis est scia naturalis. vt patꝫ in li.metheo. que tñ omnia sunt sensibilia. Itẽ de singulari triangulo demonstratur habere tres.ꝛ ois demonstratio sciẽtiã generat. ergo ꝛc̃. Minor de se pꝫ. Et maior colligit de mẽte Aris. in pħe⁹:ꝛ in ꝑnº tractatus de demõstratiõe vli ꝛ ꝑticl'ari. ℭ Ad ꝑm̄ dicitur Aristo.locutum esse causa exempli ſm opinionẽ antiquoꝝ.dicebãt enim quidaꝫ antiqui: vt habetur.2.de aia.ꝙ lumẽ est corpus.cũ igitur querebatur ab eis:quare lumẽ pertransit vitruꝫ respondebãt ꝙ hoc ↄtingit.q2 vitrũ est valde porosum ꝛ p eius porositates lumẽ penetrat.verũtamen q2 porositates ille sunt minutissime non percipiũtur a nobis per visuꝫ.sꝫ si illas videre possemus non dubitaremus q̃re lumẽ vitrũ ꝑtransit. Linconiensis tñ excusans Aris.dicit ꝙ per porositatem

Du^m ꝑ^m F

Du^m 2^m.

solo ꝑ^m.

T.c.69. ꝛ dein/cepa vide de nãm lumis.

vitri intelligit Ar. vacuitatẽ a terrestreitate tenebrosa. nã cũ vitrũ sit valde nature aquee ꝛ aeree parũ participat de natura terrestri ꝛ opaca:ꝛ per ꝯñs valde reddit per/uium in trãsitu luminis ꝑ ipsũ. ¶ Ad 2^m dicitur ꝙ luna sol ꝛ stelle sunt visu sensibiles.ꝯ illis tñ ꝫ singularia sensibilia sunt:non hĩ scia ꝓpriẽ sumpta:sed habet̃ de vniuersalibus ipsoꝝ que sensu cõprehẽdi non pñt. Idem ẽt dicit̃ ad ꝯfirmationẽ de pluuia grãdine ꝛ similibus. ¶ Ad aliam ꝯfirmationẽ de triãgulo particulari dĩ:ꝙ sicut de monstratio ꝑticularis non est ꝓpriẽ demõstratio.sic de ꝯne ipsius non habetur scia ꝓpriẽ de qua hic loquitur. ¶ Sub alijs verbis rñdent moderni ad dubiũ ꝙ si singularia sensibilia abso^e cõsiderent̃:sic de illis nõ est scia: q̃ illis ſm hꝫ non competit passio aliqua demõstrabilis. si ꝟo relatiue ꝯsiderẽtur ꝑ applicationẽ ad sua vlia sic de illis est scia:q̃ tunc aliqua passio de illis demonstrat̃ ratione vlis in quo conueniũt. sicut.n. habere tres non demonstratur de triãgulo particulari nisi prius demõstratum fuerit de triãgulo:sic nõ scitur illũ triãgulũ habere tres: nisi prius sciatur triangulum absolute habere tres.

Solõ 1^e. | Ad confirma. | Uid' pa ulus ve. cui^9 illa solõ est.

¶ De diuersitate principioꝝ in demõstrationibus.

¶ Eadem autem esse principia omnium syllogismorum impossibile est. primum quidẽ logice speculantibus. hi quidem enim veri sunt syllogismi: alij autem falsi.

B

¶ Aristo. ꝑncipalr̃ ꝓbare intẽdit ꝙ nõ eadẽ sunt ꝑn^a oĩũ syllogismoꝝ. ꝛ ꝑ logice ꝓbat intẽtũ. 2° per rõnes magis ꝓprias ibi. Si ꝟo aliter ꝛc. Prima ꝟo pars diuiditur in tres ſm ꝙ tripl'r probat intẽtũ. Secũda ibi. Postea neq̃ false. Tertia ibi. Neq̃.n.oĩum viroꝝ ꝛc. Iterũ ꝑ ꝓbat̃ intẽtũ. Scdo q̃dã cauillationẽ excludit.ibi. Et si nãq̃ ꝛc. In ꝑ igitur pte ponitur ista ꝯ. Non eadẽ sunt ꝑn^a omniũ syllogismoꝝ que nobis ꝑ ꝓcedẽtibus rõnes logicas. Probatur sic. quidã sunt syllõ veri:quidã sunt syllõ falsi: syllõꝝ veroꝝ ꝑn^a sunt vera. ꝛ falsoꝝ sunt falsa:sed ꝑn^a vera ꝛ ꝑn^a falsa non sunt eadẽ.ergo ꝛc. ¶ Nõr^m ꝙ hec rõ cum duabus primis sequentibus ab Ar. dñr logice. q̃ sunt ꝑ cõia quedã trãscẽdẽtia speculatiõne hui^9 libri. ꝯsideratio.n. syllõ veri aut falsi. ꝛ qual'r ex veris nõ seq̃r nisi verũ. ꝛ ꝙ falsa non seq̃tur nisi ex falsis magis pertinent ad librũ priorũ. ¶ Notãdũ scdo ꝙ per syllõm verũ phs intelligit syllõm ꝯcludẽtẽ ꝯnem veram:ꝛ per falsum concludentẽ falsam: ꝛ dicit̃ quidam ꝙ dicit̃ mãliter verus aut falsus:formal'r ꝟo verus.aut syllogismus dĩ ꝑ ꝙ debite vel indebite in mõ ꝛ in figura fuerit regulatus.

Cõclõ.

C

¶ Et si nãq̃ sit verũ ex falsis syllogiçare.sed semel hoc fit:al fi.a.de.c.verũ sit mediũ aũt.b. falsum:neq̃.n.a.in.b.est neq̃.b.in.c.Sꝫ si ha rũ media accipiunt̃ ꝓpõnũ falsa erũt.eo ꝙ oĩs cõclusio falsa ex falsis est:ꝛ vera autẽ ex veris: altere autem sunt vere ꝛ false.

¶ Posset aliquis dicere:ꝙ ẽt syllogismoꝝ veroꝝ sunt principia falsa:q̃ñ ꝯtingit ex falsis syllogiçare verũ:vt pꝫ in logica. Hoc remouet phs dicens:ꝙ q̃uis ꝯtingit verũ ex falsis syllogiçare. hoc tamẽ contingit vna vice tãtũ. Nam si ꝑmisse false huius syllogismi postea probent̃ nõ syllogiçari conuenienter poterunt nisi per premissas veras. verbi gratia. si fiat hic syllogismus. oẽ.b.est.a. oẽ.c. est.b.ergo omne.c.est.a.ꝛ ꝯ sit vera ꝛ premisse false. tũc ambe ꝑmisse syllogiçari non poterũt nisi ex falsis : q̃ñ ꝯ falsa non ꝯcluditur nisi ex falsis. vera aũt ex solis veris ꝯcludi põt:sed altere sunt ꝑmisse vere:ꝛ altere sunt premisse false. quare seq̃tur.ꝯ principaliter intẽta. ¶ Dubitatur quia non solũ semel sed etiã pluries contingit verũ ex falsis concludere. verbi gratia. omnis lapis est aĩal. omnis homo est lapis.ergo oĩs homo est aĩal. ꝛ iterum argñẽdo sic. oĩs nigredo est color. omnis albedo est nigredo.ergo oĩs albedo est color. ¶ Confirmatur magis ad mentẽ Ar. contingit verũ syllogiçari ex ꝑmissis. quarum altera sit vera ꝛ altera falsa:sicut pꝫ in scdo syllogismo ꝑmisso:ꝛ si tũc voluero probare vtranq̃: potero ex falsis illas syllogiçare. ꝛ sic nõ semel tantũ syllogiçabit̃ verũ ex falso. ¶ Confirmat̃ 2°. q̃ stat ꝑmissas imediate esse falsas. ꝛ non eẽ vlterius ꝓbabiles:quare fundamẽtum Arist. nullum. assumptũ pꝫ in hoc syllogismo:omnis quantitas est qualitas. oĩs sub̃a est quantitas . ergo omnis substantia est qualitas. ¶ Secũdo dubitatur. ꝑncipaliter contra primã rationẽ Aristo. supponit enim ꝙ falsoꝝ ꝑncipia sunt falsa. sed hoc non videt̃ verũ:q̃ ꝓpositio falsa potest ex duabus syllogiçari:quarũ altera est vera ꝛ altera est falsa. ¶ Ad ꝑ^m. concedatur illud qđ probat argumẽtũ:sed hoc non est ꝯ intentionem Arist. qui loquitur de syllogismis se per ordinẽ habẽtibus:ita vt premisse vnius ꝑ alterũ probentur. ꝛ sic vltra per ordinem. ¶ Ad primam ꝯfirmationẽ dicitur ꝙ argumentum ꝓbat verum. sed Ar. in eius ratione supponit ꝑmissas esse similes ꝛ vniformes:sic vt vel vtraq̃ sit vera vel vtraq̃ falsa. ꝛ hoc supponit Ar. tanq̃ suppositũ ab aduersario. nam si ꝑmisse sint difformes tunc magis habebitur intẽtũ. ꝑmissa enĩ vera ꝛ ꝑmissa falsa non sunt eadem principia sed distincta. quare non omnium syllogismorum eadẽ sunt principia. ¶ Ad secũdã confirmationem conceditur ꝙ stat premissas falsas non vlterius eẽ probabiles:sed sufficit ad intẽtũ Ar. ꝙ si vlterius istas syllogiçari tantũ semel ꝯtingeret:verũ ex falsis syllogisti ce ꝯcluderetur. ¶ Ad scdm dubium dicitur ꝙ cum ambe ꝑmisse sunt vna copulatiua. Ar. istas accipit pro vno ꝑn^o:ꝛ sic licet vna illarũ esset vera ꝛ altera falsa. tñ tota copulatiua esset falsa. ꝛ per ꝯñs quẽs cõclusio falsa probaretur ex principio falso.

D | Du^m ꝑ^m. | Confir/ma^o ꝑ^a. | Cõfir. 2^a | Du^m 2^m. | Solõ ꝑ^i. | Ad ꝯfirma. | E | Dilutio 2^e robor rationis. | Solõ 2^i obiecti.

¶ Postea neq̃ false ex eisdem sunt. Est.n. falsas adinuicẽ ꝛ cõtrarias ꝛ impossibiles simul eẽ:vt iniustitiam eẽ iniustitiam aut timorem:aut hominem equum aut bouem : aut equale magis aut minus. expositis aũt sic est.

¶ Secundo arguitur sic. non eadem sunt ꝑncipia omniũ syllogismorum falsorũ. ergo conclusio vera. Patet cõsequẽtia. Et assumptũ probatur. q̃ multe sunt ꝯclusiones false inuicem ꝯrie:ꝛ non inuicẽ compossibiles: sicut ista duo. iustitia est iniustitia:ꝛ iustitia est timor. ꝛ hõ est equ^9. ꝛ hõ est bos:equale alteri est illo maius. ꝛ equale alteri est illo minus. que non sequitur nisi ex ꝑncipijs contrarijs ꝛ incõpossibilibus. Et ideo dicit expositis aũt sic est .i. sicut ꝯclusiones sunt incompossibiles sic contingit illas expositis ꝑmissis contrarijs ꝛ incõpossibilibus inferre:sed ꝑn^a incompossibilia non sunt eadẽ. q̃re ꝛc.

F

¶ Neq̃.n. oĩum veroꝝ ꝑncipia sunt eadẽ. altera.n. multoꝝ gñe ꝑncipia sunt: neq̃ cõueniũt vt vnitates punctis nõ ꝯueniunt. Hec quidẽ.n. non habẽt positionẽ. illa autẽ habẽt.

¶ Tertio arguit̃ sic. non omniũ syllogismorum verorum eadem sunt principia. ergo ꝛc. assumptũ probatur multipliciter. ꝑ sic. diuersorum ſm genus altera sunt principia. vnitates enĩ: que sunt ꝑncipia numeroꝝ altere sunt a punctis: que sunt ꝑncipia magnitudinũ. q̃ pũcta ha/

A bent positionem in continuo: vnitates vo non. ergo rc.

Dubiū. ¶ Dubitatur hic cōiter. nā videtur φ punctus non solū est principiū quantitatis continue: sed ēt numeri q: punctus est pn^m continui. continuum autem est pn^m vnitatis cū subiectuz ipsius: ēt per sui diuisionem est pn^m numeri cum numerus causeť ex diōne ɔtinui. quare a p ad vltimum est pn^m numeri.

Solō pau. ve. ¶ Ad hoc rńdent moderni ɔcedēdo φ pūctus est pn^m extrinsecū numeroꝝ: ⁊ nō itrinsecū. ⁊ p ɔńs est pn^m per accńs: ⁊ non p se. sic. n. ɔcedi pōt φ ē pn^m tēporis ⁊ motus: eo φ est pn^m cōtinui: ⁊ magnitudo cōtinua est vtrinsq3 illoꝝ pn^m. Arist. aūt hic loquitur de principiis reruz intrinsecis ⁊ per se. ¶ Potest ēt aliter ⁊ multis modis rńderi sicut in pcedētibus visum fuit.

¶ Necesse est autez in media conuenire: aut in sursum aut in deorsum aut interius hēre hos: illos autem exterius terminorum.

¶ Secūdo arguitur sic. si principia omniū veroꝝ syllogismorum adinuicē ɔuenirent ēt tunc oporteret φ couenirent in medio. vt. s. medium assumereť cis cōe φ esset nihil inter maiorē ⁊ minorē extremitatē vel exterius. Et si p modo: hoc dupl'r contingere posset. s. ascēdēte medio versus maiorē extremitatē: vel descēdente versus minorez.

B Si scdo modo: hoc iterum dupl'r esse pōt: scilz vel assumendo mediū supra maiorē extremitatē: vel assumendo infra minorē. sed supple oīa de quibus syllogismi fiunt: aut demōstrationes taliter ordinari possunt. ergo nō omniū syllogismoꝝ veroꝝ eadē sunt pn^a. ¶ Notandum pro intellectu littere: φ facto tali syllogismo. omne aial ē corpus. omnis homo est aial. ergo ois homo ē corpus. maior cū sit mediata posset dupl'r probari. Uno mō per mediū inter corpus ⁊ hoiem. Alio mō per mediū extrinsecū ab vtroq3. Si p modo aut illud mediū erit appropinquando corpori: ⁊ tūc fiet ascēdēdo: aut appropinquando hoi: ⁊ tūc fiet descēdēdo. Si scdo modo aut medium assumiť supra corpus: aut infra hoiem. ⁊ hoc est qd phs in breuibus intēdit: cū ergo non oīa de qbus intēdūt seu fiūt sylli veri sint hō: sequitur intētū. Hoc idē exēplificari potest de passionibus eiusdē subiecti se per ordinē habētib^9. vt si ab eodē subiecto fluāt. a. b. c. d. passiones poterit mediū assumi intra vel extra. ⁊ sic ɔńr vt prius. Hec ratio verificatur de syllis affirmatiuis veris. in qbus cōcluditur propositio p se in pmo aut scdo modo.

C ¶ Sed neq3 cōium principioꝝ possunt esse aliqua ex quibus oīa demonstrabūtur. Dico aūt cōia. vt oē aut affirmare aut negare. gn̄a enim eorum que sunt altera sunt ⁊ alia quidē in quātitatibus: alia vo in qualitatibus sunt soluz de quibus demonstratur per cōia.

¶ Tertio arguitur sic. si eadē essent oium syllogismoꝝ verorū pricipia maxime viderētur pn^a cōia: sicut omne ens contingit affirmare vel negare rc. Sed qd hoc sit falsuz arguitur. q: ad demonstrādū aliquid vel syllogizandum nō sufficiūt pn^a cōia: sed requiruntur propria: pn^a vo ppria sunt diuersa sm φ ēt genera pdicamētoꝝ sunt distincta. sm enim φ quātitas ⁊ qualitas sunt gn̄a distincta. sic pncipia q̄titatū ⁊ qualitatū distinguunť. ex qbus simul cū principijs cōibus fiunt demonstrationes. quare rc. Linconiēsis tn̄ aliter exponit φ gn̄a sint distincta. nā pn^a cōia cū in demonstrationē veniēt restringētur sm nām reruz demonstrabiliū: ⁊ sic non erunt simpl'r eadē pn^a cōia omnium demonstrationū verarū. ¶ Notandū vt cōiter moderni dicunt: φ pn^a predicamenti subē sunt vt materia ⁊ forma. pma principia q̄titatis sunt punctus ⁊ vnitas. pn^a qualitatis sunt angulus ⁊ triāgulus.

D Dubiū. ¶ Sed dubitatur. quare pn^a subē sunt subē. pn^a tamē pdicamēti q̄titatis non sunt q̄titates neq3 pn^a pdicamēti qualitas sunt qualitates.

Solō pau. ve. Suba ē duplex. ¶ Respondent φ suba est duplex. quedam enim est suba analoga: ⁊ ista de deo pdicatur ⁊ materia pma: ⁊ de oibus substātijs que sunt p se in pdicamēto. Quedā vniuoca ⁊ ista soluz pdicatur de suba pntali cōposita ex actu ⁊ potētia; ⁊ non pdicať de deo cū sit actus pur^9: neq3 de materia pma cū sit potētia pura. ⁊ sic scdo modo accipiendo substātiā: neq3 deus neq3 materia prima est substantia. quare patet ad dubium solutio.

¶ Amplius pncipia nō multū minora sunt cōclusionibus pncipia qdē. n. ppōnes. ppōnes autē assumpti termini aut imissi sunt.

¶ Quarto arguitur sic. pncipia syllogismoꝝ nō sunt multo pauciora cōclusionibus. sed non sunt eedez conclusiones omnium syllogismoꝝ verorum. ergo non eadē sunt ipsaruz pn^a. Minor est nota. Maior declaratur. pncipia enim sunt ppositiones. i. premisse syllogismi. propositiones autē sunt assumpti termini vel interi^9 missi. ergo rc. ¶ Nota pro intellectu lr̄e: si plura sm ordinē accipiātur. vt homo: aial: corpus: animatū corpus: ⁊ suba. φ media in tali coordinatione sunt tria. vz: aial: corpus aiatum: ⁊ corpus.

E Propōnes vo que sic sunt pmisse: φ non sunt ɔ̄nes sunt quatuor. vz. hō est aial. aial est corpus aiatum. corpus animatū est corpus. ⁊ corpus est substātia. Conclusiones vo q̄ inter tales termios formari pnt: sunt sex. vz. hō est corpus animatū. homo est corpus. hō est suba. animal est corpus. aial est substātia. ⁊ corpus animatuz est suba. ⁊ sic pn^a non sunt multo pauciora ɔclusionibus. ibi enim pncipia intelligimus pmissas indemōstrabiles. ille aūt pmisse constituūtur ex terminis aut exterius assumptis. s. supra maiorē extremitatē: aut infra minorem: aut ex terminis in medio positis inter vtrāq3. Et hoc est qd phs intēdit: cum dicit. principia eniz propōnes sunt. ⁊ hec est expositio Linco. l3 quidā alij posteriores alium habeāt modū declarādi: quem minus puto ad mentem Arist. ⁊ forte minus verū.

Obijciť ¶ Sed ɔ̄. cuiuslibet ɔ̄nis due premisse sunt: ergo in triangulo plures sunt pmisse ɔclusionibus. ⁊ per ɔńs in duplo plura pn^a cuius oppositum dicitur in textu.

Solutō obiecti. ¶ Ad hoc respōdetur negādo scdaz cōsequentiā. nō enim quelibet pmissa est pn^m: sed solum indemōstrabilis: vt Az. hic intēdit. ⁊ l3 ɔcederetur quālibet pmissam esse pn^m. tn̄ si sit demonstrabilis ēt erit conclusio. ⁊ ideo ex parte ipsius erit paritas.

F quare ponderande erūt pmisse: que non sunt ɔ̄nes: cum cōclusionib^9: que non sunt premisse. ⁊ tādem habetur plures esse conclusiones: sed non multo plures vt pus dicebatur.

¶ Adhuc conclusiones infinite sunt: termini autem finiti.

¶ Quinto arguitur. ɔclusiones veroꝝ syllogismorū sunt infinite. termini autem supple cōes in quibus sciētie oēs conueniunt sunt finiti ⁊ valde pauci. ergo termini illi siue pncipia super illis terminis fundata nō sufficiunt ad aliquid demōstrādum. ⁊ per ɔsequēs alia requiruntur pncipia particularia. cū ergo ɔ̄nes sint ifinite. pncipia particularia erūt infinita. ⁊ per ɔńs non eadem sunt principia omniuz syllogismoꝝ verorum. maior principalis de se pz inspicienti processus sciētiarū. minor etiam pz. termini cōes omnibus scientiis sunt sicut ens: actus. ⁊ potētia. ⁊ similes: qui sunt valde pauci. Alij sic litterā introducunt. ɔclusiones sunt infinite non obstante. φ termini de se inuicē predicātes sint finiti. nam ex finitis terminis multotiēs combinatis ifinite fieri possunt cōbinationes.

A ꝛ per ꝯsequens infinite ꝯclusiones:tam loquēdo de pre dicationibus per accñs q̃z per se.cum igitur ꝑncipia nõ sint multo pauciora ꝯnibus.sequitur principia eē infini ta.ꝛ sic habetur intētum. ¶ Dubitaſ.si conclusiones fue rint infinite:sicut Aris.hic dicit.tunc in ꝑdicatis per se ē in infinitū procedere:quod est ꝯtra superius determina ta.ꝛ sic videtur apparens contradictio inter textus ꝑhi.

Dubiū.

solo ꝑ ¶ Ad hoc varie dari solent rñsiones. Prima dicit ꝙ non fuit intētio Aris.conclusiones actu eē īfinitas.sed ꝙ sunt in tanto seu tam copioso numero:vt a nobis eorū nume rus comprehēdi non possit.ꝛ hoc nõ repugnat determi natis superius.hāc puto ad mentē Arist.q̃uis nõ sit ne gandū ꝯclusiones aliquo modo posse in infinitū abire.

(solo ꝑ cuz reliqs hi in pau.ve.)

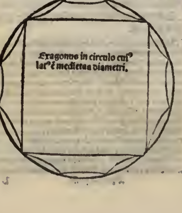
Solo 2ª ¶ Secūda respõsio dicit:ꝙ Ar.hic loqtur de ꝯnibus ve ris seu per accidēs seu per se.arguit.n.ꝙ nõ eadem sunt ꝑn̄ ōium syllo꜡ vero꜡ indifferēter.in ꝑcedētibus autez probauit in ꝑdicatis per se non eē processum in infinitū. ꝛ sic tollit apparens ꝯdictio.hec tñ responsio non videt bene consona intellectui Ar.illo cap. de statu ꝑdicato rum.vbi ꝯcludit:ꝙ sicut in ꝑdicatis ꝑ se non abit in infi nitum in sursū vel deorsū:sic ēt nec ī ꝑdicatis ꝑ accñs.

Solo 3ª ¶ Tertia respõsio dicit.ꝙ sicut q̃uis littere sint finite:ꝑe tñ infinitis modis adinuicē causaliter combinari pñt vt fiant dictiones infinite.sic ēt lz termini predicati de qui bus loqtur Arist.loco allegato sint finiti:totiēs tñ ꝛ tot varijs modis cōbinari pñt:vt fiant ꝯnes infinite.hec rñ sio vī repugnare dictis Ar.capi.allegato.vbi dicit ꝙ si q̃ua sunt finita ꝛ spēs eorū finite.ꝛ si termini sunt finiti. cōbinationes ex eis facte vel aliqb⁹ eo꜡ necessario sunt finite:q̃uis plures sint cōbinationes q̃z termini.Itē non est oīno simile de combinationibus litterarū:ꝛ cōbina tionibus termino꜡.eadē enim lr̄a secūda vice addita va riat dictionē.idem tñ predicatū bis sumptum nõ variat ꝑdicationem.pro eodē enī habētur iste ꝑdicationes:ho mo est album musicū.ꝛ homo est album musicū album.

B

solo 4ª. ¶ Quarta responsio.absolute ꝯceditur ꝯnes eē infinitas vel saltē non repugnat siue per se siue ꝑ accñs.infinite.n. sunt vel esse possunt spēs numero꜡ ꝛ figurarū:cuilibet aūt spēi numeri vel figure sua ꝓprietas correspondet de ipsa ꝑdicabilis:ꝛ de eadē demõstrabilis.sicut triāgulo inest habere tres:ꝛ q̃drato habere latera opposita equa lia:ꝛ angulos equales.ꝛ sic de alijs.sꝫ hoc non obstante cū aliqua illarū ꝯclusionū reducitur ad ꝑn̄ sua:non abi tur in infinitū.lz enim infinite sint figurarū spēs:ꝛ seq̄ns ordinem nature a precedēti depēdeat ꝛ sic in infinitū. qñ tamen illa passio de aliqua illarū demonstratur nõ opꝫ vt ad imediata resoluendo per precedentes figuras de

C

claretur. vbi gr̄ia. de exagono demõstratur:ꝙ si in circu lo collocatus fuerit:vnum eius latus est medietas dya metri circuli.lꝫ ergo exagonus ordine nature figuras ꝑ cedentes presupponat.vꝫ.triangulū:quadratū ꝛ penta gonum.si tamen ista demonstratio ad imediata resolua tur:non opꝫ de aliqua figurarum precedentiū facere mē tionem.quare concluditur:ꝙ lꝫ essent infinite conclusio nes:vt Arist.hic dicit:sicut etiam sunt infinite numerorū aut figurarum species ꝛ passiones:non tamen demõstra bilia ad imediata principia reducendo proceditur in in finitum:sicut Aristo.intendit loco allegato. ꝛ sic tollitur contradictio textuum Aristotelis.

D

¶ Amplius principia hec quidem ex necessita te.illa autem contingentia sunt.Si igitur in i tentione habitis impossibile est eadem eē.Ne cesse est ergo esse alia aut finita:aut cum infini te sint conclusiones.

¶ Ultimo arguit sic.quedā ꝑncipia syllogismorum vero rū sunt necessaria:quedā v̄o ꝯtingentia:sed ista nõ pos sunt esse eadē:vt pꝫ.ergo ꝛc.maior pꝫ primo prio꜡.con cluditur ergo intentione habitis.i.ſm rōnes ꝑmissas:ꝙ non eadē sunt ꝑn̄ oīum syllogismo꜡:cum ꝑn̄ oīa sint fi nita:etiam si conclusiones sint infinite.

¶ Si v̄o aliter quodāmodo dicat aliquis ꝙ hec quidem geometrie:alie v̄o syllogismo꜡:alie v̄o medicine.quid vtiq; erit aliud quod dicit nisi ꝙ sunt principia sciētiarū:sed eadem dice re derisio est:quoniam eadē eisdem eadem es sent:omnia naq; sic erunt eadem.

¶ Nunc per rationes proprias probat principalē conclu sionem ꝛ adducit tres rōnes que potius videtur respon siones quedam remotiue fundamētorum dicētiū oppo situm. Primo igitur dicit:si forte aliqs dicat ꝙ alie sunt ꝯclusiones geometrice alie syllogismorū.i. dialectice. ꝛ alie medicine.hoc nihil aliud ē dicere:nisi ꝙ omnes iste scientie habent principia diuersa.q̄ si dicatur ꝑn̄ istarū scientiarum esse eadē.ergo conclusiones erūt eadē inter se. Patet consequētia.q̄ quecunq; sunt eadē vni tertio inter se sunt eadem:sed principia que ꝯcludūtur ex suis principijs aliquo modo identificātur cum illis.ergo ꝛc. Quidam expositores:ꝛ quasi omnes exponēdo textum dicūt sic.si forte aliquis dicat:ꝙ aliqua sint ꝑncipia geo metrie:alia dialectice ꝛc.que expositio grammatice non consonat.ꝛ ideo ꝑmo modo Linco.exponit.

E

¶ At v̄o neq; ꝙ est ex oībus demõstrare q̄oli bet horum:hoc.n.est querere oīum eadē esse principia.Multū eniꝫ insipiens est. Neq;.n. in manifestis hoc fit doctrinis:neq; in resolu tione possibile est. Immediate enim proposi tiones principia sunt:altera autē conclusio fit accepta propositione immediata.

¶ Secundo arguitur.si eadē essent ꝑncipia ꝛc.tunc ex eis dem ꝑncipijs demonstrarētur oīa ꝑncipiata.pꝫ ꝯñia de se.ꝛ tñ ꝯñs videtur absurdum ꝛ stultū.non enim possibi le est hoc fieri ī doctrinis manifestis.neq; in resolutorijs. nam ꝑn̄ demonstratiua sunt propōnes imediate. altera vera existēte ꝯclusione altera est propositio imediata ex qua demonstraſ. ¶ Nota ꝙ ꝑ doctrinas manifestas ſm aliquos Ar.intelligit doctrinas ex quibusdā sensibili bus ꝑcedentes per se notis ad sensum aut experientiā. per resolutorias autē doctrinas resoluentes effectus in

F

Doctri⁹ manife sta que dicatur.

A causas suas. Scđm alios ꝟo per doctrinas manifestas intelligit doctrinas imediate ex per se notis procedẽtes. sicut cum demonstratur ꝑma propositio geometric.ꝑ resolutorias ꝟo eas que premissas assumunt non per se notas .sꝫ per resolutionẽ ad per se notas reducibiles. sicut quando demonstratur triãgulũ habere tres: aut alia hꝰ. qualitercũqꝫ autem intelligatur certum est ꝙ neqꝫ in doctrinis manifestis neqꝫ in resolutorijs contingit vt ex eisdem ꝑncipijs omnia demonstrẽtur ꝑncipiata.

¶ Si aũt dicat aliqs primas propõnes imediata esse ꝑncipia: vnũ in vnoquoqꝫ gñe est.

¶ Remouet cauillationem. si forte aliquis diceret propositiones primas imediatas esse principia demonstrationum. ⁊ per consequens eadeꝫ sunt principia omniũ. hoc non sufficit. qꝛ preter principia cõia que dicũtur propositiones imediate. prime in vnoquoqꝫ genere. vnũ requiritur ꝑncipium propriuꝫ illius generis. talia ꝟo principia propria non sunt eadem in oibus. quare ⁊c̃. ¶ Nota ꝙ propõnes imediate sunt duplices. Quedam prime: ⁊ quedam posteriores. Exemplum primi. sicut de quolibet dicitur esse vel non esse: que imediate super ente fundatur. Quecũqꝫ sunt eadem vni tertio sunt eadem inter se: que fundantur super passione entis. Et omne totũ est maius sua parte: que imediate reducitur sup toto ⁊ parte. ⁊ tales principia quedam cõia ⁊ remota dici solent. Lincoñ. tamen per primas ⁊ imediatas intelligit propositiones cõpositas ex primo subiecto scientie ⁊ prima eius passione. sicut exemplificat de istis. numerus est collectio vnitatum. ⁊ numerus est augmẽtabilis in infinitũ: que sunt prime in arithmetrica. Exemplum secũdi. sicut triangulus est figura. ⁊ homo est alal rationale. ⁊ ista principia particularia ⁊ propinqua appellãtur. Non negaret igit̃ phs hanc propositionem. eadẽ sunt principia omniũ cõclusionum. quoniã cum sit indefinita verificari potest de principijs cõmunibus ⁊ remotis. sed intendit ꝙ propositiones imediate prime non sufficiant in demõstrando cõclusiones cum sint principia remota demõstrationes virtualiter ingredientes. sed vltra eas particularia ꝑnꝰ requiruntur ⁊ ꝑpinqua formã demrationis ingrediẽtiaꝗ nõ sunt eadẽ in oibus ꝯnibus demonstrandis vt patet.

Propõnes imediate sꝫ dupli ces.

B ¶ Si ꝟo neqꝫ ex omnibus vt opus est demonstrari quodlibet neqꝫ sic ex altera quare erunt vniuscuiusqꝫ sciẽtie altera. Reliquitur igitur si proxima sunt principia omnium: sed ex his quidem hec: ex illis autem illa.

¶ Ex dictis concludit intentum dicens. si ꝟo non ex quolibet demõstratur quodlibet: eo modo quo est opus aliquid demõstrari. sequitur a similiꝫ nec ex principio alterius gñis demonstratur ꝯ altera. q̃re vniuscuiusqꝫ sciẽ sunt altera principia. i. diuersarum sciẽtiarũ diuersa sunt ꝑncipia. relinquitur ergo si propria sint ꝑnꝰ quibus conclusiones demonstrãtur non omniũ esse principia eadẽ. sed ex his hec demonstrantur: ex illis autem illa.

¶ Manifestum autem ⁊ hoc est quoniam non contingit. monstratum est enim ꝙ altera ꝑncipia genere sunt differentiũ gñe. Principia eniꝫ duplicia sunt: ex quibus: ⁊ circa que. ex quibus quidẽ igitur cõia sunt. Que aũt sunt circa

C que ꝑpria sunt: vt numerus ⁊ magnitudo.

¶ Tertio arguit sic. diuersoꝝ generum diuersa sunt principia. sed diuerse scientie de diuersis generibus ꝯsiderãt. ergo diuersarũ scientiaruꝫ distincta sunt ꝑnꝰ. Deinde distinguit ꝙ duplicia sunt principia. quedam enim sunt ex quibus aliquid demonstrat̃. ⁊ sunt ꝑnꝰ cõia. quedam ꝟo circa que est ꝯsideratio scientie: ⁊ illa sunt ꝑnꝰ propria: sicut numerus ⁊ magnitudo: propria sunt ꝑnꝰ arithmetrice ⁊ geometrie. quasi velit philosophus ꝯcludere: ꝙ ꝑnꝰ cõia non sufficiũt in demonstratione rei. sed vlterius opꝫ ipsa principijs particularibus applicari. cum igitur illa sint in diuersis generibus aut diuersis sciẽtijs distincta. sequitur non eadẽ omnia principia syllogismorum esse.

D Priꝰ sũt dupꝰ.

¶ Nota ꝙ per ꝑnꝰ cõia cõiter expositores intelligũt cõia pluribus scientijs. sicut de quolibet dicitur esse vel non esse. omne totũ ẽ maius sua parte ⁊ similia. Per propria ꝟo principia complexa particularia. sicut de puncto ad punctũ rectam lineam ducere cõtingit. ⁊ similes. Linco. ꝟo per cõia principia intelligit complexa prima in aliq̃ scientia quecũqꝫ sint ista. ideo dicit philosophus. ex quibus demõstratur ⁊c̃. per principia ꝟo propria intelligit subiecta sciẽtiarũ incomplexa ⁊ eoꝝ primas passiones. ⁊ illa sunt circa que scientia considerat: vt dicit philosophus. ⁊ ideo Aristo. exemplificat de magnitudine ⁊ numero: tamẽꝫ de principijs incõplexis arithmetrice ⁊ geometrie. ⁊ sic est finis huius partis.

Priꝰ cõmunia. Priꝰ propꝰa.

¶ De comparatione scientie ad alios habitus intellectus.

Scibile autem ⁊ scientia differunt ab opinabili ⁊ opinione: quoniam scia vniuersalis ⁊ per necessaria est. Necessarium autem non cõtingit aliter se habere. Manifestum igitur est ꝙ circa hoc scientia non est. Esset enim impossibilia vtiqꝫ aliter se habere possibilia aliter se habere.

t.c.44.

¶ Postq̃ phs in precedentibus comparauit scientias inter se: ꝯsequẽter comparat scientiam alijs habitibus. ⁊ primo comparat ipsam opinioni. 2° ꝟo alijs habitibꝰ intellectiuis ibi. Reliqua ꝟo ⁊c̃. In ꝑ facit quod dictũ est. secundo remouet dubitationem ibi. Qualiter igitur est idem ⁊c̃. Prima diuiditur in tres. qꝛ primo ponit conclusionem. 2° ostendit circa que versatur opinio: vt cõsequẽter declararetur intentum. 2° ibi. Quoniaꝫ scientia ⁊c̃. 3° ibi. Sunt autem vera. Proponit igitur primo istam conclusionem. Scientia differt ab opinione. ⁊ scibile quod est obiectum scientie differt ab opinabili quod est obiectum opinionis. Quñ scientia ⁊c̃. Dicit ꝙ scientia est rei vniuersalis: ⁊ per necessaria procedit. dicitur aũt necessarium: quod non contingit aliter se habere.

Cõclo. E

¶ At ꝟo neqꝫ intellectus. dico auteꝫ intellectũ principium scientie: neqꝫ scientia est indemonstrabilis: hec autem est acceptio imediate propositionis. Verus enim est intellectus ⁊ scientia ⁊ opinio ⁊ quod per hoc dicitur. Quare relinquitur opinionem esse circa verum aut quidem falsum: sed contingens est aliter se habere. Hec autem est acceptio imediate propositionis ⁊ non necessarie. Et certuꝫ est sic apparentibus. opinio enim incertũ est vt nã huiusmodi est. Adhuc autem nullus opinatur probare cum opinetur impossibile esse aliter se habere sed scire. Sed aliquando quidem eẽ sic. sed tamẽ aliter nihil prohibet tũc probare tã

Expõnẽ hꝰ textꝰ sũme ex Paulo ve. ⁊ aliis ex quibus iste author supiora accepit.

q̃ huiusmodi opinionem quidem esse sed necessarij scientia. Qualiter ergo est idem opinari et scire quare non erit opinio scientia. Si aliquis posuerit esse aut nihil contingere opinari. Consequenter enim hic quidem sciens. ille vero opinans per media quousque ad imediata veniat. Quare si quidem ille sciuit et opinãs sciuit. Sicut eniz et quia est opinari et propter qd autem medium est. Aut siquidem sic arbitratur non contingẽtia aliter se habere: sicut et habent diffinitiones per quas sunt demõstrationes non opinabitur sed sciet. Si autem vera quidem esse non tamen hoc ipsis inesse secunduz substantiam sed secundum speciem opinabitur et non sciet vere. Et quia et propter quid si quidez per imediata opinabitur. si non per imediata solum ipsum quia opinabitur. Eiusdez aũt opinio et scientia non penitus est: sz sicut falsa opinio et vera eiusdem quodãmodo est. sic et scientia et opinio eiusdem. Et enim opinionez et veram et falsam sicut dicunt qdẽ eiusdez inẽe icõuenientia accidit appetere alia q̃ et non opinari quod opinatur falso. Quõ aũt multipliciter idez dicitur est sicut contingit. Est autem sicut non cõmensuratiuum enim eẽ diametruz vere opinari inconueniens est. sed quia diametros circa quam sunt opiniones idem sic eiusdem est: sed quod aliquid erat esse vnicuique secundũ rationez nõ idem est. Similiter aũt et scientia et opinio eiusdem est. hoc quidem eni sic animalis est quod nõ est contingere non esse animal. sed illa quidez quod est contingere: vt si hoc quidem quod vere hominis est: illa vero hominis quidem non autez veri hominis. idẽ enim est quia homo hoc autem non sicut idem. Manifestũ autẽ ex his est quod neque opinari simul idem et scire cõtingit. Simul enim vtique habere opinionẽ aliter habendi et non aliter habẽdi idem eẽ quod vere nõ contingit. In alio quidẽ enim vnũquodque eẽ contingit eiusdẽ sicut dictum est: sz in eodez nihil sic potest esse: haberet enim opinionem simul: vt quod homo esset et quod vere est animal: hoc eni erat non contingere non esse animal. hoc enim sic cõtingit sic contingere. Reliqua autẽ quomodo oportet distribuere in rationem et in intellectum et sciẽtiam et artem et prudẽtiam et sapientiam. hec quidem enim physice: illa vero ethice speculationis sunt magis. Solertia autem est subtilitas quedam in non prospecto tempore medij: vt si aliquis videns quod splẽdorem semper habet luna a sole statim intelligit propter quid hoc fit: quia propter id quod illustratur a sole: aut disputantem cuz diuite: cognouit quoniã accõmodatuz est: aut propter id quod quidẽ amici sunt quia inimici eiusdem sunt. Omnis enim cãs medias videns cognouit et vltimas. splendidum eẽ ad solez sit in quo. a. lucere a sole. b. luna. c. inest autem lune quidẽ. c. quod ipsi inest. b. quod est. lucere a sole. ipsi autez. b. a. quõ est ad hoc esse splendidum a quo splẽdor. quare et ipsi. c. a. per. b.

¶ Finis primi libri posteriorum. per. F. Joã. Romberch recogniti atque quampluribus flosculis exornati.

A ¶ Incipiũt Subtilissime q̃ões doctoris non vulgaris. Dñi Apollinaris De Cremona super primũ librum Posteriorum Analecticorũ Aristotelis: studio ⁊ labore fr̃is Jo. Romberch Politissime.

¶ Alia nãq₃ q̃ sc̃ ꝑus opi̾ari necẽ ẽ. alia v̾o qd ẽ qd̃ dr̃ itelligere oꝫ. q̃dã aũt vtraq₃ ⁊c̃. Nõ. j.

T.cõ.2.

Pri rõ.

PRimo querit̃. vtruꝫ or̃a° sit s̾bm li. poste. ¶ Ad p̃tẽ ne̾ar. ꝙ sic. de oratione nõ h̃r scia igit̃ ⁊c̃. tꝫ ꝯ°. q2 scia l aliq̃ li. tradita ꝑncipal̾r ẽ scia subi ⁊ prius sbaꝝ. añs ar. sic. q̃lꝫ scia acq̃rit̃ ꝑ ora° si igit̃ de oratione eẽt scia. tũc de oratione eẽt oratio ⁊ pari rõe ď alia oratione a°fieret oratio. q̃re in orationib° eẽt ꝓcessus in inf̃. qd̃ vꝫ ipõe. ¶ 2° arg. sic ď

2°rõ.

s̾bo scie ꝑsupponit̃ qd est. sꝫ de oratione h̃ nõ ꝑsupponit̃ qd est. igit̃ ⁊c̃. maior est Ari. i phe° libri poste. minor pꝫ cũ Ari. duas orationes ignat diffõnes ꝓ hui°. circa p̃n̾ tractat°. ¶ 3° si oratio eẽt h̃ s̾bm tũc de ipsa ꝑsupponeret̃ q2 est. ꝑ Ari. i phe° h°li. ꝙ ꝯñs sic s̾tm ar. q2 nõ posset ꝑsupponi orationẽ eẽ nisi supponeret̃ scire eẽ vel saltẽ eẽ posse. sꝫ h̃ nõ supponit̃ ab Ari. i isto li. imo ꝓbat̃ ab eodẽ vt pꝫ in phe°. igit̃ ⁊c̃. ¶ 4°. oẽ s̾bm scie oꝫ esse vnum vnitate specifica vel g̃nica. si nõ sit trãscẽdẽs. oratio nõ est huiꝰ. igit̃ ⁊c̃. maior vꝫ esse Ari. circa finẽ ꝑmi h°. minor ꝓbat̃. oratio cũ sit syll̃s nõ est vnũ ens v̾e. sꝫ est vnũ qd̃dã ꝑ aggregationẽ talib° aũt aggregatĩ nll̃a vna spẽs aut vnum gen° corñdet. igit̃ ⁊c̃. tꝫ ꝯña cũ minori. maior pꝫ siue accipiat̃ oratio in ꝯceptu siue ivoce siue i scripto. ¶ Confirmat̃. nã oratio mẽtalis est aggregatuꝫ ex ꝯceptibus vocalis ex vocib°. scripta v̾o est s̾ba vel ex subiis aggregatũ. Sꝫ nll̃a spẽs neq₃ gen° q̃litati ⁊ s̾be corñdet vt pꝫ. igit̃ oratio nõ pt̃ eẽ gen° nec spẽs ad oẽs orationes. quare ⁊c̃. ¶ 5 s̾bi scie aliq̃ debẽt eẽ ꝓꝑetates q̃ de ipso ostant̃ sꝫ orationis nll̃e sunt passiones. igit̃ ⁊c̃. maior est Ari. circa finẽ ꝑmi h°. minor pꝫ cũ oratio nõ sit v̾e spẽs nec genꝰ. ¶ 6° in isto li. non minꝰ docet Ari. artẽ diffiniẽdi q̃ꝫ demõstrandi. ꝫ non minꝰ diffõ est h̃ s̾bm q̃ꝫ oratio. assumptuꝫ pꝫ. 2. poste. ¶ 7° liber iste cõmuniter intitulatur liber poste. analeticoꝝ. i. resolutiuoꝝ. q̃re resol̾o siue modus resoluẽdi potiꝰ oꝫ huiꝰ libri esse subiectum.

Confirmatio.

5 ratio.

6 ratio.

7 ratio.

B

Contra

In oppositum vꝫ cõis s̾nia auctoꝝ. ꝓferti linco. i p̃n̾ expõnis h°li. cũ igr̃ intẽtio Ari. i h̃ li. ẽ inuestigare ⁊ manifestare eẽntialia orationis. q̃ꝓpt̃ i scia tradita i isto li. est oratio genꝰ s̾bm. ¶ In ista q̃one erũt. 3. articuli. ꝓ ponẽtur q̃dã ꝑambula. 2° ꝯnes. 3° tractabit̃ mã ꝑmi arg. ꝑncipalis.

Ad q̃õnem.

S̾bm capitur multipl̾r

Quãtum ad p̾ scie̾ ꝓ. ꝙ lꝫ s̾bm multiꝭ modis accipi possit. s. ꝑ s̾bo inhesionis. ꝑdicationis. ⁊ attributionis: h̃ sit mẽtio de s̾bo scie. 3°. ⁊ nõ ꝓ. nec 2°. Dꝫ aũt s̾bm attributionis aliꝰ scie qd̃ ꝑncipaliꝰ in scia. illa ꝯsiderat̃. ⁊ ꝯsir p̃tes ⁊ passiones ipsiꝰ. ⁊ de q̃buscũq₃ in illa scia est ꝑ se ꝯsideratio ꝯsiderãtur ꝑ attributionem ad ipm: q̃l̾r corpꝰ mobile s̾bm dicimꝰ nãlis phie ⁊ magnitudinẽ siue lineã s̾bm geo°. huic ãt s̾bm ꝯpetũt ꝯditiones q̃ ab Ari. ponũtur circa finẽ ꝑmi h°. de q̃bꝰ deo dãte videbit̃. ¶ Scd̃a distõ. iste terminꝰ scia i ꝓposito dupl̾r accipi potest. vno° ꝑ h̃itu vno sciẽtifico tñ. sic h̃itũ ꝑ queꝫ scio triãgulũ h̃ẽre tres sciam appellamꝰ. 2° ꝑ aggregato ex sciẽtificis h̃itib° debitũ h̃ntib° ordinẽ ⁊ ꝯnexionẽ inter se cũ debita h̃itudie coꝝ ad aliqd̃ vnũ ꝓ ꝯsideratũ. q̃liter doctrinã traditã in li. de aia vl̾ alijs h̃ꝭ sciam dicere mꝰ. In ꝓposito maxie fit mẽtio de scia 2°. ¶ 3° distinctio scia ꝓꝰ multipl̾r accipi pt̃ vt coll̾ de mẽte linco. in p̃n. tractatꝰ hꝰ libri. ꝓ valde large ꝑ scia ꝯtingẽtiũ. q2 q̃dã raro vel infinter ꝓueniũt. q̃dã v̾o vt plm̃. Scd̃o ꝑ scia necioꝝ q̃ sciũtur tã ꝑn̾ q̃ꝫ ꝯnes ꝑ orationẽ ꝯcluse. Tertio ꝑ sciencia ꝯnũ q̃ ꝑ orationẽ acq̃rit̃. Principia minꝰ ꝓꝑe sciri dicũtur. ꝯnes v̾o maxie ꝓꝑe. Iste modus vltimꝰ magis est ꝓposito nr̃o ptinẽs. ¶ Nõ. 4. ꝙ lꝫ scia ꝯnis ꝑ orationeꝫ ꝯcluse ꝓꝑe solũ attribuat̃ passioni q̃ ď aliq̃ s̾bo ꝑdicatur qd̃ sit vnũ spẽ vel g̃ne vt pꝫ ex modo loq̃ndi auctorum trãsumptiue tñ vel minꝰ ꝓꝑe attribui pt̃ s̾bo ⁊ passioni q̃ non sint v̾e vnũ. ¶ Nã s. n. sonorꝰ de q̃ẽ scia musice vt sic nõ ẽ s̾bm v̾e ⁊ simpl̾ vnũ de q̃ tñ ꝓbat̃ ptã q̃ ipsiꝰ passiõis dr̃. lꝫ trãsũ̾. idẽ pt̃ de liea visuali ꝑspec̾. ⁊ sic ꝯuẽiẽter de ipsis scia minꝰ ꝓꝑe h̃r. q2 se h̃nt ꝑ modũ g̃nis ꝑ se ꝯsiderati i ordie ad certas spẽs ⁊ passiões q̃ debitã ꝯnexionẽ adinicẽ h̃re p̃nt. ¶ Ex q̃bꝰ infert̃ ꝙ sic scia minꝰ ꝓꝑe sibi attribuit̃ sic ora° eisdẽ attribuit̃ iꝓꝓꝑe vl̾ trãsũptiue. ¶ Nõ 5. ꝙ lꝫ q̃lꝫ ars q̃ cõit̃ modꝰ sciẽdi appellat̃ large loq̃ndo possit scia dici acci̾ sciam ꝑ aggre̾ ⁊c̃. stricte tñ modꝰ sciẽdi i h̃ a scia dr̃. q2 ẽ ars direc̾ vsus rõnis siue ꝑ quã docemur modũ q̃ aptitudie vl̾ app̃hẽsione rõis vti dẽmꝰ. q̃uo grãmaticã rhetoricã ⁊ logicã moꝫ sciẽdi cõit̃ appellamꝰ. Scia v̾o ꝯ modũ sciẽdi distincta ñ talẽ regulat modũ sꝫ absolute docet inherẽtiã passionũ ad s̾ba sua: q̃ oꝫ ab inte° ꝯꝑhẽdi. ¶ Ex q̃ infert̃ ꝙ sic tal̾ ars minꝰ ꝓꝑie scia dr̃. sic ꝓcessus i eadẽ arte minꝰ ꝓꝑe orationes dr̃. cõueniẽtiã. n. ⁊ ꝓpinquitatẽ magnã h̃nt cũ oratione.

Scia capitur 2°.

Corrl̾m

Modꝰ sciẽdi ⁊ scia differunt.

Corrl̾m

C ꝯ p°.

Quãtum ad arti. 2̾ sit ꝑ° ꝯ. sumẽdo sciaꝫ ꝑ habitu vno tñ de oratione ñ h̃r scia stricte sũpta ꝓbat̃ sic. scia stricte sũpta solũ attribuit̃ s̾bo ⁊ passioni q̃ sunt v̾e ⁊ ꝓꝑe vnũ: ora° non ẽ hꝰ. ꝫ ⁊c̃. maior pꝫ ex arti°. p̃cedẽti. minor pꝫ ex. 4. argu. ꝑncipali ⁊ ꝯfirmatione ipiꝰ. ¶ 2° ꝯ. lꝫ ita sit de oratione tñ large h̃r scia tali mõ sũpta. pꝫ. q2 oratio q̃uis nõ sit ꝓꝑe genꝰ. se tñ hꝫ ꝑ modũ g̃nis r̾ q̃rũdã iferioꝝ. Sibi ẽt q̃dã attribuũtur ptã q̃ ꝑ modũ passionũ se h̃nt. ⁊ de ipsa declarari p̃nt ꝑ nob̃ notiora. Cõsiderat̃ ẽt a nob̃ i ꝯparatione ad deteriatũ finẽ ⁊ ꝑ modũ vnius. s. s̾m ꝙ fuerit instrm vnũ inteꝰ ad notitiã sciẽtificã acq̃rẽdã. q̃re ⁊c̃. ¶ 3° ꝯ. sumẽdo sciam ꝑ aggregato ex habitib° ⁊c̃. lꝫ de oratione ñ stricte scia h̃eat̃. large tñ de ipsa h̃r. ꝯ ꝑ vtraq₃ p̃te vꝫ nõ. ex vltio nobili. Scia. n. q̃ de oratione h̃r ẽ ars q̃dã docẽs iuenire ⁊ formare orationẽ vt sit s̾m debitũ inteꝰ instrm q̃ notitiã sciẽtificã acq̃rere intendit. ¶ Talis aũt ars modꝰ sciẽdi ⁊ ñ scia stricte dici oꝫ. lꝫ large scia possit noiari. q̃re ⁊c̃. ¶ Pria pꝫ eiusdẽ ꝯnis ẽt ꝓbari posset ex ꝑ° ꝯne. scia. n. sũpta ꝑ aggregato. ⁊c̃. ⁊ q̃ ꝓꝑe sumit̃. aggregari oꝫ ex h̃itib° sciẽtificis ꝓꝑe sũptĩ. q̃re ⁊c̃. ¶ 4° ꝯ ora° ẽ s̾bm attributionis scie li. poste. pꝫ. q2 i eodẽ li. ꝑncipaliꝰ ꝯsiderat̃ genꝰ et spẽs ipiꝰ. vt ora° q2. ⁊ ꝓꝑ qd. a̾. ne̾. v̾lis. ꝑticularis. ostẽsiua. ⁊ ad ipõe ducẽs. Itẽ ꝓꝑetates ipsiꝰ vt pꝫ ꝯsiderãti. Quecũq₃ ẽt ibi ꝯsiderant̃ ꝑ habitudinẽ ad ipsã ꝯsiderant̃. lꝫ. n. i 2° de arte diffiniẽdi mẽtio fiat. h̃ tñ sit ꝑ q̃to diffõ est orationi neccia ⁊ p̃n̾ ipsiꝰ. vt videbitur ibidẽ. quare ⁊c̃.

ꝯ 2°.

ꝯ 3°.

Conclo 4° est rñsiua q̃ni tiafir̾

Quantum ad 3̾ arti̾ sciẽdum ꝙ varij sunt modi respondẽdi. q̃dam absolute concedũt ꝯnem que vltimo infertur. s. ꝙ in demr̃ationibus potest esse ꝓcessus in inf̃. ⁊ pro isto credũt fuisse mẽtem Aui. qui dicit ꝙ in ꝯceptib° aie in inf̃ ꝓcedere ꝯtingit naꝫ si ꝑ a. itellectionẽ hoieꝫ itelligis. ꝯtigit te itelligere. a. itelle

D Utrũ ď oratiõe sit scia.

ctionē mediāte alia. q̄ sit b. ꝛ sic. b. itelliges mediāte c. et sic i īfi^m. ℭ Hec rñsio ꝓ nō ꝯueniēter assumit auctē Auic. qꝛ lȝ ipse ꝯcessisset i hꝫ simplicibꝰ itellectionibꝰ ñ repugnare ꝓcedē i īfi^m: qd̄ vī satꝫ ꝓbabile: q̄uis de facto nō sit posse. nō tn̄ dixisset i ōrationibꝰ eē ꝓcessū i īfi^m. qm̄ ōratio nes circa vlia v̄sant. i qbꝰ ñ ꝯtigit i īfi^m ꝓcedē. Nisi forte aliqs dicēt ꝙ formata a. ōratione p itelle^m ꝯtigit p eādeȝ ite^m formari. b. q̄ sit dio sñs a. ꝛ iteꝝ c. q̄ sit sñs b. ꝛ sic i īfinitū. Sȝ h̄ nō obstat. qꝛ lȝ ñ repugnet sic i īfi^m ꝓcedē. ñ tn̄ oȝ i eēntialr̄ ordinatꝫ. neqꝫ p vnā ōra^{em}. de alia ōra^{ne} tāq̄ de re scita no^m hrēmꝰ. ℭ 2° ꝯ rñsi^m ar. sic. talꝭ ꝓcessꝰ ōratio nū i īfi^m aut ē i accñtalr̄ aut i eēntialr̄ ordinatꝫ. ñ p^o. ꝛc p nl̄la illa p de alia hēbit scia. qd̄ ē ꝯ opionē. Si 2^m. cū i īfinitꝫ nō sit ad vlt^m deuenire ꝗ̄sitet resolꝰo itellꝰs seqꝛ ꝙ p hꝫ demrationes ñ ꝯtigit aliqd scir. ℭ Cōfirmat. qꝛ itellꝰs nūq̄ ꝑfecte aliqd scit nisi qn̄ scit se scire vt patebit ifra. sȝ oato tali ꝓcessu itellꝰs ñ poterit scire sȝ scir. cū ñ sit ad vltimaȝ ōratio^{em} ꝑuēire p quā se scir cogscē possit. qꝛ ꝛc. ℭ 3° sive tū eēt ꝙ sic ꝓcedē oēremꝰ i īfi^m: Ari. hūc mōȝ nob̄ posuisset qd̄ tn̄ sivi fecisse. qꝛ ꝛc. ℭ 2° modꝰ rñdēdi ē mālis. d. ꝙ q̄uis p vnā ōratio^{em} alia demrēt nō seqꝛ ꝓcessꝰ in īfi^m. sic lȝ mediāte vno martello fiat alter nō seqꝛ ꝓcessus in īfi^m in martellis. qꝛ faber mediāte vno martello oēs alias cōficere pōt q̄ ab ipso fabricant. ℭ Hec rñsio est isufficiens qꝛ ñ ꝯueniēs sit exē^m oȝ silr̄ vnā eē ōrationē p quā de ceteris oibꝰ ōrationibꝰ hēat scia. sit igr̄ illa ōratio. a. ꝛ q̄rit vtrū de a. hī scia vl̄ nō. ñ. ñ hī itētū. ℭ Preterea. nō videt posse rō diūsitatꝫ assignari. Si sic q̄rit nūqd p se ipsaȝ. vel p aliā. nō p se ipsam. qꝛ nō vī idē. posse seipm notificare ñ p aliā sic arguit de alia. ꝛ sic stat difficultas argumenti ꝑncipalis. ℭ Itē qdā arguūt ꝙ illa silitu^o nō est sufficiēs. qꝛ faber mediāte vno martello nō efficit oēm martelluȝ. tūc. n. idē efficēt. se ipm. i h̄ aūt li. tradit ars q̄ q̄lȝ ōratio cogscit. ñ igit h̄ fieret p ōrationē. tūc eadē ōra^o se ipsaȝ d̄mraret seu notificaret. ℭ 3° modus rñdēdi ꝑmittit aliq. ꝑ ꝙ q̄lȝ ōratio debite ꝓcedēs ē ex ꝓprijs ꝑncipijs eiꝰ qd̄ ōrat. pȝ Ari. ꝑ hꝰ. 2° ꝑmittit ꝙ dialecticꝰ cuȝ sit artifex cōis ꝓcedit p q̄dā cōia declarando intētū ad nihil spāle descēdendo inquātū logicꝰ ē. nisi forte cā exēpli. pȝ cōiter. 3° ꝑmittit ꝙ ꝓpriū cuiuslȝ ōrationis est efficere sciam. vt colꝭ ꝑ hꝰ. 4° ꝑmittit ꝙ ars lo^{ca} nō scia. sȝ modus sciēdi oī ci oȝ de mēte Ari. 2° me^{te}. Ultio supponit ꝙ syllꝰs ē ꝓpriū instrm logici. pȝ cōiter. ℭ His suppositi ponit ꝑ ꝯnē istā de ōratione nō hī scia p ōratio^{em}. ꝓbat sic. ñ oppo^m ꝯnis foret veꝝ cū scia de ōra^{ne} tradat a logico ꝑ posse. tūc logicꝰ tradēdo sciaȝ suā ōrare posset. sȝ ꝙ ꝯñs sit fl̄m argr̄ nā q̄lȝ ōra^o est ex ꝓprijs ꝑncipijs. sȝ logicꝰ p q̄dā cōia ꝓcedit ad nihil spāle p se descēdēs. igit ꝛc. assūptū pȝ. ex p^a ꝛ 2ª suppōe. ℭ 2° sic ar. cuiuslȝ ōrationis ꝓpriuȝ est efficere sciam. vt pȝ ex 3ª suppōne. sȝ p ꝓcessū logici nō gñat scientia. sȝ modus sciēdi. vt seqꝛ ex 4ª suppōne. igit logicꝰ declarādo intētū suū nō ōrat. ꝛ p ꝯñs cū tradit notitiaȝ de ōratione h̄ nō facit p ōra^{em}. ℭ 3° ar. sic q̄lȝ artifex ꝓcedit mediāte ꝓprio istro. sȝ ōra^o nō est istrm ꝓpriū logici. ḡ logicꝰ docēdo ōrare nō ꝓcedit p ōrationē. maior de se pȝ. ꝛ minor seqꝛ ex vltima suppōne. ℭ 2° ꝯ. de ōratione hī scia p ꝓcessū syllogisticū nō ōratiuū. ꝛ p regulas q̄sdaȝ cōes pȝ ꝑ p^o. cū syllꝰs simplr̄ sumptꝰ sit ꝓpriū eiꝰ istrm. 2° pȝ cū logicꝰ qui tradit artē ōrandi sit artifex cōis. ℭ Si iste modus rñdēdi itelligat ꝯnē ꝑmā de scia ꝓꝑe dcā put distiguit ꝯ modū sciēdi. ꝛ sic ꝯñr de ōratione stricte sūpta ꝯa est ꝯ ipsiꝰ vt in ꝓcedētibꝰ ar. pȝ. nō tn̄ negare pōt qn̄ de demratione scia ꝛ ōratio largo mō hēat. qꝛ d̄ tali ōratione ꝛ scia loq̄ndo adhuc stabit difficultas argumēti nisi aliō dicat. ℭ Itē ñ rō p^a ꝓbas ꝯnē ꝑmā eē ꝯueniēs seq̄retur metaphysicū nihil ōrare posse. ꝯñs vī absurdum. ꝓbat ꝯña. qꝛ nō minꝰ p cōia meta^{cus}. ꝓcedit q̄ logicꝰ eo ꝙ ē artifex cōissimꝰ. cū igit ꝓcedere p cōia repugnet nāe ōrationis vt ille modus dicit seqꝛ intētū. ℭ 3° ar. argu^o met istiꝰ opionis. formet iste syllꝰs. ois syllꝰs ꝓcedēs ex ꝑmis v̄is imediatis ꝑoribꝰ notioribꝰ q̄ cāis ꝯnis est syllꝰs faciēs scire. q̄lȝ ōratio est hꝫ. igit q̄lȝ ōratio est syllꝰs faciēs scire. ñ ꝯne huiꝰ syllī ꝓbat facē scire q̄ est passio ōrationis de ipsa ōratione p debitū me^m. q̄re syllꝰs iste erit ōratio p quā tn̄ hī scia de ōratione. vt pȝ q̄re ꝛc. ℭ Rñdet ꝙ syllꝰs ille nō est ōratio eo ꝙ p q̄dā cōia ꝓcedit. nā p^a v̄a ꝛ ime^{ta} ꝛc. in q̄lȝ scia iueniunt. sȝ oȝ dici syllꝰs absolute. ℭ Hec rñsio nō obstat. qꝛ lȝ p^a v̄a ꝛ imediata sint oibꝰ sciētijs cōia. ista tn̄ simul aggregata ꝯsiderata q̄ ad itētionē scdam appropriant cā sbo illiꝰ ꝯnis q̄ ꝑdicato. q̄re ꝑdictꝰ syllꝰs ꝓcedit ex his q̄ sunt ꝓꝑa cā sbo q̄ ꝑdicato. ḡ nō obstat qn̄ ōratio debeat dici. ℭ Preterea. cū ille syllꝰs nō sit elēcꝰ. sȝ debita forma ꝯcludēs. ꝛ ꝯcludit veꝝ ex v̄is. aut igit est topicus siue ꝓbabilis. aut ōratiuꝰ. sȝ nō est topicꝰ. igit ꝛc. minor ꝓbat. qꝛ ꝓcedit p eēntialia. s. p ea sine qbꝰ ōratio esse nō pōt ꝛ ipsiꝰ diffōnē igrediunt. ꝓcedit ēt p gñalia ꝓpriā diffōnē declarando d̄ diffinito. q̄re ꝛc. ℭ Ulriꝰ qdā arguūt sic. Sicut metaꝰ de ente reali aliquā passionē ōrare pōt. sic ꝛ logicꝰ de ente rōnis. vī ēt ꝙ logicꝰ hāc passionē veꝝ vel fl̄m possit ōrare de ꝓpōne. Sic arithmeticꝰ par ꝛ impar de nūo ōrat. vt ipsi dñt. ℭ Alr̄ rñdeo ad ꝑdictā difficultatē p q̄ ponit h̄ distō. de aliq̄ aliq̄ȝ passione ōrari dupl̄r ꝯtingit vt ꝓpō spectat. vnoꝰ p se. Alioꝰ p accñs. ex^m sit p aliquē ōratiuū ꝓcessum demrēt hoiē eē risibilē. tūc d̄ hoie ōrat risiꝰ p se. de sor. vō p accñs sic ēt de ipso hī scia p accidēs p q̄to hoi accidit ꝙ sub eo. sor. ꝯtineat. ℭ Cōtr pono. 2. ꝯnes. p^a est ista. Sumēdo sciam p hitu vno sciētifico de ōratione hēt scia p ōrationē. ꝓbat. qꝛ d̄ ōratione cōcludit diffō ipsiꝰ p aliā diffōnē ꝯuertibilē cū ipsa. igit ꝛc. tȝ ꝯña. ꝛ assūptū patuit in p syllꝰo. ois syllꝰs ꝓcedēs ꝛc. siue vt alij voluerūt in syllꝰo eȝ forato in q̄ ꝓbat diffō mal̄ ōrationis p diffōnē datā a cā finali. h̄ tn̄ accipio sciam et ōrationē large vt ꝑus dicebat. ℭ 2^a ꝯ. accipiēdo sciam p aggregato ꝛc. de ōratione nō hī scia p ōrationē tn̄. sed p aggregatū ex multis ꝛ varijs ꝓcessibꝰ spē distictis. pȝ ꝯ. qꝛ scia de ōratione illoꝰ sūpta nō est nisi ars ōrandi q̄ tradit p ꝛ 2° poste. talis aūt a nob̄ acgrit p ꝓcessꝰ mltos. q̄ aliq sunt diffinitiui. aliq ōratiui a posteriori vel a ꝑori. q̄dā diuisiui. alij ꝯpositiui. ꝛ alij exēploꝝ positiui. vt pȝ in spiciēti ꝓcessū illiꝰ libri. ℭ Ex his pȝ rñsio ad dubōnē ꝑncipalē. ꝯcedit. n. ꝙ de ōratione est scia p ōrationē. ex q̄ tn̄ nō seqꝛ ꝓcessus in ōrationibꝰ in īfi^m. qꝛ ꝯcedit p. a. ōrationē hēri sciam de ōratione cōiter sumpta p se ꝑ. ꝛ ꝯñr de a. ōratione ꝛ q̄lȝ alia singlari p accñs hēri sciam p eādē tāq̄ de singularibꝰ ꝯtētis sub aliq̄ vl̄i. Et si ar. ꝙ saltē seqtur idē ōrare se ipm. Rñdēt qdā ꝯcedēdo. Sȝ h̄ puto leue dcm̄ vt videbit stati. Alr̄ ḡ rñdet negādo ꝯñam. illō. n. qd̄ ꝓꝑe ꝛ p se ōrari dī est ꝯ. ꝯñr vō ꝛ trāsumptiue dicitur passio siue ꝑdicatū signs passionē ōrar i. s̄m v̄o inx cōeȝ locutionē doctoꝝ neqꝫ ꝓprie neqꝫ improꝑe ōrari dī sed dicimꝰ d̄ ipso aliqd ōrari. s. passionē ipsiꝰ. cū ergo. a. demōstratione scia acgrat p ipsam met a ōrationem tāq̄ de sbo. lȝ p accñs nō seqtur. a. demōstrationē p se vel p accidēs se ipsam demōstrare. Ex q̄ pȝ ꝯcedēdum eē ꝙ a. demōstratio p se ꝯcurrit ad sciam. a. demōstrationis p accidēs. silr̄ ꝯcurrit p se ad demōstrādū de se ipsa p accidens. ℭ Sed ꝯ rñsionē dubitat. qꝛ adhuc videt seq ꝙ idē notificat seipm ꝛ p ꝯñs idē eēt seipso notiꝰ. qd̄ implicat. cōseq̄ntia tenet. postq̄ p. a. demōstrationē acgrit notitia. a. demrationis. ℭ Ad h̄ rñdēt qdam ꝯcedēdo ꝯnem. dicūt enīȝ nō eē incōueniēs in his que p se ipsis probātur. ꝛ nō p alia sicut sunt ꝑn^a ꝑma. sic ēt cum a. demratio in se cōti/

In ōrationibꝰ nō eē ꝓcedēdū in īfi^m ꝓbꝰ 3°. ꝓ

2°

3°

Scda rñsio ad p^m argumētum ꝑnci^e.

Contra 2^m ꝯnē.

Tertia R^o ad p^mū argumētū ꝑnci^e.

T.c.15.

ꝯ p^a.

ꝯ 2^a

Contra 3^m R^{em}

F Quarta R^o ꝓpo.

ꝯ pma.

ꝯ 2^a.

Idē sentit dñicꝰ de flādria sup posteriorū q. 3. ar. ad p^m vide.

Obio

R^o.

neat pn^a cõia cuiuslz ořationis poterit se ipsã notificare.
Contra. Hãc rñsionẽ nõ puto sufficiẽtẽ. p qz adhuc stat icõueniẽs illa rñ. 2° qz lz pn^a sint p se nõ. nõ seqt vt notificẽt se ipa. qr rõ h^9 rñsionis vz nll'a. ℭ Alr igit rñdet. q aliqd alterũ notificare ẽ dupl'r vt pposito spectat. p sic vt p notitiã ipsius tãq notiori i notitiã alteri^9 veniam^9. 2° sic vt p ipsuz tãq p istr̃m notitia alteri^9 nob acqrat. p^o oz notificãs eẽ noti^9 notificato. 2° vo mõ nõ o pzimo stat ipm notificans nob nõ eẽ notũ. sicut geometra nihil de syll'o ɔsiderãs ořabit triãgulũ hẽre tres tãq p istr̃m. ℭ Ad ppo^m igr p. a. ořationẽ acqrit notitia. a. ořationis ⁊ cuiuslz alteri^9 ñ p sz 2^m qr ⁊c. ℭ Et nõ modũ soluẽdi. qz p ipm solues dubitationes mltas. ℭ Ad rõnes aũt tertij modi rñdendi dz.

Ad rõnes 3^e rñsionis. ℭ Ad pmã q lz ea qb^9 vtit logic^9 i ořando sint alijs sciẽtijs cõia. sunt tñ logico ppa. cũ sit artifex cõis. sunt ẽt ppa passioni ⁊ sbo q ponũtur i ɔne ipsi^9. ℭ Itẽ illa cõia ɔsiderata q ad intẽtionẽ 2^m sic logico approprĩant q vt sic ñ sunt alijs cõia. lz. n. qlz scia ɔsideret ea q sũt pma ⁊ imediata i eadẽ scia nõ tñ qlz sic ɔsiderat ea rõne q pma ⁊ imediata dñr sic logic^9 fac. qre ⁊c. ℭ Ad 2^m rõnẽ dz q ɔcludit de ořatione. ⁊ alijs reb^9 in logica ɔsideratis nõ hẽri sciam pphe distinctã ɔ modũ sciẽdi. ⁊ h nõ repugnat dictis. ℭ Ad vlt^m dz p negãdo maiorẽ. nã scie oẽs reales ɔcedũt pbando p ořationẽ. q tñ nulli illaz est ppriũ istr̃m. sz oib^9 cõe. ℭ 2° dz q syll'a ɔsiderat^9 vt istr̃m nõ ẽ logico ppriũ. qz ẽt oẽs alie scie syllogizãt. sz ɔsiderat^9 tãq aliqd c^9 notitia nobis tradit est logico ppriũ. qz nullus ali^9 nob tradit notitiaz sylli pter logicũ. sz h mõ ẽt ɔcedẽdũ est ořationẽ eẽ logico ppriã. ℭ Circa mãm dubitat. qre nõ ita ɔtingit in artib^9 mãlib^9 vt mediãte vno istr̃o fiãt oĩa eiusdẽ spẽi. vbi gr̃a. p vnũ martellũ fiãt oẽs martelli. sic mediãte eadem ořatione nũo tãq instr̃o. de qlz ořatione scia acquiritur.
Dubitatio.

ℭ Ad h du^m qd a qbusdã mouet posset aliqs se breuiter expediẽs dicẽ. q nll'a ořatio alias efficit ořationes. nec se ipsam. sic martellus efficit martellos. qre nll'a ẽ rõ dubitationis. ℭ Alr placide rñdet q cã est. qz in actionibus mere mãlib^9 idẽ nõ est supra se ipm ɔuersiuũ. ⁊ p ɔñs idẽ nõ poterit efficere se ipm. in actionib^9 aũt spũalib^9 idẽ supra se ipm ɔuerti põt. qm intell's se ipm itelligit. vt pz 3° de aĩa. ⁊ p ɔñs act^9 ⁊ scia vel istr̃a rõnis sũt supra se reflexiui. ořatio aũt est itell's istr̃m. qr supra se sic reflecti põt vt p aliquã ořationẽ d se ipsa notitia acqrat. sic ẽt d syll'o absolute ɔtingit. ex qb^9 ifert. q lz in mãlib^9 actionibus instr̃m. ⁊ illud supra qd ɔuertit illud instr̃m realr dif̃ant. nõ tñ sic oz i istr̃o itell's. sz sufficit ea rõne differre.
R^o. — T. p. 15 — D

Ad argumẽta pn^a.

Ad rõnes

pncipales. ℭ Ad pmã pz in vltĩo articulo. ℭ Ad 2^m negat minor. ℭ Ad pbationẽ dici põt. p q de ořatione qd noĩa psupponitur. Ari. ãt inuestigat qd rei ipsi^9. ℭ Alr dz q illas descriptiones phs nõ pbat. sz psupponit tãquã notas. vel saltẽ alterã illaz. lz altera p ipm demret vt qdã voluerũt. ℭ Ad tertiã ɔcedit ɔ. ⁊ sic ɔñr ɔcedit. q in h li^o supponi oz possibilitas sciẽdi. ℭ Ad rõnẽ in oppo^m dz q Ari. ibi non pbauit q sit posse scire tãq huic scie p se nec^{ium}. qm a posteriori ista supponi oz. sz p accñs h fecit. ne ex erroribus antiqz qsq in alienã viã deduceret. ℭ Alr dici põt. int̃ modũ loqndi linco. q Ari. h nõ pbauit possibilitatẽ ipsi^9 scie qz vt ipse dicit nlli^9 scie est stabilire sbm suũ. nec illõ q est aũ sbm suũ. sz voluit declarare modũ q scire ɔtigit: vt remouerent opiones antiqz. ℭ Ad 4^m cũ ɔfirmatione ipsi^9. ⁊ qntã pz in articl'o. p ⁊ 2°. ℭ Ad sextã dz q ɔsideratio de diffõne q ponit 2° poste. ordinat p se in ɔsiderationẽ ořationis. sicut ẽt diffõ in ořationẽ ordinat cuz sit pn^m ipsi^9 formalr aut vtualr igrediẽs ipsam. qre rõ nõ pcedit. ℭ Ad vltimũ negat ɔña. dict^9 est. n. syll'o. ořationis eẽ resolutiu^9 qm p ipm resoluit effect^9 in pn^a p se nõ. q de alijs. sylli^a nõ sic ɔtigit resoluere. igit vsq ad p se nõ est ořabilis vel ořationis passio. qre tale nõ potuit eẽ huius scie sbm. ⁊ sic sit finis qõnis.
Ad 3^m. — Ad 4^m ⁊ 5^m. — Ad 6^m. — Ad 7^m.

ℭ Oĩs doctrina ⁊ oĩs disciplina intellectiua ex preexĩti fit cognitione ⁊c. Questio .ij.

Queritur

2°. vtrum oĩa doc^a ⁊ oĩa disciplina intellectiua fit ex preexĩti cogne. p. q nõ fit ex ipsa tãq ex cã mãli vt pz: nec formali: vt pz. nec tãq efficiẽte. qd pbat. qz dato opposito seqret pexñtẽ cognẽ eẽ itellectu poꝰ pfectiorẽ ɔñs est absurdũ. ɔña pbat. oẽ per se actiue ɔcurrẽs ad pfectissimã alic^9 opõnẽ. qd solũ passiue ɔcurrit ad illã est illo pfecti^9. sz p aduersariũ preexñs cognitio actiue ɔcurrit ad pductionẽ doc^e vel disciplinẽ q est effect^9 pfectior quẽ itell's hẽe possit: ⁊ ad illaz solũ passiue ɔcurrit itell's. igit ⁊c. ℭ 2° si doc^a ⁊ disciplina fit ⁊c. aut g illa pexñs cognitio de se sufficit ad iductionẽ doctrine. vel aliqd aliud reqrit. si p^m seqtur q stati habita notitia pncipioz in aliq scia sciretur oẽs ɔnes eiusdẽ scie. ɔñs fl̃m. vt pz. ⁊ nõ est ɔña de se. si vo aliud reqrit. maxime vz discurrere vel discursus. ℭ Sz ɔ. discursus intellect^9 fit subito. qre seqtur q stati post pn^a itell's adisceret oẽs ɔnes. ℭ 3° data pte affirmatiua daret pcessus in infinitũ. ɔña pbat. qz pexñs cognitio saltẽ itellectiua est doctrina vel disciplina. ⁊ p ɔñs fit ex alia pexñti cogne. ⁊ sic in infinitũ pcederet. ℭ Ɔfirmat nulla est pma pcognitio itellectiua. igit in pcognib^9 pcedit in infi^m assũptũ pbat. qcũq pcogne itellectiua data ipsa est aliq̃te intẽsiona. ⁊ p ɔñs nõ est dare p^m gradũ illi^9 in itellectu acqsituz qre nll'a erit pcognitio absolute pma. ℭ 4° arguit. sic doctrina ⁊ disciplia itelligẽtiaz nõ fit ex pexñti cognitione. g ⁊c. añs pz. qz nõ discurrũt. ℭ 5 solũ artes fiũt ex pexñti cogne. g nõ qlz doc^a vel disci^a fit ex pexñti cogne. tz ɔña qz scia nõ est ars. vt pz. 6. ethico. cũ tñ qlz fit doc^a ⁊ disciplina. assumptũ pbat. nã Ari. iprobãdo iductiue ppõnẽ illã se diuertit ad pbãdũ qntũ ad artes tñ. dicit. n. q ma^{ca} ⁊ vnaqueq aliaz artiũ. Itẽ dialectica ⁊ rhetorica p hũc modũ pcedũt. qre ⁊c. ℭ 6° q rõne doc^a itellectiua fieret ex pexñti cogne. eadẽ rõne sensitiua brutoz siue boiuum. qr frustra ponit. illa pticula itellectiua. assumptũ pz. qz doctrina sensitiua in vtute iteriori fundat cui^9 cog a cogne sensus exterioris depẽdet. ℭ Itẽ expiẽtia videm^9 bruta filios docere ex pexñti cogne. vt cũ aues volare docent natos eaz. p ex nidis exeuntes.
A. Rõ p^a. Arguit. — Rõ 2^a. — Rõ 3^a. — Rõ 4^a. — Rõ 5^a. — Rõ 6^a. — B. Contra.

Ad oppositum

ẽ Ari. i phe^o libri poste. ℭ In ista qõne p deteriabit qntũ ⁊ tanget difficultas qnti. Argumẽti.
Ad qõnem.

Quãtum

ad p^m pmittent p qdã. 2° ponent ɔnes. p^a distõ. doctrina vel disciplina dupl'r accipi põt. s. large ⁊ stricte. large nõ solũ itellectiue. sz ẽt sensitiue notitie attribuit. iuxta modũ loqndi Ari. in phemio meta. vbi voluit aĩalia hñtia memoriã eẽ prudẽtia: ⁊ habentia auditũ eẽ disciplinabilia. Stricte vo solũ intellectiue notitie attribui dz. que sic describi põt vt dicebat exponẽdo textũ. Doctrina itellectiua est habit^9 sciẽtific^9 vel aggregatum ex habitib^9 in mẽte alicuius pductis a doctore vel a seipso tenẽte locũ doctoris. Disciplia vero est habitus sciẽtificus in mẽte discipuli receptus vl'a doctore extrinseco. vel intrinseco pductus. Dicit notãter vl' intrinseco. qz vbi aliquis solo studio aliq conclõnẽ adiscat. habitum ipsius acquirit ex virtute intellectus agentis. qui doctor intrinsecus dici potest. imo dicit lincoñiensis. q neq magister voce sonans. neq scriptura proprie docent: sed verus doctor est qui interius mentem illuminat: ⁊ veritatem ostendit. ⁊ loquitur ibi de intellectu
Distõ p^a vsq ad 2^m quã sonectit hi so: aliter in expõne eius supp^o. p^a textus.

agēte. ¶ Ex his descriptionib⁹ iſerẗ ꝙ idē realr̄ ē doc⁹ ꝛ discip^{na} lz dr̄antiōne. qꝛ idē hit⁹ a doctore pducī⁹ ē i mē te discipuli recept⁹. ſꝫ put a doctore ꝓueniēs doc^a dici dꝫ vel put deſuiēs discipulo ad aliū docēdū. put aūt in di/ ſcipulo recept⁹ dī discip^a. ¶ Seqtur 2° illō qḋ a qbuſdā dr̄ ꝑ ꝟificatione ꝯnis Ari. nō eē ad mētē ipſi⁹. lꝫ i ſe verū ſit. vꝫ ꝙ oīs itellectiua notitia hūana fit ex p̄exiſti cogne q̄ fit ex ſenſitiua. ꝛ ꝑ ꝯñs oīs doc^a ꝛc̄. Lū. n. doc^a ꝛ discip^a ſint hit^{us} ſciētific⁹ nescio aliū hitū p̄ſupponēs eo hoīe ēē īntētio Ari. quēlꝫ talē hitū fieri ex aliq̄ itellectiua cogne nāīr p̄oꝛ illo. ¶ Seqꝛ vlteri⁹ notitiā pn̄cipioꝝ p̄moꝝ ñ dēre doctrinā neqꝫ disciplinā dici. pꝫ ex p̄miſſis. pꝫ. ēt de mēte linco. ¶ Seqꝛ vlteri⁹ ꝯ qdā modernos ꝙ notitia i telligētiaꝝ nō eſt doc^a neqꝫ disciplia. neqꝫ vna itelligentia aliā docet. vl' ab alia adiſcit. ad adiſcere. n. reqriꝛ de po^a alic⁹ noti^a ad actū deduci. vt expſſe ſentit linco. cū dicit nō docemur vl' adiſcim⁹ niſi illō qḋ ꝑ ꝯcipim⁹ eē nobis du^m vel appet nob̄ ſl'm. ꝛ p⁹ dubōnē vl' ꝯriā opīonē māifeſtaꝛ nob̄ vitas ei⁹. h̄ aūt itelligētijs ꝯpetē nō pōt. eo ꝙ nunq̄ ſūt in po^a. ſꝫ ſp̄ i actu itelligēdi. hñt ēt itellectiōes eternas nꝫ ad nouas itellectiōes i ipſis pducendas moueri poſſit. qꝛ ꝛc̄. Et nō ſeqꝛ. itelligētia iferior itelligit ꝑ itelligētiam ſupiorē tāq̄ ꝑ cām ſue itellectiōis. ḡ adiſcit ab illa. ¶ 2° diſtō. cū illa ꝓpō ex dicat circūſtātiā cāe. doctrinā ꝛ disci/ plinā fieri ex p̄exiſti cogne multiplr̄ itelligi pōt. ſ. vel ex ipſa tāq̄ ex eā māli. vl' tāq̄ foꝛali. vl' tāq̄ efficiēte. ¶ Itē pōt dici ex ipſa fieri tāq̄ ex pte. vl' tāq̄ ex termio a q̄. vel tāq̄ ex p̄^a diſpōne. ſꝫ iſti. 3. modi ad mōꝫ cāe māl' reducūꝛ vt pꝫ. 2. phy. ¶ 3° diſtō. notitiā aliq̄ fieri ex p̄exiſti cogne adhuc duplr̄ itelligi pōt. vno° ſic vt illa p̄exñs cogni^o ſit ps ipſi⁹ ḡdualis. qlr̄ notitiā itēſam vt 4^{or} fieri dicim⁹ ex notitia intēſa vt duo. Alio mō ſicvt ſit penit⁹ ab illa diffe rēs ſm totū ꝛ ptes ei^o qlr̄ notitiā paſſionis acqri dicim⁹ ex notitia ſbi vl' ſue diffōnis. ¶ Ex q̄ iſerꝛ ꝙ ꝓcedere i iſi nitū in p̄cognib⁹ duplr̄ imaginari poſſum⁹. vel ſic vt vna ſit ps alteri⁹. ꝛ altera ps illi⁹. ꝛ ſic i ifinitū. vl' ſicvt totalr̄ abinicē diſtiguanꝛ. ¶ Ultio p̄mitto ꝙ lꝫ itell's ō ſe ſit ap tus ſubito diſcurrere. qꝛ tñ ꝟtutes ſēſitiue organice ſibi ō ſeruiūt q̄ cū ſucceſſione q̄dā notitiā acqrūt. iō itell's vt pluꝫ rez notitiā ſucceſſiue acqrit. ꝛ lꝫ alic⁹ rei ſimplicē itelle/ ctionē ſubito acqreret. ſtaret tñ vt ei^o credulitas nō ſubi to acqreret. ſꝫ ſucceſſiue. qꝛ rōni ꝑ quā fides acqri dꝫ nō ſtati adhereret. aut ꝑꝑ ꝯriā opionē. aut qꝛ debilr̄ figeret. vl' alia ꝯſili cā. de hac mā plēi⁹ dixi in. 3. de aīa. ¶ Pria ꝯ doc^a ꝛ diſciplia nō fiūt ex p̄exiſti cogne tāq̄ ex foꝛa. nec tāq̄ ex mā ꝓpē ſupra. Pria ps h⁹ ꝯnis pbaꝛ. eo ꝙ doctri na cū ſit hit⁹ intell's eſt foꝛa q̄dā accītalis. foꝛe aūt ꝓpue nō eſt foꝛa. qꝛ ꝛc̄. 2^a pꝫ cū hitus ille nō ſit ꝯpoſitū ſbale. nō ēt fundaꝛ in p̄cogne tāq̄ in ſbo. ¶ 2^{am} ꝯnē ponūt q̄dā q̄lꝫ doc^a vel diſciplia fit ex p̄exiſti cogne tāq̄ ex pte ꝯſtitutiua ꝛ tāq̄ ex termio a q̄. ꝛ tāq̄ ex cā efficiēte. Pria ps pbaꝛ. qꝛ notitia q̄ de ꝯne hī ex ſimplicib⁹ notitijs maioris ex/ tremitatis ꝛ minoris itegraꝛ. ſic ēt ꝯponiꝛ ꝯ ex maiori et minori extrēitate. 2^a ps pbaꝛ. qꝛ ſic dies fit ex nocte. ꝛ ha bit⁹ ex p̄uatione tāq̄ ex termio a q̄. ſic ex notitia p̄ncipio rū vliū nō foꝛalr̄ oꝛationē igrediētiū fit notitia ꝯnis. 3^a ps pꝫ de mēte linco. q dicit ꝙ notitia p̄miſſaꝝ gignit no/ titiā ꝯnis. Hāc ꝯnē dixerūt eē de mēte Ari. 2^a ps vī mani feſte falſa. qꝛ termin⁹ a q̄ nō remanet in aduētu illi⁹ qḋ ſit ex ipſo. vt hī ꝑ ꝛ 5 phy. ꝛ pꝫ in exēplis iſtoꝝ. ſꝫ in aduētu doctrine ꝛ diſcipline remanet p̄exñs cognitio ex q̄ acqri tur. ḡ ꝛc̄. minor ō ſe pꝫ. imo ſi nō remaneret p̄exñs cogni tio nō ēt remaneret doctria. vel diſciplina q̄ ꝑ ipſam acq rebaꝛ. neqꝫ ſufficit ad h̄ vt aliq̄ p̄cognitio dicaꝛ terminus a q̄ ꝙ nō foꝛmalr̄ igrediaꝛ oꝛationē ſic iſti aſſumūt ꝑ fun damēto. 3^a ēt ps vī ēt valde dubia ꝑꝑ ꝯrias opiones. pro babilior. n. appet opio q̄ lꝫ p̄exiſtē cognē nō actiue ſꝫ di/ ſpoſitiue tñ ꝯcurrere ad notitiā ꝯnis. q̄ illa q̄ lꝫ ꝙ acti/ ue ꝯcurrat vt videre potes ſup 3° de aīa. ¶ Ad linco. ꝟo diceret hec opio vel ꝙ ipſe fuit illi⁹ opionis. vel ꝙ itelle xit ꝙ ꝑ notitiā p̄miſſaꝝ tāq̄ diſpōnē p̄mā vl' p̄uiā gigniꝛ notitia ꝯnis ab itellectu agēte. ¶ Primā ꝟo ptē illi⁹ ꝯnis videꝛ fuiſſe ēē mētē Ari. vt patere pōt ꝯſiderāti. lꝫ forte in ſe ꝟa eēꝫ. imo puto nullā illaꝝ priū fuiſſe ad mētēꝫ ip/ ſius. ¶ 3° ꝯ ꝑ intētione Ari. ſit iſta. doctrina ꝛ diſciplina fiūt ex p̄exiſti cogne tāq̄ ex diſpōne p̄ma vl' p̄uia ad illā acqrēdā. pꝫ qꝛ ad doctrinā acqrēdā cū ipſa ſit hit⁹ ſciēti fic⁹. vt p̄us dcm̄ fuit: reqriꝛ habit⁹ ſiue cognitio p̄ncipio rū in illā ꝑ ſe ordinat⁹. ꝑ talē aūt cognē diſponiꝛ ꝛ habi/ litaꝛ itell's ad doctrine acqſitionē. ſic ēt mā habilitaꝛ ad formā ſbalē acqrēdam ꝑ p̄mas diſpōnes in ipſaꝫ ab agē te pductas. ¶ Ex ꝯne iſerꝛ ꝙ ſic modus cāliſtatis quo a diſpōne p̄ma vel p̄uia depēdet forma ſbalis. ad cām mā lem reduciꝛ. ſic modus q̄ a p̄exiſti cogne doctrina vel di/ ſciplina depēdet ad eādē cām reduci hꝫ. ¶ 4° ꝯ lꝫ ex ali/ q̄ p̄exiſti cogne fiat doctrina vel diſciplina tāq̄ ex pte ip/ ſius graduali. nescio tñ ſit ex aliq̄ q̄ ab ea diſtinguiꝛ ſcōm oēs ptes ei⁹. p̄ma ps pꝫ. cū oīs doctrina ſit hit⁹ aliqlr̄ in/ tēſus. cui⁹ aliq̄ ptes ſūt p̄us tpe vel nā acqſite q̄ totuꝫ. 2^a ps pbaꝛ. eo ꝙ qlꝫ habit⁹ ſciētific⁹ ex notitia p̄ncipioꝝ de pēdet. q̄ totalr̄ ab ipſa doctria diſtiguiꝛ vt pꝫ. ¶ Ex ꝯne inferꝛ ꝙ ſic in diuiſione ꝯtinui nō icōuenit in ifinitū ꝓcede/ re actu vel po^a. vt hī. 3. phyſi. ſic in p̄cognib⁹ q̄ꝝ vna eſt ps alteri⁹ nō incōuenit ꝓcedere in ifinitū. ſtat. n. ꝙ. a. doc^a ſit ꝑ ptem añ ptē acqſita. ſic vt ei^o medietas p̄us acqſita ſit q̄ totum. ꝛ p̄us 4^a q̄ medietas. ꝛ ſic in infinitū. ¶ Se quiꝛ 2° ꝙ in p̄cognibus aliq̄ doctrinā p̄cedētibus totalr̄ abinicē diſtinctis. ꝛ ad ſe inicē debite oꝛdiatis nō ꝯtigit in ifinitū ꝓcedere. pꝫ. qꝛ ille ſūt eētialr̄ oꝛdiate. in eētialr̄ aūt oꝛdiatis nō ꝯtingit in ifinitū ꝓcedē. ¶ Oēs p̄cedētes ꝯnes ponunꝛ de doctrina ꝛ diſciplia ꝓpē ſupra. q̄ in itel/ lectu ſolū repiꝛ. ¶ 5° ꝯ rōnale eſt doctrinā ꝛ diſciplinā ſen ſitiuā ſiue in hoīe ſiue in brutis iueniaꝛ ex p̄exiſti fieri co gnitione. pꝫ ſic de itellectiua. ad h̄. n. vt bruta ex aſſueſa/ ctione iclineꝛ ad talr̄ vel ſic opandū reqriꝛ in eis vnaꝫ vel plēs p̄fuiſſe actuales app̄hēſiones eiſdē a parētibus infixas. vel ab aliquo hō. aliter nō eēt doctrina. ꝛ ſic etiā in hoīe videꝛ. quare ꝛc̄.

Quātum ad 2^m articl'm ſit hec p̄ma diſtō que poſi/ ta fuit in expōne text⁹. Iſte termin⁹ ars duplr̄ accipiꝛ. large ꝛ ſtricte. large q̄libet ſcīa q̄tūcūq̄ ſpeculatiua ars dici pōt iuxta modū loq̄ndi Ari. in p̄he^a meta. vbi voluit ꝙ ars ſpeculatiua magis eſt ſapia quā practica. cōiter ēt dicim⁹ artes liberales eē ſeptē. geome tria. arithmetica. ꝛc̄. que tñ ſunt ſcīe magis ſpeculatiue. ſic ēt loqtur Ari. in ꝓpoſito nr̄o cū dicit. ꝛ aliaꝝ vnaque q̄ artiū ſtricte ꝟo dī ars de habitu intell's. ſiue de aggre gato ex habitib⁹ debite ordinat⁹. qui nō p̄ncipalr̄ in ſcire ſed in opus extriſecū finalr̄ ordinaꝛ. ꝛ h̄ mō accipit Ari. artē. 6. ethycoꝝ. vbi dicit ꝙ ars eſt recta rō factibiliuꝫ. ſ. habitus itellectualis recta rōne factiu⁹. ¶ Scōa diſtō. ſumēdo artē 2° adhuc duplr̄ accipiꝛ. ꝑ ꝑ habitu. vel ag/ gregato ꝛc̄. Siue ſit per demſtationē. ſiue per expimētū. aut aſſueſactionē acqſitus. ꝛ ſic locutus eſt Ariſto. loco allegato. 2° magis ſtricte pro habitu ꝛc̄. non demſtatio/ ne. ſꝫ ſolū expimēto. vel expientijs aut aſſuefactione acq ſito. q̄lr̄ ſumpſit euſtachius artē ꝑ ethycoꝝ cum dicit. ꝙ ars eſt collectio ex adiuentis cōprehēſionibus. ꝛ exerci/ tatis. ꝛ pbatis ad aliquē finem eoꝝ bonoꝝ que ſunt in vi ta. Et ꝑ meta. habeꝛ. ꝙ acquiritur ars ex multis experi/ mētalibus notijs. ꝛ ſit vna vlis rō de ꝯſimilibus conce/ ptibus. iuxta quē moduꝫ moralis phīa ꝛ medicia ſcīe/

Coꝛ^m p^m. Coꝛ^m 2^m. Coꝛ^m 3^m. Cō^m 4^m. Q̄ūo intell's angeli iux^a beatum thomam ſit vl' in actu vl' i po^a vide legata / ri in expōne textus ex p^a pte. q. 38. ar. 5° T. c. 31. C. D p̄pma. ꝯ 2°. Contra 2^m ꝯnē. Ari. 2° phyſi. notitia p̄ncipio rū cā ef ficiens notitie ꝯnis. Concl'o 3° ꝛ riſi ua ad q̄ ſitum. Corl'm ꝯ 4°. Corl'm T. 2. 60 Coꝛ^m 2^m. ꝯ 5°. C. Articu lus 2°. Cap̄ 5.

tifice acq̄sita nō eēnt artes appellāde. sꝫ mechanice artes ꝓpͤe artes appellarēt. ¶ 3ª distō. accipiēdo sciam ꝓ hitu. vel aggregato ex hitib9 ꝑ demrātionē acq̄sito adhuc du plr accipi pōt. vno° ꝑ hitu sciētifico. siue aggregato ex hi tib9 debitā hntib9 inicē ↄnexionē ꝛ hitudinē ad vnū 3m. in scire ꝛ nō i opari ordiato 2° ꝑ hitu sciētifico ꝛc̄. vel i sci re. vel opari ꝑncipalr ordiato. ¶ Ex his tres iferūt ↄ̄nes ꝑ° accipiēdo artē vt accipit in 2° mēbro 1e distōnis sic ars distiguit ↄ̄ sciam q̄lrcūq₃ sūptā. p3. q2 de rōne scie vt h ac cipit ē ꝑ demrātionē acq̄ri sꝫ de rōne artis talr sūpte est nō ꝑ demrātionē. sꝫ assuefactione vl' expimēto acq̄ri. q̄re ꝛc̄. ¶ 2° ↄ̄. scia sūpta vt sumit in ꝑ mēbro 3e distōnis di stinguit ↄ̄ artē q̄lrcūq₃ sūptā i 2° distōne. p3. q2 de rōe artis ꝑ vl' 2m. ē in opōnē ꝛ n̄ i scire ꝑncipalr ordiari. de rōe ho scie talr sūpte est i scire tm̄ ordiari. q̄re ꝛc̄. ¶ 3° ↄ̄. ars ac cepta ꝑ°. ꝛ scia 2m sūpta in idē coicidere pn̄t. p3. moral'. n. phia. silr ꝛ medicia ꝑncipalr in opari ordinant. ꝛ ꝑ rōa tionē acq̄ri pn̄t. s. vl' a posteriori. vel a ꝑori. Itē expimēto ꝛ assuefactiōe. q̄re ꝛc̄. ¶ Sꝫ h dubitat. nūq̄d dyalectica scia ꝓpͤe vel ars dici d3. q nō sit ars argt. q2 nō in opari. sꝫ in scir tm̄ ordiat. ¶ O. sic argt. q2 ordiat i formationes syllo₂ ꝛ alia₂ h9 opōnū q̄ in ptāte nr̄a exn̄t. ¶ Ad idē vi3 alb. aleman9 in vlib9 suis. ¶ Itē cōis modus loq̄ndi g dialecticā grāmaticā ꝛ rhetoricā artes noiauit. ¶ Ad h r̄nderi pt. q dyalectica n̄ ē ars aliq̄ mō h9 distōnis. sed largissime sumēdo artē posset dici q sic. q̄lr ēt metaphi/ cā artē eē diceremus. vt ex ꝑ° distōne p3. ¶ Ad rōes i opp̄m diceret. q lꝫ dyalectica in h9 opationes ordinet. non ta/ men extrinsece sꝫ intrīsece sunt. qd̄ req̄ritur ad esse artis. vt in ꝑmissis dicebat. ¶ Ad albertū ꝛ cōmunē modū lo quēdi diceret. q accipiūt artē valde large. quo q̄lꝫ scia dr̄ ars. ¶ Alr ꝛ meli9 dr̄ ad du̇m q dialectica est ars. q2. s. in opari ꝑncipalr ordinat. ¶ Ad rōnē in oppo̅m. negat ↄn̄s. Dico. n. ꝑ° q dialectica nō tm̄ in opōnes itrīsecas: sꝫ ēt extrīsecas finalr ordinat. q2 nō solū mēte. sꝫ ēt voce vo cemur syllos formare. ¶ Dico 2° q ēt rōne opōnū itrīse/ ca₂. in q̄s pficiēdas nos dialectica dirigit. merito ars d3 noiari. ꝛ iste fuit itell's alb. ꝛ sic ad eē artis in ꝑ mēbro scōe distōnis sufficit dicē q in op9 in ptāte nr̄a exn̄s finalr or/ dinet siue itrīsecū. siue extrīsecū fuerit. ¶ Sꝫ ↄ̄ h vltimū arguit. q2 illo dato seqt notitiā ꝑncipio₂ scie simp' specu latiue. sic metaphice. vl' alteri9 dēre dici artē. qd̄ vi3 mani feste fl'm. ꝛ ↄ̄ ꝑdicta. ↄn̄a ꝓbatur. q2 notitia illorum ꝑn̄m finalr ordinat in cogn̄e ↄ̄nū eiusdē scie. vt p3 talis aūt co gnitio itell's est opō q̄dā in ptāte nr̄a exn̄s. vt p3. q̄re ꝛc̄. ¶ Ad h dr̄ ꝑ. q lꝫ formare syll3 vl' aliā h9 opōnē sit opō i nr̄a ptāte exn̄s. cog' tm̄ ↄ̄nū alic9 scie. q̄ illa₂ icludit cre/ dulitatē nō i ptāte nr̄a existit. nō. n. coiter diceremus q sci re vl' credē triāgulū hēre tres āgulos duob9 rectis eq̄les sit in ptāte nr̄a. ꝓpͤea q ad illō credēdū o3 itell'm aliq̄ rōe moveri. de tali aūt cognitiune loq̄mur q̄n dicim9 vni9 co gnitionē in alteri9 cogn̄e ordiari. s. notitiā ꝑncipio₂ in no titiā ↄ̄nis. ¶ 2° dico q aliq̄d finalr ordinari in aliq̄₃ opa/ tionē itell's dupl'r itelligi pōt. vno mō sic vt ꝑ ipm tāq₃ ꝑ/ mā vel preuiā dispōnē illa opatio acq̄rat. ꝛ h mō notitiā ꝑmissa₂ in notitiā ↄ̄nis ordiari dicim9. taleꝫ ordiari in opōnē nō arguit hitū aliquē dēre dici artē. Alio mō sicvt ꝑ ipm regulet itell's ad opōnē illā formādā. ꝛ h mō hit9 dyalectice in opōnē intrīsecā ordiat. Ex tali aūt ordiatio ne in opōnē sufficiēter arguit aliquē hitū noiandū eē ar/ tē. Ars. n. q̄busdā reglis ꝛ ꝑceptis ↄsistit. vt hꝫ ꝑ ethyco rū. ꝛ per h p3 r̄nsio ad dubitationem.

Ad argumēta

ꝑncipalia. ¶ Ad ꝑm p3 i articu lo ꝑ. ¶ Ad 2m dr̄ q ꝑter ꝑfectē cognē req̄rit discursus ꝛ alia multa. ¶ Ad rōnē i opp̄m p3. ex vltio nobili. ¶ Ad 3m cū ei9 affirmatione. p3 ex. 4. ↄ̄ne ꝑmi articli. cū correlario ipsi9. Cū tm̄ dr̄ q ꝑcognitio est doc°. illud ē negādū ꝓpͤe loq̄ndo. ¶ Ad 4m. ꝛ 5m p3 in q̄ōne. ¶ Ad vltimū. p3 ex vltima ↄ̄ne ꝑmi articli. ꝛ cū dr̄ q frustra dr̄ doctrina itellec̄ua. h negat. q2 sicut est dcm̄ i ex/ pōne textus. ari. illā pticulam posuit ꝓpter opionē plato nis. Et sic est finis questionis.

¶ Dupliciter aūt necessarium est precognoscere. Alia nanq₃ quia sunt prius opinari necesse est ꝛc̄. T. c. 2.

Questio. iiij.

Queritur. vtrū de dignitate oporteat ꝑ cogn̄scere solū. q2 ē. ¶ Ad pꝰ̄ negatiuā argt sic. Cognitio q2 ē dignitatis ne/ cessario ꝑsupponit cognē q̄d est ipsi9. igit nō tm̄ est necīa ꝑcognitio q2 est. assūptū ꝓbat. n̄. n. possum9 dīe dignitatē eē verā nisi terios itelligamus. ipsam ↄponētes. sꝫ h est ꝑcognscere q̄d est ipsius. q̄re ꝛc̄. ¶ 2°. ↄ̄ q̄ nō imediate dēat ex ꝑncipijs ꝑ se noti. sic illa triāgulus h3 tres. nō req̄rit ꝑcognitionē. q2 est dignitatis g ꝛc̄. tꝫ ↄn̄a. ꝛ assūptū p3. cū ei9 notitia sufficiēter acq̄rat ꝑ notitiā sua₂ ꝑmissa₂. in q̄b9 nō icludit dignitas. ¶ Dr̄ forte q lꝫ illa ꝑcognitio. q2 est. nō imediate req̄rat ad de clarādū ↄ̄nē. req̄rit saltē mediate. eo q notitia sua₂ pre/ missa₂ in ꝑ se nō reduci o3. ¶ Sꝫ h r̄nsio nō tollit diffi/ cultatē. q2 lꝫ notitia ꝑdicte ↄ̄nis in notitiā aliq̄₂ ꝑncipio rū resoluat. vt gr̄a exēpli. in h ꝑn̄m. de pūcto ad pūctū cō tingit rectā lineā ducere. ꝛ in diffōne ipsi9 triāguli. nō tm̄ vi3 modus q̄ ꝑdcā ꝑn̄a in hāc dignitatē resoluant. de q̄lꝫ eē vl' nō eē. ¶ Cōfirmat. q2 nll'a scia spāl' h3 ↄsiderare di gnitates. g in ōrationib9 suis nō ꝑsupponē d3 q2 ē ipa₂ tꝫ ↄn̄a. ꝛ aῆs est ari. ꝑ poste. ¶ 3°. q̄lꝫ ꝑcognitio est via ꝑ quā ꝑ se dꝫ acq̄ri doc° vl' disciplina. sꝫ notitia q2 ē digni/ tatis n̄ est h9. igit ꝛc̄. maior ē ari. i h ꝓhe°. minor ꝓbat. q2 no titia dignitatū cū sit vltima nō pt nos ducere i determinatā alic9 spālis ↄ̄nis cognē non. n. est de se magis apta i vnū q̄₃ in aliud ducere. q̄re ꝛc̄. ¶ 4° si ꝑ affirm̄ eēt va. pari rō ne notitia ꝑmissa₂. ꝑncipio₂ pticulariū. ꝛ medij dēatiui ꝑcognitio dici d3. p3 ↄn̄a. q2 cuiuslꝫ illo₂ notitia req̄rit ad acq̄rendā doctrinā. sic ēt notitia dignitatis. ↄn̄s tm̄ est fl'm. eo q tūc multo plures eēnt precognes q̄₃ q̄ sunt ab Ari. nōate. ¶ Quīto ↄtingit hoiēs errare circa dignita/ tes. sic antiq negātes illā. q̄d̄lꝫ est vl' nō ē. ꝛ tm̄ ↄ̄ni asserire q̄ ꝑ ꝑmissas ei9 declaret. sic gr̄a exēpli. ꝑ° ↄ̄ni geo°. q̄t ꝛc̄. ¶ 6° mlt'e sunt ōrationes negatiue aut ducētes ad ipoi'e q̄b9 dignitates nihil dīr deseruire. vt p3. q̄t ꝛc̄.

Ad oppositum

ē ari. i ꝓhe° libri poste. Et oēs ei9 expositores. ¶ In ista q̄ō/ ne erūt duo articli i ꝑ deteriabit q̄ō. ꝛ in 2° videbunt va/ rij modi r̄ndendi ad difficultatē ꝑmi argumēti ꝑncipalis.

Quātum

ad ꝑm sit h ꝑ° distō. iste termin9 ꝑcognitio dupl'r accipi pōt. ꝑ large. ꝛ sic accipit ꝓ q̄lꝫ cognitione q̄ aliā cognē ꝑcedit ad ipsi9 ꝓductionem ↄcurrēs. ꝛ sic accipit de vtute ꝑmonis. 2° stricte. q̄ sic de scribi pōt. Precognitio est itellectiua cognitio nō ꝑ ꝓcess/ sum ꝓpͤe sciētificū acq̄sibilis ad acq̄rēdā doctrinā ꝑ se or dinata. aῆ totalē ꝓcessum ꝓ acq̄sitione eiusdē doctrie re/ q̄sitā. q̄lr notitiā ꝑmo₂ ꝑncipio₂ ꝛ cognitionē sbi ō quo passio ꝓbat quo ad eē ipsi9 ꝑcognē diceremus. Similr co gnitionē q̄d nois passionis ꝛ sbi. Juxta quē itell'm vt cōi ter asserit ari. accepit ꝑcognē. in ꝓhemio ꝑmi poste. Di/ citur notāter itellectiua. q2 lꝫ cognitio sensitiua necessa/ rio ꝑcedat doctrinā in nobis acq̄rēdā non tm̄ ad mētem Ari. ꝑcognitio dici d3. Dr̄ 2°. non ꝑ ꝓcessū sciētificū acq̄ sibilis. ꝓp q̄dam dēabilia ꝑn̄a non ꝑma quo₂ cognes non precognitiones stricte dici debent. Ultimo dicit. aῆ tota lem ꝓcessum. ad dēiam ꝑmissarum demrābiliū ꝛ medij

F ↄ̄ ꝑma. ↄ̄ scōa. ↄ̄ tertia. G Dubiū Logica nō ē ars ꝓpͤe sū/ pta sed cōmūit vt etia₃ alie scie artes di cunt vi de do. ꝑ frā. j. po ster. 41. arti. 4. ad 3m ar gumētū diffusē alios ali bi. H A Rō ꝑ°. Rō 2°. R. Replica. Confirmatio. Rō 3°. Rō 4°. Rō 5°. Rō 6°. B Contra T. c. 2. Ad q̄ōnem. Precog capi' 2°. T. cō. 2.

demr̄atiui nō p se noti.lz.n.ad notitiā ꝯnis tales pmisse ordinētur ⁊ cogsci debeāt tpe vel nā prius.non tñ oz earū cognitionē eē pcognitionē. Idē dico de medio dr̄atiuo non p se noto. Ex qb⁹ infert q alicui⁹ pncipij formaliter igredičtj demr̄ationē cognitio ē pcognitio appellāda. qd ē ꝯ qsdā modernos. pz sic i geo°. d cognitōe illi⁹ pncipij. qcūqz sc eqlia vni 3° sc eqlia iter se. sic ēt i nāli pbia de cognitōe illi⁹ pncipij mlta sc corpa mo. Seqt 2°. q ꝯtigēs ē alic⁹ demr̄atiōis vni⁹ pmisse vl ābaꝝ cognitōez eē stricte pcognitionē. pz vt p⁹. i aliq.n. demr̄atiōe mathe ad ducit illa ꝓpō p vna pmissa. qcūqz sc eqlia vni 3°. sc eqlia iter se. vt pz i ꝓpōne p geo°. Seqt 3° q ꝯtigēs ē mediū dm̄r̄atiuū stricte eē pcognitū. pz vbi sit diffō dio p se nō. vl aliqd h⁹.

Corᵐ pᵐ — Corᵐ 2ᵐ — Corᵐ 3ᵐ

Precognitio distī in suas ptes.

¶ 2° distō. pcognitio 2ᵐ i ei⁹ ptes distigui pt pmiō malr. 2° forlr. malr q ad ea circa q tal pcognitio v̄sat: q sc sic dignitas passio. ⁊ sbm. ⁊ videbit magl ifra. forlr vo distī i qd ē. ⁊ q2 ē. vñ dt pcognitio qd ē p quā cogscit qd p nom sigtur: sz q2 ē distiguit. nā qdā ē p quā rē eē app hēdim⁹ simpr. Quedā vo ē p qž sic vl sic eē ꝯplexe cogscim⁹.

Per qd ē pcognoscit non mō qd nois at ēt rei vi de expositorē et tho mistas.

¶ 3° distō. dignitas 2ᵐ accipi pt. vno° stricte p pncipijs oio pmis. qlia sc illa duo. qlz ē vel nō ē. de nllo sil ꝯtigit eē ⁊ n eē. 2° vo accipit magl large p qlz ꝓpōne p se nō ⁊ idemr̄abili absolute. ⁊ h mō diceremꝰ ꝓpōnes illas eē dignitates. qcūqz sc eqlia vni. 3. sc eqlia iter se. pūct⁹ est cui⁹ n ē ps. ⁊ sic vz ari. accipe dignitatē p poste. 1° ca. dico at pn°. i 1° pte. ois.n. demō scia ⁊c. ¶ Ad ꝓpo igr ari. in h phe° accipit dignitatē large. ⁊ n stricte. qd ē ꝯ qsdā modernos. ⁊ h vz rōnabile. n.n. visile ē p pcognitionē q2 est dignitatj solā itellexisse pcognitionē illi⁹ ꝓpōnis. de qlz dz eē vl n eē. ¶ Preterea. geo° psupponit q qcūqz sūt eqlia vni 3° sūt eqlia iter se. ⁊ p ꝯns de illa ꝓpōne hz pcognitio. q2 ē cū sit absolute p se nō ⁊ idemr̄abil. aut igit illa ē pcognitio dignitatj. aut n. si sic hz itētū. si n seqt q ari. sit isufficiēs i enūando pcognitiōes. qd n ē dbz.

Precognitio hz du°.

¶ 4° distō. hre de aliq pn pcognitionē q2 ē 2ᵐ itelligi pt. vno° in actu alio° i hitu. exēᵐ p⁹. vt si actu sciā q qcūqz sc eqlia vni tertio ⁊c. exēᵐ 2ᵐ. vt si aliqn actu ꝯsideraueri sup pdicta ꝓpōne: ⁊ nūc i me reſuat⁹ sit hit⁹ p quē lz n actualr ꝯsiderē si mihi tñ ꝓponeret stati sibi assētirē.

C ꝯ p°

¶ p° ꝯ. ad quācūqz ppriā doctrinā acgrēdā necē ē de aliq dig pcogscē: q2 ē. pbat. q2 doctria ꝓpe solū hz de ꝯne de q hz scia. vt ex pcedētib⁹ pz. qlz āt tal rsolui dz i aliq p se nō ⁊ idemr̄abilia alr eēt pcess⁹ i ifinitū. qre oz ad quācūqz doctrinā hndā fieri resolōnē ad idemōⁱᵃ. aut igit illa cogscunt eē vera. aut nō. si n. tc ꝯn n hebit doc° eo q ignoratj prorib⁹ ignorant posteriora. si sic tūc eoꝝ cognitio erit pcognitio appellāda. vt pz ex descriptōe pmissa. cū igr illa sint dignitates. vt pz ex 3° nōto. seqt itētū.

ꝯ 2°

¶ 2° ꝯ. lz ita sit. n tñ oz sp añ doctrinā acgrēdā actualē hre pcognitionē q2 ē dignitatj. sz oz actualē hre vl hitualē. 2ᵃ ps ꝯnis. pz ex pcedēti. p⁹ ps pz ex 2° articlo pncipali ad actualr. n. sciēdum q triāgulus hz tres suffic actualr scire triāgulū hre āglis extrīsecū ⁊c. cū hituali cognitōe ꝓpōnū pcedētiū ⁊ vltiate pncipioꝝ idr̄abiliū a qb⁹ depēdet notitia illi⁹ ꝯnis. patet ⁊c.

ꝯ 3°

¶ 3° ꝯ. de dignitate ꝯplexe ꝯsiderata n hz pcognitio qd nois. Itelliᵐ p pcognitionē qd nois ipsi⁹ descriptionē. pz: q2 ꝯplexoꝝ pfectoꝝ n ē diffō qd nois nec qd rei.

D Articulus 2⁹ et est de pargu° añ opᵐ Alen°.

Quātum ad 2ᵐ articlz. Sciēdū q varij iueniūt modi rñdēdi qdā dicūt ꝯcedēdo q de singularib⁹ termis dignitatē ꝯponētib⁹ oz hre pcognitionē. sz nō tāqz cā q vtat drator. de tali vo loqt ari. ¶ Cōtra vel dignitas igredit forālr dratiōnē vl nō. si sic. sic oz hre pcognitionē q2 ē actualē ipsi⁹ dignitatj q vtit drator. sic ēt opoztebit actualē hre pcognitionē qd nois tmioꝝ ipaz ꝯponētiū: q ēt drans vtet. Si vo dz q n seqt q sic n vtet drator actuali pcognitione qd nois termioꝝ simpliciū dignitatj. sic n vti oz pcognitōe q2 ē ipsi⁹. ⁊ sic erit necīa hitualis pcognitio q2 ē ipsi⁹. sic ēt hitualis pcognitio tmīnaꝝ ꝯponētiū ipsā. qr rñsio nlla.

Rᵒ 2°

¶ Alij dnt ꝯcedēdo q oz pcognitionē hre qd nois termioꝝ simpliciū dignitatis ari. tñ de ipsa n fac mētionē. q2 illa psupponit a pcognitione q2 ē ipsi⁹. ¶ Cōtra a sili n fiēda erat mētio de pcognitione qd nois sbi eo q ipsa psupponit a pcognitione q2 ē ipsi⁹. qre rñsio n ē sufficiēs. ¶ Itē suffecisset ponē pmissaꝝ pcognitionē eo q ipsaꝝ cog° oēs alias pcognitiones psupponit.

Rᵒ 3°

¶ Alij dicūt q n oz talē pcognitionez qd nois hre eo q stat aliquē itellm talr eē dispositū. q si ꝓponeret ei ista dignitas de qlz dz eē vl n eē vl aliq h⁹. si terios itelligēt stati assētiret. ⁊ p ꝯns hebit pcognitionē q2 ē ipsi⁹. ⁊ tñ cū h stat q termi isti⁹ dignitatj ab eo n intelligant. ⁊ sic ꝯn nō hēat ipsoꝝ qd nois pcognitionez. ¶ Cōtra a sili seqt q i scia hita p iuētionē n oz hre pcognitionē qd nois sbi nec passionis. ꝯns vz fīm ⁊ ꝯ mētez ari. vt pz ꝯna vo tz a sili. dato.n. q aliqs n itelligēt illos termios luna vl eclypsis. adhuc tñ iuestigare posset itra se cām eclypsis lūe. ⁊ p illā itra se ꝯcludere effcm. ¶ Diceret forte q qžuis nō hēt pcognitionē qd nois quo ad termios vocales vl scriptos hēt tñ q ad termios mētales eo q p illos ꝯcept⁹ lune ⁊ eclypsis lunā apphēderet ⁊ eclypsiz. ⁊ h cog° silr dz qd nois ipsoꝝ. ¶ Sz ꝯ a sili seqt q lz n itelligēt terios vocales vl scriptos dignitatez ꝯponētes. de reb⁹ tñ p ipsos sigtis reqrit notitia simplex actual vl hitualis. ⁊ h silr dicet pcognitio qd nois ipsorū. qre ⁊c.

Rᵒ 4°

¶ Alia rñsio dicit q de termis dignitatē ꝯponētib⁹ nō hz pcognitio qd nois eo q sc termi cōissimi n hñtes diffōnē qd nois. neqz qd rei. de dignitate ēt nō habet. eo q ē ꝯplexū ꝯplōne v̄bali. cui nz diffō qd nois nz qd rei ꝯpetē pt. ¶ Sz ꝯ. p qd nois pcognitionē cōit oēs itelligūt cognitionē q scit qd p nomē sigtur. Sz tal cog° de cōissis hēri pt. qre rñsio nlla. mior pz. lz.n. ens descriptionē qd nois hēre nō possit. stat tñ aliquē itelligē qd p hūc terminū ens. sigtur. silr p hūc terminū totū ⁊ ps. ⁊ talis ē pcognitio qd nois vt pz. p sile arguit de ipsa dignitate ꝯplexa. possū.n. scire qd vl qlr p talē ꝓpōnez sigtur. qdlz ē vel n ē. ⁊ tal erit cog° qd nois. vt pz. qr ⁊c. ¶ Preterea. fm v̄itatē alie sc dicēde dignitates pter dignitates pmas. sic oē totū ē sua pte mai⁹. ⁊ taliūz hūt hēri descriptiones qd nois q ad terios ipsas igredientes. totū.n. et ps describi pōt: qre rñsio vz nlla.

Rᵒ 5°

¶ Alia rñsio facil ē cōcedēdo q de pdictj hz pcognitio qd ē. vez tñ Ari. illā tacuit. sz nobis eā itellige dedit p pcognitionē qd nois sbi ⁊ passionis. p illā ēt dedit itellige pcognitionē qd nomis medij dratiui. q ita necīa vz sic qd nois sbi ⁊ passionis.

Rᵒ 6°

¶ Alia rñsio pt eē ista. q p pcognē qd nois itellexit pae cognitionē actualē tm. p pcognitionē vo q2 ē actualē vl hitualē idifferēter itellexit. tal āt qd nois lz de sbo ⁊ passione debeat hēri. n tñ h oz de dignitate. vt satis pz.

Ad argumēta pncipᵃ.

Ad rationes pncipales. ¶ Ad pmā pz ex articlo. 2°. ¶ Ad 2ᵐ negat añs. ¶ Ad pbationē dz q vltra pmissaꝝ cognitionē reqrit alic⁹ dignitatj actual pcognitio vl hitual. vt dcm fuit i p° ⁊ scda ꝯne.

Ad 2ᵐ.

¶ Ad ꝯfirmationē dz p neg°. assūptū p dignitates itelligᵘ pn° qcūqz idemr̄abilia vt prius dicebat. ¶ 2° dico q p dignitates itelligᵘ solū dignitates pmas qlz scia speciāl vtit dignitatib⁹. n i sui maxia cōitate sumptj sz qžtuz sufficiēs ē gnī circa qd v̄sat. vt pz de mēte ari. p poste. i illo. c. Cōicāt aūt oēs scie fm cōia ⁊c. vbi gra geo° dic q nō ꝯtingit eādē lineā eē ⁊ nō eē. sz nō ꝯtingit idē esse lineā ⁊ n lineā. ¶ Aliq vo dicūt q qlz scia hitualē cognitionē pmaꝝ dignitatū psupponit. eo q qlz docēdus talr fm intellm debet esse dispositus q principijs pmis debite intellectis discutere non possit. ⁊ de tali precognitio/

ne qr est dignitatis dicunt ari.intellexisse. Ego vero magis puto ad mentē ipsius qd prius dicebat. ¶Ad 3m dicit precedens Rō q ar' sanis pbat q in demrātione nō requiritur dignitatū pcognitio actualis.sz h nō obstāte reqrit habitualis. ¶Hec Rō nō tollit difficultatē. qr cognitio dignitatū habitualis necessario acqsita ē ex cognitiōe vna actuali vel plib'.eo q quilibet habitus ex frequētatis actibus gnatur. vt pz.6.ethi.sicut igit actualis nō est via ducēdi in determinate pnis cognitionē.sic nec habitualis. qr stat difficultas argumēti. ¶Alr igit di q p dignitatem itelligēdo dignitatē p°. lz aliqn ptigat dignitatē p se solā nō ducere posse in determinatā passionis cognitionē ipa tn alijs piūcta illud facere pōt. Accipiēdo ēt dignitatem large qdā sunt pncipia in scia que ad certā rei cognitionē ducere pñt.vt pz. ¶Ad 4m patet ex descriptione pcognitionis cū correl'is suis. ¶Ad aliud di q hoc nō est possibile ipsis existibus debite intellectis, vt pz de mēte pmētatoris tertio de aia.pmēto.36. de hoc tn infra dicet meli'. ¶Ad vltimū negāda ē mior.i negatiuis.n.r diffinitiuis demrātiōib' illō reqrit.vt satis pz. in ducētib' ēt ad impolē reqrit.qm tales demrationes nō faciūt sciaz nisi facto scdo pcessu.ecōuerso ab opposito pnis ad oppositū pmissarū vel alterius ipsaz.in quo deseruit alicui' dignitatis pcognitio.vt pz.r sic est finis qonis.

¶Alia vo quid est qd dicitur intelligere oportet.quedā autem vtraqz.rc. Te.cō.2. Nō.iiij.

Queritur quarto. Nūqd de subo opz pcognitōes hre qr ē r qd ē. de passiōe vo solū qd est. ¶Ad pte negatiuā.p quo ad subz arguit sic.de multis scia acqrit demratiua tāqz de subis qz nullū ē in rez nā.g de talib' nō opz psupponere.qr est.tz pña.r assumptū pz de pluuia.grādine.tonitruo.fulgure.terremotu.r sub' de qbus oi tpe scia acqri pōt hoie psiderāte in his q scribunt 2° metheoroz.nō tn ista sunt sp.vt pz inuēti. Idē argumētū cōiter fit de rosa.de q sciri pōt q est pulcherrim' floz.vel aligd silr.qzuis nulla rosa sit actu. ¶Scdo de qbusdā subis hr scia.q tn eē nō pñt.igit rē. tz pña.r assumptū pz de vacuo.r ifinito.de qbus scia hr demratiua qrto r tertio phycoz.r tn ipolē est. tā vacuū qz ifinitū eē.vt ibidē pz. ¶3° de subo hr qd si est. qr querimus nūquid ipm sit vel nō.ergo de ipso nō est pcognitio qr est hnda.tz pña.qr pcognoscē qr est ipsi' ē pcognoscere ipm eē.nō pōt aūt idē scdm idē pcognosci r dubitari.añs pz in pn° scdi hui'. ¶Di forte q qd si est qd passionis r nō subi. ¶Cōtra.qr phs exēplificando de qone si est dicit.vt si ē vel nō est de' vel cētaurus.vel aligd hmōi. q tn ponunt ab eo tāqz suba:r nō passiōes.vt pz.qre rn̄sio nulla. ¶Cōfirmat.qr in dratioīb' qb' rē eē simplr demrat.de subo pbat eē.sic pz.8.phycoz. vbi dmōstrat subas separatas eē.qre de ipis nō precognoscit qr ē. ¶4° arguit.q de subo nō psupponit qd ē. qr de ipso qrit qd est.tz pña.vt prius.r assuptū hr.scdo huius. ¶Cōfirmat. qr vtplimū diffō subi.inestigat pcessu scientifico.vt pz p doctrinā ari.ibidē.r p pñs nō opz illā pcognosci. ¶Cōfirmat scdo.qr in scia hita p iuētionē nō opz de subo pcognoscere qd est.polē.n.est forte p pceptus mētales inuestigare cām q luna eclipsat.lz nō itelligat hūc terminum lūa.qre rē. ¶Quinto pncipalr arguit.qr d passiōe sit hnda pcognitio.qr ē.r nō solū qd ē. nā in aliq pmissaz demratiois p quā pcludit passio d subo pdicat illa passio de medio demratiois.tāqz maior extremitas. sz hoc eē nō pōt remanēte ordine doctrine.nisi pcognito illā passionē eē.g rē.maior r minor de se patet. gra exēpli si fiat hec demōstratio.oē aial rōnale ē disciplinabile. ois hō ē hō.ergo rē. ¶Cōfirmat.illō pcognoscēdū ē eē cui' cām qrim' p demrationē.sz p demrationē qrim' cāz pp quaz passio inheret subo suo.g passionē eē a nobis pcognosci dz.maior pz. qr frustra qrerem' pp quā cām passio subē iheret.nisi illā eē psupponeret.qre rē. ¶Cōfirmat scdo. qr pmi phi cōprehēdētes lune eclipsiz p sensum ex admiratiōe cāz inqsiuerūt.r hoc nō fecissent. nisi prius cognita illa passiōe.qītū ad esse ipsi'.qre rē. ¶Cōfirmat 3°.qr in demratiōe ab effectu ad cām.in q ex passiōis notitia pcedit ad notitiā cāe.pcognoscē dz illā passionē eē.igr rē.tz pña.r assūptū vz de se notū. ¶Cōfirmat 4°.qr si hoc nō foret vez.maxie ptingēt pp rōnē q cōiter assignari solet. qr.s.passionē eē ē illā inesse.cū sit accn̄s.sz passionē iesse pcludit p demrationē.qre pcognosci nō dz. ¶Sz hec rō nō pcludit.lz eni pmo phi p sensuz pciperēt lune eclipsiz r pñr notitiā haberēt qr est ipsius:cām tn inuestigauerūt q cōcluderēt ipsam inesse subo suo.r p illā demrauerunt ipsam ineē.qre rē. ¶Ultimo arguit q nō sp ante pcessū demratiuū opz de passione aliquā hre pcognitionē.naz cū demrat diffō de suo diffinito p aliaz diffōnē.vel aligd hmōi.nō dz de passione aligd pcognoscere:cū in tali demōstratione nulla passio cōcurrat. Idē pz in demratiōe.q p vnū gen' cāe aliud dmrat:vt p genus cāe finalis cāz efficiētē demrando.vel ecōtra. Itē in demratiōib' qb' demrat simplr eē rei.sicut cū.8.phy.demrat eē subaz separataz.nulla.n.passio ibi p demōstrationē concludit de qua oporteat aliquā hre precognitionē.quare rē.

Ad oppositum est phs pmo posterioz.l pn°. r cōiter omnes expositores.

¶In ista qōne erūt tres articuli. In p pmittēt qdā distinctiones. In scdo ponēt pnes. In tertio dubitationes.

Quantum ad pm sit pma distictio. pcognoscē qd ē subi vl passiōis duob' modis itelligi pt. vno mō.qr pcognoscat qd nomen significat. Alio° qr cognoscat per ipsius diffōnē. Exemplū primi vt si intelligā istū terminū hō.qr p ipm hoiem apphēdā. Exēm scdi vt si hoiez apphēdā p sui diffōnē qd nois aut qd rei. Ex quo pz q nō oē scire qd ē.est scire p diffōnē qd nois aut qd rei. ¶2° distinctio.scire qd est p diffōnē duplr ptigere pōt.sicut ēt duplex ē diffō.qdā.n.est qd rei.qdā vo qd nois. Diffō qd nois est p quā refert nomē in suū significatū.declarat eniz quid nomē significat. Diffō vero qd rei est que rei nām aliquo mō declarat. Cōiter aūt inter illas aliq dnie assignari solēt. ¶Pri' dnia.diffō quid nominis entibus r nō entibus cōpetere pōt.pz qr diffinit infinitū qd est qītū nō terminatū.silr vacuū q loc' ē corpe priuat'.cū tn vtrūqz illoz eē nō possit.sz vtraqz illaz diffōnū ē qd nois tm. Diffō vo qd rei solū entib' cōpetere pt. ¶2° dnia.qr diffō qd nois sil' pplexis ppetē pōt:r icōplexis.sic pz p Ar.2° h'.qvoluit q ylias siue hystoria troiana diffōne qd nois diffiniri pt. Diffō vo qd rei solū ppetit icōplexl. ¶3m dnia ponūt qdā.qr p diffōnē qd nois solū refert nomē in suū.significatū.p diffōnē vo qd rei refert nomē i pn° sui significati.h tn n puto vlr vez.qr diffō data a posteriori p passionē.aut aligd hmōi.sic diffiniēdo hominē risibile.ē qd rei.r tn non refert diffinituz.siue nomē ipsi'.in pn° diffiniti.sed poti' in effectū. ipsi'. ¶Sz illō dictū vificat solū d diffōne qd rei dicta a pori. ¶4m dniam ponūt qr diffō qd rei solum est subaz.diffō vo qd nois subaz r accn̄tiū eē pōt.r hoc vr de intentione Ari. 7.meta.vbi dicit q soli' sube ē diffō. ¶Hec aūt dnia nō est vera.nisi limitet.vt quidam limitauerunt posteriores vz.q diffō qd rei simplr solis ppetit subijs.sic.n. substātia sola hz eē simplr.ita sibi soli diffō quid rei simplr cōpetere pōt. Accn̄ti vero licet diffō quid rei cōpetē possit. illa tn diffō sm qd dici dz.sicut etiā accn̄s habet esse sm

qd.accñtis enl eē est in esse. vt pȝ. q̃re ⁊c̃. ¶ Diffō vo qd rei diuidi pōt. q̃dā.n.assignaṫ p pure q̃ditatiua.s. p gen⁹ ⁊ diffaȝ eēntialr sic cā exēpli hō ē aial rōnale. Quedā vo p aliquā p se cām diffiniti. q̃dā vo a posteriori. p passionē aut aliū ei⁹ effectū. ¶ Scḋo notādū φ lȝ passio ꝓꝑe dicatur de ꝓprietate insequēte ꝓn⁹ spēi. q̃lr risibilitatē dicim⁹ hōis passionē ãplificādo tñ vocabuli significationē. oē illud aliquo⁹ passio dici pōt φ in demrātione ɔcludiṫ p aliqd qḋ nalr sit eo ꝓus. q̃lr diffō posterior de diffinito ɔcluditṫ p diffōnē ꝓorē. ⁊ cā posterior p ꝓorē ꝓbaṫ. ¶ Tertio notādū φ lȝ iste termin⁹ demrātio iuxta modū loquēdi. ari. ⁊ expositoꝝ large sumēdo dicaṫ tā de pticulari q̃ȝ de vlī. de negatiua ⁊ de affirmatiua. de ducēte ad impoīe. ⁊ de ostēsiua: ⁊ de demrātione q̃ simplr ꝓbaṫ eē alicuius rei ꝓꝑe tñ oī solū de demrātione q̃ affirmatiue p cāȝ imediatā aliq̃ passio de subo ipsi⁹ ꝓꝓo demrāṫ. ⁊ de h̃ potissime loqṫ Ari. in pñti cū vult nec̃ias eē ꝓdictas ꝓcognitiōes. ¶ Quarto notādū φ sic terminoꝝ significāniū subm aut passionē q̃dā sunt ɔceptus mētales. q̃dā vo signa extrinseca illis ɔceptibus corrñdētia. sicut vocalia. vel scripta. sic ēt ꝓcognitio. qd est subi vel passionis. q̃dā est simplex rei appꝑhēsio p ɔceptū illā significātē. q̃dā vo ē cognitio q̃ scit referri signū aliqḋ extrīsecū vocale. vel scriptū. vel aliqḋ h̃ȝ in eius significatū. ⁊ hec est qḋ sub alijs verbis antiqui dixerūt. vȝ. φ ē duplex qd nois. q̃ḋdā est qd est qḋ dr̃. q̃ḋdā est qd est qḋ sentiṫ. Per qd est qḋ sentiṫ intellexerūt ꝓcognitionem quid nois ꝓmo mō. per qd est qḋ diciṫ precognitionē quid nominis secundo modo.

Passio q̃ dicantur. — Demonstratio quid. Prope signat. — Quid nois duplex.

Cōcl'o prima. **Quantum** ad 2ᵐ sit ꝓma ɔ̃. nō opȝ añ totalē ꝓcessuȝ demrātiuū ꝓcognoscere qd rei ipsius subi aut passionis. ꝓbaṫ sic. aliq̃ñ quid rei tā subi q̃ȝ passionis ꝓcessu sciētifico iuestigaṫ añq̃ȝ passio de subo demrētur. igiṫ ɔ̃ vā. ɔña. ⁊ assūptū pȝ. aliter.n. Ari. nō dedisset scḋo huius doctrinā iuestigādi diffōnē ⁊ mediū demrātiōis. ¶ Scḋa ɔ̃. in quacūq̃ȝ demrātione siue stricte siue large sūpta de subo opȝ hēre ꝓcognitionē qd nois. ꝓbaṫ: nā in q̃libet demostratiōe aliqd poniṫ subm vel rōnē subi h̃ñs. qḋ formalr ingrediṫ demostrationeȝ. de tali aūt opȝ scire qd nois. alioq̃n nō itelligerenṫ termini demonstrationis. ⁊ sic frustra demōstratio adduceretṫ. igiṫ ⁊c̃. maior pȝ iductiue tā in demōstratione negatiua q̃ȝ affirmatiua. tā ducēte ad ipoīe. q̃ȝ ostēsiua. itē i demōstratione q̃ ꝓbatur aliqd simplr esse. ¶ 3ᵃ ɔ̃. Et si ante demostrationē large sūptā non oporteat de passione qd nominis ꝓcognoscere. tñ añ q̃lib3 demonstrationē ostēsiuā ⁊ affirmatiuaȝ ꝓcognosci oȝ qd nois passionis large vel stricte sūpte. ¶ Prima pars huius ɔ̃nis pȝ vbi spēs vni⁹ ꝓdicamēti ab altera remoueaṫ. sic ꝓbando φ linea nō est albedo. ibi.n. nō igrediṫ pa⁹ cuius oporteat hēre qd nois precognitionē. ⁊ tñ illa est demonstratio. vt patebit infra. Idē ēt pȝ de demōstratione ad impoīe ducēte. vt si ex illa. linea est albedo. ꝓbeṫ q̃ȝtitatē eē q̃litatē. ¶ Scḋa ps ꝓbaṫ iductiue. vbi.n. in demonstratione affirmatiua ⁊ ostēsiua ꝓbaṫ passio ꝓꝑe sūpta de subo. vel diffō de diffinito. vel vnū gen⁹ cāe p aliud ostēdaṫ. pȝ p sup̃i⁹ dc̃a φ in ipsa ɔcurrit passio ꝓꝑe vl' large sūpta. c⁹ opȝ qd nois hēre ꝓcognitionē. aliter aūt nō intelligerenṫ termini formaliter demōstrationē ingredientes. Itē in demonstratione q̃ simplr ꝓbaṫ ꝓmā cām eē. vt hī. 8. phy. necessario poniṫ aliqs ꝓme cāe effect⁹. s. motus eternus. p quē tāq̃ȝ per passionē ꝓbatur illā eē. q̃re illius passionis oportebit quid nois hēre precognitionē. ⁊ sic vī de siliibus oīm. esse eni rei nō demōstrari ɔuenientr poterit nisi p aliquē ipsi⁹ ꝓpriū effectū. ¶ 4ᵃ ɔ̃ sit ad mentē Arist. In q̃libet demrātione qua ꝓpria passio de subo ꝓprio ꝓpter qd demrātur ꝓ se. vē opȝ tā subiecti q̃ȝ passiōis qd nois hēre ꝓcognitionē vel qḋ dr̃ vel qḋ sentiṫ. pȝ ex ꝓdictis. ⁊ hec ɔ̃ sufficere pōt ad textum Ari. verificādū. Notāter dī. qḋ dī. vl' qḋ sentiṫ. q̃ nō opȝ in demōstratione que fit inueniendo per discursum iteriorē nisi terminos intelligere vocales aut scriptos passionē ⁊ subiectū significātes vt ꝓus arguebatur. s3 opȝ p mētales ɔceptus ambo simplr apprehendere. ¶ 5ᵃ ɔ̃. nō ante q̃libet demōstrationē large vel stricte sumptā opȝ ꝓcognoscere q̃ est de subiecto. pȝ p q̃dā adducta superius. ꝓsertim q̃ vbi demōstretur substātias sepatas esse non presupponitur sed ꝓbatur esse subiecti. ¶ 6ᵃ ɔ̃ ad mētē Ari. ante q̃libet demonstrationē qua ꝓpria passio demonstraṫ de subiecto ꝓpter qd. de subiecto ꝓcognosci oȝ q̃ est. pȝ. q̃ aliter frustra intēderem⁹ demrāre passionē illi subo inesse nisi supponerem⁹ ipsam esse. ¶ 7ᵃ ɔ̃. non in q̃libet demrātione siue large siue stricte sūpta opȝ supponere q̃ est passionis. ꝓbaṫ. q̃ aliq̃ñ per demōstrationē ostēsiuā ꝓbaṫ passio de subiecto. quā tñ discipulus credere pōt nō posse eē i reꝝ nā. añq̃ȝ p demrātionē sit ɔclusa. sic. vbi grā. credat aliqs φ eq̃litas triuȝ anguloꝝ duobus rectis sit ipossibilis donec p media ꝓpria sibi in demrātione ɔcludaṫ. ⁊ idē vī a fortiori i alijs gñibus demōstrationū. q̃re ⁊c̃. ¶ Ultima ɔ̃. in aliq̃ demōstratiōe ostēsiua oȝ ꝓcognoscere q̃ ē passiōis. pȝ in demrātione q̃ ab effectu ꝓcediṫ ad cāȝ. sic ꝓbi ꝓmi ex cōphēsione eclipsis lunaris p sensuȝ i cōprehēsionē cāe deuenerūt ⁊ sic añ notitiā illi⁹ cāe ꝓcognouerūt eclipsim eē. q̃re ⁊c̃. ista ɔ̃ nō ē ɔ̃ itētionē ari. q̃m ipe solū eas ꝓcognitiōes numerauit. q̃ i oī demrātiōe requirūtur. q̃ propria passio de subiecto ꝓꝓo ꝓpter qd demōstraṫ. in illa eni ɔ̃ne nō accipio ꝓcognitionē stricte sm φ superius diffiniui.

Concl'o 4ᵃ. — Concl'o 5ᵃ. — Concl'o 6ᵃ. — Concl'o 7ᵃ. — Concl'o 8ᵃ.

D Dubiᵘ prima. **Quantum** ad tertiū circa dicta ꝓmo dubitaṫ. q̃ sicut dicebaṫ in articulo ꝓ de multis fit demōstratio affirmatiua ⁊ ostēsiua que tñ actualiter nō sunt. sicut de rosa. pluuia. tonitruo. ⁊ ɔsimilib⁹. q̃ṫ vī sexta ɔ̃nē nō vlr esse verā. Cōfirmaṫ. q̃ ari. 4. phy. ꝓbat locū eē. silr ⁊ tps eē. que tñ videntur substātia demonstrationis. q̃re ⁊c̃. ¶ Ad hoc multiplr rñderi solet q̃dā.n. dicūt φ opȝ ꝓcognoscere subiectum eē vel in se. vel in suis cāis. sed nō oȝ ꝓcognoscere ipȝ hēre esse actuale. cū g̃ de rosa ⁊ de pluuia h̃i scīa siue demōstratio. rñc in suis cāis h̃ñt eē siue i potētia. lȝ nō hēant eē actuale. ¶ Hec rñsio nō est sufficiēs. q̃ vel ipsa loquiṫ de eē rei sm nām idiuiduale. vel sm nām gñicā aut specificā. si ꝓ mō tā esse i suis cauis q̃ȝ esse actule nihil p se defuit demōstrationi. vt videbiṫ ifra in ꝓ hui⁹. cū singulariū nō sit demōstratio. q̃re illa dīa vī nulla. Si scḋo mō tale sp est actu. sic ēt gñā ⁊ spēs sunt eterna ⁊ icorruptibilia. ita vī ipsoꝝ esse. siue q̃ditatē noīare velimus siue essentiā. incorruptibile esse. quare oportebit ꝓcognoscere subiectū esse actu. ⁊ nō potētia tñ. Alij dicūt φ oȝ ꝓcognosci subiectū esse aliquod ens. cui nō repugnat existere. lȝ nō oporteat ipm cognoscere actualiter eē. ¶ Hec rñsio deficit sic ꝓcedēs. vt pȝ. quare ⁊c̃. ¶ Aliter dicūt q̃dā moderni. φ oȝ ꝓcognoscere subiectū eē aliqd de quo aliqua passio est demonstrabilis. nulla ergo rosa existe rosa tñ est aliqd de quo aliq̃ passio est demonstrabilis. ⁊ sic de ipsa ꝓcognosci poterit. q̃ est. ¶ Hec rñsio non vī secura. cū eniȝ queritur quale esse debeat de subiecto ꝓcognosci ad hoc vt de ipso aliq̃ passio demonstreṫ. si rñdetur φ opȝ ꝓcognosci ipsum eē tale φ de ipso sit aliqua passio demonstrabilis. est rñdere circulariter assignādo. s. idē per idē. ¶ D. potest alicui discipulo demonstrari ꝓma ꝓpō geometrie q̃uis nō cōsideret relationē qua refertur passio ad subiectū suū. vel ceōtra sub intētiōe scḋa. q̃uis etiā nō ɔsideret sylłm demōstratiñ q̃ signatur sibi a magistro suo ex rōne q̃ syll's demonstratiuus. imo nihil penitus ɔsideret sub ratione.

T.c.4. Et deinceps vide. Ratio. — Vide paulū.

demrabilis aut demratióis. ꝛ tñ lineã rectã eẽ. de q̃ ipsa passio demraꝛ sufficiẽter ꝑcognoscet quãrum sufficiet ad hñdã notitiã demõstratiuã ꝯnis. vt pꝫ inuẽti. q̃re vr̃ rñsio falsa. ¶ Jtẽ si de subiecto opꝫ ꝑcognoscere ipsuꝫ esse tale. ꝙ de ipso aliq̃ passio sit demõstrabilis. q̃rẽdũ erit q̃le siue q̃lr esse opꝫ ꝑcognoscere subiectũ. ad h vt de ipso ea passio demõstrari possit. nũqd sit eẽ actu. vel potentia. vel aliquid h̃ꝫ. ꝛ sic stat difficultas argumẽti. ¶ Jtẽ hec ꝯña valet. de subiecto oꝫ ꝑcognoscẽ ipsuꝫ eẽ tale ꝙ de ipso aliq̃ sit passio demõstrabilis. ḡ opꝫ ꝑcognoscere passionẽ eius eẽ talẽ ꝙ de illo subiecto demõstrari possit ꝛ per ꝯñs ita oportebit de passione ꝑcognitionẽ hẽe. q̃ est. sic de sub° qd tñ est ꝯ itẽtionẽ Arist. ¶ Rñdeꝛ igiꝛ alr ꝛ facilr. vꝫ. ꝙ de subiecto d̃ q̃ passio demõstraꝛ. oꝫ ꝑcog̃scere ipm actu ꝛ vere eẽ. tale vo subiectũ nõ ẽ aliqd ꝑticulare sed vl̃e cui⁹ eẽ siue q̃ditas vel essentia est eterna. ꝛ ꝑ h pꝫ ad rõnẽ. lꝫ eni nulla sit rosa ꝑticularis actu. spẽs tñ rose ẽ actu cũ sit icorruptibilis ꝑ se. de rosa vo vl̃i ꝑ sit demratio. nõ aũt de rosa ꝑticulari nisi ꝑ accidẽs. ¶ Jdẽ vr̃ dõm de pluuia tonitruo ꝛ consilib⁹ q̃uis hec nõia tonitruum pluuia grando ꝛc̃. magis videantur aliquid significare ꝑ modũ ꝑuationis: q̃ꝫ ꝑ modũ subiecti vt pꝫ cõsideranti. ¶ Hec rñsio tñ itelligaꝛ esse va loq̃ẽdo de demõstratione vl̃i affirmatiua ꝛ oñsiua qua ꝓpria passio de subiecto determinaꝛ. ¶ Ex hac rñsione pꝫ eos bñ dixisse ꝙ dñr ꝙ opꝫ precognoscere q̃ est subiecti quo ad eẽ ꝑn̄tale per ꝑn̄tale eẽ specificũ vel generi cũ itelligẽdo. ¶ Sed cõtra rñsionem dubitaꝛ. q̃ de his que nõ sp sunt scie sunt ꝛ demõstrationes. vt pꝫ de mẽte Ari. scdo h⁹. q̃re de illis nõ oportebit ꝑcognoscere q̃ est siue in vl̃i. siue in ꝑticulari.

Rñ°

¶ Ad hoc ꝑ dr̃ ꝙ auctoritas ari. ibi nõ loqr̃ de subiectis sed de passionib⁹ que aliq̃ñ sunt actu in subiectis ꝓpriis ꝛ aliq̃ñ nõ. sicut eclipsis lune. Ad hũc itellectum ꝙ ab aptitudine illa eclipsandi aliq̃ñ ꝓuenit actus ꝛ aliq̃ñ nõ. q̃ illa auctoritas ꝓposito nõ obstat. ¶ Scdo dico ꝙ lꝫ h̃ꝫ passiones aliq̃ñ sint in actu ꝛ aliq̃ñ nõ ad intellr̃ expressum. de ipsis tñ scia ꝛ demratio h̃ri põt. ſm ꝙ aptitudinẽ h̃nt ad h̃ꝫ operationes ꝓducẽdas. ꝛ sic sp ꝛ vlr i subiectis ꝓpriis habẽt eẽ. q̃re rõ h nõ obstat. ¶ Ad ꝯfirmationẽ dubitatióis ꝑncipalis ꝑ dr̃ ꝙ locus ꝛ tp̃s ab ari. eẽ ꝓbanꝛ nõ tãq̃ꝫ substãtia sed tãq̃ꝫ passiones corporis mobilis. ¶ Scdo dr̃ ꝙ lꝫ ita eẽt nõ tñ eẽt ꝯ ꝯnẽ sextã q̃ dicit añ q̃libet demõstrationẽ q̃ locũ ꝓpria passio ꝛc̃. ¶ Põt ẽt dici ꝙ locũ eẽ nõ ꝓbaꝛ ex ordine doctrine. sed quo ad hoiem. s. ꝓp antiquos ipm eẽ negãtes. ꝛ huic rñsioni cõsonãt vba cõmẽtatoris ꝯmẽto ꝑmo. 4. phy. cũ dicit ꝙ locũ eẽ ẽ ꝑ se notũ ꝛ nõ ingrit rõe demratiua. sꝫ dyalectica. ¶ Scda dubitatio ꝯ ꝯnẽ ꝑmã. vel diffõ passióis ẽ mediũ in potissima demratione. vel diffõ subiecti. si ꝑ mõ. seqꝛ ꝙ ꝑcognitio qd rei passióis est demratiói necia. Si scdo mõ. seqꝛ ꝙ necia erit ꝑcognitio subiecti qd rei. imo vlterius ꝑcognitio passióis. nã illa ꝓpõ in q̃ passio d̃ subiecti diffõne ꝑdicaꝛ erit mediata ad imediatã reducibilis per diffõnẽ passionis. vt pꝫ in hoc syllo. oẽ aial rõnale ẽ disciplinabile. ois hõ est h̃ꝫ. ḡ ꝛc̃. ¶ Cõfirmaꝛ. hñs sciaꝫ per demonstrationẽ ꝑfecte cognoscit passionis q̃ditatẽ. sed h nõ acquiriꝛ ꝑ demõstrationẽ. ḡ talis notitia ꝑfuit ante demonstrationẽ. minor pꝫ. scdo hui⁹. maior ꝓbaꝛ. q̃ habita demõstratione cognoscit ꝓp qd passionis. sed in oĩbus idẽ est qd. ꝛ ꝓp qd vt pꝫ scdo poste. circa ꝑn̄. quare ꝛc̃. ¶ Cõfirmatur scdo. q̃ de nullo ꝑfecte cognosci põt si est nisi ẽt cognoscaꝛ qd est ipsius. sed ꝑ demonstrationẽ acquiriꝛ cognitio si est ipsius passionis. ḡ opꝫ ẽt ipsi⁹ qd est r[illegible] cognitionẽ hẽe. que vr̃ necessaria añ demõstrationẽ. maior pꝫ scda poste. c. tertio. minor pꝫ ſm linconiensez scdo poste. circa ꝑn̄. vbi dicit ꝙ demratio facit scire si est. q̃ est ꝛ ꝓp qd est ipsius passióis. ¶ Ad hec rñdeꝛ ꝙ argumẽta nõ plus ꝓbãt nisi ꝙ añ cõpletã sciam passionis que ꝑ demonstrationẽ vltimate acquiriꝛ. prius tp̃e vel nã notitia hr̃ q̃ditatiua subiecti. vl̃ passióis vel vtriusq̃ꝫ. ex hoc tñ nõ sequiꝛ vt ipsa sit ꝑcognitio noianda. q̃ nõ oꝫ vt totalẽ sciẽtificũ ꝓcessum ꝑcedat. inuestigaꝛ eni illa diffõ vt plurimũ ꝑ parte diffõnes inuestigãdi positã scdo huius. ꝛ ꝯñter ad demratiõnẽ passióis ꝓcediꝛ de subiecto suo. nõ hẽrẽ tñ ꝓ incõueniẽti vt aliq̃ñ h̃ꝫ diffõnis cognitio ꝑcognitio dici deberet. q̃ñ. s. ꝓpõ ex illa diffõne ꝛ diffinito cõposita eẽt oĩno ꝑ se nota. ꝛ ꝑ ꝯñs de ipa hr̃etur ꝑcognitio q̃ est tãq̃ꝫ ꝑcognitio dignitatis. vt dictũ fuit in q̃ne ꝑcedẽti. ¶ Quid aũt sit mediũ in demratione potissima an subiecti diffõ. vl̃ passióis videbiꝛ do dãte scdo h⁹.

Rñ°

¶ Tertio dubitaꝛ nũqd i demratione ad ipolẽ ducẽte oporteat de subiecto ꝑcog̃scẽ q̃ est. Jdẽ dubitaꝛ de demratiõe negatiua.

Dubit°. Tertia. Rñ°.

¶ Ad hec dr̃ ꝙ nõ. sicut exẽplo declarari põt. si eni fiat demonstratio Ari. 4. phy. q̃ ad ipolẽ ducit. vꝫ. si datur vacuũ. tũc mobile in ipso positũ mouebiꝛ infinita velocitate: aut mouebiꝛ in nõ tp̃e. pꝫ. q̃ ibi nõ ꝑsuppone re oꝫ aliqd eẽ. ¶ Jta. n. argui pt de chimera. sicut de quocũq̃ꝫ alio mobili. ꝙ infinita velocitate moueretꝛ. ¶ Silr si fiat hec negatiua demõstratio in ꝑ mõ scde figure. nullũ vacuũ ẽ substãtia vl̃ acciñs. oẽ ens ẽ substãtia vl̃ acciñs ḡ nullũ vacuũ est ens. pꝫ ꝙ nõ oꝫ ꝑsupponere vacuũ eẽ. qd ẽ subiectũ ꝯnis. ꝓcediꝛ tñ ꝙ vt plurimũ in demratiõe negatiua ꝑcognosciꝛ. q̃ ẽ subiecti sic pꝫ in ista. nulla q̃ntitas ẽ q̃litas. q̃lib; linea ẽ q̃ntitas ḡ nulla linea ẽ q̃litas. Jdẽ ẽt aliq̃ñ ꝯtigit in demratione ducẽte ad ipolẽ. ¶ Quarto ꝑncipaliter dubitaꝛ ꝯ scdam ꝛ tertiã ꝯnẽ. q̃ ari. de vacuo. 4. phy. ingrit qd sit vacuũ. ꝛ certũ est ꝙ illa q̃õ ẽ qd nois. ꝛ non qd rei. ¶ Rñdent quidaꝫ ꝙ de his que non sunt. quoꝝ qd nois eẽt qd rei si eẽnt. non inconuenit fieri q̃õnẽ qd nois q̃ est ac si esset q̃õ qd rei. ¶ Alr dici potest ꝙ q̃õ illa qd nois quã fecit ari. in tractatu d̃ vacuo est q̃õ quo ad hoiez. s. ꝓp antiquos male opinãtes. sed non fuit ex ordine doctrine ſm se demonstrationi ꝑponẽda.

Dubit°. quarta. Rñ°.

Ad argumẽta ꝑncipalia. ¶ Ad ꝑm pꝫ rñsio in articulo vlt°. ¶ Ad scdm pꝫ in articulo scdo. ¶ Dr̃ tñ ꝙ isti termini vacuũ ꝛ infinitũ potius significant significatũ suũ ꝑ modũ passionis. q̃ꝫ ꝑ modũ subiecti. nã si vacuũ eẽt. tũc eẽt passio loci. ꝛ si infinitũ eẽt foret passio corpis. vt pꝫ. ¶ Propter hoc dixerũt qdã ꝛ satis rõnabilr. ꝙ cũ ista. nullũ vacuũ est. equaleat huic: null⁹ locus est ꝑuat⁹ corpe cognoscẽdo locũ eẽ ꝑcog̃sciꝛ subiectũ demõstrationis q̃ demonstraꝛ vacuum non esse.

Ad argumẽta ꝑncipalia ꝑm ꝛ 2m soluta sunt.

¶ Ad tertiũ rñdẽt qdã moderni. ꝙ nõ ẽ oĩno idẽ esse q̃õ de subiecto ꝑcognosciꝛ. ꝛ de quo formaꝛ dubitatio. nã d̃ subiecto ꝑcog̃scim⁹. q̃ ẽ. ipm apphẽdẽdo absolute eẽ sine sub ratione entis. de subiecto vero formaꝛ q̃õ quo ad ipsius esse determinatũ ꝛ distinctũ. que vocaꝛ q̃õ si est. ꝛ huius qdem cognitio acquiritur ꝑ demõstrationẽ. q̃ñ. s. iã sciuerimus q̃ditatẽ subiecti. aut quale est illud subiectũ. quo ad inherẽtiã passionis eiusdẽ.

Ad 3m.

¶ Hec rñsio videtur insufficiẽs. ꝑ. q̃ ſm ipsam nõ vr̃ differentia inter ꝑcognitionẽ mentalẽ qd nominis subiecti. ꝛ q̃ est ipsius. pꝫ ꝯña. q̃ ad mẽtalẽ qd nois subiecti precognitionẽ requiritur ipsum subiectũ mentaliter apprehendere sub rõne entis. ꝛ hoc est habere ipsius q̃ est precognitionẽ scdm responsionẽ. quare ꝛc̃. ¶ Secũdo ex eadẽ respõsione sequitur ꝙ questio si est non differt a q̃õne quid est vel q̃ est. ꝯñs est falsuꝫ. vt pꝫ scdo huius. hec ꝯña sic ꝓbaꝛ. tũc terminaꝛ q̃stio si est. q̃ñ sciuerimus qd sit aut q̃le sit subiectũ. vt pꝫ scdm illã rñsionẽ. sed tũc ẽt terminaꝛ q̃õ qd ẽ vel q̃ est. vt pꝫ. q̃re ꝛc̃.

Contra rñsionẽ.

¶ Alr igiꝛ ad dubitationẽ duplr rñderi põt. vno mõ sicut dicebaꝛ arguẽdo ꝙ oẽs q̃ões

Rñ° ꝓpa

nũerate scđo poꝝ ponũtur tãq̃ qõnes passiõis. ꝑcognitio võ q̃ cogſcit aliqd eẽ ẽ solũ subi. ¶ Ad rõnẽ i oppoᵐ dici ꝑt ꝙ ari. locutꝰ est cã exẽpli. ¶ Scđo ɔcedi ꝑt ꝙ aliqñ de subo querit si ẽ qñ nõ fuerit notũ illud eẽ. sicut q̃rimus de deo nũqd sit. vel nũqd aliq̃ suba sepata sit. ⁊ tũc veꝝ est de subo nõ hẽri ꝑcognitionẽ. q2 ẽ. ſ3 acq̃rit cognitio eẽ ipsiꝰ p demrãtionẽ q̃ ɔcludit simplr illõ eẽ. cũ hoc tñ stat ꝙ añ demõstrationẽ. qua pp qd ɔcludit ꝓpa passio de subo vlr ⁊ affirmatiue hñda est subi ꝑcognitio. q2 est. ¶ Hec oĩa iã3 dicta sunt in q̃nta ⁊ sexta ɔnibꝰ. ¶ Et

Ad 4ᵐ

p hec p3 ad ɔfirmationẽ huiꝰ articuli principalis. ¶ Ad quartũ cũ eius ꝑma ɔfirmatiõe dĩ ꝙ ɔcludũt ꝙ de subo nõ o3 ꝑcognoscẽ qd rei. ⁊ h̃ ɔcessu3 fuit in ꝑᵃ ɔne. ¶ Ad scđam ɔfirmationẽ. p3 ex vltimo notabili. ⁊ q̃rta ɔne. in demrãtionibꝰ .n. hitis iueniẽdo tñ p discursu3 intellectꝰ req̃rit ꝑcognitio qd nois. q̃ est simplex rei appħẽsio p cõceptũ illã repñtãtẽ. i demrãtionibꝰ võ vocalibꝰ ⁊ scriptis vltra ꝑdictã appħẽsionẽ req̃ritur cognitio qd nois. q̃ itell's terminũ vocalẽ aut scriptũ l ꝓpriũ debite referat significatũ. ¶ Ad 5ᵐ dĩ ꝙ solũ ꝓbat añ ɔpletã notitiã ɔ̃nis q̃ passio d̃ subo demrãt: cognosci debere passionẽ eẽ. eo ꝙ illã eẽ icludit in ꝑmissis. ꝑmisse võ prius tpe vel nã cogſci debẽt q̃3 ɔ̃ ͭalis tñ cognitio nõ est ꝑcognitio appellãda ad mẽtẽ ari. vt patuit ex ꝑdictis. ¶ Ad ꝑmã cõfirmationẽ negat maior. ɔtingit enĩ vt discipulus sil' de nouo adiscat passionẽ eẽ. ⁊ illã subo suo ineẽ. qñ. s. fuẽit passio dubia vl' quã credat nõ posse eẽ i reꝝ nã. ¶ Ad scđa3 ⁊ tertiã ɔfirmationẽ. p3 ex vltᵃ ɔne. ¶ Ad aliã ɔfirmationẽ dĩ. ꝙ ꝓbat ꝙ nõ l q̃libet demrãtione q̃ passio de subo ꝓpo demrãt req̃rat ꝑcognitio q2 est passiõis. nõ tñ incõuenit añ demrãtiuũ ꝓcessu3 scire passionẽ subo suo ineẽ l3 post demrãtionẽ qua cognitio passionis p cãm acq̃rit: ꝑfectius cognoscat illã eidẽ subo inesse. ¶ Ad vltimũ p3 ex scđo notabili. ⁊ 3ᵃ ɔne. ⁊ sic est finis q̃nis.

Ad 5ᵐ

Ad 6ᵐ

¶ Dupliciter autem necessarium est ꝑcognoscere. ⁊c̃. Tex. cõ. 2. Questio. V.

A
Rõ pᵃ

Ueritur q̃. vtrũ ꝑcognitiões añ demõstrationẽ necẽe sint due tñ. ¶ Ad partẽ negatiuã arguit. p sic. precognitiões distinguunt abiuicẽ ꝑm distinctionẽ obiectoꝝ ꝑcognitoꝝ. ſ3 obiecta precognita sunt tria. v3. dignitas. passio. ⁊ subm igit tres ad minꝰ erũt ꝑcognitiões. Maior p3. q2 opatiões distinguũtur p oba vt hẽ in scđo de aia. ¶ Cõfirmat. q2 subiecta ⁊ passiones q̃ de ipsis demrãtur sunt q̃si ifinita scđm spẽs supta. quare ⁊c̃. ¶ Scđo arguit sic. q̃tuor sunt q̃ones. igit q̃tuor ⁊ nõ tñ due sunt ꝑcognitiones. t3 ɔña. q2 cuilibet q̃ni sua d3 ꝑcognitio corrñdere. ¶ Itẽ quot modis dĩ vnũ oppositoꝝ tot modis dĩ reliquũ. ꝑcognitio võ ⁊ q̃õ inuicẽ opponunt vt p3. assuptũ võ p3 in ꝑᵐ ꝑi huius. ¶ Tertio ar. ꝙ mille sunt ꝑcognitiões. q2 si sic viderent eẽ. q2 ẽ ⁊ qd ẽ. ſ3 h̃ nõ vĩ veꝝ. q2 qd est ⁊ q2 ẽ sunt q̃ones. vt p3 loco allegato. Quarto ꝑter ꝑcognitões ab ari. nũeratas. op3 de ꝑmissis ⁊ meᵒ demrãtionis aliquã hẽre ꝑcognitionẽ añ scia3 ɔ̃nis. igit ⁊c̃. t3 ɔña. ⁊ assuptũ vĩ manifestũ. ¶ Cõfirmat ex vbis pħi in h̃ ꝓhemio q volũit maiorẽ sciri aliqñ ꝑus tpe q̃3 ɔ̃. q̃re ⁊c̃. ¶ Quito ꝑcognitio q2 ẽ subi. ⁊ q2 ẽ dignitatis i nulla cõicãt ꝑcognitiõe. igit plẽs q̃3 due sunt hꝫ ꝑcognitiões. t3 ɔña. q2 si sic eẽt oporteret oẽs ꝑcognitiões q2 ẽ i aliq̃ vniuoco ɔuenire. Assuptũ ꝓbat. eo ꝙ ꝑcognitio q2 ẽ subi ẽ icõplexa q̃ ꝑcogſcit subm absolute eẽ. ꝑcognitio võ. q2 ẽ dignitatis ẽ notitia ɔplexa qua sic vel sic eẽ cognoscimꝰ. hꝫ aũt notitie i nullo vniuoco ɔueniẽtiã hñt vt p3. q̃re ⁊c̃. ¶ Sexto si sic eẽt deberẽt ille ꝑcognitões aliquẽ ordinẽ iter se hẽre cũ vna eẽt altera ꝑoꝛ. q2 vt cõiter dĩ. ꝑcognitio qd est ꝑcedit ꝑcognitionẽ q2 ẽ. S3 ꝙ h̃ sit falsu3 arguit in sciẽtijs p inuentionẽ acq̃sitis. dĩ. n. ꝙ ꝑus notitia hẽ qua lunã esse vl' aliqõ hꝫ subm ꝑcognoscit q̃3 sciat qd significaretur hoc nomine luna. vel saltem sic esse potest. quare ⁊c̃.

Rõ 2ᵃ

Te. cõ.

Rõ 3ᵃ

Rõ 4ᵃ

Rõ 5ᵃ

Rõ 6ᵃ

B

Ad oppositum est ari. in hoc ꝓhemio. ¶ In ista q̃ne primo ponẽtur preambula quedam. Secundo conclusiones.

Contra

Quantum Ad pᵐ premittẽda sunt q̃dã habita in ꝑcedẽtibus. ⁊ ꝑmo descriptio ꝑcognitionis posita superiꝰ in q̃ne tertia. ¶ Scđo ꝑmittendũ est ꝙ p demostrationẽ hic maxĩe itelligimus illã in q̃ ꝓpria passio de subo ꝓprio vlr ⁊ affirmatiue demrãtur. ¶ Premittẽdũ tertio ꝙ ꝑcognitiões vno mõ mãliter distingui possunt. s. in cõparatione ad oba circa q̃ versant. Dĩr. n. obiecta precognitionũ esse mã ipsaꝝ q2 circa ipa v̄sant. Scđo mõ formalr. s. quo ad modo3 ꝑcognoscẽdi. ¶ Premittẽdũ q̃rto ꝙ aliud est scire qd nois ⁊ aliõ ẽ scire qd rei. p3 ex ꝑcedẽtibꝰ. ¶ Premittẽdũ q̃nto ꝙ scire q2 est duobꝰ modis ɔtingit. vno mõ scire ꝙ res ẽ absolute. ⁊ hec vocat cõiter cognitio simplex. alio mõ scire ꝙ hoc est illõ. ⁊ h̃ cõiter cognitio cõplexa appellat. Qõ tñ q2 ẽ ab ari. ponit tãq̃3 qõ circa cõplexũ tñ. qua q̃rit nũqd hoc sit illud. vt nũqd luna sit eclipsabilis. De esse võ absolute posuit q̃nẽ si est ⁊ nõ q2 ẽ. sed de noĩbus nõ est cura cũ intẽdamꝰ reꝝ magis q̃3 nominũ notitiã hẽre. ¶ Ultimo ꝑmittit ꝙ l3 ꝑcognitio qua ꝑcognoscit hoĩem esse vel aliqõ hꝫ subm cõiter dicat cognitio simplex: eo ꝙ p ipsam simplr apprehẽdit hominẽ esse. ⁊ nõ ipsum eẽ qd tale vel tale. talis tñ precognitio habet mediãte complexo verbali vt puta mediante isto complexo hõ est. p3 hec suppositio de se. Quantum ad scđm sit.

Ad qõnem.
Sub. b vide.

Prima Conclo. in qualibet demrãtione: qua ꝓpa passio de subiecto ꝓprio demrãt. op3 de dignitate ꝑcognoscere q2 ẽ: de passiõe qd nois. de subiecto võ vtrãq̃3 habere ꝑcognitionẽ. pᵃ ps hꝰ ɔ̃nis patuit in qõne 3ᵃ. 2ᵃ võ ⁊ 3ᵃ patet in q̃ne ꝑcedenti. ¶ 2ᵃ ɔ̃. in qualibet demõstratione o3 de medio demostratiuo hẽe qd nois ꝑcognitionẽ. p3. q2 alr nõ intelligerent termini formaliter demostrationẽ igrediẽtes. ¶ Eadẽ ɔ̃ ꝓbabiliter poni ꝑt de terminis simplicibus dignitatẽ aliq̃3 cõponẽtibus de ꝑcognitiõe actuali vel hitũali loq̃ndo vt patuit in ꝑcedẽtibus. ¶ Ex ɔclusione infert ɔ̃ quosdã modernos ꝙ distiguẽdo ꝑcognitiões penes obiecta sua nõ sunt tñ tres: nec tñ quatuoꝛ scđm genꝰ. v3. ꝑcognitio dignitatis. passiõis ⁊ subiecti. qõ duobꝰ modis ꝑcognoscit p3. q2 ꝑter illã ẽ ꝑcognitio qd nois alioꝝ terminoꝝ formalr demrãtionẽ igrediẽtiũ ⁊ terminoꝝ simᵐ dignitatis. ¶ Sequit vlteriꝰ ꝙ ꝑdicto mõ specifice distinguẽdo ꝑcognitiones sunt nobis sub incerto numero cõprehẽse. p3. sicut ẽt substãtia oĩa ⁊ passiões sub icerto nobis nũero cõprehẽdũt. ¶ 3ᵃ ɔ̃. l3 aliqñ ɔtingat alterã ꝑmissa3 vl' ambas demrãtiõis silr ⁊ mediũ ꝑcognosci ꝑcognitiõe. q2 ẽ. nõ tñ in q̃lz demrãtione illõ ɔtingit. sed valde raro. pᵃ pars p3 ex q̃one tertia. ɔtigit. n. vt aliqua dignitas sit premissa. sicut p3 in ꝓbõne ꝑme ɔ̃nis geometrie. vbi ponit tãq̃3 ꝑmissa. ꝙ quecũq̃ sunt equalia vni tertio sunt eq̃lia iter se. Idẽ etiã de medio ɔtingeret vbi ꝓpõ cõposita ex meᵒ ⁊ subiecto demrãtionis esset oĩno p se nota. ¶ Scđa ps ɔclusionis p3. q2 vtplrm ꝑmisse demõstratiõis sunt demonstrabiles. aut alio ꝓcessu sciẽtifico inuestigabiles. Idẽ ẽt dĩ de medio demõstratiuo. vt p3. ¶ Et si arguitur ɔ̃ primã partẽ ari. tũc nõ sufficiẽter numerasset precognitiões. q2 est. dicitur ꝙ vbi contingat premissam aut ꝑmissas. vel mediũ ꝑcognosci q2 ẽ: talis precognitio non est alia q̃3 precognitio dignitatis. tũc. n. ꝑmissa sic precognoscitur. q2

C
Conclo prima
Q. 3. c.
Q. 4. c.
Conclo 2ᵃ.

Corlm. pᵐ.
Cõ. paulũ venetũ.
Corlm. 2ᵐ.

Conclo 3ᵃ.

Ibidẽ. c cõ. 2ᵃ.

Rñsio ad tacitã obiectionẽ.

erit dignitas. tūc ēt mediū sic precognoscit̄ qm̄ erit p̄s di/
gnitatis. quare talis p̄cognitio ē per se p̄cognitio digni/
tatis appellāda. De p̄ accñs v̄o ꝛ ɔtingēter precognitio

Conclō 4ª.

premisse. vel medij dmr̄atiui. ℂ 4ª ɔclusio. p̄ter supradi/
ctas p̄cognitiōes. vz. precognitionē qd nois oium termi
noꝝ simpliciū deseruiētiū p̄ se dem̄r̄atōi. p̄cognitionē q̄ꝛ
ē subi ꝛ q̄ꝛ ē dignitatis nō oꝫ in potissima dem̄r̄atiōe aliā
habere precognitionē. Probatur sic. nam si de alio alia
esset necessaria precognitio. hoc ēēt vel de premissis. vel
medio dem̄r̄atiuo. vel p̄ncipijs ꝛ p̄tibus demōstratiōis.
sed nullius istoꝝ nēcia est precognitio in qualibet potis/
sima dem̄r̄atione. vt ex p̄cedētib⁹ pꝫ. vt p̄im. n. eoꝝ noti/

Cōclō 5ª.

tia inuestigatur vel p̄ artē diffiniendi vel a posteriori. vel
alio hō scientifico p̄cessu. quare ꝛc̄. ℂ Quinta ɔ̄. preco/

Ari. reduxit p̄cognitiōes ad duas sꝫ quid: tā qd rei q̄ꝫ qd nois ꝛ sub q̄ꝛ tā q̄ꝛ est q̄ꝫ q̄ꝛ verū ē cōprehendens.

gnitiōes formalr̄ distiguēda. oēs p̄cognitiōes ad duo p̄
cognitionū gñā reducuntur. s. qd nois. ꝛ q̄ꝛ est. pbat̄ sic.
ois itellectiua cognitio. aut est simplex rei app̄hēsio aut
cognitio rei diffinitiua qua cognoscit̄ qd res est: aut ap/
prehēsio qua cognoscit̄ rē eē absolute. aut notitia q̄ cog/
scitur hoc eē illō aut qua scitur pp̄ qd hoc est illō. Scōa
nō est necessaria precognitio. vt ex p̄cedentib⁹ pꝫ. vltima
ēt nō est precognitio. cū ipsa per demōstrationē aq̄rat̄.
Circa primā v̄o pōt eē p̄cognitio q̄ qd nois appellat̄ vt
pꝫ. Circa tertiā ꝛ quartā ēt p̄cognitio eē pōt. q̄ q̄ꝛ est di/
ci oꝫ. ꝛ distinguitur in q̄ꝛ est subi. ꝛ q̄ꝛ est dignitatis. q̄ꝛ ē
subiecti tertie cognitiōi corr̄ndet. sꝫ q̄rte corr̄ndet. q̄ꝛ ē di
gnitatis. quare inductiue vꝫ ɔ̄ vera. ℂ Sed ɔ̄ ɔ̄nē insta/
ri pōt p̄ arg̃ⁿ qntū p̄ncipale supius adductū. ℂ Ad qd r̄n

D

dent qdā negādo assūptū. ℂ Ad p̄bationē vno mō dr̄

Obiec°

q̄ lꝫ. q̄ꝛ est subi sit p̄cognitio incōplexi. ꝛ q̄ꝛ est dignitatis

R° p°

sit p̄cognitio cōplexi. q̄ꝛ tñ i hoc ɔueniūt subiectum ꝛ di
gnitas. q̄ itellect⁹ sine discursu fert̄ in cōplexā notitiā di
gnitatis. ꝛ sine discursu itēꝫ fert̄ in notitiā simplicē subi.
q̄ ip̄m app̄hēdit̄ eē. iō ille due p̄cognitiones in vnā redu

R° 2ª.

cunt̄. In qua vniuocātur tāq̄ꝫ in genere cōi. ℂ Scōo dr̄
q̄ q̄ꝛ est subiecti nō est p̄cognoscere subiectū esse absolu
te. sed p̄cognoscere ipsum eē aliqd tale. de quo p̄pleta/
tes vel passiones iferri possunt. ꝛ tale precognoscere q̄ꝛ
est satis ɔuenit cū precognitione. q̄ꝛ est dignitatis. vt sa/

Reprobatio. p̄ respō.

tis pꝫ. ℂ Prima r̄nsio vꝫ deficere. q̄ꝛ cognitio q̄ꝛ est qua
pp̄ conclusionē demonstratā cognoscit̄ hoc eē illud. ꝛ co
gnitio quia est. dignitatis inuicē in codē genere cōicant
cognitionis. si igitur cognitio q̄ꝛ est dignitatum cum co/
gnitione q̄ꝛ est subiecti in aliquo cōi conueniunt. sequit̄
cognitionē q̄ꝛ est conclusionis cū eisdem vel eodem con/
uenire. Patet ɔñtia. quia quecunq̄ꝫ duo vni tertio in ge/
nere conueniunt inter se debent in genere cōuenire. cōse
quens tñ videtur contra predictam responsionē. cum. n.
inter ɔ̄nes ꝛ subm demonstrationis non sit ista affinitas
quo ad apprehensionem intellectus. que est inter digni/
tatē ꝛ subiectū. videtur s̄m opinionē nullā assignari pos/
se rōnem. qua ille cognitiones in aliquo cōmuni vniuo/
carentur. Antecedēs aūt pꝫ cum tam cognitio conclusio
nis q̄ꝫ dignitatis sit cōplexi cognitio vna vera. quoꝫ per
intellectum apprehenditur sic hoc esse illud. quare ꝛc̄.

Improbatio 2ª respon.

ℂ Scōa vero r̄nsio sufficiēter remouetur per ea. que di/
cta sunt in tertio articulo q̄ōnis p̄cedētis. ℂ Ideo aliter

Q. 4. d.

respondetur. q̄ lꝫ precognitio. q̄ꝛ est subiecti sit p̄cogni/

R° p°

tio rei incōplexe. illa tñ nō habetur nisi per aliquod cō/

Ad obiectionē

plexum. s. per propōnem de scōo adiacente. qua scitur h̄
esse. quare cum ipsa complexa sit cū precognitione quia
est dignitatis aliquo mō cōicabit ꝛ lꝫ cōcederetur alicui
q̄ꝛ est subiecti eē simplicē omnino precognitionē adhuc
q̄ꝛ est dignitatis secū cōicaret. cum. n. scio q̄ omne totuꝫ
est maius sua parte. scio q̄ ita est ex parte rei demonstrā
do significatū illius p̄pōnis. sicut etiā sciendo hominem
esse. scio ipsuꝫ fore ex parte rei. quare illa precognitio cō
plexa ad quandā simplicē reducetur qualis est cognitio

Cōclō 6ª.

subiecti. iō ꝛc̄. ℂ Sextā ɔ̄nem ponunt quidam. lꝫ in scia
per auditū a doctore acquirenda. p̄cognitio qd nois p̄ce
dat precognitionem quia est. In scientia tamen acquirē/
da per solam inuentionem precognitio q̄ꝛ est p̄cedit qd
est. Prima pars patet. eo q̄ vbi aliquis debeat a doctore
doceri. prius saltem natura intelligere debet terminos a
doctore prolatos q̄ꝫ scire hoieꝫ eē vel aliqd hō subiectū.
Scōa ps probatur. q̄ꝛ vbi quis a se ipso cām inuestiget
qua luna eclipsatur. scit lunam esse prius q̄ꝫ sciat quid si

Obiec°

gnificat̄ nomine lune aut noie eclipsis. q̄re ꝛc̄. ℂ Contra
scōam partē huius ɔ̄nis arguitur. in scientia que p̄ inuē
tionē acquirit̄ p̄us cognoscit discipulus subiectū simpli
ci apprehēsione q̄ꝫ sciat ipsum esse. vt eā exēpli prius lu/
nā apprehēdit simplici ipsius cōceptu q̄ꝫ sciat lunā eē. sꝫ
apprehēsio lune vel alteri⁹ subiecti simplici ɔceptu ipsi⁹
ē p̄cognitio quid nois vt pꝫ ex p̄dictis. ꝛ istimet ɔfitent̄
ꝙ in scia hita p̄ inuētionē qd ē subiecti p̄cedit. q̄ꝛ ē ipsius.
tenet ɔña cū minori. maior pꝫ. cū notitia cōplexa incōple

R°

xā p̄supponat ꝛ sit nālr̄ posterior illa. ℂ Forte dꝛ q̄ ista
cōclusio intelligit̄ de qd est nominis qd dꝛ cū ante talem
cognitionē intellectiuā p̄cedat cognitio qua scitur subie

Improba° R°.

ctū eē. ℂ Sed hoc nihil ē. q̄ꝛ in scia q̄ per inuētionē acq/
rit̄ nō oportet aliquā esse p̄cognitionē quid nominis: qd
dꝛ. sed vbi aliq̄ talis esse habeatur cognitio hoc erit per
accidēs. q̄ꝛ q̄ illa sequat̄ q̄ꝛ ē cognitionē. nō erit ex ordie

Cōclō 7ª.

doctrine. ℂ Sit ꝙ ista septima ɔ̄. lꝫ tā in scia habita p̄ au
ditū. q̄ꝫ in scia p̄ inuētionē acq̄renda. aliq̄ precognitio q̄ꝛ
est ordine doctrine precognitionē qd nois. tā subiecti. q̄ꝫ
passionis p̄cedere debeat. in vtraq̄ꝫ tñ quid noia subiecti
ꝛ passiōis. q̄ꝛ est subiecti nālr̄ precedere oꝫ. ℂ Prima
pars huius ɔ̄nis p̄batur. q̄ꝛ precognitio q̄ꝛ est dignita/
tis: cū sit vltima cognitio: nā precedere oꝫ spāles noti/
tias. q̄les sunt qd nois subiecti ꝛ passiōis. q̄re ꝛc̄. ℂ Se/

C

cūda vero patet p̄ rōnē adductā. ℂ Notāter dixi ordine
doctrine. q̄ꝛ oppositū esset cōtingēs. lꝫ non secūdū ordi/
nem doctrine. vt patere pōt ɔsideranti.

Ad argumēta supra e coit̄o p̄ ꝛ 2ª.

Ad rationes p̄ncipales. ℂ Ad p̄mā pꝫ 1 ꝛ ɔfir/
mationē i articulo scōo. ℂ Ad se
cūdā r̄ndetur negādo ɔñtiā. intelligendo. s. de precogni/
tionibus formaliter distinctis scōm genus ipsaꝝ. ℂ Ad

Ad 2ᵐ.

p̄bationē dicūt qdā. q̄ licet q̄tuor sint q̄ōnes. due tamen
ipsarū ad alias duas reducūtur. nā q̄ꝛ est ꝛ p̄pter qd est.
ad si ē ꝛ qd ē reduci habēt. vt pꝫ scōo posterioꝝ. in p̄n°.
q̄ꝛ p̄portionabilr̄ due erūt precognitiones scōm genus.

Te. c. 1. Improbatio.

ℂ Sed hec r̄nsio. nihil est. ex ipsa enim sequit̄ oēs preco
gnitiones eē vnā p̄cognitionē ɔñs est falsum. ɔña p̄bat̄
p̄ silem rōnē q̄ꝛ oēs q̄ōnes ad vnā reducuntur. vz. ad q̄ō
nē medij. vt pꝫ loco allegato. ꝙ p̄portionabiliter tñ vna
erit p̄cognitio. tenet ɔñtia per rōnē illoꝝ. ℂ D. nō silis ē
habitudo p̄cognitionū ad p̄cognita q̄lis est q̄ōnum ad q̄
sita. q̄re non opꝫ q̄ lꝫ q̄ōnes ad duas reducant̄ q̄ silr̄ de
p̄cognitionibus esse debeat. tenet ɔñtia. ꝛ assūptū vide/

R° p°ba ad 2ᵐ.

bitur statim. ꝛ ipsimet ɔfitētur. quare ꝛc̄. ℂ Aliter ꝙ r̄n/
detur q̄ nulla est rō pp̄ quā si q̄ōnes sunt quatuor q̄ tot
esse debeāt p̄cognitiones. neq̄ꝫ oꝫ cuilibet questioni suā
corr̄ndere precognitionē. q̄ꝛ precognitiones nō sunt ter/
minātes q̄ōnē. ante enim precognitionē q̄ꝛ est dignitatis
nulla precedit questio q̄ꝛ est ipsius. similiter qd nominis
precognitionē nulla quid nominis questio p̄cedit vt pa
tet. imo tunc non essent precognitione: neq̄ꝫ precognitio
ꝛ questio proprie ad inuicē opponuntur cū non sint cir/
ca eadē obiecta. Nam questio quid est querit de rei q̄di
tate. p̄cognitio quid ē quid nois tñ cognoscere facit. qd
q̄ꝛ est: est qd qua queritur de passionis inherentia subie/

cto suo: pcognitio q2 est: est cognitio qua scit subm eē vel
qua scit dignitatē esse vᵐ vt pz. qre. rc. ℂ Ad tertiā ne/
Ad 3ᵐ
gāda est illa ɔñtia. q2 est r quid est sunt qōnes igit nulle
sunt precognitiones q2 est r quid est. argumētū enim ex
equoco pcedit vt pz. ℂ Quidā tñ has duas indefinitas
concederēt q2 est r quid est sunt precognitiones. r q2 est
r quid est non sunt pcognitiones. ℂ Ad quartā. qntam
r sextam. pz in qōne r sic est finis questionis.

ℂ Est aūt cognoscere. Alia quidē prius cognoscētem: quorūdam autem simul accipere notitiā vt quecunqȝ contingunt esse sub vniuersalibus. rc. Tex. cō. 3.

Questio. vj.

A
Rō pᵃ
Queritur 6. vtrum maior prius tpe cognoscatur in demonstratione qȝ ɔ̄. minor vō simul tpe cū ɔ̄ne. ℂ Negatiue. ar. p sic. in aliq̄ demrātione ambe premisse sunt eqlr note. igit rc. tz ɔña. r assumptū pz de demrātione i qua ambe pmisse fuerit p se note ita vt nō requirat mora tpis ad veritatē vtriusqȝ cognoscēdū.
Rō 2ᵃ
ℂ 2ᵒ si sic. vel hoc foret vlr vez. vel aliqñ sic r aliqñ non. Nō p mō. qm aliqñ cōtingit minorē alicuius demonstrationis dudū alicui fuisse notā anqȝ formet syllᵐ r ɔ̄ ex illa iferatur. Si scdo mō tunc nō magis dicere debuit phs q maior prius tpe sciatur r minor sil tpe qȝ ɔ̄.
Rō 3ᵃ
qre rc. ℂ Tertio vbi pmisse trāsponant vt ex maiori fiat minor r ɔ̄ nō vꝫ maiorē prius tpe sciri sed potius ɔ̄.
Rᵒ ad 3.
igit rc. ℂ Ad hoc aliqui rñdent q lꝫ in voce vel in scripto pmisse trāsponant. itellectᵘ tñ vnū format syllᵐ in q̄ pmisse recto ordine apprehendunt. r sic ɔ̄fiter maior prius
Improbatio.
tpe cognoscit. Sed hoc nihil ē. q2 sicut premisse successiue pferunt pferēdo maiorē postea minorem. ita poēe est vt itellectus successiue premissas formet. quare maiorez post minorē formabit vel formare poterit. qd est ɔ̄ rñsionē. imo nec possemus syllᵐ aliquē vocalē tāqȝ sub indirecto ordine positū itelligere. nisi similē formaremus mētalē. ℂ Itē sequeretur syllᵐ vocalem directo ordine formatū r syllᵐ ex eisdē ppōnibᵘ sub indirecto ordine ɔstitutū eidē mentali directi ordinis subordinari. pz ɔña fm rñsionē. ɔña tñ est falsum. q2 intellectus nō potere scirer diiam inter illos vocales nisi ēt diuersos haberet mētales ɔceptus p quos cōprehēderet illos abinuicē differre
Rō 4ᵃ
ℂ Quarto ar. sic. vel mediū in demrātione potissima est diffō subiecti. vel passiōis. vl aggregatū ex his. vl passio pcedēs. q̄ sit demrātio sequēs. fm diuersas opiniōes. Si p mō. tūc prius ordie doctrine intellectus applicare dꝫ mediū subiecto qd sit minor qȝ mediū passiōi qd sit i maiori. vt pz. prius. n. applicare dꝫ aial rōnale hoi. qȝ disciplinabili. vel qȝ alicui tali passiōi. qre prius sciet minor qȝ maior. Si scdo mō cū illa cōiter ponat diffō cālis passionis. sequitur q sicut tā subiectū. qȝ illa cālis diffō. sunt nālr ipsa passione priores. sic intellectus illā diffōnē ordie doctrine prius applicare dꝫ subiecto. qȝ passioni. qre minor prius cognoscet. Idē arᵐ fiat si aggregatū ex vtraqȝ diffōne ponat eē mediū. Si vō dr vltimo mō. tūc prius prima passio applicat subiecto qȝ scde passioni. sic prius ordine doctrine sciri dꝫ q ois hō est disciplinabilis qȝ q oē disci
Rō 5ᵃ
plinabile est risibile. quare minor prius tpe sciet. ℂ Quinto non prius scitur aliqua ppō qȝ ipsa hēat esse. sed ɔ̄ hꝫ esse per aliqd tps post minorem. igit scitur posterius tpe ipsa minori. quare non simul tpe scientur. maior patet. r minor videtur nota saltē in demōstratiōe vocali. ℂ Sex
Rō 6ᵃ
to si cognita minori stati habet cognitio cōclusionis pcedente cognitione maioris. tunc qñqȝ quis haberet maioris r minoris cognitionē anqȝ hrēt notitiā cōclusionis. r sic sequeretur q stati cognitis principijs geometrie. sciretur prima ppō in geoᵃ demonstrata. s. sup datā lineā rc. r p ɔñs cū scda ex pma inferat cōcurrentibus ēt geometrie pncipijs: scitis pmis stati scirent scda. Idē arg. d tria r sic deicepe. qd nō ē rōnabile.
Confir. pma.
ℂ Cōfirmat cognita sufficiēter minori r maiori pōt aliqs merito dubitare. nungd ɔclusio ex illis pmissis sufficiēter iferat. qre tūc nō oportebit scire ɔ̄nē.
Cōfir. scda.
ℂ Confirmatur scdo. q2 si intellectᵘ simul sciret minorē r ɔclusionē tūc sil posset plura scire. ɔña tñ cōiter falsuz reputatur. dicente pho. 18. meta. q vnū nō intelligit nihil itelligit. ℂ Septimo. ɔclusio prius cognosci
Rō 7ᵃ
tur qȝ maior vel minor ergo rc. añs patet in aliquo nup adiscēte geometriam prius. n. demōstrās pponit ppōnē quā demōstrare intēdit. verbi grā. ppōnē illā. sup datam lineā ɔtingit triangulū eqlaterū collocare. r ɔñr illā per suas premissas demonstrat. quare adiscēs prius illā apphēdit qȝ pmissas. scdm q ēt pponit a magistro.
Cōfirᵒ.
ℂ Cōfirmat. q2 añ premissaz cognitionē pcedit pcognitio qd nominis subiecti r passionis: r q2 ē subiecti. sꝫ ille sunt ɔ̄nis cognitiones cū ɔclusio ex subiecto r passione itegret. vt pz. qre rc. ℂ Ultimo maior r mior adiuicē relatiue dnr.
Rō 8ᵃ
igit nō pōt cognosci maior qn cognoscatur mior. r ɔ̄. qre rc. ɔña tz. q2 correlatiua simul hñt cognosci. vt pz per ari. in predicamentis. r añs de se patet.

B
Ad qōnem.
Ad oppositum ē phs i phemio. In ista qōe p ponent preābula qdā. 2ᵒ ɔ̄nes.

Demrātio ē duplex.
Quantum ad pmū sit hec pma distinctio. duplex est demonstratio. quedā vlis q̄ passio vlis de subiecto pprio vlr demōstratur. sicut cū demrat oēm hoiem eē risibilē. quedā vero particularis q̄ passio aliqua de subiecto iferiori ad subiectum ppriū demrat. r hec est duplex. q2 vel demonstrat illa passio de spē inferiori vel de idiuiduo. exēplū primi. sicut arguēdo sic. ois triāgulus hꝫ tres. ois ysocheles est triāgulus. igitur rc. exēplū scdi. ois triāgulus habet tres. a. est triāgulus igitur rc. qȝuis scda demonstratio multo minus pprie demrātio dicat qȝ prima. ℂ Scda distinctio. demonstrationis pticularis qñqȝ minor est mediata. videlꝫ qñ habuerit mediū per qd pbari pōt. sicut hic. oē corpus est mobile. aial est corpᵘ. igit rc. inter aial. n. r corpus cadit corpus animatū: quo illa minor pbari pōt. aliqñ vō imediata. vel q2 inter spēm r eius genus nullū fuerit mediuz. sicut hic. ois triāgulus hꝫ tres. ysocheles ē hꝫ. igit rc. siue q2 ad sensum sunt p se nota. sicut ē illa minor. hic triangulus ē hꝫ. g. rc. ℂ 3ᵃ distinctio. qñqȝ pmisse dmēstrationis sunt p se note vl saltē altera ipsaz. qñqȝ vō ābe vl altera sūt demrabiles. r lꝫ eēnt p se note ɔtingit vt vna illaz sit itēsiori gradu per se nota qȝ alia vt satis patet.
Noticia ɔ̄nis est duplex.
ℂ Quarta distinctio. duplex notitia vt pposito spectat de conclusione demrationis hri pōt. quedā est per quā distincte r in ppria forma cognoscitur. vt faciēdo hūc triāgulū hēre tres p cōceptū ipsius ppriū: pcedente tñ notitia suarum pmissaz r hec cōiter notitia distincta dici solet. qñqȝ vō non per conceptū ppriū. sed conceptū quendā cōem aut remotū habetur notitia ipsius. sciēdo. n. oēm mulā eē sterilē notitia quedā habet huius ɔclusionis. hec mula est sterilis. que quidē est diminuta vel iperfecta. r cōiter cōfusa appellatur. di ēt tūc in potētia cognosci. siue notitia remota. sed tūc non distincte cognoscit. ideo dictū est ab Aris. 2ᵒ prioz. q possū scire in vli. ignorādo tñ in particulari. vt scire oēm mulā esse sterilē ignorādo tñ hanc mulā esse sterilē. Ad propositū igit hic de notitia pmissaruz r cōclusionis sit mentio primo mō. non aūt secundo mō. ℂ Quinta distinctio. cū dicimus maiorē aut minorē. vel cōclusionē cognosci dupliciter itelligi pōt. Uno mō q2 p ipsaz itelligat sic eē. vel sic. Alio mō q2 per ipsam sciat sic eē vl sic: sicut per ipsaz pncipalr signat. In pposito sit

mētio de cognitione p̄missaꝝ ⁊ cōclusionis secundo mō.

Cōditiones req̄site ad cogniti onē cōclonis

¶ Ultimo premitto. ꝙ lȝ ad sciēdū cōclōnem aliquā ex premissis suis nō solū sufficiat illas p̄missas scire: sȝ plu res alie conditiones requirunt̄ in logica vidende. vȝ. ꝙ intellꝰ sufficiēter applicet premissas cōclusioni. ꝙ non dubitet: sed firmiter credat cōclusionē sequi ex premissis ꝙ sciat ex veris nō sequi nisi veꝝ. ⁊ sic de alijs. que com muniter addi solēt. in ꝓposito tñ. hic oēs supponunt̄ cū dicitur ꝙ statim minori cognita scitur cōclō.

Cōclo prima

Quantum ad 2ᵐ. sit hec ꝯ pᵃ. Cōtingit tā demrātionis vlis q̄ꝫ p̄ticularis maiorē pᵘ tpe sciri q̄ꝫ minorē. silr eꝯ. ꝯtigit ēt ꝯnē pus tpe sciri q̄ꝫ aliq̄ꝫ ip̄aꝝ. ꝓbat̄ sic. q2 ꝯtingit vt discipulus pus p lōgū tēpꝰ a magr̄o adiscat hāc ꝓpōnē. oē aial rōnale ē disciplinabi le. q̄ꝫ illā. ois hō ē aial rōnale. ꝯtingit ēt eꝯ vt satꝭ pȝ. Idē pȝ in demrātiōe p̄ticulari. possū. n. dudū sciuisse triāgu lū hr̄e tres. ⁊ nūc p̄ scire ꝙ ysocheles ē triāgulꝰ. possū. n. eꝯ dudū sciuisse ysochelē triāguli eē spēȝ. ⁊ nūc de nouo demrātiue adiscē ꝙ ois triāgulꝰ hȝ tres. Ultima ꝓpō ꝓ bat̄. q2 possū dudū sciuisse lunā eē eclipsabilē. pus q̄ꝫ mi nor aut maior a me note fuerint. ꝑ q̄s ōndit̄ cā illiꝰ ꝯnis. Itē vbi aliq̄ ꝯ ꝑ media plura ꝓbari possit. sic ista. terra ē sp̄ica. pōt mihi lōgo tpe demrāta fuisse ꝑ. a. mediū. ⁊ vbi nūc p̄ ꝑ. b. mediū mihi demrēt̄. ꝯ erit lōgo tpe pus nota q̄ꝫ p̄misse. b. mediū includētes. vt pȝ. q̄re ⁊c̄.

Cōclo scōa

¶ 2ᵃ ꝯ. vbi ambe p̄misse fuerint ꝑ se note. nō dȝ ꝙ ordie doctrie ma ior sciat̄ pus tpe minori. neq3 eꝯ. pȝ. q2 pn̄t eē eq̄lr ꝑ se no te. vt si reqrat̄ mora tp̄is ad aliquā illaꝝ sciēdū.

Cōclo tertia

¶ 3ᵃ cō clo. cuiuslȝ demrātionis vlis. ⁊ ꝓp̄ qd. q̄ ꝓpa passio de ꝓ p̄io subo demrāt̄. minor ordine doctrine dȝ esse pus tpe vel nā nota q̄ꝫ maior. vbi maior nō fuerit ꝑ se nota. pȝ ꝑ q̄rtā rōnē ad p̄tē negatiuā. Idē ēt puto dȝ in demrātio ne q2. vbi ꝑ passionē mediū ōndit̄ iesse subo. sicut hic. oē disciplinabile ē aial rōale. ois hō est hō. ḡ ⁊c̄. vȝ. n. ꝙ no titia q2. ⁊ ip̄fecta ꝓcedēdo pus ordine doctrine sciri dȝ. ꝙ ois hō ē disciplinabilis. q̄ꝫ discipliabile sue cāe appli cat̄. sciēdo ꝙ disciplinabile ē rōnale.

Obiectionis dilutio

¶ Et si arguit̄ ꝯ ꝯ nē ꝑ ꝯnē p̄cedētē. vbi. n. p̄misse eēnt ꝑ se note nō videret̄ ꝯ ꝟa. Rndet̄ ꝙ iō notāter dcm̄ est pus tpe vl̄ nā. Dico 2ᵒ ꝙ staret p̄missas eē ꝑ se notas nō tñ eq̄lr. ⁊ sic ꝯlr alterā ordine doctrine pus tpe sciri ⁊ hoc nō repugnat ꝯni p̄ce dēti.

Cōclo quarta.

¶ 4ᵃ ꝯ. ꝓbabilr ponit̄ cuiuslȝ demrātionis p̄ticula ris q̄ ꝓpria passio de subo iferiori demrāt̄ ordine doctri ne maior pus sciri dȝ q̄ꝫ minor. vbi minor nō sit olo ꝑ se nota. ꝓbat̄ sic. Sicut se hȝ in toto scie ꝓcessu in q̄ ꝓcedit̄ a magis vl̄i ad minus vl̄e. ita ꝓportionabilr se hȝ in de mrātione p̄ticulari. sȝ in ꝓcessu pus sciūt̄ passiones vl̄es subi. q̄ꝫ descēdat̄ ad spēs eiusdē subi. ḡ ita dȝ eē in demō stratione p̄ticulari. Maior pȝ a sili. Minor ꝟo patere p̄t inspiciēti ꝓcessū Ari. q pus notitiā tradit passionū vl̄iū corpis mobilis. q̄ꝫ ad spēs eiꝰ discēderet. ⁊ ex ꝯñti argui tur cū in maiori demrātionis p̄ticularis p̄dicet̄ passio de ꝓpo subo. ⁊ in minori illud subm̄ de suo iferiori ꝙ pᵘ tpe vel nā maior sciri dȝ q̄ꝫ minor.

Pȝ i 4ᵒ ⁊ 5 physic.

Obiectio.

¶ Sȝ ꝯ cōclōnē instatur. facto isto syllō. ois triāgulus hȝ tres. ysocheles ē triāgu lus. igit̄ ⁊c̄. maior nō ē ꝑ se nota. sȝ demrābilis. vt pȝ. mi nor ꝟo est imediata. cū iter spēm ⁊ suū genꝰ ꝓximū nul lū cadat mediū. q̄ ꝓbari possit. ⁊ ꝗ hȝ hr̄i ab Ar. isra. q̄re minor pᵘ sciri dȝ q̄ꝫ maior. qđ ē ꝯ ꝯnē. Idē argᵐ fieret vbi ꝓbet̄ ꝙ iste triāgulus demrātꝰ hȝ tres. illa. n. minor est ꝑ se nota ad sensuȝ. iste triāgulus ē triāglꝰ. ⁊ sic vr̄ argui posse q̄n ꝗ q̄lȝ demrātiōe p̄ticulari.

Rᵒ

¶ Ad ꝗ dr̄ ꝙ lȝ spēs imediate sub aliq̄ gn̄e ꝯtēta nullū hēat mediū ꝑ qđ pos sit a p̄ori demrāri illud gꝰ eidē spēi iesse. q2 tñ ꝯplr̄ ꝯti git aliquē ignorare vel dubitare. nūqd illa spēs sub illo gn̄e ꝯtineat̄. iō poterit ab effectu vel alioꝰ a posteriori ꝓ bari mior ista: demrātiōis ita vt nō sit ꝑ se nō. lȝ imeᵉ di ci possit. posset tñ aliqs si vellet q̄rtū ad ꝗ tenē opᵐ ꝯnis.

¶ Sȝ cū vlteriꝰ ar. de ista singl̄ari. ille triāglꝰ ē triāglꝰ. di ꝙ. lȝ illa sit ꝑ se nō ad sēsuȝ. nulla tñ ē tal̄ deteriata sin gularis cꝰ notitia p̄cedē dēat ordine doctrie notitiā illiꝰ vl̄is. ois trianglꝰ hȝ tres. lȝ vl̄iū notitia ex singl̄aribꝰ ac grat̄.

Cōclo quinta.

¶ 5ᵃ ꝯ ab aliqbꝰ ponit̄. ꝙ vbi alicuiꝰ p̄ticl̄aris de mrātionis mior fuerit mediata. tūc ip̄a pᵘ tpe scit̄ q̄ꝫ ꝯ. ꝓ bat̄ sic. q2 tūc mior ꝓbāda erit ꝑ eiꝰ mediū. sic ista. aial ē corpꝰ. ꝓbari dȝ ꝑ corpꝰ aiatū. ⁊ ꝗ fm̄ eos nō sit nisi i tpe. q̄re vr̄ ꝯclō ꝟa.

Contra ꝯclōnē

¶ Sȝ ꝯclō istoꝝ. ⁊ rō ꝓbās eā vr̄ falla ces. lȝ. n. minor que ponit̄ mediata certo discursu. in tpe fieret nota. nō seq̄t̄ qn statim habita sufficiēte notitia mi noris. simul cū notitia maioris. q̄ ante illaȝ supponebat̄ hēatur notitia ꝯclōnis. vt satis pȝ.

Antipophora

¶ Et si dicat̄ ꝙ Ar. hoc videt̄ asserere in textu: cū dicit. Quorūdā. n. hoc mō disciplina est ⁊ non per mediū vltimū cognoscit̄. Dicitur primo sequendo vnā expositionē ꝙ illa auctoritas nō ē ac ꝓpositū. ibi. n. dicere voluit ꝙ quorūdā hi notitiā nō per mediū ꝙ sit cā passionis. sicut cum scitur hūc triāgu lū hr̄e tres. non adducit̄ ad hoc ꝓbandum cā illius pas sionis. sed solū ponit̄ subm̄ vl̄e ꝑ medio illius demrātio nis. ¶ Scdm̄ aliā expōnē diceret̄. ꝙ Aristo. ostēdere vo luit in quo maxime ꝯtingit minorē simul tēpore sciri cū conclusione. nō tñ negaret illud cōtingere posse in demō stratione p̄ticulari. cuiꝰ minor eēt mediata. ¶ Ex qbꝰ pȝ ꝙ ad intētiōem Ar. sufficeret hec cōclusio. Cōtingēs est in aliq̄ demrātione ordine doctrine pus tpe sciri maiorē minorē ꝟo simul tēpore cum conclusione. pȝ sicut in de monstratōe p̄ticulari de q̄ exemplificat̄ in textu. ¶ Qui dā ꝟo sic limitāt intellm̄ Arist. ꝙ ad hoc vt mior simul tpe cognoscat̄ cū cōclusione requirit̄ p̄ ꝙ ista sub maiori cō tineatur. 2ᵒ ꝙ sciat̄ eā sic cōtineri. 3ᵒ ꝙ sit ꝓpō immedia ta.

Improbatio opiniōis

¶ Sȝ ꝗ mihi non apparet valde rōnabile. q2 vel ipsi loquūtur de cognitiōe mioris ⁊ cōclōnis q̄ accidere de bet fm̄ ordinē doctrine. vel de ea q̄ indifferenter ꝯtigere pōt. Si p̄ mō. siue minor mediata fuerit siue imediata. si ue sciat̄ eā sub maiori ꝯtineri siue nō ordine doctrine. ali qñ simul tpe scit̄ cū conclōne vt ex precedentibus patet. Si ꝟo scdo modo. tunc maiorē sciri simul cū cōclōne ac cidere pōt. siue aliqua illaꝝ cōditionuȝ fuerit. siue nulla. quare ⁊c̄.

Cōclo sexta

¶ Ultima cōclo. in quacunq3 demrātione am be p̄misse prius nā. cognoscuntur ipsa conclusione. Pro batur sic. Cuiuslibet demonstrationis p̄missaꝝ cognitio nes sunt cause cognitionis conclusionis. Sed quelibet cā nā p̄or est cāto suo. ergo ⁊c̄. Tenet ꝯñtia. ⁊ minor est linconiensis. qui dicit ꝙ notitia premissarum gignit no titiam conclusionis. est etiam Aristo. vt infra. videbitur

Obiectio pᵃ

¶ Sed contra conclusionem instatur. vbi fiat demōstra tio ab effectu ad cām. sicut per eclipsim lune demōstran do interpōnem terre diametralē iter solē ⁊ lunā. p̄misse nō prius nā sciuntur cōclusione. ergo conclusio falsa. As sumptū ꝓbat̄. q2 dato opposito cū i illis p̄missis cōtinea tur effectꝰ. ⁊ in ꝯclōne cā. sequeret̄ effectū nā eē notiorē cā qđ vr̄ absurdū: ⁊ contra communiter philosophantes.

Rᵒ

¶ Ad hoc respondet̄. ꝙ aliquid prius nā cognosci. q̄ꝫ al teꝝ duplr̄ intelligi pōt. vno mō sic q2 eiꝰ cognitio nā p̄or est alteriꝰ cognitione. Alioᵒ. q2 ipsum sit prius cognosci bile cognitione nāe. p̄ mō intelligitur hic. ⁊ sic vl̄r habȝ cōclusio ꝟitatē. 2ᵒ ꝟo mō nō. ⁊ sic cōmuniter philosophi loquuntur dicentes cās prius nāliter cognosci.

Cognoscit̄ aliqd pus nā 2ᵒ

Obiectio 2ᵃ

¶ Sed ꝯ. adhuc p̄ mō loquendo videtur ꝙ causa pus nā cogno scat̄ q̄ꝫ effectus eo ꝙ vbi econtra ex interpositione terre demrētur lune eclipsis. cognitio cause cā notitie effectꝰ quare illo mō p̄ non prius natura cognoscetur effectus.

Rᵒ

¶ Respōdet̄ concesso āñte negādo cōsequentiam. stant

enim ista simul. q cognitio a. effect⁹ sit cognitiōe. b. cāe nā poz. ⁊ eō ista. b. cāe cognitio est a. effectus cognitiōe nā poz. nō. n. ex sola cāe cognitōe p effect⁹ cognitionē ac qsita pcedim⁹ ad effect⁹ cognitionē demſatiōe pp qd sʒ ex alia pfectiori. ℂ De hoc magis infra videbit. vbi tractabitur de demonstratione circulari.

Infra q. 18.

Ad rōnes

Principales. ℂ Ad pmā pʒ i questiōe. ℂ Ad 1ᵐ filr pʒ. ℂ Ad 3ᵐ dr q loqndo de sylľo formato. i 3ᵒ pᵉ sic loqmur hic qēcūqʒ pmisse trāsponāt. vlis tñ ppō p maiori accipi dʒ ⁊ pticulari p mīori. vt rect⁹ ordo seruet sylli q seruari dʒ. quē posteriorista psupponit. ℂ Et h est qd qdā dixerūt porristice q loqndo pᵉ pmissa maior dici dʒ. siue pticularis fuerit siue vlis. sʒ posterioristice vlis dʒ dici maior. pticularis vō minor qd qdē demū restringi dʒ ad mōs pticulares pᵉ figure. ⁊ pferri ad 3ᵐ pᵉ. ℂ Ad 4ᵐ pʒ ex 3ᵃ qne. ℂ Ad 5ᵐ dixerūt qdā negādo minorē. Dicūt. n. q lʒ i voce vľ i scripto p certū tps qne formet post formationē minoris. tñ qr intellᵒ ē agēs sine resistētia ⁊ subito potēs pducere effectū. sic ēt luminosum subito lumē pducit. iō maiori ⁊ minori formata statim ex illis sine mora tpis formabit qnē. ℂ Hec rñsio ē isufficiēs. qr lʒ intellᵒ posset vel saltē sibi nō repugnet subito ppōnē aliquā formare. vī mī sat) ɔtingere posse. q sic hoīe pferēte successiue aliquē syllᵐ. maior. minor. ⁊ qne successiue pferūt. ita itellᵒ successiue illas ppōnes formet. pbat. n. q nō foiabit mētalē nisi audita vocali. qd vr satis posᵉ. ⁊ nūc de illo fiat arᵐ vt pᵉ. ℂ Cōfirmat. sit ita q sor. p horā hūerit hāc ɔñam in mēte. ois triāgulus hʒ tres ⁊ iste ē triāgul⁹. nullā ex illis iferēdo qnē. vľ saltē hūerit istas cathegoricas si adiuicē ɔiūctas ⁊ nūc p ex illa iferat qnem. pʒ q q posteri⁹ erit tpe qʒ minor. casus sat) ē possis. vt pʒ ɔderāti. pt. n. itellᵒ ɔsiderās sup ɔñā ɔña scripta aliā formare mētalē: cui illa scripta subordinet. lʒ nullā inferat qnē. ℂ Aliter igit rñdet q si ne statim post minorē ɔcľo formet. siue p tps post. posᵉ est syllᵐ aliquē demſatiuū dudū eē formatū. cuius non sciat maior. neqʒ minor. nec ɔcľo. sed qʒ cito scita iaʒ maiori. aliqs incepit scire minorē illis pmissis debite ɔcľoni applicatis. cū alijs circūstātijs in logica vidēdis. que hic psupponūt. tā cito sciet ɔcľonē. ⁊ hoc sufficit itētioni Ari. ℂ Ex quo seqt q ɔcľonē subito vľ successiue post pmissas in intellectu formari aut in voce. vel in scripto īpertinēs ē intētioni ei⁹ ⁊ pposito nr̄o. ℂ Ad 6ᵐ dr q argumētū satis pbat q nō sp sufficit notitia maioris ⁊ minoris ad notitiā cōcľonis hndā. sed opʒ debitā fieri illarū applicationē adinuicē. cū alijs circūstātijs. ⁊c. Ex q̄ n dʒ ɔcedē q stati scitis geometrie oib⁹ pncipijs. sciāt oēs geometrie cōcľones. Cōcedit tñ q vbi debita inuicē per intellectum fieret applicatio oium ɔcľonū ⁊ cū pncipijs suis cū circūstātijs supradictis scirent oēs cōcľones ille. sed h eēt intellᵘi difficillimū. ⁊ valde laboriosum. ℂ Ex qb⁹ pʒ ad cōfirmationē pmam. ℂ Ad scđam cōcedit q. ℂ Ad auctēm in opᵐ allegatā. vide q̄ dixi in tertio ð aia ℂ Ad septimā dr. q lʒ qs p⁹ actualr itelligeret illā ppōnē. sup datā lineā ⁊c. qʒ pn ex qb⁹ demſat. nō seqt vt p⁹ sciret illā i pposito āt p cognitionē qnis pmissaꝝ notitiā intelligim⁹ sciētificā ipaꝝ. ℂ Ad cōfirmationē dī q illa notitia cōclusionis est valde remota. que confusa dici dʒ ⁊ in potentia notitia. de tali vero conceditur ipsam precedere posse notitiam premissaꝝ distinctā. sed de illa nō loqmur. cū dicim⁹ ipsam seq notitiā maioris. aut minoris vt patet in quarta distinctione. ℂ Ad vltimum dicitur q licet intellectus non scire possit aliquaʒ premissam eē maiorem sub ratione maioris nisi ad minorem referēdo silr econtra. tamen significatum maioris scire poterit nō sciēdo significatū eius que minor appellat. aut eō. Et h sufficit pposito nostro. ⁊ sic est finis questionis.

Infra q. 18. — Ad argumēta — Ad pᵐ ⁊ 2ᵐ. ĉ. — Ad 3ᵐ — Ad 4ᵐ — Ad 5ᵐ — Improbatio Ronis — Rᵃ ppa — Ad 5ᵐ — Ad 6ᵐ — Vide de h Jādo. li. 3ᵒ de aia q. 33 vtrū. s. i tellect⁹ possit i telligere plura — Ad 7ᵐ — Ad 8ᵐ

ℂ Si vō nō mēnonis ābiguitas ɔtigit. aut. n. nihil discet aut q̄ nouit ⁊c. T. c. 4. Qō. vij.

Queritur. 7. vtꝝ posᵉ sit aliqd a nob de nouo sciri ad ptē negatiuā arguit. p sic. Jmposᵉ ē aliqd a nobis sciri igit ⁊c. Añs pbat. qr imposᵉ est de aliq̄ re nos certaʒ hre notitiā sine formidine ad opᵐ tā p sensuʒ qʒ p intellᵐ. igit ⁊c. sʒ ɔña p qd nois ipsius scire. assūptū pbat inductiue p q̄ ad sensum tact⁹. nā qēcūqʒ organū tactus sit bñ dispositum ⁊ mediū tam intrinsecū qʒ extrinsecū sit bñ dispositū. tñ in iudicādo h vel hoc eē calidū. vel frigidū error cōtingere pōt. vbi. n. obm min⁹ calidū qʒ sit neruus psentet iudicabit a tactu frigidū. vt pʒ. ℂ Cōfirmat. qr nūqʒ ex tactu distiguet aliqs in q̄ pportiōe vnū sit alio calidi⁹. aut frigidi⁹. nō ēt p ipm gradū poterit qualitatū distiguere. sicut gradū summū a medio. aut mediū a remissiori. qre ⁊c. ℂ 2ᵒ arguit quo ad gustū. qr febricitātes rē aliquā iudicāt amarā q̄ tñ ē dulcis. Jtē pgñātes rē aliquā p gustū suauē iudicāt ⁊ dulcē q̄ tñ horribilis ē ⁊ amara. Et qr aliqs dicē possʒ q hoc nō incōuenit de gustu male disposito. a q̄ scia non depēdet itellectiua. arguit de gustu bñ disposito. qr cardōes aut fenū gustui asini bñ disposito suaues appent. ⁊ dulces. q tñ gustui hoīs tēpato appent amari. vt pʒ. opʒ igit vt alter eoꝝ decipiat. dubiū āt ē nobis qs eorum sit decept⁹. qre ⁊c. ℂ P. qñcūqʒ aliqd gustas tibi dubiū eē dʒ an organū gust⁹ sit bñ vel male dispositū. cum nō sis corp⁹ tēpatū. nec forte vnqʒ fuit tale corp⁹. ⁊ p ɔña sp tibi duᵐ eē dʒ an bñ vel male iudicas p gustū. ℂ 3ᵒ ar. de olfatu. nā qdā odores appent suaues ⁊ dľces vulturib⁹ ⁊ tigridib⁹: q tñ odoratui hoīs amari ⁊ horribiles apparēt. sic pʒ de odorib⁹ cadaueris. qre dʒ alteꝝ odoratuuʒ eē deceptū. sʒ nō ē verisiľe vt ille sit odorat⁹ vulturis: cū i eis ille sensus sit pfectissim⁹. i hoīe āt ipfectissim⁹. vt hʒ videri i 2ᵒ de aia. qre ⁊c. ℂ Deinde ar. de visu. qm visus bñ disposit⁹ qdratū a lōge visū iudicat spicū. Jtē baculū i aq̄ exñtē fractū iudicat q nō ē fract⁹. sol ēt ð mane rube⁹ appʒ ⁊ i meridie alb⁹. Joculatores ēt mltiplr visuʒ nr̄m dcipiūt. qr ⁊c. ℂ Deiñ ar. ð ite⁹. ois ite⁹ notitia ex senᵘ depēdētiā hʒ. vt hʒ 3ᵒ ð aia. cū igr p sensitiuā notitiā nullā possim⁹ hre certitudinē firmā. seqt q p itellʒ nō ɔtigit aliqd scire pfecte. ℂ Cōfirmat. qr itellectiua cognitio hūanū ex notitia pn⁹ depēdet. notitia vō pncipioꝝ p experientiā acqrit. cū igit expientia sit valde incerta. qr sup insensationib⁹ fundat. q̄ fallaces eē pñt. seqt itellectiuā cognitionē nō eē oio firmā qcūqʒ sit illa. ℂ Scđo pn⁹ arguit. q lʒ scire ɔtigat. sī tñ ɔtingit scire de nouo. p p rōnes platonis. data. b. qne q̄ nūc adiscat a forte. q̄ro nūqd ante h b. ɔcľo sciebat ab eo. vel nō. si sic. igit nō de nouo ipsam adiscit. sʒ solū reminiscit ipi⁹. si nō. seqt q nō poterit moueri aut inclinari ad ipam adiscēdū. qre ipsaʒ nō adisceret ɔña. sic i fiñ. Siqs pr familias aliquē hūisset seruū fugitiuuʒ ab eo incognitū ⁊ vellet ipm repire frustra ipm isequeret. qm nō cognosceret ipm. ⁊ p ɔña nō ipm apphēdere posset. ℂ Jtē si alicui ipito pponāt pn⁹ geoᵉ. statim ipe ɔcedēt illa. si p⁹ illa pn⁹ ppeat ppō pᵉ stati illā cōcederet. ⁊ sic vltra p ordinē. qd nō ɔtingēt. nisi illas ppōes ⁊ pn⁹ sciuisset. qre ⁊c. Jste due rōes attribuunt platoni. ℂ Jtē adduci pt rō posita i textu q̄ ēt attribuit eidē. Jtē nō oēs terminoꝝ sigñatiōes qs significare scim⁹ de nouo didicim⁹. g nec alia ð nouo adiscūt. sʒ ɔña a siñ. assūptū pbat. qr p vni⁹ termi sigñationē deuenim⁹ i cognitionē sigñatōis alteri⁹ termi. cū igr i talib⁹ si sit pcedē i ifiᵐ deuenire erit ad significationē vni⁹ termini c⁹ notitiā nō

A. — Rō pᵃ — Pimo — Confirᵒ — Scđo — Tertio — Quarto — Quito T. c. 39. — Confirᵒ — Rō 2ᵃ

deuenim⁹ p alteri⁹ termini significationē. vt pꝫ p ipsiusmet termini significationē. qꝛ idē nō declarat seipm. qꝛ oꝫ illā p⁹ nobis fuisse notā. q̄re ꝛc. ¶ Itē aia hūana a deo imediate creat. cū ipa sīn scia sit valde ipsecta nō vr̄ diffile ipam sine scia a supremo deo in pn° creari. q̄re ipa creat sciens. ꝛ p ꝯ̄ns nō postea aliquid de nouo adiscit. ¶ Itē si sic sequitur q̄ aia intellectiua est alterabilis. qd̄ ē ꝯtra pħm. 7° phy. Patet ꝯ̄sequentia. postq̄ȝ ipa pōt moueri de ignorātia in sciam vel ecōuerso. quare ꝛc.

T. c. 2.

B

Ad oppositum

Est pħs i illa pte. aū aūt q̄ȝ sit iducē ꝛc. ¶ In ista q̄ne erūt duo articuli. In p̄ videbit difficultas primi argumēti pn̄cipalis. In secundo difficultas secundi.

Ad q̄ōnem

Quantum

Ad pmū. notādū p̄ q̄ lꝫ scire multi̅ accipiat modis. vt videbit isra. tn̄ q̄lrcū q̄sumat sp firmā alicuius ꝯplexi credulitatē icludit nulli gradu formidinis pmixtā. pꝫ hec cōiter. hec igit qd̄ q̄rit de scire q̄lrcūq̄ȝ sumpto. ¶ Prima suppō. Intellectus humanus nālr ē inclinatus ad rei v̄itatē sciendā. pꝫ experiētia. pꝫ ēt de mēte Arist. in pꝛhemio meta. cū dī oēs hoies nā scire desiderāt. ¶ Presupponit 2° q̄ nāle desideriū qd̄ inest aliqb⁹ a tota spē. nō dꝫ oio frustrari. pꝫ de mēte Ari. 2° celi. ¶ 3° suppō. aliq̄ sunt ꝓpōnes ita euidētis veritatis: q̄ ipsis debite intellectis: humanus intellectus est nālr apt⁹ stati assentire. ꝛ nullo° dissentire eis. pꝫ expientia. sicut de ꝓpōnib⁹ istis. qd̄lꝫ est vel nō ē oē totū q̄ȝtitatiuū est mai⁹ sua pte q̄ȝtitatiua. q̄cūq̄ȝ sūt eq̄lia vni ꝯ° sūt eq̄lia iter se. pꝫ ēt de mēte Cōmē. 3° de aia. cōmēto trigesimo sexto. silr aliq sūt modi arguēdi. q̄ꝛ illatiōi intell's nō est apt⁹ dissentire. pꝫ sicut de syll'o expositorio debite regulato. sic arguēdo h̄ ē q̄ȝtitas. ꝛ h̄ ē supficies. ꝰ supficies ē q̄ȝtitas. Itē d̄ syll'o i barbara. sic sic arguēdo. oē aial ē sba. ois hō ē aial. ꝰ ois hō est sba. ¶ 4° supponit. q̄ q̄dā ē euidētia sūma. q̄dā aūt nāl ꝛ remissa. Exēplū pmi. sic euidētia q̄ assentit huic ꝯplexo. qd̄dā est vel nō ē. exēm scdi. sic euidētia q̄ assentit huic ꝯplexo. graue n nālr deorsum mouet. fundat. n. illi⁹ ꝓpōnis v̄itas ꝛ ipsi⁹ euidētia sup re mutabili. pp cuius mutabilitatē. nobis dum ēē pōt an accidere pt error circa ipam. p̄° appellat sūma. q̄ intell's p sui nām cogit illi ꝓpōni assentire ꝛ nullo° dissentire pōt p aliquā rōnē adductā. 2° vō nālis ꝛ remissa dī. qꝛ p aliquā apparētē ꝛ nālē rōnē adductā lꝫ nō verā intell's est aptus illi ꝓpōni dissentire. ¶ Ultimo supponit q̄ lꝫ intellectiua appꝛehēsio aliq̄ mō ex sensitiua depēdētiā hēat sic vt de nulla re notitiā intellectualem hēre possem⁹ nisi iā p̄cessisset notitia sensitiua. nō tn̄ oꝫ vt assēsus q hr̄ ab intellu circa aliqd̄ cōplexū ex aliq̄ assensu sēsus interioris aut exterioris depēdeat circa illud ꝯplexū pꝫ. qꝛ intellectus assentiēdo huic cōplexo. qd̄lꝫ ē vel nō est. nullū reqrit assensum alicui⁹ sensus siue exterioris siue iterioris circa idē ꝯplexū. ¶ His pmissis sit p̄ ꝯ̄. poꝛē est intellm hūanū aliqd scire. pbat. intell's hūanus ad scire nālr iclinat. lꝫ aptitudo q̄ a tota spē iest oio frustrari n̄ pt. ꝰ ꝛc. maior ꝛ mior patēt ex p̄ ꝛ 2 suppone. ¶ 2° ꝯ̄. nobis euidēs ē ꝛ certū intellm humanū q̄dā pncipia sine vlla formidine scire. pꝫ de pncipijs oio p se notis. vt dr̄ in tertia suppōne. ¶ 3° ꝯ̄. aliquas ꝯcl'ones intellectus humanus pōt vere sine formidine scire. pbat. qꝛ vbi aliqua cōcl'o imediate ex pncipijs p se notis iferat p aliquē modū arguēdi p se notū. sicut i barbara vel quouis alio mō sciet illa ꝯ̄ vl' sciri poterit. sic ēt pmisse scient q̄re ꝛc. ¶ 4° ꝯ̄. lꝫ cōcl'onibus nālibus possit aliquis eq̄ firmiter assentire. sicut geometricis vl' alijs hꝫ. nāles tn̄ ꝯcl'ones min⁹ de nā sui hñt vt eisdē firmus p̄beat assensus q̄ȝ cetere ꝯcl'ones potissime demrate. sicut mate^ca vel aliq̄ tales. p̄° pꝫ ꝯcl'onis pꝫ. tā firmā. n. credulitatē. ꝛ tā itēsam

T. c. iiii

Cō. 36.

Euidentia ē 2^x.

C

Concl'o prima

Concl'o secūda.

Concl'o tertia.

Concl'o quarta

pōt aliqs adhibē huic ꝓpōni. graue nālr deorsū mouet. sic isti. triāgulus hꝫ tres. scda pbat. qꝛ ꝯnes nāles v̄itatē hñt ex reb⁹ motui ꝛ variatiōi subiis. ex qb⁹ varias dubitatiōes ꝛ rōnes contingit itellui subinferri. quare ꝛc. ꝛ h̄ de primo articulo.

D

Quantum

ad 2^m. sciēdū ē q̄ sic tāgit in textu variē antiq̄̄ fuerūt opiones. p̄° fuit eracliti. q̄ ēt socrati attribuit. q̄ nō ꝯtigat aliqd scire. altera platonis. q̄ ꝯtigat scire. lꝫ nrm̄ scire nō ē de nouo, lꝫ tm̄ reminisci. p̄° opio vꝫ sufficiēter remoueri p articl'ꝫ p̄cedētē. ¶ Sꝫ ꝯ 2^m istat. p̄ sic. si de⁹ p̄ aiaꝫ hūanā crearet q̄cū q̄ scia pfectā. q̄ tn̄ subito illā depderet. In hūano corpe. h̄ a deo pp aliquē aut hois aut aie finē vidēt ēē fcm̄. nullus āt appꝫ finis. pp quē illd̄ ꝯtigē dēat vt pꝫ. ꝰ opio falsa. ¶ Cōfirmat. qꝛ ordo nāe ē de ipfectiori ad pfecti⁹ trāsire ab ipo ipfectiori icipiēdo. nō āt ipū⁹ ordo ē trāsire ꝯ. si tn̄ ꝯtigēt. vt plato dic. tūc nā icipet a pfectiori transeūdo ad ipfecti⁹. dū aia itellectiua p̄ q̄lꝫ scia pfecta oēm ei⁹ notitiam i corpe hūano depdit. q̄re opio falsa. ¶ 2° ar° sic. cū i eodē istāti. aia i corpe ifundat. i q̄ ipa creat. q̄ro nūqd in illo istāti aia hūana oēm eius notitiā retinet. aut nullā. si nullā seq̄ q̄ sil' ei⁹ notitiā hꝫ ꝛ nō hꝫ. tꝫ ꝯ̄ña. qꝛ nūq̄ȝ aīi aliquā hūit cognitionē. lꝫ nūc p̄ hꝫ illā. ꝛ ꝓ opionē. i eodē istāti subito illā depdet. Si vō dicat q̄ retinet ipam. seq̄ q̄ n̄ repugnat aie itellectiue corp⁹ ifoꝛ are. ꝛ tn̄ oēm ei⁹ sciam retinē. lꝫ qd̄ alicui p aliq̄ istāti nō repugnat eidē n̄ dꝫ p tp̄s repugnare. q̄re poterit aia itellectiua p tp̄s sui retinē cognitionē postq̄ȝ ifoꝛ auerit corp⁹ humanuꝫ. ¶ Cōfirmat. qꝛ in illo istāti p̄ corp⁹ hūanū ē mime a supfluitatib⁹ depuratū. si igit tūc retinebit a fortiori in quolibꝫ istāti seq̄nti poterit retinē. Diceret forte q̄ aia itellectiua p tp̄s manet creata. ꝛ nō ifusa. ꝛ in eo tpe oēm notitiā scientificā retinet. lꝫ cū p̄ infundit depdit illā. ¶ Contra. qꝛ nō vꝫ rō quare magis per horā stet sic creata ꝛ nō infusa. q̄ȝ per duas. vel diem vel mēsem quare vel nullo tpe sic stabit. vel tpe infinito stabit creata sine infusiōe in corpus humanū. qd̄ tn̄ ē ꝯ opinionē. ¶ Diceret forte q̄ in instāti aia intellectiua creabit. sed imediate post istud instās in corp⁹ infundet. q̄re p instās tn̄ remācbit oi sciētia repleta lꝫ imediate post istud instās subito oblīuiscetur. Sed hoc vr̄ ridiculū. frustra enim videret de⁹ illaꝫ sciam in aia creare. si p instās tn̄ pmanē deberet. ¶ Itē ex opione seq̄ q̄ hō nō posset aliquā artē mechanicam de nouo adiscere. pꝫ ꝯ̄ña eadē rōe. sicut de sciētijs speculatiuis. ꝛ p ꝯ̄ns aia itellectiua a pn° sue creatiōis sufficiēter informata fuit arte sutoria. arte fabrili. ꝛ sic de oibus alijs artib⁹. qd̄ vꝫ ridicl'ꝫ. Idē ēt ar. de oib⁹ actib⁹ prudētie sic de artib⁹ mechanicis. ¶ Itē q̄dā arguūt q̄ ex opi. seq̄ret. q̄ hoies a pn° sue puericie eēnt eq̄lr sapiētes. lꝫ ꝯ̄ña. qꝛ aia vni⁹ i pn. creatiōis eēt eq̄ pfecta cū aia alterius loq̄ndo d̄ pfectōe accn̄tali. ¶ Sequeret 2° q̄ hērem⁹ sciaꝫ. ꝛ nos latēt hēe illā. postq̄ȝ aia nr̄a eēt oblita. ¶ Seq̄ret 3° q̄ pueri a pn° n̄ eēnt igrātes. ¶ Itē q̄ nāl' appetit⁹ hois ad sciēm eēt frustra eo q̄ frustra appetit illd̄ qd̄ actu hr̄. ¶ Itē q̄ ceci a natiuitate sciaꝫ aliq̄ȝ hērent de coloib⁹. cū aia i pn. creatiōis hūerit sciaꝫ de ipsis. lꝫ iste rōnes modicā hñt euidētiā ꝯ opi. p̄supponūt. n. pl'onē dicē q̄ cū aia fuerit corpi ifusa eādē hꝫ sciaꝫ quā p⁹. ꝛ p ꝯ̄ns hō eādē sciaꝫ hēat. c⁹ op^m sēsit pl'o. ¶ Nūc vō p opi. Ar. p̄supponit p̄. sic tāgit ꝯmētator 3° d̄ aia. q̄ sic se hꝫ mā p̄ᵐ in gn̄e formaꝝ nāliū. sic se hꝫ intell's hūan⁹ in gn̄e formaꝝ speculatiuaꝝ. quēadmodū enim mā pma est in potētia pura. nullā de se hñs formā. lꝫ quālꝫ talē recipit ab agēte nāli tāq̄ȝ pfectionē suā dicēte pho. p̄ phy. q̄ mā appetit formam. sicut turpe bonum. ꝛ femina marem. Ita humanus intellectus sm̄ philosophū, tertio de anima. ē tāq̄ȝ

4. me^ta t. cō. 21.

Contra platonē

Exclusio rn̄sionis

Exclusio rn̄sionis

T. c. 81.

T. c. 14

tabula rasa in qua nihil est pictũ idest nullã de se ppriaz hñs speculatiuã formã.sz quãlibet talẽ ab obo intelligi bili recipit vtute itell's agẽtis tãq̃z pfectionẽ suã.ad quã nãlr iclinat.sicut graue deorsum.⁊ leue sursum iuxt illõ Ari.oẽs hoies nã scire desiderãt. ¶ Scdo supponit.q reductio intellectus poss de potentia ad actuz sub aliq̃ forma speculatiua fit a sensib⁹.vtute tñ intellectus agen tis.pz.de mẽte Ari.tertio de aia. Necesse ẽ itelligẽtẽ fan tasmata speculari. Itez in de sensu.oẽ qd fit in intellectu prius fuit in sensu.quo aũt hoc fiat vide in 3° de aia. Eedẽ suppões fieri pñt de hitu sciẽtifico.nullũ.n.talem hz in tellectus tãq̃z sibi pprium.⁊ ad quẽlz talẽ reducit de po tẽtia ad actũ aliq̃ mõ.a reb⁹ sensibilib⁹. Ex quo infertur 2 opinionẽ.que ascribit Auicẽne.q ista reductio nõ fit ab intelligẽtia vltima imediate.quã ipse vocat datorem formaꝝ.pz ex supposito.pz ex alio.q2 vnaqueq̃z spẽs est obti pprij repñtatiua.a quo decidit. sed spẽs lapidis a datore formaꝝ infusa.nõ ab aliquo lapide decidit.sz ab ipsa itelligẽtia.g illa spẽs nõ lapidẽ.sed potius intelligẽ tiã representabit.qd vr absurdum. Seqtur scdo.q sicut mã reducit de potẽtia ad actum mediãte aliq̃ transmu tatiõe cũ de nouo recipit aliq̃z formã sbalẽ sic ẽt intell's mediãte trãsmutatiõe spũali formã recipit speculatiuã. siue illa trãsmutatio subito fiat siue successiue.⁊ hãc trãs mutationẽ quidã dicũt vlr eẽ argumẽtationẽ.sed h non est necessariũ.simplex.n.notitia rei nõ per argumẽtatio nẽ.sz sola alteratiõe intellectus a sensu acqri põt.ocurrẽ te tñ intellu agente.sz verũ est q argumẽtatio ẽ trãsmu tatio.q̃ acqrit quelz scia q̃ in ipso de nouo gñat.hoc aũt aliqñ otigit ex pura puatiõe ad actũ deueniẽdo. sicut in pueris.q p doctrinãt:nullã prius hñtes sciẽtificã notitiã. aliqñ vo ex hitu 2rio i aliũ 2riũ hitũ sic otingit i male ha bituatis in aliq̃ scia.q postea ad rectũ hitũ deducuntur. ¶ Et addũt qdam.q2 lz argumẽtatio successiue intellui acqrat.scia tñ subito acqrit.⁊ nõ successiue.qd pz p phz 7° phy.q dicit q ad sciam nõ ẽ p se mot⁹. Dñt scdo q sic gñatio est trãsmutatio qua reducit in mã forma subalis ⁊ alteratio est trãsmutatio qua inducit forma accñtalis. sic demõatio vel syllogizatio est argumentatio q̃ ocludit 2 eẽntialr scita.inductio vo q̃ ocludit 2 accñtalr scita. di aũt 2 demõationis eẽntialr scita.q2 illi statim intell's assentit cognitis pmissis q̃ sũt illi⁹ p se cãe.⁊ hoc dictuz ipsoꝝ restringi dz ad demõationẽ pp qd. 2 vero inductio nis dicitur accidentaliter scita.tum quia intellectus illi non statim assentit sufficienter cognitis omnibus ei⁹ sin gularibus.tũ q2 nec oia singularia sũt p se cã illius vlis. ¶ Primũ aũt istoꝝ dictũ puto min⁹ rõnabilr positũ eẽ. p.q2 cũ a sensitiua notitia oĩs intellectiua depẽdeat vr tã sciam quã argumẽtationẽ fieri posse successiue. 2° q2 itel lect⁹ de se magis ẽ apt⁹ argumẽtationẽ aliquã subito re cipe q̃z sciam.nã scia ẽ hit⁹ vtplm ex multis frequẽtatis actib⁹ pduct⁹ q̃re vtplm i tpe gñat nõ sic aũt vr de argu mẽtatione.imo stãte maiori ⁊ minori pmissa i itellu.⁊ il lis adiuicẽ debite copulatis vi intell's soiare posse norã illationis cũ ei⁹ 2ne. 2m aũt istoꝝ dictũ tolerari põt.lz nõ sit multi fundamẽti. ¶ His suppositis p opione Arꝝ.po nat 2 rñsiua.poẽ est intellm hũanũ adiscẽ de nouo pba tur sic.intell's human⁹ in pñ° sue creationis ẽ i pura põ ad formas speculatiuas.⁊ ad hitũ sciẽtificũ.sz i pcessu il las foias hz actu sit cũ hitu speculatiuo.g aliqñ illas for mas ⁊ illũ hitũ de nouo acqrit.q̃re ⁊c.tz 2ña.⁊ assũptuz pz ex pmissis. ¶ 2° sciẽtific⁹ hit⁹ in itellectu gñat nec̃io pcedẽtib⁹ notitijs sensitiuis notitie vo sensitiue de nouo gñant.vt satis pz.g ⁊c.tz 2ña ⁊ ẽt añs ex pmissis.

Ad rõnes principales. ¶ Ad pmã negat assũptũ. Ad pbationẽ silr negat añs. Ad pba tionẽ dr p cũ iductiue pbat de sensu.q sicut sensuz quẽ libet exteriorẽ errare otingit vt ocedit fm cõez doctrinã ita ẽt quẽlz sensum rectũ otigit hẽ iudiciũ de pprio ipsi⁹ obo.a iudicio aũt falso sensus nõ dpẽdet scia itell's sz so lũ a vo. ¶ Di 2°.q sẽsus seiuicẽ iuuãt vt vn⁹ corrigat al terius errorẽ sicut tact⁹ corrigit errorẽ visus pcipiẽtis ba culũ in aq̃ tãq̃z fractũ ⁊ visus corrigit errorẽ tact⁹ duoꝝ digitoꝝ cãcelatoꝝ pcipiẽtiũ vnũ baculũ tãq̃z duos. Idẽ ẽt a fortiori facit intell's corrigẽs errores oĩum sensuum exterioꝝ. ¶ Ex qb⁹ infert q de reb⁹ q̃ imediate sensu ex teriori pcipiũt.certã possũ euidẽtiã hẽ.ocedit tñ q illa nõ pt eẽ euidẽtissima.⁊ sũma.vt pz ex 4ª suppõne.h⁹ cã est mutabilitas multa q̃ accidẽ pt circa sensus ⁊ res sen sibiles:q̃ ab eis pcipiũt. ¶ Di 3°.q lz otingẽt sensus cir ca sensibilia sp errare.aliq̃ tñ ab itellu opzehẽdũt.qꝝ as sensus nullo mõ ab assensu vel iudicio sensus depẽdẽtiã hz.vt pz ex notabili vltimo.q̃re de illis intell's notitiam poterit hẽ sciẽtificã:nõ obstãte errore sẽsus. ¶ Qñtũ ad mãm argumẽtoꝝ q̃ adducta sũt de sensib⁹ exteriorib⁹ vide in 2° de aia. ¶ Ad illõ qd arguit de intellu.lz negã da eẽt minor vt ex pdictis.pz.ocesso tñ añte gra argm ne gãda ẽ 2ña.q2 lz oĩs cognitio intell's ex aliq̃ appbẽsiõe sensus aliq̃ mõ depẽdẽtiã hẽat:nõ tñ oĩs assensus intell's ex assensu depẽdet ipsi⁹ sensus.nec oĩs rõ q̃ itell's ad as sentiẽdũ mouet a sensu depẽdet.q̃ ad sic vel talr iudicã dũ. ¶ Ad ofirmationẽ dr q lz notitia intellectiua pnci pioꝝ q̃ ẽ appbẽsio.absolute depẽdeat ab expientia aliq̃ mõ vel a notitia sensitiua.nõ tñ notitia sciẽtifica pncipio rũ nec̃io p expiẽtiã acqrit.ad hũc intellm q assensus ⁊ firmitas eius q̃ reqrunt ad notitiã sciẽtificã.non necessa rio p experiẽtiã acquirũtur.huic.n.pncipio. qdlibet est vel nõ est.aut oẽ totũ ẽ mai⁹ sua pte.osentit intell's.⁊ de ipso credulitatẽ firmã hz q̃ tñ p nullã acqrit expientiaz. vt pz. ¶ Ad scdam rõnẽ pncipalẽ rñdet negãdo assũptũ ¶ Ad pmã rõnẽ platonis diceret.q.h.cõcl'o que nunc adiscit:nõ ante h distincte sciebat a forte.ocederet tamẽ Arist.q ante hoc sciebatur in potẽtia vel diminute.⁊ nõ est simile de patrefamilias nullaz hñte notitiã sui fugiti ui.⁊ de illo q de nouo adiscere dz.eo q 2nem aliquã adi scẽs iam hz pncipioꝝ notitiã.ex quibus 2nis notitia ali quo mõ dependet.quare aliqualem ⁊ imperfectaz ipsi⁹ notitiam habet quam perfecte addiscere intẽdit. ¶ Ad secundam rõnem platonis dicitur q nõ statim scitis pn cipijs geo°.hõ iperit⁹ ocedit pmã ppõnẽ geo° ⁊ scdaz. ⁊ sic de alijs.h⁹ aũt cã ẽ.q2 pncipia sũt p se nõ.nec idige mus studio ad illoꝝ notitiã pfectã hñdã.sz stati illis assẽ tim⁹.cũ se offerũt lumini intellectus agẽtis.vt verbi.g. scito qd importat noie totius ⁊ noie ptis.stati ocedim⁹ p lumẽ intell's agentis nobis inditũ.q oẽ totum est ma ius sua pte.pptea dr p posteriorũ.q statim pncipijs assen timus cũ terminos cognoscim⁹.⁊.6.ethicoꝝ q ad pnci pia nõ ẽ rõ.2nes vo geo° nõ tñ ex pncipijs sequũt.sz ẽt ex pmissis foialr demõationẽ igrediẽtib⁹.hõ aũt iperit⁹ lz forte pn° geo° sibi pposita statim ocedẽt.nõ tñ pmissas ocederet.nec statim oẽs pmissas ⁊ pncipia 2num ipsis 2nibus applicaret.vnũ ex alio inferendo.sed hoc fit lon go studio ⁊ labore.nõ tñ haberẽ p inconuenienti si repẽ retur intellectus tã pspicax.vt statim intellectis termis. oĩa illa simul applicare posset.⁊ sufficienter ista inuicem discutere.vt statim oẽs geo° 2nes adisceret.nõ tñ seqre tur ex hoc.vt illas prius i ppa forma sciuisset. ¶ Ad aliã rõnẽ platonis q̃ ponit in textu.rñdet phs. q tu scis° hãc dualitatẽ eẽ parẽ scdm qd.s.in potentia.siue diminute.⁊ tamen simplr de nouo adiscis hanc dualitatẽ eẽ parem. q2.s.notitia pfecta ⁊ in ppa forma. ¶ Sed logice rñdẽ negatiua oclusione cõsequẽter negaret illa osequẽtia.tu

Marginalia: T.c.39 — E — Intell's poss si reducit d põ ad actuz p datorez foiarũ — Scia si acqrit successiue — T.c.20 — Opio ppa de acqsitione sciarum — Cõcl'o rñsiua — F — Ad argumẽta — Ad pm — Corre — Ad 2m — T.c.5

scio oēm dualitatē eē parē. sȝ hec est dualitas. ⁊c. arguit enī ab vna de sensu cōposito cū minori de inesse ad ꝯnez de sensu cōposito. q̄ ꝯntia nō valȝ. vt i logica pȝ. si tñ assumit maior de sensu diuiso h̄ mō. oēm dualitatē scio eē parē. sed hec est dualitas. ḡ hanc scio eē parē. Rñdēt qdaȝ negādo maiorē. qm̄ stricte loquūt de notitia sciētifica. q̄ scilicet habet in ꝓpria forma. ❡ Aliȝ ꝟo adherētes mō loquēdi Ari. ꝯcedūt eā de notitia cōfusa loquēdo. ꝗuis de notitia distincta nō eēt vera. ⁊ sic corrñdent ad ꝯnez.

Alia rñsio

❡ Ad aliā rōnē dicit negādo añs. Ad ꝓbationē dicitur ꝙ est deuenire ad ꝑmū terminū: quē puer aliqs de nouo didicit sic. vel talr̄ significare. sȝ i notitiā significationis illi⁹ termini nō deuenit p ipsi⁹met termini significatōem ab eo cognitā. neqȝ p significationē alteri⁹ termini. q̄ ab eo p⁹ cognita eēt. qȝ sic oportēt ꝓcedere in īnfi᷑. sed per nutus ⁊ signa: qualiter filiȝ a pr̄ibus ⁊ mr̄ibus doceri solent. vt expientia notat. ❡ Ad aliā rōnē dī. ꝙ aīa humana in ꝑncipio sue creationis est eēntialr̄ eq̄ ꝑfecta. sic cū sit hītibus scientificis repleta. verūtñ accūtalr̄ aut nulli⁹ est. aut modice ꝑfectiōis. sȝ in ꝓcessu sit vel fieri pōt accidētalr̄ valde ꝑfecta. ⁊ hoc sufficit. ❡ Ad vltimā ꝯcedit ꝙ aīa ē alterabilis alteratiōe ꝑfectiua ⁊ large sūpta. aliquā. s. sciam acqrēdo. nō tñ ē alterabilis alteratōe corruptiua ⁊ ꝓꝑe sumpta. q̄lis est calefactio vel frigefactio. vel aliquid hm̄oi. ⁊ hoc intēdit Ar. loco allegato. ⁊ sic ē finis.

C

❡ Scire aūt opinamur simplr̄ vnūqōqȝ sȝ nō sophystico mō qō est scdm̄ accñs cū cām arbitramur cognoscere ꝑ quā res ē ⁊ qm̄ illius ē cā ⁊ nō est contingere hoc aliter se habere ⁊c.

❡ Dicimus aūt scire ⁊ per demonstrationem intelligere ⁊c. Tex. cō. 5. Questio. viij.

A

Queritur Octauo vtrū diffōnes scire posite ab Ari. in lr̄a sint, bn̄ posite. s. scire simplr̄ ē rē p cām cognoscere. ⁊ qm̄ illius est cā. ⁊ non cōtingit alr̄ se hr̄e. Silr̄ scire est per demonstrationē intelligere. ❡ Ad partem negatiuā arguit p̄ sic. scia non est cognitio. ḡ scire nō ē cognoscere. sȝ ꝯña p locū a ꝯiugatis. assumptū ꝓbat. scia est hīt⁹ ex multis frequētatis actib⁹ ꝓductus. vt pȝ sexto ethycoȝ. talis aūt habit⁹ nō ē cognitio actualis: sȝ cognitionē actualē fuisse ꝑsupponēs vt pȝ. q̄re ⁊c. ❡ Cōfirmat qȝ stat ꝙ facta demr̄atione aliqs ꝑmissas ⁊ ꝯnē cognosceret: siue apprehēderet effectuȝ ⁊ cām ⁊ illa adinicē ꝯparet. ⁊ apꝓhēderet nō posse alr̄ se hr̄e. non tñ firmit adherēdo ꝑmissis. nec ꝯnī. aut qȝ non ꝯsideraret vtȝ sic eēt. aut forte ꝙ dissentiret. ⁊ p ꝯña tūc nō sciret. q̄re vī diffō nō eē cōueniens. ❡ Scdo arguitur sic. ꝯtingit p effectū scire cām. igit nō oē scire ē p cām cognoscere. assūptū ꝓbat. nā in demr̄atione qȝ. pōt cā per effectū demr̄ari vt videbit infra. sed q̄libet demr̄atio facit scire. vt pȝ hic p Ari. i textu. q̄re ⁊c. ❡ Idē ar᷑ fieri ꝑe de demr̄atione a signo. ❡ Cōfirmat. qȝ ꝑma ꝓpō geo⁹. s. sup datā lineā cōtigit triāgulū eqlateȝ collocare. scil p intersecationē duoȝ circuloȝ: sed talis intersecatio nō ē cā illius ꝯnis. ḡ ⁊c. maior pȝ per campanū demonstrātē illam ꝓpositionē. minor de se pȝ. posset tñ esse illa itersecatio. ꝗuis nullus eēt triāgulus equilaterus. posset ēt esse ꝯriū. Idem ar᷑ fieri pōt de illa ꝓpositione. triāgulus hȝ tres que demonstrat p hr̄e angulū extrinsecū. ⁊ tñ habēangulū extrīsecū nō ē cā ꝙ triāgulus hēat tres. qȝ lȝ nullus eēt angulus extrīsec⁹ adhuc triāgul⁹ hēret tres āgulos eq̄les duob⁹ rectis, vt pȝ de se. ❡ Confirmat. qȝ si oē scire est p cām cognoscere. sequit ꝙ nō hn̄tia cās sciri nō pñt. Pȝ ꝯñtia de se. ꝯñ̄s aūt ē falsum. ꝓ. qȝ deus nō hȝ cāȝ

Rō p᷑

apo

Confir.

Rō 2ª

Cōfir. prima

Confir. secūda

de quo tñ scia haberi pōt. eo ꝙ ē maxime ⁊ vere scibile vt hr̄ scdo meta. Scdo. qȝ ꝑncipia ꝑma nō hn̄t cās. q̄ tñ sciunt. vt voluit Ari. infra. cū dicit ꝙ ꝑncipia magl sciūt ipsis ꝯnibus. ❡ 3° si sic. seqt ꝙ scire qd acqrit in demr̄atiōe qȝ. p cām remotā eēt scire simplr̄. ꝯñs vr̄ ꝯ cōiter exponētes. ꝯña ꝓbat. qȝ tale scire est cognoscere rē p cāȝ lȝ remotā. qm̄ est cā illius effectus. ⁊ nō cōtingit alr̄ se hr̄e vt pȝ. q̄re ⁊c. ❡ 4° poīe ē ꝙ aliqs ꝑfecte sciat ꝑmā ꝓpōnē geo⁹ p ꝑmissas suas. illa adinicē debite ꝯpando. lȝ nō cognosceret h̄ eē cām illi⁹: nec aliqd cōsideret sub rōe cāe. aut sub rōne cāti. ḡ nō bn̄ dī. qm̄ illi⁹ est cā. tȝ ꝯña. ⁊ assūptū vr̄ notū. ❡ Cōfirmat. qȝ nō simul querere debemus sciam ⁊ modū sciēdi. vt hr̄ scdo me᷑. Si aūt ad scire reqratur hoc eē cām illi⁹. tūc ad scire q̄reremus modū sciēdi vt pȝ. qȝ ⁊c. ❡ Quinto multa sciūtur ꝯtingētia. q̄ tñ alr̄ se hr̄e pñt. ḡ vltima ꝑticula nō est bn̄ posita. assumptum pȝ. dicim⁹. n. te scire papā eē rome. aut sortem sedere vel aliqd hm̄oi. ❡ Cōfirmat. qȝ de reb⁹ mobilib⁹ corruptibilib⁹ ⁊ ꝯtingētib⁹ alr̄ se hr̄e ē scia nālis. q̄re ⁊c. ❡ Vltio ar. ꝯ scdam diffōnem. qȝ staret aliquē per demr̄ationē intelligere. lȝ nō assentiret ⁊ p ꝯñs tale itelligere nō eēt scire. ❡ Cōfirmat. qȝ ex diffinitiōe sequeret ꝙ scire p demōstrationē ab effectu. vel a signo eēt scire simpliciter. ꝯñs est falsum ⁊ pȝ. qȝ sibi cōpetit predicta diffinitio.

T. c. 5.

Rō 3ª

Rō 4ª

Cōfir

Rō 5ª

Confir

Rō 6ª

Confir

In oppositum Est Arist. in textu. In ista qōne ꝑmo determinabitur questū. scdo remouebuntur quedam dubia.

Ad qōnem. B

Quantum Ad p᷑ ꝑmittēdest q̄dā distictiōes posite circa textū. ❡ Pria distictio ē linconiēsis. ꝙ scire q̄druplr̄ accipit. large. ꝓꝑe. magl ꝓꝑe. ⁊ maxīe ꝓꝑe. p̄ mō tā ꝯtigētia q̄ȝ nec̄ia sciri pñt. siue fuerit frequēter ꝯtigētia siue raro. Scdo mō. tñ nec̄ia vel frequēter ꝯtingētia sciūt. 3° solū sciunt nec̄ia siue demr̄abilia siue nō. 4° solū sciūt ea nec̄ia q̄ȝ notitia p cām lp̄oꝝ ꝓpriā ⁊ imediatā ē acqsita ⁊ solū de tali loq̄bat Ari. qd ꝓꝑe vocat simplr̄ scire. ❡ 2ª distictio duplex ē scire. vȝ. scire p se. ⁊ p accñs. scire p se. ē scire p ꝓpōnes p se. Scire p accñs ē scire p ꝓpōnes p accñs. ❡ 3ª distō. scire p se qddā ē simplr̄. qddā ꝫm qd. simplr̄ ē p cām nec̄iam tā i eēndo q̄ȝ in cāndo ꝓpriā ⁊ imediatā. scire ꝫȝ qd ē scire p effectū vel cām remotā. vel a signo. ⁊ de h̄ scire simplr̄ loqt Ari. alios mōs ꝓ nūc ꝑtermittēdo. vt volūt oēs expositores. eo ꝙ est magis ꝓꝑe scire. ⁊ magis ptinēs demr̄ationi. ❡ Premittendū 4°. ꝙ qūocūqȝ accipiat scire ꝫp tñ ad scire reqrit actualr̄ assēsus nulli gradui formidini admixt⁹. pȝ de se. ❡ Premitto 5° ꝙ cū scire actualr̄ duo ꝑsupponat. s. apꝓhensiōeȝ. ⁊ assensum circa aliqd ꝯplexū h̄ nomē scire alteȝ illoȝ ꝑncipalr̄ significare pōt. alterū ꝟo ꝯnotatiue. ꝟ. g. actu scire hoieȝ eē risibilē p̄ ꝑsupponit actu apꝓhēdere hoieȝ eē risibilē. p tale ꝯplexū. ho est risibilis. 2° ꝑsupponit assensū firmū eidē ꝯplexo nulli formidini admixtū. pt ac hic terminꝰ scire p᷑ significare ꝑncipalr̄ ꝯnotādo. 2ᵐ ꝑt ēt eꝯ. vt placet disputatorib⁹. Ar. aūt vr̄ velle ꝙ ꝑncipalr̄ significet ꝑmū, lȝ cōiter ⁊ logice loquētes videāt velle ꝙ ꝑncipalr̄ significet 2ᵐ cū dī describendo scire large sumptū. ꝙ est credere firmiter sine hesitatione. cum hoc ꝙ ita sit ex parte rei.

Scire cā 4ª

Scire ē duplex

Scire p se du⁹

Scire significat duo analogice

Quantum Ad 2ᵐ sic. p⁹ q̄ diffi⁹ Ar. d̄ scire simplr̄ est bn̄ posita sic supplēdo. scire simplr̄ ē rē cū firmo itell'o assensu vlr̄ ⁊ ꝯplexe cogscē p ꝓpam eēntialē ⁊ imediatā ipsi⁹ cāȝ. ⁊ qm̄ illi⁹ ē cā. ⁊ nō ꝯtingit alr̄ se hr̄e. ꝓbat sic. ꝑdicta diffi⁹ ꝯpetit cuilȝ scire simplr̄ ⁊ ꝑpꝛeȝ scir̄ simp' a q̄lȝ alio distīguit. ḡ ⁊c. Tȝ ꝯña. ⁊ p᷑ ps añtis pȝ discurrēdo. 2ª ꝟo declat p̄ p illā ꝑticulā. cum firmo intell'o assensu. dr̄t ab opione. qm̄ lȝ qs cognosceret effectū ꝑ cām. posset tñ de vtroqȝ nō firmā hr̄e notitiā sȝ

C

Conclō prima

tm̄ cū q̄dā formidīe opinari.p illā v̄o pticulā vl'r sepal' a scire alic⁹ singl'aris effect⁹ nec̄ƺ a cā singl'ari nec̄ia depēdētis sicut hic.mot⁹ celi.ab hac intelligētia depēdet.Singulariū aūt nō ē p se ⁊ ꝓꝓe scia vt infra videbit'.dr̄ ēt cōplere:q2 notitia incōp' .q̄ de cā vl' effectu hr̄ scia dici nō pōt siue large siue stricte sumēdo sciaꝫ.volo aūt ne cauillari cōtingat q̄ ille tres pticule tā ad cām q̄ƺ ad effectum referātur.hec v̄o pticula.p cām ⁊ ꝓꝓam.⁊ imediatā.separat scire simpl'r a scire p effectū.Itē a scire p cāꝫ remotā.vel a signo.q̄ sūt scire s̄m qd.Itē a scire pncipioꝝ idemōstrabiliū q̄ nō v̄e scire dr̄ vt videbit' infra. ¶ Cū āt di qm̄ illi⁹ est cā.dr̄ ab ea notitia cāe ⁊ effectus.q̄ absolute hr̄.nō cōparādo illa duo adinuicē. ¶ Ultimo v̄o cū dr̄.⁊ nō cōtingit ⁊c̄.dr̄ a scire reꝝ cōtingētiū qd̄ scire simpliciter dici nō dꝫ vt patuit p⁹. ¶ 2ª ꝯ.2ª diffō ē ꝯueniēter posita.sic supplēdo.scire ē rē cū assensu firmo itellect⁹ p demr̄ationē pp qd ꝯplexe intelligē.pꝫ sicut p̄cedēs.ponit' aūt 1ª pticula p demr̄ationē pp quid ad dr̄iam scire pnci pioꝝ indemr̄abilium.⁊ scire qd̄ acquirit' demr̄atiōe q2.

Concl'o secūda

¶ Quidā tm̄ voluerūt q̄ hoc Ari.dixit nō p modū diffōnis sed p modū cuiusdā edrelarij cuꝫ dixit scire est p demōstrationē intelligere. Et quidā voluerūt q̄ esset ꝓbatio q̄ ꝓbat p̄cedētē descriptionē eē bene positam.

Opinio

Quantum

Ad 3ᵐ.dubitat' p̊ q2 accñtia diffinīūt' p̄ subā sua vt hr̄ ab Ari.7.meta.scire est accñs qd̄dā.q̄re diffiniri dꝫ p subm ipsius ꝓpriū necetra v̄o illaꝝ diffōnū dat' p ꝓpriū subm.ḡ ille diffōnes nō sūt ꝯueniēter posite. ¶ Scd̄o p̄supposito q̄ scd̄a sit vna diffō dubitat' nūqd sit a priori.⁊ p cāꝫ aut a posteriori ⁊ p effectum.q̄ sit per eām pꝫ.q2 demr̄atio q̄ ponit' in diffōne ē cā effectiua scire.vt pꝫ in diffōne demr̄atiōis q̄ sit p effectū ꝓbat'.q2 scire ē finis demr̄ationis vt oēs ꝯcedūt. q̄re ⁊c̄. ¶ 3º dubitat' q̄ istaꝝ diffōnū dici debeat for'al' respectu alteri⁹. ¶ Ad p̊ᵐ rn̄det' q̄ qd̄dā ē accñs ꝯcretuꝫ.sic albū.⁊ tale p s̄bm suū diffiniri dꝫ.⁊ de illo loq̄t' Ar.loco allegato.qd̄dā v̄o est abstractū.⁊ tale ē 2ᵐ.qd̄dā.n.nō circūcernit i rōe sui s̄bꝫ suū.sic albedo vl' nigredo ⁊ tale nō dꝫ diffiniri p subm eius ꝓpriū.sꝫ p gen⁹ ⁊ differētiā propriā diffiniri pōt.sicut suba.qd̄daꝫ vero circūcernit.sicut simitas.⁊ tale per ꝓpriū subm diffiniri hꝫ.diffinitur enim simitas.q̄ est nasi curuitas.Ad ꝓpositū ḡ scire est accñs circūcernēs subꝫ saltē implicite.si nō explicite.⁊ p ꝯñs sufficit q̄ p subm ꝓpriū implicite diffiniat'.⁊ sic fit in diffōnibus p̄dictis.diffinit' enim p cognoscere ⁊ intelligere q̄ in se icludit intellectū.p cognoscere.n.cognitionē intellectiuā intelligere debem⁹. ¶ Ad 2ᵐ rn̄det' q̄ illa diffō.est p cām.s.effectiuā vt argumētū ꝓbat. ¶ Ad rōnē in oppositū cōcedit' q̄ scire est finis demr̄ationis.⁊ ꝯñr q̄ est cā.⁊ effectus respectu ipsi⁹ cāe.n.sunt sibi cāe vt habet' 2º phy⁹.sanitas.n.est.cā finalis deambulationis.⁊ deambulatio est cā efficiēs sanitatis. ¶ Ad 3ᵐ dr̄it quidā.q̄ scd̄a est formalis.⁊ p ipsam p̄ma demr̄at' sic arguēdo.oē p demr̄ationē intelligere ē rē p eām cognoscere ⁊c̄.sed scire simpl'r sumptū ē hm̄.ḡ ⁊c̄.dr̄ aūt scd̄a formalis respectu p̄me eo q̄ ipsa dat' p cām scire. ¶ Cōtra hāc rn̄sionē arguit'.aliqd eē cām ꝓpriam alicuius ⁊ nō ꝯtingere aliter se habere p̄us est s̄m nām q̄ƺ p ip̄m eius effectum demr̄ari aut demr̄abile esse ⁊ p ꝯñs p̄ma diffinitio datur p aliqd nā p⁹.q̄ƺ illō p qd̄ dat' scd̄a.talis aūt diffō formalis appellari dꝫ.vt pꝫ.q̄re ⁊c̄.tꝫ ꝯña.assumptū pꝫ.p̄us eni ē s̄m nām.aīal rōnale eē cām disciplinabilitatis in hoīe q̄ƺ p ip̄m disciplinabile demr̄ari aut demr̄abile eē.Itē cā rei demr̄abilis sicut ē cā rei in eēndo ita ēt ē cā scie effectiua.nō min⁹.imo magis q̄ƺ demr̄atio.eo q̄ demr̄atio est effectiua cā instr̄alis.cā v̄o rei est cā effectiua pncipalis.q̄re p̄ma diffō nō minus dat' p effectiuam cāꝫ q̄ƺ scd̄a.⁊ p eām magis pncipalē:⁊ p ꝯñs est formalis respectu scd̄e. ¶ Cōfirmat'.q2 sicut res ad ex.⁊ cā ipsi⁹ sūt cā siue cognitionis.ita ēt sūt cā sylli demr̄atiui.q ē instr̄m intell'e ad sciam acgrēdā.q̄re ⁊c̄.tꝫ ꝯña.⁊ assūptū de se. oīs.n.actus intellectus siue notitia siue argumētatio aliquo modo a re ad ex.ra depēdētiā hꝫ.Ideo rn̄det' ad dubiū.q̄ p̄ma respectu scd̄e formalis dici dꝫ.vt argumēta ꝓbant. ¶ Ad rōnē alterius ptis.pꝫ ex dictis.

Dubitatio p̄ma

L.c.4.

Dubitatio scd̄a

Dubitatio t̄tia

Sol'o p̄me.

Accñs diffinit' p suum subm

Sol'o scd̄e

L.co3

Sol'o tertie

Opinio pauli

Improbatio.

Confir⁹

Ad rōnes

pncipales. ¶ Ad p̊ᵐ.vt pꝫ ex vlt⁹ nōbili.ꝯña ē negāda. ¶ Ad ꝯfirmatiōem pꝫ ex limitatione diffōnis.si tn̄ aliqs sine limitatōe p̄dcā saluare velit diffōnē.dicē posset q̄ h cogscere nō solū dic̄ apphēsionē intellectiuā.sꝫ apphēsionē sil' cū assēsu.sꝫ hoc eēt min⁹ ꝓꝓe vocabulo vti. ¶ Ad 2ᵐ dr̄.q̄ hic diffinit' scire simpl'r sūptū.quale non ē scire p effectū. ¶ Ad ꝯfirmationē.dixerūt qdā moderni.q̄ intersecatio duoꝝ circuloꝝ nō assumit' in p̊ª demr̄atiōe geo' ꝓ medio cēntiali ⁊ cā imediata ꝯnis.sꝫ assumit' tāq̄ƺ declaratiuū medij.diffō v̄o linee.q̄ dicit cāꝫ suaꝝ passionū assumit' ꝓ cā ⁊ medio cēntiali. ¶ Idē ēt dr̄it de illa ꝓpōne.triāgul' hꝫ tres vꝫ.q̄ hic angulū extrīsecū solū assumit' tāq̄ƺ declaratiuū.diffō v̄o triāguli dicit cām illi⁹ passiōis.q̄re ꝯcludit' q̄ scia illaꝝ ꝯnū geometricaꝝ ē p cām.q̄ƺtum valeat hec rn̄sio videbit' ifra.Credo tn̄ vt p nūc occurrit q̄ diffō triāguli ⁊ linee.q̄ a geo' ponūt'.nullā dr̄it verā cāꝫ illaꝝ passionū.s.solū lineā aut triāgulū qditatiue. ¶ Aliḡ dr̄it moderni q̄ p̄dicte ꝯnes nō demr̄ant' p cāꝫ.sed demr̄ant' p ea q̄ sūt nāe notiora siue p̄ora. ¶ Ex qd̄ ꝯcludit' q̄ aliq̄ est demr̄atio q̄ nec est q2.nec pp qd.pꝫ de p̄dictis geometricis demr̄ationib⁹.nō.n.sūt q2.cū non sint ab effectu.nec pp qd.q2 nō sūt p cām intelligendo p demr̄ationē pp qd illā q̄ fit a cā imediata.Si v̄o p demr̄ationē pp qd intelligim⁹ eā q̄ fit a notiorib⁹ nāe.ꝯcedē possum⁹ q̄ p̄dcē demr̄atiōes pp qd debēt appellari.⁊ sic ꝯñr dicē oportebit vel q̄ scire ꝓpōnes geometricas nō ē simpl'r scire.vl' q̄ p eām in diffōne scire.intelligē debem⁹ illud qd̄ ē nāe noti⁹ p se.⁊ imediate alicuius effect⁹ declaratiū. ¶ Alij v̄o putātes euadē ad ex' tn̄ rn̄dētes dr̄it q̄ intersecatio circuloꝝ nō ponit' a geo'.p cā h⁹ ꝯnis.sup datā lineā cōtingit.⁊c̄.Sꝫ eq̄litas duaꝝ lineaꝝ extēdētiū a centro ad circūferētiā eiusdē circuli assignat' ab eo tāq̄ƺ cā imediata.vt pꝫ īspiciēti demr̄ationē. ¶ Silr̄ dr̄it.q̄ hre angulū extrinsecū nō ē cā q̄ triāgulus hꝫ tres.sꝫ diffō lineaꝝ eq̄distātiū ē cā p̄dicte passionis.⁊ illa cā adducit' ꝓ medio cēntiali.vt ipi dr̄it. ¶ Ista rn̄sio n tollit difficultatē.q2 nullo exñte circulo adhuc cōtingeret sup datā lineā triāgulū eq̄lateꝝ collocare.effect⁹ v̄o sine sua cā p se ⁊ imediate eē nō pt.q̄re ⁊c̄. ¶ Sil'r q̄ƺuis nūq̄ƺ eēnt linee equidistātes adhuc triāgul⁹ hrēt tres.q2 diffō illaꝝ lineaꝝ nō dicit cām p̄dicte passionis.q̄re ⁊c̄. ¶ Ad aliā ꝯfirmationē ꝯcedit' ꝯñs loquēdo de scire simpl'r sumpto. cōcedit' ꝯñr q̄ de deo nō habet' scia simpl'r sūpta.sꝫ 2ᵐ qd.s.p effectum.aut signa. ¶ Sed cū dicit' q̄ est maxime scibile.verum est q̄ s̄m eius nām.sꝫ non quo ad nos est maxime scibile.non tn̄ scia simpl'r sumpta:de qua hic loquimur sed scia minus ꝓprie sumpta. ¶ Et cū vlteri⁹ dr̄ q̄ pncipia indemr̄abilia sciuntur cōcedit' accipiēdo scire large ⁊ intellexit Arist.loco allegato.nō aūt sciūt'. simpliciter accipiēdo scire. ¶ Ad tertium pncipale pꝫ p limitatiōeꝫ positam in p̄dicta diffōne.cum dicitur ꝓpriam ⁊ immediatā.Quidam tamē voluerūt q̄ p illam particulam.⁊ qm̄ illi⁹ ē cā.daret' itelligi q̄ res cognosceret' p ei⁹ cām imediatā.sꝫ h̄ nō puto securū.p̊ q2 illa pticula qm̄ illi⁹ ē cā.nō bn̄ deseruire pōt duab⁹ intētionib⁹ diuersis.sꝫ vt ipsi fatent' ad aliquā intētionē illa pticula posita fuit vt visū ē supra.Scd̄o q2 nō video quare cōcedi non debet

Ad argumē. Ad p̊ᵐ.

Ad 2ᵐ

Opi.p̊ª

Opi.2ª

Opi.3ª

Ad cōfir.2ᵐ

Ad 3ᵐ

.a.causam remotã esse cãm.b.effectus.imo iplicat 9di/ctionẽ q.a.cã.ẽ cã remota.b.⁊ tñ nõ ẽ cã.b.neq3 valet il la co9 9ña.a.non est cã ppria.b.g̃.a.non ẽ cã.b. ❡ Ad 4ᵐ negat assumptũ.dico tñ q per illã particulã.qm̃ illi⁹ ẽ cã.nõ dat̃ itelligi.⁊ ad scire simplr̃ requirit̃ cognoscere syllm̃.quo cã ⁊ cãtũ adinuicẽ 9pant̃.s3 q 93 cã3 ⁊ eãrum talr̃ adinuicẽ 9parare vt cognoscat̃ hec ab illo depedẽ. ⁊ p̃ h p3 ad 9firmationẽ. ❡ Ad 5ᵐ dĩ.q de 9tigẽtib⁹non bñ scire simplr̃ sumptũ.q̃lr̃ hic diffinit̃. ❡ Ad 9firmatio nẽ dĩ.q de reb⁹ corruptibilib⁹ ⁊ idiuiduũ 9siderat̃ ⁊ fm̃ q 9tingẽtes fuerit nõ hĩ scia nãlis.s3 de p̃dictis 9siderat̃ in gñe.vel spẽ poterit scia nãlis hĩi.vt sic nõ sunt cõtigẽ tes. ❡ Ad vltĩᵐ.⁊ 9firmationẽ ipsius p3 p limitationes scõe diffõnis.⁊ sic est finis qõnis. Ad laudẽ dei Amẽ.

Ad 4ᵐ. Ad 5ᵐ. Ad 6ᵐ.

❡ Demonstrationẽ aũt dico syllm̃ apoditicõ .i.facientẽ scire ⁊c̃. Tex.cõ.v. Qõ.ix.

Queritur p̃.vtr̃ diffõ h⁹ demonis sit bñ data.cũ dĩ demõ ẽ syll's faciẽs scire. Negatiue ar. p sic.nulla diffõ ẽ syll's.sed aliqua diffõ est demonstratio.g̃ ali qua demõstratio nõ ẽ syll's.⁊ per 9ñs diffõ p̃di cta non cõpetit cuili3 demõstratioi. Maior de se p3. Minor p3.ex aucte Ar.ifra.q ponit.q diffõ dicens qa.⁊ pp quid.ẽ tota demõstratio põne differẽs. ❡ 2ᵒ.si demõstratio faceret scire.tũc ipsa eẽt nobilior itellcu.9ñs ẽ falsum. vt p3.9ña pbatur.q3 ipsa actiue 9curreret ad sciam:q̃ ẽ vl/tima psectio itellc'' ad quã itelll's solũ 9currit passiue. ❡ 3ᵒ.formet̃ iste syll's in mẽte sortis.oẽ aial rõnale est disciplinabile.ois hõ est aial rõnale.igit̃ ⁊c̃.so. tñ nõ efficitur 3ñl.nec p̃missis q̃s vi sat̃ põlẽ.vtc p̃dictus syll's est demõstratio.⁊ tñ nõ est faciẽs scire vt poni̇t in casu.qua re ⁊c̃. ❡ Jtẽ posset fieri argu⁹ de demõstratione vocali. vel scripta.ad quã nullus aduertat. ❡ Jtẽ pcessus syllogisti cus.quo mediũ aliqõ 9cludit̃ p qõ passio tanq̃ p cã3 ei⁹ ppriã ⁊ eẽntialẽ demõstrari 03.est faciẽs scire.eo q ẽt effe/ctiue 9currit.l3 remote.ad sciã3 aquirẽdã passionis.⁊ tñ nõ est demõstratio.vt videbit̃ 2ᵒ hui⁹.q̃re ⁊c̃. ❡ Ultimo argui tur sic.scire diffinit̃ p demõstrationẽ.g̃ demõstratio non 03 dif finiri p ipm̃ scire.añs patuit p⁹s.⁊ 9ña declarat̃.q3 alr̃ se/queret̃ idẽ nãliter eẽ notius ⁊ ignotius re⁹cinclẽ3.q3 oẽ diffiniens indigsum tale nãliter est notius diffinito.

Rõ p̃. Rõ 2ᵒ. Rõ 3ᵒ.

Ad qõ/nem. **Jn oppositũ** ẽ ph's i tex. ❡ Jn ista qõe.p̃ breuit̃ p̃mittẽnt̃ qdã.2ᵒ rñdebit̃ ad qõnẽ.

Quantũ ad h⁹ p̃mittit̃ p̃.q p scire itelligẽ obem⁹ scire simplr̃ sũptũ de q̃ dictũ ẽ i qõne p̃ce/dẽti. ❡ Nõn⁹ 2ᵐ fm̃ quosdã modernos.q syll's diuidit̃. qdã.n.ẽ dyalectic⁹.qdam falsigraphus.qdã topicus. ⁊ qdã demõstratiuus. Dyalecticus dĩ q ẽ debite pcedẽs a p̃/missis ad 9nem in mõ.⁊ figura.vt ois hõ ẽ aial.so.ẽ hõ. ergo ⁊c̃. Falsigrafus ẽ syll's aut in figura non debite pce dens aut i mõ.l3 appareter procedat.sicut hic.ois hõ est aial.ois asinus est aial.g̃ hõ est asinus. Topicus ẽ syll's ex pbabilib⁹ pcedẽs tñ.debite tñ i forma regulr̃.sicut hic.ois pater diligit filiũ.so.ẽ pĩ g̃ ⁊c̃. Demõstratiu⁹ ho est pcedẽs p cãm aut p effectũ vt ipsi dicũt. Jn alio aũt loco ponunt illẽ3 diuisionẽ qdrimẽbrẽ.⁊ loco syllogismi dia/letici ponũt syllm̃ enrimematicũ. S3 p̃dicte diuisiões sal ua reuerẽtia ponẽtiũ ipsas sunt aliqualr̃ inartificiales.p̃ enim syll's falsigrafus non cõtinetur sub syllo absolute cum ab eo distinguat̃ tanq̃ defectus ipsius. sicut ẽt sta/tua apparens hõ ab hoie distinguit̃. Scdo syll's entime maticus distinguit̃ a syllo.sicut imp̃fectũ a p̃fecto. vt ap paruit in phe⁹.q̃re sub syllo.pprie sumpto non 9tinet̃.l3 syll's imp̃fectus dici possit. 3ᵒ syll's pbabilis ⁊ demõstratiu⁹ solũ iter se diũam hñt quo ad nãm ipsõ3.cũ alteri⁹ mã sit

Paulus vene.in expõe.

Contra Paulũ.

necẽia.alterius ho pbabilis tñ.syll's ho dialetic⁹ ⁊ falsi grafus rõne debite vel indebite forme abinuicẽ distiguũ tur.q̃re multiplr̃ fuerũt ille diuisiões nõ debito artificio fundate. Error aũt istor̃ pueniẽ.sic in multi3 aliis.qz nĩs 9ternario valde affecti fuerũt.⁊ 9sic q̃cũq3 dixerũt ad q̃/tuor conati sunt reducere.l3 multotiẽs valde icõpetẽter. ❡ 3ᵐ nõn⁹ fm̃ ipsos.q 4ᵒʳ assignari p̃nt cãe demõstrationis. fm̃ diuersa gñã eãrum.nã cã efficiens ipsius ppinq̃ ⁊ im mediata sunt pricularia p̃n⁹.siue p̃misse demõnis.⁊ re/mota p̃n⁹ vlia.cã ho mãlis ẽ subm̃ de q̃ passio demõrat̃. ⁊ passio ẽ formalis ipsius cã.finalis aũt ẽ scire. S3 isti mul tipliciter deficiũt.p.q3 l3 9cederet̃ q p̃n⁹ã vlia q̃3 p̃icu/laria ad sciẽ pductionẽ effectiue 9currãt nõ seqr̃. vt sint cã efficiẽs demõnis.imo p̃n⁹ pricularia formalr̃ ingredi ẽtia demõnẽ:pori⁹ mã ipsius dici debẽt.cũ sint pres ipsi/us. ❡ 2ᵒ nõ ẽ vez.q sbm̃ sit mã demõnis in q̃.de q̃ ipsi vi dent̃ expresse loq.l3 ve3 fit.q sbm̃ sit mã passionis. ❡ 3ᵒ passio non ẽ for⁹ demõnis sed subti in quo ipsa fundat̃. vt satis p3. ❡ Aliter igit̃ diceret̃.q efficiẽs cã demõstra tionis est itell's agẽs q ẽt ceteros discursus intell's pdu/cit.mãlis ho ex qua sunt sub3 passio ⁊ mediũ.⁊ vlr̃ q̃cũ/q3 ipsam formalr̃ ingrediunt̃:l3 mãlis in q̃ est posse intel lectus.eã ho formalis demonstrationis 9siderate fm̃ q 9stat ex debita situ suo3 terminor̃ abitudo in mõ ⁊ figu ra.s3 ipsius 9siderate vt syll's demõratiuus ẽ debita h̃itu do necessitat̃ ⁊ p̃scitatis inter subm̃.passionẽ ⁊ mediũ. fi nalis ho cã.ẽ scire.vt supius dictũ fuit. ❡ Premittẽdũs 4ᵒ.q l3 demonstratio multiplr̃ distingui põt. vt videbit̃ infra.hic tñ sit mẽtio de ea q̃ p̃ncipalr̃ ẽ demõ.v3 de de/monstratione pp qd.sicut ẽt hic solũ sit mẽtio de scire p̃n cipalr̃ sũpto. ❡ Prima 3.l3 itell's agẽs ad quãcũq3 sciã3 acqrẽdã p̃ncipalr̃ effectiue 9currat.concedi tñ põt q ad eãdẽ demonstratio aliquo mõ 9currat effectiue. Prima po h⁹ 3nis p3 ex 3ᵒ de aia.qm̃ intell's agẽs ad oẽs appre/hẽsiones intellect⁹ effectiue 9currit.ex apprehẽsionibus aũt itellectiuis hitus sciẽtificus p se gñat̃.q̃re ⁊c̃. ❡ 2ᵃ ps arguit̃.q3 syll's demõratiu⁹ ẽ instrm̃ itell's ad sciã3 aqrẽ/dã p se 9currẽs.instrm̃ ho agẽtis p̃ncipalis ad eũdẽ effe ctũ instrualr̃ effectiue 9currit ad quez p̃ncipalr̃ concurrit agẽs p̃ncipale.q̃re ⁊c̃. ❡ Oppositum tñ huius 3nis quo ad scõm ptẽ.non minus pbabilr̃ teneri p̃t.⁊ teneri in 3ᵒ de aia.q3 l3 caliditas agẽtis.gr̃a exẽpli.ad formã pduce dã actiue 9currat.calitas tñ in mã pducta.non actiue.s3 solũ dispositiue 9currit.q̃re sitr̃ oõm erit de intẽtionibus ipsi⁹ intellectus.ex qb⁹ aggregat̃ syll's demõratiuus.⁊ sic 9sr̃ cũ eõiter dĩ demõnẽ facere scire.h 03 intelligi dispo sitiue.q.s.demonstratio est dispõ puia ⁊ necẽia ad sciam acqrẽdã. ❡ 2ᵃ 3.quis ad quãlibet demonstrationẽ oftẽ/suam sit aptũ seq scire aliquo modo sumptu3.ad solã tñ demonstrationẽ pp qd sequr vel aptũ est seq scire simp̃r sumptũ.h⁹ pars p3 de mente oium expositor̃. ❡ 2ᵃ ho p3 p3 ex qõne pcedẽti.cũ scire simplr̃ sumptũ sit per causa3 primã.⁊ immediatam ⁊ per talẽ sola demonstratio pp qd pcedit. ❡ 3ᵃ 3.diffinitio Arĩ.est conuenienter assignata. ipsam sic supplẽdo.demonstratio est syll's.fm̃ quẽ in ha bẽdo ipm̃ immediate scimus actu.vel aptitudine.3 p3 9si/deranti.cũ igitur Ar.exponẽs se ipsum dicat.p syllm̃ sciãlẽ intelligit fm̃ quẽ in hñdo ipm̃ scim⁹.p3 q l3 demõ stratio non actiue 9currat ad sciam 3nis.adhuc tñ diffõ sic supplea.⁊ decl'ata.fm̃ q ph's declarat 9ueniẽter po/nit̃.in p̃dcta aũt diffõne ponit̃ syll's:tanq̃ gen⁹.reliquũ ho se t3 ex pte diie.p scire itelligo scire simplr̃ sumptus. ⁊ p demõrationẽ pp qd.vt supius dictũ fuit.

Ad rões p̃ncipales. ❡ Ad p̃mã negat̃ mior.ad auctẽ Ar.dĩ q aggregatu3 ex diffõne dicẽte qa.⁊ diffõne dicẽte pp qd non est formalr̃ demõ.

Hoc p3 p totũ p cessũ pa uli i ex/põne po steriori.

Contra pau.ve.

Cãe de/mõstra/tiõis sũt q̃tuor.

q.10.b.

p̃

T.c.17 ⁊ dein/ceps vi de ⁊ 9si dera.

2ᵃ

3ᵃ.

Ad ar/gumẽta Ad p̃ᵐ.

sed virtualr tm̄.eo q̄ tale aggregatū i se icludit me^m.ma iorē extremitatē.⁊ aliq̄ mō minorē.⁊ ista sūt oīa q̄ sūt de eēa demr̄onis.cū fuerint adiuicē debite ordinata. s3 d̄ h̄ videbit̄ infra. ℭ Ad 2^m dī p̄ q̄ Ari.se ip̄m declarauit qd̄ itelligat p̄ syll'm faciētē scire. Scd̄o 9cesso añte grā argu mēti negat̄ 9ña. Ad p̄bationē.dī q̄ arg^m 9cluderet si de/ monstratio p̄ncipal'r actiue 9curreret ad sciā3 acgrēdā. nūc aūt solū istrumētal'r 9currit.⁊ itell's agēs eūdē effe/ ctū p̄ncipal'r p̄ducit.q̄re ⁊c̄. ℭ Ad 3^m.p3 p̄ limitatione3 p̄us positā.sufficit.n.itētioni Ari.q̄ p̄ ip̄sa3 demōstratio nē tanq̄3 instr̄m itell's p̄ se 9currētē:itell's est apt⁹ 9nē sci re.posset tm̄ aliq̄s rōnabil'r dicē q̄ i casu p̄dicto.ille syll's nō ē dm̄r̄o.s3 ad h̄ vt p̄ppie demr̄o dicat̄.reqrit̄ q̄ ad ip̄3 firm⁹ seq̄tur vel secut⁹ fuerit assensus. ℭ Ad penultimā. p3 r̄nsio p̄ illa3 p̄ticulā.imediate:q̄ p̄us addebat̄. ℭ Ad vltima3 negat̄ 9ña. ℭ Ad p̄bationē dī q̄ scire diffinit̄ p̄ demr̄onē tanq̄3 p̄ sui cā3 effectiuā.vt cōiter dī.demr̄o ꝟo diffinit̄ p̄ scire tanq̄3 p̄ cām ei⁹ finalē.sic ḡ nō icōuenit idē eē cā3 ⁊ effectū re^u eiusdē.i diuersis tm̄ gn̄ibus cāx̄.vt ēt ponit Ar.2.phy.sic non iconueniēs erit idē eē altero no tius notitia dependēte a certo gn̄e cāe.⁊ ignoti⁹ eodē noti tia dependēte ab alio gn̄e cāe. Et sic est finis q̄stionis.

Ad 2^m. Ad 3^m. Ad 4^m. Ad 5^m. T.c.30.

ℭ Si igitur est scire vt posuimus necesse est de monstratiuam sciētiam esse ex veris ⁊ primis ⁊ imediatis ⁊ notioribus ⁊ prioribus causisq̄ conclusionis ⁊c̄. Tex.cō.v. **Questio.x.**

A

Queritur 10°.vt͡r 2ª diffō demr̄onis sit bn̄ posita.s.demr̄o ē ex p̄mis veris imediatis notiorib⁹ p̄oribusq̄ causis 9̄nis. ℭ Q3 nō.arg.p̄ sic. ℭ Aliq̄ demr̄o ē ex falsis.igit̄ ⁊c̄.t3 9ña.⁊ assumptū p3 de dmō/ stratione ad ipol'e ducēte. ℭ Scd̄o.si q̄lz demr̄o esset ex primis seq̄ret̄ q̄ nulla p̄positio geo^e p̄ter p̄mā eēt demō/ strata.9ña vī falsu3.9ña ꝟo t3.q2 nulla ē p̄pō geo^e.cui⁹ demonstratio sit ex p̄mis.⁊ indemr̄abilibus nisi p̄^e.vt p3 aspicienti ibide3. ℭ Tertio vī q̄ in p̄dicta diffōne frustra ponit̄ illa p̄ticula.imediatis.eo q̄ p̄^a ⁊ imediata pro eodē accipiunt̄.vt p3 p̄ Ar.pax infra.q̄re illa diffō erit nuga toria.p̄ idē ar^m.vī q̄ frustra dī.p̄oribus.si.n.demonstra^o est ex p̄mis ipsa est ex p̄orib⁹.q̄re ⁊c̄. ℭ Quarto 9̄ illam particulā.notiorib⁹.arguit̄.q2 vel itelligit̄ ex notiorib⁹ nobis.vel ex notioribus nāe.non p̄^o.eo q̄ oīs demōstra. tio ē ex causis loquēdo de demr̄one simpl'r.q̄ hic diffini tur.cāe ꝟo non sunt nobis notiores.s3 effect⁹.vt p3 i p̄/ hemio libri phy.ḡ ⁊c̄.nō ēt 2^m.q2 tūc demr̄atio non face ret scire.p3.cū ipsa p̄cederet ex notiorib⁹ nāe.q̄ sunt mi/ nus nota nobis.ex min⁹ āt not̄ nobis.non pōt aliqd no bis declarari.vt satis p3:q̄re ⁊c̄. ℭ Quinto aliq̄ demr̄atio non ē a cā.s3 ab effectu.igit̄ non bn̄ ponit̄ illa p̄ticula.ex causis.t3 9ña.⁊ assumptū est Ar.in isto p̄. ℭ Confirma tur.q2 q̄libet demōstratio a cā procedens.p̄ vnā causam tm̄ p̄cedit.ergo non p̄cedit ex causis.t3 9ña.⁊ assumptū p3.q2 q̄libet vna demonstratio dī vna ab vnitate.medii. subiecti.⁊ passionis.plurib⁹ exn̄tibus medijs siue causis non erit demr̄atio vna.vel si h̄ negaret̄:salt3 dabilis est aliqua demr̄atio.q̄ per solā cām ⁊ non p̄ cās p̄cedit.im/ mo ita vt plurimu3 9tingit.q̄re vī stare difficultas argu/ mēti. ℭ Sexto illa diffinitio cōpetit alteri a diffinitio igi tur ⁊c̄.assūptū p̄bat̄.p̄.q2 p̄misse demr̄onis indemr̄abi/ les ⁊ p̄ se note sunt ex p̄mis veris ⁊ imediatis ⁊c̄.tanq̄3 ex p̄rib⁹ suis.vt p3. Scd̄o q2 9̄ demonstrationis est ex p̄mis veris ⁊c̄.tanq̄3 ex his per q̄ illa 9̄ notificatur. ℭ Septio nullius 9pleri est diffinitio.demr̄o est h̄9.igitur ⁊c̄. Mi nor p3. Et maior est Ari.7.me^e. ℭ Confirmat̄.q2 in p̄di cta diffōne non ponitur aliqd̄ genus.nec dr̄ia ip̄sius de/ monstrationis.q̄re non est 9uenientēr assignata.

Rō p̄^a. Rō 2^a. Rō 3^a. Rō 4^a. T.p.3. Rō 5^a. Cōfir^o. Rō 6^a. ratio 7^a T.c.42

B

In oppositū est Ari.in textu. ℭ In ista q̄ōne p̄ p̄mittent̄ q̄dā.2° ponentur 9nes.

Ad que stionē.

Quantum ad p̄^m.sit hec distinctio p̄^a.duplex ē de monstratio.s.ostēsiua.⁊ ad impol'e du/ cens.ostēsiua q̄ ex veris vex̄ demōstrat ad impol'e ducēs. q̄ ex vno ipoli aliud manifestius impol'e 9cludit. ℭ 2^a di stinctio.demonstrationū ostēsiuax.q̄dā est a cā.⁊ q̄dā ab effectu.illa q̄ est ab effectu dī demr̄atio q2. siue demon/ stratio a posteriori.a cā ꝟo q̄dā est a cā p̄pinqua ⁊ essen tiali.⁊ illa vocat̄ p̄p q̄d.q̄dā a cā remota.⁊ illa vocat̄ q2. sed a priori.iste distictiones colligunt̄ de mēte Ari.isra. ℭ Ad p̄positionē igit̄ Ari.h̄ solū itēdit de demr̄one p̄p qd.q̄ ē p̄ppie demr̄atio.alias demr̄ationes pro nūc p̄ter mittēdo. ℭ Alia distinctio.q̄dā est diffinitio qd rei. q̄dā ꝟo qd nois tm̄.q̄ poti⁹ descriptio dici d3. ℭ Itē diffōnu3 qd rei.q̄dā est pure q̄ditatiua p̄ eēntialia solū assignata: sc3 p̄ gen⁹ imediatū.⁊ eēntiale.⁊ p̄ dr̄iam 9uertibilē ⁊ es sentialē.q̄dā non pure q̄ditatiua.q2 vel data p̄ aliqd̄ acci dēs p̄priū.vel cōe.vel p̄ cām.vel per cās reales diffiniti. ℭ Alia distinctio.demr̄ationē aliquā eē ex p̄mis. dupl'r itelligi pōt.vno mō q̄ sit ex illis imediate.tanq̄3 ex p̄mis sis 9nē iferētib⁹.alio^o q̄ sit ex ipsis mediate.siue virtuali ter.q2.s.p̄misse illius demonstrationis ad p̄^a ⁊ imediata resoluant̄. ℭ Notādū est vlterius pro itellectu termino/ rū p̄dicte diffōnis q̄ per p̄^a ⁊ imediata idē intelligere de/ bemus.vt vī Lincoñ.assentire.l3 rōne distinguant̄.debe mus.n.itelligere p̄pōnes p̄ se notas.ex q̄b⁹ mediate vel imediate 9̄ dependet.dr̄r tm̄ p̄^e.q2 non h̄nt p̄^m prius.vel absolute.vel in ea scia in qua p̄^e dr̄r.s3 imediate appel/ lātur.q2 non h̄nt me^m per qd̄ demonstrari possunt vel ab/ solute.vel saltē in eadē scia.illa ꝟo particula notioribus ⁊ p̄oribus causis.ponit̄ ad ostēdēdū ex q̄bus itegrari de/ bent p̄misse demr̄ationis.q2.s.ex cā.vel causis p̄orib⁹ in eēndo q̄3 effect⁹.⁊ notiorib⁹ non solū quo ad nos. s3 etiā simp'r siue quo ad nām vt vult ph̄s i textu. ℭ Prima 9̄ sit ista.demr̄atio non diffiniri pōt diffinitione pure q̄ditati/ ua.p̄bat̄.q2 non est aliqd̄ vere vnū h̄ns gen⁹ ⁊ dr̄ias es/ sentiales.igit̄ ⁊c̄.t3 9ña.p̄ distōnes p̄missas.assūptu3 ꝟo p3.cū demr̄o q̄libet sit syll's.syll's āt ē qd aggregatu3.ex 9ceptib⁹ vel vocib⁹.aut scripti.q̄ nō ē vnu3 nisi p̄ aggre gationē.sic ēt p̄pl's.vel exercit⁹ dī vnū p̄ aggregatione3. ℭ 2^a 9̄.diffinitione large sumpta demr̄atio diffiniri pōt. tā diffōne qd rei.q̄3 diffōne qd nois. p̄batur p̄ q̄ diffōne qd nois vī p̄ se notū.q̄ aūt diffōne qd rei declarat̄. q2 l3 demr̄atio non sit qd vere vnū.h3 tm̄ modū cuiusdā gn̄is p̄ se in scia 9sideranti.cuius sp̄es.⁊ passiones l3 ip̄roprie sumpte in eadē scia 9siderant̄.s.in libro poste. 9siderata ēt ad determinatū finē.⁊ s̄m q̄ est instr̄m.intellectus.h3 se p̄ modū vnius.q̄re poterit aliquā hic diffinitione3 qd rei. ℭ 3^a 9cl'o.p̄dicta diffinitio non competit demr̄ationi ab effectu.nec demonstrationi ducēti ad ipol'e.p3 ex ar/ gumētis ad p̄tē negatiuā. Ex quo infert̄ q̄ soli competit demr̄ationi p̄ cā3. ℭ 4^a 9clusio.l3 non q̄libet demonstra tio p̄p qd sit ex p̄mis ⁊ imediatis tanq̄3 ex p̄rib⁹ ipsam in tegrātibus.q̄libet tm̄ talis est ex ipsis formal'r.vel virtua/ liter.p̄^a p3 de demr̄atione qua demr̄at̄ 2^a passio p̄ p̄^m. aut 3^a per 2^m.2^a p3 declat̄.q2 l3 demonstratio qua demō/ stratur aliqua passio posterior p̄ p̄cedente.non imediate ex p̄mis ⁊ imediatis componat̄.p̄misse tm̄ ip̄si⁹ non erūt nobis note nisi vel in p̄^a ⁊ imediata resoluātur.aut alias fuerint resolute.q̄re ⁊c̄. ℭ 5^a 9clusio.diffinitio Ari.ē 9ue niēter assignata sic supplēdo.demr̄atio ē syll's 9stans ex p̄mis:veris.⁊ imediatis p̄orib⁹.⁊ notiorib⁹.causis 9nis necessarijs.p̄ se.⁊ p̄xime 9clusioni.p3.q2 cōpetit cuilib3 demonstrationi p̄pter qd.⁊ solū tali de qua Aristoteles

Demr̄o ē duplex. T.c. Diffō 2^a. C. 9̄ p̄^a. 9̄ 2^a. 9̄ 3^a. 9̄ 4^a. 9̄ 5^a.

hic solū intēdit. illa ṽbo particula syllo. cum sit gen⁹ ipsi⁹ demonstrationis: additur pp sextū arg^m et cōfirmatione ipsi⁹. sȝ relique pticule ponunt tanq̄ diffe ꝑdicte diffōnis. q̄ āt ille pticule sint nccie vide declaratione. i textu ab Ar. addit illa pticula. primis. alias. n. illa diffō cōpeteret demōni q̄a. q̄ fit p cām remotā. q̄re non soli cōpeteret demōni pp q̄d. sicut ꝑus dicebat. cōsia pz. data. n. demonstratione p cāȝ remotā i eēndo. c⁹ ꝑmisse ad idemrabilia resoluat: illa demō ē ex ꝑmis et imediatis. Itē ex ꝑorib⁹ causis et notiorib⁹ sic ponit i casu. q̄re et c. ¶ Quidā tñ dicūt moderni. q̄ p imediata nō itellexit idemrabilia. sȝ cās primas et imediatas ꝯni. h rñsio nō ꝯsonat textui i declōne illaꝝ pticulaꝝ. non ēt ꝯsonat Liconiēsi vt apparere poterit ispiciēti. ¶ Alij dicūt q̄ p ꝑores cās siue primas itellexit cās primas ꝯni. Itez h rñsio non ꝯsonat textui. vt pz ꝯsiderāti. ¶ Addit ēt illa pticula necijs. et p se. q̄ alr illa diffō syllo dyalectico siue topico cōpetē posset. quoꝝ neuter ē demō. potest. n. aliqs talis fieri syllo. ex his. q̄ sunt dyalectice siue topice p se nota. et p ꝯñs ꝑ^a. et imediata et p ꝑores et notiores cās ꝯnis. vt pz. et hoc colligit ex snīa alberti. Si tñ dicerem⁹ illa ṽba nō fuisse ab Ari. posita p modū diffōnis. sȝ solū vt ex ꝑdictis inferret quādā ꝯclusionē non idigerem⁹ limitationib⁹ ꝑdictis.

Ad rōnes ꝑncipales. ¶ Ad ꝑmā. pz ex 3ª ꝯclone. ¶ Ad 2^m pz ex ꝯclone 4^a. ¶ Ad 3^m dī q̄ lȝ ly ꝑmis et imediatis. pro eodē accipiant. vt vī velle Ar. et Licoñ. tñ rōne distiguunt. vt dictū fuit i articlo ꝑ. ¶ Ad ꝯfirmationē. dī q̄ ly ꝑorib⁹ refert ad ꝑmissas q̄ tñ vṗlīn non sunt ꝑ^e et ime^e. ¶ Ad 4^m. dī q̄ itelligit ex notiorib⁹ nob et nāe. cū aūt dī q̄ cāe q̄ sunt nāe notiores nō sunt nobis notiores. sȝ poti⁹ effect⁹. rñdet q̄ lȝ abso^te loquēdo effect⁹ sint nob ꝑus noti. et noti⁹ ꝯfusa notiores. in demōne tñ pp q̄d qua ꝑcedit a cā ad effectū cāe sunt nobis noti^e distīcta notiores. alr. n. nō eēt nobis demō. et p h pz ad totū. ¶ Ad 5^m pz ex 3ª ꝯne. ¶ Ad ꝯfirmationē. dī ꝑ q̄ vna demō ex plib⁹ gnīb⁹ cāꝝ ꝑcedere pōt. sic ēt vna diffō ex plib⁹ causis ꝑt ꝯstare. et tñ tūc diceret vnum eē me^m illi⁹ demōnis. s. diffōnē ex illis cāis aggregatā. ¶ 2° dī q̄ lȝ in medio demōnis solū vnū genus cause icluderet. adhuc saluari posset de ṽtute sermonis ꝑdicta diffō. cū. n. in ꝑmissis ponat sbm. et me^m in vtroq̄ illorū sit cā passionis seqt q̄ demō talis erit ex cāis. ¶ Ad 6^m pz ex 5ª ꝯclone. ¶ Ad vltimā. dī q̄ nulli⁹ ꝯplexi ē diffinitio pure q̄ditatiua. dico tñ q̄ licet iste termin⁹ demō significet rē ꝯplexā. de se tñ ē termin⁹ icōplex⁹. q̄re lȝ h̄et diffōnē pure q̄ditatiuā. h tñ non esset ꝯ Ar. loco allēto. ¶ Ad ꝯfirmationē. pz ex vlt^a ꝯclone. Et sic ē finis q̄ōnis.

Ad 4^m. / Ad 5^m / Ad 6^m / Ad 7^m.

¶ Utꝝ q̄dē igit dz eē q̄m q̄d nō ē: nō ē scire. vt q̄ dyametros sit simetros et c. T. c. v. Qō. xij.

A

Ueritur 11°. vtꝝ de nō ente possit esse scia. ¶ Affir^{ue} arg. ꝑ sic. ḋ vacuo h̄r scia. 4. phys. q̄d tñ n^e est n^e eē pt. vt pz ibidē. ¶ Itē ḋ ifi^{to} h̄r scia. 3. phy^e. ipole tñ est eē corpus ifi^m. vt ibidē ꝓbat Ar. quare et c. Tertio de tonitruo et fulgure. et sil̄ib⁹ ipressionib⁹ h̄r scia 2. metheo. q̄n tñ nullū illoꝝ est. q̄re et c. ¶ Quarto de rosa. et sil̄ib⁹ pōt h̄ri scia. sciēdo q̄ ē pulcherrim⁹ floꝝ. q̄uis tñ nulla rosa sit. vt pz. q̄re et c. ¶ Quito de ente h̄r scia p se. cū sit sbm me^{ce}. sȝ oppositoꝝ eadē est disciplina. et non ens opponit enti. igit de nō ente h̄r scia. ¶ Cōfirmat. q̄a ibidē sic in. 4. me^{ce} ꝯsiderat q̄ non ens opponit enti. h āt ꝯsideratio est cognitio sciētifica. vt pz. igitur et c.

tex. c. 6. / T. c. 57

In oppositū ē Ari. i textu. cū dic. q̄d nō ē nō cōtigit sciri. vt q̄ dyametros sit simetros. ¶ In ista q̄ōe. ꝑ ponēt q̄dā modi rñdēdi. et arguet ꝯ ipsos. 2° rñdebo ad q̄sitū. sȝ q̄ mihi videbit rñdēdū.

Ad q̄ōnem.

Quātum ad ꝑ^m. ¶ Prim⁹ modus rñdēdi. ꝑmittit hāc distictionē. tripl̄r dī aliq̄d h̄re eē. vz. in se. i suis causis. et apud itell̄m. dī h̄re eē in se. q̄n actualiter hz eē. sicut sortes. in suis causis tñ cuȝ actual̄r non sit. sȝ sue cāe actual̄r sunt. ex q̄b⁹ ē aptū ꝓduci. q̄l̄r rosaȝ gñandā in suis causis eē diceremꝰ; dī āt h̄re eē apud itellectū tñ. cū non sit nec eē possit. sed apprehēdi possit ab intellectu. sicut vacuū. et chimera. tūc ꝯñr dicūt q̄ de ente ꝑ vel 2^m sumpto h̄r scia. et p ꝯñs de rosa. pluuia. et silibus ꝑt h̄ri scia. q̄uis non sint actu. de ente ṽo 3^m non h̄r scia. ¶ Contra istū modū rñdēdi arg. ꝑ. de singularibus et corruptibilib⁹ non h̄r scia saltē p se. vt pz de mēte Ar. in isto ꝑ. sȝ rosa vel pluuia dū hz eē actuale ē singulare et corrupti^{le}. igit de ipsis non h̄r scia quo ad eē actuale. pz ꝯñia. cū eē actuale sit eē idiuiduale in actu. vt colligit ex verbis hui⁹ modi rñdendi. ¶ Scdō. p cās ex q̄b⁹ res hz eē. aut itelligūt cās pticulares a q̄b⁹ idiuiduū ꝓducit in actu. aut vl̄es cās ex q̄b⁹ spēs componit. s. gen⁹ et dr̄ia. si ꝑ^o sic de indiuiduo actu existēte non h̄r scia p se. vt probatū est ꝑus. sicut ēt de illis causis non h̄r scia p se. nec ḋ illo effectu 2^m q̄ ab illis causis depēdentiā hz. si 2^m sequitur q̄ sicut ille cause tanq̄ incorruptibiles ꝑpetuo h̄nt esse. sic ēt eaꝝ effectus. s. spēs ꝑpetuo hz eē actu. q̄re nunq̄ de re h̄ebit scia h̄nte solū eē in suis causis. ¶ Tertio. q̄ vt arguebat ꝑus de vacuo et infinito h̄r scia demonstratiua. et tñ solū h̄nt eē apud itell̄m. vt ꝯcederet ille modus rñdēdi. q̄re et c. ¶ Quidā aūt arguūt ꝯ hūc modū. ꝑ. q̄ sequeret q̄ vbi de. b. rosa fiat demōatio pticularis. deinde corrūpat. non āplius de ipsa habebit scia. q̄ nec in se nec in suis causis h̄ebit eē. hoc āt vī inconueniēs. vt ipsi dn̄t. ¶ Scdō ponat q̄ corrūpat rosa. et oēs cāe ipsius. deinde post annos. 10. regñentur rosa et cāe ipsius. in isto casu non dep̄det sȝ remanebit scia rose. q̄uis tñ p annos 10. nō h̄ebit eē i se nec in causis suis. hec motiua sunt parue efficacie. posset. n. dici. ar^e ꝑ. ꝯcedēdo ꝯclonē. q̄n ḋ. b. rosa non h̄r scia ꝓprie sūpta p se. sȝ solū p accñs. q̄r non icōuenit illā nō remanē. cū nec remaneat. b. rosa. ¶ Ad 2^m dici posset ꝑ casuȝ eē valde ipol̄em. cū de⁹ et itelligētie sint cāe rose. q̄s ē ipole corrūpi. tā sup̄nāl̄r q̄ sȝ nāȝ. Secūdo q̄ scdā ps casus repugnat ꝑ^e. si. n. post. 10. an. ꝓducent rosa et cāe ipsi⁹. h erit ab alijs cāis ipsaꝝ. quare ille cāe a q̄b⁹ ꝓducent nō erūt corrupte. q̄d repugnat ꝑ^e parti casus. ¶ P. loquēdo de rosa pticulari. et cā ipsi⁹ pticulari nō icōueniret q̄ ḋ. b. rosa post. 10. an. h̄ēret scia. et nō ꝯñ. q̄re rō nulla. ¶ Scdō modus rñdēdi fuit Egidij dicētis q̄ 2^x res hz eē. s. actuale. et ꝑntale. p eē actuale intelligit eē actu idiuiduationis. p eē ꝑntale intelligit eē specificū siue genericū. vt cōprehēdit ex suo mō loq̄ndi: tale autez dī esse in po^a ad eē actuale. sicut ēt spēs et gña ad sua idiuidua in po^a dicūtur. et ꝯñr dicit q̄ ad hoc vt de aliq̄ scia habeat non reqrit ipm h̄re esse actuale. vt pz p argumēta supius adducta. sed reqritur ipm h̄re esse ꝑntale: cum sm tale esse ꝓprie de re scia h̄eatur. ¶ Iste modus ē valde rationabilis. lȝ non ꝯplete soluat diffi^{tem}. q̄n ḋ vacuo et infinito scia h̄r: q̄ neutro mō h̄nt esse. vt satis pz. ¶ Quidam aūt moderni inepte ipm molestant. ꝑ. posito q̄ de⁹ anichilaret oia ꝑdicamēta accidētiū. remanēte tñ in itellectu tuo habitu sciētifico. per quē scis triāgulū h̄re tres. pz q̄ triāgulus non hz eē actuale. nec ꝑdicamētale. et tñ de ipso h̄r scia sicut ponit in casu. ¶ 2° arguūt ꝯ diuisionē ꝑdictā. q̄ Ari. 3. phycoꝝ diuidit ens i ens actu. et ens potētia. ens aūt in actu in. 10. ꝑdicamēta. quare ens potētiale non est ens ꝑdicamētale. Posset igit istis ꝑ dici. q̄ casus positus iplicat ꝯdictionē. naȝ si remaneat habit⁹ sciētificus. cū ille habitus sit qualitas q̄daȝ. seqtur q̄ aliq̄d

Prim⁹ ē antiq̄rū modus rñdēdi.

Impugtio ꝑ^e.

2^a.

3^a.

Hec sūt arg^{ta} pauli mōnēij hic. hāc dubitationē et 4^{or} modos rñdendi recitāns cōn. q̄rū ꝑ^m ponit duas rōnes.

2⁹ mod⁹ ē Egidij

De paulo loqt hic istas rōes ponente.

T. c. 30

accñs remanet. q̃re non oia accñtiũ p̃nta erũt corrupta. si ꝟo ponat casus sub for ista. ꝙ oia accñtia corrũpãtur p̃ter habitũ illũ. admitti posset 2m po m sup nãle ꝛ pñr. gratia argumẽti admisso casu. diceret ꝙ habitus ille. q̃ p̃us sciẽtia dicebat. non amplius est scia. cũ sibi non corrñdeat obm ſm tale eẽ q̃le reqrit ad hoc vt hitus scĩtific9 dicatur. vꝫ. ſꝫ eẽ genericũ vel specificũ. ꝛ h̃ loqr de scia ꝓprie sumpta. ℂ Ad 2m. ꝓ dicẽ põt iste modus rñdẽdi ꝙ illa diuisio entis i actu in. 10. p̃nta. non ibi ponit ab Ar. tanq̃ ꝯuertibilis cũ diuiso. cũ ẽt alibi velit ꝙ aliqͦd ens i potẽtia reponat in p̃nto. ℂ 2o dici potest. ꝙ alr illic accipit ens in po. ꝛ alr hic. q2 hic accipit pro eẽ gñico vel specifico. qͦd vt sic ad eẽ actuale idiuidui dĩ eẽ in po. illic ꝟo vt cõiter exponẽtes volũt accipit pro eo ꝙ non ẽ tale. ſꝫ eẽ p̃t. sicut po albũ non est actu albuꝫ. ℂ Terti9 modus rñdẽdi. dicit ꝙ ens triplr accipit. vno mõ trãscẽdẽter. vt est obiectũ p̃m intellectus. ꝛ sic oẽ intelligibile ẽ ens. Secũdo pro eo qͦd existere non repugnat. Tertio pro eo qͦd est in effectu. De ente solũ p̃o non est scia. ſꝫ oꝫ ꝙ aliqd sit ens 2o vel 3o ad hoc ꝙ de ipso scia habeat. ℂ Iste mod9 p̃ non vĩ ꝯueniẽs in eo ꝙ cõcedit oẽ intelligibile eẽ ens. tũc. n. ꝯcedere hꝫ illas ꝓpõnes. chimera ẽ ens. adã ẽ ens. añ xp̃s est ens. q̃ tñ ꝓprie loquẽdo sunt absurde. non obstãte ꝙ apta fronte qdã moderni eas ꝯcesserunt nulla tñ necitate coacti. ꝛ non hñtes respectũ ad ꝓprietatẽ ſmonis. Scdo vĩ ꝙ illud eẽ potẽtiale 2m sumptũ. non sufficit ad sciam ꝓprie sumptã. de q̃ loqmur hic. cũ illud sit potentiale eẽ idiuidui. de idiuiduis ãt nõ ꝑ se. ſꝫ solũ ꝑ accñs hꝫ scia. ℂ Quart9 modus rñdẽdi ẽ modernoꝝ. q supponit p̃. ꝙ ens diuidit i ens po. ꝛ i ens actu. ex quo isert. cum diuisuꝫ p̃dicari debeat de diuidentib9 suis. ꝙ taꝫ ens in po q̃ꝫ ens i actu ẽ ens. Ex qͦ9 isert ꝙ nlla rosa existẽte adhuc ꝯcederẽt ꝙ rosa ẽ ens. ꝛ h̃ verificat 2m eos tã de rosa corrupta q̃ꝫ gñanda. eo ꝙ vtraqꝫ ẽ ens in po. idem ẽt de triãgulo dicũt. dato ꝙ nullꝰ triãgulus eẽt actu. ꝛ sic ꝯñr de oibus p̃dictis p̃t eẽ scia q̃uis non sint actu. Cũ igitur Ar. dicit ꝙ de eo qͦd non ẽ. non ẽ scia. dicũt ꝙ Ar. itellexit de eo qͦd non ẽ ens nõ eẽ sciam. Et si aliqs argueret ꝯ eos sic. rosa corrupta ẽ ens. g̃ rosa corrupta ẽ. dicũt negãdo ꝯñam. q2 ly ens ãpliat i añte h̃ verbũ ẽ. qͦd tñ nõ ampliat i ꝯñte. Et si arguat ꝙ rosa corrupta nõ ẽ ens i po. q2 non ãplius p̃t eẽ. negãt ꝯñam. sufficit. n. ad h̃ ꝙ dicat ens i po. ꝙ possit. vel potuit. vel poterit eẽ. alia qdã dicũt de qͦ9 non ẽ cura. ℂ Iste modus iudicio meo minoris ẽ sũdamẽti. q̃ꝫ modi p̃cedẽtes. nulla. n. ẽ rõ. nisi voluntarie loquant. q̃ cogat eos ꝯcedere ꝓpõnes illas. q̃ false sũt. ꝓprie loquẽdo. vt. a. rosa gñanda ẽ ens. b. rosa corrupta ẽ ens. nec ẽt text9 Ar. cũ dĩ. qͦd non ẽ nõ ꝯtigit sciri. dꝫ eos iducẽ ad illas ꝯcedẽdas. cũ ille text9. ꝛ itẽo Aris. sit alien9 ab itẽtione illoꝝ. vt videbit ifra. non ẽt vĩ q̃re h̃ argm non valet. b. rosa ẽ ens g̃. b. rosa ẽ. cũ ly ens non sit termin9 ãpliatiu9. vt ex cõi logica pꝫ. D ꝛ 2m eos non erit ꝯcedẽdũ. vacuũ est eos. ꝛ tñ de vacuo hꝫ scia. vt p̃us arguebat. q̃re ꝛc̃. ℂ Ad rõnẽ p̃ncipalẽ h9 modi rñdẽdi. dꝫ ꝙ diuisuꝫ p̃dicari dꝫ de suis diuidẽtib9 mediãte aliq̃ ꝟbo. nõ tñ oꝫ ꝙ semꝑ mediãte h̃ verbo ẽ. sufficit. n. ꝙ ens i po possit eẽ ens. si tñ eẽt diuisio realis. vꝫ. eoꝝ q̃ actu ꝛ realiter sunt. diuisuꝫ de suis diuidẽtib9 mediãte h̃ verbo est p̃dicari deberet. q̃re ꝛc̃. ꝛ hoc de p̃o articulo.

Quantũ ad 2m p̃mittẽdũ p̃. ꝙ lꝫ scire multis modis accipi possit. vt visuꝫ fuit p̃us. hic solum Ari. itẽdit de scire ꝑ demõstrationẽ acq̃sito. ℂ Premittẽdũ 2o. ꝙ scire per demonstrationẽ multiplr potest eẽ 2m ẽt ꝙ multiplex est demonstratio. Quedã est ꝓprijssime sumpta. videlꝫ demonstratio ꝓp qd. q̃ sit ꝑ cãm ꝓximã ꝛ imediatã. q̃ ꝓpria passio vlr ꝛ ꝑ se de subõ ꝓprio affirm demonstratur. Quedã ꝟo minus ꝓprie sumpta. sicut demõstratio negatiua. vel ad ipole ducẽs. vel p̃ticularis. ℂ Tertio premitto. ꝙ de p̃ticularib9 non hꝫ scia ꝓprie sumpta ꝑ se. ſꝫ solũ ꝑ accñs. pꝫ de mẽte Ari. i isto p̃. Ex quo isert. ꝙ ea de qͦbus propriissime scia hꝫ sunt gña ꝛ spẽs. ꝛ eoꝝ passiones. q̃ oia hñt eẽ ꝑpetuũ. ꝛ non ꝑ se mutabile. ℂ Prima ꝯ. de his q̃ non sunt. nec eẽ pñt potest eẽ scia demõstratiua. pꝫ. q2 de vacuo ꝛ ifinito põt hñi scia per demõstrationẽ negatiuã. vel ducẽtẽ ad ipole. q̃re ꝛc̃. ℂ 2a ꝯ. scia ꝑ demõstrationẽ ostẽsiuã affirmatiuam ꝛ vlẽm acq̃sita solũ ẽ de his q̃ actu sunt. pꝫ. q2 talia solũ hꝫ de gñibus vel spẽbus vel earũ passionib9. q̃ oia sunt eterna. q̃re ꝛc̃. ℂ 3a ꝯ. vbi ꝯtigeret fieri demõstronẽ p̃ticularẽ de futuro. vel p̃terito. ꝯtingeret demõstratiue aliqd sciri. qͦd non ẽ. si. n. h̃ eẽt demõstro. oĩs hõ erit risibilis. añ xp̃s erit hõ. igit añ xp̃s erit risibilis. pꝫ ꝙ de ante xp̃o scia dẽmõstratiua hẽret. q̃ tñ nõ ẽ. q̃re ꝛc̃. ℂ Notã: ꝙ oẽs ꝯnes iste posite sunt ꝓp ea q̃ hic cõiter scribuntur. nulla tñ illaꝝ declarat intẽtionẽ Ari. in p̃te ista. ℂ Sit igit 4a ꝯ. ad mentẽ Ari. non ꝯtingit sciri sic eẽ. vel sic. vbi ita non sit ex p̃te rei. pꝫ de se. ꝛ hoc Ari. intellexit cũ dĩc. qͦd non ẽ non ꝯtingit sciri. sic̃ pꝫ in exemplo qͦd subdit. vt ꝙ dyametros sit simetros. non ꝯtingit sciri.

Ad rõnes p̃ncipales. ℂ Ad p̃mã. ꝛ 2m pꝫ. ꝑ p̃mã ꝯnẽ. ℂ Ad 3m dĩ. ꝙ illa noia fulgur. ꝛ tonitruũ. ꝯnotãt q̃sdã passiones exalationis. hꝫ igit scia ꝑ se de exalatiõe ſꝫ spẽꝫ. ꝛ ꝯsiderata de illa aptitum quã hꝫ ad tonãdũ. ꝛ fulgẽdũ. q̃ ãbe sũt necie. ꝛ eterne. ꝯtigit ãt vt ꝑ accñs de aliq̃ singulari scia habeat. ꝛ si h̃ erit ꝑ ꝓpõnẽ affirmatiuã de pñti. oportebit illõ eẽ actu. ℂ Ad 4m dĩ ꝙ lꝫ nulla rosa p̃ticlaris sit actu. ꝺ spẽ tñ rose. ꝛ passione ipsi9 ꝓpa. q̃ sũt etne. scia ꝓprissime hñi p̃t. ꝛ tũc hꝫ de eo qͦd ẽ. non ãt de eo qͦd non ẽ. ℂ Ad vltim dĩ ꝙ accipiẽdo illũ terminũ. nõ ens. ꝓut opponit enti trãscẽdẽter sumpto. sic nõ possuꝫ itelligẽ nõ ens. neqꝫ nõ ens p̃t itelligi. vt dictũ fuit i qõnib9 tertij de aia. sic ẽt ꝺ nõ ente n̄ p̃t hñi scia. ℂ Ad rõnẽ i opp m. ꝯcedit ꝑ nũc absolute. ꝙ opp eadẽꝫ ẽ discipl. ꝛ negat illa minor. non ens opponit enti. ſꝫ veꝝ sit illos terminos ꝯdictorie opponi ens ꝛ non ens. ℂ Ad ꝯfirmationẽ dĩ ꝙ ꝑ n̄ ens opponi ẽti loco. allato itelligit illos terminos adinicẽ opponi ens ꝛ nõ ens. n̄ tñ ille termin9 non ens sigt aliqͦd non ens oppom enti. ſꝫ sigt ens nec opp non enti. quare ꝛc̃. Et sic ẽ finis q̃stionis.

ℂ Dicit ãt p̃ora ꝛ notiora ad nos ꝓxima sẽsui. Simplr aũt p̃ora ꝛ notiora q̃ lõgius sũt. Sunt aũt lõgiora qdẽ vlia. maxime aũt proxima singularia ꝛc̃. Tex. cõ. v.

Questio. xij.

Queritur 12. vtrũ p̃ticularia sint nobis notiora q̃ꝫ vlia. ℂ In oppo arg. p̃ auc̃te phi. i p̃he libri phycoꝝ. cũ inqt. vñ ex vlib9 i singularia ꝓcedere oꝫ. ℂ Scdo auc̃te eiusdẽ p̃ phycoꝝ illo cap. oẽs igitur ꝯria p̃n faciũt circa finẽ. cũ inqt. hi qdẽ notiora ſm rõnẽ. illi aũt ſm sensum. vlẽ qdẽ ſm rationẽ notuꝫ ẽ. singulare ꝟo ſm sensum. vlis. n. rẽ est. sensus autẽ p̃ticularis. ℂ 3o auc̃te eiusdẽ in. 3. de aia. illo cap qm aũt aliud magni ali ud magnitudis eẽ. vbi ſm cõiter exponẽtes voluit vlẽ itelligi directe. singulare ꝟo idirecte. ꝛ ꝑ ꝯñs vlẽ p̃us apprehẽdi. ℂ 4o auc̃te ꝯmẽtatoris i expõne eiusdẽ p̃tis cũ inquit. vlẽ qdẽ itelligit ſm se. singulare ꝟo mediãte sensu.

In oppositũ est Ari. in textu. ℂ In ista qõne p̃ tãgẽtur qdã modi rñdẽdi. Scdo tanget modus q mihi appet magis Ar. ꝯsonus.

Quãtum ad p̃m recitãdo modos magis rõnales. p̃mus modus rñdẽdi p̃ ponit hanc ꝯnem. ꝯpando singulare vlẽ absolute singulare ẽ nobis noti9. pꝫ. q2

3o modus ẽ burlei

4o modus est paulive neti.

Contra Paulũ.

B

Scire ꝑ demõstrationẽ est multiplex.

T. c.

ꝯ p̃.

ꝯ 2o.

ꝯ 3o.

ꝯ 4o.

Ad argum.

Ad 3m.

Ad 4m.

Ad 5m.

A

T. c. 2.

T. ꝯ. 42

T. c. 9.

Ad qõnem.

singulare a nobis cognoscit no^a sensitiua. si aūt vl'e qd solū apphēdit p itell'ū. s3 no^a sensitiua i nobis pꝰor ē q̄ itellectiua eo q̄ a sensitiua ois itellectiua depēdet. vt p3 3° de aīa. q̄re absolute loquendo notius siue pꝰus notū ē nobis singulare q̄ vl'e. ⁊ hoc voluit phs i h li^o. ¶ 2^a ꝯ. compando vlia suis minus vlibus magis vlia sunt nobis notiora. pbat̃ intell's pcedere debēs de pura ignorātia ad notitiā distinctam minus vlis procedit de extremo ad extremū cū p̄ sit simpl'r in potētia. postea v̄o simpl'r i actu. q̄ pꝰus per me^m pcedere d3 ad minus vlis notitiā per se ordinatā. talis aūt est no^a magis vlis. illa. n. ē ꝯfusa ⁊ idistincta notitia. sicut no^a aialis re^e notitie hoīs distincte. ⁊ p ꝯn̄s imperfectior. ⁊ via gn̄onis prior. q̄re no^a minus vlis p̄cedere d3. hanc ꝯnē dicit voluisse Ari. p̄ phy. Et sic vi sublata ꝯdictio inter verba ipsiꝰ.

B

Ar. p̄.

¶ Iste modus valde ē rōnalis q̄uis forte non ꝯpletus. Quidā tn̄ arguūt ꝯ hūc modū sic. si ꝯ 2^a eēt vera seq̄ret̃ q̄ ad cognitionē hoīs pfectā oporteret oia supiora gn̄a ad ip̄3 cognoscere. p3 ꝯn̄a. q2 cuiuslibet supioris gn̄is cognitio. ē mediū iter purā ignorantiā ⁊ cognitionē hoīs pfectā. ꝯn̄s tn̄ ē falsū. q2 inumerabilia sunt q̄si gn̄a iter aial ⁊ hoīe3 media. q̄ ab itell'u humano ꝯphēdi non pn̄t. aliud. n. ē genꝰ in q̄ ꝯuenit hō cū equo tn̄. ⁊ aliud in q̄ ꝯuenit cū asino tn̄. ⁊ sic de aliis. q̄re ⁊c.

Ar. 2.

¶ 2° ex ꝯne seq̄ret̃. q̄ si mā d̄beret trāsmutari d̄ forma terre ad formā3 ignis. pꝰus recipe deberet foīas aq̄ ⁊ aeris. ꝯn̄s ē falsū. vt p3 2° de gn̄one. T3 ꝯn̄a. q2 ille for^e sunt pfectional'r medie iter formā terre ⁊ formā ignis. q̄re ⁊c.

Ar. 3.

¶ Seq̄ret̃ vlteriꝰ q̄ corpꝰ a nigredine ad albedinē trāscēdēdo oēs colores medios pꝰus recipe deberet. ꝯn̄s ē falsū. ⁊ p3 ꝯn̄a. vt pꝰus.

¶ Defendēdo istū modū rn̄dēdi. diceret̃ ad p̄^m negādo q̄ iter aial ⁊ hoīem aliud cadat genꝰ mediū. imo aial est cuil3 spēi aialiū imediatū. si eni3 ita eēt. sequeret̃ q̄ sub certo gn̄e pl'a essent gn̄a subalterna. q̄ spēs spālissime. p3 ꝯn̄a. accept̄. 4. spēbꝰ sub aiali. ex eis fieri pn̄t sex cōbinationes. cū igit̃ cuil3 cōbinatiōi vnū genꝰ corrñdet. vt isti volūt. seq̄t̃ itērū. ⁊ q̄to pl'es sb aiali sunt spēs. tāto verior erit ꝯ.

Ad p̄^m.

¶ Seq̄ret̃ vlteriꝰ hoīe3 p genꝰ imediatū diffiniri nō posse. p3 ꝯn̄a. q2 nō p h genꝰ aial. cū nō sit imediatū. neq3 magis p genꝰ in q̄ ꝯuenit cū equo: q̄ i q̄ ꝯuenit cū asino. q̄ ⁊c.

¶ Hec m̄ rō ita euidētia3 h3 ꝯ formātes ipsa3. sic ꝯ hūc modū rn̄dēdi.

Ad 2^m.

¶ Ad 2^m negat̃ ꝯn̄a. for^e. n. subalis imperfecta non ē mediū p se in forme pfecte acq̄sitionē ordinatū. sufficit. n. q̄litatiua dispō pꝰus in mā recipiēda.

Ad 3^m.

¶ Ad ꝯfirmationē. sil'r negāda est ꝯn̄a. vi3 tn̄ apparēter itētio phi. p̄ phycoꝝ esse ꝯ istū modū. Ar. n. ibidē pbās q̄ vlia sunt notiora pbauit p exē^m de puero. q2. s. pueri p̄ oēs viros p̄res appellāt. vi3. n. q̄ ibi cōparet notitiā vle3 singl'ari. ⁊ si minꝰ vli. q̄ ⁊c.

Hic est egidij ⁊ paulꝰ recitat in expōne hꝰ textꝰ

¶ 2° modus paꝝ differēs a p̄. d. q̄ cōparādo no^m sensitiuā intellectiue singulare pꝰus cognoscit̃. sic ēt sensi^m no^a pꝰor est itellectiua. in eodē tn̄ gn̄e no^a pꝰus apprehēdit̃ ꝯfusū. sine vl'e. q2 sensus pꝰus percipit hūc hoīem fm q̄ h corpus. deīde fm q̄ h aial. deīde fm q̄ hic hō.

¶ Tenētes istū modū conati sunt aliq̄d addē mō p̄cedēti. ⁊ forte deterius. q2 fz eos vi3 seq̄ q̄ sensus aliq̄d ꝯphēdat vl'e. vel separatū. vel singulari ꝯiūctū. ꝯn̄s tn̄ ē falsum vt p3. ⁊ p3 ꝯn̄a fz eos.

Hec est pō Burlei.

¶ Aliꝰ modus p̄mittit hāc distōnē. 2^a ē no^a intellectus. vt ppo^m spectat. s. ꝯfusa. ⁊ distincta. p3 de se. Cōseq̄nter duas ponit ꝯnes. ¶ Pꝰa no^a ꝯfusa singulare notius ē itellectui humano q̄ vl'e. ¶ 2^a. magis vlia no^a distincta nobis sūt notiora q̄ minꝰ vlia. vel singularia. pbat̃. q2 ad distictā singulariū. vel minus vliū notitiā req̄rit̃ q̄ intell's ea resoluere sciat in sua supiora. q̄ in eis eētialiter icludunt̃. s3 h facere nō p̄t itell's nisi habita illoꝝ superiorū cognitione. g̊ ad distictā minus vlis notitiā. aut singularis req̄rit̃ cognitio magis vliū. q̄re ⁊c. pn̄a ꝯnē dicit eē de mēte Ari. hic. 2^m aūt de mēte ipsiꝰ p̄ phycoꝝ.

Contra Burleū

¶ Contra istū modū istari posset pluribꝰ medijs q̄ alibi adduxi. s3 q̄dā ex eis hic sufficiēt. p̄ sic. magis vlia i eo gn̄e notitie sunt nobis notiora. i q̄ gn̄e p̄ pcedendū est a pho nāli. S3 nālis pcessus icipit a gn̄e notitie ꝯfuse. igit̃ vlia nob notiora sunt notitia ꝯfusa. qd vi3 ꝯ 2^m ꝯnē. maior colligitur in pho^e phy. minor p3. q2 nālis semp icipit a posteriori.

¶ Cōfirmat̃. q2 vt colligitur auc̄te cōmē. ꝯ^m 4° p̄mi phy. nālis icipe d3 tradere cognitionē p̄r^m in vli per effectus vltimos. talis āt pcessus est q̄a. p quē no^a q̄dā ꝯfusa acq̄rit̃ ⁊ ipfecta. q̄re magis vlia nob notiora sūt no^a ꝯfusa.

¶ 2°. cognitio inferioris p ꝯceptū supioris tn̄ est ꝯfusa. qua tn̄ no^a supius est magis notū. g̊ ⁊c. t3 ꝯn̄a ⁊ vtraq3 ps añtis p3. cū p ꝯceptū aialis tn̄ ꝯfusā habeo hoīs cognitionē.

Contra fūdamē tū burlei.

¶ Itē ꝯ fūdamē^m sue ꝯnis ar. de aliq̄ re nāli hāi p̄t no^a distincta p aliquā eiꝰ ppriā ⁊ ꝯuertibilē cām. ad quā non nec̄io req̄rit̃ suoꝝ supioꝝ co^a. g̊ ⁊c. assūptū p3. q2 de hoīe notitiā hēe possum p eiꝰ cām efficientē seu per felicitatē que est finis eius. aut per aiam intellectiuā que est forma sibi propria. vel per oia simul. non tn̄ ad illam hn̄dā scire op3 hoīem resoluere in oia eius supiora. q̄re ⁊c.

¶ Confirmat̃ q2 stat aliquā rē nālē eē in spē nobis notā cuius genꝰ imediatū nobis penitꝰ ē ignotū. q̄ tn̄ per aliq̄ eiꝰ cā3 distincte cognosci p̄t. t3 ꝯn̄a. ⁊ assumptū de rebus multis mineralibꝰ ⁊ mixtis alijs pfectis. p3.

¶ Confirmat̃ 2°. q2 si ad distictā hoīs notitiā req̄reret̃ aialis cognitio ⁊ alioꝝ p̄se supioꝝ. h potissime esset. q2 oia supiora in hoīe iclusa eēnt ipsiꝰ cāe eēntiales. vt dic̄ ille modꝰ rn̄dēdi. ꝯn̄s tn̄ vi3 veꝝ. p̄. q2 genꝰ ⁊ dria nō sunt vere p̄tes spēi. s3 sunt p̄tes fm imaginationē de mēte Cōmē^m. p̄ phy. cōmēto 5°.

¶ Scdo. q2 non vi3 rōnabile id qd est alteri idē esse ipsius p̄te3 aut cā3 eēntialē.

Hec est pō pauli quam 4° loco ponit ⁊ dic̄ esse ad mentē phi.

¶ Aliū modū posuerūt q̄dā moderni. ponētes hāc distōnem. vl'e duplex h3 esse. vi3. formale. ⁊ māle. esse formale vlis est esse sepatū ab oi ꝯditione mālitatis. ⁊ idiuiduationis. eē aūt māle eiusdē est esse ꝯiūctū ꝯditionibꝰ mālibꝰ. ⁊ idiuiduātibꝰ. Consequente dn̄t q̄ vl'e māle pꝰus ꝯcipit sensus. q̄ suū singulare: ⁊ h mō loq̄tur Ari. in pho^e phycoꝝ. sed vl'e formale cū sit remotꝰ a sensu ē minꝰ nobis notū q̄ singulare. ⁊ h itellexit phs hic.

¶ Iste modus i summa nō dr̄t a mō 2° priꝰus recitato: si bn̄ ꝯsideret̃. l3 ex mutatione v̄boꝝ ponentes ip̄m appareāt aliq̄d noui dicere. ⁊ eadē rō adduci p̄t ꝯ ip̄3 q̄ adducta fuit ꝯ modū 2^m. s3 gr̄a breuitat̄ trāseo.

C

Quantum ad articulū 2^m. sit p̄ hec distinctio. 2^a est notitia intellectiua q̄dā est simplex siue icultiua. q̄dā v̄o ꝯplexa. no^a simplex est simp^r rei apprehensio p simplicē ꝯceptū. q̄l'r apphēsionē3 hoīs per hūc ꝯceptū hō. ⁊ apprehensionē aialis p hūc ꝯceptū aial simplice3 appellamꝰ. ⁊ hec no^a ab Ar. 3° de aia dr̄ simpliciū intelligētia. a Cōmētatore v̄o dr̄ formatio.

No^a ē 2^a

T. c. 21.

notitia v̄o cōplexa est p varios ꝯceptus distincta. q̄dam enim est complexa s3 non cōplexione verbali q̄lis est no^a habita p hāc diffinitionem aial rationale. alia est complexa cōplexione verbali. sic illa q̄ hr̄ per hanc ppositione3. hō est risibilis. ⁊ hāc vocat Ar. 3° de aia simpliciū compositionē. Cōmentator v̄o fide3. alia v̄o est complexa notitia q̄ p̄ter cōplexionem verbalē cōpōnem discursiuā icludit. sicut no^a habita p discursū syllogisticū aut iductiuū.

T. c. 21.

No^a cōplexa ē duplex.

¶ 2° distō. notitia ꝯplexa est duplex. q̄dā est scientifica. q̄dam v̄o non pprie scientifica. q̄uis ipsam p̄cedere possit via gn̄onis. notitiā scientificā pro nūc indifferenter appello notitiā ꝯnis demonstrate. notitia p̄missaꝝ. pn̄^m cōiu3 vel proprioꝝ. que oia p̄ ad doctrinam demonstratiuā ꝯcurrunt.

¶ Notitia v̄o non scientifica est sicut singularium cognitio per quā discurrere potest intellectus ad vniuersalis cognitionem que quidem pprie scientifica non d3

enim ista simul. q cognitio a. effect⁹ sit cognitiõe. b. cãe nã por. ⁊ cõ ista. b. cãe cognitio est a. effectus cognitiõe nã por. nõ. n. ex sola cãe cognitiõe p effect⁹ cognitionẽ ac qsita pcedim⁹ ad effect⁹ cognitionẽ demr̃atiõe pp qd sz ex alia pfectiori. ℂ De hoc magis infra videbit. vbi tractabitur de demonstratione circulari.

Infra q. 18.

Ad rõnes principales. ℂ Ad pmã pz i questiõe. ℂ Ad 1ᵐ silr pz. ℂ Ad 3ᵐ di q loqñdo de syll'o formato. i 3ᵒ pᵉ sic loqmur hic qzcũcq pmisse trãsponãt. vlis tñ ppõ p maiori accipi dz ⁊ pticulari p miori. vt rect⁹ ordo seruet syllã q seruari dz. quẽ posteriorista psupponit. ℂ Et h est qd qdã dixerũt posistice q loqndo pᵉ pmissa maior dici dz. siue pticularis fuerit siue vlis. sz posterioristice vlis dz dici maior. pticularis vo minor qd qdẽ dcm̃ restringi dz ad mõs pticulares pᵉ figure. ⁊ pferri ad 3ᵐ pᵉ. ℂ Ad 4ᵐ pz ex 3ᵃ ζne. ℂ Ad 5ᵐ dixerũt qdã negãdo minorẽ. Dicũt. n. q lz i voce vl' i scripto p certũ tps ζ formet post formationẽ minoris. tñ qr intell's ẽ agẽs sine resistẽtia ⁊ subito potẽs pducere effectũ. sic ẽt luminosum subito lumẽ pducit. iõ maiori ⁊ minori formata statim ex illis sine mora tpis formabit ζnẽ.

Ad argumẽta. Ad pᵐ ⁊ 2ᵐ. ß. Ad 3ᵐ. Ad 4ᵐ. Ad 5ᵐ.

ℂ Hec rñsio ẽ isufficiẽs. qr lz intell's posset vel saltẽ sibi nõ repugnet subito ppõnẽ aliquã formare. vi tñ satz ptingere posse. q sic hoie pferẽte successiue aliquẽ syll'm. maior. minor. ⁊ ζ successiue pferũt. ita itell's successiue illas ppões formet. põat. n. q nõ formabit mẽtalẽ nisi audita vocali. qd vr satis poẽ. ⁊ tũc de illo fiat arᵐ vt pᵒ. ℂ Cõfirmat. sit ita q sor. p horã hũerit hãc pñam in mẽte. ois triãgulus hz tres ⁊ iste ẽ triãgul⁹. nullã ex illis iferẽdo ζnẽ. vl' saltẽ hũerit istas cathegoricas si adiuicẽ piũctas ⁊ nũc p ex illa iferat ζnem. pz q ζ posteri⁹ erit tpe q̃ minor. casus satz ẽ poss. vt pz pderãti. pt. n. itell's psiderãs sup psili pña scripta aliã formare mẽtalẽ: cui illa scripta subordinet. lz nullã inferat ζnẽ. ℂ Aliter igit rñdet q siue statim post minorẽ pcl'o formet. siue p tps post. poẽ est syll'm aliquẽ demr̃atiuũ dudũ eẽ formatũ. cuius non sciat maior. neq minor. nec pcl'o. sed q̃ cito scita iaz maiori. aliqs incepit scire minorẽ illis pmissis debite pcl'oni applicatis. cũ alijs circũstãtijs in logica vidẽdis. que hic psupponũt. tã cito sciet pcl'onẽ. ⁊ hoc sufficit itẽtioni Ari. ℂ Ex quo seqt q pcl'onẽ subito vl' successiue post pmissas in intellectu formari aut in voce. vel in scripto ipertinẽs ẽ intẽtioni ei⁹ ⁊ pposito nr̃o. ℂ Ad 6ᵐ dr q argumẽtũ satis pbat q nõ sp sufficit notitia maioris ⁊ minoris ad notitiã cõcl'onis hñdã. sed opz debitã fieri illarũ applicationẽ adinuicẽ. cũ alijs circũstãtijs. ⁊c. Ex q̃ si dz pcedẽ q stati scitis geometrie oib⁹ pncipijs. sciãt oẽs geometrie cõcl'ones. Cõcedit tñ q vbi debita inuicẽ per intellectum fieret applicatio oium pcl'onũ ⁊ cũ pncipijs suis cũ circũstãtijs supradictis scirent oẽs cõcl'ones ille. sed h eẽt intell'ui difficillimũ. ⁊ valde laboriosum. ℂ Ex qb⁹ pz ad cõfirmationẽ pmam. ℂ Ad scdam cõcedit ζ. ℂ Ad auctem in opᵐ allegatã. vide q̃ dixi in tertio d aia ℂ Ad septimã dr q lz qs pᵒ actualr itelligeret illã ppõnẽ. sup datã lineã ⁊c. q̃ pnᵃ ex qb⁹ demr̃at. nõ seqt vt pᵒ sciret illã i pposito ãt p cognitionẽ ζnis pmissaz notitiã intelligim⁹ sciẽtificã ipaz. ℂ Ad cõfirmationẽ dr q illa notitia cõclusionis est valde remota. que confusa dici dz ⁊ in potentia notitia. de tali vero conceditur ipsam precedere posse notitiam premissaz distinctã. sed de illa nõ loqmur. cũ dicim⁹ ipsam seq notitiã maioris. aut minoris vt patet in quarta distinctione. ℂ Ad vltimum dicitur q licet intellectus non scire possit aliquaz premissam eẽ maiorem sub ratione maioris nisi ad minorem referẽdo silr econtra. tamen significatum maioris scire poterit nõ sciẽdo significatũ eius que minor appellat. aut cõ. Et h

Improbatio rõnis. Rᵃ ppe Ad 5ᵐ. Ad 6ᵐ. Vide de h Jãdo. li. 3ᵒ de aia q. 33 vtrũ. s. i tellect⁹ possit i telligere plura. Ad 7ᵐ. Ad 8ᵐ.

sufficit pposito nostro. ⁊ sic est finis questionis.

ℂ Si vo nõ mẽnonis ãbiguitas ptigit. aut. n. nihil discet aut q̃ nouit ⁊c. T. c. 4. Qõ. vij.

Queritur .7. vtz poẽ sit aliqd a nob de nouo sciri ad prẽ negatiuã arguit. p sic. Impoẽ ẽ aliqd a nobis sciri igit ⁊c. Añs pbat. qr impoẽ est de aliq re nos certaz hr̃e notitiã sine formidine ad opᵐ tã p sensuz q̃ p intell'm. igit ⁊c. tz pña p qd nois ipsius scire. assũptũ pbat inductiue p q̃ ad sensum tact⁹. nã qzcũcq organũ tactus sit bñ dispositum ⁊ mediũ tam intrinsecũ q̃ extrinsecũ sit bñ dispositũ. tñ in indicãdo h vel hoc eẽ calidũ. vel frigidũ error cõtingere põt. vbi. n. obm min⁹ calidũ q̃ sit neruus psentet indicabit a tactu frigidũ. vt pz. ℂ Cõfirmat. qr nũq ex tactu distiguet aliqs in q̃ pportiõe vnũ sit alio calidi⁹. aut frigidi⁹. nõ ẽt p ipm gradũ poterit qualitatũ distiguere. sicut gradũ summũ a medio. aut mediũ a remissiori. q̃re ⁊c. ℂ 2ᵒ arguit quo ad gustũ. qr febricitãtes rẽ aliquã indicãt amarã q̃ tñ ẽ dulcis. Itẽ pgñãtes rẽ aliquã p gustũ suauẽ indicãt ⁊ dulcẽ q̃ tñ horribilis ẽ ⁊ amara. Et qr aliqs dicẽ possz q hoc nõ incõuenit de gustu male disposito. a q̃ scia non depẽdet itellectiua. arguit de gustu bñ disposito. qr cardões aut fenũ gustui asini bñ disposito suaues appent. ⁊ dulces. q tñ gustui hoiis tẽpato appent amari. vt pz. opz igit vt alter eoz decipiat. dubiũ ãt ẽ nobis qs eorum sit decept⁹. q̃re ⁊c. ℂ P. qñcũq aliqd gustas tibi dubiũ eẽ dz an organũ gust⁹ sit bñ vel male dispositũ. cum nõ sis corp⁹ tẽpatũ. nec forte vnq̃ fuit tale corp⁹. ⁊ p pñs sp tibi duᵐ eẽ dz an bñ vel male iudicas p gustũ. ℂ 3ᵒ ar. de olfatu. nã qdã odores appent suaues ⁊ dlces vulturib⁹ ⁊ tigridib⁹: q tñ odoratui hoiis amari ⁊ horribiles apparẽt. sic pz de odorib⁹ cadaueris. q̃re dz alteꝝ odoratuuz eẽ deceptũ. sz nõ ẽ v̇isibl'e vt ille sit odorat⁹ vulturis: cũ i eis ille sensus sit pfectissim⁹. i hoie ãt ipfectissim⁹. vt hz videri i 2ᵒ de aia. q̃re ⁊c. ℂ Deinde ar. de visu. qm̃ visus bñ disposit⁹ q̃dratũ a lõge visũ iudicat spicũ. Itẽ baclm i aq̃ existẽ fractũ iudicat q nõ ẽ fract⁹. sol ẽt d mãe rube⁹ appz ⁊ i meridie alb⁹. Joculatores ẽt mltiplr visuz nr̃m dcipiũt. qr ⁊c. ℂ Deiñ ar. d iteᵒ. ois iteᵒ notitia ex senᵘ depẽdẽtiã hz. vt hi 3ᵒ d aia. cũ igr p sensitiuã notitiã nullã possim⁹ hr̃e certitudinẽ firmã. seqt q p itell'z nõ ptigit aliqd scire pfecte. ℂ Cõfirmat. qr itellectiua cognitio ζnũ ex notitia pnᵃ depẽdet. notitia vo pncipioꝝ p experientiã acqrit. cũ igit expientia sit valde incerta. qr sup insensationib⁹ fundat. q̃ fallaces eẽ pñt. seqt itellectiuã cognitionẽ nõ eẽ oio firmã q̃cũq sit illa. ℂ Scdo pnᵃˡ arguit. q lz scire ptigat. silr tñ ptingit scire de nouo. p p rõnes platonis. data. b. ζne q̃ nũc adiscat a forte. q̃ro nũqd ante h b. pcl'o sciebat ab eo. vel nõ. si sic. igit nõ de nouo ipsam adiscit. sz solũ reminiscit ipi⁹. si nõ. seqt q nõ poterit moueri aut inclinari ad ipam adiscẽdũ. q̃re ipsaz nõ adisceret. tz pña. sic i silr. Siqs prfamilias aliquẽ hũisset seruũ fugitiuuz ab eo incognitũ ⁊ vellet ipm repire frustra ipm isequeret. qm̃ nõ cognosceret ipm. ⁊ p pñs nõ ipm apphẽdere posset. ℂ Itẽ si alicui iperito pponãt pnᵃ geoᵃ. statim sine pcedẽt illa. si p⁹ illa pnᵃ ppẽat ppõ pᵉ stati illã cõcederet. ⁊ sic vltra p ordinẽ. qd nõ ptingẽt. nisi illas ppões ⁊ pnᵃ sciuisset. q̃re ⁊c. Iste due rões attribuunt platoni. ℂ Itẽ adduci pt rõ posita i textu q̃ ẽt attribuit eidẽ. Itẽ nõ oẽs terminoꝝ sigñatiões q̃s significare scim⁹ de nouo didicim⁹. g nec alia d nouo adiscũt. tz pña a silr. assũptũ pbat. qr p vni⁹ termi sigñationẽ d̃uenim⁹ i cognitionẽ sigñatõis alteri⁹ termi. cũ igr i talib⁹ si sit pcedẽ i infᵐ deuenire erit ad significationẽ vni⁹ termi i c⁹ notitiã nõ

A. Rõ pᵉ. Pimo. Confirᵒ. Scdo. Tertio. Quarto. Quito T. c. 39. Confirᵒ. Rõ 2ᵃ. [illegible]

deuenim⁹ p alteri⁹ termini significationē. vt pȝ p ipsius/met termini significationē. qꝛ idē nō declarat seipm. qr oȝ illā p⁹ nobis fuisse notā. q̄re ⁊c̄. ¶ Itē aīa hūana a deo i mediate creat᷑. cū ipa sine scia sit valde ipfecta nō vꝫ difficile ipam sine scia a supremo deo in pn̄ creari. q̄re ipa creat᷑ sciens. ⁊ p ꝯn̄s nō postea aliquid de nouo adiscit. ¶ Itē si sic sequitur ꝙ aīa intellectiua est alterabilis. qd̄ ē ꝯtra

T.c.2.

phm̄. 7° phy. Patet ꝯsequentia. postq̄ȝ ipa pōt moueri de ignorātia in sciam vel ecōuerso. quare ⁊c̄.

B

Ad oppositum

Est phs i illa pte. an̄ aūt q̄ȝ sit iducē ⁊c̄. ¶ In ista q̄ōne erūt duo articuli. In p̄ videbit᷑ difficultas primi argumēti pn cipalis. In secundo difficultas secundi.

Ad q̄ō/nem

Quantum

Ad pmū. notādū p̄ ꝙ lȝ scire multi̇̄ ac cipiat᷑ modis. vt videbit᷑ ifra. tn̄ q̄lrcū q̄ sumat᷑ p firmā alicuius ꝯplexi credulitatē icludit nul li gradu formidinis pmixtā. pȝ hec cōiter. hec igit᷑ qō q̄ rit᷑ de scire q̄lrcūq̄ȝ sumpto. ¶ Prima suppō. Intellectus humanus nāl'r ē inclinatus ad rei ꝟitatē sciendā. pȝ ex/ periētia. pȝ ēt de mēte Arist. in pꝛhemio meta. cū dꝫ oēs hoīes nā scire desiderāt. ¶ Presupponit᷑ 2° ꝙ nāle desi/ deriū qd̄ inest aliqb⁹ a tota spē. nō dȝ oīo frustrari. pȝ de

T.c.lis

mēte Ari. 2° celi. ¶ 3° suppō. aliq̄ sunt ꝓpōnes ita eui dētis veritatis: ꝙ ipsis debite intellectis: humanus intel lectus est nāl'r apt⁹ stati assentire. ⁊ nullo⁹ dissentire eis. pȝ expientia. sicut de ꝓpōnib⁹ istis. qd̄lȝ est vel nō ē oē totū q̄ntitatiuū est mai⁹ sua pte q̄ntitatiua. q̄cūq̄ȝ sūt eq̄lia

Cō.36.

vni 3° sūt eq̄lia iter se. pȝ ēt de mēte Cōmē. 3° de aīa. com mēto trigesimo sexto. silr aliq sūt modi arguēdi. q̄ȝ illa tioni intell's nō est apt⁹ dissentire. pȝ sicut de syll'o exposi torio debite regulato. sic arguēdo h̄ ē q̄ntitas. ⁊ h̄ ē sup'fi cies. g̃ sup'ficies ē q̄ntitas. Itē d̄ syll'o i barbara. sic sic ar/

Euiden tia ē 2'.

guēdo. oē aīal ē sba. ois hō ē aīal. g̃ ois hō est sba. ¶ 4° supponit᷑. ꝙ q̄dā ē euidētia sūma. q̄dā aūt nāl'r remissa. Exēplū pmi. sic euidētia q̄ assentit᷑ huic ꝯplexo. qd̄dā est vel nō ē. exēm scd̄i. sic euidētia q̄ assentit᷑ huic ꝯplexo. gra ue nāl'r deorsum mouet᷑. fundat᷑. n. illi⁹ ꝓpōnis ꝟitas ⁊ ipsi⁹ euidētia sup re mutabili. ꝓp cuius mutabilitatē. no/ bis dubiū eē pōt an accidere pt error circa ipam. p̄' appel lat᷑ sūma. q̄ñ intell's p sui nām cogit᷑ illi ꝓpōni assentire ⁊ nullo⁹ dissentire pōt p aliquā rōnē adductā. 2° vō nālis ⁊ remissa dꝛ. qꝛ p aliquā apparētē ⁊ nālē rōnē adductaȝ lȝ nō verā intell's est aptus illi ꝓpōni dissentire. ¶ Ulti/ mo supponit᷑ ꝙ lȝ intellectiua appꝛehēsio aliq̄ mō ex sen sitiua depēdētiā hēat sic vt de nulla re notitiā intellectiuā hr̄e possem⁹ nisi iā p̄cessisset notitia sensitiua. nō tn̄ oȝ vt assē sus q hr̄ ab intell'u circa aliqd̄ cōplexū ex aliq̄ assensu sē sus interioris aut exterioris depēdeat circa illud ꝯplexū

C

pȝ. qꝛ intellectus assentiēdo huic cōplexo. qd̄lȝ ē vel nō est. nullū reqrit assensum alicui⁹ sensus siue exterioris si/

Conclō prima

ue iterioris circa idē ꝯplexū. ¶ His pmissis sit p̄' ꝯ̄. pōt'e est intell'm hūanuȝ aliqd scire. pbat᷑. intell's hūanus ad scire nāl'r iclinat᷑. sȝ aptitudo q̄ a tota spē iest oīo frustra

Conclō secūda.

ri n̄ pt. g̃ ⁊c̄. maior ⁊ mior patēt ex p̄' ⁊ 2° suppone. ¶ 2° ꝯ̄. nobis euidēs ē ⁊ certū intell'm humanū q̄dā pncipia sine vlla formidine scire. pȝ de pncipijs oīo p se notis. vt

Conclō tertia.

dꝫ in tertia suppōne. ¶ 3° ꝯ̄. aliquas ꝯcl'ones intellectus humanus pōt vere sine formidine scire. pbat᷑. qꝛ vbi ali qua cōcl'o imediate ex pncipijs p se notis iferat᷑ p aliquē modū arguēdi p se notū. sicut i barbara vel quouis alio

Conclō quarta

mō sciet᷑ illa ꝯ̄ vl' sciri poterit. sic̄ ēt pmisse scient᷑ q̄re ⁊c̄. ¶ 4° ꝯ̄. lȝ cōcl'onibus nālibus possit aliquis eq̄ firmiter assentire. sicut geometricis vl' aliis hȝ. nāles tn̄ ꝯcl'ones min⁹ de nā sui hn̄t vt eisdē firmus p̄beat᷑ assensus q̄ȝ ce/ tere ꝯcl'ones potissime demr̄ate. sicut mate^{ce} vel aliq̄ ta/ les. p̄' pꝫ ꝯcl'onis pȝ. tā firmā. n. credulitatē. ⁊ tā icēsum pōt aliqs adhibē huic ꝓpōni. graue nāl'r deorsū mouet᷑. sicut isti. triāgulus hȝ tres. scd̄a pbat᷑. qꝛ ꝯnes nālca ꝟita/ tē hn̄t ex reb⁹ motui ⁊ variatiōi subiis. ex qb⁹ varias du/ bitatiōes ⁊ rōnes contingit itell'ui subinferri. quare ⁊c̄. ⁊ h̄ de primo articulo.

D

Quantum

4. me^{ca} t.cō.21.

ad 2m. sciēdū ē ꝙ sic tāgit᷑ in textu va/ rie antiq⁹ fuerūt opiones. p̄' fuit era cliti. q̄ ēt socrati attribuit᷑. ꝙ nō ꝯtigat aliqd scire. altera platonis. ꝙ ꝯtigat scire. sȝ nr̄m scire nō ē de nouo. sȝ tn̄ reminisci. p̄' opio vꝫ sufficiēter remoueri p articlȝ p̄cedē tē. ¶ Sȝ ꝯ̄ 2m istat᷑. p̄ sic. si de⁹ p̄ aīaȝ hūanā crearet q̄cū

Contra platonē

q̄ȝ scia pfectā. q̄ tn̄ subito illā depderet. in hūano corpe. h̄ a deo pp aliquē aut hoīs aut aīe finē videt᷑ eē scm̄. nul l⁹ āt appȝ finis. pp quē illō ꝯtigē dēaret pȝ. g̃ opio falsa. ¶ Cōfirmat᷑. qꝛ ordo nāe ē de ipfectiori ad pfecti⁹ trāsire ab ipo ipfectiori icipiēdo. nō āt ipsi⁹ ordo ē trāsire ꝯ̄. si tn̄ ꝯtigēt. vt plato dic̄. tūc nā iciperet a pfectiori transeūdo ad ipfecti⁹. dū aīa itellectiua p̄ q̄lȝ scia pfecta oēm ei⁹ notiti am i corpe hūano depdit. q̄re opio falsa. ¶ 2° ar' sic. cū i eodē istāti. aīa i corpe ifundat᷑. i q̄ ipa creat᷑. q̄ro nūq̄d in illo istāti aīa hūana oēm eius notitiā retinet. aut nullā. si nullā seq̄t᷑ ꝙ sil' ei⁹ notitiā hȝ ⁊ nō hȝ. tȝ ꝯn̄s. qꝛ nūq̄ȝ an̄ aliquā hūit cognitionē. sȝ nūc p̄ hȝ illā. ⁊ sȝ opionē. i eo dē istāti subito illā depdet. Si vō dicat᷑ ꝙ retinet ipam. seq̄t᷑ ꝙ n̄ repugnat aīe itellectiue corp⁹ ifoꝛare. ⁊ tn̄ oēm ei⁹ sciam retinē. sȝ qd̄ alicui p aliq̄ istāti nō repugnat ei/ dē n̄ oȝ p tp̄e repugnare. q̄re poterit aīa itellectiua p tp̄o sui retinē cognitionē postq̄ȝ ifoꝛmauerit corp⁹ humanuȝ. ¶ Cōfirmat᷑. qꝛ in illo istāti p̄ corp⁹ hūanū ē minime a sup fluitatib⁹ depuratū. si igit᷑ tūc retinebit a fortiori in quo libȝ istāti seq̄nti poterit retinē. Diceret᷑ forte ꝙ aīa itelle

Exclu/ sio rn̄si/ onis

ctiua p tp̄a manet creata. ⁊ nō ifusa. ⁊ in eo tp̄e oēm noti tiā sciētificā retinet. sȝ cū p̄ infundit᷑ depdit illā. ¶ Con/ tra. qꝛ nō vꝫ rō quare magis per horā staret sic creata ⁊ nō infusa. q̄ȝ per duas. vel diem vel mēsem quare vel nullo tp̄e sic stabit. vel tp̄e infinito stabit creata sine infusiōe in corpus humanū. qd̄ tn̄ ē ꝯ̄ opinionē. ¶ Diceret᷑ forte ꝙ

Exclu/ sio rn̄si/ onis

in instāti aīa intellectiua creabit᷑. sed imediate post istud instās in corp⁹ infundet᷑. q̄re p instās tn̄ remāebit oī sciē tia repleta sȝ imediate post istud instās subito obliuisce tur. Sed hoc vꝫ ridiculū. frustra enim videret᷑ de⁹ illaȝ sciam in aīa creare. si p instās tn̄ pmanē deberet. ¶ Itē ex opione seq̄t᷑ ꝙ hō nō posset aliquā artē mechanicam de nouo adiscere. pȝ ꝯn̄a eadē rōe. sicut de sciētijs specu latiuis. ⁊ p ꝯn̄s aīa itellectiua a pn̄ sue creatiōis sufficiē ter informata fuit arte sutoria. arte fabrili. ⁊ sic de oībus alijs artib⁹. qd̄ vꝫ ridicl'ȝ. Idē ēt ar. de oīb⁹ actib⁹ prudē tie sic̄ de artib⁹ mechanicis. ¶ Itē q̄dā arguūt ꝙ ex opi. seq̄ret᷑. ꝙ hoīes a pn̄ sue puericie eēnt eq̄l'r sapiētes. tȝ ꝯn̄a. qꝛ aīa vni⁹ i pn̄. creatiōis eēt eq̄ pfecta cū aīa alteri us loq̄ndo d̄ pfectōe accn̄tali. ¶ Sequeret᷑ 2° ꝙ hērem⁹ sciaȝ. ⁊ nos latēt hr̄e illā. postq̄ȝ aīa nr̄a eēt oblita. ¶ Se q̄ret᷑ 3° ꝙ pueri a pn̄ n̄ eēnt igrātes. ¶ Itē ꝙ nāl' appe/ tit⁹ hoīs ad sciēm eēt frustra eo ꝙ frustra appetit᷑ illō qd̄ actu hr̄. ¶ Itē ꝙ ceci a natiuitate sciaȝ aliq̄ȝ hr̄ent de co loꝛib⁹. cū aīa i pn̄. creatiōis hūerit sciaȝ de ipsis. sȝ iste rō nes modicā hn̄t euidētiā ꝯ̄ opi. p̄supponūt. n. pl'onē dicē ꝙ cū aīa fuerit corpi ifusa eādē hȝ sciaȝ quā p⁹. ⁊ p ꝯn̄s hō eādē sciaȝ hēat. c⁹ opm̄ sentit pl'o. ¶ Nūc vō p opi. Ar. p̄supōit᷑ p̄. sic̄ tāgit ꝯmētator 3° d̄ aīa. ꝙ sic se hȝ mā p⁹ in gn̄e formaȝ nāliū. sic se hȝ intell's hūan⁹ in gn̄e foꝛaȝ speculatiuaȝ. quēadmodū enim mā pma est in potētia pura. nullā de se hn̄s formā. sȝ qualȝ talē recipit ab agē/

T.c.81.

te nāli tāq̄ȝ pfectionē suā dicēte pho. p̄ phy. ꝙ mā appe/

T.c.14

tit formam. sicut turpe bonum. ⁊ femina marem. Ita hu man⁹ intellectus s̄m philosophū tertio de anima. ē tāq̄ȝ

scis oēm dualitatē eē parē.sz hec est dualitas.ṛc.arguit enī ab vna de sensu cóposito cū minori de inesse ad 9nez de sensu cóposito.q̄ 9ñtia nō valz.vt i logica pz.si tñ assumit maior de sensu diuiso h mō.oēm dualitatē scis eē parē.sed hec est dualitas.ḡ hanc scis eē parē. Rñdēt qdaz negādo maiorē.qm stricte loquūt de notitia sciētifica.q̄ scilicet habet in ꝓpria forma. ¶ Alij vo adherētes mō loquēdi Ari.ↄcedūt eā de notitia cōfusa loquēdo.q̄uis de notitia distincta nō eēt vera.ṛ sic corrūdent ad 9nez.

Alia rñsio

¶ Ad aliā rōnē dicit negādo añs. Ad ꝓbationē dicitur ꝙ est deuenire ad p̄mū terminū:quē puer aliqs de nouo didicit sic.vel talr significare.sz i notitiā significationis illi⁹ termini nō deuenit p ipsi⁹met termini significatōem ab eo cognitā.neqꝫ p significationē alteri⁹ termini.q̄ ab eo p̄⁹ cognita eēt.qꝛ sic oportēt ꝓcedere in infi.ᵐ sed per nutus ṛ signa:qualiter filij a p̄ribus ṛ m̄ribus doceri solent.vt expientia notat. ¶ Ad aliā rōnē dī.ꝙ aīa humana in p̄ncipio sue creationis est eēntialr eq̄ ꝑfecta.sic cū sit hītibus scientificis repleta.verūtñ accñtalr aut nulli⁹ est.aut modice ꝑfectiōis.sz in ꝓcessu fit vel fieri pōt accidētalr valde ꝑfecta.ṛ hoc sufficit. ¶ Ad vltimā ↄcedit ꝙ aīa ē alterabilis alteratiōe ꝑfectiua ṛ large sūpta.aliquā.s.sciam acq̄rēdo.nō tñ ē alterabilis alteratōe corruptiua ṛ ꝓp̄e sumpta.q̄lis est calefactio vel frigefactio.vel aliquid h̄ꝫ.ṛ hoc intēdit Ar.loco allegato.ṛ sic ē finis.

C

¶ Scire aūt opinamur simplr vnūqdqꝫ sz nō sophystico mō qd est scdm accñs cū cām arbitramur cognoscere ꝑ quā res ē ṛ qm illius ē cā ṛ nō est contingere hoc aliter se habere ṛc.

¶ Dicimus aūt scire ṛ per demonstrationem intelligere ṛc. Tex.cō.5. Questio.viij.

A

QUeritur Octauo vtrū diffōnes scire posite ab Ari.in lr̄a sint bñ posite.s.scire simplr ē rē ꝑ cām cognoscere.ṛ qm illius est cā.ṛ non cōtingit alr se hr̄e. Silr scire est per demonstrationē intelligere. ¶ Ad partem negatiuā arguit p̄ sic.scia non est cognitio.ḡ scire nō ē cognoscere.tz 9ña ꝑ locū a 9iugatis. assumptū ꝓbat.scia est hit⁹ ex multis frequētatis actib⁹ ꝓductus.vt pz sexto ethycoꝝ.talis aūt habit⁹ nō ē cognitio actualis:sz cognitionē actualē fuisse p̄supponēs:vt pz.q̄re ṛc. ¶ Cōfirmat qꝛ stat ꝙ facta demfatione aliqs ꝑmissas ṛ 9nē cognosceret:siue apprehēderet effectus ṛ cās ē illa adiuicē ↄparet.ṛ apphēderet nō posse alr se hr̄e.non tñ firmit adherēdo ꝑmissis.nec 9nī.aut qꝛ non ↄsideraret vtꝝ sic eēt.aut forte ꝙ dissentiret.ṛ ꝑ 9ña tūc nō sciret.q̄re vr̄ diffō nō eē cōueniens. ¶ Scdo arguitur sic.ↄtingit ꝑ effectū scire cām.igit nō oē scire ē ꝑ cām cognoscere.assūptū ꝓbat.nā in demfatione qꝛ.pōt cā per effectū demfari vt videbit infra.sed q̄libet demfatio facit scire.vt pz hic ꝑ Ari.i textu.q̄re ṛc. ¶ Idē arᵐ fieri pt de demfatione a signo. ¶ Cōfirmat.qꝛ p̄ma ꝓpō geoᵃ.sz sup datā lineā cōtigit triāgulū eq̄lateꝝ collocare.scil p intersecationē duoꝝ circuloꝝ:sed talis intersecatio nō ē cā illius 9nis.ḡ ṛc.maior pz per campanū demonstrātē illam ꝓpositionē.minor de se pz.posset tñ esse illa intersecatio.q̄uis nullus eēt triāgulus equilaterus.posset et esse 9riū. Idem arᵐ fieri pōt de illa ꝓpositione.triāgulus hꝫ tres que demonstrat ꝑ hr̄e angulū extrinsecū.ṛ tñ habē angulū extrīsecū nō ē cā ꝙ triāgulus hēat tres.qꝛ lz nullus eēt angulus extrīsec⁹ adhuc triāgul⁹ hēret tres āgulos eq̄les duob⁹ rectꝭ.vt pz de se. ¶ Confirmat.qꝛ si oē scire est ꝑ cām cognoscere.sequit ꝙ nō hñtia cās sciri nō pñt.ꝓ 9ñtia de se.9ñs aūt ē falsum.p̄.qꝛ deus nō hꝫ cāz

Rō pᵃ

apo

Confir.

Rō 2ᵃ

Cōfirᵃ. prima

Confirᵃ secūda

de quo tñ scia haberi pōt.eo ꝙ ē maxime ṛ vere scibile vt hr̄ scdo meta. Scdo.qꝛ p̄ncipia p̄ma nō hñt cās.q̄ tñ sciunt.vt voluit Ari.infra.cū dicit ꝙ p̄ncipia magꝭ sciūt ipsis 9nibus. ¶ 3ᵒ si sic.seq̄t ꝙ scire qd acq̄rit in demfatiōe qꝛ.ꝑ cām remotā eēt scire simplr.9ñs vr̄ 9 cōiter exponētes.9ña ꝓbat.qꝛ tale scire est cognoscere rē ꝑ cāz lz remotā.qm est cā illius effectus.ṛ nō cōtingit alr se hr̄e vt pz.q̄re ṛc. ¶ 4ᵒ posse ē ꝙ aliqs ꝑfecte sciat p̄mā ꝓpōnē geoᵃ ꝑ ꝑmissas suas.illa adiuicē debite ↄpando.lz nō cognoscat h eē cām illi⁹:nec aliqd cōsideret sub rōe cāe.aut sub rōne cāti.ḡ nō hñ dr̄.qm illi⁹ est cā.tz 9ña.ṛ assūptū vr̄ notū. ¶ Cōfirmat.qꝛ nō simul querere debemus sciam ṛ modū sciēdi.vt hr̄ scdo meᵃ. Si aūt ad scire req̄ratur hoc e ē cām illi⁹.tūc ad scire q̄rerem⁹ modū sciēdi vt pz.qꝛ ṛc. ¶ Quinto multa sciūtur ↄtingētia.q̄ tñ alr se hr̄e pñt.ḡ vltima ꝑticula nō est bñ posita.assumptum pz.dicim⁹.n.te scire papā eē rome.aut sortem sedere vel aliqd h̄ꝫ. ¶ Cōfirmat.qꝛ de reb⁹ mobilib⁹ corruptibilib⁹ ṛ ↄtingētib⁹ alr se hr̄e ē scia nālis.q̄re ṛc. ¶ Ultio ar.9 scdam diffōnem.qꝛ staret aliquē per demfationē intelligere.lz nō assentiret ṛ ꝑ 9ña tale itelligere nō eēt scire. ¶ Cōfirmat.qꝛ ex diffinitiōe sequeret ꝙ scire ꝑ demōstrationē ab effectu.vel a signo eēt scire simpliciter.9ñs est falsum ṛ pz.qꝛ sibi cōpetit predicta diffinitio.

T.c.5.

Rō 3ᵃ

Rō 4ᵃ

Cōfirᵃ

Rō 5ᵃ

Confirᵃ

Rō 6ᵃ

Confirᵃ

In oppositum Est Arist.in textu. In ista qōne p̄mo determinabitur questū.scdo remouebuntur quedam dubia.

Ad qōnem. B

Quantum Ad p̄ᵐ p̄mittēde st q̄dā distictiōes posite circa textū. ¶ Pria distictio ē linconiēsis.ꝙ scire q̄drupl̄r accipit.large.ꝓp̄e.magꝭ ꝓp̄e.ṛ maxīe ꝓp̄e.p̄ mō tā ↄtigētia q̄z necīa sciri pñt.siue fuerit frequēter ↄtigētia siue raro. Scdo mō.tm necīa vel frequēter ↄtingētia sciūt.3ᵒ solū sciunt necīa siue demfabilia siue nō.4ᵒ solū sciūt ea necīa q̄ꝝ notitia ꝑ cām ipꝝ ꝓpriā ṛ imediatā ē acq̄sita ṛ solū de tali loq̄bat Ari.qd ipe vocat simplr scire. ¶ 2ᵃ distictio duplex ē scire.vz.scire ꝑ se.ṛ ꝑ accñs.scire ꝑ se.ē scire ꝑ ꝓpōnes ꝑ se. Scire ꝑ accñs ē scire ꝑ ꝓpōnes ꝑ accñs. ¶ 3ᵃ distō.scire ꝑ se qddā ē simplr.qddā sm qd.simplr ē ꝑ cām necīam tā i eēndo q̄z in cāndo ꝓpriā ṛ imediatā.scire sz qd ē scire ꝑ effectū vel cām remotā.vel a signo.ṛ de h scire simplr loqt Ari.alios mōs ꝓ nūc ꝑtermittēdo.vt volūt oēs expositores.eo ꝙ est magis ꝓp̄e scire.ṛ magis ptinēs demfationi. ¶ Premittendū 4ᵒ.ꝙ qūocūqꝫ accipiat scire sp est ad scire req̄rit actualr assensus nulli gradui formidini admixt⁹.pz de se. ¶ Premitto 5ᵒ ꝙ cū scire actualr duo p̄supponat.s.apphensiōez.ṛ assensum circa aliqd ↄplexū h nomē scire alteꝝ illoꝝ p̄ncipalr significare pōt. alterū vo ↄnotatiue.v.g.actu scire hoiez eē risibilē p̄ p̄suppōnit actu apphēdere hoiez eē risibilē.ꝑ tale ↄplexū.hō est risibilis.2ᵒ p̄supponit assensū firmū eidē ↄplexo nulli formidini admixtū.pt āt hic termin⁹ scire p̄ᵐ significare p̄ncipalr ↄnotādo.2ᵐ pt et eꝫ.vt placet disputatorib⁹. Ar. aūt vr̄ velle ꝙ p̄ncipalr significet p̄mū.lz cōiter ṛ logice loquētes videāt velle ꝙ p̄ncipalr significet 2ᵐ cū dr̄ describendo scire large sumptū.ꝙ est credere firmiter sine hesitatione.cum hoc ꝙ ita sit ex parte rei.

Scire caᵗ 4ᵒ

Scire ē duplex

Scire ꝑ se duᵗ

Scire significat duo ana logice

Quantum Ad 2ᵐ.sic.p̄ᵃ 9.diffᵒ Ar.d scire simplr est bñ posita sic supplēdo.scire simplr ē rē cū firmo itellᵉ assensu vlr ṛ ↄplexe cog̃scē ꝑ ꝓpriam eēntialē ṛ imediatā ipsi⁹ cāz.ṛ qm illi⁹ ē cā.ṛ nō ↄtingit alr se hr̄e.ꝓbat sic.ꝑdicta diffᵒ ↄpetit cuilz scire simplr ṛ ꝑ ipsaz scit̄ simpᶫ a q̄lz alio distiguit.ḡ ṛc. Tz 9ña.ṛ p̄ᵃ ps añtis pz discurrēdo.2ᵃ vo declat p̄ ꝑ illā ꝑticulā.cum firmo intellᵉ assensu.dfit ab opione.qm lz qs cognosceret effectū ꝑ cām.posset tñ de vtroqꝫ nō firmā hr̄e notitiā sz

C

Conclᵒ prima

tñ cũ q̃dã formidie opinari.p illã ꝟo pticulã vĩr sepař a scire alic⁹ singľaris effect⁹ neccĩ o cã singľari necĩa depẽ dẽtis sicut hic.mot⁹ celi.ab hac itelligẽtia depẽdet. Sin gulariũ aũt nõ ẽ p se ⁊ ꝓpe scia vt infra videbiř.oř ẽt cõ plere:q2 notitia icõp⁹.q̃ de cã vľ effectu hř scia dici nõ põt siue large siue stricte sumẽdo sciaꝫ.volo aũt ne cauil lari cõtingat ꝙ ille tres pticule tã ad cãm q̃ȝ ad effectum referãtur.hec ꝟo pticula.p cãm ⁊ ꝓpam.⁊ imediatã.se parat scire simpľr a scire p effectũ. Itẽ a scire p cãȝ remo tã.vel a signo.q̃ sũt scire fm qd. Itẽ a scire pncipioꝝ ide mõstrabiliũ q̃ nõ ꝟe scire dñr vt videbiř infra. ¶ Cũ ãt dĩ q̃ñ illi⁹ est cã.dĩt ab ea notitia cãe ⁊ effectus.q̃ abso lute hĩ.nõ cõparãdo illa duo adinuicẽ. ¶ Ultimo ꝟo cũ dĩ.⁊ nõ cõtingit ⁊c̃.dĩt a scire reꝝ cõtingẽtiũ qd̃ scire sim

Concľo secũda — pliciter dici nõ oȝ vt patuit p⁹. ¶ 2ᵒ ꝯ.2ᵒ diffõ ẽ ꝯueniẽter posita.sic supplẽdo.scire ẽ rẽ cũ assensu firmo itellect⁹ p demrationẽ pp qd ꝯplere itelligẽ.pȝ sicut pcedẽs.ponit aũt 1ᵒ pticula p demrationẽ pp quid ad driam scire pnci pioꝝ indemrabilium.⁊ scire qd̃ acquiriř demratiõe q2.

Opinio — ¶ Quidã tñ voluerũt ꝙ hoc Ari.dixit nõ p modũ diffõ nis sed p modũ cuiusdã correlarij cuȝ dixit scire est p de mõstrationẽ intelligere. Et quidã voluerũt ꝙ esset ꝓba tio q̃ ꝓbat pcedẽtẽ descriptionẽ eẽ bene positam.

Dubitatio pma T.c.4. — **Quantum** Ad 3ᵐ.dubitař p q2 accñtia diffiniũř p suba sua vt hř ab Ari.7.meta.scire est accñs qd̃dã.q̃re diffiniri oȝ p subm ipsius ꝓpriũ neu tra ꝟo illaꝝ diffõnũ dař p ꝓpriũ subm.g̃ ille diffõnes nõ

Dubitatio scd̃a — sũt ꝯueniẽter posite. ¶ Scd̃o psupposito ꝙ scd̃a sit vna diffõ dubitař nũgd sit a pori.⁊ p cãȝ aut a posteriori ⁊ p effectum.ꝙ sit per cãm pȝ.q2 demratio q̃ poniř in diffõ ne ẽ cã effectiua scire.vt pȝ in diffõne demratiõis ꝙ sit p effectũ ꝓbař.q2 scire ẽ finis demrationis vt oẽs ꝯcedũt.

Dubitatio tertia — q̃re ⁊c̃. ¶ 3ᵒ dubitař q̃ istaꝝ diffõnũ dici debeat formaľ re spectu alteri⁹. ¶ Ad pᵐ rñdeř ꝙ qd̃dã ẽ accñs ꝯcretuȝ.

Solo p me. Accñs diffiniř p suum subm — sic albũ.⁊ tale p sbm suũ diffiniri dȝ.⁊ de illo loqř Ar.lo co allegato.qd̃dã ꝟo est abstractũ.⁊ tale ẽ 2ᵐ.qd̃dã.n.nõ circũcernit i rõe sui sbȝ suũ.sic albedo vľ nigredo ⁊ tale nõ oȝ diffiniri p subm eius ꝓpriũ.sȝ p gen⁹ ⁊ differẽtiã propriã diffiniri põt.sicut suba.qd̃daȝ vero circũcernit. sicut simitas.⁊ tale per ꝓpriũ subm diffiniri hȝ.diffini tur enim simitas.ꝙ est nasi curuitas. Ad ꝓpositũ g̃ scire est accñs circũcernẽs subȝ saltẽ implicite.si nõ explicite. ⁊ p ꝯñs sufficit ꝙ p subm ꝓpriũ implicite diffiniař.⁊ sic fit in diffõnibus pdictis.diffiniř enim p cognoscere ⁊ in telligere ꝙ in se icludit intellectũ.p cognoscere.n.cogni

Solo scd̃e — tionẽ intellectiuã intelligere debem⁹. ¶ Ad 2ᵐ rñdeř ꝙ ille diffõ.est p cãm.s.effectiuã vt argumẽtũ ꝓbat. ¶ Ad rõnẽ in oppositũ cõcediř ꝙ scire est finis demrationis.⁊ ꝯñr ꝙ est cã.⁊ effectus respectu ipsi⁹ cãe.n.sunt sibi cãe

T.c.3 Solo tertie — vt habeř 2ᵒ phy⁹.sanitas.n.est.cã finalis deambulatio nis.⁊ deambulatio est cã efficiẽs sanitatis. ¶ Ad 3ᵐ dñt quidã.ꝙ scd̃a est formalis.⁊ p ipsam pma demrař sic ar

Opinio pauli Improbatio. — guẽdo.oẽ p demrationẽ intelligere ẽ rẽ p cãm cognosce re ⁊c̃.sed scire simpľr sumptũ ẽ hṁ.g̃ ⁊c̃.dȝ aũt scd̃a forma lis respectu pme eo ꝙ ipsa dař p cãm scire. ¶ Cõtra hãc rñsionẽ arguiř.aliqd eẽ cãm ꝓpriam alicuius ⁊ nõ ꝯtin gere aliter se habere pus est fm nãm q̃ȝ p ipm eius effe ctum demrari aut demrabile esse ⁊ p ꝯñs pma diffinitio datur p aliqd nã p⁹.q̃ȝ illõ p qd̃ dař scd̃a.talis aũt diffõ formalis appellari oȝ.vt pȝ.q̃re ⁊c̃.tȝ ꝯña:assumptũ pȝ. pus eni ẽ fm nãm.aĩal rõnale eẽ cãm disciplinabilitatis in hoĩe q̃ȝ p ipm disciplinabile demrari aut demrabile eẽ. Itẽ cã rei demrabilis sicut ẽ cã rei in eẽndo ita ẽt ẽ cã scie effectiua.nõ min⁹.imo magis q̃ȝ demratio.eo ꝙ de mratio est effectiua cã instrũalis.cã ꝟo rei est cã effectiua pncipalis.q̃re pma diffõ nõ minus dař p effectiuam cãȝ

q̃ȝ scd̃a.⁊ p cãm magis pncipalẽ:⁊ p ꝯñs est formalis re

Confir⁹ — spectu scd̃e. ¶ Cõfirmař.q2 sicut res ad eẽ.⁊ cã ipsi⁹ sũt cã sue cognitionis:ita ẽt sũt cã ipsiũ demratiui.q ẽ instrm intell's ad sciam acgrẽdã.q̃re ⁊c̃.tȝ ꝯña.⁊ assuptũ de se. oĩs.n.actus intellectus siue notitia siue argumẽtatio ali quo modo a re ad ex̃ra depẽdẽtiã hȝ. Ideo rñdeř ad du biũ.ꝙ pma respectu scd̃e formalis dici dȝ.vt argumẽta ꝓbant. ¶ Ad rõnẽ alterius ptis.pȝ ex dictis.

Ad argumẽ. Ad pᵐ — **Ad rõnes** pncipales. ¶ Ad pᵐ.vt pȝ ex vltᵒ nõ bili.ꝯña ẽ negãda. ¶ Ad ꝯfirmatiõem pȝ ex limitatione diffõnis.si tñ aliqs sine limitatõe pdcã saluare velit diffõnẽ.dicẽ posset ꝙ li cogñscere nõ solũ diẽ apprehẽsionẽ intellectiuã.sȝ apphẽsionẽ siľ cũ assẽsu.sȝ

Ad 2ᵐ Opi. pᵃ — hoc eẽt min⁹ ꝓpe vocabulo vti. ¶ Ad 2ᵐ dĩ.ꝙ hic diffi niř scire simpľr suptũ.quale non ẽ scire p effectũ. ¶ Ad ꝯfirmationẽ.dixerũt qdã moderni.ꝙ intersecatio duoꝝ circuloꝝ nõ assumiř in pᵃ demratiõe geoᵃ ꝓ medio eẽn tiali ⁊ cã imediata ꝯnis.sȝ assumiř tãq̃ȝ declaratiuũ me dij.diffõ ꝟo linee.q̃ dicit cãȝ suaꝝ passionũ assumiř ꝓ cã ⁊ medio eẽntiali. ¶ Idẽ ẽt dñt de illa ꝓpõne.triãgul⁹ hȝ tres vȝ.ꝙ hĩe angulũ extrisecũ solũ assumiř tãq̃ȝ decla ratiuũ.diffõ ꝟo triãguli dicit cãm illi⁹ passiõis.q̃re ꝯclu diř ꝙ scia illaꝝ ꝯnũ geometricaꝝ ẽ p cãm.q̃ntum valeat hec rñsio videbiř ifra. Credo tñ vt p nũc occurrit ꝙ diffõ triãguli ⁊ linee.q̃ a geoᵃ poniř.nullã dñr verã cãȝ illaꝝ

Opi. 2ᵃ — passionũ.s.solũ lineã aut triãgulũ qditatiue. ¶ Alij dñt moderni ꝙ pdicte ꝯneꝝ nõ demraň p cãȝ.sed demraň p ea q̃ sũt nãe notiora siue pora. ¶ Ex qb⁹ ꝯcludiř ꝙ aliq̃ est demratio q̃ nec est q2.nec pp qd.pȝ de pdictis geome tricis demrationib⁹.nõ.n.sũt q2.cũ non sint ab effectu. nec pp qd.q2 nõ sũt p cãm intelligendo p demrationẽ pp qd illã q̃ fit a cã imediata. Si ꝟo p demrationẽ pp qd in telligim⁹ eã q̃ fit a notiorib⁹ nãe.ꝯcedẽ possum⁹ ꝙ pdcẽ demratiões pp qd debẽt appellari.⁊ sic dñr dicẽ oporte bit vel ꝙ scire ꝓpões geometricas nõ ẽ simpľr scire.vľ ꝙ p cãm in diffõne scire.intelligẽ debem⁹ illud qd̃ ẽ nãe

Opi. 3ᵃ — noti⁹ p se.⁊ imediate alicuius effect⁹ declaratiũ. ¶ Alij ꝟo putãtes euadẽ ad exᵐ tñ rñdẽtes dñt ꝙ intersecatio circuloꝝ nõ poniř a geoᵃ.ꝓ cã h⁹ ꝯnis.sup datã lineã cõ tingit.⁊c̃. Sȝ eqlitas duaꝝ lineaꝝ extẽdẽtiũ a centro ad circũferẽtiã eiusdẽ circuli assignař ab eo tãq̃ȝ cã imedia ta.vt pȝ ispiciẽti demrationẽ. ¶ Siľr dñt.ꝙ hĩe angulũ extrinsecũ nõ ẽ cã ꝙ triãgulus hȝ tres.sȝ diffõ lineaꝝ eq distãtiũ ẽ cã pdicte passionis.⁊ illa eã adduciř ꝓ medio eẽntiali.vt ipi dñt. ¶ Ista rñsio si tollit difficľtatẽ.q2 nul lo exñte circulo adhuc cõtingeret sup datã lineã triãgu lũ eqlateꝝ collocare.effect⁹ ꝟo sine sua cã p se ⁊ imedia te eẽ nõ pt.q̃re ⁊c̃. ¶ Siľe q̃ñuis nũq̃ȝ eẽnt linee equidi stãtes adhuc triãgul⁹ hřet tres.q2 diffõ illaꝝ lineaꝝ nõ

Ad cõfir.2ᵐ — dicit cãm pdicte passionis.q̃re ⁊c̃. ¶ Ad aliã ꝯfirmatio nẽ ꝯcediř ꝯñs loquẽdo de scire simpľr sumpto.cõcediř ꝯñr ꝙ de deo nõ habeř scia simpľr supta.sȝ 2ᵐ qd.s.p effe ctum.aut signa. ¶ Sed cũ diciř ꝙ est maxime scibile.ve rum est ꝙ fm eius nãm.sȝ non quo ad nos est maxime scibile.non tñ scia simpľr sumpta:de qua hic loquimur sed scia minus ꝓprie sumpta. ¶ Et cũ vlteri⁹ dř ꝙ pnci pia indemrabilia sciuntur cõcediř accipiẽdo scire large ⁊ intellexit Arist.loco allegato.nõ aũt sciũř.simpliciter

Ad 3ᵐ — accipiẽdo scire. ¶ Ad tertium pncipale pȝ p limitatiõeȝ positam in pdicta diffõne.cum dicitur ꝓpriam ⁊ imme diatã. Quidam tamẽ voluerũt ꝙ p illam particulam.⁊ q̃ñ illi⁹ ẽ cã.daret itelligi ꝙ res cognosceret p ei⁹ cãm imediatã.sȝ h nõ puto securũ.p q2 illa pticula q̃ñ illi⁹ ẽ cã.nõ bñ deseruire põt duab⁹ intẽtionib⁹ diuersis.sȝ vt ipsi fateñ ad aliquã intẽtionẽ illa pticula posita fuit:vt visũ ẽ supra. Scd̃o q2 nõ video quare cõcedi non debet

.a.causam remotã esse cãm.b.effectus.imo iplicat ↄdi/ ctionẽ q.a.cã.ẽ cã remota.b.ꝛ tñ nõ ẽ cã.b.neqꝫ valet il la coꝛ ↄña.a.non est cã ꝓpria.b.ḡ.a.non ẽ cã.b. ¶ Ad 4ᵐ negat̃ assumptũ.dico tñ q per illã particulã.qm̃ illiꝰ ẽ cã.nõ dat̃ itelligi.vt ad scire simplr̃ regrat̃ cognoscere syllm̃.quo cã ꝛ cãtũ adiuicẽ ↄpant̃.ſꝫ q oꝫ cãꝫ ꝛ cãtum talr̃ adinuicẽ ↄparare vt cognoscat̃ hec ab illo depẽdẽ. ꝛ p h pꝫ ad ↄfirmationẽ. ¶ Ad 5ᵐ di.q de ↄtigẽtibꝰ non hꝫ scire simplr̃ sumptũ.qlr̃ hic diffinit̃. ¶ Ad ↄfirmatio nẽ dĩ.q de rebꝰ corruptibilibꝰ 2ᵐ idiuiduũ ↄsideratꝫ ꝛ ẽm q ↄtingẽtes fuerit nõ hꝫ scia nãlis.ſꝫ de ꝑdictis ↄsideratꝫ in gñe.vel spẽ poterit scia nãlis hñi.vt sic nõ sunt cõtigẽ tes. ¶ Ad vltᵐ.ꝛ ↄfirmationẽ ipsius pꝫ p limitationes scdẽ diffõnis.ꝛ sic est finis qõnis. Ad laudẽ dei Amẽ.

Marginalia: Ad 4ᵐ. — Ad 5ᵐ. — Ad 6ᵐ.

¶ Demonstrationẽ aũt dico syllm̃ apodicticõ .i.facientẽ scire ꝛc̃. Tex.cõ.v. Qõ.ix.

A — Ro pᵒ. — Ro 2ᵒ — Ro 3ᵒ.

VUeritur pᵒ.vtꝝ diffõ pˢ demrõnis sit bñ data.cũ dĩ demrõ ẽ syllˢ faciẽs scire. Negatiue ar.p sic.nulla diffõ ẽ syllˢ.sed aliqua diffõ est demonstratio.ḡ ali qua demratio nõ ẽ syllˢ.ꝛ per ↄñs diffõ ꝑdi cta non cõpetit cuilꝫ demratiõi. Maioꝛ de se pꝫ. Minoꝛ ꝓbat̃.ex auctẽ Ar.ifra.q ponit.q diffõ dicens qa.ꝛ pp quid.ẽ tota demratio põne differẽs. ¶ 2ᵒ.si demõstratio faceret scire.tũc ipsa eẽt nobilioꝛ itellcu.ↄñs ẽ falsum. vt pꝫ.ↄña ꝓbatur.qꝛ ipsa actiue ↄcurreret ad sciam:q̃ ẽ vl/ tima pfectio itellˢ:ad quã itellˢ solũ ↄcurrit passiue.q̃/ re ꝛc̃. ¶ 3ᵒ.formet̃ iste syllˢ in mẽte soꝛtis.oẽ aial rõnale est disciplinabile.ois hõ est aial rõnale.igit̃ ꝛc̃.soꝛ. tñ nõ assẽtiat̃ ↄñi.nec ꝑmissis qð vꝫ satꝫ poꝛe.tũc ꝑdictus syllˢ est demratio.ꝛ tñ nõ est faciẽs scire vt ponit̃ in casu.qua re ꝛc̃. ¶ Itẽ posset fieri argũᵐ de demratione vocali. vel scripta.ad quã nullus aduertat. ¶ Itẽ ꝓcessus syllogisti cus:quo mediũ aliqð ↄcludit̃ p qð passio tanq̃ꝫ p cãꝫ eiꝰ ꝓpriã ꝛ eẽntialẽ demrari oꝫ.est faciẽs scire.eo q ẽt effe/ ctiue ↄcurrit.lꝫ remote.ad sciaꝫ eiusdẽ passionis.ꝛ tñ nõ est demratio.vt videbit̃ 2ᵒ huiꝰ.q̃re ꝛc̃. ¶ Ultimo argui tur sic.scire diffinit̃ p demrationẽ.ḡ demratio non oꝫ dif finiri p ipm̃ scire.añs patuit ꝑus.ꝛ ↄña declarat̃.qꝛ alr̃ se/ queret̃ idẽ nãliter eẽ notius ꝛ ignotius reᵘ eiusdeꝫ.qꝛ oẽ diffiniens inq̃ꝫtum tale nãliter est notius diffinito.

B — Ad qõ/ nem.

In oppositũ

ẽ phꝫ i tex. ¶ In ista qõe.ꝑ breuit̃ ꝑmittent̃ q̃dã.2ᵒ rñdebit̃ ad q̃situ.

Quantũ

Ad pᵐ ꝑmittit̃ p.q p scire itelligẽ obemꝰ scire simplr̃ suptũ de q̃ dictũ ẽ i qõne ꝑce/ dẽti. ¶ Nõnᵐ 2ᵒ ẽm quosdã modernos.q syllˢ diuidit̃. qdã.n.ẽ dyalecticꝰ.qdam falsigraphus.qdã topicus. ꝛ qdã demratiuus. Dyalecticus dĩ q ẽ debite ꝓcedẽs a ꝑ/ missis ad ↄnem in mõ.ꝛ figura.vt ois hõ ẽ aial.soꝛ.ẽ hõ. ergo ꝛc̃. Falsigrafus ẽ syllˢ aut in figura non debite ꝓce dens aut i mõ.lꝫ apparẽter procedat.sicut hic.ois hõ est aial.ois asinus est aial.ḡ hõ est asinus. Topicus ẽ syllˢ ex ꝓbabilibꝰ ꝓcedẽs tñ.debite tñ i forma regularꝰ.sicut hic.ois pater diligit filiũ.soꝛ.ẽ pr̃ ḡ ꝛc̃. Demratiuꝰ vo est ꝓcedẽs p cãm aut p effectũ vt ipsi dicũt. In alio aũt loco ponunt sileꝫ diuisionẽ q̃drimẽbrẽ.ꝛ loco syllogismi dia/ lectici ponũt syllm̃ entimematicũ. Sꝫ ꝑdicte diuisiões sal ua reuerẽtia ponẽtiũ ipsas sunt aliqualr̃ inartificiales.ꝑ enim syllˢ falsigrafus non cõtinetur sub syllˢo absolute cum ab eo distinguat̃ tanq̃ꝫ defectus ipsius. sicut ẽt sta/ tua apparens hõ ab hoie distinguit̃. Scdõ syllˢ entime maticus distinguit̃ a syllˢo.sicut impfectũ a pfecto. vt ap paruit in ꝓheᵒ.q̃re sub syllˢo ꝓprie sumpto non ↄtinet̃.lꝫ syllˢ impfectus dici possit. 3ᵒ syllˢ ꝓbabilis ꝛ demratiuꝰ solũ iter se diũam hñt quo ad nãm ipsoꝝ.cũ alteriꝰ mã sit neccia.alterius vo ꝓbabilis tñ.syllˢ vo dialecticꝰ ꝛ falsi grafus rõne debite vel indebite forme abinuicẽ distiguũ tur.q̃re multiplr̃ fuerũt ille diuisiões nõ debito artificio fundate. Erroꝛ aũt istoꝝ ꝓuenit.sicut in multꝫ aliis.qꝛ nĩo q̃ternario valde affecti fuerũt.ꝛ ↄñr q̃cũqꝫ dixerũt ad q̃/ tuoꝛ conati sunt reducere.lꝫ multotiẽs valde icõpetẽter. ¶ 3ᵒ nõnᵐ ẽm ipsos.q 4ᵒʳ assignari pñt cãe demrationis. ẽm diuersa gña cãrum.nã cã efficiens ipsius ꝓpinq̃ ꝛ im mediata sunt pticularia pñᵃ.siue ꝑmisse demrõnis. ꝛ re/ mota pñ vlia.cã vo mãlis ẽ subm̃ de q̃ passio demrat̃. ꝛ passio ẽ formalis ipsius cã.finalis aũt ẽ scire. Sꝫ isti mul tipliciter deficiũt.p.qꝛ lꝫ ↄcederet̃ q pñᵃ tã vlia q̃ꝫ ptricu/ laria ad scie ꝓductionẽ effectiue ↄcurrãt:nõ seq̃t̃. vt sint cã efficiẽs demrõnis.imo pñᵃ pticularia formalr̃ igrediẽ tia demrõnẽ:potiꝰ mã ipsius dici debẽt.cũ sint ptes ipsi/ us. ¶ 2ᵒ nõ ẽ veꝝ.q sbm̃ sit mã demrõnis in q̃.de q ipsi vi dent̃ expresse loq.lꝫ veꝝ sit:q sbm̃ sit mã passionis. ¶ 3ᵒ passio non ẽ forᵃ demrõnis sed subiecti in quo ipsa fundat̃. vt satis pꝫ. ¶ Aliter igit̃ diceret̃.q efficiẽs cã demõstra tionis est itellˢ agẽs q ẽt ceteros discursus intellˢ ꝓdu/ cit.mãlis vo ex qua sunt subꝫ passio ꝛ mediũ.ꝛ vlr̃ q̃cũ qꝫ ipsam formalr̃ ingrediunt̃:ſꝫ mãlis in q̃ est polis intel lectus.cã vo formalis demonstrationis ↄsiderate ẽm q syllˢ absoᵗᵉ ẽ debita suoꝝ terminoꝝ hitudo in mõ ꝛ figu ra.ſꝫ ipsius ↄsiderate vt syllˢ demratiuus ẽ debita hitu do necessitatꝫ ꝛ ꝓseitatis inter subm̃.passionẽ ꝛ mediũ. fi nalis vo cã.ẽ scire.vt supius dictũ fuit. ¶ Premittẽduꝫ 4ᵒ.q lꝫ demonstratio multiplr̃ distingui põt. vt videbit̃ infra.hic tñ fit mẽtio de ea q̃ ꝑncipalr̃ ẽ demrõ.vꝫ de de/ monstratione pp qd.sicut ẽt hic solũ fit mẽtio de scire ꝑn cipalr̃ supto. ¶ Prima ↄ.lꝫ itellˢ agẽꝫ ad quãcũqꝫ sciaꝫ acgrẽdã ꝑncipalr̃ effectiue ↄcurrat.concedi tñ põt q ad eãdẽ demonstratio aliquo mõ ↄcurrat effectiue. Prima ps hꝰ ↄnis pꝫ ex 3ᵒ de aia.qm̃ intellˢ agẽs ad oẽs appre/ hẽsiones intellectꝰ effectiue ↄcurrit.ex apprehẽsionibus aũt itellectiuis hitus sciẽtificus p se gñat̃.q̃re ꝛc̃. ¶ 2ᵃ ps arguit̃.qꝛ syllˢ demratiuꝰ ẽ instrm̃ itellˢ ad sciaꝫ acgrẽ/ dã p se ↄcurrẽs.instrm̃ vo agẽtis ꝑncipalis ad eũdẽ effe ctũ instralr̃ effectiue ↄcurrit ad queꝫ ꝑncipalr̃ concurrit agẽs ꝑncipale.q̃re ꝛc̃. ¶ Oppositum tñ huius ↄnis quo ad scdam ptẽ.non minus ꝓbabilr̃ teneri põt.ꝛ tenui in 3ᵒ de aia.qꝛ lꝫ caliditas agẽtis.gr̃a exẽpli.ad formã ꝓducẽ dã actiue ↄcurrat.calitas tñ in mã ꝓducta.non actiue.ſꝫ solũ dispositiue ↄcurrit.q̃re silr̃ dõm erit de intẽtionibus ipsiꝰ intellectus.ex qbꝰ aggregat̃ syllˢ demratiuus.ꝛ sic ↄñr cũ cõiter dĩ demrõnẽ facere scire.h oꝫ intelligi dispo sitiue.qꝛ.s.demonstratio est dispõ ꝑuia ꝛ neccia ad sciam acgrẽdã. ¶ 2ᵃ ↄ.q̃uis ad quãlibet demonstrationẽ ostẽ/ siuam sit aptũ seq scire aliquo modo sumptuꝫ.ad solã tñ demonstrationẽ pp qd sequr vel aptũ est seq scire simpˡʳ sumptũ.pᵃ pars pꝫ de mente oium expositoꝝ. ¶ 2ᵃ vo ps pꝫ ex qõne ꝑcedẽti.cũ scire simplr̃ sumptũ sit per causaꝫ ꝓximã.ꝛ imediatam ꝛ per talẽ sola demonstratio pp qd ꝓcedit. ¶ 3ᵃ ↄ.diffinitio Ari.est conuenienter assignata. ipsam sic supplẽdo.demonstratio est syllˢ.ẽm quẽ in ha bẽdo ipm̃ imediate scimus actu.vel aptitudine.ↄ pꝫ ↄsi/ deranti.cũ igitur Ar.exponẽs se ipsum dicat.q p syllm̃ scialẽ intelligit ẽm quẽ in hñdo ipm̃ scimꝰ.pꝫ q lꝫ demõ stratio non actiue ↄcurrat ad sciam ↄnis.adhuc tñ diffõ sic suppleta.ꝛ declarata.ẽm q pha declarat ↄueniẽter po/ nit̃.in ꝑdicta aũt diffõne ponit̃ syllˢ:tanq̃ꝫ genꝰ.reliquũ vo se tꝫ ex pte diẽ.p scire itelligo scire simplr̃ sumptuꝫ. ꝛ p demrationẽ demrationẽ pp qd.vt supius dictũ fuit.

Marginalia: Hoc pꝫ p totũ ꝓ cessũ pa uli i ex/ põne po steriori. — Contra pau.ve. — Cãe de/ mõstra/ tiõis sũt q̃tuoꝛ. — q.10.b. — C — ↄ pᵃ — T.c.17 ꝛ dein/ ceps vi de ꝛ ↄsi dera. — ↄ 2ᵃ — ↄ 3ᵃ. — D

Ad rõnes

ꝑncipales. ¶ Ad ꝑmã negat̃ minoꝛ.ad auctẽ Ar.dĩ q aggregatuꝫ ex diffõne dicẽte qa.ꝛ diffõne dicẽte pp qd non est formalr̃ demrõ.

Marginalia: Ad ar/ gumẽta Ad pᵐ.

sed virtualr tñ.eo q tale aggregatũ ĩ se icludit me^m.ma
iorẽ extremitatẽ.⁊ aliq̃ mõ minorẽ.⁊ ista sũt oia q̃ sũt de
eẽa demrõnis.cũ fuerint adiuicẽ debite ordinata. sʒ ð h
Ad 2^m. videbit infra.¶ Ad 2^m dĩ ꝓ q Ari.se ipm declarauit qd i
telligat p syllm faciẽtẽ scire.Scdo ↄcesso añte gra argu
mẽti negat ↄña.Ad ꝓbationẽ.dĩ q argu^m ↄcluderet si de
monstratio ꝑncipalr actiue ↄcurreret ad sciaʒ acq̃rẽdã.
nũc aũt solũ istrumẽtalr ↄcurrit.⁊ itells agẽs eũdẽ effe
Ad 3^m ctũ ꝑncipalr ꝓducit.q̃re ⁊c̃.¶ Ad 3^m.pʒ p limitationeʒ
ꝑus positã.sufficit.n.ĩtẽtioni Ari.q p ipsaʒ demõstratio
nẽ tanq̃ʒ instrm itells p se ↄcurrẽtẽ:itells est apt^9 ↄũẽ sci
re.posset tñ aliqs rõnabilr dicẽ q ĩ casu ꝑdicto.ille sylls
nõ ẽ dmrõ.sʒ ad h vt ꝓprie demrõ dicat.reqrit q ad ipʒ
Ad 4^m firm^9 seq̃tur vel secut^9 fuerit assensus.¶ Ad penultimã.
pʒ rñsio p illaʒ pticulã.imediate:q̃ ꝑus addebat. ¶ Ad
Ad 5^m vltimaʒ negat ↄña.¶ Ad ꝓbationẽ dĩ q scire diffinit p
demrõnẽ tanq̃ʒ p sui cãʒ effectiuã.vt cõiter dĩ.demrõ ꝟo
diffinit p scire tanq̃ʒ p cãm ei^9 finalẽ.sic g̃ nõ icõuenit idẽ
eẽ cãʒ ⁊ effectũ re^e eiusdẽ.i diuersis tñ gñibus cãrũ.vt ẽt
T.c.30. ponit Ar.2.phy.sic non icõueniẽs erit idẽ eẽ altero no
tius notitia depẽdẽte a certo gñe cãe.⁊ ignoti^9 eodẽ noti
tia depẽdẽte ab alio gñe cãe.Et sic est finis q̃stionis.

¶ Si igitur est scire vt posuimus necesse est de
monstratiuam sciẽtiam esse ex veris ⁊ primis
⁊ imediatis ⁊ notioribus ⁊ prioribus causisq̃ʒ
conclusionis ⁊c̃.Tex.cõ.v. Questio.x.

A

Queritur 10°.vtrũ 2ª diffõ demrõnis sit
bñ posita.s.demrõ ẽ ex ꝑmis
veris imediatis notiorib^9 ꝑoribusq̃ʒ causis ↄ
Rõ p^a. nis.¶ Q nõ.arg.ꝓ sic.¶ Aliq̃ demrõ ẽ ex
falsis.igit ⁊c̃.tʒ ↄña.⁊ assumptũ pʒ de dmõ
Rõ 2^a. stratione ad ipõle ducẽte.¶ Scdo.si q̃lʒ demrõ esset ex
p̃imis seq̃ret q nulla ꝓpositio geo^e p̃ter ꝑmã eẽt demõ
strata.ↄñs vĩ falsuʒ.ↄña ꝟo tʒ.q2 nulla ẽ ꝓpõ geo^e.cui^9
demonstratio fit ex ꝑmis.⁊ indemrabilibus nisi ꝑ^a.vt pʒ
Rõ 3^a. aspiciẽti ibideʒ.¶ Tertio vĩ q in ꝑdicta diffõne frustra
ponit illa pticula.imediatis.eo q ꝑ^a ⁊ imediata pro eodẽ
accipiunt.vt pʒ p Ar.paꝝ infra.q̃re illa diffõ erit nuga
toria.p idẽ ar^m.vĩ q frustra dĩ.ꝑoribus.si.n.demonstra^o
Rõ 4ª est ex ꝑmis ipsa est ex ꝑorib^9.q̃re ⁊c̃.¶ Quarto ↄ illam
particulã.notiorib^9.arguit.q2 vel itelligit ex notiorib^9
nobis.vel ex notioribus nãe.non ꝑ^a.eo q ois demõstra
tio ẽ ex causis loquẽdo de demrõne simplr.q̃ hic diffinit
tur.cãe ꝟo non sunt nobis notiores.sʒ effect^9.vt pʒ ĩ ꝓ
T.c.3. hemio libri phy.g̃ ⁊c̃.nõ ẽt 2^m.q2 tũc demrõatio non face
ret scire.pʒ.cũ ipsa ꝓcederet ex notiorib^9 nãe.q̃ sunt mi
nus nota nobis.ex min^9 ãt notĩ nobis.non põt aliqd no
Rõ 5^a. bis declari.vt satis pʒ:q̃re ⁊c̃.¶ Quinto aliq̃ demrõatio
non ẽ a cã.sʒ ab effectu.igit non bñ ponit illa pticula.ex
Cõfir^o. causis.tʒ ↄña.⁊ assumptũ est Ar.in isto ꝑ.¶ Confirma
tur.q2 q̃libet demõstratio a cã procedens.p vnã causam
tñ ꝓcedit.ergo non ꝓcedit ex causis.tʒ ↄña.⁊ assumptũ
pʒ.q2 q̃libet vna demonstratio dĩ vna ab vnitate.medii.
subiecti.⁊ passionis.plurib^9 existibus medijs siue causis
non erit demrõatio vna.vel si h negaret:saltĩʒ dabilis est
aliqua demrõatio.q̃ per solã cãm ⁊ non p cãs ꝓcedit.im
mo ita vt pluriműʒ ↄtingit.q̃re vĩ stare difficultas argu
Rõ 6^a. mẽti.¶ Sexto illa diffinitio cõpetit alteri a diffinitio igi
tur ⁊c̃.assũptũ ꝓbat.ꝑ.q2 ꝑmisse demrõnis indemrabi
les ⁊ p se note sunt ex ꝑmis veris ⁊ imediatis ⁊c̃.tanq̃ʒ ex
ꝑrib^9 suis.vt pʒ.Scdo q2 ↄ demonstrationis est ex ꝑmis
ratio 7^a veris ⁊c̃.tanq̃ʒ ex his per q̃ illa ↄ notificatur.¶ Septio
nullius ↄpleri est diffinitio.demrõ est hmõ.igitur ⁊c̃.Mi
T.c.42 nor pʒ.Et maior est Ari.7.me^e.¶ Confirmat.q2 in ꝑdi
cta diffõne non ponitur aliqd genus.nec dĩa ipsius de
monstrationis.q̃re non est ↄueniẽter assignata.

B

Ad que stionẽ.

In oppositũ est Ari.in textu.¶ In ista q̃õne ꝑ
ꝑmittent q̃dã.2° ponentur ↄnes.

Demrõ ẽ duplx

Quantum ad ꝑ^m.sit hec distinctio ꝑ^a.duplex ẽ de
monstratio.s.ostẽsiua.⁊ ad impõle du
cens.ostẽsiua q̃ ex veris verũ demõstrat ad impõle ducẽs.
q̃ ex vno ipõli aliud manifestius impõle ↄcludit.¶ 2^a di
stinctio.demonstrationũ ostẽsiuaꝝ.q̃dã est a cã.⁊ q̃dã ab
effectu.illa q̃ est ab effectu dĩ demrõatio q2. siue demon
stratio a posteriori.a cã ꝟo q̃dã est a cã ꝓpinqua ⁊ essen
tiali.⁊ illa vocat ꝓp qd.q̃dã a cã remota.⁊ illa vocat q2.
T.c. sed a priori.iste distictiones colligunt de mẽte Ari.isra.
¶ Ad ꝓpositionẽ igit Ari.h solũ itẽdit de demrõne ꝓp
qd.q̃ ẽ ꝓprie demrõatio.alias demrõationes pro nũc ꝑter
Diffõ 2ª mittẽdo.¶ Alia distinctio.q̃dã est diffinitio qd rei. q̃dã
ꝟo qd nois tñ.q̃ poti^9 descriptio dici dʒ.¶ Itẽ diffõnuʒ
qd rei.q̃dã est pure q̃ditatiua p eẽntialia solũ assignata.
scʒ p gen^9 imediatũ.⁊ eẽntiale.⁊ p dĩam ↄuertibilẽ ⁊ es
sentialẽ.q̃dã non pure q̃ditatiua.q2 vel data p aliqd acci
dẽs ꝓpriũ.vel cõe.vel p cãm.vel per cãs reales diffiniti.
¶ Alia distinctio.demrõationẽ aliquã eẽ ex ꝑmis. duplr
itelligi põt.vno mõ q sit ex illis imediate.tanq̃ʒ ex ꝑmis
sis ↄnẽ iferẽtib^9.alio^o q sit ex ipsis mediate.siue virtuali
ter.q2.s.ꝑmisse illius demonstrationis ad ꝑ^a ⁊ imediata
resoluant.¶ Notãdũ est vlterius pro itellectu termino
rũ ꝑdicte diffõnis q per ꝑ^a ⁊ imediata idẽ intelligere de
bemus.vt vĩ Lincoñ.assentire.lʒ rõne distinguant.debe
mus.n.itelligere ꝓpõnes p se notas.ex q̃b^9 mediate vel
imediate ↄ dependet.diẽr tñ ꝑ^a.q2 non hñt ꝑri^m prius.vel
absolute.vel in ea scia in qua ꝑ^a diẽr.sʒ imediate appel
lãtur.q2 non hñt me^m per qd demonstrari possint vel ab
solute.vel saltẽ in eadẽ scia.illa ꝟo particula notioribus
⁊ ꝑoribus causis.ponit ad ostẽdẽdũ ex q̃bus itegrari de
C bent ꝑmisse demrõationis.q2.s.ex cã.vel causis ꝑorib^9 in
eẽndo q̃ʒ effect^9.⁊ notiorib^9 non solũ quo ad nos. sʒ etiã
ↄ ꝑ^a. simpl' siue quo ad nãm vt vult ꝑbs i textu.¶ Prima ↄ sit
ista.demrõatio non diffiniri põt diffinitione pure q̃ditati
ua.ꝓbat.q2 non est aliqd vere vnũ hñs gen^9 ⁊ dĩas es
sentiales.igit ⁊c̃.tʒ ↄña.p diffõnes ꝑmissas.assũptuʒ ꝟo
pʒ.cũ demrõ q̃libet sit sylls.sylls ãt ẽ qd aggregatuʒ.ex
ↄceptib^9 vel vocib^9.aut scriptis.q nõ ẽ vnuʒ nisi p aggre
gationẽ.sic ẽt ppls.vel exercit^9 dĩ vnũ p aggregationeʒ.
ↄ 2^a. ¶ 2^a ↄ.diffinitione large sumpta demrõatio diffiniri põt.
tã diffõne qd rei.q̃ʒ diffõne qd nois.ꝓbatur ꝑ q diffõne
qd nois vĩ p se notũ.q aũt diffõne qd rei declarat. q2 lʒ
demrõatio non sit qd vere vnũ.hʒ tñ modũ cuiusdã gñis
p se in scia ↄsiderati.cuius spẽs.⁊ passiones lʒ iproprie
sumpte in eadẽ scia ↄsiderant.s.in libro poste. ↄsiderata
ẽt ad determinatũ finẽ.⁊ sm q est instrm.intellectus.hʒ
se p modũ vnius.q̃re poterit aliquã hr̃e diffinitioneʒ qd
ↄ 3^a. rei.¶ 3ª ↄclo.ꝑdicta diffinitio non competit demrõationi
ab effectu.nec demonstrationi ducẽti ad ipõle.pʒ ex ar
gumẽtis ad ptẽ negatiuã. Ex quo infert q soli competit
ↄ 4^a. demrõationi p cãʒ.¶ 4ª ↄclusio.lʒ non q̃libet demonstra
tio ꝓp qd sit ex ꝑmis ⁊ imediatis tanq̃ʒ ex ptib^9 ipsam in
tegrãtibus.q̃libet tñ talis est ex ipsis formalr.vel vtua
liter.ꝑ^a ps pʒ de demrõatione qua demrat 2ª passio p ꝑ^am.
aut 3ª per 2^am.1^a ps declat.q2 lʒ demonstratio qua demõ
stratur aliqua passio posterior p ꝑcedente.non imediate
ex ꝑmis ⁊ imediatis componat.ꝑmisse tñ ipsi^9 non erũt
nobis note nisi vel in ꝑ^a ⁊ imediata resoluãtur.aut alias
ↄ 5^a. fuerint resolute.q̃re ⁊c̃.¶ 5ª ↄclusio.diffinitio Ari.ẽ ↄue
niẽter assignata sic supplẽdo.demrõatio ẽ sylls ↄstans ex
ꝑmis:veris.⁊ imediatis ꝑorib^9.⁊ notiorib^9.causis ↄnis
necessarijs.p se.⁊ ꝓximis ↄclusioni.pʒ.q2 cõpetit cuilibʒ
demonstrationi ꝓpter qd.⁊ solũ tali de qua Aristoteles

hic solū intēdit. illa v̄bo particula syll'a. cum sit gen⁹ ipsi⁹ demonstrationis: additur pp sextū arg^m. ⁊ ꝯfirmationē ipsi⁹. s3 relique ꝑticule ponunt̄ tanq̄ diie ꝑdicte diffōnis. q̄ aūt ille ꝑticule sint neccie vide declaratione. i textu ab Ar. addit̄ illa ꝑticula. ꝓximis. alias. n. illa diffō ꝯpeteret demrōni q̄a. q̄ sit p cām remotā. q̄re non solū cōpeteret demrōni pp q̄d. sicut ꝓus dicebat̄. ꝯña p3. data. n. demonstratione p cā3 remotā i cēndo. c⁹ ꝑmisse ad idemrabilia resoluant̄: illa demrō ē ex ꝑmis ⁊ imediat̄. Itē ex ꝓoribus causis ⁊ notioribus hic ponit̄ i casu. q̄re ⁊c̄. ¶ Quidā tn̄ dicūt moderni. q̄ p imediat̄ nō itellexit idemrabilia. s3 cās primas ⁊ imediatas ꝯni. h̄ r̄ñsio nō ꝯsonat textui i declone illaꝝ ꝑticulaꝝ. non ēt ꝯsonat Liconiēsi vt apparere poterit ispiciēti. ¶ Alij dicūt q̄ p ꝓores cās siue primas itellexit cās primas ꝯni. Itez h̄ r̄ñsio non ꝯsonat textui. vt p3 ꝯsiderāti. ¶ Addit̄ ēt illa ꝑticula neccijs. ⁊ p se. q̄r alr̄ illa diffō syll'o dyalectico siue topico ꝯpetē posset. quoꝝ neuter ē demrō. potest. n. aliq̄s talis fieri syll'a ex his. q̄ sunt dyalectice siue topice p se nota. ⁊ p ꝯñs p^s. ⁊ imediata ⁊ p ꝓores ⁊ notiores cās ꝯnis. vt p3. ⁊ hoc colligit̄ ex s̄nia alberti. Si tn̄ dicerem⁹ illa v̄ba nō fuisse ab Ari. posita p modū diffōnis. s3 solu3 vt ex ꝑdict̄ inferret quādā ꝯclosionē non idigerem⁹ limitatiōib⁹ ꝑdictis.

D

Ad argu^a.

Ad rōnes

ꝑncipales. ¶ Ad ꝑmā. p3 ex 3ª ꝯcl'one. ¶ Ad 2^m p3 ex ꝯcl'one 4^a. ¶ Ad 3^m dī q̄ l3 ly ꝑmis ⁊ imediatis. pro codē accipiant̄. vt vī velle Ar. ⁊ Licoñ. tn̄ rōne distiguunt̄. vt dictū fuit i articl'o ꝑ. ¶ Ad ꝯfirmationē. dī q̄ ly ꝓorib⁹ refert̄ ad ꝑmissas q̄ tn̄ vsp'lr non sunt ꝑ^e ⁊ ime^e. ¶ Ad 4^m. dī q̄ itelligit̄ ex notiorib⁹ nob ⁊ nāe. cū aūt dī q̄ cāe q̄ sunt nāe notiores nō sunt nobis notiores. s3 poti⁹ effect⁹. r̄ñdet̄ q̄ l3 abso^te loquēdo effect⁹ sint nob ꝓus noti. ⁊ noti⁹ ꝯfuse notiores. in demrōne tn̄ pp q̄d qua ꝓcedit̄ a cā ad effectū cāe sunt nobis noti^e distīcte notiores. alr̄. n. nō eēt nobis demrō. ⁊ p h̄ p3 ad totū. ¶ Ad 5^m p3 ex 3ª ꝯne. ¶ Ad ꝯfirmationē. dī ꝑ q̄ vna demrō ex plib⁹ gn̄ib⁹ cāꝝ ꝓcedere pōt. sic ēt vna diffō ex plib⁹ causis ꝑt ꝯstare. ⁊ tn̄ tūc diceret̄ vnom eē me^m illi⁹ demrātionis. s. diffōnē ex illis cāis aggregatā. ¶ 2° dī q̄ l3 in medio demrōnis solū vnū genus cause icluderet̄. adhuc saluari posset de v̄tute sermonis ꝑdicta diffō. cū. n. in ꝑmissis ponat̄ s̄m. ⁊ me^m in vtroq̄ illoꝝ sit cā passionis seq̄t̄ q̄ demrō talis erit ex cāis. ¶ Ad 6^m p3 ex 5^a ꝯcl'one. ¶ Ad vltimā. dī q̄ nulli⁹ ꝯplexi ē diffinitio pure q̄ditatiua. dico tn̄ q̄ licet iste termin⁹ demrō significet rē ꝯplexā. de se tn̄ ē termin⁹ icōplex⁹. q̄re l3 hiet diffōnē pure q̄ditatiuā. h̄ tn̄ non esset ꝯ Ar. loco all'ato. ¶ Ad ꝯfirmationē. p3 ex vlt^a ꝯcl'one. Et sic ē finis q̄ōnis.

Ad 4^m.

Ad 5^m

Ad 6^m

Ad 7^m.

¶ Uez q̄dē igit̄ or3 eē q̄m q̄d nō ē: nō ē scire. vt q̄ dyametros sit simetros ⁊c̄. T. c. v. Q̄ō. xj.

A

Queritur

11°. vt3 de nō ente possit esse scia. ¶ Affir^m arg. ꝑ sic. ð vacuo hī scia. 4. phy. q̄d tn̄ n̄ est n̄ eē pt. vt p3 ibidē. ¶ Itē ð ifi^{to} hī scia. 3. phy^e. ipo'e tn̄ est eē corpus ifi^m. vt ibidē ꝓbat Ar. quare ⁊c̄. Tertio de tonitruo ⁊ fulgure. ⁊ siĺib⁹ ipressionib⁹ hī scia 2. methco. q̄n tn̄ nullū illoꝝ est. q̄re ⁊c̄. ¶ Quarto de rosa. ⁊ siĺib⁹ pōt hīi scia. sciēdo q̄ ē pulcherrim⁹ floꝝ. q̄uis tn̄ nulla rosa sit. vt p3. q̄re ⁊c̄. ¶ Quito de ente hī scia p se. cū sit s̄m me^{ta}. s3 oppositoꝝ eadē est disciplina. ⁊ non ens opponit̄ enti. igit̄ de nō ente hī scia. ¶ Cōfirmat̄. q̄a ibidē sic in. 4. me^{te} ꝯsiderat̄ q̄ non ens opponit̄ enti. h̄ āt ꝯsideratio est cognitio sciētifica. vt p3. igitur ⁊c̄.

tex. c. 6. T. c. 57

Ad q̄ōnem.

In oppositū

ē Ari. i textu. cū dic̄. q̄d nō ē nō cōtigit sciri. vt q̄ dyametros sit simetros. ¶ In ista q̄ōe. ꝑ ponēt̄ q̄dā modi r̄ñdēdi. ⁊ arguet̄ ꝯ ipsos. ⁊ r̄ñdebo ad q̄sitū. s3 q̄ mihi videbit̄ r̄ñdēdū.

Quātum

ad ꝑ^m. ¶ Prim⁹ modus r̄ñdēdi. ꝑmittit hāc distictionē. tripl'r dī aliq̄d hr̄e eē. v3. in se. i suis causis. ⁊ apud itell'm. dī hr̄e eē in se. q̄n actualiter h3 eē. sicut sortes. in suis causis tn̄ cu3 actual'r non sit. s3 sue cāe actual'r sunt. ex q̄b⁹ ē aptū ꝓduci. q̄l'r rosa3 gn̄andā in suis causis eē dicerem⁹. dī āt hr̄e eē apud itellectū tn̄. cū non sit nec eē possit. sed apprehēdi possit ab intellectu. sicut vacuū. ⁊ chimera. tūc ꝯñr dicūt q̄ de ente ꝑ vel 2° sumpto hr̄ scia. ⁊ p ꝯñs de rosa. pluuia. ⁊ siĺibus ꝑt hīi scia. q̄uis non sint actu. de ente v̄o 3° non hr̄ scia. ¶ Contra istū modū r̄ñdēdi arg. ꝑ. de singularibus ⁊ corruptibilib⁹ non hr̄ scia saltē p se. vt p3 de mēte Ar. in isto ꝑ. s3 rosa vel pluuia dū h3 eē actuale ē singulare ⁊ corrupti^{le}. igit̄ de ipsis non hr̄ scia quo ad eē actuale. p3 ꝯña. cū eē actuale sit eē idiuiduale in actu. vt colligit̄ ex verbis hui⁹ modi r̄ñdendi. ¶ Scd̄o. p cās ex q̄b⁹ res h3 eē. aut itelligūt cās ꝑticulares a q̄b⁹ idiuiduū ꝓducit̄ in actu. aut vl'es cās ex q̄b⁹ spēs componit̄. s. gen⁹ ⁊ dr̄ia3. si ꝑ^o sic de indiuiduo actu existēte non hr̄ scia p se. vt probatū est ꝓus. sicut ēt de illis causis non hr̄ scia p se. nec ð illo effectu 2^m q̄ ab illis causis depēdentiā h3. si 2° sequitur q̄ sicut ille cause tanq̄ incorruptibiles ꝑpetuo hn̄t eē se. sic ēt eaꝝ effectus. s. spēs ꝑpetuo h3 eē actu. q̄re nunq̄ de re hēbit̄ scia hn̄te solū eē in suis causis. ¶ Tertio. q̄r vt arguebat̄ ꝓus de vacuo ⁊ infinito hr̄ scia demonstratiua. ⁊ tn̄ solū hn̄t eē apud itell'm. vt ꝯcederet ille modus r̄ñdēdi. q̄re ⁊c̄. ¶ Quidā aūt arguūt ꝯ hūc modu3. ꝑ. q̄r sequeret̄ q̄ vbi de. b. rosa fiat demrātio ꝑticularis. deinde corrūpat̄. non āplius de ipsa habebit̄ scia. q̄r nec in se nec in suis causis hēbit eē. hoc āt vī inconueniēs. vt ipsi dn̄t. ¶ Scd̄o ponat̄ q̄ corrūpat̄ rosa. ⁊ oēs cāe ipsius. deinde post annos. 10. regn̄entur rosa ⁊ cāe ipsius. in isto casu non depdet̄ s3 remanebit scia rose. q̄uis tn̄ p annos 10. nō hēbit eē i se nec in causis suis. hec motiua sunt parue efficacie. posset. n. dici. ar^m ꝑ. ꝯcedēdo ꝯcl'onē. q̄n ð. b. rosa non hr̄ scia ꝓprie sumpta p se. s3 solū p accn̄s. q̄ non icōuenit illā nō remanē. cū nec remaneat. b. rosa. ¶ Ad 2^m dici posset ꝑ casu3 eē valde ipo'em. cū de⁹ ⁊ itelligētie sint cāe rose. q̄s ē ipo'e corrūpi. tā supnāl'r q̄3 s3 nā3. Secūdo q̄ scd̄a ps casus repugnat ꝑ^e. si. n. post. 10. an. ꝓducent̄ rosa ⁊ cāe ipsi⁹. h̄ erit ab alijs cāis ipsaꝝ. quare ille cāe a q̄b⁹ ꝓducent̄ nō erūt corrupte. q̄d repugnat ꝑ^e parti casus. ¶ D. loquēdo de rosa ꝑticulari. ⁊ cā ipsi⁹ ꝑticulari nō icōueniret q̄ ð. b. rosa post. 10. an. hēret̄ scia. ⁊ nō sn̄. q̄re rō nulla. ¶ Scd̄s modus r̄ñdēdi fuit Egidij dicētis q̄ 2° res h3 eē. s. actuale. ⁊ ꝑntale. p eē actuale itelligit eē actu idiuiduationis. p eē ꝑntale intelligit eē specificū siue genericū. vt cōprehēdit̄ ex suo mō loq̄ndi: tale aute3 dī esse in po^a ad eē actuale. sicut ēt spēs ⁊ gn̄a ad sua idiuidua in po^a dicūtur. ⁊ ꝯñr dicit q̄ ad hoc vt de aliq̄ scia habeat̄ non req̄rit̄ ip̄m hr̄e esse actuale. vt p3 p argumēta supius adducta. sed requiritur ip̄m hr̄e esse ꝑntale: cum s̄m tale esse ꝓprie de re scia hēatur. ¶ Iste modus ē valde rationabilis. l3 non ꝯplete soluat diffi^{tem}. q̄n ð vacuo ⁊ infinito scia hr̄: q̄ neutro mō hn̄t esse. vt sat̄ p3. ¶ Quidam aūt moderni inepte ip̄m molestant. ꝑ. posito q̄ de⁹ anichilaret oia ꝑdicamēta accidētiū. remanēte tn̄ in itellectu tuo habitu sciētifico. per quē scis triāgulū hr̄e tres. p3 q̄ triāgulus non h3 eē actuale. nec ꝑdicamētale. ⁊ tn̄ de ipso hī scia sicut ponit̄ in casu. ¶ 2° arguūt ꝯ diuisionē ꝑdictā. q̄r Ari. 3. phycoꝝ diuidit ens i ens actu. ⁊ ens potētia. ens aūt in actu in. 10. ꝑdicamēta. quare ens potētiale non est ens ꝑdicamētale. Posset igit̄ istis ꝑ dici. q̄ casus positus iplicat ꝯdictionē. na3 si remaneat habit⁹ sciētificus. cū ille habitus sit qualitas q̄da3. seq̄tur q̄ aliq̄d

Prim⁹ ē antiq̄ꝝ modus r̄ñdēdi.

Impug̃tio ꝑ^e.

2^a.

3^a.

Hec sūt arg^a paulu mouēt hic. hāc dubitationē ⁊ 4^{or} modos r̄ñdendi recitātis coñ. q̄rū ꝑ^m ponit duas rōnes.

2⁹ mod⁹ ē Egidij

De paulo loq̄t̄ hic istas rōes ponente.

T. c. 30

accñs remanet. q̄re non oia accñtiũ pñta erũt corrupta. si ꝟo ponaẜ casus sub for'ista. ꝙ oia accñtia corrũpãtur pter babitũ illũ. admitti posset 2ᵐ po^m sup nãlẽ ⁊ ꝯñr. gratia argumẽti admisso casu. diceretẜ ꝙ babitus ille. q ꝑus sciẽtia dicebaẜ. non amplius est scia. cũ sibi non corrũdeat obm ẜm tale eẽ q̄le reqriẜ ad boc vt bitus sciẽtific⁹ dicatur. vz. ẜz eẽ genericũ vel specificũ. ⁊ ẜ loqr de scia ꝓprie supta. ℭ Ad 2ᵐ. ꝓ dicẽ põt iste modus rñdẽdi ꝙ illa diuisio entis i actu in. 10. ꝑnta. non ibi poniẜ ab Ar. tanꝙ ꝯuertibilis cũ diuiso. cũ ẽt alibi velit ꝙ aliqđ ens i potẽtia reponaẜ in ꝑnto. ℭ 2ᵒ dici potest. ꝙ alr illic accipiẜ ens in po⁰. ⁊ alr bic. qꝛ bic accipiẜ pro eẽ gñico vel specifico. qđ vt sic ad eẽ actuale idiuidui dĩ eẽ in po⁰. illic ꝟo vt cõiter exponẽtes volũt accipiẜ pro eo ꝙ non ẽ tale. ẜz eẽ pt. sicut po⁰ albũ non est actu albuz. ℭ Terti⁹ modus rñdẽdi. dicit ꝙ ens tripl̄r accipiẜ. vno mõ trãscẽdẽter. vꝫ est obiectũ p^m intellectus. ⁊ sic oẽ intelligibile ẽ ens. Secũdo pro eo qđ existere non repugnat. Tertio pro eo qđ est in effectu. De ente solũ p⁰ non est scia. ẜz oꝫ ꝙ aliqđ sit ens 2ᵒ vel 3ᵐ ad boc ꝙ de ipso scia babeaẜ. ℭ Iste mod⁹ ꝓ non vĩ ꝯueniẽs in eo ꝙ cõcedit oẽ intelligibile eẽ ens. tũc. n. ꝯcedere bz illas ꝓpõnes. chimera ẽ ens. adã ẽ ens. anxp̄s est ens. q̄ tñ ꝓprie loquẽdo sunt absurde. non obstãte ꝙ apta fronte qdã moderni eas ꝯcesserunt nulla tñ necẽitate coacti. ⁊ non bñtes respectũ ad ꝓprietatẽ ẜmonis. Scđo vĩ ꝙ illud eẽ potẽtiale 2ᵐ sumptũ. non sufficit ad sciam ꝓprie suptã. de q̄ loqmur bic. cũ illud sit potentiale eẽ idiuidui. de idiuiduis ãt nõ ꝑ se. ẜz solũ ꝑ accñs bẜ scia. ℭ Quart⁹ modus rñdẽdi ẽ modernoꝝ. q supponit ꝓ. ꝙ ens diuidiẜ i ens po⁰. ⁊ i ens actu. ex quo iserẜ. cum diuisuz ꝑdicari debeat de diuidentib⁹ suis. ꝙ taz ens in po⁰ q̄z ens i actu ẽ ens. Ex qb⁹ iserẜ ꝙ nulla rosa existẽte adbuc ꝯcederẽt ꝙ rosa ẽ ens. ⁊ ẜ verificaẜ 2ᵐ eos tã de rosa corrupta q̄z gñanda. eo ꝙ vtraqꝫ ẽ ens in po⁰. idem ẽt de triãgulo dicũt. dato ꝙ null⁹ triãgulus eẽt actu. ⁊ sic ꝯñr de oibus ꝑdictis pt eẽ scia q̄uis non sint actu. Cũ igitur Ar. dicit ꝙ de eo qđ non ẽ. non ẽ scia. dicũt ꝙ Ar. itellexit de eo qđ non ẽ ens nõ eẽ sciam. Et si aliqs argueret ꝯ eos sic. rosa corrupta ẽ ens. g̃ rosa corrupta ẽ. dicũt negãdo ꝯñam. qꝛ ly ens ãpliat i añte ẜ verbũ ẽ. qđ tñ nõ ampliaẜ i ꝯñte. Et si arguaẜ ꝙ rosa corrupta nõ ẽ ens i po⁰. qꝛ non ãplius pt eẽ. negãt ꝯñam. sufficit. n. ad ẜ ꝙ dicaẜ ens i po⁰. ꝙ possit. vel potuit. vel poterit eẽ. alia qdã dicũt de qb⁹ non ẽ cura. ℭ Iste modus iudicio meo minoris ẽ sũdamẽti. q̄z modi ꝑcedẽtes. nulla. n. ẽ rõ. nisi voluntarie loquanẜ. q̄ cogat eos ꝯcedere ꝓpõnes illas. q̄ false sũt. ꝓprie loquẽdo. vt. a. rosa gñanda ẽ ens. b. rosa corrupta ẽ ens. nec ẽt text⁹ Ar. cũ dĩ. qđ non ẽ nõ ꝯtigit sciri. dꝫ eos iducẽ ad illas ꝯcedẽdas. cũ ille text⁹. ⁊ itẽ⁹ Aris. sit alien⁹ ab itẽtione illoꝝ. vt videbiẜ isra. non ẽt vĩ q̄re ẜ argᵐ non valet. b. rosa ẽ ens g̃. b. rosa ẽ. cũ ly ens non sit termin⁹ ãpliatiu⁹. vt ex cõi logica pꝫ. D ⁊ 2ᵐ eos non erit ꝯcedẽdũ. vacuũ est eos. ⁊ tñ de vacuo bẜ scia. vt ꝑus arguebaẜ. q̄re ⁊c̃. ℭ Ad rõnẽ ꝑncipalẽ b⁹modi rñdẽdi. dẜ ꝙ diuisuz ꝑdicari dꝫ de suis didẽtib⁹ mediãte aliq̄ ꝟbo. nõ tñ oꝫ ꝙ semꝑ mediãte ẜ verbo ẽ. sufficit. n. ꝙ ens i po⁰ possit eẽ ens. si tñ eẽt diuisio realis. vz. eoꝝ q̄ actu ⁊ realiter sunt. diuisuz de suis diuidẽtib⁹ mediãte ẜ verbo est ꝑdicari deberet. q̄re ⁊c̃. ⁊ hoc de ꝑ⁰ articulo.

Quantũ ad 2ᵐ ꝑmittẽdũ ꝓ. ꝙ lꝫ scire multis modis accipi possit. vt visuz fuit ꝑus. bic solum Ari. itẽdit de scire ꝑ demfationẽ acqsito. ℭ Premittẽdũ 2ᵒ. ꝙ scire per demonstrationẽ multipl̄r potest eẽ 2ᵐ ẽt ꝙ multiplex est demonstratio. Quedã est ꝓpriissime supta. videlꝫ demonstratio ꝓp qd. q̄ sit ꝑ cãm primã ⁊ imediatã. q̄ ꝓpria passio vl̄r ⁊ ꝑ se de subo ꝓprio affirᵐ demonstratur. Quedã ꝟo minus ꝓprie supta. sicut demfatio negatiua. vel ad ipoẜe ducẽs. vel ꝑticularis. ℭ Tertio premitto. ꝙ de ꝑticularib⁹ non bẜ scia ꝓprie supta ꝑ se. ẜz solũ ꝑ accñs. pꝫ de mẽte Ari. i isto ꝓ. Ex quo iserẜ. ꝙ ea de qbus propriissime scia bẜ sunt gña ⁊ spẽs. ⁊ eoꝝ passiones. q̄ oia bñt eẽ ꝑpetuũ. ⁊ non ꝑ se mutabile. ℭ Prima ꝯ. de bis q̄ non sunt. nec eẽ pñt potest. eẽ scia demfatiua: pꝫ. qꝛ de vacuo ⁊ isinito põt bri scia per demfationẽ negatiuã. vel ducẽtẽ ad ipoẜe. q̄re ⁊c̃. ℭ 2ᵃ ꝯ. scia ꝑ demfationẽ ostẽsiuã affirᵐ ⁊ vl̄em acqsita solũ ẽ de bis q̄ actu sunt. pꝫ. qꝛ talis solũ bẜ de gñibus vel spẽbus vel earũ passionib⁹. q̄ oia sunt eterna. q̄re ⁊c̃. ℭ 3ᵃ ꝯ. vbi ꝯtigeret fieri demfonẽ ꝑticularẽ de futuro. vel ꝑterito. ꝯtingeret demfatiue aliqđ sciri. qđ non ẽ. si. n. ẜ eẽt demfo. ois bõ erit risibilis. anxp̄s erit bõ. igiẜ anxp̄s erit risibilis. pꝫ ꝙ de anxp̄o scia dmfatiua bẽreẜ. q tñ nõ ẽ. q̄re ⁊c̃. ℭ Notãdũ ꝙ oẽs ꝯnes iste posite sunt ꝓp ea q̄ bic cõiter scribuntur. nulla tñ illaꝝ declaꝫ intẽtionẽ Ari. in pte ista. ℭ Sit igiẜ 4ᵃ ꝯ. ad mentẽ Ari. non ꝯtingit sciri sic eẽ. vel sic. vbi ita non sit ex pte rei. pꝫ de se. ⁊ boc Ari. intellexit cũ diẜ. qđ non ẽ non ꝯtingit sciri. sic pꝫ in exemplo qđ subdit. vt ꝙ dyametros sit simetros. non ꝯtingit sciri.

Ad rõnes ꝑncipales. ℭ Ad ꝑmã. ⁊ 2ᵐ pꝫ. ꝑ ꝑdictã ꝯnẽ. ℭ Ad 3ᵐ dĩ. ꝙ illa noia fulgur. ⁊ tonitruũ. ꝯnotãt q̄sdã passiones exalationis. bẜ igiẜ scia ꝑ se de exalatiõe ẜz spẽz. ⁊ ꝯsiderata de illa aptitudᵉ quãz bꝫ ad tonãdũ. ⁊ fulgẽdũ. q̄ ãbe sũt necẽie. ⁊ eterne. ꝯtigit ãt vt ꝑ accñs de aliq̄ singulari scia babeaẜ. ⁊ si ẜ erit per ꝓpõnẽ affirmatiuã de pñti. oportebit illđ eẽ actu. ℭ Ad 4ᵐ dĩ ꝙ lꝫ nulla rosa ꝑticlaris sit actu. d spẽ tñ rose. ⁊ passione ipsi⁹ ꝓpe. q̄ sũt etne. scia ꝓpriissime bri pt. ⁊ tũc bẜ de eo qđ ẽ. non ãt de eo qđ non ẽ. ℭ Ad vltiᵐ dĩ ꝙ accipiẽdo istũ terminũ. nõ ens. put opponiẜ enti trãscẽdẽter supto. sic nõ possuz itelligẽ nõ ens. neqꝫ nõ ens pt itelligi. vt dictũ fuit i qõnib⁹ tertij de aia. sic ẽt d nõ ente si pt bẜi scia. ℭ Ad rõnẽ i oppᵐ. ꝯcediẜ ꝑ nũc absoᵗᵉ. ꝙ oppᵒʳᵘᵐ eadez ẽ disciᵖˡⁱⁿᵃ. ⁊ negaẜ illa minor. non ens opponiẜ enti. lꝫ veꝝ sit illos terminos ꝯdictorie opponi ens ⁊ non ens. ℭ Ad ꝯfirmationẽ dĩ ꝙ ꝑ si ens opponi ẽti loco. allẽto itelligiẜ illos terminos adinicẽ opponi ens ⁊ nõ ens. si tñ ille termin⁹ non ens sigt aliqđ non ens oppoᵐ enti. ẜz sigt ens neᶜᶜ oppᵐ non enti. quare ⁊c̃. Et sic ẽ finis q̄stionis.

ℭ Dico ãt ꝑora ⁊ notiora ad nos ꝑxima sẽsui. Simpl̄r aũt ꝑora ⁊ notiora q̄ lõgius sũt. Sunt aũt lõgiora qdẽ vl̄ia. maxime aũt proxima singularia ⁊c̃. Tex. cõ. v.

Questio. xij.

Queritur 12. vtrũ ꝑticularia sint nobis notiora q̄z vl̄ia. ℭ In oppoᵐ arg. ꝑ auc̃te pbi. i ꝓhe libri pbycoꝝ. cũ ingt vñ ex vl̄ib⁹ i singularia ꝑcedere oꝫ. ℭ Scđo auc̃te eiusdẽ ꝓ pbycoꝝ illo cap. oẽs igitur ꝯ ris ꝑn facilũt circa finẽ. cũ ingt. bi qdẽ notiora ẜm rõnẽ. illi aũt ẜm sensum. vl̄e qdẽ ẜm rationẽ notuz ẽ. singulare ꝟo ẜm sensum. vl̄is. n. rõ est. sensus autẽ ꝑticularis. ℭ 3ᵒ auc̃te eiusdẽ in. 3. de aia. illo cap qm aũt aliud magnᵗᵒ aliud magnitudis eẽ. vbi ẜm cõiter exponẽtes voluit vl̄e itelligi directe. singulare ꝟo idirecte. ⁊ ꝑ ꝯñs vl̄e ꝑus apprebẽdi. ℭ 4ᵒ auc̃te ꝯmẽtatoris i expõne eiusdẽ ptis cũ inquit. vl̄e qdẽ itelligit ẜm se. singulare ꝟo mediãte sensu.

In oppositũ est Ari. in textu. ℭ In ista qõne ꝑ tãgẽtur qdã modi rñdẽdi. Scđo tangeẜ modus q mibi appet magis Ar. ꝯsonus.

Quãtum ad pᵐ recitãdo modos magis rõnales. ꝓmus modus rñdẽdi ꝓ ponit hanc ꝯnẽ. ꝯpãdo singulare vl̄ absoᵗᵉ singulare ẽ nob notĩ⁹. pꝫ. qꝛ

singulare a nobis cognoscit̃ no^a sensitiua. n̄ āt vl'e qḋ solūz
apprehēdit̃ p itellēz. s̄z no^a sensitiua i nobis pōr ē q̄z itelle^ua
eo q̄ a sensitiua oīs itellectiua depēdet. vt pz 3° de aīa. q̄
re abso^te loquendo notius siue pˢus notū ē nobis singula
re q̄z vl'e. ꝛ hoc voluit phs i h̄ li°. ¶ 2° ꝯ. compando vl'ia
suis minus vl'ibus magis vl'ia sunt nobis notiora. pbat̃
intell's pcedere debēs de pura ignorātia ad notitiā disti
ctam minus vl'is procedit de extremo ad extremuz cū ꝑ
sit simpl'r in potētia. postea ṽo simpl'r i actu. q̄z pˢus per
me^m pcedere dz ad minus vl'is notitiā per se ordinatā. ta
lis aūt est no^a magis vl'is. illa. n. ē ꝯfusa ꝛ idistincta noti/
tia. sicut no^a aialis re^u notitie hoīs distīcte. ꝛ p ꝯn̄s impfe

B — ctior. ꝛ via gn̄onis prior. q̄re no^a minus vl'is pcedere dz.
hanc ꝯnē dicit voluisse Ari. ꝑ phy. Et sic vī sublata ꝯdi/

Ar. ꝑ. — ctio inter verba ipsi^s. ¶ Iste modus valde ē rōnalis q̄z/
uis forte non ꝯpletus. Quidā tn̄ arguūt ꝯ hūc modū sic.
si ꝯ 2ᵃ eēt vera seq̄ret̃ q̄ ad cognitionē hoīs pfectā opor/
teret oīa supiora gn̄a ad ipz cognoscere. pz ꝯn̄a. q2 cuiuſ/
libet supioris gn̄is cognitio. ē mediū iter purā ignoran/
tiā ꝛ cognitionē hoīs pfectā. ꝯn̄s tn̄ ē falsūz. q2 inumera
bilia sunt q̄si gn̄a iter aial ꝛ hoiez media. q̄ ab itell'u hu/
mano ꝯphēdi non pn̄t. aliud. n. ē gen^s in q̄ ꝯuenit hō cūz
equo tn̄. ꝛ aliud in q̄ ꝯuenit cū asino tn̄. ꝛ sic de alijs. q̄/

Ar. 2. — re ꝛc̄. ¶ 2° ex ꝯne seq̄ret̃. q̄ si mā deberet trāsmutari ḋ for
ma terre ad formaz ignis. pˢus recipe deberet foīas aq̄ ꝛ
aeris. ꝯn̄s ē falsūz. vt pz 2° de gn̄one. Tz ꝯn̄a. q2 ille for^e
sunt pfectional'r medie iter formā terre ꝛ formā ignis. q̄

Ar. 3. — re ꝛc̄. ¶ Seq̄ret̃ vlteri^s q̄ corp^s a nigredine ad albedinē
trāscēdēdo ꝑ oēs colores medios pˢus recipe deberet. ꝯn̄s
ē falsūz. ꝛ pz ꝯn̄a. vt pˢus. ¶ Defendēdo istū modū rn̄dē/

Ad p^m. — di. diceret̃ ad p^m negādo q̄ iter aial ꝛ hoīem aliud cadat
gen^s mediū. imo aial est cuil3 spēi aialiū imediatū. si eniz
ita eēt. sequeret̃ q̄ sub certo gn̄e pl'a essent gn̄a subalter/
na. q̄z spēs spālissime. pz ꝯn̄a. accept̃. 4. spēb^s sub aiali.
ex eis fieri pn̄t sex cōbinationes. cū igit̃ cuil3 cōbinatiōi
vnū gen^s corr̄ndet. vt isti volūt. seq̄t̃ itēꝝ. ꝛ q̄to pl'es sb
aiali sunt spēs. tāto verior erit ꝯ. ¶ Seq̄ret̃ vlteri^s hoiez
p gen^s imediatū diffiniri nō posse. pz ꝯn̄a. q2 nō p h̄ gen^s
aial. cū nō sit imediatū. neq3 magis p gen^s in q̄ ꝯuenit cū
eq̄. q̄z i q̄ ꝯuenit cū asino. q̄ ꝛc̄. ¶ Hec tn̄ rō ita euidētiaz

Ad 2^m. — hz ꝯ formātes ipsaz. sic ꝯ hūc modū rn̄dēdi. ¶ Ad 2^m ne
gat̃ ꝯn̄a. for^a. n. subalis impfecta non ē mediū p se in for/
me pfecte acq̄sitionē ordinatuz. sufficit. n. q̄litatiua dispō

Ad 3^m. — pˢus in mā recipiēda. ¶ Ad ꝯfirmationē. sil'r negāda est
ꝯn̄a. vī tn̄ apparēter itētio phi. ꝑ phycoꝝ esse ꝯ istū mo/
dū. Ar. n. ibidē pbās q̄ vl'ia sunt notiora pbauit p exē^m
de puero. q2. s. pueri ꝑ oēs viros pr̄es appellāt. vī. n. q̄
ibi cōparet notitiā vl'ez singl'ari. ꝛ n̄ min^s vl'i. q̄ ꝛc̄. ¶ 2^s

Hic est egidij vt paul^s re citat in expōne h^s text^s — modus pap differēs a ꝑ. d. q̄ cōparādo no^m sensitiuā in
tellectiue singulare pˢus cognoscit̃. sic ēt sensi^m no^a pōr est
itellectiua. in eodē tn̄ gn̄e no^a pˢus apprehēdit̃ ꝯfusūz. si/
ue vl'e. q2 sensus prius percipit hūc hoīem sm̄ q̄ h̄ cor/
pus. deide sm̄ q̄ h̄ aial. deide sm̄ q̄ hic hō. ¶ Tenētes
istū modū conati sunt aliq̄d addē mō pcedēti. ꝛ forte de/
terius. q2 s̄z eos vī seq̄ q̄ sensus aliq̄ ꝯphēdat vl'e. vel se
paratū. vel singulari ꝯiūctū. ꝯn̄s tn̄ ē falsum vt pz. ꝛ pz

Hec est pō Burlei. — ꝯn̄a s̄z eos. ¶ Ali^s modus pmittit hāc distōnē. 2ᵃ ē no^a in
tellectus. vt ppo^m spectat. s. ꝯfusa. ꝛ distincta. pz de se. Cō
seq̄nter duas ponit ꝯnes. ¶ Pri^a no^a ꝯfusa singulare no/
tius ē itellectui humano q̄z vl'e. ¶ 2ᵃ. magis vl'ia no^a disti
cta nobis sūt notiora q̄z min^s vl'ia. vel singularia. pbat̃.
q2 ad distīctā singulariū. vel minus vl'ium notitiā reqrit̃
q̄ intell's ea resoluere sciat in sua supiora. q̄ in eis eēntia
liter icludunt̃. s̄z h̄ facere nō pt itell's nisi habita illoꝝ su
perioꝝ cognitione. ḡ ad distīctā minus vl'is notitiā. aut
singularis reqrit̃ cognitio magis vl'iuz. q̄re ꝛc̄. pma ꝯnē
dicit eē de mēte Ari. hic. 2^m aūt de mēte ipsi^s ꝑ phycoꝝ.

Contra Burleū — ¶ Contra istū modū istari posset plib^s medijs q̄ alibi ad
duxi. s̄z q̄dā ex eis hic sufficiēt. ꝑ sic. magis vl'ia i eo gn̄e
notitie sunt nobis notiora. i q̄ gn̄e ꝑ pcedendū est a pho
nāli. Sz nālis pcessus icipit a gn̄e notitie ꝯfuse. igit̃ vl'ia
nob notiora sunt notitia ꝯfusa. qḋ vī ꝯ 2^m ꝯnē. maior col
ligitur in pmo̓ phy. minor pz. q2 nālis semp icipit a poste
riori. ¶ Cōfirmat̃. q2 vt colligitur aucte cōmē. ꝯ^o 4° pmi
phy. nālis icipe dz tradere cognitionē pn̄^m in vl'i per effe
ctus vl'issimos. talis āt pcessus est q2. p quē no^a q̄dā ꝯfu/
sa acqrit̃ ꝛ ipfecta. q̄re magi vl'ia nob notiora sūt no^a ꝯfu
sa. ¶ 2°. cognitio inferioris p ꝯceptū supioris tn̄ est ꝯfu/
sa. qua tn̄ no^a supius est magis notū. ḡ ꝛc̄. t3 ꝯn̄a ꝛ vtraq3
ps aṅtis pz. cū p ꝯceptū aialis tn̄ ꝯfusaz habeo hoīs co

Contra fūdamētuz burlei. — gnitionē. ¶ Itē ꝯ fūdamē^m sue ꝯnis ar. de aliq̄ re nāli hn̄i
pt no^a distincta p aliquā ei^s ppriā ꝛ ꝯuertibilē cām. ad
quā non necio reqrit̃ suoꝝ supioꝝ co^a. ḡ ꝛc̄. assūptū. pz.
q2 de hoīe notitiā hr̄e possum p ei^s cām efficientē seu per
felicitatē que est finis eius. aut per aīam intellectiuā que
est forma sibi propria. vel per oīa simul. non tn̄ ad illam
hn̄dā scire opz hoīem resoluere in oīa eius supiora qua/
re ꝛc̄. ¶ Confirmat̃ q2 stat aliquā rē nālē eē in spē nobis
notā cuius gen^s imediatū nobis penit^s ē ignotū. q̄ tn̄ per
aliq̄z ei^s cāz distīcte cognosci pt. t3 ꝯn̄a. ꝛ assumptū de re
bus mult̄j mineralib^s ꝛ mixt̄j alijs pfectis. pz. ¶ Confir/
mat̃ 2°. q2 si ad distīctā hoīs notitiā reqreret̃ aialis cogni
tio ꝛ alioꝝ p se supioꝝ. h̄ potissime esset. q2 oīa supiora in
hoīe iclusa eēnt ipsi^s cāe eēntiales. vt dic̄ ille mod^s rn̄dē/
di. ꝯn̄s tn̄ vī veꝝ. ꝑ. q2 gen^s ꝛ dr̄ia nō sunt vere p̄tes spēi.
s̄z sunt p̄tes sm̄ imaginationē de mēte Cōmē^ti. ꝑ phy. cō

Hec est pō pauli quam 4° loco ponit ꝛ dic̄ esse ad mentē phi. — mēto 5°. ¶ Scḋo. q2 non vī rōnabile id qḋ est alteri idē
esse ipsius p̄tez aut cāz eēntialē. ¶ Aliū modū posuerūt
q̄dā moderni. ponētes hāc distōnem. vl'e duplex hz esse.
vz. formale. ꝛ māle. esse formale vl'is est esse sepatū ab oī
ꝯditione mālitatis. ꝛ iduiduationis. eē aūt māle eiusdē
est esse ꝯiūctū ꝯditionib^s mālib^s. ꝛ iduiduātib^s. Conse/
quente dn̄t q̄ vl'e māle pˢus ꝯcipit sensus. q̄z suū singula/
re: ꝛ h̄ mō loq̄tur Ari. in pmo̓ phycoꝝ. sed vl'e formale
cū sit remot^s a sensu ē min^s nobis notū q̄z singulare. ꝛ h̄
itellexit phs hic. ¶ Iste modus i sūma nō dīt a mō 2° pri
us recitato si bn̄ ꝯsideret̃. l3 ex mutatione ṽboꝝ ponen/

C — tes ipm appereāt aliq̄d noui dicere. ꝛ eadē rō adduci pt
ꝯ ipz q̄ adducta fuit ꝯ modū 2^m. s̄z gr̄a breuitatꝭ trāseo.

No^a ē 2^x — Quantum ad articulū 2^m. sit ꝑ hec distinctio. 2ᵃ est
notitia intellectiua q̄dā est simplex si/
ne iuitiua. q̄dā ṽo ꝯplexa. no^a simplex est simp^r rei app̄/
hensio p simplicē ꝯceptū. q̄l'r apprehēsionez hoīs per hūc
ꝯceptū hō. ꝛ apprehensionē aialis p hūc ꝯceptū aial sim

T. c. 21. — plicez appellam^s. ꝛ hec no^a ab Ar. 3° de aīa dr̄ simpliciū
intelligētia. a Cōmētatore ṽo dr̄ formatio. notitia ṽo cō
plexa est p varios ꝯceptus distincta. q̄dam enim est com
plexa s̄z non cōplexione verbali q̄lis est no^a habita p hāc
diffinitionem aial rationale. alia est complexa cōplexio/
ne verbali. sic illa q̄ hr̄ per hanc ppositionez. hō est risi/

T. c. 21. — bilis. ꝛ hāc vocat Ar. 3° de aīa simpliciū compositionē.
Cōmentator ṽo fidez. alia ṽo est complexa notitia q̄ p̄/
ter cōplexionem verbalē cōpl'onem discursiuā icludit. si

No^a cōplexa ē duplex. — cut no^a habita p discursuz syllogisticū aut iductiuū. ¶ 2°
distō. notitia ꝯplexa est duplex. q̄dā est scientifica. q̄dam
ṽo non pprie scientifica. q̄uis ipsam pcedere possit via
gn̄onis. notitiā scientificā pro nūc indifferenter appello
notitiā ꝯnis demonstrate. notitia pmissaꝝ. pn̄^m cōiuz vel
proprioꝝ. que oīa ꝑ ad doctrinam demonstratiuā ꝯcur/
runt. ¶ Notitia ṽo non scientifica est sicut singularium
cognitio per quā discurrere potest intellectus ad vniuer
salis cognitionem que quidem pprie scientifica non dz

appellari.cũ non per se veniat ad doctrinã demonstrati
uam.illã tñ pcedit via gñonis.vt colligit ex verbis Cõ/
mẽtatoris p phy.c^o 5.Cũ ingt.indiuiduũ.n.cõpositũ lz
non sit pn^m in doctrina demonstratiua.tñ est pn^m inqsitio
nis vlis qd est pn^m doctrine demratiue.℄ 3ª distõ.no^a itel
lectiua siue cõplexa siue icõplexa alia ẽ cõfusa.alia ẽ distin
cta.⁊ ille notitie in varijs varios distiguunt.℄ Pri^o cõpan
do no^m effect^o abso^e no^a ipsius p cãm.sm q ẽ illi^o cã.tũc
.n.p^m dicim^o cõfusaz.2^m xo distinctã.qr p 2^m resoluit itel
lectus effectũ in suã cãm.vtrũq distincte cognoscẽdo.per
pmã xo hoc facere non põt.℄ 2° distiguunt cõpando no
titiã diffiniti no^a q̃ hz per diffõnem suã q̃ de illo diffinito
pdicat.qrũ 2ª est distincta.p^a xo cõfusa.qr p scõam scit in/
tellectus diffinitũ in sua pn^a resoluere qditatiua.⁊ non p
pmã.℄ 3° xo distinguunt magis vl'e cõparãdo min^o vli.
no^a.n.min^o vlis q̃ p solũ cõceptũ ppriũ magis vlis hz cõfu
sa ẽ re^e notitie q̃ de ipso p cõceptũ ppriũz acqritur.hoiem
.n.per solũ cõceptũ aial cognoscẽdo cõfusiue cognosco q̃z
ipm apprehẽdẽdo p cõceptũ ppriũ ipsius.colligit hoc de
mẽte phi.⁊ Cõmẽta^r p phycoꝝ c^o 4°.dicẽtis q sicut idi
uiduũ cõpo^m noti^o ẽ apud sensuz q̃z sue pres.ita vl'e apud
intell'm notius ẽ q̃z ppriũ.illa xo silitudo tenere nõ põt.
nisi de no^a cõfusa loquat.vt pz intuẽti.℄ 4ª distõ.aliquod
alio eẽ notius q̃drupl'r itelligi põt iuxta varios modos
loquẽdi doctoꝝ.Uno^o qr pus notũ tpe vel nã.sicut mrẽz
tuã pus tpe cognoscis q̃z prẽm.⁊ hoiem pus nã q̃z risibi
le.Scdo mõ.qr icẽsius notũ.qual'r oẽ totũ cõtinuũ eẽ ma
ius sua pte q̃ztitatiua.dico.n.nobis eẽ notius q̃z celũ esse
eternũ.Tertio mõ.qr illi itell's magis assentit.sicut i pmis
so exẽ^o cõtingit.Quarto.qr facilius ab itell'u apphẽdit:si
ue qr intell's maiorẽ hz aptitudinẽ ad illud apprehẽden
dũ.q̃liter subas mãles nobis notiores diceremus q̃z imã/
les:⁊ isto vltimo mõ pncipal'r intelligimus in ppo^m nr̃o.
Dibus aũt istis 4^or modis dupl'r cõtingeret aliqs nobis
eẽ notius.s.vel notitia cõfusa.vel notitia distincta.℄ His
pmissis distõnib^o.supponat q ab itell'u humano nẽcio
prius tpe vel nã apprehẽdit singulare q̃z vl'e.pz ex dict
in 2° de aia.⁊ p media ibidẽ adducta pbari põt.℄ Sup/
ponit vlteri^o q intell's human^o pus accñs apphendit q̃z
subam.pz ex determinatis ibidẽ.℄ Pri^a q̃.abso^e loquẽ/
do magis vl'a sunt intellectui humano.4° modo magis
nota.Probat p^o sic.intellectus human^o facili^o ⁊ habili^o
est magis vlia de se aptus cõprehẽdẽ q̃z min^o vlia.g ⁊c.
tz cõña ex 4ª distinctione pmissa.⁊ assumptũ arguit:ma/
gis vlia sunt singularib^o ppinqora.q̃ p intell'm p appre/
hẽdũtur.g ⁊c.Tz cõña.cũ nẽcio itell's humanus pus sin
gulare apphẽdat q̃z vl'e.vt pz ex p^a suppõne pmissa.assũ
ptũ arguit.cũ.n.itell's icipit aliqd singulare apphẽdere.
vt aliquẽ hoiem cũ exẽpli.pus ipm apprehẽdit p modũ
hui^o entis aut hui^o corpis q̃z p modũ hui^o hois.tali aũtẽ
singulari tal'r apphẽso ppinqora sunt magis vlia.g ⁊c.
tz cõña cũ minori.maior aũt patere põt expientia in puer
is.cũ coꝝ ṽtutes sensitiue vigorãt.℄ Scdo arguit sic.
intell's pus nẽcio apphẽdit accñs q̃z subam.sz accñtia q̃
intell'm ducũt in cognitionẽ sube magis vlis.sunt prius
apta ducere in cognitionẽ ipsi^o q̃z accñtia q̃ ipm ducũt in
sube minus vlis cognitionẽ.g sube magis vl'es sunt itel
lectui notiores.⁊ a sili.idẽ dõm erit de accñtibus magis
vlibus.maior pz ex scda suppõne.minor patẽ põt hñ di/
scurrẽti.figura.n.color.mot^o.q̃litates tãgibiles.⁊ q̃lita
tes alioꝝ sensuũ sunt de accñtib^o q̃ p ab itell'u apphẽdun/
tur.⁊ in cõcreto.hec aũt cũ nulli approprient inq̃ntũ hmõi
sunt.i.ducere pus apta sunt intell'm in cognitionẽ magis
vlium subaꝝ.q̃re ⁊c.℄ 3° arguit argumẽto quorũdã.in/
tellectus ẽ ṽtus abso^a.g quãto aliqd fuerit magis abso
lutũ tãto erit ab itell'u magis aptũ apphẽdi.talia xo sũt
magis vlia.vt pz.g ⁊c.℄ Cõfirmat.obm p^m intell's ⁊ ei
maxime notũ est ens:in sua maxima cõitate sumptũ.sed
magis vlia sunt illi enti ppinqora.g ⁊c.℄ 4° arguit sic.
cognitio rei in vli impfectior ẽ ⁊ idistinctior q̃z cognitio
ipsi^o magis spãlis.sz ordine nãe itell's magis ẽ apt^o in i/
perfectiorẽ cognitionẽ pduci q̃z pfectiorẽ.g ⁊c.maior pz
⁊ minor sil'r.cũ ipfectiora ordie nãe sint pora.quare ⁊c.
℄ Nõnter dr in q̃ne q se apt^o cõprehẽdere ⁊c.cõtigere.n.
posset q itell's iã ex frequẽtatis actib^o habituatis facilius
ad minus vl'e itelligẽdũ iclinaret q̃z magis vl'e.sicut ẽt cõ
tingit multos sciẽtijs speculatiuis assuefactos facili^o res
speculabiles q̃z res practicas cõprehẽdere.q̃ tñ sm se sũt
reb^o practicis difficili^o apte cõphẽdi.h igit nõ accidit in/
tellectui sz se.sz extrĩseca.s.assuefactione.℄ Ex illa q̃ne
infert.q magis vlia sunt itellectui notiora p^o.pz.qr saltez
nã pus sunt apta ab itell'u cõphẽdi q̃z min^o vlia.℄ Infert
2° q abso^e magis vlia intellectui humano pus sunt nota
no^a cõfusa q̃z min^o vlia.pz.qr cũ itell's de nouo disponit si
ue hituat post pn^m sue pductionis.eius no^a cõfusa ⁊ impfe
cta ẽ appellãda re^e ei^o quã i pcessu tpis acqrit.quare ⁊c.
℄ 2^a q̃.q̃uis ita sit.non tñ oz qdlibet magl vl'e quolz mi/
nus vli eẽ itellectui humano magis notũ.siue cõparetur
magis vl'e suo minus vli.siue non.q̃ pz.multa.n.sũt vlia
in pntis accñtiũ sicut in pnto relõnis.aut vbi.aut qñ.q̃ a
nobis non nisi valde difficulter cõphẽdi pñt.⁊ min^o nota
existũt q̃z asin^o aut equus.q̃ sũt spẽs spãlissime.multa ẽt
gña subaꝝ incorporeaꝝ minus nobis nota sunt q̃z spẽs
hũana.q̃re ⁊c.Idẽ pbat cõparãdo magis vl'e suo minus
vli.nã multe sunt spẽs subaꝝ aut accñtiũ nobis note q̃ꝝ
gña penit^o sunt nobis ignota.vel non nisi difficult' a nob
apprehẽdi pñt.g ⁊c.tz cõña.⁊ assumptũ pz.de minerali/
bus multis.⁊ alijs mixtis pfectis.q̃re ⁊c.Iste q̃nes pncipal'r
xificant de notitia simplici.⁊ iuitiua.quãuis ẽt de alijs
verificari possint.℄ 3^a q̃.quãuis no^a cõplexa cõpl'one xba
li magis vl'a vt plm sint intẽsius nota:oppo^m tñ cõtigere
põt.pma ps pz.qm pn^a maxime cõia.vt de qlibet dr eẽ vl'
non eẽ.totũ est sua pte maius.vt plm sunt valde intense
nota.2^a ps pz.qr poss'e est tã frequẽtes ⁊ multas factas eẽ
cõsiderationes sup h cõplexo ois ignis ẽ calidus.vt ex oi/
bus illis actib^o factus sit circa idẽ cõplexũ firmior ⁊ intẽ/
sior habit^o q̃z circa aliqd magl vl'e.q̃re ⁊c.℄ 4^a q̃.itell's
hũan^o de se magis est aptus assentire magis vl'ib^o cõple/
xis veris q̃z min^o vl'ib^o.alijs parib^o.pbat p sic.facilius
de se iclinat itell's ad magis vl'ia apphẽdẽdũ.g illis ad/
inuicẽ cõbinatis i ppõne vera alijs parib^o facili^o assentiet.
tz cõña.⁊ assumptũ paruit i q̃ne p^a.℄ Itẽ magl vl'ib^o mul
to pauciora accidũt q̃z minus vl'ib^o.⁊ cõñr circa ea mul/
to pauciores cõtigit fieri diũsitates.q̃re itell's min^o h tpis
ẽ apt^o hesitare.⁊ p cõña facili^o cõsentire.q̃re ⁊c.pcessus h
se manifest^o ẽ.assumptũ pn^m pbat.qr q̃cũq p se accidunt
magis vl'ib^o accidũt suis iferiorib^o.⁊ non ecõ.℄ Pro ea
dem q̃ne vr esse Cõmẽ^or c^o 5 tertij de aia.vbi voluit pn^a
pma eẽ itellectui coeterna.⁊ h non est nisi pp ipsi^o maxi/
mã iclinationẽ ad illis cõsentiẽdũ.pn^a aũt pma sunt vlissi/
ma.sicut de q̃libet dr eẽ vel non eẽ.⁊ alia hmõi.vr ẽt esse cõis
modus loquẽdi doctoꝝ q dicũt.pn^a oino p^a nota fieri in/
tellectui stati solo lumine itell's agẽtis.⁊ sine discursu.cete
ra xo sibi nota fieri mediãte aliq pceptibili vl' impcepti
bili discursu.certũ ẽ q loquũtur de notitia q̃ fit cũ assen/
su vt patere põt itelligẽti.℄ 5^a q̃.in q̃libet scia totali in q̃
cãꝝ ⁊ effectuũ tã magl q̃z min^o vliũ cognitõ hñda effect^o
q̃z cãe prius cognosci debent scdm rationẽ magis vlem
q̃z minus vlem.q̃ pz ex pmissis q̃nibus.sunt enĩz tã effe/
ctus q̃z cãe magis vles facilius apte ab intellectu sm se
cõprehendi.⁊ per cõñs cũ ordo doctrinãdi sumendus sit
sm maiorem aut minorem aptitudinez vel facilitatẽ in/

No^a itellectiua ẽ duplex.

Unũ altero notius 4^or modis.

q̃ p^a.

Cor^m p^m

Cor^m 2^m.

q̃ 2^a.

q̃ 3^a.

q̃ 4^a.

q̃ 5^a.

tellect⁹ ad aliqd apphēdēdū. seqᵗ intētū. ℂ Itē vel in pcessu illi⁹ scie Ichoādū ē a min⁹ vlib⁹ effectib⁹ ⁊ cāis aut a magis vlibus. si secūdo modo sic habet intentum. Si pmo mō seqtur q itez oportebit sciam illā reūti ad declarationē suoꝝ pncipioꝝ. oñs videt irronabile. oña tz. qꝛ l' minus vlia ppter sui cognem pfectā necio psupponūt magis vlium cognem. q̄re ⁊c̄. ℂ Pro eadē cōne videtur snia Cōmen. p phy. cō 4°. cum ingt. ⁊ opz icipere in ordine doctrine a cogne cāruz vlium ⁊ accntiū vliuz ⁊c̄. ℂ Item videt modus. quē svat Ari. in pbia nāli. pserti in libro physicoꝝ. ℂ Ex cōne infert correlarie q magis vlia nobis sunt notiora. tā in gñe notitie cōfuse. q̄z in gñe notitie distincte sciētifice pcedēdo. pz in pposito. qꝛ vl' talis scia pcedit ex effectibus ad cās vel ecō. si pmo mō tūc cause ⁊ effectus magis vles sūt nobis notiores. vt pz ex conclōne. ⁊ hoc erit in gñe notitie cōfuse. vt pz ex 3° distinctione. si e conuerso tūc cāe magis vl'es. ⁊ cōñt effect⁹ magis vl'es nobis erūt magis noti. ⁊ hoc erit in genere notitie distincte per eādem distōnem. ergo ⁊c̄. ℂ Sexta cōclusio. q̄zuis ita sit non tamē opz in quolz pcessu scientifico magis vlia nobis esse notiora aut minus nota. siue notitia cōfusa siue distincta. Pz ex qōdam ar°. supius adducto qꝛ stat aliquē fieri pcessum sciētificum ex cōuertibilibus tm̄. per quē tamē ex notitia magis vlis non acqritur notitia minus vlis neqꝫ ecō ergo ⁊c̄. ℂ Septima cōclusio. lz 5ª conclō vera sit. vliuz tamē complexoꝝ que in aliqua scia cōsiderant vepl'm notitia originalr acqrit per inductionem ex simplicibus pus cōprehēsis tpe vel nā. Pz. qꝛ vlia q̄ sunt pn⁹ in scia ex qbus alia declarant. nobis nota sūt vepl'm experiētia. ⁊ multoꝝ singulariū cognitione. vt coll' ex mō loq̄ndi expositoꝝ. verūtn̄ ex h dici nou dz sciaz aliquaz a singularibus incipere pcessum suū cū i' singulariū no⁹ nō sit sciētifica appellāda de mēte Cōmen. p physicoꝝ cō pus allegato.

Ad argumenta

pncipalia pz ex dictis qōe. ⁊ tu vide. ⁊ bn̄ cōsidera ⁊c̄.

ℂ Priora aūt ⁊ notiora dupl'r sūt. nō. n. idē est pus nā ⁊ ad nos pus. neqꝫ notiꝰ nā ⁊ nobis notius ⁊c̄. T. cō. 5.

Qō. xiij.

Queritur 13°. Utrꝫ alia sint nob notiora ⁊ alia notiora nāe. ℂ Ad partē negatiuā arg. sic. nā nihil cogscit. g̃ ⁊c̄. Assuptū pz. accipiēdo nām p agēte mere nāli vt cōiter accipi solet.

Ad oppositum Uidet phs in plerisqꝫ locis vt in hoc p poste. vbi voluit idē non eē nobis ⁊ simpl'r. i. nāe noti⁹. ℂ Item p phy. i pn̄ cum dicit. innata est nobis via ⁊c̄. ℂ Item 2° met°. vbi voluit manifestissima in nā a nobis difficiliter cogsci. ℂ In ista qōne tres erūt articuli. In p videbūtur qdam modi rn̄dendi cōes ad qōnē. In 2° ponā modū quē puto esse verum ⁊ ad mētem Ari. In 3° ponētur difficultates.

Quātum Ad pmū voluit pmus modus rn̄dēdi q ea dicūtur notiora nāe q̄ scdm se siue scdm nām suaz magis cogscibilia sunt. ⁊ i° sunt entia maioris ⁊ pfectioris entitatis. Nobis aūt ecōuerso contigit. Hoc videt colligi ex auctē Ari. 2° met° pus allegata. Ex quo cōñr ifert minus vlia eē nature notiora. ⁊ magis vlia nobis. pz. qꝛ minus vl'e pfectius est suo magis vli. cū ipi⁹ perfectionē includat ⁊ aliqd vltra. ⁊ hāc dicit fuisse Ar. intētionem in phemio phycoꝝ. ℂ Contra istuz modum Ar. sic. p qꝛ seqret cās ēentiales rei nālis non eē i° re nāli notiores quo ad nām. oñs videt ꝫ cōem sniam phoꝝ qui volūt cās esse nāe notiores. ℂ p effectus nāles sensibiles nobis sunt notiores q̄z sue cāe. g̃ cāe sunt nāe notiores. ℂ Idem videt ꝫ sniam Cōmen. expsse in phemio phycoꝝ. Consequētia vero pbat sic. mā rei nālis est suo cōposito valde impfectior igit ⁊c̄. Tz oña p̄m opionem. Et assumptū pz de se. ℂ Idem ar. de forma qꝛ saltē for̄a nō videt maioris pfectionis q̄z cōpositū. eo q oēm pfectionem forme cōpo⁹ includit. q̄re ⁊c̄. ℂ Scdo ex opione seqtur pcessum Ari. quo pcessit in i° phy. inuestigando pn̄ reꝝ nāliū ex effectib⁹ illoꝝ pncipioꝝ non fuisse ex notiorib⁹ nobis ⁊ ignotiorib⁹ nāe. Cōsequēs vē ꝫ sniam eiusdē ⁊ Cōmen. in phe° eiusdē libri. Consequētia vero tz p̄m opinionē. qꝛ effect⁹. s. cōposita nālia maioris sunt pfectionis q̄z sua pn̄°. s. mā vel for°. vl' saltē q̄z mā. q̄re ⁊c̄. ℂ 3° vē hec opio eē ꝫ sniam Ari. in p li. poste. vbi voluit vlia eē simpliciter siue nāe notiora. pticularia vero nobis. Cui⁹ opp̄m hec opio sensit. ℂ Forte diceretur sicut h opio rn̄det q p poste. Ari. cōpauit vlia pticularib⁹ indiuiduis. sz cōpando magis vl'e min⁹ vli sicut fecit p phy. pcedēduz est min⁹ vlia eē nāe notiora. ℂ Hec rn̄sio nō obstat. nā sicut min⁹ vlia sunt nāe notiora q̄z magis vlia. eo q sunt entitatū pfectioris ita vē q singulare vt sor. dz eē nāe noti⁹ q̄z aial. eo q oēm pfectionē aialis icludit ⁊ aliqd vltra. qd tn̄ repugnat snie Ari. loco alleg. q̄re ⁊c̄. ℂ Scds modus rn̄dendi pmittit hāc distōnem aliqd eē nāe noti⁹ q̄drupl'r intelligi pōt. ℂ Uno mō. qꝛ p̄m nām suā sit magis cogscibile. ⁊ hoc mō entia pfectioris entitatis dicūt eē nāe notiora. qꝛ vnūqdqꝫ ens q̄ntum hz de entitate tm̄ hz de cogscibilitate. Hūc modū sentit Ari. 2° meta. vbi dicit q intell's nr̄ se hz ad ea q̄ sūt manifestissima nāe siue in nā sicut oculus noctue ad lucē diei. p manifestissima aūt in nā intelligit sbas separatas q̄ sunt entia pfectissima. ℂ Scdo mō dr̄ aliqd noti⁹ nāe. qꝛ pus intētuz a nā q̄uo spēm dicit eē nāe notiorē q̄z indiuiduū aut gen⁹. eo q nā pus spēm intendit. Hūc modū sumpserūt ex vbis Auic. p sue phy. c. p vbi vult q nā pus itelligit spēm q̄z indiuiduū aut gen⁹. Ex quo inferūt spēm eē nāe notiorē. ℂ Tertio. qꝛ sine alio cogsci possit. ⁊ si ecō. sic aial cogsci pōt nō cognito hoie. non aūt pōt hō cogsci nō cognito aiali. Hūc modū sumpserūt ex vbis Ari. 5. meta. c. de pori vbi voluit aial eē pus hoie. qꝛ aial eē pōt sine hoie. ⁊ non ecō. Et sic a sili inferūt q aial h mō dz dici noti⁹ hoie. ℂ 4° mō nāe noti⁹ aliqd est appellādū. qꝛ sit illud a quo nā icipit opari. ⁊ sic per nām nāle agēs itelligūt distinctū ꝫ agēs cognitiuū. Ex q̄ pz cās h° eē nāe notiores q̄z effect⁹. pz. qꝛ a cāis nā icipit opari p eas pducēdo effect⁹. Sumit iste modus ex vbis Cōmen. cō 3° pmi phy. vbi dicit. Cās reꝝ nāliū notiores eē apud nām q̄z res nāles. qꝛ nā facit cōposita ex cāis. h mō dicūt Ari. itellexisse p phy. de notiorib⁹ nāe. ℂ Et si ar. ꝫ istos. q nā nihil cogscit. g̃ ⁊c̄. Rn̄dent q illud cōe dictum cōditionalr itelligi dz. vz. si nā cogsceret pus cogsceret cās q̄z effect⁹. ⁊ sic de alijs que notiora dicūr. Et hoc ē verum eo q cāe sunt agēti nāli ppinqores ⁊ ab eis nā incipit opari. ℂ Item a sili. sicut artifex res artificiales pducendo pus cās cognoscit q̄z effect⁹. ita cōtingeret de agēte nāli si cognoscere posset. ℂ Contra istū modū rn̄dendi non instat q̄tuz ad pma tria mēbra distōnis. quia iuxta illa non cōiter dicit non eadē eē nobis ⁊ nāe notiora. Sed instat ꝫ vlt̄m mēbrum sic cōditionalr itell'm. Et p sic. si nā cogsceret. aut cognosceret sicut intelligētie cognoscūt. aut sicut nos cogscimus. vel sicut bruta. a suffiiēti diuisione. Si p°. seqtur q non pus cās cogsceret q̄z effectus. tūc. n. apphenderet non discurrēdo. Si 2° tunc eadem eēnt notiora nobis ⁊ nāe. Si 3°. tūc non pus cogsceret cās q̄z effect⁹: sicut nec bruta. ℂ Confirmat. si nāle agēs cogsceret. aut cogsceret p spēs inatas vel ab extrinseco pductas. Si p mō. tunc cognosceret sicut intelligentia. ⁊ tunc fiat ar⁹ vt pius. Si secundo mō. aut co-

gnitione sensitiua tm̄.aut itellectiua. Si sensi^ua tm̄ tc̄ cāe nō eēnt ei notiores. sic nec brutis. Si itel^ua. aut igit sue itel lectioni deseruiret opō sensitiua aut nō. Si p^o tūc apphēde ret sic nos apphēdim^9. Si 2^m. h vi irrōnabile. quare rc̄. ℂ Confirmat 2°. si nā cogsceret ipfecti^9 cogsceret q̄ȝ nos sȝ nobis pp ipfectū modū cogscēdi notiores sūt effectus q̄ȝ cā. g̃ a fortiori effect^9 eēnt nāe notiores q̄ȝ cāe. tȝ ɔña cū minori. maior affirmat. qȝ nā est nobis impfectior. ⁊ p ɔñs si cogsceret: impfectiorē hēret modū cogscēdi quā nos. imo q̄ȝ aialia bruta. ℂ Scdō pncip^r ar. vlia fm hūc modū dicūt nāe notiora q̄ȝ pticl'aria. ⁊ magis vlia q̄ȝ min^9 vlia. sȝ a magis vlib^9 nō icipit nā opari. g̃ rc̄. Minor pȝ. eo q̄ nāle agēs pticulares pduc̄ effect^9 mediātib^9 pticl'a rib^9 causis vlia vo trāsmutatiōi fbra nō pñt eē eo q̄ actio nes sūt suppositoȝ. vt coll^r p̄ de aia. ℂ 3° ex opione seq̄re tur formā q̄ est ps eēntialis ɔpositi nālis non eē nāe no tiorē ɔposito. Conseq̄ns repugnat huic opioni. vȝ ēt esse ɔ mētē Ari. in pbe^o phy. Conseq̄n^s vo tȝ. eo q̄ nāle agēs non icipit a forā effcāt pducēdo nālē. imo in eodē instāti sil' vtrūq̄ȝ pducit. ℂ Cōfirmat. qȝ seq̄ret mām absolute notiorē eē q̄ȝ for^9. ɔñs vȝ ɔ cōem scholā phoȝ. vȝ ēt ɔ hāc opionē. ɔña vo tȝ qȝ nāle agēs p̄ a mā icipit suā efficere opōnē p quāvltiate formā pducit. qr̄ rc̄. Per idē pbaret dispōnes māe q̄litatiuas ⁊ ipsā trāsmutationē eē nāe no tiores q̄ȝ for^9. ℂ Cōfirmat 2°. qȝ seq̄ret cāȝ finalē q̄lȝ alia cā eē nāe min^9 nota. ɔñs vȝ ɔ eōeȝ modū loq̄ndi auctoȝ in hac mā. cōit. n. ɔcedūt q̄ q̄to aliqō gen^9 cāe ē pfecti^9 tāto nāe est noti^9. cā vo finalis est nobilissimū gen^9 cāȝ. g̃ rc̄. Conseq̄n^s vo tȝ. qȝ in opando alie cāe p̄us nāli agē ti occurrūt q̄ȝ cā finalis. g̃ rc̄. ℂ Confirmat ⁊ q̄ro nūq̄d nā p̄us cām agētē cogscat q̄ȝ mām. aut eɔ. Si 2^m hoc nō vȝ ɔsonū. qȝ cā efficiēs est fm nāȝ p̄or mā. igr̄e nāe dȝ eē notior. Si p^o. ɔ. ab agēte non icipit opari mā. g̃ rc̄. tȝ ɔña fm opionē. ⁊ assumptū pȝ. qȝ nemo sani capitis diceret q̄ aliqō agēs icipiat a se pducere suā opōnē. tūc. n. idē sibi in sua opōne eēt fōm. qō vȝ absurdū. ℂ 4° pncipal^r ar. sic in multis opōnibus hō mere nāl^r agit p cās pducēdo effe ctus. ⁊ tm̄ sibi non sunt cāe notiores. g̃ a sili. si nāle agens cogsceret nō oporteret ipm̄ p̄us cās cogscere q̄ȝ effect^9. Tenet ɔña. Et assumptū pȝ ď opōnib^9. nutritiue digesti ue. ⁊ sic de alijs h̄ɔ. Quare effect^9 sūt nob̄ notiores q̄ȝ sue cāe. ℂ Cōfirmat. qȝ mediāte aia itellectu poss ⁊ itellectu agēte pducim^9 itellectionē. ⁊ tm̄ mediāte itellectione hec oia sūt nobis nō. g̃ rc̄. Sicut ar. de nobis ita. argui pōt de brutis aialib^9 q̄tū ad opōnes coȝ nāles ⁊ sensitiuas. ℂ 5° pn^r ar. sic artifici pducēti rē aliquā artificialē notior est illa res artificialis q̄ȝ sue cāe. g̃ nāli agēti notiores sūt effect^9 q̄ȝ cāe sue. tȝ ɔ^a. ex his q̄ dr̄ ab opione. ⁊ assūptū argnir̄. qȝ p̄mum in intētione artificis est finis quē inten dit. ɔñr vero ordinata ad finē apphendere. vt colligitur de mente Aristo.

Rō 2°.

Rō 3°.

Rō 4^a

Rō 5^a.

D

Quantum

Ad 1^m p̄mitto p̄. apud modū loquēdi Ari. idē ē aliqd simpl'r eē noti^9 ⁊ nāe pȝ. ex mō loq̄ndi ipsi^9 p̄ phy. ⁊ p̄ poste. ℂ Premitto 2° q̄ simpl'r notiora dr̄ ea que a sensib^9 sunt remotiora. sicut vlia respectu singulariū. q̄tuis singularia sint magis no bis nota. pȝ. p̄ hui^9. ℂ Premitto 3°. q̄ vlia singularibus ɔpata notiora fm inte^m dici debēt. pticularia vo notiora fm sensum. pȝ h p̄ phy. circa finē illi^9 capl̄i. ols igit ɔtia pn^a faciūt rc̄. ℂ Ex his ifert vl'e eē simp^r noti^9. nāe noti^9 ⁊ noti^9 fm ite^m q̄ȝ pticl'are. cū aūt h v̄ificari nō possit de i te^u fm q̄ nat^9 est nō posse recipe cognē nisi mediāte sensū eo q̄ idiuiduū p̄us apphendit ab itellcū isto^o. relato q̄ȝ vl'e: seq̄tur q̄ h verificari debet de itellectu fm se. ⁊ ab solute ɔsiderato. ita. s. q̄ si p pot^e nr̄ itell^s manēs eiusdē pfectionis eēntialis c^9 nūc est posset sine ministratione sen suū itelligerē. p̄us apphēderet vl'e q̄ȝ pticl'are. ⁊ h ē rōna bile vt appet ex p̄cedēti q̄ōne. ℂ Dicem^9 igit ea dēre dici nāe siue simpl'r notiora. q̄ magis est apt^9 itell^s apphēde re fm se ɔsideratus non in r̄one ad sensus. siue q̄ p^9 tpe vel nā ab itellectu apphēderent. si p se intelligere posset sine sensuū ministratione. ℂ Juxta hūc modū quē puto ad mē tem Ari. ɔcederet ea q̄ alijs ɔpata rōne hñt depēdentie ⁊ rōnem absolute posterioris eē nāe min^9 nō. ⁊ ɔñr dice ret ens eē notissimū nāe. deide magis vlia. ⁊ sic ɔñr vsq̄ȝ ad idiuidua. ℂ Cōcederet 2° ad cognes specificas ⁊ pti culares descendēdo deū eē quolȝ alio ente iferiori natu re notiorē. ⁊ sic ɔñr ad hec iferiora descēdendo. ℂ 3° ɔce dendū eēt mām ⁊ formā suo ɔposito nāli esse nāe notio res cū ab illis p se dependeat. sil'r formā esse mā notiorē lȝ. n. mā a forma ⁊ forā a mā aliq̄ mō dependē dicant. qȝ tm̄ absolute p̄or est forma q̄ȝ mā dȝ forma p^9 nō esse nāe q̄ȝ mā. Idem diceret de sba ɔpata accñti ⁊ vno accidenti p̄ori ɔpato posteriori ⁊ sic de ceteris h̄ɔ. Et oia hec cōce denda sunt. qȝ sic res se hēt ad esset ita se hēt ad cogno sci. ℂ Ɔ. qȝ no^o quā tūc hēt intell^s essȝ silis illi quā nūc vocam^9 notitiā ipsi^9 pfectā. sȝ notitia pfecta itell^s p^9 ɔpre hendit qō absolute est p̄us min^9 hñs dependentie rōnez q̄re rc̄. ℂ Itez notitia q̄ tūc apphenderet itell^s est. sicut notitia q̄ apphenderet itell^s adept^9 si dari posset. sȝ itel lect^9 adept^9 pri^9 cogsceret ea q̄ min^9 hñt dependentie rō nem. g̃ sil'r in pposito dōm esset. maior appet. qȝ fm Cō men. si itell^s esset adept^9 vniremur itellectui agenti quo ad itellectionem. ⁊ p ɔñs ita sine ministratione sensuū itel ligere possem^9 sic intell^s agens. minor vo de se pȝ. ℂ Sȝ aliqs forte istaret ɔ p̄dicta. si intell^s human^9 p se itellige re posset nulla ɔcurrente sensuū administratione. tūc itelli geret sic itelligentie apphendūt. sȝ itelligentie talē si hñt modū apphendendi vnū p aliud cogscendo. g̃ rc̄. maior pȝ. itell^s human^9 ponit ifimū l gñe itelligentiaȝ. ℂ Ad h pbabil'r rñdent negādo maiorez. qȝ adhuc itell^s hūa n^9 discurrendo apphendēt. qō itelligentijs ɔpetē nō pōt nō. n. discursus itellectui hūano tm̄ rōe sensuū ɔpetit. qȝ ēt ex nā ppa ipsi^9. cū essential'r sit alijs itelligentijs ipfe ctior. ℂ Pōt ēt pbabil'r negari minor. lȝ. n. itelligentie nō vnū p^9 tpe q̄ȝ alteȝ ɔphendāt. p^9 tm̄ nā ɔphendē pñt qua re rc̄. ℂ Ex p̄dictis iferri pñt ɔnes rñsiue q̄sito. ℂ Pri^a ɔ. vt pl^m i nālib^9 notiora nāe sūt nob̄ ignotiora. ⁊ eɔ. pȝ. qȝ vtplm effect^9 i nālib^9 sunt cāis suis nob̄ notiores. cāe vo nāe notiores q̄ȝ effect^9. g̃ rc̄. maior de se pȝ. qm̄ effect^9 st̄ sfib^9 primiores. minor ex p̄cedentib^9 pȝ. Eadē ɔvȝ de mē te Ar. i pbe^o libri phy. de mente etiā Cōmē. ibidez ɔ^o 3°. Dico notāter vtplm. qȝ nō icōuenit certā cām nālem suo effectu esse nobis notiorez tāq̄ȝ sensib^9 nr̄is ppinquorem. cāria. n. tā digestionis q̄ȝ putrefactionis pōt esse cā nālis q̄ tm̄ vtraq̄ȝ illiaȝ notior est nobis. color etiā notiō est nob̄ q̄ȝ spēs coloris q̄ est ei^9 effect^9. q̄re rc̄. Dȝ ēt notāter i nā lib^9. naȝ in mathematicis oppo^m ɔtingit. vt pȝ de mente Cōmē. p̄ phy. ℂ Scda ɔ. lȝ ita sit. in q̄lȝ tm̄ dratione q̄ p cedit a cā simpl'r p̄ori ad effectū suū idē est noti^9 nobis ⁊ nāe. pȝ. qȝ cā q̄ ponit in p̄missis est nobis notior. al'r p eā non dfaret effect^9. verūtm̄ effect^9 absolute notiores dr̄. qȝ ad ipsos ɔphendēdum maiorē hēmus aptitudinem ⁊ facilitatem. hoc autem ratione sensuū contingit qui sunt ministri intellectus. quare rc̄.

Notiora nāe siue simpliciter

Instan^a

R^o.

ɔ p^a.

T. c. 1.

ɔ 2^a.

Quantum

ad 3^m sit p^a difficultas. Si min^9 vlia sūt nobis ⁊ nāe min^9 nō. vt seq̄tur ex p̄us determinatis. seq̄tur q̄ a nobis p̄us min^9 vlia apphendi de berēt. qō est ɔ p̄dicta. ɔña pbat. qȝ a nobis p^9 acq̄rit do ctrine g̃dus remissior q̄ȝ intensior. sȝ min^9 vlia remissiori g̃du sunt nobis nō. eo q̄ sūt nobis min^9 nō. g̃ rc̄. ℂ 2ª dif ficultas. sint he cāe per ordinem essential'r ⁊ imediate se

T. c. 1.

T. c. 5.

Dubitatio pma

Scda.

bsites.s.a.b.c.d.f.⁊ sequitur q̄.c.eo q̄ est cā.notior ē nāe
q̄ nob.⁊ q̄ effect⁹ notior est nob q̄ nāe.qđ īplicat ꝯtra/
dictionē.¶ Itē in eodē casu sit q̄.a.cā sit nāe nota vt 4ᵃ
⁊ scđa in duplo min⁹.tertia in duplo min⁹ scđa.⁊ sic p or/
dinē.Econuerso vō.f.cā nobis nō sit vt 4ᵃ.d.i duplo mi/
nus.⁊.c.i duplo min⁹.d.⁊ sic vltra.tūc ex casu sequitur.c.
cām nobis ⁊ nāe eq̄lr eē notā.nā sequitur illū vtrisq̄ esse
notā vt vnū.Quare aliqua erūt nobis ⁊ nāe eq̄lr nota.
Si vō nō admittēdo casum.q̄rit nūq̄d notitia.c.q̄ habe
mus sit intēsior ea quā h̄z nā de ipsa vel remissior.Si in
tēsior.sic h̄i mal⁹ incōueniēs.Si remissior ponat notitiā
nāe remitti ad eq̄litatē.vel nr̄am intēdi.⁊ sic h̄ebit itent/
tum.In eodē ēt casu vr̄ q̄ non oīs cā sit nāe notior effe/
ctu.sunt.n.iste cāe in gn̄e cāe efficiētis.tūc.f.ē cā final' alia/
rū q̄ tñ est min⁹ nō nāe.igit ⁊c̄.¶ Tertia difficultas sit ad

Tertia.

pbādū q̄ q̄cūq̄ effectu dato ille est vel eē pōt nāe notior
q̄ nobis.Silr eque not⁹.q̄ si nō sit.igit.a.effect⁹ nobis
notior q̄ nāe.⁊ ponat notitiā nr̄am remitti ad nō gđuz.
stāte notitia nāe.tūc sequitur q̄ notitia nr̄a aliq̄n erit eq̄lis
⁊ aliq̄n remissior notitia nāe circa eūdē effectū.q̄re ⁊c̄.
Per ꝯsile argumētū pbat q̄ q̄lz cā nobis est vel eē pt
eque nō vel notior q̄ nāe.¶ Ultimo vr̄ q̄ sic duplex est

Quar/ta.

notitia nr̄a respectu eiusdē rei.vz.notitia q̄a ⁊ notitia pp
q̄d.ita duplex est notitia nāe.quo ꝯcesso.sequitur illud qđ
est nāe pp q̄d noti⁹.est ēt nobis in eodē gn̄e notitie magis
notū.⁊ pisormiter dōm erit de notitia q̄a.q̄re inter nr̄m
modū cognoscēdi ⁊ nāe nō erit dista ponēda.¶ Ad pmam

Ad pᵐ.

rñdet p̄ ex his q̄ in q̄ne pcedēti dcā sunt.q̄ nō lo. magis
villa nob notiora dr̄.q̄ sunt intēsius nō.q̄uis h̄ ꝯtinge/
re possit.sz q̄ magis ⁊ facili⁹ est apt⁹ intell'a apphēnde
re illa.Scđo dico ꝯcessa miori gr̄a argumēti q̄ lz remis/
sior gđus notitie re^a eiusdē rei sit ab itellectu pus acqui/

Ad 2ᵐ.

sitdus q̄ intēsior,re^a tñ diuersoꝝ h̄ non oz.¶ Ad scđam
ꝯsequētes pōt vna rñsione dici q̄ rōnes ille mlta suppo
nūt pter ppo^m nr̄m.Primo.n.imaginat aduersari⁹ nām
eē re aliquā cognoscētē ab itellectu nr̄o realr distinctam.q̄
modū h̄z itelligēdi diuisum ab itellectu nr̄o.hec aūt ima
ginatio q̄lr ⁊a sit.pz ex determinatis.Scđo imaginat q̄
hic ꝯperatur notitia nr̄a ad notitiaz nāe re^a eiusdē obi q̄ tñ
ꝯpatio est oio impertinēs pposito.cū.n.dicim⁹.a.effectuz
nobis eē.b.cā notiorē.⁊.b.eē notiorē nāe.nō itelligim⁹
.a.eē nob notiorē q̄ nāe.neq̄.b.eē notiorē nāe.q̄ nobis.
cū h̄ sit oio impertinēs.3ᵒ credit aduersari⁹ ea nob vel nāe
sp dici notiora q̄ sunt intēsius nō.sz h̄ non est veruz.vt ex
pdictis pz.Ex q̄b⁹ pz.gr̄a argumēti dōm eē ad casuz de
a.b.c.d.f.cāis.c.effectū nob eē.b.cā notiorē.⁊ eādē.c.cāq̄
eē.d.effectu nāe notiorē.¶ Ad ꝯfirmationē dī q̄ siue cō
cedat siue neget.c.nobis ⁊ nāe eē eq̄lr notā nō est ad pro
positū nr̄m.¶ Ad aliā ꝯfirmationē diceret vt cōiter di/
citur.q̄.cū.f.sit effect⁹ ab alijs causis pueniēs in gn̄e cāe
efficiētis nō est finis pmari⁹.sz scđari⁹.neq̄ finis gl'a c⁹.
sz finis q̄.De tali aūt non iconuenit ipm eē nāe min⁹ no/

Ad 3ᵐ.

tū.cū sit absolute pus posteri⁹ in nā appellādum.¶ Ad
3ᵐ pz q̄ siue ita sit siue nō sicut illa rō pbat illud est iper/

Ad 4ᵐ.

tinēs pposito nr̄o.¶ Ad vltimā neget silr'udo.c⁹ cā sag
pz ex declaratis in articulo scđo.¶ Ad rōnes pncipa/
les.patet quid dicendum.

A ¶ Semper.n.ppter qđ vnūq̄dq̄ est illud ma/
gis est.⁊c̄.T.cō.5. Nō. xiiij.

Rō pᵃ i formalibus.

Queritur 14ᵒ.Utrum illa ppō sit vā.s.
pp qđ vnūq̄dq̄ est tale ⁊ illō
magis.Arguit q̄ non.p̄ quo ad cām forma
lez q̄ sor.est alb⁹ pp albedinē.non tñ albedo

Cap.3.

est magis alba.vt vult Ari.2ᵒ topicoꝝ dicens
q̄ non bñ dicit albedinē colorari.¶ Item si sic est albe/
do est alba per albedinē sibi inherētem.⁊ illa p aliam.⁊
sic in isin^m.qđ videt absurdū.¶ Simil'r tu es calid⁹ pro/
pter calitatem.non tñ calitas est calior.¶ Item tu es ai/
tus ppter aiam tuam.non tamē aia tua est magis aiata.
¶ Item li⁹ est finita ppter pūctum.non tamē pūctus est
magis finit⁹.¶ Secūdo quo ad cām efficiētem non seq

Rō 2ᵃ in efficientibus.

tur.tu est calidus ppter solē.g̃ sol est magis calidus.cuz
enim sol sit de sb̃a corpis celestis non est pp̄e alterabilis.
⁊ per ꝯn̄s non est calidus nec fridus appellādus.¶ Itē
non sequitur.a.est calīn pp.b.g̃.b.est calius.vbi.n.b.assi
milauerit sibi.a.est añs veꝝ ⁊ ꝯn̄s fl'm.¶ Silr non seq̄
tu es calidus pp motū.g̃ motus est calior.¶ Item tu es
ebrius pp vinū g̃ vinū est magis ebriū.¶ Item non seq̄
sor.est rōnalis pp pl'onem.g̃ plato magis ēt rōnalis.ꝯn̄s
enim est fl'm.cuz rōnale non suscipiat magis nec minus.
añs aūt ē veꝝ.vbi plato sit pī sor.¶ Tertio quo ad cāz

Rō 3ᵃ in mālib⁹

mālem arguit.sor.est cōpositus ppter mām.non tamen
mā est magis ꝯposita.vt pz.imo poti⁹ sequitur opᵐ.¶ Si
militer non sequitur.sor.est corruptibilis pp mām g̃ mate
ria ē magis corruptibilis.¶ Quarto celū mouet pp deū

Rō 4ᵃ.

tāq̄ ppter cām eius finalē.⁊ tamē deus nō magis mo/
uet.cū deus sit penitus imobilis.¶ Item ⁊ vltimo vide

Rō 5ᵃ.

tur q̄ exē^m Ari.non sit ad ppo^m suū cum dicit.q̄ si quē di
ligim⁹ ppter aliū q̄ aliū magis diligim⁹.Illud.n.ē exē^m
in gn̄e cāe finalis.ꝯ vō non scit ppter pmissas tāq̄ p
pter finē.sed tāq̄ ppter cām efficiētē.vt cōmuniter di/
citur.imo notitia ꝯnis videtur esse finis notitie pmissa/
rum.quare si conueniēs esset exēplum.sequitur potius q̄
conclo magis sciat q̄ pmisse.q̄re ⁊c̄.

Ad oppositum

Est Ari.i textu.¶ In ista q̄ōe
p recitabo q̄sdā modos rñden
di.⁊ istabo ꝯ ipsos.Scđo ponā aliū modū rñdendi.

B

Quantum

Ad pᵐ pter missis q̄busdā alijs modis
antiq̄s.posuerūt moderni aliq̄s ꝯnes.

Uiđ 4ᵒʳ modos in Egidio de paul⁹ h̄ circa illū textū recitat.

¶ Quaꝝ pma.est ista.Illa ppō non tz in causis formali
bus.pz p pmū argumētū ⁊ ꝯfirmationes eius.¶ 2ᵃ.pdi
cta ppō non tz in causis mālibus.pz p 3ᵐ arg.¶ Tertia
conclo.illa ppositio non est vera in causis finalib⁹ pz.q̄a
sor.est ambulās ppter sanitatē tāq̄ pp cām finalē.nō tñ
sanitas est magis ambulās.¶ Quarta ꝯ.ipsa non tz in
causis efficiētib⁹ instrūalibus aut non eēntialr ordinatis.

ꝯ 4ᵃ.

Primum pz.q̄ aliq̄s est calidus ppter motū tāq̄ instrā/
lem cām effectiuā.non tñ mot⁹ est calior.Secūdum pro
batur.q̄.a.ignis gn̄at⁹ a b.igne est calidus ppter.b.nō
tamē.b.est calior.a.cū sibi ipm assimilauerit.a vō ⁊.b.cū
sint indiuidua eiusdē spēi.non inuicē eēntialr ordināt.
¶ Quinta ꝯ.pdicta ppō locū h̄z in causis efficiētib⁹ pn/

ꝯ 5ᵃ.

cipalibus ⁊ essentialr ordiatis formalr aut v̄tualr.Ideo
dicūt.bñ sequitur.tu est calidus ppter ignē.igit ignis ē ca
lidior te formalr aut v̄tualr.Simil'r sequitur tu es calidus
ppter solem.g̃ sol est calidior te formalr aut v̄tualr.Et
hoc verum est p secūda parte.lz.n.sol non sit formaliter
calidus.est tamen calitat'is pductiu⁹ merito cui⁹ dī v̄tua
liter calidior.¶ Ex pmissis sequitur q̄ q̄dā pmisse forma/
liter magis sciūtur q̄ conclo.s.pmisse dēabiles ipsis enī
formalr cōpetit denolatio scie.quedam vō v̄tualr magis
sciūtur.vz.pmisse indēabiles.ipse enim non dicūtur for
maliter scite accipiēdo ppriissime sciam.vt visum est su/
peri⁹.sed earum habit⁹ vocatur intell'e.vt videbitur in
fra.sed dicūtur v̄tualr scite.q̄ v̄tutem habent sciētie pro
ductiuam.dicūtur etiam v̄tualr magis scite.q̄ virtutem
habent excellētiorem faciendi scire q̄ ꝯnes.¶ Licet iste

C

modus sit subtilis ⁊ bene ordinatus.istari tamen potest
ꝯtra ipm.p̄.q̄ Ari.in pbādo intētum suū adduxit exēᵐ
ptinēs ad cām finalē.vz.si sor.diligat platonē pp cicero/
nē.q̄ magis diligit ciceronē q̄ pl'onē.q̄ illa ppō maxie

Contra modū p̄fatas ꝯnes ponētem.

Obo 2°

vi̇ ſm Ari.tenere in cāis finalib⁹.¶2°dilectio ciceronis ⁊ dilectio platonis nõ ſunt iuicē eēntialr ordiate.ğ ſ3 in/ tētionē Ari.illa ppō vi̇ tenere nõ ſolū in eēntialr.ſ3 ēt in accñtalr ordiatis aſſūptū p3.q2 ille due dilectiones ſunt eiuſdē ſpēi.¶Itē p accñs eſt ꝙ alter pp alteꝝ diligaꝛ.ğ re ⁊c̄.¶Rñdeāt huic argᵗᵒ negādo ꝙ dilectio ciceronis ⁊ platonis ſint eiuſdē ſpēi.l3.n.plō ⁊ cicero ſint eiuſdem ſpēi.tñ cicero dilect⁹ pp ſe.⁊ plato pp aliū dilect⁹ ſūt oba formalr diſticta.ğre ſue dilectiones ex h potuerūt ſpē di/ ſtingui.¶S3 h nõ obſtat.q2 l3 pp h ſpē accidētali diſtin guerenꝛ.tñ ille dilectiones in eadē ſpē ğlitaꝗ eēntialr re ponūtur.¶D.ğtcūqȝ ſit adhuc ſtat qȝ ꝑus di̇.v3.ꝙ val de accñtale eſt vt alter pp alteꝝ diligaꝛ vt p3 qꝛ ⁊c̄.¶3°

Obo 3°

arguiꝛ ꝑncipalr.ɔcediꝛ ꝑn⁹ magis ſciri ğ ɔ̄nes ex ꝟtute ꝑcedētis ppōnis.ꝑn⁹ꝟo non ſūt cā effeᵗᵃ notitie ɔ̄nis.ſed itell's.ğ ille modus nõ eſt ad mētē Ari.t3 ɔ̄ña cū maiori minor aūt vi̇ manifeſta ex.3.de aīa.¶Forte di̇ ꝙ notitia ꝑncipioꝝ efficit noᵗᵐ ɔ̄nis.⁊ h ſufficit ppoſito nr̄o.¶S3 h ꝑ non obſtat.cū h adinicē ɔpenꝛ duo extrema in hac denotatione q̄ eſt ſciri.notitia ꝟo ꝑncipioꝝ vel ɔ̄nis non di̇ ſciri.ſed ꝑn⁹ ⁊ ɔcl'o ſciri dr̄ ğ ſi ꝟa erit ɔpatio in gñe cāe efficiētis.oportebit ꝙ pricipia ſint cā efficiēs notitie ɔ̄nis.¶D.l3 ɔcederet ꝙ ꝑn⁹ ſint cā effectiua notitie con clōnis.non tñ erūt cā pricipalis.ğre ille modus non erit ɔformis dictꝭ Ari.aſſūptū p3.Cū cā pricipalis ſit intell's ēt q2 nulli⁹ opationis vl' effect⁹ cā pricipalis ꝑt eē accñs vt p3 ex cōi pbia.pricipia ꝟo ⁊ coꝝ notitia ſunt accñs q̄/ dā.ğ nõ erūt cā ꝑncipalis notitie ɔ̄nis.ğre ⁊c̄.¶Ad hoc rñdēt negādo maiorē.oñt.n.ꝙ caliditas eſt pricipale agēs in calefaciēdo manū.⁊ leuitas vaporꝭ eſt pricipale agēs in mouēdo vaporē ſurſum.⁊ ſic oñt ꝙ l3 h in actionibus nālib⁹ veꝝ eēt.nõ tñ veꝝ eſt vł'r i actionib⁹ ſpūalib⁹.eo ꝙ color eſt ꝑncipale agēs in mlttitudinē ſpēi ſue.⁊ ſic in p/ poſito dōm vi̇.¶S3 ꝑ'ᵐ dcm̄ vi̇ ɔ eādem pbiam.Scōm āt l3 teneri poſſet ⁊ ɔcedi ꝙ vna ſpēs aliā pducat tāq̄ pri/ cipale agēs.tñ mlto ꝟiſilius appet in ppoſito nr̄o ꝙ ꝑn⁹ ſint ſolū iſtr̄alr ɔcurrētia ad notitiā ɔ̄nis.itell's aūt pri/ cipialr ad illā ɔcurrit.ğ dicere ꝑncipale agēs eē ꝑn⁹ qua re ⁊c̄.¶4°ſic iſte modus rñdēdi cū illa pricula formalr

obio 4°

vel ꝟtualr ſaluat illā ppōnē in cāis efficiētib⁹ ꝑncipalib⁹ ⁊ eēntialr ordiatꝭ.ita vi̇ in alijs gñib⁹ cāꝝ cū eadē pricl'a poſſe ſaluare.l3.n.albedo vel caliditas non ſit formalr magꝭ alba vl' cal'a.tñ vi̇ ꝙ ꝟtualr magis eſt talis.ppea ꝙ ipſa eſt cā ⁊ ꝟt⁹ talis denoiationis.¶Idē dico de aīa tua q̄ ꝑt dici ꝟtualr magis aiata.q2 eſt cā pricipalis p quā tu es aiat⁹.¶Itē de cā mālī vi̇ ꝙ ğuis mā nõ ſit formalr cō/ poſita nec corruptibilis.ipſa tñ ꝟtualr magis ɔpoſita vl' corruptibilis dici pōt.p ğto eſt p ſe cā ɔpōnis ⁊ corru/ ptionis.¶Itē in cāis efficiētib⁹ iſtr̄alib⁹ vi̇ non min⁹ ꝟi ficari poſſe.l3.n.vinū ñ ſit formalr ebriū.vi̇ tñ ꝙ ſit ꝟtua liter magis ebriū.ppea ꝙ eſt ebrietatꝭ pductiuū.ſic ſol eſt caliditatis pductiu⁹.¶Idē dico ꝺ motu q non eſt formalr calidus.ſ3 caliditatꝭ pductiu⁹.ğre ɔ̄nes ꝑcedētes vr̄r fru/

Rᵒ 2°ad qōnem ꝑn°.

ſtra poſite ab illo mō rñdēdi.¶Scōs modus rñdēdi di cit ꝙ 4ᵒʳ ɔditiones reqrunꝛ ad ꝟitatē ꝑdicte ppōnis.Pri mo ꝙ illud in quo ſit ɔpatio inſit vtriqȝ extremoꝝ.⁊ pp h non o3 ſi tu es cal's pp ſolē ꝙ ſol ſit calior.¶Scōo req riꝛ ꝙ illud ꝑdicatū vtriqȝ iſit.vel ineē poſſit ſm magis ⁊ min⁹.ex defectu hui⁹ ɔdōnis non o3 ſi ſoꝛ.eſt rōnalis pp platonē.vt plō ſit magis rōnalis.qm̄ rōnale neutri illoꝝ attribuiꝛ ſm magis ⁊ min⁹.¶3°reqriꝛ ꝙ alteꝝ extremo rum ſit cā pp quā alteꝝ eſt tale:⁊ pp h non ſeqꝛ dom⁹ eſt pp edificatorē ⁊ ipſa eſt alba.ğ edificator eſt magis alb⁹. ¶4°reqriꝛ ꝙ illud pp qō alteꝝ ē tale ſit totalis cā ppter quā di̇ tale ⁊ ꝺfectu hui⁹ pricule.vbi ſoꝛ.diligereꝛ ppter platonē ciceronē ⁊ albertū.ſtaret vt ſoꝛ.magis diligereꝛ ğ aliqs illoꝝ p ſe.l3 oē ſil' ſumpti plus diligerētur ğ ſoꝛ.

Contra 2ᵐ rñſio nē.

¶L3 iſte modus ſit ſatꝭ ſubtilis.iſtaꝛ tñ ɔ ipm.¶Primo q2.a.ignis.gñat⁹.a.b.igne eſt calidus pp.b.tñ.nõ op3 vt .b.ſit calior a.cū ſint eq inteñ.ſic pono.⁊ tñ ibi ſūt noiate ɔditiones.ğre ⁊c̄.¶Cōfirmaꝛ vbi a.cal'm vt octo aſſimi let ſibi dio.b.paſſu3.b.eſt tūc cal'm pp.a.⁊ de vtroqȝ ꝑdi catur eē cal'm.⁊ ꝑdicaꝛ ſm magis ⁊ min⁹.⁊.a.eſt cā ꝙ .b.ſit tale ⁊ eſt cā totalis ad mētē illoꝝ.⁊ tñ.a.nõ eſt ca/ lidius.b.ğ ⁊c̄.¶Item non ſeqtur.tu es long⁹ pp ğtita/ tem tuā.ğ ğtitas tua magis eſt lōga.ɔ̄ña.n.eſt impoſē. q2 tūc aliq̄ ps tue ğtitatis eēt ſine ſbo vel in alio ſbo ğ i te.⁊ tñ ſunt ibi oēs 4ᵒʳ noiate ɔdōnes ğre ⁊c̄.¶Tertio videꝛ ꝙ tertia ɔditio ſit ſupflua.illud.n.inuiꝛ in aſſūpto ꝑncipali cū.di̇.pp.a.b.eſt cal'm.vel albū vel aliqō tale.ğ re ⁊c̄.¶Nec ille modus arguēdi recte fundaꝛ in ꝑdicta ppōne.a.dom⁹ eſt pp edificatorē ⁊.a.dom⁹ eſt alba.igiꝛ edificator magis ē alb⁹.S3 ſic arguēdo hr̄i videreꝛ fūda ri.a.dom⁹ eſt alba pp edificatorē.ğ ⁊c̄.¶D vbi edificatō alb⁹ domū edificaret.Et ipſam dealbaret hec eēt ꝟa.do/ mus eſt alba pp edificatorē.⁊ eē albū vtriqȝ ɔpetit ſcōm magis ⁊ min⁹.edificator ēt eēt totalis cā hui⁹ dealbatio nis ad itell'm h⁹ rñdēdi.non tñ o3 edificatorē magis eē albū qm̄ ſtaret oppᵐ.vt p3.¶Idem ēt p3 vbi a ſoꝛ.albo plato alb⁹ gñeꝛ.q tñ ſit albior ſoꝛ.¶Itē nõ vi̇ necīa ğrta ɔditio.q2 notitia ꝑncipioꝝ eſt cā notitie ɔ̄nis.⁊ ſm Ari. ſeqtur ex h pricipia magis eē ſcita.non tñ pricipia ſūt cā totalis notitie ɔ̄nis.ſed cū h reqriꝛ intell's agēs.diſcur/ ſus intell's.adheſio ipſi⁹.⁊ alia h⁹.¶Idē ēt p3 in exēplo Ari.non.n.ſola dilectio ciceronis eſt cā dilectionis plō/ nis.ſ3 alia multa reqrunꝛ.ſic oia illā pducētia aut ꝑcipiēs ⁊ po⁹ que imediate pducit.⁊ alia h⁹ multa.qꝛ ⁊c̄.

E

Determi natio ppa.

Quātum

Ad 2ᵐ articl'm ſm ꝙ ɔſiderare potui mi hi appet ꝙ ad veritatē ꝑdicte ppōnis ali que reqrunꝛ ɔditiones.vbi gra.ɔparādo.b.ad a.ꝑ req/ ritur ꝙ.a.eē tale ſit pp.b.eē tale.¶Scōo reqriꝛ ꝙ eē ta/ le vtriqȝ extremoꝝ ineē poſſit ſm magis ⁊ min⁹.¶3° ꝙ .a.eē tale in eē ⁊ fieri depēdeat.a.b.eē tale.¶Quarto cō cludeꝛ.ꝙ.b.ſit magis tale ğ a.quo ad illud eē tale ipi⁹ a.qō depēdet ab eē tali ipſi⁹.b.¶Dico ꝑ notāter ꝙ.a.eſ ſe tale ſit ppter.b.eē tale.⁊ nõ dico abſolute ſit ppter.b. pp exēplū poſitū de edificatore albo.l3.n.domus ſit alba pp edificatorē.non tñ eſt alba pp edificatorē eſſe album. ¶Idē dico de ſoꝛ.albo gñante platonē albū.ğuis ēt p 3ᵃᵐ pricula3 hec duo exēpla a ppoſito remoueri poſſint. ¶2°poniꝛ ſcōa pricula.q2 plō gñatus a ſoꝛ.eſt rōnalis p/ pter ſoꝛ.⁊ pp ſoꝛē eē rōnalē.Hoc ēt ſepaꝛ p tertiā.non tñ eſt magis rōnalis.qm̄ rōnale non ɔpetit eis ſm magis ⁊ minus.¶Tertio in pricula tertia di̇ ſm eē.pp exēplum de igne gñante ⁊ igne gñito.verū.n.eſt ꝙ.a.cal'3 eē pdu ctū eſt pp.b.eē cal'm nõ tñ.a.eē cal'3 i eē depēdet.a.b.cali do.q2 a.remanere pōt corrupto.b.¶Idē dōm vi̇ de.a. cal'o aſſimilāte ſibi.b.ğuis de ꝟtute ſmonis dici poteſt ꝙ p ꝑmā priculā hec duo ſepanꝛ.¶Di̇ 2°in eadē pricula i fieri.q2 l3 te eē lōgū ſit pp ğtitatē tuā eē lōgā.Et vtriqȝ extremoꝝ iſit eē lōgū ſm magis ⁊ min⁹.⁊ te eē lōgū i eē depēdeat a ğtitatē eē lōgā.ſi tñ i fieri ꝺpēdet ad iſtū itel lectū.ꝙ lōgitudo ğtitatꝭ non ē neqȝ fuit cā pducēs te eſſe lōgū.¶4°poniꝛ 4ᵃ pricl'a ſiue vltia.q2 vbi a.ɔ.p duo di/ uerſa gñā cāꝝ dr̄eꝛ.ſ.b.c.nõ o3 vt.b.magis ſciaꝛ ğ a.ğ/ uis ibi ſint alie tres ɔditiones.¶Cū.n.aliqs grad⁹ no/ titie a.acqraꝛ p.b.⁊ aliqs p.c.ſtat notitiā a.maiorē eē.ğ aliqua aliaꝝ p ſe.vt p3.l3 ſufficit ppoſito nr̄o.b.magꝭ ſci ri ğ a.q̄ ad illā noᵗᵐ a.q̄ ex.b.fuit acqſita.ſilr dico de.c.

F

Ad p^m.

Ad rōnes

ꝑncipales.¶Ad ꝑmā di̇ ꝙ ibi deficit ɔdō ꝑ⁹.ſi.n.ſoꝛ.ē alb⁹ pp albedinē eē al bā.¶Silr dico ad alias ꝺ cā formali.¶Silr ad ꝑmā de

Ad 2ᵐ.

Ad 3m.

cā efficiēte. ¶ Sʒ ad scđam dī q ibi deficit 3a ɔditio vel vi sum est pui⁹. ¶ Ad aliā ṽo duo dī q deficit pma. Sʒ ad vltīm dī q deficit 2a. ¶ Ad argumēta de cā mali dī q deficit p^a. silr dī. ad ar^m de cā finali. ¶ Ad vltimaʒ rōʒ p dici pōt. q q̄uis illud ex^m eēt in gñe cāe finalis. tñ ita sibi cō veniūt noiate ɔditiones sicʒ in pposito nr̄o. Sicʒ. n. sciri ɔ̄nes est pp sciri pncipioꝝ. ⁊ cā pncipijs q̄ ɔ̄ni cōpetit sciri fm magis ⁊ min⁹. ⁊ no^a ɔ̄nis depēdet in eē ⁊ fieri a notitia pncipioꝝ. ex quo ɔ̄fr oʒ q pn^a magis sint scita q̄ ɔ̄. quo ad illā sciam q̄ p eadē pn^a acq̄rit. Sicʒ et diligi platonē est pp diligi ciceronē. Et vtrīqʒ ɔpetere pt dilectio fm magis ⁊ min⁹. ⁊ platonē diligi hac dilectione depēdet in eē ⁊ fieri ab eo q̄ȯ ē diligi ciceronē. q̄re ɔcludi potest q dilectio q̄ diligit cicero ē maior illa q̄ diligit plo pueniēs ex dilectione ciceronis. qr ⁊c. ¶ Alr dici pōt q illō ex^m ita est in gñe cāe efficiētis sicʒ et ex^m de pncipijs ⁊ ɔ̄ne. eo q dilectio ciceronis fit cū bñficio q̄ȯ plo ifert ciceroni ē cā efficiēs q sor. diliget cicerōnē. Si. n. illud ex^m eēt de cā finali. oporteret q sor. diligere plonē in hūc finē ordinaretur. vt ipse diligeret ciceronē. q̄ȯ tñ est fīm. qr ⁊c.

A ¶ Quare si q̄dē scim⁹ p pma ⁊ credim⁹. illa q̄dē scim⁹ ⁊ credim⁹ magis ⁊c. T. ɔ. 5. Cō. xv.

Rō p^a.

Queritur 15°. Vtꝝ pn^a magis sciant q̄ ɔ̄nes. Negatiue ar. p̄. sic. d̄ pncipijs nō est scia. g̃ ⁊c. Assumptū pʒ de mēte Ari. ifra. q vult q hit⁹ pncipioꝝ non oʒ dici scia. sʒ itell'ꝰ. Idē pʒ de mēte linco. ¶ 2° de ɔ̄nibus dr̄atis maxie ppriē hētur scia. nō aūt de pncipijs. sʒ min⁹ pprie. g̃ ɔ̄nes magi sciunt q̄ pn^a. Tenet ɔ̄ña. Et añs patuit supi⁹ de mēte linco. ¶ Cōfirmat. qr ɔ̄nū no^a magi est pfecta q̄ notitia pncipioꝝ. g̃ pfecti⁹ sciūtur ɔ̄nes. et p ɔ̄ñs magis sciūtur. Assumptū pbat. qr si no^a ɔ̄nis dr̄ate non eēt magis pfecta. tūc eēt aliq̄lr impfecta. qr non eēt maxie ppe scita q̄ȯ ɔ̄ linco. ¶ 3° aliq̄ ɔcl'o orationis pōt eē scita ei⁹ pncipijs oio exñtib⁹ ignotꝭ. g̃ ⁊c. Assūptuʒ pʒ. possum. n. ad sensū scire lunā eclypsari vel eclypsabilē eē. q̄uis pn^a qb⁹ no^a ɔ̄nis depēdet sint oio ignota. vt pʒ. q̄re ⁊c. ¶ 4°. si pn^a magis scirētur q̄ ɔ̄nes. tūc no^a cōclonis eēt no^a pncipioꝝ remissior. Pʒ ɔ̄ña de se. ɔ̄ñs tñ vē fīm. qr oē remissum vr̄ eē remissū p admixtionē sui ɔ̄rij. vt pʒ de mēte Ari. p̄ phy. vbi voluit q min⁹ albū vel calidū diceret pp admixtionē sui ɔ̄rij. sʒ no^a sciētifica ɔcl'onis nō est remissa p admixtionē sui ɔ̄rij. g̃ ⁊c. Mior pbat qr si cū notitia sciētifica ɔ̄nis ɔ̄riū misceret. illud nō videret eē nisi error. aut formido. sʒ h̄ est impole. q̄ricūqʒ. n. cū aliq̄ credulitate aliqs gradus miscet formidinis. aut erroris de eo q̄ȯ credit nō hʒ scia. nedū pprie. sʒ neqʒ large sumpta. q̄ȯlʒ. n. scire est firmiter ⁊ sine hesitatiōe credere cū h̄ q ita sit ex pte rei. vt cōit pʒ. qr ⁊c. ¶ 5° vbi. a. ɔcl'o dr̄at p. b. c. pmissas. ⁊ sit notitia illaꝝ intēsa vt. 3. cōclonis notitia vt. 2. pono q notitia ɔ̄nis itēdat ad duplū stāte notitia pmissaꝝ. q̄ȯ vr̄ satꝭ pole. tūc seqtur vt notitia ɔ̄nis erit maior vel intēsior notitia suoꝝ pncipiorum. ¶ Cōfirmat. qr stāte pdicta notitia ɔ̄nis demrēt eadem. a. ɔ̄ p. c. pmissas in alio gñe. ⁊. c. pmisse sint note. vt. 3. et pducāt notitiā ɔcl'onis vt. 2. q̄ȯ satꝭ vr̄ pole. ⁊ tūc seqtur notitiā totā. a. ɔcl'onis eē vt. 4. notitiā ṽo. b. vl'. c. pncipiorū solū eē. vt. 3. q̄re magis sciet ɔcl'o q̄ sua pn^a. ¶ 6° d̄ pncipijs nō hʒ notitia. g̃ ⁊c. Assūptū pbat. qr si sic. vl' illa notitia eēt nob̄ inata. vel p doctrinā acq̄sita. nō p°. qr tūc intellect⁹ nr̄ nō eēt tāq̄ tabula rasa. cui⁹ op^m dī in 3° de aia. neqʒ 2^m. qr tūc notitia pncipioꝝ fieret ex aliq̄ p̄exñti cogne. vt pʒ in lra. ⁊ sic pn^a nō eēnt nobis p̄ nōa. q̄ȯ vr̄ falsum. ¶ Vltimo ar. sic notitia pncipioꝝ ⁊ notitia ɔcl'onis sunt abinuicē spē distīcte. g̃ nō adiuicē ɔpari psūt. ⁊ p ɔ̄ñs pncipia non magis sciūtur. Tʒ ɔ̄ña. ⁊ assumptū pʒ p Ari. infra. cū notitia ɔcl'onis sit scia. notitia ṽo pricipioꝝ nō scia sed intell'ꝰ dici oʒ. quare ⁊c.

Rō 2°.

Rō 3°.

Rō 4°

T. c. 32.

Rō 5°.

Rō 6°.

T. c. 24

Rō 7°.

B

Contra

Ad oppositum est Ari. in textu. p̄ h⁹ i illa pte q̄ñ aūt oʒ credē ⁊c. ¶ In ista q̄ōne erūt tres articli. In p̄ pmittētur q̄dā. In 2° ponētur conclusiones. in 3° dubitationes.

Ad q̄ō.

Prima distīctio / nis du / plicia.

Quantum ad p^m sit pma distō. pncipioꝝ dr̄atiōis q̄dam sunt demrābilia. q̄dā ṽo indemōstrabilia. ex^m pmi. sicʒ pmisse pbātes q triāgulus hēt tres: vel sicʒ h̄ pn^m. de pūcto ad pūctū rectā lineā ducē contingit. q̄ȯ q̄uis in geo^a nō pbet. demrātur tñ. 6. phy. ex^m scđi. q̄cūqʒ sunt eq̄lia vni 3°. inter se sunt eq̄lia de vtrisqʒ pōt fieri mētio in pposito. ¶ Scđa distō. scire multiplr accipit vt patuit supius. scire pprie sumptū pncipijs ⁊ cōclōni attribui pōt. Scire ṽo maxie pprie soli ɔcl'onib⁹. nō aūt pricipijs indemrābilib⁹ attribuit. ¶ Ex qb⁹ ifert dū distinguit scia ɔ̄ hitū pricipioꝝ q vocat intell'ꝰ q ibi loqtur de scia maxime pprie sumpta. ¶ 3° distō. Aliquaʒ ppōnem alia ppōne magis eē scitā duob⁹ modis itelligi pōt. cū. n. scire dicat credere firmiter cū h̄ q ita sit ex pte rei. intelligi pōt q sit magis scita. qr magis ṽa vl' maiori credulitat̄. ¶ 4° distō. aliquā eē ppōnē maioris credulitatis duob⁹ modis itelligi. pōt. Vno mō qr itell'ꝰ illi magis actualr assentit. 2° qr de se itell'ꝰ magis iclinat⁹ est ad herere pp manifestiorē. ⁊ magis ineuitabilē eē ipsi⁹ veritatē. ¶ 5° distō. credulitas actualis. duplr dici pōt maior. vno mō qr intēsior. alio mō qr fixior itellectui. ¶ 6° distō. aliq̄ ɔcl'o de q̄ hʒ notitia pbat p sua pn^a. aliq̄ ṽo non ex^m pmi. cū pbat triāgulū hēr tres. p h̄ q hʒ angulū extrisecū. ex^m scđi. sicʒ cū scit lunā eclypsari p sensum. nil'a hita cogne suoꝝ pncipioꝝ p q̄ dr̄at. ¶ Vltima distō. cū ɔpamus pn^a ɔ̄nib⁹ q̄ ad sciri magis vel min⁹ h̄ pōt fieri absolute. vel singula singulis referēdo. qr. s. vnūqȯqʒ pn^m magis scit q̄ ɔcl'o q̄ p ipsam declarat vel eꝭ. ¶ Pria suppō. intell'ꝰ human⁹ nālē hʒ inclinationē ad assentiēdū vitati. Pʒ. qr nālē hʒ iclinationē ad scire. vt pʒ in phe^a meta. q̄re ⁊c. ¶ 2° suppō. cū q̄dā sint manifestioris ⁊ magis inceuitabilis ṽitatis: q̄dā ṽo min⁹. itell'ꝰ magis est apt⁹ pmis assentire q̄ scđis. pʒ ex p°. ¶ 3° suppō. cū itell'ꝰ sit aptus vni mediāte alio assentire: est ad aliq̄ȯ p^m vel ad aliq̄ pria deuenire cui itell'ꝰ est apt⁹ p assentire. Pʒ. qr alr eēt pcessus in infi^m in his q̄ p assensus vni⁹ reqreret ad alterius assēsum. talia ṽo sunt ɔplexa manifestissime ⁊ max^e ineuitabilis ṽitatꝭ. Sicut de q̄lʒ dī eē vl' nō eē. non ɔtingit idē sil' eē ⁊ nō eē. ⁊ post illa sunt. Quecūqʒ sūt eq̄lia vni 3° iter se sunt eq̄lia. Si ab eq̄lib⁹ eq̄lia auferas remanētia sunt eq̄lia. Oē totū est mai⁹ sua pte. ⁊ sic de alijs. ⁊ d̄ his loqtur Cōmen. 3° de aia. ɔ^to. 36. q ipsa sunt nālr itellecta. q̄ȯ nō dicit. qr eoꝝ cognitio sit actu isita itellectui. tūc. n. itell'ꝰ nō eēt tāq̄ tabula rasa in pn^a sui. sʒ est p tanto. q̄ nālr est apt⁹ imediate eis assentire absqʒ alio discursu c⁹ assensus deducat ipm in assensum eoꝝ. ¶ Ex qbus ifert q cū ex assensu vni⁹ deducit intell'ꝰ in assensum alterius. fm rectū ordinē sue nālis iclinationis. sicut ex assensu. a. in assensum. b. tūc est magis aptus assentire. a. q̄. b. pʒ. qr assensus. b. in fieri. ⁊ eē depēdet ab assensu. a. Dico notāter fm rectū ordinē. ⁊c. qr ɔtingit intell'm ordie nō recto assentire priorib⁹ pp posteriora. sicʒ multꝭ cāis principijs pp assensuʒ suoꝝ effectuū. vbi tñ nō oʒ ɔcedere itē^m de se magis aptū eē assentire posteriorib⁹. ⁊ h̄ est qr illō nō ɔtingit fm rectū ordinē sue nālis iclinationis. sʒ hoc forte ɔtinget pp notitiā sensitiuā a qua itellectiua depēdet vel aliqua consimili causa.

Secūdū accipit mul / tis mōis

Credu / litas ca / pit du^r.

Prin^e cōparant ɔ̄nib⁹ 2°.

Auer. quo pn^a sint nāli ter itel^a

Corrl'm

Quantum ad 2^m. sit hec p^a ɔcl'o. Cōpando absolute oia pncipia ɔcl'onib⁹ itell'ꝰ magi ē

Conclo prima.

aptus adherere oib⁹ pncipijs aut qbusdā q̄ȝ ꝯnib⁹. Hoc pȝ de mēte Ari. in textu cū dicit nō ꝑt aūt credē ⁊c̄. Probat ēt rōne sic. itell's nat⁹ est cuilȝ veritati assentire vt pȝ p suppōnē pmā magis aūt est apt⁹ assētire his q̄ sūt manifestioris ⁊ magi] ievitabilis v̄itatis. vt pȝ p 2ᵐ. talia vo sunt pn̄'salr̄ ōio idemr̄abilia. vel p̄'ſic̄ de q̄lȝ oī ēē vl' nō ēē. oē totū est sua pte mai⁹ q̄cūq̄ȝ sūt eidē ꝫ eq̄lia ⁊c̄. ℂ 2° arguit' sic. illis itell's est apt⁹ magis adherere qb⁹ natus est p̄ assentire. talia vo sunt pn̄'salr̄ pma. ḡ ⁊c̄. Minor pȝ p tertiā suppōnē. Maior ar. q2 si alicui itell's nat⁹ est p̄ assentire. illi assentit nō rōne alteri⁹ cui pus assentiat. alijs aūt assentit rōne illi⁹. q̄re magis illi dȝ assentire: ⁊ pilos miter sic̄ pncipijs ōio pmis magis assentit. q2 p̄ assentit. sic ēt pncipijs q̄ magis ppinq̄ sunt pncipijs pmis. p eādē cām magis adhereret dȝ q̄ȝ ꝯnib⁹ dr̄atis. Dz aūt notari in ꝯne oib⁹. aut qbusdā. p̄. q2 ꝯtigit eādē ppōnē ēē pn̄ᵐ et ꝯnē. nō ꝯtigit aūt idē ēē seipso absolute noti⁹. 2° q2 ꝯtingit aliq̄d pn̄ᵐ ꝑticulare re⁹. a. ꝯnis ab itellectu min⁹ ēē credibile. b. ꝯne multū dr̄nte ab. a. staret. n. b. ēē ppinquorez pncipijs pmis q̄ȝ. a. q̄re ⁊c̄.

ꝯ 2°. ℂ 2ª ꝯ. ꝯpando pn̄ᵒ correſpondent ad suas ꝯnes. stat ꝯnē ēē scitā pncipijs existib⁹ ignotis. pȝ p 3ᵐ arᵐ pncipale.

ꝯ tertia. ℂ 3ª ꝯ stat p. a. b. pmissas dr̄ari. c. ꝯnez. ⁊ tn̄. c. ēē notiorē. a. ⁊. b. pmissis. pȝ. p ꝯsirᵐᵐ qnti pncipal'.

4ᵃ. ℂ 4ª ꝯ. vbi p aliq̄s pmissas aliq̄ ꝯ dr̄etur. nll'a aliunde acq̄sita notitia eiusdē ꝯnis. q̄ȝ p illas pmissas. aut pn̄ᵃ a qb⁹ ille pmisse depēdēt. intell's adiscēs magis adheret pmissis q̄ȝ ꝯni. Pȝ. q2 adhesio quā hȝ erga ꝯnē depēdet ab adhesionē pmissaꝝ i ēē ⁊ fieri. ⁊ a nullo alio depēdet cui pn̄⁹ adhereat nisi ab his a qb⁹ depēdet assensus premissaꝝ. ſȝ pp q̄d vnūq̄dq̄ȝ tale: ⁊ illud magis. vt pȝ qr ⁊c̄. Et p idē fūdamētū q̄ ꝯcedit de pmissis ipsis existib⁹ dr̄abilib⁹: sil'r ꝯcedēdū erit de pncipijs a qb⁹ ille pmisse depēdēt.

Corᵐ pᵐ ℂ Ex qb⁹ infert' q̄ lȝ pmisse nō magi] ēēnt v̄e q̄ȝ

Corᵐ 2ᵐ ꝯ. dicerent' tn̄ magis scite. ppea q̄ magi] credite. ℂ Seq̄t vlteri⁹ q̄ p̄dictaꝝ pmissaꝝ cog̃ intēsior notitia dici debe ret. pȝ postq̄ȝ intell's eis intēsi⁹ adheret ceteris paribus. posset ēt fixior dici notitia ꝯnis. eo q̄ illa notitia siue habitus p illas pmissas acq̄sit⁹ nō remanere pōt nisi notitia siue habit⁹ illaꝝ pmissaꝝ remaneret.

ꝯ 5ᵃ. ℂ 5ª ꝯ. ex qbuscūq̄ȝ pncipijs nal'r porib⁹ aliq̄ ꝯ demr̄et: intell's magi] est apt⁹ assentire eisdē pncipijs. q̄ȝ ꝯni. q̄ ad illā notitiā q̄ p eadez pncipia est acq̄sita. ista pȝ sic p̄cedēs.

Corl'm Ex quo infert' q̄ talia pncipia tūc magis sciūtur. ista ꝯ cū ei⁹ correlario ⁊ cōclusio prima psit esse ad mētem Ari.

ꝯ 6ᵃ. ℂ 6ª conclo. non obstātibus p̄cedētibus ꝯnibus. ꝯcedi tn̄ potest q̄ ꝯcl'o magis pprie scit' q̄ȝ pncipia indemr̄abilia. ad istū intellectū.

D q̄ scia ꝯnis est magis pprie sumpta. q̄ȝ scia indr̄abilium principioꝝ. pȝ ex his que alias dicta sunt.

Dubitatio pᵃ. Quātum Ad 3ᵐ. circa p̄dicta ꝯsir dubitat'. q2 si cōclusio min⁹ sciat' q̄ȝ ei⁹ pmisse sit igit'. a. ꝯ. ⁊ ex eadē demōstret'. b. tūc seq̄tur q̄. b. min⁹ sciet' q̄ȝ. a. et itez si ex. b. demōstret'. c. min⁹ sciet'. c. q̄ȝ. b. ⁊ sic tādē gradatī descēdēdo ad notitiā ꝯnis dr̄ate deueniet'. q̄ erit remissior ⁊ imperfectior notitia ꝯnis alie dialectici sylli q̄d v̄i incōueniēs.

Dubitatio 2ª. ℂ 2° dubitat'. q2 si notitia pmissaꝝ intēsior est siue euidētior notitia ꝯnis. sit igit' notitia pmissaꝝ intensa vt. 3. ⁊ ꝯnis vt. 2. ⁊ remittātur ambe vniformiter ad non gradū. ⁊ seq̄tur q̄ aliq̄n erit notitia pmissaꝝ q̄n non erit aliq̄ notitia ꝯnis. stāte tn̄ debita aduertētia. ⁊ debita cōparatione ꝯnis ad pmissas. q̄d tn̄ v̄i fl'm.

Confir. ℂ Cōfirmat'. nā si notitia pmissaꝝ sit itēsior. cū iter intēsius ⁊ remissius necessario sit dare mediū. tūc inter notitiā pmissaꝝ imediataꝝ ꝯni. ⁊ notitiā ꝯnis dabit' notitia media q̄d tn̄ v̄i falsum. sicut ēt iter illas pmissas ⁊ ꝯnē nullū dat' mediuz q̄re ⁊c̄.

Dubitatio 3ª. ℂ Tertio dubitat'. q2 ꝯ ex aliqb⁹ pmissis dr̄ata. p plures euidētias cog̃scit' q̄ȝ ille pmisse. ḡ magis certa est. ⁊ magis scit' q̄ȝ ille pmisse. q̄d est ꝯ deterſata assumptum pȝ. q2 ꝯ scit' p oēs euidētias p q̄s sciūt' pmisse. ⁊ vltra scit' p ipsas pmissas. q̄re ⁊c̄.

Dubitatio 4ª. ℂ Quarto dubitat' ꝯ correlaria q̄rte ꝯnis q2 tā ꝯnis q̄ȝ pmissaꝝ dr̄ationis sumus hi gradus credulitatis. ḡ nō magis neq̄ȝ intēsius credūtur siue sciūtur pmisse q̄ȝ ꝯ. assūptū pbat' sic. q2 vtrobiq̄ȝ credulitas est impmixta formidini. ad opposita pte. ḡ ⁊c̄. ſȝ ꝯsia q2 sic a sil'i tūc caliras est summa cū nulli gradui friditatis sit ꝑmixta. assūptū v̄o pȝ. alr. n. nō hēret' scia de aliq̄ ipsa rū. vt pȝ p cōem diffōnē scire largissime sūpti. ℂ Ad h̄ rn̄det'.

Ad pᵐ. ℂ Ad pᵐ q̄ p notitias sciētificas descēdēdo gradati nō possum⁹ vsq̄ȝ ad nō gradū d'scēdere remanēte notitia sciētifica. eo q̄ ad q̄lȝ talē req̄rit' firm⁹ assensus. ſȝ ad firmū assēsum nō sufficit q̄lȝ gradus q̄ȝtūcūq̄ȝ remissi⁹. q̄re ⁊c̄. ℂ Ex q̄ ꝯsir ꝯcludit' cū notitia ꝯnis sylli dialectici vepl'm sit alicui gradui formidinis admixta. q̄ nō seq̄tur vt notitia ꝯnis dr̄ate sit remissior vel ipfectior notitia ꝯnis sili dialectici.

Obio ℂ Sȝ aliq̄s dubitabit. q2 pol'e ē aliq̄rē min⁹ firmū hēre assēsum huic ꝯcl'oni dr̄ate. triāgulus hȝ tres. q̄ȝ ꝯnis illā sciat p dr̄ationez q̄ȝ certe ppōni ꝯtingēti. sic isti h̄ est seipso dr̄ato. q̄re tūc vl' q̄ scia illi⁹ ꝯtingētis pfectior erit siue itēsior notitia ꝯnis dr̄ate.

Dilutio ℂ R̄ndet' q̄ lȝ cōtingeret credulitatē circa illud ꝯtingēs intēsiorez ēē credulitate circa ppōnē illā dr̄atā: non pp ea seq̄ret' notitiaz ei⁹ sciētificā ēē pfectiorē. q̄n scia illi⁹ ꝯnis est de re nc̄cia. ⁊ p se. de q̄ pp̄e scia hētur. de illo v̄o ꝯtingenti non hētur scia pp̄e. ſȝ valde large. vt hitū est pri⁹. q̄re ⁊c̄.

Ad 2ᵐ. ℂ Ad 2ᵐ. dicūt q̄dā moderni q̄ notitia pmissaꝝ non est intēsior notitia ꝯnis. neq̄ȝ eꝯ. ℂ 2° dicūt q̄ vbi ābe notitie remittant' ad non gradū euidētie nō est pol'e q̄ vniformiter remittant' ſȝ ē pol'e illas eque pportionabil'r remitti.

Repᵒ. ℂ Cōtra pᵐ argumētū. q2 intell's human⁹ intēsius pncipijs adherere pt q̄ȝ ꝯni. ſȝ ex intēsiori adhesione alijs pib⁹ seq̄tur notitiaz ēē intēsiorē ḡ ⁊c̄. ꝯsia ⁊ aūs de se pȝ. ℂ Contra 2ᵐ arguit' p q2 abutūtur i' termio vniformiter: accipiunt. n. ipm p eq̄ ve q̄ȝuis. n. v̄a eēt ymaginatio sua q̄ nō possit ꝯtinue vsq̄ȝ ad non gradū eque v̄e remitti tn̄ cū hoc staret q̄ eque pportionabil'r ⁊ vniformiter ꝯtinue remitterētur. q̄n vniformiter remitti est tm̄ gradual'r in vna parte tpis deperdere q̄ȝ in aliqua eq̄li vt pȝ ex cōmuni mō loq̄ndi. ⁊ h̄ satis est pol'e. vt pȝ. ℂ Scdo illa r̄nsio videt' ꝯ expientiaz. aliq̄s. n. adiscēs conclōnē ex aliqb⁹ pmissis potest hitūȝ pmissaꝝ retinere deꝑdito tn̄ total'r hitu conclōnis: sicut freq̄uēter ꝯtingit. q̄re notitia conclōnis poterit vsq̄ȝ ad non gradū depdi ⁊ eq̄l'r. remanēte postea aliq̄ gradu notitie pmissarū. R̄ndetur igitur concedēdo conclōnē esse possibilem. videlicet q̄ aliquādo erit notitia pmissaruz quādo non erit notitia conclōnis.

Cauilli refutat'. ℂ Et si dicit' q̄ Arist. videtur dicere oppoᵐ in phemio. cū dicit statim. n. inducens cognouit. Dicitur q̄ illa v̄ba phi dant sol'onez huic argumēto. dicit enim inducēs quasi velit q̄ vbi sciantur pmisse. ⁊ fiat debita applicatio ipsaꝝ ad conclōnez ipaz ex pmissis inferēdo: ⁊ ea debite comparādo. tūc stati cōclusio scit'. q̄ȝuis Ari. in p̄dicta auc̄te non v̄lter loq̄eretur. sed de quadā demonstratione particulari. vt ibi videri potest.

Obio. ℂ Sed diceret aliq̄s ponatur igitur stare debitam aduertētiam ⁊ cōparationem illoꝝ adinuicez. ⁊ tūc videtur pcedere argumētum.

R̄ pᵒ ℂ R̄ndetur pmo q̄ vbi tā notitia pmissaꝝ q̄ȝ notitia conclōnis debeat sciētifica cōtinue remanere vsq̄ȝ ad finē tpis in quo remittūtur. non admitto q̄ remittat' vsq̄ȝ ad nō gradū notitie. cui⁹ cā est. q2 ad notitiā sciētificā req̄rit' firm⁹ assensus. nō q̄lȝ autez gradus notitie. vl' euidētie quātūcūq̄ȝ remiss⁹ sufficit ad faciēdū firmū assensuz. q̄re ⁊c̄. Et hec r̄nsio est ꝯ p̄dictos.

R̄ 2ᵒ. ℂ Scdo dico vbi ambe remittētur vsq̄ȝ ad certos ḡdus sub qb⁹ non āplius erūt notitie sciētifice appellande. sed

imediate añ sic. q̄ stātibus ɔditionib⁹ q̄ ponūtur. eq̄ cito ad illos gradus deueniēt. veloci⁹ tñ rónabiliter remittet noticia p̄missaꝝ. q̄ āt h̄ fiat eq̄ ꝓportionabiliter vl' in eq̄ ꝓportioaliter neq̄ seq̄t neq̄ repugnat. possꝫ. n. q̄s dicē q̄ sic imaginādo q̄ q̄ñ no⁹ p̄missaꝝ erit vt vnū cū dimidio. tūc notitia ɔ̄nis erit vt vnū. ⁊ sic corrñdēter posset aliq̄s dicē oppo^m̄ si vellet. q̄re ⁊c.

Ad confirma^e 2^e dubitatiōis. ¶ Ad ɔfirmationē argumēti p̄ncipalis dī cōiter. q̄ sic iter p̄fectionē caliditatis ⁊ p̄fectionē friditatis nulla est me⁹ p̄fectio q̄ sit remissior p̄^a ⁊ intensior scd̄a. sic inter notitiaꝫ p̄missaꝝ. ⁊ ɔ̄nis nullā opꝫ esse notitiā mediā noticia p̄missarū remissiorē. ⁊ intēsiorē notitia ɔ̄nis. cū ex notitia p̄missaꝝ imediate depēdeat notitiā ɔ̄nis. ¶ Cū aūt dī q̄ inter intēsius ⁊ remissius datur mediū. diceret q̄ veꝝ ē absolute posse gradualiter me^m assignare. nō tñ opꝫ illud mediū eē formā iter duas assignatas formas nāl'r ordinatū. vñ si p̄fectio caliditatis signet p octo ⁊ frigiditatis p sex: lꝫ iter graduꝫ caliditatis vt. 8. ⁊ frigiditatis vt. 6. sit reꝑibilis gradus medius. non tñ illi medio gradui quādā mediā formā corrñdere iter illas nāliter ordinatā.

Obiec^o ¶ Et si arg. cōtra p̄dicta q̄r tūc discipulus a notitia p̄missarū ad notitiā ɔ̄nis ꝓcedēs ꝓcederet cū saltu vꝫ. ab itēsiori ad r̄missi⁹ sine medio.

Dilatio ¶ Ad h̄ p̄t dupl'r r̄nderi. P̄rio tenēdo q̄ notitia aliq̄ inte^us certe itēsiōis subito acq̄rat q̄ h̄ nō icōuenit i hꝫ reb⁹ q̄ de sui nā subito acq̄ri p̄nt. 2° tenēdo q̄ q̄lꝫ tal' successiue acq̄rat: q̄d magi' puto. diceret q̄ notitia ɔ̄nis ex notitia p̄missaꝝ a nō g̃du notitie sciētifice icipit acq̄ri. ⁊ sic ɔ̄nr successiue intēdat vsq̄ ad certū gradū. ⁊ p ɔ̄ns i ei⁹ acq̄sitiōe n̄ fiet salt⁹ iux̄ cōeꝫ intell'm. ⁊ nō seq̄t. nulla alia acq̄ret notitia media itēsiue. g̃ fiet salt⁹. sic ēt non seq̄t. ex calo vt. 8. imediate fiet aliq̄d cal'm vt. 6. g̃ fiet salt⁹ ⁊c.

Ad 3^m ¶ Ad tertiā negāda ē ɔ̄ña. lꝫ poti⁹ seq̄t opp^m. q̄ n. ad ɔ̄nē plures reg̃rātur euidētie arguit maiorē ipsi⁹ icertitudinē. q̄ꝫ p̄missaꝝ. ð eodē tñ ɔcederet q̄ sup p̄l'es ei⁹ p se euidētias sciret. tūc magi' sine certi⁹ sciret alijs p̄ib⁹.

Ad 4^m ¶ Ad q̄rtā dubitationē negat añs. ¶ Ad rōnē i opp^m negat ɔ̄ña. p̄t. n. credulitas aliq̄ remitti ad g̃dū valde remissiorē sine formidis ɔmixtiōe cū ea. neq̄ necessariū ē cū quolꝫ gradu remisso credulitatis aliquē ɔmixtū eē gradū formidis. lꝫ h̄ de caliditate ⁊ frigiditate ɔcederet gr̃a argumēti. si ēt daret sola caliditas vt duo p se i subo. nō min⁹ eēt remissa q̄ꝫ si friditati vt. 6. ɔiūgeret. q̄r nō diceret remissa p admixtionē ɔ̄rij. ¶ Silr dōm erit de gradu credulitatis conclusionis remissiori gradu credulitatis premissarū. quare ⁊c.

Ad ar^a.

Ad p̄^m. Ad 2^m. Ad rōnes p̄ncipales. ¶ Ad p̄mā dī q̄ ð p̄ncipijs nō hr̄ scia ꝓp̄ijssime sūpta. q̄ distiguit ɔ̄ hitū q vocat itell'a sꝫ hr̄ scia ꝓp̄ie. de tali igit' loquēdo veꝝ ē p̄n' magis sciri. ¶ Ad scd̄ꝫ neganda ē ɔ̄ña vt pꝫ ex vltima ɔ̄ne ⁊ p̄cedētib⁹. ¶ Ad ɔfirmationē videbit' i q̄ōne seq̄nti. ɔcedit' tñ hic notitiā ɔ̄nis posse iꝑfectā dici re^a alteri⁹ no^e. sed vlteri⁹ negāda ē ɔ̄ña. cū ifert' q̄ tūc nō eēt ɔclusio demōstratiōis ꝓp̄ijssime scita.

Ad 3^m. Ad 4^m ¶ Ad 3^m pꝫ ex 2ª cōclusione. ¶ Ad 4^m concessa ɔ̄ña p̄ma ad rōnē in oppositū negāda ē maior. ¶ Ad ari. diceret q̄ veꝝ est vbi plus de frigiditate vel nigredine cū caliditate vel albedine misceat seq̄t vt subm sit remissi⁹ tale. nō tñ seq̄t vt rō sozalis eēndi remissius sit cū suo ɔ̄rio misceri. Diceret vlteri⁹ q̄ sile nō est de calitate vl' albedie. ⁊ credulitate q̄m caliditas vel albedo in corpibus mixtis sunt gradui remisso eē nō p̄nt ex ordie nāe nisi nigredini vel frigiditati ɔiūcte. nō sic āt ē de credulitate re^a formidis vel erroris.

Ad 5^m. Ad 6^m ¶ Ad q̄ntū pꝫ in q̄ōne. ¶ Ad ɔfirmationē pꝫ ex 3^a ɔ̄ne. ¶ Ad 6^m negat añs. Ad ꝓbationē negat' illa diuisio. nisi intelligat' illā cognitionē eē inatā. q̄r. s. eē itellectui nālissimā iux̄ itell'm expssuꝫ in q̄ōne de mēte ɔmē. ¶ Ad vlti^m dī q̄ q̄uis p̄dicte no^e sp̄ē distiguāt' cū tñ aliq̄ mō gn̄e ɔueniāt ɔpari p̄nt. ¶ Ad ꝓbōnē dī q̄ ēt notitia p̄n^m scia ꝓspici pōt. q̄uis nō ꝓp̄ijssime. ⁊ i h̄ adiuicē cōpari p̄nt ⁊c.

¶ Quare si q̄de scim⁹ p p̄ma ⁊ credimus ula scim⁹ magis ⁊ credim⁹ ⁊c. T. c. cō. 5. **Q̄ō. xvj.**

Rō p̄^a. Queritur 16. Utrū no^e p̄n^m sit p̄fectior no^e ɔ̄nis. negatiue ar. sic. no^e q̄r. ē iꝑfectior no^e ꝓp q̄d. sꝫ no^e ɔ̄nis ē ꝓp q̄d. no^e v̄o p̄n^m saltē idemr̄abiliū ē solū q̄r. g̃ ⁊c. maior hr̄ p̄ h⁹. ⁊ a ɔmē. i ꝓhe^e phy. cōmē. p̄. vbi dic̄ q̄ dup^e ē scia. p cāꝫ. ⁊ sine cā. ⁊ q̄ scia p cām ē p̄fcā. scia v̄o nō p cāꝫ ē iꝑfcā. **te. c. 41.**

Rō 2^a ¶ Scd̄o q̄to aliq̄d ē min⁹ cōe tāto alijs p̄ib⁹ ē p̄fecti⁹ sꝫ signi^m ɔ̄nis ē min⁹ cōe signato p̄n^m. q̄r erit p̄fecti⁹. ⁊ p ɔ̄ns ei⁹ no^e erit p̄fectior. minor pꝫ. cū p̄n^e sint ex terminis magi' vlib⁹ q̄ꝫ ɔ̄nes. maior pꝫ inductiue. sp̄es. n. ē suo gn̄e p̄fectior. ⁊ gen⁹ iferi⁹ gn̄e supiori. ¶ Cōfirmat' rō sic. no^e distīcta alijs parib⁹ p̄fectior est no^e ɔfusa. notitia v̄o ɔ̄nis ē distīcta. cū sit p terminos sp̄ales: ⁊ notitia p̄n^m ɔfusa cū sit p terios gn̄ales. g̃ ⁊c.

Rō 3^a Tertio finis ē p̄fectior his q̄ sūt ad finē. sꝫ finis notitie p̄n^m est notitia ɔ̄nū. g̃ ⁊c. mior pꝫ. q̄r sic p̄n^e diffinitiua ordinant' i sciaꝫ ita p̄n^e demr̄atiōis ordinant' in ɔ̄nē. maior hr̄ a p̄ho 2. phy. vbi vult q̄ finis ē cā cāꝝ: ⁊ necessitatis alias cāꝝ. **T. c. 31.**

Rō 4^a ¶ Quarto notitia q̄etās itellectū p̄fectior ē no^e n̄ q̄etante. sꝫ notitia ɔ̄nis q̄etat intellectū. nō aūt notitia p̄ncipiorū. g̃ ⁊c. maior pꝫ. ⁊ minor ꝓbat'. q̄r sic nā nō q̄escit in p̄ncipijs nālib⁹. sed in effectu: ita itellectus nō q̄escit i p̄ncipijs itelligibilib⁹ sꝫ in ɔ̄ne demr̄ata. nō. n. q̄escit donec p demr̄ationē ɔ̄nē inuenerit. q̄re ⁊c.

Rō 5^a ¶ Ultio si no^e p̄ncipiorū eēt p̄fectior tūc h̄ns illoꝝ notitiam frustra q̄reret notitiā cōclusionū. q̄d vī absurdū. pꝫ ɔ̄ntia. q̄r ex minori perfectione acq̄sita nō plus p̄ficeret eius intellectus. Seq̄retur vlteri⁹ q̄ puer nūc p̄ sciaꝫ aliq̄ꝫ addiscēs perfectiorē h̄ret notitiā. vel nō min⁹ perfectam q̄ꝫ hō q lōgo t̄pe perspicaciter studuisset. ɔ̄ns vī absurdū. ɔ̄ña ꝓbat'. q̄r puer nūc p̄ addiscēꝫ notitiā hꝫ p̄ncipioꝝ q̄ perfectior ē q̄ꝫ notitia aliq̄ cōclusiōis. quā ali⁹ acq̄siuerit i toto t̄pe vite sue.

B

Cōtra. p̄ In oppositū arguit'. In cāis eētialr̄ ordinatis cā nāliter p̄or ē p̄fectior. sꝫ notitia p̄n^m ⁊ notitia ɔ̄nis inuicē eētialr̄ ordinant' sic vt notitia p̄ncipioꝝ sit prior. vt pꝫ ex p̄cedēti q̄ōne. g̃ notitia principioꝝ est perfectior. Dignitates g̃ erūt p̄fectiores suppōnib⁹. suppōnes p̄missis. ⁊ p̄misse cōclusione. ⁊ sic corrñdēter erit de notitijs ipsaꝝ.

2^a ¶ Scd̄o idepēdētia dic̄ qual'dā p̄fectionē igit' q̄to min⁹ aliq̄d depēdet tāto est p̄fecti⁹ sꝫ notitia p̄ncipioꝝ minus depēdet q̄ꝫ notitia cōclusionis g̃ ⁊c. minor pꝫ. q̄r a q̄cūq̄ depēdet notitia principioꝝ depēdet notitia cōclusionis. ⁊ nō ecōuerso. q̄re ⁊c.

3^a ¶ Item hūan⁹ itellectus nō pōt p̄mis p̄ncipijs dissentire. g̃ ⁊c. ꝫ ɔ̄ña ⁊ añs colligit' a p̄ho scd̄o ⁊ p̄ hui⁹.

Ad q̄ōnem. ¶ In ista q̄ōne p̄ p̄mittent' q̄dā. Scd̄o ponent' cōclusiōes. Tertio videbitur difficultas vltimi argumēti ad partē affirmatiuā.

P̄rin^a p̄^a sunt duplicia. Quantum ad p̄^m sit hec distictio p̄^a. P̄ricipioꝝ q̄dā sunt p̄^a ⁊ q̄dā nō p̄^a. Ex^m p̄mi. sic de q̄lꝫ dī eē vel nō eē. Ex^m scd̄i. sic de pūcto ad pūctū rectam ducē ɔtigit. ¶ 2^a distictio. p̄n^m p̄cularium alic⁹ ɔ̄nis dēmr̄ate q̄dā sūt p̄misse p q̄s illa cōclo imediate demr̄at q̄dam v̄o sunt sic illa a q̄b⁹ illa cōclusio mediate ⁊ remote depēdet. Exē^m sic triāgulū hr̄e tres imediate depēdet ex triāgulū hr̄e āgulū extrīsecū. mediate v̄o ⁊ r̄mote ex p̄ncipijs q̄b⁹ p̄^a ꝓpō geometrie demr̄at. ¶ Tertia distinctio. p̄n^m demr̄ationis q̄dā ex ɔtingētibus terminis cōponūtur cū subo ⁊ passiōe demōstrata q̄dā v̄o ex cōiorib⁹. a quoruꝫ notitia aliq̄ mō notitia depēdet passionis. Exēplū primi. vt si demōstret' hominē esse disciplinabilē p hoc q̄ ē aial rōnale. Exēplū scd̄i. sicut hoc p̄in^m. q̄cūq̄ sunt eq̄lia vni tertio inter se sunt eq̄lia. ad p̄ma passionē geometrie p̄o-

Perfectio singularis notitie ex plib' arguit.

bandā p se ɔcurrēs. ℂ Quarto nō. ꝙ ex multis argui pt alicui' singularis no' pfectio. p ex pfectione obi c' ē no'. scdo ex pfectiōe modi illā acqrēdi. 3° ex maiori itēsiōe ip sius. 4° ex adhesibilitate intellēs. 5° ex depēdētia vel inde pēdētia maiori vel minori. Exēplū pmi. sicut pfectiorē di cerem' sciaȝ q̄ de deo bī q̄ȝ q̄ bī de triāgulo. notitia ēt q̄ de deo bī fm ꝙ p'cā pfectioꝛ ē illa q̄ de ipso bī fm ꝙ pri mus motor. lȝ ipm eē pmā cām ⁊ ipm eē pmū motorē sit realr idē. Silr scire hoiēȝ eē disciplinabilē pfecti' ē scire alys parib' q̄ȝ scire hoiem eē risibilē. lȝ hō risibilis ⁊ hō disciplinabilis sint ɔuertibilr idē. Exēm scdi. sicut notitia, q̄ de eclipsi lune per cām eius acquiritur perfectioꝛ ē ea q̄ sine cā p sensuȝ bī. vt cōiter pȝ. ⁊ bī a cōmētatore loco pallegato. p idē ēt aliq̄ notitia geomē aliqua nāli pfecti or dici posset. Exēm tertij q̄rti ⁊ qnti silr. sicut itellect' ma gis huic pn' est apt' adherere q̄cūq̄ȝ sunt eq̄lia vni 3° ⁊c. tāq̄ȝ sibi certiori q̄ȝ p' ɔni geo'. Et p idē ei' credulitas si ue no' intēsioꝛ eē pōt. tale ēt pn m min' depēdēs dī q̄ȝ predi cta ɔclusio ad huc sensuȝ ꝙ adhesio siue credulitas quā hȝ intellēs hēre circa pdictū pncipiū ex paucioribꝰ noti tijs siue adhesiōib' depēdentiā hȝ. iter oia aūt illa nihil est a quo tm̄ sit sumēda singularis no' perfectio sicut ab obiecto ipsius formaliter sūpto. Perfectioꝛ. n. eēt notitia q̄ de deo hēret ēt a posteriori pcedēdo q̄ȝ que de triāgu lo bī. lȝ fa mō sit sciam acqrēdi pfectiori acqsita. Et h vȝ assentire Ari. i decimo d aialib' cū dic. magis. n. ɔcupiscim' scire modicū d reb' honorabilib' ⁊ altis ēt sit topice illō sciam' q̄ȝ scire mltū ⁊ p certitudinē d reb' min' hono rabilib'. h. n. hȝ nobilitatē ex se. illō vō ex mō ⁊ q̄litate, cū igr pfectio no' q̄ ex pfectiōe sui obi acqrit sit tāq̄ȝ ab i trisceco sūpta. q̄ vō ex pfectiōe modi tāq̄ȝ ab extriseco, vt vȝ ex vbis pdcis. se' itēȝ. ℂ Dī nōnter obo formalr sūpto qm̄ cogscē deū eē pmā cām pfecti' ē q̄ȝ scire deū eē moto rē p m. lȝ vtrobiq̄ȝ sit obm realr idē. sȝ nō formaliter. eo ꝙ abiuicē rōe distiguūt. ℂ Preter oia noiata. aliō ē a q̄ ali c' scie total' pfectio sumi pncipalr dȝ. s. finis vltim' ⁊ itrise cus eiusdē scie. sic dixi i qōib' pmi d aia d isto āt nihil itē dim' ad pūs. cū h d no' aliq̄ sing'' loq̄mur. nō āt d aliq̄ ag gregato ex noticijs plib' ad vnū sinē attributionē hūti b'. sic eēt me'' vl' nālis phia. ℂ Ex pdcis iferē ꝙ ex mo dis alijs p nō sufficiēter iferē pfectio simplr maioꝛ no': lȝ iferri possit eē maioꝛ fm qd. pȝ. q̄ ex altera pte posset al teri' no' pfectio ab obo sūpta plus excedere pfectionē il li' no'. q̄ȝ eē ex aliquo alio p moꝝ. q̄ ⁊c. ℂ Seq̄ vlteri' ꝙ vbi aliq istoꝝ modoꝝ ad pfectionē. a. notitie plus con currāt q̄ȝ ad. b. ⁊ aliq eȝ. illa absolute pfectioꝛ erit appel lāda ad quā circa arguētes ei' pfectionē potētius in de mōstrādo ɔcurrūt. vbi inequalr ɔcurrāt. vbi vō equalr tūc eque pfecte diceret. ℂ Sȝ aliqs dubitaret ɔ pdicta nā vȝ seq notitiā quā hēs de deo eē ifinite pfectā. qō est ipoſe. Probaē ɔña. q̄ illi' scie ifinite pfcm̄ ē obm. s. deus, cū igit scie pfectio pncipalr sumaē ab obo. vt dcm̄ fuit. se qē itēȝ. ℂ Rñdeē negādo ɔñaȝ. Ad pbationē silr nega tur ɔña. lȝ. n. scie pfectio pncipali' ab obo sumaē. sȝ nō sim plr attēdit ei' pfectio penes pfectionē obi. q̄ ex alia pte sunt circūstātie arguētes ipsi' ipfectionē. vȝ. depēdētia. ⁊ modus acqrēdi sciaȝ hūani itellectus. Cōcedit tm̄ aliquā sciaȝ de dō eē ifinite pfectā. s. illā quā ipse hȝ de seipso.

Corlm. pm.

Corlm. 2m.

Obiec°

Dilutio

Conclō prima

Quantum ad 1m sit ɔ p'. q̄uis merito certitudis ⁊ mioris dpēdētie no' scie'' pn'' pmoȝ vel valde cōiuȝ sit pfectioꝛ no' fm qd appellāda notitijs spālib' ɔnū. absolute tm̄ eisdē impfectioꝛ dici dȝ. Pria ps ɔnis ar. sic. pmoꝝ pncipioꝝ notitia certioꝛ ē ⁊ min' depē dēs notitia spāliū ɔclusionū. g ⁊c. lȝ ɔña ex vltio notato ⁊ p' ps aūtis patuit i qōne pcedēti. 2° vō de se nō. ē. nā a q̄ cūq̄ȝ notitia depēdet pn'' cōiuȝ ab eodē depēdet no' spāl ɔnis. ⁊ nō eȝ. g ⁊c. Assūptū pȝ. cū notitia sciētifica taliū pncipioꝝ sit ex simplici suoꝝ terminoꝝ apphensione de pēdēs. sil' cū lumie itellēs agētis ⁊ nāli iclinatiōe itellect' ad eis stati assentiēdū. ⁊ ab oīb' his ēt no' cōclusionū de pēdet. vt pȝ de se. ⁊ bī de mēte cōmē. 3° de aia. cōmē. 36. ⁊ vlteri' a no' sciētifica pncipioꝝ siue cōiū siue pticulariū. q̄ re ⁊c. ℂ Scda ps ɔnis argui pt p rōnes ad ptē negatiuā ⁊ pferti p scdaȝ sil' cū ei' ɔfirmatiōe. ⁊ p vltimā. Nemini enī dȝ rōnabile appere ꝙ no' quā puer adiscēs hȝ in pn' valde facilē ⁊ modicā: sit absolute pfectioꝛ notitia sciētifi ca ɔnū quā studio ⁊ laboꝛ i pcessu lōgi tpis acqrit. ℂ P. scire i vlt ē qōdā scire i po'. scire ɔnes sciaꝝ spāles ē scire in actu. qō ceteris pib' ē pfecti'. vt pȝ. q̄ scire p pn' cōia tm̄ erit ipfecti'. ⁊ȝ ɔña. ⁊ aūs vȝ colligi p h'. ℂ P. notitia sciētifica ɔclōnū sit ex notitia pn'' cōiuȝ. tāq̄ȝ ex remota q̄dā dispōne q̄ dispōit itellēs ad no'' illaꝝ ɔclōnū acqrē dā g ē pfectō abso' ōnoianda. ℂ 2° ɔ° vtpli'' no' pncipij p ticlari alic' scie ē notitijs ɔnū abso' ipfectioꝛ appellāda.

Conclō 2°.

Pōt pbari vt pcedēs. Nā vtpli'' no' tal' pncipij ē p terios cōioꝛe a. p q̄s ɔfusioꝛ hī no' q̄ȝ p spāles terminos ɔnū. hī ēt q̄dā diminuta cognitio ⁊ valde facil'. q̄ ē via i aliaꝝ pfe ctioꝝ acqsitōe. q̄ ⁊c. ℂ Dico notāter vtpli''. q̄ vō icōue niret ex a pn' imediate pbari. b. ɔclōnē a pori. nullo alio ɔcurrēte pn' q̄ȝ. a. ⁊. a. n eē p cōioꝛa q̄ȝ. b. q̄ tūc no'. a. po terit eē pfectioꝛ. ℂ Scdo pt ɔclō patē iductiue. illi'. n. pn cipij geo''. de pūcto ad pūctū ɔtigit rectā lineā ducē. no' sciētifica ē diminuta ⁊ ipfecta q̄dā no' re no' ɔnū q̄ sequūt vt satis patē pt ɔsiderāti. ⁊ sic de alijs vȝ dōm. ℂ Sed ɔ aliqs istaret. ꝙ ex pdicto pn' p' declaraē ppō geo' a pori pcedēdo. ⁊ psimplr notioꝛa. q̄ ei' no' pfectioꝛ dici dȝ. Et sic arg. d illo. ita d q̄libȝ alio pn' pticulari scie argui pōt.

Obiec°

ℂ Ad h rñdeē. ꝙ p' ppō geo' nō solū p illō pn'' ɔclaraē, sȝ alia ɔcurrūt pn'. sic circa datū pūctū q̄ȝtūlibet spaciuȝ occupādo circulū ɔsignare ɔtigit: linee ducte a cētro ad circūferētiā eiusdē circuli sūt eq̄les. ⁊ q̄cūq̄ȝ sūt eq̄lia vni 3° iter se sūt eq̄lia. Quare h pbabilr diceret. ꝙ n seq̄ vt illi' pncipij. d pūcto ad pūctū. ⁊c. notitia pfectioꝛ abso' sit notitia pme ɔnis. sed ꝙ oium illoꝝ pncipioꝝ ex qb' illa ppō demōstraē notitie sil' aggregate vnā ɔstituūt notitiā absolute pfectiorē. Et si arguit ɔ sic. tal's notitia ex illis notitijs aggregata pfectioꝛ ē absolute notitia pme ɔclō nis. ⁊ p idē notitia pme q̄ȝ notitia secūde. ⁊ sic deinceps sed qcqd ē pfectiori pfecti' est ēt pfectius minus pfcō. q̄re ɔcedēdū erit ꝙ notitia illoꝝ pncipioꝝ simul erit oib' no titijs ɔnū q̄ in geometria habenē pfectioꝛ. qō tm̄ nemo ɔcederet. ℂ Rñdeē ꝙ argumētū ɔcluderet vbi ex no' vni' ɔclusionis supaddita notitie alterius ɔclusionis nō fieret vnū aggregatū intēsiue pfectius. sed hoc i pposito nō cō tingit. Quāuis. n. ex duabus distinctis notitijs diuersaꝝ ɔnū nō fiat notitia simplr vna. aggregatū tm̄ ex his dici pōt intensiue pfectioꝛ notitia q̄ȝ aliq̄ illaꝝ p se. q̄ ⁊c.

Dilutio

ℂ 3° ɔclusio. cuiuscūq̄ȝ demrationis pp qd. pmisse ppriā eēn tialē ⁊ imediatā cām cōclusiōis icludāt. notitia pmissaꝝ pfectioꝛ est absolute notitia ɔnis: q̄ p eandē cām solū ac qritur. pȝ. q̄ tūc de effectu notitia hī distincta. In genere vō notitie distincte ⁊ p cām ppriā pmissaꝝ notitia vȝ esse pfectioꝛ.

Conclō 3°.

ℂ Cōtra ɔclōnē instaē. q̄ vbi per notitiā māe d re nāli notitia acquiraē: vȝ notitiā illi' esse imperfectiorē. si cut ēt mā ipsius ppria multo est imperfectioꝛ illa re nāli.

Obiec°

ℂ Scdo. q̄ vbi p efficiētē cām pcedaē ad demrationem cāe finalis. sic cū ex ambulatione sanitas demraē. notitia pmissarū nō erit pfectioꝛ notitia ɔclusionis. sed poti' eȝ. sicut ēt finalis cā pfectioꝛ ē efficiēte. q̄ ⁊c.

2°

ℂ Ad p m dī ꝙ lȝ res nālis sit sua mā pfectioꝛ. q̄ tm̄ per notitiaȝ sue māe nō acqrit notitia illi' rei nālis. nisi fm ꝙ in potentia fue rit ⁊ q̄ ad eē diminutū ipsius. nō aūt quo ad eē perfectū.

Dilutio prime.

bile est q notitia illi⁹ cāe pfectior absolute dici pt q̃ noti/
tia illi⁹ rei nālis ex notitia illi⁹ cāe pueniēs. ℭ Ad 2ᵐ dīr
dē q lʒ finalis cā saltē vltimata sit efficiēte pfectior. ꝯpata
tn̄ efficiēti vt ē effect⁹ ab ea pueniēs. ꝛ nō vt cā ipsi⁹. cog
sci pt no° q̃dā iperfectiori q̃ sit notitia efficiētis cāe. Qm̄
notitia illi⁹ finalis cāe q̄ p notitiā efficiētis acqrit non hʒ
de ipa vt cā est. sʒ vt effect⁹. ℭ 4° ꝯ. aliq̄ notitia qr est. q̄li
bet no° pp qd. ē pfectior. Probat. qr vbi aliqs cognitionē
hēat de d̄o ita pfectā sicē est pōe ab itellc̄u hūano hīi. ꝛ p
eā in notitiā suoꝝ effectuū deueniret illa notitia eēt q̄cū/
q̄ notitia pp qd alicui⁹ effect⁹ pfectior. vt satis pʒ. ꝛ tn̄ es
set notitia qr. cū de⁹ p cāʒ cognosci n̄ possit. ℭ Forte dice
ret q lʒ notitia qr ē. q̄ human⁹ itellect⁹ deū eē cognoscit
sit noticijs iferioꝝ effectuū pfectior. de ipo tn̄ deo notitia
q̄dā pp qd haberi pōt pfectior p̄ma. vʒ. notitia acq̄sita p
demonstrationē q̄ de ipo demr̄at esse actū purissimū. p h̄
qd̄ ē cā p̄ma. erit. n. p̄dicta notitia pp qd siue a p̄ori simpli
citer. cū deū eē p̄mā cāʒ sit nā pri⁹ q̄ ipm esse actū puriss̄i
mū. sicut ēt pri⁹ est ipm eē purū actū q̄ esse motorē p̄mū.
q̄re vr̄ q absolute dōm erit aliq̄ notitiā pp qd. eē q̄lʒ no
titia qr. pfectiorē. ℭ Hec rn̄sio n̄ remouet ꝯclonē. ꝯcesso
.n. grā argumēti q demr̄abile sit d̄mr̄atiōe pp qd deū eē
purissimū actū p ipm eē cām p̄mā. cui⁹ tn̄ oppoᵐ q̄dā alij
senserūt. veꝝ eēt illā notitiā pp qd pfectiorē eē notitia qr
est. d̄ d̄o q̄ absolute scit deū eē. nihilomin⁹ iter p̄dicata q̄
deo attribuunt̄ erit ad aliqd̄ p̄ᵐ deuenire qd̄ de deo pba
ri nō pōt p aliqd̄ p̄dicatū tāq̄ a p̄ori. ꝛ pp qd. alr̄. n. eēt in
infinitū ꝓcessus in talib⁹ p̄dicatis. Sit igr̄ grā exēpli h̄ p̄
dicatū p̄ᵃ cā. ꝛ tūc ꝯr̄ dōm erit q notitia q̄ human⁹ itel
lect⁹ cognoscit eū eē p̄mā cām est qr. neq̄ pōt cognoscere
deū eē p̄mā cāʒ cognitiōe pp qd. ꝛ ipa est pfectior q̄ aliq̄
notitia pp qd siue dei. siue alteri⁹. vt pʒ. posito q qs ita p
fcē cognoscat deū eē p̄mā cāʒ sicē ab humano itellc̄u cōpre
hēdi pt. q̄re ꝛc̄. ꝛ sic absolute stabit v̄itas ꝯnis. ℭ 5° ꝯclo.
ꝓbabilr̄ dici pt. q vbi ex effectu ꝓpo ad cām ꝓpriā de/
mr̄atōe ꝓcedat no° p̄missaꝝ sit no° ꝯclonis pfectior q̄uis
ēt oppᵐ ꝓbabilr̄ dici possit. Pris ps pt suaderi. qr no° cāe
q̄ p notitiā ꝓprij effect⁹ acqrit ē ꝯfusa sicē ēt cognitio effe/
ct⁹. q̄re vtraq̄ existe ꝯfusa. pfectior esse vr̄ illa p quā alia
acqrit. p̄serti cū ambe notitie sint p terminos eq̄ cōes ꝛ cō
uertibiles. sicē q̄si per passionē ꝓcedit ad demr̄ationē sue
cāe imediate. 2ᵃ pars pōt sic suaderi. per eternitatē motus
tāq̄ per effectū ꝓpriū demr̄at deū eē siue p̄ᵐ motorē esse.
notitia tn̄ illi⁹ ꝯclonis pfectior vr̄ q̄ notitia p̄missaꝝ. vt
pʒ. ꝛ idē d̄ q̄libet effectu dōm vr̄. q lʒ p risibile siue disci/
plinabile demr̄et ei⁹ cā. s. aial rōale grā exēpli. vr̄ tn̄ noti
tiā aial rōnal vt sic pfectiorē eē notitia risibil siue discipli
nabil sʒ q tale. ℭ Possʒ tn̄ h̄ aliqs dicē q lʒ ꝯcederet de
no° d̄i q̄ p notitiā eternitat̄ mot⁹ acqrit q ipsa sit pfectior
illa. nō tn̄ sic d̄ no° aial rōal ꝛ no° disciplinabil ꝯcedi dʒ. Nā
disciplinabile ꝛ aial rōale realr̄ inicē ꝯuertunt̄ qd̄ nō ꝯti
git de eternitate mot⁹ ꝛ motore p̄. lʒ forte ad termios cō/
uertibiles aliq̄ mō d̄mū reduci possʒ. ℭ Itē disciplinabi
le dicē passionē formalr̄ iherētē aīi rōnali. eternitas v̄o mo
tus nō est accn̄s deo iherēs. cū in deo non sit aliqd ab eo
realr̄ distictū. q̄re ꝛc̄. Teneat rn̄dēs p̄tē q̄ ei magis placet.

De tertio argᵒ in cōtra positū. Ar. 2°.

Quantū ad 3ᵐ ar. q intell's pt p̄mis p̄ncipijs dissen
tire. Prio. qr eoꝝ notitia ex alia no° depen
det. q̄re sicē ex ista cā pt ꝯclonib⁹ dissentire ita ēt p̄ncipijs
p̄mis. assūptū pʒ. cū eoꝝ notitia cōplexa ex icōplexis no
titijs suoꝝ termioꝝ sit depēdēs. q̄re ꝛc̄. ℭ Scd̄o. p̄ᵃ p̄n° de
mr̄ari p̄nt. ḡ ꝛc̄. tʒ ꝯn̄a cū nihil sit demr̄abile qn aliq̄ mō
dubitari possit. Assūptū ꝓbat. p̄moꝝ p̄nᵐ aliq̄ ē cā per se.
ex q̄libet āt p se cā pt effect⁹ demōstrari. ḡ ꝛc̄. Assūptū ꝓ
bat. qr p̄ᵃ p̄n° in intell'u posi fundant̄ tāq̄ i subō ꝛ cā coꝝ
māli: ab itellc̄u ēt agēte depēdēt tāq̄ ab efficiente. q̄re ꝛc̄.
ℭ Diceret̄ forte sicē est dōm. q lʒ ꝓpōnes ille q̄ p̄ma p̄nᵃ
appellant̄ ab intellc̄u posi ꝛ agēte realiter depēdeāt. signi
ficata tn̄ ipsaꝝ nō depēdēt ab eis. certū. n. est qd̄ lʒ ens eē
vel nō eē. silr̄ oē totū eē mai⁹ sua pte. nō d̄pēdet ab itellc̄u.
ℭ Sʒ lʒ rn̄sio v̄a sit adhuc vr̄ stare arᵐ. qr vtriusq̄ illoꝝ
signatoꝝ d̄s ē cā. cū ipe sit cā cuiuslibʒ alteri⁹ entis vt cōi

Ar. 3°.

ter ꝯcedit. q̄re ex deo saltē tāq̄ ex remota cā poterit vtrū
q̄ illoꝝ p̄ncipioꝝ demōstrari. ℭ 3° si intell's nō posset p̄n
cipijs p̄mis dissetire tūc nō eēt po° libera ꝯn̄o vr̄ falsū. cū
sit potētia abstracta. tʒ ꝯn̄a cū necio p̄ncipijs p̄mis assen
tiret. ℭ 4° antiqui multi de p̄ p̄n° dubitauerūt ꝛ sibi dis
senserūt vt pʒ 4° meta. q̄re ꝛc̄. ℭ In oppositū tn̄ est pho.

Ar. 4°. Contra Ad dubitationem.

vt arguebat̄ p̄us. ℭ Pro rn̄sione sit h̄ distinctio. p̄n° q̄dā
sunt oino p̄ᵃ. q̄dā v̄o nō p̄ma. Exēplum p̄mi. sicē qd̄ lʒ ē vr̄
nō ē. nō ꝯtigit idē sil eē ꝛ nō eē. Exēᵐ scdi sicē oē totū ē ma
ius sua pte. si ab eq̄lib⁹ eq̄lia d̄mas r̄manētia sūt eq̄lia. Et

Cōclo. p̄ma.

talia p̄n° siue p̄ma siue n̄ p̄ma sr̄ duplicia. Nā q̄dā sr̄ mēta
lia. q̄dā v̄o vocalia aut scripta. ℭ Pria ꝯ. p̄ncipijs nō oi
no p̄mis pt itell's dissētit. pʒ. qr pt aliq̄ rō ꝑsuasiua i oppᵐ

Cōclo scd̄a.

adduci. rōe c⁹ talib⁹ p̄ncipijs poterit dissētire. qr ꝛc̄. ℭ 2°
ꝯ. p̄ncipijs mētalib⁹ oio p̄mi n̄ pt itell's dissētire. ꝓbat. qr
itell's nālr̄ ē iclinat⁹ ad illas p̄ assētiēdū. nec ad assēsu eoꝝ
reqrit aliq̄ rō vl discurs⁹. sʒ ex solo lumie itell's agētis sta
ti mouet itell's ad eis assētiēdū. ḡ ꝛc̄. tʒ ꝯ. qr si itell's possʒ
eis dissentire. h̄ eēt vel pp defectū rōnis q̄ reqrit ꝓ assen/
su eoꝝ. vel d̄fectu alteri⁹ cāe q̄ reqreret p̄ter itellectū agē
ꝛc̄. ꝛ nālē iclinationē itellect⁹ posis. ꝛ d̄bitā locationē p̄ti
taᵐ terminoꝝ cōponētiū illd̄ p̄nᵐ. ꝛ assūptū vr̄ mā̄ifestū
ex qd̄e p̄cedēti. ꝛ de mēte cōmen. 3. de aīa. ꝛ liconiensis in

Corl'm.

isto p̄. ℭ Ex ꝯne isert̄ q itellect⁹ nō pt oppositis p̄nᵐ p̄i
moꝝ mentaliū assentire. pʒ ex ꝯne. ꝓbat̄ ēt rōne. illi n̄ pt
itellect⁹ assentire qd̄ nō pt capi ab itell. sʒ itellect⁹ huma
n⁹ oppō p̄nᵐ p̄moꝝ cape n̄ pt. ḡ ꝛc̄. maior d̄ se pʒ. ꝛ mior

Cōclo. 3°.

silr̄. nō. n. itellect⁹ cape pt q idē sil sit ꝛ nō sit. q̄re ꝛc̄. ℭ 3°
ꝯ. itellect⁹ hūan⁹ nō pōt dissentire p̄mis p̄ncipijs vocali/
b⁹ vel scriptis d̄bite itellectis. pʒ sicē p̄cedēs Nōnter dī d̄
bite itellc̄is. qr vbi qs male itelligeret p̄nᵐ oio p̄ᵐ. ꝛ i mē
te sua subordinaret̄ vni falso staret vt illa dissētiret. q̄uis
possʒ aliqs ꝛ rōnabilr̄ dīe q tūc ille nō dissentiret p̄n° vo
cali. sʒ dissentiret ꝓpōni mentali quā itellect⁹ sibi format

Ad obiectiones hᵘ articuli tertij.

audita illa ꝓpōne vocali. qr ꝛc̄. ℭ Ad rōnes q̄ adducūt̄
i oppᵐ rn̄det. ℭ Ad p̄mā negādo ꝯn̄aʒ. nʒ ē silē d̄ ꝯnibus
ꝛ p̄ncipijs. ꝯnes. n. nō solū depēdēt ex simplicib⁹ terīs ip
sas ꝯponētib⁹ sʒ ēt assēsus eaꝝ ex assēu d̄pēdet aliaꝝ ꝓpō

Ad p̄ᵐ.

nū p̄oꝝ ipis ꝯnib⁹. no° v̄o p̄moꝝ p̄nᵐ. i. apphēsio ꝯᵐ ex
apphēsiōib⁹ simplicib⁹ suoꝝ terioꝝ d̄pēdentiā hʒ. sʒ eoꝝ
assēsus n̄ ex assēsu alteri⁹ depēdet cū itell's d̄ se sit nat⁹ im
mediate sibi assētire. nʒ alīd mā̄ifesti⁹ hēe possit q̄ eis assē

Ad 2ᵐ.

tiat. qr ꝛc̄. ℭ Ad 2ᵐ dici possʒ sicē sibi rn̄debat̄. ℭ Ad rōnē
i oppᵐ ꝓbabilr̄ dici pt. q lʒ signiᵐ illi⁹ ꝓpōnis hēat cāʒ p
se. n̄ tn̄ p illā d̄mr̄ari pt. qm̄ ē oio p se notū. Ul' alr̄ dici pt
q signiᵐ illi⁹ ꝓpōnis n̄ ē aliqd̄ ens. qr n̄ oʒ vt hēat cāʒ nul

Ad 3ᵐ.

lū. n. ens vr̄ eē q qd̄ lʒ ēs sit vl n̄ sit. q̄re ꝛc̄. ℭ Ad 3ᵐ ꝯcedi
tur ꝯn̄s ꝛ ꝯn̄a. n̄ solū d̄ p̄ncipijs p̄mis qn ēt d̄ ꝯnib⁹. Eri
h̄ dīt itell's a volūtate. Si. n. ad aliquā ꝯclusiones rōnes
sufficiētes adducūt̄ d̄ducti rōib⁹ i ꝯriū ꝛ alijs q̄buscūq̄ i
pedimētis. itell's d̄bite aduertēs ꝛ iuicē cōparās p̄missas
ꝯni n̄ poterit p̄missis assētire qn ēt assentiat ꝯcl'oni. sicut
graue sursuʒ extra dimissū n̄ āe sue ꝛ oib⁹ ipedimētis d̄ducti

Ad 4ᵐ.

n̄ pt n̄ moueri deorsū. ℭ Ad vltimā dī q antiq̄ dissēserūt
ore sʒ nō corde. vl dissenserūt ꝓpōni mētali quā formabat
eoꝝ itell's male itellecto p̄n° vocali dū sibi ꝓferebatur.

Ad arᵗᵃ p̄ᵐ.

Ad rōnes p̄nᵉˢ. ℭ Ad illas q̄ adducūt̄ ad p̄tē ne/
gatiuā dici pt vna rn̄siōe q veꝝ ꝯcludūt̄
loq̄ndo d̄ p̄ncipijs cōib⁹. Ueꝝ qr ēt adduci p̄nt ad ꝓbādū
idē d̄ p̄missis. ꝛ qr i eis aliqd falsitatꝭ ꝯtinet. iō ad illas rn̄
debo. ℭ Ad p̄ᵐ dī p̄ nō vr̄ eē veꝝ q notitia qr. sit iperfe
ctior no° pp quid. qn imo aliqua qr est. q̄libet pp quid. est

pfectioꝛ. vt patuit i scđo artᵒ. ¶ Ad ꝯmētatorē diceref ipsum voluisse ꝙ vbi de eadem ꝯne notitia qꝛ. ⁊ notitia pp qd. hēri possit notitia pp qd est pfectioꝛ. Si .n. lunā esse eclipsabilē p eiᵘ cāz imediatā cognoscā. pfectionē hēo notitiā. ꝙ̄ si solū sciaf a me. qꝛ est mediāte suba. vt pꝫ. cū B tū stat notitiā aliquā. qꝛ ē certa notitia pp qd. alterius rei eē pfectiorē. sic notitia qua scitur deū eē pfectioꝛ est ꝙ̄ notitia q̄ scis lunā eclipsabilē eē p eius cāz. ¶ Ad scđaz rōnē dī ꝙ rō ꝯcludit ꝯ pᵒ ꝯne posita i articulo scđo quo ad scđaz ptē ipsiᵘ. ¶ Silr dī ad ꝯfirmationē. Quidā tū tenētes oppᵐ dicūt ꝙ duplex est cōitas. q̄dā est cōitas pdicatiōis. q̄dā vo cāliratis. ⁊ ꝯñter dicūt ꝙ minᵘ cōe cōitate pdicationis est pfectius vt argumētū pbat: sed minus cōe cōitate cālitatꝫ nō est pfectiᵘ. imo ipfectiᵘ. Deus .n. est cōissimū cōitate cālitatis. ⁊ tū est pfectissimū: silr corpora celestia sunt his iferioribᵘ in causando cōioꝛa. que tū sunt magis perfecta. ⁊ sic ꝯtingit vt dñt d̄ pncipijs cōibᵘ. qm eoꝝ noᵗ ad multaꝝ ꝯnū notitias effectiue ꝯcurrit. ad quas tū ꝯnes nō ꝯcurrūt. q̄re ipsoꝝ notitia perfectioꝛ eē debet. ¶ Ad ꝯfirmationē vo dñt ꝙ duplr dī disticta notitia. vno mō distinctione obiecti. alio mō distictione modi ꝑcedēdi. Primo mō notitia ꝯclusionis est distictioꝛ notitia pncipioꝝ. cū sit de obiecto distinctioꝛi. Scđo mō notitia pncipioꝝ est distinctioꝛ. cū sibi distinctiᵘ sine discursu assentiat intellectᵘ. ⁊ pp hoc volūt ꝙ pfectioꝛ sit notitia principioꝝ. ¶ Sed ꝯ hoc instaf. nā ex rñsione pma sequitur notitiā pncipioꝝ silr eē pfectiorē ⁊ impfectiorē noᵗ ꝯnis qđ iplicat ꝯdictionē. ꝯña pbatur. pncipia cōia sunt ꝯnibus cōioꝛa nō solū cōitate cālitatis. sꝫ ēt cōitate pdicationis. cū igif vt ipsi ꝯcedūt cōioꝛa cōmunitate pdicationis sint iperfectioꝛa: ⁊ cōioꝛa cōitate cālitatis sint pfectioꝛa: seqꝫ notitiā pncipioꝝ cōiuꝫ simul eē notitia ꝯnū pfectiorē ⁊ ipfectiorē. ¶ P̄ ꝯcesso istis gr̄a argumēti ꝙ notitia pncipioꝝ actiue ꝯcurrat ad notitias ꝯclusionū pducēdas. qđ tū multi ⁊ rōnabiliter negāt. dñtes eā solū concurrere dispositiue. talis tū notitia nō principalr sed solū istrūaliter actiue ꝯcurret. q̄re nō opoꝛtebit ex B ꝯcludere vt sit perfectioꝛ. Ad plures .n. effectus pducēdos ꝯcurrit motᵘ celestis ꝙ̄ hō. ex hoc tū non seqꝫ vt motᵘ celestis sit hoie pfectioꝛ. imo neqꝫ celū circūscripta itelligētia ē hoie perfectiᵘ vt q̄dā volūt. lꝫ ad plᵉs effectᵘ nō tāꝙ̄ puꝝ instrumētale agens ꝯcurrere videaf. ¶ P̄. cā viᵗioꝛ q̄ est cā minus vlr pfectioꝛ dꝫ in se alias cās virtualr ꝯtinere. hic aūt nō est de notitia pncipioꝝ. ad notitiā .n. ꝯnū ꝯcurrūt intellectus agēs. ⁊ possibilis. ⁊ discursus ipsius. nullum aūt hoꝝ virtualr ꝯtinet noticia pncipioꝝ cōium. vt pꝫ. q̄re ⁊c̄. ¶ Melius igif erit dicere notitiā principioꝝ forte quādā motā dispositionē. qꝛ disponitur intellectus ad notitias vlterioꝛes acq̄rēdas. ꝙ̄ dicere ipsaꝫ eē cām actiuā vl'ez. ¶ Cōtra scđam rñsionē arguif. qꝛ distinctio obiecti nō minᵘ fac̄ ad notitie pfectionē. ꝙ̄ distinctio modi ꝑcedēdi siue adhesiōis itell'ᵉ. imo magis vī facere vt ex suꝫ pradictis pꝫ. q̄re ꝯcedi dꝫ notitiā ꝯnis. q̄ ē d̄ obᵒ magꝭ distictio. ꝙ̄uis itell'ᵉ magis adhereat pncipijs. eē alijs paribᵘ noᵗ pncipioꝝ absolute pfectiorē. lꝫ ꝯcedi possit eꝯ notitiā pncipioꝝ esse pfectiorē scđm qd. s. merito certitudinis ⁊ idepēdētie. vt dcm fuit in ꝯne pᵃ. ¶ Ad tertiā rōnēꝫ dī ꝙ pbat scđaz ptē pme ꝯnis. Sꝫ qꝛ ita argui pōt de notitia pmissaꝝ demrātionis pp qd. ꝙ eēt ꝯ tertiā ꝯnē. iō rñdetur ꝙ maioꝛ nō ē vlr vera. Illud .n. solū est veꝝ de fine pncipali. nō aūt de fine scđario. nūc aūt notitia ꝯnū nō est pmarius sed secūdariᵘ finis notitie pmissarū. sed copulatio itellectᵘ agētis nobiscū siue felicitas erit vltimᵘ finis. ⁊ talis conceditur esse pfectioꝛ notitia pmissaꝝ. nō etiaꝫ est oimoda silitudo de principijs demrātionis reᵒ ꝯnis ⁊ pncipijs diffōnis respectu spēi. pncipia eni demrātionis in notitiā ꝯclusionis ordinanf in gñe cause efficientis. vt cōiter dñt. principia vo diffinitiua in spēm ordinanf tāꝙ̄ pnᵃ formalia ipsius. genᵘ .n. ⁊ dr̄ia sunt forme spēi. vt cōiter dici solet. q̄re ⁊c̄. ¶ Ad 4ᵐ rōnem licet dicaf ipsaꝫ arguere pro determinatis i qōe. q̄dā tū tenētes oppᵐ dñt ⁊ bene. ꝙ intellectus nō q̄etaf in notitia ꝯnis qm fuerit demrāta. sꝫ q̄etaf cū d notitia illiᵘ ꝯnis iā acq̄sita fiat resolutio vsqꝫ ad pncipia p se nota. ⁊ lꝫ hec rñsio vera sit. adhuc tū restabit dubiū pncipale. s. in q̄ magis q̄etabif absolute itellectus de rebᵘ dubitabilibᵘ. s. an i sola notitia pnᵐ. an in notitia ꝯnū que p illa pnᵃ fuerit acq̄sita. ⁊ certe dcm ē ꝙ magis in notitia ꝯnū. q̄re ipsa erit pfectioꝛ. ¶ Ad vltimā silr dī ꝙ ꝯcludit ꝯ determinatis in qōne. Dico tū hic ꝙ nō frustra q̄reret itellectᵘ minorē pfectionē lꝫ in se q̄ndā aliā ꝯtineret maiorē. q̄re ⁊c̄. ¶ Ad rōnes q̄ sunt ꝯ ptē affirmatiua. ¶ Ad pmā dī maiorē nō eē vlr verā. ⁊ pfertim in cāis formalibᵘ. cū eni hō aial ⁊ corpus aiatū eēntialr ordinenf. aial nāliter est hoie pus. ⁊ ipso ipertectiᵘ. ⁊ silr est dcm de corpe aiato respectu aialis. ⁊ idē in ꝑposito ꝯtingit. ꝯcesso eni gr̄a argumēti ꝙ notitie pdicte iuicē eēntialr ordinenf. se hūt sicut notitie cōioꝛes ⁊ minus cōes. q̄re ⁊c̄. ¶ Ad scđam dī ꝙ ꝯcludit notitiā pncipioꝝ pfectiorē dici posse vt sic. siue scđꝫ qd. Ut dicit ꝯclusio pᵃ. nō tū simplr. nō .n. veꝝ est ea que minᵘ depēdēt absolute eē pfectioꝛa. nā mā pma cōpositi minᵘ est depēdēs ꝙ̄ ipm ꝯpositū. cū ꝯpositū ab eē māe depēdeat. ⁊ nō ecōuerso. ⁊ tū mā nō absolute est perfectioꝛ ꝯposito. sꝫ ipfectioꝛ ipo. ¶ Ad vltimum concesso antecedente neganda est consequentia. vt ex predictis patet. Et sic est finis qōnis.

¶ Restabit vt in illa mā declaref penes quid hꝫ attēdi pfectio scie. Nō eni penes obm. vt arguit in qōne. qꝛ tunc scia hūana de deo eēt infinite perfecta. ¶ Itē scia de effectu sine cā eēt eq̄ pfecta sic cū cā. Neqꝫ penes modū ꝑcedēdi vl' declarādi. qꝛ tūc ꝯ mathematica pfectiᵘ sciref ꝙ̄ ꝯ metaphica. qđ vꝫ falsuꝫ. seqref .n. vlteriᵘ meᵗᵐ esse minᵘ pfectā geoᵉ. Neqꝫ penes pfectionē potētie cognoscitiue. tūc .n. oēs notitie sciētifice eēnt eq̄ pfecte. Neqꝫ penes eēntialē pfectionē eius sm ꝙ est res pdicamēti. qꝛ cū oēs sint i eadē spē q̄litatis eēnt oēs eq̄ pfecte. Neqꝫ penes maiorē idepēdētiā. vel fictionē. vel itēsionē vel adhesionem itell'ᵉ. vt pꝫ in qōne. B est locᵘ ꝯsiderationis subtilis.

¶ Nos aūt dicimᵘ nꝫ oēꝫ sciaꝫ demrātiuā eē sꝫ imediatoꝝ idemrābilē ⁊c̄. T. c. 6. Qō. xvij.

Queritur 17ᵒ vtrū noᵗ dmrātiua debeat resolui vsqꝫ ad pnᵐ pᵐ. Quod nō arguitur. qꝛ si sic. fieret resolutio vsqꝫ in dignitatē pmā. cū aūt pma dignitas in notitiā entis resoluaf. ens vo in pmā cām. cū ipsa sint ens pmū. Seqꝫ ꝙ nō poterit aliq̄ notitia demrātiua haberi nō concurrente notitia pme cāe. qđ vꝫ falsū. geoᵉ nō pt suarū ꝯnū notitiā hic lꝫ nihil de deo ꝯsideret.

In oppositū ē ari. i textu. ¶ In ista qōe recitabūt pᵒ q̄dā mōi rñdēdi q̄ꝫrū ad difficultatē argumēti pncipal'. ⁊ arguef ꝯ ipsos. ¶ Scđo ponef aliᵘ modus rñdēdi. ¶ 3ᵒ breuiter rñdebif ad q̄situm.

Quantum ad pᵐ dixerūt q̄dā ꝙ ꝯnes i pmissas resoluūf. pmisse i suppōnes. suppōnes i cōes aī ꝯceptiōes seu dignitates. ⁊ tādē i illā dignitatē. qđ lꝫ ens est vl' nō est. illa vo dignitas i ens icōplexū ⁊ trāscēdēter suprū reduci hꝫ. sup q̄ ipa fundaf ens aūt in ens pᵐ reduci hꝫ. qđ ē pma cā. ¶ Ex q̄ inserf ꝙ nihil pōt simpliciter sciri ignoꝛato ente pᵒ. ⁊ per ꝯñs geoᵉ si ignoꝛat pᵐ ens nō hꝫ sciaꝫ simplr. ⁊ B vꝫ velle ꝯmen. 7ᵒ meta. dicēs. ꝙ nō pt sciri B q̄ditas sube particularis demōᵉ ignoꝛata pᵃ cā. Dñt tū ꝙ nō dꝫ q̄litercūqꝫ pmā cāꝫ cognoscere. sꝫ ipsaꝫ sufficit cogscere qꝛ ē. siue ꝙ ē talis effectᵘ cā. Dicerent tū isti ad formā vltie rōis ꝙ lꝫ noᵗ pmi pncipij. tādē i no-

Ad 2ᵐ

Ad 3ᵐ

Ad 4ᵐ

Ad 5ᵐ

Ad arᵐ in oppᵐ

A

Cōtra.

Ad qō.

Opinio

tiriā pme cāe resoluat nō seqꝛ vt illō pͥᵐ pͥᵐ ꝯplexū dmfetur. ¶ Cōtra opionē istā ar. pbādo qꝫ ens cōissimū in qd resoluit illō pͥᵐ. qd̄lꝫ est vel nō est. nō resoluit in cām primā resolōne ptinēte ad demfatione de q̄ loqmur hic primo sic. ois resolutio q̄ fit via nostre notitie distincte est in aliqd absolute prius. sed nō porē pma cā q̄ȝ ens. g̃ ens in pͥᵐ cām resolui nō dꝫ. ita vt notitia entis in notitiā prime cāe sit resoluēda. maior de se pꝫ. Minor pbat. q̄ si pͥ cā sit por ente. ꝛ dē pus stat eē sine suo posteriori absqꝫ ꝯdictōe tūc stabit deū eē nullo ente exñte. qd iplicat ꝯdictionem. ¶ Cōfirmat. p Ari. in pdicamētis. vbi dic̄ qꝫ pus ē illō a q̄ nō ꝯuertit subsistēdi ꝯña. sꝫ seqꝛ. pͥ cā ē. g̃ ens ē. ꝛ eȝ. ni si gr̄a māe. g̃ pͥ cā nō est por ente. ¶ Scd̄o ar. sic. ois resolutio p viā demfatiōis ē in aliqd nobis noti⁹. sꝫ pͥ cā nō ē notior ente. g̃ ꝛc̄. Maior pꝫ ex dictis de mēte Arist. Minor pbat. itellect⁹ nō pōt itelligē nisi itelligat ens. cū ens sit obꝫ adeq̄tū itellect⁹ de mēte. Aui. in meͭᵃ sua. sꝫ itellect⁹ pōt itelligē nō itelligēdo pmā cām q̄ de⁹ non a nobis itelligit nisi difficulter ꝛ reflexe p cognitionē effect⁹. Dic̄ ēt phs. 2ᵒ meta. qꝫ itellect⁹ nr̄ se hꝫ ad manifestissima i nā sic ocul⁹ noctue ad lucē dici. q̄re pͥ cā nō erit notior ente. ¶ Tertio ar. sic sic̄ se hꝫ ens ad pmā cāꝫ. ita illō pͥᵐ qdlꝫ est vel nō est. ad pmā cāꝫ eē. sꝫ ens nō est pͥᵐ incōplexū sed pͥ cā p opionē. g̃ qd̄lꝫ est vel nō est nō erit pͥᵐ cōplexū sꝫ pͥ cā ē. Maior pꝫ a sili. ꝯña tn̄ ē falsū. vt pꝫ de mēte cōmētatoris. tertio d aia. Probat ēt rōne. q̄ pͥᵐ ꝯplexū siue dignitas pͥ ē ppō idemfabil. ꝛ maxia ppō quā nec̄e ē quēlꝫ docēdū hr̄e. ꝛ oēs alias pcedēs. vt i pcedētib⁹ hītū fuit. talis āt nō ē illa. pͥ cā ē. g̃ ꝛc̄. Minor pbat. illa. n. dmfat 8. phy. ¶ Itē ꝯceptus dei nō ē ꝯcept⁹ cōissim⁹ sꝫ spālis. q̄re nō est nec̄e quēlꝫ docēdū hr̄e ipsaꝫ. neqꝫ ꝯcept⁹ dei alios pcedit. q̄ tūc eēt adeq̄tū obm itelcꝰ. ꝛ p ꝯña illa ppō nō ē oib⁹ alijs por. ¶ Scd̄s mod⁹ rn̄dēdi q̄rūdā modernoꝝ pmittit hāc distōnē. Deū eē pͥᵐ ens duob⁹ modis itelligi pt. vno mō pͥᵐ pmitate eēndi. scd̄o mō primū pmitate cognoscēdi. ¶ Cōñr isert hec ꝯ. de⁹ est priᵐ ens p. sed nō scd̄o mō. Pria ps pꝫ scd̄m oēs. Scd̄a pbat. q̄ nō oꝫ deū p cognoscē. vt ex pdictis pꝫ. ¶ 2ᵃ ꝯ. ens ꝛ dignitates sunt p se prin⁹ cognoscēdi. pꝫ ex dictis. ꝛ idō i demfatiōib⁹ illa p cognoscunt. ꝛ his ignoratis de nullo pt hr̄i scia. ¶ Ad auctē vo cōmētatoris q̄ fundat opinio pcedēs. rn̄dēt qꝫ vex ē qꝫ nō pt sciri hec suba pticularis ignorata pma cā. cū hoc tn̄ stat qꝫ possū scire sortē eē risibilē ignorata pͥ cā. Ad scire. n. sortē simplr̄. nec̄e ē scire qd est. ex qb⁹ est. a q̄ est. ꝛ pp qd ē sor. Sꝫ hec nō pfecte sciūt nisi sciat pma cā. Sꝫ ad scire sor. eē risibilē nō oꝫ scire a q̄ est sor. vl̄ pp qd ē sor. sꝫ oꝫ cognoscere qd ē de subo ꝛ passiōe. ꝛ d subo q̄ est. vt patuit in pemio. Silr̄ dicūt i mathematicis ꝯtingere. q̄ ad sciētifice cognoscēdū triāgulū absolute reqritur cognoscē qd sit. a quo ē. ꝛ pp qd. Sed hec non pfecte cognoscunt ignorata pͥ cā. Ad scire vo triangulū hr̄e. 3. angulos illō nō reqrit. sed sufficit hr̄e pcognitiōes subi. ꝛ passiōis. de qb⁹ in pemio dictū fuit. ¶ Cōtra istū modū istat. ꝛ p ꝯ ꝯnē primā. q̄ si deus sit primū pmitate eēndi. tūc eēt pri⁹ ente trāscēdēter sūpto. ꝯña ē falsuꝫ. q̄ tūc valeret illa ꝯña ens est. g̃ de⁹ est. ꝛ non eȝ. qd est falsum. ꝯña tꝫ p fundamētū suū. ¶ Scd̄o. sicut se hꝫ res ad eē ita ad pfecte cognosci. sed de⁹ est primū ens in eēndo. g̃ erit primū in pfecte cognoscēdo. qd tn̄ est ꝯ ipsuꝫ. ¶ Tertio. ex opiniōe seqꝛ qꝫ sic resoluit demfatio q̄. in priora in cognoscēdo q̄uis nō in eēndo. tal̄ ēt est resolutio demfationis pp qd s̄m hāc opionē. ꝛ p ꝯña i h̄ n̄ dīnt pdicte dmfationes. Hoc tn̄ vi ꝯ mētē Arist. vbi diffiniēs demōstrationē simplr̄ dicit. qꝫ ipsa est per priora non solūmodo itelligēdo ꝛc̄. Per idē argumētū pbaretur qꝫ in hoc non esset dr̄ia iter dyalecticū ꝛ demonstratoreꝫ. eo qꝫ vterqꝫ resol

Impᵍᵒ.

Post pdica. Ca. 12.

T. c. 1.

B

Opinio 2ᵃ.

Conclō prima. Conclō 2ᵃ.

Contra opinionē. 2ᵐ.

neret in pora in cognoscēdo tn̄. ¶ 4ᵒ arguit vbi dicit qꝫ ad scire sortē eē. siue sortē absolute reqrit cognitio prime cāe. nō aūt ad scire sortē esse risibilē. ꝯ. q̄ scire sortē eē risibilē p̄suppōit scire sortē eē. q̄re nō pfecte poterit cognosci sortē esse risibilē nisi pfecte sciat sortē esse. sed h̄ esse nō pōt sine cognitione cāe pme. g̃ p idē sor. eē risibilē nō pfecte cognosci poterit sine cognitione pme cāe. cui⁹ oppoᵐ ipe dicit. ¶ Cōfirmat. ad pfectā cognitionē illi⁹ sor. est risibilis. reqrit cognitio sor. ꝛ cognitio risibilis. sꝫ ad scire sor. reqrit cognitio pme cāe. g̃ ꝛc̄. ¶ Cōfirmat. q̄ sic esse rei simplex vt sor. ex oi gn̄e cāe depēdentiā hꝫ. ita ēt aliq̄ passio ex q̄ttuor cāis in eē dependet. ꝛ p ꝯña nō poterit illius passiōis pfecta notitia hr̄i p demōstrationē simplr̄ ꝛ potissimā nisi per oēs eius cās. sed hoc fieri non poterit ignorata cā pria oino q̄ est primū efficiens ꝛ vltimus finis. quare ꝛc̄. Hoc tn̄ videtur contra hanc opinionem.

Quantum Ad 2ᵐ sit p hec distō. lꝫ multis mōis ꝯ ali qd dicat alio pus vt pꝫ p ari. i pdicamētis. tn̄ vt pposito spectat duob⁹ modis. accipi pt. vno mō scd̄ꝫ cālitatē. Alio mō. q̄ ē illō a q̄ n̄ ꝯuertit sbsistēdi ꝯña Exēᵐ primi. sic mā ꝛ forma sunt priora cōposito. Exᵐ scd̄i. sicut aial dicim⁹ hoie pri⁹. cū sequat. hō est. g̃ aial est. ꝛ nō eȝ nisi gr̄a māe. Talis vo prioritas q̄ iter supi⁹ ꝛ iferius reperit potius prioritas rōnis q̄ȝ realis dici dꝫ. Eadē enī res est aial ꝛ hō. ꝛ tn̄ dicim⁹ aial eē hoie pri⁹. silr̄ sortem ꝯsideratū vt aial diceremus pri⁹ se ipso s̄m qꝫ hō. Pri⁹ aūt cālitatis q̄ttuor modis distingui pōt. s̄m qꝫ ēt cā i. 4. gn̄a cāp distigui hꝫ. Ex hac distinctiōe isertur deū nō esse q̄lꝫ alio ente pri⁹ scd̄o mō. nō. n. seqꝛ suba est. g̃ de⁹ est. sed potius eȝ. ¶ 2ᵃ distictio. deū eē cālitate pͥᵐ aliop duob⁹ modis itelligi pōt. vno mō. q̄ quibuscūqꝫ idiuiduis realiter ab eo distictis de⁹ est prior. scd̄o mō q̄ absolute oib⁹ por siue ꝯsideratis p modū idiuidui. siue p modū gn̄is. vl̄ speciei. Pmo mō dꝫ ꝯcedi. Quolibet. n. aliō idiuiduū ab eo depēdet tāq̄ȝ a cā efficiente vl̄ ꝯseruāte. q̄ tn̄ est dpēdētia cāe efficiētis. ꝛ tāq̄ȝ a cā finali vltimata. Scd̄o vo mō nō oꝫ. cū. n. sba d do pdicat tāq̄ȝ supi⁹ d suo iferiori sit realr̄ ipe de⁹ nō dicē possum⁹ deum eē illa suba cālitate priorē pōt āt ꝯcedi qꝫ est ipa posterior nō p sꝫ scd̄o mō poritatis eo qꝫ ds vt suba ē se ipo prior s̄m qꝫ deus illo mō prioritaꝫ. ¶ Sꝫ dubiū est qd de alijs gn̄ibus ꝛ spēb⁹ dici dꝫ q̄ d ipo nō pdicāt. nūqd sint eo pora vl̄ posteriora p vl̄ scd̄o mō. Di qꝫ st eo pora p mō. sꝫ s̄o mō nꝫ pora nꝫ psteriora dici debent. nō. n. seqꝛ soꝛaliter. aial est g̃ de⁹ est. neqꝫ eȝ. ¶ Scd̄o dubitat. cū i cāis efficiētib⁹ ꝛ finalibus sit dare cām magl vl̄em ꝛ min⁹ vl̄eꝫ s̄m pdicationē. nūqd cā efficiens vl̄ finalis cōior ipo do sit dicēda prior vl̄ posterior ipso. Di qꝫ p mō nō est por do neqꝫ posterior. Est n. idem realiter cū ipo. Sed scd̄o mō pt dici prior. sic ipse de⁹ s̄m qꝫ motor abib⁹ prior ē scipo s̄m qꝫ pm⁹ motor h̄ mō prioritatis. ¶ 3ᵃ distictio. in demfatiōib⁹ siue i doctrinis fieri resolutionē in aliq̄ pora dupl'r itelligi pt. vel in priora i cognoscēdo tn̄. vel in pora in essendo. Exᵐ primi. sic ꝯtigit in demfatione q̄. Exēᵐ scd̄i. sic i demfatiōe pp qd. i q̄ fit resolō effect⁹ in suā cām. ¶ 4ᵃ distictio qꝫ in talib⁹ fiat resolō in priora in essendo dupl'r ꝯtigere pōt. vno mō in priora ordie cālitatis. alio mō in priora scd̄o mō prioritatis pri⁹ dicto. Exᵐ primi. sicut noˢ pp qd ꝯpositi in notitiā māe ꝛ forme resolui hꝫ. Exᵐ scd̄i. sic notitia hois in notitiā aial̄ resoluit. Et pisormiter s̄m quādā silitudinē dici pt ppōnes geo⁴ in sua pͥᵐ resolui eo qꝫ sunt cōiora ipsis. q̄uis forte q̄dā eoꝝ nō se hn̄ent sic supius ꝛ iferius. ¶ 5ᵃ distictio. notitiā itellectiuā in aliā notitiā itellectiuā resolui duplici ordie ꝯtigere pt. vno mō ex parte apphēsionis absolute alio mō ex parte credulitatis. siue adhesiōis intellect⁹. Ex pte apphēsiōis. sicut notitia cōpleri resoluit

Pri⁹ accipit dupl'r.

De⁹ diuersimo de intelligit eē prior aliquo.

De his vide teologos diuersa sentientes.

Resolō in pora quo itelligatur.

Noticia itellectina resoluitur in aliā.

in notitiā icōpleri. Nō enī pōt itellect⁹ cōplexe apphendē
sic eē vl' sic: vtputa hoīez eē risibilem nisi hoīez ⁊ risibile
simp' apphēdat. Ex pte adhesiōis. sic ꝯnes geo' in ei⁹ pn°

Corl'm.

resoluunt. qm itellect⁹ firmi⁹ ⁊ certi⁹ est aptus illis adhe
rere ꝙ̄ ꝯnibus. Ex quo isert ꝙ resolutio ꝗ ꝯnes ⁊ pmisse
in pn° pma resoluunt. ⁊ tādē in pmā dignitatē. ⁊ resol'o ꝗ
pma dignitas in ens resoluit: nō sunt resol'ones eiusdē rō
nis sz diuersaꝝ rōnū. Suppono vlteri⁹ ꝙ tā ex pte appre
hensionis ꝙ̄ ex pte adhesionis itellect⁹ resol'o fm ordinē
doctrine tādē terminari oz in ea ꝗ sunt cōissima. Pria ps
pz. cū vlia sint itellectui notiora. ⁊ apprehēsio magl vlis
vtualr icludit in apprehēsione min⁹ vlis. et ens est oīm
pm° itell's. Scda vo ps pz. cū itellectus firmissime adhere
at huic pn°. qōlibet est vel nō est. neqz alteri pt firmi⁹ ad/
herere. Sz illō pn° est cōissimū. cū imediate sup ente sun

Corl'm

det. vt pz. q̄re ⁊c. ¶ Ex ꝗ seqt ꝙ notitia entis nullo mō
resol'onis resoluit in notitiā pme cāe. Probat. nō. n. resol
uit quo ad apphēsionē absolute. cū ens sit notissimū in/
tellectui. ⁊ ab ipso ad deū nō ꝯuertit subsistēdi ꝯña. neqz
deus nisi valde difficulter ab hūano itell'u ꝯprehēdi pōt.
ens vo valde facil'r. neqz resoluit ꝗ ad credulitatē. qꝛ sup
icōplexo nulla pōt credulitas fūdari. ⁊ si posset multo
firmior eēt credulitas entis absolute ꝙ̄ dei. sic et firmius
adheret itell's huic pn°. qōlz ē vl' nō ē. ꝙ̄ huic ꝓpōni. de⁹
ē. ¶ Ultimo pmittit hec distictio. De ꝯne demrātiōis aut

Scia p/fecta pt dup' hri de aliq.

pmissis ipsi⁹ ⁊ vl'r de re scita. dupl'r pōt hēri no° siue scia
pfecta. vno mō simpl'r. s. quo ad oēs ipsi⁹ cās pse. tā remo
tas ꝙ̄ ꝓpinquas. ⁊ ꝯñter quo ad oia pse pdicata ipsius.
Scdo mō pfecta scdz qd siue pfecta in gñe. Exēm pmi. vt
si hoiez cognoscā p oēm eius formā ⁊ mām p se. siue ꝓpi
quā siue remotā. Itē p oēs eius p se cās efficiētes ⁊ fina/
les. ꝓpinquas ⁊ remotas. Et ꝯñr notitiā habeā sciētificā
de oibus eius p se pdicatis. Exēplū scdi. vt si de sorte no/
titiā habeā scientificaz per oēm eius cām mālem tm̄. aut
formalē. aut vtrūqz. cognoscendo ipm per intrinseca tm̄.
Hec igit diceret scdm qd pfecta. qꝛ solū eēt pfecta fm vnuz
genus causaꝝ. vel duo a qbus depēdet. Diceret et scdm
qd pfecta. si fm determinatū moduz ꝯsiderationis hēret.

D

Ut vbi gratia. si geo° tm̄: aut nāliter tm̄ ꝯsideretur. Noti
tia. n. geometrica aut nālis ꝙ̄tūcūqz in eadem scia pfecta
hēatur: simpl'r pfecta dici non oz. Qm̄ ad determinatā re

Dubit°

stringit ꝯsiderationē: que in tali scia hri oz. ¶ Sed dubi
tat de his ꝗ nō hnt quatuor cās. sic itelligētie que nō ꝓpe
cōponunt ex mā ⁊ forma. nunqd hri possit scia simpl'r p/

R°

fecta de ipsis: ¶ Rñdet ꝙ sic. qꝛ sufficit ꝙ habeat p oēs
eaꝝ cās p se. a qbus depēdētiā hñt. Nota tñ dū cōiter di
aliquā notitiā siue sciam eē simpl'r pfectā itelligi eē sim/
pl'r pfectā in relatione ad oēs notitias ꝗ de illa re vel illa
ꝯne ab humano itellectu hri possunt. Perfectissima eniz
notitia que ab hūano itellectu de triāgulo hri pōt minus
pfecta est ꝙ̄ pfectissima que pt de hoie hri. Dico et ab hu
mano intellectu. qm̄ sola notitia ꝗ deus se ipm cognoscit
⁊ alia a seipo est abso' simpl'r pfecta appellāda. Et p ꝯñs
nulla hūana no° ē absolute appellāda simpl'r pfecta. Sz
limitari oz cōis modus loquēdi iuxta sensuz expressum.

Cōcl'o. pma.

¶ Prima ꝯ. in ꝗcūqz gñe pōt de aliqua re hēri scientia p
fecta scdm qd p resolutionē vsqz ad p se nō. nō ꝯcurrente
no° p' cāe. Probat ⁊ p de cā formali ⁊ māli vī notū. Pos
suz. n. de hoie notitiā hre pfectā p ei⁹ itrinseca. s. p mām ⁊
formā resoluēdo vsqz ad ea ꝗ sunt in illo gñe p se nota. ꝙ̄
uis nullā hēam notitiā de ipsius cā efficiēte aut finali. aut
saltē nō de oibus talib⁹ ei⁹ p se cāis. Probat et de efficiē/
te ⁊ finali. de ꝗ min⁹ vī. Possuz. n. hre sciaz h⁹ ꝯnis. ignis
ē rarefactiu⁹ p hoc ꝙ ē calefactiu⁹. ipsuz aūt eē calefacti/
uū cognoscā p sensuz ⁊ expiētiā. Et sic nō oportebit hanc
notitiā sciētificā in cognitionē pme cāe reducere, ꝗ diffi/
culter a nobis cognosci pōt. Idē et vī de finali cā ipsius
ignis aut alterius rei nālis. ⁊ sic de alijs multis exēplifi/

Obiec°

cari pt. ¶ Sz diceret aliqs. nūqd tal' no° sit dicēda simp'
pfecta i gñe cāe efficiētis. ⁊ vī ꝙ nō. qꝛ si de igne hēret no°
ꝗ ad oēs cās efficiētes a qb⁹ depēdet. illa esset pfectior p°

Dilutio

q̄re ⁊c. ¶ Rñdet ꝙ non. vt arg" ꝓbat. Pōt igit dici pfcā
in gñe cāe efficiētis ꝓ ꝙ̄to in gñe illo fit resolutio vsqz ad

Cōcl'o scda.

p se nota. sz nō erit simpl'r pfecta in gñe illo. ¶ 2° ꝯ. inde/
terminata scia pōt alicui⁹ ꝯnis hri no° pfecta simpl'r quo
ad illā sciaz. non hita tñ notitia pme cāe. Probat. qꝛ vbi
aliq ꝯ geo' demōstret p pmissas que resoluant vsqz ad p°
pn° geo'. illa scietur pfecte simpl'r geometrice. Ad quā tñ
notitiā non reqrit no° prime cāe. g ⁊c. tz ꝯña. ⁊ assuptū vī
notū. cū. n. geo'' demonstrationes p solā cām formalē ꝓ/
cedāt: vt pz ex cōmentatore p phyß. possibile erit in nul/
la hita no° pme cāe ꝯ geo' ꝓbetur p cām formalē nā prio/
rē. donec tādē ad p se nota in eadē scia deueniat. Et sicut
arguit de ꝯne geometrica. sic de multis alijs argui pōt.

Corl'm.

¶ Ex ꝯne correlarie isert. ꝙ suppōnes ⁊ cōes al ꝯceptio
nes geometrie quo ad pfectā notitiā geometricā alicui⁹
ꝯnis habēdā non sunt resoluēde in notitiā pme cāe. Pz
ex pdictis. Et hoc est ꝯ opinionē pmā recitatā in articu/
lo p°. ¶ 3° ꝯ. ad pfectā notitiā simpl'r de aliquo cāto hndā

Cōcl'o. 3°.

opz habere notitiā pme cāe ꝓbat. qꝛ qōlibet cātū a pma
cā essential'r depēdet quare nullū cātum poterit perfecte
simpl'r cognosci cognitione sciētifica nisi cognita prima
cā. Et sic vī ꝯ vera ꝯña ⁊ añs videt de se manifesta. ¶ 2°
arguitur sic. Inter cās efficientes ⁊ finales totius vniuer
si est ordo qdā essentialis. fm quem aliqua cā est prior ⁊
aliqua posterior in eodem gñe cāe. ⁊ p ꝯñs pfectā cogni
tionē simpl'r cāe posterioris reqreret prioris cāe cogni/
tio. detur igit. a. causatū. sic ignis. aut triangulus vel ali
qd sil'e. ⁊ seqt cū tale causatū essentialiter a celo depende
at. nō poterit simpl'r pfecte cognosci nō habita cognitiōe
celi. celū aūt cū ab intelligētia sibi appropriata depēdeat
sine illius cognitiōe nō poterit pfecte cognosci. illa vo in
telligētia nō pfecte cognoscit non cognoscēdo intelligen
tiā supiorē. Et sic tandē ad vltimā intelligentiā deuenie/
mus ꝗ est ipse deus. Quare resoluēdo notitiā posterio/
rea cāe in notitiā prioris in gñe cāe efficiētis vel finalis tā
dē ad cognitionē di deuenire opz. Et sic vī ꝯ vera. ¶ Ex

Corl'm.

ꝯne infert ꝙ illa ꝯclusio triāgulus hz. 3. nō pfecte simpl'r
scietur. nisi triāgulus p oēs p se cās cognoscat donec tan
dē ad cognitionē cāe p° deueniat. pz. cū triāgulus a deo
depēdeat. tāqz a cā efficiēte. vel ꝯseruāte: ⁊ tāqz a cā fina
li vltimata ipsi⁹. ⁊ alioꝝ reꝝ. quare ⁊c. ¶ Sed hic dubi

Dubit°

tat ad quā sciam ptinebit illa pfectissima cognitio que de
triāgulo hēbitur tūc. Nō. n. ptinere vī ad me'm qm̄ ipse
non hz spāliter ꝯsiderare hūi ꝯnes spāles. neqz ad geo°
cū solū ꝓcedat p formalē cām vt pz p cōmentatorez loco
allegato. neqz vī alia scia ad quā ptineat illa cōsideratio.
¶ Ad hoc mihi apparet dōm. ꝙ ad nullā solū illa ꝯside

R°

ratio ptinebit. sed ad metaphysicū nālem ⁊ mathemati/
cū simul. ⁊ sil'r ad alias si alique erūt alie scie ad h̄ iuuan
tes. ¶ 4° ꝯclusio. lz pcedēs ꝯclusio vera sit. nō tñ qñcūqz

Concl'o 4°.

in resol'one alicui⁹ notitie sciētifice deuenit ad notitiam
pme cāe ibi terminat resolutio intellectus. Probat. p°. qꝛ
pria cā nō est intellectui notissima. Resolutio vo ad notis
simū terminari oz. q̄re ⁊c. 2°. qꝛ resolutio fm nām intelle
ctiuā p cōia ꝓcedit quousqz ad cōissima deueniat ꝗ sunt
sibi notissima vt pz p suppōnē pmissaz. Sed prima cā cū

Corl'm.

sit vnū indiuiduū. vel spēs specialissima. nō est cōmunissi
mū. quare ⁊c. Ex quo infert ꝙ notitia pme cāe vlteri⁹ re
soluēda erit in notitiā aliā cōiorē vel cāe efficiētis vl' effe
ctus ipsius donec ad p se nota deueniamus. ¶ 5° ꝯclusio.

Cōcl'o 5°.

lz pfectissima notitia causati i notitiā pme cāe sit resoluē

da. nō tñ B fieri oz p resolōnē pncipioꝝ cōiũ in cām. Probat sic. qr si oppositũ eēt veꝝ maxie ɔtigeret vt dicũt tenētes oppositũ. qr noᵃ entꝫ resoluit i notitiā pᵉ cāe. ℂ Sz ꝙ B sit falsũ ar. ois resolō noᵉ fit i id qd ē noti⁹ ꝛ pᵉ. deᵘ aũt nō ē notior ente. vt pz. nō ēt pᵒr vt pz ex di. 2. qr neqꝫ cālitatis. cum ens pdicet d do. neqꝫ tāqꝫ illd a q nō ɔuertit subsistēdi ɔña. sz poti⁹ eꝫ. vt pz. qr ꝛc. Fiet aũt resolō in ipam iuxª modũ dictũ in pbatione tertie ɔclōnis.

E

Quantum ad tertiũ sit pᵃ ɔclō. qlz noᵉ demōstratiua alicui⁹ scie in aliq pnᵃ vel in aliqd pnᵐ eiusdē scie resolui bz q i ipsa demrari nō pñt. Probatur sic. det. a. ɔclō q pbet. p. b. c. pmissas. ꝛ qrit nũqd ipse sint i eadē scia demrabiles. vel saltē altera illaꝝ vl nō. Si nō. hĩ intētũ. qr tũc erũt illi⁹ scie pnᵃ. si sic. qrēdũ erit de pmissis ex qb⁹ ambe demrant vel altera illaꝝ. nũqd sit demrabilis vel nō. ꝛ si sic ɔñr qret d aliis pmissis. Et sic vl oportebit eē pcessũ i infiᵐ i talib⁹ notitijs p se inuicē ordiatis. qd ē ipolē. vl oportebit ad aliqꝫ pmā aut aliqs pmas notitias deuenire aliqꝫ pnᵐ in eadē scia. Illa vo in eadē scia nō demrari poterũt vt pbatũ ē. ꝛ pz de mēte ɔmētatoris. pᵒ phy. cũ dicit ꝙ pnᵃ scie nō demrant qr nz pp qd. ꝛ sic hēbit itētũ.

Cōclō prima

ℂ 2ᵃ ɔ. lz ita sit. stat tñ vt pnᵃ alic⁹ scie in altera scia demrent. pz sic de illa. d pũcto ad pũctũ ɔtingit rectā lineā ducē. q ē pnᵐ geoᵉ. ꝛ tñ demrat. 6. physi. Astronom⁹ ēt ꝛ pspectiu⁹ multis vtit ɔclōnibus geoᵉ tāqꝫ pncipijs in scia sua. vt pz inspiciēti. Ex q infert ꝙ lz resolō intellᵉs ad talia pnᵃ terminet q ad tale sciam in q sũt pnᵃ. nō tñ absolute ad illa terminat. Seqt vlteri⁹ ꝙ lz talia pnᵃ possint pnᵃ pma sue scie dici. nō tñ sũt pncipia pma absolute.

Cōclō secũda

T. c. 2.

Corᵐ pᵐ

Corᵐ 2ᵐ

ℂ 3ᵃ ɔclō. qlz noᵉ demratiua vltiate resolui oz in pnᵃ absolute i demrabilia. Probat. qr p pᵐ ɔclōnē noᵉ demratiua in aliq pnᵃ eiusdē scie resoluit i q talis noᵉ demratiua hĩ. Aut igit illa pnᵃ sũt absolute indemonstrabilia. aut nō. Si sic hĩ intētũ. Si nō demrabũtur g in alia scia supiori. Et tũc qrendũ erit de his per q demrant. vtrũ p alia absolute dmrari possunt. aut nō. Et sic vel erit pcessus in infinitũ in hꝫ pncipijs. vel oportebit ad aliq pnᵃ absolute deuenire. ad q tādē resolō terminet doctrine demratiue.

Cōclō tertia

ℂ 4ᵒ ɔ nō oz vt oĩuz pncipiorũ alicuius scie notitia directe resoluat in notitiā illi⁹ pmi pncipij. qdlz ē vl nō ē. Intelligo aliqd pnᵐ directe resolui i alteꝝ qñ p alteꝝ illoꝝ alteꝝ dmrat. vl alioᵉ sciētifice pbat. Hec ɔ euidēs vꝫ de se. qr nō appet nobis mod⁹ q B pnᵐ geoᵉ. qcũqꝫ sũt eqlia vni zᵒ sũt eqlia inter se. aut illud pnᵐ. Et datũ pũctũ qdlz spaciũ occupādo circulũ dsignare cōtingit. demret. aut quonis mō sciētifice pbet p illd qdlz est vel nō est. qre ꝛc.

Cōclō quarta

ℂ Et si qrat qre igit ē pnᵐ pᵐ. ꝛ qre cōiter dr p ipm alia pncipia roborari. Dꝫ ꝙ hoc iō ɔtingit. qr p ipm tāqꝫ notissimũ ꝛ certissimuz disponit ꝛ habituat intellᵉs. ꝛ ɔñr habilitat p ipm ad alijs pncipijs assentiēdũ. ℂ Itē qr p ipm disponit intellᵉs ad nō sit assentiendũ oppositis. ꝛ p ɔñs ad sciēdũ alia pnᵃ. si. n. intellᵉs nō solũ huic pnᵒ assentiret. qcũqꝫ vni zᵒ sũt eqlia inter se sũt eqlia. sz ēt p posē crederet vel dubitaret opᵐ posse eē nō pfecte sciret ab eo tale pnᵐ. ℂ Tertio qr cognitio entis vtualr icludit in cuiuscũqꝫ rei cognitōe. cũ ens sit pᵐ obiᵐ intellᵉs. Notitia vo pmi pncipij sup ente fundat. ꝛ in notitiā eius resoluit. vt pz ex pcedentibus. Et pp hoc dici cōiter solet ꝙ illud pncipium oēm demratione vtualiter ingredit. formalr vo nullā. Ex q pz ꝙ cōcedi pt alia pnᵃ aliquo modo resolui posse in primam dignitatem.

Dubō

Solō

Ad arᵐ

His visis videt ad rōnē pncipalem. ℂ Et p dr ꝙ nō semp opz vt suppōnes ꝛ cōes animi cōceptiones directe resoluant in pmā dignitatē. ꝛ p hoc vꝫ pmā ɔclōnē nō valere. ℂ 2ᵒ dꝫ ꝙ illo ɔcesso gfa argumēti resolutio dignitatis in ens. ꝛ alioꝝ pncipioꝝ cōgnitatē sunt resolutiones diuersaꝝ rōnũ. Prima. n. ē resolutio quo ad apprehensionē absolute. Scđa vo q ad assensum intellᵉs. ꝛ quo ad hāc resolōnē stat in dignitate tāqꝫ in zᵒ vltio. eo ꝙ nulli alteri pōt firmi⁹ adherere intellᵉs. Lz igit veꝝ esset ens resolui in pmā cām nō sequeret requiri notitiā sciētificā pme cāe ad notitiā ɔclōnũ pp varietatē illaꝝ resolutionũ. ℂ Tertio dico falsũ eē ꝙ ens resoluat in pmā cāz. siue ꝙ notitia entis absolute resoluat in notitiā pme cāe. sic ex dictis ē manifestũ. ℂ Ad auctē vo ɔmētatoris sup q fundabat opio pma. dꝫ ꝙ veꝝ ē ꝙ qditas sube particularis non pōt sciri notitia simplr pfecta ignorata pma cā. ꝛ hoc est ɔcessum in qōne. Et sic sit finis questionis ad laudem dei. Amen.

ℂ Circulo quoqꝫ ꝙ ipolē sit demrare simpliciter manifestũ est ꝛc. T. c. 6. Questio. xviij.

B

Decimooctauo qrit. vtrũ posē sit circulr demōstrari. Affirmatiue ar. p sic. posē est p effectũ cām demōstrari. ꝛ econuerso effectuz p cām. g ꝛc. Tz ɔña. Et assumptũ pz. qr pmi phi p eclipsim lune sensu pceptā inuestigauerũt. ꝛ ɔñr demonstrauerũt ipsius cām. postea vo ex cā demonstrauerũt eclipsiz. qre ꝛc.

Rō pᵃ

ℂ Itē Ar. 8. phy. ex ppetuitate mot⁹ vꝫ demrare pᵐ motorē eē: ꝛ ecōuerso.

T. cō.

ℂ Scđo effectus sunt notiores q ad nos ꝛ p ɔñs p eos poterũt cāe demrari. Cāe vo sũt quo ad nām notiores: qre p ipsas poterũt demrari effect⁹. ꝛ sic erit demratio circularis.

Rō 2ᵃ

ℂ 3ᵒ i qlz gñe cāe pt fieri demōᵒ. Sz ɔtingit vt. a. sit cā. b. ꝛ ecōuerso. g ɔtigit demrari. a. p. b. ꝛ eꝫ. Maior ē Ari. 2ᵒ posteriorũ. Minor ē eiusdē 2ᵒ phy. ꝛ 5ᵒ meᵗᵉ. vbi vult ꝙ cāe sunt sibi inuicē cāe. Nā deābulatio ē cā sanitatꝫ i gñe cāe efficiētis ꝛ sanitas ē cā deābulatōis i gñe cāe finalis.

Rō 3ᵃ

phy. t. com. 30

meta. t. com. 2.

ℂ 4ᵒ ar. nō solũ i diuersis gñib⁹ cāꝝ sz eodez dari demōᵒᵉᵐ circularē. nā ex deambulatione demrari pt sanitas: ꝛ ecōuerso. vt i argumēto pcedēti dictũ fuit. sz sanitas ē finalr cā deābulationis. ꝛ econuerso. g ꝛc. Pria ps minoris pz p phm loco prius allegato. 2ᵃ ps pbat. cũ. n. sanitas cōplexionalis nō sit aliud qꝫ bona ɔplō. talis aũt ordinat in opationes tāqꝫ in finē. vt pz de mente Auicē. pᵒ pmi. ɔñr ordinabit in opationē motiuā. siue deambulatiuaz. qre ꝛc.

Rō 4ᵃ

ℂ 5ᵒ ex vapore demrat pluuia. ꝛ ecōuerso. ꝛ B in eodē gñe cāe. g ꝛc. Añs pz de mēte Ari. 2ᵒ b⁹. Probat ēt rōne. qr ex vapore sit pluuia qre ex ipo tāqꝫ ex cā mālī poterit demrari. Silr eꝫ ex pluuia sit vapor qre ex ipsa tāqꝫ ex mālī cā poterit dmrari. qr ꝛc. assũptũ pz pᵒ meta.

Rō 5ᵃ

ℂ 6ᵒ vbi. a. effect⁹ demret p. b. cām poterit idem effect⁹ per. c. cāz demrari. sic vt fiat notior. b. vt ex precedētib⁹ patet. quare cum. a. factus erit notior. b. poterit econuerso. b. demonstrari per. a. quare ꝛc.

Rō 6ᵃ

B

Contra

In oppositum est Ari. pᵒ posteriorũ. i illa pte. circulo quoqꝫ ꝙ impolē sit demōstrare. ℂ Arguit ēt rōne. qr data demratōe circulari seqret ꝙ idē eēt eodē notius ꝛ ignotius. qd eēt p⁹ ꝛ posterius ipo. ꝛ idē a se ipo depēderet. Iste ɔclōnes vñr ipolēs. Si. n. eēt noti⁹. b. ꝛ ignoti⁹ eodē: tũc seqt ꝙ esset noti⁹. b. a termino puatiuo ad terminuz infinitũ. ꝛ vltra seqt ꝙ ñ eēt noti⁹ ipo ꝙ repugnat. Et p idē vꝫ ꝙ alie cōclusiōes sũt ipolēs. ℂ Mᵃ sequāt pbat sic. in qualibz demōstratōe pmisse demrantes debēt eē notiores ɔclōne demrata ꝛ pores. vt pz p diffōnē demratiōis superi⁹ positā. vz. demratio ē ex primis ꝛc. Si igit p. a. demrat. b. cōclō. ecōuerso per. b. demōstret. a. tunc. a. erit noti⁹. b. ꝛ ignotius: ꝛ prius. ꝛ posterius eodē. Et p idē sequit ꝙ notitia. a. depēdet a se ipsa. qr noᵉ. a. dependet ex notitia. b. ꝛ notitia. b. ex notitia. a. ergo a pᵒ ad vltimũ notitia

Contra 2m om p

tm. q̄re. rc. Q̄uis l̄ sint satis subtil'r dicta: arguit' tn̄ ꝯ q̄ dā. ❡ Primo q2 de indiuiduis nō p se est demr̄atio. vt pꝫ de mēte Ari. infra. & p ꝯn̄s diuersitas vl' idētitas suppositoꝝ nihil p se facit ad demr̄ationē. quare neqꝫ diuersitas suppositoꝝ ꝓmouet ad possibilitatē circularis demonstrationis. neqꝫ idētitas arguet impossibilitatē. ❡ P. quecūqꝫ dicat' demr̄atio circularis eē impossis poterit aduersarius dicere s̄m hoc fundamētum illam eē possēm. eo ꝙ medio. subo. & passioni necessario diuersa corrñdent. vel corrñdere pn̄t indiuidua. & p ꝯn̄s diceret aduersarius ꝙ illi duo ꝓcessus demr̄ationis circularis sunt respectu diuersoꝝ suppositoꝝ. Et sic nō erit ipossis iux̄ p̄dcā. q̄re rc.

2°

❡ Scd̄o instat' ꝓbādo ꝙ alicuius demr̄ationis circularis vtrūqꝫ ꝓcessus pōt eē demōstratio potissima. q2 possē est vt. a. per. b. demonstret'. & ecōuerso in diuersis gn̄ib9 cāꝝ. sic vt vtrūqꝫ illoꝝ respectu alterius sit ꝓpria eēntialis & imediata cā. vt ipsi ꝯcedūt. ſꝫ i quolꝫ gn̄e cāe p̄t fieri demr̄atio potissima ꝓcedēdo per cām ꝓpriam eēntialem & imediatā: vt cōiter cōcedit'. q̄re rc. ❡ Oppositum tn̄ dn̄t eē de intētiōe Arꝫ. Hec rō ꝓbabilis est.

3°

❡ Tertio dubitat' in exēplo d̄ vapore & aq̄. q2 nō vi' ꝙ ex aq̄ demōstret' vapor. sed poti9 vaporē gn̄ari. Silr ex vapore non demr̄at' aq̄. sed potius aquā siue pluuiā ꝓduci. Et sic ibi nō erit demr̄atio circularis. cū illud qd̄ est mediū nō sit postea p̄dicatū ꝯnis. neqꝫ ecōuerso. Et si cōcederet' aquā ex vapore demr̄ari. & eꝫ. b tn̄ fieret tāqꝫ p cām remotā. nō. n. posita aq̄ statim ponit' vapor. neqꝫ eꝫ. q̄re neutra illaꝝ erit demr̄atio pp qd. vt supponēt dn̄r sic dn̄tes.

Cōcl'o tertia

Cōcl'o secūda

Cōcl'o tertia

Quantum Ad tertiū ponit' ali9 modus r̄ndendi. Et sit p̄' ꝯ. In diuersis gn̄ibus notitiarum. & diuersis gn̄ibus cāꝝ fieri pn̄t demr̄ationes circulares. pꝫ ex p̄cedēnb9. ❡ 2a ꝯ. de facto nō pōt eē demonstratio circularis in eodē gn̄e cāe. cuius vtrūqꝫ ꝓcessus sit p cām ꝓpriam eēntialē & imediatā. pꝫ. q2 de facto n̄ pn̄t dari due tales sibi inuicē cāe in eodē gn̄e cāe. ❡ 3a ꝯ. si p possē due tales darēt' cāe nō repugnaret iter ipsas demōstrationē fieri circularē. Probat'. q2 staret alterā illarum eē altera nā p̄orē. & p ꝯn̄s sicut n̄ repugnat ab effectu ad cām & ecōuerso demr̄ationē esse circularē. ita in ꝓposito nō repugnaret. ſꝫ ꝯn̄ia. & aīs ē satꝫ notū. imo illud vi' necessariū. q2 nō appet possē duas eē spēs eque p̄mas s̄m nām sicut neqꝫ est possē ipsas esse eēntialiter eq̄ ꝑfectas.

Cōcl'o quarta

❡ 4a ꝯ. lꝫ p̄cedētes cōcl'ones vere sint. nō tn̄ est possibile vt eidē hoi in eodē instāti fiat actu demr̄atio circularis. Probat'. q2 dato opposito. seq̄ret' eidē hoi sil'. a. eē absolute noti9. b. & absolute min9 notū. qd̄ implicat ꝯdictionē. ꝯn̄a p̄o ꝓbat' sic. q2 si sorti in eodē instāti p. b. actu demr̄et'. a. & eꝫ. tūc seq̄t' ꝙ absolute. b. erit sibi noti9. a. aliter nō p ipm tūc actu demr̄aret' sorti. & silr ecōuerso ꝯ eꝫ erit. q̄re rc.

Cōcl'o quinta

❡ 5a ꝯ. nō sic ē possis demr̄atio circularis vt p notitiā p̄missaꝝ acq̄rat' notitia ꝯnis & ecōuerso. stāte eadē notitia p̄missaꝝ per eandē notitiam n̄o p̄ci' ipsius ꝯnis siue in eodē gn̄e. siue in diuersis gn̄ibus notitiaꝝ vel cāꝝ acq̄rat' notitia illaꝝ p̄missaꝝ. Probat' sic. q2 dato opposito. sequeret'. a. notitiam fore se ipsa intensiorē. vel notitia omino sibi ꝯsili. qd̄ implicat. ꝓbat' ꝯn̄a. vbi. n. p. a. notitiā p̄missaꝝ acq̄rat'. b. notitia ꝯnis. & p eandē. b. notitiā p̄ci' acq̄rat' in scd̄o ꝓcessu alia notitia consilis p̄missaꝝ. seq̄t' vt. a. notitia sit intensior. b. & vlterius sequitur vt. b. sit intensior eadē notitia p̄missaꝝ: vel sibi cōsili. sed q̄cqd ē intēsior. intensius: est et intēsius remissiori. ḡ rc. ❡ Cōfirmatur. sit. a. notitia intēsa vt. 4. b. vt tria. & seq̄t' ꝙ si ex sola b. alia notitia acq̄rat' p̄missaꝝ. erit min9 intēsa q̄ꝫ vt tria sed hoc eē nō pōt. postq̄ꝫ p̄misse iam sunt note vt. 4. aliās enim p minus notum demr̄aretur magis notum. q̄re rc. Ista ꝯclusio & precedens aliqualiter trahi possūt ad mētem Aristo.

Cor'm p'm Cor'm 2m

Ex cōcl'one infert' nō esse possē fieri demonstrationē q̄ sit simpl'r & ꝑfecte circularis. pꝫ ex p̄missis. Pꝫ vlteri9 ꝙ est possē demr̄ationē eē s̄m qd & iꝑfecte circularē. Cōiter aūt loquētes sub alijs v̄bis dicūt. ꝙ nō est possis demr̄atio circularis vniformis q̄ꝫuis difformis eē possit. Ubi. n. eclipsis nūc sit nota sorti quo ad q2 est. nō aūt p cām. pōt sor. inuestigare cām illius eclipsis & cōcludere ipsam p effectū. & ꝓ tūc nō demr̄atiue sibi cōcludet effectū p cām suam. vt dī in 4a cōcl'one. q̄m ꝓ tūc absolute sibi notior ē effect9. Uerūtn̄ in ꝓcessu tpis melius cognita cā. & ꝑfectius q̄ꝫ p̄us p inuestigationē itellect9 ex eadē cā poterit eidē sorti effect9 demr̄ari nō vigore soli9 notitie p̄' ipsi9 cāe. ſꝫ vigore illi9 sil' cū alia nouiter acq̄sita q̄ gn̄abūt notitiā ꝑfectiorē & intensiorē notitia p̄' effect9.

Cōcl'o sexta

❡ Ultima ꝯ magis insequēs textū. impossē ē dari demōstrationē circularē. cui9 vtrūqꝫ ꝓcessus sit demr̄atio simpliciter. Probat' sic. q̄libet demr̄atio simpl'r est p ea q̄ sūt absolute. & s̄m nām p̄ora & notiora q̄ꝫ ꝯ. ſꝫ impossē ē. a. eē absolute & s̄m nāꝫ p̄9 & noti9. b. & eꝫ. ḡ rc. ſꝫ ꝯn̄a. maior est Ari. in textu. illo. n. nō demr̄atio est simpl'r appellanda. mior ꝑ̄o pꝫ. ❡ Itē ꝯ ꝓbat' sic. s. inductiue. q2 siue fiat demr̄atio q2. & pp qd. siue ambe sint pp qd. i diuersis gn̄ibus cāꝝ. siue ēt fieret p possē in eodē gn̄e cāe eēntialis & imediate. sp tn̄ vna illaꝝ ē p id qd̄ est absolute p̄9 s̄m nāꝫ vna. n. cā ē s̄m nāꝫ p̄or q̄ꝫ alia cā. l alio gn̄e cāe. & in eodē gn̄e si eēnt due sibi inuicē cāe nō pn̄t eē eq̄ p̄me s̄m nām. quare rc.

Obiec°

❡ Et si dī ꝙ vbi ꝯpat' deambulatio sanitati. nō vt cāe finali ſꝫ vt effectui. tūc deambulatio erit absolute p̄or s̄m nām sanitate. & tn̄ eꝫ sanitas tāqꝫ finalis cā absolute ē p̄or s̄m nām. ḡ rc.

Dilutio

❡ R̄ndet' negādo assumptū. sed verū ē ꝙ deābulatio s̄ꝫ qd siue respectiue erit dicēda p̄or s̄m nāꝫ: nō āt absol'r. hāc tn̄ circularē demr̄ationē simpl'r

F

videbātur antiqui cōcedē. dicētes omnia et seinulcē demonstrari posse. q2 ipsi volebant principia prima ita simpliciter sciri sicut conclusiones. & per consequēs s̄m eos ipsorum erat simpliciter demonstratio non per alia priora. ſꝫ p posteriora. quare fiebat circularis.

Ad argumēta Ad p̄° tria

Ad rōnes p̄ncipales r̄ndetur. ❡ Ad p̄mā scd̄am & tertiam ꝯcedit' sicut dem̄ ē in q̄ōne. ꝙ argumēta probāt dari demonstrationē s̄m quid & iꝑfcē circularē. nō tn̄ simpl'r & ꝑfcē quā alij dn̄t circularē vniformē. Uel dī ꝙ nō ꝓbant sic dari demonstrationē circularē. vt vtrūqꝫ ꝓcessus sit d̄monstratio simpl'r. p ea q̄ sūt absolute & simpl'r priora. in quolibꝫ. n. casu illarum rōnum alter illoꝝ ꝓcessuū ē nō simpl'r dm̄r̄atio. vt satis pꝫ ex p̄dictis.

Alia r̄nsio

Ad 4m

❡ Ad 4m dī p̄ ꝙ deābulatio & sanitas nō sibi inuicē corrñdēt tāqꝫ cāe ꝓpe eēntiales & imediate in eodē gn̄e cāe. q2 hoc nō est possē vt dixi in scd̄a ꝯcl'one. ordinat'. n. a tota spē ꝯpl'o i opōnes oēs absolute. & ꝯsir i motiuas opōnes. & ꝯsir in ambulatiuaꝫ. hec aūt ambulatio singularis in hāc singularē sanitatē acq̄rēdā ordinat'. 2°

Alia R̄°

dī ꝙ q̄ꝫuis illud fieret possē: tn̄ absolute prius ē s̄m nām cōpl'o q̄ ē sanitas: q̄ꝫ opationes ab ea ꝓuenientes. & sic nō vtrūqꝫ ꝓcessus eēt ꝓcessus demr̄atiu9 simpl'r appellād9 q̄re nō eēt ꝯ p̄dcā.

Ad 5m

❡ Ad 5m dī p̄ ꝙ vapor & pluuia n̄ sūt sibi inuicē cā mal' ꝓpa & imediata. ſꝫ valde remota & cōis nō eni stati posita pluuia ponit' vapor. neqꝫ stati posito vapore ponit' pluuia. q̄re nō sūt sibi imediate & eēntiales cāe. Itē ex alio pōt pluuia gn̄ari q̄ꝫ ex vapore. Pōt. n. aer ꝯdēsat9 i aquā ꝯūti & pluuiā facē. Silr vapor ex alio q̄ꝫ ex pluuia. vt pꝫ q̄r n̄ sūt sibi inuicē cāe ꝓpe. & p ꝯn̄s neuter ꝓcessus erit demō' simpl'r neqꝫ pp qd. & sic n̄ obstabit p̄dictis.

R° scd̄a

Scd̄o dī. ꝙ ex vapore poti9 demr̄at' gn̄atio pluuie q̄ꝫ pluuia. & ex pluuia poti9 gn̄atio vaporis q̄ꝫ vapor. q̄re cū nō idem accipiatur pro medio demōstrationis qd̄ primo erat ꝯclusio. ibi non erit aliquo mō forma demō/

R° 3° stratiõis circularis. ¶ Tertio dr. q ubi ille demrãtiones ad imediatã cãm reducãtur q vapor absolute sumptus nõ erit mediũ in demrãtione ppt qd. ad demõstrãdũ pluuie gñationẽ. sz eriu vapor apt9 a frigiditate aeris circũstãtis frigefieri ꝛ cõdẽsari. ꝛ pñr in aquã conuerti. In scdo ꝟo pcessu non sumet pluuia absolute ad demõstrãdum gñationez vaporis. sed pluuia siue aq̃ apta ab aliq extrinseco calefieri rarefieri ꝛ subtiliari cũ eleuatione ptium subtiliũ. q̃re in ambob9 pcessib9 variabũt media. sil'r ꝛ pclõnes siue pdicata. Et sic nõ erit ibi forma demõstrationis circularis. ¶ Ex q̃ dico 4' lz nõ variaret. alter tñ pcessus nõ eẽt simplr dmõstratio. eo q absolute por ẽ sm nãm vapor q̃z pluuia sm q pluuia. lz sit posterior aq̃ sm q est absolute aq. ¶ Ad vltimaz rõnẽ pz in qõne. in illo cui casu sit circlatio ex pte ppõnũ tñ. lz nõ ex pte notitiaꝝ. ¶ Ad rõnes ꝟo in oppositũ q̃ vident pbare nullo mõ dari circularẽ demrãtionẽ. Primo ad pmã dr cõiter pcedẽdo q idẽ ẽ noti9 ꝛ ignoti9 eodẽ. cã enim p quã effect9 demrãt est notior effectu notitia ppt qd. ẽ tñ eodẽ ignotior notitia q2. Siue quo ad nãz notior. quo ad nos aũt est ignotior. Sed cũ vlterius arguit. a. ẽ ignotius. b. ergo est nõ noti9 eodẽ. negat pña. sed solũ seq̃t q aliquo mõ est non noti9 eodẽ. ꝛ h est veꝝ in exemplo pdicto. q2 cã ẽ effectu nõ notior notitia q2. ¶ Q̃uis hec rñsio bonũ hẽat intellectũ. puto tñ q aliter rñdendũ sit. tũ q̃tũ ad ỽtutẽ sermonis. tũ quo ad ppositũ nrm. vz. absolute negãdo pclõnẽ. nõ enim pol'e est q eidẽ homini simul demrẽtur cã p effectũ. ꝛ effect9 p cãm. vt dicit quarta q̃. Quare si fiet sorti demrãtio ab effectu ad cãm effect9 erit sibi notior q̃z cã. ꝛ nõ eq̃. Si aũt fieret eq̃ demrãtio a cã ad effectuz. cã eẽt sibi notior effectu ꝛ nõ ecõtra. vbi ꝟo facta nũc demrãtione sorti ab effectu ad cãm hinc ad horã fieret eq̃ pcederet q effect9 nũc eẽt notior sorti. sz in fine hore cã eẽt sibi notior. ꝛ nõ eq̃. verũtñ in fine hore si acqret notitiã effect9 p solã notitiã cãe q̃ nũc acquirit p notitiã effect9. sz p illam simul cũ alia notitia quã negociabit intellectus querendo perfectiorẽ notitiam ipsius cause. Et tale aggregatũ erit potior siue intensior notitia ipsi9 effectus. ¶ Et si dicat q saltẽ respectu diuersoꝝ hoiuz pol'e erit q. a. eẽt noti9 b. ꝛ ignoti9 eodẽ. dr q nõ icõueniret a. eẽ notius. b. sorti. b. ꝟo eẽ noti9. a. pl'oni. sed hoc nõ eẽt ad ppositũ nrm. Ex illis tñ pcessis nõ oz logicus eodẽ absolute. a. esse simul notius. b. ꝛ ignotius eodẽ. ¶ Ad scdm sil'r dr q nõ seq̃t vt absolute a. sit pu9 b. ꝛ posteri9 eodẽ. siue. n. fiat demrãtio circularis cãe ꝛ effectus. siue fiat in diuersis gñibus cãꝝ siue in eodẽ sp nĩ vnũ est alio absolute pus. Concedi tñ põt altez eq̃ esse altero sm qd pus. cũ aũt dr q q̃lz demrãtio est ex priorib9. verum est vt est demrãtio simplr. sed nõ põt esse vt vterq̃ sit simplr vt pz per antedicta. ¶ Ad tertiũ negat pña. ¶ Ad pbationem cõcedit q notitia a. aliqualiter dependet ex notitia a. sed ex hoc non sequitur vt idem depẽdeat ex seipso qm̃ est aliqua notitia. a. cãe p quã acqrit nũc notitia. b. effect9. ꝛ illa notitia. b. effect9. q̃ nũc acqrit p notitiã. a. cãe nõ ẽ illa no' ex q̃ notitia. a. prius depẽdebat. q̃re ꝛc̃. Ex hoc pz vlteri9 ad pfirmationẽ q nõ seq̃t idẽ p se ipm posse demonstrari. ꝛ sic est finis qõnis.

Obiec.
dilutio.

Ad 5m / 6 / Ad rõnes in oppom / Ad pm / R° pba / Ad 2m / Ad 3m

¶ Quoniaz autẽ impossibile ẽ alr se hr̃e cuius est scientia simpliciter ꝛc. T. c. 7. Q̃ő. xix.

A

Decimonono Querit vtruz ois demrãtio sit ex necessarijs. ¶ Et arguit q nõ. p. aliq̃ demrãtio ẽ ex impossib9. g̃ ꝛc̃. assumptũ pz de demrãtiõe ducente ad impol'e. ¶ Scdo aliq̃ demonstratio est ex cõtingentib9. g̃ ꝛc̃. assumptum patz

Rõ p° / Scdo

de demrãtione pticulari qua de aliquo singulari triãgulo demrãt hr̃e tres angulos duob9 rectis eq̃les. ¶ 3° de eclipsi lune sit demrãtio. ꝛ tñ nõ ẽ nec̃e eclipsim lune eẽ. g̃ ꝛc̃. Maior pbat. q2 ḋ eclipsi lune ẽ scia. De q̃cũq3 aũt p se hr̃ scia. de illo pt fieri demõ°. vt pz i isto p. g̃ ꝛc̃. minor ꝟo de se pz. q2 pl'ies ptigit eclipsiz lũe nõ eẽ. q̃re ꝛc̃. ¶ 4° de tonitruo. fulmine ꝛ sil'ib9 ipressionib9 aeris hr̃ scia ꝛ demrãtio q̃ tñ nõ sũt nec̃ia. sed raro eueniũt. vt pz. qr̃ ꝛc. ¶ 5° i scia nãli hñtur demrãtiones de reb9 nãlib9 sm q sũt nãles. res ãt nãles sz q h9 st trãsmutabiles. ꝛ p pñs nõ ppetue neq̃ nec̃ie q̃re ꝛc. ¶ Cõfirmat p phz in p hui9 q dicit. q eoꝝ q̃ sepe fiũt scie fiũt ꝛ demrãtiones. talia ꝟo nõ sunt necessaria. vt pz. q̃re ꝛc. ¶ 6° in scia nãli determinat de casu. ꝛ fortuna. ꝛ de effectib9 casualib9. talia ꝟo ptingẽtia sunt. ꝛ nõ necessaria. vt pz. g̃ ꝛc. maior ꝛ minor pz ex his q̃ hñtur scdo phy. tractatu de casu ꝛ fortuna. ¶ Forte dr q nõ determinat de his sm q talia sũt. ¶ Contra. q2 ibi de pdictis determinat quo ad eoꝝ diffinitiõez. diffiniendo. s. quid sit casus. quid fortuna. qd effectus casualis ꝛ fortuitus. ꝛ p pñs de ipsis determinat sm q talia sunt. quare ꝛc. ¶ Cõfirmat. q2 ibi considerat aliquã eẽ cãm raro cõtingẽtẽ. aliquam frequẽter: que tamẽ cõtingẽtia sunt vt pz. q̃re ꝛc. ¶ 7° demrãt triangulus hr̃e tres p angulũ extrinsecũ. ꝛc. sed illius demrãtionis neq̃ pmisse sũt necessarie neq̃ q̃. g̃ ꝛc. Maior pz p geo°. Minor ꝟo vĩ nota. q2 staret triãgulũ eẽ nõ exñte angulo extrinseco. etiam stat nullũ eẽ triangulũ. quare ꝛc̃.

Tertia / Quarta / Quinta / Sexta / T. c. 39 vsq3. 65. vide / Septia

Ad oppositum Est phs scdo ca. pmi tractat9 in pn°cũ dicit. qm aũt ipol'e ẽ aliter se hr̃e. ¶ In ista qõne p videbunt q̃dã modi rñdẽdi. ꝛ arguet q̃ ipsos. ¶ Scdo ponet ali9 mod9 rñdẽdi.

Contra / Ad qõ. / B

Quantum Ad pmũ ponit pm9 mod9 rñdẽdi hac distõnẽ. dupl'r dĩ aliq̃ pmissa siue pcl'o demrãtionis nec̃ia. vno mõ simplr. alio mõ ex suppõne. ¶ Propõ dicitur simplr necessaria que principaliter significat sicut simpliciter necesse est esse. siue impol'e ẽ alr se hr̃e sicut illa. deus est. q̃ pncipalr significat deũ esse. ꝛ sic simplr ꝛ sine conditione nec̃e est esse. vt pz. Propõ ꝟo aliqua dĩ ex suppõne necessaria cuius supposito ꝛ termini p aliquo supponãt manẽte eadẽ termioꝝ significatione supponũt p eodẽ. ꝛ hoc mõ est nec̃ia hec ppõ triãgulus hz tres. nã supposito q triãgulus sit:nũc triãgulus ꝛ hr̃e tres angulos p eodẽ supponũt. sz illa nõ est simplr nec̃ia: vt isti dĩt. eo q pol'e ẽ nullũ eẽ triãgulũ. Et pñr rñdẽdo ad q̃situ dĩt q q̃lz demõ° ẽ ex ppõnib9 necessarijs vel simplr. vel ex suppõne. sz nõ oz q q̃lz sit ex ppõnib9 simplr necessarijs. pmã ptẽ dĩt eẽ de mẽte Ar. ꝛ pbãt sic si nõ eẽt ꝟ aũc coꝝ q̃ꝝ eẽt demrãtio nõ eẽt scia: cũ scia sit nec̃ioꝝ p vel 2°. tũc eẽt seq̃ret q scia posset fieri error. q̃re ꝛc̃. 2' ps pbat. q2 illa q̃ demrãt triãgul9 hr̃e tres. q̃ tñ nõ ẽ simplr nec̃ia. vt ex pdictis pz. Per h pñr vĩ rñsũ eẽ q̃ñ ad ois arg'a ad ptẽ neg°am qõnis. Alia multa dĩc ille mod9 rñdẽdi. q̃ sũt omittẽda. ¶ Q̃ quẽ Ar. p. q2 seq̃t istã eẽ nec̃iã. sor. ẽ sor. q̃ tñ ẽ ptigẽs pbat. q2 supposito q ei9 termi p aliq̃ supponãt ipsis significantib9 put nũc signãt sbm ꝛ pdicatũ: supponũt p eodẽ vt pz. qr̃ ꝛc̃. ¶ Itẽ seq̃t aliqd falsũ eẽ nec̃iũ. pñs ꝟ falsũ. pña pz ḋ istis. adã ẽ adã añxpo ẽ ãtix9. q̃ sũt nec̃ie ex suppõne p idẽ sim°. ¶ Itẽ seq̃t aliqd ipol'e eẽ nec̃iũ. qd ẽ absurdũ. pz pña ḋ i'chiera ẽ chi'. p idẽ sim° q̃ dr' p9. ¶ Itẽ ar' de ista. vacuũ ẽ locus nõ repler9 corpe. ¶ P. multa sunt necessaria ex suppõne in qb9 tñ nõ oz sbm ꝛ pdicatũ supponere p eodẽ vt pz psiderãti. q̃re ꝛc̃. ¶ P. cũ aliq̃ sint ex suppõne necessaria. que demonstrationem ingrediuntur ꝛ quedã nõ. vt seq̃tur ex modo loquendi istoꝝ restabit vt isti declarent que sint illa que demonstrationẽ ingredi debent vel pñs

Opi. p° / Contra opi. pm

Opi. 2ª.

ꝛ q̄ nõ. qδ nõ vĩ ab eis factū. ℭ 2ᵘˢ modᵘˢ rñdēdi moder/
noꝝ ꝑmittit hāc distīōnē. triplex ē necīum necītate extre/
moꝛuʒ absolute. necītate inherētie. ꝛ necītate suppōnis.
Exēplū ꝑmi. sicut hō ē aial. q̄ dī necīa. qꝛ ē ꝓpō ꝟa. cuiᵘˢ
vtrūqꝫ extremoꝝ ē ꝑ se necīum. vt pʒ. Exēplū scdi. sic hō
est risibile. vel triāgulᵘˢ hʒ tres. q̄ necīa dīr necītate ihe/
rētie. qꝛ ē ꝓpō ꝟa cuiᵘˢ ꝑdicatū est insepabile a subō vel
ecōuerso. Exēplū tertij. sicut lūa eclipsat. ipa. n. dī necīa
ex suppōne. qꝛ necīo ꝑdicatū iest subō ꝑ suppositā eiᵘˢ cā
necīo. n. si iterponit terra diametralr iter solē ꝛ lunā: lu/
na eclipsat vt pʒ. Ex q̄ isert ꝙ nō icōuenit aliquā ꝓpōnē
falsam siue ꝯtingētē eē necīā. nō simplr ꝛ absolute. sʒ ex
suppōne. ℭ Ad dīᵐ ḡ rñdet ꝙ ōis demōᵒ ē ex necījs ali
q̄ istoꝝ triū mōꝝ. Ex q̄ pʒ rñsio ad mīra supiᵘˢ obā. ℭ Cō

Contra opionē

tra hūc modū loq̄ndi ar. ꝑ qꝛ seq̄t hāc eē necīaʒ necītate
extremoꝝ a q̄ mouet. ꝯña nō ꝯcederet ab opi. ꝯña ꝟo ꝓ
bat. qꝛ ipa ē ꝟa vt suppono: ꝛ ipiᵘˢ vtrūqꝫ extmū est necīū
vt pʒ. nā nec̄e ē aquā eē. ꝛ nec̄e ē aliq̄δ moueri. s. celum.
Jδ dī δ ista hō ē aliqd itelligēs. qꝛ nec̄e ē hoīeʒ eē ꝛ nec̄e
est aliqd itelligēs eē. s. itelligētiā aut itellcm̄ humanum.
ℭ 2ᵒ seq̄t illā eē necīā necītate inherētie. ħ ē soꝛ. demonᵒ
sorte. ꝯña vĩ falsum. neqꝫ vĩ de itētiōe sic loq̄ntiū. ꝯña tʒ:
qꝛ ipa ē ꝓpō ꝟa. cᵘˢ ꝑdicatū ē isepabile a subō. ℭ 3ᵒ. seq̄t
illā eē necessariā necessitate suppōnis. soꝛ. ē albus. qδ nō
vĩ de intētione hᵘˢ opionis. pʒ ꝯña. qꝛ supposita sufficiēti
cā ex q̄ seq̄t soꝛ eē albū. tūc soꝛ. ē albᵘˢ. Cū igit ex isto mō
loq̄ndi seq̄t multa eē necīa. q̄ tñ ſm ꝟitatē nō sunt necīa
neqꝫ demōratiōi δseruiūt ꝑ se. siue dicerētur eē necessaria
siue nō. seq̄tur ipsum esse insufficientem.

Opi. ꝓpria

Ponat ḡ aliᵘˢ modᵘˢ rñdendi. ꝛ sit ꝑ hec distīō. q̄dā
ē demōᵒ simplr. q̄dā ꝟo ñ simplr. Exēᵐ ꝑ'.
sic demōᵒ q̄ ꝓpa passio de ꝓpo subō demōrat ꝑ cām eius
eēntialē ꝛ imediatā. Exēᵐ scdi sicut demōratio negatiua.
demōratio pticularis. ꝛ demōratio ad ipoſe ducēs. ℭ 2ᵃ dī
stinctio. sicut duplex ē pō. s. nālis. ꝛ supnālis. sic in rebus
duplex ē necessitas. s. necessitas simplr ꝛ necītas nālis.
Necītas simplr ē q̄ ꝑ nullā pōm siue nālē siue supnālē re
moueri siue ipediri pōt sic deū eē. Necītas nālis. ē q̄ ſm

Necītas ē 2ᵉ.

solitū ꝛ ordinatū nāe cursuʒ ipediri nō pt. q̄uis ex liber
tate poᵉ diuine possʒ remoueri. sic celū moueri. ℭ Jnter
necītates āt nāles gradᵘˢ ꝛ ordo repit. nā ea q̄ ſʒ ordinē
sui eē minᵘˢ distāt a necītate ꝑ' cāe sūt magis necīa. q̄ ꝟo
magis distāt sūt minᵘˢ necīa. Minᵘˢ. n. necīū est hoīem eē
q̄ꝫ intelligētiā eē realr a ꝑ' distinctā. Minᵘˢ ēt ē necessari
um elm̄ta eē q̄ꝫ celū. ℭ Jtē magis necessariū ē hoīeʒ esse
aial rōale q̄ꝫ ipʒ eē disciplinabilē. cū ꝑ' necītas sit ꝑoꝛ or
dic nāe. ꝛ cō 2ᵉ necītatis. ꝛ ꝑ' necītas iter eēntialia soluʒ
fundata: 2ᵃ ꝟo ex hītudie cuiusdā accñtis ad subm̄ suū.
ℭ Jtē maiori necītate hō ē disciplinabilis q̄ꝫ ipse sit q̄ꝫᵘˢ
cū ꝑ' necītas sumat ex nā foꝛe hūane. 2ᵃ ꝟo magis ex pte
māe ꝛ trāsmutatiōis. ℭ Jtē magis necīū ē hoīeʒ eē q̄ꝫtū
q̄ꝫ coruū eē nigrū: cum hō sit nālr ꝑoꝛ coruo. ꝛ q̄ꝫtitas ni
gredine ꝑoꝛ. Silr magis necīū ē coruū eē q̄ꝫ ipʒ eē nigꝝ.
Et sic de multis exēplificari pt. ℭ Ex ꝑdcis alia subdisti

Necessitas nālis duplex

ctio iferri pt vʒ. necītas nālis q̄dā iter necītates nāles ē
simplr. q̄dā ꝟo ſʒ qd. Simplr dī q̄ ē iter res hītes ad se
inicē eēntialē hītudinē siue depēdētiaʒ ſm genᵘˢ vel ſm
spēm. sic hoīem eē aial. siue hoīem eē risibilē. Scdm qd
ꝟo dī necītas nō ex tali hītudine eēntiali ꝓueniēs. sʒ ex
pte indiuidui vel alia ꝯsili cā. sic coruū eē nigrū. Sicut igr
iter res ordo q̄dā ꝛ distīctio repit necītatis. sic cōrñden
ter iter ꝓpōnes repiri oʒ. nā ꝓpōnes nō dīr ꝟe nʒ necīe
nisi ꝑ ꝟitatē ꝛ necītatē reꝝ significataꝝ. ℭ Dubitat cir

Dubō prima

ca ꝑdcā. qꝛ seq̄t ꝙ deū eē ꝑmā cāʒ nō sit necīū simplr qδ
vĩ falsū. ꝓbat ꝯña. qꝛ deᵘˢ ex libtate sue poᵉ pt ōia alia a
seipso anihilare. qbᵘˢ anihilatis. nō ampliᵘˢ erit ꝑ'ca. eo ꝙ
nulliᵘˢ cāti erit cā. q̄re ꝛc. Per idē ꝓbat ꝙ deū eē motorē
ꝑᵐ nō ē necīū necītate simplr. eo ꝙ deᵘˢ oēs celos anihilā
re pt. ℭ 2ᵒ dubitat. qꝛ necītate q̄ necīū ē deū eē aliq̄ necī/

Dubō secūda

tas ē maioꝛ. igit illa nō ē necītas simplr. qδ ē ꝯ dicta. Aīs
sumpū ꝓbat. qꝛ necītas q̄ necīū ē q̄dlʒ ens eē vel nō eē ē
hᵘˢ. qδ ꝓbat sic. illa necītas cᵘˢ opᵐ intellᵒ nō pōt apphē
dere sic eē ē maioꝛ illa cᵘˢ opᵐ apphēdē pt sic eē. sʒ opᵐ hᵘˢ
q̄dlʒ ē vel nō ē nō pōt apphēdē intellᵒ sic eē. pōt aūt ap/
prehēdē ꝙ deū eē nō sit. ḡ ꝛc. maioꝛ ꝛ minoꝛ de se patet.
ℭ Cōfirmat. qꝛ si nihil eēt nullᵘˢ deᵘˢ eēt. ꝛ ꝑ ꝯñs eiᵘˢ necī/

Dubō tertia

tas nō eēt. ꝛ tñ si nihil eēt adhuc q̄dlʒ ens eēt vel nō eēt.
vt pʒ. q̄re ꝛc. ℭ 3ᵒ dubitat. qꝛ vĩ ex ꝑdcis ꝙ necītas qua
necīum ē hoīeʒ eē aial ē ifinite pua ꝛ vlr hʒ seq̄t δ necīta
te cuiuslʒ entis alteriᵘˢ a deo. qδ vr ipoſe māifestū. Pro/
bat ꝯña. necītas ꝑdicta ꝑ ifinitū distat a necītate ꝑ' cāe.
cū igr ſm distantiā a necītate ꝑ' cāe mēsuranda sit necītas
alioꝝ entiū. vt ex ꝑdcis pʒ. seq̄t itētū. Cōsequētia δ se pʒ
cū minori. Maioꝛ ꝟo sic ꝓbat. necītas ꝑ' q̄ sit. a. est fini/
ta. necessitas ꝟo 2ᵉ q̄ sit. b. ē infinita. ḡ. a. ꝑ infinitū distat
a. b. maioꝛ de se pʒ. Minoꝛ ꝓbat. qꝛ ꝑfectio dei ē ifinita
ꝛ ꝑ idē eiᵘˢ necītas. q̄re ꝛc. Ex qbᵘˢ vlteriᵘˢ isert ꝙ nullus
ens aliō a deo ē alio ente magis necīum. qδ vĩ ꝯ ꝑdicta
ℭ 4ᵒ dubitat. qꝛ Ari. 2ᵉ phy. circa finē. necītatē māe vo

Dubō quarta

Tex. c. 87. ꝛ. 88

cat necessitatē simplr. necessitateʒ ꝟo finis necessitatē ex
suppōne. Cuʒ igit māe sit necessitas nālis. necessitas ꝟo
dei sit necessitas finis vltimati oīum reꝝ seq̄t nālē neces/
sitatē debē dici simplr talē. ꝛ necītatem dei ſm qd vel ex
suppōne talē. qδ ē ꝯ ꝑdcā. ℭ Ultio dubitat δ necītate ꝓ

Dubō quinta

pōnum negatiuaꝝ. sicut nullū vacuū ē, nulla chimera ē.
q̄lr graduāda sit. cū nihil reale sit sibi corrñdens. ℭ Ad

Ad ꝑᵐ

ꝑmū. accipiēdo cām ꝓ cā in actu dī ꝯcedēdo istā. deᵘˢ ē ꝑ
ma cā. nō eē necīam necītate simplr. sʒ solū necītate nālī
vt arᵐ ꝓbat. Si ꝟo accipit h nomē cā ꝓ cā i actu vl' apti
tudine negat ꝯ. ꝛ ꝯñr dī ꝙ adhuc oibᵘˢ alijs. anihilatj de
est ꝑ' cā. eo ꝙ aptᵘˢ alia entia ꝑducē. neqꝫ deᵘˢ pōt facē se
nō eē ꝑmā cām aptitudine vel actu. ℭ Ad ꝯfirmationē
ꝟo dī cū iste terminᵘˢ motoꝛ dicat mouens actu ꝯcedo ꝙ
deū eē motorē ꝑᵐ solū ē necīū necītate nālī. ℭ Ad 2ᵐ pt

Ad 2ᵐ

negari aīs. ꝛ tādē negari pt illa maioꝛ necītas: cᵘˢ opᵐ nō
pōt intellᵒ apphēdē sic eē ē maioꝛ. ꝛc. ℭ Ad cōfirmatio
nē posset ꝯña negari. sʒ de h alias meliᵘˢ videbit. ℭ Ad

Ad 3ᵐ

3ᵐ negat ꝯña. Ad ꝓbationē dī ꝙ ꝑpiq̄tas vel distātia ali
cuiᵘˢ necītatis iferioꝛ] ad necītatē ꝑ' cāe duplr accipi pt

Propinq̄tas iferioris

vel itelligi. Unoᵒ ſʒ gradᵘˢ aut latitudinē graduū necīta
tis vsqꝫ ad ꝑmā cāʒ iclusiue. ꝛ h mō eēt ifinita. ꝛ ſm hoc

capᵉ 2ᵒ

nō diceret vna necessitas finita magis vel minᵘˢ distare a
necessitate ꝑ'. ℭ 2ᵐᵒ. ſm latitudinē entiū spē distinctoruʒ
q̄ iter ipam ꝛ necessitatē ꝑme cāe ſm ordinē vniuersi cō
tinet. ꝛ talis ē finita. ꝟ. g. si pter deū alias septē ponamᵘˢ
intelligētias: tūc inter necītatē itelligētie mouētis orbeʒ
lune. ꝛ necessitatem ꝑme cāe. pl'a cadūt entia spē distīcta
ſm magis ꝑfectū. ꝛ minᵘˢ ꝑfectū ordinata q̄ꝫ iter necessi/
tatē intelligētie mouētis orbē solis ꝛ necessitatē ꝑme cāe
ꝛ cū vtrobiqꝫ tal' latitudo entiū spē distīctoꝝ sit finita. sʒ
ꝙ illa entia sūt spē finita ꝯcedi pt distātiā vtrobiqꝫ eē fi/
nitā. ꝛ ꝑ ꝯñs ꝑmā necītatē eē remouere q̄ꝫ scdaʒ a necessi
tate ꝑ' cāe. ℭ Nō tñ ex h volo vt ille necessitates ꝓpoꝛ/
tionalr mēsurēt ſm ꝓportionē illaꝝ distātiaꝝ. sʒ tal' mē
sura sumēda ē ſʒ distātiā a ſ gradu necītatis. ℭ Ad 4ᵐ

Ad 4ᵐ 2ᵒ phy. t. c. 87.

dī ꝙ Ari. loco allegato alr accipit necīum simplr q̄ꝫ hic
accipiat. illō. n. vocauit necīum simplr qδ ē absolute ne/
cessariū. ꝛ talis ē necītas i nālibᵘˢ ꝓueniēs ꝑ ꝑm̄ āʒ cū. n.
eē corruptibile isit ꝯposito. ex mā ꝛ foꝛa ꝑ ꝑm̄ āʒ absolu
te nec̄e ē oē ꝯpositū ex mā ꝛ forma eē corruptibile. talis
tamē necessitas est nālis appellanda. ꝛ non simpliciter
scdm ꝙ loquimur hic. Cū aūt dicit necessitatē finis eē ex

suppōne loqͥ de fine ꝓpiq́ rei nālis. ⁊ ꝑsertim ď fine trāsmutationis. Vbi grā. cū potio ordinet in sanitatē tāq̄ i fi nē trāsmutatōis necīum est potionē eē talē si sanitas erit talis. nō tñ ex h vult phs illā caᵉᵐ eē necessariā. potio ē vel erit talis. s3 vult hāc ɔditionalē esse necessariā. si sanitas erit talis potio ē vel erit talis. ⁊ hoc vocat ipe necīū ex suppōne. nō ğ oz ex illa aucītate vt necessitas ď. dicat necītas ex suppōne.

Ad 5ᵐ. ℂ Ad vlmᵐ dī ꝙ ꝑdcē necītates gra duāde erūt p respectum ad affirmatiās necīas eis corrñdētes huic. n. negatie nullū vacuū ē. corrñdet hec affirᵐᵃ necīa. oīa entia corpea h3 q̄ndā ordinē debēt adiuicē hēre ɔtiguitatē vt vnū mediāte altero ɔseruet. vel illa. ql3 locus ē aliqͥ corpe vł corpib⁹ repletᵘ. ⁊ sic de silib⁹ dī. ℂ 3ᵒ ꝑmittiŕ cū vlia sint p se icorruptiblia. ꝙ q̄uis singularia oīa sub vlī ɔtēta corrūperent. adhuc illō vłe remanēt. ⁊ vex eēt dicē ip3 eē actu pñtie. p3 h de se. p3 ēt ex alberto ala. i illa pte vbi determiaŕ ď ꝓpōne ď oī. vbi dicit ꝙ siue hō sit actu i nā. siue nō sp hē va. hō ē aīal. Ex q̄ iferŕ ꝙ q̄3 uis nullᵘ triāgulᵘ pticularis eēt adhuc vex ⁊ necīū esset triāgulūm eē. ⁊ p ɔñs h eēt necīa. triāgl's est. cᵘ subm supponat p nā vlī.

Passiones necessario insūt suis subiectis. ℂ 4ᵒ ꝑmittiŕ ꝙ passiōes fluētes ex ꝑncipijs spēi sp necīo isūt subis ꝓprijs. q̄uis aliqñ contigat ab eis actᵘ ꝓpos ꝓuenire. ⁊ aliqñ nō. Pria ps p3 p dīiaz q̄ ponit a porᵒ iter ꝓp̄um ⁊ accñs. p3 ēt ď mente albti ibi dē. ⁊ ꝑ h⁹. p3 ēt rōne. q3 talis ꝓpetas fluit a re necīa fine ɔcursu alteri⁹ ɔtigētis. v3. a spē ⁊ ꝑncipijs ipsius. Scđa ps de se p3. aliqñ. n. ab aptitudie ridēdi q̄ iest hoi tanq̄3 passio ꝓpa ꝓuenit act⁹ ridēdi. ⁊ aliqñ nō. risibilitas ğ iest hoi necīo. l3 act⁹ ei⁹ ɔtigēter inesse possit. Silr aptitudo eclipsandi necīo iest lūe. q̄uis act⁹ eclipsādi aliqñ ꝓueniat: ⁊ aliqñ ñ. ℂ Vltiᵒ ꝑmittiŕ ꝙ l3 res mlte nāles ɔtigētes sint ⁊ trāsmutabiles. de ipsis tñ formari pñt. ꝓpōnes necīe. ꝟ. g. qōl3 p se ɔpositū ex mā ⁊ foīa ē res trāsmutabilis ⁊ ɔtigēs. ď oib⁹ tñ talib⁹ foīari pt hec ꝓpō necīa. oē p se ɔpoᵐ ex mā ⁊ foīa aliqñ corrūpeŕ. Nec possum⁹ dicē hic subm illi⁹ ꝓpōnis supponē p nā. vlī. gm nullū ē vłe p se ɔpoᵐ ex mā ⁊ foīa. ⁊ si aliqd eēt tale ipm nō ess3 p se corruptibile. vt p3.

f ℂ Vltimo ꝑmitto ꝙ ꝓpō necīa ē illa q̄ ꝑncipalr ⁊ absolute significat sic nece est eē. siue h sit simplr siue ſm cursum nāe. p3 h cōiter i logica.

Cōclo prima. ℂ His ꝑmissis sit p̄ᵃ ɔ̄. Aliq̄ nō simplr demōᵒ ē ex ꝓpōnib⁹ ɔtingētib⁹ aut ipoīb⁹. p3 de demſatione pticulari aut ducēte ad ipoīe. sic p⁹ arguebaŕ. ℂ Ex quo iferŕ ꝙ talł demōstratōis nō oēs ꝑmisse ⁊ ɔ̄ sūt necīe.

Cōclo secūda. ℂ 2ᵃ ɔ̄. l3 aliq̄ demōstratio vlis ⁊ ostiua nō sit de reb⁹ necessarijs p sba ⁊ ꝑdicata illi⁹ demſatiōis pu' significās. ql3 tñ talis ē ex ꝓpōnib⁹ necījs. p̄ ps p3. vbi deniŕet oē p se ɔpoᵐ ex mā ⁊ forma eē p se corruptibile. aut aliq̄ silis ꝓpō. c⁹ subo ⁊ ꝑdicato nō corrñdet aliq̄ nā vlis ⁊ icorruptibil. s3 solū idiuidua corruptibilia. Scđa vo ps pbaŕ. q3 talis demōᵒ aliq̄ mō oz facē scire qō ipsa nō faceret nisi p necessarias ꝓpōnes. qŕ ⁊c.

Cōclo tertia. ℂ 3ᵃ ɔ̄ ad mētē Ari. sit illa ql3 demſatio simᵖ est de reb⁹ absolute necījs. ⁊ ex ꝓpōib⁹ necījs. Pria ps pbaŕ. q3 ql3 demſatio simplr ē de subo q̄dā vlī ⁊ ex passione ipsi⁹ ꝓpa ⁊ p cām eēntialē. talia vo sūt absolute necīa ğ ⁊c. s3 ɔñs. maior p3 ex p̄ᵃ disſōne: minor vo p3 ex 3ᵒ ⁊ 4ᵒ nobili. ℂ Itē ql3 demſatio simplr facit vel est apta facere simplr scire. sed scire simplr est de his q̄ non ɔtingunt alr se hēe. ğ ⁊c. Maior ⁊ minor patēt p Ar. in ꝑcedētib⁹.

g 2ᵃ ps p3 ex p̄ᵃ. cū. n. subm paᵉ ⁊ mediū demſationis sint res ꝑpetue ⁊ icorruptibiles. seqŕ ꝙ ꝓpōnes affirᵐᵉ ex his ɔposite ptinētes demſationi erūt absolute necīe. q̄re ⁊c.

Ad arᵗ. Ad p̄ᵐ ⁊ scđm. **Ad rōnes** Principales. ℂ Ad p̄ᵐ ⁊ 2ᵐ p3 ex ɔ̄ne p̄ma. ℂ Posset tñ hic rōnabilr dici ꝙ solus ꝓcessus q̄ ex vno ipoīi ad aliud ipoīe ꝓcedit nō ē demſatio. s3 ille q postea sit ecōuerso ab opposito ɔ̄tris ad oppoᵐ añtis. ⁊ talis est ex necījs. Prim⁹ aūt solū deseruit intellui disponēdo ad faciliorē credulitatē.

Ad 3ᵐ. ℂ Ad tertiā. p3 ex 4ᵒ nobili. dŕ. n. ꝙ de eclipsi lune actuali nō ē p se scia neq3 demſatio simplr. s3 de aptitudie eclipsādi. talł āt ē necīa vt p3.

Ad 4ᵐ. ℂ Ad 4ᵐ silr dī. ꝙ ď tonitruo. ⁊ fulmine 2ᵐ actū nō hŕ p se scia vel demſatio. s3 de aptitudie ad tales effect⁹ ꝓducēdos q̄ necīo iest exalatiōi calide ⁊ sicce.

Ad 5ᵐ. ℂ Ad qntā dī silr ꝙ de talib⁹ nō hī demſatio vlis ⁊ ostiua nisi p ꝓpōnes vłes. ⁊ necītas ⁊ si eax subs ⁊ ꝑdicata solū p reb⁹ corruptibilib⁹ vel singularib⁹ supponāt nō hēbiŕ tūc ďmſatio simplr: q̄uis pp q̄d aliq̄mō appellari possit. ℂ Ad ɔfirmo. dī ꝙ Ari. ibi locut⁹ ē ď opationib⁹: q̄ apte sūt a ꝓprijs passiōib⁹ ꝓuēire. sic aliqñ act⁹ eclipsandi ꝓuēit a luna vł passiōe ipi⁹. ⁊ aliqñ nō. ď qb⁹ tñ sūt scie: ⁊ demſationes. nō p se. s3 solū p accñs.

Ad 6ᵐ. ℂ Ad 6ᵐ dī ꝙ de reb⁹ casualib⁹ aut fortuitis ꝓpōnes q̄dā necīe foīari pñt aptitudinē denotātes ex qb⁹ demſatio fieri pt tales tñ vtpl'3 ñ sūt simplr demſatiōes. Et p idē p3 ad cōfirmationē.

Ad 7ᵐ. ℂ Ad vltimā dī p̄. ꝙ q̄uis null⁹ triāgul⁹ pticularis eēt. qō si puto eē poīe adhuc eēt spēs triāgli. Cū ipa sit icorruptibilis. vt p3 ex 3ᵒ nobili. De ipa vo sit ꝑnᵉ demōᵒ. ℂ 2ᵒ dī supᵇᵒ ꝙ hēre āgulū extrīsecū. ⁊c. sit ꝓp̄um meᵐ illi⁹ demſatōis. ⁊ nō oz accipi tale medīū p actu. s3 p aptitudie a q̄ ille act⁹ ē apt⁹ ꝓuēire. Et sic demōᵒ absolute erit ex ꝓpōnib⁹. ⁊ reb⁹ necījs. Et sic est finis qōnis.

ℂ De oi qdem igiŕ hoc dico q vtiq3 est non in quodā qdē sic in quodā aūt nō. nec aliqñ qdē sic aliqñ vo non ⁊c. T. cō. 8. Qō. xx.

A. Rō p̄ᵃ. **Vigesimo** Queriŕ vtx ad ꝓpōnes ď oī reqrāŕ ⁊ sufficiāt vlītas subox. ⁊ vlītas tēpox. Negatiue ar. sic. ql3 ꝓpō vlis aᵐᵉ ē de oī. s3 i multis talib⁹ nō est aliq̄ illax vlītatū. ğ ⁊c. T3 ɔñā cū minori. q3 multe tales sūt false vel ipoīes. sicut hec ꝓpō. oīs hō est asin⁹. ē ipoīs. ⁊ hec ē falsa. oīs hō ē currēs. Maior vo p3 p̄ pox. q3 vt ibidē colligiŕ ql3 ꝓpō vlis aᵐᵉ sup q̄ fundari pt ordo syllogistic⁹ i p̄ p̄ᵉ ē ď oī. s3 eq̄ hn fundari pōt ordo syllogistic⁹ sup hac ipoīi. oīs hō est asin⁹. sic sup ista. oīs hō ē al'. qŕ ql3 vlis affirᵐᵃ ē de oī.

Scđa. ℂ 2ᵒ ar. sic. h ē de oī. oīs sol ē planeta. vbi tñ nō ē vlītas subox. ğ ⁊c. maior p3 cū ipa sit p se. q3 gen⁹ de spē ꝑdicaŕ. minor vo p3. q3 sub spē solis nō nisi vnū idiuiduū ɔtineŕ.

Tertia. ℂ 3ᵒ h ē de oī. al' ē hō in q̄ nō ē vlītas subox. ğ ⁊c. Maior pbaŕ. q3 illa ē p se. sicut ēt illa. hō ē al'. ql3 aūt p se ē de oī vt p3 de mēte lincolniēsis i mā pñti. ğ ⁊c. ℂ Dī forte ꝙ illa nō ē de oī cū si sit vlis. s3 idesinita. si vo acciperŕ illa vlis. oē aīal ē hō. ipa esset falsa. ⁊ ipoīis. ⁊ p ɔñs neq3 eēt ď oī. neq3 p se. ℂ S3 ɔ̄. hec ē de oī hō ē al'. ⁊ tñ ē idesinita. ğ rñsio falsa. Assuptū pbaŕ p ɔditōes ꝑdcās. q3 qcqd ē hō ē al'. ⁊ q̄ñcūq3 aliqd est hō illō ē al'. q̄re ⁊c. ℂ P. apō demſatorē ñ refert dicē. hō ē al'. ⁊ oīs hō ē al'. sic igŕ hec ē de oī. oīs hō ē al'. sic ēt h erit de oī. hō ē al'. qŕ ⁊c.

Quarta. ℂ 4ᵒ ar. ꝙ nō reqriŕ vlītas tēpox. q3 hec ē de oī ql3 dies ē tps. cū ibi ꝑdiceŕ supi⁹ de iferiori ñ tñ i ql3 tpe picatū vificabiŕ ď sbo. i eo. n. tpe q̄ sol erit sub hemispio nro iᵈ erit ſła loquēdo de die cāto sub hemispio nro vt p3. qŕ ⁊c. ℂ Forte dŕ ꝙ l3 nō sp erit va. suffic̄ tñ ꝙ q̄ñcūq3 de aliq̄ vifica dies ď eodē vificaŕ tps. ⁊ h ē hēre vlītatē tpis ad itētionē Ar. ℂ Cōtra. seqŕ ꝙ alīq̄ ꝓpō ɔtigēs ē de oī ɔñs ē falsum. sicut. n. oē p se ē de oī. ita oē de oī est necessariū vt colligiŕ de mēte linconiēsis. ⁊ Alberti. ɔñā p3. cū ista possit eē falsa sic significādo q̄libet dies ē tps.

Quinta. ℂ 5ᵒ hec ē de oī. lūa eclipsaŕ. cū ipsa sit ɔ̄ demonstrabilis. vlītas tñ tpis nō sibi corrñdet. q3 aliqñ est luna qñ ipsa nō eclipsaŕ. ğ ⁊c.

Sexta. ℂ 6ᵒ ar. ꝙ ꝑdicte cōditiones nō sufficiūt. q3 hec nō ē de oī. oīs hō alb⁹ ē hō. cui

tñ vtraqȝ vlitas corrñdet.ğ rc. Maior pȝ cū ipsa sit ppō ↄtingēs. Minor ꝟo pbat.qꝛ de quocūqȝ verificat. subȝ verificat et pdicatū.ꝛ qñcunqȝ de aliquo verificat subȝ de eodē et verificabit pdicatū.q̃re rc. ¶ Jdē arⁿ fit de illa ↄtingēti.ois hō currēs mouet.filr de ista:oē qō ē sor. est hō. Et si dr.ꝙ vltra pdictas ↄditiones reqrit necitas ppōs. Contra.qꝛ tūc frustra ponit vlitas tpȝ.cū ipsa necessario seqt ad necitatē ppōnis. ¶ Jtē seqt ꝙ h eēt d oi. oē qō fuit sor.fuit hō.ↄña vꝫ falsuȝ cū ex termis singularib⁹ significātib⁹ res corruptibiles nō fiāt ppōnes de oi. ↄña ꝟo tȝ.qꝛ ipa ē necia supp.ꝙ sor.fuerit.ꝛ sibi vtraqȝ vlitas corrñdet.q̃re rc. ¶ Forte dr ↄcedēdo ꝙ illa ē d oi. Contra pari rōne hec ē de oi.oē qō fuit sor.fuit sor. alb⁹ supꝰ ꝙ sor.fuerit alb⁹.pȝ ↄña.qꝛ ista ē necia sicut pᵃ.ↄña tñ ē falsuȝ:cū ibi deficiat vlitas tpis.qꝛ aliqñ fuit verꝫ dicere.sor.eē ꝛ ēt fuisse qñ non fuit verꝫ sortē esse vel fuisse albū supꝰ ꝙ p fuerit niger deinde albus.q̃re rc. ¶ Ulrᵒ hec propō non ē de oi.oē aial est coloratuȝ.cui tñ vtraqȝ vlitas corrñdet.ğ rc. mior de se pȝ. Maior pbat.qꝛ ipa est ppō per accñs.nulla aūt talis vꝫ eē de oi.q̃re rc. 7ᵃ.

Contra Ad questionē.

Ad oppositum

est Arist.p posterioꝝ pᵒ cap p mi tractatus.circa pⁿ.in illa parte.pᵐ aūt determinabimus rc. Jn ista qōne p pmittētur quedā.Secundo respondebitur ad quesitū. B

Quātum

ad pᵐ scienⁿ p.ꝙ aliud est de oi qō ↄsideratur lib.prioꝝ.ꝛ aliud qō hic ↄsiderat.

De oi dicerismo de ↄsideratur.

Cū.n.in p poꝝ ↄsideret de forma syllogistica.ꝛ de pncipijs sylloꝝ quo ad ipsaȝ formā.q̃ sunt dici de oi.ꝛ dici d nullo.ois illa ppō ibidē dicet de oi ex qua ordo syllicus puenire pōt.sup h fundatus ꝙ qñ alterū de altero dr de quocūqȝ dr subm de eodē dr pdicatū. ¶ Ex quo isert ꝙ talis ppō oȝ eē vlis aᵐ in q̃ denotat pdicatū ineē cuilibet supposito subi.pȝ.qꝛ si eēt idiffinita vel pticularis sic illa hō ē aial.vel qdā hō ē aial.nō ab ea posset talis ordo syllogisticus puenire vt pȝ. ¶ Seqt pᵒ ↄ quosdā.ꝙ ad talē ppōnē de oi non reqrit pdicatū vere ineē cuilȝ supⁿ sbi. pȝ qꝛ lȝ hec sit falsa.ois hō est albus.ꝛ hec sit ipossa ois hō ē asin⁹.vtraqȝ tñ istaꝝ modū hȝ vlem sup quo fundari pt ordo syllicus in p pᵉ.sic ēt illa necia oē aial ē corp⁹. Quare q̃ ad ordinē sylli cū ille due sic sūt d oi.sicut illa.oē aial ē corp⁹.Cōcedit tñ ꝙ ad talē ppōnē de oi reqrit vt p ipsaȝ denotet pdicatū ineē cuilȝ supⁿ sbi.hec aliqualr colligi possent ex dictis Alb. ¶ Seqt 3ᵒ ꝙ ppositio vlis affirᵐᵃ ꝛ ppō de oi poristico inuicē ↄuertuntur.lȝ vnū sit altero magis ↄnotatiuū.qꝛ ppō de oi poristico ↄ ppōnē vlem affirᵐᵃᵐ ↄnotat aptitudinē ordinis sylici in p pᵉ.q ex ea puenire pt ꝛ h ē qō sub alijs ꝟbis alij dixerūt.ꝙ mālr ppōnis de oi poristico ē ppō vlis affirᵐᵃ. formale ꝟo ē ordo ille syllicus q ex pdca ppōne puenire pt sup h fundat⁹.ꝙ de q̃cūqȝ dr subm illius ppōnis vlis de eodē dicat ꝛ pdicatū.ꝛ sup isto māli ꝛ foꝛali ppōnis d oi tā prioristice q̃ȝ posterioristice multa dnr.q̃ mihi supflua vident. Propō ꝟo de oi q̃ h ↄsiderat ꝛ ab expositorib⁹ cōiter de oi posterioristico appellat:alias reqrit ↄditiones q̃ȝ ppō de oi poristico.sȝ ꝙ stati videbit. ¶ pᵒ pmitto ꝙ demr̄ator non nisi ex veris pcedere pt oñsiue pcedendo.pȝ de mēte Arꝭ.supius. ¶ 3ᵒ pmitto ꝙ ppō dr pᵉ necia .s.simplr.ꝛ fm qd.ꝛ h accipio neciūm simplr magis large q̃ȝ in qōne pcedēti.Dr.n.in ppoⁿ necia ppositio simpr cui⁹ adeq̃tū significatū semp fuit est ꝛ erit neciūm.sic ista hō est aial.Scōm qd dr necia cuius significatū adeq̃tuȝ pro nūc est neciū.sȝ non sp fuit neciū.sicut illa sor.fuit.

Propō dr necia

C

Quantū

ad pᵐ sit pᵉ ↄ.ad hoc vt aliq̃ ppositio dicatur de oi poristico non reqrit aliq̃ pdictarū ↄditionū.ad hūc itellm qō non reqrit pdicatū inesse cuilȝ supⁿ sbi.nec sp eidē ineē. Pȝ ex argⁿ p ꝛ nōbili p.

ↄ pᵃ.

¶ pᵃ ↄ.propō de oi prioristico reqrit vt pdicatū vere affirmetur de q̃libet supoⁿ sbi. Probat sic.p.n.reqrit ꝙ pdicatū vere affirmet de sbo.qꝛ demr̄ator non pcedit nisi ex veris vt pȝ ex pᵃ suppōne.Cū āt in demr̄one simplr pmisse oēs sint vlēs affirᵉ vt patȝ ex suppōne pᵃ ꝛ correlario ipsius.seqtur ꝙ pdicatū de q̃libȝ supⁿ subri dȝ ꝟificari ꝛ vlteri⁹ cū sit de oi.seqt ꝟtute significationis de ly oi. ꝙ pdicatū vere affirmari dȝ d q̃libet supⁿ sbri.q̃re rc. ¶ Notāter dr de q̃libet supⁿ ꝛ non de oibus subis.pp pᵐ arⁿ ad ptē negatiuā. ¶ 3ᵃ ↄ.ad ppōnē de oi posterioristico reqritur ipaȝ eē simpr neciā. pbat.qꝛ alr nō eēt demr̄atori pportionata q semper ex propositionibus necijs pcedit. vt patuit in pcedēti qōne. Eadē ↄ.sit cū pcedēti vꝫ de mēte Al.i expōne ca.pus allegati i pⁿ. Arꝭ.ğ p h qō dic ꝙ ad dici de oi reqrit ꝙ pdicatū nō alīi isit ꝛ alīi nō. intelligit ꝙ necio isit sbo.ꝛ h notauit Al.vt pȝ p ꝟba ei⁹ posita in expōne text⁹. ¶ Ex ↄne isert ꝙ ad dici de oi posterioristicū.nō sufficit vt sit ppō necia fm qd. pȝ ex pdicꝭ. pȝ ēt ex mō loq̃ndi text⁹.cū dr.nō aliqñ qdē.ꝛ alīi nō. Infertur pᵒ ꝙ ad ppōnē de oi reqrit vlitas tpis.pȝ de se. ¶ Sȝ dubitat nunqd h idefiⁿ.hō ē aial.apud demr̄atorē sit dicēda de oi.ꝙ sic vꝫ.qꝛ sibi ↄueniūt pdicte ↄditōes.Oȝ nō ar.qꝛ ñ ē vlis. ¶ Jtē qꝛ d oi posterioristicū psuppōit d oi poristicū.q̃re rc. ¶ Ad h pt dici ꝙ sic.qꝛ demr̄ator hȝ ppōnes idefiⁿᵗᵉ necias equalētes vlib⁹ hȝ pro eodē cū illis vlib⁹. ¶ Ad rōes i opⁿ dr ꝙ virtualr ē vlis.ppea qꝛ tali necitate ē necia.vt ex ea seqt h vlis.ois hō ē aial. ¶ Ad pᵐ dr ꝙ psupponit ipm actualr vel ꝟtualr.ꝛ hoc sufficit. ¶ Ex q̃ isert ꝙ ois ppō de oi posterioristico ē de oi poristico.formalr aut ꝟtualr.ꝛ nō eↄ.pȝ.qꝛ si fuerit vlis erit formalr de oi poristico.Si ꝟo fuerit idiffiⁿ.erit ꝟtualr talis.Hic tñ ꝟtualr accipio magis strictē q̃ȝ cū dicimus pnᵒ ꝟtualr icludere ↄnes q̃ sequent ex illis.qꝛ volo vt ppō de oi posterioristico q̃ ñ fuerit actu vlis i ꝟtute sit idē qō ppō vlis sibi corrñdens.ꝛ necio inferat ppositionem vlēm.sicut ex illa hō est aial seqtur illa ois.hō est aial.

Dubō.

Solō.

Corⁿ.

Corⁿ.

D Ad argⁿ.

Ad rōnes

pnᵉᵉ. ¶ Ad pᵐ pȝ i qōne. ¶ Ad pᵐ dr. ꝙ ad ppōnē d oi posterioristico reqrit pruȝ ineē cuilȝ supⁿ sbi.siue sbm actu hēat plⁿa supⁿ. siue nō. Propterea dic Al.vt in expōne text⁹ tactū fuit.ꝙ arꝭ. nōnter dixit ñ in q̃dā sic ꝛ in quodā non.ꝛ non dic i oib⁹ supposiꝭ. ¶ Ad 3ᵐ negat maior. Ad pbationē dr ꝙ lȝ illa sit p se.de q̃ istra videbit.non tñ ē idirecte ꝛ imeⁿ p se.ꝛ idō ñ oȝ ꝙ sit de oi. ¶ Ad 4ᵐ p dici pt.ꝙ h absoⁿ ē necia. q̃libet dies ē.qꝛ neceē est vt sol luceat sup aliq̃ pte terre.ꝛ sic ↄñr diceret ꝙ q̃cūqȝ tpe dato ꝟificabit pdicatū d sbo. Si ꝟo restringimⁿ illā ppositionē ad modū loq̃ndi vulgarē:loquendo.s.de die cāto sup hemispio nr̄o:ↄñr dr ꝙ illa ppō est ↄtingēs.ꝛ sic ñ ē de oi posterioristico. ¶ Ad rōnē i opⁿ dr.ꝙ ibi pdicat aliqō supius de iferiori p accidēs.qꝛ ly dies non sigt tale tps absoⁿ.sȝ ↄnotando in eo tpe solē illuminare terrā sup hemispio nr̄o. Cū āt supius affirmat de iferiori p accñs nō oȝ vt ↄstitua āt ppōnē p se. neqȝ de oi. ¶ Ad 5ᵐ dnt moderni.ꝙ sic illa ppō est necia ex suppōne.luna eclypsat.sic ēt ē de oi ex suppōne. sȝ nō absoⁿ.s.supⁿ ꝙ terra diametralr iterponat iter solē ꝛ lunam. Hec rñsio remouet p ea q̃ dicta sunt i qōne pcedēti. alr dr negādo ꝙ ipsa sit de oi.neqȝ ipsa simpr ē demr̄abilis.cū sit absoⁿ ↄtigēs. ¶ Sȝ sⁿ luna ē eclypsabil ē vel eē pt ↄ demr̄abilis ꝛ ipsa ē de oi posterioristico.qꝛ sibi vtraqȝ vlitas corrñdet. ¶ Ad 6ᵐ pȝ i qōne.qꝛ p vlitatē tpis intelligit ppōnē simpr eē neciā. ¶ Ad vltimā dnt moderni. ꝙ illa.oē al ē coloratū ñ ē d oi posterioistico.sȝ poristico Hec rñsio ↄdicit textui Aris.ꝛ expositorib⁹ oib⁹ antiqs. Alr rñdēt ꝛ meli⁹.ꝙ ipsa ē de oi.ꝛ ↄñr negat illa ↄña.iᵒ ppō ñ ē p se.ğ nō ē de oi.qꝛ non ois ppō d oi ē p se sic nec

Ad 4ᵐ.

Ad 5ᵐ.

Ad 6ᵐ

Ad 7ᵐ.

qlibet ppõ per se est fm q ipm. vt videbitur infra.

¶ Per se autez sunt quecunqz sunt in eo quod qd est. Tex. com. ix.

Questio. xxj.

A

Rõ p°.

Queritur 21. Utrū in p° mõi p se solū pdicet diffõ vl' ps diffõnis d̃ suo diffinito. Neg^m arg. p sic. h ppõ. hõ ẽ sba. ẽ p se in p°. in q nõ pdicat diffõ neqz ps diffõnis de suo diffinito. igit tc. Minor ẽ de se nota. Maior vo pbat. qr i' ẽ ppõ p se. cū sit necia. t nõ p accidẽs insit pdicatū sbo. t nõ vr in q alio° qz i p°. vt pz discurrẽdo. qre tc. ¶ 2° h ppõ. al' ẽ hõ. ẽ p se in p°. Silr ista rõnale est hõ. t tn non pdicat diffõ. g tc. mi. pz. t ma. ar. qr cū ille ppões sint p se. t ñ in alio° qz in p°. vt pz discurrẽdo sequr itẽtū. qre tc. ¶ 3°. h ppõ. aial rõnale est homo t vlr qlibet in q pdicat diffinitū de sua diffõne est in aliquo° mõi p se. t ñ vr in q alio nisi in p° vt pz discurrẽdo. t tn pdicatū ñ ponit in diffõne subi. sz poti° eõ. g tc. ¶ Cõfirmat. qr vbi diffõ pas^nis ponat ee me^m in demrãtione potissima. necio in ppõ^ne maiori sylli demratiui pdicabit passio de diffi^ne sua. t illa ppõ erit p se. qr cuiuslz demrãtionis potissime pmisse t ps debẽt ee p se. qre tc. ¶ Confirmat 2°. qr vbi p diffõne subi p' passio demonstret sic in isto syllo. oẽ aial rationale ẽ disciplina^le. ois homo ẽ aial rõnale g ois hõ ẽ disciplinabilis. pdicat passio d̃ diffõne sbi i maiori ppõne. q pdicatio vr ee p se. alr illa demrõ ñ eẽt potissima t non vr in q alio° nisi i p°. ¶ Et si dr q diffinitio sbi non oz ee me^m i tali demrõne. sz diff^ne passionis. arguit idẽ qd pus: qr tūc i maiori pdicabit passio de propria diff^ne. t h ñ erit nisi i p° mõi p se. qre tc. ¶ 4° vbi vna diffõ alic° d̃ altera diffi^ne eiusdẽ rei pdicet. illa erit pdicatio p se pmi modi. t tn pdicatū non erit diffõ sbi. cū diffinitionis ñ sit diffõ: qr tūc eẽt pcessus i ifi^m. g tc. tz pña. t assūptū pz. qr tales pdicationes demrõnẽ potissimã igrediūtur. vt si hec diffõ demrõnis. syll'a ex pmis veris tc. pdicet de illa. syll'a faciẽs scire. Idẽ arg^m fieret vbi diffõ sbi de diffi^ne passionis pdicat. aut eõ. ¶ 5° pdicatio vni° dñie supioris de dñia iferiori ẽ p se in p°. t tn vna dñia non diffinit p aliã: sz sola spẽs. vt pz d̃ mẽte Boetij. qre tc. Mi. pz. t ma. ar. de mẽte porphy. i cõitatib°. vbi dic q rõnale dividit p rõe vti t ñ rõne vti. t p pña sz cū vna dñia erit p se supior ad aliã. qre de ipsa p se pdicabit i p°. qlia. n. h'itudo gñis ad suã spẽm. tal' erit h'itudo illi° dñie supioris ad dñiaz iferiorẽ. qr tc. ¶ 6°. hec ẽ p se i p°. sor. ẽ hõ. sic ẽt illa. hõ ẽ aial. t tn hõ ñ ẽ diffi^no sorti. nz ps diffi^nis ei°. g tc. maior pz cū illa ñ sit pdicatio p accñs. mior vo pz: qr singulare ñ p se diffinit. ¶ 7°. i hac ppo^ne. hõ ñ ẽ aial rõnale. sive hõ ñ ẽ aial. pdicat diffi^no vl' ps diffõis d̃ suo diffi^to q tn ñ ẽ p se. g tc. ma. de se pz. mi. pbat. qr pdcẽ ppõ^nes sunt impos'es. qlz aũt ppõ p se vr necia. vt vr phs velle. qre tc. ¶ Confirmat. qr i illa. vacuū ẽ loc° puar° corpe. pdicat diffinitio d̃ suo diffi^to. q tn ñ ẽ p se. cū ipsa sit iposs. qre tc. ¶ Itẽ vbi. a. diffiniat obliq p. b. ñ poterit p se. b. pdicari d̃ a. g tc. assūptū pz i diffini^bus d̃ qbus exẽplificat phs. d̃ qb° maxi° vr v'ificare itẽtū suū. cū. n. linea triãguli diffõnẽ igrediat i obliq. ñ potit liea p se d̃ triãg^lo pdicari. qm h ẽ iposs. triãgul° ẽ linea sive liee. ¶ Ult° vbi det diffõ alic° rei p cãm aliquã realr distictã a diffi^to. vtputa p efficiẽs vel finẽ. aut p mãz vel formã: q ẽ altera ps compositi. non poterit illa cã p se t recte pdicari de diffi^to. qr talis pdicatio foret falsa. ¶ Forte dr pcedẽdo qr Ari. solū h loqt d̃ diffõne pure qdi^ua. ¶ Sz pr vbi det aliq diffinitio p formã subalẽ q ẽ altera ps pspositi. illa pdicabit p se de diffinito t ñ i alio° qz in p°. vt pz discurrẽdo. g tc.

2°

3°

4°

5°

6°

7°

8°

Contra B

Ad questionẽ.

Ad oppositū est phs p° huius. In ista questione erunt duo articuli. In primo premittentur quedam. In secūdo ponẽtur conclusiones.

Quantū ad p^m. sit hec p° distictio. q sic aliud ẽ eẽ. aliud ineẽ. t aliud cãre vel cãri. sic aliud ẽ p se eẽ. aliud p se ineẽ. t aliud p se cãre. Per se eẽ trib° modis dici pt. vt colligit ex verbis Lico. vbi exponit Ar. i mã pñti. ¶ Uno° qr a cã efficiẽte ñ depẽdet. t h mõ solus hõ dr p se. cū cetera oia ab ipo depẽdeãt tãqz a cã efficiẽte siue pfuãte. Ipse vo a nulla tali depẽdet. nz ẽt a cã finali. ¶ 2°. qr p se seorsuz exñs a nulla mãli cã depẽdet. qlr intelligẽtias ifra p^m cãz dicim° eẽ p se. Itẽ aiaz itellectiuaz a cõpe separatã. silr celū. si ex mã t for^a ñ pponat. qũuis hec oia effectiue siue pfuatiue t finalr a pma dependeãt eẽ. ¶ 3° dr aliqd eẽ per se. qr sbm non reqrit a quo hẽat eẽ. t h modo qlz suba. t solū suba hz eẽ p se. vt dic Liconiẽ. ¶ 2° distictio. aliqd alteri ineẽ ẽ duob° modis. Uno° sicvt ex ipso t illo cui iest fiat subalr vnū: tãqz ex ptib° eẽntialib° nõ seorsuz exñtib°. qlr formã mãe dicerem° ineẽ. 2° aliqd alteri inest tanqz enti totali. t pfiderato p modū totius. qlr alal ineẽ hoi dicerem°. h'r trea ineẽ triãgulo. t albedinẽ hoi. de ineẽ p° non h itẽdim°. sz solū de ineẽ 2°. ¶ 3° distõ. ineẽ 2° 2^r pstringit. s. p acciñs. t p se per accñs q inest merito pn^ipij indiuidui. p se vo q inest sic pn^ipij spẽi sibi insunt. vel qd inest necio t merito pn^ipij spẽi. vel ex nã generis. Ex^m pmi. sic albedo inest eq. Ex^m scdi. sic al' aut rationale aut risibile inẽ hoi. ¶ 4° dist°. aliqd ineẽ p se alteri 2^r pstringit. Uno° sic vt illud qd inest det eẽ subale ei cui inest. t ipsuz ab eo essentialr egrediat. qlr aial t rõnale hoi insunt. a qb° hõ hz eẽ. t ab eis subalr egredit. Alio° eõ. sic vt illud qd iest eẽntialr depẽdeat ab eo cui inest. t ab eo vel a pncipijs ei° egrediat. qlr risi^le siue risibilitatẽ p se dicim° hoi ineẽ. pz h dist° cõiter. t h'r expresse ab Al. alamano i siue ca. vbi determiat de ppõne de hoi. ¶ Ex his oib° pz qd sit inesse p se. Quid ãt sit cãre p se vel cãri infra videbit. ¶ 5° dist°. aliqd dici siue pdicari de altero 2^r intelligi potest. s. large t stricte. Large dicim° oẽ illud de alio pdicari qd re^ne ipsius ordinari pt tanqz pdicatū p positionis a^ue vel ne^ue. siue vera fuerit. siue falsa. Et h mõ pcederem° hoiem de asino pdicari i illa asin° ẽ hõ. t aial de hoie in illa ne^ua. nullus hõ ẽ aial. Itẽ hoiez de aiali. in hac ppõne aial ẽ hõ. Et h mõ coiter vtimur dialectice loquẽdo. h ẽt modo loqt Ari. p° pihermenias. Stricte vo dr aliqd pdicari. cū vere isit ei de quo pdicat tanqz forma ipsi° siue eẽntialis. siue accñtalis. qlr rationale t aial dicimus de hoie pdicari. t vlr oia ei° supiora vsqz ad gñalissimū. Quodlz. n. istoq vere inest hoi. t qdlz istoq for^a ei° essentialis appellat. Silr risi^le t albū d̃ hoie dicim° stricte pdicari. cū tã risibilitas qz albedo vere hoi isit tãqz ipsius for^a accñtalis. lz risibilitas sit ppria. albedo vo ñ. t iste ẽ modus ppri° q dicim° aliqd de alio pdicari. t a q̃ supta ẽ ratio pdicari. qd pt ex aliqb° auctorib° declari. Pri° enim Ar. i pn° tertij tractat° h° pmi. s. ibi. ẽ aũt ois sylls p tres terminos. vr velle q iferiora d̃ suis supiorib° ñ pdicantur. nz suba de accñtib°: siue coib°. siue pprijs. ¶ Itẽ Por. i ca. de spẽ. iqt. op z ãt eq de eqs pdicari. vt hinibile de eq. aut maiora de minorib°. miora vo d̃ maiorib° minime. ¶ Itẽ Ar. i pntia dic. q a p° suba nulla ẽ pdicatio. Iste igit auctoritates ñ vident v'ificari posse nisi dõo q ad ppriã pdicationẽ de q ipe loqt. pdcẽ reqrũt pditiones. t h vr pso/nū dicq Al. alamani i vltib° suis. ¶ Ex his p isert. q ibi ñ ẽ ppria pdicatio. homo ẽ asin°. pz. qr pdicatū ñ iest sbo. nz sibi vt for^a ipsi° ppat. Silr ibi ñ ẽ pdicatio ppria. hõ ñ ẽ aial. qr lz pdicatū vere isit subo sicut for^a ipsi°. qa tn p talẽ pdicationẽ h non denotat. sz poti° op^m. ideo pdicatio ppria dici non oz. qre limitãdo pcedẽtia dici oz. q ad propriã pdicationẽ ñ sufficit vt sigñ pdicari vere isit sigto subi. t sit ipsi° for^a. sz vltra reqrit vt p talẽ pdicationẽ pncipa/

Per se eẽ dr 3^r.

Ineẽ aliqd 2^r pstringit 2^r.

Predicari d̃ altero.

C

Cor^m p^m.

Cor. 2. liter et sed'' denotetur illud eidem inesse. ¶ Sequitur 2° pdicationem omnem que spes de genere aut dria ipsius pprie vel diffone ipsius pdicatur: non esse pprie pdicationem. patet. quia nullius illorum spes potest esse forma. Concedi tamen debet quod de ipsis potest pdicatione necessaria pdicari. quoniam omnes ille sunt necessarie. ale est homo rationale est homo. et al rationale est homo. ¶ Sequitur 3° pdicationem vni

Cor. 3. us drie de alia non esse pprie pdicationem. patet cum dria non possit alteri

Co. 4. comparari vt sbz siue materia. ¶ Sequitur 4° hanc non esse ppriam pdicationem.

Cor. 5. for. est homo. patet. cum homo et vlr quelibet spes spalissima suis indiuiduis tanquam totum et non tanquam forma comparatur. ¶ Sequitur 5° hanc non esse propriam pdicationem. homo est ens. probatur. quia in ppria pdicatione pdicatum dicit debet aliquam formam sbi. ens autem cum sit analogum non potest alicui vt forma comparari. quare et cetera. ¶ Sed circa dicta dubitatur. probando

Dubitatio p°. quod dria superior de inferiori pprie per se pdicetur. sicut se habet genus superius ad suam driam diuisiuam. sic se habet genus inferius ad suam. ergo a commutata pportione: sic se habet ad genus ad genus sic dria vnius ad driam alterius. sed genus superius de inferiori genere pprie per se pdicatur. ergo dria superior de inferiori. Sicut ergo corpus aiatum de aiali pprie per se

Dubitatio 2°. pdicatur sic et sensibile pprie pdicabitur de rationali. ¶ 2° ar. quia commune est omnibus pdicantibus quod quicquid de pdicato dicitur etiam de subiecto dicitur. vt colligitur de mente post. Auic. Al. et aliorum antiquorum. Cum ergo dria sit vnum pdicabile: hoc verum erit non solum de generibus quam etiam de drijs. et per consequens vna dria de alia dria pdicabitur inferiori. quod fuit arguendum. Ex quo infertur quod genus etiam de dria pdicari dicetur. quia cum inter hanc driam sensibile. et illam driam rationale mediet aial: tanquam a pdicatum constitutum. et per tuum dictum sequitur quod sensibile de rationali pdicari non poterit nisi mediante aiali. quare aial de rationali pprie dicetur pdicari. Et sic probatum est de dria quod vna de alia pdicatur. sic videtur argui posse de passione. quia sicut se habet genus superius ad passionem suam. sic genus inferius ad suam passionem. ergo a commutata pportione. sic se habet genus ad genus. sic passio vnius ad passionem alterius. sed genus pprie de genere pdicatur. ergo et passio de passione. quare et cetera.

Dubitatio 3°. ¶ 3° ex pdictis videtur sequi nullam esse pdicationem propriam nisi accidentalem et veram. Sed quod hoc sit falsum arguitur. quia multe sunt ppones necessarie immediate. sicut illa nulla quantitas est qualitas. vt vult Ari. in isto p°. que non dicerentur immediate nisi essent per se: sed hoc non contingeret nisi ibi esset pdicatio propria. quare et cetera. ¶ Item premisse et que ingredientes demonstrationem necessariam videntur esse per se. cum demonstratio non procedat ex his que sunt per accidens. et per consequens sunt proprie pdicationes. non obstante quod sit necessarium. quare et cetera.

Ad p°. ¶ Ad primum respondetur negando consequentiam illam. a commutata proportione. dicitur enim quod ille modus arguendi solum tenet in quantitatibus continuis vel discretis. in alijs autem non oportet tenere. ¶ Ad

Ad 2°. 2am rationem dicitur quod illud assumptum verum est de pdicatione large sumpta. Et sic consequenter dicitur quod pdicti auctores non intelligunt de pdicatione stricte sumpta vbi illud concedunt. Alibi tamen vbi materia propriam exigat diffonem non concederent driam de alia dria pdicari. Et per hoc patet ad correlarium quod inferebatur. et ad rationem de passione. ¶ Ad

Ad 3°. 3am respondetur. concedo conclusionem. sicut ex premissis sequitur manifeste. ¶ Ad rationem in oppositum dicitur quod hee ppones necessarie siue mediates siue immediates non habere pdicationem proprie sumptam. et consequenter quod in eis non est propria pdicatio per se neque per accidens. ¶ Ad confirmationem dicitur ppones negatiue ingredientes demonstrationem necessariam non habere pdicationem per se neque per accidens. loquendo semper de pdicatione vt prius. Neque hoc inconueniens est de his demonstrationibus non simpliciter. quales sunt demonstrationes necessarie aut particulares. ¶ Ex pdictis patet hoc argumentum non valere. hec propositio est vera. ergo pdicatum pdicatur per se vel per accidens de subiecto. Similiter non sequitur. aial de homine proprie pdicatur. ergo hec est propria pdicatio. nullus homo est aial. ¶ 6° premitto quod a modis inessendi sumuntur modi pdicandi. patet. quia sicut a modis essendi sumuntur modi intelligendi. sic etiam cum pdicari dicat rem aliquam de altero dici que sibi inest. sequitur quod modi pdicandi sumuntur a modis inessendi. ¶ Ex quo infertur quod sicut modi

Correlarium inessendi sunt duo secundum genus. scilicet per accidens et per se. vt ex precedentibus patet. sic vnus erit modus per se pdicandi: alter vero per accidens sequendo stricte sumendo pdicationem. Predicatio per accidens erit pdicatio in qua illud quod per accidens alteri inest eidem accidentaliter inesse denotatur: sicut homo est albus. vbi ista pdicatio sit vera. Predicatio vero per se. vbi illud quod alteri per se inest eidem inesse essentialiter denotetur. sicut hic. homo est aial rationale. aut homo est risibilis. Talis autem pdicatio per se in duos modos distinguitur. 2m quod inesse per se duobus distinguitur modis. vt patuit prius. Ad primum autem modum inessendi per se sequitur primus modus pdicandi et ad 2m secundus. ¶ 7° premittendum est quod licet contingat aliquas diffones assignari per causam vel causas diffiniti. que proprie non sunt genus nec dria ipsius. sicut cum diffinitur homo: vel alia res naturalis per causam ipsius finalem vel efficientem: vel per materiam et formam que sunt altera pars compositi. ille tamen proprie non erunt diffones appellande nisi quecunque ipsas ingrediuntur ad genus vel driam reducantur. patet hoc. quia hoc est de ratione diffinitionis quod constet ex genere et dria: vel ex his que per modum generis et drie se habent. vt omnes concedunt. Et pariformiter dicitur de diffonibus omnibus datis in obliquo. sicut linea diffinitur per punctum. et sic de similibus. ¶ Prima conclusio. aliqua est ppositio per se in p°. in qua non pdicatur diffo. neque genus immediatum. nec dria conuertibilis de diffinito. probatur. quia hec est per se. homo est substantia. cum ibi potest sit propria pdicatio. et non per accidens. sed per se. cum substantia insit per se homini et non est per se in 2o. vt patet. quare relinquitur quod sit per se in p° in qua tamen neque diffo. neque genus et cetera. pdicatur de diffinito. quare et cetera. ¶ 2a conclusio in p° dicendi per se pprie et principaliter solum reponentur ppones in quibus vel diffo pure quiditatiua vel aliquod genus essentiale diffiniti vel aliqua dria essentialis. et per se diffiniti constitutiua accidentaliter pdicatur de diffinito. Probatur sic. ppones non dicuntur per se nisi quia in eis est pdicatio siue modus pdicandi per se. Sed primus modus pdicandi per se pprie non potest esse aliorum quam pdictis. ergo et cetera. maior de se patet. minor probatur. modi pdicandi sumuntur a modis inessendi per se. vt patuit ex 6° premisso. Sed primus modus inessendi per se est cum illud quod alteri inest dat ei cui inest esse formale. et ab eo essentialiter egrediatur illud cui inest. vt patet ex 4° diffinitione. sed hoc non potest esse nisi altero pdictorum modorum. ergo et cetera. consequentia nota. et minor patet inductiue. licet enim passio per se insit diffinito. quia tamen non dat esse diffinito. sed potius ab eo recipit. non inest ei primo essendi per se. sed 2o. Et propterea non constituet primum modum pdicandi per se. nec ppositionem per se in p° saltem principaliter et pprie. sed constituet 2m modum pdicandi per se. Et consequenter ppositionem per se in 2o. de quo infra videbitur. ¶ Notanter hoc loquitur de diffone pure quiditatiua. et genere vel dria essentiali. quia de alijs diffonibus. generibus aut drijs non oportet vt pprie et primo sint in eodem modo. quod videtur colligi posse ex modo loquendi Al. in expone huius materie cum dicit. Cum per se dicatur 4or modis. per se in p° dicitur quecunque substantialiter et formaliter insunt in eo quod quid est. hoc est in diffone substantiali et formali. Dicitur autem rationabiliter iste modus esse primus respectu alterius modi qui secundus communiter appellatur. eo quod prius naturaliter est sbz aliquod egredi a substantialibus ipsius principijs. quam ab ipso vel eius principijs fluere aliquam passionem. sicut prius est hominem esse aial. et rationale ab eis demum essentialiter egredi. quam ab homine fluere risibile. vt patet. quare et cetera. ¶ Item quia omne aliud pdicatum quod pprie pdicari dicitur aut est passio que egreditur a principijs speciei. aut accidens consequens primum indiuiduum. sed passio licet per se attribuatur sbo. est tamen accidens ipsius. quare pdicatum accidentale dici potest. accidens vero quod consequitur primum indiuiduum adhuc magis accidentale dici debet. sed diffo genus. et dria mere substantialiter comparantur diffinito. Talia vero sunt ordine nature priora. quare rationabiliter iste modus dicitur esse primus. Dicemus ergo omnes illas esse pprie in p° pdicandi per se. homo est aial rationale. homo est rationale. homo est aial. homo est corpus. vel substantia. homo est sensibilis aut aiatum. Inter istas tamen potest assignari gradus si quis velit. quia vbi tota diffo pure quiditatiua pdicetur erit in primo gradu. vbi vero genus immediatum aut dria conuertibilis pdicetur erit in 2°. et consequenter vbi que superiora. et drie alie superiores pdicentur. ¶ 3a conclusio. licet primum diffo pure quiditatiua de diffinito pdicetur in p° modo per se. concedi tamen potest quod secundario. siue reductiue siue per quandam similitudinem diffo talis diffiniti de eodem diffinito pdicetur in eodem p°. Conclusio patet ex vltimo premisso. Et quod patet quod non obstante quod aliqua diffo assignetur per terminos obliquos. sicut diffo linee que per punctum in obliquo assignatur. tanquam per principium ipsius. quia tamen termini ipsam ingredientes modum habent generis et drie diffiniti poterit illa diffo per se pdicari de diffinito in p°. Eadem conclusio videtur de mente Lico. in expone huius diffonis. cum dicit et in hunc primum modum essendi vel dicendi alterum de

altero cadūt oēs ꝑtiones q̄ obliq̄ ꝑdicāt p se cām efficiē/tē vel formalē vel finalē de cāto suo. ꝛ p h poteris ip̄z cō

Obio.

cordare cuȝ Al. iux limita^{ta} h^{9} ꝯnis ꝛ ꝓcedētis. ℭ Et si ar. ꝯ ꝯnē. qꝛ ex tali diffōne cū diffi^{to} nō fit ꝓpria ꝑtio. q̄re nullo^{9} ꝑdicatio p se dici dȝ. ꝫ ꝯ' ex ꝑdictis. ꝛ assumptuȝ pȝ. qꝛ nulla cā talē igrediēs diffōnē inest diffi^{to} tāq̄ꝫ for^{9} ipsi^{9} siue fōalis siue accn̄talis. ꝛ ꝓsertiȝ vbi def diffō p cāȝ efficiētē. aut finalē. vbi ēt def p māȝ ꝛ formā q̄ sunt ꝯpo^{ti} partes. Quāuis. n. isunt toti tanq̄ꝫ ptes ipsi^{9}. ſi tn̄ illo^{9} isunt q

Rᵉ pᵒ.

pus dicebat ad ꝓpriā ꝑtionē reqri. ℭ Ad h 2' r̄ndēri pt. vno^{9} negādo q in illis non sit ꝓpria ꝑdicatio. qꝛ sic ī articulo ꝓcedēti dictū ē. tales cāe nunq̄ꝫ diffōnē igrediunt nisi sub noie gn̄is vel dr̄ie vere. aut silitudinarie. q̄re diffi^{to} p modū forme sub illo noie ꝯparari pn̄t. Ad qd ēt fac q simul cū ꝑdictis causis rōnabilr̄ gen^{9} diffiniti poni dȝ. cā ꝯo tanq̄ꝫ dr̄ia igredit. q̄re poterit tota diffinitio diffinito ꝯparari vt forma. sic in h exēplo. homo ē aial felicitabile a sole ꝛ ab hoie ꝓducibile. Lȝ ḡ cā efficiēs ꝛ finalis q̄ illā ingrediunt non ꝯparētur diffinito vt for^{a}. qꝛ tn̄ ibi ꝑ ponit gen^{9} qd ē for^{a} diffiniti. ꝛ reliquū diffōnis solū essentiales cās icludit. ꝑt tota diffō diffinito ꝯpari vt forma.

Rᵉ 2ᵒ.

ℭ 2° r̄ndēri potest ꝯcesso gr̄a arg^{ti} q in talib^{9} diffōnibus non sit ꝑdicatio ꝓprie nō seqtur vt non ꝑdicent in p^{o} p se. ꝫ solū vt non ꝑn' in tali mō ꝑdicent. Ad h. n. q tales sint in p^{o} sufficit q cāe q̄ ipas igrediunt sub noie gn̄is ꝛ dr̄ie igrediātur. ꝛ q ab ipsis tanq̄ꝫ a ꝑorib^{9} fm nām egrediat essentialiter diffinitū. sicut etiam ēntialr̄ homo egreditur ab aiali ꝛ rationali. ꝛ vl'r q̄lȝ spēs a gn̄e ꝛ dr̄ia ipsi^{9}. Et h vlti^{9} notauit Linco. cū dicit id c^{9} qditas ēntialr̄ a qditate alteri^{9} egredit. eē suū hȝ ab eo de q̄ egredit sicut a

Obio.

cā sua efficiēte vel formali. finali vel mālī. q̄re ꝛc̄. ℭ Sȝ ꝯ ꝑdicta instat. qꝛ tūc seqtur hāc eē in in p^{o}. homo ē risibile. vel saltē illā. homo ē aial risibile. ꝯn̄s ē falsuȝ. cū tales reponant in 2°. ꝓbat ꝯn̄a. qꝛ ꝯtingit hoiem non solū a ꝑori. qn ēt a posteriori diffiniri p passionē suā. q̄re assignata tali diffōne. aial risibile. ly aial dic̄ verā formā diffiniti risibile nō. q̄uis non sit dr̄ia. tn̄ p modum dr̄ie se hȝ. qr̄ ꝛc̄. Et p idē h erit p se. hō est risibile. cū ibi ꝑdicet dr̄ia

Dilutio

de diffinito. ℭ Ad h r̄ndet. p q lȝ risi^{le} a posteriori possit hoiēȝ diffinire. h. n. sufficit vt in p^{o} ꝑdicari possit. a risibili. n. siue risibilitate nō ēntialr̄ hō egredit siue depēdet. qd ad talē reqritur modū. Dr̄ 2° q illa. hō est aial risibile. dici pōt eē partiȝ in p. ꝛ ptiȝ in 2°. magis tn̄ in scdo q̄ꝫ i p dici dȝ. cū risibile ꝯbat siue determinet al' ad eē magis determinatū lȝ accn̄tale. Quidā tn̄ voluerūt q si risibile tāq̄ꝫ diffinituȝ ꝯsideret de hoie poterit in p^{o} p se ꝑdicari. vbi tn̄ si p modū inherētis passionis ꝯsideret de eodē ꝑdicat in 2°. ꝫ de hoc infra.

ꝯ 4ᵒ.

ℭ 4' ꝯ. lȝ h propō. aial ē hō. ꝛ vl'r oēs tales in qb^{9} ē puersus ordo ꝑdicati ꝓprie sūpti ꝛ sbi non sint ꝑn' in h mō p. rōnabil'r tamē ꝯcedi dȝ q sunt in eodē mō scd̄ario siue reductiue. ꝓbat. qꝛ iter has duas. hō ē al'. ꝛ aial ē hō. nll'a ꝓuenit dr̄ia nisi merito varietatis ordis. cū i p ly al' sit ꝑdicatū. ꝛ in 2° sbm. ꝫ h varietas rōnabilr̄ ipedire nō hȝ. qn ita vna sit p se sic alia. lȝ n̄ eq̄ p. ḡ ꝛc̄. mi. d se nō est. ma. ꝓbat. qꝛ ita h ē vera ꝛ nec̄ia aial ē hō. sic illa hō ē aial. eadē ēt ē hitudo realis iter hominē ꝛ aial i vna sic in alia. lȝ q̄dā terior varietas. qr̄ ꝛc̄. Idē dico de istis rōnale ē hō. aial rōnale ē hō. ꝛ' de ꝯsilibus.

Corᵐ pᵐ

ℭ Ex ꝯne isert p. q non ad quālibet ꝓseitateȝ ꝑmi modi reqrit ꝑtio ꝓprie sumpta. pȝ i ista. aial ē hō. Conceditur tn̄ q talis ꝑdicatio reqrit ad ꝓseitatē. q̄ ppō ē p se ꝑn' in p mō.

Corᵐ 2ᵐ

ℭ Infert 2° q non ois ꝓpō p se ꝑmi modi ē de oi. pȝ cū illa non sit de oi. aial ē hō. qꝛ ei deficit ꝯditio p^{a}. et pȝ. ad ꝓpōnē tn̄ eē p se ꝛ ꝑn' in p^{o} reqrit ipsam esse necessariā ꝛ de oi. ꝛ h est q voluerūt Linco. ꝛ Al. dicentes has ꝯditiones se p ordinē hr̄e sic magis ꝛ min^{9} vl'e. s. necessariū de oi p se intelligendo. s. de ꝓpōne p se. q̄ directe ꝛ ꝑn' ē i aliq̄ duor modor ꝑndi p se.

Corᵐ 3ᵐ

ℭ Seqtur 3° h ar^{m} nō valere. h ē p se. aial est hō. ḡ ꝑdicatū p se inest sbo. sed h solū seqtur de ꝓpōne q̄ directe ꝛ ꝑn' fuerit in h p^{o}.

ꝯ 5ᵒ.

ℭ 5° ꝯ. rōnabilr̄ ꝯcedi pt ꝓpōnes in qbus vna dr̄ia supior de inferiori ꝑdicat. aut vna diffō de eiusdē rei diffōne eē aliq̄ in h p^{o} ꝑndi per se. ꝓbat sic. tales ꝓpōnes demrōnem potissimā ingredi pn̄t tanq̄ꝫ ꝑmisse vel ꝯ eiusdē demrōnis p se. ꝛ non in alio q̄ꝫ in p. q̄re ꝛc̄. ꝫ ꝯ'. ꝛ assumptū vr̄ notū. saltē de ꝓpōne i q̄ vna diffō de a^{a} diffōne ꝑdicat. ℭ Cōfirmat. qꝛ cū dr̄ rōale ē sensi^{le} lȝ illa dr̄ia sensi^{le} illi dr̄ie rationale tanq̄ꝫ for^{a} ꝯpari non possit. alicui tn̄ nō ꝯuertibili cū ꝑdicta dr̄ia non ꝯnotatiuo alic^{9} accn̄tis tanq̄ꝫ for^{a} accn̄tal' ꝯpat. s. hoi. vt pȝ. ꝛ cū h ꝑdicatū ē supius ad sbm i eodeȝ ꝑnto. qr̄ h sufficiat ad h vt in p^{o} reponat. Idē dr̄ de ꝓpōne in q̄ vna diffō de alia diffōne eiusdeȝ rei ꝑdicet.

Corᵐ pᵐ

ℭ Ex ꝑdcis infert nullā ꝓpōnē falsam ꝛ nulla ꝯne^{ariam} eē i h ꝑ^{o} p se. Prima pȝ pȝ. qm ad ꝓpōnē eē i aliq̄ duor modor ꝑdicādi p se reqrit ipsaȝ eē nec̄iā vt pȝ de mēte oium antiq̄r expositor. ꝛ vr̄ ēt de mēte Ari. in textu 2^{a} pȝ pȝ. qꝛ ꝑmus modus ꝑndi sumptus ē a modo ꝯo in eēndi alic^{9} for^{a} alicui sbo. h āt non ꝯnotaret p ne^{ariam} ꝓpōnē. ꝫ poti^{9} op^{m}. vt pȝ. q̄re ꝛc̄. ℭ Ex qbus seqt q non ois hitudo terminor eiusdē ꝑnti sufficit ad denoiandū ꝓpositionē p se ꝑmi modi. pȝ: qꝛ tūc illa esset p se. homo est asinus silr̄ nullus hō est aial. qd est absurdū. quāuis moderni q̄dā tas aperta fronte eas ꝯcesserūt eē p se. imo nulla est ꝓpō tā impossibilis aut tā ꝯtigēs. vel p accn̄s. q̄ non ab eis ꝯcedat eē p se vl' saltē manifeste seqtur ex dcis suis. ꝫ hec dc̄a non sunt vt pȝ mediocriter pito. Pȝ vlterius hāc non eē p se. vacuuȝ ē locus ꝑuatus corpe. pȝ cū ipsa sit impossibilis. ꝛ nulla ē vera in exn̄tia ꝑdicati ad subm. ꝛ p ꝯn̄s hoc arg^{m} non valȝ. in hac ꝓpositione a^{a} ꝑdicatur diffinitio de suo diffinito. ḡ hec ꝓpositio ē in p^{o} dicēdi per se. q̄uis diffinitio vacui potius descriptio q̄ꝫ diffō dici dȝ. Dr̄ tn̄ q in tali ꝓpōne ē figmentū aut silitudo ꝓseitatis ꝑmi modi sicut ēt pictura hois est hois figmentū ꝛ non verus homo.

Corᵐ 2ᵐ

ℭ Infert 2° ex ꝑdictis: nullā ꝓpositionē ꝯtingētē esse per se quare seqtur q ibi non est ꝑdicatio per se. sor. est homo. tū qꝛ ipsa est ꝯtingēs. tū qꝛ homo non ꝯpat sor. tanq̄ꝫ for^{a} ei^{9} ēntialis. neq̄ꝫ eē. neq̄ꝫ alicui alteri cū eo ꝯuertibili. Spēs enim re^{m} indiuiduor est tanq̄ꝫ totū. ꝛ non vt for^{a} re^{m} ipsor. Potest tamē ꝯcedi q in ipsa est q̄dā silitudo ꝓseitatis. pro q̄ꝫ to spēs de indiuiduo ꝑdicat. tanq̄ꝫ supius de inferiori. sicut ēt genus de spē tanq̄ꝫ de iferiori ꝓprie ꝑdicatur.

Corᵐ 3ᵐ

ℭ 3° seqt ex dictis hāc non esse p se hō est ens. pȝ qꝛ analogia rōnabilr̄ tollit rōneȝ modi ꝑndi p se. ens aūt non vniuoce ꝫ analo^{ce} de iferiorib^{9} ꝑdicat. vt pȝ. qr̄ ꝛc̄.

Obio pᵃ

ℭ Et sic arguat ꝯ dicta. si hec est ꝯa sor. ē hō. ḡ est vera p se vel p accidēs. ꝫ non p accidēs. cū hō non sit accn̄s sor. q̄re est vera p se. ꝛ per ꝯn̄s illa est ꝑdicatio p se. cuius op^{m} dictuȝ ē. ℭ Iteȝ hō inest sor. sic spēs inest indiuiduis suis. ꝛ non p accn̄s tū non sit accn̄s eius. qr̄ inest ei p se. Et p ꝯn̄s illa est ꝑdicatio p se. sor. est hō.

Obio 2ᵃ

ℭ Iteȝ illa ꝑdicatio. hō ē ens. est vera p se. ḡ ꝛc̄. assumptū pȝ. cū ipsa sit nec̄ia. ꝛ non sit ꝓpositio p accn̄s. vt pȝ. q̄re ꝛc̄.

Ad pᵐ.

ℭ Ad p^{m} ꝯ dici potest sicut ad silia supius dictū fuit. q in ꝑdicta propositione non ē ꝑdicatio ꝓprie sumpta. ꝛ p ꝯn̄s neq̄ꝫ ꝓpō p se. neq̄ꝫ p accidens.

Rᵉ 2ᵒ.

ℭ 2° dr̄ q adhuc accipiendo ꝑdicationeȝ large in ea non est ꝑdicatio p accidēs. cū ꝑdicatū non dicat accidens sor. neq̄ꝫ ē p se. cū ad ꝑtionē quācūq̄ꝫ p se ꝑmi modi necessitas ꝓpōnis reqrat. Et p hoc vr̄ negāda eē illa ꝯsequētia. illa est vera. ḡ vel est vera p se. vel p accn̄s. nisi qs forte diceret illā eē verā p accn̄s. qꝛ accidit sibi q sit ꝯa. Sȝ hec r̄nsio non est ad ꝓp^{m} arg^{ti}. Et p idē pȝ ad ꝯfirmationem q ꝯn̄a p^{a} est negāda. Si qs tn̄ h ampliare velit h

vocabulū. ꝓpō per se. ꝯcedere ꝙ illā esse p se ad hūc sensum. q2 ꝓpō ē ꝟa c⁹ ꝑdicatū dic purā eēntiā sbi. ſʒ ille sensus nō eēt ad mētē Ari. ⁊ antiq̄ꝝ expositoꝝ. cū in h ꝯcordēt ꝙ ꝓpō i ꝑ vel in 2ᵒ p se debeat eē nec̄ia. ℂ Ad 2ᵐ dixerūt qdā moderniores. illā eē p accñs. hō ē ens. distiguendo. s. p accñs ꝯ p se. lʒ nō sit p accñs distiguēdo p accñs ꝯ nec̄iū. Et si arguit ex illa ꝙ p accñs hō ē ens. negaꝛ ꝯña. q2 illud ꝯñs sigt ꝙ accit hoi ꝙ sit ens. qđ ē manifeste falsū. qꝛ ⁊c̄. ℂ Alr tñ dici ꝑt sic ad ꝑcedēs. ꝙ i° n̄ ē ꝓpō p se. nec p accñs. ⁊ sic ꝯcedit dari mediū p abnegationē iter p se ⁊ p accñs. si obstāte ꝙ ꝓpō sit nec̄ia. nisi āpliādo vocabulū aliqs diceret illā eē p se. q2 ō spē alic⁹ ꝑdicari aliqđ supi⁹ si accñtale aᵐ ꝑdicaꝛ. large accipiendo supius.

Ad rōnes principales pʒ responsio in q̄stione. Et sic sit finis ad laudeʒ dei oipotentis.

ℂ Et quibuscunq3 eorum que insunt ipsis ipsa quidem insunt in ratione qd est demonstrāti. vt rectū inest linee. ⁊c̄. Tex. cō. ix. Qō. xxxij.

Queritur 22ᵒ. vtrū scđs modus ꝑndi p se sit cū passio de ꝓprio subō ꝑdicaꝛ. in c⁹ diffōne poniꝛ idē subm. Neᵐ arguit sic. hec ꝓpō est p se in 2ᵒ. risibile est hō. ⁊ vl̄r quelʒ ꝓpō in q̄ ꝑdicatur sbm de ꝓpria passione. ḡ non solū ē scđs modus cū ꝓpria passio ō sbo ꝑdicaꝛ. assumptū ꝓbaꝛ. ꝑdicta ꝓpō non est p accñs. ⁊ est nec̄ia. q̄re erit p se. ⁊ non in ꝑ°. vt pʒ ex qōne ꝑcedēti. ḡ ē in 2ᵒ. ℂ 2ᵒ argᵗ sic. hec ꝓpositio. aial rōnale est disciplinabile. aut alia talis. in qua ꝑdicaꝛ passio de diffōne subi ē p se in 2ᵒ. vbi tñ non ꝑdicaꝛ passio de sbto. ḡ ⁊c̄. mi. de se pʒ. ma. pōt ꝓbariter dupl vel alia rōe sic. q̄lʒ ꝑmissa potissime demſonia ē p se. ſʒ ꝑdcā ꝓpō ē hꝰ. ḡ ⁊c̄. maior vʒ de ītētiōe Ari. i illo ꝑ. mior ꝓbaꝛ. supꝑ ꝓ nūc ꝙ diffō sbti sit mediū ad demſandū ꝑᵐ ipsi⁹ passionē. ⁊ ꝙ disciplinabile dicatur ꝑ paᵒ hois gra argᵗ. tūc. n. illa ꝓpō erit maior demſtrationis. sic arguēdo. oē aial rōnale ē disciplinabile. oīs hō ē hꝰ. ḡ ⁊c̄. Cū igiꝛ illa maior n̄ sit p se i ꝑ°. seqꝛ itēᵐ. ℂ Idē arᵐ fiat de his ꝓpōnibꝰ. aial ē risibile. ⁊ rōnale est risibile. vbi paᵒ ꝑdicaꝛ de pte diffōnis subti. ℂ 3ᵒ. ꝓpō i q̄ ꝑdicaꝛ paᵒ posteriori de ꝑori vel eꝯ. sic h. disciplinabile ē risibile vel risibile ē disciplinabile. ē p se i ꝑdicto mō. ḡ ⁊c̄. tʒ ꝯᵒ. ⁊ assūptū ꝓbaꝛ. q2 ipsa ꝑt eē ꝑmiᵃ ad demſanduʒ paᵐ posteriorē de subō. sicut pʒ sic arguēdo. oē disciplinabile ē risibile. oīs hō ē disciplinabile. ḡ ⁊c̄. ℂ 4ᵒ. sbm non poniꝛ in diffōne sue paᵐ. ḡ ⁊c̄. assūptū ꝓbaꝛ. ꝑ q2 nulli⁹ accñtis ē diffō. vt pʒ in 7. meta. paᵒ nec̄io ē accñs qđdā. qꝛ ⁊c̄. 2ᵒ. q2 si paᵒ diffinitur p ei⁹ gen⁹ ⁊ dīiā ꝓpriā diffiniri dʒ. q̄ꝛ nllm ē sbm. Si. n. risibile diffiniaꝛ cū sit res de ꝑnto q̄litatꝭ. p gen⁹ ⁊ dīiam eiusdē ꝑnti diffiniri dʒ. hō āt nō ē res illi⁹ ꝑnti. qꝛ ⁊c̄. ℂ 5 h ꝓpō. homo ē risibilis. ⁊ alie silēs i ꝑ° reponūtur. ḡ non sunt i 2ᵒ. añs ꝓbaꝛ. q2 h est in ꝑ. risibile ē hō. ḡ p idē ⁊ illa. hō ē risibile. tʒ ꝯña. q2 i eodē mō ꝯuertēs ⁊ ꝯuersa reponi debēt. assūptū pʒ. cū ꝑdicatū ipsi⁹ igrediaꝛ diffōnē sbi datā a ꝑori. qꝛ ⁊c̄. ℂ 6ᵒ. h ꝓpō. aial ē hō. est in 2ᵒ. vbi tñ ꝑdicatū non ē paᵒ. ḡ ⁊c̄. minor de se pʒ. maior ꝓbaꝛ. sbm illi⁹ ꝓpōnis poniꝛ i diffōne ꝑdicati. ⁊ illō ꝑdicatū ē accñs sbti. ḡ ⁊c̄. pʒ ꝯᵒ p ꝓbʒ i textu. ma. ō se pʒ. ⁊ mi. ꝓbaꝛ. q2 accidit aiali ꝙ sit hō. qꝛ ⁊c̄. ℂ Ulᵗ ille sunt p se in 2ᵒ celū ē spicū. terra ē spica. ⁊ hō est music⁹. i diffōne tñ ꝑdicati si poniꝛ subm. ḡ ⁊c̄. maior pʒ. cū ꝑᵗ due ꝓpōnes sint demſabiles. demſanꝛ. n. ab Ap. 2ᵒ celi. ⁊ nō sunt in ꝑ°. qꝛ erūt i 2ᵒ. Silr cū musicā nō alteri ab hoie ꝯuenire possit. ista ꝓpō erit p se. hō ē music⁹. ⁊ non i ꝑ°. qꝛ ⁊c̄. mior ꝟo ō se ē māifesta.

Ad oppositū est Ari. ꝑ hꝰ. ℂ In ista qōne ꝑ ꝑmittent q̄dā. Scđo ponenꝛ ꝯnes.

ℂ Quātū ad ꝑᵐ. ꝑ ꝑmittēda sunt nōbilia i artᵒ ꝑ ꝑcedētis qōnis posita ꝑsertiʒ 3ᵒ 4ᵒ ⁊ 5ᵒ disti. ⁊ nōbile 6ᵐ: q̄ h non replico gra breuitatꝭ. Scđo premitto diffōnē Porphyrij positā i vlib⁹ suis. vʒ ꝓpriū 4ᵒ accipi ꝑt. vno° qđ competit soli spēi. ſʒ non cuilʒ idiuiduo illi⁹ spēi. sic hoi ꝓpriū ē medicū eē vl̄ geometrā. Scđo p eo qđ ꝯpetit certe spēi oi idiuiduo: ſʒ nō soli spēi. sic hoieʒ eē bibedē. Ter° p eo qđ ꝯpetit soli spēi ⁊ cuilʒ ididuo ipsi⁹. ſʒ nō sp. sic canescē cōpetit cuilʒ hoi. ⁊ sibi soli tpe senectutꝭ. Quarto ꝟo qđ cōpetit oi soli ⁊ sp. sic risibile hoi. ℂ 2ᵒ distᵒ. ꝓpriū qđ cōpetit oi ⁊ non soli est 2ᵒ. Qđdā est depēdēs ex ꝑncipijs spēi. ⁊ p ꝯñs magis se tenens ex pte forme. Qđdā ꝟo est ꝓueniens ex ꝑncipijs idiuidui: ⁊ magis se tenēs ex pte māe. Exᵐ ꝑmi. sic hꝛe. 3. ꝯpetit ysocheli. Exᵐ scđi. sic eē bipedē ꝯpetit hoi. ℂ Ulteri⁹ nōtᵐ ꝙ nomē ꝓprie passionis q̄ cōpetit oi ⁊ soli ⁊ sp. aliq̄n sumiꝛ i abstracto. ⁊ aliq̄n in ꝯcreto. Exᵐ ꝑmi. sic risibilitas. Exᵐ scđi. sic risibile. ⁊ sic coiter dʒ a q̄busdā. ꝙ si talis paᵒ accipiaꝛ in ꝯcreto ipsa circūcernit subʒ suū. ⁊ hʒ p illō diffiniri. Si ꝟo accipiaꝛ i abstracto: nō circūcernit subʒ suū: n° p illō nec̄io dʒ diffᵗ. ℂ Itē aduertēᵐ ꝙ lʒ aliq̄ sint passiones q̄ ab aliq̄ spē fluāt rōne cāe efficientꝭ aut finaꝛ ipi⁹: q2 tñ cā finaꝛ illi spēi ꝓpa. aut efficiēs ꝓprie sorᵒ ⁊ ꝓprijs ꝑncipijs itrīsecis ꝯsidēt. alr nō eēt ꝓpri⁹ finis. neq3 efficiēs ꝓpriū. ꝯcedi ꝑt passiones illas aliq̄ fluere a ꝑncipijs spēi. ℂ Ulteri⁹ ꝑmitto. ꝙ stāte bitudᵐ eadē reali iter subm ⁊ passionē. sola teriorꝝ transpositio: q̄lis iter istas repiꝛ. homo ē risibile. ⁊ risibile est hō. non oio tollet rōnē ꝑseitatꝭ. pʒ sic in alio sili in ꝑcedēti qōne. ℂ Premitto vlteri⁹. ꝙ ad pseitatē scđi modi ꝑndi reqꝛiꝛ nec̄itas ꝓpōnis. pʒ de mēte oiuʒ āntiq̄ꝝ expositoꝝ. ℂ Ulᵗ ꝑmitto. cū modus 2ᵒ p se ꝑndi sumaꝛ a mō p se inessendi. vt visuʒ fuit i qōe ꝑceᵗ. nlla ꝓpō i h mō reponeꝛ. c⁹ ꝑdicatū dicat formā subō iherēte merito ꝑnᵒ ididui tm̄ siue nec̄ia fuerit: siue ꝯtigēs: pʒ ꝙ talis hitudo denoiat ꝑdicatū i eē p accñs. vt ibi visuʒ fuit. Et h rōnabilr. q2 pseitas ꝓpōis eēntialē hitudinē reqꝛit iter sbʒ ⁊ ꝑdicatū. qđ eē non ꝑt vbi ꝑdicatū dicat formā merito ꝑnᵒ indiuidui tm̄ iherētē. ℂ Ex q̄ iferꝛ. ꝙ ꝓpuʒ qđ soli ꝯpetit spēi speᵐ ⁊ non oi ei⁹ ididuo. non p se de eadē spē ꝑdicaꝛ. pʒ. q2 tale ꝓpriū non fluē ꝑt ex nā gn̄is. nʒ merito ꝑnᵒ spēi. cū. n. nā gn̄is. ⁊ ꝑnᵒ spēi eq̄lr i oib⁹ idiuiduis eiusdē spēi inueniaꝛ: tūc oporteret tale ꝓpriū cuilʒ ididuo ꝯuenire. qꝛ sequiꝛ tales si eē p se. hō ē medic⁹. hō ē music⁹. ⁊ ꝯsil̄es. Et nōnter dʒ spēi speᵐ. qm̄ risibile soli aiali iest. ⁊ nō oi. ⁊ tñ in ē p se. ℂ Seqꝛ 2ᵒ. ꝓpriū qđ ꝯpetit oi ⁊ soli ſʒ n̄ sp n̄ ꝑri de subō i 2ᵒ p se. pʒ. q2 cū aliq̄n isit. ⁊ aliq̄n non. n̄ ꝑt ei⁹ hitudo ex pte spēi vl̄ gn̄is depēdere q̄ sunt etna. ⁊ non p tps variabilia. ⁊ p ꝯñs ꝑtum accñtalr inerit subō. quare ⁊c̄.

Prop̄ um 2ᵒ.

Cor° ꝑ.

Cor° 2ᵒ.

Quantū ad 2ᵐ. sit ꝑ° ꝯ. In 2ᵒ ꝑndi per se ꝑnᵗ ⁊ directe soluʒ reponunꝛ ꝓpōnes in qbᵒ ꝓpria paᵒ non isequēs ꝑnᵒ indiuidui de ꝑ ipsius subō ꝑdicatur.

Probaꝛ sic. scđs modus ꝑndi sumpt⁹ ē a mō inessendi p se. q̄ illud qđ inest sumit eē ab eo cui inest. ſʒ inter oēs tales modos inessendi ꝑncipalior ē ⁊ magis eēntiaꝛ ille mod⁹. q̄ ꝓpria paᵒ subō ꝓprio ⁊ ꝑ inest. ḡ ⁊c̄. Tʒ ꝯᵒ. ⁊ assumptū pʒ discurrēti. ℂ 2ᵒ ꝓbaꝛ de mēte Ari. q vult ꝙ illa ꝑdicata p se ꝑntur de subis in h 2ᵒ. in q̄ꝛ diffōe illa suba ponūtur. ſʒ h non vꝛ alr ꝯtigere. nisi cū. passio ht ꝓpria ipsius sbi. ⁊ non ꝑnᵒ isequēs ꝑnᵒ indiuidui. vt pʒ ꝯsiderāti. q̄re ⁊c̄. ℂ Itē oē qđ ꝓprie de alio ꝑdicaꝛ. aut ē diffō: aut gen⁹: vl̄ dīia. vl̄ ꝓpriū. vl̄ accñs. vt ꝑus dcʒ fuit. Sʒ diffō. genus. vl̄ dīia p se ꝑntur in ꝑ°. accidēs āt siue sepabile fuerit: siue isepabile nō p se ꝑdicaꝛ. cū tale accidēs poti⁹ se teneat ex pte māe. vel ex pte ꝑnᵐ idiuidui. qꝛ relinqꝛ ꝙ ꝓpriū ē illud qđ p se in h 2ᵒ ꝑdicaꝛ. ſʒ inter ꝓpria illud qđ soli ⁊ nō oi ꝯpetit. ⁊ qđ nō oi tpe ꝯpetit. non ꝑnᵗ p se. vt pʒ ex ꝑcedētib⁹. nʒ illō qđ oi ⁊ spiʒ nō soli ꝯpetit. saltez ꝑnᵒ p se

pdicat. vt videbit statim. qr relinqt a sufficienti diffone. vt ppriu 4to sumptuz in hoc 2do directe z pncipaliter pdi cetur. qre seqtur veritas 9nis.

2^{a} ¶ 2^{a} 9. lz aliqd ppriuz qd inest oi z non soli in h 2do p se pdicet. non tn qdlz tale sic pdicat. Prima pars pz de tali ppo. qd pncipalr competit gnii z 9nr spei. sicut hre. 3. p se 9petit ysocheli. qz p co petit triagulo. z ee appetitiuu p se copetit hoi. p tn attributu aiali. talis. n. ps^{o} p se de gne pdicat. z genus p se pdicat de spe. qr zc. Tz 9na. qz qcuqz de pdicato p se pntur et de sbto illius pdicati p se pntur. tales tn pdicationes no pn' sz scdario in h mo reponunt. qquis directe reponatur. hec. n. ppo. ysocheles hz. 3. in hoc mo reponit. rone illius triagulus hz. 3. q pn' reponi hz. Scda pars pz de tali proprio qd fluit ex pncipijs indiuidui sic ee bipedez cuilz hoi copetit z no soli. z no p se d hoie pdicat.

Obio. ¶ Cotra pma parte huius 9nis. ar. qz ex ipsa vi seq. q hec ppositio e p se. sor. est risibilis. siue ilia. a. triangulus hz. 3. Probat 9na. qz ibi pdicat ppriu. alic^{9} gnis vel spei se tenes ex parte pri^{ris} eiusde gnis vel spei de aliq iferiori sub spe vl' gne 9tento directe. qre zc. ¶ Cofirmat qz hec ppo. a. triagulus hz. 3. e demrabilis demratione pticulari. vt pz p phm i pbe' b^{9} primi. z p 9ns est per se. z no nisi i 2do. quare zc. Cosequens tn vi falsum cu pdce ppones sint cotingetes.

Dilutio ¶ Ad h ridet negado 9nam. ¶ Ad rone p^{am}. negat 9na. qz p^{o} reqrit vt ppo sit necia ad hoc vt in isto mo reponat. Scdo qz in talibus pponib^{9} no e eentialis hitudo iter sbm z pdicatu. q reqrit ad per se pdicari i p vel in 2do. eo q iter indiuiduu z passione sui supioris no pt ee eentialis hitudo. z pp h dici pt. q lz sor. vel. a. triagulus sit iferi^{9} ad hoiez vel triagulu. no tn e iferius p se. qd reqreret ad hoc vt ille passiones de ipsis p se pdicarentur. ¶ Ad alia rone di demrone illa pticulare i q passio aliq de aliquo singulari demonstratur ee valde iproprie demonstratione. In tali ergo non opz pmissas oes z co clusione ee p se. sed sufficit maiore ee per se i 2do. ¶ Cocedi tn pot q sicut in illa minori. a. est triagulus. est hitudo pmi modi p se. vt in pcedenti qone dicebat. sic in illa 9ne. a. triagulus hz tres. est hitudo secudi modi. De demonstratione tn pticulari. in qua passio gnis de inferiori spe demonstrat 9cedi dz vtrasqz pmissas z 9nez esse p se in p vel in 2do.

3^{a} ¶ Tertia conclusio. ronabile est ppone in qua passio propria de diffone subiecti pprij aut genere vel dria essentiali eiusde sub^{ti} pdicat. ee in hoc secudo mo p se pndi. Probari potest p ratione adducta in secundo argumeto. Scdo. qz in talib^{9} pponibus est eentialis habitudo quis ad 2^{m} modu reqrit. Passio et taqz forma. alicui 9uertibili cu illa diffone vl' dria comparat. Si vo de gne pdicetur. tuc de ipso p se pdicat. qn sue spei. inest p se. de qua genus eentialiter predicatur. quare zc.

Cor^{m} p^{m} ¶ Ex quo infert non oez ppositione p se secudi modi ee de oi. Patet de illa. aial est risibile. cuius hec vlis est falsa. oe aial est risibile. sed vez est qualibet ppone que pn' est huius secudi modi ee de oi.

Cor^{m} 2^{m} ¶ Seqtur scdo illa ee p se. disciplinabile est risibile. aut aliqua sile. in q posterior passio de priori p se pdicat. Pz sili ratione sicut 9.

4^{a}. ¶ 4^{a} 9. cocedi dz passione propria alicui^{9} subiecti q ab eo fluit rone cause efficietis pprie aut finalis de illo subo p se. pdicari in scdo modo. Patet ex notatis in articulo pcedenti. ¶ Eade 9 est de mete Linconiesis. cu dicit. z in huc modu 2^{m} incidut oia illa q oblique pdicat catum p se de p se ca. Oia. n. illa pdicata sumunt subam sua a qbus hnt ee in suis diffonibus.

5^{a}. ¶ 5^{a} 9. 9cedi pot tale pponem. risibile est homo. z alias 9siles. in qbus est peruersus ordo pdicandi. inter passione z subm esse reductiue in hoc secundo modo. Pz et ex supius notatis.

Obio. ¶ Et si arguit 9. p auctoritate phi. qui dicit 2^{m} modu ee cu subm ponit in diffinitione pdicati. qd tn in ppo^{ne} non 9tingit. qre zc.

R^{o} ¶ Respondet q Ari. locut^{9} e soiu de his q pn' z directe in hoc secudo modo reponutur. Predicte vo ppositiones solu reductiue in pdicto mo reponutur. quare zc.

Ad arg^{ta} ad tria p^{a}.

Ad rones pz rnsio ad pma scdaz z 3^{am}. ¶ Ad qrta negat ans.

Ad 4^{m}. Ad A p. di q locut^{9} e lo co allegato de diffone simplr. que soli copetit sube. sic et sola suba hz simplr ee. ¶ Ad 9firmatione dnt qda. vt in articulo p dictu fuit. q passio in abstracto non diffinit p subm ppriu sed in 9creto sic. z tuc 9uter subm in diffone ipsi^{9} ponit tanqz dria. vt pz de mete Al. z hac dnt fuisse itetione Ari. cu dicit i ppone scdi modi sbm poni in diffinitione pdicati.

Contra R^{nem}. ¶ Ista rnsio est mihi dubia. qz tuc no esset in h dria inter passione ppria z accns. siue sepabile siue in sepabile. qua tn vi velle phs assignare. Pz 9na. qz sicut albedo in abstracto non necio p subz ppriu diffinit. Sz p ei^{9} genus z driam de pnto qlitatis eentialr diffiniri pot. sic et risibilitas. vel alia hm passio de pdicamento qlitatis poterit sine subo diffiniri. vt 9cedut. Et sicut risibile in 9creto sine sbo pprie diffiniri no pt. sic et albu necessario p subm albedis dz diffiniri. cu tale subm in rone huius 9creti nois icludat. qre zc. ¶ Aliq vo dnt q et ppria passio in abstracto accepta p eius subm diffiniri dz q in ipsius diffone tanqz dria ponet. z hoc est. qz ipsa circucernit subz ppriu. qquis abstracte 9sideret. ¶ Sed si passio driam hret reale a pprio subo realr distincta ire esset queda determinata spes pdicameti qlitatis. sicut risibilitas gra exepli. cuilibet aut tali aliq copetit passio quare passionis erit passio. z sic eet pari rone 9cessus in ifinitu in passionib^{9}. qd vi absurdu. qz passiones eentialr suis subiectis subordinatur. qre 9cludedu erit sz hanc rnsio ne passiones no p se. sz solu reductiue reponi in pnto. De hac ma alias dicet pleni^{9}.

Ad 5^{m}. ¶ Ad 5^{m} negat ans. Ad probatione hir negat assumptu. Ad pbatione di q lz pdicatu diffone sbi igrediat. qz tn non pt ho risibili 9pari sicut for^{a}. sz potius econuerso. non reponet illa ppo. risibile est ho. in p^{o}. sz in 2°. saltē indirecte vel reductiue. cu inter subm z pdicatu eade remaneat habitudo realis: q est in ista. ho est risibile. ¶ Quida tn dicut q si ho 9sideret vt eo diffinitiua risibilis. h est in p^{o}. risibile e ho. z 9sr dnt q scds modus reducit ad p^{m}. Si vo 9sideret vt sbm tm. illa ppo erit in 2° saltē reductiue. z non in p. Cu aut di q in pdicta propone pdicatu non pot coparari subo vt forma. ridet h negado. ho enim sm q est diffinies re^{m} risibilis se hz vt forma. eo q ptes diffonis sunt forme. vt pz. 2. phy. z. 7. meta. qquis alio mo 9sideratu se heat p modu

T. c. 92. z meta. te. c. 42.

mae. s. pro quanto illa passione recipit subiue. Hec dicta sunt pbabilia. pter h q scds modus talr ad p^{m} reducat. 9cesso. n. q illa sit in p. risibile e ho. z illa. ho est risibile. sit in scdo. non seqtur vt p 9uersione simplice scds ad p^{m} reducatur. z hoc pp varias habitudines qs iter hoiem z risibile ee opz. ad h vt ille ppones in diuersis modis reponatur. statibus aut habitudinib^{9} diuersis. vn^{9} ad aliu non dicet ronabilr reduci. qre zc.

Ad 6^{m} ¶ Ad 6^{m} negatur maior. Ad pbatione negat minor. z 9sr negatur illa 9na. accidit aiali q sit ho. g ho est accns aialis. ans. n. vez e. qz pot esse aial qquis non sit ho. ex h tn non non ifert 9ns pdictu. Concedut tn moderni q ho est accns aiali. tenedo ly accns participialr.

Ad 7^{m}. ¶ Ad vltima. visu e i qone qsitum ad illa. ho est musicus. Quantu aut ad illa celum est spericu. si volumus q spericu non dicat passione ppria. sed accns qdda coe. 9sr dicetur q predicta propositio non pprie ab Ari. demrfatur loco allegato. Sz p notitia pbat. Si at velimus q spericitas pprie sit passio noianda. pt 9sr dici q competit celo non p nam ppria celi. neqz terre p nam ppria ipsius. sed vtriqz competit p qddaz

nām cōem oibus corpibus celestib⁹ ⁊ elarib⁹. ⁊ talis nū in diffōne ipsius ponet̄. si nobis cognita esse possit. Ex hoc tñ non op; ꝙ illa non sit per se. celū est spericū. sicut etiā non seqtur ꝙ illa non sit per se. ysocheles hʒ tres. aut homo est appetitiu⁹. q̄uis ysocheles nō ponat̄ i diffōne illius passionis hēre tres. neqʒ hō in diffōne appetitiui.

P̄ alia. ℭ Aut alr̄ dici pōt. ꝙ sic longi⁹ p se ꝯpetit linee. ⁊ nulli alteri nisi rōne linee. ⁊ pp̄ h̄ passio ꝑpa ipsi⁹ appellat̄. sic q̄ spericitas ꝓ ꝯpetit corpi celesti. poterit passio ꝑpa ipsius dici. ⁊ ꝯñr de ipso ꝓncipalr̄ dēabit̄. ⁊ de alijs autem ꝯsecutiue. Puto tñ rōnabilius ꝙ spicū non dicat passionem ꝓpriā. sʒ accñs cōe. lʒ neccium ⁊ insepabile. saltem a corpe celesti. ⁊ sic sit finis questionis.

ℭ Silr̄ aūt ⁊ in alijs hmōi vnūqdq; per se eē dico. Quecūq; xo neutraliter insunt accidentia sunt ⁊c̄. T. cō. 9. Qō. xxiij.

A

Queritur 23°. vtr̄ sint solū duo modi p se ꝑdicādi. ℭ Ad p̄te negatiuā arguit̄ ꝓ sic. vel dicim⁹ aliqd p se ꝑdicari. q̄ nō p aliud ꝑdicat̄. vel q̄ iter sbm ⁊ ꝑdicatū ē hitudo. q̄ iter eāʒ ⁊ eārū repit̄. Si p⁹ seqt̄ ꝙ gen⁹ mediatū nō ꝑdicat̄ de spē p se: cuʒ non ꝑdicet̄ de ipsa nisi mediāte gñe itermedio. sʒ h̄ est ꝯ ꝓus determinata. Si 2ᵐ seqtur ꝙ sba p se ꝑdicet̄ de accñte: qđ vr̄ falm. p; ꝯña. cū sba sit cā accñtis.

Ar. ꝓ.

Ar. 2°. ℭ Scđo. triplex est modus predicādi p accñs. g̃ triplex est modus p se. tʒ ꝯña. q̄ q̄t modis dr̄ vnū oppositoꝝ tot modis dr̄ reliquū. assumptum est Ari. in ꝓn° illi⁹ terty tractat⁹. Est autē ois syll's p tres terminos ⁊c̄. vbi ponit ꝙ triplex est ꝑdicatio p accidēs. Prima in q̄ accñs de sbo ꝑdicat̄. Scđa in qua sbm ꝑdicatur de accñte. Tertia in q̄ accñs de accñte ꝑdicat̄.

T. c.

Ar. 3°. ℭ 3°. porphyrius in vlibus suis qnqʒ posuit ꝑdicabilia abinuicem distincta. ḡre ēt plures debēt eē modi ꝑdicādi. tʒ ꝯña. q̄ ꝑdicta ꝑdicabilia non necrio realr̄ abinuicez distinguūtur. cū ꝯtigat vnū eē alterū. vt puta gen⁹ eē spēm q̄re distinguētur quo ad modos ꝑdicandi. ⁊ per ꝯñs ⁊c̄.

B

Confir°. ℭ Cōfirmat̄. q̄ Ari. ꝓ topicoꝝ ponit 4ᵒʳ eē ꝑdicata. s. genus. diffōnē. ꝓpriū. ⁊ accñs. ḡre ēt 4ᵒʳ ad min⁹ erūt ꝑdicationes. q̄re ⁊c̄.

Ar. 4°. ℭ Quarto. hec ꝓpō est p se. oē corp⁹ est in loco ⁊ nō ꝑdicat̄ aliquo duoꝝ modoꝝ. de qb⁹ est ꝓus determinatū. q̄re plures oʒ ponere modos. Maior ꝓbatur. q̄ oē corp⁹ est p se in loco. vt p; de mēte Arist. ⁊ Cōmen. 4. phyco. tractatu de loco. Minor p;. q̄ locus non inest p se corpi tāq; dās ei eē: nec tāq; accipiēs eē ab eo: cū sit ab eo realr̄ sepat⁹. q̄re neqʒ sibi inest quo ad modū p⁹. nec quo ad modū 2ᵐ. q̄re ⁊c̄.

T. c. 43 ⁊ deinceps.

Ar. 5°. ℭ Quinto cōiter ꝯcedimus ꝙ mā est p se q̄ta. silr̄ ꝙ est p se sbm trāsmutationis nālis. ⁊ p ꝯñs iste ꝓpōnes ꝯtinēt aliquē modū p se ꝑdicādi. mā est q̄ta. ⁊ mā est sbm gñationis. sed nō sunt in p°. cum ibi non ꝑdicet̄ diffō de diffinito neqʒ in 2°. cū q̄titas non sit ꝓpria māe passio. sʒ qđdā accñs cōe. ℭ Silr̄ sbm gñationis non dicit passionē māe. sʒ poti⁹ ipsaʒ mām cōnotatiue.

Ar. 6°. ℭ Sexto hec ꝓpō est p se oē ꝯpoᵐ ex mā ⁊ forma est corruptibile. nō tñ in p° neqʒ i 2°. g̃ ⁊c̄. Maior p;. cū ipsa sit dēabilis. vt videt̄ colligi ꝓ de celo. ⁊ ab Auerroy. in de sba orbis. Minor ꝓbat̄. q̄ corruptibile nō iest ꝯposito ee mā ⁊ forma tāq; gen⁹. vl' dr̄ia vel diffō. a quo tale corp⁹ hʒ eē. q̄re illa ꝓpō non est in p° neqʒ corruptibile est passio seqns nām gñis vel ꝓn° spēi. eo ꝙ nullum gen⁹ siue spēs est corruptibile. sʒ icorruptibile ⁊ ꝑpetuū vt cōiter ꝯcedit̄. q̄re ⁊c̄.

Ar. 7°. ℭ Septio cōiter ꝯcedim⁹ ꝙ. a. ignis p se calefacit. Item ꝙ. a. mobile p se mouet̄. In talibus tñ ꝓpōnib⁹ non est p̄scitas ꝓmi neqʒ scđi modi. ergo ⁊c̄. P; ꝯña cū maiori. Minor xo p;. tū q̄ iste sunt cōtingētes. tū q̄ ꝑdicatū neqʒ est passio neqʒ diffō neqʒ

Ar. 8°. differentia subi. q̄re ⁊c̄. ℭ Octauo dr̄ cōiter ꝙ ꝓn° sunt p se nota. q̄re illa ꝓpō erit p se ꝓn° sunt nota. non tñ in ꝓ neqʒ in scđo modo. q̄re ⁊c̄. ℭ Forte dr̄ ꝙ est p se in 2ᵒ eo ꝙ eē notū est ꝓpria passio ꝓncipioꝝ. ℭ Contra sicut eē notuʒ cōpetit ꝓncipiys ita ēt cōpetit ꝯclub⁹. lʒ non eque ꝓ. quare ita illa ꝓpō erit p se. ꝯnes sunt note: sicut illa ꝓn° sunt nota. ⁊ p ꝯñs ita ꝯcederet̄ ꝯnes eē p se notas. sicut ꝓn° esse per se nota.

Ar. 9°. ℭ Ultimo. oē qđ de aliquo p accñs ꝑdicatur de alio ꝑdicat̄ per se. g̃ multo plures erunt modi per se ꝑdicādi q̄ duo noiati. Tʒ ꝯña. ⁊ assumptū colligit̄ de mēte Cōme. 4. phy. cōᵐ. 43°. vbi dicit ꝙ oē qđ inuenit̄ in aliquo per accñs inuenit̄ in eo ꝓpter aliqđ hñs illud per se. q̄re cum albedo in aliquo per accñs inuenit̄. in alio p se inuenietur: ⁊ sic hētur intentum.

Contra B

Ad oppositū videtur esse phs in textu. vbi cuʒ declarauit duos esse modos p se predicandi dicit. quecūq; xo neutraliter insunt accidentia sunt. sicut musicum ⁊ album aiali. ℭ In ista questione ꝓ ꝓmittent̄ q̄dam. 2° ponent̄ ꝯnes.

Ad qō.

Quantum ad ꝓᵐ ꝓ ꝓmitto. sicut in 21°. qōne dicebat̄. ꝙ modi ꝓprie ꝑdicādi sumēdi sūt a modis inecēndi alic⁹ forme. vel essentialis vl' accñtalis suo subo. ⁊ p ꝯñs sicut modi inecēndi sunt duo sm genus. s. per se ⁊ p accñs. sic ēt ⁊ modi ꝓprie ꝑdicādi sunt duo gñe distincti. vʒ. p accñs ⁊ p se. Et sicut formā aliquā per se alteri inecē est duob⁹ modis. vel q̄ ab illa forma subm suscipit eē. vel eꝯ. sic ēt duo erūt modi ꝓprie ⁊ p se predicādi. vt ibi dicebat̄.

Modi ꝑdicādi sūt duo.

ℭ Premitto scđo ꝙ penes aliud distinguūtur ꝑdicabilia que a porphyrio nūant̄. ⁊ penes aliud modi ꝓprie ꝑdicādi. nā ꝑdicabilia distinguūtur p ꝑdicari in qd. vel in q̄le: eēntialr̄. vel accñtalr̄. ꝯuertibiliter. vel non ꝯuertibilr̄. vt p; sm cōiter exponētes in assignādo sufficiētiā illoꝝ ꝑdicabiliū. ⁊ illic accipit̄ ꝑdicari non stricte: sʒ large. Dicimus. n. iuxta illū modū speciem spālissimā de idiuiduis ꝑdicari. que tñ non stricte ꝑdicatur. vt s̄ visū fuit. Modi aūt ꝓprie ꝑdicādi distinguūtur sm ꝙ supra dcm̄ est. Ex quo p; ꝙ duo ꝑdicabilia. s. gen⁹ ⁊ dr̄ia sub vno mō per se ꝑdicādi ꝯtinent̄. ꝓpriū xo sub alio. lʒ non q̄lʒ. sʒ accñs sub modo ꝑdicādi per accñs. spēs xo sub nullo ꝯtinet̄ ꝓprie accipiēdo ꝑdicationem.

Modi ꝑdicādi ⁊ ꝑdicabilia penes diūsa distinguunt̄.

ℭ Nōᵐ 3°. ꝙ ratio ponēdi 4ᵒʳ eē ꝑdicata. sic ponit Ari. ꝓmo topicoꝝ. a diuersis diuersimode assignat̄. Quidaʒ enim dicūt ꝙ abiuicem distinguūtur sm ꝑdicari eēntialiter vel accñtalr̄. ꝯuertibilr̄ vel non ꝯuertibilr̄. sic ꝓcedendo. oē ꝑdicatū aut eēntialr̄ vel accñtalr̄ ꝑdicatur. si ꝓmo modo aut ꝯuertibilr̄. ⁊ sic est diffō. aut non ꝯuertibiliter. ⁊ sic est genus. Si scđo modo aut ꝯuertibilr̄. ⁊ sic est ꝓprium. aut non ꝯuertibilr̄. ⁊ sic est accidēs. Et sic cōsequēter scđm istū modū dr̄ia non dicet̄ esse ꝑdicatū. nisi reductiue. reducēdo. s. drīam in ꝓpriam rei diffōnē. neqʒ spēs erit ꝑdicatū: eo ꝙ non potest hēre ꝓprie rōnē ꝑdicati. cum nulli vt forma cōparari possit.

Diuersa assignā° 4ᵒʳ ꝑdicatorum. P° assignā°

ℭ Alij xo dñt. ꝙ 4ᵒʳ sunt ꝑdicata. que de spē per modū toti⁹ ꝑdicātur. quoꝝ sufficiētia sic potest hēri sicut per ꝓcedētez modū assignatur. Dr̄ia igit̄ vel non erit in nr̄o ꝑdicatoꝝ. q̄ magis se hʒ in rōne ptis respectu spēi. vel si erit ꝑdicatuʒ reducet̄ ad ꝓpriam diffōnem. vt ꝓus dicebat̄.

2° assignā°

ℭ Alij xo dixerūt 4ᵒʳ tm̄ sunt ꝑdicata de quibus ꝓblemata formari possūt de ipsa specie querēdo. vt puta si querat̄. vtruʒ hoc sit genus hui⁹ spēi. vel hec sit diffō hui⁹ spēi. ⁊ sic de ꝓprio. ⁊ accñte. Et hoc vr̄ ꝯsonare xbis Arist. in locis allegatis. Et ꝯñr dicat̄ ꝙ quo ad hāc intentionē dr̄ia reduci hʒ ad aliqđ illoꝝ. s. vel ad gen⁹ vel diffōnem.

3° assignā°

ℭ Notādum q̄rto. ꝙ multa ꝑdicata subiis suis attribuūtur. q̄ neqʒ sunt ipsoꝝ ꝓprie passiones. neqʒ genus. vel differētia eēntialis ⁊ tñ sibi dr̄ p se attribui sm cōem modū loquendi. Hoc

aūt iō ↄtingit. q2 illa p̄dicata necīo ⁊ in ꝓpōne de oī sbis attribuūtur sbis. ⁊ ñ rōe alteri⁹. sic in illa ꝓpōne ↄtingit. oē corp⁹ est in loco. Dicim⁹. n. cōiter. ꝙ oē corp⁹ ꝑ se est in loco. q2 eē in loco cuil3 ↄpetit corpi: ⁊ necīo: ⁊ non rōe alic⁹ alteri⁹. sic albedini vel calitati aut aīe ↄpetit eē ī loco. rōne corpis in quo ↄtinet. ¶ Nō tñ ꝙ de corpe absolute ↄsiderato non ↄcedere dēmus ꝙ est ꝑ se in loco. vbi. n. non eēt aliud corp⁹ ꝙ̄ terra ipsa in nullo loco ↄtineretur. s3 h̄ ↄcedit de corpe totali ↄsiderato vt est corp⁹ nāle ⁊ in ordine vniuersi situatū. L3 igit cōiter tales ꝓpōnes per se eē dicant. h̄ tñ non est ꝓpe accipiēdo ꝑ se p̄dicari sicut p̄us accipiebat. s3 accipiēdo ꝑ se magis large iux̄ modū nūc exp̄ssum. Et qō dcm̄ est de illa ꝓpōne oē corp⁹ est in loco. silr dicat de istis mā est q̄ta. mā est sbm trāsmutationis nālis. ⁊ sīlib⁹. ¶ Nōn^m 5^e. ꝙ q̄da3 sunt p̄dicata fluētia ex p̄ncipijs īdiuidui necīo ⁊ vlr̄ suis subiectis attributa. q̄ q2 silr̄ em videnī h̄re modū cū p̄dicatis fluētibus ex p̄ncipijs sp̄ēi dicūtur ꝑ se ineē sbis suis ac si fluerēt ex p̄ncipijs sp̄ēi. sic corruptibile necīo iest cuil3 ↄposito ex mā ⁊ forma rōe ipsi⁹ māe q̄ est p̄n^m īdiuidui. ⁊ ꝓpter h̄ cōiter ↄcedit. oē ↄpositū ex mā ⁊ forma eē ꝑ se corruptibile. l3 non ꝓpe accipiēdo ꝑ se ineē. vt p̄us accipiebat. Exq̄ infertur. ꝙ sic illa ꝓpō: oē corp⁹ ↄpositū ex mā ⁊ forma est corruptibile non est ꝓpe s3 solū sīlitudiarie ꝑ se. sic ēt nō ꝓpe s3 sīlitudiarie dr̄: si ↄtigat eā a p̄orib⁹ ⁊ notiorib⁹ ꝓbari. ¶ Nōn^m 6^e ꝙ aliud est ꝑ aliquā ꝓpōnē denōri bitudinem ꝑ se p̄dicādi. ⁊ aliō est ꝑ ipsam bitudinē denōri ꝑ se cāndi. Per istā. n. hō est rōnale. aut ē risibile. denōtur habitudo ꝑ se p̄dicādi. Per illā vō. a. calīn calefacit denotatur bitudo ꝑ se cāndi. Et ꝓp h̄ ↄcedim⁹ istā. a. cal3 ꝑ se calefacit. Et ꝑ idē ↄcedim⁹ istā. a. mobile ꝑ se mouet ꝓ q̄to ve3 est. ꝙ. a. mobile est cā ꝑ se. vel h3 in seip̄o cām per se sui mot⁹. tāq̄ ptem eius eēntialem. v3. formā.

Corp⁹ si ē absolute ꝑ se in loco dōm. — *Corl̄m* — *C*

q̄ p⁹. **Quantum** ad 2^m sit p̄ma ↄ̄. tñ duo sm̄ genus sunt modi p̄ncipales ꝑ se p̄dicādi. Probat tñ duo sunt modi p̄ncipales ꝑ se ineēndi. q̄ ⁊c̄. L3 ↄñia q2 a modis ꝑ se iēndi alic⁹ tāq̄ for̄e alicui sbo totali sumunt modi ꝑ se p̄dicādi. vt p̄us dcm̄ fuit. assumptū vō ꝓbat iductiue. q2 vel modus ineēndi ꝑ se est ei⁹ qō dat sbaliter eē ei cui inest. vel qō ab eo vel a p̄ncipijs eēntialib⁹ ei⁹ suscipit eē. Alio⁹ non ↄtingit ꝑ se ineē. Si p̄⁹ sic modū habem⁹ p̄^m ꝑ se ineēndi. quo. s. gen⁹. vel dīa vel diffō inē ꝑ se diffinito. Si 2^m sic habem⁹ modū sm̄. quo. s. passio sequēs nām gn̄is aut sp̄ēi de ꝓprio sbo p̄dicat. Scdo sic oē ꝓpe ⁊ ꝑ se p̄dicatū aut est sbale. aut accn̄tale. Si sbale ptinet ad modū p̄^m. si accn̄tale sic passio ptinet ad modū sm̄. q̄re ⁊c̄. Tertio posset ꝓbari ex fundamēto cōiter exponētiū. q2 modi p̄dicādi ꝑ se cās intrīsecas respicere debēt. q̄ non sunt nisi due. v3. forma ⁊ mā. p̄mus q̄ modus seqtur bitudinē cāe formalis cū diffō vel p̄s ei⁹ diffinito cōparet vt forma. 2⁹ vō modus ↄseqtur bitudine3 cause māl. eo ꝙ passio sbo ↄparat tāq̄ nāe sue. ¶ Istud tñ fundamentū est aliq̄lr̄ suspectū. eo ꝙ habitudo passiōis ad sp̄ēm aliquā non dr̄ ꝑ se nisi per respectu3 ad p̄n^m illi⁹ sp̄ēi q̄ vr̄ bitudo ad cām illi⁹ ꝓductiuā. non āt dr̄ bitudo ꝑ se ex h̄ tñ ꝙ ei iheret. q̄re 2⁹ modus poti⁹ ↄsequet bitudinē cāe effectiue q̄ mālis. Item sicut cā efficiēs ⁊ finalis non distinctos faciūt modos p̄dicādi s3 vnū tñ vt isti dicunt sic vr̄ ꝙ mā ⁊ forma vnū tñ ↄstituāt modū p̄dicādi ⁊ nō diuersos. ¶ P. vbi sit passio fluēs ab aliq̄ sbo rōne cāe efficiētis aut finalis eius vr̄ illā passionē non min⁹ bitudinem h̄re ad cām efficiētem vel finalē. q̄ ad mām. q2 vbi per se de sbo p̄dicet illa p̄dicatio non denotabit p̄ncipaliter bitudinē cāe mālis. q̄re ⁊c̄. iste rōnes sunt ꝓbabiles.

q̄ 2⁹. ¶ 2⁹ ↄ̄. l3 ita sit ꝑ̄les tñ q̄ duo dici possūt modi p̄dicandi p3 ex q̄ōnib⁹ p̄cedētib⁹. q̄m ꝑ̄les ꝓpōnes p̄dicationem ꝑ se h̄re dr̄. indirecte tñ. aut reductiue ad istos duos modos. ⁊ ꝓpter h̄ in ↄ̄ne p̄cedenti dixi modi p̄dicādi p̄ncipales. Exq̄ p3 inter istos modos p̄dicādi. s. principale3 ⁊ reducibiles ad ipsum diuersos posse assignari gradus. sicut in p̄cedentibus q̄ōnibus visum fuit.

Ad argumenta principalia. ¶ Ad p̄^m dr̄ ꝙ l3 vtrunq̄ mēbr̄ in aliq̄ ꝓpōne in q̄ est per se p̄dicatio reperiat. nullū tñ illo⁊ est ꝓpa ratio qua aliqd de altero dr̄ per se p̄dicari. s3 illa q̄ p̄us dcā fuit. Et per h̄ p3 rn̄sio ad ea que obijciebātur. ¶ Ad 2^m negat ↄñā. Ad auctē3 illā famosam dr̄ ꝙ ve⁊ est cū duo noīa fuerint opposito modo sign̄ia. ⁊ equoca quot modis vnū illo⁊ distinguet. tot modis ⁊ reliquū. Et sic in ꝓposito ↄtingit. cū. n. per se equoce dicat. nā aliud est eē ꝑ se. aliud ieē siue p̄dicari ꝑ se ⁊ aliud cāre per se. sic ēt qōdā est p̄dicari per accn̄s: qōdā esse per accn̄s. ⁊ qōdā cāre per accn̄s. s3 nō o3 vt si vnū mēbrū vniuoce acceptū in ꝑ̄les modos diuidat. ꝙ eē mēbrū corn̄dens in tot modos diuidat: q̄ ⁊c̄. ¶ Ad 3^m p3 ex 2⁹ nōbili. ¶ Ad ↄfirmationem p3 ex tertio. plura. n. p̄dicabilia aut p̄dicata sub vno modo p̄dicādi hic ↄsiderato ↄtinēt. ¶ Ad 4^m ⁊ 5^m p3 ex q̄rto nōbili. ¶ Ad 6^m p3 ex q̄nto. ¶ Ad 7^m patet ex notabili sexto. ¶ Ad 8^m p3 sicut ad 4^m ⁊ 5^m. Dr̄. n. p̄ncipia per se nota. q2 esse notū sibi ↄpetit. ⁊ non rōne alterius p̄ncipij vel ꝓpōnis. per quā fiāt nota. q̄re ⁊c̄. ¶ Ad vlr̄^m negat añs. Ad auctem Cōmē. dicit ꝙ ibi accepit per se largius q̄ hic accipiatur. q2 ibi concessisset aliqō corpus esse per se in loco. ⁊ accidētia esse per se in materia. Et sic est finis questionis.

Ad argumenta. Ad p̄^m. Ad 2^m. Ad 3^m. Ad reliq̄ arg^a. Ad 9^m.

¶ Amplius qō non de subiecto dicit alio quodam ⁊c̄. T. cō. 9. Qō. xxiiij.

Queritur 24. vtru3 ea q̄ de sbo non dn̄r sint ꝑ se 3^{io}. ⁊ eē̄. negatiue ar. sic p̄. data vitate q̄ōnis seqret. ꝙ mā p̄ma eēt per se. ↄñs vr̄ ↄ̄ cōem sniam ꝓbo⁊. ↄña vō l3. cum mā p̄ma non dicat de q̄dā alio subto. vt p3. ¶ Scdo seqret deū eē per se in h̄ 3^{io}. p3 ↄña de se cū deus non sit in quodā alio subto. ↄñs tñ vr̄ sīm. nā si de⁹ esset ens per se. tūc esset in p̄nto sube. ꝙ cōiter falsum reputat. p3 ↄña. q2 sibi ↄpeteret ratio essendi in illo p̄nto. ¶ Tertio. a. medietas ignis grā exēpli non de aliq̄ subiecto dr̄. ⁊ tñ non est ens per se. q̄ ⁊c̄. Ma. p3. de se. Mi. ꝓbat q2 non est per seorsum exn̄s. s3 alteri ↄiūcta. ¶ 4⁹ vn̄a de p̄nto sube sicut homo vel aīal sunt per se h̄ tertio modo. ⁊ tñ dn̄r de subo. q̄ ⁊c̄. Ma. vr̄ de se nota. alr̄ non essent per se in illo p̄nto. Mi. p3. per Ari. in p̄ntis vbi voluit ꝙ sube 2⁹ dn̄r de subo. s3 nō sunt in subo. Dn̄r. n. de inferiorib⁹ suis. que substātia appellant. q̄re ⁊c̄. ¶ Quinto forma substātialis māe iherens. est ens ꝑ se. alr̄ mā et ↄpo^m ab ea non caperēt esse. neq̄ ab ea inesse depēderēt. ⁊ tñ dr̄ de subiecto. s. mā in q̄ est. q̄ ⁊c̄. minor p3. dicimus enim mām igneā vel aereā esse q̄re ⁊c̄. ¶ Sexto accn̄tia abstracte ↄsiderata sunt per se. sicut albedo. vl̄ hec singularis albedo. que tñ de subiecto dn̄r. q̄ ⁊c̄. Patet ↄña cū minori. Arg. ma. Sicut. n. accn̄tia in abstracto sūpta modū h̄nt sube. ⁊ per h̄ diffōnem pure q̄ditatiuā h̄re pn̄t vt coīter dr̄. sic ꝑ eādē rōnem ꝑ se esse dicent. sic ⁊ sube ꝑ se dicūtur. q̄uis de accn̄te in ↄcreto h̄ non ↄtingat. sicut est ambulās aut albū. ¶ Confirmat. hec albedo singularis non dr̄ de aliq̄ subo. q̄ est per se. T3 ↄña per p̄hm i textu. Et assumptū p3 cū non dicat de aliq̄ iferiori sub ea ↄtento. ¶ Vlr̄ arg. ↄ̄ illud dcm̄ p̄hi. ꝙ q̄cūq̄ de subo dicunt accn̄tia sunt. q2 aīal ⁊ homo de subo dn̄r. non tñ sūt accn̄ vt p3. ¶ Itē forma subalis de sua mā dr̄. vt p̄us arguebatur. non tamē est accidēs. quare ⁊c̄.

Ar. Rō 2⁹. 3⁹. 4⁹. Cap̄. 2. 5⁹. 6⁹. 7⁹.

Contra B

Ad oppositum est Ari. linco. ꝛ ceteri expositores. ¶ In ista q̄one ꝑ q̄dam ꝑmittetur. Scđo determinabit̃ q̄situm.

Ad q̄ð.

Quantum ad p^m sit p̄ h̄ distĩ. duplex est s̄bm vt ꝑposito spectat. q̄ðdā est s̄bm p̄dicationis. ꝛ aliud est s̄bm iħesionis. Subm p̄dicationis dr̄ iferi⁹ re^u sui supioris iux̄ modū loq̄ndi Ari. cū dicit q̄ñcūq̧ aliq̄d de aliq̄ p̄dicat̃ vt de subo: q̄cunq̧ de eo q̄ð p̄dicat̃ dr̄. oia ꝛ de s̄bo dr̄. Subm aūt iħesionis est illud q̄ð in se formā aliquā recipit s̄balē. aut accn̄talē. Et tale est duplex. Q̄ðdā est q̄ð eē nō h̄t nisi sit ps alteri⁹ sic mā ꝑma. Q̄ðdā aūt est s̄bm totale nō alteri ɔiūctū vt ps ipsi⁹ eēntialis: sic sor. aut ꝑlo. ¶ Ex hac distōne isert̃ secūda. q̄ s̄ʒ dici de s̄bo duob⁹ vel trib⁹ modis dr̄ s̄m q̄ tot modis dr̄ aliq̄d eē s̄bm.

Subm est 2^m. 2

¶ 3^a distĩ. aliq̄d eē p se multiplr̄ intelli pōt. Primo q̄ sit ens nō alteri iħerēs. ꝛ h̄ mō mā p̄^a eēt p se. ꝛ nō forma s̄balis. 2° q̄ sit ens alteri iħerēs a q̄ h̄eat esse. ꝛ iux̄ hūc modū diceret̃ formā s̄balē ꝛ māʒ eē ens p se. 3° q̄ sit ens p se seorsum exn̄s. neq̧ alteri iħerēs. s̄ʒ quē modū neq̧ mā. neq̧ for^a. neq̧ ps q̄ntitatiua toti⁹ diceret̃ ens p se. 4° q̄ nō alteri iħerēs. s̄ʒ ꝛ aptū p se seorsum existē. et h̄ mō l̄ʒ mā ꝛ foꝛa nō dicerent̃ eē p se ps. tñ q̄ntitatiua ens p se dici posset eo q̄ pōt. vel apta est a toto separi. ꝛ seorsum sepata existē. Dib⁹ his q̄tuoꝛ modis diceremus s̄cðas s̄bas p se existē s̄ itelligi pōt aliq̄d eē p se. q̄ p se seorsum existat. ꝛ nulli isit. iuxta quē modū vn̄a s̄be non eēnt p se cū suis isit singularib⁹. Dib⁹ tñ p̄dictis modis diceremus deū eē ens p se.

Et p se.

¶ Ultimo intelli pōt ens p se p exclusionē cāe. ꝛ h̄ triplr̄ eē pōt. vt igt lico. Uno^o p cuiuscūq̧ cāe exclusionē. q̄uis linco. solū de efficiēte cā faciat mētionē ꝛ h̄ mō solus deus est ens p se. Scđo mō p exclusionē cāe mālis. sic. s. itelligēdo q̄ tale ens neq̧ ē mā neq̧ h̄ʒ mām ex q̄ vel in q̄. ꝛ h̄ mō itelligētias lferiores diceremus esse p se. 3^m p exclusionē s̄bi a quo res h̄eat eē q̄lr̄ sor. ꝛ ꝑlo. diceren̄t eē p se. Iste tamē modus est idē cū secūdo mō ꝑncipali huius distinctionis.

L

opio p^a.

Quantum ad 2^m sciēdū q̄ in h̄ q̄sito duo iueniuntur modi rn̄dēdi. Quidā voluerūt s̄bas s̄cðas excludi ab h̄ mō p se ꝛ dr̄ ɔcesserūt q̄ merito accn̄tia dici possūt. Q̄ð tñ puto s̄lm. vt dixi in expōne text⁹. Scđo dixerūt oēs p̄ticulares s̄bas seorsū existes: siue sint i p̄nto s̄be. sic sor. siue eē p̄ncipiū sicut de deo cōiter dici solet eē in hoc 3°. ¶ Consequēter dixerūt q̄ illa p̄ticula textus. illa sunt p se q̄ non dicūtur de s̄bo alio q̄dā itelligit̃ tā de s̄bo inhesionis q̄ʒ p̄dicationis. Accn̄tia. n. siue vl̄ia siue singularia s̄bm h̄nt iħesionis de quo dr̄. s̄be v̄o vl̄es s̄ba h̄nt p̄dicationis. s. singularia de q̄b⁹ p̄dicant̃. ꝛ pp̄ h̄ neutra illoꝝ dicunt̃ p se. Illa v̄o p̄ticula s̄bo ꝛ q̄cūq̧ signt h̄ aliq̄d sunt q̄ vere sunt ab eis: exponit̃ sicut in expōne text⁹ dictū fuit p l̄z subiecta: vl̄em itelligēdo s̄bam. p q̄cūq̧ signt h̄ aliq̄d s̄bas p̄ticulares siue p se fuerint in p̄nto siue nō. Ex h̄ tñ vt dicūt non volebat p̄hs s̄bas s̄cðas eē p se in h̄ tertio mō. s̄ʒ solū dicit q̄ sunt q̄ vere sunt. Ex illa v̄o vltima p̄ticula. q̄cūq̧ de s̄bo dicūtur accn̄tia sūt. iferūt s̄cðas s̄bas dēre acci^a appellari. Iste modus ꝑbabilis est l̄ʒ non ɔson⁹ expositorib⁹ antiq̄s. vt videbit̃ statim.

Ad q̄ð cnn.

¶ Alius est modus rn̄dēdi ɔcedēs nō solū s̄bas ꝑmas. s̄ʒ ēt s̄cðas eē h̄ 3° p se. in hac s̄nia ɔueniunt antiq̄ expositores: ꝑsertim linco. ꝛ Al. dicit. n. linco. q̄ s̄ba oīs vel s̄ba p^a q̄ est de nullo p̄dicari est p se q̄uis ille modus loq̄ndi cū distiūctione videat̃ dubi⁹ eē. Al. v̄o h̄ exp̄ssius affirmat dicēs. q̄ s̄bm demr̄ationis p se stās ꝛ p se substās est in hoc 3°. cum q̄ s̄bm demr̄ationis sit vl̄e q̄ðdā. s. gen⁹ vel spēs. seq̄t̃ intentum. ¶ Ex quo dr̄ dicet̃ q̄ illa l̄ra p̄hi. non de s̄bo a° q̄dam. nō intellr̄ de s̄bo p̄dicationis. s̄ʒ de subo inhesionis ꝙ totalr̄. ꝛ h̄ denotat illa p̄ticula alio. s̄ubm. n. inhesionis aliud est ab eo q̄ð sibi inheret. non sic aūt est de subo p̄dicationis. q̄ñ iferi⁹ non est realr̄ aliud a supiori suo. sic hō non est aliud ab aīali. Hoc idē sentit Al. in fine illi⁹ tertij modi dicēs. q̄ cū dr̄ ea eē p se h̄ 3° mō. q̄ non de s̄bo dicuntur p s̄bm non itelligere dem⁹ eo modo q̄ sumunt̃ i p̄ntis s̄ʒ de alio q̄dā vt in textu dr̄. Tale aūt eē i s̄bo soli ɔuenit accn̄ti. Addit tñ Al. q̄ tā 3° q̄ʒ 2° modus dicit cām per se inherētie p̄dicati cū subo. ꝛ q̄ 2° modus dr̄ p se put opponit̃ ad p accn̄s. ꝛ 3° dr̄ p se put opponit̃ ad non p. Hec tamē duo dcā nisi alr̄ itelligant̃ n̄ puto v̄a eē. nec ad intētionē Ari. ¶ Seq̄ns aūt l̄ra suba ꝛ q̄cūq̧ signt ꝛc. p̄t exponi vt p̄cedēs modus exponit. De mā v̄o vl̄ forma. vl̄ pte q̄ntitatiua nūq̄d sint in h̄ mō p se: non visi sunt antiq̄ facere mētionē.

¶ Pro limitatione igit̃ hui⁹ māe imaginari possum⁹ ꝑpriā. rōnē eēndi in h̄ tertio mō eē illud q̄ð dr̄ i tertio mēbro tertie distōnis. s. eē ens non alteri iħerēs p se seorsum exn̄s. ꝛ illud puto ad intētionē Ari. ex q̄ patʒ deū. itelligētias s̄bas ɔpositas p̄ticulares ꝛ vl̄es eē in h̄ mō p se. Dicūtur aūt s̄be vl̄es p se seorsum existē. cū nō alteri ɔiūgant̃ tāq̄ʒ ps ipsi⁹. q̄uis singularib⁹ insint a q̄b⁹ non actu sepant̃. dū illa singularia fuerit. Partes v̄o q̄ntitatiue h̄ mō non dicent̃ p se nisi in pō. vl̄ si placet alicui vt ēt ille p se h̄ mō eē dicant̃. poterit dr̄ dicē q̄ ꝑpria ratio eēndi p se in h̄ tertio mō est illud q̄ð dr̄ i 4° mēbro eiusdē distōnis. Et h̄ non min⁹ puto ad intētionē Ari.

Opinio ꝑpria.

¶ Qualitercūq̧ igit̃ dicem⁹ q̄ p supplemēto text⁹ req̄rit̃ ad eē illa p̄ticula p se seorsuʒ exn̄s siue illa. aptū seorsum existē. p̄ de forma s̄bali q̄ in p̄nto est. non tñ seorsum ꝛc. Scđo de deo q̄ non ponit̃ p se in p̄nto. Tertio q̄ substare ponitur vna ratio p̄dicam. Et s̄m meā opionē seorsū existē: vl̄ eē aptū non est de rōne. De mā v̄o ꝛ forma s̄bali ɔcedi p̄t q̄ diminute sunt in h̄ mō p se. q̄ illa ratio eis ɔpetit diminute. nā mā non alteri iħeret. forma ēt l̄ʒ māe iħereat nō sic tñ iħeret. vt eē accipiat ab eo cui iħeret: de q̄li iħerentia hic maxie itelligim⁹. Ex p̄dictis p̄ʒ non oio eādeʒ esse rōnē q̄ aliq̄d i h̄ 3° reponat̃. ꝛ q̄ p se reponat̃ in p̄nto s̄be h̄ cor^m posset multiplr̄ v̄ificari. ¶ 2° ɔcludi p̄t liter oīa q̄ vl̄ ꝑprie. vel in pō. vel diminute p se h̄ modo eē dr̄. deū eē maxime p se. p̄ʒ. cū a q̄libet alio realr̄ sepet̃. ꝛ maxime sibi cōpetat non iħerere. ¶ Item ex alio. q̄ deus oēm cāʒ excludit: q̄ð nulli ɔuenit alteri. vt p̄ʒ. ¶ Item oēs imaginati modi eēndi p se in 3^a distictione deo ɔueniūt q̄re ꝛc. dr̄ v̄o intelligentie. deide s̄be ɔposite singulares ꝛ vl̄es gradati h̄ modo p se esse dicent̃. Et post p̄dicta ps q̄ntitatiua s̄be. ptes ipsi⁹ eēntiales. s. mā ꝛ forma in h̄ modo reponent̃. l̄ʒ in pō siue diminute. q̄re l̄ʒ non eēnt ꝑncipalr̄ p se. ex h̄ tamen ɔcludi non dʒ q̄ sint accidētia. siue entia per accidēs.

D

¶ Cōtra hūc modū dubitat̃. ꝑbādo q̄ substātie vl̄es non sint p se in h̄ 3° modo. ¶ Primo p arg^m p̄cedentis modi. q̄ p se existē non ɔpetit substātiis vl̄ib⁹ nisi per accidēs. rōne p̄ticulariū substātiaꝝ. ꝛ p ɔn̄s non erūt in h̄ modo p se. assūptū relinq̄tur tāq̄ʒ notū.

Dubitatio p^a.

¶ Scđo arguit̃ sic. suba vl̄is sicut nā humana. est ens alteri inherēs. ergo ꝛc. ¶ Tʒ ɔn̄a ex p̄dictis. Assumptū p̄ʒ. q̄ nā humana suis iđiuiduis inheret. sic sorti vel ꝑloni.

2°

¶ Ad p^m rn̄detur. negādo an̄s itelligēdo p se existē. non solū quo ad actuale eē iđiuidui: s̄ʒ ēt quo ad eē specificū: vel gn̄licum. Imo illud vr̄ iplicare ɔdictionē. ¶ P. dato q̄ nullus homo p̄ticularis actu eēt: adhuc nā humana eēt: cū ipsa sit ꝑpetua ꝛ icorruptibilis. ꝛ tūc q̄rēdū eēt nūq̄d ipsa per se existēt. aut nō. si sic. h̄r intētū. q̄ tūc p se existet nō rōe s̄be ꝑme. si non seq̄t̃ q̄ non est i p̄nto s̄be. s̄ʒ accn̄tis: q̄ð ē absurdū.

Solo ꝑme.

¶ Ad 2^m multa dr̄. Primo q̄ s̄ba vn̄is l̄ʒ suis insit inferiorib⁹. non tñ eisdē dr̄ iħerere. 2° q̄ l̄ʒ ɔcederet̃ ipsaʒ eis iħerere. non tamē ex h̄ iħereret alij. q̄ñ inferi⁹ non ē aliud a supiori. Hec solo seq̄tur v̄ba text⁹ cum dr̄ non de

Solo 2°.

quodā alio. Tertio qr nō talr īheret vt ab ipsis ōiō ī esse depēderet. de qli īherētia h maxie itelligim⁹. posset. n. nā humana eē. lz nullus hō pticularis eēt: vt pus dcm̄ fuit. sicut ēt d rosa ⁊ ɔsilib⁹ dici solet. ¶ Sz vlteri⁹ dubitabit aliqs qlr ille modus a pcedētib⁹ differat modis. ¶ Ad h rndet φ varie dr̄ie assignari pnt. Prima. qr iste ,pp̄e df modus essendi. Alij duo modi inecēndi. ⁊ ɔnr modi pdicādi. In q qdē inexistia pdicatū est de qditate sbi. vel eɔ̄. Ex quo seqt 2ᵃ dr̄ia. s. φ in p ⁊ in 2ᵒ qdaʒ denotat hitudo desuiētis ad desinitū. sʒ cū dicim⁹ aliqd eē p se in 3ᵒ. nulla talis hitudo denotat. siue illud qd est p se sit singulare vel vle. ¶ 3ᵃ dr̄ia qr a p ⁊ 2ᵒ iecēndi modi sumunt itelligēdi ɔplexi q ēt modi pdicādi dnr. a mō ṽo eēndi p se nullus talis sumit modus itelligēdi. sʒ solū modus qdā. vʒ. īcōplexe ⁊ subsistēter apphēdēdi. ex h tn̄ n̄ ɔcludo aliqʒ talē ppōnē eē p se soz. est. vel plō est. ⁊ sic de silib⁹. imo ī pro pus mōʒ loqndi puto. φ aliq̄ illaꝝ vl alia q̄uis ppō in h 3ᵒ eē dicat. lʒ illō admitti possit. ¶ 4ᵃ dr̄ia a qbusdā talis assignat. pm⁹ modus hitudinē cāe formalis icludit. scd̄s ṽo cāe mālis ad cātū suū sicut in pcedētib⁹ tactū fuit. sʒ 3⁹ modus hitudinē icludit cāe effectiue. eo φ vt dnr ille modus ad singularia solū ptinet. actiones aūt sunt suppositoꝝ. vt pʒ p de aīa. qre ⁊c. ¶ Sz h nō puto eē ṽa. lʒ .n. grā argumēti ɔcederet singularia tn̄ in h⁰ reponi. nō seqtur vt ille modus hitudinē icludat cāe effectiue. cū. n. ppa ipsi⁹ sit rō non alteri inherere. sʒ seorsum existē. siue aptū eē seorsum existē. pʒ φ illa ratio nʒ cām effectiuā includit. neqʒ excludit. qr poti⁹ dōm eēt vt ille modus p alicui⁹ cāe puationē ab alijs distingueret. vt vʒ linco. velle. ⁊ ceteri antiq expositores. qʒ φ distinguat p cām effectiuā quā icludat. Illa ṽo ratio q isti mouētur non ɔcludit . s. actiones sunt suppositoꝝ. g ille modus cām icludit effectiuā qr adhuc ɔcesso φ solū singularia sint in h modo p se. pʒ paꝝ itelligēti φ ɔn̄a nullā vel debilē hʒ eui͂ᵐ. q̄re ⁊c. ¶ Sz circa 3ᵃᵐ dr̄iā dubitat. qr cū ille mod⁹ 3⁹ habeat rationē icomplexi. Alij ṽo pcedētes sint ɔplexi. vʒ φ iste fuit alijs ab Ari. pponēdus. pʒ ɔn̄a. qr vlr ɔplexū icōplexū psupponit. ¶ Confirmat. qr iste mod⁹ p se eēndi pori ē sm nām qʒ mod⁹ p se iecēndi. ⁊ ob illo psupponit q̄re ⁊c. ¶ Ad h rndēt moderni. φ iō posit⁹ ē iste mod⁹ in 3ᵒ loco. qr pus cogscere oēm⁹ cām formalē ⁊ mālē quaʒ dnotāt pcedētes mōi. qʒ effectiuā quā denōt iste mod⁹. Hec rn̄sio slm hʒ fūdamētū. vt pʒ ex dicti. ¶ Alr dr̄ φ siue psupposit⁹ fuisset ille mod⁹. siue seqt n̄ ē magna vis qm̄ Ari. nō de ipsis distinctū facit tractatū. sed solū hic ipsis breuiter loqtur. tāqʒ de mēbris vni⁹ distōnis. Forte tn̄ pposuit pmos duos. qr magis ptinētes demr̄atori.

Dubitatio. — R⁰. — Tertius modus ab alijs dit nulliplr. — T.c. — Dubitatio. — R⁰: vid paulū ⁊ alios. — E

Ad argumenta

pncipalia. Ad pᵐ pʒ in qōne nō. n. mā pᵃ est p se pri⁹. qr nō est apta p se iherere. sʒ diminute. qr nō alti iherēs. ¶ Ad 2ᵐ ɔcedit ɔn̄a vt pʒ in q̄stione. ¶ Ad rationē in oppᵐ dr̄ φ lʒ de⁹ non eēt p se in pmo sbe. adhuc eēt p se illo mōvt patuit pus. ¶ Ad 3ᵐ 4ᵐ. ⁊ 5ᵐ. pʒ in q̄stione. ¶ Ad 6ᵐ df φ sicut accn̄tia abstracte ɔsiderata non vere sunt sbe sed modū quēdam sbe hūt. sic eadē accidentia non vere in h modo reponētur. sed silitudinarie. Accidentia ṽo ɔcreta non sic reponētur. sicut ambulās aut albū vt pʒ. ¶ Et si ar. ɔ sic. soz. est ens p se. ⁊ soz. est albū. g albū est ens p se. pʒ rn̄sio in logica. ¶ Ad ɔfirmationē h⁹ argumēti pncipalis pʒ in q̄stione. ¶ Ad vltimū df φ p sbm illic Arist. intellexit subm inhesionis ens actu a quo illud qd sibi iest accipit eē. de tali ṽo sbo non dicunt homo vl animal. aut forma sbalis. qr ⁊c. ⁊ sic est finis.

Ad argumenta.

¶ Itē a'io mō qd qdē pp ipm inest vnicuiqʒ p se ⁊c. T. cō. io. Qō. xxv.

Ueritur

25ᵒ. Utrū 4⁹ mod⁹ p se sumat p hitudinē ppe cāe ad cātum suū. Negatiue ar. Prio. qr data vitate qōnis seqret ppōnē scdi modi. silr ppōnē pmi modi eē i 4ᵒ. ɔn̄s vr slm. ɔn̄a pbat. qr i vtroqʒ ē hitudo ppe cāe ad cātū. Diffō. n. ppa dic cāʒ diffiniti. sbʒ ṽo ppam icludit cāʒ passiōis. vt pʒ. ¶ 2ᵒ. si sic. seqret hāc ppōnē eē i 4ᵒ. aial rōnale ē disciplinabile. pʒ ɔn̄a. cū sbm dicat cāʒ pdicati. ɔn̄s tn̄ slm ē. cū illa reponat in 1ᵒ. sic i pcedētib⁹ dcm̄ fuit. qr ⁊c. ¶ 3ᵒ seqret hāc ppōnē eē i 4ᵒ. edificator est edificās. pʒ ɔ. qr sbm exprimit ppriā cām pdicati. φ ɔn̄s sit slʒ argr. sbm pdicte ppōnis ponit i diffōne pdicati. g illa ppō est i 2ᵒ. ɔn̄a vr tenē p ea q dcā sunt pus. ⁊ assūptū pʒ. edificatio. n. pt diffiniri. qd ē act⁹ edificatoris ⁊ edificabilis. sic motū diffinit Ar. φ est act⁹ mobilis ⁊ motiui. ¶ Et p silē fūdamētuʒ ar. φ illa est in pᵒ. edificatio est ab edificatore. ex q pdicatū ponit in diffōne sbi. ¶ Cōfirmat ar. pncipale sic. si pdicta ppō eēt p se i h mō. pi rōne hec eēt p se. hō edificat silr ista. hō ridet. ɔn̄a pʒ de se. ɔn̄s tn̄. vr slm eo φ ita accidit hoi edificare. aut ridere. sic ēt sibi accit currere vl ābulare. qr ppōes tales debēt dici p accidēs ⁊ nō p se h 4ᵒ. ¶ 4ᵒ hec ppō ē p se. forā est i mā eo φ forme p se ɔpetit eē i mā. ⁊ nō i p. nec i 2ᵒ mō. cū pdicatū nō ponat i diffōne sbi. nec eɔ̄. nō ēt i tertio. vt pʒ qr rlinqt φ sit i q̄rto. Ibi tn̄ nō ē hitudo cāe ad cātū. pserti cāe efficiētis. de q maxᵉ autores loquunt. q̄re ⁊c. ¶ Idē df de illa forā est i ɔposito. ¶ 5ᵒ ille ppōnes sūt p se. graue mouet deorsū. ⁊ leue mouet sursū. eo φ graue sm se ipm mouet deorsuʒ. ⁊ leue sm seipm sursū. ⁊ non i p nec i scdo. p eadē rōnē vt pus. q̄re relinqt φ i q̄rto. ⁊ tn̄ ibi non ɔpat cā cāto suo saltē effeᵘ. q̄re ⁊c. ¶ Sexto qlʒ propō p se est necīa. mlte tn̄ propōnes i qb⁹ est p se hitudo cāe ad cātū non sunt necīe sʒ ɔtingētes. g ⁊c. ma. pʒ d mēte linco. in pcedētib⁹ vbi vult. φ necīum est cois q̄ de oi. ⁊ de oi qʒ per se. minor pʒ sicut de illa quam ponit phs in textu interfectus interijt. que ɔtingēs est. cū possit nemine interfici. ¶ Idem pʒ de illis. medic⁹ medicat. musicus cantat. ⁊ saltator saltat.

A — Rōp⁹ — 2ᵒ. — 3ᵒ. — Confir. — 4ᵒ. — 5ᵒ. — 6ᵒ. — B

Ad oppositū

est phs. ⁊ antiq oēs expositores. ¶ In ista q̄stione p recitabit modus qdā rndēdi cois. cū qbusdā alijs dictis modernoꝝ. ⁊ arguet ɔ ipa. ¶ 2ᵒ ponet ali⁹ mod⁹ determinādi q̄stionem.

Ad qōnem.

Quantum

Ad pᵐ. pmittit cois modus rndēdi φ cā ⁊ p se inuicē ɔuertūtur. Pʒ de mēte Ari. in. 5. meta. Ex q infert. φ qt modis df cā tot modis df p se. ⁊ eɔ̄. cū igit. 4. modis dicat cā. sm 4ᵒʳ gn̄a cāruʒ. sic ēt q̄ttuor modis dicet p se. Dicem⁹ g φ pm⁹ modus p se habitudinē hʒ cāe formalis. scd̄s cāe mālis. Et de his satis dcm̄ est supra. 3⁹ ṽo modus dicit habitudinē cause negatiue. qr. s. nulli⁹ cāe habitudinē includit. 4⁹ ṽo modus simul habitudinē icludit efficiētis cāe ⁊ finalis. qm̄ ille due cāe non abiuicē absoluūtur. Moderni ṽo huic modo addiderunt dr̄tes. φ pmus ⁊ 2⁹ modus ɔsiderari possunt sm habitudinē ɔpositionis pdicati cū sbo. ⁊ vt sic hitudinē dicūt cāe formalis eo φ pdicatū pmi modi ē diffinitio vl ps diffōnis. pdicatū ṽo scdi modi est passio que oīa formā dicūt respectu sbi. Si ṽo ɔsiderent sm habitudinē resolōnis posterioris in suū pus: sic pm⁹ mod⁹ respectū hʒ cām formalis. qr diffinitū in suā diffōnē resoluit: aut in gen⁹ ⁊ drīam. tāqʒ in formas suas. scd̄s ṽo respectū hʒ cāe mālis. eo φ passio resoluit in sbm suū. tāqʒ in aliqd pus. ⁊ tāqʒ mām in qua illa passio fundat. Hec dicta sunt satis probabilia. ¶ 1ᵒ addūt ɔ cōem modū. φ 3⁹ modus hitudinē icludit cāe effectiue. eo φ i illo mō sūt solū sbe singulares p se existētes. talibus autem proprie ɔpetit agere: eo φ actiones sunt suppositoꝝ. vt scribit p

T.c. 3.

de aia. nō sic aūt ꝓprie ꝯpetit agere ꝯtib⁹ sbaꝝ. aut accn̄tib⁹ eaꝝ. aut subiis scđis. q2 illa non agūt nisi rōne sbarū p̄maꝝ ꝑ se exn̄tiū. ¶ 3° addūt ꝙ 4ᵘˢ modus p̄ncipal'r dicit cām finalē. ꝯsecutiue ṽo cām effectiuā. eo ꝙ finis est effect⁹ cāe efficiētis. Et iō dn̄t ꝙ nec̄e est hūc modū cās ambas exp̄mere. sic in exēplo phi. iterfect⁹ iterijt. Subm. n. cām exp̄mit effectiuā. s. itersectionē. p̄dicatū ṽo finalem vꝫ. iteritū siue mortē. eo ꝙ iterfectio vel aliqd sil'e sicut strāgulatio in mortē ordinaꝛ tāq̄ȝ in finē. q̄re merito illa ꝓpō est in 4ᵒ ꝑseitatis. nō sic aūt est de illis. forte ambulāte coruscat. ⁊ fortes fodiēs terrā iuenit thesauꝝ. eo ꝙ ambulatio fortis nō i coruscationē ꝑ se ordinaꝛ. nec forte fodere terrā in inuētionē thesauri. ¶ 2° p̄ncipal'r sciēdū fm modernos ꝙ tā cā effectiua. q̄ȝ ei⁹ effect⁹ aliqñ sumiꝛ in actu. aliqñ in po°. Exēᵐ p̄mi. sicut medicās ⁊ edificans dicūt cām in actu. Domū fieri ⁊ egrū sanari dicūt effcm̄ in actu. Exēᵐ scđi. sicut medic⁹ ⁊ edificator cām dn̄t i po°. sanabile ṽo ⁊ domificabile effectum in pō. Ex his ꝯsiter ꝯcludūt. ꝙ qñ cā effectiua siue in actu siue in po° sumpta ꝯiungiꝛ effectui in actu. tūc resultat ꝓpō q̄rti modi. sicut hic. edificator edificat. siue h̄. edificās edificat. Qñ vero effectui ꝯiungiꝛ in po° sumpto resultat ꝓpō scđi modi. sic hic. medic⁹ est sanatiu⁹. siue edificās est edificatiu⁹. q2 vt ipsi dn̄t p̄dicte ꝓpōnes in illas reducūtur. hō ē sanatiu⁹. ⁊ hō est edificatiu⁹. q̄ in 2ᵒ reponūtur eo ꝙ p̄dicatū dicit aliqđ accn̄s sbi. qđ poniꝛ in diffōne eiusdeȝ accn̄tis. ¶ 3° p̄ncipal'r sciēdū fm ipsos. ꝙ q̄dā ꝓpōnes eēntial'r sūt in 4ᵒ. sic ille in qb⁹ sbm cām exp̄mit effectiuā. p̄dicatū vero finalē. sicut hic edificator edificat. ⁊ medic⁹ medicaꝛ. Reductiue ṽo multipl'r ꝯtingit. ¶ Primo cū p̄dicatū ꝓpriā dicat cām sbi. sicut hic edificās est edificator. illa. n. ꝑ simplicē ꝯuersionē ad 4ᵐ reduciꝛ modū. ¶ 2° qñ cā vl'is effectui ꝯiūgiꝛ ꝑticulari. vel eꝯ. sic h̄. edificator facit illā domū. ⁊ ille dōificator facit domū. Et h̄ sit ꝑ reductionē singularis ad vl'e. ¶ Tertio qñ tm̄ altera exp̄miꝛ cā. sicut h̄ homo ridet. ⁊ color vi. Non. n. exp̄miꝛ cā effectiua. Reducūtur aūt ad illā. risibile ridet. ⁊ visibile vi. Idem dn̄t de illis oculus videt. ⁊ audit⁹ audit. ¶ Quarto. qñ p̄dicatum est passio p̄uatiua sbi. sicut h̄. luna eclypsaꝛ. ⁊ homo moriꝛ. Dicūt. n. vtrāq̄ȝ istaꝝ eē d'rabilē. ⁊ ꝑ ꝯn̄s esse ꝑ se. qđ non vi nisi in q̄rto modo. ⁊ hoc reductiue. vt pꝫ. q̄re ⁊c̄. ¶ Quarto p̄ncipal'r sciēdum fm p̄dictos. ꝙ cum ꝓpriū 4ᵒ sumaꝛ modis. vt pꝫ ex porphyrio ꝙ qualitercūq̄ sumaꝛ. si dicat aptitudinē fm ꝯstituit. modū ꝑseitaꝫ. si ṽo actū 4ᵐ ꝯstituit modū. oēs. n. iste sunt in q̄rto mō. vt dn̄t homo medicaꝛ. homo canescit. hō est ambulās bipes. ⁊ homo ridet. eo ꝙ in hoīe ꝓpria includiꝛ cā p̄dicati q̄ scita cessabit qō. Nam si q̄ratur q̄re hic medicaꝛ. r̄ndebiꝛ q2 medicus est. Et si q̄raꝛ q̄re medic⁹ medicaꝛ r̄ndebiꝛ. q2 hꝫ artē medicādi. Ibi igiꝛ cessabit qō. tāq̄ȝ ad ꝓpriam illius effect⁹ cām. Predicte tm̄ ꝓpōnes solū reductiue sūt in q̄rto modo. vt ex p̄dictis pꝫ. ¶ Ex p̄dictis duo inferūt correlaria. p̄mū ꝙ iste ꝓpōnes ⁊ sil'es sunt per accn̄s. policletus facit statuā. ⁊ albū edificat. Accidit. n. policleto facere statuā. ⁊ eꝯ. Accidit ⁊ albo eē edificās. ⁊ ecōuerso. 2ᵐ corᵐ ꝓpositio eēntial'r q̄rti modi est demr̄abilis. pꝫ sic arguēdo. oē hn̄s artē edificādi in actu est actu edificans. sꝫ ois edificator actu hꝫ artē edificandi actu. q̄ ⁊c̄. ¶ Contra q̄dam ex p̄dictis instaꝛ. ¶ Primo ꝯ illud qđ diciꝛ fm modū r̄ndendi cōem. vꝫ. ꝙ 4⁹ modus simul habitudinē includat effectiue ⁊ finalis cāe. q2 ille due abinuicem non absoluūtur. Ex eodē fundamento seq̄tur ꝙ a causa formali non sumēdus est modus ꝑseitatis ab aliis distinctus. ꝯn̄s est ꝯ hūc modū. pꝫ ꝯn̄a. q2 forma in idem coincidiꝛ cū efficiēte ⁊ fine. vt pꝫ. 2. phy. ¶ Scđo sicut efficiēs ⁊ finis non abinicē absoluūtur. ita ēt mā ⁊ forma. Semꝑ. n. forma ad mām referꝛ ⁊ eꝯ. ⁊ ꝑ ꝯn̄s sicut efficiēs ⁊ finis vnū ꝯstituūt modū. sic ēt a forma ⁊ mā solū vnus hēbitur modus. ⁊ nō duo. q̄re ⁊c̄. ¶ P̄. vi ꝙ efficiēs ⁊ finis diuersos hn̄t modos eēndi. q̄re non vi q̄l'r ad vnum modū ꝑtinere possint. Et si dicaꝛ ꝙ ad vnū q̄đdā gen⁹ reducūtur. Pari ratione oēs cāe ad vnū gen⁹ reduceꝛ. ⁊ ꝑ ꝯn̄s solū erit vnus modus ꝑseitatis qđ vi absurdum. ¶ Tertio vi falsum exp̄sse dcm̄ modernoꝝ. ꝙ 3⁹ modus cām effectiuā dicat. sicut in p̄cedēti q̄stione tactuꝫ fuit. ⁊ ratio q̄ mouētur nulli⁹ est momēti. ¶ Quarto non vi verum illud dcm̄. ꝙ 4⁹ modus p̄ncipal'r dicat cām finaleꝫ. ⁊ ꝯsecutiue efficiētē. Primo q2 in phi exēplo p̄ncipal'r exp̄miꝛ cā effectiua. s. iterēptio. ⁊ h̄ satis nōuit phs. cū addit illā ꝑticulā ꝑ iterēptionē. q̄si vellet ꝙ iterēptio est illa cā ꝓp quā illa ꝓpositio p̄ncipal'r di ꝑ se. iterfect⁹ interijt. ¶ P̄. non vi veꝝ ꝙ non potest exp̄mi cā efficiēs. nisi finalis ēt exp̄maꝛ. ⁊ eꝯ. qm̄ si dicim⁹ ignis calefacit. ꝓpria exp̄miꝛ cā effectiua calefactionis: non tm̄ ibi exp̄mi vi cā finalis ipsi⁹ agētis. ¶ Et si dī ꝙ imo exp̄miꝛ calefactio ad quā tāq̄ȝ in fine. si nō p̄ncipalē saltē scđariū ordiaꝛ agēs. Contra. saltē seq̄tur sicut arguebaꝛ p̄us. ꝙ sicut ex habitudine illaꝝ duaꝝ cāꝝ simul sit 4⁹ modus. ita ēt ex habitudine formalis ⁊ mālis tm̄ vn⁹ insurgit modus. ꝯn̄s est ꝯ cor: ꝯn̄a tꝫ. q2 non potest hitudo formalis cāe denotari qn in r'lone ad mālē denoteꝛ: neq̄ȝ eꝯ. q̄re ⁊c̄. ¶ 5° non vi veꝝ q2 tales ꝓpositiones dn̄tes aptitudinē. medic⁹ est sanatiu⁹. ⁊ edificās est edificatiu⁹. ⁊ sil'es sint in scđo modo ꝑseitatis. sicut pꝫ ex determinatis p̄us. ¶ Primo q2 sanatiuū vel edificatiuū non dicit ꝓpriā alic⁹ sbi passioneꝫ. q̄ ꝑtineat ad 2ᵐ modū. q̄uis sit ꝓpriū ꝙ soli ꝯpetit: sꝫ non oī. Et ꝑ idē sbm vi illud qđ in q̄rto nōbili dn̄t. s. ꝓpriū q̄litercūq̄ sumptū facē ꝓpōnē scđi modi. ¶ Scđo. q2 illa est ꝯtingēs edificās est edificatiu⁹. q̄lꝫ aūt ꝓpō scđi modi est nec̄ia. vt ex p̄cedētib⁹ pꝫ q̄ ⁊c̄. ¶ Sexto non vi rationi hn̄ ꝯsonū ꝙ illa. hō ridet. sit ꝑ se. ⁊ lꝫ h̄ ꝓbabil'r conced'retur. qm̄ hō cām effectiuā dicit. sꝫ remotā act⁹ ridēdi. si tm̄ est rōnabile ꝙ illa sit d'rabilis. neq̄ȝ alie sil'es. de qbus loquūꝛ. s. luna eclypsaꝛ: aut homo moriꝛ. qm̄ oēs tales sunt ꝯtingētes. q̄ d'rationē ꝓprie sumptā incredi nō pn̄t. ¶ Septimo vi p̄ᵐ corᵐ eē ꝯ ipsos. qm̄ hec ꝓpō policletus facit statuā reducibilis est in illā. hō facit statuā. q̄ est ꝑ se fm spēs. q̄re saltē reductiue erit ꝑ se. ⁊ non ꝑ accn̄s tenet ꝯn̄a. ex suo mō loq̄ndi. 2ᵐ ēt corᵐ vi falsum. qm̄ ex ꝯtingētibus non sit d'ratio ꝓprie sumpta: q̄re ⁊c̄.

Quantum ad 1ᵐ p̄mitto p̄. ꝙ lꝫ gen⁹ ⁊ dīia cōiter forme dicātur ⁊ ꝯpareꝛ spēi tāq̄ȝ aliqd p̄us: non tm̄ ꝓpe ipsi⁹ spēi cāe dici debēt. cū. n. aial idē sit real'r cū hoīe ⁊ reliqs suis spēb⁹. ⁊ rōnale idē sit real'r ⁊ ꝯuertibil'r cū hoīe. non est rōni ꝯsonū vt aial ꝓpe dicaꝛ cā hoīs. ¶ Idem dico de rōnali. Et ꝑ ꝯn̄s neutrū ipsoꝝ ꝓprie cā formalis dici dꝫ. q̄uis ꝯcederem⁹ ipsa esse formas ꝓprie. Ex quo inferꝛ ꝙ cā formalis ꝓprie sumpta ē forma. ex qua cū mā sit sbaliter ⁊ vere vnū. qual'r formā lapidis sbalem ⁊ aiam eq. cām formalem ꝓprie diceremus. Potest ēt dici si alicui placet. formā assistētē. sicut intelligētiam que orbi celesti assistit: sꝫ non informat ꝓprie dici cām formalē. Ideȝ diceret de aia intellectiua fm cōmētatorem q̄uis fm veritatē ipsa sit humanū corp⁹ informans: vt in qōnibus tertij de aia credo euidēter ꝓbasse. ¶ Scđo p̄mitto ꝙ lꝫ sbm alic⁹ accn̄tis siue ꝓprij siue cōmunis: cōiter re" illi⁹ mā esse dicaꝛ. non tm̄ ꝓprie cā dī mālis. sꝫ cā ꝓprie mālis est mā ex q̄ cū forma sbali sit ꝑ se vnū ⁊ ꝑ sili" hui⁹ ꝯpo" qđ subiciꝛ accn̄tibus cā mālis appellaꝛ. ¶ Premitto 3° ꝙ adhuc ꝯcedēdo ꝙ gen⁹ ⁊ spēs causa formalis ꝓpe eē dicanꝛ. ⁊ sbm ꝓpe causa mālis passionis. p̄mus tm̄ modus ꝑ se poti⁹ sumiꝛ ab habitudine in/

eẽndi gen⁹ aut dr̃iam in ipsa spẽ tãq̃ eẽntialia ipsi⁹ q̃ꝫ ab hitudinẽ eãdẽ spẽm cãndi. Silr 2⁹ modus poti⁹ ab hitudine ieẽndi passionẽ sbo suo. q̃ ꝯseqtur ꝓncipalia eẽntialia: q̃ꝫ ab hitudie cãndi. Hoc satis pꝫ ex ꝓcedẽtib⁹. pꝫ ẽt ex mõ loq̃ndi Ari. q vꝫ fundare rõnẽ tã ꝓmi q̃ꝫ scdi modi sup hitudinẽ diffinientis ad diffinitũ. qm in pᵒ ꝓdicatuꝫ est diffinitio vel ps diffõnis sbi. in 2ᵒ ponit sbm in diffinitione ꝓdicati. Lꝫ q̃ ꝯtingeret diffõnez dicere cãm vel cãs diffiniti. sup h tñ non ꝓn' fundat hitudo ꝓmi modi sꝫ sup hitudie alic⁹ eẽntialr sbo attributi qd sibi iest: ⁊ est ipi⁹ diffinitiuũ. idẽ dicat de 2ᵒ. ¶ Premitto 4ᵒ ꝙ in vnoq̃q̃ gñe cãe potest assignari cã ꝑ se respectu cãti sui. Patꝫ de mẽte Ari. 2. phy. in cap de modis cãꝝ. Ex q̃ infert ꝙ in q̃cũq̃ gñe cãe ꝑt hitudo q̃dã ꝯuenire iter ꝑ se cãz ⁊ cãtũ q̃ ꝑ se cãndi hitudo est appellãda. Seq̃t vlteri⁹ in q̃lꝫ gñe cãe forari ꝓpõnes iter q̃s est ꝑ se hitudo cãti ad cãꝫ suã.

T.c.36. Corrlm — ẽ pᵒ.

¶ His ꝓmissis sit pᵒ ẽ. tã ex hitudine cãe mãlis ⁊ formalis q̃ꝫ ex hitudine efficiẽtis ⁊ finalis ꝑt 4⁹ modus ꝑ se ꝯueni re. Scda ps ẽnia pꝫ de mẽte oium expositoꝝ. Prima vo ex ꝓmissis ꝓbari põt. nã in q̃lꝫ gñe cãe ꝑt hitudo q̃dã ꝓn cipalr isurgere. iter ꝑ se cãm ⁊ cãtũ. vt pꝫ ex vltimo ꝓmis so. talis vo vt sic nõ est hitudo ꝓmi vel scdi modi. vt patꝫ ex 3ᵒ ꝓmisso. neq̃ tertij. vt pꝫ ex ꝓcedẽti qõne. q̃re relinq̃ tur ꝙ sit hitudo q̃rti modi. ¶ Cõfirmat q2 iter formã q̃ est altera ps cõpositi ⁊ ipm ꝯpositũ est q̃dã hitudo ꝑ se. q̃ rõnabilr dr hitudo cãndi. sꝫ illa non est hitudo primi modi. qm forma q̃ realr a ꝯposito distin' non iest ipsi cõposito tãq̃ gen⁹ vel dr̃ia q̃ cũ ꝯposito realr sint idẽ. sic re q̃rit ad pᵐ modũ. q̃re erit hitudo q̃rti modi. Silr mã q̃ ẽ altera ps ꝯpositi hitudinẽ quãdã hꝫ ad ipm ꝯpositũ q̃ ñ est scdi modi. eo ꝙ ꝯpositũ nõ est passio mãe a sbalib⁹ ꝓn cipijs ipsi⁹ fluẽs. q̃ relinq̃tur ꝙ sit q̃rti modi. ⁊ sic hẽtur intẽtũ. ¶ Confirmat qm ille sut ꝑ se. a forma ꝯpoᵐ hꝫ eẽ actu. a mã ꝯpoᵐ hꝫ eẽ in poᵃ. ⁊ nõ in ꝓ neq̃ i 2ᵒ. vt pꝫ qua re ⁊c̃. Lꝫ ꝯña cũ minori ex rõne nũc adducta. ma. vo pꝫ cũ forã ꝑ se det ꝯposito eẽ in actu. mã vo ꝑ se det eẽ in põ q̃re ⁊c̃. Priᵐ corᵐ. non ex h distinguit 4⁹ modus ab alijs modis. q2 hitudinem dicat cãe efficiẽtis. vel finalis. vel vtriusq̃. ⁊ alij hitudinẽ formalis cãe. vel mãlis icludãt. 2ᵐ correlariũ. ex illo mõ. ꝑ se cãndi ꝯuenit modus ꝑ se ꝓdicãdi q̃uis non semp ꝓꝑe. pꝫ. q2 formari pñt ꝓpõnes affirmatiue in q̃b⁹ denotat ꝑ se hitudo sbi ad ꝓdicatũ. tãq̃ cãe ad cãtũ suũ. sic in illa. iterfect⁹ iterijt. Dixi notãter q̃uis non semp ꝓꝑe. q2 in ꝓdicta ꝓpõne. ⁊ in multis alijs q̃rti modi. ꝓdicatũ. nõ dicit formã q̃ insit sbo. vt pꝫ. Ex quo pꝫ ꝙ non ex h ꝓncipalr distinguũtur duo ꝓmi modi ab isto. q2 illi sint modi ꝓdicãdi. ⁊ ille mod⁹ cãndi. pꝫ ex dictis. 3ᵐ corᵐ. ex h ⁊ ꝓmus ⁊ 2⁹ modus ab illo distinguunt q2 hitudinẽ icludũt ꝑ se ineẽndi sꝫ ille 4⁹ hitudinẽ per se cãndi. 3⁹ vo distinguit. q2 hitudinẽ. d. ꝑ se eẽndi vt patuit ꝓus.

Corᵐ pᵐ — Corᵐ 2ᵐ — Corᵐ 3ᵐ

¶ Scda ẽ. sic est ꝓncipalr ꝓpõ in 4ᵒ. qñ sbm dicit per se cãm ꝓdicati ⁊ ad ipm per modũ cãe ꝑ se refert. pꝫ de mẽte cõiter loq̃ntiũ. ¶ Tertia ẽ. lꝫ ita sit. ꝓpõ tñ eandem hitudinẽ ꝯseruãs iter ꝑ se cãm ⁊ cãtũ sola scdã transpositione ꝓdicati in sbm. sic vt ꝓdicatũ dicat cãm. ⁊ sbꝫ dicat cãtum: est in hoc 4ᵒ. pꝫ q2 ꝯseruat illud a quo ꝓn' dr ꝓpõ per se. hec. n. edificãs est edificator ita est ꝑ se in h 4ᵒ. sicut illa edificator est edificãs. lꝫ indirecte. Item dr de illa. compositũ hꝫ eẽ actu a forma. Ex ꝓdictis seq̃tur ꝙ vbi aliq̃d diffiniat ꝑ eius cãm ꝓꝑie sumptã. sicut hic. homo est aial a sole ⁊ hoie ꝓductũ ad felicitatẽ ordiatũ. ꝙ illa ꝓpositio potest dici per se in 4ᵒ. pꝫ. cum ꝓdicatuꝫ ad sbm referat. tãq̃ ꝓpria cã ad cãtũ suũ erit tñ idirecte in eodẽ mõ. Ex quo pꝫ pᵐ modũ ⁊ 4ᵐ in eadẽ ꝓpõne coincidere posse. pꝫ. q2 ẽt ꝓdicta ꝓpõ in pᵒ reponit. ⁊ directe: lꝫ non ꝓncipalr sꝫ scdario. Non tñ ex h dicere dẽm⁹ 4ᵐ modũ ad pᵐ reduci. eo ꝙ sm diuersas hitudines sꝫ q̃s ꝓdicatũ ꝓdicte ꝓpõnis ad sbm referri potest in varijs modis illa ꝓpõ reponi dꝫ. vt satis pꝫ in añdictis. q̃re nõ ꝓp h vn⁹ ad aliũ reducit. ꝙ vna ꝓpõ in vtroq̃ eẽ possit. Etiã ex alio. q2 ꝓpõ q̃ ꝓncipalr est in vno ⁊ q̃ ꝓncipalr ẽ i alio nõ iuicẽ coicidũt. q̃re ⁊c̃.

ẽ 2ᵒ. — ẽ 3ᵒ. — Corrlm

¶ 4ᵒ ẽ. vbi aliq̃ paᵒ fluẽs ex ꝓncipijs spẽi de ꝓdictis ꝓncipijs ꝓdicet illa ꝓpõ in 4ᵒ reponet. pꝫ q2 tũc sbm dicẽ cãm ꝓdicati. sicut h aial rõnale est risibile. ⁊ h idẽ videt dẽ mẽte Al. in expõne h⁹ q̃rti modi q ꝓdictã ꝓpõnẽ dicit eẽ in h mõ reponẽdã. ¶ Ex q̃ pꝫ cũ illa ꝓpõ sit ẽt in 2ᵒ. lꝫ non ꝓncipalr. ꝙ 4⁹ ⁊ 2⁹ in eadem ꝓpõne coicidere pñt. neq̃ tñ ex h dici dꝫ 4ᵐ ad 2ᵐ reduci vel eẽ. Et h ꝓpter varias hitudies q̃s req̃rũt. ꝓdicta eni ꝓpõ est in 2ᵒ ꝑ hitudinẽ risibilis ad hoiem. cũ q̃ ꝯuertibiliter se hꝫ al' rõnale. qua denõtur eidẽ ineẽ. est aũt in 4ᵒ ꝑ hitudinẽ aialis rõnalis ad risibile. tãq̃ cãe ad cãtũ suuꝫ q̃re ⁊c̃. ¶ Sꝫ ẽ. seq̃tur ꝙ illa. hõ est risibile. erit in q̃rto modo. ꝯña est falsa ꝯña vo tꝫ. q2 hõ est cã risibilitatis. sic ẽt aial rõnale. q̃ ⁊c̃. ¶ Ad hec rñdet negãdo ꝯñam. Ad ꝓbationẽ dꝫ ꝙ lꝫ hõ sit cã risibilitatis. ꝑ illã tñ ꝓpõnẽ nulla hitudo denõtur q̃ sit ipsi⁹ cã. nisi forte subiua. ⁊ talis habitudo ad 2ᵐ ꝑtinet modũ. sec⁹ aũt est de illa. aial rõnale est risibile. ꝑ quã exꝓsse vꝫ hitudo denõri cãe ad cãtũ. q̃re ⁊c̃. ¶ 5ᵃ ẽ. siue ꝓdicatũ hñs respectũ ad sbm sic ad ꝑ se cãm dicat actũ siue aptitudinẽ. talis tñ ꝓpõ est in 4ᵒ reponẽda. Pꝫ qm hec ẽ ꝑ se. medic⁹ ẽ medicatiu⁹. sic ẽt illa. medic⁹ medicat. silr illa music⁹ est cãtatiu⁹. ⁊ si in 2ᵒ. q̃re ⁊c̃. assumptũ pꝫ. q2 medicatiu⁹ siue cãtatiu⁹ ñ dñt passionẽ aliquã fluẽtẽ ex ꝓncipijs spẽi. q̃re ⁊c̃. Uerũ est tñ. ꝙ ꝓdicte ꝓpõnes. vel saltẽ ille. hõ est medicatiu⁹ ⁊ homo ẽ cãtatiu⁹. magnã ꝯformitatem hñt cũ 2ᵒ. q2 medicari ⁊ cãtare nulli alteri ab hoie ꝯpetere ꝑt. ¶ Nõ tñ h ꝙ lꝫ in h et in q̃busdã alijs 4⁹ modus ⁊ 2⁹ quãdã hẽant affinitatẽ inuicẽ q̃dã tñ dr̃ie iter ipsos assignari pñt. ꝓter ꝓncipalem dr̃iam ex supradictis collectã. q̃ colligũtur ex Al. in loco ꝓus alleg. Dint. n. ꝓ q2 sbm ꝓpõnis q̃ ꝓncipalr est in 2ᵒ. dicere dꝫ q̃d distinctũ videlꝫ gen⁹ vel spẽm aliquã determinatã. cui determiate ꝯueniãt passiones. non sic aũt dꝫ de sbo ꝓpõnis q̃rti modi. Si. n. dicam⁹ calidũ calefacit. hec est ꝑ se in 4ᵒ. ⁊ qdcũq̃ fuerit calidum qd calefaciat. siue ignis siue homo siue ferrũ. eadẽ remanet hitudo ꝑseitatis q̃rti modi. ꝑ rõnẽ ad cãm q̃ ꝑ sbm ꝯsignatur. s. ad calitatẽ. q̃re ad talẽ ꝑseitatẽ nullũ determinatũ req̃rit sbm significari. sꝫ determiata req̃rit cã q̃ ꝑ sbm significet. Scdo dint. q2 in ꝓpositione q̃ ꝓncipalr est in 2ᵒ. ꝓdicatũ semp est determinata passio determinatã ꝯñs nãm gñis alic⁹: vel spẽi hoc aũt de ꝓdicato ꝓpositionis q̃rti modi non oꝫ. q̃uis illud aliq̃ñ ꝯtingat. siue. n. ꝓdicatũ fuerit passio: siue accidẽs cõe qd sbo ꝯparatur sicut cãtuꝫ ad ꝑ se cãm ꝑ sbm signatũ erit in q̃rto modo. cũ. n. dicim⁹ edificator edificat. aut interẽptus interijt: ille sunt ꝑ se: in q̃b⁹ tñ ꝓdicatũ est accñs q̃dam sep̃abile: ⁊ non ꝓpria passio sbi. vt pꝫ. q̃ ⁊c̃. Tertio differũt ex pte modi inherẽtie ꝓdicati cũ sbo. q2 lꝫ sbꝫ qd subijcit passioni in scdo modo in se cãm includat. a q̃ passio fluit. sicut homo in se cãm icludit disciplinabilitatis. s. aial rationale. nullã tñ cãm ꝯcernere dꝫ quo ad habitudinem scdi modi. sꝫ ad habitudinẽ q̃rti modi req̃rit taleꝫ ꝯcerni cãm. ad quã cãtũ referat. ⁊ hoc est qd supi⁹ dicebat imponẽdo dr̃iam iter hos modos. Ex quo patꝫ falsum eẽ ꝙ q̃dam dixerũt. vꝫ. illas ꝓpositiones eẽ ꝑ se in q̃rto modo. homo edificat. ⁊ homo medicat. imo dicẽde sunt pure ꝑ accñs. silr ille non sunt in scdo modo. homo est medicatiu⁹. ⁊ hõ ẽ edificatiu⁹. q̃uis cũ illo quãdã hẽant ꝯformitatẽ. ¶ Circa ꝓdicta q̃dã leuia mouent dubia. ¶ Priᵐ. sicut modi ꝑ se ꝓdicãdi q sumũtur a modis ineẽndi in duos diuidũt. sic vꝫ cũ 4ᵐ sint gñia cãꝝ. ꝙ

ẽ 4ᵒ. — Corrlm — Obio. — Rᵒ. — ẽ 5ᵒ. — S — Quer⁹ mod⁹ dit a 2ᵒ mltip. — Corrlm — S — Dubitatio pᵐa

modi cãndi sunt in quatuor modos diuidẽdi.qð tñ Ari. non vi fecisse. ℭ Scðm q̃re Ari. p̃ ⁊ scðo mõ simul assignauit modum per accñs eis oppositũ.tertio tñ assignauit modum per accidẽs ab alijs distinctũ. silr ⁊ 4°. ℭ 3° dubitaſ nunqd ꝓpõ p se q̃rti modi possit esse ꝯtingens. ℭ 4° q̃ritur vt assignetur sufficiẽtia oium istoꝝ.4.modorũ. ℭ Ad p̃m dĩ ꝙ ita potuisset Ari. diuidere modum p se cãndi in.4.sic modũ p se p̃dicandi in duos sed ipse cõtentus fuit hac doctrina generali.qm̃ famosum est quatuor esse gña cãꝝ.⁊ per ꝯñs statim nobis notũ fit illũ modũ in quatuor diuidi posse. Explicauit aũt duos modos predicandi.qꝛ nõ sic est nobis per se nota diuisio super qua fundatur.vt patuit prius. ℭ Itez qꝛ diuersimode nobis deseruiunt ad demõstrationẽ.primus enim modus magis pertinet ad premissas.scðs autẽ magis ad conclusionem.sed quartus modus in quocunqꝫ genere cause fuerit se magis tenet ex parte premissarum. quare ⁊c̃. ℭ Et si dicitur ꝙ Ari. solum exẽplificauit de causa efficiente.quare solum ex tali constituitur 4ᵘˢ modus. ℭ Rñdetur ꝙ de illa forte exemplificauit tanq̃ꝫ de notiori. ex hoc tñ nõ voluit ꝙ in alijs cãis 4ᵘˢ modus constitui non posset. ⁊ hoc satis denotat generalis modus eius loquẽdi cum dicit.ꝙ ꝓpter ipsum inest vnicuiqꝫ ⁊c̃. ℭ Ad 2ᵐ quidam varias assignant causas. Prima est. qꝛ primus dicit cãm formalem.scðs mãlem.ex mã ṽo ⁊ forma fit vnũ3. Scða qꝛ primus modus formam dicit essentialẽ.⁊ scðs accñtalẽ.que consimilẽ habent modum inessendi siue inherendi. 3° qꝛ scðs modus reducitur ad primũ.vt dñt. 4° qꝛ primus modus diffõnem importat datam a priori. scðs ṽo diffõnem iportat datam a posteriori.diffiniendo.s.subiectum per eius passionem.sed ambe diffõnes eidem subiecto conueniunt.vt p3.quare ⁊c̃. Nullã illaꝝ causarum puto verã.vel saltẽ non sufficiẽtem.vt ex predictis videre potes.preter scðam debite intellectã. Dicemus igiſ ꝙ diffõ pure quiditatiua vel pars ipsi⁹. inest diffinito tãq̃ꝫ p̃nᵐ essentiale vel p̃ncipia essentialia ipsius. passio ṽo talia principia per natura3 suam consequitur. quare illud inerit per accidens qð inest alteri subiecto non altero illorum modoꝝ.⁊ sic vtriqꝫ illoꝝ vnus modus per accñs corrñdet.non sic autem est de tertio ⁊ quarto. eo ꝙ valde distincta est rõ perseitatis tertij a ratione perseitatis quarti modi.vt ex predictis p3 posset etiã aliquis sine inconuenienti dicere ꝙ inesse passionẽ subiecto suo qð pertinet ad 2ᵐ modum est per accñs respectu primi modi.qm̃ passio est accidẽs subiecti a quo habitudo primi modi p intellectũ separari põt.quare cum primus modus habitudinẽ purã dicat eẽntialiũ p̃ncipioꝝ diffiniti. poterit 2ᵘˢ modus dici per accñs respectu primi.⁊ sic eis diuersi modi per accñs corrñdebunt. ℭ Ad 3ᵐ dĩ ꝙ sic. sicut p3 ex exᵒ p̃hi. Etiam qꝛ cõiter dĩ illas esse per se.edificator edificat.⁊ statuifica facit statuã. Ex q̃ p3 multas eẽ ꝓpões quarti modi que nec sunt proprie demr̃abiles neqꝫ premisse proprie demr̃ationis esse possunt: l3 quidam leuiter enunciãtes dicant illam demr̃ari.edificator edificat. ℭ Ad quartũ dĩ ꝙ cum per se equiuoce dicatur de oib⁹ istis modis.vt patuit prius.non oportet istorum sufficiẽtiã assignari. Si quis tñ importune instaret.posset ei assignari.incipiendo a distinctione principali.ꝙ per se aut ẽ per se esse aut per se inesse:aut per se causare: vel cãri.⁊ tunc vlterius ꝓcedatur subdistinguendo.vt prius.

Repli
ca

Ad 1ᵐ. Ad 2ᵐ. Ad 3ᵐ. Ad 4ᵐ.

Ad argumenta

principalia. ℭ Ad p̃ᵐ ⁊ 2ᵐ p3 in qõne. ℭ Ad 3ᵐ ꝯcediſ ꝯñs prima ⁊ ꝯñs ipsius. ℭ Ad rõnẽ in oppoᵐ negãda est ꝯña qꝛ ad scðm modũ nõ sufficit vt subiectũ ponaſ in diffõne p̃dicati sed vltra reqriſ ꝙ ꝓpriã dicat ipsius passionem. ℭ Ad ꝯfirmationẽ negãda est ꝯña.vt p3 in qõne.

Ad arᵃ

ℭ Ad 4ᵐ dĩ ꝙ ille ꝓpões sunt in q̃rto mõ p habitudinẽ cãe formalis ꝓprie sũpte ad cãtũ suũ.⁊ hoc sufficit. ℭ Ad 5ᵐ dĩ ꝙ iste sunt per se in quarto:graue moueſ deorsũ:⁊ leue sursum mouetur.eo ꝙ subiectum propriam dicit cãm effectiuam predicati.scilicet grauitatem aut leuitatem. ℭ Ad vltimum negatur maior. ℭ Ad linconiensem dĩ ꝙ intellexit de perseitate primi ⁊ scði modi. qꝛ magis pertinentes demonstrationi.⁊ sic est finis ⁊c̃.

ℭ Que ergo dñr in simplr̃ scibilib⁹ p se sic sunt sicut inesse p̃dicantibus:aut inesse pp ipsa que sunt ex necessitate ⁊c. Te.cõ.10. Qõ.xxvj.

Queritur 26.vtrũ ad demr̃ationẽ necessarij sint oẽs q̃tuor modi dĩ p se.negatiue arguiſ.p̃ sic.in demr̃atiõe ducẽte ad ipoẽ q̃ ex ambab⁹ p̃missis ipossibilib⁹ ꝯcludiſ ꝯ̃ ipoẽis non ꝯcurrit aliqs illoꝝ modoꝝ.g̃ ⁊c̃.p3 ꝯña.⁊ assũptũ p3. sic si dato vacuo ꝓbetur ꝙ motus fiat in instãti. neqꝫ añs. neqꝫ ꝯñs est in aliquo modoꝝ ꝑseitatis. ℭ Scðo vbi i demr̃atiõe negatiua aliqd ab altero remoueaſ.non dĩ aliquẽ illoꝝ necio ꝯcurrere.q̃re ⁊c̃. ℭ Tertio.ar.ꝙ aliqñ nõ ꝯcurrit mod⁹ p̃m⁹.qñ.s.ex p̃ᵃ passiõe alic⁹ subi demr̃aſ 2ᵃ.sic sic arguendo.oẽ disciplinabile ẽ risibile.oĩs hõ ẽ discipliabile.g̃ ⁊c̃. vĩ.n.tã p̃missas q̃ꝫ ꝯñẽ eẽ in scðo mõ. ⁊ nullã illaꝝ eẽ in p̃. ℭ Quarto ar.ꝙ aliqñ nõ ꝯcurrat scðs mod⁹.qꝛ ea demõstratione in qua diffõ alic⁹ rei p diffõnẽ priorẽ eiusdẽ rei demõstrauit.tã p̃misse q̃ꝫ ꝯ̃ erũt in p̃ mõ. ⁊ nulla erit i scðo.sicut p3 in demr̃atiõe q̃ vna diffõ aie p alterã demõstraſ.sic arguẽdo.oẽ p̃nᵐ vegetãdi sentiẽdi scðm locũ mouẽdi vel itelligẽdi est act⁹ p̃m⁹ corpis phẏci organici vitã hñtis in poᵃ.s3 aĩa ẽ hm̃.g̃ ⁊c̃. ℭ Quito ar.ꝙ aliqñ nõ cõcurrat 3ᵘˢ modus.sicut qñ de aliq̃ accñte ꝓpria ipsi⁹ passio demõstraſ.sicut de albedine demr̃ando eẽ disgregatũ visus.vel aliqd tale.nihil.n. tũc ꝯcurrit ꝙ sit in tertio mõ. cũ ille mod⁹ solũ ad subas ptineaſ.vt dictũ ẽ prius. ℭ Sexto ar.ꝙ aliqñ.imo vtplᵐᵐ nõ ꝯcurrat 4ᵘˢ mod⁹. Pᵒ qꝛ i demr̃atiõe simplr̃ q̃ ꝓpa passio de subõ demr̃aſ vñr sufficẽ p̃m⁹ ⁊ 2ᵘˢ. Scðo qꝛ vtplimũ ꝓpões q̃rti modi sunt cõtigẽtes.⁊ p ꝯñs demr̃ationẽ potissimã igredi nõ possunt.

A
Ar.1°.
Ar.2°.
Ar.3°.
Ar.4°.
Ar.5.
Ar.6°.

In oppositum

arguiſ. ꝙ alr̃ videret Ari.frustra declarasse istos quatuor modos nisi ad demr̃ationẽ regrerẽtur.d̃ qua h̃ p̃ncipalr̃ intẽdit notitiã tradere.q̃re ⁊c̃. ℭ In ista qõne p̃ quedã p̃mitteſ. Scðo determinabiſ quesitum.

B
Ad qõ.

Quantũ

ad p̃ᵐ sit prima distictio.aliquẽ modũ pseitatis reqri ad demr̃ationẽ duplr̃ intelligi põt vno mõ sic.vt aliq̃ ꝓpõ illã dmr̃ationẽ actu igrediẽs hitudinẽ icludat illi⁹ modi. Alio mõ sic.vt p̃misse ipsius vel saltẽ altera illaꝝ in aliq̃ꝫ ꝓpõnẽ resoluaſ q̃ habitudinẽ illi⁹ modi in se icludat.⁊ h̃ est qð cõiter dici solet sub his ṽbis.ꝙ aliquẽ modũ ad aliq̃ꝫ demr̃ationẽ reqri duobus modis itelligi põt.s.formalr̃ aũt virtualr̃. ℭ Scða distinctio.ꝙ actu vł formalr̃ in aliq̃ demr̃atione aliquis icludaſ mod⁹ duob⁹ modis itelligi p̃t. Uno mõ sic vt per aliquã ꝓpõnẽ aut terminũ ipaꝫ igrediẽtẽ illi⁹ modi hitudo denoteſ. Alio mõ vt realis illi⁹ modi hitudo de facto sit in ipsa demr̃atione.q̃uis nõ p aliquã demr̃ationis ptẽ aut ptes illa hitudo denoteſ.⁊ h̃ ẽ qð sub alijs ṽbis q̃dã dixerũt.ꝙ aliquẽ modũ pseitatis ad demr̃ationẽ reqri ẽ duob⁹ modis.s.extrisece vel intrisece. ℭ Tertia distictio.demõstratio pp qd de qua h̃ p̃ncipalr̃ fit qð ẽ triᵉ.q̃dã in q̃ ꝯcludiſ passio ꝓpria de subiecto. q̃dã est in qua p vnã alicui⁹ rei diffõnẽ alia diffõ posterior demr̃aſ. vt p3 in exᵒ quarti argumẽti p̃ncipalis. Alia ṽo est in qua p vnũ gen⁹ cãe aliũ demr̃atur. De oib⁹ his modis demr̃a-

Modi pse duplr̃ reqrunſ ad dr̃ationem.
Mod⁹ pse q̃uo icludiſ i demr̃atione.
Demr̃atio pp qd ẽ duplex.

tionis in proposito est mētio. principali⁹ tñ de illa in q̄ ppa passio de subo vli demrat. sic risibile de hoie. vl' hre tres āgulos ō triāgulo. sz a proposito principali excludunt modi demrationū q nō sūt pp qd. sic ē demratio qz. demratio negatiua. vl' ad ipoīe ducēs. vel pticularis. ℂ Prima Suppō. cuiuslz demratiōis q̄ ppa passio pp qd demrat notitia mediate vel imediate resoluit i no^m diffōnis subi q̄ de eodē subo pdicat. pz p auctē Ari. i p ō aia. vbi dicit q ips q qd ē est ipsi⁹ demratōis prin^m. pz ēt ō mēte lincoñ. q voluit in q̄libz demratione poti^m me^m eē diffōnez subi. pz ēt discurrēdo p diuersas opiones de me^e demrationis. si. n. dicim⁹ diffōnē subi me^m eē ad q̄lz ei⁹ passionē demōstrādā. siue saltē ad demrationē primā. τ ɔñr p p^m r^e demrat. hēbit itētū. Si vō dicam⁹ passionē primā eē me^m τ diffōnē subi annexā eē illi me^e tāq̄ ōclaratiuū ipsi⁹. vt qdā alij voluerūt. pz ppo^m. Si vō diffōnē passiōis eē me^m ɔcedam⁹. vt aliq dñr oportebit alterā pmissaꝝ vl' āбas i diffōnē subi reduci. tāq̄ i aliqd noti⁹ τ prius. siue h fiat demratiue siue declaratiue tm̄ τ si forte hoc nō ɔcedere velit h opio. saltē ab ipa hēbo q ōmrationē pp qd q̄ passio ō subo ppo demrat igredit ppō in q̄ diffō ō suo diffinito pdicat. s. diffō passiōis ō passiōe. τ h mihi sufficeret ad fūdādū id qō pbare itēdo. ℂ 2ª suppō. dū vna cā alicui⁹ rei p aliō gen⁹ cāe eiusdē rei poti^m demrat. lz pmissa i q̄ vna illaꝝ cāꝝ ō subo pdicat hitudinē q̄rti modi dicē possit. sz hitudine tñ pmi modi sumi oz vel saltē. pz. qz cū assumat sub for^e pdicati subo attributi. τ pdicatū illō dicat aliqd nāliter pri⁹. vl' ipm sub forma gnis vel dñe debē assumi. τ tūc talis ppō erit i p mō pseitatis. vt patuit i qōne. 21^a. qr τc. ℂ 3ª suppō. ad h vt aliq̄ ppō principalr̄ τ directe sit in 2^m dicēdi p se duo regrunt. Pⁱo vt pdicatū sit ppa passio subi. Scdo vt subm ponat vl' poīe sit i ppa diffi^e pdicati. pz de mēte Ari. l texto. ℂ 4ª suppō cuiuslz ōmratiōis poti^m subz ō q̄ pdicatū demrat. Aut principalr̄ signat subaz aut accñs i abstracto hñs modū sube. pz. qz accñs ɔcrete suptū cū signet subaz ɔnotatiue s rōe subi. ōmrationē poti^m igredi nō pōt. alr̄. n. ppōnes p accñs demrationē poti^m igredi possent. q̄re τc. ℂ 5ª suppō. i q̄lz ōmratiōe poti^m me^m ɔpatur pdicato sub hi^e p se cāe ad cātuz. pz. qz ō rōne ōmratōis pp qd ē p cāz pcedere q̄ ɔni cōpet vt cā. ℂ Itē in demratiōe pp qd mediū p se ɔpat pdicato aut ɔ ɔpabit vt diffō. vl' ps diffōnis. vl' eꝫ. aut tāq̄ passio re^e ppria subi. vel eꝫ. aut tāq̄ cā cāto suo. Nō p mō. vt pz nisi forte dicam⁹ diffi^{ne} passionis eē me^m. sz isto ɔcesso adhuc illa diffi^o ɔpabit passioni: vt cā. cū h sit de nā demrationis pp qd. neq 2°. cū me^m in demratiōe pp qd sit nālr prius pdicato. pa^e. vō nālr ē posterior re^e eius cuius ē passio. quare τc. quare relinquitur 3° modo dicendū esse.

Quantū ad 2^m sit p^a ɔ. ad quālz demrationē poti^m q̄ ppa passio ō subo demrat. regrit prim⁹ modus dōi p se: formalr̄ aut vtualr̄. pbat. qz i q̄lz tali vl' ali q̄ ppō demratiōis hitudinē icludit pmi modi. s. diffōnis subi ad diffinitū. τ sic formalr̄ demrationē igredit. vl' ad diffōnē subi tādē resoluit demratio. τ sic p⁹ mod⁹ vtualr̄ demrationē igrediet. q̄re ɔ va. ɔña tz. τ totum añs pz ex suppōne p^a. Eadē ɔ pz discurrēdo p oēs opiones de me^e demrationis. ad quarū nullā p nūc me determino. qz si fm aliquā opinionē nō foret ɔ va maxie videret fm tenētes diffōnē passiōis. aut passionē eē mediū in demratiōe. sz ista nō obstāt ɔni. Qz si diffō passiōis sit me^m. illa diffō sit cū passiōe ɔstituet p^m modum dōi p se. Si vō passio sit me^m aut illa tādē in diffōnē subiecti resoluet. vel secū in demrando erit annexa. τ sic necio prim⁹ ɔcurret mod⁹. ℂ P. fm istas opiones nō negat diffōnē subiecti eē aliqd declaratiuū pmissaꝝ demratiōis in quā tāq̄ in noti⁹ cap no^e resoluat. q̄uis hoc nō fieret demratiue tāq̄ i me diū. sed tāq̄ in pri^m demrationis. vt pz de mēte Ari. loco allegato. ℂ 2^a ɔ. vlr̄ in qualz demratione pp qd regritur prim⁹ modus p se formalr̄ aut vtualr̄. Probat inductiue p in demratione qua ppria passio demratur h regrit. vt ex pcedēti ɔne pz. Scdo in demratione qua diffō posterior p priorē demratur. hoc magis est manifestū cū pmisse τ ɔ illā habitudinē includāt. Tertio. vbi p cām priorē cē posterior demōstretur erit ibi habitudo pmi modi. Saltē in minori pmissa. vt pz ex scōa suppōne. q̄re τc. ℂ Tercia ɔ. lz ad q̄lz potissimā demōstrationē. qua ppa passio de subiecto demrat formalr̄ ɔcurrat scōs mod⁹ pseitatis aliq̄ tñ est demratio pp qd. ad quā talis mod⁹ neq formalr̄ neq vtualiter ɔcurrit. p^a pō h⁹ ɔnis pz. eo q in ɔne talis demōstratiōis ppa passio ō subo predicat. 2° vō pbat. qz vbi p aliq̄ diffōnē priorē diffō posterior demrēt illa erit demōstratio pp qd. ad quā tñ nō ɔcurret mod⁹ scōs formalr̄ neq vtualr̄. cū in pmissis τ ɔne sit solū hitudo pmi vl' q̄rti modi. neq no^e pmissaꝝ i notitiā aliq̄ passiōis resolui dz. vt pz q̄re τc. ℂ Forte diceret sic dī a tenētib⁹ opp^m. q illa diffō q̄ pbatur de diffinito se hz p modū passiōis. τ p ɔñs sit cū diffinito ɔstituet modū scōm. τ q se hēat p modū passiōis ōclarat. qz lz diffō diffinito cōpata se hēat per modū poris. alteri tñ diffōni ɔpata p quā ōmōstrat est nālr posterior. τ ad ipsaz se hz p modū posterioris. q̄re vt sic illa diffō modū hēbit passiōis q̄ ē nālr posterior subo suo. τ sic in tali demōstratione aut formalr̄: aut vtualr̄ ɔcurret mod⁹ 2⁹. Sed h nō est sufficiēter dcm̄. lz. n. diffō q̄ demratur re^e diffōnis q̄ ponit p me^e demrationis sit nālr posterior. re^e tñ diffiniti de q̄ pdicat in ɔne demrationis se hz tāq̄ nāliter prius. τ p ɔñs re^e illi⁹ nō pōt hre modum passiōis. Preterea p talē hitudinē poti⁹ vr̄ isurgere 4⁹ modus q̄ 2⁹. eo q illa ē hitudo posterioris diffōnis tāq̄ effect⁹. ad priorē diffōnē tāq̄ ad cām. ℂ Itē ad 2^m modū nō sufficit vt aliqd alteri ɔpet. tāq̄ posteri⁹ eo: τ sic hēat modū passiōis. sz vltra regrit q illō prius in diffōne posterioris ponat. vt pz p tertiā suppōnē. sz neq diffinitū neq diffō ponit in diffōne alteri⁹ diffōnis. cū diffōnis nō sit diff^o. q̄re τc. ℂ 4^a ɔ. in quācūq demrationē pp qd formalr̄ igredit aliqd qō est p se in tertio mō cōplete vl' diminute. vel fm quādā similitudinē. probat qz in qualz talē demonstrationē igredit subm qō est vel substāria p se exñs. τ sic cōplete erit in tertio mō pseitatis. vl' aliq̄ ps eēntialis ei⁹ τ sic erit diminute i eodē mō vt supra dicebat. vel accñs absolutū de q̄ ppa passio pdicat. τ tale modū hz subē p se exñtis q̄re similitudinarie erit in eodē mō tertio. ℂ Item qōcūq subiectū fuerit de quo aliq̄ passio demōstrat: siue substāria: siue accñs illō in eadē demratiōe accipit. tāq̄ non alteri iherēs. sed tāq̄ illō cui p se stāti alteꝝ inheret. q̄re vt hic hitudinē aliq̄ tertij modi icludere vr̄. τ sic vā ɔ va. Eadē ɔ colligit de mēte al. in expōne illi⁹ pris. q̄ igitur dñr in simplr̄ scibilib⁹. τc. vbi dic q duo primi modi cadūt in simplr̄ scibilib⁹. terti⁹ aūt nō sic. sz cadit in subiecꝭ q̄ sciunt. ℂ Dicere aūt q ad demrationē terti⁹ ɔcurrit mod⁹. eo q demrator q est suba p se exñs. ad faciēdā regrit demrationē. vt qdā dixerūt. aut qz in subijs pticularib⁹ sensibilis fundāt quoꝝ non ē sensitiua. a q̄ notitia itellectiua depēdet. τ ɔñr scire τ. demōstratio ab eadem ɔueniūt. vt aliq voluerūt. ē dicē vba ad ephesios. ℂ 5^a ɔ in quācūq ōmōstrationē pp qd formaliter igredit ppō q̄rti modi. pbat sic. in q̄lz tali demratiōe mediū cōpat pdicato. tāq̄ cā ipsi⁹ p se τ imediata. sz in ppōne maiori iniūgit mediū cū pdicato. tāq̄ cū maiori extremitate. ḡ maior ppō erit ppō quarti modi. ma. pz ex qd nōis demrationis pp qd. τ ɔña tz p ea q̄ dcā sunt i qōne pcedēti. Eadē ɔ expsse hr̄ ab al. i expōne quarti modi vbi dicit q ille modus sp cadit in maiori ppōne similis demonstrationis.

siue debeat demõstrari passio d̃ subiecto. siue diffõ mãlis p formalẽ. ⁊ adducit rationẽ prius adductã. alibi ẽt dicit q̃ h̃ ẽ i q̃rto mõ. aial rõnale ẽ risibile. Nõ puto aũt ex h̃ 4m modũ formal'r igredi demr̃ationẽ pp q̃d. q2 i ɔ̃ne q̃ passio d̃ subiecto ꝓprio p̃dicaẽ. fit bitudo illi⁹ q̃rti modi. vt dicit vna expõ circa textũ. ⁊ si. n. subiectũ sit cã passiõis. nõ tñ i ɔ̃ne eidẽ vt cã ɔpaẽ. vel si ɔparur vt cã: ɔpaẽ vt cã subie/ ctiua q̃ bitudo pon⁹ ad 2m ptinet modũ. vt in p̃cedẽtibus dcm̃ fuit. q̃re ⁊c̃. ¶ Ex his ɔ̃n̄r iferẽ q̃ vbi fiat demõstra/ tio pp q̃d: i q̃ passio de subiecto demõstreẽ. ⁊ me⁹ fit diffõ subiecti. q̃ maior ꝓpositio erit i q̃rto mõ. minor i p̃. ⁊ ɔ̃ in scd̃o. Si vo me⁹ sit passio p̃cedẽs. tũc maior erit in q̃rto. mi. ⁊ ɔ̃ in scd̃o. Si vo diffõ cãlis passionis fit me⁹ hoc po terit dupl'r ɔtingere. q2 vel talis diffõ erit p cãz p̃orẽ tam subiecto q̃z passione. vel p posteriorẽ subiecto. ⁊ hoc pu/ to meli⁹. Si scd̃o modo. dicetẽ sic i p̃cedẽti. Si p̃ mõ. ma/ ior erit in q̃rto. minor i p̃. ⁊ ɔ̃ i scd̃o. ¶ Seq̃ẽ scd̃o q̃ vbi p diffinitionẽ formalẽ mãlis pp quid demonstreẽ. mi. ⁊ ɔ̃ erũt i p̃. s3 maior i q̃rto. ¶ Seq̃ẽ tertio q̃ vbi p vnũ gen⁹ cãe aliud gen⁹ pp q̃d demonstreẽ. maior ꝓpõ directe iclu det bitudinẽ q̃rti modi: minor ãt ⁊ ɔ̃ eũdẽ modũ icludẽt. s3 idirecte ꝓpterea q̃ i p̃dicato minoris ⁊ ɔ̃nis exprimeẽ cã. in subiecto vo effect⁹. q̃uis tñ dici posset minorẽ eẽ in p̃. si cã p̃or p quã posterior demõstraẽ. iũgaẽ subiecto per modũ diffõnis vel ptis ipsi⁹. ¶ Ultia ɔ̃. q̃lz demonstra/ tionẽ pp q̃d formaliter igrediẽ 4⁹ mod⁹ ad itellectũ scd̃i mẽ bri scd̃e distictionis. pbaẽ sic. cuiuslz demr̃ationis pp q̃d no⁹ p̃missaꝝ ẽ p se cã no⁹ ɔ̃nis. vt ab oĩbus ɔcediẽ. ⁊ per ɔ̃n̄s iter p̃missas. siue notitiã ipsaꝝ. ⁊ no⁹ ɔclõnis est bi tudo p se cãe ad eãtũ. illa tñ bitudo nõ p aliquã ꝓpõnem demonstrationis nec̃io d̃notaẽ. Q̃uãuis. n. no⁹ dyametra lis iterpõnis terre iter solẽ ⁊ lunã sit cã no⁹ eclipsis lune. illa tñ bitudo nõ denotaẽ p p̃missas aut ɔclõnẽ demõstra tionis q̃ demonstraẽ lunã eclipsari ⁊c̃. ¶ Circa p̃dicta du bitaẽ. q2 p̃hs in narrãdo q̃ modi p se ad d̃mr̃ationẽ ɔcur runt p̃ncipal'r loq̃ẽ de scd̃o mõ: ⁊ de illo tñ ponit ex⁹. q̃re vĩ q̃ oẽm demõstrationẽ pp q̃d formal'r igrediẽ 2⁹ mod⁹. q̃ tñ est ɔ̃ 2m partẽ tertie ɔclõnis. ¶ Scd̃o dubitaẽ. q2 lin coniẽsis expsse dicit q̃ tñ duo p̃mi modi in demr̃atiuis sciẽtijs accipiunẽ. ⁊ h̃ ẽ ɔ̃ p̃dicta. ¶ Ad p̃m dĩ q̃ lz demr̃a tio pp q̃d multipl'r fieri possit vt prius dcm̃ fuit. illa tñ de/ mr̃atio pp q̃d p quã ꝓpria passio de subiecto vl'r demr̃aẽ p cãm eẽntialẽ ⁊ imediatã: ẽ magis ꝓpe demr̃atio. ⁊ de il la itẽdit Ari. ⁊ p scibilia simpl'r itẽdit ea q̃ p talẽ sciuntur demr̃ationẽ. Quecũq̃ aũt talia fuerint: scd̃m icludũt mo dũ. vt dcm̃ fuit in p̃ pte eiusdẽ ɔ̃nis. Ex quo ⁊ ex p̃dictis p3. q̃ 1⁹ ⁊ 4⁹ modus nũq̃ a tali demr̃atiõe formaliter ab soluũtur. ⁊ p ɔ̃n̄s colligi põt ali⁹ mod⁹ itelligẽdi illa v̓ba Ari. q̃z i expõne text⁹ dcm̃ fuit sic exponẽdo. Q̃ue q̃ ɔ̃n̄r i simpl'r scibilib⁹. i. i sciẽtijs simpl'r demr̃atiuis. aut sic sunt p se sic in eẽ p̃dicãtib⁹. i. sic substãtia insunt p se p̃dicatis. ⁊ h̃ ad scd̃m ptinet modũ. aut sic p̃dicata ineẽ pp ipsa sub stãtia. ⁊ h̃ ptinet ad 4m. q̃si vellet p̃hs oñdere a q̃b⁹ mo/ dis nũq̃ formal'r absolniẽ d̃mr̃atio ꝓprijssime sũpta. q̃z/ uis ipe nõ negaret ẽt modũ p̃m tali d̃mr̃atiõi d̃seruire aut formal'r aut v̓tual'r. De tertio ẽt nõ curauit facere mẽtio nẽ. q̃m nõ ẽ ɔplex⁹ ⁊ imediate d̃mr̃ationi d̃seruiens. de q̃ p̃ncipal'r itẽdebat. s3 solũ mediate deseruit. q̃r ⁊c̃. ¶ Ad 2m diceret q̃dã q̃ linconiẽsis fuit illi⁹ opionis. ¶ Al'r tñ di ci põt. q̃ ipe locut⁹ ẽ de d̃mr̃atiõib⁹ q̃b⁹ ꝓpa passio pp q̃d d̃mr̃aẽ ad q̃s ipse voluit tãq̃ me⁹ ɔcurrere subiecti diffõ/ nẽ. vt videbiẽ. 2. hui⁹. ⁊ p ɔ̃n̄s illi duo modi formal'r ɔcur rũt. Lz q̃ in maiori ꝓpõne 4⁹ ɔcurrat modus. sic p̃⁹ dictũ ẽ. q2 tñ eadẽ ꝓpõ i scd̃o mõ reponi p̃t. lz non p̃ncipal'r ⁊ directe dicẽ poterit solũ p̃mos duos ɔcurrẽ ad hũc itell'z q2 nulla ẽ ꝓpõ talis d̃mr̃atiõis q̃ ñ sit i aliq̃ illoꝝ. de 3⁹ vo

Cor^m. p^mũ. *Cor^m. 2^m.* *Cor^m. 3^m.* *Cor^m. 4^m.* *Dubi^m.* *Dubi^m.* *Ad p^m dubita/ tionẽ.* *Ad 2^m dubita/ tionẽ.*

forte diceret sic ẽ dcm̃ i r̃nsione dubitationis precedẽtis. ¶ Ex p̃dictis p3 falsuz eẽ illd̃ dcm̃ q̃rũdã modernoꝝ q̃ ad d̃mr̃ationẽ sim⁹ nec̃itate itriseca ⁊ formali nec̃i⁹ ẽ p̃m⁹ 2⁹ vl' 4⁹ mod⁹ disiũcti. q̃uis tñ null⁹ illoꝝ sit nec̃i⁹ absolu te. nã loq̃ndo d̃ oĩ d̃mr̃atõe pp q̃d nec̃i⁹ ẽ 4⁹ absolꝰ. ⁊ loq̃n do d̃ illa q̃ ẽ ꝓprijssime sũpta. ⁊ ad itẽtionẽ Ari. necessa/ rij sunt 2⁹ ⁊ 4⁹ itrinsece ⁊ formal'r. q̃re ⁊c̃. ¶ Ad rõnes p̃n cipales p3 solũ in q̃one. Et sic est finis questionis.

Contra *Ad ar^m p̃ncipa/ lia.*

¶ Uniuersale aũt dico q̃d cũ de oĩ sit ⁊ p se ẽ h3 q̃ ipsum est ⁊c̃. Te. cõ. 11. Q̃o. xxvij.

Ueritur 27. Utrũ bñ diffiniaẽ vl'e. cuz dĩ q̃ vl'e ẽ q̃d iest de oĩ p se ⁊ s̓m q̃ ipsũ. Ad p̃tẽ negatiuã ar. vl'e diuidi tur a porphyrio in q̃nq̃ vlia. nõ tñ q̃dlibet illorum habet predictas conditiones. ergo illa diffinitio non conuenienter ponitur. maior patet in vniuersalibus porphyrij. mi. p3. species eni non p̃dicaẽ p se de suis idiuiduis. neq̃ accñs distinctũ ɔ̃ ꝓpriũ p se p̃ dicaẽ. ¶ 2⁹ arguiẽ sic. i illa ꝓpõe. aial est hõ. p̃dicatũ ẽ q̃d dã vl'e. nõ tñ dĩ de oĩ supposito subi. g̃ nõ bñ poniẽ illa p/ ticula de oĩ. ma. p3. ⁊ mi. sil'r. cũ nõ oẽ aial sit hõ. ¶ 3⁹. re/ ctitudo ẽ vl'e linee vt ponit p̃hs i textu. nõ tñ iest oĩ linee. cũ aliq̃ sit linea curua. g̃ ⁊c̃. ma. ⁊ mi. de se patẽt. ¶ 4⁹. p se ⁊ s̓m q̃ ip̃m idẽ sunt. igiẽ frustra poniẽ altera illaꝝ pti/ culaꝝ. ɔ̃n̄a de se p3. ⁊ añs p3 p p̃hm i textu. ¶ 5⁹. lõgitu/ do ẽ vl'e linee. nõ tñ cõpetit ei s̓m q̃ ip̃m. g̃ ⁊c̃. ma. p3. cũ sit ꝓpa passio ipsi⁹ vĩ p se nõ. vl' d̃ ipa d̃mr̃abiẽ. mi. pbaẽ. q2 si ɔpeteret ei s̓m q̃ ip̃z nulli ɔpeteret q̃d nõ esset linea vl' sub linea directe ɔtineret. p3 ɔ̃. sicut risibile q̃d hoĩ cõpe tit h3 q̃ ip̃z nõ alteri ɔpetit nisi real'r sit hõ sicut ẽ sor. vl' pla to. ɔ̃n̄s tñ ẽ falsuz. q̃m lõgitudo inest superficiei ⁊ corpori: q̃ neutrũ ẽ linea. neq̃ sb̃ liea ɔtineẽ. q̃re ⁊c̃. ¶ 6⁹. aial rõnale inest hoĩ de oĩ p se ⁊ s̓m q̃ ip̃m. nõ tñ ẽ vl'e ipsi⁹. g̃ ⁊c̃. ma. d̃ se p3. mi. pbaẽ. q2 vl'e ẽ passio q̃ p̃ d̃ subo aliquo d̃mr̃a tur. vt p3 p p̃hm i textu. s3 aial rõale nõ ẽ ꝓpa passio hois g̃ ⁊c̃. ¶ Forte dĩ q̃ p̃ter p̃dc̃as pticulas diffõni p̃dcẽ addi d3 q̃ sit passio d̃ aliq̃ p̃ d̃mr̃abiẽ. sic ãt ñ ẽ aial rõale. ¶ Cõ tra. passio q̃ d̃ subo ꝓpo ñ demr̃aẽ. s3 ẽ p se nõ. sicut forte lõ gitudo ẽ p se nõ iecẽ linee ẽ vl'e. vt oẽs ɔcedũt. nõ tñ d̃ aliq̃ subo p̃ d̃mr̃aẽ. g̃ ⁊c̃. ¶ Ultio ar. sic. p̃dcẽ pticule diffõis se inicẽ icludũt. g̃ ad v̓itatẽ diffõnis suffic̃ vna illaꝝ. ⁊ p ɔ̃n̄s alie frustra ponũẽ. assũptũ p3 d̃ mẽte linconñ. ⁊ alioꝝ ãnq̃ꝝ expositoꝝ. nã d̃ oĩ ẽ q̃d vl'⁹ q̃z p se. ⁊ p se q̃z h3 q̃ ip̃z. q̃r ⁊c̃.

A *Rõp^a* *2⁹.* *3⁹.* *4⁹.* *5⁹.* *6⁹.* *7⁹* *B*

Ad oppositũ ẽ p̃hs i illa pte vl'e ãt ⁊c̃. In ista q̃o ne. p̃mitteẽ p q̃dã. 2⁹ ponẽẽ ɔ̃nes.

Quantũ ad p̃m sit p̃ h̃ distictio. vl'e vt ꝓposito spe/ ctat tripl'r accipi põt. Uno mõ p vl'i s̓m p̃ dicationẽ. Alio mõ p vl'i s̓m cãlitatẽ. Alio mõ p passiõe nãm g̃nis ɔ̃sequẽtẽ. vel spẽi. q̃ p̃ inest alicui subiecto. sic ri sibile diceretẽ vl'e. re⁹ hois. p̃t ẽt hõ dici vl'e re⁹ risibil'. Ex quo p3 q̃ tale vl'e nõ dĩ absoꝰ sed respectiue. idẽ. n. risibi/ le re⁹ sor. aut aialis nõ diceretẽ vl'e. re⁹ tñ hois vl'e h̃ mõ di ci oz. ¶ De vl'i tertio mõ sũpto loq̃ẽ p̃hs. sic ẽt in expõne lr'e dĩ. ¶ 1⁹ distictio. aliq̃d alteri ɔpetere s̓m q̃ ip̃z tripl'r itelligi p̃t. Uno mõ large sic vt sibi p ip̃z ɔpetat. vel p ali/ q̃d eẽntial'r i eo iclusuz. ⁊ h̃ mõ ɔcederem⁹ q̃ hõ h3 q̃ hõ ẽ corp⁹ aiatũ q2 tale p̃dicatũ imediate ɔpetit aiali. q̃d eẽn tial'r i hoĩe icludiẽ. Hoc ẽt mõ ɔcedi p̃t q̃ hõ s̓m q̃ hõ est cognitiuũ accipiẽdo cognitiuũ p passiõe aialis. sil'r ysos/ cheles s̓m q̃ ysocheles h3 tres. eo q̃ hẽ tres sibi ɔpetit p triãgulũ q̃ cõiter icludiẽ i ipo. 2⁹ dĩ aliq̃d alteri ɔpete/ re s̓m q̃ ip̃m q̃d ei attribuiẽ p ip̃m ⁊ non p aliud me⁹. cui p̃us attribuaẽ. sic triãgulus s̓m q̃ triãgulus h3 tres. Et h̃ mõ ɔcedi p̃t q̃ hõ s̓m q̃ hõ ẽ aial. s3 nõ ɔcederetẽ q̃ hõ h3 q̃ hõ ẽ cognitiuũ neq̃ q̃ ysocheles s̓m q̃ ysocheles hẽt

Ad q̃o. Uleca^e tripl'r. *Cõpetit aliquid 3^m alteri*

tres. Tertio mõ magis stricte dr aliqd alteri cõpetere sm q ipm qd ei imediate attribuit. et p ipz alijs attribuat. et h mõ non concederet q hõ hz q hõ ẽ aial qz lz hoi imediate attribuat. alijs tñ spẽbus aial attribuit. sicut asino vl' eq. et nõ p ipm hoiez. vt pz. sed illo mõ concedi dz hoiez sm q ipsum eẽ risibile. et triãgulũ sm q ipm hře tres. et h tertio mõ potissime loqt Ari. in pñti. ℭ Ex his isert q aliqd est p se qd tñ nõ inest sm q ipm. qlitercũq accipiat pz. sicut de illa. aial ẽ hõ. et de multis alijs. ℭ 3ª distictio aliqd attribui alteri p duplr itelligi pt. vno mõ pmitatẽ referẽdo tã ad subiectũ q̃ ad pdicatũ. Alio mõ ad subm tñ. ℭ Exm pmi. sicut disciplinabile hoi attribuit. Si dicamus gra argumẽti disciplinabile eẽ pmã hois passionẽ. hõ. n. ẽ pmũ subiectuz cui illa passio attribuit: et disciplinabile ẽ pª passio q̃ hoi attribuit. ℭ Exm scdi. sicut risibile hoi attribuit. q̃uis. n. risibile nõ sit pª hois passio. tñ hõ ẽ pmũ subiectũ cui attribuit pdcã passio. Ari. ãt cũ loqt de dici p. nũq̃ refert pmitatẽ ad passionẽ. sed ad subiectũ tñ. ℭ 4ª distinctio isto mõ accipiẽdo dici p. duplr accipi pt. Uno mõ q alicui attribuitur imediate. et nõ p aliqd cui prius attribuat. et h ẽ idem qd dici sm q ipm scdo mõ acceptũ. vt pz. et hoc mõ concederet aial de hoie dici p. Scdo mõ q alicui imediate attribuit et alijs attribuit p ipsuz. sicut hře tres p attribuit triãgulo. et hoc ẽ idẽ qd dici sm q ipz scdo mõ acceptũ iuxta quẽ modũ nõ concederemus q aial dicat de hoie p. Hoc mõ vltimo maxie loqt Ari. p posteri. in illa parte. vl'e aũt 7c. ℭ Ex q isert q illud dici p de q Ari. hic loqt. et dici sm q ipz nõ realr differũt. Seqt scdo q qlitercũq accipiat dici p nõ opz pdicatũ convertibiliter attribui subiecto. pz. qz lõgitudo p attribuit linee. nõ solũ primitatẽ referẽdo ad subiectũ. sz ẽt ad passionẽ. Presupponit. n. gra exẽpli lõgitudinẽ eẽ primã linee passionẽ. sicut rõnale vz. illa ẽt passio imediate linee attribuit. et alijs rõne linee. et p consns oibus modis dr p de linea. nõ tñ dr convertibilr d ipsa. qm superficies est lõga q̃ nõ ẽ linea. et corpus ẽ longũ q realiter distinguit a linea. q̃re 7c. Silr aial p de hoie pdicat iuxta vnum modũ prius dcm. non tñ convertibilr vt pz. q̃re 7c. ℭ Sed hic dubitat nũqd ad dici p vel sm q ipm reqratur dici per se. et de oi et nẽcio dici. Q. sic vr esse cõis schola. ℭ In oppom arguit. qz sic h. hõ ẽ aial. pdicatũ p dr de subiecto iuxta vnũ modũ prius dcm. ita vr q h. sor. ẽ. hõ. pdicatũ p dr d sor. et tñ illa. sor. ẽ hõ. nõ est nẽcia nec de oi. nec p se vt pz. q̃re 7c. Scdo si dicat sor. ẽ sic cõplexionatus demrãdo ppriã sor. cõplexionẽ. illd pdicatũ p dr de sor. cũ attribuat sorti imediate et convertibilr non ratione alterius. alijs ãt rõne sor. s. ptibus eius. nõ tñ illa ppõ ẽ p se vl' de oi. neq nẽcia. vt pz. q̃re 7c. ℭ Ad h mihi vr abso'rñderi posse. q ad dici de aliq p nõ reqrit aliq pdicta p conditionũ. Et p h vr eẽ itẽtio phi in pñ. 7. phys. vbi concedit aliqd mobile moveri p. hec tñ ppõ. h mobile movet dmonstrato mobili pncipali non ẽ nẽcia. neq de oi. q̃re 7c. ℭ Ex q consr pz q dici de aliquo p non ẽ iferius addici p se. lz sit eo minus cõe. Si tñ aliqs oppom dre velit consr dicẽ pt q addici de aliq sm q ipsuz. aut p sm q h ac cipit vltra nolatas cõditiões reqrit q nẽcio pdicatũ isit subiecto et de oi et p se. ℭ Consr ponunt qdã ppões. Pria ẽ ista. nõ ois ppõ p se sive pmi sive scdi sive qrti modi est de oi. pz. qz hec ẽ p se in p. aial ẽ hõ. hec ẽt est p se in scdo. aial ẽ risibile. sz illa edificator edificat ẽ p se in qrto. nulla tñ illaz est de oi. vt pz. q̃re 7c. ℭ Ex q isert q eẽ de oi et eẽ p se sic abso'sumẽdo non se hñt sicut supius et iferius. concedit tñ q se hñt sicut magis et minus cõe. eo q eẽ de oi cõius ẽ q̃ eẽ p se. sicut ẽt aial cõius ẽ q̃ spẽs rose. q̃uis nõ sit supius ad ipaz. ℭ Scda ppõ. ois ppõ q̃ pncipalr ẽ p se i p vl' scdo mõ ẽ de oi. lz non eẽ. pz ex dterminatis i pcedẽtib. Ex q isert q sic accipiẽdo p se se hẽt sicut iferius addici de oi. Et h ẽ qd voluit linconiẽsis. q̃uis ipse non dixit dici de oi esse supius addici p se. sz dixit ipm eẽ cõius. ℭ Tertia suppõ. aliqd ppriũ isequẽs pncipia idividui consituit ppõnẽ de oi. q̃ uis nõ p se. p se. pz. qm h ẽ de oi. hõ ẽ aptus eẽ canus. vl' homo ẽ bipes p bipedẽ itelligẽdo aptitudinẽ ad eẽ tale. nulla tñ istaz est pprie p se. sicut in pcedẽtibus dcm fuit. ℭ Dico notãter aliqd ppriũ. qz nõ de quolibet est vez. hec. n. non ẽ de oi. homo ẽ medicus. nisi forte pdicatũ diceret aptitudinẽ. sic neq ẽt ẽ p se. Idem etiam dr de illa. nasus est simus. Moderni tamen his dictis adversantur dicẽtes. oẽ ppriũ fluẽs ex principijs idividui vel iseqũes mãm consituere ppositionẽ p se scdi modi. sz h non puto consonũ expositoribus antiqs. Movent aũt his motivis. illud qd alicui compeit ratione mãe competit sibi p nãm suã. eo q mã est nã. vt pz in pñ scdi phys. sz illd qd alicui competit p nãm suã competit sibi p se. q 7c. Scdo hec ẽ p se. oẽ compositũ ex mã et forma est corruptibile. cũ ipsa demrẽtur. p celi vt ipsi dñt. et tñ illa passio corruptibile non insequit pncipia spẽi. sed potius idividui. q̃re 7c. ℭ Tertio in hac ppositione. aial est risibile pdicatũ p se attribuitur subo. et tñ attribuit ei ratione mãe sue. s. ratiõe hois. homo ãt mã dr rei aialis. sicut vl'r iferius rei supioris. ℭ Ex his concludũt ppriũ qualrcũq suptũ facẽ ppositionẽ p se scdi modi. Sz qz h puto falsuz. vt i pcedentibus dixi. rñdet ad illas rationes. ℭ Ad pmũ dr q loqndo d pseitate scdi mõi. d q hic loquimur non ẽ vez q oẽ ppriũ qd inẽ alicui p nãz qualrcũq suptã isit ei p se. sz vez ẽ d nã essentiali loqndo. s. spẽ vel gñe cũ his limitationibus q in qõne. 23. dcẽ fuerũt. Posset tñ h dici q vbi i tali ppõe exprimat mã rãq̃ ppria cã illius pdican illa ppõ erit i qrto mõ pseitatis. ℭ Ad scdz dr concedẽdo illã eẽ dmrabilẽ. compom ex mã et forma est corruptibile. n seqt vt ipsa sit p se i scdo mõ. sz concedi pt illã eẽ i i qrto. ℭ Ad tertiũ negat hoiez pprie eẽ mãm aialis lz p quãdã silitudinẽ. et valde impropie mã dicatur.

Quantũ ad scdm sit hec conclusio pª. Accipiẽdo vl'e rº vt hic accipit. ad h q aliqd pdicatũ dicat vl'e reqrit: q subo respcũ cuius dr vl'e isit d oi p se et sm q ipz. Probat. q vl'e sic acceptũ nõ ẽ nisi ppria passio nãz iseqns gñis vel spẽi. q p inest illi respcũ cuius dr vl'e. sz talis nẽcio inest d oi et p se. cũ iseqt ẽntiã subi. Est ẽt scdz q ipz. cũ sibi p isit. ℭ Ex q isert q sicut passio vlis vt risibile cũ oibus pdictis cõditiõibus d subo pdicat. ita subz ipsius sicut hõ. qd ẽt vl'e dici pt cũ eisdẽ cõditiõibus subijcit respcũ illius pdicati. ℭ 2ª cõ. ad h vt aliqd pdicatũ dicat vl'e modo pdicto non sufficiũt pdcẽ cõditiones pz p sextũ arm. Potest tñ rationabilr applicari vl' ãpliari h nomẽ i pposito nro et consr dici q ppa diffinitio rei diffiniti pt dici vl'e. et p consns pdcẽ sufficiẽt cõditiones. vt illa diffinitio vl'e dicat. ℭ 3ª cõ. accipiẽdo sic stricte vl'e vt prius pter cõditiones pdictas non reqrit vt sit p d subiecto dmrabile. pz p cõfirmationẽ sexti argumẽti. ℭ 4ª cõ. diffinitio vlis sic stricte ipm accipiẽdo ẽ bõa. sic supplẽdo. vl'e ẽ passio q̃ de subiecto ppo ẽ apta pdicari d oi p se et sm q ipm. d eodẽ subiecto p demonstrabilis vl' p se nota eidẽ inẽ. q pz ex pdictis. ℭ In oibus ãt his cõclusionibus accipio sm q ipm vt accipitur in tertio mẽbro scde distictionis. qm d illo vr loq Aristo.

Ad argumẽta pncipalia. ℭ Ad pmũ et 2m patet i qõne solutio ex pª distinctione. ℭ Ad 3m duplr rñderi pt. Primo q p rectitudinẽ Ari. itelligere dedit passionẽ illã simplicẽ. q p h disiunctũ rectũ vel curvũ cõiter signari solet. illa vo iest linee cũ oibus cõditionibus noiatis. Scdo q p rectitudinẽ itelligẽ debemus aptitudinẽ ad eẽ rectũ. et h vl'r inest oi linee sive actu recta sive curva fuerit. linea. n. curva q̃uis non sit actu recta. ipsa tñ est apta eẽ recta. q̃re 7c. ℭ Ad quartũ dr q p se est idẽ ei qd ẽ sm q ipm sicut magis vl'e minus vl'e. vt dcm ẽ

Cor'm. / Attribui alteri. / Dici p quo itelligatur. / Cor'm. / Dubium. / Te. c. 2. et inde. / Propõ prima. / Propõ 2ª. / Propõ 3ª / Obiectiones / Prima. / Scda. / 3ª. / Ad pm. / Ad 2m / Ad 3m. / Cõclo 1ª. / Conclo 2ª. / Cõclo. 3ª. / Conclo 4ª. / Ad arg 1m et 2m. / Ad. 3m. / Ad. 4m.

Ad.5m. in expõne text9. nõ alit simpliciter idẽ. ¶ Ad quintũ dr̃ q ad h vt lõgitudo sit vl'e linee sufficit cũ reliqs ꝯditionibus vt non alij a linea insit nisi per ipsam lineã. ⁊ h est verum qm̃ nõ inest superficiei. aut corpori nisi qr superficies ⁊ corpus lineã includũt. ¶ Ex quo pz q nõ opz lineam de alijs essentialiter predicari. quibus attribuitur longitudo per ꝯñs non est oimoda similitudo de risibili respectu hois. ⁊ longitudine respectu linee. ¶ Ad 6m. ⁊ cõfirmationẽ pz in qõne. ¶ Ad vltimũ dr̃ primo illas particulas nõ oino inicẽ se p ordinẽ icludere. vt patuit in qõne. Dr̃ scdõ q lz sic eẽt. nõ icõueniret eas poni in diffõne vl'is ad maiorẽ ipsi9 manifestationẽ. ⁊ sic est finis.

Ad.6m. 17m.

¶ Si igitur est demõstratiua scia ex necessarijs principijs ⁊c̃. Te.cõ.15. Q̃o. xxviij.

A Rõ p° T.c.38. ⁊ inde.

Queritur 28°. vtrũ de his q̃ sunt p accidẽs demfatio eẽ possit. q sic arguit̃ de casu ⁊ fortuna ⁊ effectib9 casualibus ⁊ fortuitis hñt scie ⁊ demfationes. vt pz. 2. phy. ⁊ tñ hoc nõ eẽ põt nisi p ꝓpõnes p accñs. g̃ ⁊c̃. Ma. pz. Et mi. pbat̃ ex eo q casus ⁊ fortuna sunt cãe p accñs. ⁊ eoꝝ effect9 sunt effectus p accñs. vt pz. q̃re ⁊c̃. ¶ 2°. ab Ari. 2. de aia ꝯcedit̃ h ꝓpõ aiatum inq̃tũ aiatũ nutrit̃. ⁊ p ꝯñs. ipsa est fm q ipsũ. q̃re ipsa erit demfabilis. ⁊ tñ est ꝓpõ p accñs. ⁊ non per se. qr ibi p̃dicat̃ nutritio q̃ est operatio q̃dã. ⁊ ꝯñter accñs cõe de corpore aiato. q̃re ⁊c̃. ¶ 3° arguit̃ auctẽ cõmẽ. 4. phy. cõmẽto. 20. vbi dicit q lz per accñs raro non ingrediat̃ demonstrationẽ. tñ illud qõ est per accñs semper ingredit̃ demfationem. q̃re ⁊c̃. ¶ Quarto q ignis sit p̃ calidus ⁊ aqua p̃ frigida est per accñs. ⁊ tñ vel hec duo demfant̃ vel saltẽ demfationẽ igrediunt̃ tãq̃ p̃misse. g̃ ⁊c̃. Maior pz. qr caliditas: frigiditas. humiditas: ⁊ siccitas sunt accidẽtia cõia. cũ nullũ circũcernãt subm. Minor vr̃ de mẽte Ari. 2. de gñatiõe. vbi determinat ignẽ eẽ p̃ calm. aerẽ p̃ hũidũ. aquã p̃ frigidã. ⁊ terraz p̃° siccã. q̃re ⁊c̃. Idẽ arm fieri põt de diffõnib9. 4. humoꝝ. q̃ a medicis ponunt̃. sic diffiniẽdo sanguinẽ dñt. sanguis est hũor p̃m9 cal's ⁊ hũidus colore rubeus: odore suauis: ⁊ sapore dulcis. Tota eni illa diffõ ex accidẽtib9 cõib9 aggregat̃. ⁊ tñ demfationẽ igredi põt tãq̃ mediũ ipsi9. alr̃ nõ eẽt diffõ. quare ⁊c̃. Idẽ ẽt pz de illa diffõne quã Ari. ponit. 2. hui9 hõ est aial gressibile bipes. ⁊ similib9. ¶ Quinto motus ⁊ qes sunt accidẽtia cõia: ⁊ tñ illa de celo ⁊ terra demfantur. g̃ ⁊c̃. Ma. de se pz. Mi. colli̇̃r ab Ari. 2. celi. vbi demfat terraz sp qescere. celũ aũt sp moueri. Idẽ arguit̃ de sphericitate q̃ de celo ⁊ terra demfat̃. ⁊ tñ est accñs cõe. Itẽ si ps negatiua eẽt va. hoc maxie eẽt pp rõnẽ phi. qr q̃ sunt p accñs possunt nõ inesse. sz h vr̃ falsuz. qr hec est p accñs. cignus est alb9. similiter al' est coloratum. ⁊ tñ nõ põt eẽ qn cignus sit albus. ⁊ qn aial sit coloratũ. q̃re ⁊c̃. Per idẽ ẽt deficeret ratio Ari. qua vr̃ ꝓbare q demo° est ex his q̃ sunt fz q ipsuz qr est ex necessarijs. multa eni necessaria sunt q̃ neq3 sunt p se neq3 fm qõ ipm. q̃re ⁊c̃. ¶ Ultimo mem cã ⁊ diffõ idẽ sunt. vt ponit Ari. 2. hui9. sed nigredo ⁊ albedo hñt cãm per se. similr̃ ⁊ diffõnẽ. g̃ hñt mediũ per qõ demfari pñt. ⁊ tñ sunt accidẽtia cõia vt pz. quare ⁊c̃.

2°. T.c.49. 3°. 4°. T.c.16. 5. T.c.43 ⁊ te. cõ. 100. 6.

B **Ad oppositum** est Ari. p̃ h9. in illa pte. accñtiũ aũt nõ per se ⁊c̃. ¶ In ista qõne primo p̃mittẽtur quedã. scdõ ponent̃ ꝯnes.

Ad qõ.

Quantũ ad p̃mũ sit p̃ma distictio. Accñtiũ q̃daz a subis suis separabilia sunt illis subis remanẽtib9 quedã vo nõ. Exẽm p̃mi sicut albedo ⁊ nigredo in pariete. Exẽpluz scdi sicut risibilitas in hoie. ¶ Scda distinctio. accñtiũ inseparabiliũ q̃dam p̃nt indiuidui ꝯseq̃unt̃. vel aliã accñtalẽ cãm. q̃daz vo nãm gñis vel spẽi. Exm p̃mi. sicut albedo in cigno q̃ a cigno separi non põt: in seq̃tur tñ cõplexionẽ idiuidualẽ ⁊ ꝓpriã ipsius cigni. ⁊ sicut ꝓprietas indiuidualis occulta vel manifesta ip̃ressa merito astralis iflux9 vel ꝯsilis cãe. Exm vo scdi: sicut hẽre. 3. re° triãguli ⁊ risibilitas re° hois. ⁊ hec acc° a porphyrio maxime ꝓpa appellant̃. Sed alioꝝ inseparabiliũ q̃dã cõia dicerent̃. sicut albedo in cigno. Quedam vo ꝓpa. sicut eẽ bipedẽ. aut eẽ canũ in hoie q̃ ab homine saltẽ fm aptitudinẽ separi nõ pñt. Neq3 opz vt q̃daz dñt q acci° ꝓpa suũ subm circũcernãt. qm̃ eẽ bipedẽ. similr̃ canicies nõ circũcernit hoiem. lz verũ sit dictũ eoꝝ de ꝓpo 4° mõ sũpto. iter acci° aũt cõia: ⁊ acci° ꝓpa q̃rto mõ sũpta cõiter cõuenientia ⁊ diia assignat̃. ꝯueniunt. n. qr vtrusq3 subm intelli põt sine itellectiõe sui accñtis. omne. n. p̃us ⁊ absolutũ intelligi põt eius posteriori nõ itellecto. Cũ g̃ accñs tã ꝓpriũ q̃3 cõe sit suo subo posteri9: poterit subm intelli non intellecto accidente. poterit. eni cignus intelli subalr̃ albedine nõ itellecta. ⁊ poterit homo intelli nõ intellecta risibilitate. Diñt aũt. qr accñs cõe q̃uis iseparabile a subo eius põt itelli nõ inesse. imo ẽt opm ei inẽe. Possuz. n. itelligere albedinẽ nõ inẽe cigno. imo nigredinẽ eidẽ inẽe. Secus aũt est de accñte ꝓpo. Nõ possum. n. itelligere hoiez eẽ itelligẽdo cũ h risibile sibi non inesse. aut alteri ab hoie inesse. qõ qdẽ dictũ sic verificari dz. q non possuz intelligere hoiem eẽ intelligẽdo risibile eẽ. qn ẽt itelligã hoiez eẽ risibile. ꝓpea q risibile circũcernit subz suũ. Forte eniz dyalecticus nõ hẽret p incõuenienti aliquẽ intelligere risibile nõ inẽe hoi. imo alteri ab hoie inesse. Sicẽt illas ꝓpões intelligere h̃ risibile nõ inest homini. ⁊ risibile inest alteri ab homine. Quidã vo posteriores dixerũt q põt intelli hominẽ eẽ intelligẽdo tamẽ risibile nõ sibi inesse. q̃uis nõ intelligi possit alteri ab homine risibile inẽe. Mouent̃ aũt h motiuo. oẽ prius apd itellectũ stat eẽ sine suo posteriori. sz hominẽ eẽ pri9 est nalr̃ q̃3 risibile eẽ siue inẽe. igit̃ intellect9 itelligere poterit hominẽ eẽ. intelligẽdo tñ nullũ risibile eẽ. siue risibile nulli inẽe. Poterit tñ aduersari9 dicere q arm solũ ꝯcludit q intellect9 intelligere põt hoiem eẽ. q̃uis nõ intelligeret risibile esse. ¶ Preterea si dyalectice ꝯcedat̃ illud qõ ꝯcludũt. pari rõne ꝯcedere hñt q intellect9 intelligere põt risibile alteri ab hoie inesse vt pz. ¶ Dubitat̃ ꝯ p̃dicta ꝓbando. q nullũ est accñs insepabile in aliquo subo. qr si sic tũc haberet cãm necessariã in subiecto ꝓprio. ⁊ p ꝯñs illa cã posita poneret̃ effect9 ⁊ illa r̃mota remoueret̃ effectus. ꝯñs est falsuz. qr lz a cigno cã albedinis remoueret̃ tñ adhuc albedo eẽt. sic in pariete vel ligno. ¶ Ad hoc cõiter r̃ndetur negãdo scdam ꝯñtiã. cã. n. albedinis in cigno est soluz necessaria nec̃itate positiua. qr. s. illa posita ponat̃ effect9. sz nõ necessitate p̃uatiua qr remota illa remoueat̃ albedo. ¶ Aliter ⁊ melius r̃ndet̃ q posita cã albedinis imediata in cigno ponitur ẽt albedo in eodẽ. ⁊ illa remota a cigno ẽt remoueret̃ albedo. remota. n. ꝓpa cõplexione cigni ab eodẽ albedo remoueret̃. q̃uis tñ in alio albedo remanere posset ⁊ hoc sufficit ad h vt habeat cãm necessariã in illo subiecto. Qualr̃ aũt diffinitio accidẽtis posita a porphirio ꝯueniat accñti inseparabili. ⁊ qualr̃ illa diffõ suppleri dz. alio tpe videndũ erit. ¶ 3° distinctio cõiter ponit̃. sicut accñtiũ ꝓprioꝝ: qõdã est simplr̃ ꝓpriũ. s. illud qõ ꝯuertitur cũ subo suo. sicut risibile. qõdã fm qd ꝓpriũ. q non ꝯuertit̃ cũ subo suo. sicut risibile. qõdã fm qd ꝓpriũ. q non ꝯuertit̃ cũ subiecto suo. sicut eẽ bipedẽ cũ hoie. sic accñtiũ cõium qõdã est simplr̃ cõe: qõ. s. nõ ab aliquo speciali subiecto determinatur. sicut albũ ⁊ nigrũ ⁊ ꝯsimilia. qõdã fm qd cõe qõ. s. habet aliqõ speciale subm a quo determinat̃. sicut sphericitas a celo determinat̃. ⁊ q̃dã dñt q q̃titas a mã determinat̃. ⁊ si

Dubit°. Solo. alia r̃°. Accñs rõe du°.

Accñs ẽ duplr̃

gura a corpore aiato. ℭ 4ª distinctio. quedam sunt accidē tia cōia q̄ lȝ ꝓprie passiōes non sint ꝓprie appellande. q2 tñ ꝑncipaliter in scientia ꝯsiderantur illic se hñt p modū passionū ꝛ ꝑsertim re° subiectoꝝ qbus necessario insunt sicut motus ꝛ quies a nāli pho ꝯsiderantur principalr̄ q̄ sunt accñtia cōia. ꝯsideranť tamen p modum passionum corporū naturaliū. ꝛ ꝓbatur motus de celo rōnibus nā-libus. ꝛ quies de terra q̄si sint ipsoꝝ ꝓprie passiones. cū necessario celū moueatur. ꝛ terra sue nature penitus di-

Corl'm. missa sit apta in centro sp̄ quiescere. ℭ Ex quo iffertur q̄ lȝ ꝓbationes qbus similia accñtia de suis subis ostendunť non sint ꝓprie dmōstratiōes. p quādā tñ silitudinē ꝛ rō-nē demr̄ationi valde ꝓpinquaȝ demr̄ationes large dici pñt. ꝛ ꝑseraȝ cū demōstratur accñs q̄ necāario inest subo

E suo. sic motus ꝛ spericitas de celo. Et h̄ sensit ꝯmētator. 4. phy. ꝯmēto prius allegato q̄ tales demōstrationes appel lauit demonstrationes non essentiales sed dialeticas.

Conclo prima. **Quantū** ad 2ᵐ sit p̄ma ꝯ. accñtiū q̄ subiectis suis cō tingenter insunt nō est ꝓprie demōstratio de eisdē subiectis. pȝ q2 demonstratio ꝓprie est ex necessa rijs. pȝ ēt de mēte Ari. in loco all'ato. q̄ ꝑcipue de tali ac-cidēte vȝ loq cū dicit de tali. n. dico accñte. ꝛ sic cōiter dñt expositores solū de accidēte separabili ibi locutum esse. ℭ Ex ꝯclusione inferť q̄ ex propositionibus que per ac-cidēs dñr merito taliū accñtiū nō fiunt ꝓprie demonstra

Conclo 2ª. tiones. ℭ 2ª cōclusio q̄uis accñtia inseparabilia distincta ꝯ ꝓpriū quarto mō suptū nō sit ꝓprie demōstratio de subo suo. de ipso tñ similitudinarie q̄dā demr̄atio eē pōt. p̄ma pars pȝ q2 demonstratio ꝓpe solū est ex his q̄ sunt p se ꝛ s̄m q̄ ipm. talia vo nō sunt hȝ accñtia inseparabilia. 2ª vo pȝ ex qbusdā rōnibus ꝑus adductis. ℭ Itē de mente cō-mētatoris loco ꝑ⁹ allegato cū dicit. sed q2 illud qd̄ est p accidēs est duob⁹ modis. s. semper ꝛ raro. vȝ q̄ illud qd̄ est semper intret. quoquo mō in numero demōstrationū veraꝝ non essentialiū. ꝛ sunt demonstrationes dialetice.

Conclo 3ª. ℭ 3ª ꝯ iter accñtia cōia iseꝑabilia magis pertinentia sunt demōstrationi q̄ sub ꝑncipali ꝯsideratione scie cadunt q̄ȝ ea que accñtalr̄ eidē attribuitur. pȝ. mot⁹. n. ꝛ qes ꝛ speri tas q̄ a nāli pho ꝑncipalr̄ ꝯsiderātur magis sunt demon strationi pertinentia q̄ȝ esse albū aut nigrum q̄ in cigno ꝛ

Corl'm. coruo inueniuntur. ℭ Ex his duabus cōclusionibus in-fertur q̄ ex ꝓpōnibus per accidens merito accidētiū in-separabiliū demōstrationes nō ꝓpe sȝ improprie eē pñt. Ari. āt loco all'ato de demr̄atiōe ꝓpe supta solū loq̄bať.

Ad ar^a Ad pª. **Ad rōnes** ꝑncipales. ℭ Ad primā dī q̄ de casu ꝛ fortuna ꝛ effectibus ipsoꝝ non hñr de-monstrationes ꝓpe sed solū silitudinarie sicut prius dcm̄ fuit. nō. n. opȝ in scia nāli semp adducere demonstratiōes ꝓpe suptas. imo vt plimū op^m cōtingit. ꝓpōnes tñ qbus de casu ꝛ fortuna scia habeť q̄uis nō sint ꝓprie p se. hñt tñ modū quēdā ꝛ similitudinē ꝑseitatis. sicut dū diffinitio ipsoꝝ d̄ diffinito ꝑdicatur. aut alie ꝯsimiles ꝑdicationes.

Ad 2ᵐ. ℭ Ad scdām dī q̄ accipiēdo aiatū: aiatū mere substātia liter hec nō est ꝯcedenda aiatum inq̄ȝtū aiatū nutritur. ꝛ per ꝯñs hec nō est de s̄m q̄ ipm aiatū nutritur. sed verū est q̄ aiatū inq̄ȝtū taliter mixtū est cōplexionatū nutritur vel est aptuȝ nutriri. ꝛ sic phs intellexit loco allegato. ex hoc tñ nō ꝯcedere opȝ aliquā talē esse ꝓprie per se aiatuȝ inq̄ȝtū taliter mixtū ꝛ cōplexionatū nutritur. vt pȝ ex di-

Ad 3ᵐ. ctis in q̄ōne precedenti. ℭ Ad tertiā dicunt moderni q̄ non fuit intentio cōmentatoris loco allegato vt aliqua ꝓ positio p accñs demōstrationē ingrediať sed q̄ subm cui aliqua passio p accñs attribuiť ingrediatur demr̄ationē. vnde hec ꝓpō mā est mobilis. siue forma ē mobilis de q bus in eodē cōmēto facit mētionē. sunt p se licet eē mobi le nō p se sed solū per accñs forme ꝛ mãe attribuať. Hec rñsio si quis bene inspiciat iplicat ꝯdictionē. ℭ Aliter rñ detur q̄ verba cōmētatoris que ꝑus posita sunt hanc du bitationē soluūt ꝛ mētē ipsius declarant. dicit eni q̄ illd̄ qd̄ est p accñs semp intrat in numero demōstrationū ve-rarū nō essentialiū. ꝛ hoc ꝯcessum est in scda ꝯne. ℭ Ad

Ad 4ᵐ. aliam dī q̄ siue tales ꝓpōnes. ignis est ꝑ calidus. aqua ē ꝑ frigida demōstrētur. siue sint ꝑncipia demonstrationis hoc nō est in demonstratione ꝓprie sed solū large ꝛ simi-litudinarie supta quā q̄dā dicūt demonstrationē s̄m qd. q̄uis eni caliditas nō ꝓprie sit ignis. passio tñ p modum passionis eidē attribuitur. qm̄ ꝑncipaliter igni competit. ℭ Ad ꝯfirmationē silr̄ patet. ℭ Ad aliam rōnē pȝ in q̄ō-

Ad 5ᵐ. ne. qm̄ motus ꝛ quies sunt accidentia cōia: non simplici-ter sed s̄m quid. vt cōiter dī. qm̄ sibi aliquod determināť subiectū. s. celū ꝛ terraȝ. ēt aliquomodo ipsoꝝ passiones dici pñt. q̄re de talibus demr̄atio eē pōt nō ꝓprie sed lar-ge siue s̄m qd. ℭ Ad aliā dī cōiter q̄ Arist. ibi de accñte separabili loq̄bať. ꝛ hec videtur manifeste ꝑtendere ver ba textus. ℭ Ad ꝯfirmationē dī q̄ Ari. ibi loq̄batur de necessitate essentiali. que. s. ex nā generis ꝓuenit vel prin cipijs essentialibus spēi. que vero tali necessitate predi-cantur per se ꝛ s̄m q̄ ipm de aliquo subiecto predicanť.

Ad 6ᵐ. ℭ Ad vltimū dī q̄ ar^m probat albedinem per eius cām siue diffōnem essentialem posse demonstrari quo ad esse simplr̄ non demonstratione potiss^a sȝ demonstratione s̄m quid determinante q̄ōnem si est. sicut etiaȝ hoiem esse de monstrari potest per eius causam. non tñ demōstrabile ē albedinē inesse demonstratione ꝓprie sumpta. Ad ꝓbā-dū eni albedinē inesse supꝑficiei semp adduceretť aliqua ꝑ missa per accñs. aut ambe. q̄re ꝛc̄. ꝛ sic est finis ꝛc̄.

ℭ Non ergo est ex alio genere descendentē de mr̄are. ꝛc̄. Te. cō. 20. Questio. xxix.

A Rō p°. **Queritur** 29°. vtꝝ ꝯtigat demr̄atorē descendere de gñe in gen⁹. Et sic arguiť p°. diuerse scie eisdē vtunť prin cipijs. ĝ ꝛc̄. Assūptū est Ari. circa illā par-tē p̄mi poste. non ĝ est ex alio genere. ℭ P̄ scia subalternata vtiť ꝑncipijs scie subalternātis sic mu-sica ꝑncipijs arith^ce ꝛ ꝑspe^ua ꝑncipijs geo^e. vt vȝ velle phs

2°. in textu ꝛ patere pōt in illis ispicieñi. ℭ 2° idē subm a di-uersis sciētijs ꝯsideratur. ĝ ꝛc̄. Assūptū ꝓbať. q2 linea su perficies ꝛ corpus tā a nāli q̄ȝ a geo^e ꝯsideranť tāq̄ȝ sub-stātia vt vȝ de mente Ari. 2. phy. in prin° scdi tractatus.

3°. ℭ 3° eadē passio in diuersis scientijs ꝯsideratur ꝛ in ipsis demōstrať. ĝ ꝛc̄. Assūptū ꝓbať. q2 spericitas a geo^e ꝯside rať tāq̄ȝ passio. silr̄ a nāli ꝛ astronomo: cū terrā eē speri-cā ꝛ celū eē spericū ab vtroq̄ȝ illoꝝ demōstreť. vt pȝ ispi-cieñi. ꝛ Ari. idē vȝ dicē. 2. phy. loco all'ato. ℭ Itē eclipsis lune a nāli ꝛ astronomo tāq̄ȝ passio ꝯsiderať. ĝ ꝛc̄. assum

4°. ptū pȝ ispicieñi. ℭ 4° diuerse scie eodē vtunť medio ad eā dē ꝓbādū ꝯnē. ĝ ꝛc̄. Assūptū ꝓbať q2 geo^e ꝛ astronom⁹ ad ꝓbandū spericitatē de aliq̄ corpore vtunť pro medio diffi^e corporis sperici q̄ est habere cētrū a q̄ oēs linee du-

5°. cte ad circūferētiā sunt equales. ℭ 5° subiectū vnius scie est passio alterius. ergo ꝛc̄. añs pȝ. qm̄ magnitudo ꝛ nu-merus que sunt geo^e ꝛ arithmetrice suba sunt nālis phie

6°. passiones. ℭ Sexto arithme^ca. in geome^am descendit que tñ non se hñt sicut subalternās ꝛ subalternata. ergo ꝛc̄. añs pȝ. qm̄ ad demōstrandū dyametrū quadrati esse in-cōmēsurabilē coste geo^e mediū assumit ex parte numero-rū. ℭ Confirmať q2 perspectiua in valēm descendit siue potius ascendit q̄tū ad illam partem que est de yride. vt pȝ. 3. meta. ℭ Itē geometria in cirugiā descendit. cuȝ tñ sint scie valde disperate. ad ꝓbandum enim vulnera cir-cularia tardius sanari q̄ȝ oblonga opȝ vti pn° aut ꝓpo-

7ᵒ
Cō. 87.
8ᵒ

stione geometrie. vt pz qꝛ ⁊ c̄. ¶ 7ᵒ dyalectice demr̄atio nes ex cōmunibus pcedūt. ergo ⁊c̄. Tz pñia de mente Aristo. in textu. Assumptū ē ɔmētatoris. 4. phy. cō. 87. vbi dicit q sermones logici sunt extranei. Itē ɔmē. sequēti. dicit q ex sermonibus logicis nō indicat aliqd eē vel nō eē fm extimationē intētam. qꝛ ⁊c̄. ¶ Ult° arguit q si nō. h maxime videret pp rōnē quā iplicite innuit Ari. i textu. qꝛ .s. demr̄atio dz eē ex his q̄ sunt p se ⁊ fm q ipm. sz hec rō n̄ ɔcludit. qꝛ risibilitas hoi ɔparat fm q ipm ⁊ p se. nō ab solute q sunt diuersoꝝ generꝝ. qm̄ hō est de gn̄e sube. risibilitas vero de gn̄e qualitatis. quare ⁊c̄.

B
Ad qō.

In oppositum est Arist. in illa parte. nō ergo ɔtingit ex alio gn̄e descendentem demr̄are. ⁊c̄. ¶ In ista qōne. primo quedam p̄mittētur. secundo ponentur conclusiones.

Quantum ad p̄mū. nota p̄mo sicut dictum est in expōne text⁹ q p gen⁹ in pposito nō intelligim⁹ gen⁹ p̄ncipale. demr̄atoꝛ. n. ɔuenientissime demōstrat risibilitatē d̄ hoie. nō obstāte q sint diuersoꝝ p̄ntorū. sed intelligere debem⁹ gen⁹ scie ꝯ aliā sciam distincte. ¶ Scđo nota q demr̄atorē descēdere de vna scia in aliā sciam imaginari possum⁹. vel ex pte alicuius dignitatis aut p̄ncipij. vel ex pte subi. vel rōne passiōis: aut rōne medij demr̄atiui. ¶ Tertio p̄mitto sicut circa textū tāgebatur q subz eē idē cū subō dupl'r ɔtingere pōt. vel simpl'r vel fm qd. exēplū p̄mi. sicut spēs eēntialis alicuius gn̄is est idē cū illo. sicut homo ē simpl'r idē aiali ⁊ ysosceles triangulo. Exēplū scđi sicut linea visualis dr̄ fm qd idē linee absolute. qm̄ est eēntial'r eadē subi. ⁊ simil'r numerus sonorus ē fm qd idez numero absolute. ¶ Quarto, p̄mitto q datis duab⁹ sciētijs q̄dā sic se habēt q neutra alteri subalternat aliquo mō. sicut musica pspectiue. que dā vo alteri simpl'r subalternat. sicut pspectiua geometrie ⁊ n̄ali. eo q subz pspectiue. s. linea visualis sub linea ɔtinet q̄ est subz geo⁹. visus aūt siue visuale est subm̄ qd dā vel passio a n̄ali ɔsideratū. ¶ Idē dī d̄ musica q̄ arithmetrice ⁊ n̄ali subalternat. q̄dā vo alteri fm parte subalternat. sicut cōiter dī n̄alē p̄biam quo ad partē de yride ⁊ halo. q̄ hr̄. 3. meta. subordinari pspectiue. q̄uis vt puto illa nō sit pprie subalternatio qm̄ pspectiua absolute dici dz ps scie n̄alis. sz poti⁹ eēt subalternatio n̄alis p̄bie ad geometriā. q̄ ad aliquā ipsi⁹ pte. Quedā vo q̄ ad vnā ppōnē alteri subalternat. sicut cōiter dī geometriā n̄ali subalternari quo ad illā ppōnem: de puncto ad punctum rectā lineā ducē ɔtigit. q̄ ab eo psupponit. sz pbat. 6. phy. sicut ēt cirugic⁹ geometre subordinat q̄ ad illā. volnera circularia tardi⁹ sanant q̄ꝫ angularia. ¶ Ex quo isert. q vbi demr̄atoꝛ trāseat de subalternāte scia in subalternatā sciam dī descēdere. ecōuerso āt diceret ascēdere. Ubi autem sint scie penitus disperate pōt large loquēdo dici descendere. dum de vna in aliā transit.

De sub alterna tiōe sciarum

C
Cōclo prima

Quantū ad 2ᵐ sit p̄ma ɔclō. ɔtingit diuersos artifices eodē vti p̄n°. q̄uis tn̄ neut' illoꝝ ex h dicat in sciaz alteri⁹ descēdere. Prima ps ɔnis pz de mēte Ari. in textu. Pz ēt ratione: qꝛ tā geometra q̄ꝫ arismetricus vti potest hoc p̄n°. de quolz dī eē vel nō eē ⁊c̄. ad pprios tn̄ termios ɔhēdo. Dicit. n. geo° q nō cōtigit idē sil' eē lineā ⁊ nō eē lineā. arithmeticus āt q non cōtingit idē sil' eē nūm ⁊ nō eē nūz. Uterq ēt ipsoꝝ vtet h p̄n°. Si ab eq̄lib⁹ eq̄lia demas remanētia sunt eq̄lia. geo° tn̄ ad lineā ɔhēdo. ⁊ arismetricus ad nūm. 2ᵃ vero ps ɔnis pz. qm̄ ex hoc vnus nō vtit p̄ncipio aut cōclusione alterius. neq subō vel medio vel passione ipsius. ¶ 2ᵃ conclusio. nō inconuenit demr̄atorem sic descēdere: vt i scia alteri scie simpl'r vel scđm qd subalternata vtat aliq̄ p̄n° vel cōclusione scie subalternātis. pz qꝛ pspectiua multis

Cōclo secūda

vtit p̄ncipijs ⁊ ppōnibus geometrie. musica etiā multis vtit p̄ncipijs ⁊ cōclusionib⁹ arismetice. ⁊ h asseruit ph̄us in textu. ¶ Itē geo° vtit illa ppōe. de pūcto ad pūctū rectā ducere cōtingit: tāq̄ꝫ ɔclōne demr̄ata a n̄ali. 6. physi. ⁊ rōne illi⁹ dī eidē fm qd subalternari. ¶ 3ᵃ cōclō. ad eādem sciam pertinet passionem alicuius gn̄is de p se inferioribus ad illud gen⁹ demr̄are. pz. qꝛ scia ɔsiderās aliquod genus ɔhit spēs eiusdē generis. sicut geo° triāgulū cōsiderās ɔhit d̄ ysoschele. ⁊ sil'r passionē trianguli de ipso demr̄abit. Eadē ɔclō videt de mēte Arist. in p̄hc⁹. ⁊ circa finem huius p̄mi. Ex quo infert q lz sic demonstrando diceret descendere demr̄atoꝛ de gn̄e in gen⁹ principale. nō tn̄ de gn̄e scie in aliud gen⁹ descēdere diceret. ¶ 4ᵃ cōclusio. demr̄atoꝛ sic descendere pōt vt in diuersis sciētijs de eodē subō passiōes demr̄et. Quāuis nō vtriq adequato. Prima pars pz de mēte Arist. 1ᵒ physicorum loco prius allegato. qꝛ tā n̄alis q̄ꝫ geometra poterit de linea passiōes aliq̄s demōstrare. ¶ Scđa vo pars pz. qꝛ diuersarū sciaꝝ nō pōt idē eē adequatū subiectū. cū rōe suboꝝ p̄moꝝ scie distinguant. Nota tn̄ q hoc nō est pprie descēdere. qꝛ q̄rum ad hoc vn⁹ non accipit ab alio. neq econtra. ¶ Sed ɔ conclusionē instatur. qꝛ dicit ph̄us q nō cōtingit demr̄atorem de vna scia in aliā descēdere nisi subiectum vnius sit aliquo mō idē cū subiecto alteri⁹ sed corpus mobile qd est subiectū n̄alis p̄bie neq ē simpliciter idē neq fm quid cuz linea que est subm̄ geo°. vt pz. ergo nō cōtingit demr̄atorem de n̄ali in geoᵐ descendere neq ecōtra. cuius oppoᵐ dicit in pbatione conclonis. ¶ Ad hoc multipl'r r̄ndet. Primo q Arist. ibi loqt de descensu quo ad eandē passionez in diuersis scientijs ɔsideratā. non enim demr̄abitur eadem passio in scientijs diuersis: nisi subiectū de quo in vna demr̄atur sit aliquo mō idē cū subō: de quo in alia demr̄atur. ¶ 2° dī q sufficit vel subiectum adequatum vel subm̄ nō adeq̄tum idē esse aliquo modo cum subiecto alterius. ⁊ sic in pposito ɔtingit. Eadē enim linea tāq̄ꝫ subm̄ a geometra ⁊ n̄ali cōsiderat. q̄uis nō sit adequatū n̄ali p̄bie sed particulare. ¶ 3° dī q illud nō est pprie descendē sicut p⁹ dcm̄ fuit. ¶ 5ᵃ cōclō. nō sic cōtingit demōstratorē descēdere ex pte suboꝝ vt diuersis scientijs eodē oino vtat subō formal'r sumpto. qꝛ lz diuerse scientie idem subiectum ɔsiderare possint. circa ipsum tn̄ diuersis vtunt modis cōsiderandi. ⁊ per ɔñs nō vtunt eodē oino. añs pz de mente Ari. loco allegato. ¶ 6ᵃ cōclosio. nō incōuenit scias diuersas eandē passionē de eodē subiecto demr̄are. ⁊ per ɔñs ex parte passionū alterā in alteraz descendere. pz ex tertio argumēto principali. ¶ Nota tamen q hoc nō cōtingit nisi altera alteri sub alternet. sicut astrono° n̄ali. nō etiam ambe per eadem me° precise demonstrabunt. nisi astronomus hoc faceret inquantum n̄alis ⁊ non inquantum astronomus purus. ¶ 7ᵃ cōclusio ad mentē Ari. sit ista. nō sic cōtingit demr̄atorē descendere q̄tuz est ex pte passionis vt passiōem alicui⁹ scie in altera scia demr̄et oino ex̄tvā a ɔsideratiōe illi⁹ scie. Pz qꝛ alr̄ sequeret alteram p̄missaꝝ nō eē p se neq fm q ipm. sic Arist. infert i textu q̄re ⁊c̄. Ultima ɔ. lz ɔtigat demr̄atorē de scia subalternā te in subalternatā descēdere rōne medij demr̄atiui q̄ aliq̄ passio de subō demr̄at. illō tn̄ mediū nō ē oio ⁊ formal'r idē in vtraq. Prima ps hui⁹ ɔnis pz de sciētijs q̄ꝫ vna simpl'r alteri subalternat. sicut astronomia n̄ali subalternat sic vt a qbusdā ps n̄alis scie dicat. nō. n. icōueniet tā n̄alē q̄ꝫ astronomū cōsiderare eclipsim lune p cōpetionē ad dyametralē terre interpositionem: inter solem ⁊ lunā ex qua vmbra terre vsq ad lunam porrigatur. ¶ 2ᵃ vero pars pz sicut ɔ quinta. p̄dicto. n. medio vtetur astronomus p relationē ad existentiam solis i capite vl' cauda dra-

Cōclo tertia
Cōclo quarta
Cōclo quīta
Cōclo sexta
Cōclo septima
Cōclo octaua.

Cor^m 1^m
conis. de qua nālis nō se intromittit. q̄re 7c. ¶ Ex predictis inferūt cor^a. q̄dā. p̄ q metaphysic⁹ i oēs al's scias ꝯdescēdere pōt. q2 subm eius est ens cui subes aliaꝝ sciarum subijciunt. ¶ Jtē dicit Ari. in ꝓe^o meta. q metaphysica regulat 7 dirigit oēs alias scias. 7 p̄ phy. ꝓri^o nālis ꝯ permenidē 7 melissom ex ꝓncipijs meta.

Cor^m 2^m
¶ 2° seqt̄ q dyalecticus in oēs alias scias descēdit quo ad modū ꝓceden/di. Pꝫ q2 cetere oēs scie modū ꝓcedēdi accipiūt a dya^ca. Etiā q2 via q̄dā ꝓbabili 7 argulatiua ꝓri^o sciaꝝ ꝓbare pt. vt sensit Ari. in topicis cū dicit. q dyalectica hēt viā ad oēs alias scias. nō tn̄ p certitudinē ꝓbat ꝓri^o aliaꝝ sciaꝝ.

Cap. 2°
Sicut metaphysicus. Lꝫ aūt dyalecticus quo ad modū ꝓcedendi in alias scias descendere dicat. non tn̄ dōm est ipm sic descēdere quo ad res ꝯsideratas. nō obstāte q ꝯ oibus. 10. ꝓntis consideret sicut metaphysicus. eo q res ꝓntales nō ab eo considerant pure realiter: sed vt significabiles aliq̄ intētione scōa. sicut hac intētione nomē aot ꝯbū est gen⁹ vel spēs. 7 sic de siilibus. 7 p ꝯns vt sic subiecta aliaꝝ sciaꝝ realiū sub subo logice nō ꝯtinēt. neqꝫ sibi quo ad rē ꝯsideratā subalternāt. siue subiectū logice syllogismus dicat. siue ens rōnis.

Cor^m 3^m
¶ Terti⁹ seqt̄ q nālis phus in medicinā descēdere pōt. pꝫ. q2 sibi simplr̄ subal/ternat. subm. n. nālis phie ē corpus mobile siue corp⁹ nāle. subm aūt medicine est corpus humanū sanabile qd̄ ē inferius ad subm nālis phie. Ex hoc tn̄ vt qdam dnt nō ꝯcludi oꝫ medicinā eē nālis phie ptē. q2 nālis conside/rat corpus mobile ad sanitatē non qdem ꝓut ab arte fa/net: sed p nām tm̄. medic⁹ aūt sp in relōne ad artē.

Co^m 4^m
¶ 4° seqt̄ geometriā in cirugiā descendere quo ad illā ꝓpōnē vulnera circularia tardios sanant. circulus. n. siue circulare sūt res a geo^a cōsiderate: sub quibꝰ ꝯtinet vulnus circulare sicut inferi⁹ p accn̄s sub suo supiori. q̄re 7c.

D
Ad argumenta
ꝓncipalia. Ad ꝓmū cuꝫ eius ꝯfir^m pꝫ ex ꝓma 7 scd̄a ꝯne.

Ad ar^a
¶ Ad scōm pꝫ ex ꝯne q̄rta 7 qnta. ¶ Ad tertiū pꝫ ex 6^a. ¶ Ad cōfirmationem silr̄ pꝫ. Et q̄dā dnt q nālis ꝯsiderat eclipsim p respectū ad corpus nāle. astronom⁹ vo per cōpationē ad corp⁹ mathematicū. Sꝫ h̄ nō puto bn̄ dcm̄ cū astronomus magis sit nālis q̄ȝ mathematic⁹. vt colli^r de mēte cōmē. 7 Ari. 2. phy. ¶ Ad 4^m pꝫ ex vltima ꝯne.

Ad 4^m
Quidā tn̄ negāt añs. Dnt. n. q ad ꝓbandū aliqd̄ corp⁹ eē spericū siue sit terra siue celū geo^a vtet̄ h̄ medio qd̄ hꝫ cētrū a quo oēs linee ducte ad circūferētiā sūt eq̄les. nā/lis. vo mediū assumet a nā talis corpis. vt ꝓbabit trā eē rotundā q2 oēs ei⁹ partes tēdūt ad cētrū mūdi. 7 celū eē spericū q2 hꝫ i se ꝓri^m velocissimi 7 vniformis mot⁹ astronom⁹ aūt ꝓbabit terrā eē spericā q2 eq̄lr̄ distat a medio mūdi: silr̄ celū eē spericū q2 eq̄lr̄ distat a terra.

Ad 5^m
¶ Ad 5^m ꝯcedit aūs sꝫ h̄ nō est ꝯ intētionē Ari.

Ad 6^m
¶ Ad 6^m dici pōt geometriā q̄ ad illā ptē arismetrice sbalternari. Et p idē rñderet ad ꝯfirmatiōs. Ar. aūt voluit q non incōueniret demr̄atorē descendere vbi vna scia aliq̄ mō alteri subal/ternaret. Quidā tn̄ dnt q demō^e geo^e nō depēdet ab demr̄atiōe arismetrici neqꝫ eꝯ. eo q geo^a q̄dratū assumit vt in ꝯtinuis tn̄ repit̄. arithmetricus aūt ꝓut in nūis repit̄ trāsūptiue. 7 geo^a nūm accipit mālr̄ p reb⁹ nūatis. aris/metric⁹ aūt nūm formalr̄ ꝓut ē formal' q̄dā mltitudo ꝓ/ueniēs ex vnitatib⁹ aggregatis. Sꝫ h̄ rñsio nō obstat argu^o vt patere pōt inspicienti.

Ad 7^m
¶ Ad 7^m di q ꝯmen. loco allegato rōnes vsitatas in nāli phia p terminos cōes 7 logicos appellauit sermones extraneos. q2 nō sunt per terminos sibi ꝓprios. Hoc tn̄ non obstat p⁹ deteriatis. ¶ Ad vltimum pꝫ ex notabili p̄. Et sic est finis.

¶ Quoniam autem manifestū est q vnūqdq̄ꝫ mōstrare non est 7c. T. cō. 13. Q̄ō. xxx.

A
Rō p^a
Queritur
30. Utꝝ. dmō^e ex cōib⁹ ꝓcedere possit. Affir^ue ar. p̄ sic dignitates sūt ꝓri^a cōia q̄ tn̄ ad oēꝫ ꝯcurrūt demr̄atiōeꝫ. g̃ 7c. Ma. de se pꝫ. Et mi. hꝫ in ꝓhe^o cū de dignitatib⁹ demr̄ator ꝓcog̃scat q̄ ē.

2°
¶ 2° dya^ca 7 me^a sūt scie cōissime q̄ꝝ ꝓri^a ēt cōissima sūt 7 p ꝯns ipe p ꝓri^a cōi^{ssima} ꝓcedē pnt. q̄re 7c.

3°
¶ 3° geo^a 7 arith^ca sepe vtūt his ꝓncipijs. si ab eq̄lib⁹ eq̄lia demas remanētia sūt eq̄lia. q̄cūqꝫ sūt eq̄lia vni 3°: iter se sūt eq̄lia 7 oē totū ē sua pte mai⁹: 7 tn̄ talia ꝓri^a sūt cōia 7 neutri illaꝝ approp̄ata sꝫ ꝓꝑeꝫ eaꝝ ꝯsi^{ratione} trāscēdentia. vt pꝫ. q̄re 7c.

4°
4° demō^o potissima ē de subo qd̄ dā cōi 7 passiōe q̄ sibi cōpetit tāq̄ȝ vl'e ipi⁹ q̄ ē ex cōib⁹. ꝯña vꝫ nō. 7 aūs pꝫ ex supi⁹ determinat̄.

5°
¶ 5° ꝓri^a cōia sūt tāq̄ȝ agētia vl'ia. ꝑticularia vo tāq̄ȝ agētia ꝑticularia. sꝫ cā vl'is pl⁹ influit in effcūꝫ q̄ȝ ꝑticl'aris. vt pꝫ i libello de cāis. g̃ magis dici oꝫ demō^e eē ex cōib⁹ ꝓncipijs. q̄ȝ ex ꝑticl'arib⁹. tꝫ ꝯña. cum mi. 7 maior a siili. sūt. n. ꝓri^a vl'ia re^m demr̄atōis sic vt⁹ solis re^m gn̄atōis aial': ꝓri^a vo ꝑticl'aria sic vt⁹ determiata aialis.

Confir.
¶ Cōfirmat̄. q2 tūc frustra eēnt cōia ꝓri^a 7 Ar. frustra posuisset di^{ctum} ꝓri^a q̄ā sꝫ p̄ pōit i illa pte. Dico aūt ꝓri^a 7c.

B
Ad qō.
Ad oppositū
ē Aꝝ. in illa pte q2 āt manifestū ē q vnūqdq̄ꝫ demr̄are est 7c. ¶ Jn ista q̄ōne: p̄ ꝓmittēt q̄dā. scd̄o ponent̄ ꝯclusiones.

Pri^o distin^o 7 sufficiētia
Quantum
ad p̄^m ponāt̄ p̄ distictiōes ꝓri^a p modū sufficiētie. vꝫ. ꝓri^a qd̄dā ē ꝯplexū: qd̄dā icōplexū. ꝓri^m icōplexū sic̄ subm scie aut diffō aliq̄ p se nō in scia ꝯsiderata. h. n. ab Ari. ꝓri^a appellāt̄ vt pꝫ i ꝓcessu illi⁹ ptis dico āt ꝓri^a 7c. 7 tale ꝓri^m ē 2^x. qd̄dā ē cōe. sic̄ ens qd̄ ē subꝫ me^e qd̄dā ꝓpriū. sic̄ li' q̄ ē sbꝫ geo^e 7 nūs aris^e. Cōplexū vo ꝓri^m qd̄dā ē cōe: qd̄dā ē ꝓpriū. cōe qd̄ sciaꝝ ꝑticulariū metas 7 termios trāscēdit. sic̄ de q̄lꝫ dr̄ eē vl' n̄ eē oē totū ē mai⁹ sua pte si ab eq̄libus eq̄lia aoferas remanētia sunt eq̄lia. 7 ista cōiter dig^{nitates} dnr. imo oē ꝓri^m ꝯplexū idemr̄abile Aꝝ. loco alle. vocat dig^{nitatem}. lꝫ i i^o pte ē aūt ꝓri^m demr̄atōis 7c. stricte loq̄ndo appellaoit dig^{nitates} solū illas duas. de q̄lꝫ oꝫ eē vl' nō eē: nō ꝯtigit idē sil' eē 7 nō eē. Dnt āt h̄ ꝓri^a cōia. q̄dā. n. st̄ q̄ nece ē a q̄lꝫ adiscēte hr̄i 7 sūt: sint idemr̄abilia. 7 stati siūt nō ex sola terioꝝ no^a. sic̄ ille due ꝓus dcē q̄ ab Aꝝ. p q̄ȝdā excellē dig^{nitates} 7 max^e ꝓpōes dnr. Quedā vo st̄ ꝓri^a cōia q̄ nō ē nece quelꝫ doce hr̄e lꝫ sint idemr̄abilia: 7 vt cōit̄ oī discursu q̄dā ipceptibili itell's nob̄ siūt nō. sic̄ illa. oē totū ē mai⁹ sua pte. si ab eq̄lib⁹ eq̄lia demas 7c. 7 q̄cūqꝫ sūt eq̄lia vni 3° 7c. 7 illa cōiter dici solēt cōes aī ꝯceptiōes. ꝓri^m vo ꝯplexū 7 ꝓpriū ē ꝓpō idemr̄abil'. 7 p se nō i i^a scia i q̄ ē ꝓri^m metas sue scie nō trāscēdēs. sic̄ āgli recti sūt eq̄les. 7 de pūcto ad pū^m rectā ducē ꝯtigit. Et p h̄ patēt diie iter ꝓri^a cōia 7 ꝓpa. Tale āt p̄^m. lꝫ i ꝓce^{ssu} ab Ar. gn̄ali noie dicat̄ suppō. h̄ tn̄ ab eo didit̄. qd̄dā. n. ē absolute idemr̄abile. sic̄ angli recti st̄ eq̄les. 7 h̄ absolute appellat̄ suppō. qd̄dā āt demō^{ne} sic̄ h̄ pūcto ad pū^m rectā ducē ꝯtigit 7 h̄ didit̄ ab Aꝝ. q2 vl' ab addiscēte abso^e ꝯcedit̄ q̄ sꝑsuppōit̄. 7 sic suppō appellat̄ nō abso^e. sꝫ q̄ ad hoiꝫ tm̄. vl' nō abso^e ꝯcedit̄ ab addiscēte sꝫ hꝫ ꝯriā opi. in o^m. 7 tūc appellat̄ qō. vel neqꝫ ab eo ꝯcedit̄ neqꝫ ꝯriā hꝫ opiōnē. 7 sic dr̄ petitio. ¶ Ex p̄dcis pꝫ q si idē i ꝓpo^e ꝓri^a dnr cōia q2 ex teris cōib⁹ ꝯstituta. h̄ eni ꝓri^m anguli recti sūt eq̄les ex q̄busdā terminis cōib⁹ ꝯstituit̄. qd̄ tn̄ ꝑticulare 7 nō cōe ꝓri^m dici oꝫ.

Demō^e vtit̄ pri mo ꝓri^a
¶ 2° ꝓncipalis disti⁹ demr̄atiōnē allq̄ȝ vti aliq̄ cōi ꝓri^a ē duob⁹ mōis. vl' i sua max^e cōitate. vl' ꝯhēdo ad ꝓꝑos terios. Ex^m ꝓmi vt si aliq̄ scia vtat̄ h̄ ꝓri^a abso^e supto. Si ab eq̄lib⁹ eq̄lia demas 7c. Ex^m scd̄i. vt si geo^a eodē vtat̄ ꝓri^a ꝯhēdo ad lineā vꝫ. si a lieis eq̄lib⁹ eq̄les lineas demas 7c. arismetric⁹ vero ad numeruꝫ. vt si ab eq̄libus numeris equales numeros demas 7c. ¶ 3° dist. aliquā demr̄atiōnē vti ꝓncipijs

cōib⁹ i sua cōitatē ē 2ᵃ.s.vel tāq̄ formal'r demr̄ationē in gredientib⁹.vl' solū ad illā v̄tual'r ɔcurrētib⁹. ❡ 4ᵒ disti. sciaꝝ q̄dā ē cōissima ⁊ al'e sibi subalternāe.sic meᵃ.q̄dā v̄o p̄ticularis.sicut arithᵃ vel geoᵃ. ❡ Premisso vlteri⁹ q̄ḋ demr̄atio simpl'r dꝫ eē ex p̄missis p se ⁊ fm q̄ ipsum.

Scia ē duplex

Cōcl'o prima

His p̄missis sit hec pᵃ ꝫ. Alic⁹ scie demr̄atōes p p̄nᵃ cōia in p̄pa foꝛa ɔcedere p̄nt tāq̄ foꝛal'r igredientib⁹ demr̄atione.pꝫ de demr̄ationib⁹ metaᵉ.sic.n.se hꝫ metaᵃ.ad ceteras scias sic se h̄nt eius p̄nᵃ ad p̄nᵃ aliaꝝ sciaꝝ.sꝫ metaᵃ est oīb⁹ alijs cōis.vt pꝫ p meta.g̃ ei⁹ p̄nᵃ p q̄ ɔcedit sūt oīb⁹ alijs cōia. ❡ 2ᵃ ꝫ.lꝫ ita sit metaᵃ tñ p p̄nᵃ cōia ɔcedēs p sibi p̄pria ɔcedē dꝫ. pꝫ de mēte Ari.in textu cū dicit.⁊ scia illoꝝ p̄pria oīb⁹. vbi de p̄ncipijs cōib⁹ loq̄r ⁊ scia illoꝝ.s.metaᵉ.pꝫ ēt rōe q̄ sicut illa p̄nᵃ ad p̄nᵃ p̄ticularia se h̄nt tāq̄ aliq̄d cōe.sic ēt meᵃ ad scias p̄ticulares.q̄re ⁊c̄. vel sic.sicut se hꝫ metaphysica ad alias scias sic p̄ncipia cōia ad p̄ncipia aliarū sciaꝝ.g̃ a ɔmutata p̄poitiōe sic se hꝫ metaphysica ad p̄ncipia cōia sic alie scie ad p̄ncipia sua p̄ticularia.sꝫ alie scie p p̄ncipia p̄ticularia ɔcedunt tāq̄ p p̄ncipia p̄pa.g̃ sil'r meᵃ p p̄ncipia cōia ɔcedit tanq̄ p sibi p̄pa p̄ncipia. q̄re ⁊c̄. ❡ Ex his correlarie iferꝛ q̄ metaᵃ ē maxie scia.p bat p argᵐ Arist.in l'ra.q̄ sciens p cās aliq̄l'r est sciēs.⁊ sciēs p magis cās est magis sciēs.⁊ p maxime cās ē maxime sciēs.sed sciens meta.ē hꝫ.g̃ metaphysica ē maxie scia.tꝫ ma.p regulā topicā.mioꝛ v̄o declaraꝛ. ❡ Pmo rōne oboꝝ p̄nᵃ i ea ɔsiderāꝛ.s.subaꝝ sepataꝝ.⁊ p̄sertim rōne p̄mi obti q̄ḋ ē deus.tūc.n.scit p cās supiores ⁊ altissimas merito q̄ꝝ maxie sciens mereꝛ appellari magis q̄ꝫ alia ex cā.q̄ lꝫ p̄dicta sint a nob difficulter cognoscibilia maxie tñ fm nām suā scibilia dñr. ❡ 2ᵒ rōne subi p̄mi q̄ḋ est ens.vt pꝫ p Aui.in metaphysica sua.sed tale ē primo notū intell'ui.vt pꝫ. ❡ 3ᵒ ex p̄te p̄ncipioꝝ ex qb⁹ alia pbātur p̄nᵃ sciaꝝ.vel saltē in v̄tute eoꝝ roboranꝛ. ❡ 4ᵒ q̄dam pbāt ex p̄te finis meta.vꝫ.cognitiōis subaꝝ sepatarū.Sꝫ hec rō eadē i sub̄a est cū p̄ma q̄ sumiꝛ ex p̄te oboꝝ. ❡ 5ᵒ q̄ metaphy.puras reꝝ q̄ditates ɔsiderat q̄ ab alijs artificibus nō nisi ɔcte ɔsiderāꝛ.vt pꝫ.7.meta. ❡ Ex oībus g̃ his sil' iunctis ɔcludiꝛ metaphysicū eē maxie sciētē.⁊ p ɔñs metaphysicā eē maxie sciam. ❡ Ex qb⁹ iferꝛ metaphysicā in al'e scias descēdere nō tñ rōe subi ei⁹ p̄mi scilicet entis sub q̄ subta aliaꝝ sciaꝝ ɔtineꝛ.imo ēt rōne alioꝝ ab ea ɔsideratoꝝ.cōsiderat.n.metaphysic⁹ cuiuscūq̄ rei p̄ncipal' q̄ditates ⁊ gñā ipoꝝ vsq̄ ad gñalissima hec aūt ab alijs artificib⁹ p̄supponi rōnabil'r debēt. Itē ⁊ rōne p̄nᵐ ɔpleroꝝ q̄ adeo cōia sūt vt aliaꝝ sciaꝝ p̄ncipia eisdē supponāꝛ.q̄r ⁊c̄. ❡ 3ᵃ ꝫ demr̄ationes sciaꝝ p̄ticularium cōuenienter vti p̄nt p̄ncipijs cōib⁹ tāq̄ v̄tual'r ad ipsas ɔcurrētib⁹.pꝫ p argᵐ p̄mū.pꝫ ēt p cōiter loquentes. ❡ 4ᵃ ꝫ.lꝫ demr̄ationes sciaꝝ p̄ticulariū nō formal'r vtātur p̄ncipijs cōib⁹ in sua cōitate sūptis eisdē tñ ɔctis ad p̄priā mām ɔuenienter vti p̄nt. Prima ps pꝫ q̄ illa p̄ncipia sic sūpta excedūt metas scie 2ᵃ ps pꝫ ex 3ᵒ argᵒ. Ultra. q̄ ps̄ eiusdē ɔnis.pꝫ de mente Arist.paꝝ infra cum dicꝛ. Sufficiens aūt ē vnūq̄d̄q̄ istoꝝ quacūq̄ in gñe ⁊c̄. Itē paulo post cū dicit ɔtingere aūt simul affirmare ⁊ negare neq̄ vna recipit demr̄atio sꝫ aut indigeat monstrare ɔcl'onē ⁊c. ❡ Quinta conclusio.ad completā doctrinā generandam non sufficit demonstrationibus scientiarū p̄ticulariū vti p̄ncipijs cōib⁹ siue ɔcte siue v̄tual'r.sꝫ ēt p̄ncipijs eis p̄prijs vti dꝫ.pꝫ.q̄ tales demr̄atōes eē debēt ex his q̄ sunt p se ⁊ fm q̄ ipm; q̄ḋ nō ɔtingeret si solū ex cōib⁹ ɔcederēt.vt pꝫ d mēte phi i textu.q̄r ⁊c̄.hec ꝫ ⁊ pᵃ pars p̄cedētis ɔnis p̄nt eē de mēte Arist.

Cōcl'o secūda

Correᵐ

T.c.28 ⁊ alijs

Cōcl'o tertia

Cōcl'o quarta

Cōcl'o quinta

D

Ad arᵃ

Ad rōnes p̄ncipales pꝫ i q̄ōe. Ad vltimā tñ dr̄ q̄ ɔcesso p nūc aūte.⁊ ɔñā solūꝫ ɔcludiꝛ p̄nᵃ vl'r magis v̄tual'r ɔcurrē q̄ p̄ticularia foꝛal'r.sꝫ hec n̄ obstat p̄posito. ❡ Ad ɔfirᵐᵒⁿᵉᵐ: negāda ē ɔñā sic n̄ seq̄ꝛ q̄ frustra sit v̄t⁹ solis si p̄ter eā alia regrūꝛ agētia p̄ticlaria ad aliquē effectū h iferius p̄ducēdū. Et sic est finis ⁊c̄.

❡ **Non est autem suppositio neq̄ petitio quod necesse est ⁊c. Tex.cō.25. Questio.xxxj.**

A

Ueritur 31ᵒ.vtꝝ dignitas solū p rōeꝫ iteriorē nob sit nō. Q̄ nō ar. sic.cuilꝫ iteriori rōni aliq̄ exterioꝛ rō corrūdet si g̃ fiat nō p rōnē iteriorē seq̄ꝛ ēt q̄ p exteriorē p̄t nob decl'ari.Tꝫ ɔñā. Et assūptū cōiter pꝫ ⁊ hꝫ ab Aꝝ.p̄ pihermenias vbi dicꝛ q̄ voces st eaꝝ passionū q̄ sūt in aīa note. ❡ 2ᵒ dignitas ē demr̄abil' g̃ p rōnē exteriorē nob manifestaꝛ.assūptū p̄baꝛ.q̄ eius signatū hꝫ p se cām p̄orē i eēndo.s.deū q̄ ē oiūꝫ alioꝝ cā. q̄r ⁊c̄. ❡ 3ᵒ si hec eēt veꝝ maxie ɔtingēt q̄ ad rōnē iteriorē istare nō ɔtigit.neq̄ ad dignitatē sic dꝫ in textu. Sꝫ q̄ hec sit fl'm ar.q̄ sic ad exteriorē istare ɔtigit ita ēt ad iteriorē cui illa exterioꝛ subordinaꝛ.q̄r ⁊c̄. ❡ Cōfirmaꝛ q̄ multi antiq̄ sic heraclit⁹ p̄ᵐᵃ digniᵗᵃᵗᵉᵐ negauerūt vt pꝫ 4ᵒ meta. q̄r ꝫ ipaꝫ istātie adduci p̄nt. Cōfirmaꝛ.q̄ ex digᵗᵉ aliq̄d pōt iferri tāq̄ ɔñs.⁊ ab aliq̄ negari.nec̄ āt ɔñte hōe ɔñs dꝫ añs negari.vt in logica cōiter pꝫ.q̄r ⁊c̄. ❡ 4ᵒ dignitas aut demr̄ari aut aliq̄ mō p notius p̄bari p̄t.g̃ ipa indiget rōe exteriori.Tꝫ ɔñā.⁊ añs p̄baꝛ.ea q̄ sūt p se nō demr̄ari p̄nt.vl' alio⁹ p̄bari.sꝫ sole digniᵗᵃᵗᵉˢ dñr p se note. g̃ ⁊c̄. Mi.vꝫ Ari.i textu cū dicꝛ.q̄ p̄pō q̄ā nece ē eē p se ⁊ videri p se n̄ ē suppō nꝫ petitio.⁊ itēdebat digᵗᵉᵐ.vt pꝫ i expōne text⁹.⁊ cōiter expositores oēs i hec ɔcordāt.Ex qb⁹ v̄bis vꝫ q̄ illa sit vna ɔdiᵒ soli ɔpetēs digᵗⁱ.vꝫ.quaꝫ nece ē p se videri.ma.v̄o p̄baꝛ aucte ɔmē.2.phy.ɔmē.3. vbi dicꝛ.q̄ diffō nāe ē p se nō.⁊ postea subdit q̄ nemo dicere q̄ illa diffō nō sit ꝫ demr̄atōis.⁊ vꝫ velle q̄ ipa p̄bari p̄t p syll'm hypoᵗᶦᶜᵘᵐ ⁊ p diuisionē aut p iductiōem. ❡ Itē ɔᵗᵒ.7.tertij phy.dicꝛ magnitudinē eē diuisibilē in infiᵗᵘᵐ eē p se notū tā n̄ali q̄ geometre hec tñ ab Ar.demr̄aꝛ.6.phy. vt pꝫ imēti.imo idē ɔmē.ibidē affirmat q̄ cā illi⁹ demr̄abitur ēt ille effectus demr̄abitur.quare ⁊c̄.

Rōᵉ pᵒ

2ᵒ

3ᵒ

4ᵒ

T.c.5. ⁊.17.

B

Ad oppositum est p̄hs i illa p̄te n̄ ē āt suppō nꝫ petitio ⁊c̄. ❡ In q̄ōne p nō q̄ lꝫ large accipiēdo digᵗᵉᵐ multo pl'es q̄ꝫ due sint digᵗᵃᵗᵉˢ. in p̄posito tñ hec accipiꝛ stricte.hꝫ q̄ i illa p̄te accipiꝛ.imediati āt p̄ncipij ⁊c̄. Ubi dignitati due attribuūꝛ ɔditōes. vꝫ q̄ sit abᵗᵉ ⁊ simpl'r idemr̄abil'.⁊ q̄ nece ē quēlꝫ docēdū hr̄e ipam.⁊ tal' ē illa p̄pō.de q̄lꝫ dꝫ eē vel nō eē.⁊ negatia sibi corrñdēs. Cū.n.ei⁹ nō' imeᵗᵉ sup nō' entij fundeꝛ q̄ cuilꝫ adiscenti ē nec̄ia.eo q̄ ɔcept⁹ entis ē p̄m⁹ ɔcept⁹ vl'is intell'e a q̄ alij ɔcept⁹ v̄tual'r vel formal'r absolui nō p̄nt.seq̄ꝛ ipam eē cuilꝫ adiscēti nec̄iam.⁊ p hāc ɔditionē p̄ncipal'r dr̄t ab alijs q̄ nō sūt dignitates.pp hec accidit q̄ si alicui p̄ponaꝛ debite intellecta nō p̄t ei dissentire.quelibet ēt docēdū talē dꝫ hr̄e hitū vt sibi dissētire nō possit. ❡ Notādū scdo q̄ p̄pōnē aliquā eē p se notā ē duobus modis.vnoᵒ q̄ sit p̄pō nec̄ia ⁊ pp sui manifestā v̄itatē. aut simpl'r aut icerta scia indemr̄abilis. q̄uo diceremus has p se notas eē angl'i recti sūt eq̄les:⁊ de pūcto ad pūctū rectā ducē ɔtigit.q̄m in gᵒ sunt p̄nᵃ idemr̄abilia. 2ᵒ magis stricte dꝫ p̄pō p se nō.pp q̄ sui māifestā v̄itatē nō p aliā notificaꝛ.q̄l'r solū dignitatē diceretm⁹ p se notā nulla.n.ē p̄pō c⁹ assensus regraꝛ ad assēsū h⁹ q̄ōlꝫ ē vl' nō ē. q̄re p q̄dā excellētiā p se nō dꝛ.q̄ p⁹ inter alias q̄ large dñr p se note.⁊ p ɔñs p̄ p se nō dici dꝫ. ❡ 3ᵒ notandū q̄ p rōnē interiorē dupl'r intelligē possum⁹.⁊ eꝫ p rōnē exteriorē. Uno mō vt dīs illa rō iterioꝛ dicaꝛ q̄ fuērit rō iteri⁹ in aīa exñs.⁊ opposito mō exterioꝛ que fuerit exterius.

Ad q̄ō.

Propō p se nō dupl'r

Rō interioꝛ dr̄ dupl'r

sic rō vocal' aut scripta. Alio° dirō interioꝛ solū lumē itellect⁹ agentis. ꝓ qdē di rō: qꝛ pō intellectiua rō appellari solet cū sit nālr apta rōciari. 2° dī iterioꝛ. tū qꝛ illō lumē itell's nālr ē isitū. tū qꝛ nō ꝑ doctrinā nob acgrit. sic sylls vł aliqd tale: tū qꝛ ꝑ rōnē vocalē aut scriptā n̄ exꝑmit sic argumētatiōes mētales ꝑ vocales exꝑmiūt. Oppo° āt mōis argumētatio siue mētal' fuerit siue ex mente rō exterioꝛ dicet. De vocali ꝛ scripta ē māi^m. mētal' vō iō dī exterioꝛ qꝛ nō nālr isita itell'ui ꝛ ꝑ vocalē rōnē exteri⁹ exꝑmi pt. ꝑ doctrinā ēt exteri⁹ pt acgri. Premitto vlteri⁹ ꝙ dignitas ꝑ' n̄ fit nob nō ꝑ argumētōez. sꝫ solo luie itell's agētꝫ. Pꝫ de mēte ꝯmē. ꝯm. 5. tertij de aia. Pꝫ ēt rōe qꝛ dato oppositio ꝯtigēt vt aliqō eēt ꝯplexū noti⁹ ꝑ' dignitate. ꝯn̄s ē falsū vt pꝫ. ꝯn̄a tꝫ. qꝛ oē notificās noti⁹ eē dꝫ q̄ꝫ notificatū. ℭ Ex ꝑdcis ꝯcludit. ꝯ rn̄siua q̄sito. vꝫ dignitas ꝑ' solū nob inotescit ꝑ rōnē iterioꝛē. nō āt ꝑ exterioꝛē. Pꝫ ꝑ interioꝛē itelligēdo lumē itell's agētis. ꝛ ꝑ exterioꝛē argumētationē. Ex q̄ isert ꝙ tali dignitati debite itellecte nemo interi⁹ pōt dissentire. pꝫ. cū eis dissentire nō pt itell's q̄ solo luie intell's siūt nō. Et h̄ ē ꝙ itēdebat ꝑhs volēs ꝙ ꝯ ipaꝫ dignitatē n̄ ꝯtigit istare. nꝫ ꝯ rōnē iterioꝛē sꝑ istare ꝯtigit. ℭ Nōnter dico iteri⁹ dissentire. qꝛ nō icōuenit exterioꝛib⁹ ꝟbis negare dignitatē ꝑmā: qō m̄ltiplici ex cā cōtingē pt. Uno° vtualr. negādo. s. ꝑpōnē aliq̄ꝫ in q̄ ꝑ' dignitas vtualr ꝯtinet. aut ꝯcedēdo aliq̄ꝫ ad quā seqt opꝑ^m dignitatis. 2° ex ignorātia rn̄dēdi. sic ꝑmēides ꝛ melissus motū eē negauerūt ne cogerent cōcedere vacuū. Tertio ex fallacia q̄dā apparētisicut eraclitus ꝑma ꝑncipia negauit. vt pꝫ. 4. meta. 4° si hō negaret vt se ad aliā m̄aꝫ diuerterunt. vel hoc faceret gratia disputationis ꝛ īngsitionis. Et alijs modis multis hoc cōtingere pōt.

Cōclo rn̄siua

Corre^m

Dignitas ꝑ' negatur

Ad argumenta

ꝑncipalia. ℭ Ad ꝑ^m pꝫ i qōe. qꝛ ꝑ rōnē iterioꝛē ꝑhūs nō argumētatōez mētalē itellexit. sꝫ lumē itell's agētꝫ. ℭ Ad 2^m negat assūptū. Ad ꝑbatiōez pꝫ. rn̄sio. s. 16. qōe. ℭ Ad 3^m pꝫ rn̄sio sic ad ꝑ^m. ℭ Ad ꝑ^m ꝯfirmationez dī ꝙ antiq dignitatē ꝑ^m negauerūt oꝛe ꝛ nō corde. vł ꝙ negauerūt dignitatē vocalē nō ꝺbite itellectā. ℭ Ad 2^m ꝯfir. dī ꝙ lꝫ forte qs negaret ꝯnē aliq̄ꝫ illatā ex dignitate: aut sibi mēte dissentiret. nō seqt vt mēte illi dignitati possit dissentir. ℭ Ad vlt^m negat ꝯn̄s. Ad ꝑbationē dī accipiēdo ꝑpōnē ꝑ se notā vt accipi cōiter solꝫ negādo minorē. Ad ꝑbꝫ dī ꝙ ibi accepit ꝑ se notū magꝭ stricte. vt dcm̄ fuit i qōe. ꝯmē. ꝟo locut⁹ ē ꝺ ꝑ se noto large sūpto. ꝛ tale n̄ ē dm̄rabile dm̄^ne ꝑꝑe supta i ea lr̄a i q̄ē ꝑ se notū vt satꝫ ex v̄bis illi⁹ appꝫ cū dic̄ ꝙ diffō nāe ꝑbat ꝑ syll'z hypoteticū: aut ꝑ iductōez. vł diuisionē. Per idē dī ad aliā auctē ꝯmē. ꝙ magnit^em eē diuisibilē in infi^m ē ꝑ se notū i geo^a cōiter accipiēdo ꝑ se notū. cū h̄ tm̄ stat vt demrēt in nāli ꝑhia ꝛc.

Ad ꝑ^m

Ad 2^m

Ad 3^m

Ad 4^m

ℭ Cōtigere aūt simul affirmare ꝛ negare neqꝫ vna recipit demrātio ꝛc. T. cō. 26. Qō. xxxij.

Ueritur 32°. vtꝝ illa ꝑpō qōlꝫ ens ē vł nō ē sit ꝑn^m ꝑ^m. Ne^m ar. ꝑ sic. illa ꝑpō ē vna diſiūctia vł de diſiūcto extremo q̄ ꝑtes ei⁹ ꝑsuppōit cū oē totū suas ꝑsuppōat ꝑtes tāq̄ꝫ ꝑoꝛes eo. vt pꝫ ꝑ ꝑhy. q̄re ꝑtes ei⁹ erūt ꝑoꝛa ꝑn^m ipō. ℭ Cōfir'. qꝛ illud ꝑn^m ime^e super ente fundat. qō vł eē ꝑ⁹ eo sic sim^e est ꝯposito ꝑ⁹. ℭ 2° si sic. tūc illa ꝑpō eēt ꝑmū veꝝ. Pꝫ ꝯn̄a de se. ꝙ ꝯn̄s sit falsū arg. auctē Ari. 2. meta. vbi dicit. ꝙ ꝑ^m veꝝ ē de⁹ a q̄ oia alia ꝯn̄r v̄a. illa vō ꝑpō n̄ ē de⁹. vt pꝫ. q̄ ꝛc. ℭ 3° si sic tūc eēt notissima ꝑpō. pꝫ ꝯn̄a ꝺ se. ꝙ ꝯn̄a sit falsū ar. qꝛ illa ens ē ens ē notioꝛ illa. g̃ ꝛc. Assūptū ꝑbat. qꝛ illa est ꝑoꝛ ea vt pꝫ. sꝫ sic res se hꝫ ad eē ita se hꝫ ad cognoscī vt pꝫ. 2. me. ℭ 4° si eēt ꝑmū ꝑncipiū tunc eēt firmi^m ꝯ qō̄ instari nō posset ꝯn̄a nō ē ꝑ ꝑhūm in textu. ꝙ ꝯn̄s sit falsū ar. qꝛ duo ꝯdictoꝛia de eodē v̄ificātur. demrato. n. aiali ꝑ cōi veꝝ est ꝙ h̄ est hō. ꝛ ꝙ h̄ nō ē hō: postq̄ꝫ illud animal est equus quare ꝛc.

A

Rōꝑ

T. c. 26.

Scōa

T. c. 4.

Tertia

T. c. 4.

4°

Ad oppositū

dī eē ꝑhūs in illa ꝑte ꝯtigē āt sil' affirmare ꝛ negare ꝛc. ℭ In ista q̄ōe qdā moderni dixerūt m̄lta q̄ iudicio meo poti⁹ fuissent tacēda dixerūt. n. ꝑ ꝙ itell's hūan⁹ q̄ꝫcito hꝫ ꝯceptuꝫ entꝫ hꝫ penes se oēs illas ꝑpōnes ens ē ens. ens nō ē nō ens. oē ens ē ens. ꝛ nullū ens ē nō ens qōlꝫ ē vł nō ē. ꝛ n̄ ꝯtigit idē sil' eē ꝛ nō eē. ℭ Ex qb⁹ tres siūt ꝯbinatiōes vt pꝫ. h̄ ē dcm̄ ꝯtigēs ꝛ pauci fundamēti. 2° dn̄t oēs illas eē dignitates. 3° dn̄t illā ens ē ens eē ꝑoꝛē illa dignitate. de quolꝫ dr̄ eē vł nō eē in gn̄e cāe efficiētis sꝫ eē posterioꝛē i gn̄e cāe final'. ℭ Et si dicat ꝙ illa ē s ē ꝺ 2° adiacēte. ē ꝑoꝛ illa ens ē ens. dn̄t ꝙ nō ꝯtigit dari talē ꝑpōnē de 2° adiacēte in mēte. qꝛ h̄ v̄bū ē in mēte significar q̄ꝫdā ꝯpatōem quā sine extremis nō ē intelligē ꝛ ꝑ ꝯn̄s ꝙ illa ens ē: nō ē ꝑs illi⁹ mētal' ens est ens. ꝙ tm̄ ē ridiculū. Hec ꝛ alia dn̄t q̄ ꝑtrāseo. ℭ Sit igr̄ h̄ ꝑ' distō. ꝑpōnē aliq̄ꝫ eē notā duobus mōis itell'i pt. Uno° qꝛ signatū ei⁹ ē notū. q̄lr hanc: ꝺs est: rustico diceremꝫ notā: siue ab eo scitā. q̄uis nesciret qd eēt ꝑpō. 2^m. qꝛ ipa sm ꝙ ꝯcept⁹ aut signū aliqō tale extrisecū eēt nō. Ex q̄ isert ꝙ ꝑpōnē aliq̄ꝫ esse altera notioꝛē his duob⁹ mōis ꝯtigē pt. ℭ 1° dist. signifi^m alic⁹ ꝑpōnis eē alio significato noti⁹ ē duob⁹ mōis. Uno° quo ad apꝑhēsionē abso^e. qꝛ. s. ꝑus aptū ab ite^e apꝑhēdi alio mō. q̄ ad certi^{ne}m: qꝛ. s. itell'ui magis aptū appere certuꝫ. ℭ 3° dist. ꝯceptū aliquē aut ꝑpōnē eē alia ꝑpōne ꝑoꝛē est duob⁹ mōis. aut q̄ ad apꝑhēsionē itell's. aut q̄ ad ipius adherētiā siue credulitatē. 4° distin. veꝝ 2° accipit. Uno° trāscēdēter put ꝯuertit cū ente ꝛ sic iter oia v̄a ꝺs dicet ꝑ^m veꝝ. sic ēt iter entia ē ꝑ^m ens. Alio° accipit ꝑ vō scōe intētiōis. vꝫ. ꝑ ꝑpōe v̄a. ℭ His ꝑmissis sit ꝯ ꝑ°. aliq̄ ꝑpō est intell'ui notioꝛ sꝫ ꝙ ꝯcept⁹ aut signū q̄ꝫ illa ꝑpō qōlꝫ est vł nō ē. pꝫ. qꝛ itell's ꝑ⁹ apꝑhēdit illā ꝑtē qōlꝫ ē tāq̄ꝫ signū rē aliq̄ꝫ signātē: q̄ꝫ totā illā ꝑpōnē: vt pꝫ. sic ēt iuuenes ꝑ vocē cognscē nomē ꝛ v̄bū q̄ꝫ ꝑpōez. ꝛ ꝑ⁹ cathegoricā q̄ꝫ hypoteticā. ꝛ cathe^{ca}m simplicē q̄ꝫ ꝯpleram. q̄ ꝛc. ℭ 2° ꝯ. ꝯcedi pt alic⁹ ꝑpōnis signifi^m eē noti⁹ signato ꝑdicte ꝑpōnis q̄ ad apꝑhēsionē. lꝫ q̄ ad certitudinē itell's nullū aliō signatū possit eē eo noti⁹. Pria ps pꝫ ꝑ⁹. n. intellect⁹ fert ad apꝑhēdēdū ꝙ ē s ē q̄ꝫ ad apꝑhendēdū ꝙ qōlꝫ ē vł n̄ ē. 2° vō ps pꝫ. qꝛ ei⁹ signatū ꝑ nullū aliō intellectui certificari pt. q̄ ꝛc. ℭ 3° ꝯ. lꝫ h̄ ꝑn^m qōlꝫ ē vł nō est hēat ꝯceptū aliquē eo tp̄e vel nā ꝑoꝛē q̄ ad apꝑhēsionez absolute: tm̄ q̄ ad itell's adhesionē ē oib⁹ alijs ꝑoꝛ. Pria ps pꝫ. ex argumēto ꝑ. ꝯcept⁹. n. icōplex⁹ nā ꝑoꝛ ē ꝯceptu ꝯplexo. ꝛ ipꝫ aliq̄n tp̄e ꝑcedit. cū igr̄ illa dignitas ꝺpēdeat a ꝯceptu entꝫ icōplexo. seqt ꝯceptū entꝫ ꝯceptu illi⁹ dignit^{ta}s siue ipsi^ꝑ eē ꝑoꝛē q̄ ad suo signato appbē^{ne} ab^e lute. ℭ Item ꝯcept⁹ ꝑtis a ꝯceptu toti⁹ presuppōit tāq̄ꝫ nāturalr prioꝛ. q̄re illa dignitas quo ad intell's apprehēsionē erit suo ꝑte posterioꝛ. 2° ꝟo pars ꝯnis dī de se manifesta. ita. n. firmiter itellectus illi principio adheret ꝙ nulli alter eque firmiter vel firmi⁹ ē ꝯpt⁹ adherē. ℭ Itē oppositū eius capere nō potest intellect⁹. sic aūt de illa n̄ contigit ens est ens. ꝛ sic de siib⁹ multis. pt. n. qs facilr imaginari aut intelligē ꝙ nullū ens sit ens. q̄ ꝛc. Cā ꝟo q̄re intell's firmissime ei adheret est. qꝛ eius ꝯcept⁹ ē immediate sup ente fundat⁹ ꝛ ꝑ modū diſiūctiōis ꝑmoꝝ ꝯdictorioꝝ ꝯplex⁹. ℭ 4° ꝯ. q̄uis accipiendo veꝝ ꝑ re v̄a ꝺs sit ꝑ^m veꝝ tm̄ accipiēdo ꝑ ꝑpōe v̄a illa dignitas ꝑ^m veꝝ dici dꝫ quo ad certitudinē intell's. Prima ps pꝫ ex arg^e scōo: ꝛ q̄rta distōne. 2° ps pꝫ ex ꝯne ꝑcedēti. ℭ Itē qꝛ ex v̄itate illi⁹ dignitatis cetere oēs roboꝛātur v̄itates ꝯplexe. salrē quo ad certitudinē intellectus. quare ꝛc.

B

Ad qā.

L

Propō nō dis'.

Uerum cap'dis',

Cōclo prima

Cōclo secūda

Cōclo tertia

Cōclo quarta

Ad arg. **Ad argumenta** pncipalia. ¶ Ad pmũ ꝛ ɔfir manionẽ pꝫ' ex 3ª ɔne. Ad

Ad 3m scdm pꝫ ex qrta. Ad tertiũ pꝫ ex pma ꝛ scda sit. Cõce dit.n.intell'm nãlr eẽ aptũ pus apprehendere ꝙ ens est ens ꝗ ꝙ qõlꝫ est vel nõ ẽ. vt dicit ɔclo scda. Cõcedit ẽt ꝙ intellect' nãlr est apt' prius apprehẽdere hãc ppõnem ens est ens:cuius extrema sunt incõplexa sub rõne ppõ nis. ꝗ apprehẽdere illã. qõlꝫ est vel nõ est. sub rõne ppõ nis. vt dic ꝫ p'. Et p h saluab' illa auctas sic res se hꝫ ad eẽ:sic se hꝫ ad cognosci. Di tñ vlteri' ꝙ intell's nõ ẽ apt' nãlr magis adherẽ huic ppõni. ens ẽ ens. ꝗ illi. qõlꝫ est vel nõ ẽ. ſꝫ poti' eꝫ. Quare ꝗ ad h dicer tale pn̄m eẽ noti' Di ẽt signi' ipsi' eẽ absolute pus signifi' illi':ens ẽ ens. qm seqr formalr ens ẽ ens. ꝗ qõlꝫ ẽ vel nõ ẽ. ꝛ nõ eꝫ nisi forte gra mãe. Põt.n.qs imaginari siue p inte' fingẽ ꝙ nihil sit qñs tñ qõlꝫ ens sit vel nõ sit. qre ꝛc. ¶ Ex his tamen dictis nulla est neccitas appellãdi dignitatem illaꝫ ppõnẽ ens est ens. ꝛ qsdã alias de qbus mẽtionẽ faciunt moderni qñs dici possit. Ad vltimũ ɔcedit ɔña prima. ¶ Ad rõnẽ in oppositũ negat añs. ꝛ ɔfir negat illa h nõ est hõ demfato aiali ⁊ cõi. ¶ Et si ar. sic h ẽ nõ hõ. ꝗ h nõ ẽ hõ. tꝫ ɔña ab affir' de pdicato infinito ad negatiuã de pdicato finito. ꝛ añs pꝫ. qꝛ h ẽ asinus. Rñdetur negãdo ɔñam. neqꝫ illa regula vlr ꝛ absolute tꝫ. sed bñ sequit in pposito cũ conditiõe qdam. sic arguẽdo. hoc est non hõ. ꝗ hoc fm qd non est homo. Et sic est finis qõnis.

¶ Et dyalectica oib' ẽ:ꝛ si aliq̃ tẽptet vlr mon strare cõia ꝛc. T.cõ.27. Qõ.xxxiij.

A **Queritur** ꝫ. Utrꝫ metaphysica ꝛ dya lectica vtant oib' pncipijs

Rñs cõibus. Negatiue arg. sic. qꝛ si sic eẽt tũc me taphysica eẽt certissima sciaꝝ. Pꝫ ɔñtia. qꝛ pn' cõia sunt oiuꝫ certissima. ꝙ ɔña sit falsũ ar. Prio qꝛ scia de aia vi metaphysica certior. vt pꝫ i p

T.c.1. hemio li. de aia. vbi vꝫ velle Ari. ꝛ Cõmẽ. ꝙ illa scia alꝫ excedit nobilitate subi. ꝛ certitudine demfationis. 2º qꝛ scie ma'' sunt in p gradu certitudis vt testat ɔmẽ. 2. met. qre ꝛc. 3º si dyalectica vteret oib' pncipijs cõib' tũc ip sa nõ eẽt alicuius determinati gñis. pꝫ ɔña. qꝛ pn' illa cõ munia nõ descẽdũt ad aliquã determinatã nãꝫ. pꝫ ẽt ɔña de mẽte Ar. in textu. ꝙ ɔña sit falsũ ar. ¶ Primo qꝛ dya lectica ɔsiderat de entib' rõnis ꝛ de intẽtionib' pmis ꝛ scdis. q̃ sunt gñis determinati. cũ dia sint q̃litates q̃dã vt pꝫ. ¶ 2º qꝛ vt cõiter di subm logice est syll's q est qd de terminatũ. ¶ 3º qꝛ si eẽt indeterminati gñis h maxie vi qꝛ pbaret vel pbare posset vtrãqꝫ ptẽ ɔdictionis. pꝫ ɔña fm phm in textu. sed ꝙ ɔña sit falsum arg. qꝛ dyalectica est scia. q̃libet aũt scia est hitus acquisitus p demfationẽ sed demonstratio non pꝛobat nisi vnã partẽ cõtradictio nis. ergo ꝛc. ¶ 4º nã aliqua scia determinati gñis sicut nãlis phia aliqñ probat vtranqꝫ ptẽꝫ ɔdictionis in ea.n. sunt opiones ɔrie q̃ ɔdictoria ɔcludũt. quare ꝛc.

B **Ad oppositum** est Ar. in illa pte. ꝛ dyalectica vtit oibus ꝛc. ¶ In ista qõne p determinabit q̃siũ. scdo videbit difficultas pmi argu menti pncipalis. 3º difficultas secundi.

Quantum ad pm̃ sciẽdũ p ꝙ metaphysica ꝛ dyale ctica dnr scie cões re' aliaꝝ sciaꝝ. h tñ

Ad qõ. diuersimode ɔtingit. metaphysica.n. dꝛ scia cõis qꝛ ei' cõ sideratio pncipal' ẽ circa ens ꝛ ptes eẽntiales entꝫ. s. circa. 10. pnta ꝛ passiões eoꝝ ꝛ circa q̃ditates simplices oium reꝝ. qre de oib' abso' ꝛ quiditatiue ɔsiderat. ꝛ ex h pro uenit vt sua pn' sint pncipijs aliaꝝ sciaꝝ cõia:quare pp h

Dyale' dr scia cõis mlt' cipl'r ẽt põt dici cõis. Dyalectica. v̄o de entib' rõis ɔsiderat sic de gñe. spẽ. indiuiduo subo. pdicato. ppõne. ꝛ syll'o. Hec aũt oib' reb' cõia sũt. De q̃cũqꝫ.n. re ppõ ꝛ syll's fozari

põt vt pꝫ. Ex h ꝗ scia cõis appellat nõ ãt qꝛ res oẽs q̃di tatiue ɔsideret sic metaphysic'. lꝫ.n. d. 10. pntis se logic' intromittat sic pꝫ in li. pntoꝝ Ar. tñ nõ est nisi in relõne ad scdas itẽtiões. sic spẽꝫ. ꝛ gen' ꝛ alia hm̃. Di scdo cõis. qꝛ illud de q̃ pn' ɔsiderat. s. syll's siue argumẽtatio ẽ istꝫ oib' sciẽtijs cõe. 3º dꝛ cõis qꝛ ex cõib' qbusdã itẽtiõib' ɔcedit dyalectice siue pbabilr arguẽdo ea q̃ sũt aliaruꝫ sciaꝝ. siue sint ppa siue cõia. magis tñ ad cõia. ꝛ pp h cõ tingit ꝙ argumẽtet circa pn' cõia. vitas enim ꝛ cogn' pn cipioꝝ cõium in aia:est ex cognitione terminoꝝ cõium. ꝛ h cõiter logica vtẽs appellat pſertim ab Alberto in ex põne hui' mãe. cũ igit tã dy' ꝗ metaphysica sint scie cões mõis pdcis seqt ipas rõnabilr debẽ vti pncipijs cõib':

Cõclo rñua C ꝛ p h pꝫ rñsio ad pncipale q̃siũ. ¶ Sciẽdũ scdo ꝙ lꝫ am be pncipijs cõib' vtãt in h tñ dfnt. Prio qꝛ metaphysica pbat ipa pn' cõia. Prias.n. dignitates q̃uis nõ simplr p bet. põt tñ isti aut illi pbare q ipas negaret. alia pn' cõia potest absolute probare vt dixi in expõne textus. Et hoc testat lincoñ. d. ꝙ q̃dã pn' cõia dnt dispões q̃titatiuas ꝛ h ptinet ad scias mathematicas sic q̃cũqꝫ sũt eq̃lia vni 3º ꝛc. Quedã ãt dnt dispões mot' ꝛ mobil'. ꝛ h ptĩet ad nã les. sic ꝙ mot' ẽ ꝛ mobile ẽ. Metaphysica v̄o cõsiderat dispões entꝫ q̃ sũt supra dispões q̃titatꝫ ꝛ mot'. qre rõna bilr pbare poterit pn' cõia. Dyalectica v̄o nõ sic vtit pn cipijs cõib' vt ipa pbare possit vt q̃dã dnt. ꝛ h ẽ veꝝ de logica ɔsiderata vt docẽs. Cõsiderata tñ vt ẽ vtẽs nõ icõ uenit ꝙ pn' cõia p viã pbabilẽ possit declarare. Secũdo dfnt qꝛ metaphysica p pn' cõia aliqd demfatiue pbare põt. dyalectica v̄o nil p ipa pbat nisi pbabilr ꝛ sine cer titudine demfatõis. 3º qꝛ dyalectica dat artẽ pbãdi siue declarãdi pn' p' nõ tñ ipa pbãdo. sic ẽt dat artẽ demfan di i geo' vel aris' ꝫ tñ i ipsis demfat. talẽ aũt artẽ tradẽ ꝫ spectat ad me'' ſꝫ poti' ad ipm spectat pbare ipa pn'. Quarto. qꝛ vt q̃dã dnt metaphysic' aliq̃s passiões d pri mis pncipijs demfat q̃s nõ ɔñdit dyalectic':sic ꝙ pn' p' sũt dio p se nõ. ꝛ q'oba coꝝ nõ põt aliqs mẽte ɔcipe. Sꝫ puto saluo meliori iudicio ꝙ tales passiões d pncipijs p mis demfare magis ad dya' ptinet ꝗ ad meta' ppea ꝙ ɔsiderãt sub itẽtiõe 2ª q̃ ad dyalecticũ pn' ptinet. ¶ Ex p

Corre. meta. varie noiat Cap. 3 dictis ifert ꝙ metaphysica ꝫ solũ scia. ſꝫ ẽt itell's ꝛ sapia dici dꝫ. Dꝛ.n. scia p q̃to aliq̃s demfat ɔnes. Dꝛ ãt inte' p q̃to dirigit pn' p'. vocat.n. hit' pn'' pmoꝝ intell's. vt infra videbit ab Ar. Sꝫ dꝛ sapia pp q̃tuor ɔditões sapie attributas ab Ar. 6. ethycoꝝ. ¶ Prima est attingere vl timũ. sicut.n. ille sapiẽs artifex appellat q vltimũ in arte sua attingere põt. v. gra. sapiẽs citaricator. sic ille sapiẽs abso' dicet q vltimũ abso' attingit. talis aũt ẽ metaphy cus. attingit.n. p sui ɔsideratiõem deũ ꝛ intelligentias q̃ sunt vltima respcũ cognitiõis nre. attigit ẽt pn' p' q̃ sunt vltima p viã resol'onis. ¶ 2ª ɔdi'. ẽ ꝙ sapiẽs ẽ circa totũ ꝛ nõ circa ptẽ. ꝛ h idẽ tãgit in phe' meta. cuꝫ dꝛ ꝙ sapia ois cognoscit talis aũt est metaphysi' q̃ cõsiderat ens ꝛ oẽs ptes ꝛ passiões entis ꝛ ptiũ suaꝝ. ꝛ pn' fundata sup ente ꝛ ptib' eẽntialib' entis:ɔsiderat ẽt deũ q ẽ totũ. qꝛ eã vlẽ oium. ꝛ pp h deus nõ dꝛ arator neqꝫ faber. qꝛ tal' est circa ptẽ. ¶ 3ª ɔditio est. qꝛ sapientia est certi''. hoc idẽ tãgit in phe' meta. cũ dr ꝙ sapia ẽ circa certiora hm̃ v̄o est metaphysica. cũ ipsa sit certissima rõe oboꝝ q̃ ab ea cõsiderãt. ꝛ certissima rõe pncipioꝝ suoꝝ q̃ certissima sunt. ꝛ q̃ ab ea aliq̃lr declarari pñt. ¶ Quarta cõditio ẽ esse caput. sicut enim caput cetera membra dirigit:sic sa pientia est aliarũ directrix. propter h dr in phe' meta. ꝙ sapientia est principalis. ꝛ non subseruiens. Et propter hoc deus dicitur sapientissimus. quia dirigit totum vni uersum. Hec autem facit metaphysica. considerans enꝫ principia communissima ꝛ vniuersaliter omnia entia re gulat ꝛ dirigit omnes alias scientias quare ꝛc.

[Certitudo.] **Quantum** ad 2m sit h distinctio q certitudo scie du pliciter accipi põt. Uno modo ex certitu modi pcedendi. Scdo modo ex certitudine obiecti siue rerum in ipsa consideratarum. Dicitur autem obiectũ in aliqua scia cõsideratũ eẽ certius qd habuerit firmius eẽ ⁊ imutabilius. ex q sequit deũ ⁊ intelligẽtias eẽ entia certissima. pz. qr entia firmissima ⁊ maioris entitatis. [T. cõ. j.] Jdẽ ẽt pz de mẽte Arist. 2. met. cũ dicit q sicut se hz oculus noctue ad lucẽ solis sic se hz intells noster ad manifestissima in nã ⁊ intelligit p manifestissima in nã deũ ⁊ intellgẽtias vt cõmẽ. exponit. p idẽ ẽt pz q aia intellectiua ẽ ceteris entib⁹ nãlib⁹ h inferi⁹ existẽtib⁹ firmior ⁊ certior. ℭ 3o sumi põt certitu scie ex certitudine suoꝝ pncipiorum. [Cõclo prima] ℭ Prima ɔ. metaphysica ẽ qlz alia scia certior certitudine obi. Probat. qr oĩa de qb⁹ considerat. s. deus ⁊ intelligẽtie ⁊ reꝝ oĩuz qditates sũt obiectis aliaꝝ sciaꝝ firmiores ⁊ certioris entitatis. qr ⁊c. Tz ɔña ⁊ assũptũ vr de se notũ. ℭ Ex ɔne correlarie seqt q scie [Corre.] nãlis est mathematicis certior certitudine obiecti. pz qr res nãles firmioris. ⁊ maioris entitatis sũt q̃ mathematice sicut linea supficies triãgulus ⁊ alia hmõi. ⁊ p ɔñs nãlis quo ad h ẽ media iter metaphisicã ⁊ mathematicas. [Cõclo secũda] ℭ 2a ɔclo. metaphysica ẽ qlz alia scia certior. 3o mõ. ɔclo pz cuz ei⁹ pna. s. pme dignitates. sint oĩbus aliis notiora [Cõclo tertia] ℭ 3a ɔ. matice scie sũt oĩb⁹ aliis sciẽtiis certiores certitudine modi pcedẽdi. Probat. qr mathematice scie pcedunt simr ex certiorib⁹ nobis ⁊ nãe. alie ꝟo vtplurimum ex notiorib⁹ nob ⁊ ignotiorib⁹ nãe qr ⁊c. tz ɔña. ⁊ assũptũ pz ĩspiciẽti illarũ sciaꝝ pcessus. nãlis. n. ⁊ ẽt metaphysica vtplm ab effectibus ad cãs pcedit. mathematic⁹ ꝟo sicut arithmetic⁹ ⁊ geo ex cãis nobis ⁊ nãe notiorib⁹ ad effect⁹. vel saltẽ ex priorib⁹ q ad nãm: q tñ sunt nob notiora: qr ⁊c. Eadẽ ɔ pz ex ɔmẽ. loco allegato cũ dic demõstratões matice sũt i pmo gradu certitudinis ⁊ nãles sequũt eas. Jtẽ demõstratões mathematice magis dubitatiões excludũt q̃ nãles aut metaphysice ⁊ firmius ac ẽt euidẽtius ɔcludũt. g tz ɔña. ⁊ aña pz ĩspiciẽti pcessus illarũ sciaꝝ: h ãt p tãto ɔtiget qr dẽmstratões matice ex his origině trahũt q sm nãm suã sũt min⁹ dubitabiles ⁊ min⁹ i eis cõtigũt errores accidere itellectui hũano. Entia. n. nãlia sũt alligata motui mãe ⁊ qbuslibz qlitatib⁹ sensibilib⁹ merito q̃ꝝ in sensu ⁊ ɔñr i intellectu varii pñt accidẽ errores. Res ꝟo matice ab oĩb⁹ his absolute sũt. ⁊ p ɔñs cũ nãles dẽmõstratiões ex sensib⁹ ⁊ trãsmutatiõib⁹ originẽ hẽant: matice ꝟo ex pncipiis per se notis q ab aliis absolute sunt. seqt mathematicas dẽmstratões magis excludẽ dubõnes: ⁊ ẽt euidẽti⁹ ɔcludẽ q̃ metaphysice. vel nãles. qre ⁊c. ℭ Si igit ɔiũgãt he due cãe simr. qr. s. demõstratiões matice simr ex notiorib⁹ nob ⁊ nãe pcedũt. ⁊ qr magis dubõnes excludũt. rõnabilr seq̃t mathematicas eẽ certissimas. ⁊ eẽ i pmo gradu certitudinis. vt iqt ɔmẽ. loco allegato. Jnter mathẽaticas ãt certior ẽ arithmetica ⁊ ɔñr geo. alie ꝟo sicut astronomia musica ⁊ pspectiua hñt mediũ iter mathematicas ⁊ nãles. [Cõclo quarta] ℭ 4a ɔclo certitudine mõi pcedẽdi nãlis ẽ media iter metaphysicã ⁊ mathematicas. [C] qr lz tã nãlis q̃ metaphysic⁹ vtplm ab effectũ ad cãz pcedãt. tñ nãlis pcedit ex notiorib⁹ nobis ad cãs sẽsib⁹ nris ppinq̃s. metaphysic⁹ ꝟo ex notiorib⁹ nob ad cãs a nobis remotissimas. vt pz qr ⁊c. ℭ Eadẽ ɔ. pz ex ɔmẽ. loco alle. [Du. p.] cũ dic. ⁊ nãles sequũt eas. ℭ Circa pdcã dubitat. qr res nãles ita hñt cãs ex qb⁹ ẽentialr ⁊ imediate dependẽt sicut ẽt matice q̃ nõ repugnat itellectui hũano pfecte eẽ cognitas. ⁊ p ɔñs i nãlib⁹ aliqd pcedere põt ex notiorib⁹ nob ⁊ nãe ⁊ sine aliq dubõne sic ẽt in mathematicis quod repugnat pdcis. ℭ Cõfirmat. si eẽt aliqs hõ hñs intellectũ adeq̃tũ. tũc scia nãlis illi⁹ hois eẽt ex notiorib⁹ nob ⁊ nãe ⁊ sine aliq dubõne sic mathematice. illa tñ adhuc eẽt nãlis sic illa quã nũc hz sor. g scia nãlis de se ẽ apta eẽ ex certiori b⁹ nob ⁊ nãe sic matice. ⁊ p ɔñs q ad mõz pcedẽdi eẽt eq̃ certa vel certior. ℭ Jdẽ argumentum fieri põt de metaphysica. ℭ Ad h [R.] dubium dicãt alii vt sibi placet mihi vr eẽ ɔcedendum metaphysicam sciaz ⁊ nãlẽ de se aptas eẽ hẽe ita certũ modũ pcedẽdi sicut matice. verũtñ de scõ nõ hñt. nec in acgrẽdo ipas de nouo pñt hẽe ita certũ. ⁊ h ɔtingit ex ibecillitate intellectus hũani cui vtplm i nãlib⁹ ⁊ metaphysicis p⁹ i adiscẽdo occurrũt effcũs q̃ causa. neqz debite de nouo dispõi posset ad cognitionẽ illaꝝ sp a cãis icipiẽdo. ⁊ h suffic ad intẽtõez cõmẽ. loco alle. p⁹ ad ꝟitatẽ ɔnis. ℭ 2o dubitat qr circa sen [Du. 2. T. c. 63] sibilia ppa min⁹ errare ɔtigit q̃ circa cõia vt hz. 2. de aia sz nãlis phia ɔsiderat de sensibilib⁹ ppriis. vz de colore. odore. sapore. sono ⁊ tãgibili qlitate. Ex nõ ẽt illoꝝ oĩs nõ nra originẽ trahit. matice ꝟo sẽsibilia cõia cõsiderat vt magnitudinem nũz ⁊ figuram. qre in nãlib⁹ vr min⁹ errores accidere posse q̃ i mathematicis. c⁹ oppositum dcm fuit. ℭ Ad h p dr q [R. pmo] si arr aliqd pbaret solum ɔcluderet in i pte phie nãlis i q de hõ sensibilib⁹ ppriis determinat min⁹ ɔtingere errare q̃ i mathematicis sz de aliis phe ptib⁹ h nõ opoztet. ℭ 2o dr q lz circa sẽsibilia ppa q ad eoꝝ simplicẽ appre [Scda] hẽsionẽ. aut apphẽdẽdo ipa eẽ. min⁹ errare. ɔtigit. q tñ ad sciẽtificã notitiã q p eoꝝ qditates ⁊ cãs cognoscũt ⁊ p suas cãs passiões de ipsis notificãt multo pl⁹ errare cõtingit q̃ circa entia matice ⁊ hoc pp varias mutabilitates qb⁹ nãlia subiiciũt. qr ⁊c. ℭ 3o dubitat ɔ pmã ɔnẽ. qr vr [Du. 3.] q scia li. phy. q de deo pnr ɔsiderat in li. 8. sit eq certa certitudie obi sicut metaphysica. ⁊ p ɔñs aliq nãlis certitudine obi est eq certa sicut metaphysica. ℭ Ad h rñdet q in. 8. phy. non [R.] ɔsiderat de deo ⁊ itelligẽtiis hz se ⁊ qditates. sz de ipso ɔsiderat inq̃tũ pm⁹ motor. metaphysic⁹ ꝟo de ipsis ɔsiderat q ad ipsoꝝ qditates. certi⁹ ãt ⁊ firmi⁹ h mõ hz eẽ deo i eo q deus q̃ i eo q pm⁹ motor. ℭ Ad h ẽt fac q metaphysic⁹ pncipali ⁊ direcã ɔsiderat deũ ⁊ itelligẽtias ɔsiderat nãlis ꝟo si sic pnr ⁊ directe pmũ motorẽ ɔsiderat. sz ex ɔñti p⁹ determinatõez deteriate mot⁹. ex qbo ꝟo pnr ⁊ directe ɔsiderato i aliq scia magis ẽ aliis parib⁹ certitudo sumẽda q̃ ex ipso mi⁹ pnr ⁊ directe ɔsiderato sic pz. qr rõ si ɔcludit. ℭ 4o dubitat. qr dcm ẽ arithmeticaz geo eẽ certiorẽ. ɔ [Du. 4.] magnitudo q ẽ subm geo certior ẽ q ad nos ⁊ q ad nãm nũo g ẽ sbm ari. g geo ẽ ari certior. Tz ɔña. ⁊ assũptũ [T. c. 67] pbat. qr nũs cãt ex diuisiõe ɔtinui vt hz. 3. physi. qr ẽ q ad nãm certior. ⁊ a nob cogscit p cognitõez magnitudis vt pz. qr magni ẽ nobis certior. ℭ Ad h p dr q lz numer⁹ [R. pmo] strictissime supt⁹ sit solum nũa reꝝ mãl ũ abiuicẽ sepataꝝ. large tñ i imãlib⁹ nũs repit. dõ. n. duas eẽ itelligẽtias aut tres eẽ aias. sic ãt accipi⁹ nũz nõ oz ip̃z eẽ magnitudinis nãlr porẽ nũs ãt ab ari ɔsiderat ẽ nũs fozalis siue a reb⁹ mãlibus nũaris siue imãlib⁹ indifferenter abstracti. ℭ 2o dr q lz [Scda] nũs ab ari ɔsiderat⁹ cãret solum ex diuisiõe magnitudinis. nõ seqtur sciam de magnitudine fore certiorẽ. sic lz magni a suba ⁊ mãin eẽ dpẽdeat nõ seqt sciam nãlẽ q de his ɔsiderat fore geo certiorẽ. ℭ 3o dr q ari si ɔsiderat nũz q ad eẽ ei⁹ [Tertia] i sbo. nec hz ei⁹ qditatem. qm ille ɔsideratões ad nãlẽ metaphysicam ptinent. sz ɔsiderat eũ abstracte. ⁊ p q̃to ab eo sumit rõ mẽsure. ⁊ pportiõis. mag ẽt a geo ɔsideratur nõ hz eẽ i mãz nec qditatem. sz magnitudinem abstracte ɔsiderat adiuicẽ ɔpat. ⁊ qr rõ mẽsure p i numero repit ⁊ ɔñr i magnitudine iõ nũs vt ari cõsiderat⁹ prior est magnitudine vt geo ɔsiderat. qre erit q ad nãz certior. ℭ 4o dr q lz ɔcederet magnitudinem eẽ nãe certiorẽ ex hoc nõ euidẽter ɔcludit geometriam eẽ arithmetica magis [Quarta.] certã q ad modũ pcedẽdi de q fiebat mẽtio supi⁹. demõstrationes. n. arithmetice magis dubitationes excludunt ⁊ eisdẽ certius adheret intellectus q̃ geometrie. ⁊ hoc qr sunt de mensuris ⁊ proportionibus q p i numero inueniũtur. Quidã vero h dicunt q geo est min⁹ certa q̃ arithmetica. qr se habet per additionem quandam ad ipsam punctus enim q est pncipium magnitudinis addit supra vnitatez põnem in cõti⁹.

que vnitas e pri^mi nisi. sed hoc puto desi no magni ponderis. Et si arg. q tunc euclides debuit ari^cam ppone geo^e c oppo^m fecit. Respondet q hoc fuit ad bene placitu.

Quantu ad 3^m sunt varij modi rndedi. Quida. n. p distinguut q actus ronis de qb^o dia^ca osiderat 2° osi pnt. Uno^o sm q sunt actus aie i ipsa bntes ee sic i subo. Alio^o sm q appli^ri ad res qru sciam qrimus. r put fuerint organa discurredi r osir no^m acqredi. Pri^o sunt oside^ri physice r no dya^ce. Ad 3^m. n. de aia spectat de bs actib^o deter^s sm pdicta oside^ri. vbi de suba aie ite^m osiderat de potetijs. r actib^o ipsius. 2° sut dya^ce oside^ri. Ad dyalecticu. n. spectat tradere regulas s mo arguedi. ondere qd sit syll^s. qd ppo. qd sbm. r qd pdicatu: ex qb^o syll^s integrat. Si q act^o ronis p^o oside^ret sic sunt deter minati gnis. si 1° osir gnis ideterminati eo q ad oes res idifter applicant. cu de reb^o oib^o arg^ri fieri possint. r o ipsis no^o qda acqri. De actibus et ronis p^o oside^ri bi scia q s. sr in li. de aia. s actib^o vo. 2° osideratq no bi ppie scia s modus sciedi qm dya^ce magis modus sciedi q sciaq di/ ci os. Lz iste mos sit pbabil istari tri ptz ipm. Prio qz eadq roe seqret me^m ee gnis indeterm^i. osis no vi de me/ te Ari. p^o pbat. qz ens q e sbm me^e idifter oib^o entib^o applicat. q rc. Et si di q ens oib^o reb^o applicat tatq aliqd o ipsis pdi^r. act^o vo roi s n sic oib^o reb^o applicat. lz solu tatq istr a s no obstat ar^m. qz sic oia puenit i ente s roe enq r p s me^e ee gnis oterm^i. sic oes act^o rois a dia^ca oside^ri s puenut q sunt istrz itell^s. qre et dya^ca erit gnis deter^i. 2° ar. sic. oia entia ronis a dya^ca oside^ri ad vnum pri^m sbe attributione. q dya^ca no min^e e oter^i gnis q me^m lz osia. r a^m ps. qz oia bnt attributione ad syll^s qre. 3° modus rndedi pmittit q dya^ca subm e syll^s. Ps de mete oius. 2° pmittit q syll^s est instrm qda cuilz scie idifter appli^r. Ex his iferr q dya^ca no e alic^o gnis oter^i. q. s. gen^o siue subm de q determinat a nullo artifice determi/ nat. lz cuilz e coe s aut modus i fnia ide e cuz pce^n. 3° modus a Lico. r Alberto supt^o pmittit hac distione. 1° est dya^ca. s. doces r vtes. Dya^ca doces e ex aliqb^o certi regu/ lis pcedes ad quali sciam alia regulădu in pcedendo de no^m vni^o in no^m alterius. r bs sbm est syll^s siue vt alij vo lunt argu^m r s e gnis deter^i. Dya^ca vo vtes est q oibus alijs sciētijs appli^r vias bz pbabile ad pbandu no so^m al/ teru opp^m sed vtrūq. bs aut dya^ca vt sic non e aliqb oeter/ mi^m subm. syll^s. n. e subm dya^ce accepte vt est doces. non et sm q vtes. dya^ca q doces cu oterm^m beat sbm assumit determinata pdictionis pte. r deter^r alterā pcludit alte/ ra relinqudo. lz dya^ca vtes vtrāq assumē r pcludē pt p/ babili^r arguedo. r ex hoc accidit q dya^ca iterrogat. i. ad vtrāq pte dubitat. r osir rones mouet ad vtrāq pte. x. q. i nali pbia dubitat dya^ca vtr mūdus sit ppetuus. r s e sm Ari. iterrogare. r osir ad vtrāq pte pbabili^r arguet siue pppria siue p coia: s est igit qd Ar. itediti textu cuz dic q dya^ca no e gnis alic^o vni^o nec sic diffinitoz qrūda: s e no sic alter^o pbat pdictorio q qn et alter^o pbabili^r pclu/ dere possit. q no otigit i sciētijs alijs spālib^o q solu veras r neciā pdictionis pte pcludut alia relinquedo. r io no i/ terrogat vt dic Ari. cu subdit. demrante. n. no e iterroga re. appet q iste modus valde ason^o bis Ari. qd et apps p bba seqntia vbi dic. q s osia sut i bis q de syll^s. ibi. n. hac eadē inias vi inuere. Hūc et modu vi ponē Albert^o q hac distione inuit. q alia e logica doces r alia vtes. Et s tri no volo q alia sit reali^r logica doces a lo^a vtente. lz alia s s rone tm. r expsse vult ide Albe^o oeni ari. q dya^ca no e sic diffinitoz itelligedu ee de lo^a vtēre no āt docēte. s idē et apparuit sentire Lico. cu dic dya^ca vo lz inquātu ipsa e ps pbie beat sbm ppriu. s. scbas itētiones q appo/ nut pmis itētionib^o iquātu p ipsas puenit de cognito ad in cog^m. tri iquātu ipsa est ars r instrm pbie no bz sbs p/ priu. q ipsa inestigat p viā opionis r pbabilitatq o oi sbo suas dispones tā pprias q coes. 2° pt iterrogare vtrunq oppositoz eo q in ei^o ptāre sit p viā pba^m ondere opp^m.

Ad rones pri^m. Ad pmaz ps er ar. 2. Ad il lud tri qd oi de scia de aia oi q Aris. r Comē. non aliud voluerūt nisi q scia de aia est alijs nāli bus certios cer^m obiecti. Ad 2^m pcedit osia r p^o loqui do de lo^a vtēte. Ad ronē p^m r 2^m in opp^m oi q i^o pclu/ dunt de lo^a docēte. Ad 3^m di logicā vt sic non ee sciaz sed modū sciēdi. Ad aliā oi q hoc nō facit nālis pbo inquantū pbo. sed vt dyalecticus vtēs. quare rc.

Augentur aut non per media. Sz in post su mendo rc. Te. co. xxx. Questio. xxxiiij

Ueritur 34. vtr ad aliqz pnē demon/ strationes multiplicari possint pp multiplicitatē medioz ad eadē pnes. Q sic arg. qz data illa pne oia bo e suba iter sbs ipsi^o r pdi^m pla cadūt essentialia me^a. s. aial. corp^o. r corp^o aiatu. pdq qd liber illa q pot demfari. igi/ tur rc. Ps osia. r a^m vi s se notu. 2° eadē q demra^r q. r demra^r pp qd. demfari pōt. igit rc. Tz osia. Et assum ptu e Ari. in illo ca^a. Sz oit qz r pp qd scire rc. ps i mul/ tis pnibus q vnicuq mo demrant. 3° eiusdē pnis plres psit ee cāe imediate in diuersis gnib^o cāru. Sz p quālibz illaz pōt fieri demfo pp qd. q pla me^a pp qd ad eadē pnē adduci psit. qre rc. Ma. bi. 2. phy. Et mi. bi. 2. b^o. 4° i diuersis sciētijs eadē q pbbus medijs poti^m demfat. er/ go rc. Tz o^m. r a^m ps de talib^o pponib^o. celu est spicu. ter ra e rotūda. q a nāli pbo r ab astronomo diūsis medijs demfant. vel ps intuēti illoz pcessus. quare rc.

Ad oppositū e pbo cū oicit. augent āt omfo/ nes no p me^a. Pro oter^m qonis p noto q 1° est demfo. r pp qd r q. sine qda e potissima r qda non potissima. Noto 2° q eadē q pplures cās een tiales r ime^as in diuersis gnibus cāru demfari pt demō strationē pp qd. q potissima dici solet. ps de mēte Ari. 2. b^o. 1° dist^o. demfones multiplicari 2° otingit. Uno^o roe medioz ad eadē pnē. Alio^o in post assumēdo. i. sumēdo aliqd sic subm aut passiones qd alter^o se^o ordine nature. Alio^o in lat^o assumēdo. vt si eēnt duo sba lateral^r se habē tia sub aliq coi. Ps s distō in textu. Alij etiā psit ee modi multiplicādi demfones qui non sunt ad ppo^m. 3° disti^o demfationes augeri in post assumēdo tripl^r otingē po/ test. vno^o in assumēdo pla suba se per ordinem hntia sm sub r. s. vt cuz ofatu fuerit 3^m bre tres osir eadē passio de ysocbele demfet. r osir de triāgulo q e i semicirculo. 2° assumēdo pla sba se habētia inuicē sm ordinē poris r posterioris. aut ostituētis r ostituti. vt si demfauero oēs nūm ee parē vel iparē. osir eadē passiones demonstrē de binario. deide de trinario. r sic vlterius i ifi^m. binari^o aūt r trinari^o r sic deinceps vt iqt Linco. lz oside^r sm q spēs nūi sint spēs coeq sub eoz psideratis tamē ipis sz q vn^o est po alteri^o ostitutē ipm. sic vn^o est nār alio por. 3° assumēdo passionē alic^o subiecti post aliā passionē porē illa. vt si p demfetur oēm boiem ee disciplin^m. r osir de/ monstretur ipm ee ri^m. r sic vlterius p ordinē. Prima q. demfationes qb^o eadē ofrat pa^a multiplicari psit i post assumēdo tā p q 2° q 3^m. ps de mēte Ari. loco allegato. Scba q. in talib^o demfonib^o non pōt in infi^m pcedi in post assumēdo rōne passionū aut rōne sboz se h abētiū sm sub r. s. 2° pa ps. qm ordo pntalis a gnali^mo. vsq ad indiuiduu no pt ee ifinitus. Pria et paro vi nota cu eidē subiecto no copetere possint infinite passiones. 3^a q. as/ sumēdo subiectū post subm q se habet sz pus r posterius

Apoli. s. poste. O

f b^o opio. Act^o ro nis dio rsar 2°.

Contra opiones

p

2°

2° opio.

3° opio.

Dyalec tica e 2°.

Logica vtens r doces s distigūt realr.

s Ad ar/ gu^m pn/ cipalia.

A

Ro p^o.

2°.

3°.

T. p. 4°.

Ad qd. B

Demfo duplex.

Demfo nes mu/ tiplicat duplr. Demfo nes au/ gent 3°.

L 2° p^o.

3^a 1°.

3^a 3°.

nõ repugnat in infi^m multi^{ri} demr̃ationes.pz.q: sic spẽs numerorũ nõ repugnat in infi^m pcedere sic duo tria ⁊ sic i infi^m sic nõ repugnabit eãdẽ passionẽ de ipsis demr̃ari multi^{ri} infi^m demr̃ones.⁊ iõ dicit Lico.ꝙ ari^{ce} ꝯnes ⁊ geo^{ce} sunt i finite ⁊ nõ cõprehẽdunt̃ dẽs actu ab itẽ^r po^r fini^r.sz ab intellu po^r infi^r.nota tñ ꝙ dñ Ari.vult in textu illo terio infi^m nõ voluit aliud dic nisi ꝙ q̃cũq3 subã assument̃ q̃ de se i/uicẽ pdicent̃ re^{ri} sub ⁊ õ.ꝯtigeret sm nũm illoꝝ sboꝝ mul/tiplicari posse demr̃ones. ¶ 4^a ꝯ.demr̃ones multi^{ri} pñt r^e eiusdẽ passiõis i lat^s assumendo.pz de mẽte Ari.qm̃ h̃ pa^s finitũ vel infi^m q̃ de oi nũo demr̃at ꝯfir de nũo pari ⁊ õ nũo impari demr̃ari pñt q̃ sub nũo lateral'r ponunt̃.quare ⁊c̃. ¶ 5^a ꝯ.ad eãdẽ ꝯnẽ plures demr̃ones diuersoꝝ generũ adduci pñt.pz p 2^{am} rõnẽ pn^{iem}. ⁊ in qbusdã pcessibus Ari.põt apparere ꝙ eadẽ ꝯ demr̃abit̃ ab effectu. ⁊ a cã siue pcãm remotã siue ppinquã.⁊ p ꝯñs diuersis generibus demr̃onũ q̃r ⁊c̃. ¶ 6^a ꝯ.ad eãdẽ ꝯnẽ plures pñt adduci demr̃ones pp qd pz ex.3.arg^r pn^{li}.pz ẽt ex^o. lunã .n.eclypsari demr̃ari posset p dyametralẽ iterpõnẽ terre iter solẽ ⁊ lunã.⁊ p solẽ eẽ in capite vel cauda draconis. ¶ Itẽ vt cõiter di eẽ disci^r de hoie demr̃ari põt p esse aial rõnale tanq̃3 p cã3 formalẽ vel efficiẽtẽ.⁊ p eẽ aial felicita^{tis} tanq̃3 p cãm finalẽ. ¶ Ultima ꝯ.ad mẽtẽ Ari.sit ista.impo^{le} ẽ ad eãdẽ ꝯnẽ demr̃ones pp qd multi^{ri} p plures cãs eẽntiales in eodẽ gñe cãe.pbat̃. q: demr̃atio pp qd.fo^m fit per cãm eẽntialẽ ⁊ imediatã vt supius patuit. Sz impo^{le} ẽ in eodẽ gñe cãe eẽ plẽs ⁊ eẽntiales cãs ⁊ imediatas eiusdẽ effect^s.q̃r ⁊c̃. ¶ Ex ꝯne isert̃ cũ demr̃ationes me^{ce} nõ pcedãt nisi p vnũ gen^s cãe.s.formalis.vt hĩ a Cõmẽ.p phycoꝝ.ꝙ ipo^{le} ẽ ad eãdẽ ꝯnẽ plẽs demr̃ones in ma^{ce} adduci.⁊ h̃ ẽ vt qdã dñt qd Ari.pn^r intẽdit.

Ad rõnes pn^{les}. ¶ Ad pmã di alterã illaꝝ demõstrationũ vel ãbas nõ eẽ poti^{me} nec pp qd:q̃r nihil ꝯcludit ꝯ itẽtionẽ Arist. ¶ Ad 2^m ⁊ 3^m pz in qõne. ¶ Ad vltimã di ꝙ vel altera illarũ sciarũ demonstrabit demr̃one qa.vel si ãbe demr̃abũt pp qd h̃ erit i diuersis gñibus cãrum.⁊ h̃ non obstat intẽtioni Ari.

¶ Sed dĩt q: ⁊ ppter qd scire primũ qdẽ in eadem scia ⁊c̃. Tex.cõ.xxx. Questio.xxxv.

Queritur ꝯ. Utrũ ab Ar. ꝯueniẽter distinguant̃ demr̃o qa.⁊ dmõstratio pp qd. Pro pte ne^{ua} ar. Prio sic.n^r ẽ demõstratio qa.g̃ ⁊c̃. Assũptũ p^r.demr̃o ẽ ex pmis veri ⁊ imediati8 prioib^s notioribusq3 causis ꝯnis.vt patet ex diffõne demonstrationis.sz nulla demõstratio^r qa.ẽ hui^s.qm̃ demõstratio ab effectu non est ex causis ꝯnis.demr̃o ꝯo p cãm remotã nõ ex imediatis. p imediata itelligẽdo pxima ꝯni.q̃re ⁊c̃. ¶ Cõfirmat̃ nã demr̃atio facit scire vt patuit pus.sz demr̃atio q: nõ. facit scire.g̃ ⁊c̃. Mi. p^r.q: scire ẽ re p cãm cognoscere.⁊ qm̃ illius ẽ cã ⁊c̃.sed demr̃atio ab effectu nõ fac̃ scire p cãm vt pz.demr̃o ꝯo p cã3 remotã vt sic nõ fac̃ cog̃scẽ p cã3 imediatã.qd reqrit̃ ad diffõnẽ scire vt patuit i pcedẽtib^s. q̃re ⁊c̃. ¶ 2° pn^r ar.sic.aliq̃ ẽ dmr̃o q̃ nec ẽ q: nec pp qd.g̃ i^a diuisio ñ ẽ sufficiẽs.q̃ tñ ab ar.ponit̃ p suffi^{te} ⁊ a^m p^r.p q: demõstratio p effectũ remotũ aut demr̃o a sig̃ nõ ẽ pp qd n^r ẽt qa.cũ non sit p effectũ ꝯuerti^{lem} n^r p cãm rẽota3.q̃r ⁊c̃. ¶ 2°.q: de^r ad ipo^{le} ducẽs nõ ẽ q: n^r pp qd.cũ ñ sit p cãm i eẽndo nec p effectũ. Idẽ ẽt pz de demr̃a^{ne} pri^{ri}.sic cũ ar. ysochelẽ hic tres p h̃ ꝙ triãgulus hz.3.ñ ẽ de^r pp qd.cu3 ibi ñ dmr̃et̃ v'e õ sbo p.nz qa.cũ nõ sit p effe^{ctum} aut p cã3 remotã.vt pz.q̃r ⁊c̃. ¶ 3°. q: vbi p diffõnẽ hoĩs dr̃et̃ 2^a pa^s ipsi^s q̃ gr̃a ex^r sit risi^{li} h̃ ñ ẽ.q: demr̃o pp qd:qm̃ nõ ẽ p imediata.cũ iter diffõne3 hoĩs ⁊ risi^{le} mediet alia pa^s.n^r ẽ qa. Nã si ita eẽt max^e ꝯtigeret q: eẽt p cãm re^{tam}.sz h̃ ñ vz

vep.qm̃ cã re^{ri} de q̃ Ari.loq̃t̃ est cã vl'ior effectu.vt pz in tex.talis at nõ ẽ aial rõnale re^{ri} risibilis.g̃ ⁊c̃. ¶ 4° idẽ vz de mẽte Cõmẽ.i suo phe^o qd pmisit i lib.phy. Ari.vbi dicit ꝙ tres sunt modi dr̃onis.vz.de^o a sig̃.dm^o cãe.⁊ dem^o simp^r.cũ g̃ dem^o a sig̃ fit de^o qa.⁊ demr̃o cãe fit pp qd. sequit̃ demr̃onẽ simp^r sub neutro istoꝝ ꝯti^{ri}.q̃re ⁊c̃. Idez asserit 2.phy.cõmẽ.22.vbi disputãs ꝯ Auic.asserit tres esse modos dmr̃onũ:vz.simp^r q: ⁊ pp qd. ¶ 3° pn^r ar.sic.si pz o^{nes} sit vera.aut g̃ demõ^o q: ⁊ pp qd spẽ dr̃nt.vel solũ accñtaliter.p^m dici non pt.qm̃ formata aliq̃ demr̃one i scripto q̃ sit pp qd ex sola terminoꝝ transpõe poterit fieri q:.⁊ eꝯ. vt saq̃ patere pt ꝯsiderãti. Sz h̃ nõ ꝯtigeret si de^r q: ⁊ pp qd abiuicẽ spẽ differrẽt.q̃r ⁊c̃.nec 2^m vz dõm.q: oẽs illarũ demonstrationũ dñt spẽ.vz.no^e qa ⁊ no^e pp qd.q̃r demonstrationes q: ⁊ pp qd abiuicẽ spe^{ce} ⁊ non so^m accñtaliter distiguunt̃.tz ꝯ^o.q: act^s distiguunt̃ p obã.vt hĩ.2.de aia.⁊ a^m õ se pz. ¶ 4°.si qd sit vera.h̃ psertĩ ꝯtigeret sic Ari.dic̃ i tex.ꝙ dñt pdicte dr̃ones i distictis sciẽtijs.q:.s.i scia subalternãte scirem^s pp qd.⁊ i subalternata qa. Sz ar.h̃ fundamẽtũ f^m eẽ.q: nãlis subalternat̃ simp^r me^{ce}.vt saq̃ pz.⁊ tñ de aliq̃ dic̃ met^{ca}.q:.de q̃ nãlis dic̃ pp qd. ergo ⁊c̃.a^m p^r.nã meta^{ca} psupponit subãs sepatas a mã esse.⁊ nõ pbat eas eẽ p cãm.nãlis ꝯo dicit pp qd.igit̃ ⁊c̃.tz ꝯ^o.⁊ a^m pro vtraq3 pte vz eẽ Cõm.cõ.vl.p^r phy.vbi disputãs ꝯ Aui.dic̃ ꝙ entia sepata a mã eẽ:nõ decl'at̃ nisi i nãli scia.⁊ q dic̃.ꝙ p^r pbia nitit̃ pbare entia sepata eẽ peccat. h̃.n.entia sunt subi^a p^r pbie.⁊ decl'at̃ i posteriorib^s analeticis.ꝙ ipo^{le} ẽ aliq̃3 scia3 decl'are suũ sub eẽ.q̃r fz Cõm.meta.de subijs sepaq̃ dic̃ qa.nãlis ꝯo pp qd. ¶ Dicet forte aliqs.ꝙ nec nãlis nec met.dicit pp qd.de subijs sepatis.sz meta.psupponit eas esse accipiẽs a nãli.nãlis ꝯo demr̃at ipas eẽ nõ dem^{ne} pp qd.sz a posteriori p eterni^{tatem} mot^s.vt pz.8.phy.⁊ hoc voluit Cõmen. ¶ Sz ꝯ.ꝙ sube sepate sint.aliq̃ est cã.loquẽdo saltẽ de subijs sepatis citra p^m cãm.⁊ tñ cã q̃3 effectus nõ sunt p se manifesta. igr p illã cãm demr̃ari poterit itelligẽtias sepatas eẽ.⁊ nõ a me^{co} vt pz.q̃r relinq̃t̃ ꝙ h̃ ptineat ad nãlẽ. ¶ P.ex risio^e sit cũ ꝯbis Cõm.vz seq̃ ꝙ me^{ca} simp^r subalternet̃ nãli.nã postq̃3 medic^s accipit a nãli subãs sepatas eẽ.sz sbe sepate sunt subi^a meta.sequit̃ ꝙ meta.accipit suũ sbm a nãli.⁊ p ꝯñs simp^r subalternat̃ eidẽ.h̃ tñ vz icõueniẽs. ¶ Itẽ si responsio eẽt vera.tũc diia Ari.eẽt nulla.vbi dic̃.ꝙ scia subalternãs dicit pp qd.subalternata ꝯo dicit qa. ¶ Confirmat̃ ar^m pn^{le} sic.alic^s ꝯnis ꝯsiderate a scia subalternata.q̃ ad q: est:nec ipsa:nec subalternãs dic̃ pp qd.g̃ ⁊c̃.a^m pz ex^o posito i lr̃a.qm̃ vulnera circularia tardi^s sonari q̃3 angularia nõ ꝯsiderat̃ pp qd a cirugico nec a geo^o.cũ tñ cirugicus ꝯsideret q: ẽ ipsius. ¶ Si.n.geo^o dicet pp qd.vt Ari.i tex.dic̃.tũc demr̃one pp qd illã ꝯnez demr̃aret.qd tñ ẽ f^m.q: õ ista ñ ꝯsiderat. ¶ Dicet̃ forte.ꝙ geo^o ꝯsiderat cãm illi^s effcũs nõ tñ ipsa3 appli^{cat} effcũi.⁊ sic ꝯsiderat pp qd.ignorãdo qa.⁊ h̃ ẽ qd Ar.voluit i tex. ¶ Sz ꝯ.pdicta ꝯ hz cãm porẽ ipsa.⁊ nõ ẽ p se nota.g̃ p illã cãm poterit demr̃ari.⁊ nõ vz a q̃ artifice illud fieri dz.nõ.n.a cirugico nz a geo^o nz a q̃uis alio q̃re ⁊c̃. Sile ar^m fieri pt õ aliqua ppõne pspectiue c^s solã cã3 ꝯsiderat geo^o. ¶ Cõfir^r 2° ar^m pn^{le}. Nã si sic eẽt vt Ar.dic̃ psertĩ ꝯtigeret õ pspectiua re^{ri} geo^{ce}.⁊ mu^{ca} re^{ri} ari^{ce}.vt di in textu.sed ꝙ h̃ sit f^m or. Nã linea visualis q̃ est subm pspectiue aut s̃ lineã q̃ ẽ subm geo^e addit aliq̃3 per se passionẽ linee.aut aliqd per accñs sibi attributũ. Si p^m.seq̃tur ꝙ geo^e ꝯsiderare hz q̃cunq3 ꝯsiderat pspectiua.⁊ sic nõ erũt scie distincte.tz ꝯ^o. q: ꝯsiderãs sbz dz ꝯside^{rare} passiones p se ipsi^s vt hĩ i fi^e h^o p^r. q̃r ad eãdẽ ptinebit ꝯsiderare pp qd ⁊ q:. ¶ Si ꝯo dicatur 2^m.sequit̃ ꝙ de linea visuali nõ potest eẽ scia spãlis.q: de his q̃ sunt entia p accñs nõ pt eẽ scia.sic hr̃ ab ari. supi^s.

Idē argᵐ fieri pōt de nūo sonoro q ponit subiectum muˢ respectu numeri q est subm ariᶜ. quare ⁊c̄.

B Ad qō. **Ad oppo**situ ē pħs i illo ca. Sȝ q̄ oīe ēt pp qd. In ista qōe erūt tres arti. I p̄ dteriabit mā p̄ ⁊ scdi argᵐ pncipal' in 2ᵒ mā termi. in 3ᵒ mā quarti.

Quātum ad pᵐ. Premittēdū ē p̄. ꝙ lȝ deᵒ multiplr distigui possit. soᵒ tn̄ deᵒ pp qd. ē ppie deᵒ ⁊ ē illa q̄ ab Ar. diffinit i p̄cedēnbꝰ iuxta snias Linco. ⁊ alioꝝ expositoꝝ. ⁊ p idē scire simp' qd ē diffinitū fuit ē illud qd p talē demfonē acqrit. C 2ᵒ pmitto ꝙ 2ᵒ pt dici aliq̄ demfonē eē. q vno large. q fit demfo noᵐ aliq̄ pducēs. sȝ nō p cāȝ ɔuertibilē eēntialē ⁊ imeᵈᵐ. 2ᵒ magis stricte q sic demfo p effectū aut p cāȝ rēotā ⁊ effectū cōiorē. B duo mulrū dīnt vt posteavidebit. C 3ᵒ pmitto. ꝙ demōstraᵒ qlȝ q̄cunq̄ dicat dȝ aliq̄ facere scire. pȝ B cōiter.

Corrm C Ex q̄ isert. ꝙ illa q̄ cōiter vocat dmfo ad ipoīe ducēs merito p' pcessus tn̄ q̄ ex vno ipoī aliud ɔcludit nō meret dici demōstratio sed solū merito 2ᵉ pcessus in q̄ ar. ex oppᵒ ɔñtis ad oᵐ añtis. pȝ. q p pᵐ non gnat scia. sȝ iᵐ p 2ᵐ. C Premitto 4ᵒ. ꝙ deᵒ pticularis fac̄ scire i vtute deraᵐ

C vlis q̄ ab ipsa psupponit. pȝ de se. C Premittovltᵒ. ꝙ demōstratio p cām ɔuertibilē pcedēs lȝ mediatā scire fac̄ i vtute demfationis simp' q̄ p cām imeᵈᵐ eadē paᵒ demonstratur. pȝ sicut pcedēs.

ꝯ pᵃ. C Priᵃ ꝯ lȝ demōstrationi q nō simplr cōpetat diffō demfonis supius posita. ɔcedi tn̄ pt ꝙ eidē cōperit fm qd siue diminute. Pria pa bꝰ ꝯnis pȝ ex pᵃ rōne pncipali. 2ᵃ vo declat. q lȝ demfo ab effectu si sit p cām in eēndo. ē tn̄ p cām in cogscēdo. demfoni vo p cām remotā plime ɔpetūt ptiᶜ illiꝰ diffōnis. C Itē q̄uis demfo q nō eēt ex porībꝰ ⁊ notiorībꝰ simp'. ē tn̄ ex poribus ⁊ notiorībꝰ q̄ ad nos.

ꝯ 2ᵃ C 2ᵃ ꝯ q̄ se' ex pcedēti. lȝ demōᵒ q nō faciat scire simp' ɔcedēdū tn̄ est ꝙ facit scire fȝ qd siue diminute. pȝ sicut pcedēs.

Corrᵐ pᵐ C Ex pdictis infert p̄ cū pora ⁊ notiᵒ quo ad nos tātū dicant pora ⁊ notiᵒ fȝ qd. ⁊ cā in cognoscēdo tn̄ sit cā fm qd ꝙ deᵒ q ē deᵒ fȝ qd. ⁊

Corrᵐ 2ᵐ p oppᵒᵐ cām deᵒ pp qd est demfo simplr. C Segtur vlterius lȝ demfones maᶜ sint demrātiones simplr q pcedunt p cām i eēndo ⁊ p simplr notiora ⁊ priora vt cōiter ɔcedit. demrātiones tn̄ nāles vt pliᵐ ab effectibꝰ nobis notiorībꝰ pcedūt tanq̄ p cām i cogscēdo.

ꝯ 3ᵃ C 3ᵃ ꝯ large accipiēdo dfonez qa. ois deᵒ vel ē q vl' pp qd. Pȝ. q vel ē p cām eēntialē ɔuertibilē ⁊ imediatā. vel nō. Si pᵒ. ē deᵒ pp qd. Si 2ᵐ sic ē deᵒ qa. vt pȝ ex premissis.

ꝯ 4ᵃ C 4ᵃ ꝯ. stricte sumēdo dm rōnē qa. ois deᵒ est pp qd vel qa. vel ad alteꝝ istoꝝ reducibilis. Hec ꝯ pōt pbari iductiue. Nā demfo p cām eēntialē ɔuertibilē ⁊ imediatā qua paᵒ vlr ⁊ aᵐ de subo demfot est pp qd. Demrō vo per effectū ppinquūȝ aut p cām remotā ē qa. vt pȝ in tex. silr illa q̄ ē p effectuȝ remotū. nā si deᵒ p effectū ɔuertibilē nō sit pp qd sed qa. a fortiori demrātio p effectū remotū erit qa. siue vt qdā dicūt cū aliq̄ sit demrō q p nō cām. ⁊ aliq̄ p nō imediatā. sequit ꝙ illa q̄ neq̄ ē p cām nȝ p imediatā ē qa. q̄lis ē deᵒ ab effectu remoto. Ar. ēt in exēplis q̄ ponunt i tex. vnū exᵐ ponit de demrōne ab effectu remoto tāq̄ d demrōne qa. demonstratio vo a signo vel ē demrō qa. vel ad illaȝ reducibilis. Sȝ demōᵒ ad ipoīe ducēs. aut in 2ᵒ pcessu pcedit a cā imediata per se ⁊ ɔuertibili. aut ab effectu ⁊ a signo. vel a cā remota. Si pᵒ est reducibilis ad demōstrationē pp qd. Si 2ᵐ vel 3ᵐ ad demōstrationē qa. vbi grā. si demonstrator arguat sic. si nullus hō eēt aial rōale: nullus hō eēt disciplinabilis. sȝ hō ē disciplinabilis. g̃ hō est aial rōale. B reducit ad dmᵒᵉᵐ qa. si vo argueret sic. si nl'lus hō ē disciplinaᵇ'. nl'ls hō ē aial rōnale. sȝ hō ē aial rōnale. g̃ ⁊c̄. B reducit ad demrōnē pp qd. deᵒ vo: priᵒ qdā ad demrōnē pp qd reducit. qdā vo ad demfonē qa. Exᵐ pᵐ. sicut B. ois triāgulus bȝ. 3. ysocheles ē triāgulus. g̃ ⁊c̄. Exᵐ 2ᵐ. sicut B. oē risibile ē aial. sor. ē hō. g̃ ⁊c̄. C Illa vo deᵒ q̄ vlr demonstrat hoiem eē risibilē per aial rōnale. lȝ sit p cām remotā. q tn̄ illa cā est ɔuertibilis cū effectu ⁊ eēntialis nō reducit ad demrōnē qa. sȝ ppter qd.

D **Quantū** ad 2ᵐ pmittēdū ē p̄ cū deᵒ qlȝ sit syllᵒ. Syllogismꝰ vo ē qddā ens aggregatū ex pluribus. ꝙ silr deᵒ ē qd̄ā ens p aggregationē. ⁊ n̄ ē vo vnū sic lapis aut lignū qd p vnā subalē formā dr vnū. C Ex q̄ isert. ꝙ res illa q̄ ē deᵒ nō reponit p se sub aliq̄ spē eēntiali. ⁊ p ɔñs vna demrātio non differt specie eēntiali ab alia demfatione. Verūtn̄ ɔcedi pōt demōstrationē vnaȝ ab alia differre spē q̄dā denoiatiua. sic ēt dicere solemus ppōnē vlēȝ spē differre ab indefiᵗ vel ptiᵗ. C Premitto

E 2ᵒ. ꝙ sic ppōnū q̄dā est iterius significās sic ppō mētalis. q̄dā vo exterius. sicut vocalis vel scripta. sic demrōnū. q̄dā ē mētal'. q̄dā vo vocal' aut scripta. pȝ de se. C Premitto 3ᵒ ꝙ idē pt alteri ɔpari. vt cā ⁊ vt effectꝰ eiusdē. pȝ. q cāe sūt sibi inuicē cāe. vt hȝ. 2. phy. Poterit g̃ deābulatio ɔpari sanitati tāq̄ cā effectiua ipsiꝰ ⁊ tāq̄ effcūs eiꝰ i gñe cāe finalis.

ꝯ pᵃ C Priᵃ ꝯ. poīe ē eādē demrōnē sil' esse qa ⁊ pp qd. Probat sic. sit aliq̄ demᵒ vocalis aut scripta in q̄ ex deābulatione sanitas demōstret ⁊ ɔcipiat sor. deābulationē tanq̄ cām sanitatꝭ. ⁊ p illā deueniat demfatiue in noᵐ ꝯnis. plo vo ɔcipiat ipsaȝ tanq̄ effectū sanitatꝭ per illa tanq̄ p effectū acgrens noᵐ sanitatis. ⁊ pȝ ꝙ illa est demᵒ pp qd ⁊ qa. lȝ reᵒ diuersoꝝ. C Diceretur forte ꝙ ex argᵒ solū ɔcludit pdictā dmonstrationē eē pp qd sorti. ⁊ eē demonstrationē q ploni. sȝ nō se' vt absoᵗ sit demonstratio q vel pp qd.

Obio. C Contra. pdicta deᵒ cōiter dē eē pp qd eo ꝙ in qlȝ gñe cāe deᵒ pp qd fieri pt. vt pȝ. 2. hꝰ. sȝ ꝙ ipsa sit dmonstratio q ar. sic. sanitas ɔpata deābulationi absoᵗ magis dȝ dici cā q̄ effectꝰ. cuȝ sit cā finalis q̄ alijs causis ē por ⁊ ptiᵐ. g̃ deābulatio sanitati ɔpata magl dȝ dici effectꝰ q̄ cā. q̄re pdicta dmrō erit qa. ⁊ sic nō obstat

Rᵒ. Rᵒ. imo vlterius pbabil'r ɔcedi posset ꝯnez eē verā non soᵐ eē verā reᵒ diuersoꝝ sed ēt reᵒ eiusdē. ideȝ. n. hō ɔsiderare pt. a. tanq̄ cām. ⁊. b. tanq̄ effectū ipsius. ⁊ sic a syllo nō soᵐ vificaret ꝯ de demrātione vocali vel scripta sed ēt de mētall.

ꝯ 2ᵃ C 2ᵃ ꝯ. aliq̄ demfo qa. in q̄ ex puro effectu demonstrat cā pōt esse pp qd. ⁊ eȝ. pbat. q vbi sit aliq̄ demonstratio scripta i li. tuo in q̄ ex aiali rōnali demfet disciplinabile psit termini illiꝰ tal'r transponi ⁊ ordinari: ꝙ vbi discipliᶜ ē maior extremitas fiat meᵐ ⁊ aial rōale qd est meᵐ fiat maior extremitas ⁊ tūc aliqs ex pmissis sic ordinatis discurrat in noᵐ ꝯnis q̄ posito ar. sic. isti termini mie sunt deᵒ pp qd demfatꝭ oībꝰ termis ex qbꝰ adeq̄te deᵒ illa integrat. ⁊ aliqñ erūt demrō qa. g̃ demfo pp qd erit dmfatio qa. ⁊ p ɔñs demfatio pp qd pt esse demfo qa. ⁊ eȝ. non tn̄ ex illo casu ɔcederet de sensu cōpoᵐ ꝙ sit poīe demfonē q esse pp qd. sic ēt in logica cōiter ɔcedit. ꝙ ppositio vlis pt eē ⁊ aliqñ erit pticularis. nō tn̄ poīe est ꝙ ppō vlis sit ptiᶜ. nȝ ꝯ illa verificari posset de demᶜ mentall. q vbi itell's alio ordine ɔcipet q̄ pus. ex disciplinabili. s. iserēdo aial rōᶜ. n̄ eēt idē actꝰ copulādi nȝ idē actꝰ iserēdi. q pus. qr illa mi. eēt fᵒ. ꝙ isti termi aliqñ erūt deᵒ qa. sic ēt i loᶜ dici soler d ppōne vli vl' ptiᵗ mētali.

Obio. C Quidā tn̄ aduersant ꝯni 2ᵉ. ⁊ ɔñr negant ꝙ deᵒ pp qd erit demonstratio qa. Nā vt ipsi dīt vltra terminos syll'm aut demfonē cōponētes reqrit debitꝰ ordo vl' ɔpō ⁊ ordo ingredit tāq̄ forᶜ. termi vo tāq̄ māle. vnūqdq̄ āt dnoiat a forᵃ. q igit ordo demfonis pp qd nūq̄ ē vel eē poterit ordo dmfonis qa. iō deᵒ pp qd nūq̄ ē vl' eē pt deᵒ qa. Et si ar. sic. fcā hac deᵐ oē aial rōᶜ est disciᶜ. ois hō est aial rōᶜ. g̃ ois hō est disciplinabil'. trāsponant tal'r termi sic vt i fine hore fiat B deᵒ oē disciᶜ ē aial rōnale. ois hō ē hō. g̃ ⁊c̄. sit deᵒ. a. ⁊ alia. b. tūc qlȝ pa. a. ē pa. b. ⁊ eȝ. g̃ deᵒ pp

gd est dem° ga. ¶ Cōfirmat. q2 si demfo p° nō erit 2°. tūc p aliqd ipsi° differret ab ea. ɔña vz fª. q2 dē qd ē i p° erit i 2°. ⁊ eō. vt pz. ¶ Rñdet negādo añs. q2 lz illd vez eēt de teris icōplexis vtriusq3. ñ sic tñ est vez de ptib° cōplexis. ma. n. ⁊ mi. ⁊ ꝯ i ipsis distiguūt vt satis pz. ⁊ lz añs vez esset d ptib° dīb° mālib°. ñ tñ vez ē de ptib° formalib°. ali° ē ordo. a. demfonis q ē ps foālis ei°. ⁊ ali° ē ordo. b. Lōce: , ēt añte ɔñe negādā eē ɔª. q2 dist actuū sē distōnē obōz. ⁊ nō ptiū. vt pz. 2. de aia. ⁊ p h pz ad ɔfirmationē. q2 ɔcedēdū ē ɔña. ¶ Ad rōnē i opª negat añs. qm ps formalis i vna nō erit ps formal i aliā. ista rñsio multū ē apparēs. ꝯ ipsam tñ est rō qua pbata ē ꝯ p°. pp quā non soª vz de futuro vez. imo ēt de pñti q dmfo pp gd est dem° ga. ¶ Itē ñ soluit syllz expositoriū scīn ad pbōnē 2ª ꝯnis nisi forte diceret negādo ma. ⁊ mi. sil p tanto q2 termini nō adeqte ɔstituūt demfonē. sz termini sil cū ordine ipaz ɔstituūt. sz h non appet multū rōn. sic. n. soz. ē albū. q2 est suba albedine dnoiata. ñ tñ ē aggregatū ex sba ⁊ albeⁿᵉ. ⁊ pp h ɔcedim° q albū erit nigz. aggregatuz tñ ex sba ⁊ albeⁿᵉ nūq3 erit aggregatuz ex sba ⁊ nigreⁿᵉ. sic ēt lz i teis q de pp gd vel q2 denoiat dicat talis rōe dtermiⁱ ordinis vl respcūs. ñ tñ de pp gd dic aggregatū ex termis ipsius ⁊ ordine tali. ⁊ pp h ɔcedi poterit q de pp gd erit q2 sic ēt in loᶜᵃ ɔcedit q ppō vlis erit indefiª. q non ɔcederet ñ h ɔplexū. ppō vlis vl pticularis diceret aggregatū ex terminis ipsi° ⁊ ordie tali. aliqñ tñ pbabilr dixi i loᶜᵃ q i° ɔª non valz isti termi erūt. a. ppō. ⁊ alij erūt. b. g. a. erit. b. sz soᵐ sē q illa q erūt. a. erūt. b. vl adherēdo rñsioni pceⁿ negat añs. lz tñ ɔcederet h arᵐ ⁊ añs ⁊ ɔña ipsius. h erit nigrū ⁊ h erit albū. g nigz erit albū. ⁊ lz ly albū: qd ē adiectiuū ɔcretū nō dicat tale aggregatū. de tñ vel ppō cū sit substātiua dnoiatia tale aggregatū ex termis cū certo rᵒ dīe pñt. ¶ Prima rñsio ē magis apparēs ⁊ cōior. ¶ 3° ꝯ q3uis illud qd ē demfo eēt vere vnū sic res illa q ē albuz ē vere vnū. non tñ qlz dmfo pp gd a qlz demfone q2 spē eēntiali distigueret. pz ex pbōne p° ⁊ 2° ꝯnis. Cū hac tñ ꝯᵉ stat q tūc aliq pp gd. ab aliq q2 eēntialr distigueret. pz. nā de pp gd q demfat triāgulū hre. 3. essentialr differt a demfone ga: q p eclypsiz lune iterpō terre dmfat. imo ēt due pp gd abiuicē spē distiguunt. ⁊ silr due dfones quia. ¶ 4° ꝯ. lz ita sit. qlz tñ demfo q2 a qlz demfone pp gd distiguit spē accñtali. pz. q2 alia ē rō q di aliq de° ga. ⁊ alia q dr pp gd. vt i pcedētib° patuit. ¶ Quidā tñ p° frōte vident aduersari 3° ꝯˡ. sic ēt aduisant 2° ⁊ vt p° dcm fuit. ɔcedūt. n. vlr q qlz de pp gd spē differt a dmfone ga. ⁊ ɔsr dīt q lz illi termi q nūc ɔstituūt demfonē pp gd alij ɔstituūt demfonē ga. tñ pter illos termios ad ɔstōnē demfonis ɔcurrit ordo tāq3 ps foālis ipi°. iō isti termi cū. a. ordine nūc ɔstituūt dmfonē pp gd spē differētē ab ea q cōstitueret ab eisdē sil cū. b. ordie tāq3 pte foāli eiusdez. sic ēt a sili cumul° lapidū cū figura qdrata ē qd aggregatū spē distictū ab eod cumlo lapidū silr cū figª rotūda. ¶ Isti vo nō declāant bñ se an itelligāt de dña eēntiali an accñª. sz iterdū d vna ⁊ iterdū d alia log vident. d dña gd eēnˡⁱ ñ ē vez qd dīt vt ex pcedētib° pz. ñ vo d dña solū accñˡⁱ itelligāt vez eēt. ⁊ ñ ɔdicit ꝯni 3°. sz se ɔformabūt 4° ꝯni. ¶ Itē cū dīt terminoz ordinē eē formā demfonis meli° dīe potuissent. qm ordo iste teriōz ē for° sylli sz q sylls. sz vltra syllz dmfo ppriā addit rōnē p quā de nūcupat. qr ⁊c. ¶ Itē h rñsio nō tollit diffiᶜᵘˡᵐ p° ꝯnis. syll's. n. i° vocalis q sil ē de° ga ⁊ pp gd ñ hz nisi vnū ordinē teriōz. q̄re ⁊c. ¶ Dicet forte q lz nō hēat diuisos ordīes teriōz. tñ diuisi sunt reᵉˢ eiusdē rei ad eādē rē sz q cā fuerit ⁊ sm q fuerit effcūs ipsi°. ⁊ tc ɔsr termi cū vno reᵘ sūt de° pp gd ⁊ sil cū alio sūt de° ga. h vz miraᵇˡᵉ. qm isti reᵘˢ aut sūt i aia subiectiue aut i reb° relaq. tc g sē q de vocalis realr ɔponatur. ex termis vocalib° ⁊ reᵘ q est in mēte vel in reb° ad inuicē relatj. qd vz absurdū. ¶ Ultra ꝯ. ɔcedi pt demfationē ga. a demfatione pp gd silitudiarie ab inuicē differre: dña eēnˡⁱ. pz. q2 pt itells accipe demfonē tāq3 genº vnū. ⁊ ɔsr in demfonē ga ⁊ pp gd ipsaz distinguē tanq3 i spēs suas. lz non sp realr differētes. erūt. n. spēs demfonia in eo q demfatio est. ⁊ per ɔña abiuicē dīntes rōnib° spālibus demfationū. q̄re p qdā silitudinē dicent dīntes eēntiali dña. ¶ Cōtra pdicta istat. q2 act° distiguunt p obā. vt pz. 2. d aia. sz obā dmfationū ga: ⁊ pp gd spē dint. igitur ⁊ pdcē demfones dint spē. mi. pbat. q2 cā ⁊ effectus dint spē q vident obā pdictaz dmfonū. ¶ 2° ex diuersitª medioz maxie isurgit diuersita a demfonū. eo q i vtute medij de facit sciam. Sz illaz demfonū diuersa sūt me°: eo q a cā ⁊ effcū sumunt q sūt diuersa. igit ⁊c. ¶ Ad pᵐ dī p q illa auctoritas phi. 2. de aia itellecta eo mō q i loco pprio exposui vera ē de actib° q sūt vere vnū. ⁊ nō de his q sūt vnū p aggregationē sic ē de°. aut sylls. de talib° eniz non ibi loqtur Arz. ¶ 2° dz minorē eē falsam. qm cōtingit idē realr eē cām ⁊ effectū. ¶ 3° nō sp vez ē effectū eē obm demōstrationis ga. q ñ. s. pcedit p cām remotaz. ¶ Ultio dz. q ñ aliqd ɔcluderet: rō solū pbaret q predicte demfones dīant dña accñtali. ⁊ h supi° ɔcessum fuit. ¶ Ad 2ᵐ dz p minorē nō eē vlr verā. vt pz i casu p° ꝯnis. Et ad pbōnē silr dz q ɔtigit idē eē cām ⁊ effectū rᵒ eiusd. ¶ Ex q isert q nō oz demfones ga ⁊ pp gd abiuicē distigui rōne medioz. nec rōᵉ sboz. nec rōᵉ passionū. aut ꝯnis demfate. pz. postq3 i oib° pdictj cōicare pñt. Pōt ēt eadē ꝯ p diuersa media demfari dmonᵗʳᵉ ga: ⁊ dmōᵗʳᵉ pp gd. vt ñ demonstret hoiem eē risibilē p aial rōnale ⁊ p eē risiᵇˡᵉ. Scdo dr. q ñ ratio aligd pbaret ɔcluderet pdictas dmōstrationes dña accñˡⁱ differre. qm. a. demon° pp gd pt eē. b. de° ga. q3uis fint p diuersa me°. vt pz i casu 2° ꝯnis. Uerūm vt dixi in ꝯne 5 dicunt cōiter a posteriorista demonstratio ga. ⁊ de pp gd differre ab inuicez dña essentiali. qm accipiūtur tanq3 spēs alic° gñis p se ab ipso ɔsiderati. cū tñ de non sit pprie genus. nec pprie hēat spēs.

Quantū ad 3ᵐ. Sit h pma distō aliquā sciaz subalternātē dicere pp gd. ⁊ subalternataz ga. multiplr intelligi pōt. Primo°. q2 illud qd in vna demōstratur pp gd. in altera demonstret p effectū ⁊ demfone ga. Scdo q2 subalternās aliq ppositionē demonstrat p cāz q a subalternata non demfat sz ab eadē psupponit. sic pspecti° psupponit q eadē li° pt eē basis ifinitoz triangulop. illā tñ geo° demonstrat. ¶ 3° q2 alic° effect° solam cām ɔsiderat scia subalternās nō applicādo illā effectui. subalternata vo solū q2 ē effcūs non referēdo i cāz suā. sic cirugicus ɔsiderat vulnera circularia tardi° sanari nō referēdo in cām. geometria vo cām ɔsiderat non referēdo i effectū vt circa lraz dictū fuit. ¶ 4°. q2 dū subalternās demonstrat sp demfat pp gd. subalternata vo sp ga. q̄re ⁊c. ¶ Scda distictio q aliq scia ɔsiderationē alteri° psupponat ⁊ ab eadē accipiat. 2° ɔtingere pōt. Uno° simpliciter ⁊ absoˡᵗᵉ rōne scie. Alio° sm gd ratione nri modi cognoscēdi seu rōne facilitatj doctrine. ¶ 3° distinctio qdam ē subm scie adequatū qdā ɔtētū sub adeqto. Exᵐ pmi. sicut ens in metaᶜᵉ. Exᵐ scdi. sicut sube separate: que subia metaphysice dicitur. Non tñ aliqd illoruz est pᵐ ⁊ adequatū. Et talia suba cuz in ipsoz noᶜⁱᵒᵉ finalr aliq scia tēdat: cōiter obta scie illius appellari solēt. subm pmū ⁊ adequatū. subm cognitionis dici oz. sube vo sepate sube metaphyce sz eē dici pñt iux modū loquēdi com. p phy. vbi ponit qdā eē pn° cognitionis. qdā vo esse pn° rerum nālium. ¶ Prima suppō. lz qlz intelligētia citra primaz cām hēat cāz sui eē tñ absoˡᵗᵉ subias sepatas eē non habet cām. p° pº pz. qm qlz cā citra pᵐ a deo depēdet tāq3 a cā

Margin notes (left column): R°. — ꝯ 3°. — ꝯ 4°. — Obtio. — R°.

Margin notes (right column): ꝯ 5°. — Obio p°. — 2°. — Ad pᵐ. — Ad 2ᵐ. — Quo aliq scia dicat q2 vel ppē quid.

finali ꝛ vltima fine q̄ eē ꝛ ꝯseruari nō posset. ¶ 2ᵘˢ pʒ etiā pʒ. qm̄ i subijs sepaꝝ icludit᷑ de⁹. q̄re ipsis sic i gn̄e ꝯside‑ ratis nō dōm̄ ē subas sepatas eē: hȝ eē cām. ¶ 2ᵘˢ suppō. lʒ lēa sit aliqd tn̄ est ꝑm intellm̄ ꝑus subijs separis p c⁹ noti tiā subarū separataꝝ no⁹ acqri pōt. pʒ. qꝛ p notitiā entis ꝛ suaꝝ ꝑtiū deuenire possumus in no^m ipsaꝝ. ens aūt vt sic ē nā ꝛ itellc̄u subijs sepatis pri⁹. Idē ēt alijs vijs ꝯtigē pt. vt i ꝯnib⁹ statī videbit᷑. ¶ Pⁱᵃ ꝯ. ꝙ scia subalternās dicat ꝑꝑ qd. subalternata ꝟo qꝛ verificari pōt. ꝑ. 1ᵃ. ꝛ 3ᵐ prime distinctionis. Pⁱᵃ ꝑs ꝓbat᷑ sic. nāl̄is ꝯsiderat cor pus celeste aut solē eē spicū p nām corpis celestis aut so‑ lis. qꝛ p cām poterit illā ꝯnē demonstrare. Astronomus ꝟo q nāli subalternat᷑ p effect⁹ sensibiles illō demōstrat. igit᷑ ꝛc̄. totū aūs colligit᷑ a Com̄. 2. phy. ꝯ^m. 18. sil'r medic⁹ ꝯsiderat cōplexiones corpis humani eē nouē. ꝛ illud co gnoscit p effectū tn̄. Nālis ꝟo eandē ꝯnē p cām poterit demr̄are. vt colligit᷑ ab Aui. ꝑ⁹ ꝑmi. ¶ Scđa pars pʒ de geo⁹ ꝛc̄ ꝑspectiue q̄ multas demonstrat ꝓpōnes q̄ in per spectiua tanq̄ ꝑn⁹ ꝑsupponūtur. ¶ Idē de arithmetica ꝛ musica ꝯtingit. ¶ 3ᵘˢ sil'r pʒ in ꝑdictis scientijs ꝯsideran ti. pʒ ēt ex cōi exēplo de cirugico ꝛ geo⁹ scđa ꝛ 3ᵃ pars cō clusionis pʒ eē ad mētē ꝑhi in textu. ¶ 2ᵃ ꝯclō. nō lō dr̄ subalternātē dicere ꝑꝑ qd. ꝛ subalternatā qa. qm̄ subal‑ ternās sp demōstret ꝑꝑ qd. ꝛ subalternata qa. pʒ. qm̄ nā‑ lis sibi subalternat ꝑspectiuā. astronomiā. ꝛ medicinā. lʒ duas ꝑmas ꝑm qd. medicinā ꝟo simp'. ꝛ tn̄ raro nālis de monstrat ꝑꝑ qd. ꝛ ꝑdicte scie aliqn̄ demōstrāt ꝑꝑ qd. imo sepe demr̄ant ꝑspectiu⁹ ꝛ astronom⁹ p cām. q̄re ꝛc̄. ¶ 3ᵃ ꝯ. scīaꝝ aliquā ꝯsiderationē reꝝ ob ea ꝑncipalr̄ ꝯsideratoꝝ rum: ab alia scia accipere non sufficiēter arguit illā sub‑ alternari sibi. pʒ qꝛ talis acceptio ꝯtingere pōt rōne faci litatis doctrine nr̄e tn̄. sic in ꝓposito ꝯtigit. Cū. n. ois no stra cognitio originē trahat a sensu. ex cognitione mot⁹ ꝛ reꝝ sensibiliū deuenimus i cognitionē subaꝝ separataꝝ. neq; alr̄ a ꝑn⁹ nr̄e cognitionis deuenire possumus. ꝑsup‑ ponet ꝙ mathematic⁹ iā hītā eē no^m sepataꝝ subaꝝ i nā‑ li phia. q̄ acqrit᷑ p eternitatē mot⁹: tʒ h̄ non accidit simp' ꝛ p se rōne scie: sʒ rōne facilitatis nr̄i modi cognoscendi. vt pʒ ꝯsiderāti ꝛ tn̄ metaphyca n̄ subalternat᷑ nāli phie. sed pori⁹ eꝯ. vt pʒ. q̄re ꝛc̄. ¶ 4ᵃ ꝯclusio. dato ꝙ metaphy sicus simpl'r acciperet a nāli subas separatas eē. ex h̄ tn̄ non euidēter ꝯcluderet᷑ metaphycā nāli simpl'r subalter nari. qꝛ ad hoc ꝙ simpl'r subalternaret᷑ reqrit᷑ sbm̄ eius ꝑ^m ꝛ adequatū. s. ens accipe a nāli. sed h̄ est falsum vt pʒ. imo vlteri⁹ ꝓbabil'r dr̄ ꝙ illud non sufficit. qm̄ magni^{tudo} ꝯti⁹ q̄ est subiectū geo⁹ ē ꝑdicatū ꝯnis demōstrationis nā lis. vt ingt Linco. 2. phy. illo cap. qm̄ aūt ꝺterminatū est quot modis nā dr̄. ꝛ per ꝯns geo⁹ accipit sbm̄ ei⁹ ꝑ^m a nā‑ li. lʒ nō eidē subalternet᷑. ¶ Reqrit᷑ ꝙ ꝙ sbm̄ ꝑ^m vni⁹ s; sub iecto alterius subalternet᷑. ꝛ ꝙ ꝑn⁹ sua sumat ab alia ad h̄ ꝙ vna alteri simpl'r subalternet᷑. ¶ 5ᵃ ꝯ. ꝓbabil'r ponitur. lʒ sbas separatas eē non possit a metaphyco p cāʒ demō strari pōt tn̄ ab eo demr̄ari a ꝑori ꝑm intellectū. Pⁱᵃ ꝑs ꝓbat᷑. subas sepatas eē sic abso^e ꝛ gn̄al'r ipsas ꝯsiderādo nō hʒ cām. igit᷑ ꝛc̄. tʒ ꝯ⁹ ꝛ assumptū pʒ ex ꝑ⁹ suppōne. Se cūda ꝓbat᷑. qm̄ metaphyc⁹ ex h̄ medio ꝙ i ordie vniuer si: cū sint aliqua iferiora hn̄tia eē māle q̄ rōne māe reddū tur alijs min⁹ ꝑfecta. opʒ entia ꝑfectissima a qb⁹ alia de‑ pēdēt nō eē mālia: ꝯcludere poterit subas sepatas a mā eē. ¶ Itē ex h̄ medio ꝙ in oī gn̄e cāe ē ad cām vltimā de uenire. q̄re est dare vltimā cām finalē q̄ cū sit oīum alia‑ rū ꝑfectissima ꝛ eterna nō poterit eē māe ꝯiūcta. q̄re ꝛc̄. Hec aūt media q̄uis non dicāt cām ꝯnis. sunt tn̄ ꝑm itel lectū ꝑora. sicut ēt lʒ ens trāscēdēs non sit cā dei. tn̄ vt sic ē ꝑor deo nā ꝛ intellectu. Sil'r ꝛ suba q̄ de deo ꝑdicat᷑. sic ēt deus vt suba: est seipso ꝑor ꝑm ꝙ deus. ¶ Ex h̄ appet aliqualis concordia lʒ non totalis inter Aui. ꝛ Auer. lo co ꝑus allegato. posset. n. dici Cōme^{tatorem} voluisse ꝑ^m ꝑtem ꝯnis h⁹. ꝛ Aui. 2^m. ¶ Sʒ vlterius defendendo Aui. ad rōnē Com̄. cū ar. ꝙ nulla scia demr̄are dʒ sbm̄ suū eē. Rn̄ det᷑. ꝙ h̄ veꝝ ē de subto ꝑ ꝛ adequato ꝙ pōt dici sbm̄ ꝑ^m cognitionis. de sbo aūt non adeq̄to qd̄ est ꝑus eē ꝛ nō co gnitionis non icōuenit ipm̄ demr̄ari eē i ea scia in qua ē sbm̄. ꝛ sic ē in ꝓposito. ꝛ ꝯsil'r negaret Auicē. ꝙ nō sit alia via ad ꝓbādū subas sepatas eē nisi eternitas mot⁹. sic vī ibidē arguere cōmē. ¶ Ex his vlteri⁹ appet ꝙ illa dem̄⁹ q̄ metha. demr̄abit sbas sepatas eē non erit ꝓprie ꝑꝑ qd. cū nō sit ꝑ verā cām neq; ꝓpe qa: cū nō sit p effectū. sʒ erit silitudinarie ꝑꝑ qd. qm̄ ē p ꝑora ꝑm intell'ꝫ. ¶ Ultima ꝯ. sbas sepatas alias a ꝑ⁹ cā esse potest metaphysic⁹ p cām demr̄are. pʒ. qꝛ habēt cām eis ꝑorē. s. deū. ꝛ eē ipsaꝝ nō est oino p se notū. ꝙ ꝛc̄. ꝯ⁹ ꝛ aūs de se patent.

Ad rōnes ꝑncipales. ¶ Ad primā ꝛ eius ꝯfirma tionē pʒ in ꝑ arti. distīōnes. n. ꝑdcē dan‑ tur de demr̄atione simpl'r: ꝛ scire simpl'r. de⁹ ꝟo qꝛ: non ē simpl'r demōstratio. neq; simpl'r facit scire. ¶ Ad scđam pʒ in eodē arti. sʒ pro auctoritate Auerrois cōiter dr̄. ꝙ Cōmē. locis allegatꝭ p demr̄ationē simpl'r itellexit demō strationē potissimā. dr̄ aūt demonstratio potissima qꝛ fit ꝑꝑ qd p cām ꝑncipalē. s. finalēʒ. vel qꝛ aggregat oēs p se cās ꝛ eēntiales ꝯnis. ¶ Ex q̄ pʒ ꝙ demr̄atio simp' ꝛ de‑ monstratio ꝑꝑ quid: se hn̄t sicut supius ꝛ iferius. ois enī demonstratio simpl'r est ꝑꝑ qd. ꝛ non eꝯ. ¶ Ad 3^m pʒ ex arti. 2ᵒ. ꝯtigit. n. p eādē demōstrationē no^m qa. ꝛ no^m ꝑꝑ qd acqri. siue ab eodē hoīe siue a diuersis. ꝛ ex h̄ solū se‑ quit᷑ demr̄ationē qa ꝛ ꝑꝑ qd: accn̄tal'r ad iuiceʒ differre. ¶ Ad 4^m rōnē pro maiori parte pʒ ex arti. 3. Sʒ pro cō pletiori rn̄sione dr̄ ꝑ ꝙ nō opʒ si vna scia sit subalternās ꝛ altera subalternata eidē. ꝙ de quocūq; subalternās di cit ꝑꝑ qd de eodē subalternata dicat qa. nec eꝯ. sic vide‑ bat᷑ argui i arg⁹. stat. n. subalternatā illud non ꝯsiderare. ¶ 2ᵒ dr̄. ꝙ sbas sepatas eē nec a metaphyco nec a nāli ꝓ‑ prie demōstratur ꝑꝑ qd sʒ a nāli demr̄atur demr̄one qa p eternitatē motus metaphycus ꝟo ꝑm Com̄. ipsas eē ꝑ supponit. aut defendēdo Auic. decl'at ipsas eē a ꝑori de‑ monstratione q̄ non ꝓprie sed silitudinarie de ꝑꝑ qd di‑ ci pōt. ꝛ hoc puto valde rōnabile. ¶ Ad ꝑmā rōnē in op positūʒ pʒ ex q̄nta ꝛ vlti. ꝯne. ¶ Ad scđam pʒ ex 3ᵃ ꝛ 4ᵃ ꝯclusione. ¶ Ad 3^m sil'r pʒ. Ad ꝯfirmationē ꝑmā quar‑ ti ꝑncipalis dr̄ sicut ibi respondebat᷑. ¶ Ad rōnē in op^m ꝓbabil'r dr̄. ꝙ ista demr̄atio nec ad geometrā tn̄ ꝑtinet. neq; ad cirugicū tn̄. sʒ ad illas duas sil'. ¶ Ad scđaʒ ꝯfir mationē dr̄ ꝑ. ꝙ lʒ visuale esset passio p se linee. nō seqret᷑ ex h̄ vt geo⁹ hret illā ꝯsiderare. nō. n. opʒ vt ꝯsiderās sbm̄ ꝯsideret oēs p se passiones eiusdē sbi. ¶ 2ᵒ dr̄. ꝙ visuale ē accn̄tale linee. est tn̄ p se de ꝯsideratione ꝑspectiue. ꝛ ꝑꝑ h̄ de linea visuali pōt esse scia. sicut lʒ mobile sit accn̄s cōe corporis. qꝛ tn̄ est p se de ꝯsideratione nālis: de corpe mo bili tanq̄ de sbo ꝑ est scia nālis. ¶ Cū aūt dr̄ ꝙ de ente p accn̄s nō ꝑt eē scia. veꝝ est ꝙ de ente p accn̄s vt sic nō hr̄ scia. q̄ sola vna acqrat᷑ demr̄atione. de tali tn̄ pōt eē scia accipiēdo sciam pro aggregato ex habitibus.

¶ Sicut āt eē. a. in. b. cōtingit idiuidual'r. sic ꝛ nō esse ꝯceditur ꝛc̄. Tex. cō. xxxi. Qō. xxxvi.

Queritur 36ᵒ. Utꝝ descriptiōes ꝓpōis negatiue mediate ꝛ imediate posite ab Aris. sint bn̄ posite. Ne^{ga}tur. ꝑ sic. h̄ ꝓpō non ē mediata. hō non ē aial. ꝛ tamē tā sbm̄ q̄ ꝑdicatū sub aliquo gn̄e ponunt᷑. ꝙ ꝑ⁹ descriptio ē falsa. Assumptū ꝑ⁹. qꝛ inter sbm̄ ꝛ ꝑdicatuʒ nullū cadit mediū. vt pʒ de se. ¶ Idem ar. de illa nullus Apoli. ē. poste.

[Marginal notes, left:] B ꝑ⁹. — ꝯ 2ᵃ. — ꝯ 3ᵃ. — ꝯ 4ᵃ. — ꝯ 5ᵃ.

[Marginal notes, right:] ꝯ 6ᵃ. — Ad ar‑gu^m post opp^m. — A — Rō ꝑᵃ.

2°. hō est rōnalis. ¶ 2° ar. sic. h ppō non ē mediata. nullū corporeū ē incorporeū. ꝛ tñ tā sbm q̄ʒ pdicatuʒ sub aliq̄ gñe ponunt. ḡ ꝛc̄. Mi. de se pʒ. Et ma. p̄. qꝛ si esset mediata hēret aliqd me^m p qd posset decl'ari. Pʒ ɔña sm Ari. in textu. ɔñs tñ est fal^m. due. n. dñe op^{ite} ime^{te} sub aliq̄ gñe posite a se inuicē sine aliquo medio remouent vt oēs concedunt. q̄re ꝛc̄. ¶ Tertio seq̄retur ex descriptione ppōnis 3°. mediate q̄ h sit mediata linea nō ē albedo. sʒ q̄ ɔ̄ sit fal^m arg. qꝛ ppō di mediata iter cui^9 sbʒ ꝛ pdicatū cadit aliqd me^m. sic āt nō ē in pdicta ppōne. cū sbm ꝛ pdicatum sint distictoꝝ pntoꝝ. q̄re ꝛc̄. ¶ 4° si tales ppōnes eēnt me- 4°. diate h maxime foret. qꝛ pbaret p aliqd supius ad subiectū vel pdicatū. vt vi velle phs i tex. sʒ q̄ h sit fal^m ar. h ē mediata. nulla albedo ē nigre°. ꝛ tñ nō pdicto mō pbari pt. igit ꝛc̄. Ma. pʒ. qm̄ tā p diffōnē albedis q̄ʒ p diffōneʒ nigredis poterit a pori pbari. q̄ nulla albe° est nigredo. mi. pbo p̄. qꝛ sub q̄cūq̄ʒ gñe albedo ɔtinet sub eodē ꝛ nigredo ɔtinet. ꝛ eʒ. ꝛ p ɔñs p nullū tale gen^9 poterit ɔcludi nullā albe^{dinem} eē nigre^{dinē}. tūc. n. oʒ aut albe^{dinē} aut nigredinē ab illo supiori remoueri. ¶ Confirmat. qꝛ lʒ illa sit mediata nulla albedo ē hō poterit pbari p ɔuertibile cū albedine vel cū hoie. vt puta p diffōnē suā. ꝛ non oportebit illā pbari p aliqd cōi^9 sbo vel pdicato. q̄re ꝛc̄. ¶ Cōfirmat 2°. qꝛ h ppō pm^9 motoꝛ nō est mobilis ē mediata. cū ipsa pbat. 8. phy. nō tñ pbat p aliqd supius ad sbm vel pdicatū. tū qꝛ deus nō est in aliquo gñe. tū qꝛ ista ppō pbat p effectū. vʒ p mot^9 eterni^{tatem}. vt pʒ loco all'e. ¶ 5° pñ ar. ɔ̄ descriptionē negatiue imediate. Nā si aliq̄ talis eēt imediata nulla substātia est q̄litas. h maxime foret. qꝛ pdicamēta sunt inuicē impmixta. vt cōiter dici solet. ꝛ per ɔñs gñatū vnius ime^{te} a gñalissimo alteri^9 remouet. sed ar. q̄ pnta sunt pmixta. qꝛ corpus ē de gñe sbe ꝛ de genere q̄ntitatis. Itē passio est de gñe q̄litatis ꝛ relonis. Item passio ē in pnto q̄litatis ꝛ passionis. silr habitus ē i pnto q̄litatis ꝛ habitus. vt pʒ. q̄re ꝛc̄. ¶ Confirmat. qꝛ termi diuersoꝝ pntoꝝ de se inuicē pntur. a^m pʒ. qꝛ idē est albuʒ 6°. bicubitū ꝛ pr. q̄re ꝛc̄. ¶ Sexto seq̄ret q̄ h non eēt imediata nulla q̄litas est q̄ntitas. ɔñs est ɔ̄ cōem sniam expositoꝝ. ꝛ vi ɔ̄ intentionē Ari. ɔ^{ns} pbo pbat. qꝛ tā sbm q̄ʒ pdicatū sub aliquo toto ɔtinet. vʒ. sub ente. ɔtinet ēt sub accidēte vt pʒ. ¶ Cōfirmat. qꝛ seq̄ret hāc nō eē imediataʒ nulla q̄litas ē sba. eo q̄ pbari pt p aliqd supi^9 ad sbm arguēdo sic. nullū accñs ē sba. oīs q̄litas est accñs. ḡ nulla q̄litas ē sba. posset ēt pbari p aliq̄ʒ passionē ɔuertibilē cū altero ipsoꝝ. ꝛ h in p̄ vel in 2ª figura vt pʒ. quare ꝛc̄.

Ad oppositū est Ari. in ca. figurarū in illa pti^e sicut aūt. a. eē in. b. ¶ In ista qōe p̄ pmittentur q̄dā. Scdo respondebit ad quesitū.

(Margin: T. c. 83. et alijs ibidē vide — B Ad qōnē ppō imedia.)

Quātum ad p^m. Sci^m ē p̄ sic in pcedentib^9 dcm̄ fuit 2^r dr aliq ppō mediata. Uno°. qꝛ cū nō sit p se nota p aliqd me^m pbari vel decl'ari possit. sic hō ē risibilis. ¶ Alio°. qꝛ iter sbm ꝛ pdicatū aliqd cadit me^m. ꝛ h q̄druplr ɔtingit. qꝛ vel cadit pdicatū eēntiale me^m. sic i hac ppōne. hō ē corpus. vel cadit sbm me^m sic h ysocheles hʒ tres. vel passio me^a sic h triāgulus hʒ tres. qm̄ ambie tres pcedit hīe angulū extrīsecū. vel cadit cā me^a. sic i pdicta ppōne. oib^9 ēt his modis pt ex ɔtīti dicti ppō imediata. ¶ Ad pp^m accipit h ppō mediata vel ime^a. p̄°. ¶ 2° distō ppōnē esse mediatā p° 2^r ɔtingit. Uno°. qꝛ p aliq̄ʒ cām pprie demonstret. sic illa. triāgulus hʒ tres. alio° qꝛ per aliqd notius pbat siue cā fuerit siue nō. ꝛ h 2^r. qa vel p effectū sic illa. pmus motoꝛ est. vel p aliqd gen^9 superius ad sbm vel pdicatū. sic ista hō est corp^9. pbari pt p aial tanq̄ʒ p me^m. silr ista ne^a homo nō ē albedo p superius ad hoieʒ ꝛ p supius ad albedineʒ pbari pōt. ¶ Nō tñ q̄ ppōnē pbando p tale me^m. alr affirmatiua ppō reducit ad imediata. ꝛ alr negatiua. reducit. n. a^{ta} per ppōnes a^{tas}. s. in qb^9: genus de spē sibi imediata pdicat. sicut ista. hō ē corp^9 tādē reducet p istas. hō ē aial ꝛ aial ē corpus aiatū. ꝛ corpus aiatū ē corpus. Iste āt sunt ime^{te}. nō qꝛ nullo mō pbari possint. sʒ qꝛ p nullū vere me^m iter sbʒ ꝛ pdicatū notificari possunt. negatiua pbo reducet descēdo ad negatiuā ppōnē in qua vel gñali^m vnius vel aliquid cōius eo a gñali^{mo} alteri^9 remouet. sic illa linea nō ē albedo reducit ad illā nulla q̄ntitas ē q̄litas. vel ad illā i qua due dñe ime^{te} opp^{ta} se remouent. sic illa nll's lapis incorporeus ad illā imediatā reducere nullū corporeū ē icorporeū. ¶ Ulteri^9 sci^m ē cū demōstratoꝛ solū de necījs ppōnibus se itromittat. q̄ apud ipm ppō falsa nō dr immediata. ꝛ ɔñr nulla talis dr mediata. lʒ ḡ iter sbm ꝛ pdicatū h^9 ppōnis. hō non ē sba: cadat me^m. ꝛ p ɔñs lo^{ce} mediata dici posset. tñ apud demrātorē nec mediata nec immediata dicet. ¶ Silr q̄uis tā sbm q̄ʒ pdicatū h^9 ppōnis affir^{ue} linea est albedo hēat supius ad ipm. non tamē in pposito dicet mediata. Ad ppōnē igit dici mediatam vel imediatā sm itētionē demrātoris reqrit ipsaʒ eē necessariā vel saltē verā. ¶ Ultimo ē sciēdū q̄ subiectū aut pdicatū ppōnis negatiue necīe sub aliquo toto cōtineri dupl'r ɔtingit. Uno° sic vt vtrūq̄ʒ sub illo cōtineat. sic h. nulla albedo est nigredo. vel nullū corporeū ē icorporeū. Scdo mō sic. vt vnū sub alio ɔtineat sub quo alteꝝ non ɔtinet. sicut hic. nullus hō ē albedo. vel nulla linea ē q̄litas. ꝛ de tali loqtur Aris. in pñti. ¶ His pmissis sit p^a ɔ̄. aliq̄ est ppō negatiua imediata in qua tā sbm q̄ʒ pdicatū sub aliquo toto ɔtinet. pʒ de illa nullū corporeū est incorporeū. nec ista ɔ̄ repugnat intētioni Arꝭ. vt pʒ ex vltimo notato. ¶ Scda ɔ̄ est negatiua mediata tā rōne sbi q̄ʒ rōne pdicati. q̄ tñ p supius ad sbm vere ɔcludi non pōt. neq̄ʒ p supius ad pdicatū. pʒ de ista. nulla albedo est nigredo. inter c^9 sbm ꝛ pdicatū cadit me^m p qd illa pbari pōt. s. diffō sbi vel pdicati. vt pʒ. Si tñ probat p aliqd supius ad albedinē vel nigredinē tūc altera pmissaꝝ. s. negatiua ē falsa. eo q̄ oē supius qd affirmatiue pdicat de albedine: affirmatiue ēt pdicat de nigredine. vt pʒ. q̄re ꝛc̄. ¶ Tertia ɔ̄. propō negatiua in qua spēs vnius pdicamēti a spē alterius pnti in abstracto remouetur. non ideo dr mediata qꝛ inter sbm ꝛ pdicatū sit aliqd vere mediū sm pdicatione aut qꝛ inter ea sit sbʒ me^m vel passio media. pʒ sicut de illa linea non ē albedo ꝛ de silibus. q̄ hʒ Arꝭ. sunt mediate. ¶ Quarta ɔ̄. tales ppōnes iō mediate dñr. qꝛ per aliqd supius ad sbʒ vel pdicatū pbari pñt tanq̄ʒ p noti^9. h pʒ in tex. vbi. n. pbet lineā nō eē albedinē p hoc q̄ nulla q̄ntitas ē albedo aut nulla q̄ntitas est q̄litas i premisse erūt ɔ̄ne notiores. de talib^9 ēt ɔcedi posset q̄ hñt mediuʒ sm cām. Supius. n. vi eē cā sui iferioris large loquēdo. ¶ 5^a ɔ̄. propō in qua gñali^m accñtis a gñali^{mo} sbe remouetur p aliqd cōius tanq̄ʒ p notius pōt declarari. pbat sic. ꝛ suppono q̄ diuisio entis i sbam ꝛ accñs est nobis notioꝛ q̄ diuisio accñtis i nouē pnta. vel q̄ʒ diuisio entis in decē pnta. hoc vi de se notū. quo admisso seqtur q̄ hec propō nulla suba est q̄ntitatis: poterit p illā pbari tanq̄ʒ per notius nulla sba est accñs arguēdo sic. nulla sba ē accidēs. oīs q̄ntitas ē accidēs. ḡ ꝛc̄. ¶ Ultima ɔ̄. lʒ ita sit nō tamē pdicta ppō ꝛ vlr nulla ppōi qua gñali^m a gñali^{mo} remouetur decl'ari pōt per me^m tanq̄ʒ aliqd non p se notū. pʒ. qꝛ diuisio entis in decē pdicamēta est per se nota. lʒ magis p se nota sit diuisio ipsi^9 in sbam ꝛ accidēs. ꝛ hec ɔ̄ pt eē ad mētē Arꝭ. lʒ qdā affirmēt tales ppōnes nullo mō p notius pbari posse. qꝛ vt dicūt accidēs ē min^9 notū q̄ntitate vel q̄litate. sʒ hoc non puto ɔsonum rationi.

(Margin: Propo° fal' nō dr ime^a. — ɔ̄ p̄°. — ɔ̄ 2°. — ɔ̄ 3°. — ɔ̄ 4°. — ɔ̄ 5°. — ɔ̄ 6°. — Propo° media/ta.)

Ad rōnes principales. ¶ Ad primā pʒ ex penultimo notato. Quidā tamē dñt q̄ h ppō

(Margin: Ad argu^{ta}. Ad p^m.)

homo nō est aial ꝛ alie silr̄s sunt mediate.tū qꝛ sic̄ affirmatiue sunt mediate.tū qꝛ si eēnt ꝑe p aliqḋ mediū pbarent. Prima r̄nsio melior est. ¶ Ad scḋaꝫ pꝫ ex pma ꝯne ꝙ tales propositiones sunt imediate loquēdo de imediatione medij superioris per qḋ ꝯcludi possit.lꝫ non hērēꝫ pro inconuenienti ꝙ vel a priori vel a posteriori alio modo possit probari. ¶ Ad tertiam pꝫ ex distictione pma. ¶ Ad quartā pꝫ per scḋem distōnē cū notato sequēti. ¶ Ad pmā ꝯfirmationē dī.ꝙ lꝫ tales ꝓpōnes.nll'a albedo est hō:alio' pbari possint ꝗꝫ p supi' ad sbm vl' pdicatū tn̄ ēt pdicto mō pbari pn̄t. ¶ Ad scḋam ꝯfirmationē dī h.ꝙ ꝗuis de' nō eēt p se i pntoꝛ:neqꝫ hiet ꝓprie supi'.haberet tn̄ aliqd eo cōi':qḋ supi' ſm intellm̄ dici possit.

¶ Scḋo dī.ꝙ h non obstat intētioni Ari.qꝛ talis ꝓpō nō pbaret p aliqḋ cōi' sbto vel pdicato.nō.n.vult oēm ꝓpōnem neg̃m mediatā pdicto mō dēre notificari. Sꝫ solum loqtur de his in qb' spēs vel gen' p se alic' pnti remouet a spē vel gn̄e p se alteri' pnti. qlr nō fit h qm̄ mobile non dicit pncipalr spēm vel gen' alic' pnti cū sit cōcretū. ¶ Ad qntā rōnē ꝯcedit p nūc ꝙ pnta nō sunt inuicem pmixta ſm spēs ꝛ gn̄a in ipsis p se ꝯtēta. ¶ Ad rōnē in opp'm dī.ad illas 4m.ꝙ pdicti termini in pdictis pntis valde equuoce accipiūtur.ꝙ qlr ꝯtingat alibi meli' videbit. ¶ Ad aliud ꝑo r̄ndet.ꝙ non iconuenit diuisos terminos diuersoꝝ pntoꝝ in ꝯcreto denoiatiue de se inuicē pdicari.nec hoc est ꝯ̄ intētionē Ari.h. ¶ Ad vltimā rationē negat ꝯn̄a.lꝫ.n.ens aut accn̄s sit cōius tā qlitate ꝗꝫ qn̄titate non tn̄ p tale cōius pdicta ꝓpō ꝑe syllogizari potest. ¶ Ad ꝯfirmationem pꝫ ex qnta ꝯne.

Ad 2m. — Ad 3m et quartum. — Ad 5m.

¶ Manifestum est autem.ꝙ si aliquis sensus defecerit,necesse est aliqꝫ sciētiā deficere. T.c. 33.

Qō. xxxvij.

A — Rō p°.

Queritur 37°.Utrū dficiēte nob aliquo sensu necē sit sciam aliquā deficere. Negatiue arg.p sic.vbi sor. acqsiuisset no'm sciētificā coloris ꝛ postea cecaret in eo deficeret visus.nō tn̄ i eo deficeret scia coloꝝ.g̃ ꝛc̄. Ma.de se pꝫ. Et mi.pbat.qꝛ adhuc ivtute memoratiua remanere pn̄t spēs coloꝝ p lōgū tps pus acqsite. ¶ Item ꝛ habit' intell's aut sensus iterioris p multos act' acqsit' lōgo tpe remanere poterit.ḡre ꝛc̄. ¶ Secūdo.qꝛ lꝫ alicui in natiuitate deficeret odorat' adhuc p auditū de reb' odorabilib' no'm sciētificā acqrere posset g ꝛc̄. Assumptū pbat.qꝛ p auditū sciam de mā pma acqrim'. ¶ Item de deo ꝛ itelligētijs q̄ tn̄ sub sensu cadere non pn̄t lꝫ multo ſm nām suā distātioꝛ est audit' a pdictꝫ ꝗꝫ ab odorabilib'.igit ꝛc̄. ¶ Cōfirmat.qꝛ te carēte odoratu adhuc p visum ꝯphendere poteris aialia multa ad alimētū moueri nō pp visuꝫ.aut qꝛ carēt visu.aut ad tantā distātiā videre non pn̄t.sic de vulturib' narrat.ꝛ per ꝯn̄s p visum ꝯphendere poteris aliquā eē qlitatē alimēti ab eis ꝯphensaꝫ q̄ appellat odoꝛ.ḡre ꝛc̄. ¶ Tertio ex no'cāꝝ deuenim' in no'm effectuū.lꝫ qlitates pme tāgibiles sunt cāe coloꝝ odoꝝ ꝛ sapoꝝ.vt pꝫ in de sensu.igitur ꝗuis nob a pn' deficeret visus odorat' vl' gust' nobis tn̄ qlitates pmas ꝯphendētib' in sciaꝫ tn̄ pdictoꝝ deuenire possem'. ¶ Confirmat.qꝛ qlitates pme tangibiles magis nāl'r distāt a substātijs abstractis ꝗꝫ a pdictis sensibilib'.lꝫ p sensibilia in no'm deuenim' substaꝝ separatū. ergo ꝛc̄. ¶ Quarto te simul hn̄te visuꝫ ꝛ gustū visus est cā vt aliqn̄ venias in cognēm gustabiliū.lꝫ non minoris potētie est visus te carēte gustu ꝗꝫ te hn̄te illū.g̃ te carente gustu poteris per visum multoꝝ gustabiliū no'm hēre sciētificā. Minoꝛ est posis. Maioꝛ ꝑo appet expiētia.cōprehēdēs.n.lac albū stati dulcedinē ei' ꝯphēdis,ꝛ tm barbaꝝ ꝯphendēs talis coloris ꝛ figure statim indicas ipm esse amaꝝ. ¶ Quinto non repugnat a nā vel a deo 6m sensum pduci posse p quē multe qlitates ꝯprehēdi possent q̄s occultas ꝓprietates appellam'.aut multe qlitates,q̄ sunt in spē nālis potētie vel impotētie:vel saltē tibi dubiū est nūqd illas cōprehēdere posset.de illis tn̄ qlitatibus sciam hēmus. g̃ a sili deficiēte visu vel odoratu a natiuitate poterit de visibilib' ꝛ gustabilib' hēri scientia per discursum intell's. ¶ Sexto vī ꝙ ratio Ari.ad ptē negatiuā fundet sup falso.assumit.n.ꝙ ois no' vl'iuꝫ sciētifica ꝓueniat ex iductione per singularia discurrēdo.qḋ tn̄ videt fm̄ qꝛ pncipioꝝ q̄ ois sunt p se nota no'm habemus sciētificā nō tn̄ p iductionē.vt pꝫ de hoc pn'.q̄cūqꝫ sunt eadē vni 3' sunt eadem iter se.ꝛ de silibus.sunt eniꝫ hꝫ pn' tāqꝫ locus ianue in domo quē nullus ignorat vt ingt Cōmen.2.meta.ꝛ cogscunt solo lumie intell's agentis vt ingt.3.de aia. Item fundat illa ratio sup hoc ꝙ ois inductio est per sensuꝫ qḋ tn̄ non videt veꝝ.de rebus.n. sepatis possum iductionē formare arguēdo sic.hec itelligentia est sepata ꝛ hec.ꝛ sic de singulis.g̃ ois intelligentia est sepata. Item videt falsum fundamētum ꝙ iductio ad sciam deseruiat cū scia sit de vl'ibus tn̄.ꝛ solum per demonstrationem acquiratur vt patuit supra.vel si ipsa deseruit eadem ratione enthimema ꝛ exemplum.ꝛ sic fundamentum illud fuit insufficiens.

2°. — 3°. — 4°. — 5°. — 6°.

Ad oppositum est Ari.p hui'.circa finē tractat' de ignorātia. In ista qōe p premittētur q̄dam.scḋo ponētur ꝯnes.

B — Ad qō.

Quantum ad p'm sit hec distinctio pma.sensuꝫ aliquē nobis deficere dupl'r ꝯtingere potest. Uno mō a pn' gn̄ationis.vt si qs generet cecus et talis aliqn̄ non restaurari potest.ꝛ aliquādo sic.non.n.repugnat pduci sortē non potētem odorare a pn' gn̄onis.in ꝓcessu vero bn̄ficio medici posse odorare. Alio modo dicit sensus deficere in ꝓcessu etatiuo.vt si quis in vigesimo āno etatis sue fiat cecus. ¶ Scḋa distinctio.de reb' aliqbus sensibilib' per sensum exterioreꝫ hēri sciam dupliciter ꝯtingere potest.per ꝯceptus.s.cōes ꝛ spāles.exēplum pmi.vt si p ꝯceptus qlitatis sciam hēam de colore ꝛ hec dicet scia ꝯfusa.de qua loqtur Ari.in phe'.cū dicit.ꝙ sciēdo oēm qualitatē esse parē.scio hāc qualitateꝫ esse parē.non qdē in actu ꝛ distincte lꝫ in po' ꝛ ꝯfuse.exēplū scḋi.vt sciam hēam de colore p ei' ꝯceptū ꝓpriū ꝛ p diffōnem ei'. ¶ Tertia distinctio.siue p ꝯceptus ꝓprios siue cōes adhuc pōt dupl'r de re hēri scia:vt ꝓposito spectat. Uno' p ꝯceptus qditatiuos. Alio' per ꝯceptus connotiuos ꝛ circūlocutorios.exem'm pmi vt si sciā hoiem esse risibilem per ꝯceptus ꝓprios ꝛ sbāles hois ꝛ risibilitatis.exemplū scḋi.vt si notitiā hēam de hoie qꝛ aial taliter figuratū ꝛ talr ꝯp'onatum. ¶ Quarta distinctio.q̄litercūqꝫ pdictis modis scia generet:adhuc dupl'r ꝯtingere potest.s.vel per inuētionem a seipso adiscēdo ꝛ discurrēdo:vel ab alio adiscendo.siue hoc ꝓueniat a viua voce doctoꝝ siue p scripturā alioꝝ. ¶ Ultima distinctio qḋdā sensibile per se est ꝓpriū ꝛ qḋdā cōe.de cōi non fit hic mētio sed solū de ꝓprio. Item fit hic mentio de sensu exteriori tn̄. ¶ Prima ꝯcl'o.pos'e est deficiēte nobis aliquo sensu post pn'm gn̄onis acqri sciaꝫ sensibiliū ꝓprioꝝ illius sensus.pꝫ per arg'm pmum ante oppo'm. ¶ Scḋa ꝯ deficiente nobis aliquo sensu pticulari a pn' gn̄onis possibile est per ꝯceptus cōmunes sciam aliquā acqrere de sensibili ꝓprio illius sensus.pbat.qꝛ deficiēte visu in sor. adhuc scientiam habere poterit per hanc vniuersalem omnis qualitas per se sensibilis est imutatiua sensus et per eandem sciet ꝙ omnis color est imutatiu' sensus:sicut ēt vult Arist.in phe'.ꝙ sciens oēm qualitatē eē pa/

Sensus deficit alicui. — Scia p sēsus hꝫ dupl'r. — Scientia hꝫ 2' de aliq. — Sensibile p se. — ꝯ p°. — ꝯ 2°.

rem: sciat hāc eē parē. sed hec erit ꝯfusa notitia ⁊ nō di/
sticta vt pꝫ. ¶ Scḋo: ꝯclusio pbaꝰ sic ponaꝰ ꝙ sor. a pͥ ͦ
gn̄atiōis careat odoratu ⁊ videat pl'a aīalia a lōginquo
valde moueri ad cibū sicͭ vultures ⁊ tigrides. tūc ꝯtingit
vt sor. intra se discurrat. ꝙ illa aīalia pcipiāt illū cibū. ⁊
nō p itellectū. q2 carēt itellectu. ꝗ p aliquē sensū ⁊ nō p vi
sū auditū gustū vel tactū. sicͭ ipse itra se pbabit. ⁊ sic tan
dē ꝯcludet ꝙ p quēdā aliū sensū illū cibū pcipiūt. cui⁹ ali
qḋ est obm ppriū distictū ab obis ppriꝭ alioꝝ sensuū.
⁊ sic de odore scientiā acqreret i cōi ⁊ ꝯfuse. hec ꝯclusio
ꝟitatē hꝫ tā de scia q̄ hꝫ p viā inuētiōis q̄ȝ de illa que hꝫ p
3ª viā acqsitiōis a doctore. ¶ Tertia ꝯclusio. pol'e ē deficiē
te nobis aliquo sensu a pͥ ͦ gn̄atiōis sciaȝ acqri de sensi/
bili pprio illius sensus p ꝯceptus spāles ⁊ cōnotatiuos:
4ª. posset pbari sicut p̄cedēs. ¶ Quarta ꝯcl'o ponit a qbuſ
dā. impol'e ē deficiēte nobis a natiuitate aliquo sensu a
nobis acqri sciaȝ pprij sensibilis illi⁹ sensus p ꝯceptus
pprios ⁊ pure qditatiuos. pbaꝰ. q2 tali deficiēte sensu i
pol'e est nos ꝯcernere ꝯceptū ppriū ⁊ mere qditatiuum
sui sēsibil' pprij. ꝗ ⁊c. assūptū dicit eē notū expiētia. ¶ Pꝫ.
sicut nō hēm⁹ ꝯceptus specificos ⁊ pure qditatiuos deit
itelligētiaꝝ ⁊ māe pͥme: sic nec alicui⁹ sensibilis ppriū ⁊
pure qditatiuū hꝛe possum⁹ cū a nobis sentiri nō possit.
nō. n. videꝰ eā aliq̄ diuersitatis. volūt igiꝰ isti ꝙ itellectus d̄
nulla re ꝯceptū specificū ⁊ pure qditatiuū formare pos/
sit nisi illa res vel sibi silis pcepta sit p sensū exteriorē. ⁊
p ꝯñs de reb⁹ q̄ p sensū exteriorē pcipi nō pñt dicit eē sciaȝ
solū p ꝯceptus quosdaȝ ꝯnotatiuos ⁊ circūlocutorios.
5ª Hāc ꝯclusionē dicit eē ad mētē ari. loco allegato. ¶ Qui
ta ꝯcl'o ponit a qbusdā modernis ꝙ p̄cedēs ꝯclusio so/
lū vera est de scia acqrenda p inuētionē. ⁊ nō de scia a do
ctore extrinseco acqrenda. pꝫ sm̄ eos. q2 lꝫ cecus a nati/
uitate specificos ⁊ pure qditatiuos cōcept⁹ coloꝝ hēre
nō possit a seipso inueniendo. poterit tn̄ ab alio acqrere.
poterit. n. p auditū ⁊ doctrinaȝ scire ꝙ ois albedo ē co/
lor. ⁊ ꝙ ē disgregatiua visus. hāc ꝯclusionem dicit eē ad
mentē Aristo. ¶ Ego vero puto nullū eē fundamētum
pp qḋ illud sit pol'e de scia acqrenda p viā doctrinatio/
nis ab extrīseco. ⁊ nō p viā inuētiōis a seipso. ⁊ hoc pate
re pōt ꝯsiderāti. lꝫ ꝯcedēdū sit ꝙ p viā inuētionis eēt dif
ficilius hēre tales ꝯceptus. tn̄ circa fundamētū quarte cō
clusiōis ē nō parua dubitatio. Nam cōiter ꝯcedimus de
forma sbāli māli intellectū posse habere ꝯceptū ppriū
⁊ pure qditatiuū. ¶ Itē de habitibus aīe ⁊ de spēb⁹ sen
sibilib⁹ siue itelligibilib⁹. Itē de qbusdā q̄litatib⁹ nō sē
sibilib⁹ sensu exteriori. sicͭ sunt nālis potētia vel impotē
tia. ¶ Itē de rel'onibus qbusdā. sicͭ de amicitia inimici/
tia: paternitate ⁊ filiatiōe ⁊ similib⁹. q̄ tn̄ sensu exteriori
nō pcipiūtur vt pꝫ. q̄re vr̄ eoꝝ fundamētū deficere. vel si
dicāt ꝙ de p̄dictis itellect⁹ nullū pōt hēre ꝯceptū specifi
cū ⁊ pure qditatiuū. vt q̄ñ videtur dicere ⁊ sicͭ hñt ꝯñr
respōdere restabit vt r̄ndeāt rōnibus tenētiū oppoᵐ. de
quo vide i q̄ōnib⁹ tertij de aīa. Possem⁹ ꝗ alr̄ ⁊ pbabili
ter ad q̄ōnē r̄ndere ꝙ deficiēte penit⁹ nobis aliquo sensu
a pͥ ͦ generatiōis nō possem⁹ ita pfectā ⁊ cōpletā habe/
re notitiā sciētificā de sensibili pprio illi⁹ sensus. sicͭ pōt
humanus itellect⁹ hꝛe. ⁊ hoc pōt eē ad mētē ari. ¶ Ex
cognitiōe. n. ⁊ iudicio sensus habilitaꝰ cognitio ⁊ assen/
sus itellect⁹. q̄re illa habilitate deficiēte nō ita pfectā co
gnitionē ⁊ assensū poterit hꝛe itellect⁹ sicͭ ē aptus hꝛe de
sensibili pprio illi⁹ sensus. Et dr̄ notāter penit⁹ deficiēte.
q2 nō videꝰ repugnare alicui deficere sensum a natiuita
te. ⁊ tn̄ bn̄ficio medici restaurari posse vt si pp excessum
nimie hūiditatis cerebri producaꝰ sor. nihil potēs odo/
rare ⁊ in pcessu tpis remoueaꝰ illa hūiditas sic vt orga/
nū olfatus remaneat debite dispoᵐ ad opationē olfati/
uā. Et hūc modū r̄ndēdi dicere possum⁹ eē ad mentem
ari. q tn̄ nō multū deuiat a mō respōdendi q̄rte ꝯcl'onis:

D

Ad rōnes principales.

Ad argumēta.

¶ Ad pͥmam pꝫ ex pͥma ꝯclusione. ¶ Ad scḋam dicerēt tenen/
tes ꝯcl'onem q̄rtaȝ. ꝙ in illo casu nō haberet scia de odo
re per ꝯceptū ppriū ⁊ pure qditatiuū. sꝫ per cōem aut p
ꝯnotatiuū. ⁊ eodē modo dicerēt de scia dei itelligētiarū
⁊ māe pͥme. Et idē dicerēt ad ꝯfirmationē. Sꝫ penes vl/
timū modū diceret sciam illā acq̄sitā de odorabilib⁹ mi
nus eē perfectā in ea quā intell's acqrere potest sensibus
exteriorib⁹ sibi debite ministrātib⁹. ¶ Ad tertiā ꝯfirma
tionē eodē modo r̄nderi potest sm̄ vtrūqꝫ modū r̄nden/
di. Quidā tn̄ moderni r̄ndent alr̄. dicētes ꝙ q̄dā sūt cāe
nobis posteri⁹ note suis effectib⁹ ⁊ iste per suos effectus
a nobis cog̃scunꝰ sicut deus ⁊ itelligētie. q̄dā sunt nobis
⁊ nāe suis effectib⁹ p̄ores ⁊ tales effect⁹ suos nobis de/
clarāt. sicut color spēs coloris. ⁊ odor spēs odoris. q̄daȝ
ꝟo nec p̄us nec posteri⁹ note nobis sunt sicut q̄litates pͤ
se hñt ad colores ⁊ odores. ⁊ tales nec nobis suos effe/
ctus declarāt. nec eꝫ. ⁊ per h̄ vr̄ cessare arᵐ. Hāc tn̄ r̄nsio
nem puto min⁹ sufficiētē. Nā si qs pfectā ⁊ sciētificā no
titiā ppter qd acqrere dꝫ de colore aut odorib⁹ oporte/
bit cās a qb⁹ effectiue dependēt cog̃scere q̄les sunt q̄li/
tates pͥme. q̄re dḃm est ꝙ notitia ppter qd cāe p̄dicte esse
ntibus sunt nobis notiores. ¶ Ad q̄rtā dr̄ ꝙ te hñte sil

Ad 4ᵐ.

visum ⁊ gustū visus de per accñs te ducere potest in co/
gnitionem dulcedis. non q2 visus illā dulcedinē ꝯphen/
dat. sꝫ q2 per ipsam albedinē ꝯphendis reȝ c⁹ dulcedinē
gustasti. ⁊ sic ꝯñr ppter spēs dulcedis q̄ simul cū specie/
bus albedis lacꝭ in memoratiua ꝯſuate fuerāt moueris
ad illā dulcedinē ꝯphendendā. Ex quo pꝫ ꝙ ad hāc co/
gnitionē non te pduceret visus nisi iā opatio gustatiuā
p̄cessisset. ⁊ per h̄ diceret ad formā argumēti ꝙ lꝫ visus
sine gustu. non sit minoris po⁹ per se q̄ȝ dū ꝯiūgiꝰ gustui.
tn̄ per accñs est po⁹ minoris. ¶ Ad q̄ntā sm̄ q̄rtā ꝯnē di

Ad 5ᵐ.

ceret sicͭ ad scḋam. Sꝫ sm̄ aliū modū diceret ꝙ impol'e ē
per nām dari 6ᵐ sensum exteriorē. q̄re de q̄litatib⁹ occul
tis ⁊ h̄b⁹ tā perfectā sciam acqrere potest itell's huma/
nus sicͭ hꝛe sibi sit pol'e. sic aūt non ꝯtigeret de visib. lib⁹
⁊ odorabilib⁹ deficiēte visu vel odoratu. ¶ Ad sextaȝ dē

Ad 6ᵐ.

ꝙ alicui⁹ vl'is notitia imediate ex iductione depēdet cu/
ius singulares sunt ad sensum note. q̄lr oēm ignē esse ca
lidū vl'r cog̃scim⁹ iducendo ex singularib⁹ ad sensum no
tis. alic⁹ ꝟo vl'is notitia non imediate sꝫ remote ex indu/
ctione depēdet. sicͭ ꝯtingit de ppōnib⁹ p̄noiatis in argu/
mēto. Nullā. n. notitiā acqreret intell's nisi iā no⁹ sensiti/
ua p̄cessisset q̄ non ꝯphendit nisi singularia. de qb⁹ ꝯñr
intell's iductionē formare poterit. Dr̄. n. in libello de sen

Lec. 15. sm̄. s. tho.

su. ꝙ nihil est in itellcū qn p̄us fuerit in sensu. ⁊ p h̄ pꝫ ad
arᵐ. ¶ Ad pͥmā ꝯfirmationē dr̄ ꝙ q̄dā iductio ē directe

Ad confir.

⁊ imediate ex simplicib⁹ ad sensū noꝭ. vt si iferaꝰ ꝙ ois
ignis est cal's pei⁹ singl'ares. Quedā ꝟo est ex singl'arib⁹
idirecte ⁊ remote depēdentib⁹ a no⁹ sensitiua. q̄les sī iste
singulares h̄ itelligētia est separa. ⁊ hec. ⁊ sic de singulis.
notitiā. n. istaꝝ acqrim⁹ p noᵐ suoꝝ effectuū. vꝫ. motuū
celestiū q a noꝭ sūt sensati. vt pꝫ. sufficͭ aūt ad mētē Ari.
oēm iductionē eē p sensuȝ imediate vl' remote directe vl'
idirecte. ⁊ p h̄ itēdebat remouere opionem plōnis q po
nebat sciam in noꝭ isluī ab ideis sepatis. ⁊ ꝯñr ꝙ deficiē
te sensu adhuc cā scie de sensibilib⁹ in nobis remaneret
⁊ ꝯseruareꝰ p ideas. ¶ Ad ꝯfirmationē scḋam dr̄ ꝙ lꝫ i/
ductio non imediate deſuiat ad sciam pprie dictā sꝫ sola
demr̄atio: mediate tn̄ s̄uire pōt p q̄to p ipsam acqritur
cog⁹ vl'is qḋ ē pͥnᵐ in demr̄atione. ⁊ h̄ est ꝯsonū Comē. in
pͥbe⁹ phycoꝝ. vbi dicit ꝙ lꝫ singularia non intrēt demō/
strationē. sunt tn̄ pͥnᵐ cognis vl'um que per se intrant de

monstrationẽ. ¶ Et cũ vlteri⁹ arguit̃ p eadẽ rõnẽ exẽ^m et entimema ad sciam desuiẽt. dĩ q̃ entimema nullo⁹ deser uiret nisi p q̃to v̄tualr̃ est syll'o: ⁊ sic ōfatio v̄tualr̃ esset. Exẽ^m v̄o non nisi p accñs igredi põt pcessum sciẽtificum pbe. s3 iductio p se ad illũ desuire põt vt dcm̃ est p⁹. q̃r s fuit Ari. isufficiẽs si de bis duob⁹ mẽtionẽ non fecit.

¶ Est aũt oĩs syll's per tres terminos ⁊c̃. T. c. 34.

Questio. xxxviij.

A Ro p⁹.

Queritur 38. Utr̃ in p̃dicatõ p se vel per accñs possit eẽ pcessus i infi^m p se. Arguit̃ p̃ sic: pla. fuit p se cã gñonis sor. ⁊ cicero p se cã gñonis platonis. ⁊ sic ẽt i ifi^m g̃ ⁊c̃. Tz ɔña. ⁊ añs notũ est supposita eterni tate mũdi ⁊ ɔñr eternitate hũane spẽi. ¶ Scd̃o sub aiali infinita gña ɔtinent̃ vel saltẽ sub nũo nobis ignoto igi tur ⁊c̃. ¶ Assũptũ pbat̃. q̃r eq̃ ⁊ hoi vnũ gen⁹ corrñdet qd̃ nullis aliis corrñdet spẽbus. ɔueniũt. n. ambo. in ali quo in q̃ nulle alie ɔueniũt spẽs. silr̃ eq̃ ⁊ asino aliud cor rñdet gen⁹. hoi ẽt ⁊ asino aliud gen⁹ attribuit̃. ⁊ sic de oĩ bus spẽb⁹ aialiũ eas inicẽ cõbinãdo s3 hec oĩa sunt infini ta vl' saltẽ sub nũo nobis ignoto. vt p3. g̃ ⁊c̃. Ex quo ɔñr hĩ q̃r sub aiali pl'a gña subalterna ɔtinent̃ q̃3 spẽs spãlis sime s̃m q̃ pl'es spẽ9 ɔbĩationes sub eo ɔtinent̃. ¶ 3° i finita idiuidua sub eadẽ spẽ ɔtinent̃. g̃ ifinita eẽ pñt s̃bta ōfationis. ⁊ p idẽ ifinita p̃dicata. añs p3 de infinitĩ prib⁹ ɔtinui. aut ifinitis pũctis in linea. ¶ Itẽ de ifinitis hoĩ bus successiue pductis ⁊ pducẽdis. ɔña v̄o p̃ma t3. q̃r i diuidua pñt eẽ subta dcm̃ rationis saltẽ p̃ticularis. ¶ 4° in nũis est pcessus in ifi^m quo9 vn⁹ est p se cã alteri⁹. er go ⁊c̃. Assumptũ p3. est. n. binari⁹ cã trinariĩ. ⁊ trinarius cã q̃ternariĩ. ⁊ sic in infi^m fiet pcessus in ascẽdẽdo. ¶ Idẽ arg^m fieri põt de figuris. vt post triãgulũ seq̃tur q̃drãgu lus. c⁹ triãgulus est p se cã ⁊ post q̃drãgulũ pẽtagon⁹. ⁊ sic in ifi^m. Ex q̃b⁹ infert̃ cũ nũo q̃ est alteri⁹ cã in ei⁹ diffõ ne ponat̃ q̃ in p̃dicatis p se p̃mi modi est in ifi^m pcessus. Infert̃. 2° cũ cuil3 nũo ppria isit passio siue isint passiones q̃ in pseitate scd̃i modi abit̃ in ifi^m. ¶ 5 in ɔceptib⁹ aie ẽ pcessus ifinit⁹. g̃ ⁊c̃. Assũptũ pbat̃. vbi. n. in itellcũ sor. ⁊ pla. sint duo ɔcept⁹ singulares ⁊ synonimi ɔtingit in mẽ te vtriusq̃3 abstrahi ɔceptũ cõem. cũ g̃ ɔcept⁹ q̃ abstrahẽ tur erũt q̃litates q̃dã singulares: ɔtingit ẽt ab illis alios abstrahi ɔcept⁹ cões. ⁊ sic in ifi^m. ¶ 6 in itellectionib⁹ est in ifi^m pcessus. g̃ ⁊c̃. Assumptũ p3. Nã p. a. itellectionẽ i telligo lapidẽ. ⁊ q̃r ɔtingit me itelligere. a. itellectionem sit g̃ q̃ itelligat̃ mediãte. b. ⁊. b. itelligit̃ mediãte. c. ⁊ sic i infi^m. q̃r ⁊c̃. ¶ 7 si po affir^m nõ sit v̄a h̃ maxie ɔtigit p rõ nẽ Ari. q̃r ifi^m nõ ɔtigit ptrãsire. s3 h̃ v3 fim. q̃r ptrãsiẽs ali q̃3 lineã ptrãsit pũcta ifi^a q̃ st in eadẽ linea. igit̃ ⁊c̃. ¶ Itẽ ptrãsit ifinitas ptes eiusdẽ linee. q̃r ⁊c̃. ¶ 8 si nõ. h̃ vĩ pp illud fundamẽtũ Ari. q̃ ifi^m s̃m q̃ ifi^m est ignotũ. ¶ Sed h̃ nõ vĩ ve9 q̃r. 3. phy. ⁊ in p̃ de celo determinat̃ ab aris. de ifinito s̃m ppriã rõnẽ ⁊ diffõnẽ ifiniti. qd̃ nõ ɔtingeret nisi ifi^m s̃m q̃ ifi^m eẽt notũ. g̃ ⁊c̃. ¶ 9 iter duo extrema cõ tingit ifi^a eẽ media. g̃ rõ phi in textu nõ ɔcludit ad pban dũ pñe ne^m. a^m p3 de duob⁹ pũctis extremis vni⁹ li^e recte iter q̃ sũt ifi^a pũcta ⁊ ifi^e ptes. ¶ Decimo si nõ sit pcessus in ifi^m in p̃dicationib⁹ p se a pari nõ erit pcessus in ifi^m in p̃dicationib⁹ p accñs. qd̃ tñ est ɔ̃ itẽtionẽ Ari. in textu. q̃r i p̃dicationib⁹ p accñs nõ erit pcessus in ifi^m i sursũ nec i deorsũ. cũ. n. p̃ma sint fini^a ⁊ gña ⁊ spẽs i eis ɔtẽta sint fi nita: oĩa denoĩatiua in eis sũt finita s̃m gen⁹ vel spẽm. ⁊ p ɔñs oẽs p̃dicationes p accñs simplices sũt finite ⁊ per idẽ ɔposite sũt finite. q̃r ex finitĩ nõ pñt fieri nisi ɔbinatio nes finite. ⁊ eodẽ mõ si accñs subĩciat̃ accñti vel s̃be oẽs iste p̃dicationes erũt s̃m spẽm vel gen⁹ finite. ¶ Forte dĩ

q̃ argumẽtũ pbat v̄itatẽ. s3 Ari. itellexit q̃ in p̃dicationi bus p accñs s̃m idiuiduũ accepti est pcessus i ifi^m. ¶ Sz ɔ̃. q̃r tũc a fili ex p̃dicatĩ s̃balib⁹ eẽt pcessus in ifi^m. sub ea dẽ. n. spẽ ifinita idiuidua ɔtinent̃. vel simul vel successiue vt p̃us arguebat̃. ¶ D. l3 ita eẽt talis tñ pcessus non eẽt in sursum nec in deorsu3 de q̃ loq̃tur Ari. eo q̃ idiuidua sub eadẽ spẽ non ordinãtur s̃m sub ⁊ supra. ¶ Ulr̃ ōfa tio solũ ex ɔuertibilib⁹ pcedit. g̃ frustra ab Ari. pbat̃ q̃ in sursum ⁊ in deorsum nõ sit pcessus in ifi^m. t3 ɔña. q̃r cõ uertibilia non se hñt pñt s̃m sub ⁊ supra. ⁊ assumptũ pa tuit supra ex diffinitionib⁹ ōfationis ⁊ scire. 11°.

Ad oppositum est Ari. ⁊ ei⁹ expositores p̃mo poste. p totũ illud ca^m. Est aũt oĩs syll's p tres terĩos. ¶ Alias dũ mouisse ar^m h⁹ q̃õnis occurrebat mihi fantasia ɔplete ipsa3 determinãdi. ve9 pp multiplices cãs destiti a scribẽdo p ãnos tres. Deus itaq̃3 dignet̃ mihi ipartiri g̃ram ac lumẽ clargiri q̃ ad h⁹ q̃õnis deteriatione ⁊ alia9 de q̃b⁹ intẽdo possim cũ dilu cidatione v̄itatĩ feliciter accedere. Pro nũc itaq̃3 leuiter ptrãsiens mihi tp̃s refuo alias si ɔtigerit meli⁹ determi nãdi. Et p̃ q̃dã p̃mittent̃. Scd̃o ponent̃ ɔ̃ne. B Ad q̃õ.

Quantum Ad p̃mũ sit hec p̃ma diffõ. sic duplex est cã. s. p se ⁊ p accñs. ita duplex ẽ p̃di catũ. s. p se ⁊ p accñs. Cã p accñs sic albu3 est cã domus. Cã v̄o p se est sicut domificator. Dĩ v̄o p se cã. q̃r p nãm suã. vt sic est illi⁹ effect⁹ cã. Quid aũt sit p̃dicatũ p se. ⁊ p accñs patuit supra. vbi dcm̃ fuit de modis. s. pseitatĩ. ¶ 2° distictio sicut duplex est cã p se. v3. eẽntialr̃ ordiata ⁊ nõ eẽntialr̃ ordinata. sic pportionalr̃ duplex est p̃dicatu3 p se. Exẽpli g̃ra. ille domificator l3 sit p se cã h⁹ dom⁹ tñ s3 q̃ iste singularis non dicet̃ eẽntialr̃ ordiata. Ordo. n. eẽn tialis solũ iter essentias re9 in spẽ vel gñe repit̃. non aũt inter idiuidua vt testãtur cõiter pbantes. ⁊ iõ l3 domifi cator. vt sic dicat̃ cã essentialr̃ ordiata in factionẽ dom⁹: non tñ s̃m q̃ iste vel ille domificator. silr̃ l3 aial rõnale si ue risibile dicat̃ p̃dicatũ p se ⁊ essentialr̃ ordinatũ respe ctu hoĩs istis in spẽ ɔsideratis. r^m tñ hui⁹ hoĩs non dĩ eẽn tialr̃ ordinatũ. Silr̃ nec hõ rõnale nec hõ risibile diceret̃ p̃dicatũ eẽntialr̃ ordinatũ. ¶ 3 diffõ p̃dicatũ p se ⁊ essen tialiter ordinatũ q̃dã est pure q̃ditatiuũ. v3. eẽntia3 rei ingrediẽs vt aial ⁊ rõnale r^m hoĩs q̃dã non pure q̃dita tiuũ sicut p̃dicatũ emanãs siue egrediẽs ab eẽntia rei vt risibile. ¶ 4 distin⁹ q̃ in aliq̃ mltitudine sit pcessus in ifi nitũ multiplr̃ imaginari possum⁹. Primo in his q̃ sunt p accñs. Scd̃o in his q̃ sunt p se. ¶ Item in his p sunt p se siue sint p se cãe siue p se p̃dicata duplr̃ imaginari possu mus. Uno modo iter idiuidua tñ. Alio⁹ ipsis s̃m genus ⁊ spẽm ɔsideratis. Et h̃ ite9 est duplr̃. vel quo ad reales cãs effect⁹. vt q̃ ifinite sũt cãe effectiue aut finales ignis: aut q̃ in materiis ⁊ formis nãlis effect⁹ sit in infi^m pces sus. aut quo ad p̃dicata per se vel eo9 subta. ⁊ h̃ erit vel quo ad modũ 2^m pseitatĩ. vt si ifinite sint eiusdẽ s̃bi passio nes. aut ifinita eiusdẽ passionis subta. aut quo ad modũ p̃mũ perseitatĩ ⁊ h̃ multiplr̃ ɔtingit imaginari. aut q̃r in finita sunt gñalissima. aut ifinita spãlissima eiusde3 p̃ni vel gña eq̃lis cõitatis. aut q̃r ascendendo a min⁹ cõmuni ad cõius pcedat̃ in ifi^m. aut eɔ̃ descendẽdo. ¶ Pria sup positio q̃l3 diffõ est apta de se notificare suũ diffinitum. p3 de mẽte Ari. p̃ topico9. ⁊ alibi in plib⁹ locis. vbi vult q̃ q̃l3 diffõ det cã innotescendi. Hoc ẽt vĩ per se notum. ¶ Premitto scd̃o q̃ cũ alicui⁹ diffõnis aliq̃ ps sit diffini bilis ⁊ eius diffinitio sit ignota prima diffinitio non po terit complete notificare diffi^m. patet de se. cum. n. homo per aial diffiniatur. ⁊ animal sit diffinibile si diffõ aialis sit ig̃ta non poterit hoĩs diffõ complete suũ diffi^m notifi care. ¶ Tertia suppositio. itell's human⁹ nõ põt infi^a di

Predi catũ ẽ 2^a

Predi ca^m p se duplex.

Proces sus i ifi^m in mul titudie intellig^e multip^r

stincte itellige. Pz. q2 est v3 infinite potētie. ⁊ p ɔñs nō cō/
T.c.75
tingit ipm infiᵗᵉ distincte ptrāsire. Pz ēt suppō de mēte Ar.
⁊ alibi.
tractatu illo. Est aūt sylla dio. ⁊. 3. phy. tractatu de infº. ⁊
p̄ de celo. ¶ Et nōnter di distincte ite. nō. n. repugnat i
tellectū humanū itelligere ifinitas ptes ɔtinui aut infi pū
cta linee sub rōne q̄dā cōi ⁊ ɔfusa. l3 nō oia p̄dicta itelli/
gere possit vnūq̄d3 ab alio distinguēdo. ¶ 4ª suppō. p/
pōnes dr̄abiles nō pfecte sciri pñt nisi dr̄ent. patet de se.
¶ 5ª suppō. si aliq̄ sit ppositio hñs aliq3 pōre p quā dr̄ari
possit non pfecte sciet nisi ppō p̄or ipsa sit nota: vel hitu
qui scia dr̄. vel hitu q dr̄ intellc̄a. ⁊ hoc dico pp̄ter p̄nᵃ de
qbus non pprie h3 scia. s3 intelcc̄a. ¶ 6ª suppō ɔtingit ali/
qd simplr̄ sciri. pz ex determiatis supius. ⁊ sic ɔtingit sci
re p dr̄atione. sic ēt p diffōnē. l3 minº pprie. ¶ Ultio pre/
mittit q dr̄atio est ex his q̄ sunt p se. modi aūt pseitatis.
p̄nciᵖ deseruiētes dr̄ationi sunt p̄mᵘˢ ⁊ 2ᵘˢ. vt p̄us visu3 fuit.

3ª 1ª. ¶ Prima ɔ̄. ⁊ si infi sint idiuidua sub eadē spē. nō tñ ex h̄
seqtur in causis p se eē pcessum in infiᵐ. Prima ps pz de i/
finitis pūctis. ⁊ de ptib9 infinitis alic9 ɔtinui. q̄ actu pñtie
sunt infi. l3 nō actu separationis. Non. n. pñt sil̄ esse infi ptes
actualr̄ abinicē sepate. Scda ps pz. q2 vn9 pūct9 non dr̄
cā alteri9. nec vna ps itegralis ɔtinui dr̄ cā alteri9 ptis.

3ª 2ª. ¶ 2ª ɔ̄. supᵒ eternitate mūdi l3 in cāis p se sit pcessus in i/
finitū. ex h̄ tñ nō euidēter ɔcludit in cāis eēntialr̄ ordia/
tis eē pcessum in infiᵐ neq3 in p̄dicatis p se eē pcessum i infiᵐ.
Prima ps pz p argᵐ pᵐ. 2ª vo pz ex 2ª distōne. q̄uis eni3
gñonē soz. ifinite pcesserint cāe p se vt ifiniti hoies. nō tñ
ille sunt eēntialr̄ ordiate cū oēs sint idiuidua sub vna spē
contēta. 3ª vo pz cū p̄dicte cāe non de seiuicē p̄dicētur.

3ª 3ª. ¶ 3ª ɔ̄. ⁊ spēs spālissimas alic9 gnēi eē actu ifinitas nō sic
repugnat nāe dr̄ationis qn de aliq̄ vel multis illaꝝ ɔtin/
geret hie sciam p dr̄ationē. ⁊ p diffōnez. Pz. q2 l3 sub aia
li imaginemur spēs aialiū ifinitas: possem9 tñ de eis noti
tiā hēre diffinitiuā vbi supiora ad ipm sint finita vsq3 ad
gñalissimū. qua habita p ei9 diffōnem poterit notitia hri
Corlm
dr̄atiua p illā tāq3 p mediū dr̄ationis. Ex quo ifert q q̄3
uis infinite spēs nūoꝝ eēnt actu adhuc de ql3 istaꝝ noti
tiam possem9 hēre tā diffinitiuā q̄3 demr̄atiuā. pz. q2 ille
eēnt spēs spālissime. Silr̄ ɔ̄poni posset d gñib9 equalis
cōitatis sub aliquo gñe ɔtentis. vt si imagiemur sub cor
3ª 4ª.
pore aiato ifinita gña ɔtineri. ¶ Quarta ɔ̄. impoīe est i
p̄dicatis p se ⁊ eēntialr̄ ordinatis in pᵒ pseitatis eē pces/
sum in infiᵐ s̄m ascēsum ab iferiori ad sua supiora. Probat̄
sic. q2 dato opposito ɔ̄nis seq̄ret q de nulla spē illi9 coor
dinationis posset hēri noᵗ diffinitiua. qd̄ est manifeste fal
sum. ⁊ ɔ̄ penultimā suppōnez. Conseq̄ntia pbat̄. sic. Que
libet diffō salte pure qditatiua dat̄ p gen9 imediatū. s3 p
nullū gen9 illi9 ordinis. potest ei9 spēs notificari. ergo ⁊c̄.
Ma. est p se nō. Et mi. pbat̄. q2 q̄ol3 illoꝝ geneꝝ est dif/
finibile. ⁊ p ei9 diffōnem cogsci non pōt igit̄ ⁊c̄. l3 ɔ̄tria p
scdam suppōnē. ⁊ ma. pz. cū q̄ol3 illoꝝ hēat supra se ge/
nus. mior vo pz. ad pfectā. n. notitiā illi9 gñis oporteret
ipm in oia p se supiora resolui p intellc̄m q̄ol3 ipsoꝝ disti
cte cogscēdo. s3 h̄ non est poīe vt pz p tertiā suppōnē er/
3ª 5ª.
go ⁊c̄. ¶ Quinta ɔ̄. vbi in p̄dicatis p̄dictis eēt in infiᵐ pces
sus in descēdēdo tñ l3 non repugnaret de aliq̄ gñe noti/
tiā hēre diffinitiuā s̄m q est gen9. de nulla tñ re illi9 ordi
nis noᵗ distincta ⁊ spālissima hēri posset. Prima ps ɔ̄nis
pz. vbi. n. qs imaginet̄ s̄bam eē gñalissimū supra qd̄ non
sit gen9. ⁊ q a s̄ba descēdendo ad idiuidua sit in infiᵐ pces
sus genus imediatū s̄be poterit p illam ɔueniēter diffini
3ª 6ª.
ri. scda ps pbat̄. q2 tūc non eēt poīe ad spālissimū deuenī
re aliogn seq̄ret q alic9 infiniti daret vltᵐ ⁊ finis qd̄ re/
pugnat. ¶ Sexta ɔ̄. vbi in aliq̄ coordinatione pñtali sit
ad gñalissimū ascendēdo deuenire ⁊ ad spālissimū descē
dendo nēcio intermedia gña s̄m ascensum ⁊ descensum
erūt finita. Probat̄ q2 tūc ambitus cōitatis illi9 gñalissi/
miᵘ erit finitus. silr̄ ambit9 cōitatis spālissimi erit finit9. ⁊
per ɔñs excessus cōitatis gñalissimi supra spālissimū erit
finitus. finiti. n. ad finitū solū est excessus finit9 seu ppor/
tio finita. Cum igit̄ ille excessus sufficiēter euacuet̄ per
gña intermedia seqtur gña intermedia s̄m ascēsum ⁊ de
scensum eē finita. ¶ Contra ɔ̄nem posset sophystice in/
Obio.
stari. q2 toto excessu inter gñalissimū ⁊ spālissimum ad
imaginationē diuisio in ptes pportionales ⁊ p̄me pti pri
mū genus correspōdeat. ⁊ scde 2ᵐ. ⁊ sic deinceps: ifinita erūt
intermedia gña s̄m q illius excessus ifinite sunt ptes. q̄/
re ⁊c̄. ¶ Ad hoc rn̄det̄ q l3 sic imaginari ɔtingat nō ta/
men est rōnale. nā cum eūo illi9 excessus fiat s̄m ordinez
naturaꝝ vltium ⁊ non s̄m ablationez multitudis indiui/
dualis erit deuenire ad minimū excessum ambit9 cōitatis
quo genus aliqd̄ supius potest inferi9 excedere. cui9 opᵐ
3ª 7ª.
seqtur ex casu p̄dicto. ¶ Septima ɔ̄. q̄uis impoīe sit i/
finita eē subta spē ⁊ gñe distincta qb9 eq̄lr̄ aliq̄ passio cō
petat. si tñ ita eēt non repugnaret nāe dr̄ationis de aliq̄
vel plib9 illoꝝ passionē illā dr̄ari posse. Prima ps hui9
ɔ̄nis pbat̄. q2 dato opposito seq̄ret dari nūm actu infini
T.c.68.
tum. qd̄ est ɔ̄ sniam Ari. 3. phycoꝝ. Posset ēt rōne meᵃ
pbari sed p nūc trāseo. scda vo pbat̄. supposito. n. q sub
aiali eēnt spēs infinite posset aliq̄ passio aialis de multis
O.ō.
eius spēbus p mediū ppriū dr̄ari vt pz. ¶ Et si q̄rat̄ nū/
qd repugnaret nāe demr̄ationis q oibus illis subis cō/
R°.
peteret illa passio eque p̄mo. Di q nō solū hoc repugna
ret nāe demr̄ationis imo ēt imaginationi. Primū decla/
ratur. q2 ad pfectā notitiā sciētificā p demr̄ationē acq̄rē/
dam de illa passione oporteret ipsam diffinitiue cogsci p
s̄bm suū p̄mū: nā in diffōne passionis cadit ei9 s̄bm p̄muz
vt visum fuit supra in capᵒ de p se. Cu3 igit̄ ifinita sint hᵒ
subta p̄ma oporteret ipsam p oia illa cogsci. ⁊ sic intellc̄s
posset infinita actu distincte cogscere. qd̄ est ɔ̄ tertiā sup/
positionē. 2ᵐ pbat̄. q2 illi subiecto dr̄ aliq̄ passio cōpetere
p̄mo cui ɔpetit non rōne alteri9. sed aliis rōne sui. modo
implicat ɔ̄dictionē q. a. passio ɔpetat. b. non rōe alteri9
sed aliis rōne sui. silr̄ ɔpetat. c. non rōne alteri9. sed aliis
3ª 8ª.
rōne ipsi9. q̄re ⁊c̄. ¶ Octaua ɔ̄. impoīe est ⁊ nāe dr̄atio/
nis repugnat subta alic9 passionis ordine eēntiali in infiᵐ
ascendēdo pcedere. p̄ma ps pz sic p̄mo ps p̄cedentis ɔ̄nis.
3ª 9ª.
Scda vo pz sicut q̄rta ɔ̄. ¶ Nona ɔ̄. Non ɔtingit passio
nes de subto p se demr̄abiles in infiᵐ in sursum abire. Pro
batur q2 si opᵐ ɔ̄nis sit veꝝ: hoc poterit alteꝝ duoꝝ mo/
doꝝ imaginari. vel q2 passio vni9 subi sit s̄bm alteri9 pas
sionis. ⁊ sic in infiᵐ. vel q2 ab eodē s̄bo fluāt ifinite passio/
nes vna mediāte altera. s3 p̄mū dici non potest. nā si. a. sit
passio. b. s̄bi. ⁊. b. sit passio. c. s̄bi. ⁊ sic in infiᵐ. tūc ad ɔple/
tam hn̄dā diffōnem. a. oporteret cogscere. b. ⁊ cum. b. sit
passio. c. non poterit. b. diffinitiue cogsci sine cogne. c. vt
pz loco alleg. ⁊ sic in infiᵐ. q̄re ad pfectā notitiā diffiniti/
uam. a. oportebit infinita distincte cogscere p scdam sup
positionē. Sed h̄ est impoīe. vt pz p tertiā. igit̄ de a. pas/
sione non poterit pfecta hēri notitia diffinitiua. ⁊ ɔñter
nec notitia demr̄atiua. cū illa diffinitiuaz p̄supponat. vt
Confir/
ma° p°.
pz 2ª hui9. ¶ Confirmat̄. q2 non poterit. a. de. b. dr̄ari et
p illā dr̄ationē pfecte sciri nisi. b. de. c. dr̄et̄ vt pz ex sup/
positione q̄rta ⁊ sic erit de. b. reᵘ. c. ⁊. d. ⁊ sic in infiᵐ q̄re
si oz. a. dr̄atiue sciri de. b. oportebit intellc̄m ifinita distin
Cōfir. 2ª
cte ptrāsire. qd̄ est ɔtra determinata. ¶ Confirmat̄ rōne
phi in textu. q2 si. a. est ppria passio. b. in cui9 diffōne po/
nitur. b. tūc. a. ⁊. b. sūt ɔuertibilia. ⁊ per idē. b. erit ɔuer/
tibile cum. c. ⁊ sic in infiᵐ. q̄re oēs ille passiones ⁊ sua s̄ba
adinicē ɔuertūtur. ⁊ sic nō erit pcessus in infiᵐ in ascēden
do. qd̄ fuit pbādum. Hec tñ rō restringit̄ ad passiones p
prias ⁊ adeq̄tas. Nec pt dici s̄bm q2 si sic. cu3 passio po

sterior fluat a sbo mediate poii tamē mediate cū nō potest vna passio de sbo dēratiue sciri nisi prior passio prius dēratiue sciat. et sic in infinitum. sed hoc est impossibile vt ex predictis patet. igitur etc. Potest etiam confirmari per alias duas rōnes precedentes.

Q. 5. ℞. ¶ Et si queratur nunquid contingit in infinitum abire in passionibus in deorsum descēdēdo. ¶ Rndet quod licet illud non sit de facto possibile. vt ex dictis patet. si tamen illud contingeret non repugnaret aliquā vel multas illarum de sbo proprio dērari. et sic sciri. Vnde si a nobis fluant infinite passiones altera mediante altera: poterit quelibet illarum sufficienter de nobis dērari aut immediate aut mediate passione precedente. Similiter idem etiam contingeret si impar sit passio nobis et sit sbm alterius passionis: et sic in infinitum. quamuis Ari. in textu videatur dicere oppositum. sed eius verba intelligenda erunt de processu in infinitum ascēdēdo. ¶ Ex istis patet quod licet in 2 perseitatis cō tingit vel nō contingit esse processum in infinitum. ¶ Ad probandū aliquid ex istis conclusionibus quibus negatur processus in infinitum adduci possunt plurime rōnes tam metaphysice quam naturales. sed quia maxime posterioristice aliqualiter egrederentur. et quia Ari. rōnibus posterioristicis fuit contentus ideo pretermitto. ¶ Vlterius. et si in predicationibus per accidens siue spēi vel gñe accepti nō sit processus in infinitum in sursum vel deorsum. ipsas tamen in infinitum abire est omnino impertinens dērationi. Prima pars patet ex penultimo argumento ad oppositum. cum enim gñalissima sint finita. et omnia gñā et spēs predicamentorum tam accñtium quam sbe sint finita oportet predicationes omnes accñtales siue accñs de sba siue de accidente predicetur: vel eius esse finitas. Hoc idem patuit in expōne textus. Scda pars patet. quia dēratio solum accipit predicationes per se et dimittit predicationes per accidens. vt dicebatur in vltima suppositione.

Vide in 2. metaph. et in aliis locis doc. ʒ 10.

Ad argumenta.

Ad rōnes principales. ¶ Ad primam patet ex scda conclusione. ¶ Ad 3m vero patet ex prima. nō enim se habent ista indiuidua sic predicata inuicem essentialiter ordinata. aut esse inuicem essentialiter ordinate. et cum dicitur quod infinita possunt esse subiecta dērationis saltem particularis: conceditur tenēdo ly infinita sincathegorematice. sed hoc non obstat proposito. quia nec iste dērationes nec media ipsarum nec sbta vel passiones inuicem habebunt ordinem essentialem. immo idem medium et passio eadem in omnibus illis adducetur.

Ad 2m. ¶ Ad scdam quando queritur de conclusione negatur assumptum. conceditur tamen numerum specierum que sub animali continentur non esse nobis notum. ¶ Ad probationem negatur assumptum. licet enim plus adinuicem conueniant homo et equus quam homo et asinus saltem perfectionaliter nō sequitur homini et equo vnum genus correspondere quod asino non correspondeat. sed sufficit gradum perfectionis spēi equine propinquiorem esse gradui perfectionis spēi humane: quam gradum perfectionis spēi asinine. Nam si illud fundamentum esset verum sicut quidam crediderunt sequeretur quod sub animali plura continerentur genera quam spēs specialissime. si enim quattuor existentibus spēbus sub animali sex cōbinationes distincte ex eis fieri possunt et per aduersarium cuilibet cōbinationi per se vnum genus correspondet. quare sex erunt genera quattuor existentibus spēbus specialissimis sub animali. quod est absurdum. ¶ Item a fortiori sequitur si spēs sint supra quattuor. ¶ Item sequeretur quod homo diffiniri nō posset per genus immediatum quod est irrationabile. nō enim est ratio quare magis diffiniri oportet per genus in quo conuenit cum equo quam per genus in quo conuenit cum asino. nec per animal cum sit genus mediatum ipsius vt dñt. quare etc.

Ad 4m. ¶ Ad quartum dicitur primo quod accipiēdo numerum proprie nō sunt actu spēs numerorum infinite. nō enim est dabilis numerus actu infinitus vt sentit Arist. 3. physicorum tractatu de infinito quamuis etiam infinite essent spēs numerorum in actu. nō tamen de seinuicem predicarentur cum sint specialissime. et ideo nō repugnaret de ipsis scientiam tam diffinitiuam quam dēratiuam posse haberi vt dictum fuit in 3a conclusione. Et consequenter negatur quod in diffinitione numeri sequentis ponatur precedens. et sic in infinitum. Cōparantur enim adinuicem sicut pars integralis et totum integrale: pars autem integralis non ponitur in diffinitione totius vt patet. et quamuis ita esset nō tamen poneretur in diffinitione ipsius nisi in obliquo. et sic non essent tanquam predicata inuicem in aliquo predicamento essentialiter ordinata. cum autem dicitur quod in perseitate scdi modi abitur in infinitum: dicitur quod passiones numerorum esse infinitas sicut esse iam numeri sunt infiniti non repugnat dictis. neque ex hoc proprie sequitur in perseitate scdi modi esse processum in infinitum. sed hoc sequeretur si vnius sbi infinite essent passiones successiue vel si passio vnius subiecti esset subiectum alterius passionis. et sic in infinitum. vt innuit Aristo. in textu.

T. c. 68.

Ad 5m. ¶ Ad quintam dicitur quod a conceptibus synonimis sor. et platonis abstrahi continue conceptum cōem dupliciter intelligi potest. Vno modo illis conceptibus consideratis secundum quod signa sunt. Alio modo secundum quod sunt res quedam siue qualitates quedam singulares. Primo procedit in infinitum. sed sic procedendo ad gñalissimum deuenitur et ad transcēdens vltra quod procedere non contingit. Verbi gratia. si in mente sor. et platonis sit talis conceptus homo. et ab vtroque cōsiderato secundum quod est hominis significatiuus abstrahatur conceptus cōis abstrahetur ille conceptus animal. et sic vlterius donec deuenietur ad sbam et ad ens vltra quod secundum quod est significatiuum abstrahere non contingit. Scdo modo non inconuenit in infinitum procedere posse quamuis de facto non contingat. Verbi gratia existente in mente sor. et platonis tali cōceptu substantia. cum vterque sit qualitas quedam singularis ab ea tamen a re singulari abstrahi potest conceptus cōis significans illam qualitatem. et iterum ab vtroque illorum alius abstrahi potest conceptus. ipsis consideratis vt res vel qualitates quedam et sic in infinitum. et sic procedēdo nō fit processus in predicatis quidditatiuis que de seinuicem predicantur quidditatiue. vt patet.

Ad 6m. ¶ Ad sextam dupliciter respondi potest vt dixi in 3. de anima. Vno modo quod licet mediante a. intellectione intelligam lapidem. non tamen oportet vt a. intelligam per aliam intellectionem ab ea distinctam. sed ipsam per se ipsam intelligo. et sic tollitur processus in infinitum. Alio modo conceditur quod a. intelligo mediante b. intellectione reali distincta ab a. et sic in infinitum procedere non inconuenit. nec est contra determinata: licet nō sit possibile intellectum humanum actu habere infinitas huiusmodi intellectiones. Hec responsio consonat dictis Auic. et probabilior apparet.

Ad 7m. ¶ Ad septimam dicitur Ari. intentionem esse quod intellectus humanus non potest distincte infinita pertransire in actu. tunc enim esset vigoris infiniti. Conceditur tamen quod pertransiens lineam pertransit infinitas eius partes et infinita eius puncta. que tamen non in actu sunt separata sed in potentia. Sed ex hoc non oportet quod intellectus possit infinita actu pertransire. idest distincte cognoscere. est enim hoc equocatio de pertransitione vt patet.

Ad 8m. ¶ Ad octauam dicitur quod Ari. voluit nullum infinitum secundum quod infinitum distincte et sufficienter ab intellectu humano posse comprehendi: quamuis cōfuse et conceptu vniuersali comprehendi possit. Et propter hoc Aristo. posuit diffinitionem infiniti vniuersalem et que confuse quodlibet infinitum comprehendit.

Ad 9m. ¶ Ad nonam dupliciter responderi potest secundum quod patuit in expōne textus. ¶ Ad decimam conceditur illud quod argumentum probat vt dictum est in conclusione vltima. Nec philosophus oppositum dicit. vt patet in textu. sed solum separat predicationes per accñs ab intento suo tanquam eas que non pertinent considerationi dēmrationis. ¶ Ad vltimam dicitur quod licet totale medium dēmrationis propter quod conuertatur cum sbo et passione. stat tamen vt aliqua pars eius non sit conuertibilis cum eis. vt si medium sit diffinitio cuius genus est superius ad passionem et sbm. et propter hoc probatur ab Ari. quod in talibus non est in infinitum processus. quare etc. Et sic est finis huius prolixe questionis.

¶ Uniuersale erit vtique nihil minus quibusdam scdm partem. Sed magis est quanto incorruptibiliora sunt illis. que vero scdm partem corruptibilia sunt magis etc. T. c. 39. Questio. xxxix.

Queritur 39. Vtrum vñia sint magis entia quam particularia. Q. non arg. quod sic. particulare est magis vnum quam vle. ergo est magis ens. tenet consequentia. quia ens et vnum conuertuntur. vt patet 4. metaph. Et assumptum probatur. quia vnum dicit indiuisionem a se et diuisionem a quolibet alio per cōmen. 9. meta.

A. Rō pª. T. c. 3.

subm passiõis scdario τ ex ɔñti.sic sor. pprũ.n.inest spẽi τ p spẽm inest idiuiduis vt ingt porphyri⁹ in vlib⁹suis. qr τc.℃ Pro vitate isti⁹ ɔñis opz ipaz restrigi ad pticulare simplr:nã hře tres p iest triãgulo q ẽ particulare re⁹ figure rectilinee τ iest scdario gñi suo. sic risibile p inest hoi.scdo aũt aiali.℃ Has duas ɔñes dñt esse magis ad mẽtẽ Ari.sz hoc nõ puto ver.℃ Sed ʒ' ɔ̃ est ad ĩtẽtionẽ ipsius vt patuit in textu allegato.τ ex vbis linconiensis. imo valde improprium est dicere q vl'e sit magis ens.qr magis obm scie.aut qr magis subiectũ passionis.

Ad argumẽta

pncipalia.℃ Ad pmũ pz ex qrta ɔ̃ne.℃ Ad 2ᵐ τ confirmationem eius patet ex tertia conclusione.

℃ Vl'e aũt hñs cognoscit τ pticulare: h aũt cognoscẽs vl'e nõ sciuit τc. T.c.39. Qõ.xl.

Queritur 40. Utruz cognitio vl̃i per demr̃ationẽ vniuersalẽ statim cognoscam⁹pticulare.ecõtra vo cognitio particularis p demr̃ationẽ pticularẽ nõ ducat in cognitionẽ vl̃is.℃ Ad partẽ negatiuã arg.p sic.vl'e de se est ad quecũqz singularia indifferens.ergo vel cognitio vniuersalis ad oium singularium cognitionẽ simul deducit qd est absurdũ.aut ad nullius cognitionẽ.τ sic hr itentũ.℃ 2ᵐ.arg.sic.ex notitia rer pticulariũ tãqz sensibiliũ in notitiã deuenim⁹ vniuersaliũ q solo intellectu cõprehẽdi pñt.ergo falsuz est q p demõstrationẽ particularẽ solũ cognoscat particulare.

Rõ pᵐ. 2ᵐ.

Ad oppositũ

est Ari.p posterior capitulo pus allegato.℃ Pro rñsione hui⁹ qõnis p ponent quedã distinctiones. scdo ɔ̃nes.℃ Prima distinctio. Notitia vl̃is est multiplex.silr τ particularis. vz.simplex τ ɔplexa.Itẽ ɔplexarũ.quedã discursiua quedã nõ.τ discursiuarũ qdã demr̃atiua:qdã nõ.In pposito aũt maxime sit mẽtio de discursiua demr̃atiua.℃ 2ᵃ distinctio.cognito aliquo vl̃i dupl'r ɔtingit p ipsi⁹ cognitionem cognosci particulare.Primo in potẽtia τ ɔfuse siue in vl̃i Scdo distincte τ in actu siue in ppria forma.℃ 3ᵃ distinctio.hñs no⁰ᵐ demr̃atiuã vl̃is aliqñ illud vl'e sufficiẽter applicat suo pticulari.aliqñ nõ. Exẽplũ pmi. vt si cognito p demr̃ationẽ triãgulũ hře tres:itellectus formet hãc ppõnẽ ysocheles est triãgulus eidẽ firmiter adherendo. Exẽplũ scdi.vt si nullã talẽ formaret ppõnẽ.℃ Prima ɔ̃ loqndo de no⁰ simplici faciliter itellect⁹ deuenit ex no⁰ alicui⁹ pticularis in notitiã actualẽ τ distinctã vniuersalis. Pz ex his q habent.3.de aiã.exñte.n.fan⁰ᵗᵃ sor. in sui cogi⁰ᵉ facil'r in cognitionẽ p abstractionẽ itellect⁹ agẽtis poterit itellect⁹ tu⁹ aial τ hoiem itelligere.℃ 2ᵃ ɔ̃.loqndo de no⁰ supradicta lz cognoscens vl'e actu. singulare cognoscat in po⁰ vel ɔfuse nõ tñ ex ista sola no⁰ ẽẽt apt⁹ ei⁹ intellectus in distinctã alicui⁹ pticularis cognitionẽ deuenire. Pria ps pz de mẽte Ari.in pemio h⁹ lib.in illa pte. Ante aũt q̃z sit iducere.cognoscens nãqz hoiem aut aial singulares hoies τ singularia aialia in po⁰ τ ɔfuse cognoscit. Scda vo de se pz. Nãqz.n.p ɔceptũ aialis solũ deueniet intellect⁹ in distinctũ ɔceptũ hui⁹ singularis aialis.alias eniz oporteret q cognito aiali qdlz singulare aial cognosceret distincte.cũ nulla sit rõ diuersitatis q̃re vnũ cognosceret τ nõ aliud.ɔñs tñ est absurdũ.vt pz. De hoc dixi latius in.3.de aĩa.℃ 3ᵃ ɔ̃ loqndo de notitia discursiua τ demr̃atiua ex no⁰ vniuersalis nulla facta p itellectũ applicatione vniuersalis particulari: statim cognoscit pticulare in po⁰ τ ɔfuse siue in vl̃i.sed nõ in actu.pz sicut ɔ̃ pcedẽs. ℃ Iuxta sniam hui⁹ ɔ̃nis exposuit linconiẽsis textũ Ari. loco pus allegato.vbi di vl'e aũt hñs cognouit τ particulare.h aũt vniuersale nõ sciuit.℃ 4ᵃ ɔ̃ loqndo vt supra vbi intellectus cũ debitis circũstãtijs applicet vl'e particulari illi applicationi adherẽdo statim ex no⁰ vniuersalis i particulare in actu τ distincte cognoscit. Pz vbi.n. sor.demr̃atiue cognouerit triãgulũ hře tres. deinde formet hãc ppõnẽ ysocheles est triãgulus eidẽ adherendo statiz distincte τ in actu cognoscit ysochelẽ habere tres. ℃ Iuxta itellectũ hui⁹ ɔ̃nis qdã exponũt textũ pallegatũ. Et qdã alij dixerũt q licet itellectus nõ actu pdictam faceret applicationẽ.qr tñ valde facile ẽ eidẽ illã formare.iõ taliter vniuersale cognoscens valde pap distat a cognitione particularis. τ qr qñ modicũ deest intellectus accipit q̃si nihil deesse.2.phy.iõ tũc dicetur intellectum itelligere pticulare.℃ 5ᵃ ɔ̃.lz ex pticulariũ no⁰ in demr̃atiuã notitiã vl̃is tãqz ex cã remota deueniat. per solã tñ notitiã pticularis ex demr̃atione particulari acqsitã non demr̃atiue cognoscit vniuersale. Prima ps pz ex scdo argumẽto. Scda vo pz in expõne text⁹.lz.n.scirẽ ysochelez hře tres.nõ pp hoc hñ cã qua demr̃atiue sciat triãgulum hře tres:q reqritur ad demr̃atiuã notitiã vniuersalis: τ h est ad mentẽ Ari.loco allegato.℃ H.de no⁰ discursiua nõ demr̃atiua loquẽdo vt pũmũ vni⁹ singularis cognitio nõ sufficit ad notitiã vniuersalis:sed reqritur pluriũ singulariũ no⁰.sicut ẽt ab vna singulari ad vl'em non valet argumentũ.sed ab oib⁹ singularib⁹ sil' sumptis cũ debito medio bene valet. Et iuxta hoc dixerũt qdã heremite q sciẽs pticulare est lõginqus a sciẽdo vl'e. lz.n.sciaz hanc mulã ẽẽ sterilẽ.possum tñ dubitare nũqd ois mula sit sterilis.qr possem dubitare nũqd aliqua pticularis cã sit in illa q nõ est in ista.sic ẽt de muliere sterili ɔtingit. Et iõ dici põt q sciens particulare nõ scit vl'e. Et hoc modo dixerũt Arist.textũ pallegatũ intelligẽdũ esse.

Cõcl'o prima. Cõcl'o secũda. Cõcl'o tertia. Concl'o quarta. Cõcl'o quinta.

Ad argumenta

pncipalia.℃ Ad pᵐ pz ex 2ᵃ ɔ̃ne.℃ Ad 2ᵐ pz ex qnta τc.

℃ Ampli⁹ si demõstratio est syllogism⁹ demr̃atiuus cãe τ propter qd τc. T.c.cõ.39. Qõ.xlj.

Hic textus prior est pcedentis qõnis textu vt pz.

Queritur 41. Utrũ demr̃atio vl̃is sit potior particulari. Negatiue arguit. Primo sic.nulla est demr̃atio pticularis.ergo q̃stio falsa. Assũptũ pbat. qr demõstratio pticularis nõ est demr̃atio p esse ctum nec p causaz.ergo τc. Tenet ɔñs a sufficiẽti diuisione. Assumptum pbatur.pmo q non ab effectu.pz.facto.n. isto syll'o ois triãgulus hz tres.ysocheles est hm.ergo τc.pz qr triãgulus q est mediũ non est effectus. Qr nõ per cãm arg.qr nõ p cãm ɔximã.qr tũc ẽẽt potissima demr̃atio τ vl̃is.nõ aũt pticularis.nec p cãm remotam p talem enim cãm sit demr̃atio negatiua τ nõ affirmatiua vt patuit in capitulo de demr̃atione qr.τ propter qd.℃ Cõfirmatur argᵐ pncipale auctẽ Ari.p elenchor vbi dicit pnominatũ syll'm peccare fm fallaciã accñtis.nulla aũt demr̃atio peccat in mã.nec in forma.igit τc.℃ 2ᵐ pncipal'r arg.sic. aliq demr̃atio est que nõ est vl̃is nec particularis.ergo q̃stio falsa. Tz ɔñs.qr qd videtur psupponere diuisionẽ esse sufficientẽ qua diuidit demr̃atio in vniuersalẽ τ particularez.assumptũ pbatur multipl'r.pmo hec dmr̃atio. ois hõ est risibilis.aial est hõ.ergo aial est risibile.nõ est vl̃is.cũ nõ demonstret passio de subo adeq̃to.nec pticularis cum nõ demr̃et passio supioris de iferiori.sz poti⁹ ecõ.℃ Scdo formata hac demr̃atione.oẽ rõnale est risibile.ois hõ est rõnale.ergo ois hõ est risibile.hec non est vl̃is cũ non sit per cãm ɔximã τ adequatũ.rõnale eni nõ est ɔxima cã risibilis cũ inter ipm τ risibile sit alia passio. τ p ɔñs cã me⁰ vt pro nũc suppono. nec cã adeq̃ta. signifiᵐ enim totius diffõnis est cã adeq̃ta pme passionis vt cõiter dr. τ nõ solũ signifiᵐ ptis.eadẽ difficultas ɔtigeret vbi aliq passio de

Rõ pᵐ 2ᵐ.

Rō 3ᵉ ꝓpo ſubo demrareſ ꝑ cāз aut ſupiorē aut iferiorē ad paſ ſionē illā. ℂ 3ᵒ demrātio ab effcu ꝯuertibili nō ē vlis cū nō demreſ paſſio de ſbo adeq̄to. nec pticularī cū ſit ex cō uertibilibꝫ. ℊ rē. ℂ Ꝓ. ſi eēt particularis tunc ſuam con uerſa demōᵒ q̄ ꝑ cāз demrareſ effcūs eēt pticularis. qd ē obſurdū. ℂ 3ᵒ ꝓnᵗ cognitio pticularis ē pfectior cognitio ne vlī. ℊ demratio pticularis potior ⁊ pfectior ē q̄ʒ vlis. ſʒ ꝯn̄a. qꝛ potior demratio ē potioris ſcie. Scia. n. ⁊ demon ſtratio adinuicē reᵘ dnr vt lqt Ar. i textu. aſſūptū pʒ. noᵗ enī ſor. pfectior ē noᵗ hoīs. eo ꝙ illā icludit ⁊ aliqd vltra ⁊ ꝑ eidē noᵗ hoīs pfectior ē noᵗ aialis. cū notitiā aialis in ſe icludat. ⁊ cū ħ notitiā rōnalis. ſicꝫ hō ē pfectior aiali

4ᵉ ſic noᵗ hoīs pfectior ē noᵗ aialis. ℂ 4ᵒ noᵗ acq̄ſita ꝑ dmō ſtratione pticularē notitiā acq̄ſitā ꝑ demrationē vlēʒ in cludit vel ſaltē pſupponit. ℊ ſciēs ꝑ demōⁿᵉᵐ pticularē ꝑ fectꝰ ſcit q̄ʒ ſciēs ꝑ demōⁿᵉᵐ vlēʒ. Et ſic pticularī ē potior ſʒ ꝯn̄a. ⁊ aſſumptū ꝓbaꝭ: qꝛ demratio pticularis nō eēt demratio nec faceret ſcire niſi hēreꝭ pfecta noᵗ paſſiōis ꝑ demratiōeʒ vlēʒ vt pʒ ꝺ mēte Ar. loco alle. cū dic. ⁊ ois ſi. ſi ſit qdē ſʒ ꝙ triāgulus ⁊ poſtea demrat ſupple pticu lariter nō vtiq̄ȝ erit demōᵒ. ℂ Ꝓ. ꝯ demratiōis vlis ē pre miſſa demratiōs pticularis. vt ois triāgulꝰ hʒ. 3. yſocbe les ē hꝫ. ℊ rē. ſʒ nō acq̄riꝭ ꝑ demrationē noᵗ ꝯn̄is niſi ha

5ᵉ bita noᵗ pmiſſoꝝ. igiꝭ rē. ℂ 5ᵒ noᵗ diſticta pfectior ē noᵗ ꝯfuſa. ſʒ noᵗ ꝑ demrationē pticularē acq̄ſita eſt diſticta. ꝑ vlēm ꝟo ē cōfuſa. ℊ pfectior ē noᵗ demrationis pticularī ⁊ ꝑ ꝯn̄s potior eſt demratio pticularis. maior cōiter ꝯce diꭍ minor ꝟo pʒ cū noᵗ ſpēi ſit diſtincta reᵘ notitie gn̄is ⁊ eē ꝯfuſa. ℂ Cōfirmaꝭ. qꝛ noᵗ ꝑ ſenſum aut expientiam acq̄ſita certior ē noᵗ acq̄ſita ꝑ intellēm. ſʒ notitia pticula ris ꝑ ſenſū aut expientiā acq̄riꝭ. vlis ꝟo ꝑ intellēm. ℊ noᵗ ⁊ demratio pticularis certior ē vlī. ⁊ ꝑ ꝯn̄a potior. ℂ 6ᵒ

6ᵉ demratio q̄ ē ꝑ magi cāʒ ē potior. ſʒ alia pticularis ē hꝫ. ℊ rē. maior de ſe pʒ ⁊ ē de mēte Ari. in ħ caplo in ꝓᵃ rōe quā facit ad ꝓbādū ꝙ vlis eſt potior. minor ꝟo ꝓbaꭍ ſic formato illo ſyllo ois hō ē riſibile. aial eſt hō. ℊ aial ē ri ſibile vi ꝙ ſit demratio. ⁊ nō vlis. ℊ pticularis. ⁊ m aial de quo riſibile demraꭍ eſt magis cā riſibilis q̄ʒ hō de q̄ riſibile in demratione vlī demonſtraꭍ. igiꭍ rē. ſʒ ꝯn̄a per modū arguēdi phī loco alle. ſic enim arguit vlēʒ eē per magis cām. qꝛ triāgulus de quo demratur hēe tres an gulos in demratione vlī eſt magis cā illius paſſionis q̄ʒ yſocbeles cū ſit ꝓpriū ⁊ adeq̄tū ſubm. aſſumptū ꝓbaꭍ. aial eſt cā vlior riſibilis q̄ʒ hō. ſed cā vlis plus influit in effectū q̄ʒ pticularis. vt hꝫ i libello de cauſis. ℊ rē. ℂ Ꝓ. hō ē cā riſibilis ꝑꝑ aial rōnale. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ꝑꝑ aial ſaltē par tialiter. ſed ꝑꝑ qd eſt vnūq̄dq̄ȝ tale ⁊ illud magis. igiꭍ rē.

Confirᵒ ℂ Cōfirmaꭍ argumētum pncipale ſic. in hac demonſtra tione pticulari. ois triangulus hʒ tres. yſocbeles eſt hꝫ. igiꭍ rē. ſumiꭍ ꝓ medio ſubm ꝓᵐ illius paſſionis. i demra tione ꝟo vlī poniꭍ ꝓ ſubo. cū ℊ magis rōne medij q̄ʒ rōe ſubi arguēdū ſit demrationē eē per cām. videtur pticula ris magis eſſe per cāʒ. tenet ꝯn̄a per modū arguēdi phī loco prius allegato. arguit enim vlēm eſſe ꝑ magis cau ſam ratione ſubiecti primi de quo ſit demonſtratio vlis.

7ᵉ ⁊ aſſumptū ꝺ ſe pʒ. ℂ Septimo ſi queſtio eēt vera ħ ꝓſer tim eſſet qꝛ vniuerſalia ſunt magis finita. ⁊ conſequen ter magis ſcibilia ⁊ per ideʒ magis demoſtrabilia. ſicut arguit phs in tertia rōne quā adducit. ℂ Sed arguitur ꝙ illa rō multiplr. deficit. Primo enim videꭍ ꙙ ſicut par ticularia ſunt vel eſſe poſſunt infinita ita non repugnat vniuerſalia eſſe infinita. infinite enim ſunt ſpecies nume rorum vt binarius trinarius ⁊ ſic in infinitum. Infinite etiam ſunt ſpēs figurarū. ſicut triangulus quadrāgulus pentagonus ⁊ ſic in infinitum. ℂ Secundo non videtur vniuerſalia magis eſſe ſcibilia propter eſſe pauciora. qꝛ tunc magis vniuerſalia eēnt magis ſcibilia. ⁊ ꝑ ꝯſequēs genera magis eſſent ſcibilia q̄ʒ ſpēs. ꝯn̄s tn̄ eſt falſum cū genus dicat materiam ⁊ ſpēs formam. materia vero mi nus eſt cognoſcibilis q̄ʒ forma. eo ꝙ nō cognoſciꭍ niſi ꝑ formam. vt habetur ꝓ ⁊. 2. phyſi. ℂ Tertio videꭍ ꙙ ali qua ſint magis ſcibilia que tn̄ nō ſunt magis demōſtra bilia. pncipia. n. notiſſima ſunt maxime ſcibilia. qꝛ ꝓpter ipſa alia ſciuntur que tn̄ nullo mō demrari pñt. ℂ Item deus ⁊ intelligentie ſunt maxīe ſcibiles eo ꙙ ſunt maxīe entia. ⁊ ſicut ſe hʒ res ad eē ita ad cognoſci. 2. meta. ⁊ tn̄ de ipſis nō ſit maxime demōſtratio. cū eoꝝ cāe maxime ſint nobis ignote. cū ēt ſint a ſenſu remotiſſima. ois autē notitia itellectiua nr̄a originē trahit a ſenſu. dixit ēt phs in ꝓheᵒ meta. ꙙ vlia ſunt difficillime ad cognoſcēdū. qꝛ ſunt a ſenſu remotiſſima. ℂ Quarto vi ꙙ aliq̄ ſint magi demrabilia de qbꝰ nō hꝫ potior demratio. nā entia nālia ſūt magi demrabilia mathematicī. ⁊ tn̄ de mathematicis potior hꭍ demratio. ℊ rē. Maior ꝓbaꭍ qꝛ nālia ſunt de mōſtrabilia ꝑ q̄tuor gn̄a cāꝝ. mathematica ꝟo ꝑ vnū tā tū. ſ. ꝑ formā ſm ꝯmē. in ꝓheᵒ phyſicoꝝ. minor pʒ eo ꙙ demratiōes maᵗᶜ ſunt in ꝓ gradu certitudinis de mente Cōmen. 2. meta. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nālibꝰ potiores. ℂ Ultimo illa

8ᵉ demratio q̄ facit cognoſcere ſm ꙙ ipm ē potior illa que nō facit cognoſcere ſm ꙙ ipſum. ſed vlia nō facit cogno ſcere ſm ꙙ ipʒ. pticularis vero ſic. ergo rē. Minor patʒ exemplo. ꝑ hāc. n. demrationem. ois triangulus hʒ tres yſocbeles ē triangulus. ℊ rē. cognoſco hēe. 3. de yſocbe le ſm ꙙ yſocbeles. ꝑ demrationē aūt vlēʒ q̄ demraꭍ triā gulū hēe tres. yſocbelē cognoſco hēe tres non ſm ꙙ yſo cbeles. ſʒ ſm ꙙ triāgulus. vt pʒ. ℂ Et ſi dicaꭍ negando minorē vt rñdet phs in hoc capitulo. imo vlis magis fa cit ſcire ſm ꙙ ipm. qꝛ hēe tres ineſt triangulo ſm ꙙ triā gulus. nō aūt ſʒ ꙙ yſocbeles. ħ rñſio nō vꝫ rñdere diffi argumēti vbi intēdiꭍ ꝓbare ꙙ hēe tres magis ſcitur de yſocbele per demonſtrationē pticularē q̄ʒ vlēm. qm̄ per particularē ſcitur in ꝓpria forma ſm ꙙ yſocbeles nō āt per vniuerſalem ⁊ ſic ſtabit argumētum.

B

Ad oppoſitū

Eſt phs ꝓ poſte. c. ꝓuo alle. ℂ In iſta q̄ōne ꝓ tractabitur mā ꝓmi ⁊ ſcdi argumēti ſimul. Scdo ꝑmitteꭍ q̄dā ꝓ determinatio ne q̄ōnis. Tertio ponentur concluſiones.

Ad q

Quantum

Ad ꝓmū ſit hec ꝓma diſtinctio. q̄dam eſt demonſtratio ſimplr ⁊ q̄dā ſm qd. Demratio ſimplr eſt illa cui cōpetunt oēs cōditiōes po ſite in diffōne demrationis in pncipio. tractatus huiꝰ li. Demratio vero ſm quid eſt illa cui deficit aliqua illarū ꝯditionum. Ex quo ſeqtur oēm demrationē qꝛ. eē demō ſtrationē ſm quid ſequiꭍ vlteriꝰ oēm demōſtrationē ne gatiuā ⁊ oēm ducētē ad impoſſe eſſe ſm quid. ℂ Tertio ſequitur ꙙ qualitercūq̄ȝ accipiatur demratio pticularis ois demōſtratio pticularis eſt quid. ℂ Scda diſtinctio. dici pōt aliqua demratio vlis. Uno mō ſtricte qꝛ ꝑ ipſam aliqua paſſio de ſubiecto ipſius ꝓ per cām ꝓpriam vlr ⁊ affirmatiue demraꭍ. ſicut cū demraꭍ hēe tres de trian gulo ꝑ hēe angulū extrinſecū. ⁊ de tali ſꝑ loqtur phs illo capitulo. Cū aūt alia ſit demratio vniuerſalis rē. ſecūdo large ꝓ qualibet demratione facta ex terminis cōuerti bilibus. ſiue ſit ab effectu. ſiue per cauſam mediatam ſi ue imediatā. qualiter diceremus hanc vniuerſalem eſſe oē diſcipliabile ē aial rōale. ois hō ē diſcipliabilis ℊ rē. Silr iſtā oē aial rōale ē riſibile. oiſ ē hꝫ. igiꭍ rē. nō obſtā te ꙙ mediū ipſius nō ſit cā immediata paſſiōis. ℂ Ex q̄ infertur ꙙ nulla negatiua demratio hoc mō eſt vlis. pʒ. qꝛ negatiua demratio ſi ꝓt ꝯſtare ex terīs ꝯuertibilibꝰ. alioqn ꝯ ⁊ alt'a ꝓmiſſaꝝ eēnt falſe. ℂ 2ᵒ pʒ. qꝛ aliq̄ dmra tio ad impoſſe ducens dici pōt vlis ħ mō aliq̄ ꝟo nō. Ext

Demō duplex

Demō di vlis triplicit

plū pmi vt si arguit sic. si null⁹ hō eēt risibilis. null⁹ hō eēt rōnalis. sz ↄñs ē ipoſſe. ió glibz hō est rōnalis. ḡ qlz hō ē risibilis. Exēplū scdi vt arguēdo sic. si daret vacuū mobile simplex i ipo positū moueret velocitate ifinita. sz ↄñs ē ipoſſe. ḡ rc̃. Tertio mō magis large dr demſtatio vlis. qr ambe pmisse r ↄ̃ fuerit vl'es. r iste modus ē penit⁹ alien⁹ ab Ari. i mā posterioristica. ¶ Tertia distictio. q̃drupl'r dici pt aliq̄ demſtatio pticularis. Prio stricte p quā passio supioris subi de inferiori affir̃ᵗᵉ demſtatur p me^m tn̄ cū illa passiōe ↄuertibile. r hoc est duplex. qr vel illō inferius est spēs aut idiuiduū. Exēplū pmi. vt h̄. ois triāgulus hz tres. ois ysochcles est hō. ḡ rc̃. Exēplū scdi. vt ois triāgulus hz tres. h. est triāgul⁹. ḡ rc̃. r vtraqz istaꝝ ē dupl'r. qr vel mediū illius demſtationis est subiēi ppriū vt in pdcis exēplis pz. Et de tali sp vi loq Ari. cap. allegato. vbi cōparat vl'ez ad pticularē. Uel me^m est cā ppria illi⁹ passionis. vt arguēdo sic. ois figura rectilinea hñs angulū extrinsecū rc̃. hz tres. sz ois ysochcles est hō. ḡ rc̃. ¶ Scdo dr demſtatio pticularis large p quā passio aliqua de aliq̄ subo affirmatiue demſtatur. aut nō ↄuertibili. aut p cām nō ↄuertibilē. r hoc mō demſtatio illa diceret pticularis cui⁹ passio sit iferior ad subm de quo demſtrat. sicut h̄ ois hō est risibilis. aial est hō. ḡ aial est risibile. ¶ Ex quo infert demōstrationē negatiuā hoc modo nō eē particularē demſtationē. Scdo seqt aliquā ducentē ad impossibile esse particularem r aliquā nō. Exēplū primi. vt sic arguēdo. si nullū aial esset risibile. nullū aial esset rōnale. sz ↄñs est impoſſe. imo aliqd aial ē rōnale. ḡ aliqd aial ē risibile. Ex^m scdi. vt si null⁹ hō eēt risibilis. nullus hō eēt rōnalis. rc̃. ¶ 3ᵒ magis large dr demſtatio particularis que fiet ex terminis nō ↄuertibilibus. r hoc mō ↄcedi pōt demſtationē aliquā negatiuā eē particularē. sicut ista nulla q̄titas est qualitas. ois linea est q̄titas. ḡ nulla linea ē qualitas. ¶ Conceditr scdo aliquā ab effectu eē particularē. Idē ēt de aliqua ducēte ad impoſſe vt dbz. ¶ Quarto adhuc magis large cui⁹ ↄ̃ r altera pmissaꝝ fuerit p pōnes particulares. sz iste modus ē alien⁹ a pposito nr̄o. ¶ Quarta distinctio. dupl'r dr aliq̄ cā remota esse re^u effectus. vno mō qr cōior illo effectu. q̄liter non eē aial dicitur eē cām remotā nō respirādi. scdo qr inter illā cām r effectū mediat alia cā. r iuxta hunc modū cā ↄuertibilis potest remota dici pōt. sic aial rōnale respectu risibilis. r triāgulus re^u hr̄e tres. qr mediat alia passio que est cā seq̄ntis. vz hr̄e angulū extrinsecū. ¶ Prima ↄ̃. lz demſtatio pticularis qualitercūqz accepta non sit demſtatio simpliciter. quelz tn̄ talis est sm qd demſtatio. Pria ps pz ex primo notato. Scda ēt pz de mēte Ari. r oium expositorū: non. n. fecisset mentionem hic Ari. r in pemio huius lib. de demſtatione particulari nisi illam voluisset esse aliquomodo demſtationē. cū igit non sit demonstratio simpliciter. sequitur q sit demonstratio sm quid. ¶ Scda ↄ̃. q̄libet demonstratio pticularis stricte supta est p cām tāq̄ per mediū. patet. cuiuslibet eni talis mediū aut est subm ppriū aut ppria causa illius passionis. vt pz ex distinctione tertia. Subiectū aūt est causa passionis saltē subiectiua r materialis. dr ēt causa. qr in se continens cām ppriam illius passionis. sicut homo in se propriā continet cām risibilitatis. r triangulus ppriam cōtinet cām hr̄e tres. ¶ Et si queratur nūquid triāgulus sit cā pxima de habere tres vel causa remota. ¶ Dicit pmo q non est causa remota primo mō sumpta. patet cum non sit cōior illa passione. ¶ Secundo dico q est causa remota modo secundo. pz. quia inter ipm r habere tres mediat habere angulū extrinsecū tāq̄ causa media. ¶ Tertio pbabiliter conceditur q est causa subiectiua pxima illius passionis. patet. qr inter triangulū r habere tres angulos nō mediat aliud subiectū. Ex qbus patet hanc ↄsequentiā nō valere. triāgulus est causa pxima subiectiua illius passionis. ḡ est pxima illius causa absolute. ¶ Ex predictis vlterius ↄcluditur q demſtatio vniuersalis r particularis stricte sumpta non differunt ppter esse per cām r non esse per cām. ¶ Sequit vlteri⁹ hanc ↄsequentiā nō valere hec demonstratio est per cām primam passionis. ḡ est potissima vel vniuersalis patet de illa qua demonstratur ysochelē hr̄e tres angulos p angulum extrinsecum. nō enim hoc sufficit ad esse potissimā aut vniuersalē demonstrationē. sed vltra reqritur passionez illā de subiecto pprio demſtari. Pz vltimo q nō sequitur hec demſtatio est per causam remotā. ergo est demſtatio negatiua accipiēdo. s. causam remotā scdo modo. Si tn̄ accipiat cā remota primo modo dicūt quidā ↄsequentiā valere. r hoc vez est facta demōstratione in prima figura ↄclusionem vniuersalē inferente. ¶ Tertia conclusio. stricte sumendo demſtationē vniuersalē aut particularē sunt multe demonstrationes sm qd que nec particulares nec vniuersales dici debent. pz ex argumento scdo principali. pz ēt de demſtatione negatiua. r deducēte ad impossibile. ¶ Ex quo infert demſtationē nō sufficiēter diuidi p demonstrationem vniuersalē r particularē. vbi ambe vel saltē altera illaꝝ pprie sumātur. ¶ Quarta ↄclusio. scdo mō accipiēdo tā demonstrationē vniuersalē q̄z particularē aliqua est demōstratio q̄ nō est particularis nec vniuersalis. pz de demſtatione negatiua q̄ demonstratur nullā lineā esse qualitatē p q̄titatē tāq̄ per mediū. nō. n. est vniuersalis scdo mō nec particularis. vt pz ex 2ᵒ r 3ᵒ distinctione. ¶ Quinta ↄ̃. sumēdo demonstrationē vl'em scdo mō r tertio mō particularez. ois demonstratio aut est vniuersalis aut particularis. pz discurrēdo p oēs modos demōstrationū. q̄libet. n. demōstratio si fiet ex terminis ↄuertibilib⁹ erit vniuersalis scdo mō. si ex terminis non ↄuertibilibus erit particularis 3ᵒ mō. ¶ Ex q̄ne ifert q h̄ modo sumēdo demonstrationez vl'em r particularem demonstratio sufficiēter diuidit in illas tāq̄ in spēs vl' dr̄ias diuisuz sufficiēter euacuātes.

Quantū ad scdm. ¶ Premittēdū est pmo. q lz tam demonstratio vlis q̄z particularis multipliciter accipi possint in pposito tn̄ solum particularis r vlis stricte supte adinuicē cōparantur. De his eni tm̄ vr Arist. fecisse mentionē in textu. ¶ Scdo premitto cū due sint diffōnes demonstrationis. vz. demonstratio est syll's faciēs scire. r demonstratio est ex pmis veris r immediatis rc̃. Illa demōstratio alia demonstratione potior dicetur q̄ alijs paribus plus de vna vel pluribus illaꝝ cōditionū participat q̄ in illis diffinitionib⁹ vel aliqua illarū ponuntur. ¶ Ex quo infertur q illa demonstratio q̄ magis facit scire alijs paribus est potior. ¶ Pz scdo q illa que magis est ex primis r imediatis est potior alijs paribus. ¶ Pz tertio illā esse potiorē que alijs paribus magis fuerit ex causa vel ex causis passionis. psertim itelligēdo de causa prima r propria. similiter illā que magis fuerit ex prioribus notioribus causis. ¶ Patet q̄rto q illa potior dici debet que magis fuerit ex veris alijs paribus. ¶ Patet vlterius illā que magis fuerit ex his que sunt per se aut sm q ipsum esse alijs paribus potiorē. Inter omnes istas aūt ↄditiones potissima est facere scire. cum scire sit proprius finis demonstrationis. r ideo principalius penes illā arguenda erit bonitas demonstrationis. ¶ Tertio pmittēda est pma distictio posita in q̄one imediate pcedenti. in pposito vō phus r expositores loquuntur de no^{ua} discursiua demonstratiua. ¶ 2ᵃ distinctio no^{ua} acqrēs ↄ̃nis alicui⁹ p demōstratione pticularē q̄nqz ↄ̃nē demōstrationis vlis illi particulari correspondētis ignorat vel saltē nō demonstrādo nec i suā cāz resoluēdo

Margin notes (left): Demſtatio d'pticularis 4ᵒ. — Cāvā eē remota dupl'r. C — Conclo pᵃ. — Cōclo 2ᵃ. — Q̄ō. Rᵉ pᵒ

Margin notes (right): Corlm. pᵐ — Corlm. 2ᵐ — Corlm. 3ᵐ — Cōclo tertia — Corlm. — Cōclo quarta. — Conclo 5ᵃ. — Corlm. D — Demſtatio potior que dicatur — Corlm. pᵐ 2ᵐ 3ᵐ 4ᵐ 5ᵐ

ꝓsupponit. qñqꝫ vo ꝯnem vl'em actu scit p demr̃ationem si demonstrabilis fuerit. exẽpla de se patet. ꝙ si ꝑ mõ contingat syll's ille pticularis nõ erit actu demr̃atio nec faciet vere scire. sed solũ opiari. vt plane colligitur ex verbis Ari. supius allegatis. verũtñ potest eẽ demr̃atio. Et iõ dixerunt qdã ꝙ lꝫ nõ eẽt actu demr̃atio. põt tñ dici syll's demr̃atiuus. qm̃ ly demr̃atiuꝰ dicit aptitudinẽ. ꝛ ꝯsr̃ dñt ꝙ syll's ille pticularis in eo ꝙ syll's ab vli syll'o nõ depẽdet sꝫ i eo ꝙ pticularis demr̃atio ab vli demr̃atiõe depẽdet.

℄ 3ª distin', aliqñ demr̃ationẽ magis facere scire multipl'r itelligi ꝑt. Uno mõ ꝙ certiꝰ faciat scire. Scdo qꝛ rẽ magis scibilẽ ꝛ ꝑfectioris entitatis cognoscere faciat. Tertio qꝛ magis approꝑate ꝛ disticte notitiã generet. Exẽplũ ꝑmi sicut demr̃atiões mathematice magis dñr facẽ scire q̃ȝ nãles. Exẽplũ scdi. sicut demr̃atiões de celo astris ꝛ itelligentijs magis scire faciũt q̃ȝ demr̃ationes de mã ꝑ'aut de elemẽtis. Exẽplũ tertij. sicut demr̃atio ꝯnis ꝑ cãꝫ ꝓpinquã magis facit scire q̃ȝ demr̃atio eiusdẽ ꝯnis p cãm remotã.

Notitia disticta ꝯnis d' tripl'r. ℄ 4 distinctio. lꝫ multis modis noꝰ disticta a ꝯfusa distiguat' vt supius aliqual'r visum fuit tñ vt ꝓposito spectat tripl'r dici põt alicuiꝰ ꝯnis noꝰ disticta reꝰ noꝰ alteriꝰ ꝯnis. Primo. qꝛ fit de obiecto distictiori. Scdo qꝛ distictius ꝑdicatũ subo applicet'. Tertio qꝛ distinctiori mõ ꝓcedẽdi acgrat'. exẽpla patẽt. ℄ Ultio ꝑmittitur distin' linco. posita in expõne textus. vꝫ. ꝙ distincte sunt rõnes qbꝰ aliqua demr̃atio dr̃ altera potior aut dignior aut certior. Dicit eni linco. ꝙ bonitas in vno quoqꝫ gñe est cõpletio scdꝫ ꝑfectionis eius. ꝛ hec est cõpletio operis ad qđ vnaqueqꝫ res p se nata est ꝛ ꝑꝑ quã nata est. in diuersis ḡ generibꝰ illud dr̃ altero potius siue melius cuiꝰ opatio nãlis sm̃ se est melior ꝛ excellẽtior nobilissima opatione alterius. sic homo dicitur equo melior. qꝛ rõcinatio est melior ꝛ nobilior vltia opõne eq. In eodẽ vo genere est alterũ altero melius qđ vltimã opationẽ ad quã finaliter vtrũqꝫ ordinat' ꝑfectius attingit. ꝛ sic in ꝓposito demr̃atio illa potior dicet' q̃ melius ꝛ ꝑfectiꝰ scire facit qđ est vltimꝰ finis demr̃ationis. dignitas vo sm̃ linco. est cũ re excellẽti cõuenietia. In diuersis itaqꝫ generibꝰ dignius dr̃ qđ rei excellẽtiori siue nobiliori ꝯgruit. In eodẽ vo genere qđ eidem excellẽtiori mõ attribuit'. ꝛ sic demr̃ationẽ dicimꝰ dignioreẽ q̃ itellectui excellẽtius ꝯgruit. Certitudo vo rei sumitur in relatione ad visuꝫ mẽtalẽ. vñ dĩc Linco. ꝙ res itelligibiles magis receptiue spũalis lucis magis visibiles sunt oculo iteriori. magis aũt hꝰ lucis receptiue sunt q̃ nãe huiꝰ lucis magis assimilant'. Res itaqꝫ huiꝰ lucis magis receptiua ab acie mentis q̃ simpl'r est irradiatio spũalis magis ꝑfecte penetrat'. ꝛ hec penetratio ꝑfectior est certitudo maior. Dicemꝰ itaqꝫ sm̃ eũ demr̃ationẽ certiorẽ merito cuius noꝰ de re acgritur maiori mentis penetratiõe. hec verba sanum possunt habere intellectum.

Concl'o prima. Quantũ ad 3ᵐ sit hec ꝑma ꝯ. aliqua pticularis est aliq̃ vli sm̃ qd potior deꝰ. Pꝫ. vbi fiat demõstratio aliqua pticularis de re valde excellẽti. vt de sole ꝛ luna aut aliq̃ itelligẽtia vel aia itellectiua illa vr̃ potior sm̃ qd demõstratiõe vli seã de re valde ignobili ac modice entitatis. sic de mã ꝑ'aut instãti aut relatiõe. ꝑma. n. vr̃ magis facẽ scire. qꝛ cognoscere fac' rẽ magis scibilẽ ꝛ valde ꝑfectioris entitatis. Posset ẽt ꝓbabil'r sine icõuenieti ꝯcedi. ꝙ nõ solũ sm̃ qd imo ẽt absolute potior existat. Nã lꝫ dmr̃atio ꝑdcã vlis i aliq̃ ꝯditiõe pticularẽ illã excedat. qꝛ vꝫ. certiori mõ ꝓcedat ꝛ qꝛ magis faciat scire sm̃ ꝙ ipm̃. stat tñ excessuꝫ pticularis supra vl'eꝫ i ꝑdcã cõditiõe plus ꝓmouẽ ad denoiandũ ipaꝫ potiorẽ q̃ȝ eꝫ excessus alteriꝰ vl' aliaꝝ ꝯditionũ vlis supra pticularẽ ꝓmoueat ad vl'eꝫ denoiandũ potiorẽ.

Concl'o 2ª. ℄ 2ª ꝯ. cõparãdo pticularẽ deⁿᵐ vli sibi corñdẽti: sp vlis demr̃atio absolute potior ẽ pticulari. Hec ꝯ ꝓbari põt p rõnes oẽs positas ab Ari. i tex. nec video adduci posse fortiores. Prio qꝛ vlis facit magis scire q̃ȝ pticularis. fac'. n. scire sm̃ ꝙ ipm̃. qđ pticularis nõ facẽ cũ. n. demr̃atur hẽe tres de triãgulo scit' illa passio de subo suo sm̃ ꝙ ipm̃. nõ sic aũt qñ demr̃atur ysochelẽ hẽe tres. ℄ Cõfirmat'. qꝛ demr̃atio vlis certius scire fac' q̃ȝ pticularis. magis ẽt approꝑate ꝛ disticte noᵐ generat. ḡ magis facit scire. tꝫ ꝯña p tertiã distinctionẽ. ꝛ assũptũ pꝫ. certiori eni mõ ꝓcedit vlis cũ ipsa per cãm ꝓpriã ꝛ ꝯuertibilẽ passionẽ de adequato subo demonstret magis ẽt appropriate ꝛ disticte cũ propriũ ꝑdicatũ proprio applicet subo. Posset ẽt concedi ꝙ cognoscere facit rem magis scibilẽ ꝛ perfectioris entitatis saltem q̃ȝ pticularis demonstrans passionẽ de indiuiduo. cuꝫ vl'e sit per se scibile. singulare. vo solũ per accñs. ꝛ vl'e sit corruptibile. singularia vero vtplurimũ sunt corruptibilia. q̃liter aũt vniuersale sit magis ens particulari. vide i qõne 39ª. ℄ Secundo demr̃atio vlis magis est ex primis ꝛ immediatis q̃ȝ particularis. ḡ alijs paribus est potior. tꝫ ꝯña ex secũdo premisso articuli precedentis. assũptũ ꝓbatur. qꝛ demr̃atio vlis magis docet vltimã cãm passionis. docet. n. vltimũ ꝛ adequatũ subm ipsius. assumẽdo ẽt cãm propriã ipsius magis docemur ad imediata ꝛ indemonstrabilia resoluere q̃ȝ assumẽdo subm pro medio. sicut fit in demr̃atione particulari. ℄ Cõfirmatur alia rõne phi. Nã demõstratio vlis: aut est ex ꝑncipio imediato. aut ex his que ꝓpinquiora sunt principio imediato. nõ sic autẽ est particularis. ergo ꝛc̃. tenet ꝯña vt prius. ꝛ assumptuꝫ patet. nã inter ysochelẽ ꝛ principiũ immediatuꝫ mediat triangulus qui est subm demonstrationis vniuersalis. vt plurimũ ẽt mediũ demõstrationis particularis est subm vniuersalis mediũ vo in vniuersali est eã ꝓpria passionis que est principio imediato ꝓpinquior q̃ȝ illud subiectuꝫ q̃re ꝛc̃. ℄ Tertio demr̃atio vlis magis est ex veris. igitur ꝛc̃. tꝫ ꝯña vt prius. ꝛ assumptũ pꝫ. qm̃ vlis est de ente icorruptibili. particularis vo de ente corruptibili saltẽ illa que demonstrat de idiuiduo passionẽ supioris. icorruptibile vo vr̃ magis ens q̃ȝ corruptibile de mẽte Arist. in textu. quare vniuersalis est de magis ente. sed ens ꝛ verũ ꝯuertunt'. q̃re vl'is magis ẽ ex veris. ℄ Quarto vlis demr̃atio tã quo ad subm q̃ȝ quo ad mediũ magis est p cãꝫ q̃ȝ pticularis. ḡ ꝛc̃. prima ps ãñtis pꝫ. subm. n. vlis est ꝓxima eã subiectiua passionis. subm vo particularis est cã subiectiua remota vt pꝫ. Scda ps ꝓbat'. Nã meᵐ vlis est eã imediata passionis. mediũ vo pticularis vt plurimũ ẽ subm vl'is. Q̃uare si nõ. vl'r saltẽ vt plimũ vificat' scda ps ãñtis. ℄ Quito vl'is demr̃atio magis ẽ ex necessarijs p se ꝛ sm̃ ꝙ ipm̃. ḡ ꝛc̃. Tꝫ ꝯña. qꝛ ille vñr ꝯditiones demr̃ationis potissime. vt patuit supius vbi agebat' de diffõne demr̃ationis. ꝛ assumptũ ꝓbatur. ꝑ quidẽ ex magis necessarijs cũ magis vniuersalia sint magis incorruptibilia. ℄ Scdo magis ex his q̃ sunt per se. passio eniꝫ magis p se inest subo ꝓprio q̃ȝ subiecto nõ ꝓprio. Et p idẽ magis est ex his q̃ sũt sm̃ ꝙ ipꝫ. igr̃ ꝛc̃. ℄ Sexto p demr̃ationẽ vl'eꝫ demr̃atiue scit' qcqd scit' p pticularẽ ꝛ nõ eꝫ. igr̃ ꝛc̃. Assũptũ pꝫ. qm̃ sciẽdo triãgulũ hẽe tres p dmõstrationẽ vl'eꝫ saltẽ i poᵃ ꝓpiqua seu vtual'r scimus ysochelẽ hẽe. 3. angulos. nõ aũt opꝫ eꝫ ꝙ sciẽtes siue opinãtes ysochelẽ hẽe tres p demr̃ationẽ pticularẽ tñ demõstratiue sciamꝰ triãgulũ hẽe tres. q̃re ꝛc̃. ℄ Septio demõstratio vl'is est de magis scibilibꝰ ꝛ ꝯsr̃ magis demr̃abilibꝰ q̃ȝ pticularis ꝑserti q̃ demr̃at de idiuiduis. ḡ ꝛc̃. Assũptũ ꝓbat'. qꝛ vlia d' qbꝰ ẽ vlis dmr̃atio magis sunt scibilia ꝛ dmr̃abilia cũ sint fiᵗᵃ. singl'aria vo cũ sint vl' eẽ possint ifiᵗᵃ minꝰ sub scia cadũt ꝛ demr̃atõe. ḡ ꝛc̃. ℄ 8ª pticl'aris deᵒ vtpl'm idiget deⁿᵉ vli ꝛ ñ eꝫ. igr̃ ꝛc̃. Assᵐ ꝓbat'. nisi. n. aliqs sciuissꝫ ꝑ

demõstratiue triãgulũ hře tres. ꝛ formaret syll'm pticula
rẽ:iferẽdo ysochelẽ hře tres. ille syll's nõ eẽt dmr̃atio nec
faceret scire. vt pꝫ de mẽte pħi i tex. ℭ Ad sciẽdũ ãt triã-
gulũ hře tres nullo mõ reqrit demr̃atio pticularis. vt pꝫ.
ℭ Notãter dĩ vt pl'm. qñ maior pmissa dmr̃atiõis pticu
laris posset eẽ p se nota ꝛ nõ idigeret demr̃atiõe. sic h. oẽ
graue ẽ nãl'r mobile deorsũ terra ẽ graue. ğ terra ẽ nãl'r
mobilis deorsuꝫ. ℭ Ultio vl̃is demr̃atio terminat' i obm
itelligibile. vꝫ vl'e. Particularis ãt saltẽ illa q̃ d idiuiduo
demr̃at' i obm sensibile terminat'. ſꝫ itell's potior ẽ sensu ꝛ
Concl'o 3ª. magl deseruiẽs scie. igit' ꝛc̃. ℭ 3ª ꝯ. lꝫ no' ꝯnis pticularis
demr̃ationis sit de obo distictiori q̃ꝫ no' ꝯnis demr̃atiõis
vl̃is. eꝫ tñ scđa no' ꝯsiderata vt cõplexa ꝛ demr̃atiua di-
stictior p' dici dꝫ. p'ps ꝯnis pꝫ. sic. n. ysocheles ẽ qd spãli
us ꝛ magis distinctũ q̃ꝫ sit triangulus. sic ꝛ no' q̃ scit yso
chelẽ hře tres. distictiõe obi distictior dĩ q̃ꝫ no' q̃ scimus
triãgulũ hře tres angulos. ℭ 2ª pꝫ ex q̃rta distictione. In
demr̃atione. n. vl̃i distictiꝰ applicat' pdicatũ ꝯnis cũ subo
q̃ꝫ in pticulari. cũ sit sibi penitꝰ appropriatũ. distictiori ẽt
modo acqrit' vꝫ pp cãꝫ ppriã ꝛ q̃ p se notis ppinquior eẽ
Concl'o 4ª vi. q̃re ꝛc̃. ℭ 4ª ꝯ. lꝫ noia ꝯnis p demr̃atione pticularem
pfecte ꝛ sciẽtifice acqsita notitiã passiõis d subiecto pbo
psupponat ꝛ nõ eꝫ. nõ ex h argui dꝫ demr̃atione pticula
rẽ vl̃i eẽ potiorẽ. pꝫ. qr nõ ex hoc euidẽter ꝯcludit' no^m ꝯ
nis pticularis eẽ pfectiorem notitia ꝯnis vl̃is. sicut lꝫ no'
effectꝰ pfecta no^m cãꝝ suaꝝ psupponat. nõ tñ pp hoc noti
tia pfectior illa dici dꝫ. Notitia ẽt intelligẽtiaꝝ pp qd no
titiã pme cãe psupponit. q̃ tñ est illa iperfectior. ℭ Ex ꝯ-
Corl'm. ne isertur q scieẽs p demr̃atione particularẽ pfecte ꝛ disti
cte plus scit q̃ꝫ sciẽs p vl'em tñ alijs paribꝰ. pꝫ. nã si ali-
qs vere ꝛ distĩcte sciat ysochelẽ hře tres p demr̃ationem
pticularẽ. oꝫ ẽt ipm demr̃atiue scire triãgulum hře. 3. al'r
deꝰ illa pticularis nõ eẽt deꝰ vt dĩ in penul. rõne scđe ꝯnis.
ℭ Sed sciẽdo triãgulũ hře tres p demr̃atione vniuersa-
lẽ nõ scit ysochele hře tres pfecte ꝛ distĩcte ſꝫ solũ in po'.
Corl'm. ğ ꝛc̃. ℭ Ex quo isertur q hec ꝯña nõ valet. sciẽs pticula-
riter plus scit q̃ꝫ sciẽs vl'r tñ. ğ scire pticulariter ẽ magis
scire q̃ꝫ scire vl'r. nec ẽt sequitur q scia p demr̃atione pti-
culare acqsita sit magis scia q̃ꝫ acqsita p vl'eꝫ. ℭ Ex oĩbꝰ
pdictis ꝯcludit' demr̃atione vl'eꝫ nõ solũ eẽ potiorẽ pticu
lari sibi corrñdẽte. ſꝫ ẽt digniorẽ ꝛ certiorẽ. Q' sit potior
pꝫ ex scđa ꝯne cũ pbationibus eius. q sit dignior pꝫ ex
vltia distictiõe articuli pcedẽtis. Ipsa. n. excellẽtiꝰ ꝯgruit
sue attribuit' intellectui hũano cũ magl scire faciat ꝛ ma
gis ipm intrisece pficiat. q sit certior pꝫ. distictiori eni mõ
pcedit applicãdo passionẽ subo pprio ꝛ pprie cause. me
diũ ẽt ipsiꝰ ppinquiꝰ ẽ pncipijs imediatis. vt pꝫ. Oẽs ꝯ-
nes hꝰ articuli posite sũt de demr̃atiõe vl'i ꝛ pticulari stri
cte sũptis. sic in p notato arti. pcedẽtis pmissum fuit.

Ad ar^a Ad p^m. **Ad rõnes** pncipales. ℭ Ad primã negãdũ ẽ assũ
ptũ. vt pꝫ ex ꝯne pª pmi articuli. ℭ Ad
rõnẽ in oppo^m dĩ q loquẽdo de demr̃atione cã simpl'r q̃ꝫ
sm qd diuisio illa nõ est sufficiẽs. multe eni sunt negatiue
demr̃atiões. ꝛ multe ducẽtes ad impol'e q̃ nec sunt p effe
ctũ nec per cãm saltẽ in eẽndo. lꝫ quelꝫ sit per cãm in co-
gnoscẽdo. ℭ Et vlteriꝰ dĩ aliquã pticularẽ large sumptã
eẽ p effectũ. loquẽdo tñ d demr̃atione pticulari stricte sũ-
pta ꝯcedit' q aliq̃ est p cãm primã passiõis. aliq̃ vo per
causaꝫ remotã. vt patuit in articulo p. ℭ Ad rõnes in op
positũ pꝫ ibidẽ. ℭ Ad auctoritatẽ allegatã p elẽcoꝝ dici
tur q nõ voluit p demr̃atione particularẽ ꝯmitti fallaciã
accidẽtis. sed voluit in isto syll'o illã cõmitti. oĩs triãgulꝰ
sm q hꝫ hꝫ. 3. ysocheles est triãgulus. ğ ysocheles hꝫ q
huius hꝫ tres. siue arguẽdo sic. triãgulꝰ est subm adeq̃tũ
hẽre tres. ysycheles est triãgulus. ergo ysocheles est sub
Ad 2^m. iectum ꝛc̃. ℭ Ad scđam rõnẽ principalẽ pꝫ sufficiẽter in

articulo primo. ℭ Ad tertiã dĩ q lꝫ notitia simplex ali- Ad 3^m
cuiꝰ spẽi pfectior sit simplici notitia sui generis. vt notitia
hoĩs pfectior est notitia animalis. Notitia tñ aliqua ge-
neris cõplexa ꝛ discursiua demõstratiua perfectior est no
titia sue spẽi sibi corrñdẽte. Perfectior ergo notitia erit q̃
demõstratiue ꝛ cõplexe cognosco triãgulũ habere tres.
q̃ꝫ illa qua scio ysochelẽ habere tres p demonstrationeꝫ
particularẽ pp cãs superiꝰ dictas. ℭ Ex quo pꝫ q nega-
ri põt ꝯstitia prima. ℭ Ad quartã dicitur q notitia per- Ad 4^m.
fecta p demonstrationẽ pticularẽ acqsita nõ includit sed
psupponit notitiã ꝯnis demonstrationis vl̃is qñ eiꝰ ma-
ior demõstrabilis fuerit. ℭ Ad rõnẽ vlteriꝰ ꝛ ꝯfirmatio-
nẽ pꝫ in vltio artiº. ℭ Ad quintã. pꝫ ex ꝯne tertia vlti. ar Ad 5^m.
ticuli. lꝫ eni notitia simplex alicuius speciei distinctior sit
notitia simplici sui generis. notitia tñ discursiua ꝛ demõ-
stratiua alicuiꝰ passiõis de genere tñq̃ꝫ de subiecto appro
priato distinctior dici dꝫ notitia sibi corrñdẽte passiõis d
specie inferiori ad illud genus vt ibidẽ patuit. ℭ Ad cõ-
firmationẽ negat' maior si vniuersaliter itelligat'. Maior
eni est certitudo primi pncipij que solo intellectu habet'
q̃ꝫ certitudo aliqua imediate p sensuꝫ acquisita. maior ẽt
est certitudo ppositionũ mathematicaꝝ q̃ꝫ naturaliũ nõ
obstãte q prima magis per itellectũ acquirat'. Scđa vo
vt plurimũ per sensuꝫ. Quãuis eni omnis notitia intelle
ctiua aliquo modo originẽ trahat a sensu. nõ tñ oportet
vt omnis intellectꝰ adhesio siue certitudo ab adhesione
sensus dependat sicut alias in precedẽtibus dictum fuit.
Minor etiã nõ est vniuersaliter vera. non enim verificat'
de particulari in respectu de quo est hic maxime mẽtio.
sed solũ de particulari simpliciter ꝛ mãliter. ℭ Ad sextã Ad 6^m.
negat' minor. Ad pbationem lꝫ syll's ille qui ibi adducit'
non sit demõstratio pticularis stricte de qua solum hic in
tenditur. negatur tñ q aĩal sit magis causa risibilis q̃ꝫ ho
mo. ℭ Ad rõnẽ dĩ q auctoritas illa intelligit' de cã vni-
uersali in causando. nõ ãt opꝫ tenere de cã magis vniuer
sali in predicãdo. qualis est aĩal respectu hoĩs. ℭ Ad cõ
firmationẽ negat' ꝯña. lꝫ. n. aĩal rõnal sit causa risibilis.
pricipaliꝰ tñ est rõnale ipsiꝰ cã q̃ꝫ animal. homo autẽ rõ-
nale includit. qđ tñ ab aĩali non includit' actu. neq̃ꝫ opor
tet auctoritatẽ allegatã tenere in causis partialibus sicut
alias dcm̃ fuit. ℭ Ad aliã ꝯfirmationẽ negat' ꝯsequẽtia.
licet eni añcedẽs sit veꝝ. subiectũ tñ demõstrationis vni-
uersalis magis est causa passiõis q̃ꝫ subm particularis. ꝛ
mediũ magis est causa q̃ꝫ mediũ. q̃re ꝛc̃. ℭ Ad septimã Ad 7^m.
conceditur rõnem Ari. esse verã debite intellectã. ℭ Ad
primã rõnẽ in oppo^m dicũt quidã q species numeroꝝ ꝛ
figuraꝝ nõ sunt actu infinite sed solũ potẽtia. infinita vo
sunt singularia actu saltẽ psitie. sicut infinite linee ꝛ infini
te supficies. Infinite partes ignis quaꝝ quelibet ẽ ignis
ꝛ ifinite partes aeris quarũ quelibet est aer. Hec respon
sio non videtur sufficere. sicut enim nõ sunt infinite spẽs
numeroꝝ ac sepationis sed potẽtia tñ. sic ẽt nõ sunt ifi-
nita indiuidua actu sepõnis: sed po' tñ ꝛ sic sũt ifinita
indiuidua actu actualitate presentie. sic etiã infinite sunt
species numeroꝝ actu presentie. duabus enim partibus
aeris numerus binarius corrñdet. ꝛ tribus correspõdet
trinarius. ꝛ sic in infinitum. ℭ Aliter ergo dicitur q intẽ
tio Arist. fuit q pcedendo a minus vniuersali ad magis
vniuersale non est pcessus in infinitũ. eo q est ad vltimũ
deuenire. s. generalissimũ. Procedendo vero versus par-
ticularia pceditur ad ea que sunt vel esse possunt ifinita.
ℭ Uel aliter dici põt q in subiectis alicuiꝰ passionis p-
cedendo versus subiectũ primũ qđ eiꝰ vniuersale appel
lat' non pceditur in infinitũ. ℭ Econtra vero ab illo vl̃i
ad sua iferiora pcedẽdo versus infinitũ pceditur. In p-
cessu autem numeroruꝫ aut figurarum in infinitum non

ꝓceditur a magis vli ad minꝰ vle. cū sint spēs eque cōes. neqꝫ a posteriori subo alicuiꝰ passionis ad subm primū eiusdē. vt pꝫ intuēti. cū sint diuersa subta distictas hntia passiōes. ꝛ sic nō ꝓcedit rō. ¶ Ad rōnē scdaꝫ in oppositū posset ꝑ negari ꝯña. phs. n. loco alle. cōpat vlia singularibus q̄ dicit magis esse scibilia. ꝛ sic arᵐ nō esset ad ꝓpoᵐ ipsiꝰ. ¶ Pro mā tn̄ argumēti dī ꝙ absolute loquēdo magis vlia alijs paribꝰ vno mō magis sunt scibilia qꝛ. s. certiꝰ sunt scibilia. minꝰ āt vlia sicut sunt spēs spālissime alio mō magꝭ scibilia dicr. cū sint scibilia maioris ꝛ ꝑfectioris. scitaqꝫ ꝛ h̄ ꝓbat rō ibidē adducta. ¶ Ad tertiā rōnē dī ꝙ ꝓnᵃ notissima nō sunt scibilia. scia stricte sūpta. d̄ qua phs loqꝉ loco alle. ꝛ sic nō oꝫ ipsa eē magꝭ demrābilia. ¶ Ad ꝯfirmationē dī ꝙ deus ꝛ intelligētie ſm nām sunt maxie scibilia. ꝛ h̄ ꝓbat auctoritas adducta. A nobis tn̄ sūt difficillime scibilia. ¶ Cōcedit vlteriꝰ ꝙ de intelligētijs citra deū maxie fieri possunt demōstrationes ꝛ certissime. q̄uis reᵐ itellectus nr̄ hoc difficillime ꝯtingat sicut ꝓbāt rōnes adducte. Qꝛ igitur itelligētie sint a sensu remotissime ꝛ eaꝝ cāe nobis occulte res v̄o nāles sint sensibus ꝓpinque. nō sufficienter arguit ꝙ nālia sint magis scibilia vel demrābilia. sed ꝯcludit ꝙ a nobis sint faciliꝰ scibilia ꝛ ꝯsequēter de ipsis facilius formētur a nobis demrātiones. ¶ Ad quartā rōnem dī cōiter ꝙ entia nālia magis extensiue sunt demōstrabilia q̄ maᵗᶜᵃ. qꝛ vꝫ per plura gn̄a causaꝝ. entia tn̄ mathematica sunt magis intēsiue demōstrabilia. sicut ꝓbat auctoritas ꝯmētatoris allegata. ꝛ iō de mathematicis potiores habētur demrātiōes. ¶ Alr dici pōt vt dixi in hoc primo posterioꝝ. ꝛ ꝑ de aīa. ꝙ non repugnat de entibus nālibus tā certas fieri demrātiōes ꝛ certū modū ꝓcedendi sic de mathematicis. ꝛ ꝯsr mathematica non sunt magis intēsiue nec extēsiue demrābilia nālibus. ꝛ sic ꝯcedi pōt de nālibus potiores demrātiones formari posse. ¶ Ad auctoritatē commētatoris

Ad 5ᵐ vide qd alias dixi. ¶ Ad vltimā rōnē ꝓncipalē rn̄detur eo mō quo phs in textu rn̄det. ¶ Ad rōnem in oppositū dī ꝑ ꝙ rn̄sio illa magis est ꝓpria ꝛ magis ad rē tendit q̄ arᵐ. lꝫ nō penitus ad v̄ba rn̄deat. Tamē v̄baliter rn̄dendo dici posset ꝙ lꝫ pticularis demrātio magis faciat scire de ysochele ſm ꝙ ysocheles siue ꝑ ꝯceptū ꝓpriū ysochelis. ex hoc nō seqꝉ ꝙ absolute magis faciat scire ſꝫ ꝙ ipm. cū vlis demrātio passionē demōstret de subo ꝓprio ꝛ adequato cui ꝯpetit ſm ꝙ ipm. pticularis v̄o non. Alij v̄o rn̄dent alr distinguēdo aut sciēs per demrātionē particularē scit ꝯnē vlis aut nō. si sic. tūc ꝑ demrātionē vlem magis scit hāc. ꝫ. de ysochele q̄ ꝑ particularē. qm̄ pticularis sciam nō gn̄at nisi in vigore vlis. Si v̄o non. tūc ꝑ pticularē nō scit ſꝫ opinatur de ysochele. ꝑ vlēꝫ aūt aliq̄ mō de ipso sciaꝫ hꝫ. saltē in poᵃ ꝓpinqua. ꝛ ꝑ ꝯn̄s pticularis nō magis facit de ysochele scire ſm ꝙ ipm. quare ꝛc̄.

¶ Quod autē demonstratiua priuatiua hic manifestum sit ꝛc̄. Te. cō. 40. Questio. xlij.

A Rō pᵒ

Queritur 42. Utrū demrātio affirmatiua sit potior negatiua. Qꝛ nō arᵐ. ꝑ sic. aliqua demōstratio negatiua est vlis. ꝛ affirmatiua aliq̄ pticularis. sed vlis est potior pticulari. vt pꝫ de mēte phi in qōne ꝑcedēti. q̄re ꝛc̄.

Confirᵒ ¶ Cōfirmaꝉ. qꝛ aliq̄ affirmatiua est demonstratio qꝛ. ꝛ aliq̄ negatiua ꝓp qd. sed ꝓp qd est potior q̄ qꝛ. vt patuit in precedētibus de mēte Ari. ꝛ oium expositoꝝ. ꝫ ꝛc̄.

Confirᵒ ¶ Cōfirmaꝉ scdo. demonstratio ostēsiua est potior ducēte ad ipole. vt hꝫ primo huiꝰ. sed aliqua affirmatiua ē ducēs ad impossibile. ꝛ aliqua negatiua est ostēsiua. ꝫ ꝛc̄.

2° ¶ Scdo. ꝓncipalr stat aliquā negatiuā eē immediate ex ꝑ se notis. q̄uis affirmatiua ex demonstrabilibus ꝓcedat quoꝝ notitia non acqꝛiꝉ nisi longo ꝓcessu. ꝫ stat negatiuā aliquā esse potiorē. Assumptū de se pꝫ ꝛ ꝯn̄a tenet ꝑ modū arguēdi phi in ꝑ hꝰ. sic eniꝫ ꝓbat vlēꝫ esse potiorē particulari. qꝛ ꝓcedit ex his que sunt immediata vel ꝓpinquiora ꝓncipijs imediatis. pticularis v̄o nō.

3° ¶ Tertio si questio eēt vera hoc maxime videretur ꝓp rōnem primā Ari. qꝛ vꝫ. demonstratio negatiua est ꝑ plura media q̄ affirmatiua. ¶ Sed ꝯ hoc fūdamētū ar. ꝑ. qꝛ ꝓpō aliqua negatiua est imediata. q̄uis tn̄ aliq̄ affirmatiua ꝑ demonstrationē ꝯclusa ꝑ multa media ꝓbetur. ꝫ ꝛc̄. assūptū pꝫ de istis negatiuis. nullꝰ hō est asinꝰ. nullū irrōnale est rōnale. nullū aial est isensitiuū. nulla q̄titas ē suba. ¶ Scdo. hec affirmatiua. ois hō ē suba. ꝑ plura media ꝓbaꝉ q̄ illa. nulla q̄titas ꝯtiᵃ est suba. ꝫ ꝛc̄. Assūptū pꝫ. qꝛ iter hoieꝫ ꝛ subaꝫ tria cadūt meᵃ. neqꝫ aial. corpus aiatū. ꝛ corpꝰ ꝑ que ꝑᵒ hꝫ demōstrari. Scda v̄o ꝑ vnicum meᵐ demonstraꝉ arguendo sic. nulla q̄titas est suba. ois q̄titas ꝯtiᵃ est q̄titas. ꝫ ꝛc̄. Ma. n. ꝛ mi. huiꝰ demrātiōis sunt imediate. vt pꝫ. ¶ Forte dī ꝙ itelligiꝉ illa rō de affirmatiua ꝛ negatiua sibi inuicē corrn̄dētibus. ꝛ sunt ille q̄ idē hn̄t subm. qd̄ nō est in ꝓpositionibꝰ ꝑdictis. ¶ Sꝫ ꝯ. illa affirmatiua. hō est suba ꝓbatur per tria media. Sed hec negatiua. hō nō est inaiatū. solū ꝓbatur ꝑ vnicū meᵐ arguēdo sic. nullū aial est inaiatū. ois hō est aial. ꝫ ꝛc̄. pꝫ eni ꝙ ma. ꝛ mi. sunt imediate. q̄re rn̄sio nulla. ¶ Itē si sit gr̄a exēpli risibile tertia passio hois ꝛ rudibile ꝑᵃ passio asini. tūc illa. hō ē risibile ꝓbabiꝉ ꝑ tria media. hec v̄o. hō nō est rudibile ꝑ vnū mediū tm̄. arguēdo sic. oē rudibile est asinꝰ. nullus hō est asinꝰ. igr̄ nullus hō est rudibilis. Notū. n. est ꝙ ꝓmisse huiꝰ syllī sunt imediate. ¶ Forte dī sicut vī dīc phs in textu ꝙ negatiua demonstratio dī eē ꝑ plura media nō ſm nūeꝝ sed ſm q̄litatē. qꝛ vꝫ. assumit necio ꝓmissas diuersaꝝ q̄litatū. affirmatiuā. s. ꝛ negatiuā sed affirmatiua solū affirmatiuas assumit. ¶ Sed ꝯ. ſm istū intellectū nō euidēter ꝓbareꝉ intentū. lꝫ. n. ita sit. supposito tn̄ ꝙ alia sint paria. ꝛ media affirmatiue ꝛ negatiue corrn̄dētia sibi inuicē sint eque nota vt Ari. in eadē rōne supponit. nō seqꝉ ꝙ velocius aut citius cognoscaꝉ ꝯ ꝑ affirmatiuā q̄ ꝑ negatiuā. ꝛ hoc est fundamētū ad probandū intētū. vt pꝫ in tex. ¶ P. illa rn̄sio non corrn̄deret ꝓ mō ꝓbādi supponem suā vbi ꝑ terminos illā declarat vt si. a. demōstreꝉ de. e. ꝑ. b. c. d. media ꝛ idē. a. demōstreꝉ de. d. ꝑ. b. c. media. alijs pibꝰ citiꝰ cognosceꝉ ꝙ. d. est. a. q̄ ꝙ. e. est. a. quod ꝑ pauciora media demrātur. pꝫ. n. ꝙ ibi loqꝉ de pluralitate medioꝝ ſm nūeꝝ ꝛ nō ſm q̄litateꝫ tm̄.

4° ¶ Quarto ꝓncipalr si questio sit vera hoc ꝓsertiꝫ vꝫ ꝓp q̄rtā rōnē Ari. ꝙ qꝛ ꝓnᵐ orationis affirᵉ ē ꝓpō affirmatiua q̄ dicit eē. ꝛ ꝓncipium negatiue est negatiua q̄ dicit non esse. sed esse est prius q̄ non esse tunc ꝓnᵐ affirmatiue est prius ꝓncipio negatiue. ꝛ ꝑ ꝯn̄s affirmatiua demonstratio est prior ꝛ potior. ¶ Sed ꝯ hoc fundamentū ar. non eē sor. est prius q̄ ipsiuꝫ ꝓioritate tpis ꝛ nāe. ꝫ ꝛc̄. Assumptū ꝓbaꝉ. ꝑ ꝙ sit prius ſm tps pꝫ de se. ꝙ sit priꝰ ſm nām ar. qꝛ mā sor. necio ꝓus hūit nō eē q̄ eē ipsiꝰ q̄re ꝓioritate nāe nō eē ipsiꝰ est priꝰ q̄ eē. ꝛ ꝑ ꝯn̄s ꝓioritate nāe. ¶ Forte rn̄deꝉ vt cōiter dī ꝙ lꝫ nō eē sor. ꝛ cuiuslꝫ alteriꝰ rei corruptibilis sit priꝰ q̄ eē. absolute tn̄ eē transcendenter sūptū est priꝰ non eē. et eē ꝓme cāe est priꝰ q̄ non esse. sicut ēt lꝫ poᵃ rei generalis sit prior actu eiusdem rei. absolute tn̄ actus est prior poᵃ. qꝛ ꝓmo cā q̄ est actus purus oēm poᵐ nālr ꝓcedit. ¶ Contra rn̄sionē ar. qꝛ nālr priꝰ est deū non eē lapidē q̄ ipꝫ eē. ꝫ rn̄sio nulla. assumptū ꝓbatur. Illud est alio nālr priꝰ a quo nō cōuertiꝉ subsistendi ꝯn̄a. vt pꝫ in ꝑdicamētis. sꝫ seqꝉ deus est. ꝫ deꝰ nō ē lapis. ꝛ non seqꝉ ecōtra formaliter. ꝫ ꝛc̄. Et per idē ar. ꝙ aliq̄ potētia ē ꝓor actu prio. qꝛ seqꝉ deꝰ pōt eē. ꝫ d̄s ē.

ꝛ nō seq̄r eꝫ nisi ō mā. ḡ deū posse eē ē nāl'r pri⁹ ꝙ̄ deū eē. q̄re ꝛc̄. ¶ Cōfir'ar" p̄n"sic. aliqñ p negatiuā ꝓbat' affir"" ḡ ne""ē notioꝛ affir"". qḋ ē ꝫ pbꝫ lo. alle. tꝫ ꝯña p modū arguēdi pbi. ꝛ a" ꝑ'. nā h affir""tm hō currit: ꝑ' p hāc ne"" nihil non hō currit tāꝗꝫ per exponētē suā. ꝛ magis notā vt pꝫ. Sil'r illa ois hō p̄ter soꝛ. currit. ꝓbat' p illaꝫ soꝛtes nō currit. vt pꝫ i logica. ¶ 5° p̄ncipal'r illa dem̄ratio ē poꝛtioꝛ q̄ est p magis cām. sed ne"" est hꝫ. ḡ ꝛc̄. Maioꝛ pꝫ eo mō quo supius dicebat' de vlī ꝛ particulare. Minoꝛ ꝓbatur. dem̄ratio ne""idifferēter p cāꝫ remotā ꝛ ꝓpinquā eē pōt. affir""vo solū per cām ꝓpinquā. sꝫ in vnoquoqꝫ gñe cā remota magis ē cā ꝙ̄ ꝓpinqua. igr ꝛc̄. maioꝛ de se pꝫ. ꝛ minoꝛ iductiue ꝓbat'. In gñe. n. cāe efficiētis magis cā est celū ꝙ̄ hō ꝛ ōs ꝙ̄ celū. in gñe ēt cāe finalis: magis cā ē sanitas ꝙ̄ extenuatio aut alia silis cā ꝓpinq̄. ꝛ sic ō alijs q̄re ꝛc̄. ¶ Ex istis ꝯñr infert' cām negatiuā eē digniorē ꝛ potiorē affir"". qꝛ indifferēter dem̄rare pōt suū effectū siue ꝓpinq̄ siue remota fuerit. Affir"" vo nō dem̄rat nisi cū fuerit ꝓpiqua. q̄re negatiua demōstratio potioꝛ erit affirmatiua. ¶ 6°. syll's negatiu⁹ ē potioꝛ syll'o affir"". ḡ demōstratio ne"" ē potioꝛ affirmatiua. Tꝫ ꝯña a sili. ēt qꝛ dm̄ōstratio ē syll's. assūptū ꝓbat'. virtus sylli negatiui ad plꝛa se extēdit ꝙ̄ vl'⁹ affirmatiui. ḡ ꝛc̄. Assūptū ꝓbat'. qꝛ syll's affirmatiu⁹ solū fit in p̄ª ꝛ t̄tia figura. negatiu⁹ vo i oib⁹ trib⁹ figuris fieri pōt. igit' ꝛc̄. ¶ Itē cū sint. 19. modi figuraꝝ. 12. sunt negatiui ꝛ. 7. affirmati. vt pꝫ discurrēti. ḡ ꝛc̄.

¶ 7°. ꝓpō negatiua potioꝛ est affirmatiua. ḡ dm̄ōstratio negatiua est potioꝛ. Tenet ꝯña. qꝛ p̄n" affirmatiuaꝝ demōstrationū ē ꝓpō affirmatiua. ꝛ negatiuaꝝ ē negatiua. vt pꝫ i textu. Assūptū ꝓbat'. nā vlis negatiua ē sine aliq̄ me⁹ oium suaꝝ singulariū illatiua. sꝫ vlis affirmatiua illud nō facit sine medio. sequitur. n. formaliter nullus hō ē aial. ḡ nec iste hō ē aial. nec iste nec ille ꝛ sic de singulis. Sꝫ nō seq̄' ois hō est aial. ḡ iste homo est aial ꝛc̄. cū añs sit necessariū ꝛ ꝯñs ꝯtingēs. sꝫ bene seq̄tur cū debito medio. vt pꝫ in logica. ḡ ꝛc̄. ¶ Cōfirmatur. qꝛ. sig" vl'e neg" poti⁹ est signo vlī affirmatiuo. igit' ꝛc̄. tenet ꝯña. qꝛ a sig̃ denolatur ꝓpō vlis affirmatiua vl' negatiua. assūptū pꝫ. cū signū vl'e negatiuū distribuere possit tā p̄dicatū ꝙ̄ subiectū. vl'e vo affirmatiuū solū subm̄ distribuit. vt pꝫ in logica. ¶ 8°. demōstratio negatiua nō sp indiget affirmatiua. ḡ rō vltima Ari. qua mouet' ad ꝓbandū intētum est nulla. arguit. n. ꝙ affir"" ē potioꝛ: cū sine ipsa nō possit eē negatiua. ꝛ nō eꝫ. Assūptū pꝫ vbi fiat dm̄ratio negatiua imediate ex p se notis. vt arguendo sic. Nulla q̄ātitas est subā. ois q̄ātitas discreta est q̄ātitas. ḡ ꝛc̄. illa nāqꝫ minoꝛ affirmatiua nulla idiget dem̄ratione negatiua. ¶ Ultio nulla est dem̄ratio negatiua. ḡ qḋ salsa. Assūptū ꝓbat'. si aliqua sit negatiua. sit ḡ illa grā exēpli. nihil si aial nō respirat. pies ē nō aial. ḡ paries nō respirat. ¶ Sꝫ ꝯ illa dem̄ratio est vnus syll's ꝛ vna ꝯña in q̄ nō negatur nota illatiōis. ḡ est affirmatiua ꝛ nō negatiua. tꝫ ꝯña. qꝛ sicut cathe"" dꝛ affirmatiua p affirmationem verbi p̄ncipalis. sic ypo"" dꝛ affirmatiua p affirmationē note ꝯiūgentis ca"" vt cōiter in logica scribit'. ¶ Cōfirmat'. aliqua demōstratio nō ē affirmatiua nec negatiua. ḡ ꝛc̄. Tꝫ ꝯña. qꝛ si aliq̄ eēt negatiua. tūc affirmatiua ꝛ negatiua sufficiēter euacuarēt gen⁹ dem̄rationis. Assūptū pꝫ de dem̄ratione aggregata ex duob⁹ ꝓcessibus. quoꝝ vnus fit affirmatiu⁹ ex vno impoīi aliud concludendo. Alius eꝫ fit negatiu⁹ ex opposito ꝯñtis arguēdo ad oppositū añtis. illa. n. demōstratio nō magis dꝛ affirmatiua ꝙ̄ negatiua. nec ecōtra. nec p̄t sil' dici affirmatiua ꝛ negatiua. vt pꝫ. q̄re ꝛc̄.

Ad qō. **Ad oppositū** est Ari. p̄mo poste. trac. 4. ca. p̄ ꝛ oēs ei⁹ expositores. ¶ In ista qōne. Primo p̄mittētur q̄dā. Scdō ponentur ꝯclusiones.

Quantū ad p̄mū. Sciēdū est primo ꝙ apud Arist. ꝛ expositores antiquos inueniuntur hec nomina idē ipoꝛtāria dem̄ratio cathegoꝛica affirmatiua dem̄ratiua ꝛ p̄dicatiua. sil'r demōstratio negatiua ꝛ dm̄ōstratio priuatiua. idē ipoꝛtāt. Di āt demōstratio affirmatiua. qꝛ ꝯñē est inferēs affirmatiuā. Predicatiua vo dꝛ. qꝛ p̄dicatio ꝓprie sumpta nō est nisi affirmatiua qua p̄dicatū denotat' inesse subō. sic soꝛa ipsi⁹. vt supi⁹ dcm̄ fuit in ca°. de per se. ꝛ tales ꝯcludit dem̄ratio affirmatiua. Et p idē cathe""nūcupat'. idē. n. ē cathegoꝛiꝫo cathe"" qḋ p̄dicto p̄dicas. Appellat' āt dem̄ratiua p autonomasiā. qꝛ rē magis demōstrare dꝛ ꝙ̄ negatiua. Dem̄ratio vo negatia ē q̄ ꝯñē dem̄rat negatiuā. ꝛ p idē appellat' priuatiua. qm̄ per ipsaꝫ subm̄ p̄dicato p̄uari denotat'. ¶ Sciēdū est scdō ꝙ syll's affirmatiu⁹ ꝛ syll's negatiu⁹ ꝓprie in hoc differunt qꝛ affirmatiu⁹ ꝯñē infert affirmatiuā ꝛ negatiu⁹ negatiuā. eodē mō differūt dem̄ratio negatiua ꝛ dem̄ratio affirmatiua. q̄uis ēt syll's negatiu⁹ dici posset syll's i quo negatio p̄ponit' toti p̄ncipal'r negās notā illatiōis. sicut copulatiuā aut disiunctiuā dicimus negatiuā in qua negat' nota disiūctionis aut copulationis. ꝛ ꝯñaꝫ aliquā appellamus negatiuā in qua negat' nota illationis. Eodē mō dōm est de dem̄ratiōe. Sed iste modus loquēdi de syll'o aut de dem̄ratione est inconsuetus apud Arist. ꝛ oēs expositores. lꝫ de entimemate ꝛ alijs ꝓpositionib⁹ ypotheticis cōiter admittat'. Alias tn̄ recolo i logica dixisse nullā esse ypothericā negatiuā p negationē ꝓpositā toti p̄ncipaliter negātē notā ꝯiūgentē duas cathegoꝛicas. cui⁹ fundamētū alibi require. ¶ Tertio p̄mittēdū est ꝙ cum demōstratio q̄ dꝛ ad ipoīe ducēs duos includat ꝓcessus quoꝝ p̄mus est ab vno ipoīi ad aliud manifesti⁹ impossibile. alius econtra ex opposito consequētis ad oppositū antecedentis. merito scdī ꝓcessus debet illa demōstratio affirmatiua dici vel negatiua. ꝛ non merito primi. pꝫ cū primus ordinetur in secundū. ꝛ secūdus faciat solū scire per se. ¶ Quarto premittendū est ꝙ affirmatiuā demonstrationem negatiue dupliciter cōparare possumus. vno modo absolute q̄ālibet cuilibet comparādo. alio modo determinate comparādo negatiuā affirmatiue sibi correspondēti. ꝛ vtraqꝫ comparatio fieri potest vel ceteris paribus vel ceteris non paribus. Dicitur autē affirmatiua negatiue correspondere s̄m aliquos dupl'r. aut quaꝝ cōclusionibus idē predicatum correspondet. aut idem correspondet subiectum. Exemplum primi sicut in his propositionibus. omne aial habens pulmonem respirat. ꝛ paries non respirat. Exemplum secundi sicut in his duabus. ois homo est substātia ꝛ nulli⁹ homo est q̄ātitas. ¶ Quinto premittēdū est ꝙ negatiua propositio que p demonstrationem negatiuaꝫ concluditur. quedā est que simpliciter negat esse rei. sicut nullum vacuū est: quedaꝫ vero determinatū p̄dicatū a determinato negat subiecto sicut paries non respirat. aut linea non est substantia. ¶ Sexto premittendū est cum affirmatiua conclusio dicat esse: negatiua vo nō esse. ꝙ veritas negatiue absolute neqꝫ esse neqꝫ intelligi perfecte pōt sine veritate alicuius affirmatiue. Prima pars pꝫ cum non esse sit pura priuatio. imo pura negatio quā penit⁹ nature ꝛ imaginationi repugnat esse sine aliquo esse positiuo. nō sic aūt ecōtra. Secunda pars videtur etiā nota. cū enim ens sit primuꝫ ꝛ adequatum obiectum intellectus non potest ab eo intelligi non esse quin intelligatur esse. ꝛ per cōsequēs nec veritas negatiue intelligi perfecte pōt sine veritate affirmatiue. non sic autem oportet econtra. vt patet intuenti. ¶ Et quibus infert' ꝙ intellectus per accidens fertur in veritatem negatiuā. patet. qꝛ per accidēs fertur in nō eē rei postꝙ̄ ens est obiectū primū ꝛ adequatuꝫ intellectus.

Margin notes: 5° · Coll'm. · 6° · 7° · Confir° · 8° · 9° · B Ad qō. · Dem̄ratio affirmatiua. · Predicatiua. · Cathegoꝛica. · Dem̄ratio negatiua. · Dem̄rationum ad inuicem cōparatio · Propō negatiua ē du° · Negatiue v̄itas p affirmatiuā itelligit' · Coll'm.

Corllm. ¶ Idem ēt vī de mēte Ari. 3. de aīa vbi vult priuationem p accñā intelligi. ¶ Seqtur vlteriꝰ ꝙ si nō eēt scia alicuiꝰ eē nō ēt eēt scia de nō esse rei. ⁊ per ɔñs si nō eēt scia veritatis affirmatiue: nō eēt scia vitatis negatiue. ¶ Vlteriꝰ pmittēda est distictio de cā remota posita in qōne pcedēti. ¶ Vltimo pmittēdū est demſtationē aliquā alia eē potiorē arguēdū eē ex aliq̄ vel aliqbꝰ de pditionibus q̄ ponuntur in diffinitionibus demonstrationis alijs paribus hoc patuit in questione precedenti.

Conclo prima.

Quantū ad scdm. Sit pma ɔ̄. absolute cōparando affirmatiuā demſtationem negatiue: aliq̄ negatiua: aliqua affirmatiua ē absolute potior. Probaſ. qꝛ demōstratio negatiua q̄ pbaſ celū non eē cōpositū ex mā ⁊ forma. aut q̄ pbaſ deū nō eē mobilem: potior est demſtatione affirmatiua q̄ oñdit pūctū eē principiū linee ⁊ finem. aut qua demōstratur instās eē ɔtinuatiuū principio. Pria nāqꝫ magis scire facit q̄ꝫ scda. qꝛ notitiā gñat de re valde pfectioris entitatis. ēt qꝛ lꝫ hᷓ demōstratio ɔclusionē iferat negatiuā ⁊ scdaꝫ affirmatiuā. i pmissis tñ hᵉ demſtationis meᵐ affirmatiue sumiſ de quo valde excellētiorē doctrinā acqrimꝰ q̄ꝫ demſtatio affirmatiue pnotate demſtationis. vt pꝫ intuēti. ¶ Eadē ɔ̄ pꝫ ex argᵗᵒ primo pncipali. Pōt. n. demōstratio aliq̄ affirmatiua eē pticularis ⁊ de re ignobili. aliq̄ tñ exñte demōstratiōe negatiua de re valde nobili in qua p cām ɔuertibilē cū passiōe vlr ⁊ negatiue ɔcluderet pdicatū d̄ subo. ⁊ p h̄ large vñs diceret. ⁊ sic scda potior eē posset q̄ꝫ hᵃ. Silr non repugnat demſtationē aliquā affirmatiuā ab effectu vel sig̃ valde remoto viliorē eē demſtatione negatiua p cāꝫ ɔuertibilē cū passiōe. ¶ Idē ēt ɔcedi possꝫ vbi solꝰ pcessus ad ipossibile diceres diceret demſtatiorꝫ aliqs talis esset affirmatiuus.

Conclo 2ᵃ.

¶ Scda ɔ̄. lꝫ ita sit. qlꝫ tñ demſtatio affirmatiua vt sic ē potior q̄ꝫ aliq̄ negatiua vt sic. Pꝫ ex. 6. pmisso. cū. n. demſtatio affirmatiua vt sic obiue tēdat in vitatē affirmatiuā. ⁊ ɔsistit in eē. Negatiua vō vt sic. obiue in vitatē negatiuā tēdat. ⁊ ɔsiſt i nō eē. vitas vero negatiua nec eē nec itelligi pfecte pōt sine vitate affirmatiua. p eādē supposnē. seqᷓ intentū. ¶ Cōfirmaſ. qꝛ intellectꝰ p accñs fertur in vitatez negatiuā. p se vō i affirmatiuā. igr ⁊c̄. Assūptū pꝫ p correlariū pᵐ eiusdē supposnis. ¶ Cōfirmaſ scdo. qꝛ si nulla eēt vl eē possꝫ scia vitatis affirmatiue nulla ēt eēt scia vitatis negatiue. p correlariū scdm eiusdē supposnis. q̄re scia vitatis affirmatiue vt sic est potior scia vitatis negatiue. ⁊ p ɔñs affirmatiua demōstratio vt sic. est potior negatiua vt sic.

Conclo 3ᵃ.

¶ Ex q̄ne illa inferſ 3ᵃ ɔ̄. ꝙ demōstratio affirmatiua ceteris pibus est potior negatiua. pꝫ sic̄ precedēs. Nō sāter di ceteris pibꝰ pp disputates tactas i pbōne pme ɔ̄nis. ¶ Itē qꝛ staret negatiuā aliquā ex p se notis ⁊ indemōstrabilibꝰ imediate pcedere. affirmatiuā vō ex mediatis quoꝝ noᵗ lōgo pcessu acqrereſ. vt dicebaſ in 2ᵒ principali argumēto.

Conclo 4ᵃ

¶ Quarta ɔ̄. q̄libet demōstratio negatiua cuiꝰ pmisse demſtabiles fuerit. vl saltē affirmatiua vilior ē affirmatiua sibi corñdēte i quā pmissa eiꝰ affirmatiua dmſtaſ. Probaſ p rōes phi. pᵒ qꝛ negatiua plā reqrit media. ⁊ pl'es ppōnes q̄ꝫ illa affirmatiua. q̄cūqꝫ. n. meᵃ ad illā affirmatiuā reqrunſ. ēt reqrunſ ad negatiuā. ⁊ nō eɔ̄ vt pꝫ. ḡ ⁊c̄. ¶ 2ᵒ qꝛ demſtatio negatiua nec̄io reqrit alterā pmissaꝝ affirmatiuā. affirmatiua vō nullā negatiuā reqrit. imo ex solis affirmatiuis pōt aliqd syllogizari. nō aūt ex solis negatiuis. ḡ ppō affirmatiua ē efficatior i dmſtando q̄ꝫ negatiua. ⁊ p ɔñs dmōstratio affirmatiua ē potior. ¶ 3ᵒ qꝛ qñ pmisse demſtationis negatiue indigēt demſtatione ad illas demſtandas pl'es affirmatiue ɔcurrunt q̄ꝫ negatiue. ɔcurrūt. n. tres affirmatiue due ad pmissā affirmatiuā ⁊ vna ad negatiuā. solū āt vna negatiua ɔcurrit. vꝫ ad negatiuā demſtandā. ⁊ sic magis adhuc ɔtigere si vlteriꝰ augerenſ demſtatōes. q̄re ppō affirmatiua ē pornōtior ⁊ credibilior alijs pibꝰ ppōne negatiua. ⁊ p ɔñs dmſtatio affirmatiua potior ē negatiua. ¶ 4ᵒ demſtatiōi affirmatiue dignꝰ corñdet pmᵐ q̄ꝫ negatiue. ḡ ⁊c̄. Assūptū pbaſ. Affirmatiue corñdet ppō imediata affirmatiua: negatiue vō negatiua. Dignior āt ē ppō imediata affirmatiua q̄ꝫ negatiua: eo ꝙ negatiua p affirmatiuā pbaſ. ⁊ qꝛ eē nālr ē pꝰ q̄ꝫ nō eē. affirmatiua vō dic̄ eē. ⁊ negatiua nō eē. q̄re ⁊c̄. ¶ 5ᵒ dmſtatio illa negatiua si pt sine affirmatiua. affirmatiua vō ñ idiget negatiua. ḡ ⁊c̄. ɔñā ⁊ añs d̄ se patēt. iste rōes p lixiꝰ hñr in expōne textꝰ ⁊ ibi vide. ¶ Vltio pt argui p cōditōes demſtatōis. qꝛ pdcā dmſtatio affirmatiua magꝭ ē ex pmis ⁊ imediatis cū sit ppinqor p se notis. ⁊ p idē magꝭ ē ex cāis porībꝰ ⁊ notioribꝰ. cū negatiua in affirmatiuā resoluaſ. magis ēt ex veris cū vitas affirmatiua alijs paribꝰ sit magis vitas q̄ꝫ negatiua. magis ēt ē ex ipsis q̄ sunt p se ⁊ sm ꝙ ipm. imo eē p se ⁊ sm ꝙ ipm nō pp̄e cōpetit ppōnibꝰ negatiis. Ex qbꝰ vltio vi ꝙ affirmatiua magꝭ faciat scire. q̄re affirᵐᵃ potior ē negaᵐᵃ. q̄lꝫ illaꝝ triū ɔ̄nū pt eē ad mētē Ari. in textu.

Conclo 5ᵃ

¶ 5ᵃ ɔ̄. aliq̄ demſtatio negaᵐᵃ p pauciora meᵃ ad imediata resoluiſ q̄ꝫ affirᵐᵃ vl eiusdē subi vel eiusdē pdicati. pꝫ ex tertio argᵗᵒ pncipali.

Cōclo sexta

¶ 6ᵃ ɔ̄ ponit a qbusdā q̄lꝫ demſtatio negaᵐᵃ p plā media ad imediata resoluiſ q̄ꝫ affirmatiua sibi corñdēs. Pro vitate ɔclusiōis opꝫ ipsoꝫ limitari ad negatiuā demſtationē cuiꝰ pmisse sint demōstrabiles. Intelligūt aūt affirmatiua negatiue corñdere. vt ex suis v̄bis colligiſ qñ idē eaꝝ fuerit subꝫ si sint de rebꝰ diuersoꝝ pdicamētoꝝ. sic demſtatio q̄ dmōstraſ hoiꝫ eē subaꝫ. ⁊ demſtatio q̄ demōstraſ hoiem non eē q̄ꝫtitatē. In eodē vō pdicamēto negatie ppōni corñdet affirmatiua de pdicato. i quo p dicūt subꝫ ⁊ pdicatū negatiue. vt huic. hō nō ē lapis corñdet illā hō ē corpꝰ aiatū. siue ista. lapis ē corpꝰ inaiatū. nā p aiatū ⁊ inaiatū p dicūt hō ⁊ lapis. Si vō p negatiā passio ab aliquo subo remoueſ. affirᵐᵃ sibi corñdēs erit ppō in q̄ illa passio ppo attribuiſ subo. vñ huic negatiue. asinꝰ nō ē risibilis: hec affirmatiua corñdet hō ē risibilꝭ. ¶ Notū ē āt ꝙ i oibꝰ istis p plā meᵃ pbaſ negatiua q̄ꝫ affirᵐᵃ. qꝛ p q̄cūqꝫ pbaſ affirmatiua pbaſ ēt negatiua ⁊ non eɔ̄. vt pꝫ. q̄re ⁊c̄. hec ēt ɔ̄ possꝫ eē ad mētē phi.

Cōclo septima

¶ 7ᵃ ɔclo ɔ̄ quosdā. aliqua demſtatio negatiua est p cām remotā q̄litercūqꝫ sūptā. aliq̄ per cām primā ⁊ ɔuertibilē. aliq̄ per effectū siue ppinquū siue remotū. ⁊ aliqua nec p cām nec per effectū passiōis. pma ps pꝫ in hoc syllo. nullū nō aial respirat. pies est nō aial. ḡ paries nō respirat. ¶ 2ᵃ pꝫ in hac demſtatiōe. oē disciplinabile ē rōnale. nullus equus ē rōnale. ḡ nullꝰ equꝰ ē disciplinabile. Et per idē pōt dari exemplū de cā remota 2ᵒ mō sūpta. vt h̄ oē risibile ē rōnale. nullꝰ equꝰ est rōnale. ḡ nullus equꝰ ē risibile. Potest ēt fieri p mediū ɔuertibile cū subo. vt hic. nullū rōnale ē rudibile. ois hō ē rōnale. ḡ nullus hō est rudibilis. ¶ Tertia ps ɔclōnis v̄ificaſ cōuertēdo syllos pdictos. vt arguēdo sic. oē rōale ē disciplinabile. nullus equꝰ est disciplinabile. ḡ nullꝰ equꝰ est rōnale. ¶ Itē oē rōnale est risibile. nullus equus est risibile. ergo ⁊c̄. Itēꝫ hec est p effectū remotū siue cōiorē. nihil nō gressibile ē rōale. lapis ē nō gressibile. ḡ lapis ē nō rōale. ¶ Vltia vō ps nota est i demſtatiōe q̄ demſtaſ nō eē rei. sicut qñ demſtaſ ꝙ nullū vacuū ē p h̄ mediū: ꝙ graue non pōt subito moueri de vno extremo spacij ad alterum extremū. Illud. n. meᵐ nō dicit cām nec effectū vacui nec alterius passionis demōstrāde. vt pꝫ. lꝫ cā in cognoscendo dici pōt. ¶ Et si arguiſ ɔ̄ predictā ɔclōnem ꝙ tūc aliqua demōstratio negatiua eēt potissima postq̄ꝫ aliq̄ est p cām primā ⁊ ɔuertibilē. negaſ ɔñā. Illud. n. nō sufficit ad demōstratiōeꝫ potissimā siue pp qd sed vltra reqriſ vt p illā cām passio de subo pprio demonstretur. qd̄ nō fit in pre-

dicta demfatione: imo in ea p cām primā passio de aliēo subo negatiue demfatur vt pz. ℭ Ultīa ꝯ ꝯ quosdā: aliq̄ ē demfatio negatiua que ꝑ sui resolōne ad imediata nō idiget demfatione affirmatiua. pz ex penultimo argumēto pncipali. ℭ Et si arguit. ꝙ hec ꝯ est ꝯ mētē Ari. i vltima rōne ad ꝓbādū dmfationē affirmatiuā eē potiorē: ꝑt rn̄deri vt dicebat i expōne textus: ꝙ intētio ei⁹ fuit ꝙ absolute demfatio negatiua nō eē pt sine affirmatiua. q. s. si nō eēt vel nō eē possz demfatio aut ꝓpō affirmatiua n̄ ēt eēt nec posset eē negatiua: nō āt eꝯ. ꝛ hoc nō obstat ꝯni.

Conclo 8.

D

Ad ar. Ad p.

Ad argumēta pncipalia. ℭ Ad p. pz ex ꝯne ꝑma cū ꝓbatiōe ipsi⁹ verūtn̄ pro mā illi⁹ argumēti ꝑ dī: ꝙ demfatio negatiua nō est vlis nisi valde large. nulla ēt demfatio negatiua ꝓpe est pp qd̄ lz fieret p cām ꝓximā ꝛ conuertibilē cū passione. ℭ Ad 2ᵐ pz ex tertia ꝯne. verūtn̄ dī ꝙ lz negatiuā imediate eē ex ꝑ se notis arguat illā eē sm qd potiorē: cū tn̄ ꝯcedit affirmatiuā vt sic eē q̄libet negatiua potiorē vt sic. vt dixi i ꝯne scd̄a. ℭ Ad 3ᵐ pz. ex q̄rta ꝯne ꝛ p⁹ ꝓbatiōe ipsi⁹. Sic .n. itelligēdo vt sonat illa ꝯ vitatē bz p⁹ rō Ari. Scdm aliquos ēt pz rn̄sio ex sexta ꝯne limitādo rōnē Ari. iuxta tenorē illi⁹ ꝯnis. ℭ Sed cū arguit ꝯ modū ꝓbandi phi in textu. dī ꝙ sufficit ad itētionē ipsi⁹ cū demfatio negatiua alterā hēat ꝑmissā affirmatiuā: ꝛ alterā negatiuā. ꝛ vtraqꝫ: vel saltē affirmatiua demfabilis fuerit: ꝛ p p̄s me⁹ sm qualitatē siue sm spēz tal'r ꝓceditq̄ p p̄a media sz nūerū ad ime⁹ resoluit q̄z dmfatio affirmatia sibi corn̄dēs: siue dicat sibi corn̄s iux tenorē q̄rte ꝯnis: siue iux tenorē sexte. ℭ Ad 4ᵐ concedit fundamētū Ari. ℭ Ad rōnē in oppo⁹ dī sicut ibi rn̄debat. ꝛ ꝯn̄r negat ꝙ deū nō eē lapidē sit pri⁹ nāl'r q̄z deū eē: nec obstat auctoritas allegata. ibi .n. Arist. vult ꝙ cū sint duo entia: quoꝝ ab vno in aliō valet ꝯn̄a. affirmatiue cū hoc v̄bo est de scd̄o adiacēte ꝛ cōn̄. ꝛ nō eꝯ: illud a quo nō ꝯuertit subsistēdi ꝯn̄ia est nāliter prius. Sed sic in ꝓposito nō contingit. vt pz. ℭ Ad ꝯfirmationē dī potētiā dei que poti⁹ potitas q̄dā appellat nō real'r ab ipso deo distingui. Cum aūt dicitur actus absolute precedere potentiā itelligit de potētia actū abijciente ꝛ ab actu realiter distincta. ℭ Concedit tn̄ ꝙ sicut deus vt ens est seipso prior vt tale ens: sic ēt deus vt potēs eē est se ipso prior vt actu ens: ꝛ hec est prioritas que dā rōnis magis q̄z realis. ℭ Ad aliam confirmationem dicitur primo ꝙ iste due propositiones tm̄ homo currit. ꝛ omnis homo ꝑter sor. currit. nō sunt mere affirmatiue. sed cōiter pregnantes dicuntur. q̄ sensum negatiuum simul cum affirmatiuo includunt. Dicitur secūdo ꝙ ad mētem Aristotelis sufficit affirmatiuam propositionē nō syllogistice probari per negatiuam: per affirmatiuam tamē syllogistice concluditur aliqua negatiua. ℭ Ad qntū negāda est maior si vniuersaliter intelligatur. Ubi nāqꝫ aliqua passio elementi aut mixti per propriam cām effectiuam demonstratur potior est demonstratio q̄z si per cām vliorem demonstretur: sicut per celū aut solem aut deū: ꝛ tamen causa illa vniuersalior est magis causa. Cōcedit tamen ꝙ demonstratio illa est potior que per cām est magis propriaz ꝛ propinquā alijs paribus. Qd̄ notāter dico. q̄ vbi per animal rationale risibile de homine demōstretur tāquā per cām mediatā: ꝛ per disciplinabile tāq̄z per immediatā cām passiōis risibile de sor. demonstretur demōstratione particulari. aut risibile ab equo remoueatur demōstratione negatiua: potior erit prima q̄z scd̄a vel tertia. minor etiam nō est vniuersaliter vera in quocunqꝫ sensu intelligatur. potest enim esse demōstratio negatiua per causam proximam passioni. sicut affirmatiua p cām ēt remotaz ꝛ per effectū siue ꝓpinquū siue remotū. vt pz ex conclusione septima. Pōt etiam eē per medium quod nec est cā nec effect⁹ passionis saltē in eēndo demfatio ēt affirmatiua fieri pōt per cām remotā scd̄o mō. vt cuz per animal rōnale risibile de homine demonstrat. Concedit tn̄ gr̄a difficultatis huius argumēti ꝙ vt plurimū demōstratio affirmatiua est per cām propinquā. negatiua v̄o p cām remotā primo modo: q. s. cōiorē effectu. talē āt cām remotā nō oz eē magis cām lz cā remota scd̄o mō magis cā dici possit: ꝛ ꝓsertim in gn̄e cāe efficientis aut finalis. ℭ Et si arguit ꝙ saltē habet demfationē negatiuā fieri posse per plures modos causaꝝ q̄z affirmatiua ꝛ p ꝯn̄s negatiua magis est p cāz. Ad hoc ꝯcesso an̄cedēte gr̄a argumēti dī argumētū ꝓbare negatiuā magi eē p cāz extēsiue sz nō itēsiue. ℭ Ad ꝯfirmationē dī ꝙ cām negatiuez posse effectū demfare siue ꝓpinq̄ siue remota fuerit: poti⁹ arguit ei⁹ impfectionē. Econtra v̄o lz affirmatiua non posset demfare nisi cū eēt ꝓpinqua: maiorē ipsi⁹ argueret perfectionē: sicut in simili exēplo nāli declarari pt. ℭ Ad sextū pncipale. negatur assūptū. ad ꝓbationē. negat ꝯn̄a primo q̄ licet in cāis efficiētibus ꝛ finalibus veꝝ sit eām illā pfectiorē eē q̄ ad eosdē effect⁹ se extēdit p se ad quos alia se extēdit ꝛ adhuc ad plures sm spēm. nō tn̄ oz veꝝ eē in causis mālibus aut formalibus. mā .n. pma ad plures effect⁹ se extendit q̄z mā scd̄a. ꝛ tn̄ est ipfectior ista. forma ēt elementi ad plures effectus se extendit q̄z forma mixti lz sit illa iperfectior. Syllogismus aūt negatiu⁹ cū sit cōe quoddā respectu ꝑticulariū syllogismoꝝ: ꝛ ē tāq̄z forma respectu illoꝝ. Inter vniuersalia aūt q̄zto aliqd̄ ē cōi⁹ tanto iperfecti⁹: sicut aial ē iperfecti⁹ hoīe ꝛ sic d̄ alijs. Scd̄o si ꝯn̄e deberet ꝯcludere ex fūdamēto sup q̄ fūdat. oporteret ꝙ ad oēs syllogismos ad quos se extēdit syllogismus affirmatiu⁹ ise extēderet ēt negatiu⁹: ꝛ cū hoc ad quosdā alios qd̄ tn̄ nō est veꝝ. Tertio q̄ ex antecedēte cū ꝓbatione ipsi⁹ potius sequitur oppositum consequentis. nā ꝙ sub specie solis sit solum vnum indiuiduum: ꝛ sub specie aliq̄ hic inferi⁹ idiuidua plurificent: arguit spēz solis eē perfectiorē alijs paribus. ℭ Aliter rn̄deri posset negādo antecedēs. alie nāqꝫ figure ad pmā reducunt. ꝛ tādē oēs modi ad primū prime q ē affirmatiu⁹. vt pz primo poꝝ. quare virtus primi modi q est affirmatiu⁹ ad plura se extēdit q̄z v̄tus syllogismi negatiui. ꝛ tale extēdere vi suā ē effectiue virtualiter extēdere. ꝛ iō hec rn̄sio nō repugnat ꝓcedētibus. ℭ Ad septimū negat assūptuz alijs parib⁹. Ad ꝓbationē negat ꝯn̄tia. sicut enim generās cū semine perfectius est q̄z generās sine semine. aiatū .n. est pfectius inaiato. sic vniuersalis affirmatiua cū debito medio suas singulares idicēs pfectior ē q̄z vniuersalis negatiua illas idicēs sine medio. Itē singulares q̄ ex negatiua vli iferūtur nihil ponūt i eē sz poti⁹ priuāt subiectū predicato. perfecti⁹ āt ē cū medio positiue inferre q̄z sine medio ꝯcludere ꝑuatiue. quare ꝛc̄. ℭ Et si arguit: vlis negatiua nō indiget medio ad iferēdū eius singulares. affirmatiua vero idiget. g̊ paucioribꝰ idiget negatiua q̄z affirmatiua. negāda est ꝯn̄tia si vniuersaliter itelligat: q̄ licet ita sit: vt plurimū tn̄ negatiua idiget ꝓbari per affirmatiuā siue syllogistice siue quouis alio mō. ℭ Ad confirmationem negatur assumptuz. Ad probationē vero consequentie. q̄ vt dicūt quidā. licet ita sit: signum tamē vniuersale affirmatiuū plures producit effectus diuersarum rationū. quia subiectum distribuit ꝛ predicatū cōfundit. vniuersale vero negatiuū solū distribuit. ℭ Aliter ꝛ magis ad rē dici pōt ꝙ lz ita sit. distribuere tn̄ signi negatiui est priuatiue distribuere: affirmatiui positiue. ꝛ scd̄z est pfecti⁹ primo vt pz: neqꝫ sequitur de forma. ad maiorez distantiam distribuit signū vniuersale negatiuū per affirmatiuū. ergo dignius est signum vniuersale negatiuū. sic non sequitur ad maiorē distantiā illuminat certus ignis q̄z certus

Ad 2ᵐ. Ad 3ᵐ. Ad 4ᵐ. Ad 5ᵐ. Ad 6ᵐ. Ad 7ᵐ. alia R.

stincte itelligẽ. Pꝫ. qꝛ est vꝰ finite potẽtie. ⁊ ꝑ ꝯña nõ cõ/
tingit ipm infiᵒ distincte ptrãsire. Pꝫ ẽt suppõ de mẽte Ar.
tractatu illo. Est aũt sylls ois. 7. 3. phy. tractatu de infiᵒ. ⁊
ꝑ de celo. ¶ Et nõnter ui distincte itẽ. nõ. n. repugnat i
tellectũ humanũ itelligere infinitas ptes ꝯtinui aut infiᵒ pũ
cta linee sub rõne q̃dã cõi ⁊ ꝯfusa. lꝫ nõ oia ꝑdicta itelli/
gere possit vnũq̃dq̃ ab alio distinguẽdo. ¶ 4ᵃ suppõ. p/
põnes ṽrabiles nõ ꝑfecte sciri pñt nisi dr̃ent. patet de se.
¶ 5ᵃ suppõ. si aliq̃ sit ꝓpositio hñs aliq̃ꝫ poꝛẽ ꝑ quã ṽrari
possit non ꝑfecte scieẽ nisi ꝓpõ poꝛ ipsa sit nota: vel hitu
qui scia dĩ. vel hitu q̃ dĩ intellꝰs. ⁊ hoc dico ꝓpter pñᵃ de
qbus non ꝓprie hẽ scia. sꝫ intellꝰs. ¶ 6ᵃ suppõ ꝯtingit ali/
qd simplr̃ sciri. pꝫ ex determiatis supius. ⁊ sic ꝯtingit sci
re ꝑ ṽrationẽ. sic ẽt ꝑ diffõnẽ. lꝫ minꝰ ꝓprie. ¶ Ultio pre/
mittiẽ q̧ ṽratio est ex his q̃ sunt ꝑ se. modi aũt ꝑseitatis.
pnciᵒ deßuiẽtes ṽrationi sunt pmᵘˢ ⁊ 2ᵘˢ. vt pus visuꝫ fuit.
¶ Prima ꝯ. ⁊ si infiᵗ sint idiuidua sub eadẽ spẽ. nõ tñ ex h
seqtur in causis ꝑ se eẽ ꝓcessum in infiᵐ. Prima ps pꝫ de i/
finitis pũctis. ⁊ de ptibꝰ infinitis alicꝰ ꝯtinui. q̃ actu pñtie
sunt infiᵗ. lꝫ nõ actu sepationis. Non. n. pñt sil' esse infiᵗ ptes
actualr̃ abiuicẽ separate. Scđa ps pꝫ. qꝛ vnꝰ pũctꝰ non est
cã alterius. nec vna ps itegralis ꝯtinui dĩ cã alterius pris.
¶ 2ᵃ ꝯ. supᵒ eternitate mũdi lꝫ in cãis ꝑ se sit ꝓcessus in i/
finitũ. ex h tñ nõ euidẽter ꝯcludit in cãis eẽntialr̃ ordia/
tis eẽ ꝓcessum in infiᵐ neq̧ in ꝑdicatꝫ ꝑ se eẽ ꝓcessum i infiᵐ.
Prima ps pꝫ ꝑ argᵐ pᵐ. 2ᵃ vo pꝫ ex 2ᵃ diffone. q̃uis eniꝫ
gñonẽ for. infinite ꝑcesserint cãe ꝑ se vt infiniti hoies. nõ tñ
ille sunt eẽntialr̃ ordiate cũ oẽs sint idiuidua sub vna spẽ
contẽta. 3ᵃ vo pꝫ cũ ꝑdicte cãe non de seinicẽ ꝑdicẽtur.
¶ 3ᵃ ꝯ. ⁊ spẽs spãlissimas alicꝰ gñis eẽ actu infinitas nõ sic
repugnat nãe ṽrationis qn de aliq̃ vel multꝫ illaꝝ ꝯtin/
geret hĩe sciam ꝑ ṽrationẽ. ⁊ ꝑ diffõnez. Pꝫ. qꝛ lꝫ sub aia
li imaginemur spẽs aialiũ infinitas: possemꝰ tñ de eaꝝ noti
tiã hẽre diffinitiuã vbi supiora ad ipm sint finita vsq̧ ad
gñalissimũ. qua habita ꝑ eiꝰ diffõnem poterit notitia hẽri
ṽratiua ꝑ illã tãq̧ ꝑ mediũ ṽrationis. Ex quo iferẽ q̧ q̃
uis infinite spẽs nũoꝝ eẽnt actu adhuc de qlꝫ istaꝝ noti
tiam possemꝰ hẽre tã diffinitiuã q̃ demr̃atiuã. pꝫ. qꝛ ille
eẽnt spẽs spãlissime. Silis ꝯponi posset ð gñibꝰ equalis
cõitatis sub aliquo gñe ꝯtentis. vt si imagiemur sub coꝛ
poꝛe aiato infinita gña ꝯtineri. ¶ Quarta ꝯ. impolꝰe est i
ꝑdicatis ꝑ se ⁊ eẽntialr̃ ordinatis in pᵒ ꝑseitatis eẽ ꝓces/
sum in infiᵐ fm ascẽsum ab iferiori ad sua supiora. Probaẽ
sic. qꝛ dato opposito ꝯnis seqreẽ q̧ de nulla spẽ illiꝰ cooꝛ
dinationis posset hẽri noᵃ diffinitiua. qđ est manifeste fal
sum. ⁊ ꝯ penultimã suppõnez. Ꝯseq̃ntia ꝓbaẽ. sic. Que
libet diffõ saltẽ pure q̃ditatiua daẽ ꝑ genꝰ imediatũ. sꝫ ꝑ
nullũ genꝰ illiꝰ ordinis. potest eiꝰ spẽs notificari. ergo ⁊c̃.
Ma. est ꝑ se nõ. Et mi. ꝓbaẽ. qꝛ qđlꝫ illoꝝ generꝝ est dif/
finibile. ⁊ ꝑ eiꝰ diffõnem cogsci non põt igiẽ ⁊c̃. tꝫ ꝯñia ꝑ
scđam suppõnẽ. ⁊ ma. pꝫ. cũ qđlꝫ illoꝝ hẽat supra se ge/
nus. mioꝛ vo pꝫ. ad ꝑfectã. n. notitiã illiꝰ gñis oporteret
ipm in oia ꝑ se supiora resolui ꝑ intellꝰm qđlꝫ ipsoꝝ disti
cte cogscẽdo. sꝫ h non est polꝰe vt pꝫ ꝑ tertiã suppõnẽ er/
go ⁊c̃. ¶ Quinta ꝯ. vbi in ꝑdicatꝫ ꝑdictis eẽt in infiᵐ ꝓces
sus in descẽdẽdo tñ lꝫ non repugnaret de aliq̃ gñe noti/
tiã hẽre diffinitiuã fm q̧ est genꝰ. de nulla tñ re illiꝰ ordi
nis noᵃ distincta ⁊ spãlissima hẽri posset. Prima ps ꝯnis
pꝫ. vbi. n. qs imaginetẽ sbam eẽ gñalissimũ supra qđ non
sit genꝰ. ⁊ q̧ a sba descẽdendo ad idiuidua sit in infiᵐ ꝓces
sus genus imediatũ sbe poterit ꝑ illam ꝯueniẽter diffini
ri. scđa ps ꝓbaẽ. qꝛ tũc non eẽt polꝰe ad spãlissimũ deueni
re aliogn seq̃reẽ q̧ alicꝰ infiniti dareẽ vltᵐ ⁊ finis qđ re/
pugnat. ¶ Sexta ꝯ. vbi in aliq̃ coordinatione pñtali sit
ad gñalissimũ ascendẽdo deuenire ⁊ ad spãlissimũ descẽ
dendo necio intermedia gña fm ascensum ⁊ descensum
erũt finita. Probaẽ qꝛ tũc ambitus cõitatis illiꝰ gñalissi/
mi erit finitus. silr̃ ambitꝰ cõitatis spãlissimi erit finitꝰ. ⁊
per ꝯña excessus cõitatis gñalissimi supra spãlissimũ erit
finitus. finiti. n. ad finitũ solũ est excessus finitꝰ seu ꝓpoꝛ/
tio finita. Cum igiẽ ille excessus sufficiẽter euacueẽ per
gña intermedia seqtur gña intermedia fm ascẽsum ⁊ de
scensum eẽ finita. ¶ Contra ꝯnem posset sophystice in/
stari. qꝛ toto excessus inter gñalissimũ ⁊ spãlissimum ad
imaginationẽ diuisio in ptes ꝓpoꝛtionales ⁊ pme pti pꝛi
mũ genus coꝛrñdeat. ⁊ scđe 2ᵐ. ⁊ sic deinceps: infinita erũt
intermedia gña fm q̧ illius excessus infinite sunt ptes. q̃/
re ⁊c̃. ¶ Ad hoc rñdeẽ q̧ lꝫ sic imaginari ꝯtingat nõ ta/
men est rõnale. nã cum euo illiꝰ excessus fiat fm ordinez
naturaꝝ vliũ ⁊ non fm ablationez multitudis indiui/
dualis erit deuenire ad minimũ excessum ambitꝰ cõitatꝫ
quo genus aliqđ supius potest inferiꝰ excedere. cuiꝰ opᵐ
seqtur ex casu ꝑdicto. ¶ Septima ꝯ. q̃uis impolꝰe sit i/
finita eẽ sub ta spẽ ⁊ gñe distincta qbꝰ eqlr̃ aliq̃ passio cõ
petat. si tñ ita eẽt non repugnaret nãe ṽrationis de aliq̃
vel plibus illoꝝ passionẽ illã ṽrari posse. Prima ps huiꝰ
ꝯnis ꝓbaẽ. qꝛ dato opposito seq̃reẽ dari nũm actu infini
tum. qđ est ꝯ sniam Ari. 3. phycoꝝ. Posset ẽt rõne meᵃ
ꝓbari sed ꝑ nũc trãsco. scđa vo ꝓbaẽ. supposito. n. q̧ sub
aiali eẽnt spẽs infinite posset aliq̃ passio aialis de multis
eius spẽbus ꝑ mediũ ꝓpriũ ṽrari vt pꝫ. ¶ Et si q̃raẽ nũ/
qd repugnaret nãe demr̃ationis q̧ oibus illis subis cõ/
peteret illa passio eque pmo. Dĩ q̧ nõ solũ hoc repugna
ret nãe demr̃ationis imo ẽt imaginationi. Primũ decla/
ratur. qꝛ ad ꝑfectã notitiã sciẽtificã ꝑ demr̃ationẽ acqrẽ/
dam de illa passione oporteret ipsam diffinitiue cogsci ꝑ
sbm suũ pmũ: nã in diffõne passionis cadit eiꝰ sbm pmuꝫ
vt visum fuit supra in capᵒ de ꝑ se. Cuꝫ igiẽ infinita sint hꝰ
sub ta pma oporteret ipsam ꝑ oia illa cogsci. ⁊ sic intellꝰs
posset infinita actu distincte cogscere. qđ est ꝯ tertiã sup/
positionẽ. 2ᵐ ꝓbaẽ. qꝛ illi subiecto ui aliq̃ passio cõpetere
pmo cui ꝯpetit non rõne alteriꝰ. sed alijs rõne sui. modo
implicat ꝯdictionẽ q̧. a. passio ꝯpetat. b. non rõe alteriꝰ
sed alijs rõne sui. silr̃ ꝯpetat. c. non rõne alteriꝰ. sed alijs
rõne ipsiꝰ. q̃re ⁊c̃. ¶ Octaua ꝯ. impolꝰe est ⁊ nãe ṽratio/
nis repugnat sub ta alicꝰ passionis ordine eẽntiali in infiᵐ
ascendẽdo ꝓcedere. pma ps pꝫ sic pma ps ꝑcedentꝫ ꝯnis.
Scđa vo pꝫ sicut q̃rta ꝯ. ¶ Nona ꝯ. Non ꝯtingit passio
nes de subto ꝑ se demr̃abiles in infiᵐ in sursum abire. Pro
batur qꝛ si opᵐ ꝯnis sit veꝝ: hoc poterit alteꝝ duoꝝ mo/
doꝝ imaginari. vel qꝛ passio vniꝰ subi sit sbm alteriꝰ pas
sionis. ⁊ sic in infiᵐ. vel qꝛ ab eodẽ sbo fluãt infinite passio/
nes vna mediãte altera. sꝫ pmũ dici non potest. nã si. a. sit
passio. b. sbi. ⁊. b. sit passio. c. sbi. ⁊ sic in infiᵐ. tũc ad ꝯple/
tam hñdã diffõnem. a. oporteret cogscere. b. ⁊ cum. b. sit
passio. c. non poterit. b. diffinitiue cogsci sine cogne. c. vt
pꝫ loco alleg. ⁊ sic in infiᵐ. q̃re ad ꝑfectã notitiã diffiniti/
uam. a. oportebit infinita distincte cogscere ꝑ scđam sup
positionẽ. Sed h est impolꝰe. vt pꝫ ꝑ tertiã. Igiẽ de. a. pas/
sione non poterit ꝑfecta hẽri notitia diffinitiua. ⁊ ꝯñter
nec notitia demr̃atiua. cũ illa diffinitiuaꝫ psupponat. vt
pꝫ 2ᵒ huiꝰ. ¶ Ꝯfirmaẽ. qꝛ non poterit. a. de. b. ṽrari et
ꝑ illã ṽrationẽ ꝑfecte sciri nisi. b. de. c. ṽreẽ vt pꝫ ex sup/
positione q̃nta ⁊ sic erit de. b. reᵘ. c. ⁊. d. ⁊ sic in infiᵐ q̃re
si dꝫ. a. ṽratiue sciri de. b. oportebit intellꝰm infinita distin
cte ptrãsire. qđ est ꝯtra determinata. ¶ Ꝯfirmaẽ rõne
phi in textu. qꝛ si. a. est ꝓpria passio. b. in cuiꝰ diffõne ꝑpo/
nitur. b. tũc. a. ⁊. b. sūt ꝯuertibilia. ⁊ per idẽ. b. erit ꝯuer/
tibile cum. c. ⁊ sic in infiᵐ. q̃re oẽs ille passiones ⁊ sua sba
adiuicẽ ꝯuertũtur. ⁊ sic nõ erit ꝓcessus in infiᵐ in ascẽden
do. qđ fuit ꝓbãdum. Hec tñ rõ restringiẽ ad passiones ꝓ
prias ⁊ adeq̃tas. Nec pt dici scđm qꝛ si sic. cuꝫ passio po

Marginal notes: T. c. 75 ⁊ alibi. — ꝯ pᵃ. — ꝯ 2ᵃ. — ꝯ 3ᵃ. — Coꝛlm. — ꝯ 4ᵃ. — ꝯ 5ᵃ. — ꝯ 6ᵃ. — Obio. — ꝯ 7ᵃ. — T. c. 68. — Q̃ó. — Rᵒ. — ꝯ 8ᵃ. — ꝯ 9ᵃ. — Ꝯfirmaᵒ pᵃ. — Cõfir. 2ᵃ

sterior fluat a sbo mediāte poīt tāq̄ȝ mediāte eā nō pote/
rit vna passio de sbo dr̄atiue sciri nisi pior passio p⁹ dr̄ari/
ue sciat. ꝛ sic in infi^m. sȝ h̄ est impoſe vt ex p̄dictis pȝ. igi/
tur ꝛc. Potest ēt ꝯfirmari p alias duas rōnes p̄cedentes.
Q̄ō. R°. ¶ Et si q̄rat̄ nūq̄d ꝯtingit in infi^m abire in passionib⁹ in
deorsum descēdēdo. ¶ Rńdet̄ q̄ lȝ illud non sit de facto
poſe. vt ex dictis pȝ. si tn̄ illud ꝯtingeret non repugnaret
aliquā vel mlt̄as illaꝝ de sbo pprio dr̄ari. ꝛ ꝯñr sciri. Uñ
si a nōo fluerēt infinite passiones altera mediāte altera: po/
terit q̄lȝ illaꝝ sufficienter de nōo dr̄ari aut imediate aut
mediate passione p̄cedēte. Silr̄ idē ēt ꝯtinget si impar sit
passio nōi ꝛ sit sbm alterius passionis: ꝛ sic in infi^m. q̄uis
Ari. in textu videat̄ dicē op^m. sȝ ei⁹ v̄ba itelligēda erūt d̄
pcessu in infi^m ascēdēdo. ¶ Ex istis pȝ q̄lr̄. in 2^a p̄scitaq̄ cō
Uide in .2. met^a ꝛ i alijs locis doc. tingit vel nō ꝯtingit eē pcessū in infi^m. ¶ Ad pbādū aliq̄s
ex istis ꝯnib⁹ qb⁹ negat̄ pcessus in infi^m adduci pñt plime
rōnes tā met^{ce} q̄ȝ nāles. sȝ q: mām posterioꝝisticā aliq̄lit̄
egrederent̄. ꝛ q: Ari. rōnib⁹ posterioꝝisticis fuit ꝯtentus
ideo p̄termitto. ¶ Ulr̄ ꝯ. ꝛ si in p̄dicationib⁹ p accidēs i
q̄ 10°. spē vel gñe accepti nō sit pcessus in infi^m in sursum vl̄ deor
sum. ipsas tn̄ in infi^m abire est oio imptinēs dr̄ationi. Pri/
ma ps pȝ ex penultimo arg^o ꝯ op^m. cū. n. gñalissima sint
finita. ꝛ oia gña ꝛ spēs p̄ntoꝝ tā accñtiū q̄ȝ sbe sint finita
oȝ p̄dicationes oēs accñtales siue accñs de sba siue d̄ ac
cidēte p̄dicet̄: vel eȝ eē finitas. Hoc idē patuit in expōne
D textus. Scd̄a pars pȝ. q: dr̄atio solū accipit p̄dicationes
per se ꝛ dimittit predicationes per accidens. vt dicebat̄
Ad ar/ gumēta. in vltima suppositione.

Ad rōnes p̄ncipales. ¶ Ad p̄mā pȝ ex scd̄a ꝯne.
¶ Ad 3^m vō pȝ ex p̄ma. nō. n. se habēt
ista idiuidua sic p̄dicata inuicē eēntialr̄ oꝛdīata. aut cāe
inuicē eēntialr̄ oꝛdinate. ꝛ cū dī q̄ ifinita p̄nt eē subiā de
mr̄ationis saltē p̄cicl̄aris: ꝯcedit̄ tenēdo ly ifinita finca/
thegorematice. sȝ h̄ non obstat pposito. q: nec iste dr̄a/
tiones nec media ipsaꝝ nec sbta vel passiones inuicē ha
bebūt oꝛdinē eēntialē. imo idē mediū ꝛ passio eadē in oī
Ad 2^m. bus illis adducet̄. ¶ Ad scd̄aȝ q̄ eqd sit de ꝯña negat̄ as
sumptū. ꝯcedit̄ tn̄ nūm spēꝝ q̄ sub aiali ꝯtinent̄ non esse
nobis notū. ¶ Ad pbationē negat̄ assumptū. lȝ. n. plus
adinuicē ꝯueniāt hō ꝛ equ⁹ q̄ȝ hō ꝛ asin⁹ saltē p̄fectiona/
liter nō seq̄tur hoi ꝛ equo vnū gen⁹ corr̄ńdere q̄ō asino n̄
corr̄ńdeat. sȝ sufficit gradū p̄fectiōis spēi equine ppinq̄o
rem eē gradui p̄fectionis spēi humane: q̄ȝ gradū p̄fectio
nis spēi asinine. Nam si illud fundamētum eēt veꝝ sicut
q̄daȝ crediderūt seq̄ret̄ q̄ sub aiali plura ꝯtinerent̄ gña
q̄ȝ spēs sp̄alissime. si enim 4^{or} existētibus spēbus sub aia
li sex cōbinationes distincte ex eis fieri p̄nt ꝛ p aduersa/
rium cuilȝ cōbinationi per se vnū gen⁹ corr̄ńdet. q̄re sex
erūt gña 4^{or} exñtib⁹ spēb⁹ sp̄alissimis sub aiali. q̄ō est ab
surdū. ¶ Itē a foꝛtiori seq̄tur si spēs sit supra 4^{or}. ¶ Itē
seq̄ret̄ q̄ hō diffiniri nō posset p gen⁹ imediatū q̄ō est ir/
rōnabile. nō. n. est ratio q̄re magis diffiniri dȝ p gen⁹ in q̄
ꝯuenit cū equo q̄ȝ p gen⁹ in quo ꝯuenit cū asino. nec per
Ad 4^m. aial cū sit gen⁹ mediatū ipsi⁹ vt dñt. q̄re ꝛc. ¶ Ad q̄rtaȝ
dī p̄ q̄ accipiēdo nūm pprie nō sunt actu spēs nōoꝝ infi
nite. nō. n. est dabilis nūs actu ifinitus vt sentit Arist. 3.
T. c. 63. phycoꝝ tractatu de ifinito q̄uis ēt ifinite eēnt spēs nōo
ruȝ in actu. nō tn̄ de seinuicē p̄dicarent̄ cū sint sp̄alissime.
ꝛ iō nō repugnaret de ipsis sciaȝ tā diffinitiuā q̄ȝ dr̄atiuā
posse h̄ri vt dcm̄ fuit in 3ª ꝯne. Et ꝯñr negat̄ q̄ in diffōne
nōi seq̄ntis ponat̄ p̄cedēs. ꝛ sic in infi^m. Cōparant̄. n. adi
uicem sic ps itegralis ꝛ totū itegrale. ps aūt itegral' non
ponit̄ in diffōne toti⁹ vt pȝ. ꝛ q̄uis ita eēt nō tn̄ poneret̄
in diffōne ipsi⁹ nisi in obliq̄. ꝛ sic non eēnt tāq̄ȝ p̄dicata
inuicē in aliquo p̄nto eēntialr̄ oꝛdiata. cū aūt dī q̄ in per
seitate scd̄i modi abitur in infi^m: dī q̄ passiones nōoꝝ esse
infinitas sicut esse sā nōi sunt ifiniti non repugnat dictis.
neq̄ȝ ex hoc pprie seq̄tur in p̄seitate scd̄i modi eē pcessum
in infi^m. sȝ hoc seq̄ret̄ si vni⁹ sbi ifinite eēnt passiones suc/
cessiue vel si passio vni⁹ sbi eēt sbm alterius passionis.
Ad 5^m. ꝛ sic in infi^m. vt innuit Aristo. in textu. ¶ Ad q̄ntam dī q̄ a
conceptibus synonimis soꝛ. ꝛ platonis abstrahi cōmune
conceptū cōeȝ dupl̄r intelligi potest. Uno^o illis ꝯceptib⁹
ꝯsideratis s̄m q̄ signa sunt. Alio^o s̄m q̄ sunt res q̄daȝ si
ue q̄litates q̄dam singulares. p̄^o pcedit̄ in infi^m. sȝ sic pce/
dendo ad gñalissimū deuenit̄ ꝛ ad transcēdens vltra q̄ō
pcedere non ꝯtingit. Ubi gr̄a. si in mente soꝛ. ꝛ platonis
sit talis ꝯceptus homo. ꝛ ab vtroq̄ȝ cōsiderato s̄m q̄ est
hois significatiuus abstrahat̄ ꝯceptus cōis abstrahet̄ ille cō/
ceptus aial. ꝛ sic vlteri⁹ donec deueniet̄ ad sbaȝ ꝛ ad ens
vltra q̄ō s̄m q̄ est significatiuū abstrahere non ꝯtingit. Scd̄o
modo non iconuenit in infi^m pcedere posse q̄uis de facto
non ꝯtingat. Ubi gr̄a existe in mēte. soꝛ. ꝛ platonis tali cō
ceptu substātia. cū vtraq̄ȝ sit q̄litas q̄dam singularis ab
ea tāq̄ȝ a re singulari abstrahi potest ꝯceptus cōis signās
illam q̄litatē. ꝛ iteꝝ ab vtroq̄ȝ illoꝝ aliuȝ abstrahi potest
ꝯceptus. ipsis ꝯsideratis vt res vel q̄litates q̄dam ꝛ sic
in infi^m. ꝛ sic pcedēdo nō sit pcessus in p̄dicatis q̄ditatiuis
Ad 6^m. que de seinuiceȝ p̄dicant̄ q̄ditatiue. vt pȝ. ¶ Ad sextā du
pliciter rńderi potest vt dixi in. 3. de aia. Uno^o q̄ licȝ me/
diāte. a. itellectione itelligā lapidē. non tn̄ oȝ vt. a. intelli
gam p alīā itellectionē ab ea distīctam. sȝ ipsam p se ipaȝ
itelligo. ꝛ sic tollet̄ pcessus in infi^m. Alio mō ꝯcedit̄ q̄. a.
intelligo mediāte. b. itellectione reali distincta ab. a. ꝛ sic
in infi^m pcedere non iconuenit. nec est ꝯ determinata: lȝ nō
sit poſe intellm̄ humanū actu hēre ifinitas hȝ intellectio
nes. Hec rńsio ꝯsonat dictis Auic. ꝛ pbabilioꝛ apparet.
Ad 7^m. ¶ Ad septimā dī Ari. intētionem eē q̄ intell's humanus
non potest distīcte ifinita ptrāsire in actu. tūc. n. eēt vigo
ris infiniti. Concedit̄ ḡ q̄ ptrāsiens lineā ptrāsit infinitas
eius ptes ꝛ ifinita ei⁹ p̄cta. q̄ tn̄ non in actu sunt sepatio
nis sȝ in potētia. Sed ex h̄ non oȝ q̄ intell's possit infini
ta actu ptrāsire. idest distīcte cognoscere. est. n. h̄ equocatio
Ad 8^m. de ptrāsitione vt pȝ. ¶ Ad octauā dī q̄ Ari. voluit nul/
lum infi^m s̄m q̄ infinitum distincte ꝛ sufficiēter ab intelle
ctu humano posse ꝯphendi: q̄uis cōfuse ꝛ conceptu vlī
ꝯphēdi possit. Et ppter hoc Aristo. posuit diffōnem
Ad 9^m. infiniti vlēm ꝛ q̄ ꝯfuse q̄ōlȝ infi^m ꝯphendit. ¶ Ad nonā
dupliciter responderi potest s̄m q̄ patuit in expōne tex/
tus. ¶ Ad decimā concedit̄ illud q̄ō argumētum pbat
vt dictum est in ꝯne vltima. Nec phs op^m dicit. vt patet
in textu. sed solum sepat p̄dicationes per accñs ab inten/
to suo tāq̄ȝ eas que non ptinēt ꝯsiderationi demr̄ationis.
¶ Ad vltimā dī q̄ lȝ totale medium demr̄ationis ppter
q̄d ꝯuertat̄ cum sbo ꝛ passione. stat tn̄ vt aliqua pars
eius non sit ꝯuertibilis cum eis. vt si mediū sit diffinitio
cuius genus est supius ad passionem ꝛ sbm. ꝛ ppter hoc
pbat̄ ab Ari. q̄ in talibus non est i infi^m pcessus. q̄re ꝛc.
Et sic est finis huius plixe questionis.

¶ Uniuersale erit vtique nihil minus quibus/
dam scd̄m partem. Sed magis est quāto icoꝛ
ruptibilioꝛa sunt illis. que vero scd̄m partem
coꝛruptibilia sunt magis ꝛc. T. c. 39. Que/
stio. xxxix.

Ueritur 39. Utꝝ vl̄a sint magis entia q̄ȝ particularia. Q, non arg. p̄ sic. p̄ticulare est magis vnū q̄ȝ vl̄e. ḡ est ma
A. Rō p̄°. T. c. 3. gis ens. tȝ ꝯña. q: ēs ꝛ vnū ꝯuertūtur. vt pȝ
4. met^{ce}. Et assumptū pbat̄. q: vnū dicit idi/
uisionē a se ꝛ diuisionē a quolȝ alio per cōmen. 9. meta.

subðm passiōis scðario ⁊ ex ꝯñti.sic sor.ꝓpriū.n.inest spēi ⁊ ꝑ spēm inest idiuiduis vt ingt porphyri⁹ in vãb⁹suis. qr ⁊c. ¶ Pro vitate isti⁹ ꝯnis opʒ ipaʒ restrigi ad ꝑticulare simplr̃ mā hīc tres ꝑ iest triāgulo q ē particulare re⁹ figure rectilinee ⁊ iest scðario gñi suo. sic risibile ꝑ inest hoi.scðo aūt aiali. ¶ Has duas ꝯnes dñt esse magis ad mētē Ari.sʒ hoc nō puto veꝝ. ¶ Sed 5ᵃ ꝯ est ad itētionē ipsius vt patuit in textu allegato.⁊ ex vbis linconiensis. imo valde impropium est dicere ꝙ vl'e sit magis ens.qr magis oīm scie.aut qr magis subiectū passionis.

Ad arguméta ꝑncipalia. ¶ Ad pmū pʒ ex ꝗr ta ꝯne. ¶ Ad 2ᵐ ⁊ confirmatio nem eius patet ex tertia conclusione.

¶ Ule aūt hñs cognoscit ⁊ ꝑticulare: h aūt co gnoscēs vl'e nō sciuit ⁊c. T.c.39. Qō.xl.

Ueritur 40. Utruʒ cognitio vlis per demr̃ationē vniuersalē statim cognoscam⁹ ꝑticulare.ecōtra vō cognitio particularis ꝑ demr̃ationē ꝑticularē nō ducat in cognitionē vlis. ¶ Ad partē negatiuā arg.ꝑ sic.vl'e de se est ad quecūqʒ singularis indifferens.ḡ vel cognitio vniuersalis ad oium singularium cognitionē simul deducit qð est absurdū.aut ad nullius cognitionē.⁊ sic hʒ ītentū. ¶ 2ᵒ.arg.sic.ex notitia reꝝ ꝑticulariū tāqʒ sensibiliū in notitiā deuenim⁹ vniuersaliū q̄ solo intellectu cōprehēdi pūt.ergo falsuʒ est ꝙ ꝑ demōstrationē particularē solū cognoscat particulare.

[margin: Rō ꝑᵃ — 2ᵒ.]

Ad oppositū est Ari.ꝑ posterioꝝ capitulo ꝑus allegato. ¶ Pro rñsione hui⁹ qōnis ꝑ ponenr̃ quedā distinctiones. scðo ꝯnes. ¶ Prima distinctio. Notitia vl'is est multiplex.sīlr ⁊ particularis: vʒ.simplex ⁊ ꝯplexa. Itē ꝯplexarū.quedā discursiua quedā nō.⁊ discursiuaꝝ qdā demr̃atiua: qdā nō. In ꝓposito aūt maxime fit mētio de discursiua demr̃atiua. ¶ 2ᵃ distinctio.cognito aliquo vlī duplr̃ ꝯtingit ꝑ ipsi⁹ cognitionem cognosci particulare. Primo in potētia ⁊ ꝯfuse siue in vlī. Scðo distincte ⁊ in actu siue in ꝓpria forma. ¶ 3ᵃ distinctio.hñs no⁹ demr̃atiuā vl'is aliqñ illud vl'e sufficiēter applicat suo ꝑticulari.aliqñ nō. Exēplū pmi. vt si cognito ꝑ demr̃ationē triāgulū hīe tres:intellectus formet hāc ꝓpōnē ysocheles est triāgulus eidē firmiter adherendo. Exēplū scði.vt si nullā talē formaret ꝓpōnē. ¶ Prima ꝯ loqndo de no⁹ simplici faciliter itellect⁹ deuenit ex no⁹ alicui⁹ ꝑticularis in notitiā actualē ⁊ distinctā vniuersalis. Pʒ ex his q̄ habenr̃.3.de aiā.exñte.n.fan⁹ sor. in tui cogi⁹ facilr̃ in cognitionē ꝑ abstractionē itellect⁹ agētis poterit itellect⁹ tu⁹ aial ⁊ hoiem itelligere. ¶ 2ᵃ ꝯ.loqndo ꝯ no⁹ supradicta lʒ cognoscens vl'e actu. singulare cognoscat in po⁹ vel ꝯfuse nō tñ ex ista sola no⁹ eēt apt⁹ ei⁹ intellectus in distinctā alicui⁹ ꝑticularis cognitionē ꝯuenire. Pria ꝑo pʒ de mēte Ari.in ꝓemio h⁹ lib.in illa pte. Ante aūt ꝗ̄ sit iducere.cognoscens nāqʒ hoiem aut aial singulares hoies ⁊ singularia aialia in po⁹ ⁊ ꝯfuse cognoscit. Scða vō de se pʒ. Nāqʒ.n.ꝑ ꝯceptū aialis solū deueniet intellect⁹ in distinctū ꝯceptū hui⁹ singularis aialis.alias eniʒ oporteret ꝙ cognito aiali qðlʒ singulare aial cognosceret distincte.cū nulla sit rō diuersitatis q̄re vnū cognosceret ⁊ nō aliud.ꝯña tñ est absurdū.vt pʒ. De hoc dixi latius in.3.de aia. ¶ 3ᵃ ꝯ loqndo de notitia discursiua ⁊ demr̃atiua ex no⁹ vniuersalis nulla facta ꝑ itellectū applicatione vniuersalis particulari: statim cognoscit ꝑticulare in po⁹ ⁊ ꝯfuse siue in vlī.sed nō in actu.pʒ sicut ꝯ ꝑcedēs. ¶ Juxta sniam hui⁹ ꝯnis exposuit linconiēsis textū Ari. loco ꝑus allegato.vbi di vl'e aūt hñs cognouit ⁊ particulare.h aūt vniuersale nō sciuit. ¶ 4ᵃ ꝯ loqndo vt supra vbi intellectus cū debitis circūstātijs applicet vl'e particulari illi applicationi adherēdo statim ex no⁹ vniuersalis 1 particulare in actu ⁊ distincte cognoscit. Pʒ vbi.n. sor.demr̃atiue cognouerit triāgulū hīe tres. deinde formet hāc ꝓpōnē ysocheles est triāgulus eidē adherendo statiʒ distincte ⁊ in actu cognoscit ysochelē habere tres. ¶ Juxta itellectū hui⁹ ꝯnis qdā exponūt textū ꝑallegatū. Et qdā alij dixerūt ꝙ licet itellectus nō actu ꝑdictam faceret applicationē.qr tñ valde facile ē eidē illā formare.iō taliter vniuersale cognoscens valde ꝑaꝝ distat a cognitione particularis. ⁊ qr qñ modicū deest intellectus accipit q̄si nihil deesse.2.phyñ.iō tūc dicetur intellectum itelligere ꝑticulare. ¶ 5ᵃ ꝯ.lʒ ex ꝑticulariū no⁹ in demr̃atiuā notitiā vlis tāqʒ ex cā remota deueniat. per solā tñ notitiā ꝑticularis ex demr̃atione particulari acq̄sitā non demr̃atiue cognoscit vniuersale. Prima ꝑs pʒ ex scðo argumēto. Scða vō pʒ in expōne text⁹.lʒ.n.scirē ysochelez hīe tres.nō ꝓp hoc hʒ cā qua demr̃atiue sciat triāgulum hīe tres:q̄ regrit ad demr̃atiuā notitiā vniuersalis 1 ⁊ h est ad mentē Ari.loco allegato. ¶ P.de no⁹ discursiua nō demr̃atiua loquēdo vt plūmū vni⁹ singularis cognitio nō sufficit ad notitiā vniuersalis:sed regrit pluriū singulariū no⁹.sicut ēt ab vna singulari ad vl'em non valet argumentū.sed ab oib⁹ singularib⁹ sīl' sumptis cū debito medio bene valet. Et iuxta hoc dixerūt qdā heremite ꝙ sciēs ꝑticulare est lōginqus a sciēdo vl'e. lʒ.n.sciaʒ hanc mulā eē sterilē.possum tñ dubitare nūqd oīs mula sit sterilis.qr possem dubitare nūqd aliquis ꝑticularis cā sit in illa q̄ nō est in ista.sic ēt de muliere sterili ꝯtingit. Et iō dici pōt ꝙ sciens particulare nō scit vl'e. Et hoc modo dixerūt Arist.textū ꝑallegatū intelligēdū esse.

[margin: Ad qō. — Cōclo prima — Cōclo secūda — Cōclo tertia — Conclo quarta. — Cōclo quinta.]

Ad argumenta ꝑncipalia. ¶ Ad pᵐ pʒ ex 1ᵃ ꝯne. ¶ Ad 2ᵐ pʒ ex qnta ⁊c.

¶ Ampli⁹ si demōstratio est syllogism⁹ demr̃atiuus cāe ⁊ propter qd ⁊c. T.c.cō.39. Qō.xlj.

[margin: hic tex⁹ prior est ꝑcedentis qōnis textu vt pʒ.]

Ueritur 41. Utrū demr̃atio vlis sit potior particulari. Negatiue arguit. Primo sic.nulla est demr̃atio ꝑticularis.ḡ q̄stio falsa. Assūptū ꝓbat. qr demōstratio ꝑticularis nō est demr̃atio ꝑ effectum nec ꝑ causaʒ.ḡ ⁊c. Tenet ꝯña a sufficiēti diuisione. Assumptum ꝓbatur.pmo ꝙ non ab effectu.pʒ.facto.n. isto sylło oīs triāgulus hʒ tres.ysocheles est hꝯ.ḡ ⁊c.pʒ qr triāgulus q est mediū non est effectus. Qꝫ nō per cām arg.qr nō ꝑ cām ꝓximā.qr tūc eēt potissima demr̃atio ⁊ vlis.nō aūt ꝑticularis.nec ꝑ cām remotam ꝑ talem enim cām fit demr̃atio negatiua ⁊ nō affirmatiua vt patuit in capitulo de demr̃atione qr.⁊ propter qd. ¶ Cōfirmatur argᵐ ꝑncipale auctē Ari.ꝑ elenchoꝝ vbi dicit ꝑnominatū syll'm peccare fm fallaciā accñtis.nulla aūt demr̃atio peccat in mā.nec in forma.igit ⁊c. ¶ 2ᵒ ꝑncipalr̃ arg.sic. aliq̄ demr̃atio est que nō est vlis nec particularis.ergo q̄stio falsa. Tʒ ꝯña.qr qð videtur ꝑsupponere diuisionē eē sufficientē qua diuidit demr̃atio in vniuersalē ⁊ particulareʒ.assumptū ꝓbatur multiplr̃.pmo hec dmr̃atio. oīs hō est risibilis.aial est hō.ḡ aial est risibile.nō est vlis.cū nō demonstret passio de subo adeq̄to.nec ꝑticularis cum nō demr̃et passio supioris de iferiori.sʒ poti⁹ eꝫ. ¶ Scðo formata hac demr̃atione.oē rōnale est risibile.oīs hō est rōnale.ḡ oīs hō est risibile.hec non est vlis cū non sit per cām ꝓximā ⁊ adequatū.rōnale eni nō est ꝓxima cā risibilis cū inter ipm ⁊ risibile sit alia passio. ⁊ ꝑ ꝯñs cā meᵒ vt pro nūc suppono. nec cā adeq̄ta. signiᵐ enim totius diffōnis est cā adeq̄ta ꝑme passionis vt cōiter dī. ⁊ nō solā signiᵐ ꝑtis.eadē difficultas ꝯtigeret vbi aliq̄ passio de

[margin: A Rō ꝑᵃ — 2ᵒ.]

Rō 3ª

ꝓpo subo demſtaret ꝑ cāꝫ aut ſupiorē aut iferiorē ad paſ ſionē illā. ℭ 3° demſtatio ab effcū ꝯuertibili nō ē vlis cū nō demſtet paſſio de ſbo adeq̄to. nec pticularis cū ſit ex cō uertibilib⁹. ergo rc̄. ℭ D. ſi eēt particularis tunc ſuam con uerſa demō° q̄ ꝑ cāꝫ demſtaret effcūs eēt pticularis. qḋ ē abſurdū. ℭ 3° pn̄ cognitio pticularis ē pfectior cognitio ne vlī. ergo demſtatio pticularis potior ꝛ pfectior ē q̄ꝫ vlis. ſꝫ pn̄a. q2 potior demſtatio ē potioris ſcie. Scia. n. ꝛ demon ſtratio adinicē re^{nt} dn̄r vt iqt Ar. i textu. aſſūptū pꝫ. no° enī ſor. pfectior ē no° hois. eo q̄ illā icludit ꝛ aliq̄d vltra ꝛ ꝑ eidē no° hois pfectior ē no° aialis. cū notitiā aialis in ſe icludat. ꝛ cū hoc notitiā rōnalis. ſic ēt hō ē pfectior aiali

4ª

ſic no° hois pfectior ē no° aialis. ℭ 4° no° acq̄ſita ꝑ dmō ſtratione pticularē notitiā acq̄ſitā ꝑ demſtationē vlēꝫ in cludit vel ſaltē pſupponit. ergo ſciēs ꝑ demō^{nem} pticularē ꝑ fecti⁹ ſcit q̄ꝫ ſciēs ꝑ demō^{nem} vlēꝫ. Et ſic pticularis ē potior ſꝫ pn̄a. ꝛ aſſumptū ꝓbat: q2 demſtatio pticularis nō eēt demſtatio nec faceret ſcire niſi hēet pfecta no° paſſiōis ꝑ demſtatiōeꝫ vlēꝫ vt pꝫ d mēte Ar. loco alle. cū dic. ꝛ oio ſi ſi ſit qdē ſꝫ q̄ triāgulus ꝛ poſtea demſtat ſupple pticu lariter nō vtiq̄ꝫ erit demō°. ℭ D. ꝯ demſtatiōis vlis ē pre miſſa demſtatiōs pticularis. vt ois triāgul⁹ hꝫ. 3. yſocbe les ē hꝫ. ergo rc̄. ſꝫ nō acq̄rit ꝑ demſtationē no° ꝯnis niſi ha

5ª

bita no° pmiſſaꝝ. igit rc̄. ℭ 5° no° diſticta pfectior ē no° ꝯfuſa. ſꝫ no° ꝑ demſtationē pticularē acq̄ſita eſt diſticta. ꝑ vlēm xͦo ē cōfuſa. ergo pfectior ē no° demſtationis pticularis ꝛ ꝑ ꝯn̄s potior eſt demſtatio pticularis. maior cōiter ꝯce dit minor xͦo pꝫ cū no° ſpēi ſit diſtincta re^{ni} notitie gn̄is ꝛ eꝫ ꝯfuſa. ℭ Cōfirmat. q2 no° ꝑ ſenſum aut expientiam acq̄ſita certior ē no° acq̄ſita ꝑ intellc̄m. ſꝫ notitia pticula ris ꝑ ſenſū aut expientiā acq̄rit. vlis xͦo ꝑ intellc̄m. ergo no° ꝛ demſtatio pticularis certior ē vlī. ꝛ ꝑ ꝯn̄s potior. ℭ 6°

6ª

demſtatio q̄ ē ꝑ magis cāꝫ ē potior. ſꝫ alia pticularis ē hꝫ. ergo rc̄. maior de ſe pꝫ ꝛ ē de mēte Ari. in hoc caplo in ḣ⁹ rōe quā facit ad ꝓbādū q̄ vlis eſt potior. minor vͦo ꝓbat ſic formato illo ſyllo ois hō ē riſibile. aial eſt hō. ergo aial ē ri ſibile vi q̄ ſit demſtatio. ꝛ nō vlis. ergo pticularis. ꝛ tn̄ aial de quo riſibile demſtat eſt magis cā riſibilis q̄ꝫ hō de q̄ riſibile in demſtatione vlī demonſtrat. igit rc̄. ſꝫ ꝯn̄a per modū arguēdi phi loco alle. ſic enim arguit vlēꝫ eē per magis cām. q2 triāgulus de quo demſtatur hēe tres an gulos in demſtatione vlī eſt magis cā illius paſſionis q̄ꝫ yſocheles cū ſit ꝓpriū ꝛ adeq̄tū ſubm. aſſumptū ꝓbat. aial eſt cā vlior riſibilis q̄ꝫ hō. ſed cā vlis plus influit in effectū q̄ꝫ pticularis. vt hꝫ i libello de cauſis. ergo rc̄. ℭ D. hō ē cā riſibilis ꝑꝑ aial rōnale. ꝛ ꝑ ꝯn̄s ꝑꝑ aial ſaltē par tialiter. ſed ꝑꝑ qḋ eſt vnūq̄dq̄ꝫ tale ꝛ illud magis. igit rc̄.

Confir°

ℭ Cōfirmat argumētum pncipale ſic. in hac demonſtra tione pticulari. ois triangulus hꝫ tres. yſocheles eſt hꝫ. igit rc̄. ſumit ꝓ medio ſubm ꝓ^{m} illius paſſionis. i demſta tione xͦo vlī ponit ꝓ ſubo. cū ergo magis rōne medij q̄ꝫ rōe ſubi arguēdū ſit demſtationē eē per cām. videtur pticula ris magis eſſe per cāꝫ. tenet ꝯn̄a per modū arguēdi phi loco prius allegato. arguit enim vlēm eſſe ꝑ magis cau ſam ratione ſubiecti primi de quo ſit demonſtratio vlis.

7ª

ꝛ aſſumptū d ſe pꝫ. ℭ Septimo ſi queſtio eēt vera hoc pſer tim eſſet q2 vniuerſalia ſunt magis finita. ꝛ conſequen ter magis ſcibilia ꝛ per ideꝫ magis demoſtrabilia. ſicut arguit phs in tertia rōne quā adducit. ℭ Sed arguitur q̄ illa rō multiplr̄. deficit. Primo enim videt q̄ ſicut par ticularia ſunt vel eſſe poſſunt infinita ita non repugnat vniuerſalia eſſe infinita. infinite enim ſunt ſpecies nume rorum vt binarius trinarius ꝛ ſic in infinitum. Infinite etiam ſunt ſpēs figuraꝝ. ſicut triangulus quadrāgulus pentagonus ꝛ ſic in infinitum. ℭ Secundo non videtur vniuerſalia magis eſſe ſcibilia propter eſſe pauciora. q2 tunc magis vniuerſalia eēnt magis ſcibilia. ꝛ ꝑ ꝯſequēs genera magis eſſent ſcibilia q̄ꝫ ſpēs. ꝯn̄s tn̄ eſt falſum cū genus dicat materiam ꝛ ſpēs formam. materia vero mi nus eſt cognoſcibilis q̄ꝫ forma. eo q̄ nō cognoſcit niſi ꝑ formam. vt habetur ꝓ ꝛ. 2. phyſi. ℭ Tertio videt q̄ ali qua ſint magis ſcibilia que tn̄ nō ſunt magis demōſtra bilia. pncipia. n. notiſſima ſunt maxime ſcibilia. q2 ꝓpter ipſa alia ſciuntur que tn̄ nullo mō demſtari pñt. ℭ Item deus ꝛ intelligentie ſunt maxie ſcibiles eo q̄ ſunt maxie entia. ꝛ ſicut ſe hꝫ res ad eē ita ad cognoſci. 2. meta. ꝛ tn̄ de ipſis nō ſit maxime demōſtratio. cū eoꝝ cāe maxime ſint nobis ignote. cū ēt ſint a ſenſu remotiſſima. ois autē notitia itellectiua nr̄a originē trahit a ſenſu. dixit ēt phs in ꝓhe° meta. q̄ vlia ſunt difficillima ad cognoſcēdū. q2 ſunt a ſenſu remotiſſima. ℭ Quarto vi q̄ aliq̄ ſint magis demſtabilia de qb⁹ nō hꝫ potior demſtatio. nā entia nālia ſt magis demſtabilia mathematicis. ꝛ tn̄ de mathematicis potior hꝫ demſtatio. ergo rc̄. Maior ꝓbat q2 nālia ſunt de mōſtrabilia ꝑ q̄tuor gn̄a cāꝝ. mathematica xͦo ꝑ vnū tā tū. ſ. ꝑ formā ſm ꝯmē. in ꝓhe° phyſicoꝝ. minor pꝫ eo q̄ demſtatiōes ma^{ce} ſunt in ꝓ gradu certitudinis de mente Cōmen. 2. meta. ꝛ ꝑ ꝯn̄s nālib⁹ potiores. ℭ Ultimo illa demſtatio q̄ facit cognoſcere ſm q̄ ipm ē potior illa que nō facit cognoſcere ſm q̄ ipſum. ſed vlis nō facit cogno ſcere ſm q̄ ipꝫ. pticularis vero ſic. ergo rc̄. Minor patꝫ exemplo. ꝑ hāc. n. demſtationem. ois triangulus hꝫ tres yſocheles ē triangulus. ergo rc̄. cognoſco hēe. 3. de yſoche le ſm q̄ yſocheles. ꝑ demſtationē aūt vlēꝫ q̄ demſtat triā gulū hēe tres. yſochelē cognoſco hēe tres non ſm q̄ yſo cheles. ſꝫ ſm q̄ triāgulus. vt pꝫ. ℭ Et ſi dicat negando minorē vt rn̄det phs in hoc capitulo. imo vlis magis fa cit ſcire ſm q̄ ipm. q2 hēe tres ineſt triangulo ſm q̄ triā gulus. nō aūt ſꝫ q̄ yſocheles. hoc rn̄ſio nō vr rn̄dere diffi^{cili} argumēti vbi intēdit ꝓbare q̄ hēe tres magis ſcitur de yſochele per demonſtrationē pticularē q̄ꝫ vlēm. qm̄ per particularē ſcitur in ꝓpria forma ſm q̄ yſocheles nō āt per vniuerſalem ꝛ ſic ſtabit argumētum.

B

Ad q̄ꝫ

Ad oppoſitū

Eſt phs ꝓ poſte. c. ꝓus alle. ℭ In iſta q̄ōne ꝓ tractabitur mā pmi ꝛ ſcdi argumēti ſimul. Scdo pmittet q̄dā ꝓ determinatio ne q̄ōnis. Tertio ponentur concluſiones.

Quantum

Ad pmū ſit hec pma diſtinctio. q̄dam eſt demonſtratio ſimplr̄ ꝛ q̄dā ſm qd.

Demō° duplex.

Demſtatio ſimplr̄ eſt illa cui cōpetunt oēs cōditiōes po ſite in diffōne demſtationis in pncipio. tractatus hui⁹ li. Demſtatio vero ſm quid eſt illa cui deficit aliqua illaꝝ ꝯditionum. Ex quo ſeqtur oēm demſtationē q2. eē demō ſtrationē ſm quid ſequit vlteri⁹ oēm demōſtrationē ne gatiuā ꝛ oēm ducētē ad impoſſe eſſe ſm quid. ℭ Tertio ſequitur q̄ qualitercūq̄ꝫ accipiatur demſtatio pticularis ois demōſtratio pticularis eſt quid. ℭ Scdā diſtinctio. dici pōt aliqua demſtatio vlis. Uno mō ſtricte q2 ꝑ ipam aliqua paſſio de ſubiecto ipſius ꝓ per cām ꝓpriam vlr̄ ꝛ affirmatiue demſtat. ſicut cū demſtat hēe tres de trian gulo ꝑ hēe angulū extrinſecū. ꝛ de tali ſꝑ loqtur phs illo capitulo. Cū aūt alis ſit demſtatio vniuerſalis rc̄. ſecūdo large ꝓ qualibet demſtatione facta ex terminis cōuerti bilibus. ſiue ſit ab effectu. ſiue per cauſam mediatam ſi ue imediatā. qualiter diceremus hanc vniuerſalem eſſe oē diſciplibile ē aial rōale. ois hō ē diſcipliabilis ergo rc̄. Silr̄ iſtā oē aial rōale ē riſibile. ois ē hꝫ. igit rc̄. nō obſtā te q̄ mediū ipſius nō ſit cā immediata paſſiōis. ℭ Ex q̄ infertur q̄ nulla negatiua demſtatio hoc mō eſt vlis. pꝫ. q2 negatiua demſtatio ſi ꝓe ꝯſtare ex terīs ꝯuertibilib⁹. aliogn ꝯ ꝛ altā pmiſſaꝝ eēnt falſe. ℭ 2° pꝫ. q2 aliq̄ dmſta tio ad impoſſe ducēs dici pōt vlis hoc mō aliq̄ vͦo nō. Etē

Demō° dr vlis triplicit

plū pmi vt si arguit' sic. si null' hō eēt risibilis. null' hō eēt rōnalis. sʒ cōns ē ipole. iō glibʒ hō est rōnalis. ergo qlʒ hō ē risibilis. Exēplū scōi vt arguēdo sic. si daret' vacuū mobile simplex i ipo positū moueret' velocitate ifinita. sʒ cōns ē ipole. ergo ꝛc̄. Tertio mō magis large dr̄ demr̄atio vlis. qr ambe pmisse ꝛ ꝯ fuerit vl'es. ꝛ iste modus ē penit' alien' ab Ari. i m ā posteriori stica. ¶ Tertia distictio. q̄drupl'r dici pt aliq demr̄atio pticularis. Prio stricte p quā passio supioris subi de inferiori assu'ta demr̄atur p me'm tn̄ cū illa passiōe ꝯuertibile. ꝛ hoc est duplex. qr vel illō inferius est spēs aut idiuiduū. Exēplū pmi. vt h. ois triāgulus hʒ tres. ois ysocheles est hy. ergo ꝛc̄. Exēplū scōi. vt ois triāgulus hʒ tres. b. est triāgul'. ergo ꝛc̄. ꝛ vtraqʒ itez ē dupl'r. qr vel mediū illius demr̄ationis est subm ppriū vt in pdcis exēplis pʒ. Et de tali sp vʒ loq Ari. cap. allegato. vbi cōparat vl'ez ad pticularē. Uel me'm est cā ppria illi' passionis. vt arguēdo sic. ois figura rectilinea hn̄s angulū extrinsecū ꝛc̄. hʒ tres. sʒ ois ysocheles est hy. ergo ꝛc̄. ¶ Scōo dr̄ demr̄atio pticularis large p quā passio aliqua de aliquo subo affirmatiue demr̄atur. aut nō ꝯuertibili. aut p cām nō ꝯuertibilē. ꝛ hoc mō demr̄atio illa diceret' pticularis cui' passio sit iferior ad subm de quo demr̄at'. sicut h ois hō est risibilis. aial est hō. ergo aial est risibile. ¶ Ex quo infert' demōstrationē negatiuā hoc modo nō eē particularē demr̄ationē. Scōo seqt' aliquā ducentē ad impossibile esse particularem ꝛ aliquā nō. Exēplū primi. vt sic arguēdo. si nullū aial esset risibile. nullū aial esset rōnale. sʒ cōns est impole. imo aliqō aial ē rōnale. ergo aliqō aial ē risibile. Ex' scōi. vt si null' hō eēt risibilis. nullus hō eēt rōnalis. ꝛc̄. ¶ 3' magis large dr̄ demr̄atio particularis que fuerit ex terminis nō cōuertibilibus. ꝛ hoc mō ꝯcedi pōt demr̄ationē aliquā negatiuā eē particularē. sicut ista nulla q̄titas est qualitas. ois linea est q̄titas. ergo nulla linea ē qualitas. ¶ Conceditur scōo aliquā ab effectu eē particularē. Idē ēt de aliqua ducēte ad impole vʒ dʒ. ¶ Quarto adhuc magis large dr̄ cu' ꝯ ꝛ altera pmissaꝝ fuerit p pōnēs particulares. sʒ iste modus ē alien' a pposito nr̄o.

Cāvē eē remota dupl'r.

¶ Quarta distinctio. dupl'r dr̄ aliq cā remota esse re' effectus. vno mō qr cōior illo effectu. q̄liter non eē aial dicimus eē cām remotā nō respirādi. scōo qr inter illā cām ꝛ effectū mediat alia cā. ꝛ iuxta hunc modū cā ꝯuertibilis causa remota dici pōt. sic aial rōnale respectu risibilis. ꝛ triāgulus re' hr̄e tres. qr mediat alia passio que est cā sequētis. vʒ hr̄e angulū extrinsecū. ¶ Prima ꝯ. lʒ demr̄atio pticularis qualitercūqʒ accepta non sit demr̄atio simpliciter. quelʒ tn̄ talis est sm qd demr̄atio. Pria ps pʒ ex primo notato. Scōa ēt pʒ de mēte Ari. ꝛ oium expositorū: non. n. fecisset mentionem hic Ari. ꝛ in pemio huius libri de demr̄atione particulari nisi illam voluisset esse aliquomodo demr̄ationē. cū igit' non sit demonstratio simpliciter. seqtur q sit demonstratio sm quid. ¶ Scōa ꝯ. q̄libet demonstratio pticularis stricte sūpta est p cām tāqʒ per mediū. patet. cuiuslibet eni talis mediū aut est subm ppriū aut ppria causa illius passionis. vt pʒ ex distinctione terna. Subiectū aūt est causa passionis saltē subiectiua ꝛ mālis. dr̄ ēt causa. qr in se continens cām ppriam illius passionis. sicut homo in se propriā continet cām risibilitatis. ꝛ triangulus ppriam cōtinet cām hr̄e tres. ¶ Et si queratur nūquid triāgulus sit cā prima de habere tres vel causa remota. ¶ Dicit' pmo q non est causa remota primo mō sumpta. patet cum non sit cōior illa passione. ¶ Secundo dico q est causa remota modo secundo. pʒ: quia inter ipm ꝛ habere tres mediat habere angulū extrinsecū tāqʒ causa media. ¶ Tertio pbabiliter conceditur q est causa subiectiua prima illius passionis. patet. qr inter triangulū ꝛ habere tres angulos nō mediat alio subiectū. Ex qbus patet hanc ꝯsequentiā nō valere. triāgulus est causa prima subiectiua illius passionis. ergo est prima illius causa absolute. ¶ Ex predictis vlterius ꝯcluditur q demr̄atio vniuersalis ꝛ particularis stricte sumpta non differunt ppter esse per cām ꝛ non esse per cām. ¶ Sequit' vlteri' hanc ꝯsequentiā nō valere hec demonstratio est per cām primam passionis. ergo est potissima vel vniuersalis patet de illa qua demonstratur ysocheles hr̄e tres angulos p angulum extrinsecum. nō enim hoc sufficit ad esse potissimā aut vniuersalē demonstrationē. sed vltra reqritur passionē illā de subiecto pprio demr̄ari. Pʒ vltimo q nō sequitur hec demr̄atio est per causam remotā. ergo est demr̄atio negatiua accipiēdo. s. causam remotā scōo modo. Si tn̄ accipiat' cā remota primo modo dicūt quidā ꝯsequentiā valere. ꝛ hoc verū est facta demōstratione in prima figura ꝯclusionem vniuersalē inferente. ¶ Tertia conclusio. stricte sumendo demr̄ationē vniuersalē aut particularē sunt multe demonstrationes sm qd que nec particulares nec vniuersales dici debent. pʒ ex argumento scōo principali. pʒ ēt de demr̄atione negatiua. ꝛ deducēte ad impossibile. ¶ Ex quo infert' demr̄ationē nō sufficiēter diuidi p demonstrationem vniuersalē ꝛ particularē. vbi ambe vel saltē altera illaꝝ pprie sumātur. ¶ Quarta ꝯclusio. scōo mō accipiēdo tā demonstrationē vniuersalē q̄ʒ particularē aliqua est demōstratio q̄ nō est particularis nec vniuersalis. pʒ de demr̄atione negatiua q̄ demonstratur nullā lineā esse qualitatē p q̄titatē tāqʒ per mediū. nō. n. est vniuersalis scōo mō nec particularis. vt pʒ ex 2° ꝛ 3° distinctione. ¶ Quinta ꝯ. sumēdo demonstrationē vl'em scōo mō ꝛ tertio mō particularez. ois demonstratio aut est vniuersalis aut particularis. pʒ discurrēdo p oēs modos demōstrationū. q̄libet. n. demōstratio si fiet ex termis ꝯuertibilib' erit vniuersalis scōo mō. si ex terminis non ꝯuertibilibus erit particularis 3° mō. ¶ Ex ꝯne ifert' q h modo sumēdo demonstrationez vl'em ꝛ particularem demonstratio sufficiēter diuidit' in illas tāqʒ in spēs vl' ditias diuisuʒ sufficiēter euacuātes.

Cōclo p'. Cōclo 2'. Q. ō. Re' p' Corl'm. p'm Corl'm. 2m Corl'm. 3m Cōclo tertia Corl'm. Cōclo quarta. Conclo 5'. Corl'm. D

Quantū

ad scōm. ¶ Premittēdū est pmo. q lʒ tā demonstratio vl'is q̄ʒ particularis multipliciter accipi possint in pposito tn̄ solum particularis ꝛ vl'is stricte sūpte adinuicē cōparantur. De his eni tn̄ vʒ Arist. fecisse mentionē in textu. ¶ Scōo premitto cū due sint diffōnes demonstrationis. vʒ. demonstratio est syll'o faciēs scire. ꝛ demonstratio est ex pmis veris ꝛ immediatis ꝛc̄. Illa demōstratio alia demonstratione potior dicetur q̄ alijs paribus plus de vna vel pluribus illaꝝ cōditionū participat q̄ in illis diffinitionib' vel aliqua illarū ponuntur. ¶ Ex quo infertur q illa demonstratio q̄ magis facit scire alijs paribus est potior. ¶ Pʒ scōo q illa que magis est ex primis ꝛ imediatis est potior alijs paribus. ¶ Pʒ tertio illā esse potiorē que alijs paribus magis fuerit ex causa vel ex causis passionis. pcertim itelligēdo de causa prima ꝛ propria. similiter illā que magis fuerit ex prioribus notioribus causis. ¶ Patet q̄rto q illa potior dici debet que magis fuerit ex veris alijs paribus. ¶ Patet vlterius illā que magis fuerit ex his que sunt per se aut sm q ipsum esse alijs paribus potiorē. Inter omnes istas aūt ꝯditiones potissima est facere scire. cum scire sit proprius finis demonstrationis. ꝛ ideo principalius penes illā arguenda erit bonitas demonstrationis. ¶ Tertio pmittēda est pma distictio posita in q̄one imediate pcedenti. in pposito vō pl'us ꝛ expositores loquuntur de no' discursiua demonstratiua. ¶ 2' distinctio no'm acqrēs ꝯnis alicui' p demōstratione pticularē q̄nqʒ ꝯnē demōstrationis vl'is illi particulari correspondētis ignorat vel saltē nō demonstrādo nec i suā cāʒ resoluēdo

Demr̄atio potior que dicatur. Corl'm. p' 2m 3m. 4m. 5m.

p̄supponit.qn̄qꝫ ṽo ꝯnem vl'em actu scit p demr̄ationem si demonstrabilis fuerit.exēpla de se patet.ꝙ si p̄ mō contingat syll'o ille pticularis nō erit actu demr̄atio nec faciet vere scire.sed solū opiari.vt plane colligitur ex verbis Ari.supius allegatis.verūtn̄ potest eē demr̄atio.Et lō dixerunt qdā ꝙ lꝫ nō eēt actu demr̄atio.pōt tn̄ dici syll'o demr̄atiuus.qm̄ ly demr̄atiu⁹ dicit aptitudinē.⁊ ꝯsr dn̄t ꝙ syll'o ille pticularis in eo ꝙ syll'o ab vli syll'o nō depēdet sꝫ i eo ꝙ pticularis demr̄atio ab vli demr̄atiōe depēdet. ⁋ 3ª distin°.aliqn̄ demr̄ationē magis facere scire multip'r itelligi pt.Uno mō ꝙ certi⁹ faciat scire.Scd̄o qꝛ rē magis scibilē ⁊ pfectioris entitatis cognoscere faciat.Tertio qꝛ magis approp̄ate ⁊ disticte notitiā generet.Exēplū p̄mi sicut demr̄atiōes mathematice magis ꝯsr facē scire q̄ʒ nāles.Exēplū scd̄i.sic demr̄atiōes de celo astris ⁊ intelligentiis magis scire faciūt q̄ʒ demr̄ationes de mā p̄'aut de elemētis.Exēplū tertij.sicut demr̄atio ꝯnis p cāʒ ꝓpinquā magis facit scire q̄ʒ demr̄atio eiusdē ꝯnis p cām remotā.

Notitia disticta ꝯnis d' tripl'r.

⁋ 4 distinctio.lꝫ multis modis no°disticta ⁊ ꝯfusa distinguat vt supius aliqual'r visum fuit tn̄ vt ꝓposito spectat tripl'r dici pōt alicui⁹ ꝯnis no°disticta rē°no°alteri⁹ ꝯnis. Primo.qꝛ sit de obiecto disticitiori.Scd̄o qꝛ disticitius p̄dicatū subo applicet.Tertio qꝛ distinctiori mō ꝓcedēdi acqrat.exēpla patēt.⁋ Ultio pmittitur distin° linco.posita in expōne textus.vꝫ.ꝙ distincte sunt rōnes qb⁹ aliqua demr̄atio dr̄ altera potior aut dignior aut certior.Dicit eni linco.ꝙ bonitas in vno quoqꝫ gn̄e est cōpletio scd̄e pfectionis eius.⁊ hec est cōpletio operis ad qd̄ vnaquecꝫ res p se nata est ⁊ pp̄ quā nata est. in diuersis ḡ generib⁹. illud dr̄ altero potius siue melius cui⁹ opatio nālis sm̄ se est melior ⁊ excellētior nobilissima opatione alterius. sicut homo dicitur equo melior.qꝛ rōcinatio est melior ⁊ nobilior vltia opōne eq.In eodē ṽo genere est alterū altero melius qd̄ vltimā opationē ad quā finaliter vtrūqꝫ ordinat pfectius attingit.⁊ sic in ꝓposito demr̄atio illa potior dicet q̄ melius ⁊ pfecti⁹ scire facit qd̄ est vltim⁹ finis demr̄ationis.dignitas ṽo sm̄ linco.est cū re excellēti cōueniētia.In diuersis itaqꝫ generib⁹ dignius dr̄ qd̄ rei excellētiori siue nobiliori ꝯgruit.In eodē ṽo genere qd̄ eidem excellētiori mō attribuit.⁊ sic demr̄ationē dicim⁹ digniorē q̄ itellectui excellētius ꝯgruit.Certitudo ṽo rei sumitur in relatione ad visuꝫ mētalē.vn̄ dic̄ Linco.ꝙ res itelligibiles magis receptiue spūalis lucis magis visibiles sunt oculo iteriori.magis āt hꝫ lucis receptiue sunt q̄ nāe hui⁹ lucis magis assimilant.Res itaqꝫ hui⁹ lucis magis receptiua ab acie mentis q̄ simpl'r est irradiatio spūalis magis pfecte penetrat.⁊ hec penetratio pfectior est certitudo maior.Dicem⁹ itaqꝫ sm̄ eū demr̄ationē certiorē merito cuius no°de re acqritur maiori mentis penetratiōe. hec verba sanum possunt habere intellectum.

Conclo prima.

Quantū ad 3m̄ sit hec p̄ma ꝯ. aliqua pticularis est aliq̄ vli sm̄ qd potior dr̄. Pꝫ.vbi fiat demōstratio aliqua pticularis de re valde excellēti.vt de sole ⁊ luna aut aliq̄ itelligētia vel aīa itellectiua illa vr̄ potior sm̄ qd demōstratiōe vli fcā de re valde ignobili ac modice entitatis.sic de mā p̄'aut instāti aut relatiōe.p̄ma.n. vr̄ magis facē scire.qꝛ cognoscere fac̄ rē magis scibilē ⁊ valde pfectioris entitatis.Posset ēt ꝓbabil'r sine incōueniēti ꝯcedi.ꝙ nō solū sm̄ qd imo ēt absolute potior existat.Nā lꝫ d̄mr̄atio p̄dcā vlis i aliq̄ ꝯditiōe pticularē illā excedat.qꝛ vꝫ.certiori mō ꝓcedat ⁊ qꝛ magis faciat scire sm̄ ꝙ ip̄m.stat tn̄ excessuꝫ pticularis supra vl'eꝫ i p̄dcā cōditiōe plus ꝓmouē ad denoiandū ipaꝫ potiorē q̄ʒ eꝫ excessus alteri⁹ vl' aliaꝝ ꝯditionū vlis supra pticularē ꝓmoueat ad vl'eꝫ denoiandū potiorē.

Conclo 2ª.

⁋ 2ª ꝯ.cōparādo pticularē de°°°vli sibi corn̄dēti:sp vlis demr̄atio absolute potior ē pticulari. Hec ꝯ ꝓbari pōt p rōnes dēs positas ab Ari.i tex.nec video adduci posse fortiores. Pmo qꝛ vlis facit magis scire q̄ʒ pticularis.fac̄.n.scire sm̄ ꝙ ip̄m. qd̄ pticularis nō fac̄ cū.n.demr̄atur hr̄e tres de triāgulo scit illa passio de subo suo sm̄ ꝙ ip̄m.nō sic aūt qn̄ demr̄atur ysochelē hr̄e tres.⁋ Cōfirmat.qꝛ demr̄atio vl'is certius scire fac̄ q̄ʒ pticularis.magis ēt approp̄ate ⁊ disticte no°°° generat.ḡ magis facit scire.tꝫ ꝯn̄a p tertiā distinctionē.⁊ assūptū pꝫ.certiori eni mō ꝓcedit vlis cū ipsa per cām ꝓpriā ⁊ ꝯuertibilē passionē de adequato subo demonstret magis ēt appropriate ⁊ disticte cū propriū p̄dicatū proprio applicet subo.Posset ēt concedi ꝙ cognoscere facit rem magis scibilē ⁊ perfectioris entitatis saltem q̄ʒ pticularis demonstrans passionē de indiuiduo.cuꝫ vl'e sit per se scibile.singulare.ṽo solū per accn̄s.⁊ vl'e sit corruptibile.singularia vero vtplurimū sunt corruptibilia.q̄liter aūt vniuersale sit magis ens particulari.vide i qōne 39ª. ⁋ Secundo demr̄atio vlis magis est ex primis ⁊ immediatis q̄ʒ particularis.ḡ alijs paribus est potior. tꝫ ꝯn̄a ex secūdo premisso articuli precedentis.assūptū ꝓbatur. qꝛ demr̄atio vlis magis docet vltimā cām passionis.docet.n.vltimū ⁊ adequatū subm̄ ipsius.assumēdo ēt cām propriā ipsius magis docemur ad imediata ⁊ indemonstrabilia resoluere q̄ʒ assumēdo subm̄ pro medio.sicut sit in demr̄atione particulari.⁋ Cōfirmatur alia rōne phi. Nā demōstratio vlis:aut est ex p̄ncipio imediato. aut ex his que ꝓpinquiora sunt principio imediato.nō sic autē est particularis.ergo ⁊c̄.tenet ꝯn̄a vt prius.⁊ assumptuꝫ patet.nā inter ysochelē ⁊ principiū immediatuꝫ mediat triangulus qui est subm̄ demonstrationis vniuersalis.vt plurimū ēt mediū demōstrationis particularis est subm̄ vniuersalis mediū ṽo in vniuersali est cā ꝓpria passionis que est principio imediato ꝓpinquior q̄ʒ illud subiectuꝫ q̄re ⁊c̄.⁋ Tertio demr̄atio vl'is magis est ex veris. igitur ⁊c̄.tꝫ ꝯn̄a vt prius.⁊ assumptū pꝫ. qm̄ vlis est de ente icorruptibili.particularis ṽo de ente corruptibili saltē illa que demonstrat de idiuiduo passionē supioris.icorruptibile ṽo vr̄ magis ens q̄ʒ corruptibile de mēte Arist.in textu.quare vniuersalis est de magis ente. sed ens ⁊ verꝫ ꝯuertunt.q̄re vl'is magis ē ex veris.⁋ Quarto vl'is demr̄atio tā quo ad subm̄ q̄ʒ quo ad mediū magis est p cāꝫ q̄ʒ pticularis.ḡ ⁊c̄.prima ps añtis pꝫ.subm̄.n.vlis est ꝓxima cā subiectiua passionis.subm̄ ṽo particularis est cā subiectiua remota vt pꝫ.Scd̄a ps ꝓbat.Nā me°°vlis est cā imediata passionis.mediū ṽo pticularis vt plurimū ē subm̄ vl'is.Quare si nō.vl'r saltē vt plimū ṽificat scd̄a ps añtis.⁋ Quīto vl'is demr̄atio magis ē ex necessarijs p se ⁊ sm̄ ꝙ ip̄m.ḡ ⁊c̄.Tꝫ ꝯn̄a.qꝛ ille sunt ꝯditiones demr̄ationis potissime.vt patuit supius vbi agebat de diffōne demr̄ationis.⁊ assumptū ꝓbatur.p̄ quidē ex magis necessarijs cū magis vniuersalia sint magis incorruptibilia. ⁋ Scd̄o magis ex his q̄ sunt per se.passio enīꝫ magis p se inest subo ꝓprio q̄ʒ subiecto nō ꝓprio. Et p idē magis est ex his q̄ sūt sm̄ ꝙ ip̄ꝫ. igr̄ ⁊c̄.⁋ Sexto p demr̄ationē vl'eꝫ demr̄atiue scit qcqd scit p pticularē ⁊ nō eꝫ. igr̄ ⁊c̄. Assūptū pꝫ.qm̄ sciēdo triāgulū hr̄e tres p d̄mōstrationē vl'eꝫ saltē i po°ꝓpiqua seu ṽtual'r scimus ysochelē hr̄e.3. angulos.nō aūt opꝫ eꝫ ꝙ sciētes siue opinātes ysochelē hr̄e tres p demr̄ationē pticularē tn̄ demōstratiue sciam⁹ triāgulū hr̄e tres.q̄re ⁊c̄.⁋ Septio demōstratio vl'is est de magis scibilib⁹ ⁊ ꝯsr magis demr̄abilib⁹ q̄ʒ pticularis p̄serti q̄ demr̄at de idiuiduis.ḡ ⁊c̄. Assūptū ꝓbat. qꝛ vlia d̄ qb⁹ ē vl'is d̄mr̄atio magis sunt scibilia ⁊ d̄mr̄abilia cū sint s°.singl'aria ṽo cū sint vl' eē possint isi° min⁹ sub scia cadūt ⁊ demr̄atōe.ḡ ⁊c̄.⁋ 8 pticl'aris de° vtplm̄ idiget de°°vli ⁊ nō eꝫ.igr̄ ⁊c̄.Ass°°ꝓbat.nisi.n.aliqs sciuissꝫ p̄

demóstratiue triágulú hře tres. ⁊ formeret syll'm pticula
ré: iferédo ysochelé hře tres. ille syll's nó eét ðmratio nec
faceret scire. vt pꝫ de mête phi i tex. ¶ Ad sciêdú át triá/
gulú hře tres nullo mó reqrit demratio pticularis. vt pꝫ.
¶ Notáter dí vt plm. qñ maior pmissa ðmratióis pticu
laris posset eé p se nota ⁊ nó idigeret demratióe. sic ħ. oé
graue é nãlr mobile deorsú terra é graue. ğ terra é nãlr
mobilis deorsuꝫ. ¶ Ultio vlis demratio terminat i obm
itelligibile. vꝫ vlé. Particularis át saltê illa q ó idiuiduo
demrat i obm sensibile terminat. sꝫ itell's potior é sensu ⁊
magꝭ deseruiés scie. igit ⁊c. ¶ 3ª ꝯ. lꝫ no' ꝯnis pticularis
demrationis sit de obo distictior ꝗ̃ no' ꝯnis demratióis
vlis. eꝫ tñ scóa no' ꝯsiderata vt cóplexa ⁊ demratiua di/
stictior pᵒ dici dꝫ. pᵒ ps ꝯnis pꝫ. sic. n. ysochcles é qd spáli
us ⁊ magis distinctú ꝗ̃ sit triangulus. sic ⁊ noᵒ q̃ scit yso
chelé hře tres. distictióe obi distictior dí ꝗ̃ noᵒ q̃ scimus
triágulú hře tres angulos. ¶ 2ᵃ pꝫ ex q̃rta distictione. In
demratione. n. vli distict⁹ applicat pdicatú ꝯnis cú subo
ꝗ̃ in pticulari. cú sit sibi pemt⁹ appropriatú. distictiori ét
modo acqrit vꝫ pp cáꝫ ppriá ⁊ q̃ p se notis ppinquior eé
vi. q̃re ⁊c. ¶ 4ᵃ ꝯ. lꝫ noia ꝯnis p demratioñé pticularem
pfecte ⁊ sciétifice acqsita notitiá passióis ó subiecto ppo
psupponat ⁊ nó eꝫ. nó ex ħ argui dꝫ demratioñé pticula
ré vli eé potioré. pꝫ. qr nó ex hoc euidéter ꝯcludit noᵐ ꝯ
nis pticularis eé pfectiorem notitia ꝯnis vlis. sicut lꝫ noᵒ
effect⁹ pfecta noᵐ cáꝫ suaꝫ psupponat. nó tñ pp hoc noti
tia pfectior illa dici dꝫ. Notitia ét intelligétiaꝫ pp qd no
titiá pme cãe psupponit. q̃ tñ est illa ipersectior. ¶ Ex ꝯ/
ne isertur q sciés p demratioñé particularé pfecte ⁊ disti
cte plus scit ꝗ̃ sciés p vlém tñ alijs parib⁹. pꝫ. ná si ali/
qs vere ⁊ distícte sciat ysochelé hře tres p demrationem
pticularé. dꝫ ét ipm demratiue scire triágulum hře. 3. alr
de⁹ illa pticularis nó eét de⁹ vt dí in penul. róne scóe ꝯnis.
¶ Sed sciédo triágulú hře tres p demratioñé vniuersa/
lé nó scit ysochele hře tres pfecte ⁊ distícte sꝫ solú in poᵃ.
ğ ⁊c. ¶ Ex quo isertur q hec ꝯña nó valet. sciés pticula/
riter plus scit ꝗ̃ sciés vlr tñ. ğ scire pticulariter é magis
scire ꝗ̃ scire vlr. nec ét sequitur q scia p demratioñé pti/
culare acqsita sit magis scia ꝗ̃ acqsita p vléꝫ. ¶ Ex oib⁹
pdictis ꝯcludit demratioñé vléꝫ nó solú eé potioré pticu
lari sibi corñdéte. sꝫ ét digniore ⁊ certioré. Qꝫ sit potior
pꝫ ex scóa ꝯne cú pbationibus eius. q sit dignior pꝫ ex
vltia distictióe articuli pcedétis. Ipsa. n. excellétí⁹ ꝯgruit
siue attribuit intellectui hũano cú magꝭ scire faciat ⁊ ma
gis ipm intrisece pficiat. q sit certior pꝫ. distictiori eni mó
pcedit applicádo passioné subo pprio ⁊ pprie cause. me
diú ét ipsi⁹ ppinqui⁹ é pncipijs imediatis. vt pꝫ. Déo ꝯ/
nes h⁹ articuli posite sut de demratióe vli ⁊ pticulari stri
cte súptis. sic in p notato arti. pcedétis pmissum fuit.

Ad rónes pncipales. ¶ Ad primá negádú é assú
ptú. vt pꝫ ex ꝯne pᵃ pmi articuli. ¶ Ad
róné in oppoᵐ dí q loquédo de demratione tá simplr ꝗ̃
sm qd diuisio illa nó est sufficiés. multe eni sunt negatiue
demratióes. ⁊ multe ducétes ad impoše q̃ nec sunt p effe
ctú nec per cám saltê in eéndo. lꝫ quelꝫ sit per cám in co/
gnoscédo. ¶ Et vlteri⁹ dí aliquá pticularé large sumptá
eé p effectú. loquédo tñ ó demratione pticulari stricte sú/
pta ꝯcedit q aliq̃ est p cám primá passióis. aliq̃ vo per
causaꝫ remotá. vt patuit in articulo p. ¶ Ad rónes in op
positú pꝫ ibidé. ¶ Ad auctoritaté allegatá p elécoꝫ dici
tur q nó voluit p demratioñé particularé ꝯmitti fallaciá
accidétis. sed voluit in isto syll'o illá cómitti. ois triágul⁹
sm q hꝫ hꝫ. 3. ysochcles est triágulus. ğ ysochcles hꝫ q
huius hꝫ tres. siue arguédo sic. triágul⁹ est subm adeqtú
hére tres. ysychcles est triágulus. ergo ysochcles est sub
iectum ⁊c. ¶ Ad scóam róné principalé pꝫ sufficiéter in

articulo primo. ¶ Ad tertiá dí q lꝫ notitia simplex ali/
cui⁹ spéi pfectior sit simplici notitia sui generis. vt notitia
hois pfectior est notitia animalis. Notitia tñ aliqua ge/
neris cóplexa ⁊ discursiua demóstratiua perfectior est no
titia sue spéi sibi corñdéte. Perfectior ergo notitia erit q̃
demóstratiue ⁊ cóplexe cognosco triágulú habere tres.
ꝗ̃ illa qua scio ysochelé habere tres p demonstrationeꝫ
particularé pp cás superi⁹ dictas. ¶ Ex quo pꝫ q nega/
ri pót ꝯsitia prima. ¶ Ad quartá dicitur q notitia per/
fecta p demonstratioñé pticularé acqsita nó includit sed
psupponit notitiá ꝯnis demonstrationis vlis qñ ei⁹ ma/
ior demóstrabilis fuerit. ¶ Ad róné vlteri⁹ ⁊ ꝯfirmatio/
né pꝫ in vltio arti⁹. ¶ Ad quintá. pꝫ ex ꝯne tertia vlti. ar
ticuli. lꝫ eni notitia simplex alicuius speciei distinctior sit
notitia simplici sui generis. notitia tñ discursiua ⁊ demó/
stratiua alicui⁹ passióis de genere tã ꝗ̃ de subiecto appro
priato distinctior dici dꝫ notitia sibi corñdéte passióis ó
specie inferiori ad illud genus vt ibidé patuit. ¶ Ad có/
firmatioñé negat maior si vniuersaliter itelligat. Maior
eni est certitudo primi pncipij que solo intellectu habet
ꝗ̃ certitudo aliqua imediate p sensuꝫ acquisita. maior ét
est certitudo ppositionú mathematicaꝫ ꝗ̃ naturaliú nó
obstáte q prima magis per itellectú acquirat. Scóa vo
vt plurimú per sensuꝫ. Quãuis eni omnis notitia intelle
ctiua aliquo modo originé trahat a sensu. nó tñ oportet
vt omnis intellect⁹ adhesio siue certitudo ab adhesione
sensus dependat sicut alias in precedétibus dictum fuit.
Minor etiá nó est vniuersaliter vera. non enim verificat
de particulari in respectu de quo est hic maxime métio.
sed solú de particulari simpliciter ⁊ mãliter. ¶ Ad sextá
negat minor. Ad pbationem lꝫ syll's ille qui ibi adducit
non sit demóstratio pticularis stricte de qua solum hic in
tenditur. negatur tñ q aial sit magis causa risibilis ꝗ̃ ho
mo. ¶ Ad róné dí q auctoritas illa intelligit de cá vni/
uersali in causando. nó át opꝫ tenere de cá magis vniuer
sali in predicádo. qualis est aial respectu hois. ¶ Ad có
firmatioñé negat ꝯña. lꝫ. n. aial rónal sit causa risibilis.
pricipali⁹ tñ est rónale ipsi⁹ cá ꝗ̃ animal. homo auté ró/
nale includit. qd tñ ab aiali non includit actu. neqꝫ opor
tet auctoritaté allegatá tenere in causis partialibus sicut
alias dcm fuit. ¶ Ad aliá ꝯfirmatioñé negat ꝯsequétia.
licet eni añcedés sit veꝝ. subiectú tñ demóstrationis vni/
uersalis magis est causa passióis ꝗ̃ subm particularis. ⁊
mediú magis est causa ꝗ̃ mediú. q̃re ⁊c. ¶ Ad septimá
conceditur rónem Ari. esse verá debite intellectá. ¶ Ad
primá róné in oppoᵐ dicút quidá q species numeroꝝ ⁊
figuraꝝ nó sunt actu infinite sed solú poténtia. infinita vo
sunt singularia actu saltê pñtie. sicut infinite linee ⁊ infini
te supficies. Infinite partes ignis quaꝝ quelibet é ignis
⁊ ifinite partes aeris quarú quelibet est aer. Hec respon
sio non videtur sufficere. sicut enim nó sunt infinite spés
numeroꝝ ac sepationis sed poténtia tñ. sic ét nó sunt ifi/
nita indiuidua actu sepónis: sed poᵃ tñ ⁊ sic sut ifinita
indiuidua actu actualitate presentie. sic etiá infinite sunt
species numeroꝝ actu presentie. duabus enim partibus
aeris numerus binarius corñdet. ⁊ tribus correspódet
trinarius. ⁊ sic in infinitum. ¶ Aliter ergo dicitur q inté
tio Arist. fuit q pcedendo a minus vniuersali ad magis
vniuersale non est pcessus in infinitú. eo q est ad vltimú
deuenire. s. generalissimú. Procedendo vero versus par/
ticularia pceditur ad ea que sunt vel esse possunt ifinita.
¶ Uel aliter dici pót q in subiectis alicui⁹ passionis p/
cedendo versus subiectú primú qd ei⁹ vniuersale appel
lat non pceditur in infinitú. ¶ Econtra vero ab illo vli
ad sua iferiora pcedédo versus infinitú pceditur. In p/
cessu autem numeroꝝ aut figurarum in infinitum non

Marginal notes (left column): Conclo 3ª. — Conclo 4ª — Corlm. — Corlm. — Ad arᵃ — Ad pᵐ — Ad 2ᵐ
Marginal notes (right column): Ad 3ᵐ — Ad 4ᵐ — Ad 5ᵐ — Ad 6ᵐ — Ad 7ᵐ

ꝓceditur a magis vl̄i ad min⁹ vl'e. cū sint spēs eque cōes. neqꝫ a posteriori subo alicui⁹ passionis ad subm primū eiusdē. vt pꝫ intuēti. cū sint diuersa subta distinctas hñtia passiōes. ꝛ sic nō ꝓcedit rō. ℭ Ad rōnē scd̄aꝫ in oppositū posset ƥ negari ꝯn̄a. phs. n. loco alle. cōpat vl̄ia singularibus q̄ dicit magis esse scibilia. ꝛ sic arm̄ nō esset ad ꝓpom̄ ipsi⁹. ℭ Pro mā tn̄ argumēti dꝫ ꝙ absolute loquēdo magis vl̄ia aliis parib⁹ vno mō magis sunt scibilia qꝛ. s. certi⁹ sunt scibilia. min⁹ āt vl̄ia sicut sunt spēs spālissime alio mō magꝭ scibilia dr̄. cū sint scibilia maioris ꝛ pfectioris. scitatꝭ ꝛ h̄ ꝓbat rō ibidē adducta. ℭ Ad tertiā rōnē dꝫ ꝙ ƥn̄ notissima nō sunt scibilia. scia stricte supta. d̄ qua phs logꝛ loco alle. ꝛ sic nō oꝫ ipsa eē magꝭ demr̄abilia. ℭ Ad ꝯfirmationē dꝫ ꝙ deus ꝛ intelligētie fm̄ nām sunt maxie scibilia. ꝛ h̄ ꝓbat auctoritas adducta. A nobis tn̄ sūt difficillime scibilia. ℭ Cōcedit̄ vlteri⁹ ꝙ de intelligētijs citra deū maxie fieri possunt demōstrationes ꝛ certissime. q̄uis re⁹ itellectus nr̄i hoc difficillime ꝯtingat sicut ꝓbāt rōnes adducte. Oꝫ igitur itelligētie sint a sensu remotissime ꝛ eaꝝ cāe nobis occulte res v̄o nāles sint sensibus ꝓpinque. nō sufficienter arguit ꝙ nālia sint magis scibilia vel demr̄abilia. sed ꝯcludit ꝙ a nobis sint facili⁹ scibilia ꝛ ꝯsequēter de ipsis facilius formētur a nobis demr̄ationes. ℭ Ad quartā rōnem dꝫ cōiter ꝙ entia nālia magis extensiue sunt demōstrabilia q̄ȝ mā. qꝛ vꝫ per plura gn̄a causaꝝ. entia tn̄ mathematica sunt magis intēsiue demōstrabilia. sicut ꝓbat auctoritas ꝯmētatoris allegata. ꝛ iō de mathematicis potiores habētur demr̄atiōes. ℭ Alr̄ dici pōt vt dixi in hoc primo posterioꝝ. ꝛ ƥ de aia. ꝙ non repugnat de entibus nālibus tā certas fieri demr̄atiōes ꝛ certū modū ꝓcedendi sic̄ de mathematicis. ꝛ ꝯsr̄ mathematica non sunt magis intēsiue nec extēsiue demr̄abilia nālibus. ꝛ sic ꝓcedi pōt de nālibus potiores demr̄ationes formari posse. ℭ Ad auctoritatē commētatoris vide qd alias dixi. ℭ Ad vltimā rōnē ƥncipalē r̄ndetur eo mō quo phs in textu r̄ndet. ℭ Ad rōnem in oppositū dꝫ ƥ ꝙ r̄nsio illa magis est ꝓpria ꝛ magis ad rē tendit q̄ȝ arm̄. lꝫ nō penitus ad v̄ba r̄ndeat. Tamē v̄baliter r̄ndendo dici posset ꝙ lꝫ pticularis demr̄atio magis faciat scire de ysochele fm̄ ꝙ ysochbeles siue p ꝯceptū ꝓpriū ysochelis. ex hoc nō seqꝛ ꝙ absolute magis faciat scire sꝫ ꝙ ipm. cū vl̄is demr̄atio passionē demōstret de subo ꝓprio ꝛ adequato cui ꝯpetit fm̄ ꝙ ipm. pticularis v̄o non. Alij v̄o r̄ndent alr̄ distinguēdo aut sciēs per demr̄ationē particularē scit ꝯnē vl̄is aut nō. si sic. tūc p demr̄ationē vl'em magis scit hr̄e. ꝫ. de ysochbele q̄ȝ p particularē. qm̄ pticularis sciam nō gn̄at nisi in vigore vl'is. Si v̄o non. tūc p pticularē nō scit sꝫ opinatur de ysochbele. p vl'eꝫ aūt aliq̄ mō de ipso sciaꝫ hꝫ. saltē in po⁹ ꝓpinqua. ꝛ p ꝯn̄s pticularis nō magis facit de ysochbele scire fm̄ ꝙ ipm. quare ꝛc̄.

ℭ Quod autē demonstratiua priuatiua hic manifestum fit ꝛc̄. Te. cō. 40. Questio. xlij.

A

Queritur 42. Utrū demr̄atio affirmatiua sit potior negatiua. Oꝫ nō ar. ƥ sic. aliqua demōstratio negatiua est vl'is. ꝛ affirmatiua aliq̄ pticularis. sed vl'is est potior pticulari. vt pꝫ de mēte phi in q̄one ƥcedēti. q̄re ꝛc̄. ℭ Cōfirmat̄. qꝛ aliq̄ affirmatiua est demonstratio qꝛ. ꝛ aliq̄ negatiua ꝑꝑ qd. sed ꝑꝑ qd est potior q̄ȝ qꝛ. vt patuit in precedētibus de mēte Ari. ꝛ oium expositoꝝ. ĝ ꝛc̄. ℭ Cōfirmat̄ scd̄o. demonstratio ostensiua est potior ducēte ad ipole. vt hꝫ primo hui⁹. sed aliqua affirmatiua ē ducēs ad impossibile. ꝛ aliqua negatiua est ostensiua. ĝ ꝛc̄. ℭ Scd̄o. ƥncipalr̄ stat aliquā negatiuā eē immediate ex p se notis. q̄uis affirmatiua ex demonstrabilibus ꝓcedat quoꝝ notitia non acq̄rit̄ nisi longo ꝓcessu. ĝ stat negatiuā aliquā esse potiorē. Assumptū de se pꝫ ꝛ ꝯn̄a tenet p modū arguēdi phi in ƥ h⁹. sic eniꝫ ꝓbat vl'eꝫ esse potiorē particulari. qꝛ ꝓcedit ex his que sunt immediata vel ꝓpinquiora ƥncipijs imediatis. pticularis v̄o nō. ℭ Tertio si questio eēt vera hoc maxime videretur ꝑꝑ rōnem primā Ari. qꝛ vꝫ. demonstratio negatiua est p plura media q̄ȝ affirmatiua. ℭ Sed ꝯ hoc fūdemētū ar. ƥ. qꝛ ꝓpō aliqua negatiua est imediata. q̄uis tn̄ aliq̄ affirmatiua p demonstrationē ꝯclusa p multa media ꝓbetur. ĝ ꝛc̄. assūptū pꝫ de istis negatiuis. null⁹ hō est asin⁹. nullū irrōnale est rōnale. nullū aial est isensitiuū. nulla q̄ȝtitas ē suba. ℭ Scd̄o. hec affirmatiua. oiꝫ hō ē suba. p plura media ꝓbat̄ q̄ȝ illa. nulla q̄ȝtitas ꝯtrīa est suba. ĝ ꝛc̄. Assūptū pꝫ. qꝛ iter hoieꝫ ꝛ subaꝫ tria cadūt mea. neqꝫ aial. corpus aiatū. ꝛ corp⁹ p que ƥ hꝫ demōstrari. Scd̄a v̄o p vnicum mem̄ demonstrat̄ arguendo sic. nulla q̄ȝtitas est suba. ois q̄ȝtitas ꝯtrīa est q̄ȝtitas. ĝ ꝛc̄. Ma. n. ꝛ mi. hui⁹ demr̄atiōis sunt imediate. vt pꝫ. ℭ Forte dꝫ ꝙ itelligit̄ illa rō de affirmatiua ꝛ negatiua sibi inuicē corr̄ndētibus. ꝛ sunt ille q̄ idē hn̄t subm. qd̄ nō est in ꝓpositionib⁹ ƥdictis. ℭ Sꝫ ꝯ. illa affirmatiua. hō est suba ꝓbatur per tria media. Sed hec negatiua. hō nō est inaiatū. solū ꝓbatur p vnicū mem̄ arguēdo sic. nullū aial est inaiatū. ois hō est aial. ĝ ꝛc̄. pꝫ eni ꝙ ma. ꝛ mi. sunt imediate. q̄re r̄nsio nulla. ℭ Itē si sit gr̄a exēpli risibile tertia passio hois ꝛ rudibile ƥ⁹ passio asini. tūc illa. hō ē risibile ꝓbabit̄ p tria media. hec v̄o. hō nō est rudibile p vnū mediū tm̄. arguēdo sic. oē rudibile est asin⁹. nullus hō est asin⁹. igr̄ nullus hō est rudibilis. Notū. n. est ꝙ ƥmisse hui⁹ syll'i sunt imediate. ℭ Forte dꝫ sicut vꝫ dꝫ phs in textu ꝙ negatiua demonstratio dꝫ eē p plura media nō fm̄ nūeꝝ sed fm̄ q̄litatē. qꝛ vꝫ. assumit necio ƥmissas diuersaꝝ q̄litatū. affirmatiuā. s. ꝛ negatiuā sed affirmatiua solū affirmatiuas assumit. ℭ Sed ꝯ. fm̄ istū intellectū nō euidēter ꝓbaret̄ intentū. lꝫ. n. ita sit. supposito tn̄ ꝙ alia sint paria. ꝛ media affirmatiue ꝛ negatiue corr̄ndētia sibi inuicē sint eque nota vt Ari. in eadē rōne supponit. nō seqꝛ ꝙ velocius aut citius cognoscat̄ ꝯ p affirmatiuā q̄ȝ p negatiuā. ꝛ hoc est fundamētū ad probandū intētū. vt pꝫ in tex. ℭ ƥ. illa r̄nsio non corr̄nderet ꝓ mō ꝓbādi supposēm suā vbi p terminos illā declarat vt si. a. demōstret̄ de. e. p. b. c. d. media ꝛ idē. a. demōstret̄ de. o. p. b. c. media. alijs pib⁹ citi⁹ cognosceret̄ ꝙ. o. est. a. q̄ȝ ꝙ. e. est. a. quod p pauciora media demr̄atur. pꝫ. n. ꝙ ibi logꝛ de pluralitate medioꝝ fm̄ nūeꝝ ꝛ nō fm̄ q̄litateꝫ tm̄. ℭ Quarto ƥncipalr̄ si questio sit vera hoc ƥsertiꝫ vꝫ ꝑꝑ q̄rtā rōnē Ari. ꝙ qꝛ ƥnm̄ orationis affirm̄ ē ꝓpō affirmatiua q̄ dicit eē. ꝛ ƥncipium negatiue est negatiua q̄ dicit non esse. sed esse est prius q̄ȝ non esse tunc ƥnm̄ affirmatiue est prius ƥncipio negatiue. ꝛ p ꝯn̄s affirmatiua demonstratio est prior ꝛ potior. ℭ Sed ꝯ hoc fundamentū ar. non eē sor. est prius q̄ȝ ipsius ƥoritate tpis ꝛ nāe. ĝ ꝛc̄. Assumptū ꝓbat̄. ƥ ꝙ sit prius fm̄ tp̄s pꝫ de se. ꝙ sit pri⁹ fm̄ nām ar. qꝛ mā sor. necio ƥus hūit nō eē q̄ȝ eē ipsi⁹ q̄re ƥoritate nāe nō eē ipsi⁹ est pri⁹ q̄ȝ eē. ꝛ p ꝯn̄s ƥoritate nāe. ℭ Forte r̄ndet̄ vt cōiter dꝫ ꝙ lꝫ nō eē sor. ꝛ cuiuslꝫ alteri⁹ rei corruptibilis sit pri⁹ q̄ȝ eē. absolute tn̄ eē transcendenter suptū est pri⁹ non eē. et eē ƥme cāe est pri⁹ q̄ȝ non esse. sicut ēt lꝫ po⁹ rei generalis sit prior actu eiusdem rei. absolute tn̄ actus est prior po⁹. qꝛ ƥma cā q̄ est actus purus oēm pom̄ nālr̄ ƥcedit. ℭ Contra r̄nsionē ar. qꝛ nālr̄ pri⁹ est deū non eē lapidē q̄ȝ ipꝫ eē. ĝ r̄nsio nulla. assumptū ꝓbatur. Illud est alio nālr̄ pri⁹ a quo nō cōuertit̄ subsistendi ꝯn̄a. vt pꝫ in ƥdicamētis. sꝫ seqꝛ deus est. ĝ de⁹ nō ē lapis. ꝛ non seqꝛ ecōtra formaliter. ĝ ꝛc̄. Et per idē ar. ꝙ aliq̄ potētia ē ƥor actu prio. qꝛ seqꝛ de⁹ pōt eē. ĝ dꝫ ē.

Marginal notes: Ad 5m. — Rō p⁹ — Confir⁹ — Confir⁹ — 2⁹ — 3⁹ — 4⁹

ꝛ nõ seqꝫ eẽ nisi õ mã. ꝗ deū posse eẽ ē nãlr pri⁹ q̃ꝫ deū eẽ. q̃re ꝛc. ℭ Cõfir' ar^m pn^{le} sic. aliqñ p negatiuã ꝓbaꝫ affir^{ua} ꝗ ne^{ua} ē notior affir^{ua}. q̃ð ē ꝯ phꝫ lo. alle. tꝫ ꝯña p modū ar guẽdi phi. ꝛ a^{re} ꝓ^r. nã ħ affir^{ua} tm̃ hõ currit: ꝓ^r p hãc ne^{uam} nihil non hõ currit tãq̃ꝫ per exponẽtẽ suã. ꝛ magis notã vt pꝫ. Silr illa ois hõ ꝑter sor. currit. ꝓbaꝫ p illaꝫ sortes

5^a nõ currit. vt pꝫ i logica. ℭ 5 ꝑncipalr illa demr̃atio ē po tior q̃ est p magis cãm. sed ne^{ua} est hõ. ꝗ ꝛc. Maior pꝫ co mõ quo supius dicebaꝫ de vl̃i ꝛ particulare. Minor ꝓba tur. demr̃atio ne^{ua} idifferẽter p cãꝫ remotã ꝛ ꝓpinquã eẽ põt. affir^{ua} ṽo solū per cãm ꝓpinquã. sꝫ in vnoquoq̃ꝫ gñe cã remota magis ē cã q̃ꝫ ꝓpinqua. igr̃ ꝛc. maior de se pꝫ. ꝛ minor iductiue ꝓbaꝫ. In gñe. n. cãe efficiẽtis magis cã est celū q̃ꝫ hõ ꝛ hõ q̃ꝫ celū. in gñe ẽt cãe finalis: magis cã ē sanitas q̃ꝫ extenuatio aut alia sibi cã ꝓpinq̃. ꝛ sic õ alijs

Corlm. q̃re ꝛc. ℭ Ex istis ꝯsir inferꝫ cãm negatiuã eẽ digniorẽ ꝛ potiorẽ affir^{ua}. q̃ꝛ indifferẽter demr̃are põt suū effectū si ue ꝓpinq̃ siue remota fuerit. Affir^{ua} ṽo nõ demr̃at nisi cū fuerit ꝓpiqua. q̃re negatiua demõstratio potior erit affir

6ª matiua. ℭ 6. syll's negatiu⁹ ē potior syll'o affir^{uo}. ꝗ demõ stratio ne^{ua} ē potior affirmatiua. Tꝫ ꝯña a sili. ẽt q̃ꝛ dmõ stratio ē syll's. assūptū ꝓbaꝫ. virtus sylli negatiui ad pl'a se extẽdit q̃ꝫ vt⁹ affirmatiui. ꝗ ꝛc. Assūptū ꝓbaꝫ. q̃ꝛ syll's affirmatiu⁹ solū sit in ꝑ^a ꝛ t̃tia figura. negatiu⁹ ṽo i oib⁹ trib⁹ figuris fieri põt. igr̃ ꝛc. ℭ Itẽ cū sint. 19. modi figu rarꝫ. 12. sunt negatiui ꝛ. 7. affirmati. vt pꝫ discurrẽti. ꝗ ꝛc.

7^a ℭ 7^a. ꝓpõ negatiua potior est affirmatiua. ꝗ dmõstratio negatiua est potior. Tenet ꝯña. q̃ꝛ ꝑn^m affirmatiuaꝝ de mõstrationū ē ꝓpõ affirmatiua. ꝛ negatiuaꝝ ē negatiua. vt pꝫ i textu. Assūptū ꝓbaꝫ. nã vl̃is negatiua ē sine aliq̃ me⁹dium suaꝝ singulariū illatiua. sꝫ vl̃is affirmatiua il lud nõ facit sine medio. sequitur. n. formaliter nullus hõ ē aial. ꝗ nec iste hõ ē aial. nec iste nec ille ꝛ sic de singulis. Sꝫ nõ seqꝫ ois hõ est aial. ꝗ iste homo est aial ꝛc. cū añs sit necessariū ꝛ ꝯñs ꝯtingẽs. sꝫ bene seqꝫtur cū debito me

Confir^o dio. vt pꝫ in logica. ꝗ ꝛc. ℭ Cõfirmatur. q̃ꝛ sig^m vl'e neg^m poti⁹ est signo vl̃i affirmatiuo. igr̃ ꝛc. tenet ꝯña. q̃ꝛ a sig̃ denolatur ꝓpõ vl̃is affirmatiua vl' negatiua. assūptū pꝫ. cū signū vl'e negatiuū distribuere possit tã ꝑdicatū q̃ꝫ sub iectū. vl'e ṽo affirmatiuū solū subm distrit ult. vt pꝫ in lo

8ª gica. ℭ 8^a. demõstratio negatiua nõ sp indiget affirmati ua. ꝗ rõ vltima Ari. qua moueꝫ ad ꝓbandū intẽtum est nulla. argũit. n. q̃ affir^{ua} ē potior: cū sine ipsa nõ possit eẽ negatiua. ꝛ nõ eꝫ. Assūptū pꝫ vbi fiat dmr̃atio negatiua imediate ex ꝑ se notis. vt arguendo sic. Nulla q̃ꝫtitas est subã. ois q̃ꝫtitas discreta est q̃ꝫtitas. ꝗ ꝛc. illa nãq̃ꝫ minor

9ª affirmatiua nulla idiget demr̃atione negatiua. ℭ Vltio nulla est demr̃atio negatiua. ꝗ q̃ð falsa. Assūptū ꝓbaꝫ. si aliqua sit negatiua. sit ꝗ illa grã exẽpli. nihil si aial nõ re spirat. pies ē nõ aial. ꝗ paries nõ respirat. ℭ Sꝫ ꝯ illa de mr̃atio est vnus syll's ꝛ vna ꝯña in q̃ nõ negatꝰ nota il latiõis. ꝗ est affirmatiua ꝛ nõ negatiua. tꝫ ꝯña. q̃ꝛ sicut ca the^{ca} dr̃ affirmatiua p affirmationem verbi ꝑncipalis. sic ypo^{ca} dr̃ affirmatiua p affirmationẽ note ꝯiūgentis ca^{ca} vt cõiter in logica scribiꝫ. ℭ Cõfirmaꝫ. aliqua demõstra tio nõ ē affirmatiua nec negatiua. ꝗ ꝛc. Tꝫ ꝯña. q̃ꝛ si aliq̃ eẽt negatiua. tūc affirmatiua ꝛ negatiua sufficiẽter eua cuarẽt gen⁹ demr̃ationis. Assūptū pꝫ de demr̃atione ag gregata ex duob⁹ ꝓcessibus. quoꝝ vnus sit affirmatiu⁹ ex vno impoli aliud concludendo. Alius eꝫ sit negatiu⁹ ex opposito ꝯñtis: arguẽdo ad oppositū añtis. illa. n. de mõstratio nõ magis dr̃ affirmatiua q̃ꝫ negatiua. nec ecõ tra. nec ꝑt sil' dici affirmatiua ꝛ negatiua. vt pꝫ. q̃re ꝛc.

B

Ad qõ. **Ad oppositū** est Ari. ꝑmo poste. trac. 4. ca. ꝑ ꝛ oẽs ei⁹ expositores. ℭ In ista qõ ne. Primo ꝑmittẽtur q̃dã. Scdo ponentur ꝯclusiones.

Quantū ad ꝑmū. Sciẽdū est primo q̃ apud Arist. ꝛ expositores antiquos inueniuntur hec nomina idẽ iportãtia demr̃atio cathegorica affirmatiua demr̃atiua ꝛ ꝑdicatiua. silr demõstratio negatiua ꝛ dmõ stratio priuatiua. idẽ iportãt. Dr̃ ãt demõstratio affirma tiua. q̃ꝛ ꝯñe est inferẽs affirmatiuã. Predicatiua ṽo dr̃. q̃ꝛ ꝑdicatio ꝓprie supra nõ est nisi affirmatiua qua ꝑdicatũ denotaꝫ inesse subõ. sic sõa ipli⁹. vt supi⁹ dcm̃ fuit in ca^o. de per se. ꝛ tales ꝯcludit demr̃atio affirmatiua. Et p idẽ cathe^{ca} nūcupaꝫ. idẽ. n. ē cathegorizo cathe^{ca} q̃ð ꝑdicto ꝑ dicas. Appellaꝫ ãt demr̃atiua p antonomasiã. q̃ꝛ rẽ ma gis demõstrare dr̃ q̃ꝫ negatiua. Demr̃atio ṽo negatiua ē q̃ ꝯñe demr̃at negatiuã. ꝛ p idẽ appellaꝫ priuatiua. q̃m per ipsaꝫ subm ꝑdicato ꝑuari denotaꝫ. ℭ Sciẽdū est scdo q̃ syll's affirmatiu⁹ ꝛ syll's negatiu⁹ ꝓprie in hoc differunt q̃ꝛ affirmatiu⁹ ꝯñe infert affirmatiuã ꝛ negatiu⁹ negati uã. eodẽ mõ differũt demr̃atio negatiua ꝛ demr̃atio affir matiua. q̃uis ẽt syll's negatiu⁹ dici posset syll's i quo ne gatio ꝑponiꝫ toti ꝑncipalr negãs notã illatiõis. sicut co pulatiuã aut disiunctiuã dicimus negatiuã in qua negaꝫ nota disiūctionis aut copulationis. ꝛ ꝯñaꝫ aliquã appel lamus negatiuã in qua negaꝫ nota illationis. Eodẽ mõ dõm est de demr̃atiõe. Sed iste modus loquẽdi de syll'o aut de demr̃atione est inconsuetus apud Arist. ꝛ oẽs ex positores. lꝫ de entimemate ꝛ alijs ꝓpositionib⁹ ypothe ticis cõiter admittaꝫ. Alias tñ recolo i logica dixisse nul lã esse ypotheticã negatiuã p negationẽ ꝓpositã toti ꝑn cipaliter negãtẽ notã ꝯiūgentẽ duas cathegoricas. cui⁹ fundamẽtū alibi require. ℭ Tertio ꝑmittẽdū est q̃ cum demõstratio q̃ dr̃ ad ipolẽ ducẽs duos includat ꝓcessus quoꝝ ꝑmus est ab vno ipoli ad aliud manifesti⁹ impossi bile. alius econtra ex opposito consequẽtis ad oppositū antecedentis. merito scdi ꝓcessus debet illa demõstratio affirmatiua dici vel negatiua. ꝛ non merito primi. pꝫ cū primus ordinetur in secundū. ꝛ secūdus faciat solū scire per se. ℭ Quarto premittendū est q̃ affirmatiuã demon strationem negatiue dupliciter cõparare possumus. vno modo absolute quãlibet cuilibet comparãdo. alio modo determinate comparãdo negatiuã affirmatiue sibi corre spondẽti. ꝛ vtraq̃ꝫ comparatio fieri potest vel ceteris pa ribus vel ceteris non paribus. Dicitur autẽ affirmatiua negatiue correspondere fm aliquos duplr. aut quaꝝ cõ clusionibus idẽ predicatum correspondet. aut idem cor respondet subiectum. Exemplum primi sicut in his pro positionibus. omne aial habens pulmonem respirat. ꝛ paries non respirat. Exemplum secundi sicut in his dua bus. ois homo est substãtia ꝛ nulli⁹ homo est quãtitas. ℭ Quinto premittẽdū est q̃ negatiua propositio que p demonstrationem negatiuaꝫ concluditur. quedã est que simpliciter negat esse rei. sicut nullum vacuū est: quedaꝫ vero determinatū ꝑdicatū a determinato negat subiecto sicut paries non respirat. aut linea non est substantia. ℭ Sexto premittendū est cum affirmatiua conclusio dꝛ cat esse: negatiua ṽo nõ esse. q̃ veritas negatiue absolute neq̃ꝫ esse neq̃ꝫ intelligi perfecte põt sine veritate alicuius affirmatiue. Prima pars pꝫ cum non esse sit pura priua tio. imo pura negatio quã penit⁹ nature ꝛ imaginationi repugnat esse sine aliquo esse positiuo. nõ sic aũt ecõtra. Secunda pars videtur etiã nota. cū enim ens sit primuꝫ ꝛ adequatum obiectum intellectus non potest ab eo in telligi non esse quin intelligatur esse. ꝛ per cõsequẽs nec veritas negatiue intelligi perfecte põt sine veritate affir matiue. non sic autem oportet econtra. vt patet intuenti. ℭ Et quibus inferꝫ q̃ intellectus per accidens fertur in veritatem negatiuã. patet. q̃ꝛ per accidẽs fertur in nõ eẽ rei postq̃ꝫ ens est obiectū primū ꝛ adequatuꝫ intellectus.

Demr̃atio affirmatiua. Predicatiua. Cathegorica. Demr̃atio negatiua.

Demr̃ationum ad inuicem cõparatio

Propõ negatiua ē du^a.

Negatiue ṽitas p affirmatiuã itelligiꝫ

Corlm.

Corl'm. ¶ Idem ēt vi de mēte Ari. 3. de aīa vbi vult priuationem p actus intelligi. ¶ Seqtur vlteri⁹ q si nō eēt scia alicui⁹ eē nō ēt eēt scia de nō esse rei. ⁊ per ɔñs si nō eēt scia veritatis affirmatiue: nō eēt scia v̄itatis negatiue. ¶ Ulteri⁹ pmittēda est distictio de cā remota posita in qōne p̄cedēti. ¶ Ultimo pmittēdū est demr̄atione aliquā alia eē potiorē arguēdū eē ex aliq̄ vel aliqb⁹ de ɔditionibus q̄ ponuntur in diffinitionibus demonstrationis alijs paribus hoc patuit in questione precedenti.

Conclo prima. Quantū ad scd̄m. Sit pma ɔ̄. absolute cōparando affirmatiuā demr̄ationem negatiue: aliq̄ negatiua: aliqua affirmatiua ē absolute potior. Probaꝭ. q: demōstratio negatiua q̄ pbaꝭ celū non eē cōpositū ex mā ⁊ forma. aut q̄ pbaꝭ deū nō eē mobilem: potior est demr̄atione affirmatiua q̄ ostēditur pūctū eē principiū linee ⁊ finem. aut qua demōstratur instās eē ɔtinuatiuū prius tpis. Pria nāqʒ magis scire facit q̄ȝ scd̄a. q: notitiā gn̄at d̄ re valde pfectioris entitatis. ēt q: lʒ h⁹ demōstratio ɔclusionē īferat negatiuā ⁊ scd̄aʒ affirmatiuā. ī pmissis tn̄ h⁹ demr̄ationis me⁹ affirmatiue sumiꝭ de quo valde excellētiorē doctrinā acqrim⁹ q̄ȝ demr̄atio affirmatiue pnoiate demr̄ationis. vt pʒ intuēti. ¶ Eadē ɔ̄ pʒ ex arti⁹ primo pncipali. Pōt. n. demōstratio aliq̄ affirmatiua eē pticularis ⁊ de re ignobili. aliq̄ tn̄ existe demōstratiōe negatiua de re valde nobili in qua p cām ɔuertibilē cū passiōe vl'r ⁊ negatiue ɔcluderet p̄dicatū d̄ subo. ⁊ p h large vl'is diceret. ⁊ sic scd̄a potior eē posset q̄ȝ h⁹. Sil'r non repugnat demr̄ationē aliquā affirmatiuā ab effectu vel sig valde remoto viliorē eē demr̄atione negatiua p cāʒ ɔuertibilē cū passiōe. ¶ Idē ēt ɔcedi possʒ vbi sol⁹ pcessus ad ipos̄e oncēs diceret demr̄atio: aliqs talis esset affirmatiuus.

Conclo 2ª. ¶ Scd̄a ɔ̄. lʒ ita sit. q̄lʒ tn̄ demr̄atio affirmatiua vt sic ē potior q̄ȝ aliq̄ negatiua vt sic. Pʒ ex. 6. pmisso. cū. n. demr̄atio affirmatiua vt sic obiue tēdat in v̄itatē affirmatiuā. ⁊ ɔsīr in eē. Negatiua v̄o vt sic. obiue in v̄itatē negatiuā tēdat. ⁊ ɔsīr i nō eē. v̄itas vero negatiua nec eē nec itelligi pfecte pōt sine v̄itate affirmatiua. p eādē suppōnē. seqꝭ intentū. ¶ Cōfirmaꝭ. q: intellect⁹ p accñs fertur in v̄itatez negatiuā. p se v̄o ī affirmatiuā. igꝭ ⁊c̄. Assūptū pʒ p correlariū p̄ʳᵐ eiusdē suppōnis. ¶ Cōfirmaꝭ scd̄o. q: si nulla eēt vl' eē possʒ scia v̄itatis affirmatiue nulla ēt eēt scia v̄itatis negatiue. p correlariū scd̄m eiusdē suppōnis. q̄re scia v̄itatis affirmatiue vt sic est potior scia v̄itatis negatiue. ⁊ p ɔñs affirmatiua demōstratio vt sic. est potior negatiua vt sic.

Conclo 3ª. ¶ Ex ɔ̄ne illa inferꝭ 3ª ɔ̄. q demōstratio affirmatiua ceteris pibus est potior negatiua. pʒ sic precedēs. Notāter dʒ ceteris pib⁹ pp disparitates tactas i pbōne pme ɔ̄nis. ¶ Itē q: staret negatiuā aliquā ex p se notis ⁊ indemōstrabilib⁹ imediate pcedere. affirmatiuā v̄o ex mediatis quoꝝ no⁹ lōgo pcessu acqreretꝭ. vt dicebaꝭ in 2ᵒ principali argumēto.

Conclo 4ª. ¶ Quarta ɔ̄. q̄libet demōstratio negatiua cui⁹ pmisse demr̄abiles fuerit. vl' saltē affirmatiua vilior ē affirmatiua sibi corrñdēte p quā pmissa ei⁹ affirmatiua dmr̄aꝭ. Probaꝭ p rōes phi. p̄ q: negatiua pl'a reqrit media. ⁊ pl'es ppōnes q̄ȝ illa affirmatiua. q̄cūqʒ. n. me⁹ ad illā affirmatiuā reqrunꝭ. ēt reqrunꝭ ad negatiuā. ⁊ nō eȝ vt pʒ. ḡ ⁊c̄. ¶ 2ᵒ q: demr̄atio negatiua nc̄cio reqrit alterā pmissaꝝ affirmatiuā. affirmatiua v̄o nullā negatiuā reqrit. imo ex solis affirmatiuis pōt aliqd syllogizari. nō aūt ex solis negatiuis. ḡ ppō affirmatiua ē efficatior ī dmr̄ando q̄ȝ negatiua. ⁊ p ɔñs dmōstratio affirmatiua ē potior. ¶ 3ᵒ q: qñ pmisse demr̄ationis negatiue indigēt demr̄atione ad illas demr̄andas pl'es affirmatiue ɔcurrunt q̄ȝ negatiue. ɔcurrūt. n. tres affirmatiue due ad pmissā affirmatiuā ⁊ vna ad negatiuā. solū āt vna negatiua ɔcurrit. vʒ ad negatiuā demr̄andā. ⁊ sic magis adhuc ɔtigere si vlteri⁹ augerenꝭ demr̄atōes. q̄re ppō affirmatia ē p̄or nōtior ⁊ credibilior alijs pib⁹ ppōne negatia. ⁊ p ɔñs dmr̄atio affirmatia potior ē negatia. ¶ 4ᵒ demr̄andi affirmatiue digni⁹ corrñdet p̄ri⁹ q̄ȝ negatiue. ḡ ⁊c̄. Assūptū pbaꝭ. Affirmatiue corrñdet ppō imediata affirmatiua: negatiue v̄o negatia. Dignior āt ē ppō imediata affirmatia q̄ȝ negatia: eo q negatia p affirmatiuā pbaꝭ. ⁊ q: eē nāl'r ē p̄us q̄ȝ nō eē. affirmatia v̄o dic̄ eē. ⁊ negatia nō eē. q̄re ⁊c̄. ¶ 5ᵒ dmr̄atio illa negatia si p̄t sine affirmatia. affirmatia v̄o n̄ idiget negatia. ḡ ⁊c̄. ɔñа ⁊ añs d̄ se patēt. iste rōes p liri⁹ h̄ir in expōne text⁹ ⁊ ibi vide. ¶ Ultio p̄t argui pcōditōes demr̄atōis. q: p̄dcā dmr̄atio affirmatia magi ē ex pmis ⁊ imediatis cū sit ppinqor p se notis. ⁊ p idē magi ē ex cāis p̄orib⁹ ⁊ notiorib⁹. cū negatia in affirmatiuā resoluaꝭ. magis ēt ex veris cū v̄itas affirmatiua alijs parib⁹ sit magis v̄itas q̄ȝ negatia. magis ēt ē ex ipsis q̄ sunt p se ⁊ s̄m q ipm. imo eē p se ⁊ s̄m q ipm nō pp̄e cōpetit ppōnib⁹ negatis. Ex qb⁹ vltio vz q affirmatia magi faciat scire. q̄re affir⁹ potior ē nega⁹. q̄lʒ illaꝝ triū ɔ̄nū p̄t eē ad mētē Ari. in textu.

Conclo 5ª. ¶ 5ª ɔ̄. aliq̄ demr̄atio nega⁹ p pauciora me⁹ ad imediata resoluiꝭ q̄ȝ affir⁹ vl' eiusdē subi vel eiusdē p̄dicati. pʒ ex tertio argu⁹ pncipali.

Cōclo sexta. ¶ 6ª ɔ̄ poniꝭ a qbusdā q̄lʒ demr̄atio nega⁹ p pl'a media ad imediata resoluiꝭ q̄ȝ affirmatiua sibi corrñdēs. Pro v̄itate ɔclusiōis opʒ ipsoʒ limitari ad negatiuā demr̄ationē cui⁹ pmisse sint demōstrabiles. Intelligūt aūt affirmatiua negatiue corrñdere. vt ex suis v̄bis colligiꝭ qñ idē caꝝ fuerit subʒ si sint de reb⁹ diuersoꝝ p̄dicamētoꝝ. sic demr̄atio q̄ dmōstraꝭ hoiez eē subaʒ. ⁊ demr̄atio q̄ demōstraꝭ hoiem non eē q̄ȝtitatē. In eodē v̄o p̄dicamēto negatie ppōni corrñdet affirmatia de p̄dicato. i quo p̄ dīnt subʒ ⁊ p̄dicatū negatiue. vt huic. hō nō ē lapis corrñdet illā hō ē corp⁹ aīatū. siue ista. lapis ē corp⁹ inaīatū. nā p aīatū ⁊ inaīatū p̄ dīnt hō ⁊ lapis. Si v̄o p negatia passio ab aliquo subo remoueꝭ. affir⁹ sibi corrñdēs erit ppō in q̄ illa passio pp̄o attribuiꝭ subo. vñ huic negatiue. asin⁹ nō ē risibilis: hec affirmatia corrñdet hō ē risibil'. ¶ Notū ē āt q i oib⁹ istis p pl'a me⁹ pbaꝭ negatia q̄ȝ affir⁹. q: p q̄cūqʒ pbaꝭ affirmatiua pbaꝭ ēt negatiua ⁊ non eȝ. vt pʒ. q̄re ⁊c̄. hec ēt ɔ̄ possʒ eē ad mētē phi.

Cōclo septima. ¶ 7ª ɔcl'o ɔ̄ quosdā. aliqua demr̄atio negatiua est p cām remotā q̄litercūqʒ sūptā. aliq̄ per cām primā ⁊ ɔuertibilē. aliq̄ per effectū siue ppinquuʒ siue remotū. ⁊ aliqua nec p cām nec per effectū passiōis. Pma pȝ pʒ in hoc syll'o. nullū nō aīal respirat. paries est nō aīal. ḡ paries nō respirat. ¶ 2ª pʒ in hac demr̄atiōe. oē disciplinabile ē rōale. nullus equus ē rōale. ḡ null⁹ equ⁹ ē disciplinabile. Et per idē pōt dari exemplū de cā remota 2ᵒ mō sūpta. vt h oē risibile ē rōnale. null⁹ equ⁹ est rōnale. ḡ nullus equ⁹ ē risibile. Potest ēt fieri p mediū ɔuertibile cū subo. vt hic. nullū rōnale ē rudibile. ois hō ē rōnale. ḡ nullus hō est rudibilis. ¶ Tertia pȝ ɔcl'onis v̄ificaꝭ cōuertēdo syll'os p̄dictos. vt arguēdo sic. oē rōale ē disciplinabile. nullus equ⁹ est disciplinabile. ḡ null⁹ equ⁹ est rōnale. ¶ Itē oē rōnale est risibile. nullus equus est risibile. ergo ⁊c̄. Iteʒ hec est p effectū remotū siue cōiorē. nihil nō gressibile ē rōale. lapis ē nō gressibile. ḡ lapis ē nō rōale. ¶ Ultia v̄o pȝ nota est ī demr̄atiōe q̄ demr̄aꝭ nō eē rei. sicut qñ demr̄aꝭ q nullū vacuū ē p h mediū: q graue non pōt subito moueri de vno extremo spacij ad alterum extremū. Illud. n. me⁹ nō dicit cām nec effectū vacui nec alterius passionis demōstrāde. vt pʒ. lʒ eā in cognoscendo dici pōt. ¶ Et si arguiꝭ ɔ̄ predictā ɔcl'onem q tūc aliqua demōstratio negatiua eēt potissima postq̄ȝ aliq̄ est p cām primā ⁊ ɔuertibilē. negaꝭ ɔñа. Illud. n. nō sufficit ad demōstratiōeʒ potissimā siue pp qd sed vltra reqriꝭ vt p illā cām passio de subo pprio demonstretur. qd nō sit in pres

dicta demrõne: imo in ea p cãm primã passio de alico subo negatiue demrãtur vt pz. ¶ Ultia ꝯ ꝯ quosdã i aliq̃ ẽ demrãtio negatiua que p sui resolõne ad imediata nõ idiget demrõne affirmatiua. pz ex penultimo argumẽto pncipali. ¶ Et si arguit᷑ q̃ hec ꝯ est ꝯ mẽtẽ Ari. i vltima rõne ad pbãdũ dmrãtionẽ affirmatiuã eẽ potiorẽ: pt rñderi vt dicebat᷑ i expõne textus: q̃ intẽtio ei⁹ fuit q̃ absolute demrãtio negatiua nõ eẽ pt sine affirmatiua. q. s. si nõ eẽt vel nõ eẽ possz demrãtio aut ppõ affirmatiua ñ ẽt eẽt nec posset eẽ negatiua: nõ ãt eꝫ. ꝛ hoc nõ obstat ꝯni.

Ad argumẽta pncipalia. ¶ Ad pᵐ pz ex ꝯne pma cũ pbatiõe ipsi⁹ verũtñ pro mã illi⁹ argumẽti p dĩ: q̃ demrãtio negatiua nõ est vlis nisi valde large. nulla ẽt demrãtio negatiua pphe est pp qd: lz fieret p cãm primũ ꝛ conuertibilẽ cũ passione. ¶ Ad 2ᵐ pz ex tria ꝯne. verũtñ dĩ q̃ lz negatiuã imediate eẽ ex p se notis arguat illã eẽ fm qd potiorẽ: cũ h tñ ꝯcedit᷑ affirmatiuã vt sic eẽ q̃libet negatiua potiorẽ vt sic. vt dixi i ꝯne scda. ¶ Ad 3ᵐ pz. ex q̃rta ꝯne ꝛ p᷑ pbatiõe ipsi⁹. Sic .n. itelligẽdo vt sonat illa ꝯ vitatẽ hz p᷑ rõ Ari. Scdm aliquos ẽt pz rñsio ex sexta ꝯne limitãdo rõnẽ Ari. iuxta tenorẽ illi⁹ ꝯnis. ¶ Sed cũ arguit᷑ ꝯ modũ pbandi phi in textu. dĩ q̃ sufficit ad itẽtionẽ ipsi⁹ cũ demrãtio negatiua alterã hẽat pmissã affirmatiuã: ꝛ alterã negatiuã. ꝛ vera/ q̃: vel saltẽ affirmatiua demrãbilis fuerit: ꝛ p pls me⁹ fm qualitatẽ siue fm spẽz tal'r pcedit: q̃ p pla media hz nũc rũ ad ime⁹ resoluit᷑ q̃ dmrãtio affirmatia sibi corñdẽs: siue dicat᷑ sibi corñs iux̃ tenorẽ q̃rte ꝯnis: siue iux̃ tenorẽ sexte. ¶ Ad 4ᵐ concedit᷑ fundamẽtũ Ari. ¶ Ad rõnẽ in oppoᵐ dĩ sicut ibi rñdebat᷑. ꝛ ꝯñr negat᷑ q̃ deũ nõ eẽ lapidẽ sit pri⁹ nãl'r q̃ deũ eẽ: nec obstat auctoritas allegata. ibi .n. Arist. vult q̃ cũ sunt duo entia: quoꝝ ab vno in aliud valet ꝯña. affirmatiue cũ hoc vbo est de scdo adiacẽte ꝛ añs. ꝛ nõ eꝫ: illud a quo nõ ꝯuertit᷑ subsistẽdi ꝯñia est nãliter prius. Sed sic in pposito nõ contingit. vt pz. ¶ Ad ꝯfirmationẽ dĩ potẽtiã dei que poti⁹ posītas q̃dã appellat᷑ nõ real'r ab ipso deo distingui. Cum aũt dicitur actuz absolute precedere potentiã itelligit᷑ de potẽtia actũ abijciente ꝛ ab actu realiter distincta. ¶ Concedit᷑ tñ q̃ sicut deus vt ens est seipso prior vt tale ens: sic ẽt deus vt potẽs eẽ est se ipso prior vt actu ens: ꝛ hec est prioritas quedã rõnis magis q̃ realis. ¶ Ad aliam confirmationem dicitur primo q̃ iste due propositiones tm̃ homo currit. ꝛ omnis homo p̃ter sor. currit. nõ sunt mere affirmatiue. sed cõiter pregnantes dicuntur. q2 sensum negatiuum simul cum affirmatiuo includunt. Dicitur secũdo q̃ ad mẽtem Aristotelis sufficit affirmatiuam propositionẽ nõ syllogistice probari per negatiuam: per affirmatiuam tamẽ syllogistice concluditur aliqua negatiua. ¶ Ad qntũ negãda est maior si vniuersaliter intelligatur. Ubi nãq̃ aliqua passio elementi aut mixti per propriam cãm effectiuam demonstratur potior est demonstratio q̃ si per cãm vliorem demonstretur: sicut per celũ aut solem aut deũ: ꝛ tamen causa illa vniuersalior est magis causa. Cõcedit᷑ tamen q̃ demonstratio illa est potior que per cãm est magis propriaz ꝛ propinquã alijs paribus. Qđ notãter dico. q2 vbi per animal rationale risibile de homine demõstretur tãquã per cãm mediatã: ꝛ per disciplinabile tãq̃ per immediatã cãm passiõis risibile de sor. demonstretur demõstratione particulari. aut risibile ab equo remoueatur demõstratione negatiua: potior erit prima q̃ scda vel tertia. minor etiam nõ est vniuersaliter vera in quocunq̃ sensu intelligatur. potest enim esse demõstratio negatiua per causam proximam passioni. sicut affirmatiua p cãm ẽt remotaz ꝛ per effectũ siue ppinquũ siue remotũ. vt pz ex conclusione septima. Põt etiam eẽ per medium quod nec est cã nec effect⁹ passionis saltẽ in eẽndo demrãtio ẽt affirmatiua fieri põt per cãm remotã scdo mõ. vt cuz per animal rõnale risibile de homine demonstrat᷑. Concedit᷑ tñ gr̃a difficultatis huius argumẽti q̃ vt plurimũ demõstratio affirmatiua est per cãm propinquã. negatiua võ p cãm remotã primo modo: q2. s. cõiorẽ effectu. talẽ ãt cãm remotã nõ oz eẽ magis cãm lz cã remota scdo mõ magis cã dici possit: ꝛ p̃sertim in gñe cãe efficientis aut finalis. ¶ Et si arguit᷑ q̃ saltẽ habet᷑ demrãtionẽ negatiuã fieri posse per plures modos causaꝝ q̃ affirmatiua ꝛ p ꝯñs negatiua magis est p cãz. Ad hoc ꝯcesso añcedẽte gr̃a argumẽti dĩ argumẽtũ pbare negatiuã magi eẽ p cãz extẽsiue sz nõ itẽsiue. ¶ Ad ꝯfirmationẽ dĩ q̃ cãm negatiuaz posse effectũ demrãre siue ppinq̃ siue remota fuerit: poti⁹ arguit ei⁹ impfectionẽ. Econtra võ lz affirmatiua non posset demrãre nisi cũ eẽt ppinqua: maiorẽ ipsi⁹ argueret perfectionẽ: sicut in simili exẽplo nãli declarari pt. ¶ Ad sextũ pncipale. negatur assũptũ. ad pbationẽ. negat᷑ ꝯña primo q2 licet in cãis efficiẽtibus ꝛ finalibus veꝝ sit cãm illã pfectiorẽ eẽ q̃ ad eosdẽ effect⁹ se extẽdit p se ad quos alia se extẽdit ꝛ adhuc ad plures fm spẽm. nõ tñ oz veꝝ eẽ in causis mãlibus aut formalibus. mã .n. pma ad plẽs effect⁹ se extendit q̃ mã scda. ꝛ tñ est ipfectior ista. forma ẽt elementi ad plures effectus se extendit q̃ forma mixti lz sit illa ipfectior. Syllogismus aũt negatiu⁹ cũ sit cõe quoddã respectu pticulariũ syllogismoꝝ: ꝛ ẽ tãq̃ forma respectu illoꝝ. Inter vniuersalia aũt q̃to aliqđ ẽ cõi⁹ tanto ipfecti⁹: sicut aĩal ẽ ipfecti⁹ hoĩe ꝛ sic d̃ alijs. Scdo si ꝯñe deberet ꝯcludere ex fũdamẽto sup q̃ fũdant᷑. oporteret q̃ ad oẽs syllogismos ad quos se extẽdit syllogismus affirmatiu⁹: se extẽderet ẽt negatiu⁹: ꝛ cũ hoc ad quosdã alios qđ tñ nõ est veꝝ. Tertio q2 ex antecedẽte cũ pbatione ipsi⁹ potius sequitur oppositum consequentis. nã q̃ sub specie solis sit solum vnum indiuiduum: ꝛ sub specie aliq̃ hic iнferi⁹ idiuidua plurificent᷑: arguit spẽz solis eẽ perfectiorẽ alijs paribus. ¶ Aliter rñderi posset negãdo antecedẽs. alie nãq̃ figure ad pmã reducunt᷑. ꝛ tñdẽ oẽs modi ad primũ prime q ẽ affirmatiu⁹. vt pz primo poꝝ. quare virtus primi modi q est affirmatiu⁹ ad plura se extẽdit q̃ vtus syllogismi negatiui. ꝛ tale extẽdere vi suã ẽ effectiue virtualiter extẽdere. ꝛ iõ hec rñsio nõ repugnat p̃cedẽtibus. ¶ Ad septimũ negat᷑ assũptũ alijs parib⁹. Ad pbationẽ negat᷑ ꝯñia. sicut enim generãs cũ semine perfectius est q̃ generãs sine semine. aiatũ .n. est pfectius inaiato. sic vniuersalis affirmatiua cũ debito medio suas singulares iducẽs pfectior ẽ q̃ vniuersalis negatiua illas iducẽs sine medio. Itẽ singulares q̃ ex negatiua vli iferũtur nihil ponũt i eẽ sz poti⁹ priuãt subiectũ predicato. perfecti⁹ ãt ẽ cũ medio positiue inferre q̃ sine medio ꝯcludere puatiue. quare ꝛc. ¶ Et si arguit᷑: vlis negatiua nõ indiget medio ad iferẽdũ eius singulares. affirmatiua vero idiget. ḡ paucio2b⁹ idiget negatiua q̃ affirmatiua. negãda est ꝯñia si vniuersaliter itelligat᷑: q2 licet ita sit: vt plurimũ tñ negatiua idiget pbari per affirmatiuã siue syllogistice siue quouis alio mõ. ¶ Ad confirmationem negatur assumptuz. Ad probationẽ vero consequentia. q2 vt dicũt quidã. licet ita sit: signum tamẽ vniuersale affirmatiuũ plures producit effectus diuersarum rationũ. quia subiectum distribuit ꝛ predicatũ cõfundit. vniuersale vero negatiuũ solũ distribuit. ¶ Aliter ꝛ magis ad rẽ dici ei põt q̃ lz ita sit. distribuere tñ signi negatiui est priuatiue distribuere: affirmatiui positiue. ꝛ scđz est pfecti⁹ primo vt pz: neq̃ sequitur de forma. ad maiorez distantiam distribuit signũ vniuersale negatiuũ per affirmatiuũ. ergo dignius est signum vniuersale negatiuũ. sic non sequitur ad maiorẽ distantiã illuminat certus ignis q̃ certus

sepis ꝑciosus. ergo est perfectior. ¶ Ad octauū pꝫ ex ꝯne vltima. ¶ Ad vltimū pꝫ ex scđo notabili. lꝫ. n. copulatiua ⁊ disiūctiua dicant negatiue ꝑ negationē copule. qꝛ tn̄ syll's ⁊ demrātio ꝑncipalr̄ in ꝯnē referunt. iō affirmatiui ⁊ negatiui denominantur fm̄ denominationē sue conclusiōis. ¶ Ad ꝯfirmationē pꝫ ex 3ᵒ notabili. lꝫ. n. demrātionis ducētis ad ipol'e alter sit ꝓcessus negatiuꝰ ⁊ alter affirmatiuꝰ. ab vltimo tn̄ denoiari dꝫ aut simplr̄ affirmatiuus aut simplr̄ negatiuꝰ. Et sic est finis huius q̄ōnis.

¶ Quōq̄de cathegorica ꝓuatiua sit dignior maīfestū ē. Et ad ipol'e ducēte ⁊c̄. t. c. 41. Q̄ō. xliij.

A — Rōꝫ ꝑ

Queritur 43ᵒ. Utrū demrātio ostensiua sit potior demrātiōe ducēte ad ipol'e. Et non arguit. ꝓ sic. nulla est demrātio ad ipol'e ducēs. ergo qō falsa. Assūptū ꝓbat multiplr̄. ¶ Primo qꝛ demrātio queliꝫ facit scire. vt pꝫ ꝑ diffōnē demrātionis: sꝫ syll's arguēs impossibilē cōclusionē ex premissa ipossibili non facit scire: eo q᷑ impossibile sciri non. pōt. ergo ⁊c̄. ¶ Scđo qꝛ oīs demrātio est ex ꝓmissis veris ad ꝯclusionē verā. ꝑ scđam diffinitionē demōstrationis: sed syll's ad ipossibile ducēs falsuꝫ ex falso ꝯcludit. ergo ⁊c̄. Maior pꝫ in textu: vbi dicitur q᷑ in demrātione ducēte ad ipossibile manifestius ipossibile ꝯcluditur ex ipoli minus manifesto. ¶ Tertio qꝛ demōstratio est syll's. vt hꝫ ex prima diffōne demrātionis. sed demōstratio ad impossibile ducens non est syllogismus. ergo ⁊c̄. Minor probatur. quilibet syllogismus ꝯstat ex tribus terminis ⁊ ex tribus ꝓpositionibus tm̄: vt pꝫ primo priorum. Sed demonstratio ad impossibile ducens constat ex pluribus: quoniam aggregat in se duos syllogismos: quorū primus est syllogisticus. scđs nō: qꝛ ab opposito conclusionis ad oppositum alterius ꝓmisse. ergo ⁊c̄. ¶ Confirmatur quia aggregatū ex illis duobus ꝓcessibus non ducit ad impossibile: sed tandem ducit ad conclusionem veram. ergo nulla est demōstratio ad ipossibile ducens. ¶ Quarto quia omnis demrātio aut ē qꝛ aut propter quid. vt patuit in precedētibus. sed syll's ad impossibile ducens non est huiusmodi: cū nō arguat ab effectu ad cām nec econtra. nullum enim impossibile habet causam neq; effectum. vt pꝫ quare ⁊c̄. ¶ Scđo principaliter arguitur sic. aliqua demōstratio ostensiua est negatiua. ⁊ aliqua ad ipossibile ducens est affirmatiua: sed affirmatiua potior est negatiua. vt patuit in q̄ōne ꝑcedēti. q̄re ⁊c̄. ¶ Cōfirmatur qꝛ aliqua ostēsiua est particularis: ⁊ ad impossibile ducens pōt esse vniuersalis. ergo ⁊c̄. pꝫ consequentia ⁊ assumptū ex prius determinatis. ¶ Tertio principaliter demōstrationes mathematice sunt alijs demonstratiōibus certiores ⁊ potiores. sunt eni in ꝑmo gradu certitudinis vt inquit cōmentator. ⁊ tamen vtplurimū predicte demonstrationes ad impossibile deducūt. ergo ⁊c̄. minor patet inspiciēti processum cōmētatoris ꝓpōnū geometrie. Quarto si questio eēt vera hoc preser tim contingeret ꝓpter rōnes philosophi in textu: qꝛ. s. demōstratio ostēsiua ab effectu nō ex prioribus sed posterioribus ꝓcedit. in demōstratione ēt ducēte ad impossibile vnū ipossibile nō ē altero prius nec posterius cū nullū illoꝝ sit cā nec eā nec effectus. q̄re ⁊c̄. ¶ Preterea vꝫ falsum q᷑ vtraq; demōstratio ex ꝓpositione negatiua procedat sicut philosophus vꝫ dicere. nā plerūq; ad impossibile ducēs ex affirmatiua procedit.

Rō 2ᵃ — Rō 3ᵃ — Rō 4ᵃ

B Ad oppositū Ex pħs ꝑ hꝰ ⁊ oēs expositores. In ista q̄ōe ꝑ ꝓmittēt q̄dā. 2ᵒ ponent ꝯnes.

Ad qō. Quantū ad primū. Sit hec ꝑ'distinctio. illud ꝯplexū. demrātio ad ipossibile ducens: duplr̄ accipi pt̄. vno mō ꝓ solo syllogismo ꝯcludēte ex vno ipossibili ad ipol'e manifestiꝰ saltē illi cui demrāt. scđo mō ꝓ aggregato ex ꝑdicto ꝓcessu ⁊ argumētatiōe ꝯꝫ: q̄ ex opposito ꝯntis arguit ad oppoᵐ añcedētis: ⁊ hoc mō vꝫ accipe pħs. q̄uis ēt ꝑmꝰ modꝰ sibi adaptari possꝫ. ¶ Scđa distictio seq̄ns ex ꝑ'ponit de mēte themistij. duplex ē demrātio. vꝫ. simplex ⁊ mixta. Simplex ē q̄ ē vnꝰ ꝓcessus tm̄. Mixta q̄ ex plibꝰ ꝓcessibꝰ aggregat. ⁊ talis ē dm̄rātio ad ipol'e ducēs. vbi grā. si q̄s ꝯcedat q᷑ oē risibile ē asinꝰ. arguet sic oē risibile ē asinꝰ. ois hō ē risibile. ergo ois hō est asinꝰ. Tūc arguit vlteriꝰ. iste syll's est bonꝰ. ⁊ ꝯ ē manifeste ipolis: mior ē nec̄ia. ergo maior ē ipolis. tūc vltra maior ē ipolis. ergo suū oppoᵐ ē nec̄iū. vꝫ. q᷑ risibile nō ē asinus. Et hoc ē q᷑ demrātor ꝓbare itēdit. ⁊ sic pꝫ q᷑ illa demrātio ad ipol'e ducēs cōponit ex tribꝰ ꝓcessibꝰ. ¶ 3ᵃ distinctio. aliquē ꝓcessū syllogisticū facere scire duplr̄ itelligi pōt. vno mō cōplectiue: qꝛ. s. ad ꝯnē scīa acq̄rit imediate terminet. Alio mō dispositiue. qꝛ. s. fit dispō ꝑuia ad illā ꝯnē ꝯcludēdā. ¶ 4ᵃ distictio. duplr̄ itelligē possumꝰ aliquā demrationē ostēsiuā eē demrātiōi ducēti ad ipol'e correspōdētē. Uno mō: qꝛ ambe finalr̄ eādē ꝯnē iferāt. vt si itēderē demrāre nullū vacuū eē. ⁊ illō ꝑ facerē rōne ducēte ad ipol'e. deīde rōe ostēsiua. Alio mō si oppᵐ ꝓmisse dm̄rātionis ostēsiue eiusdē q̄litatis cū ꝯne ꝓbarē eē ipol'em demrātione ducēte ad ipol'e. ⁊ hūc modū tāgit Ari. i textu. ¶ Quinto ꝓmittēdū est de mēte Ari. in textu: q᷑ in hꝫ preferri differūt dm̄rātio ostēsiua ⁊ demrātio ad ipol'e ducēs qꝛ ostēsiua ex ꝓmissis ꝓcedit notioribꝰ ꝯne. sꝫ ad ipol'e ducēs eꝫ ꝓcedit a ꝓmissa syllā minꝰ nota ad notiorē ꝯnem. cuius causa est qꝛ ex impossibili magis manifesto intendit facere discredere aliud impol'e. sed per cōsequens discredimus antecedenti. non autem econtra. vt patet in logica. ¶ Preterea dixerunt quidam q᷑ in hoc maxime differunt predicte demonstrationes. quia ostensiua ordineꝫ seruat naturalem: q᷑ enim premisse sint cōclusione notiores hic est ordo naturalis. sed ad impossibile ducens potius ordinem seruat contrarium: ⁊ non naturalē. ¶ Ultimo premittitur: demonstrationē aliquam esse alia potiorem argui potest ex aliqua vel aliquibus partiū positaꝝ in diffōne demrātionis. pꝫ ex ꝑcedentibus q̄ōnibus.

Demrātio ē duꝰ — Demrātionum dūa.

Quantū ad scđm: Sit hec prima ꝯ. Capiēdo demōstrationē ducentem ad impossibile primo modo: quelibet talis est indignior qualibet alia demonstratione ostēsiua. Probatur: qꝛ nulla talis facit scire. vt dicitur in primo argumento nisi forte intellectum disponendo ad discredendū antecedēti. sed quelibet ostensiua cōpletiue facit scire. ergo ⁊c̄. tenet consequētia ex vltimo notato. ⁊ assumptū patet. Item demōstratio talis ad impossibile ducēs a minus noto ad notius procedit: ostēsiua vero a notiori ad minus notū. vt patet ex q̄nto supposito. ⁊ ꝑ ꝯns ostensiua ordinē seruat naturalē. sꝫ ad ipol'e ducēs ordinē hꝫ preternālem. quare ⁊c̄. ¶ Scđa ꝯ. ꝓbabilr̄ cōcedit aliquā demrātionē ducentē ad impol'e scđo mō sumptā aliqua ostēsiua eē potiorē. Hec ꝯclusio ꝓbari pt̄ ex scđo ⁊ tertio argumēto ꝑncipali. ¶ 3ᵃ ꝯ. lꝫ ita sit q̄lꝫ tn̄ dm̄rātio ad ipol'e ducēs talr̄ sūpta ignobilior ē q̄ꝫ aliq̄ ostēsiua merito suoꝝ modoꝝ ꝯcludēdi. Probat qꝛ q̄d ad ꝑᵐ ꝓcessū ē ignobilior. vt pꝫ ex 2ᵃ ꝯne. 2ᵒ ēt modꝰ ꝓcedēdi ignobilior vꝫ q̄ꝫ modꝰ syllogisticꝰ quo ꝓcedit dm̄rātio ostēsiua sicut cū arguit sic. ꝯ ē ipolis. ⁊ mi[nor] [illegible]. ergo maior ē ipolis. ⁊ ꝑ ꝯns oppᵐ eius ē nec̄iū. Manifeste. n. apper modū hūc viliorē eē mō syllogistico ꝓcedēdi. Ex ꝯne infert qualibet ostēsiuā vt sic potiorē esse qualibet ducēte ad impossibile vt sic. ¶ Quarta ꝯclusio. seq̄t ex secūda. q̄libet demrātio ostēsiua ē potior ducēte ad ipol'e alijs pibꝰ pꝫ ex ꝑdcis ¶ 5ᵃ ꝯ. quelibet talis demōstratio ad ipol'e ducēs idignior est ostēsiua sibi corrīdente. Pꝫ ꝑ de corrīdente sibi ꝑ

Concłō prima. — Concłō 2ᵃ. — Concłō 3ᵃ. — Concłō 4ᵃ

mõ.dignl⁹.n.ẽ.ꝯnẽ aliq̃ ꝑ demr̃ationẽ mõ directo ⁊ nã/li ꝓcedẽtẽ ꝓbare q̃ꝫ ꝑ demr̃ationez obliq̃ ⁊ ꝓternãli mõ ꝓcedẽtẽ. De coarñdẽte scõo mõ pꝫ ꝑ rõnẽ pbi in textu. ħ ꝯ põt eẽ ad mẽtẽ Ari. q̃zuis ẽt due ꝓcedẽtes ꝯclõnes sibi attribui possint. ¶ 6ª ꝯclõ. lꝫ demr̃atio ad ipoßẽ ducens scõo mõ sumpta q̃ ad ꝓmũ ꝓcessum ab ipoß min⁹ noto ad ipoßẽ magis notũ ꝓcedat: q̃ꝫrũ tñ ad 2ᵐ ꝓcessũ ex nõtiori min⁹ notũ ꝯcludit. Pria ps pꝫ ex ꝓbatiõe pᵉ ꝯnis. Scõa silr pꝫ. sic enĩ ꝯ ẽ aliq̃ ꝓmissaꝝ i falsitate notior. sic ẽt ei⁹ oppoᵐ ẽ opposito illiᵘ ꝓmisse noti⁹ l vitate. q̃re ⁊c̃.

Cõclõ sexta

¶ Ultia ꝯ ponit ꝓm aliq̃s. demõᵉ oñsiua ex ꝓoribus ꝓm nãm ꝓcedit. demr̃atio ṽo ad ipoßẽ ducẽs in scõo ꝓcessu ex posteꝛ⁹ q̃ ad nãꝫ ꝓorib⁹ tñ q̃ ad nos ꝓbat itẽm. Hec ꝯ latio apparẽter vr̃ de mẽte Aristo. in textu. quã tñ nõ puto vlr̃ verã vt pꝫ ex vltimo argumẽto. ¶ Ad textũ ãt Ari. vide in r̃sionib⁹ argumẽtoꝝ ⁊ in expõne textus.

Cõclõ septima

Ad rõnes ꝓncipales. Ad ꝓmã negaꝫ assũptũ loquẽdo vlr̃ tã de demr̃atõe ꝓm qd q̃ꝫ de demr̃atiõe simplr̃. ¶ Ad ꝓbationẽ dr̃ ꝙ lꝫ illa diffõ demr̃ationis data fuerit de demõᵐ simplr̃. demr̃atio tñ ad ipoßẽ ducẽs 2ᵒ sũpta aliq̃ mõ scire facit qõ ꝓm ꝓcessum eius. Illa ẽt que ꝓ mõ sumiꝛ dispositiue fac̃ scire disponẽdo. s. itellcm̃ addiscredẽdũ ꝓmisse ꝓꝑ discredẽ ꝯni. ¶ Ad 2ᵐ ꝓbaᵒⁿᵐ dr̃ silr̃ ꝙ lꝫ illa diffõ data fuerit de demõⁿᵉ simplr̃. demr̃atio tñ ad ipoßẽ ducẽs q̃ ad ꝓm ꝓcessũ solũ ex veris ꝓcedit lꝫ q̃ ad ꝓᵐ ex ipoß demr̃er. ¶ Ad 3ᵐ dr̃ ꝙ demõᵒ ad ipoßẽ ducẽs ꝓ mõ sũpta ẽ sylloᵃ. sꝫ 2ᵒ sũpta ꝓᵐ ꝓcessũ icludit q ẽ sylloᵐ ⁊ ħ sufficit. illa tñ diffõ ꝓrᵃ ꝯperit demr̃atiõi simplici. nõ aũt demr̃ationi mixte nisi ꝓm qd. ¶ Ad ꝯfir. dr̃ ꝙ aggregatũ ex illꝫ duob⁹ ꝓcessib⁹ q̃ ad ꝓmũ ad ipoßẽ deducit. ⁊ ħ sufficit. ¶ Et si ar. ꝯ q: oĩs mõdus aut ꝓcessus ab vltio ei⁹ fine denoiari debꝫ. vt hꝫ. 5. phy. Cũ igiꝛ illud aggregatũ tñdẽ in verã ꝯnẽ terminet. syllo ducẽs ad veꝝ ⁊ ñ ducẽs ad ipoßẽ noiari dꝫ. ¶ Ad ħ r̃ñdet qdã ꝙ veꝝ ẽ mot⁹ nãles a fine vltimo denoiari mot⁹ ãt artificiaꝛ plerũq̃ꝫ denoiaꝛ a ꝓrᵃ vel agẽte. sic medicatio a medico siue medicina sumit denoiationẽ ꝓcessus aũt itellꝫ est mot⁹ qdã artificialis. Hec r̃sio ẽ metaphorica. Sꝫ meli⁹ ẽ dicẽ ꝙ sic placuit Ari. ⁊ alijs antiq̃s totũ aggregatũ a ꝓ ꝓcessu denoiare. ꝓsertim cũ in ħ differat a q̃lꝫ alia demr̃atiõe. ¶ Ad 4ᵐ ꝓbationez dr̃ ꝙ oĩs demõᵉ ẽ q: vel ꝓꝑ qd. vl ad alterã illaꝝ reducibiꝛ. ⁊ ꝯfir ꝯcediꝛ demr̃ationẽ ducẽtẽ ad ipoßẽ merito scõi ꝓcessus ad alterã illaꝝ esse reducibilẽ. ⁊ ħ vide i qõne. 35. ¶ Ad scõam rõnẽ ꝓncipalẽ pꝫ i qõne. ¶ Ad tertiã silr̃. Aduerte tñ ħ ꝙ cũ demr̃atio ad ipoßẽ vnã hẽat ꝯditionẽ merito c⁹ dicẽda eẽt potior eꝫ ṽo demr̃atio oñsiua aliaꝫ hñet ꝯditionẽ: põderãde erũt ille ꝯditiões: ⁊ ꝯñr a potentiori denoiatio fiet. ¶ Ad vltimã rõnẽ ꝓt 2ᵉ r̃ñderi ꝓꝫ duplicẽ sñiam positã in expõne textus. Uno⁹ ꝙ in demr̃atiõe oñsiua ꝓcediꝛ a ꝓorib⁹ ꝓꝫ nãꝫ i ducẽte ãt ad ipoßẽ nõ. lꝫ i 2ᵒ ꝓcessu ꝓcedaꝛ a notiorib⁹ nob. ¶ Sꝫ ħ r̃sio patiꝛ istãtiã vt pꝫ ex vltimo argumẽto. Iõ saluo meliori iudicio vẽ limitãda ad demr̃ationẽ negatiuã ꝓcedẽtẽ a cã remota. de q̃ Ari. ꝓsertim exẽplificat. ⁊ q̃lr̃ vꝫplr̃ fieri hꝫ demr̃atio negatiua. tũc enim oñsiua negatiua a ꝓori ꝓcedit. sꝫ ducẽs ad impoßẽ eꝫ a posteriori ꝓm nãm in scõo eius ꝓcessu. ¶ Alr̃ dici põt ꝙ in demr̃atione oñsiua ꝓm intentionẽ Ari. debẽt premisse ordine nãli esse ꝯne ꝓores: siue quo ad nos siue q̃ ad nãm. In demr̃atione aũt ducente ad impoßẽ quo ad primũ ꝓcessum eꝫ cõtingit. cũ ꝓcedatur a min⁹ noto ad magis notũ. Unũ aũt ipoßẽ lꝫ nõ sit alio ꝓus aut posterius realr̃. põt tñ dici eo prius aut posteri⁹ ꝓm cognitionẽ siue absolute siue respectu determiati addiscentis. ¶ Ad confirmationem patet in expositione textus. Et sic est finis questionis.

Ad ar^m. Ad pᵐ. Ad 2ᵐ Ad 3ᵐ Ad 2ᵐ Ad 3ᵐ Ad 4ᵐ Alia responsio Alia responsio

¶ Certior aũt ⁊ ꝓor est scia q̃cũq̃ꝫ ipsi⁹ q: ⁊ ꝓꝑ quid eadem est: sed non est ipsius q: extra eaꝫ que est ꝓpter quid ⁊c̃. Tex. cõ. 42. Qõ. xliiij.

Queritur 44. Utrum scia dicẽs ꝓꝑ qd ⁊ q:. certior sit ⁊ ꝓor q̃ꝫ solũ q:. Negatiue ar. ꝓ sic. aliqua noᵃ q: est q̃lꝫ noᵃ ꝓꝑ quid certior ⁊ ꝓor. g qõ falsa. Tꝫ ꝯña. q: qõ sup ħ fundaꝛ ꝙ notitia ꝓꝑ qd certior est notitia q:. Assũptũ pꝫ de notitia illius ꝓmi ꝓncipij quodlibet eius est vel nõ est. q̃ solũ põt eẽ q: nõ ꝓpter quid. illud. n. ꝓnᵐ est oĩum notissimũ ⁊ certissimũ vt oẽs affirmãt. ¶ Scõo si qõ sit ṽa tunc nãlis esset certior meᵉᵃ. qõ tñ est ꝯ intentionis Arist. in ꝓ ⁊. 2. meta. ¶ Iteꝫ meᵉᵃ est abstractior nãli ⁊ per ꝯñs ꝓꝫ Ari. hec est certior. Consequẽtia ṽo probaꝛ. q: metaphysica ꝯsiderãdo sbãs separatas eẽ ꝯsiderat solum q:. vt pꝫ de mẽte cõmẽtatoris cõmẽto vltimo ꝓmi physicoꝝ. nãlis ṽo ipsas eẽ demr̃at vt ibidẽ pꝫ. cũ g sbe sepate sint subra ꝓncipalia metaphyce sequiꝛ intentuꝫ. ¶ Tertio ex qõne sequereꝛ nãlẽ sciaꝫ certiorẽ eẽ geoᵉ ꝯñs est falsum. cum geoᵃ sit in primo gradu certitudinis cuꝫ etiaꝫ geometria sit abstractior naturali ꝯña probaꝛ demonstrat. n. scia nãlis per cãm oẽ cõtinuũ eẽ diuisibile in infinitũ. ⁊ ꝙ de pũcto ad pũctũ lineã rectã ducere ꝯtingit. vt pꝫ inspiciẽti in. 6. phy. Hec tñ sũt ꝓnᵃ geoᵃ de quib⁹ geoᵉ solũ dicit q:. vt pꝫ. q̃re ⁊c̃. ¶ 4ᵒ sequiꝛ nãlẽ esse certiorẽ ꝓspectiua. qõ tñ vr̃ falsum. cum ꝓspectiua de certitudine mathematica ꝑticipet de q̃ non ꝑticipat nãlis. Pꝫ ꝯña. q: ꝯ multis ꝓncipijs ꝓspectiue nãlis dicit q: ⁊ ꝓꝑ qd. ꝓbãdo ipsa ꝑ cãm. de qb⁹ ꝓspectiu⁹ dicit solũ q:. ¶ Quinto aliq̃ scia ꝯsiderãs solum ꝓꝑ qd de aliqua re nõ est in certitudine cõpabilis scie ꝯsiderãti soluꝫ q:. de eadẽ re igr̃ ⁊c̃. Assũptũ pꝫ de geoᵃ ⁊ cirugia. ꝯsiderat enim cirugia vulnera circularia tardi⁹ sanari solũ q: est. geoᵉ ṽo dicit cãm illius. Ille tñ scie sunt adeo disperate vt cõuenienter cõparari nõ possint vt pꝫ.

Rõ pᵉ 2ᵒ 3ᵒ 5ᵒ

Ad oppositũ Est Aristo. ꝓ poste. illo ca. scia ãt certior ⁊c̃. ¶ In ista qõne ꝓ ꝓmittenꝛ q̃dã. Scõo ponentur conclusiones.

Quantum ad ꝓmũ. Sit hec pᵃ distinctio. sciaꝫ cõsiderantẽ ꝓꝑ qd ⁊ q:. duplr̃ ꝯpare possumus ad scientiã solũ cõsiderantẽ q:. vno mõ absolute siue respectu eiusdem obi. siue respectu diuersoꝝ. Alio modo respectu eiusdẽ obiecti. ⁊ hoc scõo modo maxime intellexit phs. ¶ Scõa distin. sciaꝫ aliquã ꝯsiderare solũ q:. de aliqua re duplr̃ intelligi põt. Uno mõ q: solũ cõsideret sic esse absq̃ꝫ alia demr̃atiõe. sicut geoᵉ sine demr̃atione ꝯsiderat ⁊ ꝯcedit ꝙ de pũcto ad punctũ rectã lineã ducẽ ꝯtingit. Scõo q: de ipso hꝫ notitiã ꝑ demr̃ationem q:. siue ab effectu siue per causaꝫ remotã arguẽdo. Phs autẽ intellexit maxime primo mõ. ¶ Ex distinctione infertur ꝓ ꝙ omne sciens aliquã rẽ propter quid de eadẽ re scit q: ꝓ mõ loquendo. Pꝫ. qui enim scit ꝙ triangulus hꝫ tres ꝑ habere angulum extrinsecũ scit triãgulum hẽre tres angulos. Inferꝛ scõo ꝙ non oẽ sciens ꝓꝑ quid alicuius rei de eadẽ re scit scõo modo. Pꝫ. possum. n. scire cõclusionem per causam eius ꝓximam q̃uis nulla adducatur demonstratio ad illam cõclusionem ꝑ eius effectũ vel causam remotam. Dicunt tamen quidam ꝙ lꝫ ita sit tñ scientẽ propter quid facile est statim scire q:. Cognita nãq̃ꝫ causa ꝓxima ⁊ immediata alicuius cõclusionis facile est cognoscere effectum aut causam remotam eiusdem. non autẽ econtra. Et ideo cognoscens solum q: nõ faciliter cognoscit propter quid. Et hoc dixerunt Arist. intelligere cum dicit. sed non que est ipsius. q: extra eaꝫ que est propter quid. quasi dicere velit ꝙ qui scit ꝓꝑ qd

B Ad qõ.

non scit separatim a qr per effectum vel causaz remotā. qui vero scit solū quia scit separatim a ppter quid. Sed iste intellectus alienus est a mente Aristo. vt puto. ¶ 3ª distinctio. q̄dā est certitudo simplr sive in nā. q̄liter deus dicim⁹ ens certissimū. ⁊ ꝯñr alias subas separas. Quedā quo ad nos. q̄lr nobis certissimū esse dicim⁹ q̄ d̄ quolibet dr eē vel nō eē. ⁊ certi⁹ nobis eē dicim⁹ q̄ ignis ē calid⁹ ꝗ̄ lunā aut solē esse eclypsabilē. Certitudo vo q̄ ad nām sumit vt puto salvo iudicio meliori penes prioritatē nāe ⁊ independētiā. Quāto. n. aliqd̄ ens fuerit nā prius ⁊ min⁹ dependēs: tāto ei⁹ esse ē min⁹ obligatū. ⁊ p ꝯñs apd̄ nām certius. Talis aūt certitudo q̄ ad naturā ē illa quā hūanus intell's hrēt si p se separatim intelligē posset sine ministratiōe sensuū. sic ēt supius dcm̄ fuit de notiori sm nām. tota h̄ snia vr colligi posse ex x̄bis Lincoñ. cū dicit q̄ ꝯ Ari. ē va supposita diffōne ei⁹ q̄ ē certi⁹. Que. n. priora sūt ppinquiora sūt luci spūali cui⁹ sparsiōe res itelligibiles ab aspectu mētis fiūt actu visibiles. ⁊ magis sunt receptiua illi⁹ lucis ⁊ magis penetrabilia ab aspectu mentis. vñ ⁊ certiora sūt. ⁊ scia de his ē sm hūc moduz scia de subijs separatis incorpeis ⁊c̄. Per lucē aūt spūalē forte intellexit lumē intell's agētis. aut forte isluxū p̄ cāe. Certitudo vo q̄ ad nos nō est nisi indubi¹' adhesio intell's q̄ ex varijs pvenire pōt. aut a sensu ⁊ expiētia. sic certū ē ignē eē calidū. aut p demrationē. sic certū sit nob̄ triāgulū hre tres. aut qr sui vlitate aliqd ita notū ē vt intell's stati ei adhereat. vt de q̄lz di eē vel nō eē. ⁊ de silib⁹. In his aūt duobus vltimis certitudo q̄ ad nos ⁊ certitudo quo ad nām coincidere pñt. ¶ Ex qb⁹ infert q̄ lz de⁹ cuilz alteri enti singulari aut specifico incōplexe cōpat⁹ sit ens certissimū sm nāz. certi⁹ tñ ē q̄ de q̄lz dī eē vl' nō eē ꝗ̄ deū eē tā certitudine quo ad nos ꝗ̄ certitudie q̄ ad nāz. Prima ps pz cū de⁹ sit oium p̄m a nullo depēdēs. sz alia oia ab ipso depēdēt ⁊ est oium alioꝝ cā. Scd̄a ps pbat. ⁊ p̄ de certitudine quo ad nos pz. nō posset. n. intellect⁹ nō adhererē illi p̄n° debite itellecto: posset aūt nō adherē huic ppōni deus ē. vt pz. de certitudine quo ad nāz: vr q̄ sicut ens vt ens p abstractionē itell's dī p̄us deo vt de⁹ quā multi appellāt prioritatē nāe. ita de quolibet dī eē vel nō eē dī p̄⁹ ꝗ̄ deū eē. Illd̄ ēt dr altero p̄us a q̄ nō ꝯuertit subsistēdi ꝯña sz seqt de⁹ ē. g̊ ens est. ⁊ nō ęꝯ. g̊ p̄us ē ens eē ꝗ̄ deū esse ⁊ a fortiori p̄us est q̄lz ens eē vel nō eē. Hāc tñ prioritatē puto magis prioritatē rōnis ꝗ̄ realē. q̄ si eēt prioritas realr vt qdā theologi voluerūt securi⁹ ꝯcederet itētū. ¶ Premitto vlteri⁹ q̄ q̄̄to cōcurrūt plres cāe ad figēdā ⁊ stabiliēdā adhesionē itell's circa aliquā rē alijs pib⁹. tāto maior de illa re hr certitudo. Cāis. n. potēti⁹ ꝯcurrētib⁹ ad effectū pducēdo magis sive forti⁹ pducit effcūs. ¶ Premitto 2° q̄ sic effect⁹ in eē stabilit p suā cāz. ita ēt adhesio ⁊ certitudo itell's de illo effectu p cognitionē cāe stabilit. Pz. sic pfecta rei cognitio a cognitōe cāe depēdet p istaz famosam auctatē. sic res se hz ad eē ita se hz ad cogsci. sic ēt certitudo rei ab eadē dependere vr. ¶ P. cognito effectu p sensum aut alio modo a posteriori cōiter non qescit intell's donec cām ei⁹ invenerit q̄ invēta tāqꝫ certitudinē hñs qescit. qr ⁊c̄. ¶ Premitto 3° q̄ nō ex sola maiori certitudine p̄n^{is} arguēdo est maior certitudo scie. Pz. qr ex alia pte possent ei⁹ ꝯnes p cās suas primas min⁹ certe demrari. ¶ Premitto vltimo q̄ q̄dā scia ē alia certior simplr. q̄dā x̄o sm qd. sive de certitudine quo ad nos: sive de certitudine q̄ ad nām loquēdo. Dicet. n. certior sm qd q̄ sm el⁹ ptē lz puā fuerit certior. simplr aūt: q̄ aut sz totum ⁊ sm maiorē partē fuerit certior alijs paribus.

Prima cōclusio Absolute loquēdo aliq̄ no^{a} qr. q̄cūqꝫ no^{a} pp qd certior ⁊ prior est. sive quo ad nos sive quo ad nām. Pz ex p̄ argumēto p̄ncipali. ¶ 2ª ꝯ. de q̄cūqꝫ re hēat scia qr. ⁊ scia pp qd. certior hr scia ꝗ̄ si solū hēat qr alijs parib⁹: sive habeat scia qr. p̄ mō. sive scd̄o mō. Patz ex scd̄o p̄missō. Si nāqꝫ vltra notitiā que absolute de aliquo complexe habetur. aut que habetur per causam eius remotam aut effectum habeat notititiam per causam eius immediataz multo magis stabilitur certitudo intellectus ꝗ̄ si illa nō habeatur. vt per se notū est. ¶ Tertia conclusio. loquendo de sciētia totali non quelibet sciētia dicēs qr. ⁊ ppter quid. de quibusdam principijs alterius sciētie est simpliciter certior scientia solum dicente qr. de eisdē principijs pz qr nālis scia de qbusdam principijs geometrie dic̄ qr ⁊ pp quid. de quibus geo^{a} solū dicit qr. loquēdo semper de notitia qr primo mō. sicut pbatur in argumēto tertio p̄ncipali ⁊ tñ naturalis non est absolute certior geo^{a}. ergo ⁊c̄. Potest tamē cōcedi q̄ illa sm quid est certitior. vt pz ex premisso vltimo. ¶ Quarta cōclusio quelibet sciētia totalis de multis principijs alterius scientie nō soluz vlibus. sed ēt spālibus dicens qr ⁊ pp quid: alijs parib⁹ certior est totali scia dicēte solū qr de eisdem. ¶ Ista conclusio potest probari. sicut secūda per scd̄m premissum. Possunt etiam rōnes linconiensis adduci. quas vide in expositione textus. ¶ Notāter dicitur alijs parib⁹. qm̄ scia naturalis de multis pp quid dicit que a pspectivo supponuntur tāqꝫ principia eius vlia aut specialia. ⁊ tñ pspectiva illam in certitudine excedit loquendo de certitudine quo ad nos pp certitudinem mathematicā in ipsa ꝯentam quam recipit a geometria. ¶ Potest tamen cōcedi q̄ nālis scientia certitudine quo ad nos est sm quid certior pspectiva. vt colligitur ex vltimo p̄missō. Certitudine vero quo ad nām que v̄a ⁊ ppria est certitudo ē simpliciter certior. vt pz ex tertia distinctione. Hec cōclusio fit ad mētē Ari. in textu. Scd̄a ēt sibi attribui potest. Quidā tñ alij sub alijs v̄bis conclusionē posuerunt quā dixerunt eē ad mētē Arist. videlicet quelibet scia subalternans est certior subalternata. ⁊ sola subalternās de oibus dicit propter quid de quibus dicit qr. sic geo^{a}. Subalternata v̄o vt pspectiva de multis dicit qr de qb⁹ nō dicit pp qd. Primū nō vr vex cū nālis sit subalternās perspectivam. ⁊ tñ nō est ea certior nisi sm quid. Quidā tamen moderni negant perspectivaz proprie subalternari naturali. sed soluz geometrie pprie subalternatur. Que ꝯtro nō appet rōnalis. Perspectiva. n. magis est nālis ꝗ̄ ma^{ca} vt hr. 2. physicoꝝ: qr respōsio falsa. ¶ Itez lz modus pcedendi perspective sit quandoqꝫ mathematicus ⁊ q̄nqꝫ nālis. materia tamen de q̄ principaliter ꝯsiderat est naturalis. vt patet: quare ⁊c̄. ¶ Scd̄m etiam dictum recipit instātias. qr geometria de multis eius p̄ncipijs dic̄ qr ⁊ non pp qd. nālis ēt medicinā sibi subalternat. d̄ multis tñ p̄ncipijs ⁊ conclusionibus nālibus dicit solum qr Immo p maiori parte nālis a posteriori pcedit.

Ad rōnes principales. ¶ Ad primā cōcediur illud quod arg^m probat vt in prima conclusione dictum fuit. ¶ Ad secūdam ꝯcedit nālē quo ad nos certiorē esse me^{ca}. licet quo ad nām sit valde incertior. ¶ Ad rationem in o^m vide in q̄stione. 35. sufficienter. ¶ Ad tertiam conceditur naturalem scientiam esse sm quid certiorem geo^{a} que tamē absolute est incertior q̄ ad nos. vt patet ex tertia cōclusione. ¶ Ad quartam patet ex quarta conclusione. ¶ Ad vltimam primo posset negari cōsequentia. lz. n. aña eēt vex cū h̄ tñ stat vt illa scia que vtrunqꝫ considerat certior sit ꝗ̄ illa que solum dicit quia. ¶ Scd̄o negandū est antecedēs quāquā enim scie ille sint dispare cōveniunt tamen in modo movēdi itell'z certo vel incerto. ⁊ per ꝯñs in earum certitudine invicē possunt comparari. Et sic est finis cum dei laude.

Marginal notes: Certitudo du^{a} — Utrum deū esse sit per se notū vl' de hoc Tho. p^a ma pte Sū^e. q. 2. ⁊ alibi — Cōcl'o prima — Cōcl'o secūda — Cōcl'o tertia — Concl'o quarta. — T. cō. — D Ad ar.^{a}

¶ Et que nõ est ex subiecto: illa q̃ est de sub'o vt arithmetica armonica: ꝛ q̃ est ex minorib⁹ ea q̃ est ex appositione ꝛc. T.cõ.43. Qõ. xlv.

A

Rñs.

Queritur 45. Utrum scia abstractioꝛ sit certioꝛ minus abstracta ꝛ scia que ẽ de simplicioꝛib⁹ sit certioꝛ ea q̃ se hꝫ ꝑꝫ appõnẽ. ¶ Ad ptẽ negatiuã arguitur ꝑ sic. entia separata que sunt maxime a mã abstracta ꝛ de quib⁹ scia abstractioꝛ cõsiderat sunt difficillime cognitionis. ğ qõ falsa. Tꝫ ꝯña. qꝛ quãto aliquid est difficilius cognoscibile tanto est incertius. Assũptum pꝫ. 2. meᵗᵉ. ita. n. se hꝫ intellect⁹ noster ad subas separatas sicut oculus noctue ad lucẽ diei. vt ibidẽ habeꝛ quare ꝛc. ¶ Scdo. magis vlia sũt magis abstracta que tamen minus certa videnꝛ q̃ȝ singularia. cum per singularia certa fiant multa vlia. ergo scientia abstractioꝛ est incertioꝛ minus abstracta. ¶ Tertio si questio esset vera sequereꝛ sciam libri physicoꝝ certiorẽ eẽ scia libri de aia. ꝯña videꝛ cõtra intentionẽ Aristo. ꝛ commẽtatoris in pꝛohemio libri de aia. ꝯña tenet ꝑmo qꝛ scia libri physicorum cũ sit vlioꝛ est abstractioꝛ. Scdo: qꝛ scia libri de aia se hꝫ per appõsitionẽ ad sciaꝫ libri physicoꝝ. sicut ẽt subm vni⁹ se hꝫ ꝑ appõnẽ ad subm alterius. ¶ Quarto sequeretur metaphysicã eẽ certiorem geoᵉ aritᵉ. ꝛ sic scie maᵗᵉ non eẽnt in primo gradu certitudinis ꝯ intẽtione ꝯmen. Pꝫ ꝯña. cũ sint de vlioꝛibus ꝛ de magis abstractis a materia ꝛ simplicioꝛib⁹. sube enim separate ꝑm eẽ ꝛ ꝑm intellectum a materia separantur. entia ṽo mathematica solum separanꝛ ꝑm intellectum. quare ꝛc.

B Ad qõ.

Ad oppositum est phus loco prius allegato. ¶ In ista qõne ꝑ ꝑmittenꝛ q̃dam. scdo ponenꝛ ꝯnes ad quesitũ r̃ndentes.

Abstractio ẽ 2ᵉ

Quantũ Ad pmũ. Sit pma distictio. dupiex ẽ abstractio: q̃dã est ꝑm rẽ q̃lr intelligẽtias realiter a mã dicim⁹ abstractas: q̃daꝫ est ꝑm imaginationẽ aut intellectũ q̃uis nõ realr sit abstractio. Et hec est duplex. quedã sit a min⁹ cõi abstrahẽdo cõi⁹ sicut ab hoie aĩ ꝛ a coꝛpe aiato coꝛp⁹ mobile. quedã a mã formã abstrahendo siue subalẽ siue accñtalẽ: que lꝫ sine illa eẽ nõ possit. sine ipsa tñ põt intelligi aut imaginari. sicut lineã. superficiẽ. triãgulũ. ꝛ his silia. ꝑ intellectũ aut imaginatiuam abstrahimus a mã in q̃ necessario hñt eẽ. ¶ Prima abstractio ꝯsiderationi meᵗᵉ deseruit. ¶ 2ᵃ cuiuslꝫ scie cõsiderationi deseruire pt. Nã q̃lꝫ scia aliqd gen⁹ sit cũ ei⁹ spẽbus ꝯsiderat. ¶ 3ᵃ ṽo sciẽtijs mathẽaticis. ¶ Ex distõne infert ꝙ si ꝑ abstractionẽ vlla certitudo sumaꝛ reius ꝑ ab stractiõe magis sumiꝛ certitudo q̃ ad nãm. ab alijs ṽo magis certitudo q̃ ad nos. ¶ Premitto vlteri⁹ penes aliud certitudinẽ q̃ ad nãm de q̃ vide in tertia distõne qõnis ꝑcedentis. ¶ Premitto scdo ꝙ mã ꝑp sui varias mutabilitates ꝛ potẽtialitates q̃s hꝫ ad varia entia põt magna eẽ cã icertitudis nr̃e. pꝫ de mẽte oium. est ẽt tã modice ꝛ ipfecte entitatis vt ei⁹ nã sit valde latens ꝛ nõ nisi difficulter cognosci possit vt colligiꝛ de mẽte Ar. ꝛ ꝯmẽ. ꝑ phy. Ex q̃ iferꝛ ꝙ abstractio formaꝝ a mã siue realis siue ꝑ intellectũ scã iuuat ad certitudinẽ rei. ¶ Premitto 3ᵒ ꝙ illud qõ se hꝫ ꝑm q̃dã adiectionẽ ad alterũ se hꝫ ꝑ modũ spẽi reᵘ gñis. pꝫ. qꝛ si a. se hꝫ ꝑm adiectionẽ ad. b. tũc a includit. b. ꝛ cũ h̃ aliqd vltra: qꝛ reᵘ. b. ẽ tãq̃ȝ spẽs. pꝫ ẽt discurrẽdo. linea. n. visualis se hꝫ ꝑm adiectionẽ ad lineã. ꝛ se hꝫ ꝑ modũ spẽi reᵘ ipsius. nũs sonoꝛ⁹ addit supꝛa nũm ꝛ est tãq̃ȝ spẽs respectu ipsi⁹. ꝛ sic de alijs. Ex q̃ iferꝛ illõ respectu cuius aliud se hꝫ ꝑm adiectionem eẽ eo simplicius ꝛ ꝑ ꝯña abstracti⁹. Pꝫ vlteri⁹ ipm esse magis parat̃ũ certitudini. aliud ṽo magis incertitudini.

C

Prima cõclusio Scia ꝯsiderãs de reb⁹ a materia nãli realr separatis q̃ ad illã ptẽ ẽ certissima certitudine quo ad nãꝫ. Pꝫ. qꝛ talia entia sũt q̃ ad nãꝫ certissima de mẽte phi. 2. meta. Idẽ ẽt ex ꝑdictis pꝫ. ꝑ qꝛ hꝫ entia sunt alijs ꝑoꝛa ꝑm nãm ꝛ magis indepẽdẽtia. ꝛ ꝑ ꝯñs certissima. pꝫ ꝯña ex qõne ꝑcedenti. ¶ Itẽ sunt abstracta tã ꝑm rem q̃ȝ ꝑm intellm. abstractio ṽo iuuat ad certitudinem rei vt ex ꝑdctis pꝫ. ¶ Itẽ tã ꝑm rẽ q̃ȝ ꝑm intellectũ a mã maxie elongaꝛ que magna ẽ icertitudis cã. vt pꝫ ex scdo ꝑmisso. ğ ꝛc. ¶ Ex ꝯne coꝛrelarie iferꝛ metaphycã eẽ oium aliaꝝ sciaꝝ certissimã certitudie quo ad nãm saltẽ quo ad ei⁹ ptẽ ꝑncipalẽ qua ꝯsiderat de substãtijs sepatis. ¶ Sequiꝛ vlteri⁹ ꝙ de tali certitudie loq̃ndo ipa est in ꝑ gradu certitudinis.

Cõcꝰo prima T.c.1.

¶ Scda ꝯ. lꝫ ita sit scia tñ metaphyce de substãtijs sepatis intellꝰi nr̃o ꝯsiderato ꝑm ꝙ recipit notitiã ex administratiõe sensuũ ẽ valde icerta. pꝫ ex auc̃te allegata i ꝑ argumẽto ꝑncipali. ¶ Itẽ sube sepate maxie sunt a sensibus nr̃is remote ğ ab intellꝰu nr̃o ꝑut sibi sensus deseruiũt difficillime cog̃scibiles ꝛ ꝑ ꝯñs valde icerte. lꝫ ꝯña nisi qs ponẽ vellet diam iter magis difficile ꝛ magis icertũ.

Cõcꝰo scũda

¶ 3ᵃ ꝯ. scia de reb⁹ abstractis 3ᵒ mõ alijs paribus certioꝛ ẽ scia min⁹ abstracta. Hec ꝯ sit ad mẽtẽ Ari. i textu. ꝛ pt ꝑbari sic. Scia abstractioꝛ ẽ de magis elõgatis a mã q̃ ẽ magna causa icertitudis ꝑ scdm suppositũ. ğ ꝛc. ¶ Itẽ abstractõ a mã iuuat ad certitudinẽ rei ꝑ coꝛᵐ scdi suppositi. ğ ꝛc. ¶ Itẽ scia h̃ mõ min⁹ abstracta vtiꝛ ꝑncipijs scie abstractioꝛ. sic ꝑspectiua vtiꝛ ꝑncipijs geoᵉ ꝛ nõ ecõtra. ğ ꝛc. ¶ Itẽ arguiꝛ rõne inconiẽtis. scia h̃ mõ abstractioꝛ est de reb⁹ absolute prioꝛibus ꝛ ꝑm nãm certioꝛib⁹. ğ ꝛc. ¶ Ex cõcꝰone inferꝛ geometriã esse perspectiua certiorẽ. ꝛ ariᶜᵃᵐ certiorẽ musica. ¶ Ideꝫ ẽt asserit phs in textu. Et verificaꝛ ꝯ. silꝛ cũ ei⁹ coꝛᵒ tã de certitudine q̃ ad nos q̃ȝ de certitudie q̃ ad nãm. Geoᵃ. n. est de ꝑoꝛibus ꝑm nãm ꝛ de notioꝛib⁹ nobis ꝛ nãe q̃ȝ ꝑspectiua. Lꝫ. n. geometrica entia sint a sensu exterioꝛi remotioꝛa sꝫ tñ intellꝰui disproportionata redduntꝛ sicut sube separate: cũ h̃ a mã sensibili sunt magis abstracta q̃ȝ ea de q̃bus ꝯsiderat ꝑspectiua. ergo ꝛc.

Cõcꝰo tertia

¶ Quarta cõcꝰo. lꝫ certitudine quo ad nos scia de rebus abstractioꝛibus scdo mõ sit certioꝛ alijs parib⁹. stat tñ vt certitudine quo ad nãm sit incertioꝛ. Prima pars pꝫ postq̃ȝ magis vlia alijs parib⁹ sunt nobis magis nota. Scda pꝫ ex tertio argumẽto ꝑncipali. Scia nãq̃ȝ de aia est oib⁹ alijs nãlib⁹ certioꝛ. vt pꝫ in ꝑhemio libri de aia. q̃ tñ min⁹ est abstracta scdo mõ abstractiõis q̃ȝ scia libri physicoꝝ. ẽ tñ ꝑ modo abstractioꝛ ꝛ de ꝑoꝛib⁹ ꝑm nãm quo ad partẽ qua agiꝛ de intellectu: cũ intellect⁹ dicatur a mã aliquo mõ separatus. Dubiũ tñ eẽt de octauo physicoꝝ in quo determinatur de ꝑ motoꝛe. sed de hoc vide in qõnibus primi de anima.

Cõcꝰo quarta

¶ Quinta cõcꝰo. lꝫ ꝑncipia metaphysice sint nobis certissima ꝛ ꝑncipijs aliaꝝ scientiarum nobis certioꝛa. ex h̃ nõ euidẽter inferꝛ metaphycam eẽ absolute quo ad nos certiorẽ. Prima ps pꝫ de istis ꝑncipijs. de quolꝫ diciꝛ eẽ vel non eẽ. ꝛ non ꝯtingit idẽ simul esse ꝛ non esse ꝛ quecũq̃ȝ sunt eadem vni tertio eadeꝫ sunt inter se. ꝛ sic de multis alijs. Secũda pars pꝫ ex tertio supposito ꝑcedentis qõnis. Lꝫ enim ita sit. qꝛ tñ illa ꝑncipia sunt miᵐᵃ pars metaphyca ꝛ in residua parte ꝯsideratur de quiditatibus reꝝ ꝛ de substãtijs sepatis q̃ sunt respectu nostri valde incerte. iõ metaphysica quo ad nos reddiꝛ multis alijs icertioꝛ. Alias tñ in questione trigesimatertia ꝯcessi ꝑstã ꝯcꝰonẽ. metaphysica est qualibet alia certioꝛ certitudine ꝑncipioꝝ. Ex illa tñ non sequiꝛ oppositum huius cõcꝰonis. sed solũ sequitur ipaꝫ eẽ quo ad nos ꝑm quid certiorẽ. ¶ Ex ꝑdictis colligẽ possum⁹ modũ graduã-

Cõcꝰo quinta

di sciās in eaꝝ certitudine. Loquēdo nāq̄ de certitudi/ne quo ad nām: metaphysica est in summo ꝛ ꝑmo gradu certitudinis. post eā sequitur scīa naturalis ꝛ moralis. ꝛ vltimo scie mathematice. res enim mathematice a reb⁹ nālibus in eē depēdent. ꝛ sunt eis naturaliter posterio/res. Loquēdo ꝟo de certitudine q̄ ad nos mathematice sunt i ꝑmo gradu certitudinis. ꝛ naturales sūt i remissio ri gradu. ꝛ metaphysica in gradu remiᵐᵒ. ꝛ hoc sensit cō mētatoꝛ in auctoꝛitate allegata. ℂ Nota tñ hic diligent sicut in ꝑcedētib⁹ dictum fuit. ꝛ in primo de aīa ꝙ nō re pugnat intellectui humano ita certū modum proceden/di hēre posse in naturalibus ꝛ metaphysicis sicut in ma thematicis. sicut cōtingeret si daretur itellectus adept⁹. ꝛ tūc certitudo sua ꝛ certitudo nāe eadem essent. ꝛ quod esset nature certius esset sibi certius ꝛ econtra. ꝛ scīa cer tioꝛ alia ſm nām etiam esset intellectui certioꝛ. ꝛ ista de/bet vocari ꝓpria ꝛ vera certitudo. hic aūt loquoꝛ de cer titudine itellectus nostri ꝯsiderati ſm ꝙ notitiam recipit per ministrationem sensuum. ℂ Ultima cōclusio iter sciē tias abstractas tertio modo. illa est alia icertioꝛ alijs pa ribus q̄ respcū alterius se hꝫ per appositionē. Hec ꝯclu/sio est ad mētē Aristot. in textu. ꝛ sic eam format linconi ensis. Pōt tamen probari ex premissis. quia sciētia illa que se habet ꝑ appositionem respectu alterius est respe/ctu illius tāq̄ species respectu generis. ꝛ est ea min⁹ ab stracta ꝛ res cōsiderans minus simplices ꝛ abstractas. vt pꝫ ex tertio ꝑmisso. ꝛ per ꝯñs est incertioꝛ. pꝫ ꝯsequē/tia ex supradictis. ℂ Ex ꝯclusione isert ꝙ arithmetrica est certioꝛ geometria. Nā geometria se hꝫ per quandaꝫ appositionēꝫ ad arismetricā: sicut pūctus de quo geome tria ꝯsiderat se habet ꝑ appositionem ad vnitatem de q̄ considerat arismetrica. ℂ Idem etiam habetur ab Ari/stotele in textu. ℂ Item rō mensure ꝛ proportionis quā inuicem mensurant geometrica principia in numero re/peritur de quo ꝯsiderat arismetrica. quare ꝛc̄. ℂ Ex ꝑdi ctis patet ꝙ inter scias mathematicas arithmetrica est certissima. post ipsaꝫ seqꝛ geometria. ꝑspectiua ꝟo astro nomia ꝛ musica in eaꝝ certitudine medie sunt inter ma thematicas ꝛ naturales. Patet vlterius ꝙ iter nāles sci entias scientia libri physicoꝝ est in primo gradu certitu dinis quo ad nos. Scia vero libri de anima est in ꝑmo gradu certitudinis quo ad nām: que tñ propria nr̄a cer titudo dici potest. Quedam alia tetigi in questiōe trige/simatertia huic qōm ꝑtinētia q̄ illic vide.

Marginalia: Conclo sexta — Ordo certitu/dinis sci entiarū — D

Ad rōnes principales. ℂ Ad primam pꝫ ex pria ꝛ secūda ꝯclusionibus. ℂ Ad secūdaꝫ dicit ꝙ licet ꝓbaret intentū: hoc tamē non eēt cōtra intē tionē Aristo. verūtamen negatur minoꝛ. ꝛ consequēter dicimr ꝙ licet simplex apprehensio vniuersalis a simpli ci apprehensione singularis aut singularium aliquo mo do dependeat non tamen opoꝛtet vt certitudo aut intel/lectus adhesio a certitudine singularium dependeat: li/cet aliquando hoc fieri possit. ℂ Ad tertiam patet ex q̄r ta conclusione. ꝛ licet scientia libri de anima se habeat ꝑ appositionem ad scientiam libri physicoꝛꝫ ex hoc non euidenter arguitur secundum intentionem Arist. ipsam esse incertiorem. Aristoteles enim vt bene linconiensis exponit ibi comparabat scientias abstrahentes for/mas a materijs que tamen sunt in materia. sic vt illa que magis abstrahit sit certioꝛ illa que se habet per appositionem qualiter se habent arithmetrica ꝛ geo/metria. Posset etiam dici ꝙ argumentum solum pro bat scientiam libri de anima quo ad nos esse incertio rem. ℂ Ad vltimam patet ex conclusione prima ꝛ coꝛrelario post quintam conclusionem. Et sic finitur cum Christi laude.

Marginalia: Ad arᵃˢ — Ad ꝑᵐ — Ad 2ᵐ — Ad 3ᵐ — Ad 4ᵐ

ℂ Una aūt scia est que est vni⁹ generis q̄cūq̄ ex primis cōponit. ꝛ partes aut passiōes hoꝝ sunt per se ꝛc. Tex. cō. 43. Qō. xlvi.

Queritur 46. vtrū ad vnitatē scie req̄rant q̄tuoꝛ ꝯditiones q̄ po/nunt in tex. Ad alteritatem vero requirat alteritas ꝑncipioꝝ. ℂ Ad parteꝫ negatiuā Arguit ꝑ cōtra cōditionē primā. metaphy sica est scia vna: ꝛ tñ non est vnius gñis subiecti. ergo qō falsa. Maioꝛ de se pꝫ. Minoꝛ ꝓbat: qꝛ subiectum meta/physice. s. ens non est genus: sed oīa gña transcendēs de⁹. ēt qui ponit obiectū metaphysice: ꝛ a quibusdā dr subiꝫ non est per se in ꝑdicto. ꝛ si eēt: nō reponeret tāq̄ gen⁹ sed tāq̄ spēs vel indiuiduū. q̄re ꝛc̄. ℂ 2ᵒ scia nālis ē scia vna cuius subm nō est vnū gñe. q̄re ꝛc̄. Minoꝛ ꝓbat: qꝛ cor pus mobile qō cōiter ponit subm ipsius no est ens ꝑ se. sed ꝑ accñs. tale aūt nō est ꝑ se in ꝑdicto. ꝛ ꝑ ꝯñs nō est ge/nus. ergo ꝛc̄. ℂ Idē argumētum fieri pōt de linea visuali q̄ ponit subm ꝑspectiue. ℂ Cōfirmat. coꝛpus humanū sa/nabile ꝛ egrotale qō ponit subm medicine nō est gen⁹. tū qꝛ est ens ꝑ accñs. tū qꝛ est spēs spālissima. sicut ēt hō est spēs spālissima. ergo ꝛc̄. ℂ 3ᵒ quelibet scia vna est habi/tus vn⁹ ꝛ q̄litas vna. q̄re ad ei⁹ vnitatē reqrit vnitas sui gñis ꝛ sue oīe. ꝛ nō ille q̄tuoꝛ cōditiones que vident ex trinsece a nā ipsius. ℂ Quarto arguit ꝯ scdam cōditōeꝫ nulla scia cōponit ex ꝑncipijs. ergo scda cōditio nō bene posita. assumptū pꝫ siue enim scia fuerit habitus vnus si ue aggregatuꝫ ex habitibus ꝑncipia nō sūt ptes q̄ntita/tiue nec qualitatiue scie. q̄re ꝛc̄. ℂ ꝑ. ꝑncipia ꝑma i scia rum demrationes ingrediuntur. ēt de ipsis ꝓprie nō hr scia. vt patuit in ꝑcedētibus. ergo scia nō cōponit ex eis. ℂ Cōfirmat argumētū ꝑncipale sic. scie particulares nō ꝓcedūt ꝑ ꝑncipia ꝑma. ergo ꝛc̄. assumptū pꝫ. de geome/tria ꝛ arithmetrica. que nō vtunt ꝑncipijs metaphysice cōmunissimis. ꝛ lꝫ vterent illis. nō tñ ab illis sumerent vnitatē qꝛ tūc ambe eēnt vna scia: quod non est dicēdū. ℂ Quinto arguitur contra tertiam ꝛ quartā sil. coꝛpus mobile qō est subm nālis phie non habet partes per se nec passiones per se. ergo ꝛc̄. assumptū patet. cum sit ens per accidens. hec enim propositio nō est per se in primo modo. aer est coꝛpus mobile. sed potius in secundo. qō tamen requireretur ad hoc. quod aer esset pars coꝛpo/ris mobilis ꝑ se. ℂ Idem argumentum fieri potest de li nea visuali que est subm perspectiue. ꝛ coꝛpore humano sanabili ꝛc̄. qō ponitur subm medicine cū sit ens per ac/cidens: nec sub se habeat species. ℂ Deinde arguitur ꝯ scdam partez questionis. nō minus vnitas subiecti ad vnitatē scie requiritur q̄ꝫ vnitas ꝑncipioꝝ. ergo econtra ad scientie alteritatem non minus alteritas subiecti req ritur q̄ꝫ principioꝛum. Idem etiam videtur de alteritate partium ꝛ passionum subiecti. quare Aristoteles insuffi ciēs fuit in ponendo causam alteritatis scie. ℂ Secūdo sequeretur ꝙ perspectiua non esset altera scia a geome/tria. pꝫ. qꝛ ꝑncipia vnius sunt ex ꝑncipijs alterius. Et ꝑ idem sequeretur ꝙ nō esset alia a naturali philosophia. multa enim ꝑspectiue ꝑncipia ex ꝑncipijs scientie nālis dependent. quibus cōcessis sequitur ꝙ geometria ꝛ nā/lis philosophia non sunt altere abinuicem. qꝛ quecunq̄ sunt eadem vni tertio sunt eadem inter se. ℂ Tertio seq̄ retur nullā scientiam specialeꝫ esse aliam a metaphyca. ꝯñs est falsum. vt pꝫ. ꝯña tenet. qꝛ cuiuslibet alterius sci entie ꝑncipia sunt ex ꝑncipijs metaphysice. Ex quo vlte rius infert oēs scientias speciales esse idē inter se. ꝑmo. qꝛ sunt idē metaphysice. secundo qꝛ sunt ex eisdem ꝑnci/pijs. vꝫ. ꝑncipijs cōissimis metaphysice.

Marginalia: A — Rōꝑᵒ — 2ᵒ — 3ᵒ — 4ᵒ — 5ᵒ — B — ꝑ — 2ᵒ — 3ᵒ

Ad qō.

Ad oppositū est pħs ꝑ poste. circa finē in illa pte. vna aūt ē scia ⁊c. In ista qōne ꝑ videbit̄ pma ps qōnis. Scđo videbit̄ de secunda.

Sciētia est 2ᵉ

Scientia est 2ᵉ

Quantum Ad pmū sit h̄ pᵃ distinctio. scia vt ꝓposito spectat. dupl'r accipi pt. vnoᵒ ꝓ solo bitu ꝯnis demrāte. alioᵒ ꝓ aggregato ex multis hitibus siue ꝓcessibꝰ demrationis ⁊ pncipijs eoꝝ debitū inter se ordinē ⁊ debitā ꝯnexionē hn̄tibꝰ. q̄l'r totā geometriā dicimꝰ eē sciam. ℭ Ex ista distinctione seq̄t̄ 2ᵃ distinctio ꝙ sicut scia est duplex: sic vnitas scientie est duplex. Scia. n. ꝑ mō dr̄ vna cū sit habitꝰ vnꝰ ⁊ q̄litas vna: quā vnitatem sumit ex gn̄e ⁊ ꝓprio dr̄ia si sit vnitas specifica vnitas v̄o scie scđo mō sumpta si pt eē vnitas ꝓprie. sicut ēt exercitꝰ nō ē vnū vnitate ꝓpe sumpta. s3 ē vnitas q̄dā iproprie q̄ cōsequit̄ debitū ordinē ⁊ ꝯnexionē partiū istius scie cū debito respcū ad aliqđ vnū pncipale. q̄l'r exercitū dicimus vnū ꝓpt ꝯuenionē ordinis ptiū suaꝝ cū attributione ad vnū impatorē exercitus. Ad ꝓpositū ḡ locutꝰ est Arist. de scia ⁊ vnitate scie scđo mō. ℭ Tertia distinctio subm alicuius scie eē vnius gn̄is. dupl'r intelligi pōt

Subm vniꝰ generis

vno mō. ꝙ sit vnius gn̄is pntalis. ⁊ ꝑ se repōatur i pnto tāq̄3 genus. alio mō ꝙ sit aliqđ cōe nō equiuocū pluribꝰ spē distinctis ꝑm quedā ordinē attributū. siue sit ṽe vniuocū siue analogū. ℭ Quarta distinctio. ꝙ subm sciētie sit scđo mō gn̄e vnū diuisibile in spēs dupl'r cōtingere pt vno mō. q2 ipm ꝑm se est in tales spēs diuisibile. sicut aīa que est subm libri de aīa. scđo q2 non est rōne sui sed rōe adiuncti qđ ē de formali cōsideratione scie. sicut corpus humanū sanabile ⁊ egrotale. nō in eo ꝙ corpꝰ humanū h3 sub se spēs in medicina ꝯsideratas. cū sit spēs spālissima. sed in eo ꝙ est sanabile vel egrotale. multe nāq3 sunt egritudinis ⁊ sanitatis spēs. ⁊ hec sunt de formali ꝯsideratiōe medici. ℭ Quinta distinctio pncipioꝝ q̄ dicūt̄ pma. q̄dā sunt pmaᵉ absolute. vt pncipia metaphysice. q̄dā pma ꝑm qd siue in scia in q̄ sunt pncipia. sicut pnᵃ geometrie pᵃ dr̄ non absolute sed ꝑm qd. v3. respectu geometrie. ℭ Ex quo seq̄t̄ ꝙ sciam aliquā ꝓcedere ex pncipijs pmis dupl'r intelligi pōt. s. vel pmo vl' scđo mō. ℭ Ultima distinctio. aliqd eē ꝑ se partē subiectiuā subi alicuius scie dupl'r itelligi pōt. vno mō sic vt absolute pscitas pmi modi inter ipsa reperiat̄. alio mō in relatione solum ad cōsideratione scientie. vel sub alijs verbis. q2 repiat̄ rōne adiuncti qđ est de formali cōsideratione scie. Exemplū pmi. sicut aīa ꝑ se attribuit̄ suis spēbus in ꝑ mō. Exēplū scđi. sicut corpus mobile qđ vt sic de nullo absolute ꝑdicat̄ in ꝑ mō pscitatis. verūtn̄ in relatiōe ad consideratione nālis phie dr̄ cuilibet corpori mobili attribui ꝑ se tāq̄3 pti subiue. cū nālis phs ꝑ se de motu vel mobili cōsideret. corpꝰ ēt mobile in se motū includit. motꝰ āt cū sit de pncipali cōsideratiōe phi nālis plīmas h3 sub se spēs de

D

qbꝰ ꝑ se ꝑdicat̄ ⁊ q̄ a pħo ꝯsiderant̄. vt motū localē. alterationē. gn̄ationē cor. augmētationē. ℭ Prima ꝯ. loquēdo de scia ⁊ vnitate scie scđo mō vt Arist. loquit̄ ad vnitatē scie nō req̄rit̄ subm eius eē vnū gn̄e vniuoco siue pntali. P3 ex ꝑ arᵒ pncipali. ℭ Scđa ꝯ. ad vnitatē scie supradictā req̄rit̄ ip̄a3 hēe subm vnū gn̄e scđo mō. Probatur. q2 hō vnitas ex ordine q̄dā depēdet eēntiali ptiū scie cū attributiōe tn̄ ad vnū pncipale. vt p3 ex scđa distictōe ⁊ de mēte oīum auctoꝝ. Illud āt rōnabil'r nō pōt eē nisi subm pmū scie. qđ quidē equiuocū eē nō pōt. q2 cū diuersis rōnibus distincta significet ab eo nō pōt aliq̄ vnitas sumi. sufficit aūt ꝙ sit aut vniuocū aut analogū. ptibꝰ tn̄ ꝑm spēm attributū. vt p3 ex ꝓcedētibꝰ. ℭ Itē ad ꝯnē ar. sic. cuiuslibet motus vnitas pncipaliter sumit̄ ex vnitate terminoꝝ ⁊ ꝑsertim termini ad quē vt hr̄ qnto physicorū. ḡ a sili cuiuslibet ꝓcessus scientifici vnitas sumenda

Cōclo prima

Cōclo secūda

est pncipal'r ex vnitate termini ad quē vltimate tēdit. t3 ꝯn̄a. q2 ꝓcessus sciētificꝰ vl' motꝰ q̄dā. cū ḡ subm scie sit vltimus terminus ad quē tēdūt ꝓcessus illiꝰ scie. sequit̄ ꝙ ab vnitate subi pncipal'r sumēda est vnitas scie. sic. n. in arte aut scie edificatiua. pncipal'r q̄rit̄ ꝯstructio domꝰ q̄ est subm eiusdē. sic in sciētijs speculatiuis pncipal'r q̄rit̄ cognitio subti tāq̄3 sit finis vltimꝰ cuius cognitio q̄ritur. ℭ Tertio sub3 pmū in aliqua scia est pmū via cōpositionis ⁊ vltimū via resolutiōis. ḡ ab eius vnitate ē vnitas sciētie sumēda. t3 ꝯn̄a. q2 ab vnitate ptiū ex quibꝰ cōpositū cōponit̄ ⁊ in que resoluit̄ dr̄ cōpositū eē vnū ⁊ ꝑsertim ab vnitate forme. assumptū de se p3. talis aūt vnitas subiecti nō op3 vt sit vnitas vniuoca. sed sufficit ip̄a3 eē vniuocā vel analogā. vt ex predictis p3. ℭ Cōtra ꝯnē istā instat̄ sic. Si vnitas scie ab vnitate subti dependeret seq̄ret̄ geometriā ⁊ arithmetricā esse magis vnā q̄3 meᵃ ꝯn̄s videt̄ falsum cū ipsa sit verior ⁊ pfectior scia q̄3 ille. Probat̄ ꝯn̄a. q2 magnitudo ⁊ numerus que sunt earum subta sunt magis vnū q̄3 ens. eo ꝙ sunt maioris siue pfectioris entitatis. ⁊ i paucioribꝰ inueniunt̄ q̄3 ens. Ad h̄ rn̄det̄ negando ꝯn̄am. ℭ Ad ꝓbationē negat̄ assumptū ⁊ ꝯr̄ dicit̄ ꝙ l3 numerꝰ ⁊ magnitudo sint pfectioris entitatis ⁊ in paucioribus inueniat̄ q̄3 ens. tamē q2 ens est minꝰ diuisibile. iō magis ē vnū. qđlib3. n. inferiꝰ actuali diuisione magis ē diuisibile q̄3 eius supius. ⁊ ꝯr̄ minus vnum. q̄re ⁊c. ℭ Tertia ꝯ. ad vnitatē scientie requiritur vnitas pncipioꝝ primoꝝ in illa scia. Probat̄ sic. ꝓcessus scientie est motus quidā rationis discurrētis de vno ad aliud. omnis aūt motus a pncipio quodam procedit ⁊ i aliquid terminaret̄. quare in ꝓgressu scientie oportet aliqđ supponi pncipium vel aliqua pncipia a quo vel a quibus fiat ꝓgressus. hec aūt sunt pncipia prima illius sciētie. vt p3. ℭ Itē ꝓcessus demrātiui qui in scia ponuntur non faciunt scire nisi tandem ad pncipia indemonstrabilia resoluantur que sunt in ista scientia prima. ḡ ⁊c. Tenet ꝯn̄a. Et assumptū patuit in precedētibꝰ pluries. Hec aūt pncipia debent eē vna vnitate cōsiderationis ꝓpe illius scie. cū illa cōsideratio formale sit scie. a forma vero maxime ē rei vnitas sumēda. ⁊ propter hoc l3 naturalis ⁊ mathematicꝰ de corpore ꝯsiderēt. q2 tamē al'r ⁊ al'r h̄ faciūt. Nā naturalis de ipso cōsiderat. vt q̄le. ⁊ vt actiuū vel passiuū. mathematicꝰ vero ab his abstrahit. s3 solū vt q̄tū ⁊ sub rōne mēsure cōsiderat pncipia sup corpe fūdata in scia nāli ⁊ geoᵃ: non erunt vna sed valde diuerse. q̄re scie ille nō erūt vna sed distincte. Notanter dicit̄ primorum in illa ⁊ nō pmoꝝ absolute. q2 sicut dicebatur in cōfirmatione q̄rti pncipalis. scie spāles nō procedunt ꝑ pnᵃ cōissima. vt p3. ⁊ l3 ex illis ꝓcederent nō tn̄ ab illis sumerent vnitatē immediate. ℭ Quarta ꝯ. ad cōpletam scie vnitatē req̄rit̄ ip̄a3 ꝯsiderare ptes ⁊ passiōes ꝑ se sui subti ⁊ suaꝝ ptiū. P3. q2 aliogn iter ptes ipsiꝰ scie nō eēt debitus ordo ⁊ ipsaꝝ debita cōnexio. qđ maxime req̄rit̄ ad scie vnitatē. vt p3 ex distᵐᵉ 2ᵃ. ⁊ loquor h̄. de partibus subiectiuis. l3 quidā dicāt ꝙ Arist. maxime intellexit de ptibꝰ eēntialibus aut integralibus. sicut nālis de corpe mobili cōsiderās cōsiderat de mā ⁊ forma que sunt eius ptes eēntiales. ⁊ grāmaticꝰ de oratione ꝯsiderās de l'is ꝯsiderat q̄ sunt ptes eius integrales. Ego ṽo puto h̄ aristotelē intellexisse de ptibꝰ subtiuis neq3 vl'r veꝝ ē sciam cōsiderare ptes eēntiales vel itegrales subi sui. ⁊ dixi de geoᵃ ⁊ metaphysica in expōne textꝰ. Et istis ꝯnibꝰ p3 qđ ꝑ quāl3 illaꝝ ꝯditionū ab vnitate scientie excludatur. vt cōiter expositores dn̄t. ꝑ pmā enim ꝯditionē excludit̄ equiuocū de quo vt sic nō pōt eē scia nec demrō. Per eandē etiā cōcludit̄ ꝙ geometria ⁊ arithmetrica non sunt vna scia cū nō sint vniꝰ subi: q̄ṁ subm vniꝰ nō ē subm alteriꝰ.

Obiecᵒ

Dilutio

Cōclo tertia

Conclo quarta.

nec sub illo ɔtinet. p3 4m vo excludit diversitas ɔsidera/tionis de eadē re. vt cōiter dr. q̄zuis. n. diverse scie de eodē subo cōsiderēt: nō seq̄t ipas eē vnā. cū distictis rōnib⁹ d ipo determinēt. a rōib⁹ at distictis cōsiderādi ꝓuenit. vt diversa sint sciaꝝ p̄n'. ⁊ pp̄ h lʒ nālis ⁊ geo' de corpe cōsiderēt nō sequit ipsas esse sciam vnam. nālis enim de corpe ɔsiderat ſm q̄ q̄le actiuū vel passiuū ſm q̄ trāsmutās vl' trāsmutabile. ⁊ iō p̄ncipia nālis p̄n' sup motu fundant. geo' vo corpus abstrahit a q̄litatib⁹ ⁊ motu. ſʒ ipʒ vt q̄ztū ɔsiderat ⁊ vt mēsurabile vel mēsurās. q̄re p̄n' sua sup ɔsideratione corpis fundata distincta erūt a p̄ncipijs scie nālis. Idē ⁊ dici pōt de nāli ⁊ astrono' q̄ lʒ de corpe celesti cōsiderēt nō ex h ɔcludi dʒ vt sint simpl'r scia vna qm̄ de ipso distinctis rōib⁹ determinādt. ⁊ pp̄ h diversa de corpe assumūt p̄n'. Per tertiā aūt cōditionē excludūt ab vnitate scie ptes subiue p accñs subi scie. sic geo' q̄ p̄n' de līea ɔsiderat. ñ ɔsiderat lineā albā vl' nigrā nec lineā pulchrā vel turpē. cū sint ptes linee p accñs. Et pp̄ h geo' ⁊ pspectiua ⁊ vl'r scia subalternās ⁊ subalt'nata ñ sūt simpl'r vna. Nā linea visualis de q̄ pspectiua p̄n' ɔsiderat est ps subiua ⁊ p accñs linee de q̄ p̄n' ɔsiderat geo'. linea vero recta vel curua dr̄ ptes linee p se. ⁊ h in relatione ad cōsiderationem geo'. vt ex vltimo notabili colligi pōt. ⁊ iō scia de linea ɔsiderās ⁊ linea curua vel recta est scia vna Per vltimā vo ɔditionē passiones excludunt. q̄ ɔsiderationi scie p accñs ɔparant. ¶ Quinta ɔ̄ ponit a q̄busdā inter p̄dictas quatuor cōditiōes ad vnitatē scie req̄sitas formalior ⁊ p̄ncipalior ē ɔditio scōa vʒ. vitas p̄ncipioꝝ in illa scia. ꝓbat sic. Scia maxie vnitatē sumit ab vnitate ɔsideratiōis eoꝝ de q̄b⁹ determinat ⁊ sup hac ei⁹ p̄n' fundant. g̃ ⁊c̄. ¶ Cōfirmat. si p̄n' fuerint eadē in aliq̄ scia ⁊ ſm ɔsiderationē vnā. tūc oʒ vt scia illa sit vni⁹ gñis sbi. nā q̄ nō sūt gñis vnius nō sūt ɔsideratiōis vni⁹. ⁊ tūc vltra opʒ ipam cōsiderare ptes ⁊ passiōes p se ⁊ nō p accñs qr q̄ sūt p accñs sub eisdē p̄ncipijs cadere nō p̄nt. ⁊ sic vʒ alias tres ɔditiōes a scōa depēdere. ¶ Sexta ɔ̄ opposita p̄cedenti ponit de mēte linco. inter p̄dictas cōditiōes formalior ⁊ p̄ncipalior ē cōditio p̄ma. Hec ɔ̄ p̄ ꝓbari pōt ex v̄bis linco. cū dicit. scia vna ē q̄ subijcit genus vnū. vt arismetrica nūm ⁊ geo' magnitudinē imobilē. ⁊ qr nihil scitur nisi ex ꝓprijs p̄ncipijs immediatis. ad h vt scia sit vna oʒ. q̄ hēat p̄n' nota ꝓpa vnificata i vnitate subi vnius. Ex q̄b⁹ v̄bis manifeste apparet. q̄ vnitas p̄n' sumit ex vnitate subi ⁊ ñ ecōtra. ⁊ loquor de subo adeq̄to ⁊ formal'r sumpto. vʒ. ſm adequatā ⁊ ꝓprie sumptā scie cōsideratione. paꝝ post ēt dicit. hec igit tria aggregāt vt sit vna scia. vnitas subi sup q̄d erigit demrō. p̄n' vnificata in subo illo ex q̄b⁹ fit demrō. ⁊ q̄ subm hēat species ⁊c̄. ¶ Hec ēt ɔcl'o pōt rōne ꝓbari. p̄ sic. subm alicuius scie adequatū ⁊ formal'r sumptū ē p̄ncipale illi⁹ scie obiectū. Sed ab obo adequato p̄n' vnitas ⁊ diversitas depēdet. vt pʒ scōo de aia. g̃ ⁊c̄. ¶ Scōo speculatio subi ē icōplexa. p̄ncipioꝝ vero cōplexa. g̃ vnitas speculationis subi p̄mi alicuius scie est incōplexa. sed vnitas cōplexa ab incomplexa depēdet. ⁊ nō ecōtra. ¶ Tertio ab vnitate cōsideratōis maxime sumēda est vnitas: sed ɔsideratio scie ꝓpria p p̄us repit in subo formal'r sumpto q̄z in p̄ncipijs g̃ ⁊c̄. Maior ē fundamētū p̄cedētis ɔ̄nis. mior pʒ discurrēdo. corpus. n. mobile q̄d est nālis scie subm p p̄us motum includit de quo est p̄ncipalis illius scie cōsideratio q̄z p̄n' illius scie ipsum includāt. ⁊ sic de alijs multis exēplificari pōt. ¶ Quarto. p̄n' limitant ſm subi limitationem. ⁊ nō ecōtra: g̃ ⁊c̄. Assumptū pʒ. cū. n. cōtingat multotiens diffōnes reꝝ esse p̄ncipia in scia. de eadem aūt re plures assignari p̄nt diffōnes limitabit in scia diffō sbi ſʒ q̄ illō sbm i scia limitat. ⁊ sic correspōdēter de alijs p̄ncipijs

Concl'o quinta · *Concl'o sexta* · *Proba° ɔcl'onis*

¶ Ex his rōnibus pʒ. q̄ p̄ma rō p̄cedētis conclusionis potius ꝓbat oppositū q̄z intētum. cū vnitas cōsiderationis principalius in subo inueniatur. ⁊ si ista rō aliq̄d cōcluderet solū ꝓbaret cōparādo p̄n' scie subo nō adeq̄to ⁊ māliter sumpto. ¶ Cōfirmatio verō illius rōis arguit a posteriori. q̄re nihil ɔcludit. sic nō seq̄t. si hō est risibile opʒ vt sit aial rōnale. g̃ aial rōnale depēdet a risibili.

Quantū ad scōm articulū. ¶ Premittenda est hec distictio. dupl'r dr vna scia altera ab alia. Uno mō simpl'r. qr penitus sunt disperate. sicut musicaʒ ⁊ geometriā dicimus abinuicē alteras. silr arismetricaʒ ⁊ geometriā. Scōo mō ſm quid qr aliquo mō differunt in p̄ncipijs aut subiectis. lʒ nō total'r differāt qual'r pspectiuam alteram dicimus a geometria. ¶ Prima ɔ̄ ad alteritatē sciaꝝ ſm q̄d nō req̄rit vt p̄ncipia eaꝝ non sint ex eisdē nec ex alterutris. pʒ qr musica ⁊ arismetrica sūt ſʒ quid altere. ⁊ tñ p̄ncipia musice sūt ex pricipijs arismetrice. Idē ēt dicatur de pspectiua ⁊ geometria. ⁊ de medicis ⁊ nāli phia. ¶ Scōa cōcl'o ad alteritatē sciaꝝ simpl'r requirit q̄ eaꝝ pricipia prima nō sint eadē ⁊ pricipia vni⁹ nō sint ex pricipijs alterius. pʒ. qr ad vnitatē scie requiritur p̄ncipioꝝ vnitas. ergo ad sciaꝝ alteritatē requiritur eoꝝ alteritas. tʒ ɔ̄ña. qr ex eisdē res g̃iat ex quib⁹ corrūpitur. lʒ opposito mō factis vt colligit secundo ethico. ⁊ assumptū pʒ in articulo p̄cedenti. Hec cōclusio potest eē ad mētem Arist. q̄zuis ipse nō dixerit q̄ eaꝝ pricipia nō debēt esse eadem. sed dixit q̄ nō sunt ex eisdē. quod qualiter intelligi debet vide in expositione textus. de alteritate ēt simpliciter loquebatur vt pʒ ſm linco. in exponēdo textū. cū dicit penitus diverse sunt scie nec eedeʒ nec subalternate quaꝝ p̄ncipia ⁊c̄. Tertia cōclusio ad alteritatem sciaꝝ simpliciter nō min⁹ req̄rit alteritas subōꝝ p̄moꝝ. q̄z suoꝝ p̄n'. pʒ ex argumētis ad partē negatiuā. ¶ Item scientia pricipalius vnitatem sumit ab vnitate subiecti q̄z ab vnitate pricipiorum. vt pʒ ex articulo p̄cedēti. a quocūq̄ autē res pricipaliter capit vnitatem per illud ab alijs pricipaliter differt ⁊ ab illo pricipalius est vnū. quare ɔ̄ v̄a. Eadem cōcl'o colligit de mēte linco. ex v̄bis prius allegatis. cū ꝓseq̄ndo dr̄ quaꝝ p̄ncipia ñ sūt vnificata in nā vnius g̃ñs subiecti nec in subiectis quorum alteꝝ sit sub reliquo. ¶ Et si dicat quare phs nō fecit mētionem de alteritate subiecti. dicatur q̄ per alteritatem pricipioꝝ dedit illam intelligere. magis autem expressit alteritatē p̄ncipioꝝ. qr per illa manifestat expssi⁹ alteritas cōsideratiōis ꝓprie alic⁹ scie aq̄ p̄n' pēdet alteritas. cum subiectū scientie sit incomplexum ⁊ implicitū. principia vero complexa ⁊ explicita. subm etiā sit vnuꝫ tātum. ⁊ p̄ncipaliter sint plura. Auerroys aūt vr̄ supplere textū Aristo. cū dicit q̄ scie sunt diverse. quaꝝ prima pricipia sunt diversa ⁊ subiecta ipsarum diversa. ⁊ idem videtur sentire Albertus. ¶ Quarta conclusio ad alteritatem scie requirit consecutiue alteritas partiū subiecti per se. ⁊ passionū per se subiecti ⁊ suarum partium. pʒ ex predictis. Aristo. aūt tacuit istam causam alteritatis tanq̄z cōsequentem ex alijs. vt pʒ intelligenti.

Concl'o prima · *Cōcl'o secūda* · *Concl'o tertia* · *Dilutio obiōnis* · *Cōcl'o quarta*

Ad rōnes p̄ncipales. ¶ Ad p̄mā pʒ ex prima cōclusione cum secunda. ⁊ ex tertia distinctione primi articuli. ¶ Ad cōfirmationem vero dicitur deum nō esse subiectū adequatū metaphy'e de q̄ h loq̄mur. ¶ Ad secundam dicitur q̄ licet corpus mobile nō sit vnū genus p̄ modo. est tamen genus vnum scōo modo. vt pʒ ex tertia distinctiōe. ⁊ h sufficit ad scie vnitatē. ¶ Et per idē pʒ ad cōfirmationem p̄mā de linea visuali. ¶ Contra. saltē seq̄t q̄ subm nālis phie ⁊ subiectū pspectiue sunt entia p accñs: sicut enim hō albus vt sic dr̄ ens p accñs. sic ēt corpus mobile vt sic est ens per accidens.

Idē dicaf de linea visuali. Quo cōcesso seqf q illa subta sūt subta p accñs. ꝛ p ɔñs ꝑspectiua ꝛ nālis phia sūt scia per accidens. qd̄ est absurdū. ℂ Ad h̄ cōiter rñdet ɔcedendo ɔñam pmā ꝛ negādo scd̄am. sic. n. scia totalis nō est ens p se sȝ p accñs siue p aggregationē. ꝛ tñ ē p se scia vna. demſio et ē ens p accñs ꝛ p aggregationē. ꝛ tñ qlȝ demſio ē p se dēmſio vna. Logici et cōit dñt q sbȝ b⁹. bō alb⁹ currit ē subȝ p se ꝛ tñ sigificat ens p accñs. Quidā et pbi ɔcedunt aggregatū ex supficie aeris ꝛ ex supficie aq̄ eē ens p accñs. ꝛ tñ eē p se locū terre. Et sic incōuenit corpus mobile vt sic esse ens p accñs. ꝛ tñ eē subm p se. Idē df de linea visuali. ℂ Ad ɔfirmationē scd̄am de sbo medicine pȝ sufficiēter ex q̄rta distinctione. corp⁹. n. hūanū sanabile ꝛc. vt sic respectu ɔsiderationis medici df subm p se. lȝ ꝓprie seu p̄ mō gen⁹. Itē lȝ f̄m se nō sit in spēs diuisibile. tñ vt sanabile vel egrotabile in spēs diuidif f̄m q varie sunt spēs egritudinis ꝛ sanitatis.

Ad 3ᵐ. ℂ Ad tertiam pȝ ex pma ꝛ scd̄a distinctiōe pmi articuli.

Ad 4ᵐ. ℂ Ad q̄rtā patuit in expōne textus. p sciam enim ɔponi ex pncipijs intelligi dȝ sciam ex pncipijs ɔcedē formal'r aut v̄tual'r ꝛ lȝ de pncipijs ꝓprie nō sit scia. sūt tñ cā scie ɔclusionis.

Alia responsio. ℂ Aliter sine incōueniēti absolute cōcedi posset sciaȝ ex pncipijs ɔpōi. p sciam nō intelligēdo habitū nec aggregatū ex habitib⁹. sed aggregatū eē pmissis ꝛ cōclōnib⁹ cū ꝓcessibus inter eas. sicut vulgariter scripturā in lib. ɔtētam sciam appellam⁹. lȝ iproprie. tales. n. scie pn⁹ sūt ptes integrales. vt pȝ. q̄re ꝛc. ℂ Ad ɔfirmationeȝ pȝ ex q̄nta distinctione ꝛ tertia ɔne pmi articuli. pȝ etiaȝ in expōne text⁹.

Ad 5ᵐ. ℂ Ad q̄ntam dicif. q sufficit corpus mobile ꝛ vl'r qdlȝ subm scie hr̄e ptes subiuas p se p̄ vel scd̄o mō vltime distinctionis. Et p idē pȝ ad ɔfirmationē de linea visuali ꝛ de corpe humano sanabili.

Ad ar⁹ ɔ 2ᵐ pᵗē. ℂ Ad rōes ɔ scd̄aȝ ptē q̄ōnis. ℂ Ad pmam pȝ ex pma ꝛ tertia cōclōnibus scd̄i articuli. ℂ Ad scd̄am ɔcedif ꝑspectiuā nō eē alterā simpl'r a geo' nec a nāli phia. lȝ ab vtraq sit altera f̄m qd. ꝛ cū arguif q tūc nālis phia ꝛ geo' nō essent altere. lȝ possȝ ɔcedi q nō sūt altere simpl'r. q2 geo' accipit a nāli de pūcto ꝛc. negaf tñ ɔña. sed ille mod⁹ arguēdi valeret si assumeref in añte. q ꝑspectiua eēt simpl'r ideȝ cum vtraq illaꝝ. qd̄ nō cōtingit. ℂ Ad vltimā ɔcedif sciētias spāles nō eē simpl'r alteras a me⁰. ℂ Et cū inferf q oēs scie spāles sint idē inter se. negaf ɔña. sed hoc sequeretur si eēnt simpl'r eedē me⁰. ꝛ eodē mō vterenf pncipijs ipsius. qd̄ nō cōtingit. ꝛ sic est finis questionis.

ℂ Altera aūt scientia est ab altera quorūq pricipia neq ex eisdem neq ex alterutris sunt ꝛc.

Tex. commen. 42. Questio vltima.

A. Queritur 47ᵒ incidēter. Utrū distinctio sciarum que sūt simplices habitus sumātur ex cōclonum distictione de quibus habetur scia. vel ex distinctione pncipioꝝ a quib⁹ depēdet. ℂ Et arguif pmo q sumif ex distinctione cōclusionū. q2 actus ꝛ habitus distinguuntur per obiecta. vt pȝ secūdo de aia. ꝛ secūdo ethi. sed conclusio est obiectum scientie. scientia vero habitus conclusionis. vt pȝ. quare ꝛc.

In oppositum arguitur probādo q sumif ex distinctione pncipioꝝ p istud. vna scia ab alia distinguif p qd̄ hȝ eē. sed p pncipia hȝ eē qm̄ ex pncipijs ꝓducitur scia ɔnis. ḡ ꝛc. ℂ 2ᵒ eiusdē cōclusionis diuerse possunt eē scie. ꝛ hoc ꝑꝑ diuersitatē pncipioꝝ. ergo ꝛc. assumptū patet. primo. q2 eadem cōclo demſari pōt q2 ꝛ ꝑꝑ quid. ꝛ hoc erit per diuersa media ꝛ diuersa pncipia. p demſationes aūt q2 vel ꝑꝑ quid distincte scie acquiruntur. ℂ Secundo. q2 eadem conclusio in distictis sciētijs demſari potest ꝑꝑ quid ꝛ p media distincta. sicut luna eclypsari: alio medio a nāli. ꝛ alio ab astronomo demſatur. que duo media distinctas scias ꝓducūt vt satis pȝ. ℂ In ista breui questione.

Ad qd̄. Prima sunt duplicia. B.

Primo ponif hec distinctio. Duplicia sunt pncipia a qbus scia depēdet. s. cōplexa ꝛ incomplexa. Exēplū pmi. sicut omne totuȝ est maius sua pte. Et si ab equalibus equalia demas remanentia sunt equalia. Exēplum scd̄i. sicut vnitas ꝛ nūs. punct⁹ ꝛ magnitudo.

Conclo prima.

Prima cōclusio. Distinctio sciaꝝ ꝑtialiū non necessario sumif ex distictione cōclusionū. pȝ. q2 de eadem cōclone distincte scientie haberi pñt. sicut de illa. luna est eclypsabilis. illa et ɔclo terra est rotūda. alio⁰ me⁰ ab astronomo demſaf. ꝛ alio a nāli. ꝛ p illa media distincte sciētie generanf. ℂ Similiter. quatuor eē el'nta ꝛ nō plura aliter demonstratur in lib. celi ꝛ mundi. ꝛ aliter in lib. de gñatione. ꝛ sic ɔñr distincte sciētie de illa cōclone hñtur. q̄re ꝛc. ℂ Ex ista cōclusiōne quidā inferūt correlarie. q lȝ diuersaꝝ scientiarum sit eadem ɔclo mālr. nō tñ est eadē formal'r. lȝ. n. illa cōclo. terra est rotunda. sit māl'r eadē in astronomia ꝛ phia nāli. In predictis tñ sciētijs distinguif rōe formali. cum a nāli demōstref per ipsam eē summe grauē. ꝛ ab astronomo ꝑꝑ eē medium celi. ℂ Item q el'nta quatuor sunt eadem est cōclusio māliter in libro celi. ꝛ in libro de gñatione. altera tñ formal'r. cuȝ in libro celi ꝓbetur per motum localē. ꝛ in libro de gñatione p motū alteratiōis.

Conclo secūda.

ℂ Scd̄a cōclo contra quosdā. lȝ ita sit ex distinctione tñ cōclusionū sequif distinctio sciētiaꝝ que de illis cōclusionibus habētur. pȝ. vbi enim distincte sint conclusiones oportet de ipsis haberi habitus scientificos distinctos siue ille demonstrentur q2. siue ꝑꝑ quid. siue in eadeȝ scia totali. siue in diuersis. qm̄ ad vnitatē habit⁹ sciētifici reqritur vnitas cōclonis. vt pȝ. quare ꝛc.

Conclo tertia.

ℂ Tertia ɔ ponif a quibusdā. distinctio sciarum partialium ita ortum habet ex distictiōe pncipioꝝ tā cōplexorū q̄ȝ incōplexorum qd̄ nō hȝ ortū ex distinctione cōclonū. Scd̄a ps videf sequi ex cōclusione p⁹. Pria v̄o ps pȝ. q2 ad diuersitatē scientiarum diuersitas requirif demſationum. distincte v̄o demſationes distincta hñt media ꝛ distictas pmissas. sȝ media sūt pncipia incōplexa. pmisse v̄o sunt pncipia cōplexa. ergo ꝛc.

Obiec⁰.

ℂ Sed ɔ ɔclonē istā instaf sic. stat sciētias duaꝝ cōclonū esse distinctas. q̄uis eaꝝ media nō sint distincta. ergo cōclo falsa. assumptū pȝ. pluries p idē medium diuerse demōstrāf cōclusiones. sicut p triāgulū tāq̄ȝ p mediū demōstrare possum hr̄e tres de ꝑsocbele. ꝛ per idem mediuȝ alia demōstratione demōstrare possum de gradato. ℂ Itē per aial rōnale demſare possum illā cōclusionē. hō est disciplinabile. Simil'r ꝛ istā. hō est risibile. lȝ nō eque primo. De illis aūt cōclusionibus distincte habētur scie. vt pȝ. ℂ Itē ex his duab⁹ premissis. omne aial rōnale ē disciplinabile. ōis hō est aial rōnale. demſari pōt illa vlis. ōis homo est rōnale in pmo pme figure. Potest et demſari illa pticularis. aliquod disciplinabile est hō in darapti. Et certū est q illaꝝ cōclusionū distincte sunt scie. ℂ Scd̄o ɔ cōclonē arguif. sicut medio vel premissis existibus distinctis necessario scie suaꝝ ɔclonum sunt distincte sic et cōclonibus existētib⁹ distinctis necessario eaꝝ scie sunt distincte. vt pȝ ex cōclone scd̄a. q̄re sicut distictio sciaꝝ ortum hȝ ex distinctione pncipiorum. sic et ortum hȝ ex distinctione cōclonū.

R⁰.

Huic tñ argumēto posset rōnabiliter rñderi q per hr̄e ortum ex aliquo intelligūt ab illa effectiue depēdere. nūc auteȝ distinctio sciarum aliquaꝝ cōclonū effectiue ꝓuenit ex distinctione pncipioꝝ ꝛ non ex distinctione ɔclonū.

Conclo quarta.

ℂ Quarta ɔ appet ɔ pcedētē. distinctio sciaꝝ ꝑtialiū sumi pōt tā ex di

stinctiõe ꝯnũ de qb⁹ille scie bñtur q̃ ex distinctiõe pnci-
cipiorum cõplexorũ vel incõplexorum. Ista ꝯclusio pmo pz
ex precedẽtib⁹. Et scdo pt argui a simili. nã distictio effe-
ctuũ nãlium sufficienter argui põt ex distinctione suorum agẽ
tiũ p se. Effect⁹. n. q ab. a. igne pducit distinguit ab effe
ctu a. b. igne pducto. Potest etiam sumi ex distinctione
materierum ꝛ presertim appropriatarum. Idẽ. n. ignis in di-
uersis materijs diuisas formas ꝛ cõiter diuisos ignes pduc.
Cũ igit pncipia tã ꝯplexa q̃ icõplexa sint aliquo mõ p se
effectiue ꝯcurrẽtia ad sciaz cõcl'onis cõcl'o võ sit mã cir
ca quã eiusdẽ scie. ꝛ sm aliquos effectiue ꝯcurrat ad sci
entiã suã. sequit q distinctio sciarum nõ solũ ex distinctio
ne pncipiorum sed ex distinctionẽ ꝯcl'onum argui pt. ¶ In

Corre^m

fertur ex cõclone q sicut in eadẽ mã vel circa eadẽ mãm
a diuersis agẽtib⁹ diuersi effectus pduci possunt. ꝛ ideꝫ
agẽs in materijs diuersis vel circa diuersas mãs diuer-
sos pducit effect⁹. sic ẽt stãte cõcl'one eadẽ cũ diuersita-
te pncipiorum ad illã cõcl'onẽ cõcurrentiũ diuersitas sequi
tur sciarum. ꝛ stantib⁹ eisdẽ pncipijs cũ diuersitate cõcl'onũ
concludit scias eẽ distinctas. Nã cũ aliqua duo ad vnita
tem alicuius requirunt vtriusq; illorum diuersitas sufficit
ad illi⁹ diuersitatẽ. ¶ Nota tñ q diuersitas sciarum ex par
te cõclusionis aut pncipiorum ẽ diuersitas extrinsece sum-
pta. Si vero querat vnde sumitur intrinseca earũ distin
ctio. dici potest q distinctio specifica ex distõne sumitur
suarum differẽtiarum. distinctio vero numeralis non ab
alio q̃ a seipsis intrinsece sumitur. sicut etiam due albe-
dines seipsis numeraliter distinguuntur.

Ad argumenta principalia vtriusq; partis patet ex conclusionibus pre
missis q probant verum nec inuicem repugnãt. ꝛ sic est
finis cum altissimi gratia. Amen.

¶ Expliciunt questiões clarissimi Doctoris. D. Apolinaris de Cremona super primũ librum Aristotelis de posteriori resolutione: denuo studio ꝛ labore. R. P. fris Joannis Rõberch de kyrspe ordinis sancti Dominici recognite limate atq; alijs q̃pluribus flosculis exornate in marginibus ꝛc.

¶ Venetijs mandato ꝛ expensis nobilis viri dñi Luceantonij
de Giunta Florentini. Anno domini
1520. Die. 2. Mensis Augusti.

Registrum

✠ A B C D E F G H I K L M N O P
Omnes sunt quaterni preter P qui est quinternus.